FUNDACIÓ NOGUERA

DIPLOMATARIS, 26

Diplomatari de l'Arxiu Diocesà de Solsona (1101-1200)

Estudi i edició a cura de
ANTONI BACH RIU

Amb la col·laboració de
RAMON SAROBE I HUESCA

VOLUM I

BARCELONA, 2002

© Antoni Bach Riu
Edita: Pagès Editors, S. L.
Carrer Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
Primera edició: desembre de 2002
ISBN volum I: 84-7935-957-9
ISBN obra completa: 84-7935-990-0
Dipòsit legal: L-931-2002
Impressió: Arts Gràfiques Bobalà, S. L.

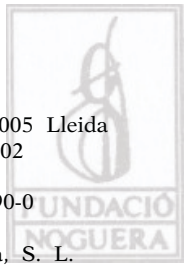

SUMARI

Pàgina

Introducció 7
Documents 27
Índex onomàstic 743
Índex toponímic 803

FUNDACIÓ NOGUERA

FUNDACIÓ
NOGUERA

INTRODUCCIÓ

FUNDACIÓ
NOGUERA

Conjuntura històrica

En els primers cinquanta anys del segle XII el nostre país abastava el territori que s'estenia des de Narbona fins a l'Ebre i el Cinca; la gent de la muntanya i de les comarques orientals s'havien desplaçat o s'estaven desplaçant cap a la Terra Baixa; amb aquest topònim general els capbreus del nostre arxiu es refereixen a la Segarra, a l'Urgell i altres llocs de la Noguera, el Segrià i les Garrigues i alguns llocs de la Baixa Ribagorça. Fora de la Segarra, que alguna vegada apareix en la documentació d'Osona, aquestes comarques encara no s'havien batejat amb el nom actual. Les demarcacions geogràfiques són la vall de Lord, *Vallis Lurdensis*, el comtat del Berguedà o de la Cerdanya, el Pallars, Caboet, el vescomtat de Castellbò, el comtat d'Urgell i el comtat de Barcelona, que arribava fins a Anglesola, si és que no es tallava l'Osona o el comtat de Manresa, quan travessava la línia del Cardener.

Dintre d'aquestes grans demarcacions i les dues jurisdiccions principals, que eren el comtat de Barcelona i el d'Urgell, sorgeixen vàries nissagues de cavallers, més o menys emparentats amb els comtes d'Urgell i de Cerdanya i algun amb el de Barcelona, que intervingueren en la colonització de les terres de Ponent i fins i tot en la del Penedès; aconseguiren extensos o dispersos patrimonis en aquestes terres i les de la Baixa Ribagorça. Foren els Calders de la vall de Lord; els vescomtes de Cardona i els seus parents els Llobera; els Cervera, que tingueren el gran castell a Riner, els Ribelles i altres procedents de la Cerdanya, que esdevenen els castlans de Tàrrega; els Miró de Solsona i el seu fill Ecard Miró i muller Magença, que foren el tronc dels Torroja, als inicis d'aquest període. Un altre Ramon Miró, casat amb Engèlsia, probable germà de l'anterior, és conegut amb el patronímic Ramon Mir o Miró d'Aguda, que casà una filla seva, Malsignada, amb Guerau Ponç de Cabrera. Aquest període tingué un final remarcable amb l'ocupació

de Lleida el 1149, que féu donar un viratge al curs del feudalisme en les terres de Ponent.

En l'aspecte cultural trobem el romànic difós arreu, que pren formes més variades i artístiques i arribarà al seu punt àlgid vers el 1160 a 1170. El 1070 es consagrà per segona vegada l'església de Santa Maria de Solsona, construcció amb tres absis que havia d'ésser una obra notable, com encara ho podem veure en els dos absis laterals. A la documentació de l'època s'esmenta com a cèlebre i coneguda per tot el món. Altres esglésies veïnes de la comarca foren mostres notables del romànic d'aquest temps, com la d'Olius, la de Madrona, molt enrunada, i les de Sant Pere de Graudescales, Sant Llorenç de Morunys, Sant Martí de Cellers i moltes altres; totes les quals tenien plena vida religiosa perquè el país estava força poblat. La construcció d'esglésies en aquest període fou escassa en el que ara en diem el Solsonès i el Berguedà, però s'edificà molt en la Segarra, el Baix Urgell i altres llocs de Ponent.

El romànic de les luxoses arquivoltes de les portalades comença a mitja centúria i continua quinze o vint anys més. Quan parlem del romànic lleidatà potser l'hauríem d'anomenar solsoní perquè un dels artistes més importants de la segona meitat del segle XII fou en Pere de Coma, que de Solsona passà a treballar a la Seu Vella de Lleida.

La posició rellevant de Solsona té uns antecedents imprescindibles en la conversió de la comunitat de clergues de la seva església de Santa Maria en una canònica agustiniana a l'entorn de l'any 1080. Amb les dotacions de les famílies de nobles, cavallers i grans aloers, que tingueren fills a la canònica, i altres cessions de terres en molts llocs de les terres de nou colonitzades, la canònica o monestir de Santa Maria aconseguí un extens patrimoni. Un d'aquests personatges arribà a ésser bisbe de Lleida, fou Gombau de Camporrells; els seus pares, senyors de gran part de Vallferosa, el 1166 cediren a Santa Maria el mas de Vila de Sanç d'aquesta parròquia.

No hi mancà tampoc la protecció dels comtes i dels bisbes d'Urgell. Abans de situar-se a Balaguer, Solsona era una residència sovintejada pels comtes; Ermengol III i Ermengol IV foren sebollits a Santa Maria de Solsona (vegeu document 50, 1105 o 1106).

Continuà en augment el nombre dels fills de famílies nobles que es donaven al monestir per observar la regla de sant Agustí, o per estar al servei de la canònica dins la confraria, on hi entraren dames nobles com Berenguera de Berguedà que s'hi donà personalment (vegeu document 443, 1175).

Dins de la segona meitat de la centúria anà creixent el poder dels Torroja, que comptaven amb la protecció dels vescomtes de Castellbò, i substituïen la senyoria del comte d'Urgell. Les lluites per la successió en el comtat, que no tenia descendència per la línia masculina, entre els defensors d'Aurembiaix i els pretendents al títol, els Cabrera,

portaren també intranquil·litat a la contrada de Solsona i la intromissió dels comtes de Foix. L'extens patronatge de què fruïa el prepòsit de Solsona creà moments de tensió entre aquest i el bisbe d'Urgell, que segons el dret canònic tenia la suprema jurisdicció eclesiàstica en el seu bisbat (vegeu document 460, 1178). El 1156 (vegeu document 357) hi hagué un altre plet entre el prepòsit i el bisbe de Vic per les parròquies de Santa Coloma de Queralt, de Tàrrega, d'Anglesola i altres llocs, en què el prepòsit feia la provisió dels rectors amb homes del bisbat de Vic.

Des de les cartes de poblament de Tortosa i de Lleida, l'estructura feudal, que s'anava imposant segons la tradició de la Catalunya Vella, reglamentada pels Usatges de Barcelona, en aquestes comarques lleidatanes fou encarrilada cap a uns viaranys de més llibertat. Els Usatges de Barcelona no foren aplicats del tot a Lleida i als seus pobles, influint així mateix en els altres pobles del Baix Urgell, la Noguera i la Segarra. Per això tant a Cervera com a Solsona foren suprimits els usatges de la intestia, de l'eixorquia i de la cugucia. Les famílies remences foren poques a la Segarra i el Solsonès. De fet, als comtes els interessava que Lleida i els pobles ocupats als sarraïns es repoblessin. Molts nobles que tenien els seus castells a l'Alt Urgell, al Solsonès, al Berguedà i a l'Osona, com els Cervera, els Ribelles, els Puigverd, els Santafè, els Ponts, els Biosca, els Pujalt, els Gurb, els Alemany de Cervelló i els vescomtes de Cardona, els trobem a les terres de Ponent. Alguns eren frares militars del Temple o de l'Hospital, com alguns Cervera, algun Ribelles i Arnau de Torroja.

Solsona restava sota dues jurisdiccions; la del prepòsit de la canònica i la del comte d'Urgell, representada pels Torroja. Cada autoritat tenia el seu batlle, però en el consell de la universitat hi havia cònsols i prohoms de les dues jurisdiccions, i s'hagueren de fer acords sobre el forn i altres serveis comunals (vegeu document 588, 1197).

DOCUMENTACIÓ

En l'Arxiu Diocesà de Solsona, dintre la secció capitular, hi ha un fons de documents en pergamí, des de finals del segle IX. Aquest fons és complementari, sobretot en els primers temps, ja que Solsona i la major part de la seva diòcesi havia estat de la Seu d'Urgell; per això molts documents del nostre arxiu foren redactats a la Seu. Després de la formació de la canònica agustiniana es conserva documentació creada a Solsona. Molts documents d'aquest temps no anaven adreçats a l'església de Solsona, almenys directament; dels 176 documents que es publicaren a *Urgellia*, que comprenien fins el 1070, només 22 es referien a l'església de Solsona. Dels 232 publicats a *Urgellia* XIII (1997), ja són 139 els que tenen per destinatari l'església de Solsona. El volum més gran del seu patrimoni s'ha format de mica en mica, des del 1070.

Més de la meitat de la documentació del 1070 al 1100 són donatius a la canònica; dels cinquanta documents de compres o vendes, només n'hi ha vuit que continguin una compra feta per l'església de Solsona. Dels tretze arrendaments, quatre són fets per l'administració de la canònica. El seu patrimoni s'estava formant, però encara no tenia capacitat de compra. Si al final d'aquest període havia aconseguit un extens patrimoni, la seva explotació i la producció eren reduïdes; encara que alguns donants continuaven amb la possessió de la terra i en pagaven un cens. Aquest fet es donà també en temps posteriors, compresos en la documentació presentada en aquest volum.

Hi ha documentació complementària de l'administració de la canònica en els cartorals; alguns documents són transcripcions d'originals que han estat publicats en aquests volums. El Cartoral III o de Roca Rossa fou publicat a càrrec de J. M. Pons i Guri per la mateixa Fundació Noguera, el 1984. Molts documents dels altres cartorals són posteriors al 1200.

En aquest diplomatari hi ha inclosos uns pocs documents que es guarden a l'AHN o a l'ACA.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

Fins al 1100 apareixen 86 topònims de llocs on la canònica de Solsona hi tenia una possessió territorial o un cens; ja hi consten 26 esglésies en què el prepòsit hi tenia dret de patronat. Moltes d'aquestes possessions són confirmades posteriorment.

Els llocs que consten amb alguna possessió en aquesta documentació transcrita per mi són:

Albió, Alcàntara, Aguda, Agramunt, Alteracs, Anglesola, Ardèvol, *Azanui*.

Balaguer, Bellver, Biosca, Brics, Vicfred.

Caldes, Calonge (de Segarra), Canadell, Castellar, Castellnou, Clariana (del Cardener), Clarà, la Clua, Correà, Capolat.

Desfaenat.

Espígol.

Figuerosa, Fígols (d'Organyà), Freixe, Freixenet.

Guardiola, Geltrú, Gerb.

Ivorra.

Joval.

Lavit, Lladurs, Llanera, la Llena, Llobera, Llinars (Alt Urgell).

Madrona, la Manresana, Maians, Meià, Menàrguens, Montfort, Montbui, Montsó.

Olèrdola, Ossó, Òdena, Ogern.

El Palau d'Anglesola, Privà, Provençana, Pampe, Pacs, Peracamps, Pilzà.

FUNDACIÓ NOGUERA

Queralt.

Ratera, Riner, Riudebitlles.

Santa Linya, Sant Guim, Sant Just d'Ardèvol, Sorba.

Talteüll, Tàrrega, Tarragona, Tarroja, Terrassola, Timoneda, Toló, Tost, la Tallada.

Vall de Lord, Vallferosa, Vila de Porcs, Vilanova de Balaguer, el Vilosell, Vernet, Vallmanya, Vilamur (de Guissona).

D'alguns llocs consta que la canònica de Solsona tenia la senyoria del castell: Alteracs (1116), Bellestar (Argençola, 1109), Carreu (1147), Ceuró (1121), Gerb (1105 o 1106), la Llena (1119), Malgrat (1104), Odèn (1124), Olius (1115), Talarn (les Pallargues, 1112).

El patronatge del prepòsit de Solsona comprenia les següents esglésies i en algunes d'elles ja el posseïa de l'època anterior, com ho he anotat: l'Aguda (1101), *Albelda*, *Almenar*, *Anglesola*, Altès (1115), *Ardèvol*, Biosca (1102), *Cala-sanç*, Castellnou (1129), Ceuró (1102), Espígol (1129), Figuerosa (1132), Fuliola, tres esglésies de Gerb, dues esglésies d'Ivorra (Id.), Guixers (Id.), Linyola (Id.), Lladurs (1102), *Madrona*, Miravé (1113), Oluja (1106), Pinell (1135), Santa Coloma de Queralt (1141), Ribelles (1129), *Sant Miquel de Montmagastre*, *Olius* (Id.), *Portell* (Id.), *Sant Climent de la Selva* (Id.), Sentmenat (1113), la Salsa (1133), Su (1103), Talteüll, Talladell (1108), Tàrrega (1108), Tartareu (abans del 1100), Tornabous (1129), i Vallferosa (1108).

Aquest era el panorama jurisdiccional i religiós de la canònica de Solsona a finals de la centúria; en algunes esglésies de l'Urgell, com Tornabous, l'Espígol i Montmagastre, no fou gaire efectiu o permanent el patronatge de Solsona, perquè retornaren a la jurisdicció i provisió del bisbe d'Urgell. Caldria afegir-hi algunes parròquies del Penedès de les quals es conserven els documents en el nostre arxiu, que foren publicats a càrrec meu pel Servei d'Arxius de la Generalitat, el 1987.

CLASSES DE DOCUMENTS

La següent catalogació dels documents es podria especificar més, si l'estudi comparatiu ens hagués de donar grans resultats; així el podríem distingir entre concòrdies, convenis i definicions. Una altra diversificació podria fer-se entre donacions a la canònica i les que s'han fet a altres esglésies, però moltes d'aquestes donacions són llegats testamentaris i fora dels testaments són poques les donacions a aquestes esglésies. Les donacions que es fan *post mortem* són fetes quasi sempre a la canònica, amb la finalitat d'aconseguir en vida la seva protecció i els sufragis per a després de la mort; en alguns casos s'hi fa la demanda de la pròpia sepultura en el cementiri del monestir.

Es poden valorar quelcom algunes variacions que es donaren al pas dels anys, presentant en dos períodes la producció aproximada de documents de cada classe:

	De 1101 a 1150	*De 1151 a 1200*
Arrendaments	20	37
Compres del monestir	77	37
Concòrdies, convenis	46	41
Donacions a la canònica	80	69
Donacions "post mortem"	16	3
Donacions personals	13	30
Donacions o dots entre particulars	10	17
Infeudaments	12	8
Provisions de capellans	11	10
Testaments	39	19
Vendes entre particulars	13	14

Tenint en compte el nombre de colons i censalistes que ja en aquests períodes tenia l'església de Solsona, pot estranyar que s'hi donin tan pocs arrendaments; cal observar que dels anys vint de la primera època uns nou no són de la canònica, sinó de particulars d'altres estaments; si aquests contractes estan en el fons capitular seria per la posterior relació de les finques o dels arrendataris amb l'església de Solsona. No podem descartar altres sistemes de certificació contractual, que no consistien en una escriptura, com eren les marques en un bastó, on es feia una ratlla cada vegada que s'abonava un cens o deute. Es poden haver perdut algunes escriptures i altres les podem trobar en el fons documental de la catedral d'Urgell, però tampoc n'hi consten moltes.

De compres i donacions i testaments n'hi hagueren menys durant la segona meitat del segle XII, perquè el patrimoni ja s'havia estabilitzat força. En els testaments hi consta algun llegat a l'església de Solsona, però també a d' altres institucions religioses, com els ordes militars dels templers i hospitalers, el monestir de Ripoll i altres. Les concòrdies o convenis entre la canònica i altres particulars també disminuïren en nombre, i he de fer notar que nou d'aquests documents consisteixen en unes notificacions de la intervenció de la Santa Seu i l'arquebisbe de Tarragona en judicis entre la canònica de Solsona i alguns bisbes de Catalunya. Moltes de les concòrdies són un exponent de la lluita que persistí molt temps entre l'Església i els nobles; els senyors laics sovint es valien de la força militar o del seu prestigi per apoderar-se de béns eclesiàstics; sia per privilegis ancestrals aconseguits del Papa o del seu delegat, sia per la força social de molts nobles, els delmes i fins moltes esglésies, que ara en diríem parroquials, constaven en el seu patrimoni, i concedien a un clergue o a una institució religiosa les esglésies que hi havia en un territori i les que s'hi poguessin edificar; vegeu documents 350 (1155), 379 (1161), 382 (1162-1163).

En la segona meitat de la centúria la situació havia canviat, a causa de la major mobilitat dels colons, de la major producció, del comerç i de la major activitat jurídica i notarial. Sovintejaren els contractes d'arrendament que, encara que no hi aparegui el mot emfiteusi, ja tenien aquesta condició, i això motivà que un sector dels vassalls o arrendataris s'estabilitzés i es moderés la profusió dels contractes.

ENCAPÇALAMENT I ESCATOCOL

La diplomàtica tenia les seves normes segons la classe del document i també un costumari, que en la nostra documentació era fruit de l'ambient monacal i catedralici. En els primers temps s'aplicava al peu de la lletra l'advertència paulina, "*feu-ho tot en nom del Senyor*". Des del segle IX fins al segle XII són una excepció els documents que no s'iniciïn amb la frase "*In nomine Domini*", "*In Dei nomine*", "*in Christi nomine*"; darrerament apareix el nom del Salvador, o de la Santíssima Trinitat, o algun d'aquests i la Verge Maria. El primer document que he transcrit i que comença amb "*Notum sit omnibus hominibus*" és de l'escrivà "*Petrus Seniofredi, levita et canonicus*", del 1102 (vegeu document 18); en altres documents del mateix canonge usa la fórmula tradicional; n'apareixen altres el 1117, 1125 i poques vegades fins el 1147; fins a l'entorn de 1160 hi ha varietat de fórmules inicials; des de l'entorn del 1180 la invocació "*In Dei nomine*" és una excepció. En els testaments sempre se sol posar una introducció en què s'hi exposen els motius religiosos, abans del començament del text, amb l'"*Ego Sancia...*". Generalment en documents d'interès públic, s'encapçala amb "*Manifestum sit omnibus*"; "*Ad presentibus et futuris sit notum...*"; "*Hec est sacramentalis condicio...*".

En la confirmació del que s'ha tractat o contractat en el document, abans de la data, "*Actum est...*", en els primers temps se solia fer una imprecació contra el que posés obstacles al seu compliment; aquest és condemnat a l'infern o a la sort que tingué Judes el traïdor. A finals del segle XI i endavant quasi sempre es garanteix el contracte o la promesa amb una sanció del doble o més del valor del que s'ha tractat; que moltes vegades no és una quantitat concreta, sinó una apreciació ideal de l'objecte en qüestió.

ACTORS DELS DOCUMENTS

M'ha semblat bé agrupar els agents d'aquesta documentació en els diversos estaments de la societat de la dotzena centúria. Amb un estudi aprofundit de les famílies que apareixen en aquesta documentació es podrien especificar millor aquestes categories a base de la documentació presentada i d'altra contemporània; nogensmenys aquests esquemes, que procedeixen de la nostra documentació, donen una idea

dels personatges que intervingueren en l'administració de l'església i canònica de Solsona.

En la categoria de clergues hi entren els donats, homes i dones, perquè tots formaven part del monestir agustinià. Entre els nobles s'hi compten els cavallers, barons i vescomtes. Durant els segles XI i XII existiren els feudataris i castlans que participaven de jurisdicció senyorial, cedida per un noble, un abat o un bisbe. Als primers temps existiren propietaris o aloers, que en les comarques de Ponent continuaren dintre l'estructura feudal, i eren lliures en la seva administració; una gran part d'aquests esdevingueren emfiteutes o simples vassalls, que pagaven el delme i censos als seus senyors o al comte-rei; per això en aquest petit esquema comparatiu es veu la seva evolució regressiva. També fou regressiva la intervenció del bisbe, a mesura que creixia el poder del prepòsit de Solsona. La intervenció de la Santa Seu en aquest segon període fou una resposta a les reclamacions del mateix prepòsit, més que una iniciativa papal.

Aquests personatges han estat els creadors de la documentació que presentem.

	De 1101 a 1150	*De 1151 a 1200*
Papa o llegat pontifici		9
Bisbe (un abat de Ripoll)	8	4
Paborde	29	55
Clergues i donats	22	21
Comtes	14	16
Nobles	41	79
Feudataris	109	103
Terratinents	31	91

En aquesta segona etapa és molt difícil distingir entre l'estament feudatari d'algunes famílies i les que són terratinents, que en èpoques anteriors eren els aloers. Els terratinents, ja durant aquests anys, estan en una situació progressiva d'emfiteutes, encara que aquesta formalitat jurídica no consta amb aquest mot en la documentació fins ben avançat el segle XIII.

DESTINATARIS

Interessa donar una panoràmica de les institucions o persones a qui anava adreçada aquesta documentació. No donarem un resultat exhaustiu perquè no sembla necessari, però pot donar una idea de

FUNDACIÓ NOGUERA

l'evolució de les circumstàncies o dels factors interns dels canvis el repartiment en diversos períodes.

	De 1101 a 1125	*1126 a 1150*	*1151 a 1170*	*1171 a 1190*	*1191 a 1210*
Bisbe	1	1	1		2
Esgl. de Solsona o prepòsit	124	94	31	45	73
Esgl. de Solsona i altres	23	17	11	5	13
Clergues	3	2	4	3	6
Comtes		1		1	1
Nobles	3	3	9	9	8
Aloers o feudataris i família	29	16	17	18	14
Vassalls	22	18	6	12	13
Hospitalers		6	2	2	
Templers		4		3	1
Poblet				2	
Santes Creus				1	

En el primer període cal veure-hi l'expansió del patrimoni de la canònica cap a la Segarra i part d'Urgell i Noguera i l'ingrés de monjos i donats. Una corba ascendent de documents adscrits a Santa Maria de Solsona es reemprèn en la tercera consagració del temple canonical (1163).

La disminució de documents destinats a terratinents i feudataris en el curs d'aquests cent anys podria ésser degut a la desaparició de molts aloers i a l'establiment d'emfiteutes; de fet la canònica de Solsona tenia més censalistes, emfiteutes i altres vassalls el 1200, que el 1100.

PREPÒSITS

Els superiors de la comunitat agustiniana de Solsona, esmentats amb el nom de *prepositus*, posteriorment també foren anomenats pabordes, i fins al final d'aquest període estudiat hi consten els següents:

1079, Gauspert.
1088, Ramon Guitart i la regla agustiniana el 1102.
1109, Gauspert.
1109, Ramon Guitart.
1113, Gauspert.
1117, Ramon Guitart.
1123, Ramon Guitart.
1125, Pere.
1126, Gauspert; íd. 1133, 1135, 1138, 1140, 1141.
1142, Jospert, o Iospert; íd. 1144.
1146, Gauspert; íd. 1147, 1148, 1150.

LLIBRES NOGUERA

1151, Guillem, que l'any 1153 (document 342) creà tres prepositures amb les seves demarcacions territorials i temporals; 1153, 1154, 1155, 1156, 1157, 1159, 1161.

1161, Bernat de Pampe; morí el setembre de 1195.

1195, Pere de Castelló, 1196, 1197, 1198, 1199, 1200.

El prepòsit i els canonges vivien en un edifici prop de l'església, on hi tenien un petit hospital. Bernat de Pampe féu començar les obres del claustre, de la quadra, el refectori i el dormitori; construcció massissa, amb la volta inferior un xic apuntada i les arcades superiors ben apuntades i amb finestrals gòtics. El palau episcopal construït a finals del segle XVIII fou una ampliació que aprofità les dependències primi-tives.

Els càrrecs que seguien el prepòsit eren el prior, el sagristà i el cellerer.

CONCÒRDIES

Entre l'actor i el receptor del document hi ha hagut uns problemes, plets o injustícies manifestos. Un dels dos, que sol ésser de categoria inferior, reconeix el desgavell i proposa fer una reparació de la injustícia, o avançar-se a posar les coses al seu lloc. Moltes vegades l'actor manifesta que es troba empès per la consciència de pecat. Sovint l'actor, que fa una reclamació contra la injustícia, es presenta o demana la presència d'uns testimonis, que poden ésser el castlà, el batlle o altra persona notable. Les concòrdies i convenis es fan entre persones de la mateixa categoria; en molts casos l'interlocutor és la canònica de Solsona, i veiem sovint que el prepòsit correspon amb una compensació, com és la de cedir en feu una possessió, que el causant s'atribuïa en propietat o en domini senyorial.

Molts dels contractes, que es presenten com a definicions, consisteixen a cancel·lar un plet o una situació no prou clara.

TESTAMENTS

La major part dels testaments que hi ha en aquest fons documental tenen una referència amb l'església de Solsona o amb altres esglésies que en depenien, o la documentació de les quals ha vingut a parar en aquest fons; aquests testaments, pervinguts a l'arxiu de la canònica, són fets entre particulars i no tenen relació directa amb l'església de Solsona; els altres contenen llegats a l'església de Solsona, a la Seu d'Urgell o a altres. En molts es demana ésser enterrat en el cementiri o en l'església de Solsona, sovint es tracta de senyors o cavallers que s'han desplaçat a d'altres llocs i fan notar que ho volen així si moren prop de Solsona. Les disposicions o llegats són molt concretades, amb les corresponents substitucions de l'hereu. Alguns testaments apareixen com a declaracions

jurades, "*conditio sacramentalis*", que fan uns testimonis, que havien sentit i coneixien bé la voluntat del difunt, del qual manifesten les darreres voluntats.

Quasi en tots els testaments es tracta de famílies de cavallers o de nobles i d'alguns clergues; n'hi ha un del comte Ermengol VI d'Urgell (vegeu document 303, 1144). Molts són motivats pel pelegrinatge al Sant Sepulcre, que es proposava fer el testador i era vàlid si moria abans de tornar a casa i no n'havia fet un altre. Veiem, en el text d'aquesta mena de testament com aquests personatges tenien un patrimoni escampat des de Solsona cap a les terres de Ponent i fins del Penedès i de Barcelona; molts estaven emparentats amb els frares del Temple o de l'Hospital de Sant Joan de Jerusalem i per això els fan llegats testamentaris. Al monestir de Montserrat n'hi ha un del 1131, document 234. N'hi ha algun altre al monestir de Cuixà (vegeu document 267, 1135).

MESURES I MONEDES

Moltes mesures i la major part de les monedes que circulaven el 1101 ja eren anteriors. Així l'aimina era anterior en les nostres comarques, on es normalitzà en una quantitat i volum poc superior al modi, o mitja quartera; és usada a Tàrrega el 1137 (document 276) i en altres llocs. El modi el trobem el 1111 (document 98). El sester, el 1113 (document 117); és usat fins a l'edat moderna. Apareix la quartera el 1118 (document 149), la mitgera en el document 150, del mateix any, i ja no es perden més. Des del Segrià es difongueren en les terres de Ponent, la faneca (1157); el cafís (1182); la rova; la mitgera (1187); el meiadal o mejadal (1180).

Quant a les monedes, el primer que trobem en la nostra documentació són les unces d'or (1101), document 9. La moneda d'or de València, document 10. Els morabatins surten en documents del 1112, document 106, i altres vegades durant tota la centúria. Els sous des del 1106 endavant; en algun lloc es diu sous en diners (1123), document 179. Es parla de marcs alguna vegada (1162). Els sous jaquesos apareixen el 1115, document 129. La moneda agramuntesa, des del 1174. En un document de la Segarra es fa notar que hi ha moneda de Barcelona (1183), document 481.

REDACCIÓ

La bona i correcta redacció depenia dels bons escrivans, i durant aquesta centúria no es nota gaire que els escrivans portin una línia de progrés; ni és en la data de la signatura del document on es veu que s'avança en la regularitat; podem llegir originals molt correctes el 1101, (document 12) de l'escrivà Petrus levita, i una translació d'un document

de 1162, feta el 1201, és molt irregular, com un altre document del 1174 (document 440). Entre les incorreccions i anomalies hi ha la utilització de l'*h* o la supressió en mots que no ho exigeixen; la indecisió entre la *c* i la *ch* i la *k*; entre el *-cio* i el *-tio*, les preposicions innecessàries com el *de parentorum*, *de castri*, *de Sancti Petri*; l'inadequat ús del *cum suos fevos* i altres frases rutinàries, "*modo vel omnique tempore*", "*si nullusque homo*", on hi sobra la conjunció *que*. S'escriu *alodem*, *alaudium*, *alodium*. En algun document, com el 259, s'hi troba una inflació de signatures, després de signar els atorgants, hom posa "*signum alios filios nostros*" sense que s'hi faci constar el nom i la creu amb els quatre puntets. Trobem una redacció millor en l'escrivà Rodulfus, i dóna a entendre que el topònim *Torrefeta*, o *Turris Facta* dels escrivans posteriors, era *Turris Fracta*, que és el mot originari; aquest escrivà subscriu documents entre el 1132 i el 1151. Un altre exemple de normalització gramatical és un instrument de 1138 (vegeu document 281). Tant en la cal·ligrafia com en la gramàtica es veu la mà d'un bon escrivà quan es tracta de documents signats pel bisbe, per un prepòsit o pel comte, i això s'observa en molts testaments.

De l'originari *Cabrils* es passa a *Cambrils* (1135); de *Saltalcinie* (1106) o *Saltum Licinie* o *Lidinie* (1145), s'acaba amb *Santa Linya*. Els escrivans dels documents del 1131 i del 1135 escrivien *Montleo*; un altre del 1172 escriu *Munt Ledo*, com es troba en la documentació de Vic a l'entorn del 1100.

ESCRIVANS

Tractant-se d'una institució eclesiàstica, que tenia autonomia administrativa i que devia obediència en alguns casos al bisbe i al comte d'Urgell o al rei, podem estar certs que els escrivans d'aquesta centúria eren monjos o canonges i potser també solament donats o confrares de la canònica; alguns signen amb el nom i el qualificatiu de "*monacus, presbiter, canonicus, levita, subdiaconus*", i en molts d'altres només hi consta el nom. No crec que n'hi hagués molts que fossin simplement escrivans sense cap relació de dependència de la canònica i del personatge que era l'actor del document. Tot i això podem veure en el testament del comte Ermengol VI (1144) que tenia per escrivà un home dit Radulf.

Cal notar que el citat "*Radulfus*", que no posa mai la seva professió, segons documents publicats per Cebrià Baraut a *Urgellia* X, document 1538, consta com a escriptor de Solsona que tenia un fill, Guillem, que també fou escrivà (1147); és molt probable que es referís al Rodolf de la nostra documentació; tant podia ésser laic com clergue. Un dels escrivans més rellevants fou Berenguer de Vilaseca, que fins el 1210 legalitzà 38 documents del nostre fons.

FUNDACIÓ NOGUERA

No trobem cap escrivà que s'anomeni notari fins al 1170, Sendred, de la Seu de Tarragona, document 416 (1170). Un altre notari fou en Ferrer, que ho fou del rei Pere el 1209, pergamí 1.072 de l'ADS.

Els escrivans i notaris també s'identificaven per l'anagrama de la seva signatura. Per aquest senzill dibuix podem conèixer que la multitud de Peres que signen com a escrivans sense cap altre qualificatiu no són sempre el mateix Pere. He comprovat que algun escrivà de final de centúria adopta el mateix dibuix que un altre escrivà de més de cinquanta anys enrere, i tant pel temps com per la cal·ligrafia es veu que no es tracta de la mateixa persona. Des del 1161 a 1187 figuren els Petrus amb tres signatures diferents.

Molts dels escrivans fan constar que han escrit el document per manament d'un altre, que seria un superior seu; altres vegades que els han pregat que ho fessin.

Hi ha escrivans que, sense apartar-se molt de la seva norma, també solien utilitzar alguna cal·ligrafia diferent.

LA MEVA TRANSCRIPCIÓ

Una gran part d'aquesta documentació és de transcripció difícil, per les taques, mutilacions, arrugues i esborrats, pels contratemps que han sofert els nostres arxius capitulars i parroquials; per això hi pot haver algun mot discutible, però no gaires, perquè en tot cas es deixa l'espai en blanc.

He posat la puntuació i les majúscules segons la normativa moderna; he fet el canvi a minúscula, segons la mateixa norma. Hi ha paraules que es veu clarament que han estat mal escrites o copiades per l'escrivà del document, com *Alnemtrega* (document 410, 1168); aquesta no l'he volgut corregir; en algun altre cas he posat en parèntesi el mot que m'ha semblat el correcte, com en el document 431, on he anotat un (*sic*) per a *vis* [*vir*] (1172). He transcrit tal com he trobat alguns topònims fraccionats com *Turris Rubea*, o *Petra Mola*. En canvi en l'índex de topònims, m'ha semblat millor avenir-me amb el nom geogràfic actual, sempre que es tracta d'un topònim conegut i que es correspon a l'original llatí. Això no compta en noms patronímics, com Torroja. També són ocasió de dubtes els mots *Belveder, Belvedi, Bello Vicino, Belvezer*, i veure si es tracta de Bellveí o de Bellver.

CARTULARIS

A més dels pergamins solts i alguns documents en paper, en el nostre ADS hi ha documentació codificada. El doctor Manuel Riu publicà el *Diplomatari de Sant Llorenç de Morunys*, que és un cartoral redactat el s. XVI. Josep M. Pons i Guri publicà el *Cartulari del priorat de Roca*

Rossa. El doctor Antoni Llorens ha publicat un article sobre el cartoral II, però un treball complet dels cartorals I i II del nostre arxiu no s'ha fet. Per diversos motius jo no incloïa en aquesta col·lecció els documents dels cartorals. Com que ja en tenia molts de transcrits i he vist que un treball a fons sobre els cartorals per ara no es faria, he anat insertant en la col·lecció tots els documents dels cartorals que consten d'aquest període 1101 a 1200.

Com que ja tenia la documentació transcrita en ordre cronològic i amb la corresponent numeració de capçalera i els índex fets, m'ha ocasionat molta feina. Del cartoral I queden pocs documents per transcriure; del II en restaran uns 47, dels 123 que comprèn el còdex, que fou redactat uns cent anys més tard que el cartoral I. Per tant, he cregut que era convenient fer una introducció referent als cartularis I i II.

El cartoral I fou redactat dintre la primera meitat del s. XIII, fora d'alguns documents més tardans. En el primer document no hi consta la data i fou encaixonat en el còdex per una mà diferent dels altres; algun dels documents posteriors del mateix estil són del 1258; Dels 313 documents que es conserven en aquest còdex uns 110 són anteriors a 1101, i uns 13 són posteriors a 1200. Els prepòsits que dirigiren l'església de Solsona foren, des del 1218 a 1254 Guerau Calvó i Bernat uns vuit anys més. Durant aquests anys es produïren canvis violents en el comtat d'Urgell; quan s'extingí la dinastia dels comtes Ermengol amb la interposició dels Cabrera per a fer valdre els seus drets, hi hagué alguns anys d'inseguretat, fins que establerts els Cabrera en el comtat d'Urgell aquests renovaren els privilegis concedits a diverses institucions religioses. Un altre episodi de lluites politicoreligioses fou el dels càtars. En aquest període desaparegueren protectors de l'església i canònica de Solsona per mort violenta, com el rei Pere I, o per mort natural, com alguns bisbes d'Urgell, de molt prestigi i decisió.

Calia, tanmateix, a Solsona i a les seves dependències, coordinar i aclarir els dominis i les facultats dels prepòsits i la senyoria dels Torroja i d'Agnès de Torroja, que el 1217 es casà amb el vescomte Ramon Folc de Cardona. Per això convenia codificar la documentació que més afectava a l'administració de Santa Maria de Solsona.

ORDENACIÓ

No s'hi pot esperar un ordre cronològic, perquè no es redactava amb mètode històric, sinó administratiu; Els documents tampoc no estan classificats per deganats o oficialats, encara que no se n'aparten molt. Segons un document del 1153 (342), el prepòsit Guillem creà tres dispensadors o administradors de tres zones, tres paquets d'encàrrecs distribuïts en tres períodes quadrimensuals. Crec que la confecció del

cartulari tingué present aquestes demarcacions, que potser havien variat quelcom des del 1153.

En la difussió i dispersió del patrimoni i, per tant, de la documentació, hi va influir l'establiment de famílies de cavallers i agricultors en comarques i llocs apartats de Solsona, com fou la terra baixa de Ponent, el Baix Aragó, la Conca de Barberà i el Penedès.

En els 58 primers documents del cartoral I, que són de cronologia diversa, hi trobem com a actors grans personatges, benefactors de la canònica; concòrdies amb senyories importants, com el monestir de Poblet i el bisbat de Vic; privilegis dels comtes de Barcelona, lletres o butlles papals. En el primer document copiat, amb el nombre romà I, el notari fou Berenguer de Vila-seca (1203); en un altre document d'aquest grup hi consta l'ingrés a la canònica del mateix Vila-seca (1201), com si fes la seva presentació com a redactor del volum, o de gran part dels seus documents. Aquest monjo encara vivia el 1229.

Des del 59 al 91 puja més el nombre dels documents que es refereixen al comtat de Manresa. Del 92 a 106 hi dominen els de la Noguera, la Clua, Meià i Santa Linya, "Saltum Licinie". Del 107 a 115 es trobem concòrdies i arrendaments en el Mascançà i la Segarra baixa. Entre el 116 i el 149 hi ha documents de defensa dels drets de la canònica per part del comte de Barcelona; tres lletres del papa Alexandre; altres sobre les possessions d'Ardèvol fins a Calaf; donatius i protecció dels senyors d'Anglesola. Entre el 150 i el 162 s'hi troben documents sobre alguns llocs d'Osona, com Carbasí, Montlleó i la Guàrdia Lada. En els 163 a 168 ens trobem amb els pobles de Ceuró. Ogern, Madrona i altres dels senyors de la Vansa. Els pobles de la Cerdanya i del comtat de Barcelona apareixen en els documents 169 a 176. Solsona i el seu entorn i Llobera, Vallmanya, Bergús fins al 261. Del 262 fins al final, la majoria de documents tenen relació amb els dominis o llocs que havien estat del vescomte Guerau Ponç, com Olius, Riner, la Tallada i Brufaganyes, prop de les Oluges.

REDACCIÓ

De molts documents dels cartorals se'n conserva el pergamí original; això ens permet fer un acarament entre els primers i la seva transcripció en els cartorals. La primera diferència és la uniformitat de la cal·ligrafia, fora d'uns quants documents, que demostren una altra mà i solen ésser més tardans i de qualitat cal·ligràfica inferior. Fora d'aquests, la lletra del cartoral és la llibrària gòtica minúscula, amb poques majúscules i la caplletra una mica elegant. La cal·ligrafia, el format i l 'estil són molt regulars. Si hi ha intervingut més d'un escrivà, aquests s'han ajustat molt bé al model adoptat. Els folis són de pergamí i escrits per les dues cares amb dues columnes a cada plana. Hi ha alguns defectes de conservació i algun full arrencat o estripat.

Encara que no hi he fet un treball a fons i complet, he comprovat que el copista en general és fidel a l'original, però s'hi troben unes matisacions o petits canvis. En algun document comtal o d'un altre personatge notable hi veiem cert èmfasi en la introducció, amb una redacció més extensa, detallada i repetitiva; (vegeu cartoral I, document 42, 1076). El llatí sol ésser còpia de l'original, però no hi manca algun retoc i petites glosses i alguna correcció improcedent. Espigolant una mostra, trobem una lletra pontifícia, que és presentada pel notari episcopal d'Urgell, que hi posa un preàmbul i l'escatocol correctes gramaticalment, però molt irregulars en la presentació (cartoral I, documents 8 i 9, 1097). En altres casos, és millor la transcripció que l'original (perg. 566, 1132; cartoral I, document 181).

En l'ortografia es comprova també l'estil, capacitat i l'època del copista, com quan trobem la *rr* i la *ll* en mots on hi ha d'ésser, com a Ivorra i Novella, quan en la gran part de la documentació d'aquesta època només apareix la *r* o la *l*; la utilització correcta de l'*h*, de la *b* i de la *v*.

Al final del document el copista reprodueix l'anagrama de l'escrivà original.

D'altra banda observem defectes notables en la transcripció, algunes vegades i a causa de la degeneració del pergamí i altres de la ineptitud del transcriptor, o bé ignorància en algun cas determinat; la deformació dels casos i de les concordances de substantius i adjectius, com *ortis* en lloc d'*ortos,* a més de la manca de l'*h* en mots on hi convindria. Es troben alguns errors, tant en els cartorals com en alguns originals, en el desdoblament de la data (cartoral I, document 88 i pergamí 212) de l'un se'n dedueix l'any 1085, i de l'altre el 1084. En un altre cas hi apareix un error de cent anys (cartoral I, document 55).

EL COPISTA

El cartoral I comença amb l'índex dels llocs a què es refereixen els documents, i amb la numeració romana, que en alguns folis resta esborrada. Al final del còdex hi falten alguns folis; no hi consta el nom del transcriptor ni del promotor. En la documentació original hi consten més de cent escrivans, que han redactat o autoritzat documents durant aquests cent anys; pot ésser que no sempre es tracti de persones diferents, perquè alguns monjos escrivans que primer es presenten com a levites o clergues, més endavant són preveres; sembla que algun signa alguna vegada amb el nom i altres amb el cognom. Es donen també dos escrivans en el mateix document, l'un com a delegant i l'altre que és el substitut que ha redactat o copiat l'escriptura.

En els documents de dates més tardanes apareixen nous escrivans que continuen actuant després del 1215. Els que destaquen, en la

primera meitat del segle XIII, són Berenguer de Vila-seca, Berenguer de Guanalor, Ramon de Balsareny, Teobald d'Amuntdevila i Berenguer de Font. Cap al final del còdex hi ha els documents 285 i següents, que foren copiats per Teobald *de Hamontdevilla,* com a suplent de Berenguer de Font; són del 1258; per la data i per la cal·ligrafia desentonen del conjunt del text i estan quelcom encaixonats en les seves columnes o marges.

Per la influència i el domini senyorial que Berenguer de Font tenia sobre alguns pobles de l'entorn de Solsona sospitem que podia ésser el promotor de la composició del cartoral I i el seu transcriptor. Altre probable copista és Berenguer de Vila-seca; uns quants del primers documents del cartulari, de data tardana, tingueren per notari en Berenguer de Vila-seca (documents 2, 24 i 26); fa la impressió que són la seva pròpia presentació.

LA DATA

Mort el prepòsit Bernat III, fou elegit el monjo Guerau Calvó, que ja actuava el 1218 i tenia uns 36 anys; és molt probable que fos aquest prepòsit, germà de sant Bernat Calvó, qui va encarregar la confecció d'aquest cartoral en els primers anys del seu càrrec. A més dels motius circumstancials, que he exposat en aquesta introducció, cal tenir present que aquest monjo era de Tarragona, encara que hagués conviscut algun temps en el monestir de Solsona, i amb la codificació del material documental podia fer-se una millor idea de la seva jurisdicció, el seu patrimoni i les esglésies de les quals el prepòsit n'era el patró.

El cartoral II fou redactat vers el 1328; una gran part dels documents són posteriors al 1200; altres 29 són anteriors a 1150; la seva estructura i la cal·ligrafia són molt diferents del primer cartoral. Per què els documents contemporanis del primer cartoral no hi foren inclosos? Cal recordar, com he escrit abans, que el 1153 es crearen tres administracions; aquest cartoral és anomenat de Gerb, castell al qual es refereixen molts documents d'aquest; l'administració d'aquest castell i altres llocs de la Segarra depenia directament del prepòsit. No conec altres circumstàncies històriques que puguin haver motivat la confecció d'aquest segon cartoral.

OBSERVACIONS

Com que ja són 431 els documents publicats de l'ADS, el primer document d'aquest diplomatari és el 432 del mateix arxiu capitular. Queda per publicar la gran part dels fons de monestirs, a més dels pergamins del segle XIII en endavant.

FUNDACIÓ NOGUERA

Agraeixo les atencions del companys, arxiver, mossèn Enric Bartrina i de mossèn Joan Camps, sotsdelegat de Mitjans de Comunicació Social del bisbat; i a Josep M. Sans i Travé i a la Fundació Noguera, la publicació d'aquesta col·lecció de documents.

DOCUMENTS

FUNDACIÓ
NOGUERA

1

Primera meitat del segle XII

El prepòsit Guillem es queixa de Berenguer de Malgrat a causa dels abusos a què, sovint, sotmet els seus homes, els seus béns, el seu batlle i fins i tot a ell mateix; i de la presa que fa dels drets de Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 495; 340 ∞ 85 mm.

Hec sunt querimonie quas facit Guilelmus, Celsonensis prepositus, de Berengario de Malgrad. Conqueritur enim de illo prepositus, quia ipse est loca(...)ius[1] de honore Sancte Marie et non vult facere servicium quod facere debet preposito. Sed contrafacit ei et hominibus suis multa contraria. Vastat namque cunctis bestiis dominicaturam Sancte Marie et suorum hominum. Conqueritur iterum prepositus de Berengario que stante illo in suo hominatico arripuit ei vi suum blad; et deshonestavit homines suos et baiulum per duos annos preposito proferente ei directum. Altera vero vice abstulit Berengarius preposito megerias .XVI. de ordeo. Conqueritur adhuc prepositus de Berengario, quia violavit casas ecclesie et homines inde violenter abstraxit et redimere fecit. De molendino autem Sancte Marie, ubi nullum debet habere destrictum, eicit Berengarius homines prepositi, et facit ibi molere suum blad et cuiuscumque vult. Quesivit prepositus Berengario firmamentum directi, quod ipse facere noluit; et propter hoc amparavit ei prepositus quod per illum tenebat; et Berengarius desamparavit ei presumptuose quod prepositus amparaverat. Alaudia vero militum, ubi nullum debet habere mandamentum inquietat hominibus qui ea tenent, et forcias ibi facit multas. Quando autem homines Sancte Marie fatiunt dampnum preposito et ipse requirit ab eis firmamentum directi, Berengarius vetat eis ne firment directum preposito. Quadam vero die, dum staret prepositus in Malgrad venit Berengarius contra eum com hominibus eiusdem ville, armatis cum balistis ut invaderent eum. Conquerit etiam prepositus de Berengario que capit gavitas de hominibus de Malgrad, quas non debet habere. Et facit forcias hominibus de tragins et de ioves que nunquam adquisivit nec habere debet. Nuper vero invasit Berengarius ipsum prepositum iracundia plenus, et percussit suum bailum et suos homines ante suam presenciam et deshonestavit eum et presumptuose diffidavit.

1. *Trencat*.

FUNDACIÓ NOGUERA

2

Primera meitat del segle XII

Memorial dels delmes que els senyors del Mor donaren a Santa Maria de Solsona dels dominis que els pertanyien: Guillem Ramon de Santafè, Guerau Radulf, Arnau Guillem de Guspí, Bernat Guillem de Talteüll, que tenien béns a Ivorra, a Viver, a Anglesola, a Tàrrega, al Mor, a l'Ofegat i a Altet.

ADS. Perg 344; 462 ∞ 110 mm.

Memoria de ipssas decimas quas dederunt ipssos seniores de Mor ad Sancte Marie Celsone de ipssorum dominicis, quos illos retinuerunt ad illorum reles. In primis Guilelmus Raimundi Sancte Fide et Gerallus Radulfi sive Arnaldus Guilelmi de Albespi et fratri suo Raimundus Guilelm, et Bernardus Guilelm de Talteuil sive Olomar, que dedit ibi una vinea. In primis Guilelm Raimon de Sancta Fide de ipssa sorte de Petra Fita, de ipsso termino de Luza, usque ipssa strata sic donavit ad Sancte Marie Celsone, medietate de ipssum decimum, et ibi prope de Arnaldi Guilelm et fratri suo de alia pecia similiter; et in alio loco ad ipsso Espinalb de Guilelm Raimundi Sancte Fide similiter. Prope termino de Anglerola una de Bernad Guilelm de Talteuil similiter. De Arnaldi Guilelmi <et> fratri suo, ibi prope similiter. De Gerallus Radulfi similiter. Et ibi prope ad curbo de ipssa conamina de Guilelm Remon Sancte Fide similiter, de superius ipssa strata sive de subtus. In alio loco de superius de Geral Radolf similiter, de ipssa strata qui vadit ad Anglerola et vadit ad ipsso reger vel qui discurrit in Anglerola. De superius ipsso Viver, que dicunt de Urgello, alia sorte de Arnaldi Guilelmi et fratri suo, de ipssa strata qui pergit ad Anglerola et pervadit ad ipsso reger. In alio loco de superius de Guilelm Raimon Sancte Fide alia de ipsso Podol pervadit ad reger. Alia sorte qui aput ipssa se tenet de Gerallus Radulfi de ipssa serra unde ambulamus ad Mor, vel pertinuit ad ipsso reger similiter. In alio loco ad ipsso Bezols una sorte de Bernardus Guilelmi de Talteul. In alio loco ad ipsso Ppedriz; alia sorte de Gerallus Radulfi de ipssa strata qui exiit de Mor usque ad reger similiter. Ibi prope alia de Arnallus Guilelm de Albespi de ipsso Peetrici et pervadit ad reger similiter; et ad ipsso Podol sive ad ipsso Petriz superius sortes duas de Bernardus Guilelmi de Talteull. Et ad ipssa serra de Tarega pecia .I. de vinea de Gerallus Radulfi, ad ipsso collo unde ambulamus ad Ofegad medietate de .Iª. sort de Guilelm Remon Sancte Fide; de ipsso alod de Sunger de Montefalco et finit in ipssa serra; et

in ipssa sorte de Compang Radolfi ad ipsso prad pecia .Iª.; et ad ipsso collo de Olomar Davi, de subtus ibi prope .Iª. vinea que donavit ibi Ollomar Davi. Et in ipssa sorte qui apud ipssa se diviserit qui fuit Gerallus Radulfi ad ipsso prad alia petia de terra; et in ipssa serra unde ambulamus ad Alted pecia .Iª. de vinea. De ipsos alodes vel vineas qui supra ibi non sunt scriptos, sic fuit datum ad Sancte Marie Celsone medietate de ipssum decimum qui inde exierit usque in finem seculi pro animas illorum.

3

Primera meitat del segle XII

Pere Sanç dóna i defineix a l'església de Solsona el que posseeix a Llobera, que havia estat de Bernat Guifré de Navès i d'Arnau Gauspert de Talteüll.

ADS. Cartoral I, doc. 234, f. 88r i v.

In nomine Domini. Ego Petrus Sancii per hanc scripturam donationis mee dono et diffinio et dimitto Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius canonicis ipsum alodium quod tenet Sancta Maria in Lobera, quod fuit de Bernardo Guifredi de Navazes et de Arnallo Gauzperti de Tauteul et de fratribus suis. Sicut superius scriptum est sic dono ego Petrus Sancii predicte Sancte Marie iam dictum alodium et de meo iure en eius trado dominio et potestate, cum introitibus et exitibus, ad suum proprium alodium, ad faciendam suam voluntatem sine alterius vinculo. Siquis vero homo vel femina istam cartam inquietare voluerit, nequeat perficere, set in duplo componat cum sua melioratione; et in antea ista carta firma sit.

Actum est hoc .VIII. kalendas setembris. Sig+num Petri Sancii, qui hoc scribi mandavi et firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Carbonelli. Sig+num Arnalli Bernardi Sancti Iusti. Sig+num Bernardi de Uliana.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressi.

4

1100, octubre, 14 o 1101, octubre, 14

El vescomte Guerau Ponç, la seva muller Gelvira i els seus fill Ferrer i Bernat Guerau donen a Santa Maria de Solsona la seva

FUNDACIÓ NOGUERA

capellania de l'Aguda anomenada de Sant Salvador, l'església de Santa Maria, i la de Sant Gil a Torà, amb totes les altres esglésies. També li donen un home que habita a la Cirerola, Guillem Arnau. Totes les propietats són al comtat d'Urgell.

ADS. Cartulari I, doc. 38, f. 16r.

In nomine Domini. Egeralli (*sic*) Poncii vicecomite et coniux mea nomine Gelvira et filios suos nomine Ferrer et Bernard Gerall per hanc scripturam donationis nostre donamus chapellaniam ecclesiam nostram de Aguda, nomine Sancti Salvatoris, qui est mater ecclesie, et ecclesiam Sancte Marie, qui est inter villa et ecclesiam Sancti Egidii, qui est inter Torani, simul cum alias ecclesias qui sunt aut erunt infra terminibus de Aguda, ad Domino Deo et ad Sancte Marie Celsone et eius Canonice, cum decimis et primiciis et cimiteriis adque oblationibus tam vivorum quam defunctorum, et cum terris ac vineis et omnibus mobilibus vel immobilibus, quecumque habent modo vel in antea, Deo annuente, adquisierit, et cum stabilimentum clericorum qui ibi sunt vel in antea erunt, cum districtis et mandamentis atque placitis, qui de huius ecclesias adveniunt. Et adiungo ad hoc donum unum hominem qui est ad Ciresolam, nomine Guilelm Arnald, cum suum censum quod nobis debet facere omni tempore. Et est hec omnia donatio in comitatu Urgelli. Terminantur autem hec donatio a parte orientis per terminibus de Fontaned, a mediano quoque parte per terminibus de Ivorra vel de Bechfred, ab occidentali quoque plaga per terminibus de Talteul vel de Bioscha, a septentrionali quoque parte per terminibus de Loberola vel de Valfraosa. Quantum infra prefatas afrontationes habent vel habere debent supra dictas ecclesias totum cum omni integritate donamus atque concedimus prefate Sancte Marie Celsone et eius Chanonice, cum exiis et regressiis et pertinentiis cunctis, propter Deum et remedium animarum nostrarum et omni parentorum nostrorum, sicut superius scriptum est, de nostro iure in dominium et potestatem tradimus prefate ecclesie et eius Canonice ad abendum vel possidendum omni tempore. Sane si ego donator Geralli Poncii et successoribus meis, aut aliquis homo vel femina qui contra hanc donationis cartam veneret pro inrumpendum, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum ei componat cum incremento tocius meliorationis. Et in antea hec donatio firma permaneat donec finis evi veniat.

FUNDACIÓ NOGUERA

Facta carta donationis II. idus octobris, anno ab Incarnatione Domini .Iº.Cº. Regnante regi Philipi in Frantia anno .XL.II. Sig+num Geralli Poncii vice comite. Sig+num Gelvira. Sig+num Ferrer. Sig+num Bernard Gerall. Nos qui hanc cartam donationis scribere iussimus et ad testes firmare mandavimus. Sig+num Ramon Arnall de Rivo Albo. Sig+num Ramon Giribert de Aguda. Sig+num Petro Guilelm de Artesa. Sig+num Gonballus Guadalli canonicus. Sig+num Geralli Gonberti. Sig+num Petrus Seniofredi canonicus. Nos sumus de hoc donum visores et auditores.

+ Arnallus sacerdos, scripsi rogamus (*sic*) sub prefato (*signe*) die et anno quo supra.

5

1101, gener, 23

Testament del prevere Ranmir, en què fa diverses deixes a Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 355; 587 ∞ 434 mm.

Sub Trinitatis nomine sacro et eius gracia. Ego Rranmir iaceo in lectulo meo in egritudine. Timeo quod mihi veniat repentina mors; et de facultatibus meis (...)[1] unicuique separatim, hanc scripturam plenissimo rroboravi; ut quando ex oc seculo discessero, tam de meis mobilibus rrebus quam de imobilibus ita sit largitum propter remedium anime mee (...)[2] subterio erit prenotatum. Ideoque iubeo atque disceno ut sint helemosinarii mei. Id sunt Raimundi Guitardi, presbiteri Sancte Marie Solsona, et Geralli Mager, apud Berengarius Gomballi sacer, et Arnalli E(...).[3] Precor vos iamdicti manumissores mei que si mors mihi venerit in isto anno aut in aliis advenientis, ante quam alium testamentum faciam, licentiam abeatis adistribuere omnem meam facultatem et dare pro animam meam sicut ego vobis dispono in oc testamentum. In primis dimitto atque relinco ad aula Sancte Marie de Sedis Urgelli ipsos alaudes que ego comparavi de Arnall Sunner et de Merud, simul cum ipsas vineas qui sunt infra illorum afrontaciones ad ipsa Channonica. Et ipsa pecia de terra que comparavi de Guilem Vidal, qui est in terminio de Coscol, similiter dimitto ad ipsa Canonica; exceptus que tenet et laboret Ollemare. Et donet ipso quart ad ipsa Cannonica fideliterment. Et si mens venit de iamdicto Ollemar, revertet se a Girberga Mir vel ad suos infantes. Et similiter dimito ipso ferragenall que comparavi de Rremon Iosfre de Segarra aput .II. cigas in ipso cigar et sollos.

XIIII. in diners. Et duas mansiones que comparavi de Mir Rramon et que tenet Arnall Mir, in servicii Sancte Marie; et uno cubo et una tonna; et uno soler cum superius et subterius qui est prope mansiones de Sancte Marie Sedis; et teneat iam dicto Ollemar in servitio Sancte Marie. Ad Sanctam Marie Sedis una tina. Et dimitto a Sancti Ihoannis una pecia de terra que comparavi de Elliardis apud alia pecia de terra que comparavi de Linvol, simul cum alia terra que comparavi de Mir Ramon vel de Arnall Ioffre. Et apud alia terra vel vinea que comparavi de Guilabert Guifre et de Guilem Bradila, apud alia terra que comparavi de Martin, prope terram de Bernard Mir, et una vinea qui est prope terra vel vinea de Ramon Borel, que comparavi de Ponç Duran. Et dimitto ad ip<s>a fraternitate de Sancti Ihoannis ip<s>a mansione ubi solebut facere cofradria aput alia mansione, qui se tenet aput ipsa fraternitate; et stetit in iamdictas mansiones ponea ad servicii Sancti Ihoannis. Et ipsas alias mansiones simul cum ipsis cortals, qui ibidem sunt, totas dimitto ad Sancti Ihoannis simul cum uno cubo et una tonna; et uncias .IIII^{or}. in diners, ad ipsa opera; ad suis clericis misa cantanis uncias .II. per missas e guadengas .II.; ad Sancti Ihoannis, ubi iaceant suos sacerdos; ad ipso clocher de Sancti Ihoannis, bous .II. Ad eius opera, apud tota ipsa fustamen (...)[4] mensa meliore. Et relinco ad Sancta Maria Solsona ipsos alaudes qui sunt a Marunol, que comparavi de Udalard Ioffre vel de coniux sua et illorum filiis, et de Girberga, et de filiis suis, simul cum aliis alaudes que comparavi de Guilabert Guifre, ad ipsa Cerchosela, et cum alia petia de terra, qui ibidem est de ipso col avalle contra ipsa vila prope ipsa era cum medietate de ipso orto. Exceptus ipsa era sic relinco ad Sancta Maria solidamente. Et alia parte de ipsa terra, qui est contra ipso plan de Guadall, relinco Ioffre. Et de Ollemar Ramon relinco a Sancta Maria Solsona, simul cum ipsa terra qui est ad ipsa coma de Linars, apud ipsas vineas qui ibidem sunt, exceptus ipsa sort de Sancti Ihoanis. Et dimitto ad Sancta Maria Solsona ipsa conamina qui est a Baiona, et tenet Geribert, fratri meo, et posterita sua, et que donet ipso quart a Sancta Maria Solsona. Et relinco ad Sancta Maria una tonna et uno cub meliores; apud .II. duas mulas, et modios .X. de ordio a ser venal, et modios .V. de forment, et modios .III. de vi, et oves .VII. et porcs .III. apud .I. truga, et .I. callera meliore, et unos cremals apud una locia; et quatos .II. et una gadenga, et bodilos .III. apud .III. rellas, cum exadas .III. apud tous de apes .II. apud unos ferros de fog meliores. Et ad ipso (epischopo)[5] dimitto modios .II. de ordeo et modio .I. forment et modio .I. de vino, apud

.II. latus de carn de porc, et que illum cantet missa pro anima mea; ad Sancta Maria Solsona duas lades de baco et duas de altera carn de porc, et una tina. Mando ut siam sepelitur ad aula Sancte Marie Solsona. Et dimito ad Ollemar ipsos alaudes que comparavi de Remon Guifre vel de suis filiis apud ipsa vinea qui ibidem est ab integrum, liberum et securum, ad suum propium alaude. Et dimitto a Guilabert Mir ipso alaude que comparavi de Ponç Salamo qui sunt ad ipsa Ledenosa, ad suum proprium alaude. Et dimitto a Sancti Petri de Ponts una pecia de terra ad ipso plan de Guadall, que comparavi de (...),[6] et teneat Ponça in vita sua; et que donet ad Sancti Petri tascha. Et dimitto a Ponça ipsa terra qui est prope ipsa era contra Sancti Ihoannis que comparavi de Rramon Ioffre vel de filiis suis; simul cum alia terra qui est ad ipso prat, que comparavi de Olemar (...)[7] qui sunt emtis ad suum proprium alaude. Et dimitto a Ponça ipsas vineas que comparavi de Ramon Bernard; apud alia vinea qui est a Cerchosela, prope vinea de Mir Guilem; teneat et possideat in vita sua et post obitum suum remaneat a Sancti Ihoannis. Et dimitto in ipso cap manso de Cabanabona duas mansiones superius et subterius, cum alia mansione quis tenet apud ipso castro ad Sancta Maria Solsona, et quod tenent (...)[8] ad servicii de (Sancta Maria)[9]; et post obitum suum relinco ad Sancta Maria Solsona. Et relinco a Poncia uno cub liberum et secu(...) (...)[10] per ipso asino. Et dimitto Ponça cum sua omnia in badulia de Sancta Maria de Solsona. Et dimitto a Pere Mir petia .I. de terra apud una vinea ad ipsa Cerchosela quod comparavit de Guilem Erumir. Terram vero est ad ipso lac prope terram de Rramon Mir; si ven(...) (...)[11] relinco ad Sancta Maria Solsona. Et ipsa mea mula minima dimitto ad ipso Ospital de Iherusalem propter remedium anime mee.

A Sancti Tyrsi de Uliola sestarios .VIII. de ordeo; ad Raimundi sacer et ad Erimirus similiter; a Raimundi Mironi sacer sestarios .IIII. de vi; et abet Rengarius sacer sestarios .IIII. de forment; ad Arnall Esclua una ove apud una arieta. Et ad Ollemar uno assino apud duas oves. Ad Udalard (...)[12] sestarios .VIII. Et sestarios .II. de vin. Et postea dimittit a Sancti Ihoannis bestias .VI. minimas et uno porc et una tina. Et dimitto a Girberga Mir pecia .I. de terra prope ipsa sua ad ipsos cortils, et duas oves. Et ad Geribert fratri meo oves .II. Et de ipsos alaudes prescriptos qui sunt de Sancti Ihoannis precipio ut aprehendatis de ipso esplet ipsa medietate per mea laboracione. Et ipsa mea capa de present dimitto ad Sancti Ihoannis, et mando ut venundetis illa per una casula de seda. Aliut mobile qui remanet date in qua melius mercede estimare potueritis.

Precor vos manumissores mei, quia sicut scriptum est ita vos faciatis. Et siat Deus inter me et vos. Et qui istum testamentum frangere vel disrrumpere voluerit ira Dei incurrat et cum Yuda traditor in infernum posideat. Et siat Deus inter me et vos.

Factum istum testamentum .X. kalendas februarii, anno quadrigesimo primo regnante Philipi regi. Sig+num Ranmir presbiter, qui istum testamentum mandavi scribere et testibus ad corroborandum firmare feci et rogavi.

Sig+num Raimundi Enufredi sacer. Sig+num Raimundi Bernardi sacer. Sig+num Gerbert Trasvall. Testes sunt vissores et auditores.

Auro Auroni presbiter rogatus scripsit sub die (*signe*) et anno quo supra.

1. *Tros trencat*. 2. *Tros trencat*. 3. *Tros trencat*. 4. *Tros esborrat*. 5. *Esborrat*. 6. *Esborrat*. 7. *Esborrat*. 8. *Esborrat*. 9. *Esborrat*. 10. *Esborrat*. 11. *Esborrat*. 12. *Esborrat*.

6

1101, març, 6

Udalard I, vescomte de Besalú, la seva muller Ermessenda i el seu fill, Pere Udalard, donen a Santa Maria de Solsona un mas que els pervingué de l'herència d'Ermessenda, situat al comtat de Besalú, dins la parròquia de Sant Cristòfor de Fonts Subiranes.

ADS. Cartoral I, doc. 269, f. 150v.

In nomine Domini. Ego[1] Uzaldus vice comes et uxor mea Ermessendis et filio nostro nomine Petrus Uzalard et uxor tue Loreta, donatores sumus Domino Deo et Sancta Maria de Solsona. Per hanc scripturam donationis nostre donamus nos Domino Deo et Sancta Maria mansum unum. Advenit ad me iamdicta Ermessendis per parentorum meorum seu per qualicumque voces. Et est in comitatu Bisilluno, in parrochia Sancti Christofori de Fontis Subiranes, de ipsos .II. manssus que tenent ibi Ramon Gaiard meliorem unum, cum terminis et affrontationibus et cum exitibus suis, cum suo censu que hodie facit et in antea debet facere, cum mandamentis et districtis, sic donamus nos Domino Deo et Sancta Maria per redemptionem animarum nostrarum et parentorum nostrorum. Et est manifestum quod si nos donatores aut ullus homo vel femina qui contra hanc cartam donationis venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vendicare quod requirit, set componat in duplo cum sua in melioratione. Et in antea ista carta donationis suam habeat firmitatem.

DIPUTACIÓ NOGUERA

Facta carta donacionis pridie nonas marci, anno .XLI. regni Philipi regis. Sig+num Uzalardus vice comes. Sig+num Ermessindis. Sig+num Petrus Uzalardus. Sig+num Loreta. Nos qui hanc cartam fecimus scribere et ore nostro laudamus et manus proprias firmamus et testes firmare rogamus. Sig+num Ramundi Poncius. Sig+num Pere Ramon de Sagaro. Sig+num Pere Ramon de Porcheres. Sig+num Gerall Mir. Petrus presbiter, qui ista carta donationis rogatus scripsi sub die (*signe*) et anno quo supra.

1. *Al costat escrit:* de Riner.

7

1101, març, 25 - 1102, març, 24

Els comtes d'Urgell, Ermengol V i Maria, i llur fill Ermengol donen a l'església de Santa Maria de Solsona el delme de les seves dominicatures a l'Urgell o a Castella, tant de terres de cristians com d'agarens; altres béns mobles, el delme dels seus alous d'Ivorra al lloc de Vilalba i altres drets senyorials, i volen que els nous habitants puguin fer cases al vilar que hi ha a la vora.

ADS. Cartoral II, doc. 17, f. 31.
ADS. Perg. 353; 428 ∞ 400 mm.

Propheticis atque evangelicis instruimur documentis, necnon et bonorum hominum informamur exemplis, qualiter Deo serviamus et illum honoremus in sanctis suis, sicuti nos illis honorem ferentes sint ipsi aput Domini nostri susfragatores. Et qui per confusione cordis nostri non sumus ausi oculos nostros ad celum erigere, per ipsos necesse est vota nostra humillima ad misericordem Patrem dirigere, qui ore propio dignatus est nos manere: "Orate ne fiat fuga vestra sabbato vel yeme" dare cupit qui sua det postulari. Qua propter studendum nobis est cogitare et cotidie in mentibus nostris voluere quid precipit dare et quid velit ipse largire qui dignatus est dicere "date et dabitur vobis", quasi si diceret date pro me pitura et infima et accipietis regna superna. Quod carius aut amabilius vel dulcius dici potest quam mercare terrenis celestia, perituris eterna, caducis fulgestia regna. Sed ad evadenda supplicia sempiterna et ad appetendam gloriam sine fine mansuram invocanda est Domini pietas et sanctorum omnium pervocanda benignitas, ut in novissimo die, dum veniret rex et iudex ad iudicandum, et mundum cum suis amatoribus pro suis nequiciis perpetuo igne damnandum; tunc suis precibus et meritis vultum iudicis iratum faciat nobis placcatum. Sed ad ipsam iram placcandam nullum tam potentissimum

invenire poterimus quam ipsa que meruit mater existere eiusdem redemptoris et iudicis. Ac propter ea, sub sacro Dei omnipotentis nomine, ego Ermengaudus, gratia Dei comes Urgelli, una cum irremota comes omnium rerum mearum, Maria comitissa, filioque nostro amantissimo Ermegaudo, nos simul sine vi aut aliquo malo ingenio, set compuncti amore divino volentibus animis facimus cartam Deo eiusque Genitrici, cuius ecclesia sita est infra ambitum mei comitatus in terminibus castri Celsone, ad eius orientali plaga. Per hanc scripturam donacionis nostre donamus itaque illi prefate Sancte Marie vel eius Canonice de omnibus nostris dominicaturis quas habemus in omni nostre honore sive in Urgello sive in Castella, quem modo habemus vel in antea, Deo concedente, adquirere poterimus in omnibus modis, tam de christianorum terris quam de agarenorum, omnem meum decimum qui inde exierit de pane et vino, de carne vel civada, sive de omne quod ad usum hominis pertinet, quicquid in manus nostras venerit vel in manus omnium baiulorum nostrorum omnem decimum damus prefate Sancte Marie ab integrum per fidem sine enganno. Et iterum damus prefato loco de omnibus partis quas modo habemus vel unquam habebimus tam de christianis quam de paganis in auro, in argento, in equis et mulis et omnibus, tamen in omnibus generibus animalium, sericis pannis et in omni genere pannorum omnem decimum per fidem sine enganno. Revera iterum damus de omnibus presentaliis que facte fuerint nobis, sive de omnibus serviciis et de pregeris vel forcis atque de iusticiis nostris quas omnibus modis habebimus, omnem decimum damus prefato loco per fidem sine enganno. Iterum ad hoc donum adiungimus alodia que habemus in castri Ivorre et in suis terminis, in locum qui vocatur Vilas Albas, super ipsam sponnam. Sic damus ipsum podium cum vilare qui est circa eum et concedimus Sancte Marie et eius canonicis ut omnes homines quos illic adduxerint ad construendas domus vel casas faciendas sint franchi atque legitimi. Et damus eis talem franchedam, ut habeant introitum et exitum suum et aquas et pasturas et cases et omnia illis necessaria, sine blandimento ullius hominis viventi. Et non respondeant aliquo nisi prefate Sancte Marie vel eius canonicis. Et sunt hec elaudia infra terminos iam dictos, in locum vocitatum Villas Albas. Terminatur locus iste vel hec alaudia ab orientali plaga in Podium Tortris, inde se movit et vadit contra meridianam plagam et siguitur (*sic*) se in terminibus castri Portelli; ab inde surgit et pervenit contra solis occasum et ponit se in strata publica; inde se vergit et vadit contra plagam septentrionalem, sursum in serra de

Frexenet sive in terris de Guitardo Mascarone vel de Guilelmo Ferrario. Audiungimus namque ad hoc donum prefate ecclesie unam condaminam obtimam que fruit de Guilaberto Compan et est infra terminos iam dictos castri iamdicti, in plano autem castrum Torani super ipsum flumine quod dicitur Rivo Merdario. Et affrontat de parte orientis in terminos de Fontaned, a meridiana quoque plaga in alaudium de Raimundo Gomballi et de Guilelmo Baronis, ab occidentali quoque clima in stratam publicam, a septentrionali quoque plaga in alaudio de Guilelmo Arnalli. Et iterum addimus ad iamdictum locum unum mansum de Guilelmo Arnalli, infra terminos Ladurcii, cum omnibus suis pertinenciis, quem iam dudum dedi ego Ermegaudus post mortem meam, cum alia dominicatura quam habeo in Ladurs. Nunc vero consentimus hunc mansum semper in vita nostra. Hec omnia superius dicta in iamdictis locis ponita infra prefata climata inclusa ob amorem et desiderium sanctorum celestium, damus atque tradimus prefate Sancte Marie vel eius canonice ut ipsa Dei pia Genitrix sit nobis in presenti et futuro tempore auxiliatrix et deffendant nos a cunctis nobis adversis, hoc donum nos iamdicti facimus ob causas predirimus et promittimus ut dum in hac vita vixerum, fideles Deo vel eius Genitrici domine nostre erimus et precipimus filiis nostris et nepotibus et omni nostre generacioni, cui omne nostrum honorem remanserit post nostrum ad hoc seculo discessum; ut sicut nos sponte damus et auctores sumus huius donacionis, ita et illi consentiant et fideles Deo sint et per cunctas generaciones suas. Nam sicut superius dictum est hec omnia iam prelibata in potestatem et dominum tradimus prefate Sancte Marie vel eius Canonice ad omnem voluntatem suam faciendam; et siquis contra hanc cartam donacionis venerit pro inrumpendo nullomodo valeat perficere, set pro solo temptatu in quadruplo cogatur persolvere et cum Iuda traditore in schennalibus flami accipiat porcionem. Donacio autem hec tandiu firma et inflexibilis permaneat usque dum meta mundi veniat.

Acta karta donacionis anno ab Incarnacione Domini .MºCº Iº., indiccione VIIIIª, epacta XªVIIIª concurrente .Iº. Sig+num Ermengaudi consulis. Sig+num Marie comitisse. Sig+num Ermengaudi Ramon. Sig+num Geralli Poncii proconsulis. Sig+num Raimundi Gomballi. Sig+num Poncii Ugonis. Sig+num Berengarii Raimundi. Sig+num Raimundi Guitardi. Sig+num Guilelmo Guitardi. Sig+num Artalli comitis. Sig+num Arnalli Berengarii. Sig+num Guilelmi Guizperti. Sig+num Raimundi Guilelmi de Taus. Sig+num Berengarii Ricardi. Sig+num Bertrandus Raimundi.

Gerallus subdiaconus, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc signum (*signe*) impressi devotus sub die et anno descriptis superius.[1]

1. *La versió del Cartulari no conté la motivació religiosa, que sí té la versió en pergamí, d'altra banda fortament mutilada.*

8

1101, març, 25 - 1102, març, 24

Els comtes d'Urgell, Ermengol V i Maria, i llur fill Ermengol donen a Santa Maria de Solsona els delmes de pa, vi i civada de les terres de cristians i agarens que Déu els doni i de les pàries que reben en animals i robes, or i plata. També donen el que tenen al castell d'Ivorra, al lloc anomenat Vilalba; una condamina en el pla del castell de Torà; el mas que té Guillem Arnau a Lladurs i una altra dominicatura del mateix lloc.

ADS. Cartoral I, doc. 304, f. 122r.

Propheticis atque evangelicis instruimur documentis, necnon et bonorum hominum informamur exemplis, qualiter Deo serviamus et illum honoremus in sanctis suis, sicuti nos illis honorem ferentes sint ipsi apud Deum nostri suffragatores. Et qui per confusione cordis nostri non sumus ausi oculos nostros ad celum erigere, per ipsos necesse est vota nostra humillima ad misericordem Patrem dirigere, qui ore proprio dignatus est nos monere: "orate ne fiat fuga vestra sabbato vel yeme" dare cupit qui sua det postulari. Qua propter studendum nobis est cogitare et cotidie in mentibus nostris voluere quid precipit dare et quid velit ipse largire qui dignatus est dicere "date et dabitur vobis", quasi si diceret, date pro me pitura et infima et accipietis regna superna. Quod carius aut amabilius vel dulcius dici potest quam mercare terrenis celestia, perituris eterna, caducis fulgentia regna. Sed ad evadenda supplicia sempiterna et ad appetendam gloriam sine fine mansuram invocanda est Domini pietas et sanctorum omnium pervocanda benignitas, ut in novissimo die, dum veniret rex et iudex ad iudicandum, et mundum cum suis amatoribus pro suis nequiciis perpetuo igne damnandum; tunc suis precibus et meritis vultum iudicis iratum faciat nobis placcatum. Set ad ipsam iram placcandam nullum tam potentissimum invenire poterimus quam ipsa que meruit mater existere eiusdem redemptoris et iudicis. Ac propterea, sub sacro Dei omnipotentis nomine, ego Ermegaudus, Dei providentia omnium terrarum fines Urgelli consul, una cum irremota comes omnium rerum mearum,

Maria comitissa, filioque nostro amantissimo Ermergando, nos simul sine vi aut aliquo malo ingenio sed compuncti amore divino volentibus animis, facimus cartam Deo eiusque Genitrici, cuius ecclesia sita est infra ambitum mei comitatus, in terminibus kastri Celsone, ad eius orientalem plagam. Per hanc scripturam donationis nostre damus namque illi prephate Sancte Marie vel eius Cannonice humiliter offerentes de omnibus nostris dominicaturis, quas habemus in omni nostro honore, quem modo habemus vel in antea, Deo concedente, adquirere poterimus omnibus modis, tam de christianorum terris quam agarenorum, omnem decimum qui inde exierit de pane et vino, de carne vel civada, sive de omne quod ad usum hominis pertinet, quicquid in manus nostras venerit vel in manus omnium baiulorum nostrorum omnem decimum damus prephate Sancte Marie ab integrum per fidem sine enganno. Et iterum damus prephato loco et eius Canonice de omnibus pariis quas modo habemus tam de christianis quam de infidelissimis paganis in auro, in argento, in equis et mulis et in omnibus generibus animalium, in sericis pannis et in omni genere pannorum, omnem decimum per fidem sine enganno. Revera iterum damus de omnibus presentaliis que facte fuerint nobis, sive de omnibus serviciis et de pregeriis vel forcis atque iusticiis nostris quas omnibus modis habebimus, omnem decimum prephato loco damus sine enganno. Iterum ad hoc donum adiungimus alaudia que habemus infra terminos kastri Ivorre, in locum qui vocatur Villas Albas, super ipsam sponnam. Sic damus ipsum podium cum vilare qui est circa eum, et concedimus Sancte Marie et eius canonicis ut omnes homines quos illic adduxerint ad construendas domos vel kasas faciendas, sint franchi atque legitimi, et damus eis talem franchezam ut habeant introitum et exitum suum et aquas et pasturas et kasas et omnia illis necessaria sine blandimento ullius baiuli vel senioris et non respondeant aliquo simili prephate Sancte Marie vel eius kanonicis. Et sunt hec alodia infra terminos iamdictos, in locum vocitatum Vilas Albas. Terminatur locus iste vel hec alodia ab orientali plaga in podium Tortrig inde se movit et vadit et vadit castra meridianam plagam et figit se in terminius kastri Portelli. Ab inde surgit et pervenit contra solis occasum et ponit se in strata publica; inde se vergit et vadit contra plagam septentrionalem sursum in serra de Frexaned, sive in terris de Guitardo Mascarone vel de Guilelmo Ferrario. Adiungimus namque ad hoc donum prephate ecclesie unam condaminam optimam que fuit de Guilabert Compan, et est infra terminos kastri iamdicti, in plano ante kastrum Torani, super

ipsum fluvium quod dicitur rivo Merdario. Et affrontat de parte orientis in terminos de Fontaned, a meridiana quoque plaga in alodium de Raimundo Gomballi et de Guilelmo Baronis, ab occidentali quoque clima in stratam publicam, a septentrionali quoque plaga in alodio de Guilelmo Arnalli. Et iterum addimus ad iadictum locum unum mansum de Guilelmo Arnalli infra terminos de Ladurzii, cum omnibus suis pertinenciis, quod iamdudum dedi ego Ermengaudus post mortem meam cum alia dominicatura quam habeo in Ladurz. Nunc vero consentimus hunc mansum semper in vita nostra.

Hec omnia superius iamdictis locis posita infra prephata climata inclusa, ob amorem et desiderium secretorum celestium, damus atque offerimus prephate Sancte Marie vel eius Canonice nos iam superius nominati ad omnem suam voluntatem vel canonicorum eius faciendam per fidem sine enganno, ut ipsa Dei Genitrix pia sit nobis in presenti et futuro auxiliatrix et defendat nos a cunctis nobis adversis. Hoc donum nos iamdicti facimus ob causas quas prediximus et promittimus dum in hac vita vixerimus fideles Deo vel eius Genitrici Domine Nostre erimus. Et precipimus filiis nostris et nepotibus et omni generacioni nostre cui omnem nostrum honorem remanserit post nostrum ab hoc seculo dicessum, ut sicut nos sponte damus et auctores sumus huius donacionis, ita et illi consentiant et fideles Deo sint per cunctas generaciones suas. Nam, sicut superius dictum est, hec omnia prelibata in potestatem et dominium tradimus prephate Sancte Marie vel eius Canonice ad omnem voluntatem suam faciendam. Et siquis contra hanc kartam venerit pro inrumpendo nullomodo valeat perficere, set pro solo temptatu in duplo cogatur persolvere. Et interim, quod sicut ait beatus Augustinus amico rapere qui piam furtum est Ecclesiam fraudere sacrilegium est; ut sacrilegus et fur aliminibus Ecclesie et cetu fidelium tandiu sequestretur usque dum cognoscens reatum suum ad satisfaccionem veniat, aut si incorrigibilis obduratus permanserit in gehennalibus flammis cum Iuda porcionem accipiat. Donacio autem hec tandiu firma et inflexibilis permaneat usque dum meta muridi veniat. Acta karta donacionis anno M°.C°.I°. ab Incarnacione Domini, indicione .VIIII°, epacta .X^aVIII^a. concurrente primo Sig+num Ermengaudi consulis. Sig+num Marie comitisse. Sig+num Ermengaudi iunioris, qui non solum vissu patris mei et matris mee set mea sponte his donacionibus firmator et laudator existo.

FUNDACIÓ NOGUERA

Sig+num Geralli Poncii proconsulis. Sig+num Raimundi Gonballi. Sig+num Poncii Ugoni. Sig+num Berengarii Raimundi. Sig+num Raimundi Guitardi. Sig+num Guilelmi Guitardi. Sig+num Artalli comitis. Sig+num Arnalli Berengarii. Sig+num Guilelmi Gauzperti. Sig+num Raimundi Guilelmi de Taus. Sig+num Berengarii Richardi. Sig+num Bertrandus Raimundi.

+ Petrus Bernardi natus, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc signum (*signe*) impressi devotus, sub die et anno descriptis superius.

9

1101, abril, 6

Bernat Ramon ven i dóna a Santa Maria de Solsona quatre peces de vinya al terme de Vallferosa i lloc de Vilalta. Rep de l'església i dels seus canonges dues unces d'or de València.

ADS. Perg. 356; 390 ∞ 229 mm.

In nomine Domini. Ego Bernardus Raimundi vinditor et donator sum Domino Deo et Sancte Marie et eius Cannonice. Per hanc scripturam vindo et dono prephate Sancte Marie et eius cannonicis quatuor pecias vinee que sunt infra terminos kastri Valli Fravose, in locum quem vocant Vila Alta. Advenerunt autem ad me Bernardus per voces genitorum meorum sive per plantationem. Et una pecia illarum vinearum quam dono prefate Sancte Marie terminatur a parte orientis sive meridie in alaudium sive vinee Bernardi Gueralli, a parte occidentis in vinea Bernardi Rotulandi, a parte vero septentrionis in nostro alaudio. Et aliam peciam vinee quam vindo prefato loco terminatur autem a parte orientis in strata puplica, et de alias totasque partes in alaudiis de Guillelmo Ansfredi. Et alia mea medietate vinee qui mihi advenit per plantationem, que est ad Quarta Freda, terminatur a parte orientis in vinea Petri Gonballi, de omnibus aliis partibus in vineis matris mee. Et alia pecia vinee afrontat a parte orientis in vineis de Raimundo Mironi, et de meridie similiter, a parte occidentis in vinea de Mironi Bernardi, a parte septentrionis in alaudio de iamdicte matris mee. Et addo huic venditioni cubo .I. et tonna .I. et tina .I. Hec omnia vindo atque dono prephate Sancte Marie et eius cannonicis cum exiis et regressiis et pertinentiis cunctis, franco et legitimo, sine ulla reservatione. Accipio namque precium a prefato loco vel eius cannonicis uncias .II. de auro Valentie. Sicut superius scriptum est hec omnia iam dicta, tam venditionis quam donationis, in potestatem trado Sancte

Marie vel eius Cannonice. Sane si ego donator aut ullus homo vel femina, qui contra istam kartam venerit pro inrumpendo vel frangendo, nullo modo valead perficere, sed pro solo temptatu in duplo cogatur exsolvere; et in antea hec venditio vel donatio tandiu firma permaneat usque dum hic mundus finiat.

Acta karta venditionis vel donationis .VIIIº. idus aprilis anno .XLº. Iº. regnante Filippo rege. Sig+num Bernardus Raimundi, qui ista karta venditionis vel donationis scribere iussi et propria manu firmavi et testibus subtus notatis firmare mandavi. Sig+num Pontii Petri sacerdotis. Sig+num Arnalli Raimundi. Sig+num Raimundi Guiriberti. Sig+num Ledgardis, mater mea.

Petrus Seniofredi, levita cannonicus, qui hanc kartam scripssi iussus, et hoc sig(*signe*)num impressi devotus in die et anno notatis superius.

10

1101, maig, 30

Testament de Bertran Rotllan en què deixa a Santa Maria de Solsona l'alou que té al castell d'An, amb l'església de Santa Maria i Santa Caritat.

ADS. Perg. 357; 300 ∞ 215 mm.

Omnibus hominibus patet qualiter mors importuna ante oculos hominum se die noctuque infert, ut dum ineptos atque minus sibi sollicitos repererit subito ad tartara rapit. Unde et veritas dicit: «vigilate enim, quia nescitis quando veniet finis vester; sero an media nocte aut galli cantu». Propterea vos state parati, quia dies illa sicut fur ita in nocte veniet. Ac propterea, ego Bertrandi Rotulanni volo me aptare ut me paratum inveniat illa terribilis dies. Et in me Dominus cum venerit non quod condempnet, set quod remuneret inveniat. Idcirco facio hoc testamentum et constituo manumissores meos, quorum ista sunt vocabula: Guilelmi Bernardi et Raimundus Guitardi, prior Sancte Marie, necnon et Bernardus Rotulandi, frater meus; quibus rogo atque mando ut si mors mihi aliquo modo antequam alium faciam testamentum, supra venerit, sic distribuant omnem facultatem meam, tam de mobilibus quam de immobilibus, sicut in his literis scriptum reperint vel in hoc testamento a me preceptum audierint. Si autem ita ut a me preceptum audierint facient, dignam a Deo mercedem accipient. Sin autem magnum sibi peccatum accumulant. In primis dimitto ad Sanctam Maria de

Celsonam et ad eius Cannonicam omne alodio quo habeo infra terminis de castro An, cum ecclesia qui ibi est fundata et vocant ea Sancta Maria et Sancta Karitad, et cum hominibus qui ibi abitant. Et concedo ad Gonbal fratrem meum Mir Arnal de An et baiulia que habeo in Montanana in vita sua. Post obitum vero eius remaneat ad Sancta Maria de Celsona. Et medietatem de Villa Plana et alodio que habeo in Caboez remaneat ad fratres meos Bernad Rodlan et Remon Rodlan equaliter in vita illorum; et qui primus obierit ex hoc seculo suam partem remaneat ad alium in vita sua. Post obitum vero illorum, remaneat iamdicta medietate de Villa Plana ad Cannonicam Sedis Sancte Marie Urgelli. Et alodio iamdicto de Caboez concedo ad Sancta Maria de Organa. Et si obiero in hac peregrinacione que facere cupio, postquan audieritis finem meum, mando que teneat Sancte Marie Celsone pignora que teneo de Gonbal, fratre meo, in Tiurana, et possideat ea alme Marie et eius cannonici usque redimat eam fratre meo Gonbal uncias .X^{m}. et VIII°[1] auro obtimo Valencie, vel argento, vel mulam. Et post obitum (meum)[2] pane et vino et vexela que habuero in Vilaplana concedo ad arcangeli Sancti Michaelis qui est fundatus in Vilaplana ut operiant eum.

Omnia superius dicta que dimitto ad iamdictis locis omnia ab integrum dimitto cum omnibus suis pertinenciis, sicut unquam ego melius habere potui vel debui. Et siquis ei ex omnibus his aliquid tollere vel auferre voluerit, auferat Deus nomen eius de libro vite, et pars eius non cum iustis et sanctis sit posita, set cum iniustis et peccatoribus. Sane si ego aut aliquis nobilis aut vilis persona contra hoc testamentum venerit pro inrumpendo, non hoc valeat perficere, sed propter hoc quod temptaverit infringere, in primis iram Dei inveniat et postea hoc testamentum cum omnibus in eo iamdictis in duplo componat. Et insuper hec precepta huius testamenti tandiu inflexibilis maneant usquequo finis evi veniat.

Actum testamentum .III. kalendas iunii anno ab Incarnacione Domini. .M^{o}.C^{o}.I^{o}., epacta X^{a}VIII^{a}, era .VIIII. Sig+num Bertrandi Rodlanni, qui hoc testamentum iussi scribere e per manum propiam punctum impressi et testibus subtus notatis firmare rogavi. Sic+num Geralli Poncii. Sig+num Berengarius Reimundi de Ager. Sig+num Berengarii Raimundi de Vila Alta. Nos sumus testes visores et auditores et precepta Bertranni Rodlanni iamdicta firmatores.

Guilelmus, presbiter et cannonicus, qui hoc signum (*signe*) impressi devotus in die et anno et era notatis superius.

1. VIII°, *interlineat.* 2. *Trencat.*

11

1101, agost, 13

Guilla, mare del difunt Pere Arloví, per prescripció d'aquest, fa donació en presència de Ramon Folc, d'Udalguer, de Bernat Folc i de Ramon Berenguer, que van sentir aquesta disposició, dels alous que el seu fill tenia al comtat d'Urgell i apèndix del castell de Figuerola, a la vall de Cellers, i Figuerosa, a Santa Maria de Solsona. D'això i del que es reserva Guilla en testifiquen els marmessors.

ADS. Perg. 351; 293 ∞ 168 mm.

In nomine Domini. ego videlicet Guilla, mater cuiusdam defuncti Petri Arlovini, facio kartam donationis per preceptum ipsius iamdicti Petri, in presentia Raimundi Fulchonis et Udalger et Bernardi Fulchonis et Raimundi Berengarii, qui eius preceptum audierunt et presentes fuerunt. Precipit mihi ipse Petrus filius meus ut fecissem kartam donationis Sancte Marie Celsone de alodiis qui sunt in terminibus Urgelli comitatu, in apenditiis kastrorum Figerola <et> Figerosa. Facio kartam donationis per me sive per filium meum de una condamina in Figerola quam dimisit ei avus suus et est in valle de Selers; et affrontat a parte orientis in terra iam dicte Sancte Marie, de meridie in terra de Compan Camperol; de occiduo in terra de Vitalis Erumiri, de septentrione in torrente. Et adiungo ad hoc donum octavam partem de omnibus alodiis que habuimus ego et pater ipsius filii mei in Figerosa, ut habeat hec Sancta Maria in vita mea. Et post obitum meum veniat ipsa octava in divisione cum ceteris partibus; et sint omnia alodia que habemus in prephato kastro Figerosa divisa per medium; et habeat prephata Sancta Maria[1] unam medietatem, et aliam medietatem remaneat cui ego dimisero.

Et affrontant hec alodia ab oriente in Rivo de Ovibus, a meridie in Luzano, de occiduo in Alted, a septentrionis parte in Cunil. Et adveniunt hec omnia supradicta, tam in Figerosa quam in Figerola, ad me Guilla per virum meum Arlovinum sive per aprisionem atque per omnes voces; et ad filium meum iam dictum, per voces genitorum suorum.

Hec omnia supra dicta in iam dictis locis et infra prephatis terminibus, sicut superius dictum est, ego iam dicta Guilla per preceptum Petri filii mei, sive mea sponte atque consilio supra notatorum testium qui presentes et auditores fuerunt heorum sermonum, de meo iure sive filii mei in potestatem et dominium trado prephate Sancte Marie et eius Kanonice, ad habendum vel

possidendum vel quicquid voluntas channonicorum eius fuerit faciendum, propter remedium animarum filii mei et patris sui sive pro me ipsa.

Sane si nos donatores aut ullus homo vel femina, nobili vilique persona, qui contra hanc donationem venerit pro inrumpendo vel frangendo, non hoc valeat vindicare, set pro solo conatu in duplo cogatur exsolvere. Et interim tamdiu sub anatematis vinculo ligatus maneat, usque dum ad satisfactionem veniat. Et in super hec donatio firma et stabilis tamdiu permaneat usquequo finis evi veniat.

Acta karta donationis idus augusti anno regni Philippi XLI°. Signum+ Guilla, que rogata a filio meo Petro atque mea sponte hanc donationem sub vice testamenti scribere iussi et propria manu firmavi, et testibus subtus notatis firmare mandavi vel rogavi. Sig+num Raimundi Fulchonis. Sig+num Bernardi Fulchonis. Sig+num Udalger. Sig+num Raimundi Berengarii. Nos qui heorum sermonum sumus testes et a prephato defuncto rogati firmatores.

Petrus kannonicus qui hanc kartam scripsi iussus et hoc signum (*signe*) impressi devotus sub die et anno notatis superius.

1. Maria, *interlineat*.

12

1101, agost, 18. Castell de Figuerola

Testament sagramental del difunt Pere (Arlovi?), fet sobre l'altar de Sant Pere de Figuerola, a instància del jutge Guillem i en presència dels marmessors del testament, Ramon i Bernat Folc i d'Udalger. Deixà el castell de Figuerola al seu senyor i parent Pere Hug, i li demanà que els cedís en feu al seu germà Bertran, i que ho conservés la seva mare mentre visqués. Deixà, a més, una condamina de la Figuerosa a Santa Maria de Solsona i altres béns mobles i immobles als germans.

ADS. Perg. 352; 332 ∞ 173 mm.

In Christi nomine. Hec est sacramentalis conditio voluntatis cuiusdam hominis defuncti ag nomine Petri. Et est facta iuxta quarti ordinis modum, sicut continetur in Libro Iudicum de ultimis voluntatibus morientium hominum; cuius ordo actus est ordinante iudice Guillelmo, in cuius presentia, videntibus aliis testibus, nos Raimundi Fulconi atque Bernardus Fulconi sive Udalgarius, iurando testificamus super altare Sancti Petri quod est ante kastrum Figerola fundatum, qui vidimus et presentes eramus quando prefatus Petrus,

adhuc loquela plena et memoria integra abens, rogavit nos tantummodo, et per suum testamentum nobis iniuncxit et alligari mandavit qualiter eius possessio distribueretur. In primis, dimisit kastrum de Figerola ad seniorem consanguineumque suum Petrum Ugonem ad suam voluntatem; et rogavit eum atque karitative petiit sicut seniorem atque amicum karisimun, ut sicut ille habebat prephatum kastrum per eum, ita concederet habere Bertrando, fratri suo. Hoc autem rogavit ut magnam fidem quam in illo omni tempore servavit, in hoc memor fuisset illi sive in vita sive in morte. Et ipsum honorem de Figerosa dimisit duobus fratribus suis, Bertrando atque Bernardo, in servitio seniorum suorum. Et mandavit ut mater eius sit domina in vita sua. Et ad Sanctam Mariam de Celsona dimisit unam condaminam infra terminos de Figerola, quam avus eius dimisit illi, que est in valle Selers. Et adhuc dimisit prephate Sancte Marie concedente illi matre sua atque cum sua voluntate de omni alodio quod pater eius et mater habuerunt in Figerosa, octavam partem in vita matris sue; et post obitum eius dimisit ei medietatem ex toto, propter remedium anime sue sive genitorum suorum. Et de hoc precepit matris sue et aliis manumissoribus ut faciant cartam prephate Sancte Marie ad suum propium alodium, et firment eam nomine suo. Et adhuc dimisit prephate ecclesie et episcopo duos cavallos et unum ensellamentum et lanceam unam et capam unam et unas pelles, totum optimum. Et episcopus cantet illi missam et solvat animam eius. Et dimisit ad Raimundum Berengarii cavallum et scutum et lanceam. Et dimisit Bertrando, fratri suo, unam spatam. Suum autem corpus dimisit prephate Sancte Marie condiendum et rogavit cannonicos eius ut faciant eum solvere prephato episcopo. Et erat in suo pleno sensu et memoria integra quando hoc totum precepit. Postea invalescente languore discessit ab hoc seculo .III. idus augusti anno .XL°.I°. Filipi regis. Ideoque, nos testes qui hec audivimus et vidimus et rogati a iamdicto defuncto extitimus hoc quod eius testamento invictum habuimus nostra coram iudice iamdicto iuratione legaliter confirmavimus, et tam nostra quam scriptorum manu corroboravimus infra .VI^ex^. menses post eius obitum.

Quod est actum .X°V°. kalendas septembris in supradicto anno. Sig+num Raimundi Fulconi. Sig+num Bernardi. Dig+num Udalgarii Nos rei huius testes sumus et sic nos audisse et vidisse iuramus. Sig+num Roma. Sig+num Raimundi Trasuarii. Sig+num Berengarius Guilelmi. Nos etiam hoc audivimus et ideo firmavimus. Wuielmus yudex (*signe*).

Petrus, levita et cannonicus, qui hoc iuditium scripssi iussus et hoc sig(*signe*)num impressi devotus in die et anno notatis superius.

13

1101, octubre, 14

Guillem Galí dóna a Santa Maria de Solsona i a la seva canònica els alous que té, al castell d'Altés i al castell d'Alsamora, entre Ceuró, Madrona, l'Aguda, el Segre i el riu Retés.

ADS. Perg. 359; 280 ∞ 211 mm.

In nomine Domini. Ego Guillelmus Galindi certum quidem et manifestum est enim quod sic placuit in animis meis et placet nullum nullusque agentis imperio nec suadentis ingenio set propria et expontanea mihi hoc elegit bona volumptas ut karta donacionis fecisse sicuti et faciam. Facio karta ad domum Sancte Marie Solsonensis et ad eius Cannonice de ipsos meos alaudes que abeo infra fines de kastro Audotes vel infra fines de kastrum d'Alzamora; id sunt terras et vineas, casas[1], casalibus, ortis, ortalibus, pratis, pascuis, silvis, garricis, vieductibus vel reductibus, petras, mobiles vel immobiles, cum omni genera arborum, pomiferis vel impomiferos, molinis et molinaribus, cum capud aquis, aquis, aqualibus, de omnia in omnibus, quicquid visus sum habere vel possidere quantum abeo vel abere debeo, cum exiis et regresiis earum, cultum vel eremum. Et ipsa hec omnia advenit mihi de parentorum vel de comparacione sive per ullasque voces. Et afrontant ipsos alaudes que abeo infra fines de kastro Adotes, de parte orientis in terminio de kastrum Odro, et de meridie in Madrona, et de occiduo in flumen Segre, de parte vero circi in terminio de Uliana. Et ipsum alaudem de Alzamora, qui est in Monte Madrona, afrontat de parte orientis in terminio de illa Rete vel de illa Aguda, in meridie in serra de Argemir, de occiduo in ipsa strata que vadit in .VII^{m}. Fratres, et de parte vero circi in ipso Riu de Rete. Quantum inter istas afrontaciones includunt vel isti termini ambiunt sic dono ego Guillelmus Domino Deo et eius Genitricis ipsas meas voces que ibi abeo vel abere debeo, totum ab integrum, propter remedium anime mee vel genitorum meorum. Et est manifestum. Sane si ego donator aut ullus homo vel femina qui istam kartam inquietare vel disrumpere voluerit, non hoc valeat vindicare, set quod infringere temptaverit in quadruplum componat predicte ecclesie et eius Kannonice; et insuper tandiu sub

anatemathis vinculo permaneat donec ad satisfaccionem veniat. Et in antea ista karta donacionis firma permaneat usquequo fine evvi veniat.

Facta ista karta donacionis .II. idus octobris anno .XL°II°. regnante Philippo rege. Sig+num Guilelmus, qui istam kartam feci scribere et manibus meis firmavi et testes firmare rogavi. Sig+num Raimundus Guitardi. Sig+num Gonballus Guadalli. Arnaldus sacerdos (*signe*).

Gerallus sacer (*signe*). Sig+num Guillelmus sacer. Sig+num Guilabert. Sig+num Raimundus Guadalli. Sig+num Petrus Sala.

Gerallus subdiaconus, qui hanc scripsi kartam iussus et hoc sig(*signe*)num impressi devotus in die et anno notatis superius.

1. *Segueix, repetit*, casas.

14

1101, desembre, 27

Testament de Sicarda en què dóna la meitat del molí de Piquer a Santa Maria del Castellvell. Altres béns seus i altres que foren del seu marit, Arloví, i del seu fill, Pere Arloví, els dóna a les seves filles Erovis i Ermengarda.

ADS. Perg. 361; 525 ∞ 167 mm.

In Christi nomine. Ego Sichardis cum esem posita in egritudine cogitavi in corde meo ut fecissem meum testamentum, et feci constituique elemosinarios meos, quod sunt ista nomina: soror mea Erovis et nepos meus Erallus Raimundi, Bernardus Isarni et filia mea Erovis, ut si mors mihi advenerit ante quam alium testamentum faciam isti abeant potestatem omnem meum avere mobile et dare aprehendere et dare pro anima mea sicut hic viderint scriptum. In primis fiant solutos meos debitos totos ab integrum. Et relinquo ipsa mea medietate de molino de Piche et mea vinea de Sancti Simeoni ad Sancta Maria de Castellum Veteri, et ipsa mea vinea redona qui est ad Oldined; et ipsa alia fexa qui est prope ista relinquo ad Sancta Maria Celsone. Et dimito ad Sancta Mariam de Peduls ipso meo alodio de Canaleta pro anima Arluvini, viri mei, et Petrus Arlovini, filii mei, et anima mea. Et ipsa melioracione qui fuit de Petrus Arlovi cum ipsa sua ereditate quomodo pater suus reliquid ei quomodo Petrus Arlovini dimisit ad suas sorores Erovis et Ermengardis sic laudo et confirmo. Ista melioracione est in Artesa. Et relinquo ipso meo alodio de Gradilo ad omnes filias meas. Et

dimito ipsa melioracione qui fuit de Petrus Arlovi cum sua ereditate que abebat in Ioval ad filias meas Erovis et Ermengardis cum suas ereditates de alios alaudes qui remanent. Et ipsos meos alios alaudes qui remanent, exceptis hoc quod supra scriptum est, cum ipsas meas voces que ibi abeo vel abere debeo in Ioval;[1] relinquo ad omnes filias meas insimul. Et ipsas pecia de terra que abeo in[2] Petrus Excelsi, ipsa mea medietate dimito ad filias meas Erovis et Ermengardis, alia vero medietate remaneat ad omnes filias meas. Et reliquo ad Erovis et ad Ermengardis in Ioval una tonna et una arca et dues tines et una arca que est in Petramola. Et dimito ad Ermengardis, filia mea, una guadenga et uno lençol et unes mapes noves. Alio vero avere mobile meo, exceptis hoc quod supra scriptum est, dimito ad omnes filias meas ipsa medietate; alia vero medietate relinquo pro anima mea in quale mercede melior extimare potuerit omo. Et mando ad iam dictos manumissores mei ut prehendant ipso meo asino apud tantum de meo avere, ut faciant missam cantare ad episcopum. Et ipso meo semente ubicumque eum seminatum in qualicumque loco remaneat ipsa medietate ad Ermengardis et ad Erovis et ad Bota; alia vero medietate pro anima mea. Et ipsa melioratione de Petri Arlovini cum sua ereditate que abebat in casas et in ortis de Altesa et de Ioval remaneat ad Erovis et Ermengardis; alias vero qui remanent relinquo ad filias meas insimul. Et ipso meo alodio de Ioval cum filias meas remaneat in baiuliam de Deo et de Petrus Arnalli et de mater sua. Et ipsos meos alodios de Altes relinquo in baiulia de Guilelm Raimundi et de matre sua. Et ipsa mea vascula maiore vel minore, exceptis hoc quod supra scriptum est, remaneat ipsa mea medietate pro anima mea; alia vero medietate remaneat ad filias meas. Et sit Deus inter me et vos.

Siquis contra hunc testamentum, homo vel femina, nobili vilique persona, venerint pro inrumpendum, non hoc valeat perficere, set pro solo temptatu in quadruplum componat et iram Dei inveniat et sub anathematis vinculo permaneat usquequo finis evi veniat et cum Iuda traditore in inferno portionem accipiat modo vel omnique tempore.

Actum est hoc .VI. kalendas ianuarii anno .XXXXII. regnante rege Philipo.

Sig+num Sichardis, qui hunc testamentum mandavi scribere et testes subtus notatis firmare mandavi. Sig+num Arnallus Guilelmi. Sig+num Raimundus Poncii. Sig+num Iozpert presbiteri. Nos vidimus, audivimus et firmavimus.

ARXIU DIOCESÀ SOLSONA

Raedulfus sacer, qui hunc testamentum scripsi iussus cum literis super positis in .VI. regulo ubi dicitur "Ioval", et hoc sig-(*signe*)num impressi devotus in die et anno notatis superius.

1. Ioval *interlineat*. 2. *Segueix, repetit*, in.

15

1102, gener, 17. Santa Maria de Solsona

Ponç Hug i la seva muller Beatriu fan carta de donació a l'església de Solsona del que els plagués del que arrabassessin als sarraïns i del delme de les terres que poguessin aconseguir dels mateixos sarraïns, així com un mas de les terres de Riner i el delme de les seves dominicatures. Pacte signat damunt l'altar de Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 354; 395 ∞ 185 mm.
ADS. Cartulari I, doc. 263.

Semper a cunabulis audivimus et cotidie resonat in auribus nostris, quod Deus per scripturas loquitur nobis qualiter precipit nos recedere a malis ut perfruamur eternis gaudiis. Satis Deo licitum est et karum ecclesias fabricare et de rebus nobis a Deo concessis illas honorifice ditare et pacificas singulorum hostias in ipsis Christo humiliter offerre. Multi enim talia agentes meruerunt percipere regnum celeste cum Christo sine fine gaudentes. Nos vero, Poncius Ugonis et uxor mea Beatricis, dicta hec audientes talia perpeti cogitamus ut ad promissa Christi pertingere valeamus. Ideoque, sub sacro sanctoque nomine omnipotentis Dei, facimus kartam Deo preclarissimeque eius alme Genitrici, cuius ecclesia posita est infra terminos kastri Celsone. Per hanc kartam donationis nostre damus namque nos iam dicti, placidis animis atque spontaneis voluntatibus de omnibus quecumque adquisieramus de terris paganorum, de chastris sive villis, necnon de civitatibus, si Deus nobis concesserit, vel de prediis de auro vel argento, de equis sive de mulis vel sericis pannis et ad ultimum mobilibus vel immobilibus omnibus et quicquid homo uti potest que abstrahere poterimus de infidelissima gente paganorum, concedente ipsa Dei Genitrix, quam nos in auxilium nostrum invocamus; damus prephate ecclesie vel eius kannonicis omnem decimum de omnibus que ex ista hora in antea quecumque adquirere poterimus de omnibus terris infidelissimorum agarenorum, et omnem decimum per fidem sine enganno. Damus iterum prephato loco unum mansum qui nobis advenit ad

FUNDACIÓ NOGUERA

me Poncium Ugonem per genitorum meorum voces et ad me Beatrice per seniorem meum Poncium. Est autem infra terminos kastri Reiner, in locum qui vulgo dicitur Orto Regis vel Vivencs. Terminatur autem a parte orientis in casas quas vocant Oliva, a meridiana quoque plaga in rivum Ner, ab occidentali quoque clima in alodio Sancte Marie, a parte septrentionis in Sala de Sancta Maria. Quantum iste affrontationes includunt et isti termini cingunt, quod ad istum mansum pertinet, sic donamus nos iamdicti predictum mansum ad Sanctam Mariam, cum omnibus sibi pertinentibus et cum exiis et regressiis, sicut nos melius habemus vel habere debemus. Sicut superius scriptum est de nostro iure in potestatem et dominium tradimus prephate Sancte Marie et eius Kannonice hec omnia superius dicta, et cum libro super sacratissimum ipsius altare ponimus ea atque offerimus, ut ipsa Dei Genitrix dignetur nobis succurrere presenti seculo atque futuro. Addimus (huic)[1], dono totam nostram decimam de omnibus dominicaturis nostris.

Sane si nos donatores aut aliquis homo vel femina, nobili vilique persona, qui contra hanc kartam donationis venerit pro inrumpendo, non hoc valeat perficere, set pro solo conatu in duplo cogatur persolvere; et propter hoc quod temtavit infringere tamdiu sub vinculo excomunionis ligatus maneat usque dum emendandus ad penitentiam veniat. Et insuper hec donatio firma et stabilis tamdiu permaneat usquequo hic mundus finiat.

Acta karta donationis anno ab Incarnatione Domini nostri Ihesu Christi M°C°I° indicione VIIII[a], epacta X[a]VIII[a].X°VI° kalendas februarii.

Sig+num Poncii Ugonis. Sig+num Beatriz. Nos qui ista kartam donationis iussimus scribere et manibus propriis devote firmavimus testibusque subtus descriptis iussimus firmare vel rogavimus. Sig+num Petri Arnalli. Sig+num Berengarii Arnalli. Sig+num Guilelmi Geiralli. Sig+num Raimundi Bernardi. Signum Arnalli Guilelmi +.

Petrus Bernardi natus, qui hanc kartam scripsi (...)[2] (*signe*) devotus sub die (et anno) vel inditione vel epacta (...)[3] dictis.

1. Lectura dubtosa. 2. Tros trencat i esborrat. 3. Tros trencat i esborrat.

16

1102, març, 14

Bernat Olseut i la seva muller Adaled donen a Pere i a la seva muller Eisolina mig modi de terra i mig més de vinya al terme del castell

de Llanera, en el lloc anomenat la Font de la Socarrada, o Fontanelles, que per totes bandes confronta amb la seva propietat. No ho podran alienar a ningú, fora que siguin persones afins o parents.

ADS. Perg. 363; 334 ∞ 136 mm.

In Dei nomine. Ego Bernard Olseut et uxori tue Adaleiz donatores sumus nobis tibi Pere et ad uxori tue Eicolina. Per hanc scriptura donacionis nostre donamus nos ad vobis semodiata .I. de terra et alia de terra qui est vinea; et advenit ad nobis per parentorum sive per comparacione aut per qualisque voces; et est ipsa hec omnia infra fines de chastro Lanera, in vocitato loco ad Font de Socarada, vel ad ipses Fontaneles qui dicunt. Et abet ista hec omia suprascripta ipsas afrontaciones de totasque partes in alauddios de nos donatores. Quantum inter ipsas afrontaciones includunt et nos abemus sic donamus nos ad vobis ipsa semodiata de terra et alia de vinea, cum introitibus et exitibus, earum regresionibus ad vestrum proprium alaudem, vel ad vestras voluntates faciendi. Est manifestum quod si nos donatorres aut nullus omo vel femina qui ista carta frangere vel minuere voluerit, non hoc valeat vindicare, set in duplo vobis componat cum suam inmelioracionem, et non fiat disrupta modoque tempore omni.

Facta est carta donacionis .II idus kalendas marcii, anno .XXXXII. regnante Philipi regis. Sig+num Bernard. Sig+num Adleiz. Nos qui ista carta donacionis mandavimus scribere et ad testes firmare fecimus. Sig+num Guitard Vidal. Sig+num Bernard Remon. Sig+num Ermengaud. Testes sumus.

Poncius presbiter rogatus scripsi (*signe*) die et anno quod supra. Et si vindere volueritis ista hec omnia suprascripta non abeatis licenciam ad vindere ad alia persona nisi ad nostris propinquis.

17

1102, març, 31

El comte d'Urgell, Ermengol V, dóna a Santa Maria de Solsona les esglésies de Biosca, de Madrona, de Ceuró, de Lladurs amb la de Sant Miquel del Pla de Cirera; uns masos a Alòs, anomenat de Bernat Oriol, a Toló, un que fou de Guadamir, i un altre a Oliana, que té en Bofill Godmar. Tot per a sufragi de la seva ànima i la dels seus pares.

ADS. Perg. 365; 506 ∞ 234 mm.

In Dei nomine. Ego Ermengaudus comes per hanc scripturam donacionis mee dono ecclesie Sancte Marie Celsone ipsam ecclesiam de Biosca quam vocatur Sancte Marie, cum decimis et primiciis et cimiteriis atque oblacionibus, tam vivorum quam defunctorum, et cum terris ac vineis, et cum omnibus mobilibus vel immobilibus quecumque habet modo vel in antea, Domino annuente, adquisierit, et cum omnibus clericis qui ibi sunt vel in antea erunt, cum districtis et mandamentis atque placitis, simul cum omnibus ecclesiis que sunt vel erunt in antea constructe infra terminos predicti kastri, cum omnibus que hodie habet vel in antea, Deo annuente, adquisierit. Adiungo autem ad hoc donum ipsa ecclesia de kastro Madrona quem vocatur Sancti Petri, simul cum omnibus ecclesiis sufraganeis que modo sunt vel in futuro umquam erunt infra finibus prefati kastri Madrona, cum alaudis et vineis, et cum primiciis sive decimis, et casas que ad ecclesiis iam dictis pertinent sive cum oblacionibus sanctis et defunctionibus, cum districtis et mandamentis, necnon stabilimentum clericorum, et cum omnibus mobilibus vel immobilibus que modo habent vel in antea, Deo annuente, adquisierint. Et adiungo ad hoc donum[1] ecclesia de kastro Odroni, quem vocatur Sanctus Iulianus, cum omnibus rebus que hodie habet vel in antea adquisierit, sive et cum omnibus ecclesiis sufraganeis que sunt vel in antea erunt constructe. Et dono ipsum mansum qui est in Biosca, que dedit Berengarino Brocardi, cum omnia que ad ipsum mansum pertinet. Et adhuc adiungo ad hoc donum parroechia de Ladurz, simul cum ecclesia Sancti Michaelis qui est ad ipso plano de Cirera, cum decimis de pane et vino vel de carne, qui erierit inde de terminos de Ladurz, simul cum lanam et linum et cum omnia que ad husum hominis pertinet vel pertinere debet. Et adiungo ad hoc donum in ipsos kastros ubi ego habeo dominicaturas singulos mansos optimos. Et in Alos ipsos mansos nomine de Bernard Oriol vel de Pere Mir. Et in Tolo ipsum mansum qui iam fuit de Guadamir, et modo est de filiis suis, qui est ad Sancti Salvatoris. Et infra franchedas de Uliana unum mansum qui est de Bofil Godmar vel de suis fratibus. Hec namque omnia suprascripta dono Deo et alme eius Genitricis et ad eius Canonicam tempore perpetuo ad habendum et possidendum absque ulla retinencia, propter Deum vel remedium anime mee sive eciam pro animam patris mei necnon uxori mee vel ad filium meum, donet Dominus regnum suum, quod promisit diligentibus se. Sicut superius scriptum est de meo iure in dominium et potestatem trado prefate ecclesie et eius Kanonice ad habendum

vel possidendum omnique tempore. Sane si ego donator aut ullus homo vel femina qui contra hanc kartam donacionis venero vel venerint pro inrumpendo, non hoc valeat vindicare set in quadruplum ei compono vel componant cum incremento tocius melioracionis, et in antea hec donacio firma permaneat donec finis seculi veniat. Siquis contra hoc donum surrexerit, aut in aliquo defraudare voluerit, in primis iram Dei inveniat at cum Iuda traditore in inferno porcionem accipiat.

Facta karta donacionis .II. kalendas aprilis, anno quaddragesino .II°. Philipi regis regnante in Francia.

Sig+num ego Ermengaudus + comes, qui hanc kartam donacionis scribere feci et mea manu propria firmavi, et testibus subtus notatis firmare mandavi. Sig+num Berengarius Raimundi de Capolad. Sig+num Raimundus Gomballi de Ribeles. Sig+num Ricardus de Vergos. Sig+num Arnallus Sala de Linna. Sig+num Arnallus Guitardi. Sig+num Raimundus Bernardi. Sig+num Poncius Bernardi, frater eius.

Gerallus subdiaconus, qui hanc kartam largicionis scripsi iussus et hunc signum (*signe*) impressi devotus in die et anno superius.

1. donum, *interlineat*.

18

1102, abril, 21

Com que Arnau Berenguer vol marxar al Sant Sepulcre i el seu germà li havia deixat el castell de Malgrat, al no tenir ara germans ni fills, ha determinat deixar al seu pare i a la seva mare aquest castell mentre visquin; després de la seva mort disposa que passi a l'església de Santa Maria de Solsona. Per tant, el seu pare fa carta de donació del castell de Malgrat a Santa Maria de Solsona, amb totes les seves pertinences, per les ànimes dels seus fills i pares.

ADS. Perg. 364; 157 ∞ 283 mm.
ADS. Cartoral II, doc. 68, f. 64v-65r.

Notum sit omnibus hominibus tam presentibus quam futuris quoniam Arnallus Berengarius, filius meus, venit mecum pariter in ecclesiam Sancte Marie Celsone ad vigiliam faciendam et misericordiam Domini implorandam, ut ille qui est dux omnium bonorum fieret ductor itineris eius Sancti Sepulcri, quo ille cupiebat pergere. Et vigiliam factam et alia die quando abuit missam auditam,

suamque oblacionem Domino oblatam, duxit secum me patrem eius et Bernardum Bligarii, militem eius, et Raimundum Guitardi, prepositum prefate ecclesie, ante altare predicte Sancte Marie et dixit nobis: "Pater et vos alii qui mecum adstatis, volo vobis pandere cor meum; vos scitis qualiter Arnallus Petri, frater meus, dedit michi castrum quod est nuncupatum Malgradum ad proprium alodium; modo ego sum iuvenis, cupiens pergere supradictum iter, non abens fratres neque filios quibus dimitam castrum illud. Ideo audite mandatum meum: Predictum castrum relinquo ad te patrem meum et ad matrem meam in vita vestra, ut teneatis et possideatis eum sine inquietacione ullius hominis. Post obitum vero vestrum dimitto eum Sancte Marie ante cuius presenciam sto et propter benefficium dimitto ei oleum unde sit illuminatum altare istud annum integrum, nocte ac dire. Et pro eo quod ego demorare non possum, rogo vos ut faciatis ei cartam sicut vobis iniunctum habeo". Et hec dicens ille accepit ipsum missalem prefate Sancte Marie et sicut dictum est fecit ei hoc donum super altare eius. Post hec letus et gaudens recessit a nobis. Ideoque ego Berengarius, pater eius, et Bernardus Blidgarii, miles eius, et Raimundus Guitardi facimus cartam predicte Sancte Marie de prenominato castro Malgrado. Est namque prefatum castrum in comitatu Bergitano. Et habet affrontationes a parte orientis in terminos de Menresana sive de Alugia, a meridiana quoque parte in terminos de Castellinovi sive de Cervera, ab occidentali quoque parte in terminos de Prinionosa sive de Todela, a parte septentrionis in terminos de predicte Todele sive in terminos de iam dicto castro Menresana. Quantum infra prefatas quatuor affrontationes includunt, castrum, villam, cum omnibus habitantibus in ea, campos, terras, cultas vel incultas, vineas plantatas cum vinealibus, molinos cum capud aquis eorum omnibusque instrumentis, edificatis ac destructis, montes, silvas, garricas, petras, mobiles vel inmobiles, fontes cum decursibus eorum viarum, ductus vel reductus, prata, pascua, podios, constructos et construendos, seu cum omnibus sibi pertinentibus, servitiis et placitis, et cum districitis ac mandamentis, ecclesiam cum decimis et primiciis oblationibusque fidelium, totum cum omni integritate tradimus atque concedimus predicte Sancte Marie pro anima Arnalli Petri Arnallique Berengarii et pro animabus patris vel matris sive parentorum eorum. Sicut superius scriptum est de eius iure atque nostro in dominium et potestatem tradimus prefate Sancte Marie et eius Canonice, cum exiis et regressiis et pertinentiis cunctis ad habendum vel possidendum, vel quicquid voluntas eius fuerit

faciendum. Sane si nos donatores aut aliquis homo vel femina qui contra hanc donacionis cartam venerit pro inrumpendum, non hoc valeat vindicare, set quod temptaverit infringere in quadruplum componat prefate ecclesie cum incremento tocius melioracionis et tamdiu sub anathematis vinculo permaneat, donec ad satisfactionem veniat. Et in antea hec donatio firma permaneat usquequo finis seculi veniat.

Facta carta donacionis .XI. kalendas mai, anno ab Incarnacionis Domini .I°.CII°. Sig+num Berengarii Raimundi. Sig+num Berengarii Blidgarii. Sig+num Raimundi Guitardi. Nos qui hanc cartam in loco predicti Arnalli per vissum eius scribere rogavimus et manibus propriis firmavimus et testes subter notatis firmare mandavimus. Sig+num Geralli Gonberti. Sig+num Gonballi Guadalli. Sig+num Arnaldi Guadamiri. Sig+num Poncii Bernardi. Sig+num Reiamballi.

Petrus Seniofredi, levita et canonicus, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig(*signe*)num impressi devotus in die et anno notatis superius.

19

1102, maig, 8

Berenguer Ricard, la seva muller Sicarda i Babot venen a Ramon Sala el seu alou, que tenen al comtat d'Urgell, a Lladurs i al lloc anomenat Fàbrega, que té, a orient, l'església de Santa Maria, i, a ponent, el Soler d'Arnau Ramon. El preu ha estat de vint unces i un cavall.

ADS. Perg. 370; 380 ∞ 140 mm.

In nomine Domini. Ego Berenger Ricard et uxor sua Sicards et Babot vindimus nos at tibi Ramon Sala per anc scriptura vindiccionis nostre; vindimus tibi alaudem nostrum proprium qui fuit de Ramon Mard, qui nobis advenit per comparacione sive per ullasque voces. Et est hec omnia in comitatu Urgelense, in appendiccio de Ladurc, in loco que dicitur Frabega. Id sunt terras et vineas, chasas, chasalibus, ortis, ortalibus, arbors, arboribus, silvis et garicis, pratis, pascuis, vieductis vel reductibus eorum. Et afrontad hec omnia de parte orientis in ecclesia Sancta Maria, de meridie e (*sic*) Pugol Comtal, de occiduo in ecclesia Sancti Michaelis, et de .IIII[a]. vero parte in ipso soler de Arnal Ramon. Quantum inter istas .IIII[or]. afrontaciones includunt et isti termini continent, sic vindimus nos tibi ipsa hec omnia suprascripta, cum exiis et regresis earum,

in propter precium placibile uncias .XX^ti^. et .I. chaval. Et est manifestum. Quem vero predicta hec omnia de nostro iuro in vestro trado dominio et potestatem, ad vestrum proprium alodem, ad omnia facere que volueritis, franchisimum et legitimum. Et si nullusque homo vel femina inquietare voluerit in duplo vobis componat cum omnem suam inmelioracionem; et in antea ista charta vindiccione firma et stabilis permaneat modo vel omnique tempore.

Facta ista charta vindicaccione .VIII. idus madii, anno .XL^mo^. III°. regnanante (*sic*) Filipo rege. Sig+num Bereguer Ricard. Sig+num Sichards. Sig+num Babot. Nos qui ista charta mandavimus scribere et manibus nostris punctus firmavimus et ad testes firmare rogavimus.

Sig+num Guilem Iocbert. Sig+num Godlen. Sig+num Berenge Ramon d'Albespi. Sig+num Pere Bernard. Isti sunt testes visitores et auditores.

Bertrandus levita, qui hoc scripsit cum literaras (*sic*) supra positas in primo regulo die vel ano (*signe*) quod supra.

20

1102, agost, 1

Miró Arnau dóna a Santa Maria de Solsona i a la seva canònica les esglésies de Concabella, de Figuerosa i de Bellver, amb les esglésies que es construeixin dins els seus termes, els delmes, les primícies i altres drets. Descriu els límits d'aquests termes parroquials.

ADS. Cartoral I, doc. 45, f. 20v.

In Dei nomine. Ego Mironi Arnallus donator sum Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice. Per hanc scripturam donationis mee dono ipsam ecclesiam de Concabela quam vocatur Sancti Salvatoris, cum decimis et primiciis et cimiteriis atque oblationibus tam vivorum quam defunctorum, cum terris ac vineis et cum omnibus mobilibus vel imobilibus, quecumque habet modo vel in antea Deo annuente adquisierit, sive et cum omnibus clericis qui ibi sunt vel in antea erunt, cum districtis et mandamentis atque placitis. Adiungo autem ad hoc donum ecclesiam de castro Figerosa, quam vocatur Sancta Maria, cum omnibus que habet vel in antea adquisierit, sive et cum omnibus ecclesiis sufraganeis que in earum iussione sunt vel in antea erunt constructe. Et adiungo donum aliam

ecclesia de castro Belveder quem vocatur Sancti Petri, cum decimis et primicis et cimiteriis atque oblationibus tam vivorum quam defunctorum, cum terris ac vineis et cum omnibus mobilibus vel immobilibus, quecumque habet modo vel in antea Deo annuente adquisierit, et cum omnibus clericis qui ibi sunt vel in antea erunt, cum districtis et mandamentis atque placitis, sive cum omnibus ecclesiis que sunt vel erunt in antea constructe infra terminos predictis castris, cum omnibus que hodie habet vel in antea Deo annuente adquisierit. Et hec omnia <est> in comitatu Urgelli, in terminos castri Concabella, sive castro Figerosa, seu in castro Belveder. Et advenit mihi hec omnia per voces genitorum meorum sive per quascumque voces. Terminatur autem ipsa ecclesia de Concabella a parte orientis in terminos de Turrefacta, a meridiana vero parte in terminos de Ostafrangs, ab occidentali quoque parte in terminos de Ratera sive de Geralto, a septentrionali vero parte in terminos de Grada sive de Cabestang. Et abet afrontaciones predicta ecclesia de castro Figerosa a parte orientis in Rivo de Ovellas sive de Cabestang, a meridie vero in terminos de Luzano, a parte occidentali in terminos de Alted, a parte vero septentrionali in terminos de Pelagals. Et ipsam ecclesiam de castro Belveder terminatur a parte orientis in terminos de Montrog, de meridie in terminos de Conill, de occiduo in terminos de Orso, de parte vero circii in terminos de Talarno. Quantum infra prefatas affrontationes abent supra dicte ecclesie vel in omnibus modis abere debent, sicut supra dictum est, totum cum omni integritate dono atque concedo ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice, cum exiis et regressiis et pertinentiis, propter Deum et remedium anime mee vel de genitorum meorum. Sicut superius scriptum est de meo iure in dominium et potestatem trado prefate ecclesie et eius Canonice ad abendum vel possidendum omnique tempore. Sane si ego donator aut ullus homo vel femina qui contra hanc donationis cartam venerit pro inrumpendo, non hoc valeat vindicare sed in quadruplum ei componat cum incremento tocius meliorationis. Et in antea hec donatio firma permaneat donec finis evi veniat.

Facta carta donationis die kalendas augusti anno .XL°.II°. Philipo regis. Sig+num Mironi Arnallus, qui hanc donationis cartam scribere feci et manu propria firmavi et testibus suptus notatis firmare mandavi. Sig+num Gilelmus Seniofredi de Alted. Sig+num Berengarius Geralli de Sanauga. Sig+num Gaucerandus Bernardus. Sig+num Bernardus Geralli. Sig+num Berengarius Raimundi de Ortoneda. Sig+num Gerallus Gonberti.

Petrus Seniofredi, levita et canonicus, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc (*signe*) signum impressi devotus in die et anno notatis superius.

21

1102, agost, 12

Bernat Borrell i la seva muller Adelgarda venen a Santa Maria de Solsona una peça de terra dins el terme del castell d'Ivorra, comtat d'Urgell. És situada prop de la rovira de Santa Maria i ja la tenia el seu pare Borrell. El preu de venda és d'un sarraí òptim valorat en quatre unces d'or de València.

ADS. Perg. 358; 368 ∞ 194 mm.

In nomine sancte et individue Trinitatis. Ego Bernardus Borrelli et uxori mee Adalgardis vinditores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Cannonice. Per hanc scripturam vindicionis nostre vindimus nos Sancte Marie Celsone et eius cannonicis una pecia de terra que est infra terminos de kastro Ivorre. Et est ipsa terra de parte exponna, prope ipsa rovira de Sancte Marie, que iam fuit de Borrellus, patris mei. Advenit autem ipsa terra ad me Bernardus per voces genitorum meorum sive per omnes voces. Et ad me Adalgardis per vocem viri mei Bernardus Borrelli. Et est ipsa terra in comitatu Urgelli infra terminos iam dicto kastri Ivorre. Et afrontat ipsa terra quam vindimus prefate Sancte Marie, a parte orientis in alaudio de Sancte Marie Celsone, et de meridie ad ipsa rovira, a parte vero occidentis in alaudio de Raimundus Tort vel de coniux sua Em, de parte vero circii in alaudio de nos iam dicti vinditores. Hec omnia supra scripta vindimus vobis prefate Sancte Marie Celsone et ad eius cannonicis cum exiis et regressiis et pertinenciis cunctis, sine franco et legitimo, sine ulla reservacione. Et accipimus namque precium a prefato loco nos iam dicti vinditores vel de eius canonicis unum sarracenum optimum, qui fuit adpreciatus uncias quatuor de auro Valencie. Sicut superius scriptum est hec iam dicta terra de nostro iure in dominium et potestatem tradimus Sancte Marie Celsone vel Cannonice eius. Sane si nos vinditores aut ullus homo vel femina qui contra istam cartam venerit pro inrumpendo vel frangendo nullomodo valeat perficere,set pro solo temptatu in duplo cogatur exsolvere. Et in antea hec vendicio tandiu firma permaneat usque dum hic mundus finiat.

Facta carta vendicionis .II. idus augusti, anno .XL°.II°. regnante Filipo rege. Sig+num Bernardus Borrelli. Sig+num Adalgardis, coniux sua. Nos vero iam dicti qui istam cartam vindicionis scribere iussimus et proprias manus nostras firmavimus et ad testes subtus notatis firmare rogavimus vel mandavimus. Sig+num Raimundus Tost. Sig+num Mironi Iozfredi. Sig+num Bernardus Raimundi. Sig+num Bernardus Guifredi.

Ger(allus)[1] subdiaconus, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig(*signe*)num impressi devotus in die et anno notatis superius.

1. *Esborrat*.

22

1102, agost, 24

Joslèn, la seva filla Maiasèn, Guillem i Adaled, Mir Mir, Bernat Mir i Ermessèn donen a Santa Maria de Solsona terres i cases, amb entrades i eixides, que Jospert havia donat al seu marit Miró. Són situades entre Joval i el riu Negre, entre Hortoneda i Vilallonga, o Solsona al nord. Ho dóna perquè Déu els perdoni els pecats, quan estiguin al tribunal de Crist.

ADS. Perg. 360; 391 ∞ 146 mm.

In nomine Domini. Ego Iozlen femina et filia mea Maiasen et Guilelm et Adalez e Mir Mir e Bernard Mir et Ermesen donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius kanonicis. Per hanc scripturam donacionis donamus terras et vineas et casas, casalibus, ortis ortalibus, cultum et eremum, prono et plano, cum omnia genera arborum, cum exiis et regresiis earum, qui nobis advenit per donacione vel melioratione, qui nobis adveniunt de donacione de Iozpert, qui dedit a Mironi, viro meo, et a me Iozlen. Et hest hec omnia supra nominata infra fines de kastrum Riu Nigro, in locum qui vocant Ortum Regis. Et abet afrontaciones a parte orientis in terminos de Ioval, et de meridie in ipsa Oliva vel in Gargalosa,[1] et de occiduo in ipso Rivo Nigro qui excurrit, a parte vero circi in terminos de Solsona vel in Villalonga. Quantum inter istas afrontaciones includunt vel isti termini ambiunt sic donamus ista hec omnia supra nominata Domino Deo et eius Genitrice Marie vel eius Canonice pro anima de Iozpert vel de filio suo Mironi et de me Iozlen et de filios nostros vel parentorum nostrorum, ut ante

tribunal Christi veniam mereamur de peccatis nostris accipere. Sane si ullus homo vel femina qui contra istam kartam donacionis venerit pro inrumpendum aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare set componat in quadruplum cum omne suam in melioracionem. Et in antea ista karta donacionis firma et stabilis permaneat modo vel omnique tempore et non sit disrupta.

Facta ista karta donacionis .VIIII. kalendas setembris, anno .XL°.II°. regnante Filippo rege. Sig+num Iozlen. Sig+num Maiansen. Sig+num Guilelm. Sig+num Adaleiz. Sig+num Mir Mir. Sig+ num Bernard Mir. Sig+num Ermesen. Nos vero qui istam kartam donacionis fecimus scribere et testes firmare rogavimus. Sig+num Guilelm Iozfre. sig+num Bernard Esclua. Sig+num Gerrallus. Sig+num Bernardus Isarni.

Gerallus subdiaconus, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig(*signe*)num impressi devotus in die et anno notatis superius.

1. *Segueix, ratllat,* a parte vero circi.

23

1102, agost, 29 - 1103, agost, 28

Els germans Arnau, Rotllan i Pere donen a Santa Maria de Solsona el que tenen en l'alou de Miró Bernat al castell de Vallferosa. Reben de Miró quatre sous.

ADS. Perg. 362; 126 ∞ 240 mm.

Anno .XLIII. regnante Philipo regis. Nos fratres Arnallus et Rotulandus vel Petroni donamus a Domino Deo et Sancte Marie Celsone omnem nostrum censum vel voces que abemus in ipso alodio de Mironi Bernardi, que abet infra kastrum Vallisfraosa, sine ulla observacione vel retinencia, propter amorem Dei et (ob reme)dium[1] animas nostras; et nos iamdicti (dona)tores[2] recepimus de predicto Mironi (soli)dos[3] .IIII. Sig+num Arnallus. Sig+num Rotulandi. Sig+num Petrus, qui hoc donamus a predicte ecclesie sicut superius scriptum est ante conspectu Sancti Petri Vallisfraosa, in presencia de Reimundus Rotulandi et de Guillelm Ar(nalli)[4] et Remon Guiribert vel filiis (Ar)nall[5] (...)[6] Bernarti et de Petro Remon subtus diachono.

(...)onis[7] sacer, qui hanc donum acce(...)[8] (*signe*).

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*. 5. *Trencat. Lectura dubtosa*. 6. *Trencat*. 7. *Trencat*. 8. *Trencat*.

NOGUERA

24

1102, novembre, 1

El prepòsit de Solsona Ramon Guitart i els seus canonges concorden amb Bonfill Guitard, la seva muller Ponça i els seus fills que aquests restaran en el mas del Puig, en el lloc anomenat Morisca de Castellar; hi plantaran vinyes i edificaran una casa per a fer-hi estada sempre. Donaran la meitat dels fruits de la terra i del bestiar. La canònica hi ha posat un bou i l'arrendatari un altre. Quan mori el cap de casa, un altre de la família ha de continuar la vida i el treball en aquest mas.

ADS. Perg. 366; 168 ∞ 137 mm. Trasllat de 1226.

Hoc est translatum ab originale fideliter translatatum quod sic incipit: Hec est convenientia que est facta inter Raimundus Guitardi, prepositus Sancte Marie Celsone et canonici eiusdem ecclesie aput Bonifilius Guitardi et mulier sua Ponza et filiis illorum (...)[1] et Ermeniards, mulier sua, de ipso alaude quod fuit de Gilelm Fruia, que est de Sancta Maria de Solsona. Et est hec omnia ad Pug (...)[2] in locum que nuncupant Morisca, et est ipsum mansum cum suis pertinentiis infra terminos de castro Castelar. Nos qui sic donamus (...) (ala)udium[3] ad vos supradictos in tali videlicet racione et convenientia ut vos bene laboretis vel edificetis et complantetis de vi(nea tam)[4] de bonis plantibus quam arboribus, ut bene construetis et edificetis ipsas casas cum ipso solario qui ibidem sunt sive cum ortis, ortalibus (et)[5] cum omnia que ad usum hominis pertinet; et vos iamdicti Bonifilio Guitardi et mulier sua Pontia et filii vestri qui suprascripta sunt fiant solidi et (...)[6] in ipso loco ad servitium de Sancta Maria vel de sui clerici, cum ipsa omnia que Deus tibi dederit et assidue stare in ipso loco iam dicto. Et nos canonicis faciamus vobis ibi adiutorium de unum bovum obtimum et vos habeatis ibi alium bovum similem sibi et laboretis ipsum alaudem be(ne).[7] (Si)[8] unum de illos boves minuerint similiter ambos recuperemus in ipso loco qualisque morierit. Et vos habeatis ipsa barchera. Et siatis unum (...)[9] de vos ambos in iura vestra seniores de ipso alaudio vel de ipso manso. Et qualisque supervixerit de vos ambos maneat et possideat sine blandi(men)to[10] filiis vestris (...) (...)abus[11] et ipsas plantas quod fecisti in (...)[12] aut in (...)[13] secares labores sine nulla missione quod non faciat Sancte Marie. Et de omnia alaudia vel vineas dones medietatem omni tempore per fide sine enganno. Et si nos aut vos penituerimus in antea de ista

convenientia supra dicta, aut extraxerimus aut extraxeritis, .XLª. uncias de auro cocho Barchinona donent unum ad alium.

Acta ista convenientia die kalendas novembris anno .XLº.IIIº. regnante Philippo rege in Francia.

Sig+num Raimundi Guitardi. Sig+num Gomballus Guadalli. Sig+num Gerallus presbiter. Sig+num Guilelmus Guitardi. Sig+num Poncius presbiter. Sig+num Reamballus presbiter. Sig+num Poncius Guitardi. Sig+num Arnallus Guada(...)[14] presbiter. Sig+num Petrus Seniofredi. Sig+num Bernardus Petri de comitatu Paliariensis, qui est do<natus>. Sig+num Iohannis. Sig+num Dominicus. Sig+num Guilelmus Martini. Nos clerici Sancte Marie qui ista convenientia fecimus scribere et firmavimus: Et retinuimus in ipso loco ut nos habeamus equas et vaccas et oves et porcis et cum alio nutrimento quod ad usum hominis pertinet. Sig+num Bernardus Isarni, canonicus Sancte Marie.

Gerallus subdiaconus, qui ista conveniencia scripsi iussus et hoc sig(*signe*)num impressi die et anno quo supra.

Bernardus de Ratera, presbiter et canonicus Celsone, pro teste huius translati me subscribo. Ego Raimundus de Balznera presbiter pro teste subscribo. Ego Guilelmus de Lauro presbiter pro teste subscribo.

Bernardus de Beliana presbiter, qui hunc translatum scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit .VI. idus ianuarii anno Domini .Mº.CCº.XXVº.

1. *Trencat.* 2. *Trencat.* 3. *Trencat.* 4. *Trencat.* 5. *Trencat.* 6. *Trencat.* 7. *Trencat.* 8. *Trencat.* 9. *Trencat.* 10. *Trencat.* 11. *Esborrat.* 12. *Esborrat.* 13. *Esborrat.* 14. *Esborrat.*

25

1103, gener, 8 o 1104, gener, 8

Ponç Hug i Beatriu, per pur amor donen a l'església de Santa Maria de Solsona, comtat d'Urgell, l'església de Sant Martí i les altres del seu terme del castell de Riner, que és entre el Cardener, Clariana, Cardona, Llanera, Llobera, Solsona, Olius i Joval. No s'hi compta l'església de Santa Susanna, que ja fou cedida a Santa Maria de Castellfollit. Cedeix les terres i altres béns immobles, els delmes, primícies i oblacions dels fidels.

ADS. Perg. 368; 552 ∞ 280 mm.

FUNDACIÓ NOGUERA

In nomine Domini. Ego Poncius proles Ugoni, divino intrinsecus fervore tactus amoreque spirituali succensus, una cum irremota comes mearum rerum vocabulo Beatricis, cui sum maritali vinculo copulatus, per hanc donationis scripturam donamus Domino Deo sancteque sue Genitrici cuius ecclesia clara crebis miraculis, que ibidem per Matrem eius operatur Dominus, ecclesiam nostram quod intra comitatu Urgelli habemus, seu iuxta castrum Rivo Nigro possidemus, videlicet, iam dictam Sanctam Mariam Celsonensis. Prelibatam vero ecclesiam Sancta Martini, una cum aliis ecclesiis qui ibi edificate sunt, accidit nobis per omnipotenits Dei donum, sive per successionem genitorum nostrorum, sive per quascumque voces. Terminatur autem predicta ecclesia Sancti Martini, una cum cunctas ecclesias que in eius ditione sunt, exceptus ipsa ecclesia de Sancta Susanna, que iam dedi Sancte Marie de Castro Follito, ab occidentali clima in flumen Cardornarii, sive per terminos de castro Cleriana, a plaga meridiana afrontat in terminos castri Cardone sive in terminis de castro Ardeval, a solis occasu pergit usque ad terminos castri Lanera vel de Lobera, a septentrionali vero parte ascendit usque ad terminos castri Celsone sive in terminos de castro Olius. Quantum prenotate afrontationes ambiunt ac undique circuneunt, id est prenominatam ecclesiam cum omnibus alodiis que habet in castrum Rivo Nigro vel in omnibusque locis, id sunt prata pascua, domos cum abitantibus in eas, terras ac vineas, ortis, ortalibus, silvis, garricis, petras, mobiles vel imobiles, vieductibus ac reductibus, fontes, fontanule, molinares cum illorum caput aquis, et omnia quicquid dici vel nominari potest usui hominis competentia; et ecclesiamque prenotatam Sancti Martini, qui est mater ecclesia, ac cum omnibus ecclesiis qui in totum terminum castri Rivo Nigro sunt constructe, aut in antea erunt, annuente Deo, construende aut hedificande, simul cum decimis quod hodie abet vel in antea, annuente Deo, adquirere potuerit, sive cum primiciis et oblationibus tam vivorum quam mortuorum, sive etiam cum cimiteriis et omnia que ad usum ecclesie pertinent vel pertinere debent, tam mobilia quam alodia, quod hodie abet vel in antea, adiuvante Ihesu Christo Domino habebit, totum donamus atque tradimus prelibate Sancte Marie Celsone et eius Canonice propter Deum et remedium animarum nostrarum vel de parentorum nostrorum. Hec namque omnia donamus atque tradimus Deo et Sancte Marie et ad ipsius canonicam tempore perpetuo ad habendum vel possidendum vel quicquid voluntas eius fuerit faciendum. Sane, si nos donatores aut

ullus homo vel femina, nobili aut vili persona, qui contra istam cartam donationis venerint pro inrumpendum, non hoc valeat vindicare, sed in quadruplum reddere cogatur et in super tandiu sub anathematis vinculo permaneant quousque ad dignam satisfactionem veniant. Et in antea hac donatio firma permaneat modo vel omnique tempore.

Facta carta ista donationis .VI°. idus ianuarii, anno ab Incarnationis Domini .I°.C°.III°. annoque .XL°.III°. regnante Philippo rege. Sig+num Poncius Ugoni. Sig+num Beatricis. Sig+num Ugonis Dalmacii. Nos vero qui istam cartam donationis rogavimus vel mandavimus scribere, et nostris propiis manibus firmavimus et ad testes supter notatis firmare rogavimus vel mandavimus. Sig+num Ugonis Dalmacii. Sig+num Berengarius Sendredi. Sig+num Berengarius Bermundi. Sig+num Guilelmus Bernardi. Sig+num Berengarius Arnalli. Sig+num Baboth. Sig+num Guilelmus Iozberti. Sig+num Raimundus Bernardi.

Petrus Seniofredi, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig(*signe*)num impressi devotus in die et anno notatis superius.

26

1103, març, 30 o 1104, març, 30

Guerau Ponç escriu les disposicions testamentàries que li havia dit de paraula el comte d'Urgell Ermengol V. Deixà Olius a Santa Maria de Solsona i al seu fill Ermengol mentre visqui, donant la meitat del castell d'Olius a l'església de Sant Esteve i de Santa Maria. Posa unes delimitacions que no són les precises d'Olius, sinó les de la vall de Lord. Per aquesta raó el document podria ser posterior a la data indicada o bé que el redactà un escrivà que no coneixia el país i confongué els termes.

ADS. Perg. 369; 520 ∞ 343 mm.
ADS. Cartoral I, doc. 276, f. 104.

Notum sit omnibus hominibus tam presentibus quam futuris quoniam Ermengaudus comes, qui olim interfectus est a paganis, fecit me Gerallum Poncii venire ad se et dixit michi testamentum suum per verba. Et iussit michi ut si obierit de hoc seculo ante quam scripsisset suum testamentum, corpus suum remansisset ecclesie Sancte Marie Celsonensis, cum ipso castro quod vocitatur Olius sive cum ecclesia Sancti Stephani et aliis ecclesiis que in eius terminibus

sunt aut in antea erunt. Et mandavit ut fuisset suum proprium alaudium de iam dicta Sancta Maria. Tali videlicet racione dimisit ei ipsum castrum iamdictum ut teneat filius suus Ermengaudus in vita sua medietatem de predicto castro sive cum omnibus rebus que ad ipsum castrum pertinent. Et ut habeat in ipso castro filius eius potestatem intrandi vel exiendi sive gerriandi omnem suum honorem et honorem predicte Sancte Marie. Aliam vero medietatem iussit ut fuisset solidam de iam dicta ecclesia pro anima sua, simul cum ecclesia prephata Sancti Stephani. Post obitum filii sui dimisit prephate ecclesie Sancte Marie Celsonensis totum castrum supra dictum cum franchedis et cum omnibus que ad ipsum castrum pertinent vel pertinere debent. Et propter hoc que ipse non potuit scribere testamentum suum, mandavit et rogavit me Gerrallum ut si mors illi advenerit, ego fecissem cartam de predicto kastro quomodo ipse abuit michi in victum. Post hec letus et gaudens recessit a me. Idcirco in Dei nomine. Ego Gerallus Poncii per vissum domni comitis Ermengaudi, quia iam defunctus est, facio cartam predicte Sancte Marie et eius Canonice de prenominato kastro Olius cum franchedis vel cum suis pertinenciis. Est namque prefatum castrum in comitatu Urgellitano. Habet vero pretaxtatum castrum afrontaciones a parte orientis in collo de Olzina, et sic vadit usque ad terminos de castro Capoladi, et descendit per terminos Sancte Marie de Sordorbano sive Sanctii Poncii, a meridiana quoque parte in terminos kastri Ruiner sive per terminos de Iovale, ab occidentali vero parte in terminos de castro Celsona sive per terminos de Ladurcii, a parte septrentionis in terminos de predicto Ladurcii, et vadit usque ad terminos valle Lordensis sive per terminos castri Besore. Quantum infra prefatas quatuor afrontaciones includunt, castrum, villam, homines habitantes in ea, franchedas, campos, terras, cultas vel incultas, vineas plantatas cum vinealibus, casas, molinos cum capud aquis eorum omnibusque instrumentis, edificatis ac destris, montes, silvas, garricas, petras, mobiles vel immobiles, fontes cum decursibus eorum, viarum ductus vel reductus, prata, pascua, podios, constructos et construendos, seu cum omnibus pertinentibus sibi, serviciis et placitis, cum mandamentis et districtis, sive ecclesiam vel ecclesias que in eius terminis sunt aut in antea erunt constructe, cum decimis et primiciis, oblacionibusque fidelium et cum stabilimento clericorum, totum castrum cum omni integritate trado atque concedo prescripte Sancte Marie Celsonensis propter remedium anime Ermengaudi comitis, senioris mei, sive uxoris sue vel suos filiorum et pro animabus patris vel matris

sive parentorum eorum. Sicut superius scriptum est in dominium et potestatem trado prephate Sancte Marie et eius Canonice, cum exiis et regressiis seu pertinenciis cunctis, ad abendum vel possidendum vel quicquid voluntas eius fuerit faciendum. Sane si ego donator aut aliquis homo vel femina, nobili aut vili persona, qui contra istam cartam donationis venerit pro inrumpendo non hoc valeant vindicare, sed quod temptaverit infringere in quadruplum componant prephate ecclesie et eius Canonice cum incremento tocius meliorationis, et tandiu sub anathematis vinculo permaneat usque ad dignam satisfactionem veniat. Et in antea hec donatio firma et stabilis per-maneat quousque finis seculi veniat.

Facta ista carta donationis .V. nonas marcii anno Incarnationis Domini I°. C°. III°. Regnante rege Philippo in Frantia anno .XL°.III°.

Sig+num Geralli Poncii, qui hanc cartam in loco predicti comitis Ermengaudi per vissum eius scribere rogavi et mea manu propria firmavi et testibus supter notatis firmare mandavi. Sig+num Raimundi Bernardi de Sero. Sig+num Poncius Bernardi, frater eius. Sig+num Rodlan Od. Sig+num Ricard de Vergos.

Gerallus subdiachonus, qui hanc kartam scripsi iussus et hoc sig(*signe*)num impressi devotus in die et anno notatis superius.

27

1103, juliol, 11

Arnau Ponç ven a Santa Maria de Solsona un alou que té en el terme de Solsona, a Vilallonga, prop del terme de Joval i d'Olius; n'ha rebut setze unces d'or.

ADS. Cartoral I, doc. 211, f. 70r.

In nomine Domini. Ego Arnallus Poncii vinditor sum Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice. Per hanc scripturam vindicionis vindo prefate Sancte Marie et eius canonicis omnem meum alaudem quem ego habeo vel habere debeo in terminos castri Celsone, in locum quem vocant Villa Longa. Advenit autem ad me Arnallus Poncii per voces genitorum meorum sive per ullasque voces. Et est hec omnia in comitatu Urgelli vel in terminos de iam dicti castri; id sunt terras et vineas, casas, casalibus, ortis, ortalibus, pratis, pascuis, petras, mobiles vel inmobiles, arbores, pomiferas vel impomiferas, cultum vel eremum, vieductibus vel reductibus. Et omnem alaudem quam vindo prefate Sancte Marie Celsone terminatur

a parte orientis in terminos de castri Ioval, et de meridie in terminos de castro Riner, et de occiduo in terminos de castri Celsone, a parte vero circi in terminos de castri Olius. Quantum infra istas quatuor afrontaciones includunt vel isti termini ambiunt, sic vindo ipsa hec omnia supra scripta prefate Sancte Marie et eius Canonice, cum exiis et regressiis et pertinentiis cunctis, franco et legitimo, sine ulla reservacione ab omni integritate. Accipio namque precium a prefato loco vel eius canonicis uncias .XVI. in auro valente. Sicut superius scriptum est, hec omnia iamdicta in potestatem trado Sancte Marie vel eius canonicis. Sane si ego vinditor aut ullus homo vel femina qui contra istam cartam vindicionis venerit pro inrumpendum vel frangendo, nullomodo valeat vindicare, set pro solo conatu vel temptatu in duplo cogatur exsolvere. Et in antea hec vindicio tandiu firma permaneat usque dum finis seculi veniat.

Acta carta .V. idus iulii, anno .XLIII. regnante Filippo rege. Sig+num Arnallus Poncii, qui ista carta vindicionis scribere iussi et propria manu firmavi et testibus subter notatis firmare mandavi. Sig+num Ermeniardis mater mea. Sig+num Raimundus Poncii. Sig+num Guilelmus Poncii. Sig+num Poncii, fratris mei. Sig+num Manasses, soror mea. Sig+num Bertran Eanrig. Sig+num Guilelmus Bernardi de Valle Magna. Sig+num Raimundus Mironi de Navazes. Sig+num Arnallus Oliba. Sig+num Arnallus Guazamiri. Sig+num Gerallus sacerdos. Levita Petrus Seniofredi (*signe*).

Gerallus subdiaconus, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig(*signe*)num impressi devotus sub die et anno notatis.

28

1103, agost, 29 - 1104, agost, 28. Santa Maria de Guissona

Publicació sagramental del testament de Berenguer de Puigverd i la seva muller Sicarda, pels testimonis que presenciaren l'exposició de les seves voluntats, Berenguer Guillem de Costelles, Berenguer Ramon de Guspí, Ramon Guillem de Capolat, Bernat Guillem de (...), Miró Guillem i Miró Guillem de Costelles. Es féu a l'altar de Sant Marçal de Guissona, en presència dels sacerdots Pere Gerbert, Berenguer Guillem i Miró Esteve. Entre els mobles llegaren uns anaps de plata, i dels altres en feren tres parts; una part al qui mori abans i les altres dues al que sobrevisqui; i altres béns es donaren per a diverses esglésies, de Malgrat, Santa Maria de Gualter, Sant Nicolau de l'Espunyola, Sant Miquel de

Vilandeny; uns altres béns s'assignaren al qui sobrevisqui; el castell de Puigverd al seu fill Vidià; i llegats a Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 367; 411 ∞ 526 mm.

In Christi nomine. Hec est sacramentalis conditio voluntatis cuiusdam defuncti Berengarius nomine de Podio Viride et coniugique sue Sicardis (...).[1] Et est facta iuxta quarti ordinis modum, secundum Libri Iudicialis afirmat, quam testificantur testes presentiales. Id sunt Bernardus Guilelmi de Costeles et Berengarium Raim(undi) (de Albespi)[2] et Raimundus Guilelmi de Capolad et Bernardus Guilelmi (...)zuza[3] et Mironi Guilelmi et Mironi Guilelmi de Costeles. Nos iam dictis unum damus testimonium, testificamus iurantes per Deum vivum et verum et super altare sacrum Sancti Marcialis, qui situs est in comitatu Urgellitense, sive ante alme ecclesie Sancte Marie Gissone, et ante sacerdotes Petrus Girberti et Berengarius Guilelmi et Mironi Stefani, ordinante et recipiente iudice Guilelmi, et ante sacerdotes iam dicti, quia iam dictis defunctis mandaverunt scribere in illorum testamento, plenus sensus et memoriis integris, et ita dicunt in illorum testamento:

(Prim)us[4] namque mandaverunt ut fuissent persolutos illorum debitos in commune. Et ille Berengarius prehendit ipsos suos anaps de argenteos, qui fuerint sui dominicis, prenominatos duos ante caput; et si Berengarius iamdictus primus devenerit sic dimisit de iam dictos anaps ad coniux sua Sicards .Iº., et prehendat se quale se volet, et siat in arbitrio in domini et suo ut memor prehendat de anima s(ua) (...) (av)eres[5] mobiles mandaverunt ut dividatis per tres partes equales, et date ipsa una tercia parte ad ille qui ante obierit, alias duas partes concessit ad ille qui superviverit (...)[6] dictus Berengarius sic dimissit pro anima sua ipso alio anap qui remanserit pro captivos; et de ipsa sua tercia parte de ipso mobile sic concessit ipsa medietate pro cap(tivos)[7] pro anima sua; et de alia medietate sic dimissit terciam partem ad Sancti Petri et ad Sancti Andree ad eius opera et ad suos clericos per medium propter missas canend(as) (...) (ter)cia[8] parte sic concessit ad opera de Sancta Maria de Malgrad, et que fidelitemente siat messa in ipsa opera. De alia tercia parte sic relinquid ad ipso episcopo uncias .IIIIor. in ave(re) (...)[9] missa pro anima sua et per solutione. Et ad Sancta Maria de ipsa Serra de Ponts mancusos .IIIes. ad eius opera. Et ad Sancta Maria de Gualter et ad Sancti Nicholai uncia Iª ad eius opera. Et ad opera Sancti Nicholai de Espuniola mancusos .IIIIor. Et ad Sancti Michaelis

de Viladondeng mancusos .III[es]. per cobertor. Alium avere qui remanet de ipso mobile date per missas ad clerici, qui boni homines siant. Et concessit iam dicta Sicardis de ipsa sua ter(cia par)te[10] ad Berengarius, vir suus, .I[o]. sarraceno, aut quale se volet. Et sicut Berengarius, vir suus, habuit mandatam ipsam suam terciam partem pro anima sua de ipso mobile per captivos (...)[11] ecclesias, ut ille abebat dimissum de suo avere, sive ad episcopo vel ad clericis per missas canendas; similiter mandavit et laudavit ipsam terciam partem pro anima sua iam dicta Sicardis. Et ille Berengarius sic dimisit et laudavit omnem suam honorem, que tenebat per qualiscumque seniores apud suis alaudibus, qui ad ille advenerunt per qualiscumque voces vel habebat in cunctisque locis, sic teneat coniux sua Sicardis in vita sua et possideat. Et ipsos fevos teneat per ipsos seniores sicut ille tenebat per illos in illorum servitio. Et illa Sicardis sic dimisit et sic laudavit, si de illa primus devenerit, ut omnes suos alaudes qui ad illa advenerint per qualisque voces, que habebat in cunctisque locis, et totos suos artretos ubicumque habebat, sic teneat et possideat vir suus Berengarius in vita sua sine blandimento de nullis hominibus. Et ipso castro de Pugverd sic relinquit ad vir suus Berengarius ut teneat et possideat in vita sua. Et hoc sic fecit per ipsum hedificium vel per ipsa condirectione que ibi habebat factam, et per ipsum grande avere qui ibe abet dispensum et per grande male, que ibi abet tractum, et per centum pavors de mort que ille abebat a Guder, que non abebat ibi nullam condirectionem, parietes nec vallis, que ille non abuit factum apud suo avere, exceptus ipsa turre de petra et de calce; et per hoc sic dimisit ad vir suus Berengarius in vita sua. Et de post obitum suum, sic concessit ad Vidiano, filio suo; et si Vidianus acullire non voluerit quod superius scriptum est, que donet Berengarius ad Vidiano de ipso castro de Pugverd et de suis pertinentiis, ipsa medietate qui pertinet de suo pater. Et alia sua medietate qui ad Sicardis pertinebat per do de comite Ermengaudus qui morí a Barbastre, sic teneat Berengarius, vir suus, et possideat in vita sua, sine blandimento de nullis hominibus. Et post obitum de illo relinquid ad Vidiano ho aut unum de suis nets et de Petrus Mironi, cui Berengarius se voluerit. Et que Berengarius et Vidianus assidunt se (...) (...)[12] terminis, qui bene possint fidare unus in alium. Et de post obitum illos ambos sic relinquit ad Sancti Petri de Pug Verd et ad Sancti Andree ipsas .II[as]. condaminas qui sunt infra Torna(bous et Guar)dia[13] unde domna Sicardis et Arnall Pere fecerunt cartula ad

Berengarius suprascripti, simul ab ipsas vineas qui ad illos tocaverunt de Guifre Guitard, qui sunt ad Algabar. Et dimiserunt ad Sancti (...) (...)rd[14] ipsa medietate et relinquerunt ipsa medietate de ipsa trilla, totum quantum comparaverunt de Mir Trasver et de Mir Galin et de Fug, et que siat missum in servitium de Sancti Michaelis (...) (medieta)tem[15] de ipso moli quod abebat apud Guilelm Oriol in ipsos molins comtals de Ponts (...)[16] apud ipsum alaudem suo de Munt Mandrona, id sunt terris et vineis et casas cum verela, sic dimiserunt ad Sancti (...)[17] et de Ponts pariter et equales. Et ipso castro de Malgrad cum suis pertinentiis de post obitum de (...)[18] ambos iam dictos sic relinquerunt ad Sancta Maria de Solsona pro anima de Arnall Pere et de Ar(...) (...)me[19] Berenguer et de domina Sicardis coniugique sue, ut Virgo Dei Genitrix intercedat pro nobis ad Dominum Deum nostrum pro cunctis illorum peccatis; in tale conventu ut teneat unum de nostris, cui nos dubitaveri(mus) (...) (eccles)ia[20] et per canonicis suis, et que siad fidelis ad Sancte Marie, et que donent potestatem ad canonicis et que assident ipso castro ad Sancte Marie vel ad seius canonicis, et que non possit laxare nec dimittere ad (...) (...)d[21] nullo homine nec femina carnale; sic que de post obitum suum revertat ad domum Sancte Marie et ad eius Canonica, liberum et securum solidamente; super talem conventum que nullus episcopus non abeat potestatem ibi (...)[22] possint dare nec tollere, nec inalienare, sed que siad solidum suum de Sancte Marie ad sua Canonica, in illo ipso qui tenuerit ipsa castro per Sanctam Mariam in vita sua, sicut superius scriptum est, ut ipsa illorum dominicatura ad ipso die que hoc erit qui ibi habuerint, habeat illi ipsa medietate, alia medietate ad Canonicam Sancte Marie; ut post obitum de illo qui hoc tenuerit totum revertat ad domum Sancte Marie et ad eius Canonica. Et ad Sancta Maria de Malgrad dimiserunt .Iª. vinea que comparaverunt de Arbert, per luminaria et per orlamenta; et que teneat tale homine, que non mittat in alia causa nisi in hoc qui scriptum est. Et ad Sancti Pauli de Terazola sic relinquerunt ipso alaude de Mazanes Rubies, terris vel vineis que comparaverunt de Guilelm Sanla, per luminaria, que nullus homo non mittat in alia causa nisi in luminaria. Prenominata Terrazola cum suis terminis vel eius pertinentiis, cum decimis et primiciis, mandamentum et districtum et plectis et serviciis, cum censu qui inde exierit, simul cum ipsa ecclesia cum suis pertinentiis, sive cum tota omnia quod illos ibi habebant vel abere debebant, de post obitum illorum ambos sic relinquerunt tota omnia ad domum Sancte Marie Sedis Urgelli et ad domum Sancte Marie

Solsona ad eorum Canonicas, propter remedium animas illorum vel parentum illorum, ut Deus propitius siat illis; et illorum vineas de Sorregana dimiserunt ad Sancte Marie Ripiollensis pro animas illorum. Et ipso alaude de ipso pug de Sancti Iuliani, qui fuit de mater sua de ille Berengarii defuncti relinquerunt ad Sancte Marie de Serratex pro animas illius vel parentum (...)[23] et ipso alaude de ipsa Mazana, que comparaverunt de Gerall Guilabert, sic dimiserunt ad Sancti Martini de Curriza per luminaria et per orlamenta, que nullus homo non mittat in alia causa nisi quod scriptum est (...)[24] alaude de ipsa Lena, que comparaverunt de Ramon Girbert, sic concesserunt ad Sancti Saturnini de ipso Cint per luminaria et per orlamenta, et que mittat homo fidelemente. Et illorum quadra de Mon(...) (...) (com)paraverunt[25] de comite Ermengaudus, sic concesserunt ad domum Sancte Marie Urgelli Sedis ad sua Cannonica pro animas illius vel parentum illorum. Et illos iamdicti de post obitum illorum, sic dimiserunt illorum (...) (...)dosner[26] in antea, Capolad et Curriza, cum eorum pertinentiis, exceptus ipsis supra scriptis alaudis quod iam abebant dimissus ad iamdictas ecclesias qui sunt suprascriptas. Predicta hono(re) (...)[27] Umbert ut teneat in vita sua, sicut illos tenebant. Et de ipso castro de Capolad siat homo de Guilelm Ramon de Çallers, salve fidem de ipso comite Urgelli, et non donet potestatem ad nul(lum) (...) (...)mite,[28] et prehendat Ramon Umbert per Guilelm Ramon ipsa parrochia de ipsa Selva. Et de ipso castel de Curriza, si vice comite de Cardona requirit comanda ad Raimon Umbert, que (...) (...)sol[29] que ille non tenebat alium fevum nisi illum castellum. Et que prehendat ipsa parrochia de Curriza per Berengarius Ricardi. Et si minus venerit de Ramon Umbert sine infante de l(egitimo coniugio, Bere)nger[30] suo net sicut ille tenebat. Et si minus venerit de Berenger sine filio de legitimo coniugio, sic relinquerunt ad unum de suos nets qui fuerunt de Adaleiz, filia illorum. Et iam dict(...) (...)[31] castel de Pegera et prehendat ei per Berenger Echard. Et ipso castel de Franzmir et Castelar et ipso de Sancta Fide, sic prehendat per Berenger Ricard, aut per suo filio cui ille (...)[32] abeat per mater de Richard; et si illa mandaverit que abeat per Richard ipso castro, que faciat ei. Et ipso castro de Fontaned abeat per Sancta Maria et per illo episcopo. Et si (...)[33] abeat per illum et que teneat Mir Arnall per Berenger, sicut tenebat per ille Berengarius Raimundi. Et ipso castro de Franzmir teneat Arnall Sala per Berenger nepto (...)[34] Vergos et Sancta Fide, que teneat Ug Arnall per Berenger, nepto suo, sicut tenebat per ille Berenger. Et de ista honore suprascripta, si isti castellani que hodie

tenent (...)vienerunt,[35] sic prehendant et teneant per Berenger, nepto suo, sicut supra scriptum est. Et mandaverunt illos ad te Ramon et ad te Berenger que si filia de Arnall Ber(enger) (...)[36] habuerit et erit de guisa que abere debuerit, quem vos ambos que donetis virum. Et mittimus in vestran fidem et in vestram credentiam de vos ambos. Et si de vo(s) (...)[37] honore, similiter faciant. Et ipsi que tenent aut tenuerint illorum honore et non voluerint facere, sicut supra scriptum est, ad vos iam dictis mittatis ad illos in(...)[38] hoc non voluerint facere quomodo supra scriptum est. Et illos iam dictis Berengarius et Sicardis ista omnia supra scripta dum vivis erant, tenebant et possidebant (...)[39] remedium animas illius vel parentum illorum. Et ipso feu que tenebant per ipso comite qui fuit de Brocard et ipso moli qui fuit comitissa Constancia apud (...)[40] Guifre Adrover et de suos heredes; et ipsa casa de Anssolf Oliba apud quantum debeat facere, sive a comite vel ad ipsos seniores de Ponts, sic relin(querunt) (...) (...)nts[41] et quod habebant ad Gerb cum ipsas casas sic relinquerunt ad Ramon Umbert. Et filia de Arnall Berenger, nepta illius, sic miserunt in bag(...) (...)[42] nepto illorum, ut precavere illos per Deum ut faciatis de illa sicut scriptum est.

Et cum (...) (...)eri[43] insertum est. Et nos legaliter testificati sumus, hoc perficientes ante supradicto iudice et sacerdotes per super anixum iuramentum in Domino.

(...)[44], anno .XL IIII°. regnante Filippo rege. Sig+num Bernardus Guilelmi. Sig+num Berengarius Raimundi de Albespi. Sig+(num)[45] Raimundi Bernardi de Sero. Nos manumissores sumus de hac huius cause. Sig+num Raimundi Guilelmi de Capolad. Sig+num Bernardus Guilelmi de Aviza. Sig+num Mironi Guilelmi. Sig+num Mironi Guilelmi de Corteles. Nos rei huius testes sumus et hunc sacramentum fideliter fecimus infra .VI^ex^. menses post illius obitum.

Petrus S(eniofredi)[46] qui has conditiones scripsit rogatus et hoc sig (*signe*) num impressit devotus in die et anno notatis superius.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 5. *Trencat*. 5. *Trencat*. 6. *Trencat*. 7. *Trencat*. 8. *Trencat*. 9. *Trencat*. 10. *Trencat*. 11. *Trencat*. 12. *Trencat*. 13. *Trencat*. 14. *Trencat*. 15. *Trencat*. 16. *Trencat*. 17. *Trencat*. 18. *Trencat*. 19. *Trencat*. 20. *Trencat*. 21. *Trencat*. 22. *Trencat*. 23. *Trencat*. 24. *Trencat*. 25. *Trencat*. 26. *Trencat*. 27. *Trencat*. 28. *Trencat*. 29. *Trencat*. 30. *Trencat*. 31. *Trencat*. 32. *Trencat*. 33. *Trencat*. 34. *Trencat*. 35. *Trencat*. 36. *Trencat*. 37. *Trencat*. 38. *Trencat*. 39. *Trencat*. 40. *Trencat*. 41. *Trencat*. 42. *Trencat*. 43. *Trencat*. 44. *Trencat i esborrat*. 45. *Trencat*. 46. *Trencat i esborrat*.

FUNDACIÓ NOGUERA

29

1103, desembre, 9

El bisbe d'Urgell, Ot, d'acord amb els seus canonges, dóna a l'església de Santa Maria de Solsona i canonges el lloc de Torrefeta, com ho tingué Ramon Gombau en feu. Li pervingué del mateix Berenguer i de Ramon Arquimbau; ho dóna amb totes les terres i cases, amb totes les seves pertinences, llevat de la reverència a ell i a l'església de la Seu. Ho signen ell i vuit canonges més.

ADS. Perg. 372; 538 ∞ 258 mm.

Et sacra et legali auctoritate precipitur ut que sanctis Dei basilicis, per quorum libet fidelium donationem collate reperiuntur potentialiter et votive omnes donationes in earum iure inrevocabili modo permaneant. Quapropter in eterni Regis nomine ego Oto, divina interveniente gracia Urgellensis episcopu, una cum conventu cannonicorum Sedis Sancte Marie mihi subdito, dono ecclesia Sancte Marie Celsone et cannonicis eius alodium, scilicet terras et vineas iuris nostre Sedis, que sunt in loco vocitato Turris Fracta, que advenerunt nobis voce ecclesie nostre Sedis et collatione fidelium aliisque modis sive vocibus. Prephatam vero terram cum vineis, sicut Raimundus Gondeballi tenuit per fevum episcopale in prephato loco, totum cum terminis et afrontacionibus suis, trado prephate ecclesie et canonicis eius ut habeant et possideant iure perpetuo. Huic quoque nostre donacioni addimus omne alodium quod fuit Berengarii Guifredi et Raimundi Archimballi; quod etiam alodium est in prephato loco Turris Fracte et infra suos terminos. Et advenit nostre ecclesie Sedi et nobis collacione prephatorum Berengarii scilicet et Raimundi Archimballi aliisque modis sive vocibus. Prescriptum vero alaudium, cum domibus et mansis, cum terris et vineis, cum ortis, cum pratis et pascuis, cum molendinis, cum servicio hominum, cum districtis et mandamentis, cum ingressibus et exitibus suis, cum aquarum usibus, cum vieductu et reductu et cum omnibus sibi pertinentibus, integriter tradimus prephate ecclesie Sancte Marie Celsone et cannonicis eius; ut habeant et possideant iure perpetuo, salva reverentia nostre Sedis. Terminantur autem prephata alodia a parte orientis in terminos de Belvedi, a meridiana vero in terminos de Sadao, ab occidentali vero in terminos de Concabela sive de Grada, a circio vero in terminos Gissone. Quantum infra hos terminos habemus vel habere debemus per vocem prescripti Berengarii et Raimundi Archimballi, sicut ipsi habuerunt et tenuerunt, et scripture prephate alodiorum continent,

totum tradimus sepe dicte ecclesie et cannonicis eius; et de nostro iure in eiusdem ecclesie potestate et cannonicorum eius deliberamus ad faciendum ex his omnibus quod illis visum fuerit, servata, ut dictum est, reverentia nostri. Hanc autem donationem facimus, ego Oto prememoratus episcopus, et Berengarius Bernardi archilevita, et Petrus Mironi archilevita, et Berengarius Raimundi archilevita, et Petrus Ecardi archilevita, et Arnallus prior, et Arnallus Guilelmi et Gondeballus Dalmacii et Raimundus Bernardi, cum asensu reliquorum cannonicorum nostre Cannonice; quam eciam donationem volumus inconvulsibilem permaneat omni tempore. Persone vero cuiuscumque ordinis sit que contra hanc scripturam nostre donationis insurrexerit ut disrumpere vel dimovere temptaret, non valeat set componat prescripta omnia prephate ecclesie Celsone et cannonicis eius in quadruplum et innodata gladio Sancti Spiritus subcumbat, et postmodum scriptura hec firma et stabilis permaneat.

Actum est hoc .V. idus decembris, anno .XL°.IIII°. regni regis Philippi. Sig+num Otonis episcopi. Sig+num Berengarii Bernardi archilevita. Sig+num Petrus Mironi archilevita. Sig+num Berengarius Raimundus archilevita. Sig(*signe*)num Reimundi levita ac iudicis. Sig+num Petrus Ecardi archilevita. Sig+num Arnallus prior. Sig+num Arnallus Guilelmi. Sig+num Gomballus Dalmacii. Sig+num Raimundus Bernardi.

Gerallus subdiachonus qui hoc scripsi die et anno (*signe*) quo supra.

30

1104, febrer, 2

Gombau i la seva muller Engèlsia venen a Santa Maria de Solsona i a la seva canònica la dotzena part d'un molí que tenen al comtat d'Urgell i poble de Guissona, al lloc anomenat la trilla, junt a la terra dels venedors i prop del reguer. El preu fou l'equivalent de vuit mancusos i mig.

ADS. Perg. 375; 367 ∞ 139 mm.

In nomine Domini. Ego Gomballus et coniux mea nomine Engelsia per hanc scripturam vindicionis nostre vindimus nos iam dicti Sancte Marie Celsone et eius canonicis .XII^a^. parte de uno molino vel ipso nostro directo vel ipsas nostras voces; et advenit nobis per comparatione aut per qualicumque voces. Et est ipso molino supra scripto in comitatu Urgelli, in terminos de castro

Gissone vel in[1] quadra de Turre Fracta vel in locum prenominato ad ipsa trila. Et habet affrontationes de una parte de me vinditore, et de alia in vinea de Oriol, qui iam fuit condus, vel de filiis suis, et de tercia in vinea de Giscafred, et de quarta in ipso reger. Quantum inter istas affrontationes includunt vel isti termini ambiunt sic vindimus nos ad supra nominate ecclesie vel eius Cannonice, ipsas nostras voces quas habemus in ipso molino, totum ab integrum, cum suis capud aquis et cum suis glevariis, vel cum suis pertinenciis, sive cum suis egressibus et exitibus earum, in precio placibile mancusos .VIII^to^. et dimidium in rem valentem; et est manifestum. Sane siquis ullusque homo qui contra hanc ista carta vindicionis venerit ad inrumpendum aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set in duplo componat cum omnem suam inmelioracionem. Et in antea ista carta firma et stabilis permaneat modo vel omnique tempore.

Facta ista karta vindicionis .IIII°. nonas februarii, anno .XL°.IIII°. regnante regis Philippo in Francia. Sig+num Gonballus. Sig+num Engelsia. Nos qui ista carta vindicionis rogavimus scribere et manibus nostris firmavimus et ad testes subter notatis firmare mandavimus. Sig+num Bremon Pere. Sig+num Arnallus Guitardi. Sig+num Raimundus Bonifili. Sig+num Bernard Mir Ferrer. Sig+num Eriballus Raimundi.

Gerallus subdiaconus, qui ista carta scripsi die et anno (*signe*) quo supra.

1. *Segueix cancel·lat* termin.

31

1104, febrer, 2

Guillem Baró i la seva muller Em venen a Santa Maria de Solsona una peça de terra a Ivorra, comtat d'Urgell. A canvi, reben l'equivalent de dues unces de la canònica com a part del seu preu.

ADS. Cartoral I, doc. 312, f. 127r.

In nomine Domini. Ego Guilelmus Baro et uxor mea Em per hanc scripturam vindicionis nostre vindimus Sancte Marie Celsone et eius cannonicis pecia .I. de terra. Et est ipsa terra in comitatu Urgelli sive in termino de Ivorra vel infra dominicaturas de comite. Et advenit nobis ipsa pecia de terra per parentorum sive per comparacionem aut per ullasque voces. Et habet affrontaciones ipsa terra

a parte orientis in terra de Ramon Ansfre, de meridie in terra de Ramon Guitard de Tora, de occiduo in strata publica, et de circi in terra Sancte Marie Celsone vel de cannonicis eius. Quantum inter istas affrontaciones includunt sic vindimus nos iamdicti ad supra nominate ecclesie vel eius Canonice ipsas nostras voces que ibi habemus vel habere debemus in ipsa terra, totum ab integrum, cum exiis et regressiis vel pertinenciis cunctis, in precio placibile uncias duas in rem valentem; et est manifestum. Sane siquis homo vel femina qui contra ista karta vendicionis venerit ad inrumpendum aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum componat prephate ecclesie et eius Canonice cum omnem suam inmelioracionem. Et in antea ista karta firma et stabilis permaneat modo vel omnique tempore.

Acta carta ista vindicionis .IIII. nonas februarii, anno .XL°.IIII. regnante Philippo rege. Sig+num Guilelm Baro. Sig+num Em. Nos qui ista carta vindicionis rogavimus scribere et manibus nostris firmavimus et ad testes firmare rogavimus et mandavimus. Sig+num Ramon Tort. Sig+num Bernad Ramon. Sig+num Rodlan Guifre. Sig+num Mironis Iozfredi.

Gerallus subdiachonus, qui istam cartam scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

32

1104, febrer, 23

*Vidià Pere cedeix, per després de la seva mort, a Santa Maria de Solsona el castell de Malgrat, situat al comtat de Berga, i prop de les Oluges. Ven a la canònica un mul per quaranta unces i un cavall per trenta unces. La possessió (*vivolarium*) del seu fill serà també de la canònica de Solsona després de la seva mort tot i que ja havia estat cedida a Santa Maria de Solsona pel seu germà Arnau Berenguer.*

ADS. Perg. 376; 436 ∞ 225 mm.
ADS. Cartoral II, doc. 67.

Omnibus notum sit ominibus qualiter ego Vidianus Petri dono et deffinio vel evacuo post obitum meum Domino Deo et Sancte Marie Celsone eiusque Canonice ipsum castrum de Malgrad sicut melius dimissum est Sancte Marie a fratre meo Arnallo Berengarii. Quod castrum est in termino Bergitani et advenit michi voce genitorum meorum aliisque modis et vocibus. Et que in transacto

tempore, quando concordavi cum clericis Sancte Marie retinui violarium in ipso castro uni filio meo, cui ego dimittere vellem, timens modo ne impedimentum sit et perdicio Sancte Marie, ipsius castri relinquo et diffinio ipsum vivolarium filii mei, ut solidum et liberum habeat Sancte Marie post obitum meum. Propter hoc accipio a Raimundo, preposito ipsius ecclesie, et ab aliis canonicis unum mulum optimum, precii .XL. unciarum et unum cavallum precii .XXX. unciarum. Et maxime facio hanc definicionem et evacuacionem propter remedium anime mee et patris ac genitricis mee fratrumque meorum atque aliorum parentum. Habet autem affrontaciones predictum castrum ab orientalis parte in terminis castri Menresane (...)[1] sive castri Oluge, a meridie quoque in terminis Castri Novi sive Cervarie, ab occidentali quoque parte in terminis Prinyonose atque Todele sive Menresane. Quantum predicti termini includunt, id est predictum castrum de Malgrad cum villa et omnibus habitantibus in ea, cum vineis et molendinis, cum terris cultis et heremis, cum capud aquis et montibus et silvis et garricis, cum decursibus fontium, cum viarum ductibus vel reductibus, cum pratris, pascuis, cum serviciis et placitis, cum districtis et mandamentis et cum omnibus sibi pertinentibus, ut melius dici potest; insuper ecclesiam cum decimis et primiciis, cum oblacionibus vivorum vel mortuorum; sicuti habeo vel habere debeo, in potestatem et dominium trado Sancte Marie et eius Canonice, ad habendum vel possidendum omni tempore, sicut superius scriptum est.

Sane si ego Vidianus aut aliquis homo vel femina contra hanc cartam venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vindicare, set solummodo propter quod temptaverit infringere in quadruplum componat cum omni sua melioracione.

Actum est hoc .VII°. kalendas marcii, anno .XL.IIII°. regni Philippi regis. Sig+num Vidiani, qui hanc cartam scribere iussi et manu propria firmavi et testibus subter notatis firmare mandavi. Sig+num Arnalli Petri. Sig+num Raimundi Bernardi de Serone. Sig+num Bernardi Guilelmi de Costeles. Sig+num Arnalli Bernardi de Serra Longa. Sig+num Gomballi Bernardi. Sig+num Bernardi Ricardi. Sig+num Bernardi Blingarii.

Petrus scriptor, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig (*signe*) impressi devotus, sub die et anno notatis superius.

1. Esborrat.

FUNDACIÓ NOGUERA

33

1104, abril, 14

Berenguer Bertran i la seva muller Jordana donen a Santa Maria de Solsona i la seva canònica els alous que tenen a Alsamora, que havien estat de Guillem Galí.

ADS. Perg. 377; 360 ∞ 154 mm.

In nomine Domini. Ego Berengarius[1] Bertrandi et uxor mea Iordana donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone vel ad eius Cannonice. Per hanc scripturam donacionis nostre donamus nos ipsos alaudes qui sunt in castrum de Alzamora vel in suis terminis. Et fuerunt ipsos alaudes de Guilelmus Galindi. Et sunt hec omnia terras et vineas, casas, casalibus, ortis, ortalibus, pratis, pascuis, silvis, garricis, vieductibus vel reductibus, petras, mobiles vel immobiles, cum omni genera arborum, pomiferos vel impomiferis, molinis et molinaribus, cum capud aquis et cum omnia que ad iam dicta omnia pertinet. Et ipsa hec omnia supra scripta advenit ad me Berenger per genitorum meorum, et ad me Iordana per virum meum. Et afrontat ipsa hec omnia supradicta a parte orientis in termino de illa Rete sive de illa Aguda, a meridiana quoque parte in serra de Argemir, et de occiduo in ipsa strata qui vadit in Septem Fratres, et a parte vero circi in ipso rivo de Rete. Quantum inter istas quatuor afrontaciones includunt vel isti termini ambiunt, sicut supra scriptum est, in dominium et potestatem tradimus Domino Deo et Sancte Marie Celsone vel eius Cannonice, ad habendum vel possideum vel quicquid voluntas eius fuerit faciendum. Sane si nos donatores aut ullus homo vel femina qui contra istam cartam[2] venerit pro inrumpendum aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum componat cum omnem suam inmelioracionem. Et in antea ista carta firma et stabilis permaneat modo vel omnique tempore. Et est manifestum.

Acta carta .Xº.VIIIº. kalendas may, anno .XLº.IIIIº. regnante Philippo rege. Sig+num Berengarius Bertrandi. Sig+num Iordana. Nos qui ista carta fecimus scribere et manibus propriis firmavimus et testes firmavimus (sic). Sig+num Berengarius Arnalli de Rocafort. Sig+num Mir Ramon de Pere Excelss. Sig+num Bernard Cerda. Sig+num Gonballus Guadalli.

Gerallus subdiaconus, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

1. *Segueix ratllat* Berengarius. 2. Cartam *interlineat*.

FUNDACIÓ

34

1104, abril, 26

Miró Duran, prevere, de bona voluntat dóna a Santa Maria de Solsona tres peces de vinya i terres, dues tones i una casa, que li pertanyen per compra i altres drets. Totes les propietats són al comtat de Berga i parròquia de Sant Pere de Castellnou.

ADS. Perg. 380; 345 ∞ 90 mm.

In Christi nomine. Ego Mironi Duran presbiter certum quidem manifestum est enim que placuit animis meis et placet, nullius quo gentis nec suadentis ingenio, set propria spontanea hoc elegit mihi bona voluntas ut scripturam donacions faciam Domino Deo et Sancte Marie Solsonensis sicuti et facio de pecias .III. de vineas cum terras ubi sunt fundatas, cum .II. tonnas et cum .I. kasa cum solo et super posito qui mihi advenit per comparacione sive per qualicumque voces. Et est hec omnia in comitatu Birgitano, inter parroechia Sancti Petri, in locum quem vocant Kastelnovum vel in eis terminis, cum illorum affrontaciones et cum exiis et regressiis earum. In predicto vero loco sic dono ego iamdictus Mironi Duran Domino Deo et Sancte Marie meminito aulodio ad suum plenissimum aulodem. Tali conventu ut teneat et posside eum secure et quiete usque inperpetuum, quod nec ego nec aliquis ex meo lineo nec alicuis persone non audeat inquietare, et si fecerit aud fecerint in duplo componant meminita omnia cum sua inmerioracione. Et in antea ista carta donacione suam abeat firmitatem modo et omnique tempore.

Facta ista carta donacione .VI. kalendas madi, anno .XL.IIII. regnante Philipi regis. Sig+num Mir Duran, qui hanc scriptura donacionis rogavi scribere et testes firmare rogavi. Sig+num Pere sacer. Sig+num Bernard Guitard. Sig+num Arnal Bosom.

Iohannes sacer, qui hoc scripsi sub die et (*signe*) anno quo supra.

35

1104, maig, 8

Ot, bisbe d'Urgell, pel bé de les esglésies d'Urgell i Solsona, cedeix a l'església de Santa Maria de Solsona i als seus canonges tres parts del delme de les terres del terme de Solsona i també uns masos del mateix terme.

ADS. Cartoral I, doc. 198, f. 73v.

In omnipotentis Dei nomine. Ego Oto, hac si indignus Urgellensis ecclesie episcopus, ob desiderium patrie celestis et edificationem Celsonensis ecclesie, donator sum Domino Deo et beate Marie aliquid de mea dominicatura quam habeo infra terminos castri Celsone, scilicet tres partes decime de terris et vineis, quas ibi in presenti canonici in supra dicto loco manentes habent vel laborant; similiter et de mansibus quos infra terminos predicti castri habuerint. Et sicut supra scriptum est dono et concedo pretaxate Beate Marie Celsonensis ecclesie et de meo iure in ipsius trado dominio et potestate, ad habendum et possidendum, ut deinceps prefata ecclesia et canonici ibi morantes predictas tres partes decimo, quam in supra dictis alodiis vel mansibus quos infra terminos prenotati castri sepe dicta ecclesia et canonici habent ego accipio, habeant et possideant sine ullius inquietudine.

Facta est autem hec scriptura donationis .VIII. idus may, in anno .C.IIII. post millesimum Dominice Incarnacionis. Signum Otonis + episcopi, qui hoc donum feci et propria manu scriptum firmavi et subscriptis testibus firmare rogavi. Sig+num Raimundus Guitardi. Sig+num Poncius presbiter. Sig+num Gerallus sacer. Sig+num Bernardus Fulconi.

Gerallus subdiachonus, qui hoc scripsit die et anno quo (*signe*) supra.

36

1104, maig, 10

Conveni fet entre Bernat Hug i Bertran Miró de Tarascó. Bernat dota la seva filla, que es casa amb Bertran, amb la cessió d'un mas a Torrella, mentre visqui, i també el mateix castell de Torrella amb tots els seus drets. Seran vassalls de Bernat.

ADS. Perg. 378; 354 ∞ 115 mm. Carta partida per ABC.

Haec est conveniencia que fit inter Bernardum Ugonis de Torredella et Bertrando Mironis de Tarasco. Sociat namque prephatus Bernardus iam dicto Bertrando filiam suam in coniugio, et donat ei in vita sua mansum in finibus de Torrella, quod Arnallus Bonifilii tenet cum omnibus suis pertinenciis, ut pater illius tenuit, cum serviciis, mandamentis et districtis que idem Bernardus ibi abet, excepto quod iam aliis in eodem manso dedit, ut habeat idem Bertrandus cum filia illius et teneat perpeti iure. Et de alaudio quod

habet in Torredella donet eis ad laudamentum .IIII^{or}. amicorum utrorumque. Donat etiam ei et filie sue auctoritatem castro Torrelle et comendat castellanos et caballarios qui per eum predictum castrum et mansum tenent, salva sua fidelitate; et post obitum suum donat eis medietatem alaudiis suis ubicumque fuerint, cum filio et sine filio. Et propter hoc Bertrandus sit suus nomo manibus propiis et habeat castrum Torredelle cum filia eius, post obitum eiusdem Bernardi sicut idem habet per suos seniores. Convenit autem dictus Bertrandus prescripto Bernardo ut si de illo minus venerit sine infante, filiam illius cum .C^{um}. unciis de mobili prenonminati Bertrandi revertatur ad parentes suos. Et inter se invicem conveniunt ut valeant sibi contra cunctos homines, enceptis suis melioribus senioribus, quod si noluerint per eos facere directum, de ipsis etiam sibi valeant per fidem sine enganno.

Actum est hoc .VI. idus may, anno .XL°.IIII°. regni Philippi regis, in presentia Arnaldi Guilelmi et Ermengaudi Mironis et Andree. Sig+num Bernardum Ugonis. Sig+num Bertrani Mir. Sig+num Arnallus Guilelmi. Sig+num Ermengaudus Mironis. Sig+num Mir Onofre. Sig+num Guilia.

Raimundus presbiter, qui hanc convenientiam rogatus scripsit die et anno (*signe*) quo supra, cum litteris rasis.

37

1104, maig, 15

El prevere Mir Duran, espontàniament i sense cap pressió, dóna a Santa Maria de Solsona unes peces de terra, situades dins el terme de Castellnou, comtat de Berga. Les havia comprades de diverses persones. Una es troba a la Llobatera, una altra prop de la Devesa, altres prop del mur i del vall. El vescomte Guerau també cedeix les rendes que en pogués treure, amb els seus cavallers o castlans, que signen al final.

ADS. Cartoral II, doc. 71, f. 65 r.

In Christi nomine. Ego Mir Duran presbiter, certum quidem et manifestum est enim que sic placuit in animis meis et placet nullum nullusque agentis imperio nec suadentis ingenio, set propria spontanea michi hec eligo bona voluntas ut carta donacionis faciam Domino Deo et Sancte Marie Celsonensi et eius canonicis, sicuti et facio de pecias tres de vineas cum terris ubi sunt fundatis, vel cum ipsas arbores et tonnas duas et casa una cum solo et super-

ponito, que michi advenit per comparacionem sive per qualescumque voces. Et sunt hec omnia in comitatu Bergitano, inter parrochias Sancti Petri, in locum quem vocant Castelnou vel infra eius terminos. Et est ipsa una terra quam emi de Richel vel filiarum suarum ad ipsa Lobatera; et affrontat de una parte in terra de Guilelm Guitard, et de alia in strata, et de tercia in terra de Guilelm Vidal, et quarta vero parte de nos vinditores. Et ipsa alia pecia de terra qui est vinea ad ipsa devesa, quam emi de Marti et de muliere sua Adaleis, affrontat a parte orientis in vinea de me comparatore, et de meridie in alaudio de Ramon Tedball, et de occiduo in vinea de Pere Ripol, de parte vero circi et in terra de Guilabert Sentrig. Et ipsa casa est prope ipsam de Bernat Segui; affrontat a parte orientis in ipso muro, et de meridie in casa de Bernard Segui, et de occiduo in ipso vallo. Quantum inter istas affrontaciones includunt vel ist termini ambiunt sic dono ego iam dictus Mir Durann Domino Deo et Sancte Marie vel eius Canonice ad suum proprium alaudium ut teneat et possideat usque inperpetuum. Et ego Gerallus vicecomes cum meis castellanis de Castelnou, id est cum Ugone Arnalli et Guadallo Bernardi et Bernardo Mironis et Berengario Mironis et Pere Segui, concedimus hoc donum ad Sanctam Mariam et relinquimus ei quicquid nobis inde exit vel exire debet, ut semper sint hec propria alaudia Sancte Marie. Sane siquis ullusque homo vel femina contra istam cartam donacionis venerit aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set in duplum componat cum omni sua melioracione.

Actum est hoc idus mai, anno .XL°.IIII°. regnante Philippo rege. Sig+num Mir Duran, qui istam cartam donacionis feci scribere et manibus propriis firmavi et testibus firmare mandavi. Sig+num Geralli vicecomitis. Sig+num Ugonis Arnalli. Sig+num Guadalli Bernardi. Sig+num Bernardi Mironis. Sig+num Berengarii Mironis. Sig+num Petri Segui. Nos laudamus hoc et firmamus. Sig+num Pere Sancii. Sig+num Bernard Guitard. Sig+num Arnal Bonsom.

Gerallus levita, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

38

1104, maig, 20

El sacerdot Arnau dóna a Santa Maria de Solsona l'alou que té a Navès.

ADS. Perg. 373; 216 ∞ 159 mm.

In nomine Domini Dei su(m)mi.[1] Ego Arnallus sacerdos donator sum Domino Deo et Sancte Marie Celsonensis ecclesie vel eius

Canonice. Per hanc scripturam donationis mee (...)[2] terras et vineas, casalibus et ortalibus, cum illorum arboribus, qui michi advenit per comparatione vel per ullarumque voces. Et est ipsum (alau)dem[3] supra nominatum infra fines de valle Lordense, in locum que vocant Navazes vel in eius aiacentiis, subtus ipsa serra qui f(...)[4] de Franz Mir, qui est condus, vel subtus ipsos casals de Grima. Et afrontat ipsum alaudem de parte orientis in ipsa via qui pergit de Sancta Margarita contra Dua Castella, et de meridie in vineas de Ramon Isarn vel de suos heredes, et de tercia in ipsa strata qui pergit per ipsa serra, de quarta vero parte in ipso reger qui excurrit de casals de Franz Mir contra ipso puteo. Quantum inter istas afrontationes includunt vel isti termini ambiunt sic dono ipsas meas voces que ibi habeo vel abere debeo Domino Deo et Sancte Marie Celsone vel eius Canonice, totum ab integrum propter remedium anime mee vel genitorum meorum, ut veniam mereamur accipere de peccatis nostris, amen. Sane siquis ullusque homo vel femina qui contra hanc istam cartam donationis venerit pro inrumpendum, non hoc valeat vindicare quod requisierit, set componat in quadruplum componat[5] cum omnem suam inmeliorationem et insuper iram Dei inveniat et cum Iuda traditore portionem accipiat in infernum, et sit excomunicatus a Patre et Filio et Filio[6] et Spirictu Sancto, usque dum ad satisfactionem veniat. Et in antea ista carta firma et stabilis permaneat modo vel omnique tempore.

Facta carta donacionis .X.III. kalendas iunii, anno .XL.IIII. regnante Philippo rege. Sig+num Arnallus sacerdos, qui ista carta feci scribere et manibus firmavi et testes firmare rogavi. Sig+num Guilelmus Sendredi. Sig+num Petrus Guadalli. Sig+num Arnallus sacer. Sig+num Iohannis levita (*signe*). Sig+num Reamballus. Poncius presbiter (*signe*). Petrus Seniofredi levita (*signe*). Sig+num Bernardus Petri. Sig+num Iozpertus. Sig+num Arnallus Mironi. Sig+num Bernardus Petri.

Gerallus subdiaconus, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig (*signe*) num impressi devotus in die et anno notatis superius.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*. 5. *Repetició innecessària*. 6. *Repetició innecessària*.

39

1104, agost, 30

Condició sagramental del testament de Sicarda, feta pels testimonis Guillem Jospert, Arnau Miró, Arnau Bernat i Gerbert Duran,

abans de sis mesos després de la seva mort. Llegà un molí i una vinya i casa de Lladurs a Santa Maria de Solsona i altres rendes al Solà, a Anglerill i a Santa Fe, partides entre Santa Maria de la Seu i Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 371; 573 ∞ 188 mm.

In Christi nomine. Hec est sacramentalis conditio ultime voluntatis cuiusdam femina defuncta nomine Sicardis; et est facta iuxta quarti ordinis modum, sicut continetur in libro Iudicum de ultimis voluntatibus morientium hominum; cuius ordo actum est ordinante iudice Guilelmo; in cuius presentia videntibus aliis testibus, id sunt Guilelmus Iozperti et Arnallus Mironi et Amadus Bernardi et Giberti Durandi. Nos iurando testificamus super altare Sancti Ihoannis, quod est fundatum in ecclesia Sancte Marie Celsone quia vidimus et presentes eramus quando prephata femina, adhuc loquela plena et memoria integra, habens rogatus nos tantummodo et per suis solummodo verbis iniuncxit et alligari mandavit qualitas eius possessio distribueretur. In primis mandavit unum molinum dare ad Sancta Maria de Solsona qui est in Avod(...)[1] simul cum una vinea et una casa qui est in Ladurz. Et hoc ad presens sit Sancte Marie et eius canonicis. Et mandavit quicquid edificaverit cum marito suo et que emerit et plantaverit, teneret maritus suus in vita sua. Post obitum autem suum medietas vinearum et ex(pletorum)[2] et eorum que in vita sua emerit ubicumque sint sit Sancte Mare Sedis et Sancte Marie Celsone. Et ipsam[3] medietatem de ipso frobano cum suis terminis simul cum ipsa medietate de Agleril et cum suis terminis et ipsas plantas de Sancta Fide, sive ipsas de Castelar et ipsas de Ladurz ut remaneant inter Sancte Marie Sedis et Sancte Marie Celsone. Et erant in suo pleno sensu et memoria integra quando hoc totum precepit. Postea invalescente languore discessit ab hoc seculo mense aprilis et die .III°. nonas aprilis, et anno .XL°.IIII°. Philipo rege. Ideoque nos testes qui hoc audivimus et vidimus et rogati omnia iam dicte defuncte exanimis hoc quod eius verbis iniunctum habuimus nostra corum iudice iamdicto iuriacione legaliter confirmavimus et tamen nostra quam scriptos illarum corroboravimus infra .VI^ex^. menses post eius obitum.

Quod est actum die .III. kalendas septembris. Nos rei huius testes sumus et sic nos audisse et vidisse iuramus. Sig+num Petrus Iozperti. Sig+num Guilelmi Guitardi de Luzano. Sig+num Mironis Arnalli de Odenn. Nos etiam hoc audivimus et ideo firmavimus.

FUNDACIÓ NOGUERA

Gerallus subdiaconus qui hac condiciones scripsi die (*signe*) et anno quo supra.

WILIELMUS YUDEX (*signe*).

1. *Esborrat.* 2. *Esborrat.* 3. *Segueix* di, *cancel·lat.*

40

1104, agost, 30

Vidià reconeix que ha fet una injúria a l'església de Solsona; per això retorna a l'església i la canònica el castell de Malgrat, terres i altres drets, l'església amb els delmes, primícies i oblacions. Cap bisbe no tindrà potestat en el castell. Mentre visqui se'n reserva dues parts i el servei dels seus cavallers; la tercera part és per a Santa Maria de Solsona. Després de la seva mort, els fills o parents no en podran reclamar res.

ADS. Perg. 382; 622 ∞ 280 mm.

Cum ego Vidianus cognovissem Domino Deo et sancte Marie Dei Genitrici et ecclesie Celsone iniuriam fecisse, quod iam omnibus erat notum hominibus, existimavi me a via veritatis errasse. Cuius iniurie cum legitima carta, facto penitens, dono Domino Deo et ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice castrum quod nuncupatur Malgrad, quod est in confinio Bergitani, quod michi sicut a parentibus meis accepi advenit. Hoc autem castrum habet terminos ab orientali plaga circa terminos de Menresana, sive de Aluugia, a meridiali quoque parte iuxta terminos Castelli Novi seu de Cerveria, ab occidente habet terminos prope Prinionosam vel Todelam, a parte septentrionis iuxta terminos predicte Todele sive ad terminos predicti castri Menresane. Et quantum infra terminos predicti castelli continentur, cum villa et in ea habitantibus, cum terris tam cultis quam incultis, cum vineis et molendinis, cum capitibus aquarum eorum, cum montibus et silvis et garricis et decursibus fontium, cum viarum ductibus et reductibus, cum pratis et pascuis, cum servitiis et placitis universis, cum districtis et mandatis, et ut brevius dicam cum omnibus sibi pertinentibus; quin etiam ecclesiam cum decimis et primiciis et cum oblationibus fidelium; totum quocunque modo habeo vel abere debeo, dono Domino Deo et Sancte Marie Celsone et canonicis, nocte dieque ibi Deo servientibus. Hoc autem donum facio ob remissionem peccatorum meorum et patris matrisque mee, fratrum meorum sive Petri

Arnalli, nepotis mei, aliorumque parentum. Et ex meo proprio libenter trado ecclesie Sancte Marie et canonicis, ut inde quicquid voluerint faciant; et ut nullus episcopus in supra dicto castro potestatem aliquam habeat. Et tali videllicet ratione facio hoc donum ut in vita mea tantum duas partes habeam totius dominicature et servitium militum, et ecclesia Sancte Marie Celsone et eius canonici habeant terciam partem. Post obitum autem meum nec filius nec aliquis parentum meorum in illo castro vel in eius terminis potestatem habeant. Et si fecero meliorationes vel aliquis meorum in isto castello vel in eius terminis, hoc totum sit Sancte Marie Celsone et eius canonicis omnique tempore.

Quisquis hoc donum negare vel disrumpre voluerit, in quadruplum ecclesie Sancte Marie et canonicis persolvat. Quod firmum permaneat per omnia secula seculorum.

Facta est hec carta circiter .III°. kalendas septembris, anno .XL°.V°. regni regis Filippi. Sig+num Vidiani Petri, qui hanc cartam mandavi scribere et subscriptis testibus firmare mandavi. Sig+num Arnalli Petri de Ponts. Sig+num Raimundi Bernardi de Sero. Sig+num Pontii Bernardi, frater eius. Sig+num Bernardi Guilelmi de Costeles. Sig+num Bernardi Ecardi de Torroia. Sig+num Bernardi Blidgarii. Sig+num Arnalli Seniofredi de Prinionosa. Sig+num Guilelmus Bernardi de Bescharan. Sig+num Rotulandus Arnalli de Besora. Sig+num Bernardus Mironi de Podio Viride. Sig+num Bernardus Petri, nepos Vidiani.

Petrus Seniofredi, levita et canonicus, qui hanc cartam scripssi iussus et hoc sig (*signe*) num impressi devotus in die et anno notatis superius.

41

1104, octubre, 11

Berenguer Arnau i Adelaida donen a Santa Maria de Solsona l'alou que tenen al comtat d'Urgell a la torre de Nefrid, del terme de Fontanet, entre Figuerola i Torà. També donen una terra i una vinya del terme d'Ivorra. En aquest donatiu s'hi compta el cens de dotze sous cada any de moneda d'Urgell, amb els serveis que han de fer els homes. Durant la seva vida rebrà la tasca que se'n tregui.

ADS. Perg. 383; 306 ∞ 210 mm.

FUNDACIÓ NOGUERA

In Dei nomine. Ego Berengarius Arnalli et coniux mea Adalaidis donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice alaudem nostrum que habemus in turre que vocant de Nifridi. Et est ipso alaude in comitatu Urgelli sive in terrmino castri Fontaned. Id sunt homines cum ipso servitio que ad nos facere debent vel faciunt. Et advenit ad me Berengarium per voces genitorum meorum sive per ullasque voces; et ad me Adalaidis per vocem viri mei sive per meum decimum. Et afrontat hec omnia a parte orientis in terminibus castri Figerola sive de Claret, a meridiana quoque parte in terminos Castri Foleti vel de Ivorra, ab occidentali vero parte in terminos de Aguda vel de Tora. Quantum predictas afrontationes sive isti includunt et illi termini circumeunt sic donamus nos iam dicti Sancte Marie Celsone vel eius Canonice omnes nostras voces vel hereditates quas ibi habemus vel abere debemus, cum serviciis et districtis sive mandamentis et cum ipso censo que nobis facere debent. Id sunt solidos .XII^{im}. de denarios monete optime Urgelli per unumquemque annum. Sic donamus nos totum ab integrum, cum exiis vel regresiis et pertinentiis cunctis et ut teneamus nos iam dicti donatores in vita nostra, et donemus per singulos annos ipsam tascam qui inde exierit. Et adiungimus ad hoc donum in ipso castro Ivorre unam modiatam de terra et alia de vinea de ipsa nostra dominicatura, si Deus dederit illum castrum in manibus nostris. Et ipsa terra atque vinea fiat semper solidum et liberum Sancte Marie Celsone et eius Canonice propter Deum et remedium anime nostre vel parentorum nostrorum, ad habendum vel possidendum vel quicquid voluntas eius fuerit faciendum. Sane siquis ullusque homo vel femina qui contra istam cartam[1] venerit pro inrumpendum aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare sed in quadruplum componat prephate ecclesie vel eius Canonice.

Acta carta donationis .V. idus octobris annoque .XL°.V^{o}. regni regis Philippi. Sig+num Berengarius Arnalli. Sig+num Adalaidis. Nos qui ista carta donacionis iussimus scribere et manibus propriis firmavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num. Sig+num. Sig+num Siguilelmus Sendredi, presbiter atque canonicus. Sig+num Gomballus Guadalli. Sig+num Bernardus Isarni.

Gerallus subdiaconus, qui ipsa carta scripsit die et (*signe*) anno quo supra.

1. Cartam *interlineat*.

FUNDACIÓ NOGUERA

42

1104, octubre, 18

Ponç Bernat i la seva muller Ermengarda, Mir Guillem i Bilissèn venen a Santa Maria de Solsona l'alou de Vila d'Ató, una condamina i els alous de Sant Martí. Això és situat entre Solsona, Riner, Llobera i la torre d'en Fruga.

ADS. Cartoral I, doc. 204, f. 76r.

In Dei nomine. Ego Poncius Bernard et coniux mea Ermengards et Mir Guilelm et Bilissen per hanc scrupturam vindimus nos supra scriptos vel exvacuamus alaudem Sancte Marie Celsone ipsos alaudes cum ipsa connamina que est ad ipsa crucem qui est in villa de Ato, cum ipsos arbores qui ibidem sunt, et insuper evacuamus nos ad Sancte Marie Celsone et ad Sancti Martini ipsos alaudes qui sunt de Sancti Martini que nos hodie tenemus, sive cum ipsa decima de ipsos alaudes qui ad ipsa capellania pertinent, sive cum ipsos directos de Sancti Martini de terris et vineis ubi invenire potueritis; sic relinquimus vel evacuamus, quomodo supra scriptum est, ad Sancte Marie Celsosone (*sic*) et ad Sancti Martini et ad canonicis suis. Et est hec omnia supra scripta in comitatum Urgelli vel in terminos de Solsona sive Lobera vel in agacenciis de castro Rivo Nigro. Et affrontat ipsos alaudes de Villa de Ato cum ipsa conamina, a parte orientis in termino de Riner sive in Villa Putida, de meridie in ipso Boxo, de occiduo in Villa Moror, de parte vero circi in ipsa torre qui fuit de Remon Fruga. Quantum inter ipsas afrontaciones includunt vel isti termini ambiunt vel continent sic vindimus vel evacuamus ipsos alaudes qui sunt ad Villa de Ato, aput ipsa conamina quod relinquid Guilelmum Gerberti ad Sancte Marie Celsone, propter remedium anime sue vel parentorum suorum, sive cum ipsos directos, qui sunt de Sancti Martini supra scriptos. Et propter hoc recepimus de Sancte Marie Celsone vel eius canonicis aureos quinquaginta in rem valentem; et est manifestum. Quod si nos vinditores aut evacuatores aut donatores aut ullusque homo vel femina qui ista carta inquietare voluerit in quadruplum componat cum omni sua melioracione, et ad liminibus sancte Dei Ecclesie sit deicctus et cum Iuda traditore porcionem accipiat in infernum. Et in antea ista carta firma permaneat modo vel omnique tempore.

Facta ista carta vindicionis .XV. kalendas novembris, anno .XL.V. regnante Filipo rege. Sig+num Ponz. Sig+num Ermengards. Sig+num Mir Guilelm. Sig+num Bilisen, qui ista carta mandavimus scrivere et ad testes firmare fecimus. Sig+num Guilelmi Geralld.

Sig+num Ponz de Dies. Sig+num Bernard Guilelm. Sig+num Gauzfret sacer.

Arnallus scriba rogatus scripsit in die (*signe*) et anno quo prefixo.

43

1104, novembre, 12

Vidià posa en poder de Santa Maria de Solsona i de la seva canònica unes vinyes que té al terme de Malgrat, com a penyora d'un deute de 20 unces d'or, que són el preu d'unes mules, d'uns bous i d'ovelles. Quan retorni aquest preu recobrarà les vinyes. Si els canonges fan produir les vinyes, es quedaran la meitat dels seus fruits.

ADS. Perg. 384; 129 ∞ 358 mm. Dues meitats per ABC.

Ego Vidianus mitto in pignore Sancte Marie Celsone et Raimundo, preposito ipsius ecclesie, et omnibus aliis canonicis qui ibidem comorantur vineas quas habeo infra terminos castri Malgrad, sine aliqua reservatione; et propter uncias .XX^{ti}. que sunt adpreciate pretio auri in mulis aut in bubus aut in ovibus. Et has untias adprecientur duo ex meis amicis et alii duo qui sunt ex parte Sancte Marie per directum. Teneatque hoc pignus Sancta Maria et omnes canonici donec reddam illis totum pignus, quod tenet Dalmatius Guitardi, cum omnibus suis scripturis quas illi feci. Quando ego Vidianus reddidero hoc pignus quod tenet Dalmacius Guitardi Sancte Merie et scripturas que sunt inde facte per rectam fidem sine malo ingenio, aut .XX^{ti}. uncias sicut superius scriptum est, tunc ego recuperem meas vineas. Et si Sancta Maria laboraverit ipsas vineas postquam fuerunt pignora reddita habeat medietatem de ipso expleto. Hoc factum est in presentia Guilelmi Geralli de Riner Petrique Arnalli de Ioval et Rodlandi Arnalli de Besora et Berengari Arnalli de Ioval.

Actum est hoc .II. idus novembris, anno .XL°.V. regnante Philipo rege.

Sig+num Vidianus, qui istam cartam feci scribere et testibus firmare rogavi. Et iubeo ut si ante solutionem pignoris mortuus fuero, remaneat Sancte Marie Celsone vel in Uliola de meo quod viginti uncias valeant. Sig+num Guilelmi Geralli. Sig+num Petri Arnalli de Ioval. Sig+ num Poncius de Dies. Sig+num Berengarius Arnalli.

Wilelmus yudex (*signe*).

Gerallus subdiaconus qui hoc scripsit die (*signe*) et anno quo supra.

44

1105, gener, 9

Ledgarda i la seva filla Joslèn donen a la casa de Sant Esteve, fundada a Olius, una peça de terra al pla d'Olibern, sobre el cingle i prop de la terra de Bernat Dalmau.

ADS. Perg. 409; 243 ∞ 105 mm.

In Dei nomine. Ego Ledgarda et filia mea Ioslen donatores sumus ad domum Sancti Stefani qui est fundatus in kastro Olius pecia .I. de terra qui nobis advenit de parentorum vel de comparacione sive per qualicumque voces; et est ipsa pecia de terra infra fines de kastrum Olius vel in ipso plano qui vocatur de Olibernoal, et sunt afrontaciones ipsa pecia de tera de parte orientis in alaudio de Bernard Dalma(...)[1]; de meridie in cingulo, de occiduo in terra de Guitard Sifre (*sic*); de parte vero circi in via qui pergit ubique. Quantum inter istas afrontaciones includunt et isti termini ambiunt sic donamus nos ipsa tera ad domum Sancti Stefani, propter amorem Dei et remedium animas nostras, ut ante tribunal Domini nostri Iesuchristi inde mereamur mercedem accipere; et est manifestum. Quod siquis nos donatores ad nullusque omo vel femina ista carta donacione frangere vel disrumpere voluerit, in primis iram Dei inveniat et cum Iuda traditore in flamas et ignem partem accipiat in infernum et non ohc (*sic*) valeat vindicare, set componat (in qua)druplum[2] cum omni sua inmelioracione. Et in antea ista carta elemosinaria vel donacione permaneat et non sit disrupta.

Factum est hoc .V. idus ianuarii, anno .XºLVº. regnante Filipo rege. Sig+num Ledgarda. Sig +num Ioslen, qui ista carta donacione mandavimus scribere et manibus nostris firmamus et testes firmare rogavimus. Sig+num Mir Pere. Sig+num Pere Guilabert. Sig+num Guilabert Dalmaz.

Ioannes sacer rogatus scripsit sub die (*signe*) et anno quod supra.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*.

FUNDACIÓ NOGUERA

45

1105, febrer, 7

El comte de Barcelona Ramon Berenguer III dóna a Santa Maria de Solsona i als seus canonges l'església i capellania de Castellet, amb delmes, oblacions i primícies, exceptuant els delmes que els cavallers reben d'ell. La canònica de Solsona hi pot posar capellà, salvada l'obediència al bisbe de Barcelona.

ADS. Cartoral I, doc. 18, f. 19v. BACH I RIU ANTONI. <Col·lecció diplomàtica del monestir de Santa Maria de Solsona: el Penedès i altres llocs del comtat de Barcelona>. Departament de Cultura. Barcelona 1987.

46

1105, març, 25 - 1106, març, 24

Pel que en resta d'aquest tros de pergamí, veiem que es tracta d'un testament de Miró Oliba, de la contrada o parròquia de Terrassola, de la Ribera Salada. Aquest senyor tenia fills i filles, però només hi apareix el nom de Bernat. El testador fa llegats a Santa Maria de Solsona, quatre argenços a Santa Maria de Sorba i al seu fill Bernat el molí d'Illa.

ADS. Perg. 374; 310 ∞ 100 mm.

(M)iro[1] Oliva (...) positus (...) recogitavi in corde meo quod fuissem (...) Poncius Bernardus, canonicus Sancte Marie Celsone (...) omnes facultates meas (...) pro anima mea quomodo hic viderint scriptum. In primis, mando (...). Et mando ma(...) (...) omni mobile quod continetur in domo ora (...) carite .IIII. argenteos. Et ad sanctam Maria Sudurbani similiter. Aliud totum mobile qui remareat relinquo Sancte Marie Celsone et mando ut omnem (...) et heredibus suis totum quod ibi habeo. Relinquo (...) et de vineis quas habeo cum Sancta Maria Celsone, relinquo illi unam modiatam ut canonici eius (...)ant solvere episcopo sepulcrum meum. Et mando (...) sit domena super filios et filias et a cunctis filiis ho(...) genitoribus (...) relinquo filiis meis pariter. Et relinquo filio meo Bernardo ipsam meam partem de ipso molendino de Insula. (...) contra hoc testamentum venerit pro inrumpendum aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set in duplo componat cum omni sua melioracione; et in antea firmum et stabile permaneat in omni tempore.

(...) anno .XL V°. regnante Philipo rege.

FUNDACIÓ NOGUERA

Sig+num Mironis Olibe, qui hoc feci scribere et manibus propriis firmavi et testibus firmare rogavi. Sig+num (...)rdi. Sig+num Bernardi Guilelmi. Sig+num Raimundi Mironis.

1. *Tot l'instrument presenta forats i parts esborrades.*

47

1105, primavera

Uns personatges de Balaguer cedeixen a Santa Maria de Solsona el delme de les franqueses que el comte Pere, la comtessa Eilo i Ermengol VI d'Urgell els donaren per agrair a Déu que la Verge els alliberés de les mans dels sarraïns quan entraren a Balaguer. Santa Maria i els seus canonges ho tindran per sempre.

ADS. Perg. 386; 340 ∞ 150 mm.
ADS. Cartoral II, doc. 19.

In nomine Domini. Ego Guilelmus Raimundus et Bernardus Galindi et Gilibert et Petrus et Martinus et Raimundus Mirone et Guilelmus Bernardus et Raimundus Petri, nos omnes insimul, per nos et per omnes nostros, bono animo et gratuita voluntate, ob remedium animarum nostrarum et propter honorem quem fecit nobis Deus et sancta eius Genitrix Maria, que liberavit nos de manibus sarracenorum quando intravimus Balagarium, damus atque bono animo offerimus domino Deo et Sancte Marie de Celsona omnem decimam omnium franchitatum nostrarum quas Petrus, comes Urgellensis, et Eilo comitissa una cum Ermengaudo, filio eorum naturale comite Urgellensium, dederunt nobis et omni posteritati nostre in omni termino de Balagario. Predictam vero decimam damus sicut superius dictum est Sancte Marie de Celsona per nos et per omnem nostram posteritatem in perpetuum, ut habeat ea Celsonensis ecclesia semper bene et seccure, in pace et sine aliquo servicio et sine aliquo vinculo ullius hominis et femine, cum omni integritate sua, sicut melius dici vel intelligi potest ad profectum et utilitatem Celsonensis ecclesie et canonicorum eius et sicut melius acaptavimus ea de domino Petro, comite iamdicto, et de uxore sua Eilo et de filio eorum Ermengaudo. Siquis vero ex propinquis nostris vel extraneis hanc cartam disrumpere voluerit, nequeat perficere, set in quadruplum eam componat et in antea hec carta firma permaneat.

Hunc factum est notum diem .VI. feria octavas Pentecoste, anno Incarnacionis Domini .M.C.V. luna .XXXVI. epacta .III.

FUNDACIÓ ROMEU

CCC.VI°. Signum + Guilelmi Raimundi. Signum + Bernardi Galindi. Signum + Gilliberti. Sig+num Petri Martini. Signum + Raimundi Mironis. Signum + Guilelmi Bernardi. Signum Raimundi Petri +. Ego Petrus comes et comitissa Eilo et Ermengaudus comes firmamus et laudamus hanc cartam Sancte Marie Celsone et hoc signum + potada iniecimus. Signum Baboti +. Signum + Bernardi Eraldi. Signum + Raimundi Bernardi de Seron. Isti sunt testes.

Radulfus, sacerdos et capellanis comitis, rogatus notavit (*signe*).

48

1105, maig, 20

El prevere Ramon Oliba dóna a Santa Maria de Solsona i als seus canonges unes vinyes que té a Perles, comtat d'Urgell, de les quals els canonges no n'hauran de donar res a ningú; són situades prop del coll i del camp de Perles.

ADS. Perg. 385; 234 ∞ 123 mm.

Sub sacro nomine et individue Trinitatis. Ego Raimundis Oliba presbiter donator sum Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice ipsas vineas quas habeo in Perles, propter remedium anime mee et genitorum meorum. Et adveniunt ad me ipsas vineas de comparatione vel per ullasque voces. Et dimito illas ad Sanctam Mariam francas atque legitimas vel ad eius Canonicam; et quod clerici Sancte Marie non faciant ullum servitium alicui homini vel femine. Et sunt ipsas vinee (*sic*) in comitatu Urgelli, infra terminos castri Perles. Et abent afrontationes ipse vinee a parte orientis in vinea de Madrissena et in ipsas olivas, et de occiduo in ipso collo sive in ipso campo de Perles. Quantum inter istas afrontationes includunt vel isti termini ambiunt, quantum ibi abeo vel abere debeo, totum dono atque concedo Domino Deo et Sancte Marie et Canonice eius, sine ulla inquietatione. Et adiungo ad hoc donum .I. trulum ligneum et .I. tonna et .I cub et .I. tina.

Sane siquis ullus homo vel femina qui contra istam cartam venerit pro inrumpendo aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set in duplo componat cum omne sua melioratione. Et in antea ista carta firma et stabilis permaneat modo vel in omni tempore.

Acta carta donationis .XIII°. kalendas iunii, anno XL°.V°. regnante Philippo rege. Sig+num Ramon Oliba, qui ista carta feci scribere et manibus propriis firmavi et testibus firmare rogavi.

Sig+num Arnallus Guadamiri, presbiter et canonicus. Sig+num Petrus Guadamiri, presbiter de Elzinano. Sig+num Gerallus presbiter.

Gerallus subdiachonus, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

49

1105, juny, 21

Pere Arnau i la seva muller Sança donen el seu fill Ramon a Déu i a Santa Maria de Solsona, perquè segueixi la regla de sant Agustí. Perquè no li falti res, ofereixen l'església de Sant Martí de Joval i l'alou que tenen al castell de Riner i la casa Prats del terme de Solsona.

ADS. Perg. 387; 460 ∞ 119 mm.
ADS. Perg. 388; 200 ∞ 170 mm. Versió molt mutilada.

In divina multociens repperitur pagina bonum esse Ecclesiam Dei edificare atque de rebus suis honorare, quia, ut invenitur omnis homo Deo et Ecclesie, dans terrena adipiscitur celestia, ut quidam dixit, elemosina a morte liberat animam. Ideoque, ego Petrus Arnalli et uxor mea Sancia, nos intenti ad audiendum ac retinendum hec superius monita, cupientes evadere inferni pericula et nos ferventi Dei amore tacti filium et fratrem nostrum Deo offerimus eiusque Genitrici ecclesia cuius fabricatur in terminis Celsonensis castri nomine Raimundum ad sanctisimi regulam Augustini et Raimundo, priori ecclesie suprascripte denomitati, ut indulgenciam a Domino mereamur accipere et inferna, ut supra diximus, valeamus vitare et pro illo anime eius parentum paradisi gaudiis uti valeant. Damusque ei hereditatem quam possit in illa honorifice degere Canonica, unde habeat victum atque vestitum tempore perhenni.[1] In primis impendimus ecclesie cui veneracione filium Dei nostrum et fratrem offerimus eius ecclesia Sancti Martini que sita est in terra Iovalis castri terminos atque concedimus cum illius omnibus ecclesie pertinenciis quas hodie hoc, Deo annuente, habet vel in antea illius nutu Dei habuerit. Et hoc donum augemus dantes ipsum alaudem quod detinemus in castro Rinarii quod fuit Guilelmi, eius totum ab integrum, cum domibus, hominis supradicti, videlicet Guilelmi eius que infra muros predicti castri Rinarii continentur, cum illorum affrontaciones alaudium, et simul damus casas, casalibus, ortis, ortalibus aut predicta alaudia pertinentibus. Et in[2] super damus ecclesie prenominate Sancte Marie Celsone vineas quarum

nos diu possessores extitimus temporibus parentesque nostri similiter possessores extiterunt. Qui vinee edificantur in terminis Celsonensis castri, in loco qui vocatur Prads, cum omnibus illarum pertinentiis. Et hec omnia adveniunt nobis per nostrorum voces parentum, michi Petro Arnalli per patri mei donacionem, et ad me Santiam per dotem viri mei atque donacionem. Hec omnia imperpetuum Domino Deo et Sancte Marie Celsone eiusque Canonice ad habendum hac possidendum omi tempore, nullo modo homine cogente, set nostra tantum spontanea voluptate, ut nos istius modo vita secli fruentes in tempore futuro gaudiis paradisi simus utentes, et ut nostri sempiternam habeant requiem parentes.

Siquis contra hanc sane cartam ad inrumpendum venerit, nobili sit aut vili persona, primitus in quadruplum suprascripta cuncta componat iramque Dei secum retineat et vita inferni cum proditore Iuda semper possideat, donec ad satisfaccionem veniat; has ultrices nequissimus ille pennas sibi illatas senciat, nisi ut supra scripta iussa persolvat.

Acta carta donacionis .XI. kalendas iulii, anno .XL.V. regnante Philippo rege. Sig+num Petri Arnalli. Sig+num Sancie. Nos qui dona damus et testibus cartam firmare mandamus (et)[3] scriptorem ut scribat sepe rogamus. Sig+num Berengarii Arnalli. Sig+num Gomballi Guadalli. Sig+num Gerallus sacer. Sig+num Poncii prioris.

1. *Segueix, ratllat,* inpendi. 2. in *interlineat*. 3. *Trencat*.

50

1105, novembre, 23 o 1106, novembre, 23

El comte Pero Ansúrez, la seva muller Elo i el seu nét, el nen Ermengol, comte, donen a Santa Maria, construïda al castell de Solsona, el castell de Gerb, situat en el comtat d'Urgell, prop de Balaguer, de Castelló, d'Os, Tartareu i Santa Linya, amb totes les seves pertinences. Ho donen en sufragi de les seves ànimes i del comte Ermengol que morí en el castell de Gerb. Entre els que signen el document hi ha molts personatges de l'entorn de Solsona i del comtat de Berga o Cerdanya.

ADS. Perg. 401; 493 ∞ 184 mm.
ADS. Perg. 402. Trasllat de 1295.

In nomine sancte et individue Trinitatis. Ego Petrus Assur et uxor mea Elo et nepos meus, puer Ermengaudus, Urgellensis comes,

facimus kartam Domino Deo sancteque sue Genitrici, cuius ecclesia fundata est infra terminos castri Celsone. Damus namque pariter castrum nostrum quem nuncupatur Gerb, quod est in comitatu Urgellensi, iuxta civitatem Balagarii. Damus quidem[1] eum sicut Ermengaudus, qui in eodem castrum mortuus est, habuit et possedit cum omnibus pertinenciis suis. Hoc utique castrum terminatur a meriali parte sursum in capite congusti quod est ante civitatem Balagarii, et inde vadit usque ad terminos castri Castellioni; ab occidentali vero plaga terminatur in terminos castri Os et vadit usque ad terminos castri Tartarenzii, seu ad terminos castri Saltelzinie; inde directe descendit per terminos ipsius castri Laurencii et pervenit usque ad fines castri Camarase. Quantum infra predictos terminos continetur, castrum scilicet, villa cum habitantibus in ea, terras cultas et incultas, vineas et molendina, cum capitibus aquarum, cum piscacionibus et venacionibus, cum montibus et garricis, silvis et decursibus foncium, cum viarum ductibus et reductibus, pratibus, pascuis, olivariis, serviciis et placitis universis, cum districtis et mandamentis et cum omnibus sibi pertinentibus rebus; et ecclesiam cum decimis et primiciis ac oblacionibus fidelium, totum quodcumque modo habemus vel habere debemus et sicut supradictus comes Ermengaudus melius habuit vel possedit, damus atque tradimus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et Sancti Salvatori ac canonicis, die noctuque servientibus Deo. Hoc autem donum facimus ob remissionem peccatorum nostrorum, videlicet mei Petri Assur et coniugis mee Elo, seu pro anima comitis Ermengaudi, qui in castro Gerb mortuus est, et pro anima filii sui, qui sepultus est Celsone, et uxoris sue Marie, et istius pueri Ermengaudi minoris, quatenus Orbis Factor tribuat ei victoriam super paganos. Sane si nos donatores aut quislibet homo vel femina, homines vel femine, qui contra largicionis hanc castram venerit pro inrumpendo, non hoc valeat vindicare vel valeant, set quod infringere vel disrumpere voluerit vel voluerint in quadruplum componat vel componant, cum incremento tocius melioracionis, et insuper, tandiu sub anathematis vinculo permaneat vel permaneant donec ad satisfactionem veniat, et in antea ista carta vel donacio tamdiu firma permaneat usquequo evi finis veniat.

Facta est carta donacionis hec circiter .VIIIIº. kalendas decembris, anno ab Incarnacione Domini nostri Ihesu Christi .IºCºVIº. sive in anno .XLº.VIº. regnante Filippo rege in Francia.

Sig+num Petrus Assur comes. Sig+num Elo comitissa. Sig+num Ermengaudus iunioris. Nos qui suprascriptum donum fecimus et

nostris hominibus subtum scriptis iussimus firmare et nostris propriis manibus firmavimus et testibus subter notatis firmare rogavimus. Sig+num Gerallus Pontii vicecomes, qui hoc donum laudo et firmo et insuper dono omnia que ibi habeo vel habere debeo Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice, pro remissione omnium peccatorum meorum vel parentum meorum. Sig+num Vidiani de Ponts. Sig+num Poncius Ugonis. Sig+num Raimundi Mironis vicecomeis. Sig+num Guillelmi Gitardi. Sig+num Raimundi Gitardi. Sig+num Gilelmi Guitardi de Apilia. Sig+num Sancius de Lobera. Sig+num Petrus Raimundi de Pinel. Sig+num Gilelmi Gauzperti. Sig+num Raimundi Geralli de Taraval. Sig+num Gauzeranni de Pinos. Sig+num Berengarius Ricardi. Sig+num Arnalli Berengarii de Anglerola. Sig+num Babot. Sig+num Raimundi Guilelmi de Taus. Sig+num Arnalli Petri de Ponts. Sig+num Raimundi Bernardi de Sero. Sig+num Poncius Bernardi. Sig+num Bernardi Raimundi de Ribeles. Sig+num Bernardi Eccardi. Sig+num Petri Raimundi. Sig+num Berengarii Ecardi. Sig+num Mir Arnalli. Sig+num Petri Raimundi. Sig+num Petri Poncii. Sig+num Rotulandus Oto.

Petrus scriptor et huius scripture auctor, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig(*signe*)num impressi, sub die et anno notatis supra.

1. *Segueix, ratllat,* meum.

51

1106, gener, 21

Guillem Gauspert, la seva muller Adaled i fills, Arnau Jospert i la seva muller Guasqueta i fills venen a Guillem Bernat l'alou que tenen a Castellar, al lloc anomenat el Llor, que limita amb Bevià, Madrona i Ceuró. El preu és l'equivalent de dotze sous. L'arrendatari ho pot alienar, si al cap de deu dies no s'ho han reservat els venedors o arrendadors.

ADS. Perg. 391; 267 ∞ 84 mm.

In Dei nomine. Ego Guillem Iozpert et coniux mea Azaleiz, cum filiis et filiabus nostris, et Arnald Iozpert et coniux mea Guaschet, cum filiis et filiabus nostris, vinditores sumus vobis Guillem Bernard. Per anch scriptura vindicionis nostre vindimus tibi alaudem nostrum proprium que abemus in Castelar. Id sunt teris et vineis, casas, casalibus, ortis, ortalibus, cultis vel eremis, prono vel plano, petras, alciores vel subteriores, cum omni genere arborum,

qui nobis advenit de parentorum sive per qualicumque voces. Quod est ech omnia in comitatu Urgello, infra terminos de Castelar, in locum quem vocant ad ipso Lauro. Abet autem afrontationes ech omnia supra scripta de parte orientis in Bivia, de meridie in Madrona, de occiduo in castrum Odro, a parte aquilo ventus in Sancti Iuliani. Quantum inter istas afrontaciones includunt et isti termini ambiunt sic vindimus tibi ipsas nostras voces que ibi abemus vel abere debemus, ubi invenire potueritis, totum ab integrum, cum exiis vel regresis earum, francum et legitimum, in precio placibile dato vel definito solidos .XII^{m}. in rem valente; et est manifestum. Et si vindere volueris, vende[1] ad nos vel ad posterita nostra. Et si non voluimus comparare infra .X. dies facite tuam voluntatem. Quod si nos vinditores ad filiis vel filias ad propinquis ad nullis ominis vel femineis ista carta vindicione frangere vel dirumpere voluerit, non och valeat vindicare, set componat ad componamus in duplo cum omni sua inmelioracione; et in antea ista carta vindicione firma permaneat omnique tempore.

Hactum est och .XII. kalendas frebuarii, annos .XL°VI°. regni Filipo rege. Sig+num Guilem Iozpert. Sig+num Azaleiz, cum filiis et filiabus nostris. Sig+num Arnald Iozperto. Sig+num Guasceht, cum filiis et filiabus nostris, qui ista carta mandavimus scribere et manus nostras firmamus et testes firmare rogavimus. Sig+num Bernard Guilabert. Sig+num Bernard Ramon. Sig+num Arnald Ramon. Nos sumus testes.

Ioannes sacer rogatus scripssit (*signe*) sub die et anno quod supra.

1. *Lectura dubtosa.*

52

1106, febrer, 6. Sanaüja

Berenguer Ricard, en presència dels ardiaques de la Seu d'Urgell i del prepòsit de Santa Maria de Solsona i altres cavallers, deixa i defineix a Santa Maria de la Seu d'Urgell i a Santa Maria de Solsona la tercera part de la dominicatura, que tingué en feu Berenguer Ramon de Puigverd a Terrassola; el seu castlà serà home soliu de les dues canòniques i anirà a la host de Berenguer Ricard.

ADS. Perg. 392; 149 ∞ 195 mm. Carta partida per ABC.

FUNDACIÓ NOGUERA

Anno .XL°.VI°. regnante Philipo rege in die .VI°. idus frebuarii fuit Berengarius Ricardi in foro Sanaugie, in presentia archidiaconorum Sedis Urgelli Petri Mironis atque Berengarii Bernardi et Baronis Baronis et Iohannis et Iohannis atque canoniconorum Sancte Marie Celsone Raimundi Guitardi, prepositi eiusdem ecclesie, et Guilelmi Guitardi et Petri Guadalli, et aliorum plurimorum militum, videlicet Vidiani et Arnalli Petri Pontis et Mironis Arnalli atque Petri Poncii et Raimundi Bernardi de Sero ac Gomballi Bernardi de Momagastre et Arnalli Sanle de Roca et aliorum diversorum hominum que aderant ibi. Reliquit et difinivit Berengarius Ricardi Terracolam cum suis terminis Deo et Sancte Marie Sedis Urgelli et Sancte Marie Celsone, cum omnibus que habebat vel habere debebat in castro vel in suis terminis ad proprium alaudem illarum ecclesiarum. Et ibi archidiachoni atque clerici sancte Marie Sedis Urgelli et clerici Sancte Marie Celsone dederunt terciam partem de ipsa dominicatura que habebat Berengarius Raimundi de Podio Viridi in Terrazola per fevum, ut ipse Berengarius Ricardi sit fidelis et amicus Sancte Marie Sedis Urgelli et Sancte Marie Celsone in omnibus rebus. Et ipsum castellanum de Terracola duceret secum[1] Berengarius Ricardi et staret in ostem sicut solebat esse cum Berengario Raimundi de Podio Viridi. Et alia servicia que debet facere castellanus sint solidi Sancte Marie, Sancte Marie Sedis Urgelli et Sancte Marie Celsone. Et hoc teneat Berengarius Ricardi in vita sua. Post obitum autem eius sit solidum et liberum Sancte Marie Sedis Urgelli et Sancte Marie Celsone, sicut dimisit Berengarius Raimundi de Podio Viridi et uxor sua Sicards in illorum testamento.

Sig+num Berengarii Ricardi, qui hanc facio difinitionem et scribere iubeo et istis testibus subscriptis firmare mando et mea manu propria firmo. Sig+num Babot, filii sui. Sig+num Arnalli Berengarii. Nos spontaneis nostris firmamus voluptatibus hec omnia supra scripta. Sig+num Sancii de Lobera. Sig+num Pere Ramon de Pinell. Sig+num Pere Ramon de Sanaugia. Sig+num Bernardi Raimundi de Ribeles. Sig+num Bernardi Ecardi. Et retineo ego Berengarius Ricardi ipsam dominicaturam quem comparavit pater meus de Dod qui iam fuit. Sig+num Ugonis Bernardi. Petrus +. Sig+num Raimundus Guitardi, prepositus Sancte Marie Celsone.

Gerallum subdiaconus, qui hoc scripsit die et anno quo (*signe*) supra.

1. *Segueix, ratllat*, in ostem.

FUNDACIÓ NOGUERA

53

1106, febrer, 16

Pere Arnau i la seva muller Eirovis donen a Santa Maria de Solsona l'església, terres, vinyes i altres pertinences que tenen al terme de Timoneda, al lloc anomenat Vilardell, que té, a orient, el pla de Sarri i, a migdia, la Llena.

ADS. Perg. 393; 347 ∞ 195 mm.

In nomine Domini. Ego Petrus Arnalli et uxor mea Eirovis donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice. Per hanc scripturam donationis nostre donamus alaudem nostrum; scilicet ecclesia et terras et vineas, casas, casalibus, ortis, ortalibus, pratis, pascuis, silvis, garricis petras, mobiles vel inmobiles, aquis, aquarum, vieductibus vel reductibus. Et adveniunt mihi Petro per voces parentorum meorum, et ad me Eirovis per voces viri mei vel per ullas voces. Et sunt hec omnia in comitatu Urgelli, infra terminos de Timoneda, in locum quod dicunt de Vila Arcel, aud ipsos Casals vel ad ipsa Coma Lavancis. Et afrontat hec omnia superius scripta a parte orientis in plano de Sar(ri),[1] et sic descendit per terminos de Ladurz usque ad terminos de ipsa Lena a parte meridie, et pervadit usque ad flumen Avotes vel ad termino(s)[2] de Terrazola, et sic ascendit usque in Rivu Tort, et a parte occiduo et aquilonis quem dicunt circitur, sic pervadit usque ad planum (de)[3] Sarri. Quantum isti termini continent et afrontaciones includunt sic donamus atque tradimus Deo eiusque Genitrici et eius Canonice, (a)d[4] suum proprium alaudem, cum exiis et regressiis eorum, propter Deum et remedium animarum nostrarum, ut ipsa Dei Genitrix sit clemens et propicius ab omnibus peccatis nostris.

Sane si nos donatores aut ullus homo vel femina qui contra hanc cartam venerit pro inrumpendum aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum componat cum omni sua melioratione. Et in antea ista carta firma et stabilis permaneat modo vel in omni tempore.

Acta carta donationis anno .XL°.VI°. regnante Philippo rege .X°IIII°. kalendas marci. Sig+num Petri Arnalli. Sig+num Eirovis. Nos qui istam cartam donationis fecimus scribere et manibus propriis et testibus firmare rogavimus. Sig+num Raimundi Guitardi. Sig+num Gomballi Guadalli. Sig+num Poncii Bernardi. Sig+num Poncii Guitardi. Sig+num Guilaberti Mir. Sig+num Bernardi Guifredi presbiter.

PUBLICACIÓ NOGUERA

Gerallus subdiaconus, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*.

54

1106, febrer, 27

Bremon i la seva muller Ermessenda venen i, en part, donen a Santa Maria de Solsona la seva heretat i un molí a Torrefeta; n'han cobrat un preu de la vàlua de tretze mancusos. Tot és al comtat d'Urgell i prop de Tarroja i de Bellver.

ADS. Perg. 394; 286 ∞ 211 mm.

In nomine Domini. Ego Bremon e uxor (mea Ermessen)[1] venditores sumus ac donatores Domino Deo et Sancte Marie Celsone (et eius)[2] canonice ipsa(m)[3] nostram hereditatem quam habemus in (...)[4] molendino qui est in castro Turre Fracte. Et advenit ad me Bremon per voces genitorum meorum sive per qualescumque voces; et ad me Ermessen per voces viri mei sive per meum decimum. Et vendimus atque donamus illum molendinum Domino Deo et[5] eius Genitrici cuius ecclesia sita est in Urgelli comitatu, infra terminos castri Celsone, sicut superius scriptum est. Et accepimus precium placibile a Raimundo Guitardi et ab aliis canonicis ipsius ecclesie mancusus .XIII^im^. in rem valentem. Et afrontat a parte orientis in terminos de Bellvedi, a meridiana quoque parte in terminos de Torroia, ab occidentali vero parte in alaudes et in vineis de heredes de Torre Fracta. Quantum inter istas afrontationes includunt, totum quod habemus in molendino donamus atque vendimus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice sine aliqua reservatione.

Sane si nos donatores aut ullus homo vel femina qui contra hanc cartam venerit pro urumpendum (*sic*) aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum componat cum omni sua melioratione. Et in antea ista carta firma et stabilis permaneat modo vel in omni tempore.

Acta carta donationis .III. kalendas marci, anno .XL°.VI. regnante Philipo rege. Sig+num Bremon. Sig+num Ermessen. Nos qui istam cartam donationis fecimus scribere et manibus propriis firmavimus et testibus firmare rogavimus. Sig+num Raimundi Bonifilii. Sig+num Bernardi Mironis. Sig+num Petri Eriballi. Sig+num Arnalli Adalberti.

FUNDACIÓ NOGUERA

Gerallus subdiaconus, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*. 5. et *interlineat*.

55

1106, març, 1

Gombau Bernat, la seva muller Eliarda i el fill, Ferrer, i Pere Bernat i la seva muller Arsenda, juntament amb Ponç Bernat i Sança, la seva muller, donen a Santa Maria de Solsona l'església de Santa Maria d'Oluja; també donen una vinya i la meitat del cementiri i les primícies d'un home i la seva família per al servei de l'església d'Oluja.

ADS. Perg. 396; 206 ∞ 119 mm.
ADS. Perg. 395; 374 ∞ 94 mm.
ADS. Cartulari II, doc. 77.

In Dei nomine. Ego Gomballus Bernardus et mater mea nomine Elliards et filio meo Ferer et Petrus Bernardus cum uxori sue Arssendis, simul cum Poncio Bernardi et uxori sue Sanza, nos omnes in simul cum unum in presenti cum hoc scripto damus et donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone ad ipso manasterio. Damus namque omnia ipsa ecclesia Sancte Marie Ulugie ad proprium alodem, qui est in comitatu Bergitano et in terminis castris Ulugie. Sic damus vobis canonicis iam dictis Sancte Marie Solsone ipsam ecclesia prelibata apud quem hodie habet et in antea Deus dederit in nullo modo franca, libera et quieta, in remissione peccatorum nostrorum et omnium fidelium defunctorum, et teneatis semper petia una de vinea et alia de alodio cum medietate de ipso ciminterio et cum primicias de hunum hominem et alium qui remanet et futuri sit ad servicium eius ecclesie Ulugie et clericis eius loci tenentum semper unum post alium. Et ut clerici ibi stabiliantur ad ipsum vellem et ad proficio eius eccllesie semper. Totum hoc ita superius scribtum nos seniores damus limpium absque omni retentu vel servicia nostro vel nostrorum, quia ibi unquam non fecimus, set firmiter permanead semper absque omni malo ingenio.[1] Sane si nos donatores aut nullus homo vel femina, nobili aut vili persona qui contra hanc cartam donacionis venerit pro inrumpendum aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set pro solo conatu in quadruplum componatur. Et interim sub anathematis vinculo strictus permaneat usque ad satisfacionem veniad.

Acta carta donacionis kalendas marcii, anno .XL°.VI°. regnante Philipo rege. Sig+num Gomballus. Sig+num Elliardis. Sig+num Ferer. Sig+num Petri Bernardus. Sig+num Arssendis. Sig+num Poncii Bernardi. Sig+num Sancie. Nos qui istam cartam donacionis libenti animo fecimus et propriis manibus nostris firmamus testesque firmare rogamus. Sig+num Guadalli Bernad. Sig+num Guilelmus Botet. Sig+num Guilelmus Iozfre, testium de hoc.

Petrus sacricustos, qui hoc scripssi et hoc signum (*signe*) aposuit die et anno quo supra.

1. Totum hoc... *fins a* malo ingenio, *només es troba en el pergamí 396.*

56

1106, abril, 13

Guillem Gauspert i la seva muller Godlèn fan testament, tenint com a almoiners Ermengol Jospert, Ramon Guillem de Josa i Arnau Sala de Roca. Fan llegats per a l'obra de l'església de la Seu d'Urgell, per a l'obra de Santa Maria de Solsona i per a les esglésies de les seves honors. La seva muller en tindrà les honors mentre visqui, si ell mor abans; deixa la Vansa a Ramon Gauspert, que té per Galceran, el seu senyor; deixa altres castells o béns a l'església d'Urgell, a Berenguer Ricard i al fill d'aquest, Babot; altres béns que posseeix a Biosca els deixa a Pere Jospert, uns altres a Babot i la Llena a Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 399; 346 ∞ 263 mm.

In nomine sancte et individue Trinitatis. Ego Guilelmus Guazperti et coniux mea Godlen cogitavimus in corde nostro ut fecissemus testamentum et fecimus. Constituimus elemosinarios. Id est Ermengaudum Iozperti et Raimundum Guilelmi de Iosa et Arnallum Sala de Roca et unus de nobis qualiscumque super vixerit. Et de nobis ambobus ipse qui primus obierit ex hoc seculo habeat atque accipiat ipsam medietatem de nostro mobile et de vasculis maioribus atque minoribus et de pane ac vino, tam de vetere quam de novo. Rogamus vos iam dictos elemosinarios nostros ut si mors nobis advenerit in ista peregrinacione aut ante quam alium testamentum faciamus plenam postestatem habeatis distribuendi ac dandi cunctum nostrum avere mobile pro animabus nostris sicut vobis iniungimus in texto istius scripture. In primis sint soluta omnia nostra debita que in veritate erunt scita. Et relinquimus ad Sanctam Mariam Sedis Urgelli duas eguas et dimidiam partem ex altera ad

Canonicam eius. Et mandamus ut faciant tres partes equales de nostro mobile qui remanet, scilicet de pane et vino, de vasculis maioribus atque minoribus, et donent unam partem ad opera Sancte Marie Sedis Urgelli, aliam partem ad opera Sancte Marie Celsone, terciam partem ad ecclesias que sunt constructe in meo honore. Et mando ego Guilelmus Gauzperti ut mulier mea Godlen teneat omnes honores meos in vita sua, tam illos quos habeo per fevum quam per alaudum. Et post obitum de nobis ambobus relinquimus ad Ermengaudum Gauzperti ipsum honorem de Lavancia simul cum ipso honore quem ego teneo per Gauzerandum, seniorem meum, scilicet Gosal et Gavarred, cum ipso castro de Cabrils, sicuti nos illum tenemus et habemus per Berengarium Ricardi. Et relinquimus ad Sanctam Mariam Sedis Urgelli meos alaudes quos habeo in Lavantia ex quibus fecimus illi cartam. Et relinquimus ad Umbert nostrum cartum (*sic*) de Canneles, simul cum Figols, veluti nos illum tenemus per Gitardum Isarni. Similiter nos relinquimus ei castrum de Canauda, sicuti nos tenemus illum per Berengarium Ricardi et filium eius Babot. Et relinquimus ipsum castrum de Lena ad Babot in vita sua. Post obitum suum remaneat ad Sanctam Mariam Celsone et Canonicam eius veluti nos fecimus illi cartam. Et relinquimus ipsum castrum de Bioscha ad Petrum Iozperti. Et Petrus habeat illum per Babot. Et Babot habeat illum per Gerallum Pontii sicuti nos tenemus per illum. Et Raimundus Bernardi et Poncius Bernardi habeant illud castrum per Petrum Iozperti sicut illum tenent per nos. Et ipsam nostram dominicaturam quam habemus in Biosca habeat duas partes Petrus Gauzperti et <Babot> habet terciam partem. Et relinquimus ipsum castrum de Avellano simul cum nostra dominicatura ad Babot, et Petrus Iozperti teneat per illum. Et habeat Petrus Iozperti terciam partem de ipsa dominicatura et Babot habeat duas partes. Et ex ipsa dominicatura nostra de Avellano habeat ipsa ecclesia Sancti Petri decimum. Et si minus evenerit de Babot sine infante de legitimo coniugio remaneat illud castrum ad Adaleiz et filiis suis. Et mandamus de ipso honore quod dedimus ad Ermegaudum Iozperti, si obierit ille ad Umbert. Et si minus venerit Ermengaudus sine infante de legitimo coniugio remaneat ad Umbert. E si minus venerit de Umbert remaneat ad Pere Iozpert. Et si minus de illis tribus sine filiis ex legitimo coniugio ipsum honorem quem tenet per me Arnallus Sala, teneat in servitium seniorum sicut ego tenui per illos. Et similiter Raimundus Guilelmi de Iosa et Raimundus Bernardi teneant suum honorem in servitio seniorum. Et remaneant ipsos alaudes de Pui Redon ad Ermengaudum

Iozperti cum suis terminis, ad suum proprium alaudem. Et ipsum alaudem quem habemus in Banneres in dominicatura remaneat ad Petrum Iozperti. Et relinquo ad Sanctam Mariam Celsone in Lavantia ipsos alaudes de Ramon Guirbert. Et ad Sanctam Mariam Sedis Urgelli ad ipsa Canonica ipsum alaudem de Arnall Ramon. Et mando quod Ermengaudus Iozperti similiter et Umbertus et Petrus Iozperti non habeant potestatem de honoribus nec de alaudibus quos illis superius dimisi donec firment ad Sanctam Mariam Celsone ipsam cartam quam satis feci pro anima mea et parentorum meorum. Et mando meis hominibus quod non donent ad fratres meos potestatem de ipso honore quem tenent per me donec videant ut firment illam cartam de Lena ad Sanctam Mariam Celsone.

Sane siquis ullus homo vel femina qui contra hoc testamentum venerit pro inrumpendum aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, sed in duplo componat cum omni sua melioracione. Et in antea hoc testamentum firmum et stabile permaneat.

Actum est hoc idus aprilis, anno .XL°.VI°. regnante Philipo rege. Sig+num Guilelmi Iozperti. Sig+num Godlen. Nos qui istum testamentum fecimus scribere et manibus propriis firmavimus et testibus firmare rogavimus. Sig+num Bernardi Raimundi de Ribeles. Sig+num Ramon Sala. Sig+num Ugonis Atanulfi. Sig+num Raimundi Gitardi, prepositus Sancte Marie Celsone. Sig+num Arnalli Sanle. Nos sumus visores et auditores.

Gerallus subdiachonus, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quod supra.

57

1106, agost, 28

Pere, tement la mort sobtada, fa testament. Deixa a Santa Maria de Solsona l'alou d'Oliana, terres i capmasos; fa un altre donatiu a la casa de Sant Sadurní de Tavèrnoles, unes vinyes a la casa de Sant Feliu d'Alòs; deixa el cavall al seu bisbe Ot perquè ofereixi el sacrifici de la missa per a la seva ànima. El que té a Eroles ho deixa al seu germà Gombau.

ADS. Perg. 389; 223 ∞ 150 mm.

In Dei aeterni miserator et pii. Ego Petrus, peccator et infelix, ad h(...)um[1] grandi, loquela integra, cepi cogitare die mortis mee, timeo ne subito veniat mihi repentina mors et cogito in corde meo

atque desidero ut posseam reddere anima mea conspectum Domini. Dimitto ego Petrus ad ultimam volunptatem Domino Deo et Sancte Marie cenobii Celsonensi, de alaudis quam abeo in castro Uliana, terris et vineis et cum ipsis capud masis pro redemptione anime mee ut posseam omnipotentis Deus reddere trecentis mancusadas quam abeo de alaude qui sunt infra ipsius terminis Uliana, qui mihi contigit simul cum meum corpus, ut fiat sepultum ad aulam Sancte Marie Celsone; et abeat hoc sine ulla inquietudine, ad proprium alaude, de ullus homine vel femine. Dimitto ad aulam Sancti Saturnini Tevernule una terra qui iam ibi ereditabit. Dimito ad aulam Sancti Felicis Alosensi duas vineas de alaude infra isti termini supra scripti. Dimito ad fratri meo Gonbaldi ipso alaude quam abeo in Erolas totum ab integrum. Dimito ego ad episcopo nostro Otoni meum cavallum, ut offerat pro mea anima sacrifitio, et solvat corpus et anime mee de potestate infernorum. Hoc etiam alaudis supra scriptis dimisi ego Petrus in mea memoria ante quam obissem de hoc seculo in presentia de Geraldus Gunberti et de Berengarius Raimundi et de Girberti et de Arnallus Petri et de Poncius Vivas. Nos qui vidimus et audivimus hoc qui in hoc pagina est scriptum et mandavit pro suis verbis.

Ego Vincencius rogatus scripsi .V°. kalendas septembris cum anno .XL°.VI. regnante rex Philippi et cum meo signo (*signe*) sub die et anno quod supra.

1. *Trencat*.

58

1106, novembre, 27

Ramon Berenguer dóna a Santa Maria de Solsona i a la seva canònica l'alou que té a Torredenegó, terres, vinyes i arbres que són situats al bosc que durant un temps fou de Pere Ponç i del seu germà Berenguer. Limita amb Riner, Ardèvol, Llanera i Llobera. Serà un benefici de Ramon Berenguer; després de la seva mort serà tot de Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 403; 547 ∞ 70 mm.
ADS. Cartoral I, doc. 245.

Sub sacro nomine omnipotentis Dei. Ego Ramon Berengarii per hanc scripturam donationis nostre dono ad Domino Deo et Sancte Marie Celsone vel ad ipsa Canonica ipsum meum alaudem que habeo infra termino de Turre de Enego vel habere debeo per qualique voces. Id sunt terras et vineas, casas et ortis, cultas et ermas,

cum illorum arboribus, pratis, pascuis, silvis et garricis, petras, maximas vel minimas, vieductibus vel reductibus, cum exiis vel regresiis earum. Et advenit ad me Raimundo ipsa hec omnia supra scripta de parentorum vel per qualique voces. Et est ipsa hec omnia in comitatu Urgelli, in locum que vocant ad ipsa Turre d'Enegonum, vel ad ipso boscho qui fuit de Petro Poncii, condus, et Berengarii, fratri sui, condus, ipsos suos directos quomodo superius scriptum est. Et habet affrontaciones ipsa hec omnia iam dicta de .I. parte in termino de Riner, de alia in termino de Ardeval, et de tercia in ipso torrent qui pergit a Lanera, et de quarta vero parte in termino de Lobera. Quantum infra istas afrontaciones includunt et isti termini continetit vel ambiunt, sic dono a Domino Deo et ad Sancta Maria Solsona vel ad ipsa Canonica. Et ipsa hec omnia iam dicta teneat et abeat Raimundi Berengarii in vita sua, et donet ad Sancta Maria propter beneficium per unumquemque annum libra una de cera, et non posseat nullam suam aliam volumptatem mutare de vita sua; et de post obitum suum remaneat ad Sancta Maria iamdicta, ad suum proprium alaudium, francum et legitimum, propter remedium anima Raimundi iamdicti vel parentorum illorum. Quod si ego donator aut ullum hominis vel femina vel subrogata persona de ista carta donationis inquietaverit vel inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set componat supra dicta omnia in quadruplum, et in antea ista donatio firma permaneat usquequo finis evi veniat.

Facta ista carta donationis.V. kalendas december, anno .XL.VII. regnante rege Philipo. Sig+num Raimundi Berengarii, qui ista carta donationis rogare scribere et testes mandavit firmare. Sig+num Bernardi Berengarii. Sig+num Mir Guilelm. Sig+num Pere Guilelm. Sig+num Guitard Rechosi.[1] Sig+num Ramon Guitard.

Wguilelmus iudex (*signe*) Raimundus diachonus,[2] qui hoc translatavit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *La versió del cartulari diu* Recholfi. 2. *Segueix, ratllat,* regitus.

59

1107, gener, 21

Guilla i els seus fills Carbó i Babot venen a Santa Maria de Solsona i a la seva canònica la part que tenen al molí que hi ha a Torrefeta i Guissona i un hort. N'han rebut el preu de tres unces en coses que ho valen.

ADS. Perg. 405; 390 ∞ 102 mm.

Ut in Libro Iudicum asseritur, donatio si efficietur sponte, nullo eum comprimente aut sine vi cuiusque hominis, plenissimam optinere iubetur firmitatem, dum istius mundus suam exercere valuerit etatem. Idcirco ego in Dei nomine. Guilla femina cum filiis meis, id sunt Carbo et Babot, nos simul in unum vinditores sumus Sancte Marie Celsone et eius Canonice nostram partem quam habemus vel habere debemus in molendino qui in terminis est Turre Fracte et in terminis etiam Gissone, simul cum una sorte de terra que est ortum. Et advenit nobis hoc quod supra diximus per comparacionem vel per quaslibet voces. Et sunt hec omnia in Urgelli comitatu vel in terminis predictorum opidorum. Et afrontant hec que suprascripsimus, scilicet molendinus cum capitibus suarum aquarum, et cum glebis decursibusque aquarum et cum ceteris que ad molendinum conveniunt, a parte orientis in terminis castri Belvedi, de meridie in vineis Turris Fracte, de occiduo in ipso rivo qui inde discurrit, de aquilone in vineis Turris Fracte. Et ipsa petia terre que est ortum afrontat in[1] alaudiis[2] Sancte Marie ab omnibus partibus sive in ipso rivo. Quantum iste afrontationes includunt atque termini ambiunt vendimus totum sine reservatione aliqua Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice, ad habendum vel possidendum et ad suum proprium alaudem in omni tempore. Et propter hoc accepimus a Raimundo Guitardi et a ceteris canonicis eiusdem ecclesie in precio placibile uncias .III. in re valente. Sane si aliquis homo aut femina aut etiam nos vinditores disrumpere aut frangere aut inquietare voluerit istam cartam vinditionis, non hoc valeat perficere, set in quadruplum componat cum omni sua melioratione. Et in antea firma et stabilis permaneat he carta donec mundi finis veniat.

Acta carta venditionis ista .XII. kalendas februarii, anno .XL°VII. regni regis Philipi. Sig+num Guila femina. Sig+num Carbo. Sig+num Babot, qui hanc cartam vinditionis scribere iussimus et propriis manibus firmavimus testibusque mandavimus firmare. Sig+num Ramon Bonifiliis. Sig+num Raimon Berenger. Sig+num Bremon. Sig+num Bernard Mir. Sig+num Arnall Adalbert. Sig+num Pere Eriball. Sig+num Petrus Bell (sacer)[3].

Gerallus subdiaconus, qui hoc scripsit die (*signe*) et anno quo supra.

1. *Segueix, ratllat*, vineis. 2. Alaudiis *interlineat*. 3. *Esborrat*.

ENRIC NOGUERA

60

1107, gener, 23

Ramon Miró i Ermengarda, en honor de Déu i de Santa Maria, donen a l'església de Santa Maria de Solsona i a la seva canònica l'alou que tenen al comtat del Berguedà a les Oluges i Montfalcó, prop de l'alou que havia estat d'Hugó Guillem i d'un altre de Mir Oromir.

ADS. Cartoral II, doc. 78.

In nomine Domini et individue Trinitatis. Ego Raimundus Mironis et uxor mea Ermeniards, ob desiderium regni celestis de rebus nostris, Deum atque eius Ecclesiam volumus honorare, quapropter donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice alaudem nostrum proprium ut Deum omnipotentem placare possimus, ut ipse clemens et propicius sit animabus nostris atque anime Petri Guifredi; et est ipsa ecclesia in Urgelli comitatu, infra fines castri Celsone. Alaudia vero que damus predicte ecclesie vel eius Canonice sunt in Bergitanensi comitatu et infra Montfalco et Olugia, scilicet: unam peciam terre sive vinee, que est solummodo in terminis Olugie vel in locum quem vocant Carriga; pecia ipsa de terra que est infra Montfalco et Olugia, habet affrontaciones a parte orientis in flumine Cionis, de meridie in alaudio quod fuit hereditad Ugonis Guilelmi, de occiduo in hereditate Iozperti Guilelmi, a parte vero circi in ipso Coscol qui est super viam et iniungit se ad prenominatum flumen Cionis. Ipsa pecia terre vel vinee que continetur tamen in castri Olugie affrontat ab orientis parte in alaudio de Guilelmi Assemir, que est meridie in alaudio de Vivenes, de occiduo in alaudio de Mir Oromir, qui iam fuit condam, de parte vero circi in dominicatura Bernad Osteni. Hec omnia prenominata, sicuti prescripsimus damus Domino Deo et Sancte Marie Celsone vel eius Canonice, totum ab integrum, sine ulla reservacione, quemadmodum istis affrontacionibus terminantur. Sane si aliquis homo vel femina qui contra istam cartam venerit pro inrumpendo aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, sed in quadruplum componat cum omni sua melioracione; et in antea ista carta firma est stabilis permaneat omni tempore.

Acte esta ista carta donacionis .X. kalendas februarii anno .XL°.VII°. regnante Filipo rege. Sig+num Raimundi Mironis. Sig+num Ermengardis. Nos qui istam cartam donacionis fecimus scribere et manibus propriis firmavimus et testibus firmare mandavimus.

FUNDACIÓ NOGUERA

Sig+num Raimundi Guitardi, prepositi ecclesie. Sig+num Malvi. Sig+num Arnalli Raimundi.

Gerallus subdiachonus, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

61

1107, gener, 28

Adalèn, el seu gendre, Arnau Guitart, i la muller d'aquest, Bilisèn, venen a Ponç Guitart una vinya situada a Ribelles, al lloc anomenat Sobremont, del comtat d'Urgell. El preu ha estat de dos sous jaquesos.

ADS. Perg. 404; 325 ∞ 108 mm.

In nomine Domini. Ego Adalen femina cum generi meo Arnall Chitard et coniux sua Bilisen, nos insimul vinditores sumus ad vobis Poncii Chitard. Per hanc scripturam vindicionis nostre vindimus ad vobis pecia .I. de vinea cum ipsa terra ubi est fundata, qui nobis advenit per plantacionem vel per qualique voces. Et est hec omnia in comitatum Orgelli sive in terminio de Ribeles vel in locum ubi dicunt Sobremont. Habet affrontaciones ipsa vinea a parte orientis in vinea de Sancta Maria de Ribeles, de meridie in ipsas vineas de Petro Raimundo, similiter de occidente in Petro Ramon. Quantum inter istas affrontaciones includunt et isti termini continent sic vindimus nobis iam dicti ad te Poncii prescripti ipsa pecia de vinea iam dicta, tota ab integrum, cum introitibus et exitibus suis, sive cum regresiis earum, ad vestrum proprium alaude, ad vestra volumptas afacere, propter precium placibile solidos .II. de Iacha in rem valentem; et est manifestum. Sane si nos vinditores ullus homo vel femina qui ista carta inquietare voluerit in duplo vobis componat cum omni sua melioracionis. Et in antea ista carta firma et stabilis permaneat omnique tempore.

Facta ista carta vindicionis .V. kalendas februarii, annos XLVII. regi regnante Philippo. Sig+num Adalen femina. Sig+num Arnall Chitard. Sig+num Bilisen, qui ista carta mandavimus scribere et testes oravimus firmare. Sig+num Pere Remon. Sig+num Iozpert Ramon. Sig+num Mir Bernard. Sig+num Remon Mir. Isti sunt testes, visores et auditores.

Arnallus sacer rogatus scripsit dies et annos (*signe*) quod supra.

NOGUERA

62

1107, març, 24

Ramon Guitart, prepòsit de l'església de Santa Maria de Solsona, cedeix a Pere Gausfred l'alou que té al terme del castell d'Almenar, i Alguaire, que va rebre del rei Pere I d'Aragó; consisteix en una almúnia que havia estat d'Aviuniz i Saida. En pagarà el delme cada any i si la vol vendre s'haurà d'esperar quaranta dies; si Ramon Guitart o l'església de Solsona no s'ho volen quedar, ho podrà vendre a un home per servei de Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 406; 372 ∞ 164 mm.

Omnipotentis Dei nomine. Ego Raimundus Guitardi, Celsonensis ecclesie Sancte Marie Celsone prelatus, tota congregatione ecclesie supra dicte, facimus cartam tibi Petro Iozfredi. Per quam scripturam damus tibi alaudium nostrum proprium que habemus infra terminos castri Almenara etiam Aluaire, quod nobis debit rex Aragonensis Petrus bone memorie. Et alaudium quod supra diximus est quendam almuniam, que fuit de Avit Iuniz et de Ceida; ex qua almunia damus tibi Petro Iozfredi terciam partem ad proprium alaudium. Et tamen huiusmodi pactu damus terciam partem almunie supra dicte ut habeamus ex illa totum decimum omni tempore. Et damus terciam partem almunie supra dicte tibi Petro Iozfredi et omni posteritati tue. Et si vis vendere primitus tradas illam nobis vendere aut aliis canonicis subsequacibus nostris; et dies .XL[a]. sint nobis spacium precii; et si noluerimus illam emere infra .XL[a]. dies, possis eam vendere alicui homini, qui ita teneat illam per Sanctam Mariam sicuti tu ad presens modo tenes, et habeat Sancta Maria decimum sicut scriptum est superius ab illo homine qui possesurus est terciam partem almunie supra dicte post te, tua iussione aut donacione.

Siquis sane homo vel femina, nobili aut vili persona, qui contra hanc donacionis cartam venerit ad inrumpendum aut inquietare voluerit nequeat implere, quod temere meditatus est tamen, et componat in duplum huius carte donacionem. Hec carta sit stabilis ad presens longoque evo successuro.

Acta carta donacionis .VIIII. kalendas aprilis, anno .XL.VII. regnante Philipo rege in Francia. Sig+num Raimundi Guitardi, qui hoc donum facio cum ceteris mee voluntati faventibus sociis et qui iam pene sunt mea signa secuturi. Sig+num Poncii prioris. Sig+num Gonballi Guadalli. Sig+num Geralli sacriste. Sig+num Petri Seniofredi. Sig+num Iohannis. Nos in simul hoc damus atque donacionem

laudamus spontanea voluntate prepositus habente suoque favori nostra permissione omnino herente.

Guilelmus Guitardi, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc signum (*signe*) impressi devotus, in die et anno notatis superius.

63

1107, agost, 17

Gauspert, prevere de la canònica de Santa Maria de Solsona, com a satisfacció dels seus crims, dóna a la basílica de Santa Maria de Solsona els alous que té a Sedó, comtat d'Urgell. Juntament amb això dóna a la mateixa església el seu fill Ramon Gauspert i altres possessions si ell continua de clergue.

ADS. Perg. 400; 508 ∞ 184 mm.

Vox iugiter ore Ecclesie pronita nobis eius filiis proclamat, nostri miseratione commota, suorumque simul patrum instituta eadem verba disserentia, ut vere lucis omnipotentis Dei gratia consortia confotre mereamur, huius dantes mundi transitoria exibita, ut etiam ipsius verba Salvatoris in Evangelio meminisse testamur. Siquis mecum particebs celestis patrie fieri voluerit, dare cunta oportuerit mei nomine apetita, ut perennem conscendere valeat cuncti potentis Patris; ac per hoc ego Iozpertus presbiter auribus arrectis hec supra scripta ad audiendum, animoque intento ad retinendum incendium geennalis pene nolens subire, licet voluptate carnis impediente gravi detineor, obnoxianrum mole criminu(...) (...)[1] facio donationes Deo Patri omnipotenti eiusque basilice Urgelli comitatu disposite, et infra castri fines Celsone, que vocatur baselica Sancte Marie. Hanc cartam facio ob meorum criminum remissionem, ut presente vita postposit(a) (...) (m)erear[2] possidere quietamque sedem et ut inferni voraginem, sanctis circunstantibus, valeam renuisse. In qua donum memorare volo quod, Deo favente, ecclesie dono pretaxtate Sancte Marie Celsone, id sunt predia, vinee, quoque et mansion(...) (...) (...)[3] aut merito habere debeo. Que omnia enumerare gestio, quod evidentius quocumque sint singillatim valeant expeti. Primitus dono mansiones quas habeo in Terrege opido, simul cum meam vinea et cum reson(...)one[4] scripturarum (...).[5] Hoc iterum donum augmentare contexo donans cuncta mea alaudia que in Sadaonis castro possessione retineo, videlicet mansiones, terras, necnon vineas, cum scripturarum vocibus ad illos alaudes pertinentium. Et cum his (...) (do)no[6] filium

meum nomine Raimundum Iozperti, ut perhenniter subciciatur iussioni illius ecclesie et illius ibi omnibus dominantibus, qui rectores fuerint omnium ecclesie rerum, aut sub cuius regimine, ut levius dicam, Ecclesia subponetur. Et (...) (...)ne[7] dono, scilicet, alaudia et has possessiones, ut filius meus Raimundus teneat eas dum superstes huic fuerit mundane vite. Et post egressionem a corpore, anime prorsus libero arbitrio sit solidum atque quietum Sancte Marie Cel(sone) (...)[8] ecclesiam regentium. Et in Duo Castella adiungo mea alaudia que ibi habeo ad hoc donum, id sunt vinee et terre et etiam[9] mansiones. Et hoc dono ut ad presens teneat Sancta Maria atque po(ssid)eat aliorum beneficio alaud(...) (...)[11]. Et si hoc forte contigerit ut filius meus relinqueret clericatum, statim omnia que sibi superius dimisi auferantur et fiant sub illius ecclesie ditione. Ego vero Raimundus Iozperti, ut pater meus superius iniuncxerit in hoc texto scrip(tur)e[12] similiter do(no) (Sancte)[13] Marie eiusque Canonicam, ut pro anima patris mei preces coram Domino ibi effundantur ab illius loci assistentibus.

Sig+num Raimundus lector.

Sane siquis ullus homo vel femina qui contra hanc cartam venerit pro inrumpendo aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum componat cum omni sua melioracione; et in antea firma et stabilis perman(eat) (...)[14] in omni tempore.

Acta (...)[15] .XºVIº. kalendas augusti septembris, anno .XLº.VII. regnante rege Philipo. Sig+num Iozperti. Sig+num Raimundi Iozperti. Nos qui hanc cartam fecimus scribere et firmavimus testibus(que firmare roga)vimus.[16] Sig+num Raidulfi presbiteri. Sig+num Reamballi sacerdotis. Sig+num Seniofredi levite.

Gerallus subdiaconus, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*. 5. *Trencat*. 6. *Trencat*. 7. *Trencat*. 8. *Trencat*. 9. *Segueix ratllat* vinee. 10. *Trencat*. 11. *Trencat*. 12. *Trencat*. 13. *Trencat*. 14. *Trencat*. 15. *Trencat*. 16. *Trencat*.

64

1107, novembre, 26

Guillem Ramon i Magença venen a Déu i a Santa Maria de Solsona la propietat de Viladot, del terme de Solsona, que limita amb Posas Terricas*, l'Estany, el Puiggròs i l'alou de Ramon Fruga (Rebollosa), pel preu de sis sous.*

ADS. Perg. 407; 360 ∞ 120 mm.
ADS. Cart. I, doc. 212.

In nomine Domini. Ego Guielmus Raimundi et coniux mea Magenca et Poncius Raimundi, frater suus, et coniux sua Ermessen, vinditores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone alodium nostrum quem abemus infra terminos castri Celsone, in locum quem vocant in vila de Dom At. Id sunt terris et vineis, casas, casalibus, ortis, ortalibus, cum illorum generibus arborum, pratis, pascuis, garricis, aquis, aquarum via ductibus vel reductibus, petras, mobiles vel immobiles, cum exiis et regresiis earum, cultum et ehremum (*sic*), pronum et planum, francum et legitimum, qui nobis advenit per comparacionem sive per ullasque voces, et est infra terminos iamdicti castri Celsone, in locum quem vocant Vila Atonis. Et abet afrontaciones ipsum hec omnia a partes orientis in ipsas Posas Terricas, de meridie in Stagna, de occiduo in Pug Gros, et de parte vero circi in aloudio filiorum Raimundi Fruge. Quantum inter istas afrontaciones includunt sic vindimus nos[1] omnes Domino Deo et Sancte Marie Celsone et canonicis eius ipsas nostras voces quas ibi abemus vel abere debemus, totum ab integrum, in precio placibile solidos sex in rem valentem. Et est manifestum. Quod si nos vinditores aut ullusque homo qui contra hanc cartam venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vindicare, sed in quadruplum componat cum omni sua melioracione; et in antea ista carta firma et stabilis permaneat modo vel omnique tempore.

Acta est ista carta vindicionis .VI°. kalendas decembris anno .XL^meVIII°, regnante Filipo rege in Francia.

Sig+num Guielmi Raimundi. Sig+num Maiencie. Sig+num Poncii Raimundi. Sig+num Ermessendis. Nos qui hanc cartam iussimus scribere et testibus firmare rogavimus. Sig+num Iozperti Olibe. Sig+num Poncii Mironis. Sig+num Guilaberti Mironis. Sig+num Guielmi Raimundi de nos (Taroerla)[2].

Arnallus Mironis subdiachonus, qui hanc cartam scripsit die et anno notatus (*signe*) quo supra.

1. Nos *interlineat*. 2. *Esborrat. Lectura dubtosa.*

65

1107, desembre, 14

Testament de Bernat Bonfill i de la seva muller Senter. Compten com a executors els seus amics Bernat Bosquet i Bertran Ramon. Fan

llegats a l'obra de Sant Pere de la Curullada, al bisbe d'Urgell per a misses, a Santa Maria del Puig, a Santa Maria de Guissona, al seu fill Guillem Bernat i roba a la seva filla Adelet. Si mor abans Bernat Bonfill deixa els seus béns a la seva muller, el que té a Torrefeta i a la Cardosa; si Senter morís abans, uns béns seran del seu marit i altres dels seus fills. Ho posen tot sota la protecció de Bernat Bosquet i d'Hug Guillem de Sedó.

ADS. Perg. 408; 361 ∞ 226 mm.

Naturalis quippe providentia est ut omnis homo metuat presentis vite terminum; et de rebus sibi a Deo conlatis scripturam comemoracionis faciant quilibet propter eius discessum pertinere debeant. Idcirco in Dei nomine. Ego Bernardus Bonifilii, una cum coniuge mea nomine Senter, timentes subite mortis interitum, volumus scripturam comemoracionis faciant ex his omnibus que possidemus qualiter post nostrum discessum pertinere debeant. Et precamur amicos nostros, id sunt Bernard Boschet et Bertran Ramon et unus de nobis qualiscumque supra vixerit, ut si mors nobis acciderit in eorum vita, potestatem accipiant distribuendi omnium que possidere videmur, sicut in presenti scriptum invenerint. In primis relinquimus in ipsa mansione parilium unum de bubus cum suis (...)gumentis[1] apud ipsa vexella, tota ab integrum. Et ego Bernardus Bonifilii si de me minus venerit primum relinquo de mea tercia parte ad Sancti Petri Gauciliate, ad ipsa opera, uncia .I. et ad ipsos clericos Sancti Petri mancusos .IIII^{or}. per missas. Et aliud qui remanet de ipsa tercia parte relinquo ad episcopum qui cantet missam, qui bene sit ordinatus, pro anima mea. Et si habuerit plus de ipsa tercia relinquo ad episcopum qui cantet missam pro anima de Raimundo Bonifilii; et si habuerit tantum de ipsa tercia parte, alia missa pro anima de sua matre et de suo patre. Et de alia quod remanent, relinquo ad Guilelmum Bernard, filio suo, uncia .I. de ipsa tercia parte. Et ad Sanctam Mariam de Pui mancosos .II., et ad Sanctam Mariam de Gissona mancusos .I. Et si de me Senter minus venerit, primum relinquo de ipsa mea tercia parte ad Sancti Petri Gauciliate, ad ipsa opera, unciam .I., et ad ipsos clericos Sancti Petri mancusos .IIII^{or}. pro missas. Et de alio quod remanet de ipsa tercia parte, ad Sanctam Mariam de Pui mancusos .II., ad Sanctam Maria de Gissona mancusos .I. Et relinquo ad episcopum, qui bene sit ordinatus, qui cantet missam pro redemptione anime mee uncias .II. Et relinquo ad Sanctum Petrum quando erit dedicatus mancusos .II^{os}. Et relinquo de mea tercia parte ad filium suum Bertran Guillem uncia .I.; et relinquo de mea parte de ipsos traps, et de vestiduras

meas relinquo ad filiam meam nomine Adaleiz. Et relinquo ad Guilelmum Bertran de mea tercia parte uncia .I. Et si de me Bernard Bonifilii minus venerit, primus relinquo ad coniugem meam nomine Senter terras et vineas, casas, casalibus, ortis, ortalibus, cultis et ermis, omnia et in omnibus que habeo in Turrefracta et in ipsa Cardosa, que teneat et possideat in vita sua sine blandimento de ullus homo vel femina; et post obitum eius remaneant ad filios vel filias que sunt generati de nos ambos. Exceptus, relinquo Bernardo Filio ad filio suo Guilelm Bernard terram .I. quam vocant ad ipsos Maruins et una vinea que est ad Turrefracta, in locum quem vocant ad Canned, et affrontat in terra de Eimerig. Et si de me Senter minus venerit, primus relinquo ad viro nomine Bernard ipsos alaudios que habui de meo patre, et casas, casalibus, ortis, ortalibus, cultis et ermis, omnia et in omnibus, et ipsa medietate de ipsos alaudios de viro meo Miro Raimundi, que teneant et possideant in vita sua sine blandimento de ullus homo vel femina. Et post obitum meum remaneant ad filios et filias qui sunt nostros, que dividant ipsam medietatem de ipsos alaudios qui fuerunt de Mir Ramon totos ipsos germanos. Et si ipsos nostros filios que habuimus nec habuit filios de legitimo coniugio, post obitum eius remaneant ipsos alaudios de Turrefracta ad Sanctam Mariam Sedis Urgellensis; et ipsos alaudios de Cardosa ad Sanctam Mariam de Solsona. Et ipsos nostros filios quos habuimus non possint vindere neque alienare ad nullum hominem nisi ad nos et ad posteritatem nostram. Et relinquo ego Bernardus Bonifilius ipso meo filio Ponz cum totos suos directos de ipsos alaudios que habeo in cunctisque locis, in baiulia de Domino Deo et Bernard Boschet, per bene et non per male, et de Ugo Guilelm de Sadaoni, que siat in adiutorio ad retener apud Bernard Boschet contra totos homines. Similiter relinquo ego Senter ipso meo filio Bertran in baiulia Domino Deo et Bernard Boschet cum totos suos directos. Siquis homo vel femina contra istum testamentum imquietare vel frangere voluerit, in primis iram Dei inveniat et cum Iuda traditore partem in inferno habeat.

Actum est hoc testamentum .XVIIII. kalendas ianuarii, anno .XL.VIII. regni regis Philipi. Sig+num Bearnardi Bonifilio. Sig+num Senter, qui istud testamentum fecimus scribere et firmamus propriis manibus et testes firmare rogavimus. Sig+num Arnalli Isarni. Sig+num Bernardi Amad. Sig+num Guilelmi Arnalli. Sig+num Bernardi Boschet. Sig+num Bertrandi Raimundi. Isti sunt testes visores et auditores.

Martinus sacer, qui (*signe*) hoc scripsit die et anno quo supra.

FUNDACIÓ NOGUERA

66

1108, febrer, 9

Pere Guillem i la seva muller Gersenda venen a Isarn una vinya del terme de Meià, al lloc anomenat Confós, a la Noguera, per l'equivalent de quatre auris.

ADS. Cartoral I, doc. 101, f. 41v.

In Dei nomine. Ego Petri Guilelmi et coniux mea nomine Gersinde vinditores sumus emtore nostro Hysarni. Per hanc scriptura vindicionis nostre vindimus tibi .I.vinea qui nobis advenit per comparationem sive per qualicumque voces. Et est ipsa vinea infra terminos de castro Mediano, in loco ubi dicitur ad ipsos Confosos. Qui affrontat de una latus de te emtore nostro, et de .II. in terra de Guilelm, et de tres in vinea de Arnald Guadamir, et de .IIII. in vinea de Petri Guitardi. Quantum inter istas quatuor includunt et isti termini continent, sic vindimus vobis ipsa vinea ad tuum proprium alodio, cum suo solo et cum suis exiis et regressiis, quod ad ipsa vinea pertinent, earum ab integrum, propter precium placibilem areos (*sic*) .IIII^{or}. in res valentem. Et est manifestum. Quod si nos vinditores aut ullusque homo, viri vel femina, aut aliqua potestas qui contra hanc ista carta vindicionis venerint pro inrumpendum, non hoc valeat vindicare, sed componat vobis in duplo cum omni sua inmelioratione; et in antea ista carta vindicionis firma sit omnique tempore et non sint disrupta.

Facta ista carta vindicionis .V. idus februarii, anno .XL.VIII. regnante Filipo rege. Sig+num Petri Guilelmi. Sig+num Gersinde, qui ista carta vindicionis rogavimus scribere et testes firmare iussimus. Sig+num Petri Guilelmi. Sig+num Mir Altemir. Sig+num Arnall Mir**.**

Mironis sacer rogatus scripsit die (*signe*) et anno quod supra.

67

1108, febrer, 16

*Ermessenda i els seus fills Guillem Bernat i Berenguer Bernat donen a l'església de Solsona el mas anomenat Sale, del comtat de Manresa, al lloc de Pasterecs, prop de l'alou de Sant Cugat***.**

ADS. Cartoral I, doc. 90, f. 37r.

In nomine Domini. Ego Ermessendis et filiis meis Guilelmus Bernardi et Berengarius Bernardi donatores sumus ad aulam Sancte

Marie Celsone ipsas nostras voces que habemus in ipsum mansum que vocatur Sale; id sunt, terras et vineas, cultas et eremas, casas, casalibus, ortis, ortalibus, cum omni genera arborum que infra sunt; per hanc scriptura donationis nostre donamus nobis (*sic*), sicut superius resonat; et hes (*sic*) hec omnia in comitatu Minorise, in locum que vocant Pasterecs. Sunt namque affrontationes, a parte orientis qui excurrit per tempus pluviarum, de meridie in alodio Sancti Cucufati vel de suos eredes, de occiduo in alodio Sancti Benedicti cenobii vel vinea Sancte Marie eius Minorise, a parte vero circi in estrada publica qui pergit in ubique partes. Quantum istas affrontationes includunt et ambiunt sic donamus nos ad aulam Sancte Marie Solsone ipsas nostras voces que ibi habemus vel habere debemus, cum exiis et regressiis earum. Et est manifestum quem vero predicta omnia, hec de nostro iuro in Sancte Marie tradimus dominio et potestate ad suum francum alaudium. Quod si nos donatores aut ullusque homo vel femina qui contra hanc donatione venerit pro inrumpendum, non hoc valeat vindicare, sed componat in quadriplum cum omni sua melioratione; et in antea ista carta donatio firma persistat modo et omnique tempore.

Facta ista carta donatio .XIIII. kalendas marcii, anno .XL.VIII. regnante reges Filipi. Sig+num Ermessenda. Sig+num Guilelmus Bernardi. Sig+num Berengarius Bernardi, qui hanc donatio fecerunt scribere et firmaverunt et aliis testibus firmare rogaverunt. Sig+num Petrus Raimundi. Sig+num Berengarius Folchi. Sig+num Arnallus Raimundi.

Bernardus Raimundi sacerdos, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quod supra.

68

1108, febrer, 26

Ermengarda, malalta, vol fer testament i elegeix com a almoiners Gilabert Dalmau, Miró Pere i Ponç Guitart. Dóna els seus béns mobles, terres, cases, que té a Olius i Ardèvol a Santa Maria de Solsona, excepte el que deixa a la fraterna Sant Esteve i als seus clergues, quatre argenços.

ADS. Perg. 412; 353 ∞ 154 mm.

In Dei eterni et Salvatoris Ihesu Christi. Ego Ermengars iaceo in egritudine, timeo (...)[1] penas inferni et cupio pervenire aud guaudia etterna premia paradisi. Et ideo iubeo atque discerno, ut siant hellemosinarii mei. Id sunt Wilaberto Dalmaz et Mirone Petro

et Poncio Gictard. Rogo vos hellemosinarii mei ut si mors mihi veniat ante quam alium testamentum, recuperare facio licenciam ab (...)[2] aprendere omnem meum avere mobile et dare pro me anima, quomodo ihc inveneritis scribtum. Relinquo ad domum Sancta Maria Celsona omnem meum avere mobile, sive cum ipsas terras vel vineas, kasas, casalibus, ortis, ortalibus que abeo in Olius vel in Ardeval sive in cuntisque locis que abeo vel abere debeo cum omnes meas voces, ad suum proprium alodem, exceptum que relinquo ad fraterna Sancti Stefani solido .I. et ad chlericis uius loci argencios .IIII. Et (...)[3] siquidem contra hunc testamentum venerit pro inrampendum no ohc valeat vindikare quod requirat, set componat in duplo. Et in antea istum testamentum stet firmum et non sit disruptum. Iuro, reservo de quo missum est abstraere vel minuare voluerit in primus ira Dei inveniat et cum Iuda traditore par(tem)[4] accipiat infernum et pekatum meum anime ilius sit ab ligatum.

Actum est ohc .IIII^{or}. kalendas marci, anno .XLVIII°. regni Filipy rex. Sign+um Ermengars, qui hunc testamentum mandavi scribere et manu sua firmavi et ad testes firmare rogavi. Sign+um Rodlan. Petro Wilaberti. Sig+num Pere Ponci. Nos sumus testes, visores vel audittores.

Raimundo sacer, qui hunc testamentum rogatus scribsit sub (*signe*) die et ano quod supra.

1. *Esborrat*. 2. *Esborrat*. 3. *Esborrat*. 4. *Trencat*.

69

1108, abril, 15

Conforme al que ensenyen les Escriptures i que l'almoina perdona els pecats, a fi d'obtenir els béns eterns amb els materials, Guerau Ponç, vescomte, el seu fill Ferrer i Ramon Rotllan amb la seva muller Adelgarda donen a Santa Maria de Solsona i a la seva canònica l'església de Sant Pere de Vallferosa, que s'està construint, juntament amb les altres esglésies del seu terme, amb els delmes, primícies i oblats dels fidels cristians i l'autoritat sobre els clergues.

ADS. Perg. 413; 458 ∞ 152 mm.

Conditoris omnium pietate instruente, ob peccatorum culpas oblationes offerre iubentur Christo, ut mitigationem reatus aput Christi libamina dantes consequantur. Helemosina enim a morte

animam liberare dicitur unde felix comercium huiusmodi precepta corde perpicientibus eminet quod transitoriis atque mundanis oblatis, intransitiva perpetimque vernantia adquiruntur. Inestimabile sunt perhenniter gaudium possessuri; caducis huius mundi respuentes, quo infuturo visturi sunt semper paradisi felicitate perfruentes. Liquido omnibus fidelibus parcat Christianis quatenus per structuram istarum literarum ut veniam a Domino post vite metam capere mereamur et supradicta beneficia exerceamus. Ego Gerallus Poncii viceconsul et filius meus Ferrarius nomine et ego Raimundus Rotulandi cum coniuge mea vocabulo Adalgards vocitata, per Domini nostri obtemperationem vice consulis et nostre volumus omnium bonorum largitori aliquid impendere, ut supra fertur pro aliquo incomparabilia optineamus. Ergo, quia mentionem de donatione fecimus que impermitur numerare singula incipiamus. Veluti superius comuniter donatores appellamur ita communem facimus donationem de ecclesia que sita est in castro Vallis Fravose, que vocatur Sancti Petri vocatione. Quam donationem damus Deo spontanea voluntate eiusque Genitrice Sancte Marie et eius Canonice ad habendum et omni tempore possidendum ecclesia cuius infra fines Urgelli comitatus construitur et infra fines castri quod nuncupatur Celsona. Hanc ecclesiam damus Sancte Marie Celsone et eius Canonice cum omnibus aliis ecclesiis que in affinitatibus castri predicti Vallis Fravose sunt, aut in antea erunt, et cum omnibus decimis et primiciis et oblationibus vivorum ac defunctorum, et cum terris et vineis et districtis et mandamentis clericorum atque placitis, et cum omnibus rebus huic ecclesie pertinentibus et cum omnibus rebus ecclesiarum sub finibus castri existentium. Et ego Raimundus[1] Rotulandi cum coniuge mea iam dicta volumus in castro illo Valle Fravosa de nostra dominicatura aliquid dare ecclesie Sancte Marie Celsonensi, id est decimum de nostro servitio quod nobis faciunt illius castri habitatores. Et damus etiam Sancte Marie Celsone unum mansum in Vila Plana, quod est ad ipso pui, in quo habitat homo quidam nomine Guitardus Guilelmi, cum omni servitio quod inde exiit vel exire solet.

Hec omnia damus atque tradimus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice propter remedium animarum nostrarum atque parentum, ut ipsa Dei genitrix sit clemens atque propicia et ut nos ab inferni voragine suo intercessu eripiat, et ab omni penarum stimulis expurget. Sane si nos donatores aut aliquis homo vel femina qui contra hanc cartam donationis venerit pro inrumpendo aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum

componat cum omni sua melioratione. Et in antea firma et stabilis permaneat omni tempore.

Acta carta donationis .XVII. kalendas mai, anno .XL°.VIII. regni regis Philipi. Sig+num Geralli Poncii viceconsulis. Sig+num Ferrarii, filii eius. Sig+num Raimundi Rotulandi. Sig+num Adalgardis. Nos rerum predictarum donatores sumus et cartam donationis firmamus, et qui subscribuntur ut firment mandamus. Sig+num Bernardi Guilelmi. Sig+num Raimundi Guilelmi. Sig+num Raimundi Girberti. Sig+num Petri Guilelmi. Sig+num Petri Poncii. Huius rei testes sumus quia donare vidimus et audivimus. Sig+num Raimundi Girbertis Oromiri. Sig+num Iozperti, canonicus Sancte Marie Celsone. Sig+num Petri Raimundi, filii Raimundi Rotulandi.

Gerallus levita, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

1. *Segueix, ratllat,* Petri.

70

1108, abril, 15

Guerau Ponç, vescomte, el seu fill Ferrer, Ramon Rotllan i la seva muller Adalgarda donen a l'església de Santa Maria de Solsona i als seus canonges l'església de Sant Pere de Vallferosa, amb totes les altres esglésies del terme i els altres drets i rendes. Ramon Rotllan i la seva muller donen el delme del servei que li fan els homes que habiten en la seva dominicatura. Donen també el mas de Vilaplana, que és al puig, on viu Guitart.

ADS. Perg. 414; 397 ∞ 220 mm.

In Christi nomine. Ego Gerallus Poncii vice consul et filius meus Ferrarius nomine et ego Raimundus Rotulandi cum coniuge mea nomine Adalgards, donamus ecclesie Sancte Marie Celsone et canonicis eiusdem substitutis in perpetuum ecclesiam Sancti Petri de Valle Fraosa, cum omnibus aliis ecclesiis que in affinitatibus predicti castri Vallis Fraose sunt aut in antea erunt, cum capellania et cum decimis et oblacionibus, cum alodiis et primiciis, et cum omnibus pertinenciis, cum terris et vineis et districtis et mandamentis clericorum atque stabilimento eorum. Hanc autem donacionem facimus ob remedium anime nostre sive progenitorum nostrorum, et sicuti capellani eam antiquitus melius habuerunt per nos vel per predecessores nostros, sic eam tradimus in iure et dominio Sancte Marie Celsone et canonicorum eius, ut ipsi eandem ecclesiam teneant et possideant atque stabiliant, secundum quod eis visum

fuerit. Et ego Raimundus Rotulandi cum coniuge mea iam dicta volumus in castro illo Valle Fraosa de nostra dominicatura aliquid dare Sancte Marie Celsonensi, id est decimum de nostro servicio quod nobis faciunt illius castri habitatores. Damus etiam ei unum mansum in Vila Plana, quod est ad ipso pui, in quo habitat quendam homino nomine Guitardus Guilbert, cum omni servicio quod inde exiit vel exire solet.

Persona vero cuiuscumque ordinis sit que contra hanc largicionem nostram insurrexerit non valeat, sed iudicio Sancti Spiritus tandiu succumbat quousque Canonice satisfaciat. Sicque post hec, hec nostra largicio inconvulsa permaneat.

Acta carta donacionis .XVII. kalendas mai, anno .XL.VIII. regni regis Philippi. Sig+num Geralli Poncii vice consulis. Sig+num Ferrarii, filii eius. Sig+num Raimundi Rotulandi. Sig+num Adalgardis. Nos qui hanc cartam donacio(nis)[1] facimus et firmamus et testes ut firment rogamus. Sig+num Guilelmi Bernardi. Sig+num Raimundi Guilelmi. Sig+num Raimundi Girberti. Sig+num Petri Guilelmi. Sig+num Petri Poncii. Huius rei testes sumus qui donare vidimus et audivimus. Sig+num Raimundi Oromiri. Sig+num Iozperti, canonici Sancte Marie Celsone. Sig+num Petri Raimundi, filii Raimundi Rotulandi.

Bernardus qui hoc rogatus scripsit et hoc (*signe*) signum impressit.

1. *Trencat*.

71

1108, maig, 14

Ramon Berenguer, comte de Barcelona, dóna a l'església i a la canònica de Solsona un mas del terme de Sant Feliu de Llagostera.

ADS. Cartoral I, doc. 81, f. 27r. Publicat Col·l. Penedès, doc. 32.

72

1108, agost, 6

Guillem Ot, la seva muller Romea i els seus fills, Pere, Peculull, Maria, Ermessenda i Guiullema, venen a Santa Maria de Solsona unes cases i hort a Solsona, a prop dels casals de Santa Maria; n'han rebut deu morabatins.

ADS. Cartoral I, doc. 165, f. 31v.

In nomine Domini. Ego Guilelmus Odonis et coniux mea Romea et filii nostri, id sunt nominati Petrus et Peculul et Maria et Ermessenda et Guilelma, venditores sumus vobis et ad Sanctam Mariam Celsone et ad Petrum Guilelmi sacerdotem. Per hanc scripturam vindicionis nostre vendimus nos vobis casas tres et ortum unum, cum solis et super positis et parietibus. Est hec omnia in villa Celsone; et habet affrontaciones a parte orientis in ipsa era de Arnaudi Berengarii, de meridie in ipsos casaus de Sancta Maria, de occidente vel de circi in ipsas vias que perguint ad ipsum forum. Quantum iste affrontaciones includunt sic vendimus vobis ab integrum. Et est in precio placibile morabetinos .X. Et de nostro iure in vestram tradimus potestatem.

Actum est hoc .VIII. idus augusti, anno primo regnante Ledovico rege. Sig+num Guilelmi Odonis. Sig+num Romee. Sig+num Peculul. Sig+num Marie. Sig+num Ermessende. Sig+num Guilelme, qui istam cartam mandavimus scribere et ad testes firmare rogavimus. Sig+num Geralli Guilelmi. Sig+num Guilelmi Sugnarii. Sig+num Aimerici.

Guilelmus subdiachonus, qui hoc scripsit sub die et anno quo (*signe*) supra.

73

1108, agost, 18

Ermessenda i els seus fills Guadall i Berenguer donen a Santa Maria de Solsona i a la seva canònica l'alou que tenen a Terrassola, comtat de Barcelona.

ADS. Perg. 415; 238 ∞ 137 mm.

In nomine Domini. Ego[1] Ermessindis femina cum filiis meis Guadallus et Berengarius nos simul facimus kartam Domino Deo et Sancte Marie Celssone et eius Cannonice de nostrum alodium[2] quod abemus in comitum (*sic*) Barchinona, in kastrum vocitatum Terraczola. Id sunt terras et vineas et alodium, cultum et incultum, cum arboribus, pomiferis vel inpomiferris, ipsas nostras[3] voces que ibi abemus vel abere debemus, qui fuit de Dominico Trepino vel de suos eredes. Et abet affrontaciones ipsa alodia a parte orientis in terminum de ipsa vitis, de meridie in alodium Sancte Marie, de occiduo vel de circi in terminos de Terraczola. Quantum inter istas

quatuor affrontaciones includunt sic donamus ipsum alodium prescriptum et ipsum servicium quod inde exit ad Sancta Maria Celssona et ad eius Kannonica propter animas nostras et genitorum nostrorum, cum exiis et regresiis et cunctis pertinenciis eorum.

Siquis contra ista karta venerit pro inrumpendum, non hoc valeat perficere, set pro solo temptatum in duplo eam componat et sub anathematis vinculo permaneat usque ad satisfactionem veniat, et in antea firma permaneat.

Facta karta donationis .XV. kalendas septembris anno XLVIIII. regnante rege Philippo. Sig+num Ermessen. Sig+num Guadall. Sig+num Berenger. Qui ista karta mandavimus scribere et testes firmare. Sig+num Betran Sunier. Sig+num Pere Bertran. Sig+num Petrus Bonifilii. Sig+num Carbonel. Sig+num Iohannis Guifredus. Sig+num Guifredus. Nos sumus testes visores et auditores. Petrus Gundeballi sacer.

Raimundus sacer, qui hanc kartam scripsi iussus, cum literas, superpositas in tribus regulis, et hoc si (*signe*) gnum impressi devotus in die et anno quo supra.

1. Ego *interlineat*. 2. *Segueixen dues paraules raspades.* 3. Nostras *interlineat sobre* meas, *ratllat.*

74

1108, setembre, 27

Ramon Berenguer ven a Santa Maria de Solsona les terres que té a Torredenegó, comtat d'Urgell, o al bosc. El preu ha estat nou sous de diners de Jaca en coses que ho valen.

ADS. Cartoral I, doc. 246, f. 92v.

Vendicio quiper voluntate facta fuerit, talem qualem edemptio habeam firmitatem. Igitur in Dei nomine. Ego Raimundus Berengarii vinditor sum ad Domino Deo et Sancte Marie Celsonensem. Per hanc scripturam vindicionis nostre de proprietate mea vindo vobis ad Sancte Marie iam dicte vel ad eius chanonicis. Id sunt, terras, arboribus, cultum vel eremum, pratis, pascuis, silvis et garricis, montuosum et declivum, omnia in omnibus, quomodo ipsi preciatores pediculaverunt quantum ibi habemus vel habere debemus, de paterna voce quam de materna vel de parentorum. Et est hec omnia in comitatu Urgellitense, sive infra terminos de ipsa Torre d'Enegonii, vel ad ipso bosc. Et habet affrontationes ipsa hec omni supra scripta a parte orientis in strata publica qui pergit ubique, et de circii in

ipso alod Ramon Guilelm, de meridie in vineas de Pere Arnall, et de occiduo in ipso torrent vel ad ipsa Passada. Quantum iam dicte affrontaciones includunt et isti termini ambiunt, sic vindimus Domino Deo et Sancte Marie Celsone vel ad eius canonicis, ad habendum et possidendum sive ad omnia quecumque voluerit faciendum. Quomodo superius scriptum est autem iam dicte in precio placibile solidos .VIIII. quos illi dederunt de denarios de Iache in res valente. Sane siquis nullus hominis vel feminas, aut nulla alia subrogataque persona, qui inquietare aut confringere voluerint, componant in vinculo supra dicta omnia in quadruplum. Et de nostro iure in vestro tradimus dominio et potestate.

Facta ista carta vindicionis .V. kalendas octubris, anno primo regnante rege Ledzovici. Sig+num Ramon Berenger, qui hanc cartam vindicionis mandavit scribere et ad testes rogavit firmare. Sig+num Guitard Rechosen. Sig+num Bernard Ponc. Sig+num Remon Gerovard. Nos adpreciatores sumus.

Guilelmus subdiachonus, qui ista carta rogitus scripsit sub (*signe*) die et anno quo supra.

75

1108, desembre, 15

El comte de Barcelona Ramon Berenguer III, pel bé de la seva ànima i la dels seus, i perquè Déu el protegeixi en les seves accions contra els pagans, dóna a la basílica de Santa Maria de Solsona l'església de Tàrrega amb els delmes i primícies i altres esglésies que hi pugui haver. El mateix fa el seu feudatari de Tàrrega, Galceran Miró.

ADS. Perg. 416; 484 ∞ 217 mm.
ADS. Perg. 417. Còpia contemporània.
ADS. Perg. 418. Còpia contemporània.

Satis dignum et amabile secrarum scripturarum patet indi-ciis ad eterne desideria patrie tendere iterque tenebrarum relinquere. Set felicissimum et incomparabile comercium ostenditur esse huius caduca mundi contempnere et gaudia summi boni perpetui possidere, inrevocabili iure permanere precipitur donatio legali auctoritate collata sanctis Dei per scripture tradicionem. Verissima enim sine ambiguitate creditur esse donatio cum aput illum habetur scriptura in cuius nomine dinocatur scripta. Ac per hoc in ompnipotentis Dei nomine. Ego Raimundus Berengarii, comes Barchinonensis,

genitoris, ac avi equivocus ad superne desideria patrie succensus, divinoque fervore intrinsecus tactus, timens ne me rapiat interitus repentinus, dono Deo Sancteque sue Genitrici, cuius baselica sita est infra terminos comitatus Urgelli, in castro quod nuncupatur Celsona, alaudem meum proprium, scilicet ecclesiam de Tarrega, quam per me tenet per fevum Gaucerandus Mironis. Et dono ecclesiam supradictam Sancte Marie Celsone et eius Canonice cum decimis et primiciis, cum districtis et mandamentis, cum oblationibus tam vivorum quam defunctorum et cum clericorum stabilimento, et etiam cum omnibus rebus ad ipsa ecclesiam pertinentibus. Et similiter dono ecclesie Sancte Marie et eius Canonice omnes alias ecclesias que sunt in terminis ipsius castri Tarrege aut in antea divina annuente clementia erunt constructe. Istud vero donum dono Sancte Marie Celsone et eius Canonice ad habendum et omni tempore possidendum pro anima mea meorumque parentum, ut Deus omnipotens meum dirigat iter in omnibus actis meis et ut impertiatur mihi vivamina ad devincendum paganos. Et ego Gaucerandus Mironis, simul cum duobus filiis meis Gaucerando et Raimundo Gaucerando, per vissionem domini nostri comitis Barchinonensis et per spontaneam etiam nostram voluntatem, damus ipsam ecclesiam de Tarrega quomodo melius habemus per fevum comitis, et ut superius comes dedit ipsam ecclesiam cum omnibus sibi pertinentibus et cum ecclesiis in terminis Tarrege constructis vel in futuro construendis. Et facimus ego Gaucerandus Mironis et Gaucerandus, filius eius, et Raimundus Gaucerandi hanc donationem et cartam, ut sancta Dei Genitrix in presenti et in futuro nostri misereatur. Sicut vero exaratum hic demonstratur donamus atque tradimus de nostro iure in dominium et potestatem tradimus Sancte Marie et eius Canonice.

Persona vero cuiuscumque sit ordinis, nobilis aut ignobilis, veniens ad inrumpendum, nequeat perficere quod temptaverit; insuper Spiritus Sancti innodata gladio subcumbat. Et in antea ista carta donationis firma et stabilis permaneat omni tempore.

Actum est hoc anno .XL°.VIIII. regni regis Philipi .XVIII. kalendas ianuarii. S+ RAIMUNDI COMES, (...)[1] qui hanc cartam feci scribere et manibus propriis firmavi et testibus firmare mandavi. Sig+num Gaucerandi Mironis. Sig+num Gaucerandi, filii eius. Sig+num Raimundi Gaucerandi. Nos (...)[2] nostri preceptum ac propria voluntate facimus, hanc cartam laudamus et manibus firmamus. Sig+num Arnalli Berengarii. Sig+num Guilelmi Arnalli. Sig+num Berengarii Arnalli. Sig+num Mironis Arnalli de Concabela.

Sig+num Bernardi Ecardi. Sig+num Guilelmi Raimundi senescalc. Sig+num Guilelmi Raimundi de Castellovetere. Sig+num Dorca. Sig+num Raimundi Ermengaudi.

Gerallus levita, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

1. *Paraula esborrada*. 2. *Paraula esborrada.*

76

1109, gener, 13

Borrell Llop Sanç dóna a Sant Esteve protomàrtir (d'Olius) unes vinyes situades prop del riu Pinella i sota la carrera, com a alou perpetu. Aquest riu podria ser el que baixa prop de l'església parroquial i desguassa al Cardener, tocant al molí dels Cups, a Olius.

ADS. Perg. 421; 250 ∞ 66 mm.

In nomine Domini. Ego Borello Lubi Sanco dono Domino et Sancti Stephani martiris primus terram vel vineam qui ibidem est, culta vel erema, quam habeo in Olius ad ipsa Salas Oreas. Que affrontant ipsas vineas vel terram de una parte in rivo Pinela, de alia in terra de Guodald, vel in alod de Borel, subtus carera, vedimerica[1] ab integrum (versus)[2] in rivo iam dicto, ad suum proprium alodem francum, per cuncta secula; ut ille sit mihi adiutor ante Dominum et in hoc seculo. Est hec omnia in Olius subtus vinero de Ebrino, apud Sales Ories inter predictas afrontaciones, ab integrum. Sic dono ego Borrello Lubi Sanco ad suum proprium alodem, francum, sine ulla servitute, vendendi, donandi, comutandi sive quecumque voluit facere per cuncta secula.

Acta carta donacionis idus ianuari, anno .I. Ledovico regno. Sig+no Borrelli, qui ista carta mando scribere et firmo testesque firmare rogo. Sig+num Gualdo. Sig+num alio Guialdo de Pug Seq. Sig+num Vives. Nos sumus testes visores et auditores.

Iohannes rogitus subdiaconus qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quod supra.

1. *Lectura dubtosa.* 2. *Lectura dubtosa.*

FUNDACIÓ NOGUERA

77

1109, agost, 12

El bisbe d'Urgell, Bernat Guillem, cedeix la quarta part del castell d'Altet i dels seus serveis quatre pernes al vescomte Ramon Miró; ho

havia rebut de Galí Saguit. Rebrà també la meitat dels delmes i la quarta part dels plàcets. El bisbe es reté la dominicatura de Galí Saguit i les tres quartes parts dels plàcets.

ADS. Perg. 422; 243 ∞ 173 mm.

Ad noticiam tam presentium quam futurorum omnium deducere volumus, qualiter Raimundus Mironis vicecomes adeptus est castrum de Alted, per manum domni Bernardi Guilelmi, Urgelitane Sedis episcopi. Cuius quarta pars castri advenit Bernardo predicto pontifici voce Galindi Iaguiti. Ex iusticia siquidem, quam in predicto castro cum suis pertinentiis iamdictus episcopus Bernardus adquisivit, dedit Raimundo Mironis potestatem in quarta parte illius castri et de servitio illius quarte partis .IIII^{or}. pernas que inde exierint, et medietatem decimarum quarum ipsi homines dabunt, et quartam partem placitorum. Et hec omnia superius scripta dedit episcopus Raimundo vicecomiti in vita sua. Predictus vero episcopus retinuit in predicto castro dominicaturam Galindi Iaguiti cum sua decima et cum tribus partibus placitorum. Et siquid poterit in posterum meliorari retinuit episcopus sibi et nec dedit aliut vicecomiti. Hanc nimirum adquisitionem superius comprehensam Raimundus Mironis vicecomes propalavit, auctoritzavit et manifestavit in conspectu vicecomitisse Ermessindis, uxori sue, hominumque suorum aliorumque inferius subscriptorum.

Actum est hoc .II. idus augusti, anno .II. Ledovici regis. Sig+num Raimundi vicecomitis. Sig+num Berengarii Raimundi. Sig+num Petri Guitardi. Sig+num Raimundi Bernardi. Sig+num Geralli Mironis.

Petrus levita rogatus scripsit die et anno (*signe*) prefixo.

78

1109, novembre, 1

El prepòsit Gauspert i el seu convent fan partícip de la confraria i dels béns espirituals a Pere Bernat, pel benefici que ha creat i per l'alou de Viver que ha donat. El mateix convent promet posar un sacerdot perquè pregui cada dia per ell després de la seva mort.

ADS. Perg. 426; 231 ∞ 99 mm.

In nomine Domini. Ego Gauzpertus, Celsone prepositus, omnisque alius conventus, ex parte Dei et sancte Genitricis eius,

donamus et concedimus tibi Petro Bernadi partem et fraternitatem tocius nostri beneficii in orationibus, in ieiuniis et sacrificiis et helemosinis et in omnibus beneficiis nostris, concedimus tibi participacionem sicut uni nostrorum fratrum chanonico, propter amorem beneficii quod facis Deo et Sancte Marie et nobis suis similiter et propter ipsum alodium de Viver, quod donasti Deo et Sancte Marie iam dicte. Facimus tibi Petro Bernadi hanc remunerationem supradictam, ut habeas participationem in fraternitatem nobiscum sicut unus chanonicus in omni vita tua et propter laudationem et concessionem quam facis Sancte Marie et Canonice eius de omni honore quem habet et tenet in tota tuo honore. Post obitum vero tuum hanc eandem concedimus participacionem et presbiterum unum ut constituamus et promittimus qui die cotidie cum alio conventu oret et eius beatissima Genitricem Sanctam Mariam ut dimittat peccata tua omniumque parentum tuorum culpas astergat.

Actum est hoc kalendas novembris, anno .II. regni Ludovici regis. Sig+num Gauzperti prepositi. Sig+num Petri prioris. Sig+num Geralli. Sig+num Guilelmi Martini. Sig+num Guilelmi Bernadi. Sig+num Petri Guilelmi, qui hoc scribere mandavimus et manibus nostris firmavimus.

Berengarius, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

79

1109, novembre, 25

Pere Ramon i la seva mare Ermeniarda donen els seus cossos a Déu i a Santa Maria de Solsona; hi adjunten els alous que tenen a Malgrat, a Madrona, a Pinell, a Artesa i a Montsó i el mas Olm del Penedès, prop de la Granada.

ADS. Perg. 427; 330 ∞ 120 mm.

In Christi nomine. Ego Petrus Raimundi et mater mea Ermeniardis nos ambo pari voluntate et animo damus Deo et Sancte Marie Celsone atque eius Chanonice corpora nostra simul cum omni possessione nostra, alodiorum, scilicet ortorum et domorum omniumque rerum quas in castro Malgrad vel in eius terminis habemus vel habere debemus. Addimus etiam huic dono omnia que in castro Madrone vel in suis terminis et in castro Pinelli et in eius terminis habemus vel habere debemus. Adiungimus iterum huic largitioni quicquid habemus in Artesa et in Montesono, simul cum uno nostro

manso qui dicitur Ulmus, quem habemus in Penedes, prope ipsa Granata. Et quicquid in omnibus locis habemus vel habere debemus sine ulla reservatione tradimus iam dicte Sancte Marie atque eius Chanonice propter remedium animarum nostrarum vel parentum nostrorum.

Sane si aliquis homo vel femina hanc cartam inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, sed in dupplo componat cum omni sua melioratione; et in antea ista carta firma maneat.

Actum est hoc .VII. kalendas decembris, anno .II. regni Ludovici regis. Sig+num Petri Raimundi. Sig+num Erminiardis. Nos qui istam cartam scribere mandavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Bernardi Blidgarii. Sig+num Geralli Raimundi. Sig+num Guilelmi Bernardi. Sig+num Raimundi Guitardi prepositi. Sig+num Geralli. Sig+num Arnalli Gadamiri. Sig+num Poncii Bernardi. Sig+num Guilelmi Reamballi. Sig+num Petri Poncii.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

80

1109, desembre, 17

Bertran Gerovard, d'acord amb la seva muller Adalgarda i els fills, Pere i Berenguer, i filles, dóna a Santa Maria de Solsona el lloc de Bellestar del castell d'Argençola, comtat de Manresa, i una altra possessió en el terme de Solsona, comtat d'Urgell. Reben a canvi un mul.

ADS. Perg. 428; 447 ∞ 221 mm.

Sicut rerum expositi necess(...) (...) (...)orum[1] divesticulis contradicatur. Et ut inrevocabili rob(...) (...) permaneat vel evacuatio sive vendicio, ego Bertrandus Gerovardi divina (...) (...)e et ecclesiasticis obtemperans monitis, pari modo, parique consensu coniugis mee (...) et nostre sobolis, videlicet Petri Bertrandi et Berengarii Bertrandi, assenciente similiter omnium filiarum numerositate, facio kartam donationis vel evacuationis Deo sancteque eius[2] Genitricis ecclesie qu(e est in Urg)elli comitatus continetur ambitum, ne laica vel ecclesiastica donacio retrahatur instigante persona. Quia facere kartam nos super docuimus cuius rei sit racio exigit ut dicamus: castrum quodam (...) (...)bus Minorise comitatus in terminis kastri Argentiole, Belestal nuncupatum, damus ob delictorum veniam nostrorum atque parentum omnipotenti Domino et eius Genetrici ut premonstravimus cuius (...) (...)ta est in Urgelli

comitatu, infra fines castri Celsone. Damus quoque castrum istud Deo et Sancte Marie Celsonensi et eius canonice cum omni integritate absque aliqua diminutione alicui castro (...). Id est cum exiis et regressiis, cum pratis et pascuis et cum silvis et garricis, cum fontibus et fontanulis, cum vieductibus vel reductibus, cum capitibus aquarum et decursibus, cum lapidibus, mobilibus et inmobilibus, (...)his, cum districtis et mandamentis, cum forciis et pregeriis, cum solis et super positis, cum domorum liminibus et super liminibus, et cum omni re que humano usui pertinet; et siquid est quod de humana (fari)[3] nequeat lingua quod pos(...) (...) occulorum impressione totum damus atque tradimus sine aliqua reservatione vel evacuamus Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice. Et ut breviter dicamus quomodo melius Bernard Bernard accapta(...) (...) Oromir de Castel Talad, sic nos concedimus Deo et Sancte Marie.

Afrontat autem castrum istud a parte orientis in termino castri Cleriane, a meridiana quoque parte[4] in termino de Goda, ab occidentali vero parte in terminis (...)nis, ab australi quoque parte in termino Argenciole et Contrast. Sicut ista mundi quatuor climam terminant et termini iam dicti circumeunt, castrum et villam cum loci habitatoribus et cum omnibus terminis (...) (ad)iacenciis eius damus et evacuamus Deo et Sancte Marie sicut superius prenotavimus. Et accepvimus a canonicis Sancte Marie unum mulum.

Siqua vero nobilis aut ignobilis persona contra hanc cartam instinctu spiritus phitonici conata venerit pro inrumpendo, Sancti Spiritus gladio confecta sucumbat donec ad satisfactionem veniat; minime tamen vindicare valens quod temptaverat.

Actum est hoc .XVI. kalendas ianuarii, anno .II. regni regis Ledovici. Sig+num Bertrandi Gerovardi. Sig+num Adalgardis. Sig+num Petri Bertrandi. Sig+num Berengarii Bertrandi. Nos istam cartam fecimus scribere et manibus propriis firmavimus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Raimundi Guitardi, ipsius ecclesie prepositi. Sig+num Petri Seniofredi. Sig+num Bernardi Fulconis. Sig+num Guilelmi Raimundi de Pinos. Sig+num Raimundi Ermengaudi de Pui de Mager. Sig+num Carbo. Sig+num Bernardi Sendredi. Sig+num Berengarii Raimundi. Sig+num Bernard Guilelm de Valledemagna. Sig+num Guilelm Folc.

Gerallus levita, qui hoc scripsit die et anno quo (*signe*) supra.

1. *Tot l'instument presenta forats i parts esborrades*. 2. eius *interlineat*. 3. *Lectura dubtosa*. 4. parte *interlineat*.

FUNDACIÓ NOGUERA

81

1109, desembre, 23

Ramon Pere, per amor de Déu i per remei de la seva ànima, dóna a Déu i a Sant Esteve d'Olius una peça de terra i a Sant Miquel dues sorts; això és a prop del camí de Sant Miquel a Gironella i prop del camí del camp, del terme d'Olius. Ho podrà conservar mentre visqui i donarà la meitat de la truca a Sant Esteve i a Sant Miquel.

ADS. Perg. 429; 162 ∞ 117 mm.

In Dei nomine. Ego Raimundus Petri per amorem Dei et propter remedium anime mee sic dono ad Domino Deo et ad Sancti Stephani proto martir qui est fundatus in kastrum Olius, pecia .I. de terra, et ad Sancti Michaelis sortes .II. Et advenit michi per parentorum vel per omnesque voces. Et est ec omnia in terminum de kastrum Olius, ad ipsa chonnamina qui fuit de Petro Guifret, pater meus, qui est desuper ipso poz qui fuit de Petro Wdalard. Et abet afrontaciones ipsa hec omnia suprascripta de parte orientis vel de meridie in ipsa via qui pergit de Sancti Michaelis usque ad Gironela, et de occiduo in ipsa via qui pergit ad ipso campo, de parte vero circi in ipso torrent vel in ipso aloude de Maria. Quantum prescripte afrontaciones includunt et istis terminis circumeunt sic dono Domino Deo et ad Sancti Stephani ipsa pecia de alodio, et ad Sancti Michaelis ipsas duas sortes, qui sunt ubique cum exiis vel regresiis earum[1] totum ab integrum ad proprium aloudem; que ego reteneat in vita mea. (...)[2] explet qui inde exierit abeat Sancti Stefani medietate de ipsa trucha; et de post obitum meum remaneat ad Sancti Stefani et ad Sancti Michaelis solidum et liberum propter remedium anime mee. Et est manifestum. Siquis ominibus vel femineis quis contra hanc ista karta vel donacione inquietare vel disrumpere voluerit, non oc valeat vindicare, set iram Dei inveniat super eum et peccatum meum anime illius sit ab ligatum, et desuper in quadruplum componat cum omni sua melioracione; et in antea ista karta vel donacione firma permaneat modo vel omnique tempore.

Actum est oc .X. kalendas yanuarii, anno .II°. rege regnante Leduicho. Sign+um Raimundi Petri, qui ista karta mandavi scribere et firmavi et ad testes firmare rogavi. Sign+um Bernard Ramon. Sign+um Raimundus Mironi. Sign+um Bernard Guitard. Sign+um Flandinci.

AGUSTÍ NOGUERA

Olivarius sacer rogatus scripsit sub (*signe*) die et anno quod supra.

1. earum *interlineat*. 2. *Esborrat*.

82

1110 febrer, 4

Guillem i la seva muller Adelaida donen a Ponç i a la seva muller Ermessenda unes terres, situades al comtat d'Urgell, a Massoteres de Talteüll, que seran el seu eixovar. Són a prop del reguer.

ADS. Perg. 431; 319 ∞ 144 mm.

Ud ita valeat sic[1] donacio et emcio[2] si per voluntate facta fuerit tantum quam et emcio abet firmitatem. Igitur in Dei nomine. Ego Guilelmus et congux mea Adalaiz donatores sumus tibi Poncio et congux tua Ermesen. Per hanc scriptura donacionis nostre donamus nos vobis de proprietatem nostram, id est pecia .Iª. de terra et alia de vinea et .I. linar in ipso sacrario, tantum ubi mittat .I. tona apud suo vino. Et est ipsum hec omnia in comitatum Urgelli, et advenit nobis per parentorum aud per qualeque voces. Et est in termino de Talteul, in vocitato loco Mazoteres, ipsa vinea et ipso linar. Et ipsa pecia de tera, que est in espona, afrontat a parte orientis in nos donatores, de occiduo hocciduo (*sic*) in alaude de Bernard Udalarde, a parte vero circi in ipso reger. Et ipsa vinea afrontad a parte orientis in vinea de Ramon Ponz, de occiduo in vinea de Arnal Gorbert, de tercia vero parte in ipsa estrada. Et ipso linar afrontat a parte orientis in linar de Gauzeran, de occiduo in nos donatores, de tercia parte in ipso linar de Ramon Ponz. Quantum supra dictis afontaciones (*sic*) includunt et isti termini continent, sic donamus nos vobis totum ab integrum, cum exio et regresio earum, propter exovar. Et est manifestum. Et si nos donatores aud ullusque omo vel femina qui contram ista[3] karta donacione venerit ad inrumpendum aud inquietare voluerit, in duplo vobis componat aud componamus[4] cum omnem suam melioracione, et in antea ista carta firma permaneat omni tempore.

Facta ista karta .II. nonas februarii, ano .IIº. Leduvico regnet. S+num Guilelm. S+num Adala. S+num Guilelm Guilabert. S+num Bernard Guifre, qui sunt testes visores et auditores.

Raimundus presbiter, qui ista donacione rogatus sub die (*signe*) et ano quod supra.

1. sic *interlineat*. 2. Et emcio *interlineat*. 3. *Segueix repetit* ista. 4. *Al text* componatnus.

FUNDACIÓ NOGUERA

83

1110, febrer, 6

Joan Franc i la seva muller Eldregod venen a Isarn tretze calzets d'olivers en sufragi de les seves ànimes; són situats al terme de Meià, comtat d'Urgell, i en el lloc de la font de l'Obac; n'han rebut set sous en coses que ho valen.

ADS. Cartoral I, doc. 99, f. 40v.

In nomine Domini. Ego Iohannes Franc et uxor meo (*sic*) Eldregod vobis emptoribus nostris Isarn per hanc scriptura vindicionis nostre vindimus vobis .XIII. chalzs de olivarios et unam que ego dono ad Sancta Maria pro mea anima. Et sunt ipsos olivarios in comitatum Urgelli, infra terminos de castro Media, in loco que vocatur ad ipso font de l'Obag. Affrontant de totasque partes in nos venditores. Et recepimus de vobis in precio .VII. solidos placcabiles in rem valentem. Et est manifestum. Quod si nos vinditores aut ullus homo vel femina qui hanc cartam inquietaverit in duplo vobis coponat (*sic*).

Actum est hoc .VIII. idus februarii, anno .II. regnante Ludovico rege. Sig+num Iohannes Franc. Sig+num Eldregot, qui hanc carta mandavimus scribere et testibus firmare. Sig+num Pere Iohan. Sig+num Bernard Dac. Sig+num Mir Altemir. Sig+num Guilelm Mir. Testes sunt.

Arnallus sacerdos rogatus scripsit (*signe*) die et anno que supra.

84

1110, març, 20

Pere Ramon i la seva muller Sança venen a Miró Guifred, a la seva muller Eliarda i als seus fills els censos que reben del mas que tenen al terme de Pinell. N'han rebut el preu de cinquanta sous de diners de Jaca.

ADS. Perg. 432; 358 ∞ 100 mm.

In nomine Domini. Ego domnus Petrus Raimundi et coniux mea Sancia vinditores sumus vobis Mironi Guiffredi et uxori vestre nomine Elliards filiisque vestris Gonterio totisque filiabus vestris, emtores. Per hanc scripturam vindicionis vindimus ad vos ipsum censum quem nos habemus in ipso manso quem vos habetis in termino de Pinello, qui nobis advenit per parentorum aut per qualique voces. Et ipsum censum quem hodie habemus vel in antea

habere debemus, cum ipso campmanso quem ibi habetis, unde ipse census exire debuerit[1] cum exiis vel regresiis earum, cum aquis, aquarum, cum pratis, pascuis, silvis, garricis, omnia et in omnibus, que ad ipsum capmansum pertinent, que habet vel habere debet, totam vindimus vobis ad vestrum proprium et francum alaudium; et habeatis aquas et erbas et ligna per totum terminum de Pinello. Et inde recepimus de vobis precium apreciatum .L. solidos denariorum de Iacha. Et est manifestum. Sane si est homo vel femina qui istam kartam vinditionis frangere aut inquietare voluerit, in duplo vobis componat. Et in antea ista charta firma et stabilis permaneat per cuncta tempora, et non sit disrupta.

Facta ista karta vindicionis .XIII. kalendas aprilis, anno .II. regnante Ledovico rege. Sig+num domni Petri Raimundi. Sig+num domne Sancie, mulieris Petri Raimundi. Sig+num Raimundi Petri. Sig+num Raimundi Umberti. Sig+num Ermengardis. Nos qui istam kartam vendicionis mandevimus scribere et testibus firmare oravimus. Sig+num Guadalli levita. Sig+num Mironi Gauzperti. Sig+num Petri Arnalli. Isti sunt testes visores et auditores. Vindimus ad vos et ad vestra posterita, ut iam non requiramus nos nec nostra posterita; de nostro iuro in vestro tradimus dominio et potestestate (*sic*), quomodo superius scriptum est.

Arnallus sacerdos rogatus scripsit (*signe*) die et anno prefixo.

1. debu *repetit*.

85

1110, abril, 21

Bernat Miró, la seva muller Eliarda, germans i família venen a Santa Maria de Solsona el que tenen al molí que hi ha sota el castell de Malgrat i altres alous del mateix terme, al comtat de Berga. El paborde o el seu batlle els han abonat setze sous o el seu valor.

ADS. Perg. 433; 375 ∞ 234 mm.
ADS. Cartoral II, doc. 73, f. 76.

In nomine Domini. Ego Bernardus Mironi et uxor mea Elliards et Bernardus Guilelmi et uxor mea Bilissens et Arnallus Mironis et Sancia, uxor sua, et Bernardus Mironis et uxor sua Em et frater meus Petrus Mironis, per hanc scripturam vindicionis nostre vindimus ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice[1] omnes nostras hereditates sive alaudia quod habemus vel habere[2] debemus

in molendino quod est subtus castrum Malgrad, cum cunctis pertinenciis iamdicto molendino. Et advenit nobis hec omnia per hedificia sive per plantacione seu per ullas voces. Est hec omnia in comitatu Bergitani sive infra terminos castri Malgrad, seu intra afrontaciones iam dicti castri.

Sicut superius scriptum est, omnia quod nos ibi habemus vel habere debemus in molendino, cum edificiis eius, sive in alaudia quod advenit nobis per iam dictum molendinum, totum vendimus ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Cannonice, ad habendum vel possidendum omni tempore sine ulla reservacione. Et accepimus nos a preposito Raimundo Guitardi sive a baiulo suo Guifredo in precio placibile solidos .XVI^{im}. in res valente. Et est manifestum. Quod si nos vinditores aud ullus homo vel femina qui contra istam cartam venerit ad disrumpendum, non hoc valeat perficere, sed in quadruplum componat ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice.

Acta est ista carta vindicionis .XI°. kalendas madii, anno .II°. Ludovici regis. Sig+num Bernardus Mironis. Sig+num Elliardis. Sig+num Bernardi Guilelmi. Sig+num Bilissendis. Sig+num Arnalli Mironis. Sig+num Sancia. Sig+num Bernardi Mironis. Sig+num Em. Sig+num Petri Mironis. Nos qui istam cartam vindicionis mandavimus scribere et nostris manibus firmavimus et testibus firmare rogavimus. Sig+num Guifredi. Sig+num Petri Bonifilii. Sig+num Petri Eiz presbiteri. Sig+num Bernardi Guitardi. Sig+num Ramon Altemir.

Iozpertus levita, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig (*signe*) num impressi devotus in die et anno prefixo.

1. *Segueix, ratllat,* et eius. 2. *Segueix, ratllat*, mus.

86

1110, maig, 14

Adaled i els seus fills venen a l'església de Santa Maria de Solsona el molí que hi ha sota el castell de Malgrat i altres possessions d'aquest terme del comtat del Berguedà. Han rebut del prepòsit de Solsona o del seu batlle vuit sous o el seu valor.

ADS. Perg. 434; 346 ∞ 143 mm.
ADS. Cartoral II, doc. 76, f. 87.

In Dei nomine. Ego Adaleiz et filiis meis vel filias, id sunt nomine Petrus Arnall et Arsen et Adaleiz et Ermesen, per hanc scripturam vendicionis nostre vendimus ecclesie Sancte Marie

Celsone et eius Canonice omnes nostras hereditates sive alaudia quod habemus vel habere debemus in molendino quod est subter castrum Malgrad, cum cunctis pertinenciis iamdicto molendino. Et advenit nobis per hedificacione sive per plantacionem seu per ullas voces. Est hec omnia in comitatu Bergitani sive infra terminos ei castri Malgrad, seu intra afrontacionis iamdicti castri. Sicut superius scriptum est, omnia quod nos ibi abemus vel abere debemus in molendino, cum hedificiis eius, sive in alaudia, quod advenit nobis per iamdictum molendinum, totum vendimus ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Cannonice, ad abendum vel posidendum omni tempore, sine ulla reservacione. Et accepimus nos a preposito Raimundo Guitardi, sive a baiulo suo Guifredo, in precio placibile solidos .VIII. in res valentem. Et est manifestum. (Si nos vi)nditores[1] aut ullus homo vel femina qui contra istam cartam venerit ad disrumpendum, non hoc valeat perficere, sed in quadruplum componat ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice.

Acta est ista carta vendicione .II. idus madii, ano .II. Ludovici regis. Sig+num Adaleiz. Sig+num Petri. Sig+num Arsen. Sig+num Adaleiz. Sig+num Ermesen. Nos qui istam cartam vendicionis mandavimus scribere et nostris manibus firmavimus et testibus firmare fecimus. Sig+num Arnall Sinfre. Sig+num Guifred. Sig+num Petrus sacerdos. Sig+num Arnall sacerdos, qui sunt testes.

Petrus sacerdos qui hanc cartam scripsit die et ano quod (*signe*) supra.

1. *Trencat*.

87

1110, juny, 21

Arnau Eromir i la seva esposa Guilla venen a Santa Maria de Solsona el molí i altres béns que tenen sota el castell de Malgrat. El prepòsit Ramon Guitart i el seu batlle Guifred han pagat el valor de vuit sous.

ADS. Perg. 435; 271 ∞ 134 mm.

In Dei nomine. Ego Arnallus Eromir et Guila per hanc scripturam vendicionis nostre vendimus (Deo et)[1] ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice omnes nostras hereditates sive alaudia quod habemus vel habere debemus in molendino quod est subtus castrum Malgrad, cum cunctis pertinenciis iamdicto molendino. Et advenit nobis per hedificacione sive per plantacionem seu per ullas voces. Et est hec omnia in comitatu Berchitano

sive infra terminos eius castri Malgrad seu intra afrontacionis iamdicti castri. Sicut superius scriptum est, omnia que ibi habemus vel habere debemus in molendino, cum hedificiis eius, sive in alaudia, quod advenit nobis per iamdictum molendinum, totum vendimus ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice, ad habendum vel posidendum omni tempore, sine ulla reservacione. Et accepimus nos a preposito Raimundo Guitardi, sive a baiulo suo Guifredo, in precio placibile solidos .VIII. in res valentem. Et est manifestum. Quod si nos venditores ad ullus homo vel femina qui contra ista carta venerit ad disrumpendum, non hoc valeat perficere, set in quadruplum componat ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice.

Actum est ista carta vendicione .XI. kalendas iulii, anno.II. Ludovici regis. Sig+num Arnaldi Eromir. Sig+num Guila. Nos qui istram cartam vendicionis mandavimus scribere, et nostris manibus firmavimus et testibus firmare fecimus. Sig+num Gaufredus. Sig+num Petrus sacer. Sig+num Arnullus sacer, qui sunt testes.

Petrus sacer, qui hanc cartam scripsit die et anno quo (*signe*) supra.

1. *Esborrat*.

88

1110, juny, 27

*Ramon Ponç i la seva muller Belissenda venen a Déu i a Santa Maria de Solsona una sort de terra que li pervingué per l'eixovar de la seva muller, i a ella per herència, situada en el terme d'Olius i lloc d'*Ortos regios *(Hortoneda), pel preu de quatre sous.*

ADS. Perg. 436; 310 ∞ 107 mm.

In nomine Domini. Ego Raimundus Poncii et uxor mea Belissendis vindimus Deo et Sancte Marie Celsone et eius chanonicis, ad ipsam helemosinariam, sortem unam alodii que advenit mihi Raimundo per essovar uxoris mee et mihi Bellissendi advenit per donacionem vel hereditatem patris mei Raimundi Guazaldi. Est autem hoc alodium in termino de Olius, in loco quem dicunt ad Ortos Regios. Afrontat namque ex una parte in alodio de Trobat, et de alia parte in alodio Arnalli Guilelmi de tercia vero parte in aerea Parceriza. Quicquid infra istas affrontaciones habemus, vindimus Deo et Sancte Marie iam dicte, ad ipsam, ut diximus, helemosinariam ad suum proprium alodium, sine ulla retinentia. Et accipimus ab ipsis chanonicis .IIII^{or}. solidos optime monete.

Siquis forte homo vel femina istam cartam inquietare voluerit nequeat perficere, sed in duplo componat cum sua melioratione; et in antea ista carta firma sit.

Actum est hoc .V. kalendas iulii anno .II. regni Ludovici regis. Sig+num Raimundi Poncii. Sig+num Belissendis, uxoris eius. Sig+num Raimundi, filii illorum, qui istam cartam scribere mandavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Raimundi Guazaldi. Sig+num Ermengardis, uxoris eius. Sig+num Petri, filii eorum. Sig+num Maiol. Sig+num Arnalli Cebater. Sig+num Ponz Lim.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

89

1110, desembre, 21

El comte Ermengol VI d'Urgell dóna als esposos Gilabert Dalmau i Em el molí anomenat Cuiquespes situat sota el castell d'Olius a la vora del riu Cardener, sota Rocafort.

ADS. Perg. 437; 164 ∞ 80 mm. Trasllat de 1261.

Hoc est translatum ab horiginale fideliter translatatum .IIII. idus februarii anno Domini M°.CC°.LX°. quod sic incipit: In Dei nomine. Ego Ermenguadus, gratia Dei chomes Urgellensse, facio cartam donacionem ad te Guilabertus Dalmacii et ad coniux eius, nomine Em. Per hanc scriptura donacionis dono vobis uno molendini quam advenit per genitoribus meis sive per omnesque voces. Et est ipso molino subtus ipsum castrum de Olius, in locum que vocant Cuiquespes. Et habet namque afrontaciones ipso molendini de parte orientis in flumen Cardonarii, et de meridie in ipso cingulo ante ipsos molendinos, et de occiduo in ipso castro, a parte vero circii in ipsa pexera de Rochafort. Quantum prescriptas afrontaciones includunt et ipsis terminis circumcit sic dono vobis ipso molini, cum suis capud aquis et suis discursionibus, et cum suis instrumentis et cum suis pertinentiis qui ad ipsum molendini pertinent, cum exiis vel regresiis earum, totum ad integrum, ad vestrum proprium alaudem, franchum et legitimum, sine ulla inquietudine ad vos et ad posterius vestri per ipsum servicium quos mihi fecistis vel in antea feceritis nos et posteritati nostri. Et est manifestum. Siquis ego donator vel posterita nostra aut nullus homo vel femina qui ista carta donacionis inquietare vel dirumpere voluint, in primis iram Dei inveniet et cum traditor dapnet in infernum et

desuper in duplo componat. Et in antea ista carta donacione firma et stabilis modo vel omni tempore non sit disrupta.

Acta ista carta .XII. kalendas ianuarii, anno .III. rege regnante Ledovico. Sig+num Ermengaudi, qui ista carta feci scribere et ad testes firmare rogavi. Sig+num Bernardi Raimundo. Sig+num Berengarii Bernardi, qui sunt testes. Sig+num Petrus Guilabert. Sig+num Mironi Giradald. Sig+num Arnallus Vezperdi, visores et auditores.

Olivarius subrogatus scripsit sub (*signe*) die et anno quod supra.

90

1111, gener, 17

Ponç Udalard dóna a Santa Maria de Solsona una peça de terra en el terme de Miravé.

ADS. Perg. 438; 286 ∞ 57 mm. Trasllat.

Anno .III. Ludovici regis. XºVIº. kalendas februarii. Ego Poncius Udalard de Talteul dono ad Sancta Maria de Solsona unam peciam de terra que est in termino de Mirave, ad ipsum locum que dicitur Pui de Camp de Sarri.

Sig+num Poncius Udalard, qui hoc donum feci et testes firmare iussi. Sig+num Petri Girberti. Signum Geralli, qui hoc scripsit.[1]

Arnallus qui hoc translatum feci (*signe*) die et anno quo supra.

1. *Segueix un nom raspat.*

91

1111, febrer, 4

Ramon Berenguer III, comte de Barcelona, dóna a Santa Maria i a la canònica de Solsona un mas que fou de Gomar Bellaró, situat en un lloc anomenat Morisca, al terme de la Manresana, del comtat de Manresa.

ADS. Perg. 439; 450 ∞ 182 mm.
ADS. Cartoral I, doc. 67, f. 29r i 130, f. 50r-v.

Panditur evidentissimis documentis qualiter honoretur Deum in sanctis suis. Et si Deum in sanctis suis honorare iubetur, quantomagis eius Genitricem qui eum in sanctis suis gremiis portare meruit convenit horare, quia nullum tam potentem invenire

FUNDACIÓ RIQUER

posumus ad placcandam iram Iudicis quam ipsa que meruit existere Mater eiusdem in Redemptoris et Iudicis. Ideoque, ego Ramundus Berengarii, Barchinonensium comes, donator sum Domino Deo almeque eius Genitrici. Per hanc scripturam donationis mee dono ego, iamdictus comes, predicte Sancte Marie et Chanonice, cuius ecclesia sita est infra comitatu Urgelli, infra terminos castri Celsone, ad orientalem eius plagam; dono et concedo prefate Sancte Marie unum mansum obtimum qui fuit de Godmar Belaron, cum omnibus tenentiis. Id sunt, casas, casalibus, cum turre qui ibi sita est, et ortis, ortalibus et cum pratis et paschuis, vieductibus vel reductibus, et cum omnibus generibus arborum, et cum exiis et regressis et pertinentiis cunctis. Est autem hec mansum in comitatu Minorise, infra terminos castri Menresane, in locum quem vulgo vocant Murisca. Sicut superius scriptum est, ego iam dictus comes hoc mansum iam dictum, cum omnibus serviciis quos inde habeo vel habere debeo, cum decimis et cum placitis et districtis et mandamentis et omnibus ad hoc mansum pertinentibus, de meo iure in potestatem et dominium trado prefate Sancte Marie et eius canonicis, sine ulla reservatione, per fide sine enganno, ut ab ista hora in antea neque ego neque alius per me in hoc mansum vel in omnibus ad ipsum pertinentibus requirat vel demandet aliquid. Sane si ego donator aut aliquis homo vel femina, nobili vilique persona, qui contra han cartam donationis insurgerit pro inrumpendo vel frangendo, nullomodo valeat prficere, sed pro solo temptatu, sicut beatus Agustinus dicit, qui Ecclesie aliquid fraudaverit sacrilegium facit, quasi sacrilegus et homicida in inferno cum Iuda traditore portionem accipiat. Et insuper sub anathematis vinculo tandiu ligatus maneat usque dum ad satistactionem veniat. Et insuper hec donatio firma et stabilis tandiu permaneat usque finis seculi veniat.

Acta carta donationis .II. nonas frebuarii, anno .III. ex quo cepit regnare Ledovicus in Francia. Sig+num Raimundi Berengarii comitis, qui hoc donum libens et spontaneus feci, ut ipsa mihi Dei Genitrix iuvetur futuro seculo atque presenti, et propria manu gaudens firmavi et testibus subter notatis firmare mandavi. Sig+num Guilelmi Renardi. Sig+num Berengarii Bernardi. Sig+num Gauceran Macip. Sig+num Raimundi Gauceranni.

S+ RAIMUNDI COMES.

Petrus presbiter dictus, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig (*signe*) num impressi devotus sub die et anno notatis superius.

FUNDACIÓ NOGUERA

92

1111, febrer, 23

Testament de la senyora Sicarda. Nomena marmessors Pere Bernat d'Hostafrancs, Bernat i Ponç, fill seu. Dels béns mobles que té en fa tres parts: una per als clergues de Sant Donat; una altra per a Santa Maria de la Seu, Solsona i Sant Pere dels Arquells del Far; la tercera part és per als cavallers de l'Hospital i del Temple, per a Santa Maria de Guissona i per a Sant Jaume de Galícia. El castell de Montcortès per al seu fill Ponç i els delmes per a Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 441; 584 ∞ 135 mm.

In Dei eterni et Salvatoris nostri Ihesu Christi. Ego domna Sichards volo facere testamentum de rebus meis et eligo manumissores mei[1] Petrus Bernardi de Estafrancs et Bernardi Ugoni[2] et Poncius, filio meo. Precor vos manumissores mei ut si mors michi advenit in isto anno vel in alios annos venientes, potestatem habeatis apprehendere sive de pane et vino et carne, sive vetere quam novo, post obito meo ipsa medietate et date pro anima mea. De ipsa medietate faciatis tres partes. Dimitto unam partem ad ipsos clericos Sancti Donati et sua opera pro anima mea, aliam partem ad Sanctam Marie Sedis sive Celsona et ad Sancti Petri Archels de ipso Far pro anima mea, terciam partem inter Sancti Ospitali sive ad Chavaleria et Sancte Maria Gissone et Sancti Iacobi Galicie, pro anima mea. Adhuc mando de ipsa vexella maiore vel minora, sive challaria et padella, prehendatis manumissores mei ipsa medietate et date pro anima mea ad istis sanctis que sunt supra scriptis. Alium mobile qui remanet relinquo ad Poncius. Relinquo ad Gerallo, filio meo, medietatem de ipsa conamina qui est subtus bassa de Castellar de ipsa enca, cum ipsa medietate de vinea de Bertran, et ipsa pernarda de ipsos homines de Acuta, et .IIII^{or}. parilios de gallines, cum fogaces et civada et vi, quomodo pertinent; et sunt ipsos homines qui faciunt istum sensum: Berenger de Grada et Poncius Bernardi de Sadoni et Guilelmi Berengarii et Arnall Malent et Ponc de Pinel. Et relinquo ad mea filiam de Sanauga ipsa medietate de vinea de Bertran cum ipsa conamina de Talada ab integrum, et .I. parilio de gallines cum ipso pa et vi qui pertinent, que donent Bernard de Chardennes, et sic dono alio parilio de Pere de Cepner. Et relinquo ad Sancti Martini una vinea qui est ad reger, ad luminaria sancta totas quadragesimas. Et relinquo ad Ramon, nutrigato meo, ipsas casas qui sunt prope Sala cum ipsa vinea sutirana de Bertran, cum ipso alod de reger

et chanamar qui ibi est, et ipso alodio qui est ad reger subira prope Arnall Bernat. Et alium qui remanent in ipso termine de Monte Cortes, sive terris et vineis, casis et[3] hominis et serviciis et usaticos et decimis et ipsum castrum de Monte Chortes, cum chavallarios, sic dono ad Poncius, filio meo, ad suum proprium alod, quomodo ego habeo vel habere debeo. Et de tota mea dominicatura que ego habeo in Monte Cortes, quisquis habuit relinquo ad Sancta Maria Celsone ipsum decimum omni tempore et mitto in succesione de Sancte Marie Gissona ipsa honore Sancte Martini vel suis primicias et oblationes, et ipsos clericos qui ibi erant Sancte Marie Gissone, que faciant honorare et servire Sancte Martine. Et si minuit de Gerall sine infante, remaneat ad Ponc. Et si minus de Ponc sine infante, et si minuit de illos ad mea filia et suis. Et qui istum testamentum in alio modo voluit facere ira Dei incurrat.

Actum est hoc .VII. kalendas marci, anno .III. regnante Lezovico rege. Sig+num Sichards, qui istum testamentum mandavi scribere et ad testes firmare rogavi. Sig+num Ramon Berenger de Arano. Sig+num Bernard Ug. Sig+num Petrus Bernardi. Sig+num Sanca. Sig+num Pere de Alsen. Isti sunt testes. Sig+num Guilelmi Castellano.

Radulfus, qui hoc translatavit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Segueix, ratllat*, ut si mors mihi advenit in ipso anno vel in alios annos venientes. 2. Ugoni *interlineat*. 3. *Segueix, ratllat,* vineis.

93

1111, març, 6

Adelaida i el seu fill Hug, segons el precepte del seu fill difunt Guillem de Peguera, donen a Santa Maria de Solsona la dominicatura que tenen a Puigpelat de la Molsosa; però els canonges pagaran la redempció de la dominicatura amb vint-i-quatre morabatins d'or.

ADS. Cartoral I, doc. 142.
ADS. Perg. 442; 130 ∞ 192 mm. Trasllat de 1235.

In Dei nomine. Ego Adalaidis et filius meus Ugo, ex precepto et precibus filii mei defuncti, Guilelmi de Pegera, et ex nostra bona voluntate facimus cartam donacionis Deo et Sancte Marie Celsone eiusque Canonice. Per hanc quidem scripturam donacionis nostre donamus iam dicte Sancte Marie atque eius Chanonice nostram dominicaturam de Puipelad com omnibus suis pertinenciis, scilicet

cum hominibus et casis, cum terris et vineis, cum cultis et heremis, cum silvis et garicis et cum omnibus arboribus cuiusque generis sint, cum prono et plano, cum pascuis et aquis, cum ingressibus et regressibus et ut brevius comprehendam cum omnibus usibus et serviciis que ad profectum hominis pertinent, sicut nos vel antecessores nostri melius habemus vel habuimus. Hoc donum per scriptum facimus Deo et Sancte Marie iam dicte pro anima kari nostri iam dicti Guilelmi de Pegera et pro animabus omnium parentum nostrorum. Set canonici prenominate Sancte Marie redimant hanc dominicaturam predictam .XX.IIII. morabetinis in auro. Est autem hec dominicatura in termino castri Molsose, in loco iam dicto Puipelad. Sicut superius scriptum est, sic donamus hoc Deo et Sancte Marie prescripte atque eius chanonicis ad suum proprium alodium francum, sine ulla retinentia. Siquis vero homo vel femina istam cartam nostre donacionis inquietare voluerit, nequeat perficere quod temptaverit, sed in duplo componat cum sua me-lioracione, et in antea ista carta firma sit omni tempore.

Actum est hoc .II. nonas marcii, anno Domini .III. regni Ludovici regis. Sig+num Adalendis. Sig+num Ugonis. Nos qui hoc scribere mandavimus et manibus nostris firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Poncii de Cerveria. Sig+num Bertrandi de Tarascho. Sig+num Raimundi Guilelmi de Nozed. Sig+num Guilelmi de Nozed. Sig+num Guilelmi de Pinos. Sig+num Raimundi de Belvezer. Sig+num Bernard de Lavanca.

Radulfus qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

94

1111, març, 21

Els senyors Bernat Ponç i Guilla amb els fills Pere, Ponç i Berenguer donen i venen a Santa Maria de Solsona una vinya amb arbres, canemars i llinar del terme de Torà i d'Ivorra. Han rebut del paborde Ramon Guitard el preu de cent mancusos.

ADS. Perg. 443; 401 ∞ 200 mm.
ADS. Cart. I, doc. 307.

Ut ita valeat venditio sicut donatio, vendicio que per voluntate factam fuerit plenam firmitatem habeat sicut donatio; in Dei omnipotentis nomine. Ego Bernardus Poncii simul cum coniuge mea Guila et filiis meis Petro Bernardi et Poncio Bernardi atque Berengario Bernardi, nos simul in unum venditores sumus ac donatores

sumus Domino Deo Sancteque sue Genitrici, cuius ecclesia sita est infra terminos castri Celsone, unam vineam simul cum terra in qua est fundata, sive cum arboribus omnibus que in ea sunt, seu cum cannamares vel linares, simul cum omnibus pertinenciis que nos ibi habemus vel habere debemus. Et advenit nobis hec omnia per voces parentum nostrorum sive per comparacionem seu per ullas voces. Et est hec omnia in comitatu Urgelli sive infra terminos castri Toranni vel inter terminos castri Ivorre, sive in loco quod vocatur Caseloses. Et affrontat ipsa vinea simul cum terra in qua est fundata seu cum omnibus arboribus sive cannamars vel linares de parte orientis in ipsa medietate de torrente unde se escurrit ipsa aqua de Ivorra, de meridie in ipsa pariete que est in capite de ipso orto vel in ipso soler, de occiduo in ipsa Coma de Radolfo, de parte vero circi in ipsa condamina de Bernard, qui iam fuit condam. Et affrontat ipso linar vel cannamar de parte orientis in ipsa aqua, de meridie in terra qui fuit de Radolf, de occiduo in ipsa strata publica, de parte vero circi in ipso linar vel cannamar qui iam fuit de Mir Guifret. Quantum inter istas affrontaciones includunt vel isti termini circumeunt, sic vendimus Domino Deo et sancte sue Genitrici cuius ecclesia hedificata est infra terminos castri Celsone sive ad Canonicam eius: vineam vel terram in qua est fundata, sive cum cannamares et linares, sive cum omnia que nos ibi habemus vel habere debemus; totum tradimus in potestate Domino Deo et Sancte Marie Celsone sive Canonice eius, ad suum proprium alaudem, cum exiis et regressiis cunctis. Sane si nos venditores aut ullus homo vel femina qui contra istam cartam venerit pro inrumpendum, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum componat Deo et Sancte Marie. Et accepimus ex manu prepositi Raimundi Guitardi mancusos .C. in auro Valentie.

Facta est ista carta venditionis vel donationis .XII°. kalendas aprilis, anno .III. Ludovici regis. Sig+num Bernardus Poncii. Sig+num Guilla. Sig+num Petrus Bernardi. Sig+num Poncius Bernardi. Sig+num Berengarius Bernardi. Nos simul qui istam cartam mandavimus scribere et testes firmare mandavimus. Sig+num Petrus Arnalli. Sig+num Berengarius Bermundi. Sig+num Rotulandus Bernardi. Sig+num Arnallus Bernardi.

Petrus sacerdos, qui hanc cartam scripsit iussus et hoc sig(*signe*)num impressi devotus in die et anno prefixo.

FUNDACIÓ NOGUERA

95

1111, abril, 8

Ramon Humbert amb la seva muller Agnès i Bernat Rotllan amb la seva muller Adalèn donen a Déu i a Santa Maria els seus delmes i primícies del terme d'Ogern; renuncien a posar-hi capellà i cedeixen trenta passos per a la sagrera. Tot ho deixen com a alou propi del bisbe Ot. S'enumeren els termes d'aquesta part de la Salsa, que formarà el nou terme d'Ogern, amb l'església de Sant Sadurní de la Salsa.

ADS. Perg. 444; 154 ∞ 279 mm. Trasllat de 1235.

Hoc est translatum bene et fideliter factum .IIIº. nonas marcii, anno ab Incarnatione Domini .Mº.CCº.XXXº.IIII: Igitur in Dei nomine. Ego dominus Raimundi Ugbert et coniux eius domna Adagnes et Bernadus Rodlani et coniux eius Adalen nos insimul per nos et per omnes nostros et omnes alii homines qui stant hodie vel in antea in villa in castrum Ugerno, damus et concedimus et promitimus Domini Dei et beate Marie quod de ista ora in antea donemus decimas et primitias sicut melius eas dare debemus de totos nostros dominicos et de nostro nodrimento, sive de aliis hominis dicti castri Ugerno, et faciamus ei nostros testamentos cum capellano de Sancti Saturnini, et quando de nobis minus venerit aprendamus nostram partem de nostro mobile et donemus per nostras animas, quomodo noster episcopus hoc stabilivit per ipsas ecclesias, nomine Hodo. Et concedimus similiter quod de ista hora in antea non mitamus cappellano in nostra ecclesia Sancti Saturnini, nec retineamus nisi illum quem episcopus nobis debit et quod illum libenter accipiamus et donemus ei totos suos directos, quomodo capellanus melius eos debet abere vel quod teneamus eum ad suum honorem, secundum nostrum posse; et quod non tollamus ei nullam causam de suis rebus in vita neque in morte. Et nos supra scripti seniores damus sacrarium ad nostra ecclesiam Sancti Saturnini .XXX. passos ecclesiasticos, integrum ad suum proprium alodem. Confirmamus itaque et concedimus ad supradicta ecclesia Sancti Saturnini omnem dominium de nostros dominicos in manu et potestate domni Odonis episcopi. Constituimus ei terminos, id est Salsa et pervenit a Vilaplana et venit ad ipsa Bena et pervenit ad collo de Guardiola et pervenit per via publica et pervenit ad collo de Olzadar vel in Roqa Sorigera et in flumine de Altes. Quantum vero affrontationes includunt et isti termini ambiunt, omnis qui infra os terminos laboraverit cum omnes decimas et primicias de omni

re quod nominari potest dantur ad Sancti Saturnini et ad suis clericis. Et nullus omo vel feminas que infra terminos constitutos decimas au primitias usurpet ira Dei inveniat et cum Iuda traditore in inffernum dimergat; set semper integras perveniat ad nostram ecclesiam Sancti Saturnini. Quisquis usurpare et furaverit decimas et primitias omnia accepta reddat in quadruplum et si contenserit excomunicatus sit et alimundus sancte Dei Ecclesie sit extraneus.

Facta carta ista et ipsa donatio .VI° idus aprelii anno tercio regnante Ledovico rex. Sig+num domnus Raimundi Ubert. Sig+num domna Adagnes. Sig+num Bernad Rodlani. Sig+num domna Adalen. Sig+num Raimundus Gilelmi. Sig+num Gilelmi de Pegera. Sig+num Richard Cleranensium. Sig+num Odoni episcopi. Nos mandamus ista carta donationem scribere et testes firmare rogamus. Sig+num Dalmat Bernad. Sig+num Mir Giribert. Sig+num Petro Mironi. Sig+num Oromir. Testes sunt visitores et auditores.

Bernardus sacer rogatus scripsit (*signe*) die et anno quod supra.

Arnaldus de Tolone, capellanus de Altes, qui hoc translatum scripsit et hoc sig (*signe*) num impressit. Guilelmus, presbiter de Ourone, qui istum translatum firmavit et hoc sig (*signe*) num impressit.

Signum Bernardo, capellano de Ssalsa (*signe*).

96

1111, juny, 6

Els vescomtes de Cardona, Bernat i Almodis, cedeixen en sufragi de les seves ànimes a Santa Maria de Solsona un porc i una mujada de vinya que reben del mas Torres del terme de Bergús.

ADS. Cartoral I, doc. 259, f. 97v.

In nomine Domini. Ego Bernardus, gracia Dei vicecomes Cardone, una cum Almodis vicecomitissa, donatores sumus Domino Deo et ecclesie Sancte Marie semper virginis Celsone pro animabus nostris vel parentum nostrorum ipsum mansum de Turris, illud quod nos habemus vel habere debemus, scilicet porcum unum et modiata una vinee, intra fines Cardone, in locum quem vocant Bergurc, que affrontat de tribus partibus in nostris vineis de nos donatoribus, de alia parte in vinea de Petro Raimundo de Turribus. Quod si nos donatores vel aliquis homo aut femina aut inrumpendum venerit contra ista carta, non valeat vindicare, sed componat in duplum,

et cum Iuda traditore Domini et magistri sui sustineat penam cum omnibus suis consentientibus dampnatus in tartaris.

Facta ista donationis .VIII. idus iunii, anno .III. regni Leovici regis. BERNARDUS VICECOMES. Sig+num Adalmodis vicecomitissa. Nos qui hanc cartam mandavimus scribere et testibus firmare rogavimus. Sig+mum Berengario Bernardi. Sig+num Oliver. Sig+num Guilelmo Petri. Sig+num Guilelmo Riamballi.

Petrus Guilelmi presbiteri, qui hanc cartam rogatus scripsit die et anno quo supra (*signe*).

97

1111, juliol, 7

Pere Bernat dóna a Santa Maria de Solsona l'alou de Viver, terme de Rubió, comtat d'Osona, amb la condició que el pugui conservar mentre visquin ell i la seva muller, si és que l'hi deixa en testament; tenint-ho en feu, donarà cada any un parell de gallines. Deixa un mas al seu nebot. Després de la mort d'ambdós tot passarà a l'església de Solsona.

ADS. Cartoral I, doc. 128, f. 49 i doc. 141, f. 54.

In nomine Domini. Ego Petrus Bernardi donator sum ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice omnem meum alodium quod habeo vel habere debeo in locum vocitatum Viver, cum ipsa ecclesia Sancti Martini et cum ipso sacrario qui ibidem est, sive cum ipso manso quod fuit de Arberto Gitardi, omnem meum directum. Est autem hec omnia in comitatu Ausona, in termino de castro Rubione; et advenit mihi hec omnia predicta per voces parentorum vel per ullasque voces. Id sunt terras cultas et heremas et vineas et ortos et trilias et montibus, pronum vel planum, pratis, pascuis, silvis, garricis et arboribus diversis generis, aquis, aquarum, vieductibus vel reductibus et cum omnibus quod ad usum hominis pertinet vel pertinere debet et cum suis affrontacionibus. Hoc donum facio propter Deum et remedium anime mee et parentum meorum, ut ipsa Dei Genitrix sit nobis in remissionem omnium peccatorum nostrorum. In tali vero conventu facio hoc donum supra scriptum ut ego Petrus Bernardi teneam in vita mea per fevum Sancte Marie; et donem per unumquemque annum pario .I. de gallinas. Post obitum vero meum, simili modo teneat uxor mea in vita sua, si ego illi dimisero in testamentum meum, et non possit vendere nec alienare ad ullus hominis vel feminas; et post obitum eius omni

honore predicto revertatur in potestate Sancte Marie Celsone et eiusdem Canonice, francum et legitimum habeat omni tempore sine ulla inquietudine. Et ipso manso qui fuit de Arberto Gitardi concedo Guilelmus, neptis mei, in vita sua, et si ille obierit remaneat ad alius frater Berengarius similiter. Post obitum eorum revertatur Sancte Marie Celsone ad habendum vel possidendum sine ulla inquietudine, sicut superius scriptum est. Quod si ego donator aut aliquis homo vel femina qui contra ista carta donacionis venerit ad inrumpendum, non valeat, sed componat in cadruplum cum omni sua melioracione; et in antea ista carta donacionis firma permaneat omni tempore.

Actum est hoc nonas iulii, anno .III. regni Ludovici regis. Sig+num Petrus Bernardi, qui ista donacionis carta feci scribere et firmavi et testibus firmare rogavi. Sig+num Sicardis. Sig+num Petrus de Mediano. Sig+num Berengarius, frater eius. Sig+num Guilelmus, alius frater. Sig+num Guilelmus de Vite. Sig+num Bertran de Pui de Cet. Sig+num Petrus de Puiol.

Berengarius, qui hoc scripsit cum die et anno quo (*signe*) supra.

98

1111, setembre, 15

Testament del sacerdot Guillem, nomena almoiners Guerau Gombert, Ponç Bernat, Oliba Trasver i Arnau Miró. Fa llegats a les esglésies de Joval i altres veïnes, als hospitalers, a la Seu d'Urgell i a Ripoll.

ADS. Perg. 445; 430 ∞ 200 mm.

In Dei eterni et Genitricis pie. Ego Guilelmus sacer timeo et paveo penas inferni et cupio pervenire ad gaudia eterna premia Paradisi. Sed hunc, fragilitatis mee metuens kasu nequando, absid, in repentina mors mihi perveniat, et hunc testamentum meum fieri voluero ut universet que mandavero (...)[1] atque vixsero, firmum et stabilitum permaneat ut robori suo obtineat firmitatem; exceeptus quod ego manibus meis dedero et enim celestia remedia sunt querenda. Tunc primum sic iubeo atque discerno in istum testamentum, ut si mors mihi adveniat in via Sancte Yachobi, vel (...)[2] anno (...)[3] annos aud ante quam alium testamentum recuperare possum. Et fiant helemosinarii mei, id est, Gerallus Gonberti et Poncius Bernardi et Oliba Trasveri et Arnallus Mironi. Isti abeant licencia ad aprehendere omnem meum mobilem et donare pro anima mea quando ego manda(...)[4]. Et mando, que de ipso mobile que est in ipsa mansione, de pane et vino vel de bestias minutas,

porchos cum oves, ipsa tercia parte pro anima mea. Et ad Sancta Maria Sedis Urgelli semodio .I. de ordeo et quartera .I. de formento, et alia de vino. E ad Sancta Maria Celsona modios .II. de ordeo et modio .I. de forment et modio .I. de civada et modios .II. de vino et porch .I. et cub .I. et tona .I. et tina. I. Et ad Sancta Maria de Ripullo modios .II. de ordeo et semodio .I. de formento et modio .I. de vino. Et ad Sancti Michaelis et ad Sancti Martini quarteres .III. et quartera .I. de forment et modio .I. de vino et tonna .I. qui fuit de Gonball, et barril .I. que emi de Pere Guilelmi, et tina .I. Et ad Sancti Poncii quarta .I. de ordeo et alia de vino, et sester .II. de formento per lumen. Et ad fraterna Sancti Stephani de Olius sollidos .II. Et ad fraterna Sancte (...)[5] solidos .II. Et ad Sancti Martini de Riner solido .I. Et ad Sancti Petri de Ortoneda alio. Et ad Sancti Iusti alio. Et ad Dominicus, sacer Sancti Iusti, sollidos .IIII. Et ad Sancti Martini de Vilapedres solido .I. Et ad ipso Ospital de Ierusalem solidos .IIII. Et ad Guilelmi Soler semodio .I. de ordeo. Et ad Bernardus scriba solido .I. Et ad ipso ospital de Sancta Maria Celsona sic remaneat ipsum meum lectum, quot .I. et guadegga .I. cum ipso plomaz. Et ad Ermessen, soror mea, sic remaneat asina .I. Et ad Mir, filio suo, (...)[6] .I. Et ad Sancta Maria Ripullo barril .I. qui tenet modios .II. Et ipsas duas partes de ipso mobile de ipsa mansione remaneat ad Arnall et ad Ermessen, coniux sua. Et ad Sancta Maria Celsona sic remaneat ipsum alaudem que habeo ad (Tussen) (...)[7] que emi de Mir Iozfret vel de fratri suo Onofre, cum ipsum alaudem de ipso lomar et cum ipsa vinea de ipso pugal et cum ipsos .II. commelars de vineas qui sunt ad ipsa kal, et ipsa plana de vilar qui est vinea, et kasa .I. qui est fores porta, prope ipso kampo cum solo (...)[8] introitibus et exitibus eorum. Et teneat Ermessen et filiis suis ad laboracione, et donet ad Sancta Maria suum directum. Et ipsas meas vineas que abeo ad ipsos melix sic remaneant ad ipso Hospital de Iherusalem. Et ad Sancta Maria Ripullo sic remaneat ipsas vineas que abeo ad Sancti Poncii, exceptus ipsa sort que est ad ipsa pexera, cum ipsas vineas que abeo in Sendret, ad villa Belador. Et ad Sancti Poncii ipsa sorte qui est ad ipsa pexera per lumine. Et ad Sancti Micahelis et ad Sancti Martini sic remaneat ipsa vinea que est ad ipsa Volpellera, cum ipso almude que dicunt de Ricarda, et cum ipsos ortals qui sunt prope Sancti Micahelis, que hemi de Gersen vel de eredes suos et de Petro Guilelm. Et sacrario .I. quod emi de Mir Onofret et ipsos oliveros qui sunt ad kapud Sancti Michahelis sic remanent ad ipsas ecclesias per lumen. Et teneant Ermessen cum filiis suis in vita illorum ad

servicium de ipsas ecclesias. Et ad Sancti Martini de Villapedres sic remaneat ipsum (...)[9] de ipsa connamina qui prope est (...)[10] per lumen. Et hec omnia persoluta, si rem remanet de meum mobile vel de meum directum de pane et vino, tam de vetere quam de novo veniente, sive de nullam rem ubi invenire potueritis totum dare pro anima mea (...)alem[11] mercedem melius cogitetis. Et alios meos alaudes qui remanent, que abeo in Yoval vel in terminos de Riner sive in terminos valle Lordense, id sunt terras et vineas, kasas, kasalibus, ortis, ortalibus, omni genera arborum qui mihi advenit de parentorum vel de comparacione sive per omnesque voces, sic remaneant ad Ermessen, et teneat et possideat in vita sua sine blandimentum de nullum ominem vel feminam. Et post obitum suum remaneat ad Mir et (...)[12], filios suos.

Hactuum est hoc. Hec omnia constituit Guilelmus sacer, sana mente et memoria integra. Si quis ullusque omo vel femina qui contra hunc testamentum istum disruptor aut contrarius fuerit au frangere voluerit, in primis ira Dei inveniat et cum Iuda traditore porcionem accipiat in infernum, et secundum legem et iusticiam in duplo satisfaciat, et peccatum meum anima illius obligatum siad. Et hunc testamentum ad me factum inrumpi non permitit (...) (...)[13] in omnibus plenam abeat firmitatem.

Facto testamento isto .XVII°. kalendas octobris, anno .IIII. regnante Leudevico rege. S+ Guilelmus sacer, qui istum testamentum mandavit scribere et manibus propriis firmavit et ad testes firmare rogavit. S+ Guilelmi Guifret. S+ Ramon Mir. S+ Ramon Duran. Isti sunt testes visores et auditores. S+ Gerallus priori. S+ Raymundus Arnalli levita. S+ Iozpertus levita.

Bernardus subdiachonus scripsit sub (*signe*) die et anno quo suppra.

1. *Esborrat*. 2. *Esborrat*. 3. *Esborrat*. 4. *Esborrat*. 5. *Esborrat*. 6. *Esborrat*. 7. *Esborrat*. 8. *Esborrat*. 9. *Esborrat*. 10. *Esborrat*. 11. *Esborrat*. 12. *Esborrat*. 13. *Esborrat*.

99

1111, setembre, 23

Berenguer Bernat de Freixenet i la seva muller Guilleuma donen a la filla i al gendre l'alou de Torredenegó, on Santa Maria de Solsona hi té una perna. Els traspassen també unes famílies d'Altarriba, Concabella i Altet que són al seu servei.

ADS. Perg. 446; 312 ∞ 72 mm.

ARXIU COMARCAL NOGUERA

In nomine Domini. Ego Berengarius Bernadi de Frexaned et coniuge mea Guillelma donatores sumus vobis Bernado de Bioscha et filia nostra Dulcia, coniuge eius, alaudem nostrum quod abemus in Lobere, in vocitato loco Turre Negonis. Ed advenit mihi Berengario hereditate vel matri mee dimissione. Quantum nos ibi habemus vel habere debemus donamus vobis ad vestrum proprium alaudem, excepta perna .I. Ysarni de espelta, quam dimissit mater mea Sancte Marie Celsone, et alium quod abemus vel habere debemus in Alta Riba, et unum hominem cum servicio que facere debet. Et donamus in Concabela duos homines cum servitio que facere debent, videlicet Arnallus Petri et Arnallus Torti. Hec omnia supra scripta donamus vobis prescriptis ad vestrum proprium alaudem. Et propter hec donacio donamus desuper unum hominem Raimundus Poncii qui est in Alted, cum servicio que ad nos debet facere.

Facta ista donacio .VIIII. kalendas octobris, anno .IIII. regnante Ledovici regis. Sig+num Berengarii de Frexaned. Sig+num Guillelma, uxori eius. Nos qui ista donacio fecimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Berengarii, filii eorum. Sig+num Bernardo Falcs. Sig+num Petri Guillelmi de Yvorra. Sig+num Gaucerandi de Laur.

Ioannes sacerdos, qui hoc translatum scripsit et signum (*signe*) impressit.

100

1111, setembre, 30

Nèvia, els seus fills i el senyor Berenguer Ricard venen a Guadall, la seva muller Estefania i als seus fills vinyes, cases i altres terres, situades al comtat d'Urgell i al castell de Clarà, al lloc anomenat Perafita, que confronta a ponent amb el terme de Castellar. N'han cobrat sis unces d'or o l'equivalent.

ADS. Perg. 447; 242 ∞ 110 mm.

In nomine Domini. Ego Nevia et filiis et filias meas atque netos meos et domnus Berengarius proli Ricardus, vinditores sumus nos simul in unum ad te Gudal et uxorique tue, nomine Stefania, et filiis et filias vestras. Per hanc scripturam vindicionis nostre vindimus nos vobis, id sunt terras et vineas, casas, casalibus, ortis, ortalibus, linares et canamares, cultum vel eremum, pratis, pascuis, silvis, garicis, fontanulis, petras, mobiles vel inmobiles, alciores vel subteriores, prono vel plano. Et est ipsum hec omnia supra scripta

in comitatum Urgelitensis vel castrum Clera, in locum vocatum ad Petra que vocant Fita. Abet autem afrontaciones ipsum hec omnia suprascripta a parte orientis in alode de Guitard Gisal, que est condam, et de occiduo afrontad in termino de Castelar, et de contra septentrionalem afrontad in villa que vocant Genis. Quantum infra istas afrontaciones includunt et isti termini continent sic vindimus nos vobis ipsum hec omnia supra scripta, cum exis et regresis earum et cum suis censis et cum suis apertinensis qui ad ipsum capud mansum pertinet. Et de nostro iuro in vestro tradimus dominio potestatem ad vestrum proprium alode facere vestras volumptates. Et est in precio placibile sex uncas in auro in rem valentem. Et est manifestum. Quod si nos vinditores ad uullus omo vel feminia qui ista carta vindicionis venerit adisrumpendum, non hoc valeat vindicare, set quadruplum vobis componat. Et ego Nevia in meis responsis dixit (*sic*), quod non possum probare per me neque per viruum meum neque per nullum ominem neque per uullam fulcionem, quia de ipsum alode nullum censum nec nullum obsequium non debet exire ad nullum seniorem neque ad nullum vicarium neque ad nullum saionem, et si est francum et legitimum, et ad me Nevia advenit mihi per patrem meum sive per parentorum sive per uullasque voces. Et ista carta firma stet modo post modo vel omnique tempore.

Facta ista carta vindicionis .II. kalendas octuber, anno .IIII. regnante Leduico Rex. Sig+num Nevia, cum filiis et filias meas et netos meos et genre meo. Sig+num Berengarius Ricard, qui ista carta vindicionis mandavimus scribere et ad testes firmare fecimus. Sig+num Girbert Duran. Sig+num Mir Borel. Sig+num Pere Duran. Isti sunt testes, visores et auditores et per punctum firmatores.

Guillem sacer rogatus scripsit die (*signe*) et anno quod supra.

101

1111, desembre, 4

Guillem Ramon i la seva muller Guilla donen a Santa Maria de Solsona uns alous que tenen prop del Mujal de Santa Susanna, a la Llosa o al Pla de Segarret. Ho fan amb la condició que ho puguin conservar mentre visquin, pagant la tasca cada any.

ADS. Cartoral I, doc. 264, f. 99v-100r.

In nomine Domini. Ego Guilelmus Raimundi et uxor mea Guila per hanc scripturam donationis nostre donamus Deo et Sancte Marie

Celsone et eius canonicis sortes novem alaudii, quas habemus ad ipsum Moial de Sancta Susanna, et sortes .II. alaudii ad ipsa Losa, et in medio Plani de Sogaret sortem .I. de alaudii, et in campo de Fels sortem .I. alaudii, et ad ipsos Avellaners sortes .II. de vinea, et in ipso capite de Segaret sortes .III. de vinea. In tali convenientia facimus hanc donationem quod nos teneamus ista in vita nostra et quod donemus ipsam taschamque inde exierit in omni vita nostra Sancte Marie iamdicte et eius chanonicis. Post obitum vero nostrum remaneat omnia hec supra scripta prenominate Sancte Marie ad suum proprium alaudium francum et legitimum. Sicut superius dictum est sic donamus nos Deo et Sancte Marie Celsone omnia suprascripta pro animabus nostris et parentum nostrorum. Sunt autem hec omnia in comitatu Urgelli, in termino de Santa Susanna, in locis iam superius nominatis. Siquis vero homo vel femina istam cartam inquietare voluerit, nequeat peficere, set in duplo componat cum sua melioratione. Et in antea ista carta firma sit.

Actum est hoc .II. nonas decembris, anno .IIII. regni Ludovici regis. Sig+num Guilelmi Ramundi. Sig+num Guile, uxoris eius. Nos qui hoc scribere mandavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Ramundi Arnalli de Todela. Sig+num Guilelmi Raimundi de Oliva. Sig+num Petri Otonis.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

102

1111, desembre, 5

Pere Arnau ven a Déu i a Santa Maria de Solsona els drets que té a qualsevol lloc del terme d'Olius i concretament al Cerc. En cobra dinou sous.

ADS. Perg. 448; 280 ∞ 114 mm.

In nomine Domini. Ego Petrus Arnalli per hanc scripturam vindicionis mee vindo Deo et Sancte Marie Celsone et eius chanonicis ad domum helemosinariam eiusdem loci omnes meos directos quos habeo vel habere debeo in omnibus terminis de Olius vel in ipso loco de Cercs, scilicet de casis et ortis et vineis et alodiis universis, cultis et heremis, pascuis, silvis et garricis et de omnibus arboribus cuiusque sint generis et de omnibus usibus et serviciis que ad profiscuum hominis pertinent. Sicut superius scriptum est sic trado ego predictus Petrus et delibero omnia prescripta iam dicte Sancte Marie et eius cannonicis ad voluntatem suam faciendam; et

accipio ab ipsis chanonicis solidos .XVIIII. optime monete. Sunt autem hec omnia in comitatu Urgelli, in terminis de Olius, in loco iam dicto Cercs. Siquis vero homo vel femina istam cartam inquietare voluerit, nequeat perficere, sed in dupplo componat cum sua melioratione.

Actum est hoc nonas decembris, anno .IIII. regni Ludovici regis. Sig+num Petri Arnalli, qui hoc scribere mandavi et testes ut firmaren rogavi. Sig+num Bernardi Mironis. Sig+num Raimundi Oalgari. Sig+num Arnalli Yvern. Sig+num Martini de Travers.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

103

1111, desembre, 28

El comte Ramon Berenguer III de Barcelona i la seva muller Dolça donen a Santa Maria de Solsona un mas del comtat de Barcelona, a Caldes, que limita amb Castellar (del Vallès).

ADS. Cartoral I, doc. 62, f. 27r-28v.

In nomine Domini et in virtute Sancte Trinitate. Ego Raimundus Berengarii, Barchinonensis comes et marchio, una cum coniuge mea comitissa, nomine Dulcia, donator sum Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice, que sita est in Urgellensi comitatu, infra fines predicti castri Celsone. Per hanc scripturam nostre donacionis donamus predicte ecclesie unum mansum in Barchinonensi comitatu, in locum quem vocant Calles. Et fuit manus iste cuiusdam hominis nomine Dach. Et damus mansum istum ecclesie iam dicte cum terris et vineis, cultis et incultis, cum prono et plano, cum exiis et regressiis, cum pascuis, silvis et garricis, cum arboribus, pomiferis et inpomiferis, cum districtis et mandamentis, cum cacis et lignis et cum omnibus que ad istum mansum pertinent et pertinere debent in quibuscumque locis sint. Sicut nos habemus et habere debemus totum damus et tradimus in potestate Sancte Marie et eius Canonice ad habendum vel possidendum omni tempore, sine aliqua reservatione. Et advenit ad me, Raimundum Berengarii comitem per voces parentum meorum, et ad me Dulcia per vocem comitis viri mei. Et habet affrontationes mansus iste a parte orientis in aqua que discurrit per Calles, a meridiana parte in turre Arnalli Guilelmi, ab occidentali parte in terminis Sancti Menati et Castelar, a parte vero circii in terminis de Laceres. Quantum affrontationes iste includunt et ist termini circumeunt, quantum ad istum mansum

pertinent, totum donamus Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice, sicut superius dictum est. Et hanc donationem facimus propter remedium animarum nostrarum et parentum nostrorum et propter lampadem concinendam, ut iugiter ardeat ibi ante altare Sancte Marie, ut ipsa Dei Genitrix succurrere dignetur omnibus necessitatibus nostris. Sane si aliquis homo vel femina contra hanc cartam venerit ad inrumpendum, non hoc valeat perficere, sed in duplo componat cum omni sua melioratione. Et in antea ista carta firma sit omni tempore.

Actum est hoc .V. kalendas ianuarii, anno .IIII. regni Ludovici regis. S+ RAIMUNDI COMES. Sig+num Dulcie comitisse, qui hanc cartam fecimus scribere et manibus propriis firmavimus. Sig+num Ermengaudi Raimundi. Sig+num Guilelmi Raimundi, fratris eius. Sig+num Guilelmi Sendredi. Sig+num Arnalli Mager. Sig+num Guilelmi Ramundi. Sig+num Ramundi Arnalli. Sig+num Guilelmus Mager. Sig+num Gerberga. Sig+num Reichel de Ortis.

Gerallus levita, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

104

1112, gener, 9

Guilla dóna a Santa Maria de Solsona un mas a Montdarn, comtat del Berguedà. El conservarà com a feu de Santa Maria mentre visqui i abonarà una perna pel benefici.

ADS. Perg. 449; 377 ∞ 147 mm.

In nomine Domini. Ego Guilla facio kartam donationis Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice. Per hanc scripturam donationis mee dono Sancte Marie Celsone unum mansum qui est in Cercuns; et est mansus iste in comitatu Bergitanensi, in loco qui dicitur Musan Darn. Advenit autem ad me mansus iste per vocem genitorum meorum, sive per omnes voces. Et sicut superius scriptum est dono Sancte Marie istum mansum ob remedium anime mee vel parentum meorum; ut habeat et teneat istum mansum solidum et liberum, sine blandimento cuiuscumque hominis vel femine, sicut ego illum habeo vel habere debeo vel sicut melius habuit pater meus Tedmar Geruz, cum terris et vineis, casis atque casalibus, ortis, ortalibus, pratis, pascuis, silvis, garricis, ortis ortalibus, fontibus atque fontanulis, cum arboribus, pomiferis vel inpomiferis, cum exiis et regressis et suis cunctis pertinentiis. A parte orientis afrontat in terminos de Fonoled, de meridie in terminis de Sent Pere de

Eglesiola, ab occiduo in terminos Sancti Iohannis de Musan Darn, a septentrionali parte in terminos Montis Maioris. Quantum isti termini includunt vel afrontationes ambiunt, totum quod ibi habeo vel habere debeo[1] dono Sante Marie Celsone et eius Canonice ut faciant eius loci habitatores quod eis libitum fuerit. Et ego in presenti dono Sancte Marie istum mansum ut habeat et teneat eum, et ego recupero illum mansum per fevum Sancte Marie in vita mea; et Sancta Maria habeat inde in vita mea unam pernam propter beneficium. Post obitum meum solidum et liberum habeat Sancta Maria sine aliqua reservatione. Sane si ego donatrix aut aliquis homo vel femina contra hanc cartam venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum componat cum omni sua melioracione.

Actum est hoc .V. idus ianuarii, anno .IIII. regni regis Ledovici. Sig+num Guille, que hanc cartam feci scribere et manibus propriis firmavi testibusque firmare mandavi. Sig+num Raimundi Guitardi. Sig+num Guilelmi Martini. Sig+num Dominici. Sig+num Iohannis. Sig+num Petri Raimundi. Nos hoc vidimus et firmavimus +. Sig+num Petri Raimundi, filii istius Guille donatricis, qui hoc laudo et firmo.

Gerallus levita, qui hoc scripsit die et anno quo (*signe*) supra.

1. *Segueix, ratllat*, totum.

105

1112, febrer, 3

Guillem Iospert de Rubiol, el seu fill Pere, la muller d'aquest Sança i Guillem donen a Pere Sanç les terres i cases que tenen a Llobera i a Olius; cosa que no volgué fer Pere de Rubiol.

ADS. Perg. 450; 248 ∞ 74 mm.

In nomine Domini. Ego Guillem Yozpert de Rrubiol et Pere, filio meo, et coniux tua (*sic*) Sanza et Guillem donatores sumus ad te Pere Sancii. Per hac scriptura donacionis donamus vobis terras et vineas et kasas, arboribus, cultum vel ermum, ipsas meas voces vel ereditates que abeo in Lobera vel in Olius, in locum que dicunt Comaioncos vel Cerch, et hoc dono supra scriptum, donamus nos a Pere Sancii per malum que Pere de Rrubiol fecit, unde directum non voluit facere nec emendare; sic donamus vel emendamus, quomodo supra scriptum est; quantu abeo vel abere debemus. Et est manifestum.

FUNDACIÓ RODERA

Facta ista donacione .III. nonas frebuarii, anno .IIII. renante Ledovico rege. Sig+num Guillem Iozper. Sig+num Pere. Sig+ Sanza. Sig+num Guillem, qui mandavimus scribere et firmare rogavimus. Sig+ Guillem Remon de Taravall. Sig+ Bertran. Sig+ Ponz de Belveder, qui sunt testes.

Sig+ Gerall de Montros.

106

1112, març, 10

Arnau Ramon i la seva muller Sança, feudataris, penyoren l'honor que tenen a Lladurs a la canònica de Santa Maria de Solsona, a causa d'un deute de vint morabatins d'or. Recobraran la seva honor si els retornen abans de Pasqua. Entretant els homes del Solar faran la jova a favor de Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 451; 247 ∞ 126 mm. Carta partida per ABC.

In nomine Domini. Ego Arnallus Ramundi et uxor mea Sancia impignoramus Deo et (Sancte Marie Celsone et Gauzperto)[1], eiusdem loci preposito, et aliis canonicis omnem nostrum honorem quem habemus in Ladurz et (...)[2] scilicet terras et vineas, casas et homines et omnes usus et servicia omnia que ibi habemus. Et accipimus de Sancta Maria morabetinos .XX. in auro. In tali convenientia quod si nos reddiderimus .XX. morabetinos in auro iamdicte Sancte Marie et eius canonicis ad canonicis ad Pascham, recuperemus nostrum honorem. Sin autem teneat Sancta Maria et eius canonici hoc pignus prescriptum usque ad aliud Pascha, de anno in annum. Et nostri homines de ipso Solario faciant iovam Sancte Marie et eius canonicis in supradicto pignore sicut nobis scient facere. Quod si facere noluerint ipse baiulus Sancte Marie habeat potestatem distringendi illos ad ipsam iovam, nec possit redimere ullus homo vel femina nisi nos et infantes nostri.

Actum est hoc .VI. idus marcii, anno .IIII. regni Ludovici regis. Sig+num Arnalli Ramundi. Sig+num Sancie, uxoris eius. Nos qui hoc scribere mandavimus et testes ut firmarent roga(vimus)[3]. Sig+num Arsendis. Sig+num Stephanie. Sig+num Beatricis. Sig+num Guillelmi Raimundi. Sig+num Petri de S(ole)r.[4] Sig+num Berengarii de Ceresia.

Radulfus, que hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Esborrat*. 2. *Esborrat*. 3. *Esborrat*. 4. *Esborrat*.

DOCUMENTS

FUNDACIÓ
NOGUERA

1

Primera meitat del segle XII

El prepòsit Guillem es queixa de Berenguer de Malgrat a causa dels abusos a què, sovint, sotmet els seus homes, els seus béns, el seu batlle i fins i tot a ell mateix; i de la presa que fa dels drets de Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 495; 340 ∞ 85 mm.

Hec sunt querimonie quas facit Guilelmus, Celsonensis prepositus, de Berengario de Malgrad. Conqueritur enim de illo prepositus, quia ipse est loca(...)ius[1] de honore Sancte Marie et non vult facere servicium quod facere debet preposito. Sed contrafacit ei et hominibus suis multa contraria. Vastat namque cunctis bestiis dominicaturam Sancte Marie et suorum hominum. Conqueritur iterum prepositus de Berengario que stante illo in suo hominatico arripuit ei vi suum blad; et deshonestavit homines suos et baiulum per duos annos preposito proferente ei directum. Altera vero vice abstulit Berengarius preposito megerias .XVI. de ordeo. Conqueritur adhuc prepositus de Berengario, quia violavit casas ecclesie et homines inde violenter abstraxit et redimere fecit. De molendino autem Sancte Marie, ubi nullum debet habere destrictum, eicit Berengarius homines prepositi, et facit ibi molere suum blad et cuiuscumque vult. Quesivit prepositus Berengario firmamentum directi, quod ipse facere noluit; et propter hoc amparavit ei prepositus quod per illum tenebat; et Berengarius desamparavit ei presumptuose quod prepositus amparaverat. Alaudia vero militum, ubi nullum debet habere mandamentum inquietat hominibus qui ea tenent, et forcias ibi facit multas. Quando autem homines Sancte Marie fatiunt dampnum preposito et ipse requirit ab eis firmamentum directi, Berengarius vetat eis ne firment directum preposito. Quadam vero die, dum staret prepositus in Malgrad venit Berengarius contra eum com hominibus eiusdem ville, armatis cum balistis ut invaderent eum. Conquerit etiam prepositus de Berengario que capit gavitas de hominibus de Malgrad, quas non debet habere. Et facit forcias hominibus de tragins et de ioves que nunquam adquisivit nec habere debet. Nuper vero invasit Berengarius ipsum prepositum iracundia plenus, et percussit suum bailum et suos homines ante suam presenciam et deshonestavit eum et presumptuose diffidavit.

1. *Trencat*.

FUNDACIÓ NOGUERA

2

Primera meitat del segle XII

Memorial dels delmes que els senyors del Mor donaren a Santa Maria de Solsona dels dominis que els pertanyien: Guillem Ramon de Santafè, Guerau Radulf, Arnau Guillem de Guspí, Bernat Guillem de Talteüll, que tenien béns a Ivorra, a Viver, a Anglesola, a Tàrrega, al Mor, a l'Ofegat i a Altet.

ADS. Perg 344; 462 ∞ 110 mm.

Memoria de ipssas decimas quas dederunt ipssos seniores de Mor ad Sancte Marie Celsone de ipssorum dominicis, quos illos retinuerunt ad illorum reles. In primis Guilelmus Raimundi Sancte Fide et Gerallus Radulfi sive Arnaldus Guilelmi de Albespi et fratri suo Raimundus Guilelm, et Bernardus Guilelm de Talteuil sive Olomar, que dedit ibi una vinea. In primis Guilelm Raimon de Sancta Fide de ipssa sorte de Petra Fita, de ipsso termino de Luza, usque ipssa strata sic donavit ad Sancte Marie Celsone, medietate de ipssum decimum, et ibi prope de Arnaldi Guilelm et fratri suo de alia pecia similiter; et in alio loco ad ipsso Espinalb de Guilelm Raimundi Sancte Fide similiter. Prope termino de Anglerola una de Bernad Guilelm de Talteuil similiter. De Arnaldi Guilelmi <et> fratri suo, ibi prope similiter. De Gerallus Radulfi similiter. Et ibi prope ad curbo de ipssa conamina de Guilelm Remon Sancte Fide similiter, de superius ipssa strata sive de subtus. In alio loco de superius de Geral Radolf similiter, de ipssa strata qui vadit ad Anglerola et vadit ad ipsso reger vel qui discurrit in Anglerola. De superius ipsso Viver, que dicunt de Urgello, alia sorte de Arnaldi Guilelmi et fratri suo, de ipssa strata qui pergit ad Anglerola et pervadit ad ipsso reger. In alio loco de superius de Guilelm Raimon Sancte Fide alia de ipsso Podol pervadit ad reger. Alia sorte qui aput ipssa se tenet de Gerallus Radulfi de ipssa serra unde ambulamus ad Mor, vel pertinuit ad ipsso reger similiter. In alio loco ad ipsso Bezols una sorte de Bernardus Guilelmi de Talteul. In alio loco ad ipsso Ppedriz; alia sorte de Gerallus Radulfi de ipssa strata qui exiit de Mor usque ad reger similiter. Ibi prope alia de Arnallus Guilelm de Albespi de ipsso Peetrici et pervadit ad reger similiter; et ad ipsso Podol sive ad ipsso Petriz superius sortes duas de Bernardus Guilelmi de Talteull. Et ad ipssa serra de Tarega pecia .I. de vinea de Gerallus Radulfi, ad ipsso collo unde ambulamus ad Ofegad medietate de .Iª. sort de Guilelm Remon Sancte Fide; de ipsso alod de Sunger de Montefalco et finit in ipssa serra; et

in ipssa sorte de Compang Radolfi ad ipsso prad pecia .Iª.; et ad ipsso collo de Olomar Davi, de subtus ibi prope .Iª. vinea que donavit ibi Ollomar Davi. Et in ipssa sorte qui apud ipssa se diviserit qui fuit Gerallus Radulfi ad ipsso prad alia petia de terra; et in ipssa serra unde ambulamus ad Alted pecia .Iª. de vinea. De ipsos alodes vel vineas qui supra ibi non sunt scriptos, sic fuit datum ad Sancte Marie Celsone medietate de ipssum decimum qui inde exierit usque in finem seculi pro animas illorum.

3

Primera meitat del segle XII

Pere Sanç dóna i defineix a l'església de Solsona el que posseeix a Llobera, que havia estat de Bernat Guifré de Navès i d'Arnau Gauspert de Talteüll.

ADS. Cartoral I, doc. 234, f. 88r i v.

In nomine Domini. Ego Petrus Sancii per hanc scripturam donationis mee dono et diffinio et dimitto Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius canonicis ipsum alodium quod tenet Sancta Maria in Lobera, quod fuit de Bernardo Guifredi de Navazes et de Arnallo Gauzperti de Tauteul et de fratribus suis. Sicut superius scriptum est sic dono ego Petrus Sancii predicte Sancte Marie iam dictum alodium et de meo iure en eius trado dominio et potestate, cum introitibus et exitibus, ad suum proprium alodium, ad faciendam suam voluntatem sine alterius vinculo. Siquis vero homo vel femina istam cartam inquietare voluerit, nequeat perficere, set in duplo componat cum sua melioratione; et in antea ista carta firma sit.

Actum est hoc .VIII. kalendas setembris. Sig+num Petri Sancii, qui hoc scribi mandavi et firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Carbonelli. Sig+num Arnalli Bernardi Sancti Iusti. Sig+num Bernardi de Uliana.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressi.

4

1100, octubre, 14 o 1101, octubre, 14

El vescomte Guerau Ponç, la seva muller Gelvira i els seus fill Ferrer i Bernat Guerau donen a Santa Maria de Solsona la seva

FUNDACIÓ NOGUERA

capellania de l'Aguda anomenada de Sant Salvador, l'església de Santa Maria, i la de Sant Gil a Torà, amb totes les altres esglésies. També li donen un home que habita a la Cirerola, Guillem Arnau. Totes les propietats són al comtat d'Urgell.

ADS. Cartulari I, doc. 38, f. 16r.

In nomine Domini. Egeralli (*sic*) Poncii vicecomite et coniux mea nomine Gelvira et filios suos nomine Ferrer et Bernard Gerall per hanc scripturam donationis nostre donamus chapellaniam ecclesiam nostram de Aguda, nomine Sancti Salvatoris, qui est mater ecclesie, et ecclesiam Sancte Marie, qui est inter villa et ecclesiam Sancti Egidii, qui est inter Torani, simul cum alias ecclesias qui sunt aut erunt infra terminibus de Aguda, ad Domino Deo et ad Sancte Marie Celsone et eius Canonice, cum decimis et primiciis et cimiteriis adque oblationibus tam vivorum quam defunctorum, et cum terris ac vineis et omnibus mobilibus vel immobilibus, quecumque habent modo vel in antea, Deo annuente, adquisierit, et cum stabilimentum clericorum qui ibi sunt vel in antea erunt, cum districtis et mandamentis atque placitis, qui de huius ecclesias adveniunt. Et adiungo ad hoc donum unum hominem qui est ad Ciresolam, nomine Guilelm Arnald, cum suum censum quod nobis debet facere omni tempore. Et est hec omnia donatio in comitatu Urgelli. Terminantur autem hec donatio a parte orientis per terminibus de Fontaned, a mediano quoque parte per terminibus de Ivorra vel de Bechfred, ab occidentali quoque plaga per terminibus de Talteul vel de Bioscha, a septentrionali quoque parte per terminibus de Loberola vel de Valfraosa. Quantum infra prefatas afrontationes habent vel habere debent supra dictas ecclesias totum cum omni integritate donamus atque concedimus prefate Sancte Marie Celsone et eius Chanonice, cum exiis et regressiis et pertinentiis cunctis, propter Deum et remedium animarum nostrarum et omni parentorum nostrorum, sicut superius scriptum est, de nostro iure in dominium et potestatem tradimus prefate ecclesie et eius Canonice ad abendum vel possidendum omni tempore. Sane si ego donator Geralli Poncii et successoribus meis, aut aliquis homo vel femina qui contra hanc donationis cartam veneret pro inrumpendum, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum ei componat cum incremento tocius meliorationis. Et in antea hec donatio firma permaneat donec finis evi veniat.

FUNDACIÓ NOGUERA

Facta carta donationis II. idus octobris, anno ab Incarnatione Domini .Iº.Cº. Regnante regi Philipi in Frantia anno .XL.II. Sig+num Geralli Poncii vice comite. Sig+num Gelvira. Sig+num Ferrer. Sig+num Bernard Gerall. Nos qui hanc cartam donationis scribere iussimus et ad testes firmare mandavimus. Sig+num Ramon Arnall de Rivo Albo. Sig+num Ramon Giribert de Aguda. Sig+num Petro Guilelm de Artesa. Sig+num Gonballus Guadalli canonicus. Sig+num Geralli Gonberti. Sig+num Petrus Seniofredi canonicus. Nos sumus de hoc donum visores et auditores.

+ Arnallus sacerdos, scripsi rogamus (*sic*) sub prefato (*signe*) die et anno quo supra.

5

1101, gener, 23

Testament del prevere Ranmir, en què fa diverses deixes a Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 355; 587 ∞ 434 mm.

Sub Trinitatis nomine sacro et eius gracia. Ego Rranmir iaceo in lectulo meo in egritudine. Timeo quod mihi veniat repentina mors; et de facultatibus meis (...)[1] unicuique separatim, hanc scripturam plenissimo rroboravi; ut quando ex oc seculo discessero, tam de meis mobilibus rrebus quam de imobilibus ita sit largitum propter remedium anime mee (...)[2] subterio erit prenotatum. Ideoque iubeo atque disceno ut sint helemosinarii mei. Id sunt Raimundi Guitardi, presbiteri Sancte Marie Solsona, et Geralli Mager, apud Berengarius Gomballi sacer, et Arnalli E(...).[3] Precor vos iamdicti manumissores mei que si mors mihi venerit in isto anno aut in aliis advenientis, ante quam alium testamentum faciam, licentiam abeatis adistribuere omnem meam facultatem et dare pro animam meam sicut ego vobis dispono in oc testamentum. In primis dimitto atque relinco ad aula Sancte Marie de Sedis Urgelli ipsos alaudes que ego comparavi de Arnall Sunner et de Merud, simul cum ipsas vineas qui sunt infra illorum afrontaciones ad ipsa Channonica. Et ipsa pecia de terra que comparavi de Guilem Vidal, qui est in terminio de Coscol, similiter dimitto ad ipsa Canonica; exceptus que tenet et laboret Ollemare. Et donet ipso quart ad ipsa Cannonica fideliterment. Et si mens venit de iamdicto Ollemar, revertet se a Girberga Mir vel ad suos infantes. Et similiter dimito ipso ferragenall que comparavi de Rremon Iosfre de Segarra aput .II. cigas in ipso cigar et sollos.

XIIII. in diners. Et duas mansiones que comparavi de Mir Rramon et que tenet Arnall Mir, in servicii Sancte Marie; et uno cubo et una tonna; et uno soler cum superius et subterius qui est prope mansiones de Sancte Marie Sedis; et teneat iam dicto Ollemar in servitio Sancte Marie. Ad Sanctam Marie Sedis una tina. Et dimitto a Sancti Ihoannis una pecia de terra que comparavi de Elliardis apud alia pecia de terra que comparavi de Linvol, simul cum alia terra que comparavi de Mir Ramon vel de Arnall Ioffre. Et apud alia terra vel vinea que comparavi de Guilabert Guifre et de Guilem Bradila, apud alia terra que comparavi de Martin, prope terram de Bernard Mir, et una vinea qui est prope terra vel vinea de Ramon Borel, que comparavi de Ponç Duran. Et dimitto ad ip<s>a fraternitate de Sancti Ihoannis ip<s>a mansione ubi solebut facere cofradria aput alia mansione, qui se tenet aput ipsa fraternitate; et stetit in iamdictas mansiones ponea ad servicii Sancti Ihoannis. Et ipsas alias mansiones simul cum ipsis cortals, qui ibidem sunt, totas dimitto ad Sancti Ihoannis simul cum uno cubo et una tonna; et uncias .IIII^{or}. in diners, ad ipsa opera; ad suis clericis misa cantanis uncias .II. per missas e guadengas .II.; ad Sancti Ihoannis, ubi iaceant suos sacerdos; ad ipso clocher de Sancti Ihoannis, bous .II. Ad eius opera, apud tota ipsa fustamen (...)[4] mensa meliore. Et relinco ad Sancta Maria Solsona ipsos alaudes qui sunt a Marunol, que comparavi de Udalard Ioffre vel de coniux sua et illorum filiis, et de Girberga, et de filiis suis, simul cum aliis alaudes que comparavi de Guilabert Guifre, ad ipsa Cerchosela, et cum alia petia de terra, qui ibidem est de ipso col avalle contra ipsa vila prope ipsa era cum medietate de ipso orto. Exceptus ipsa era sic relinco ad Sancta Maria solidamente. Et alia parte de ipsa terra, qui est contra ipso plan de Guadall, relinco Ioffre. Et de Ollemar Ramon relinco a Sancta Maria Solsona, simul cum ipsa terra qui est ad ipsa coma de Linars, apud ipsas vineas qui ibidem sunt, exceptus ipsa sort de Sancti Ihoanis. Et dimitto ad Sancta Maria Solsona ipsa conamina qui est a Baiona, et tenet Geribert, fratri meo, et posterita sua, et que donet ipso quart a Sancta Maria Solsona. Et relinco ad Sancta Maria una tonna et uno cub meliores; apud .II. duas mulas, et modios .X. de ordio a ser venal, et modios .V. de forment, et modios .III. de vi, et oves .VII. et porcs .III. apud .I. truga, et .I. callera meliore, et unos cremals apud una locia; et quatos .II. et una gadenga, et bodilos .III. apud .III. rellas, cum exadas .III. apud tous de apes .II. apud unos ferros de fog meliores. Et ad ipso (epischopo)[5] dimitto modios .II. de ordeo et modio .I. forment et modio .I. de vino, apud

.II. latus de carn de porc, et que illum cantet missa pro anima mea; ad Sancta Maria Solsona duas lades de baco et duas de altera carn de porc, et una tina. Mando ut siam sepelitur ad aula Sancte Marie Solsona. Et dimito ad Ollemar ipsos alaudes que comparavi de Remon Guifre vel de suis filiis apud ipsa vinea qui ibidem est ab integrum, liberum et securum, ad suum propium alaude. Et dimitto a Guilabert Mir ipso alaude que comparavi de Ponç Salamo qui sunt ad ipsa Ledenosa, ad suum proprium alaude. Et dimitto a Sancti Petri de Ponts una pecia de terra ad ipso plan de Guadall, que comparavi de (...),[6] et teneat Ponça in vita sua; et que donet ad Sancti Petri tascha. Et dimitto a Ponça ipsa terra qui est prope ipsa era contra Sancti Ihoannis que comparavi de Rramon Ioffre vel de filiis suis; simul cum alia terra qui est ad ipso prat, que comparavi de Olemar (...)[7] qui sunt emtis ad suum proprium alaude. Et dimitto a Ponça ipsas vineas que comparavi de Ramon Bernard; apud alia vinea qui est a Cerchosela, prope vinea de Mir Guilem; teneat et possideat in vita sua et post obitum suum remaneat a Sancti Ihoannis. Et dimitto in ipso cap manso de Cabanabona duas mansiones superius et subterius, cum alia mansione quis tenet apud ipso castro ad Sancta Maria Solsona, et quod tenent (...)[8] ad servicii de (Sancta Maria)[9]; et post obitum suum relinco ad Sancta Maria Solsona. Et relinco a Poncia uno cub liberum et secu(...) (...)[10] per ipso asino. Et dimitto Ponça cum sua omnia in badulia de Sancta Maria de Solsona. Et dimitto a Pere Mir petia .I. de terra apud una vinea ad ipsa Cerchosela quod comparavit de Guilem Erumir. Terram vero est ad ipso lac prope terram de Rramon Mir; si ven(...) (...)[11] relinco ad Sancta Maria Solsona. Et ipsa mea mula minima dimitto ad ipso Ospital de Iherusalem propter remedium anime mee.

A Sancti Tyrsi de Uliola sestarios .VIII. de ordeo; ad Raimundi sacer et ad Erimirus similiter; a Raimundi Mironi sacer sestarios .IIII. de vi; et abet Rengarius sacer sestarios .IIII. de forment; ad Arnall Esclua una ove apud una arieta. Et ad Ollemar uno assino apud duas oves. Ad Udalard (...)[12] sestarios .VIII. Et sestarios .II. de vin. Et postea dimittit a Sancti Ihoannis bestias .VI. minimas et uno porc et una tina. Et dimitto a Girberga Mir pecia .I. de terra prope ipsa sua ad ipsos cortils, et duas oves. Et ad Geribert fratri meo oves .II. Et de ipsos alaudes prescriptos qui sunt de Sancti Ihoannis precipio ut aprehendatis de ipso esplet ipsa medietate per mea laboracione. Et ipsa mea capa de present dimitto ad Sancti Ihoannis, et mando ut venundetis illa per una casula de seda. Aliut mobile qui remanet date in qua melius mercede estimare potueritis.

Precor vos manumissores mei, quia sicut scriptum est ita vos faciatis. Et siat Deus inter me et vos. Et qui istum testamentum frangere vel disrrumpere voluerit ira Dei incurrat et cum Yuda traditor in infernum posideat. Et siat Deus inter me et vos.

Factum istum testamentum .X. kalendas februarii, anno quadrigesimo primo regnante Philipi regi. Sig+num Ranmir presbiter, qui istum testamentum mandavi scribere et testibus ad corroborandum firmare feci et rogavi.

Sig+num Raimundi Enufredi sacer. Sig+num Raimundi Bernardi sacer. Sig+num Gerbert Trasvall. Testes sunt vissores et auditores.

Auro Auroni presbiter rogatus scripsit sub die (*signe*) et anno quo supra.

1. *Tros trencat*. 2. *Tros trencat*. 3. *Tros trencat*. 4. *Tros esborrat*. 5. *Esborrat*. 6. *Esborrat*. 7. *Esborrat*. 8. *Esborrat*. 9. *Esborrat*. 10. *Esborrat*. 11. *Esborrat*. 12. *Esborrat*.

6

1101, març, 6

Udalard I, vescomte de Besalú, la seva muller Ermessenda i el seu fill, Pere Udalard, donen a Santa Maria de Solsona un mas que els pervingué de l'herència d'Ermessenda, situat al comtat de Besalú, dins la parròquia de Sant Cristòfor de Fonts Subiranes.

ADS. Cartoral I, doc. 269, f. 150v.

In nomine Domini. Ego[1] Uzaldus vice comes et uxor mea Ermessendis et filio nostro nomine Petrus Uzalard et uxor tue Loreta, donatores sumus Domino Deo et Sancta Maria de Solsona. Per hanc scripturam donationis nostre donamus nos Domino Deo et Sancta Maria mansum unum. Advenit ad me iamdicta Ermessendis per parentorum meorum seu per qualicumque voces. Et est in comitatu Bisilluno, in parrochia Sancti Christofori de Fontis Subiranes, de ipsos .II. manssus que tenent ibi Ramon Gaiard meliorem unum, cum terminis et affrontationibus et cum exitibus suis, cum suo censu que hodie facit et in antea debet facere, cum mandamentis et districtis, sic donamus nos Domino Deo et Sancta Maria per redemptionem animarum nostrarum et parentorum nostrorum. Et est manifestum quod si nos donatores aut ullus homo vel femina qui contra hanc cartam donationis venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vendicare quod requirit, set componat in duplo cum sua in melioratione. Et in antea ista carta donationis suam habeat firmitatem.

DIPUTACIÓ NOGUERA

Facta carta donacionis pridie nonas marci, anno .XLI. regni Philipi regis. Sig+num Uzalardus vice comes. Sig+num Ermessindis. Sig+num Petrus Uzalardus. Sig+num Loreta. Nos qui hanc cartam fecimus scribere et ore nostro laudamus et manus proprias firmamus et testes firmare rogamus. Sig+num Ramundi Poncius. Sig+num Pere Ramon de Sagaro. Sig+num Pere Ramon de Porcheres. Sig+num Gerall Mir. Petrus presbiter, qui ista carta donationis rogatus scripsi sub die (*signe*) et anno quo supra.

1. *Al costat escrit:* de Riner.

7

1101, març, 25 - 1102, març, 24

Els comtes d'Urgell, Ermengol V i Maria, i llur fill Ermengol donen a l'església de Santa Maria de Solsona el delme de les seves dominicatures a l'Urgell o a Castella, tant de terres de cristians com d'agarens; altres béns mobles, el delme dels seus alous d'Ivorra al lloc de Vilalba i altres drets senyorials, i volen que els nous habitants puguin fer cases al vilar que hi ha a la vora.

ADS. Cartoral II, doc. 17, f. 31.
ADS. Perg. 353; 428 ∞ 400 mm.

Propheticis atque evangelicis instruimur documentis, necnon et bonorum hominum informamur exemplis, qualiter Deo serviamus et illum honoremus in sanctis suis, sicuti nos illis honorem ferentes sint ipsi aput Domini nostri susfragatores. Et qui per confusione cordis nostri non sumus ausi oculos nostros ad celum erigere, per ipsos necesse est vota nostra humillima ad misericordem Patrem dirigere, qui ore propio dignatus est nos manere: "Orate ne fiat fuga vestra sabbato vel yeme" dare cupit qui sua det postulari. Qua propter studendum nobis est cogitare et cotidie in mentibus nostris voluere quid precipit dare et quid velit ipse largire qui dignatus est dicere "date et dabitur vobis", quasi si diceret date pro me pitura et infima et accipietis regna superna. Quod carius aut amabilius vel dulcius dici potest quam mercare terrenis celestia, perituris eterna, caducis fulgestia regna. Sed ad evadenda supplicia sempiterna et ad appetendam gloriam sine fine mansuram invocanda est Domini pietas et sanctorum omnium pervocanda benignitas, ut in novissimo die, dum veniret rex et iudex ad iudicandum, et mundum cum suis amatoribus pro suis nequiciis perpetuo igne damnandum; tunc suis precibus et meritis vultum iudicis iratum faciat nobis placcatum. Sed ad ipsam iram placcandam nullum tam potentissimum

invenire poterimus quam ipsa que meruit mater existere eiusdem redemptoris et iudicis. Ac propter ea, sub sacro Dei omnipotentis nomine, ego Ermengaudus, gratia Dei comes Urgelli, una cum irremota comes omnium rerum mearum, Maria comitissa, filioque nostro amantissimo Ermegaudo, nos simul sine vi aut aliquo malo ingenio, set compuncti amore divino volentibus animis facimus cartam Deo eiusque Genitrici, cuius ecclesia sita est infra ambitum mei comitatus in terminibus castri Celsone, ad eius orientali plaga. Per hanc scripturam donacionis nostre donamus itaque illi prefate Sancte Marie vel eius Canonice de omnibus nostris dominicaturis quas habemus in omni nostre honore sive in Urgello sive in Castella, quem modo habemus vel in antea, Deo concedente, adquirere poterimus in omnibus modis, tam de christianorum terris quam de agarenorum, omnem meum decimum qui inde exierit de pane et vino, de carne vel civada, sive de omne quod ad usum hominis pertinet, quicquid in manus nostras venerit vel in manus omnium baiulorum nostrorum omnem decimum damus prefate Sancte Marie ab integrum per fidem sine enganno. Et iterum damus prefato loco de omnibus partis quas modo habemus vel unquam habebimus tam de christianis quam de paganis in auro, in argento, in equis et mulis et omnibus, tamen in omnibus generibus animalium, sericis pannis et in omni genere pannorum omnem decimum per fidem sine enganno. Revera iterum damus de omnibus presentaliis que facte fuerint nobis, sive de omnibus serviciis et de pregeris vel forcis atque de iusticiis nostris quas omnibus modis habebimus, omnem decimum damus prefato loco per fidem sine enganno. Iterum ad hoc donum adiungimus alodia que habemus in castri Ivorre et in suis terminis, in locum qui vocatur Vilas Albas, super ipsam sponnam. Sic damus ipsum podium cum vilare qui est circa eum et concedimus Sancte Marie et eius canonicis ut omnes homines quos illic adduxerint ad construendas domus vel casas faciendas sint franchi atque legitimi. Et damus eis talem franchedam, ut habeant introitum et exitum suum et aquas et pasturas et cases et omnia illis necessaria, sine blandimento ullius hominis viventi. Et non respondeant aliquo nisi prefate Sancte Marie vel eius canonicis. Et sunt hec elaudia infra terminos iam dictos, in locum vocitatum Villas Albas. Terminatur locus iste vel hec alaudia ab orientali plaga in Podium Tortris, inde se movit et vadit contra meridianam plagam et siguitur (*sic*) se in terminibus castri Portelli; ab inde surgit et pervenit contra solis occasum et ponit se in strata publica; inde se vergit et vadit contra plagam septentrionalem, sursum in serra de

Frexenet sive in terris de Guitardo Mascarone vel de Guilelmo Ferrario. Audiungimus namque ad hoc donum prefate ecclesie unam condaminam obtimam que fruit de Guilaberto Compan et est infra terminos iam dictos castri iamdicti, in plano autem castrum Torani super ipsum flumine quod dicitur Rivo Merdario. Et affrontat de parte orientis in terminos de Fontaned, a meridiana quoque plaga in alaudium de Raimundo Gomballi et de Guilelmo Baronis, ab occidentali quoque clima in stratam publicam, a septentrionali quoque plaga in alaudio de Guilelmo Arnalli. Et iterum addimus ad iamdictum locum unum mansum de Guilelmo Arnalli, infra terminos Ladurcii, cum omnibus suis pertinenciis, quem iam dudum dedi ego Ermegaudus post mortem meam, cum alia dominicatura quam habeo in Ladurs. Nunc vero consentimus hunc mansum semper in vita nostra. Hec omnia superius dicta in iamdictis locis ponita infra prefata climata inclusa ob amorem et desiderium sanctorum celestium, damus atque tradimus prefate Sancte Marie vel eius canonice ut ipsa Dei pia Genitrix sit nobis in presenti et futuro tempore auxiliatrix et deffendant nos a cunctis nobis adversis, hoc donum nos iamdicti facimus ob causas predirimus et promittimus ut dum in hac vita vixerum, fideles Deo vel eius Genitrici domine nostre erimus et precipimus filiis nostris et nepotibus et omni nostre generacioni, cui omne nostrum honorem remanserit post nostrum ad hoc seculo discessum; ut sicut nos sponte damus et auctores sumus huius donacionis, ita et illi consentiant et fideles Deo sint et per cunctas generaciones suas. Nam sicut superius dictum est hec omnia iam prelibata in potestatem et dominum tradimus prefate Sancte Marie vel eius Canonice ad omnem voluntatem suam faciendam; et siquis contra hanc cartam donacionis venerit pro inrumpendo nullomodo valeat perficere, set pro solo temptatu in quadruplo cogatur persolvere et cum Iuda traditore in schennalibus flami accipiat porcionem. Donacio autem hec tandiu firma et inflexibilis permaneat usque dum meta mundi veniat.

Acta karta donacionis anno ab Incarnacione Domini .MºCº Iº., indiccione VIIIIª, epacta XªVIIIª concurrente .Iº. Sig+num Ermengaudi consulis. Sig+num Marie comitisse. Sig+num Ermengaudi Ramon. Sig+num Geralli Poncii proconsulis. Sig+num Raimundi Gomballi. Sig+num Poncii Ugonis. Sig+num Berengarii Raimundi. Sig+num Raimundi Guitardi. Sig+num Guilelmo Guitardi. Sig+num Artalli comitis. Sig+num Arnalli Berengarii. Sig+num Guilelmi Guizperti. Sig+num Raimundi Guilelmi de Taus. Sig+num Berengarii Ricardi. Sig+num Bertrandus Raimundi.

Gerallus subdiaconus, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc signum (*signe*) impressi devotus sub die et anno descriptis superius.[1]

1. *La versió del Cartulari no conté la motivació religiosa, que sí té la versió en pergamí, d'altra banda fortament mutilada.*

8

1101, març, 25 - 1102, març, 24

Els comtes d'Urgell, Ermengol V i Maria, i llur fill Ermengol donen a Santa Maria de Solsona els delmes de pa, vi i civada de les terres de cristians i agarens que Déu els doni i de les pàries que reben en animals i robes, or i plata. També donen el que tenen al castell d'Ivorra, al lloc anomenat Vilalba; una condamina en el pla del castell de Torà; el mas que té Guillem Arnau a Lladurs i una altra dominicatura del mateix lloc.

ADS. Cartoral I, doc. 304, f. 122r.

Propheticis atque evangelicis instruimur documentis, necnon et bonorum hominum informamur exemplis, qualiter Deo serviamus et illum honoremus in sanctis suis, sicuti nos illis honorem ferentes sint ipsi apud Deum nostri suffragatores. Et qui per confusione cordis nostri non sumus ausi oculos nostros ad celum erigere, per ipsos necesse est vota nostra humillima ad misericordem Patrem dirigere, qui ore proprio dignatus est nos monere: "orate ne fiat fuga vestra sabbato vel yeme" dare cupit qui sua det postulari. Qua propter studendum nobis est cogitare et cotidie in mentibus nostris voluere quid precipit dare et quid velit ipse largire qui dignatus est dicere "date et dabitur vobis", quasi si diceret, date pro me pitura et infima et accipietis regna superna. Quod carius aut amabilius vel dulcius dici potest quam mercare terrenis celestia, perituris eterna, caducis fulgentia regna. Sed ad evadenda supplicia sempiterna et ad appetendam gloriam sine fine mansuram invocanda est Domini pietas et sanctorum omnium pervocanda benignitas, ut in novissimo die, dum veniret rex et iudex ad iudicandum, et mundum cum suis amatoribus pro suis nequiciis perpetuo igne damnandum; tunc suis precibus et meritis vultum iudicis iratum faciat nobis placcatum. Set ad ipsam iram placcandam nullum tam potentissimum invenire poterimus quam ipsa que meruit mater existere eiusdem redemptoris et iudicis. Ac propterea, sub sacro Dei omnipotentis nomine, ego Ermegaudus, Dei providentia omnium terrarum fines Urgelli consul, una cum irremota comes omnium rerum mearum,

Maria comitissa, filioque nostro amantissimo Ermergando, nos simul sine vi aut aliquo malo ingenio sed compuncti amore divino volentibus animis, facimus cartam Deo eiusque Genitrici, cuius ecclesia sita est infra ambitum mei comitatus, in terminibus kastri Celsone, ad eius orientalem plagam. Per hanc scripturam donationis nostre damus namque illi prephate Sancte Marie vel eius Cannonice humiliter offerentes de omnibus nostris dominicaturis, quas habemus in omni nostro honore, quem modo habemus vel in antea, Deo concedente, adquirere poterimus omnibus modis, tam de christianorum terris quam agarenorum, omnem decimum qui inde exierit de pane et vino, de carne vel civada, sive de omne quod ad usum hominis pertinet, quicquid in manus nostras venerit vel in manus omnium baiulorum nostrorum omnem decimum damus prephate Sancte Marie ab integrum per fidem sine enganno. Et iterum damus prephato loco et eius Canonice de omnibus pariis quas modo habemus tam de christianis quam de infidelissimis paganis in auro, in argento, in equis et mulis et in omnibus generibus animalium, in sericis pannis et in omni genere pannorum, omnem decimum per fidem sine enganno. Revera iterum damus de omnibus presentaliis que facte fuerint nobis, sive de omnibus serviciis et de pregeriis vel forcis atque iusticiis nostris quas omnibus modis habebimus, omnem decimum prephato loco damus sine enganno. Iterum ad hoc donum adiungimus alaudia que habemus infra terminos kastri Ivorre, in locum qui vocatur Villas Albas, super ipsam sponnam. Sic damus ipsum podium cum vilare qui est circa eum, et concedimus Sancte Marie et eius canonicis ut omnes homines quos illic adduxerint ad construendas domos vel kasas faciendas, sint franchi atque legitimi, et damus eis talem franchezam ut habeant introitum et exitum suum et aquas et pasturas et kasas et omnia illis necessaria sine blandimento ullius baiuli vel senioris et non respondeant aliquo simili prephate Sancte Marie vel eius kanonicis. Et sunt hec alodia infra terminos iamdictos, in locum vocitatum Vilas Albas. Terminatur locus iste vel hec alodia ab orientali plaga in podium Tortrig inde se movit et vadit et vadit castra meridianam plagam et figit se in terminius kastri Portelli. Ab inde surgit et pervenit contra solis occasum et ponit se in strata publica; inde se vergit et vadit contra plagam septentrionalem sursum in serra de Frexaned, sive in terris de Guitardo Mascarone vel de Guilelmo Ferrario. Adiungimus namque ad hoc donum prephate ecclesie unam condaminam optimam que fuit de Guilabert Compan, et est infra terminos kastri iamdicti, in plano ante kastrum Torani, super

ipsum fluvium quod dicitur rivo Merdario. Et affrontat de parte orientis in terminos de Fontaned, a meridiana quoque plaga in alodium de Raimundo Gomballi et de Guilelmo Baronis, ab occidentali quoque clima in stratam publicam, a septentrionali quoque plaga in alodio de Guilelmo Arnalli. Et iterum addimus ad iadictum locum unum mansum de Guilelmo Arnalli infra terminos de Ladurzii, cum omnibus suis pertinenciis, quod iamdudum dedi ego Ermengaudus post mortem meam cum alia dominicatura quam habeo in Ladurz. Nunc vero consentimus hunc mansum semper in vita nostra.

Hec omnia superius iamdictis locis posita infra prephata climata inclusa, ob amorem et desiderium secretorum celestium, damus atque offerimus prephate Sancte Marie vel eius Canonice nos iam superius nominati ad omnem suam voluntatem vel canonicorum eius faciendam per fidem sine enganno, ut ipsa Dei Genitrix pia sit nobis in presenti et futuro auxiliatrix et defendat nos a cunctis nobis adversis. Hoc donum nos iamdicti facimus ob causas quas prediximus et promittimus dum in hac vita vixerimus fideles Deo vel eius Genitrici Domine Nostre erimus. Et precipimus filiis nostris et nepotibus et omni generacioni nostre cui omnem nostrum honorem remanserit post nostrum ab hoc seculo dicessum, ut sicut nos sponte damus et auctores sumus huius donacionis, ita et illi consentiant et fideles Deo sint per cunctas generaciones suas. Nam, sicut superius dictum est, hec omnia prelibata in potestatem et dominium tradimus prephate Sancte Marie vel eius Canonice ad omnem voluntatem suam faciendam. Et siquis contra hanc kartam venerit pro inrumpendo nullomodo valeat perficere, set pro solo temptatu in duplo cogatur persolvere. Et interim, quod sicut ait beatus Augustinus amico rapere qui piam furtum est Ecclesiam fraudere sacrilegium est; ut sacrilegus et fur aliminibus Ecclesie et cetu fidelium tandiu sequestretur usque dum cognoscens reatum suum ad satisfaccionem veniat, aut si incorrigibilis obduratus permanserit in gehennalibus flammis cum Iuda porcionem accipiat. Donacio autem hec tandiu firma et inflexibilis permaneat usque dum meta muridi veniat. Acta karta donacionis anno M°.C°.I°. ab Incarnacione Domini, indicione .VIIII°, epacta .X^aVIII^a. concurrente primo Sig+num Ermengaudi consulis. Sig+num Marie comitisse. Sig+num Ermengaudi iunioris, qui non solum vissu patris mei et matris mee set mea sponte his donacionibus firmator et laudator existo.

FUNDACIÓ NOGUERA

Sig+num Geralli Poncii proconsulis. Sig+num Raimundi Gonballi. Sig+num Poncii Ugoni. Sig+num Berengarii Raimundi. Sig+num Raimundi Guitardi. Sig+num Guilelmi Guitardi. Sig+num Artalli comitis. Sig+num Arnalli Berengarii. Sig+num Guilelmi Gauzperti. Sig+num Raimundi Guilelmi de Taus. Sig+num Berengarii Richardi. Sig+num Bertrandus Raimundi.

+ Petrus Bernardi natus, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc signum (*signe*) impressi devotus, sub die et anno descriptis superius.

9

1101, abril, 6

Bernat Ramon ven i dóna a Santa Maria de Solsona quatre peces de vinya al terme de Vallferosa i lloc de Vilalta. Rep de l'església i dels seus canonges dues unces d'or de València.

ADS. Perg. 356; 390 ∞ 229 mm.

In nomine Domini. Ego Bernardus Raimundi vinditor et donator sum Domino Deo et Sancte Marie et eius Cannonice. Per hanc scripturam vindo et dono prephate Sancte Marie et eius cannonicis quatuor pecias vinee que sunt infra terminos kastri Valli Fravose, in locum quem vocant Vila Alta. Advenerunt autem ad me Bernardus per voces genitorum meorum sive per plantationem. Et una pecia illarum vinearum quam dono prefate Sancte Marie terminatur a parte orientis sive meridie in alaudium sive vinee Bernardi Gueralli, a parte occidentis in vinea Bernardi Rotulandi, a parte vero septentrionis in nostro alaudio. Et aliam peciam vinee quam vindo prefato loco terminatur autem a parte orientis in strata puplica, et de alias totasque partes in alaudiis de Guillelmo Ansfredi. Et alia mea medietate vinee qui mihi advenit per plantationem, que est ad Quarta Freda, terminatur a parte orientis in vinea Petri Gonballi, de omnibus aliis partibus in vineis matris mee. Et alia pecia vinee afrontat a parte orientis in vineis de Raimundo Mironi, et de meridie similiter, a parte occidentis in vinea de Mironi Bernardi, a parte septentrionis in alaudio de iamdicte matris mee. Et addo huic venditioni cubo .I. et tonna .I. et tina .I. Hec omnia vindo atque dono prephate Sancte Marie et eius cannonicis cum exiis et regressiis et pertinentiis cunctis, franco et legitimo, sine ulla reservatione. Accipio namque precium a prefato loco vel eius cannonicis uncias .II. de auro Valentie. Sicut superius scriptum est hec omnia iam dicta, tam venditionis quam donationis, in potestatem trado Sancte

Marie vel eius Cannonice. Sane si ego donator aut ullus homo vel femina, qui contra istam kartam venerit pro inrumpendo vel frangendo, nullo modo valead perficere, sed pro solo temptatu in duplo cogatur exsolvere; et in antea hec venditio vel donatio tandiu firma permaneat usque dum hic mundus finiat.

Acta karta venditionis vel donationis .VIIIº. idus aprilis anno .XLº. Iº. regnante Filippo rege. Sig+num Bernardus Raimundi, qui ista karta venditionis vel donationis scribere iussi et propria manu firmavi et testibus subtus notatis firmare mandavi. Sig+num Pontii Petri sacerdotis. Sig+num Arnalli Raimundi. Sig+num Raimundi Guiriberti. Sig+num Ledgardis, mater mea.

Petrus Seniofredi, levita cannonicus, qui hanc kartam scripssi iussus, et hoc sig(*signe*)num impressi devotus in die et anno notatis superius.

10

1101, maig, 30

Testament de Bertran Rotllan en què deixa a Santa Maria de Solsona l'alou que té al castell d'An, amb l'església de Santa Maria i Santa Caritat.

ADS. Perg. 357; 300 ∞ 215 mm.

Omnibus hominibus patet qualiter mors importuna ante oculos hominum se die noctuque infert, ut dum ineptos atque minus sibi sollicitos repererit subito ad tartara rapit. Unde et veritas dicit: «vigilate enim, quia nescitis quando veniet finis vester; sero an media nocte aut galli cantu». Propterea vos state parati, quia dies illa sicut fur ita in nocte veniet. Ac propterea, ego Bertrandi Rotulanni volo me aptare ut me paratum inveniat illa terribilis dies. Et in me Dominus cum venerit non quod condempnet, set quod remuneret inveniat. Idcirco facio hoc testamentum et constituo manumissores meos, quorum ista sunt vocabula: Guilelmi Bernardi et Raimundus Guitardi, prior Sancte Marie, necnon et Bernardus Rotulandi, frater meus; quibus rogo atque mando ut si mors mihi aliquo modo antequam alium faciam testamentum, supra venerit, sic distribuant omnem facultatem meam, tam de mobilibus quam de immobilibus, sicut in his literis scriptum reperint vel in hoc testamento a me preceptum audierint. Si autem ita ut a me preceptum audierint facient, dignam a Deo mercedem accipient. Sin autem magnum sibi peccatum accumulant. In primis dimitto ad Sanctam Maria de

Celsonam et ad eius Cannonicam omne alodio quo habeo infra terminis de castro An, cum ecclesia qui ibi est fundata et vocant ea Sancta Maria et Sancta Karitad, et cum hominibus qui ibi abitant. Et concedo ad Gonbal fratrem meum Mir Arnal de An et baiulia que habeo in Montanana in vita sua. Post obitum vero eius remaneat ad Sancta Maria de Celsona. Et medietatem de Villa Plana et alodio que habeo in Caboez remaneat ad fratres meos Bernad Rodlan et Remon Rodlan equaliter in vita illorum; et qui primus obierit ex hoc seculo suam partem remaneat ad alium in vita sua. Post obitum vero illorum, remaneat iamdicta medietate de Villa Plana ad Cannonicam Sedis Sancte Marie Urgelli. Et alodio iamdicto de Caboez concedo ad Sancta Maria de Organa. Et si obiero in hac peregrinacione que facere cupio, postquan audieritis finem meum, mando que teneat Sancte Marie Celsone pignora que teneo de Gonbal, fratre meo, in Tiurana, et possideat ea alme Marie et eius cannonici usque redimat eam fratre meo Gonbal uncias .X^{m}. et VIII°[1] auro obtimo Valencie, vel argento, vel mulam. Et post obitum (meum)[2] pane et vino et vexela que habuero in Vilaplana concedo ad arcangeli Sancti Michaelis qui est fundatus in Vilaplana ut operiant eum.

Omnia superius dicta que dimitto ad iamdictis locis omnia ab integrum dimitto cum omnibus suis pertinenciis, sicut unquam ego melius habere potui vel debui. Et siquis ei ex omnibus his aliquid tollere vel auferre voluerit, auferat Deus nomen eius de libro vite, et pars eius non cum iustis et sanctis sit posita, set cum iniustis et peccatoribus. Sane si ego aut aliquis nobilis aut vilis persona contra hoc testamentum venerit pro inrumpendo, non hoc valeat perficere, sed propter hoc quod temptaverit infringere, in primis iram Dei inveniat et postea hoc testamentum cum omnibus in eo iamdictis in duplo componat. Et insuper hec precepta huius testamenti tandiu inflexibilis maneant usquequo finis evi veniat.

Actum testamentum .III. kalendas iunii anno ab Incarnacione Domini. .M^{o}.C^{o}.I^{o}., epacta X^{a}VIII^{a}, era .VIIII. Sig+num Bertrandi Rodlanni, qui hoc testamentum iussi scribere e per manum propiam punctum impressi et testibus subtus notatis firmare rogavi. Sic+num Geralli Poncii. Sig+num Berengarius Reimundi de Ager. Sig+num Berengarii Raimundi de Vila Alta. Nos sumus testes visores et auditores et precepta Bertranni Rodlanni iamdicta firmatores.

Guilelmus, presbiter et cannonicus, qui hoc signum (*signe*) impressi devotus in die et anno et era notatis superius.

1. VIII°, *interlineat.* 2. *Trencat.*

11

1101, agost, 13

Guilla, mare del difunt Pere Arloví, per prescripció d'aquest, fa donació en presència de Ramon Folc, d'Udalguer, de Bernat Folc i de Ramon Berenguer, que van sentir aquesta disposició, dels alous que el seu fill tenia al comtat d'Urgell i apèndix del castell de Figuerola, a la vall de Cellers, i Figuerosa, a Santa Maria de Solsona. D'això i del que es reserva Guilla en testifiquen els marmessors.

ADS. Perg. 351; 293 ∞ 168 mm.

In nomine Domini. ego videlicet Guilla, mater cuiusdam defuncti Petri Arlovini, facio kartam donationis per preceptum ipsius iamdicti Petri, in presentia Raimundi Fulchonis et Udalger et Bernardi Fulchonis et Raimundi Berengarii, qui eius preceptum audierunt et presentes fuerunt. Precipit mihi ipse Petrus filius meus ut fecissem kartam donationis Sancte Marie Celsone de alodiis qui sunt in terminibus Urgelli comitatu, in apenditiis kastrorum Figerola <et> Figerosa. Facio kartam donationis per me sive per filium meum de una condamina in Figerola quam dimisit ei avus suus et est in valle de Selers; et affrontat a parte orientis in terra iam dicte Sancte Marie, de meridie in terra de Compan Camperol; de occiduo in terra de Vitalis Erumiri, de septentrione in torrente. Et adiungo ad hoc donum octavam partem de omnibus alodiis que habuimus ego et pater ipsius filii mei in Figerosa, ut habeat hec Sancta Maria in vita mea. Et post obitum meum veniat ipsa octava in divisione cum ceteris partibus; et sint omnia alodia que habemus in prephato kastro Figerosa divisa per medium; et habeat prephata Sancta Maria[1] unam medietatem, et aliam medietatem remaneat cui ego dimisero.

Et affrontant hec alodia ab oriente in Rivo de Ovibus, a meridie in Luzano, de occiduo in Alted, a septentrionis parte in Cunil. Et adveniunt hec omnia supradicta, tam in Figerosa quam in Figerola, ad me Guilla per virum meum Arlovinum sive per aprisionem atque per omnes voces; et ad filium meum iam dictum, per voces genitorum suorum.

Hec omnia supra dicta in iam dictis locis et infra prephatis terminibus, sicut superius dictum est, ego iam dicta Guilla per preceptum Petri filii mei, sive mea sponte atque consilio supra notatorum testium qui presentes et auditores fuerunt heorum sermonum, de meo iure sive filii mei in potestatem et dominium trado prephate Sancte Marie et eius Kanonice, ad habendum vel

possidendum vel quicquid voluntas channonicorum eius fuerit faciendum, propter remedium animarum filii mei et patris sui sive pro me ipsa.

Sane si nos donatores aut ullus homo vel femina, nobili vilique persona, qui contra hanc donationem venerit pro inrumpendo vel frangendo, non hoc valeat vindicare, set pro solo conatu in duplo cogatur exsolvere. Et interim tamdiu sub anatematis vinculo ligatus maneat, usque dum ad satisfactionem veniat. Et in super hec donatio firma et stabilis tamdiu permaneat usquequo finis evi veniat.

Acta karta donationis idus augusti anno regni Philippi XLI°. Signum+ Guilla, que rogata a filio meo Petro atque mea sponte hanc donationem sub vice testamenti scribere iussi et propria manu firmavi, et testibus subtus notatis firmare mandavi vel rogavi. Sig+num Raimundi Fulchonis. Sig+num Bernardi Fulchonis. Sig+num Udalger. Sig+num Raimundi Berengarii. Nos qui heorum sermonum sumus testes et a prephato defuncto rogati firmatores.

Petrus kannonicus qui hanc kartam scripsi iussus et hoc signum (*signe*) impressi devotus sub die et anno notatis superius.

1. Maria, *interlineat*.

12

1101, agost, 18. Castell de Figuerola

Testament sagramental del difunt Pere (Arlovi?), fet sobre l'altar de Sant Pere de Figuerola, a instància del jutge Guillem i en presència dels marmessors del testament, Ramon i Bernat Folc i d'Udalger. Deixà el castell de Figuerola al seu senyor i parent Pere Hug, i li demanà que els cedís en feu al seu germà Bertran, i que ho conservés la seva mare mentre visqués. Deixà, a més, una condamina de la Figuerosa a Santa Maria de Solsona i altres béns mobles i immobles als germans.

ADS. Perg. 352; 332 ∞ 173 mm.

In Christi nomine. Hec est sacramentalis conditio voluntatis cuiusdam hominis defuncti ag nomine Petri. Et est facta iuxta quarti ordinis modum, sicut continetur in Libro Iudicum de ultimis voluntatibus morientium hominum; cuius ordo actus est ordinante iudice Guillelmo, in cuius presentia, videntibus aliis testibus, nos Raimundi Fulconi atque Bernardus Fulconi sive Udalgarius, iurando testificamus super altare Sancti Petri quod est ante kastrum Figerola fundatum, qui vidimus et presentes eramus quando prefatus Petrus,

adhuc loquela plena et memoria integra abens, rogavit nos tantummodo, et per suum testamentum nobis iniuncxit et alligari mandavit qualiter eius possessio distribueretur. In primis, dimisit kastrum de Figerola ad seniorem consanguineumque suum Petrum Ugonem ad suam voluntatem; et rogavit eum atque karitative petiit sicut seniorem atque amicum karisimun, ut sicut ille habebat prephatum kastrum per eum, ita concederet habere Bertrando, fratri suo. Hoc autem rogavit ut magnam fidem quam in illo omni tempore servavit, in hoc memor fuisset illi sive in vita sive in morte. Et ipsum honorem de Figerosa dimisit duobus fratribus suis, Bertrando atque Bernardo, in servitio seniorum suorum. Et mandavit ut mater eius sit domina in vita sua. Et ad Sanctam Mariam de Celsona dimisit unam condaminam infra terminos de Figerola, quam avus eius dimisit illi, que est in valle Selers. Et adhuc dimisit prephate Sancte Marie concedente illi matre sua atque cum sua voluntate de omni alodio quod pater eius et mater habuerunt in Figerosa, octavam partem in vita matris sue; et post obitum eius dimisit ei medietatem ex toto, propter remedium anime sue sive genitorum suorum. Et de hoc precepit matris sue et aliis manumissoribus ut faciant cartam prephate Sancte Marie ad suum propium alodium, et firment eam nomine suo. Et adhuc dimisit prephate ecclesie et episcopo duos cavallos et unum ensellamentum et lanceam unam et capam unam et unas pelles, totum optimum. Et episcopus cantet illi missam et solvat animam eius. Et dimisit ad Raimundum Berengarii cavallum et scutum et lanceam. Et dimisit Bertrando, fratri suo, unam spatam. Suum autem corpus dimisit prephate Sancte Marie condiendum et rogavit cannonicos eius ut faciant eum solvere prephato episcopo. Et erat in suo pleno sensu et memoria integra quando hoc totum precepit. Postea invalescente languore discessit ab hoc seculo .III. idus augusti anno .XL°.I°. Filipi regis. Ideoque, nos testes qui hec audivimus et vidimus et rogati a iamdicto defuncto extitimus hoc quod eius testamento invictum habuimus nostra coram iudice iamdicto iuratione legaliter confirmavimus, et tam nostra quam scriptorum manu corroboravimus infra .VI^ex^. menses post eius obitum.

Quod est actum .X°V°. kalendas septembris in supradicto anno. Sig+num Raimundi Fulconi. Sig+num Bernardi. Dig+num Udalgarii Nos rei huius testes sumus et sic nos audisse et vidisse iuramus. Sig+num Roma. Sig+num Raimundi Trasuarii. Sig+num Berengarius Guilelmi. Nos etiam hoc audivimus et ideo firmavimus. Wuielmus yudex (*signe*).

Petrus, levita et cannonicus, qui hoc iuditium scripssi iussus et hoc sig(*signe*)num impressi devotus in die et anno notatis superius.

13

1101, octubre, 14

Guillem Galí dóna a Santa Maria de Solsona i a la seva canònica els alous que té, al castell d'Altés i al castell d'Alsamora, entre Ceuró, Madrona, l'Aguda, el Segre i el riu Retés.

ADS. Perg. 359; 280 ∞ 211 mm.

In nomine Domini. Ego Guillelmus Galindi certum quidem et manifestum est enim quod sic placuit in animis meis et placet nullum nullusque agentis imperio nec suadentis ingenio set propria et expontanea mihi hoc elegit bona volumptas ut karta donacionis fecisse sicuti et faciam. Facio karta ad domum Sancte Marie Solsonensis et ad eius Cannonice de ipsos meos alaudes que abeo infra fines de kastro Audotes vel infra fines de kastrum d'Alzamora; id sunt terras et vineas, casas[1], casalibus, ortis, ortalibus, pratis, pascuis, silvis, garricis, vieductibus vel reductibus, petras, mobiles vel immobiles, cum omni genera arborum, pomiferis vel impomiferos, molinis et molinaribus, cum capud aquis, aquis, aqualibus, de omnia in omnibus, quicquid visus sum habere vel possidere quantum abeo vel abere debeo, cum exiis et regresiis earum, cultum vel eremum. Et ipsa hec omnia advenit mihi de parentorum vel de comparacione sive per ullasque voces. Et afrontant ipsos alaudes que abeo infra fines de kastro Adotes, de parte orientis in terminio de kastrum Odro, et de meridie in Madrona, et de occiduo in flumen Segre, de parte vero circi in terminio de Uliana. Et ipsum alaudem de Alzamora, qui est in Monte Madrona, afrontat de parte orientis in terminio de illa Rete vel de illa Aguda, in meridie in serra de Argemir, de occiduo in ipsa strata que vadit in .VII^{m}. Fratres, et de parte vero circi in ipso Riu de Rete. Quantum inter istas afrontaciones includunt vel isti termini ambiunt sic dono ego Guillelmus Domino Deo et eius Genitricis ipsas meas voces que ibi abeo vel abere debeo, totum ab integrum, propter remedium anime mee vel genitorum meorum. Et est manifestum. Sane si ego donator aut ullus homo vel femina qui istam kartam inquietare vel disrumpere voluerit, non hoc valeat vindicare, set quod infringere temptaverit in quadruplum componat predicte ecclesie et eius Kannonice; et insuper tandiu sub

anatemathis vinculo permaneat donec ad satisfaccionem veniat. Et in antea ista karta donacionis firma permaneat usquequo fine evvi veniat.

Facta ista karta donacionis .II. idus octobris anno .XL°II°. regnante Philippo rege. Sig+num Guilelmus, qui istam kartam feci scribere et manibus meis firmavi et testes firmare rogavi. Sig+num Raimundus Guitardi. Sig+num Gonballus Guadalli. Arnaldus sacerdos (*signe*).

Gerallus sacer (*signe*). Sig+num Guillelmus sacer. Sig+num Guilabert. Sig+num Raimundus Guadalli. Sig+num Petrus Sala.

Gerallus subdiaconus, qui hanc scripsi kartam iussus et hoc sig(*signe*)num impressi devotus in die et anno notatis superius.

1. *Segueix, repetit*, casas.

14

1101, desembre, 27

Testament de Sicarda en què dóna la meitat del molí de Piquer a Santa Maria del Castellvell. Altres béns seus i altres que foren del seu marit, Arloví, i del seu fill, Pere Arloví, els dóna a les seves filles Erovis i Ermengarda.

ADS. Perg. 361; 525 ∞ 167 mm.

In Christi nomine. Ego Sichardis cum esem posita in egritudine cogitavi in corde meo ut fecissem meum testamentum, et feci constituique elemosinarios meos, quod sunt ista nomina: soror mea Erovis et nepos meus Erallus Raimundi, Bernardus Isarni et filia mea Erovis, ut si mors mihi advenerit ante quam alium testamentum faciam isti abeant potestatem omnem meum avere mobile et dare aprehendere et dare pro anima mea sicut hic viderint scriptum. In primis fiant solutos meos debitos totos ab integrum. Et relinquo ipsa mea medietate de molino de Piche et mea vinea de Sancti Simeoni ad Sancta Maria de Castellum Veteri, et ipsa mea vinea redona qui est ad Oldined; et ipsa alia fexa qui est prope ista relinquo ad Sancta Maria Celsone. Et dimito ad Sancta Mariam de Peduls ipso meo alodio de Canaleta pro anima Arluvini, viri mei, et Petrus Arlovini, filii mei, et anima mea. Et ipsa melioracione qui fuit de Petrus Arlovi cum ipsa sua ereditate quomodo pater suus reliquid ei quomodo Petrus Arlovini dimisit ad suas sorores Erovis et Ermengardis sic laudo et confirmo. Ista melioracione est in Artesa. Et relinquo ipso meo alodio de Gradilo ad omnes filias meas. Et

dimito ipsa melioracione qui fuit de Petrus Arlovi cum sua ereditate que abebat in Ioval ad filias meas Erovis et Ermengardis cum suas ereditates de alios alaudes qui remanent. Et ipsos meos alios alaudes qui remanent, exceptis hoc quod supra scriptum est, cum ipsas meas voces que ibi abeo vel abere debeo in Ioval;[1] relinquo ad omnes filias meas insimul. Et ipsas pecia de terra que abeo in[2] Petrus Excelsi, ipsa mea medietate dimito ad filias meas Erovis et Ermengardis, alia vero medietate remaneat ad omnes filias meas. Et reliquo ad Erovis et ad Ermengardis in Ioval una tonna et una arca et dues tines et una arca que est in Petramola. Et dimito ad Ermengardis, filia mea, una guadenga et uno lençol et unes mapes noves. Alio vero avere mobile meo, exceptis hoc quod supra scriptum est, dimito ad omnes filias meas ipsa medietate; alia vero medietate relinquo pro anima mea in quale mercede melior extimare potuerit omo. Et mando ad iam dictos manumissores mei ut prehendant ipso meo asino apud tantum de meo avere, ut faciant missam cantare ad episcopum. Et ipso meo semente ubicumque eum seminatum in qualicumque loco remaneat ipsa medietate ad Ermengardis et ad Erovis et ad Bota; alia vero medietate pro anima mea. Et ipsa melioratione de Petri Arlovini cum sua ereditate que abebat in casas et in ortis de Altesa et de Ioval remaneat ad Erovis et Ermengardis; alias vero qui remanent relinquo ad filias meas insimul. Et ipso meo alodio de Ioval cum filias meas remaneat in baiuliam de Deo et de Petrus Arnalli et de mater sua. Et ipsos meos alodios de Altes relinquo in baiulia de Guilelm Raimundi et de matre sua. Et ipsa mea vascula maiore vel minore, exceptis hoc quod supra scriptum est, remaneat ipsa mea medietate pro anima mea; alia vero medietate remaneat ad filias meas. Et sit Deus inter me et vos.

Siquis contra hunc testamentum, homo vel femina, nobili vilique persona, venerint pro inrumpendum, non hoc valeat perficere, set pro solo temptatu in quadruplum componat et iram Dei inveniat et sub anathematis vinculo permaneat usquequo finis evi veniat et cum Iuda traditore in inferno portionem accipiat modo vel omnique tempore.

Actum est hoc .VI. kalendas ianuarii anno .XXXXII. regnante rege Philipo.

Sig+num Sichardis, qui hunc testamentum mandavi scribere et testes subtus notatis firmare mandavi. Sig+num Arnallus Guilelmi. Sig+num Raimundus Poncii. Sig+num Iozpert presbiteri. Nos vidimus, audivimus et firmavimus.

ARXIU DIOCESÀ SOLSONA

Raedulfus sacer, qui hunc testamentum scripsi iussus cum literis super positis in .VI. regulo ubi dicitur "Ioval", et hoc sig-(*signe*)num impressi devotus in die et anno notatis superius.

1. Ioval *interlineat*. 2. *Segueix, repetit*, in.

15

1102, gener, 17. Santa Maria de Solsona

Ponç Hug i la seva muller Beatriu fan carta de donació a l'església de Solsona del que els plagués del que arrabassessin als sarraïns i del delme de les terres que poguessin aconseguir dels mateixos sarraïns, així com un mas de les terres de Riner i el delme de les seves dominicatures. Pacte signat damunt l'altar de Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 354; 395 ∞ 185 mm.
ADS. Cartulari I, doc. 263.

Semper a cunabulis audivimus et cotidie resonat in auribus nostris, quod Deus per scripturas loquitur nobis qualiter precipit nos recedere a malis ut perfruamur eternis gaudiis. Satis Deo licitum est et karum ecclesias fabricare et de rebus nobis a Deo concessis illas honorifice ditare et pacificas singulorum hostias in ipsis Christo humiliter offerre. Multi enim talia agentes meruerunt percipere regnum celeste cum Christo sine fine gaudentes. Nos vero, Poncius Ugonis et uxor mea Beatricis, dicta hec audientes talia perpeti cogitamus ut ad promissa Christi pertingere valeamus. Ideoque, sub sacro sanctoque nomine omnipotentis Dei, facimus kartam Deo preclarissimeque eius alme Genitrici, cuius ecclesia posita est infra terminos kastri Celsone. Per hanc kartam donationis nostre damus namque nos iam dicti, placidis animis atque spontaneis voluntatibus de omnibus quecumque adquisieramus de terris paganorum, de chastris sive villis, necnon de civitatibus, si Deus nobis concesserit, vel de prediis de auro vel argento, de equis sive de mulis vel sericis pannis et ad ultimum mobilibus vel immobilibus omnibus et quicquid homo uti potest que abstrahere poterimus de infidelissima gente paganorum, concedente ipsa Dei Genitrix, quam nos in auxilium nostrum invocamus; damus prephate ecclesie vel eius kannonicis omnem decimum de omnibus que ex ista hora in antea quecumque adquirere poterimus de omnibus terris infidelissimorum agarenorum, et omnem decimum per fidem sine enganno. Damus iterum prephato loco unum mansum qui nobis advenit ad

FUNDACIÓ NOGUERA

me Poncium Ugonem per genitorum meorum voces et ad me Beatrice per seniorem meum Poncium. Est autem infra terminos kastri Reiner, in locum qui vulgo dicitur Orto Regis vel Vivencs. Terminatur autem a parte orientis in casas quas vocant Oliva, a meridiana quoque plaga in rivum Ner, ab occidentali quoque clima in alodio Sancte Marie, a parte septrentionis in Sala de Sancta Maria. Quantum iste affrontationes includunt et isti termini cingunt, quod ad istum mansum pertinet, sic donamus nos iamdicti predictum mansum ad Sanctam Mariam, cum omnibus sibi pertinentibus et cum exiis et regressiis, sicut nos melius habemus vel habere debemus. Sicut superius scriptum est de nostro iure in potestatem et dominium tradimus prephate Sancte Marie et eius Kannonice hec omnia superius dicta, et cum libro super sacratissimum ipsius altare ponimus ea atque offerimus, ut ipsa Dei Genitrix dignetur nobis succurrere presenti seculo atque futuro. Addimus (huic)[1], dono totam nostram decimam de omnibus dominicaturis nostris.

Sane si nos donatores aut aliquis homo vel femina, nobili vilique persona, qui contra hanc kartam donationis venerit pro inrumpendo, non hoc valeat perficere, set pro solo conatu in duplo cogatur persolvere; et propter hoc quod temtavit infringere tamdiu sub vinculo excomunionis ligatus maneat usque dum emendandus ad penitentiam veniat. Et insuper hec donatio firma et stabilis tamdiu permaneat usquequo hic mundus finiat.

Acta karta donationis anno ab Incarnatione Domini nostri Ihesu Christi M°C°I° indicione VIIII[a], epacta X[a]VIII[a].X°VI° kalendas februarii.

Sig+num Poncii Ugonis. Sig+num Beatriz. Nos qui ista kartam donationis iussimus scribere et manibus propriis devote firmavimus testibusque subtus descriptis iussimus firmare vel rogavimus. Sig+num Petri Arnalli. Sig+num Berengarii Arnalli. Sig+num Guilelmi Geiralli. Sig+num Raimundi Bernardi. Signum Arnalli Guilelmi +.

Petrus Bernardi natus, qui hanc kartam scripsi (...)[2] (*signe*) devotus sub die (et anno) vel inditione vel epacta (...)[3] dictis.

1. Lectura dubtosa. 2. Tros trencat i esborrat. 3. Tros trencat i esborrat.

16

1102, març, 14

Bernat Olseut i la seva muller Adaled donen a Pere i a la seva muller Eisolina mig modi de terra i mig més de vinya al terme del castell

de Llanera, en el lloc anomenat la Font de la Socarrada, o Fontanelles, que per totes bandes confronta amb la seva propietat. No ho podran alienar a ningú, fora que siguin persones afins o parents.

ADS. Perg. 363; 334 ∞ 136 mm.

In Dei nomine. Ego Bernard Olseut et uxori tue Adaleiz donatores sumus nobis tibi Pere et ad uxori tue Eicolina. Per hanc scriptura donacionis nostre donamus nos ad vobis semodiata .I. de terra et alia de terra qui est vinea; et advenit ad nobis per parentorum sive per comparacione aut per qualisque voces; et est ipsa hec omnia infra fines de chastro Lanera, in vocitato loco ad Font de Socarada, vel ad ipses Fontaneles qui dicunt. Et abet ista hec omia suprascripta ipsas afrontaciones de totasque partes in alauddios de nos donatores. Quantum inter ipsas afrontaciones includunt et nos abemus sic donamus nos ad vobis ipsa semodiata de terra et alia de vinea, cum introitibus et exitibus, earum regresionibus ad vestrum proprium alaudem, vel ad vestras voluntates faciendi. Est manifestum quod si nos donatorres aut nullus omo vel femina qui ista carta frangere vel minuere voluerit, non hoc valeat vindicare, set in duplo vobis componat cum suam inmelioracionem, et non fiat disrupta modoque tempore omni.

Facta est carta donacionis .II idus kalendas marcii, anno .XXXXII. regnante Philipi regis. Sig+num Bernard. Sig+num Adleiz. Nos qui ista carta donacionis mandavimus scribere et ad testes firmare fecimus. Sig+num Guitard Vidal. Sig+num Bernard Remon. Sig+num Ermengaud. Testes sumus.

Poncius presbiter rogatus scripsi (*signe*) die et anno quod supra. Et si vindere volueritis ista hec omnia suprascripta non abeatis licenciam ad vindere ad alia persona nisi ad nostris propinquis.

17

1102, març, 31

El comte d'Urgell, Ermengol V, dóna a Santa Maria de Solsona les esglésies de Biosca, de Madrona, de Ceuró, de Lladurs amb la de Sant Miquel del Pla de Cirera; uns masos a Alòs, anomenat de Bernat Oriol, a Toló, un que fou de Guadamir, i un altre a Oliana, que té en Bofill Godmar. Tot per a sufragi de la seva ànima i la dels seus pares.

ADS. Perg. 365; 506 ∞ 234 mm.

In Dei nomine. Ego Ermengaudus comes per hanc scripturam donacionis mee dono ecclesie Sancte Marie Celsone ipsam ecclesiam de Biosca quam vocatur Sancte Marie, cum decimis et primiciis et cimiteriis atque oblacionibus, tam vivorum quam defunctorum, et cum terris ac vineis, et cum omnibus mobilibus vel immobilibus quecumque habet modo vel in antea, Domino annuente, adquisierit, et cum omnibus clericis qui ibi sunt vel in antea erunt, cum districtis et mandamentis atque placitis, simul cum omnibus ecclesiis que sunt vel erunt in antea constructe infra terminos predicti kastri, cum omnibus que hodie habet vel in antea, Deo annuente, adquisierit. Adiungo autem ad hoc donum ipsa ecclesia de kastro Madrona quem vocatur Sancti Petri, simul cum omnibus ecclesiis sufraganeis que modo sunt vel in futuro umquam erunt infra finibus prefati kastri Madrona, cum alaudis et vineis, et cum primiciis sive decimis, et casas que ad ecclesiis iam dictis pertinent sive cum oblacionibus sanctis et defunctionibus, cum districtis et mandamentis, necnon stabilimentum clericorum, et cum omnibus mobilibus vel immobilibus que modo habent vel in antea, Deo annuente, adquisierint. Et adiungo ad hoc donum[1] ecclesia de kastro Odroni, quem vocatur Sanctus Iulianus, cum omnibus rebus que hodie habet vel in antea adquisierit, sive et cum omnibus ecclesiis sufraganeis que sunt vel in antea erunt constructe. Et dono ipsum mansum qui est in Biosca, que dedit Berengarino Brocardi, cum omnia que ad ipsum mansum pertinet. Et adhuc adiungo ad hoc donum parroechia de Ladurz, simul cum ecclesia Sancti Michaelis qui est ad ipso plano de Cirera, cum decimis de pane et vino vel de carne, qui erierit inde de terminos de Ladurz, simul cum lanam et linum et cum omnia que ad husum hominis pertinet vel pertinere debet. Et adiungo ad hoc donum in ipsos kastros ubi ego habeo dominicaturas singulos mansos optimos. Et in Alos ipsos mansos nomine de Bernard Oriol vel de Pere Mir. Et in Tolo ipsum mansum qui iam fuit de Guadamir, et modo est de filiis suis, qui est ad Sancti Salvatoris. Et infra franchedas de Uliana unum mansum qui est de Bofil Godmar vel de suis fratibus. Hec namque omnia suprascripta dono Deo et alme eius Genitricis et ad eius Canonicam tempore perpetuo ad habendum et possidendum absque ulla retinencia, propter Deum vel remedium anime mee sive eciam pro animam patris mei necnon uxori mee vel ad filium meum, donet Dominus regnum suum, quod promisit diligentibus se. Sicut superius scriptum est de meo iure in dominium et potestatem trado prefate ecclesie et eius Kanonice ad habendum

vel possidendum omnique tempore. Sane si ego donator aut ullus homo vel femina qui contra hanc kartam donacionis venero vel venerint pro inrumpendo, non hoc valeat vindicare set in quadruplum ei compono vel componant cum incremento tocius melioracionis, et in antea hec donacio firma permaneat donec finis seculi veniat. Siquis contra hoc donum surrexerit, aut in aliquo defraudare voluerit, in primis iram Dei inveniat at cum Iuda traditore in inferno porcionem accipiat.

Facta karta donacionis .II. kalendas aprilis, anno quaddragesino .II°. Philipi regis regnante in Francia.

Sig+num ego Ermengaudus + comes, qui hanc kartam donacionis scribere feci et mea manu propria firmavi, et testibus subtus notatis firmare mandavi. Sig+num Berengarius Raimundi de Capolad. Sig+num Raimundus Gomballi de Ribeles. Sig+num Ricardus de Vergos. Sig+num Arnallus Sala de Linna. Sig+num Arnallus Guitardi. Sig+num Raimundus Bernardi. Sig+num Poncius Bernardi, frater eius.

Gerallus subdiaconus, qui hanc kartam largicionis scripsi iussus et hunc signum (*signe*) impressi devotus in die et anno superius.

1. donum, *interlineat*.

18

1102, abril, 21

Com que Arnau Berenguer vol marxar al Sant Sepulcre i el seu germà li havia deixat el castell de Malgrat, al no tenir ara germans ni fills, ha determinat deixar al seu pare i a la seva mare aquest castell mentre visquin; després de la seva mort disposa que passi a l'església de Santa Maria de Solsona. Per tant, el seu pare fa carta de donació del castell de Malgrat a Santa Maria de Solsona, amb totes les seves pertinences, per les ànimes dels seus fills i pares.

ADS. Perg. 364; 157 ∞ 283 mm.
ADS. Cartoral II, doc. 68, f. 64v-65r.

Notum sit omnibus hominibus tam presentibus quam futuris quoniam Arnallus Berengarius, filius meus, venit mecum pariter in ecclesiam Sancte Marie Celsone ad vigiliam faciendam et misericordiam Domini implorandam, ut ille qui est dux omnium bonorum fieret ductor itineris eius Sancti Sepulcri, quo ille cupiebat pergere. Et vigiliam factam et alia die quando abuit missam auditam,

suamque oblacionem Domino oblatam, duxit secum me patrem eius et Bernardum Bligarii, militem eius, et Raimundum Guitardi, prepositum prefate ecclesie, ante altare predicte Sancte Marie et dixit nobis: "Pater et vos alii qui mecum adstatis, volo vobis pandere cor meum; vos scitis qualiter Arnallus Petri, frater meus, dedit michi castrum quod est nuncupatum Malgradum ad proprium alodium; modo ego sum iuvenis, cupiens pergere supradictum iter, non abens fratres neque filios quibus dimitam castrum illud. Ideo audite mandatum meum: Predictum castrum relinquo ad te patrem meum et ad matrem meam in vita vestra, ut teneatis et possideatis eum sine inquietacione ullius hominis. Post obitum vero vestrum dimitto eum Sancte Marie ante cuius presenciam sto et propter benefficium dimitto ei oleum unde sit illuminatum altare istud annum integrum, nocte ac dire. Et pro eo quod ego demorare non possum, rogo vos ut faciatis ei cartam sicut vobis iniunctum habeo". Et hec dicens ille accepit ipsum missalem prefate Sancte Marie et sicut dictum est fecit ei hoc donum super altare eius. Post hec letus et gaudens recessit a nobis. Ideoque ego Berengarius, pater eius, et Bernardus Blidgarii, miles eius, et Raimundus Guitardi facimus cartam predicte Sancte Marie de prenominato castro Malgrado. Est namque prefatum castrum in comitatu Bergitano. Et habet affrontationes a parte orientis in terminos de Menresana sive de Alugia, a meridiana quoque parte in terminos de Castellinovi sive de Cervera, ab occidentali quoque parte in terminos de Prinionosa sive de Todela, a parte septentrionis in terminos de predicte Todele sive in terminos de iam dicto castro Menresana. Quantum infra prefatas quatuor affrontationes includunt, castrum, villam, cum omnibus habitantibus in ea, campos, terras, cultas vel incultas, vineas plantatas cum vinealibus, molinos cum capud aquis eorum omnibusque instrumentis, edificatis ac destructis, montes, silvas, garricas, petras, mobiles vel inmobiles, fontes cum decursibus eorum viarum, ductus vel reductus, prata, pascua, podios, constructos et construendos, seu cum omnibus sibi pertinentibus, servitiis et placitis, et cum districitis ac mandamentis, ecclesiam cum decimis et primiciis oblationibusque fidelium, totum cum omni integritate tradimus atque concedimus predicte Sancte Marie pro anima Arnalli Petri Arnallique Berengarii et pro animabus patris vel matris sive parentorum eorum. Sicut superius scriptum est de eius iure atque nostro in dominium et potestatem tradimus prefate Sancte Marie et eius Canonice, cum exiis et regressiis et pertinentiis cunctis ad habendum vel possidendum, vel quicquid voluntas eius fuerit

faciendum. Sane si nos donatores aut aliquis homo vel femina qui contra hanc donacionis cartam venerit pro inrumpendum, non hoc valeat vindicare, set quod temptaverit infringere in quadruplum componat prefate ecclesie cum incremento tocius melioracionis et tamdiu sub anathematis vinculo permaneat, donec ad satisfactionem veniat. Et in antea hec donatio firma permaneat usquequo finis seculi veniat.

Facta carta donacionis .XI. kalendas mai, anno ab Incarnacionis Domini .I°.CII°. Sig+num Berengarii Raimundi. Sig+num Berengarii Blidgarii. Sig+num Raimundi Guitardi. Nos qui hanc cartam in loco predicti Arnalli per vissum eius scribere rogavimus et manibus propriis firmavimus et testes subter notatis firmare mandavimus. Sig+num Geralli Gonberti. Sig+num Gonballi Guadalli. Sig+num Arnaldi Guadamiri. Sig+num Poncii Bernardi. Sig+num Reiamballi.

Petrus Seniofredi, levita et canonicus, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig(*signe*)num impressi devotus in die et anno notatis superius.

19

1102, maig, 8

Berenguer Ricard, la seva muller Sicarda i Babot venen a Ramon Sala el seu alou, que tenen al comtat d'Urgell, a Lladurs i al lloc anomenat Fàbrega, que té, a orient, l'església de Santa Maria, i, a ponent, el Soler d'Arnau Ramon. El preu ha estat de vint unces i un cavall.

ADS. Perg. 370; 380 ∞ 140 mm.

In nomine Domini. Ego Berenger Ricard et uxor sua Sicards et Babot vindimus nos at tibi Ramon Sala per anc scriptura vindiccionis nostre; vindimus tibi alaudem nostrum proprium qui fuit de Ramon Mard, qui nobis advenit per comparacione sive per ullasque voces. Et est hec omnia in comitatu Urgelense, in appendiccio de Ladurc, in loco que dicitur Frabega. Id sunt terras et vineas, chasas, chasalibus, ortis, ortalibus, arbors, arboribus, silvis et garicis, pratis, pascuis, vieductis vel reductibus eorum. Et afrontad hec omnia de parte orientis in ecclesia Sancta Maria, de meridie e (*sic*) Pugol Comtal, de occiduo in ecclesia Sancti Michaelis, et de .IIII[a]. vero parte in ipso soler de Arnal Ramon. Quantum inter istas .IIII[or]. afrontaciones includunt et isti termini continent, sic vindimus nos tibi ipsa hec omnia suprascripta, cum exiis et regresis earum,

in propter precium placibile uncias .XX^ti^. et .I. chaval. Et est manifestum. Quem vero predicta hec omnia de nostro iuro in vestro trado dominio et potestatem, ad vestrum proprium alodem, ad omnia facere que volueritis, franchisimum et legitimum. Et si nullusque homo vel femina inquietare voluerit in duplo vobis componat cum omnem suam inmelioracionem; et in antea ista charta vindiccione firma et stabilis permaneat modo vel omnique tempore.

Facta ista charta vindicaccione .VIII. idus madii, anno .XL^mo^. III°. regnanante (*sic*) Filipo rege. Sig+num Bereguer Ricard. Sig+num Sichards. Sig+num Babot. Nos qui ista charta mandavimus scribere et manibus nostris punctus firmavimus et ad testes firmare rogavimus.

Sig+num Guilem Iocbert. Sig+num Godlen. Sig+num Berenge Ramon d'Albespi. Sig+num Pere Bernard. Isti sunt testes visitores et auditores.

Bertrandus levita, qui hoc scripsit cum literaras (*sic*) supra positas in primo regulo die vel ano (*signe*) quod supra.

20

1102, agost, 1

Miró Arnau dóna a Santa Maria de Solsona i a la seva canònica les esglésies de Concabella, de Figuerosa i de Bellver, amb les esglésies que es construeixin dins els seus termes, els delmes, les primícies i altres drets. Descriu els límits d'aquests termes parroquials.

ADS. Cartoral I, doc. 45, f. 20v.

In Dei nomine. Ego Mironi Arnallus donator sum Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice. Per hanc scripturam donationis mee dono ipsam ecclesiam de Concabela quam vocatur Sancti Salvatoris, cum decimis et primiciis et cimiteriis atque oblationibus tam vivorum quam defunctorum, cum terris ac vineis et cum omnibus mobilibus vel imobilibus, quecumque habet modo vel in antea Deo annuente adquisierit, sive et cum omnibus clericis qui ibi sunt vel in antea erunt, cum districtis et mandamentis atque placitis. Adiungo autem ad hoc donum ecclesiam de castro Figerosa, quam vocatur Sancta Maria, cum omnibus que habet vel in antea adquisierit, sive et cum omnibus ecclesiis sufraganeis que in earum iussione sunt vel in antea erunt constructe. Et adiungo donum aliam

ecclesia de castro Belveder quem vocatur Sancti Petri, cum decimis et primicis et cimiteriis atque oblationibus tam vivorum quam defunctorum, cum terris ac vineis et cum omnibus mobilibus vel immobilibus, quecumque habet modo vel in antea Deo annuente adquisierit, et cum omnibus clericis qui ibi sunt vel in antea erunt, cum districtis et mandamentis atque placitis, sive cum omnibus ecclesiis que sunt vel erunt in antea constructe infra terminos predictis castris, cum omnibus que hodie habet vel in antea Deo annuente adquisierit. Et hec omnia <est> in comitatu Urgelli, in terminos castri Concabella, sive castro Figerosa, seu in castro Belveder. Et advenit mihi hec omnia per voces genitorum meorum sive per quascumque voces. Terminatur autem ipsa ecclesia de Concabella a parte orientis in terminos de Turrefacta, a meridiana vero parte in terminos de Ostafrangs, ab occidentali quoque parte in terminos de Ratera sive de Geralto, a septentrionali vero parte in terminos de Grada sive de Cabestang. Et abet afrontaciones predicta ecclesia de castro Figerosa a parte orientis in Rivo de Ovellas sive de Cabestang, a meridie vero in terminos de Luzano, a parte occidentali in terminos de Alted, a parte vero septentrionali in terminos de Pelagals. Et ipsam ecclesiam de castro Belveder terminatur a parte orientis in terminos de Montrog, de meridie in terminos de Conill, de occiduo in terminos de Orso, de parte vero circii in terminos de Talarno. Quantum infra prefatas affrontationes abent supra dicte ecclesie vel in omnibus modis abere debent, sicut supra dictum est, totum cum omni integritate dono atque concedo ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice, cum exiis et regressiis et pertinentiis, propter Deum et remedium anime mee vel de genitorum meorum. Sicut superius scriptum est de meo iure in dominium et potestatem trado prefate ecclesie et eius Canonice ad abendum vel possidendum omnique tempore. Sane si ego donator aut ullus homo vel femina qui contra hanc donationis cartam venerit pro inrumpendo, non hoc valeat vindicare sed in quadruplum ei componat cum incremento tocius meliorationis. Et in antea hec donatio firma permaneat donec finis evi veniat.

Facta carta donationis die kalendas augusti anno .XL°.II°. Philipo regis. Sig+num Mironi Arnallus, qui hanc donationis cartam scribere feci et manu propria firmavi et testibus suptus notatis firmare mandavi. Sig+num Gilelmus Seniofredi de Alted. Sig+num Berengarius Geralli de Sanauga. Sig+num Gaucerandus Bernardus. Sig+num Bernardus Geralli. Sig+num Berengarius Raimundi de Ortoneda. Sig+num Gerallus Gonberti.

Petrus Seniofredi, levita et canonicus, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc (*signe*) signum impressi devotus in die et anno notatis superius.

21

1102, agost, 12

Bernat Borrell i la seva muller Adelgarda venen a Santa Maria de Solsona una peça de terra dins el terme del castell d'Ivorra, comtat d'Urgell. És situada prop de la rovira de Santa Maria i ja la tenia el seu pare Borrell. El preu de venda és d'un sarraí òptim valorat en quatre unces d'or de València.

ADS. Perg. 358; 368 ∞ 194 mm.

In nomine sancte et individue Trinitatis. Ego Bernardus Borrelli et uxori mee Adalgardis vinditores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Cannonice. Per hanc scripturam vindicionis nostre vindimus nos Sancte Marie Celsone et eius cannonicis una pecia de terra que est infra terminos de kastro Ivorre. Et est ipsa terra de parte exponna, prope ipsa rovira de Sancte Marie, que iam fuit de Borrellus, patris mei. Advenit autem ipsa terra ad me Bernardus per voces genitorum meorum sive per omnes voces. Et ad me Adalgardis per vocem viri mei Bernardus Borrelli. Et est ipsa terra in comitatu Urgelli infra terminos iam dicto kastri Ivorre. Et afrontat ipsa terra quam vindimus prefate Sancte Marie, a parte orientis in alaudio de Sancte Marie Celsone, et de meridie ad ipsa rovira, a parte vero occidentis in alaudio de Raimundus Tort vel de coniux sua Em, de parte vero circii in alaudio de nos iam dicti vinditores. Hec omnia supra scripta vindimus vobis prefate Sancte Marie Celsone et ad eius cannonicis cum exiis et regressiis et pertinenciis cunctis, sine franco et legitimo, sine ulla reservacione. Et accipimus namque precium a prefato loco nos iam dicti vinditores vel de eius canonicis unum sarracenum optimum, qui fuit adpreciatus uncias quatuor de auro Valencie. Sicut superius scriptum est hec iam dicta terra de nostro iure in dominium et potestatem tradimus Sancte Marie Celsone vel Cannonice eius. Sane si nos vinditores aut ullus homo vel femina qui contra istam cartam venerit pro inrumpendo vel frangendo nullomodo valeat perficere,set pro solo temptatu in duplo cogatur exsolvere. Et in antea hec vendicio tandiu firma permaneat usque dum hic mundus finiat.

Facta carta vendicionis .II. idus augusti, anno .XL°.II°. regnante Filipo rege. Sig+num Bernardus Borrelli. Sig+num Adalgardis, coniux sua. Nos vero iam dicti qui istam cartam vindicionis scribere iussimus et proprias manus nostras firmavimus et ad testes subtus notatis firmare rogavimus vel mandavimus. Sig+num Raimundus Tost. Sig+num Mironi Iozfredi. Sig+num Bernardus Raimundi. Sig+num Bernardus Guifredi.

Ger(allus)[1] subdiaconus, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig(*signe*)num impressi devotus in die et anno notatis superius.

1. *Esborrat*.

22

1102, agost, 24

Joslèn, la seva filla Maiasèn, Guillem i Adaled, Mir Mir, Bernat Mir i Ermessèn donen a Santa Maria de Solsona terres i cases, amb entrades i eixides, que Jospert havia donat al seu marit Miró. Són situades entre Joval i el riu Negre, entre Hortoneda i Vilallonga, o Solsona al nord. Ho dóna perquè Déu els perdoni els pecats, quan estiguin al tribunal de Crist.

ADS. Perg. 360; 391 ∞ 146 mm.

In nomine Domini. Ego Iozlen femina et filia mea Maiasen et Guilelm et Adalez e Mir Mir e Bernard Mir et Ermesen donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius kanonicis. Per hanc scripturam donacionis donamus terras et vineas et casas, casalibus, ortis ortalibus, cultum et eremum, prono et plano, cum omnia genera arborum, cum exiis et regresiis earum, qui nobis advenit per donacione vel melioratione, qui nobis adveniunt de donacione de Iozpert, qui dedit a Mironi, viro meo, et a me Iozlen. Et hest hec omnia supra nominata infra fines de kastrum Riu Nigro, in locum qui vocant Ortum Regis. Et abet afrontaciones a parte orientis in terminos de Ioval, et de meridie in ipsa Oliva vel in Gargalosa,[1] et de occiduo in ipso Rivo Nigro qui excurrit, a parte vero circi in terminos de Solsona vel in Villalonga. Quantum inter istas afrontaciones includunt vel isti termini ambiunt sic donamus ista hec omnia supra nominata Domino Deo et eius Genitrice Marie vel eius Canonice pro anima de Iozpert vel de filio suo Mironi et de me Iozlen et de filios nostros vel parentorum nostrorum, ut ante

tribunal Christi veniam mereamur de peccatis nostris accipere. Sane si ullus homo vel femina qui contra istam kartam donacionis venerit pro inrumpendum aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare set componat in quadruplum cum omne suam in melioracionem. Et in antea ista karta donacionis firma et stabilis permaneat modo vel omnique tempore et non sit disrupta.

Facta ista karta donacionis .VIIII. kalendas setembris, anno .XL°.II°. regnante Filippo rege. Sig+num Iozlen. Sig+num Maiansen. Sig+num Guilelm. Sig+num Adaleiz. Sig+num Mir Mir. Sig+ num Bernard Mir. Sig+num Ermesen. Nos vero qui istam kartam donacionis fecimus scribere et testes firmare rogavimus. Sig+num Guilelm Iozfre. sig+num Bernard Esclua. Sig+num Gerrallus. Sig+num Bernardus Isarni.

Gerallus subdiaconus, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig(*signe*)num impressi devotus in die et anno notatis superius.

1. *Segueix, ratllat,* a parte vero circi.

23

1102, agost, 29 - 1103, agost, 28

Els germans Arnau, Rotllan i Pere donen a Santa Maria de Solsona el que tenen en l'alou de Miró Bernat al castell de Vallferosa. Reben de Miró quatre sous.

ADS. Perg. 362; 126 ∞ 240 mm.

Anno .XLIII. regnante Philipo regis. Nos fratres Arnallus et Rotulandus vel Petroni donamus a Domino Deo et Sancte Marie Celsone omnem nostrum censum vel voces que abemus in ipso alodio de Mironi Bernardi, que abet infra kastrum Vallisfraosa, sine ulla observacione vel retinencia, propter amorem Dei et (ob reme)dium[1] animas nostras; et nos iamdicti (dona)tores[2] recepimus de predicto Mironi (soli)dos[3] .IIII. Sig+num Arnallus. Sig+num Rotulandi. Sig+num Petrus, qui hoc donamus a predicte ecclesie sicut superius scriptum est ante conspectu Sancti Petri Vallisfraosa, in presencia de Reimundus Rotulandi et de Guillelm Ar(nalli)[4] et Remon Guiribert vel filiis (Ar)nall[5] (...)[6] Bernarti et de Petro Remon subtus diachono.

(...)onis[7] sacer, qui hanc donum acce(...)[8] (*signe*).

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*. 5. *Trencat. Lectura dubtosa*. 6. *Trencat*. 7. *Trencat*. 8. *Trencat*.

NOGUERA

24

1102, novembre, 1

El prepòsit de Solsona Ramon Guitart i els seus canonges concorden amb Bonfill Guitard, la seva muller Ponça i els seus fills que aquests restaran en el mas del Puig, en el lloc anomenat Morisca de Castellar; hi plantaran vinyes i edificaran una casa per a fer-hi estada sempre. Donaran la meitat dels fruits de la terra i del bestiar. La canònica hi ha posat un bou i l'arrendatari un altre. Quan mori el cap de casa, un altre de la família ha de continuar la vida i el treball en aquest mas.

ADS. Perg. 366; 168 ∞ 137 mm. Trasllat de 1226.

Hoc est translatum ab originale fideliter translatatum quod sic incipit: Hec est convenientia que est facta inter Raimundus Guitardi, prepositus Sancte Marie Celsone et canonici eiusdem ecclesie aput Bonifilius Guitardi et mulier sua Ponza et filiis illorum (...)[1] et Ermeniards, mulier sua, de ipso alaude quod fuit de Gilelm Fruia, que est de Sancta Maria de Solsona. Et est hec omnia ad Pug (...)[2] in locum que nuncupant Morisca, et est ipsum mansum cum suis pertinentiis infra terminos de castro Castelar. Nos qui sic donamus (...) (ala)udium[3] ad vos supradictos in tali videlicet racione et convenientia ut vos bene laboretis vel edificetis et complantetis de vi(nea tam)[4] de bonis plantibus quam arboribus, ut bene construetis et edificetis ipsas casas cum ipso solario qui ibidem sunt sive cum ortis, ortalibus (et)[5] cum omnia que ad usum hominis pertinet; et vos iamdicti Bonifilio Guitardi et mulier sua Pontia et filii vestri qui suprascripta sunt fiant solidi et (...)[6] in ipso loco ad servitium de Sancta Maria vel de sui clerici, cum ipsa omnia que Deus tibi dederit et assidue stare in ipso loco iam dicto. Et nos canonicis faciamus vobis ibi adiutorium de unum bovum obtimum et vos habeatis ibi alium bovum similem sibi et laboretis ipsum alaudem be(ne).[7] (Si)[8] unum de illos boves minuerint similiter ambos recuperemus in ipso loco qualisque morierit. Et vos habeatis ipsa barchera. Et siatis unum (...)[9] de vos ambos in iura vestra seniores de ipso alaudio vel de ipso manso. Et qualisque supervixerit de vos ambos maneat et possideat sine blandi(men)to[10] filiis vestris (...) (...)abus[11] et ipsas plantas quod fecisti in (...)[12] aut in (...)[13] secares labores sine nulla missione quod non faciat Sancte Marie. Et de omnia alaudia vel vineas dones medietatem omni tempore per fide sine enganno. Et si nos aut vos penituerimus in antea de ista

convenientia supra dicta, aut extraxerimus aut extraxeritis, .XLª. uncias de auro cocho Barchinona donent unum ad alium.

Acta ista convenientia die kalendas novembris anno .XLº.IIIº. regnante Philippo rege in Francia.

Sig+num Raimundi Guitardi. Sig+num Gomballus Guadalli. Sig+num Gerallus presbiter. Sig+num Guilelmus Guitardi. Sig+num Poncius presbiter. Sig+num Reamballus presbiter. Sig+num Poncius Guitardi. Sig+num Arnallus Guada(...)[14] presbiter. Sig+num Petrus Seniofredi. Sig+num Bernardus Petri de comitatu Paliariensis, qui est do<natus>. Sig+num Iohannis. Sig+num Dominicus. Sig+num Guilelmus Martini. Nos clerici Sancte Marie qui ista convenientia fecimus scribere et firmavimus: Et retinuimus in ipso loco ut nos habeamus equas et vaccas et oves et porcis et cum alio nutrimento quod ad usum hominis pertinet. Sig+num Bernardus Isarni, canonicus Sancte Marie.

Gerallus subdiaconus, qui ista conveniencia scripsi iussus et hoc sig(*signe*)num impressi die et anno quo supra.

Bernardus de Ratera, presbiter et canonicus Celsone, pro teste huius translati me subscribo. Ego Raimundus de Balznera presbiter pro teste subscribo. Ego Guilelmus de Lauro presbiter pro teste subscribo.

Bernardus de Beliana presbiter, qui hunc translatum scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit .VI. idus ianuarii anno Domini .Mº.CCº.XXVº.

1. *Trencat.* 2. *Trencat.* 3. *Trencat.* 4. *Trencat.* 5. *Trencat.* 6. *Trencat.* 7. *Trencat.* 8. *Trencat.* 9. *Trencat.* 10. *Trencat.* 11. *Esborrat.* 12. *Esborrat.* 13. *Esborrat.* 14. *Esborrat.*

25

1103, gener, 8 o 1104, gener, 8

Ponç Hug i Beatriu, per pur amor donen a l'església de Santa Maria de Solsona, comtat d'Urgell, l'església de Sant Martí i les altres del seu terme del castell de Riner, que és entre el Cardener, Clariana, Cardona, Llanera, Llobera, Solsona, Olius i Joval. No s'hi compta l'església de Santa Susanna, que ja fou cedida a Santa Maria de Castellfollit. Cedeix les terres i altres béns immobles, els delmes, primícies i oblacions dels fidels.

ADS. Perg. 368; 552 ∞ 280 mm.

FUNDACIÓ NOGUERA

In nomine Domini. Ego Poncius proles Ugoni, divino intrinsecus fervore tactus amoreque spirituali succensus, una cum irremota comes mearum rerum vocabulo Beatricis, cui sum maritali vinculo copulatus, per hanc donationis scripturam donamus Domino Deo sancteque sue Genitrici cuius ecclesia clara crebis miraculis, que ibidem per Matrem eius operatur Dominus, ecclesiam nostram quod intra comitatu Urgelli habemus, seu iuxta castrum Rivo Nigro possidemus, videlicet, iam dictam Sanctam Mariam Celsonensis. Prelibatam vero ecclesiam Sancta Martini, una cum aliis ecclesiis qui ibi edificate sunt, accidit nobis per omnipotenits Dei donum, sive per successionem genitorum nostrorum, sive per quascumque voces. Terminatur autem predicta ecclesia Sancti Martini, una cum cunctas ecclesias que in eius ditione sunt, exceptus ipsa ecclesia de Sancta Susanna, que iam dedi Sancte Marie de Castro Follito, ab occidentali clima in flumen Cardornarii, sive per terminos de castro Cleriana, a plaga meridiana afrontat in terminos castri Cardone sive in terminis de castro Ardeval, a solis occasu pergit usque ad terminos castri Lanera vel de Lobera, a septentrionali vero parte ascendit usque ad terminos castri Celsone sive in terminos de castro Olius. Quantum prenotate afrontationes ambiunt ac undique circuneunt, id est prenominatam ecclesiam cum omnibus alodiis que habet in castrum Rivo Nigro vel in omnibusque locis, id sunt prata pascua, domos cum abitantibus in eas, terras ac vineas, ortis, ortalibus, silvis, garricis, petras, mobiles vel imobiles, vieductibus ac reductibus, fontes, fontanule, molinares cum illorum caput aquis, et omnia quicquid dici vel nominari potest usui hominis competentia; et ecclesiamque prenotatam Sancti Martini, qui est mater ecclesia, ac cum omnibus ecclesiis qui in totum terminum castri Rivo Nigro sunt constructe, aut in antea erunt, annuente Deo, construende aut hedificande, simul cum decimis quod hodie abet vel in antea, annuente Deo, adquirere potuerit, sive cum primiciis et oblationibus tam vivorum quam mortuorum, sive etiam cum cimiteriis et omnia que ad usum ecclesie pertinent vel pertinere debent, tam mobilia quam alodia, quod hodie abet vel in antea, adiuvante Ihesu Christo Domino habebit, totum donamus atque tradimus prelibate Sancte Marie Celsone et eius Canonice propter Deum et remedium animarum nostrarum vel de parentorum nostrorum. Hec namque omnia donamus atque tradimus Deo et Sancte Marie et ad ipsius canonicam tempore perpetuo ad habendum vel possidendum vel quicquid voluntas eius fuerit faciendum. Sane, si nos donatores aut

ullus homo vel femina, nobili aut vili persona, qui contra istam cartam donationis venerint pro inrumpendum, non hoc valeat vindicare, sed in quadruplum reddere cogatur et in super tandiu sub anathematis vinculo permaneant quousque ad dignam satisfactionem veniant. Et in antea hac donatio firma permaneat modo vel omnique tempore.

Facta carta ista donationis .VI°. idus ianuarii, anno ab Incarnationis Domini .I°.C°.III°. annoque .XL°.III°. regnante Philippo rege. Sig+num Poncius Ugoni. Sig+num Beatricis. Sig+num Ugonis Dalmacii. Nos vero qui istam cartam donationis rogavimus vel mandavimus scribere, et nostris propiis manibus firmavimus et ad testes supter notatis firmare rogavimus vel mandavimus. Sig+num Ugonis Dalmacii. Sig+num Berengarius Sendredi. Sig+num Berengarius Bermundi. Sig+num Guilelmus Bernardi. Sig+num Berengarius Arnalli. Sig+num Baboth. Sig+num Guilelmus Iozberti. Sig+num Raimundus Bernardi.

Petrus Seniofredi, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig(*signe*)num impressi devotus in die et anno notatis superius.

26

1103, març, 30 o 1104, març, 30

Guerau Ponç escriu les disposicions testamentàries que li havia dit de paraula el comte d'Urgell Ermengol V. Deixà Olius a Santa Maria de Solsona i al seu fill Ermengol mentre visqui, donant la meitat del castell d'Olius a l'església de Sant Esteve i de Santa Maria. Posa unes delimitacions que no són les precises d'Olius, sinó les de la vall de Lord. Per aquesta raó el document podria ser posterior a la data indicada o bé que el redactà un escrivà que no coneixia el país i confongué els termes.

ADS. Perg. 369; 520 ∞ 343 mm.
ADS. Cartoral I, doc. 276, f. 104.

Notum sit omnibus hominibus tam presentibus quam futuris quoniam Ermengaudus comes, qui olim interfectus est a paganis, fecit me Gerallum Poncii venire ad se et dixit michi testamentum suum per verba. Et iussit michi ut si obierit de hoc seculo ante quam scripsisset suum testamentum, corpus suum remansisset ecclesie Sancte Marie Celsonensis, cum ipso castro quod vocitatur Olius sive cum ecclesia Sancti Stephani et aliis ecclesiis que in eius terminibus

sunt aut in antea erunt. Et mandavit ut fuisset suum proprium alaudium de iam dicta Sancta Maria. Tali videlicet racione dimisit ei ipsum castrum iamdictum ut teneat filius suus Ermengaudus in vita sua medietatem de predicto castro sive cum omnibus rebus que ad ipsum castrum pertinent. Et ut habeat in ipso castro filius eius potestatem intrandi vel exiendi sive gerriandi omnem suum honorem et honorem predicte Sancte Marie. Aliam vero medietatem iussit ut fuisset solidam de iam dicta ecclesia pro anima sua, simul cum ecclesia prephata Sancti Stephani. Post obitum filii sui dimisit prephate ecclesie Sancte Marie Celsonensis totum castrum supra dictum cum franchedis et cum omnibus que ad ipsum castrum pertinent vel pertinere debent. Et propter hoc que ipse non potuit scribere testamentum suum, mandavit et rogavit me Gerrallum ut si mors illi advenerit, ego fecissem cartam de predicto kastro quomodo ipse abuit michi in victum. Post hec letus et gaudens recessit a me. Idcirco in Dei nomine. Ego Gerallus Poncii per vissum domni comitis Ermengaudi, quia iam defunctus est, facio cartam predicte Sancte Marie et eius Canonice de prenominato kastro Olius cum franchedis vel cum suis pertinenciis. Est namque prefatum castrum in comitatu Urgellitano. Habet vero pretaxtatum castrum afrontaciones a parte orientis in collo de Olzina, et sic vadit usque ad terminos de castro Capoladi, et descendit per terminos Sancte Marie de Sordorbano sive Sanctii Poncii, a meridiana quoque parte in terminos kastri Ruiner sive per terminos de Iovale, ab occidentali vero parte in terminos de castro Celsona sive per terminos de Ladurcii, a parte septrentionis in terminos de predicto Ladurcii, et vadit usque ad terminos valle Lordensis sive per terminos castri Besore. Quantum infra prefatas quatuor afrontaciones includunt, castrum, villam, homines habitantes in ea, franchedas, campos, terras, cultas vel incultas, vineas plantatas cum vinealibus, casas, molinos cum capud aquis eorum omnibusque instrumentis, edificatis ac destris, montes, silvas, garricas, petras, mobiles vel immobiles, fontes cum decursibus eorum, viarum ductus vel reductus, prata, pascua, podios, constructos et construendos, seu cum omnibus pertinentibus sibi, serviciis et placitis, cum mandamentis et districtis, sive ecclesiam vel ecclesias que in eius terminis sunt aut in antea erunt constructe, cum decimis et primiciis, oblacionibusque fidelium et cum stabilimento clericorum, totum castrum cum omni integritate trado atque concedo prescripte Sancte Marie Celsonensis propter remedium anime Ermengaudi comitis, senioris mei, sive uxoris sue vel suos filiorum et pro animabus patris vel matris

sive parentorum eorum. Sicut superius scriptum est in dominium et potestatem trado prephate Sancte Marie et eius Canonice, cum exiis et regressiis seu pertinenciis cunctis, ad abendum vel possidendum vel quicquid voluntas eius fuerit faciendum. Sane si ego donator aut aliquis homo vel femina, nobili aut vili persona, qui contra istam cartam donationis venerit pro inrumpendo non hoc valeant vindicare, sed quod temptaverit infringere in quadruplum componant prephate ecclesie et eius Canonice cum incremento tocius meliorationis, et tandiu sub anathematis vinculo permaneat usque ad dignam satisfactionem veniat. Et in antea hec donatio firma et stabilis per-maneat quousque finis seculi veniat.

Facta ista carta donationis .V. nonas marcii anno Incarnationis Domini I°. C°. III°. Regnante rege Philippo in Frantia anno .XL°.III°.

Sig+num Geralli Poncii, qui hanc cartam in loco predicti comitis Ermengaudi per vissum eius scribere rogavi et mea manu propria firmavi et testibus supter notatis firmare mandavi. Sig+num Raimundi Bernardi de Sero. Sig+num Poncius Bernardi, frater eius. Sig+num Rodlan Od. Sig+num Ricard de Vergos.

Gerallus subdiachonus, qui hanc kartam scripsi iussus et hoc sig(*signe*)num impressi devotus in die et anno notatis superius.

27

1103, juliol, 11

Arnau Ponç ven a Santa Maria de Solsona un alou que té en el terme de Solsona, a Vilallonga, prop del terme de Joval i d'Olius; n'ha rebut setze unces d'or.

ADS. Cartoral I, doc. 211, f. 70r.

In nomine Domini. Ego Arnallus Poncii vinditor sum Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice. Per hanc scripturam vindicionis vindo prefate Sancte Marie et eius canonicis omnem meum alaudem quem ego habeo vel habere debeo in terminos castri Celsone, in locum quem vocant Villa Longa. Advenit autem ad me Arnallus Poncii per voces genitorum meorum sive per ullasque voces. Et est hec omnia in comitatu Urgelli vel in terminos de iam dicti castri; id sunt terras et vineas, casas, casalibus, ortis, ortalibus, pratis, pascuis, petras, mobiles vel inmobiles, arbores, pomiferas vel impomiferas, cultum vel eremum, vieductibus vel reductibus. Et omnem alaudem quam vindo prefate Sancte Marie Celsone terminatur

a parte orientis in terminos de castri Ioval, et de meridie in terminos de castro Riner, et de occiduo in terminos de castri Celsone, a parte vero circi in terminos de castri Olius. Quantum infra istas quatuor afrontaciones includunt vel isti termini ambiunt, sic vindo ipsa hec omnia supra scripta prefate Sancte Marie et eius Canonice, cum exiis et regressiis et pertinentiis cunctis, franco et legitimo, sine ulla reservacione ab omni integritate. Accipio namque precium a prefato loco vel eius canonicis uncias .XVI. in auro valente. Sicut superius scriptum est, hec omnia iamdicta in potestatem trado Sancte Marie vel eius canonicis. Sane si ego vinditor aut ullus homo vel femina qui contra istam cartam vindicionis venerit pro inrumpendum vel frangendo, nullomodo valeat vindicare, set pro solo conatu vel temptatu in duplo cogatur exsolvere. Et in antea hec vindicio tandiu firma permaneat usque dum finis seculi veniat.

Acta carta .V. idus iulii, anno .XLIII. regnante Filippo rege. Sig+num Arnallus Poncii, qui ista carta vindicionis scribere iussi et propria manu firmavi et testibus subter notatis firmare mandavi. Sig+num Ermeniardis mater mea. Sig+num Raimundus Poncii. Sig+num Guilelmus Poncii. Sig+num Poncii, fratris mei. Sig+num Manasses, soror mea. Sig+num Bertran Eanrig. Sig+num Guilelmus Bernardi de Valle Magna. Sig+num Raimundus Mironi de Navazes. Sig+num Arnallus Oliba. Sig+num Arnallus Guazamiri. Sig+num Gerallus sacerdos. Levita Petrus Seniofredi (*signe*).

Gerallus subdiaconus, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig(*signe*)num impressi devotus sub die et anno notatis.

28

1103, agost, 29 - 1104, agost, 28. Santa Maria de Guissona

Publicació sagramental del testament de Berenguer de Puigverd i la seva muller Sicarda, pels testimonis que presenciaren l'exposició de les seves voluntats, Berenguer Guillem de Costelles, Berenguer Ramon de Guspí, Ramon Guillem de Capolat, Bernat Guillem de (...), Miró Guillem i Miró Guillem de Costelles. Es féu a l'altar de Sant Marçal de Guissona, en presència dels sacerdots Pere Gerbert, Berenguer Guillem i Miró Esteve. Entre els mobles llegaren uns anaps de plata, i dels altres en feren tres parts; una part al qui mori abans i les altres dues al que sobrevisqui; i altres béns es donaren per a diverses esglésies, de Malgrat, Santa Maria de Gualter, Sant Nicolau de l'Espunyola, Sant Miquel de

Vilandeny; uns altres béns s'assignaren al qui sobrevisqui; el castell de Puigverd al seu fill Vidià; i llegats a Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 367; 411 ∞ 526 mm.

In Christi nomine. Hec est sacramentalis conditio voluntatis cuiusdam defuncti Berengarius nomine de Podio Viride et coniugique sue Sicardis (...).[1] Et est facta iuxta quarti ordinis modum, secundum Libri Iudicialis afirmat, quam testificantur testes presentiales. Id sunt Bernardus Guilelmi de Costeles et Berengarium Raim(undi) (de Albespi)[2] et Raimundus Guilelmi de Capolad et Bernardus Guilelmi (...)zuza[3] et Mironi Guilelmi et Mironi Guilelmi de Costeles. Nos iam dictis unum damus testimonium, testificamus iurantes per Deum vivum et verum et super altare sacrum Sancti Marcialis, qui situs est in comitatu Urgellitense, sive ante alme ecclesie Sancte Marie Gissone, et ante sacerdotes Petrus Girberti et Berengarius Guilelmi et Mironi Stefani, ordinante et recipiente iudice Guilelmi, et ante sacerdotes iam dicti, quia iam dictis defunctis mandaverunt scribere in illorum testamento, plenus sensus et memoriis integris, et ita dicunt in illorum testamento:

(Prim)us[4] namque mandaverunt ut fuissent persolutos illorum debitos in commune. Et ille Berengarius prehendit ipsos suos anaps de argenteos, qui fuerint sui dominicis, prenominatos duos ante caput; et si Berengarius iamdictus primus devenerit sic dimisit de iam dictos anaps ad coniux sua Sicards .Iº., et prehendat se quale se volet, et siat in arbitrio in domini et suo ut memor prehendat de anima s(ua) (...) (av)eres[5] mobiles mandaverunt ut dividatis per tres partes equales, et date ipsa una tercia parte ad ille qui ante obierit, alias duas partes concessit ad ille qui superviverit (...)[6] dictus Berengarius sic dimissit pro anima sua ipso alio anap qui remanserit pro captivos; et de ipsa sua tercia parte de ipso mobile sic concessit ipsa medietate pro cap(tivos)[7] pro anima sua; et de alia medietate sic dimissit terciam partem ad Sancti Petri et ad Sancti Andree ad eius opera et ad suos clericos per medium propter missas canend(as) (...) (ter)cia[8] parte sic concessit ad opera de Sancta Maria de Malgrad, et que fidelitemente siat messa in ipsa opera. De alia tercia parte sic relinquid ad ipso episcopo uncias .IIIIor. in ave(re) (...)[9] missa pro anima sua et per solutione. Et ad Sancta Maria de ipsa Serra de Ponts mancusos .IIIes. ad eius opera. Et ad Sancta Maria de Gualter et ad Sancti Nicholai uncia Iª ad eius opera. Et ad opera Sancti Nicholai de Espuniola mancusos .IIIIor. Et ad Sancti Michaelis

de Viladondeng mancusos .III[es]. per cobertor. Alium avere qui remanet de ipso mobile date per missas ad clerici, qui boni homines siant. Et concessit iam dicta Sicardis de ipsa sua ter(cia par)te[10] ad Berengarius, vir suus, .I[o]. sarraceno, aut quale se volet. Et sicut Berengarius, vir suus, habuit mandatam ipsam suam terciam partem pro anima sua de ipso mobile per captivos (...)[11] ecclesias, ut ille abebat dimissum de suo avere, sive ad episcopo vel ad clericis per missas canendas; similiter mandavit et laudavit ipsam terciam partem pro anima sua iam dicta Sicardis. Et ille Berengarius sic dimisit et laudavit omnem suam honorem, que tenebat per qualiscumque seniores apud suis alaudibus, qui ad ille advenerunt per qualiscumque voces vel habebat in cunctisque locis, sic teneat coniux sua Sicardis in vita sua et possideat. Et ipsos fevos teneat per ipsos seniores sicut ille tenebat per illos in illorum servitio. Et illa Sicardis sic dimisit et sic laudavit, si de illa primus devenerit, ut omnes suos alaudes qui ad illa advenerint per qualisque voces, que habebat in cunctisque locis, et totos suos artretos ubicumque habebat, sic teneat et possideat vir suus Berengarius in vita sua sine blandimento de nullis hominibus. Et ipso castro de Pugverd sic relinquit ad vir suus Berengarius ut teneat et possideat in vita sua. Et hoc sic fecit per ipsum hedificium vel per ipsa condirectione que ibi habebat factam, et per ipsum grande avere qui ibe abet dispensum et per grande male, que ibi abet tractum, et per centum pavors de mort que ille abebat a Guder, que non abebat ibi nullam condirectionem, parietes nec vallis, que ille non abuit factum apud suo avere, exceptus ipsa turre de petra et de calce; et per hoc sic dimisit ad vir suus Berengarius in vita sua. Et de post obitum suum, sic concessit ad Vidiano, filio suo; et si Vidianus acullire non voluerit quod superius scriptum est, que donet Berengarius ad Vidiano de ipso castro de Pugverd et de suis pertinentiis, ipsa medietate qui pertinet de suo pater. Et alia sua medietate qui ad Sicardis pertinebat per do de comite Ermengaudus qui morí a Barbastre, sic teneat Berengarius, vir suus, et possideat in vita sua, sine blandimento de nullis hominibus. Et post obitum de illo relinquid ad Vidiano ho aut unum de suis nets et de Petrus Mironi, cui Berengarius se voluerit. Et que Berengarius et Vidianus assidunt se (...) (...)[12] terminis, qui bene possint fidare unus in alium. Et de post obitum illos ambos sic relinquit ad Sancti Petri de Pug Verd et ad Sancti Andree ipsas .II[as]. condaminas qui sunt infra Torna(bous et Guar)dia[13] unde domna Sicardis et Arnall Pere fecerunt cartula ad

Berengarius suprascripti, simul ab ipsas vineas qui ad illos tocaverunt de Guifre Guitard, qui sunt ad Algabar. Et dimiserunt ad Sancti (...) (...)rd[14] ipsa medietate et relinquerunt ipsa medietate de ipsa trilla, totum quantum comparaverunt de Mir Trasver et de Mir Galin et de Fug, et que siat missum in servitium de Sancti Michaelis (...) (medieta)tem[15] de ipso moli quod abebat apud Guilelm Oriol in ipsos molins comtals de Ponts (...)[16] apud ipsum alaudem suo de Munt Mandrona, id sunt terris et vineis et casas cum verela, sic dimiserunt ad Sancti (...)[17] et de Ponts pariter et equales. Et ipso castro de Malgrad cum suis pertinentiis de post obitum de (...)[18] ambos iam dictos sic relinquerunt ad Sancta Maria de Solsona pro anima de Arnall Pere et de Ar(...) (...)me[19] Berenguer et de domina Sicardis coniugique sue, ut Virgo Dei Genitrix intercedat pro nobis ad Dominum Deum nostrum pro cunctis illorum peccatis; in tale conventu ut teneat unum de nostris, cui nos dubitaveri(mus) (...) (eccles)ia[20] et per canonicis suis, et que siad fidelis ad Sancte Marie, et que donent potestatem ad canonicis et que assident ipso castro ad Sancte Marie vel ad seius canonicis, et que non possit laxare nec dimittere ad (...) (...)d[21] nullo homine nec femina carnale; sic que de post obitum suum revertat ad domum Sancte Marie et ad eius Canonica, liberum et securum solidamente; super talem conventum que nullus episcopus non abeat potestatem ibi (...)[22] possint dare nec tollere, nec inalienare, sed que siad solidum suum de Sancte Marie ad sua Canonica, in illo ipso qui tenuerit ipsa castro per Sanctam Mariam in vita sua, sicut superius scriptum est, ut ipsa illorum dominicatura ad ipso die que hoc erit qui ibi habuerint, habeat illi ipsa medietate, alia medietate ad Canonicam Sancte Marie; ut post obitum de illo qui hoc tenuerit totum revertat ad domum Sancte Marie et ad eius Canonica. Et ad Sancta Maria de Malgrad dimiserunt .Iª. vinea que comparaverunt de Arbert, per luminaria et per orlamenta; et que teneat tale homine, que non mittat in alia causa nisi in hoc qui scriptum est. Et ad Sancti Pauli de Terazola sic relinquerunt ipso alaude de Mazanes Rubies, terris vel vineis que comparaverunt de Guilelm Sanla, per luminaria, que nullus homo non mittat in alia causa nisi in luminaria. Prenominata Terrazola cum suis terminis vel eius pertinentiis, cum decimis et primiciis, mandamentum et districtum et plectis et serviciis, cum censu qui inde exierit, simul cum ipsa ecclesia cum suis pertinentiis, sive cum tota omnia quod illos ibi habebant vel abere debebant, de post obitum illorum ambos sic relinquerunt tota omnia ad domum Sancte Marie Sedis Urgelli et ad domum Sancte Marie

Solsona ad eorum Canonicas, propter remedium animas illorum vel parentum illorum, ut Deus propitius siat illis; et illorum vineas de Sorregana dimiserunt ad Sancte Marie Ripiollensis pro animas illorum. Et ipso alaude de ipso pug de Sancti Iuliani, qui fuit de mater sua de ille Berengarii defuncti relinquerunt ad Sancte Marie de Serratex pro animas illius vel parentum (...)[23] et ipso alaude de ipsa Mazana, que comparaverunt de Gerall Guilabert, sic dimiserunt ad Sancti Martini de Curriza per luminaria et per orlamenta, que nullus homo non mittat in alia causa nisi quod scriptum est (...)[24] alaude de ipsa Lena, que comparaverunt de Ramon Girbert, sic concesserunt ad Sancti Saturnini de ipso Cint per luminaria et per orlamenta, et que mittat homo fidelemente. Et illorum quadra de Mon(...) (...) (com)paraverunt[25] de comite Ermengaudus, sic concesserunt ad domum Sancte Marie Urgelli Sedis ad sua Cannonica pro animas illius vel parentum illorum. Et illos iamdicti de post obitum illorum, sic dimiserunt illorum (...) (...)dosner[26] in antea, Capolad et Curriza, cum eorum pertinentiis, exceptus ipsis supra scriptis alaudis quod iam abebant dimissus ad iamdictas ecclesias qui sunt suprascriptas. Predicta hono(re) (...)[27] Umbert ut teneat in vita sua, sicut illos tenebant. Et de ipso castro de Capolad siat homo de Guilelm Ramon de Çallers, salve fidem de ipso comite Urgelli, et non donet potestatem ad nul(lum) (...) (...)mite,[28] et prehendat Ramon Umbert per Guilelm Ramon ipsa parrochia de ipsa Selva. Et de ipso castel de Curriza, si vice comite de Cardona requirit comanda ad Raimon Umbert, que (...) (...)sol[29] que ille non tenebat alium fevum nisi illum castellum. Et que prehendat ipsa parrochia de Curriza per Berengarius Ricardi. Et si minus venerit de Ramon Umbert sine infante de l(egitimo coniugio, Bere)nger[30] suo net sicut ille tenebat. Et si minus venerit de Berenger sine filio de legitimo coniugio, sic relinquerunt ad unum de suos nets qui fuerunt de Adaleiz, filia illorum. Et iam dict(...) (...)[31] castel de Pegera et prehendat ei per Berenger Echard. Et ipso castel de Franzmir et Castelar et ipso de Sancta Fide, sic prehendat per Berenger Ricard, aut per suo filio cui ille (...)[32] abeat per mater de Richard; et si illa mandaverit que abeat per Richard ipso castro, que faciat ei. Et ipso castro de Fontaned abeat per Sancta Maria et per illo episcopo. Et si (...)[33] abeat per illum et que teneat Mir Arnall per Berenger, sicut tenebat per ille Berengarius Raimundi. Et ipso castro de Franzmir teneat Arnall Sala per Berenger nepto (...)[34] Vergos et Sancta Fide, que teneat Ug Arnall per Berenger, nepto suo, sicut tenebat per ille Berenger. Et de ista honore suprascripta, si isti castellani que hodie

tenent (...)vienerunt,[35] sic prehendant et teneant per Berenger, nepto suo, sicut supra scriptum est. Et mandaverunt illos ad te Ramon et ad te Berenger que si filia de Arnall Ber(enger) (...)[36] habuerit et erit de guisa que abere debuerit, quem vos ambos que donetis virum. Et mittimus in vestran fidem et in vestram credentiam de vos ambos. Et si de vo(s) (...)[37] honore, similiter faciant. Et ipsi que tenent aut tenuerint illorum honore et non voluerint facere, sicut supra scriptum est, ad vos iam dictis mittatis ad illos in(...)[38] hoc non voluerint facere quomodo supra scriptum est. Et illos iam dictis Berengarius et Sicardis ista omnia supra scripta dum vivis erant, tenebant et possidebant (...)[39] remedium animas illius vel parentum illorum. Et ipso feu que tenebant per ipso comite qui fuit de Brocard et ipso moli qui fuit comitissa Constancia apud (...)[40] Guifre Adrover et de suos heredes; et ipsa casa de Anssolf Oliba apud quantum debeat facere, sive a comite vel ad ipsos seniores de Ponts, sic relin(querunt) (...) (...)nts[41] et quod habebant ad Gerb cum ipsas casas sic relinquerunt ad Ramon Umbert. Et filia de Arnall Berenger, nepta illius, sic miserunt in bag(...) (...)[42] nepto illorum, ut precavere illos per Deum ut faciatis de illa sicut scriptum est.

Et cum (...) (...)eri[43] insertum est. Et nos legaliter testificati sumus, hoc perficientes ante supradicto iudice et sacerdotes per super anixum iuramentum in Domino.

(...)[44], anno .XL IIII°. regnante Filippo rege. Sig+num Bernardus Guilelmi. Sig+num Berengarius Raimundi de Albespi. Sig+(num)[45] Raimundi Bernardi de Sero. Nos manumissores sumus de hac huius cause. Sig+num Raimundi Guilelmi de Capolad. Sig+num Bernardus Guilelmi de Aviza. Sig+num Mironi Guilelmi. Sig+num Mironi Guilelmi de Corteles. Nos rei huius testes sumus et hunc sacramentum fideliter fecimus infra .VI^ex^. menses post illius obitum.

Petrus S(eniofredi)[46] qui has conditiones scripsit rogatus et hoc sig (*signe*) num impressit devotus in die et anno notatis superius.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 5. *Trencat*. 5. *Trencat*. 6. *Trencat*. 7. *Trencat*. 8. *Trencat*. 9. *Trencat*. 10. *Trencat*. 11. *Trencat*. 12. *Trencat*. 13. *Trencat*. 14. *Trencat*. 15. *Trencat*. 16. *Trencat*. 17. *Trencat*. 18. *Trencat*. 19. *Trencat*. 20. *Trencat*. 21. *Trencat*. 22. *Trencat*. 23. *Trencat*. 24. *Trencat*. 25. *Trencat*. 26. *Trencat*. 27. *Trencat*. 28. *Trencat*. 29. *Trencat*. 30. *Trencat*. 31. *Trencat*. 32. *Trencat*. 33. *Trencat*. 34. *Trencat*. 35. *Trencat*. 36. *Trencat*. 37. *Trencat*. 38. *Trencat*. 39. *Trencat*. 40. *Trencat*. 41. *Trencat*. 42. *Trencat*. 43. *Trencat*. 44. *Trencat i esborrat*. 45. *Trencat*. 46. *Trencat i esborrat*.

FUNDACIÓ NOGUERA

29

1103, desembre, 9

El bisbe d'Urgell, Ot, d'acord amb els seus canonges, dóna a l'església de Santa Maria de Solsona i canonges el lloc de Torrefeta, com ho tingué Ramon Gombau en feu. Li pervingué del mateix Berenguer i de Ramon Arquimbau; ho dóna amb totes les terres i cases, amb totes les seves pertinences, llevat de la reverència a ell i a l'església de la Seu. Ho signen ell i vuit canonges més.

ADS. Perg. 372; 538 ∞ 258 mm.

Et sacra et legali auctoritate precipitur ut que sanctis Dei basilicis, per quorum libet fidelium donationem collate reperiuntur potentialiter et votive omnes donationes in earum iure inrevocabili modo permaneant. Quapropter in eterni Regis nomine ego Oto, divina interveniente gracia Urgellensis episcopu, una cum conventu cannonicorum Sedis Sancte Marie mihi subdito, dono ecclesia Sancte Marie Celsone et cannonicis eius alodium, scilicet terras et vineas iuris nostre Sedis, que sunt in loco vocitato Turris Fracta, que advenerunt nobis voce ecclesie nostre Sedis et collatione fidelium aliisque modis sive vocibus. Prephatam vero terram cum vineis, sicut Raimundus Gondeballi tenuit per fevum episcopale in prephato loco, totum cum terminis et afrontacionibus suis, trado prephate ecclesie et canonicis eius ut habeant et possideant iure perpetuo. Huic quoque nostre donacioni addimus omne alodium quod fuit Berengarii Guifredi et Raimundi Archimballi; quod etiam alodium est in prephato loco Turris Fracte et infra suos terminos. Et advenit nostre ecclesie Sedi et nobis collacione prephatorum Berengarii scilicet et Raimundi Archimballi aliisque modis sive vocibus. Prescriptum vero alaudium, cum domibus et mansis, cum terris et vineis, cum ortis, cum pratis et pascuis, cum molendinis, cum servicio hominum, cum districtis et mandamentis, cum ingressibus et exitibus suis, cum aquarum usibus, cum vieductu et reductu et cum omnibus sibi pertinentibus, integriter tradimus prephate ecclesie Sancte Marie Celsone et cannonicis eius; ut habeant et possideant iure perpetuo, salva reverentia nostre Sedis. Terminantur autem prephata alodia a parte orientis in terminos de Belvedi, a meridiana vero in terminos de Sadao, ab occidentali vero in terminos de Concabela sive de Grada, a circio vero in terminos Gissone. Quantum infra hos terminos habemus vel habere debemus per vocem prescripti Berengarii et Raimundi Archimballi, sicut ipsi habuerunt et tenuerunt, et scripture prephate alodiorum continent,

totum tradimus sepe dicte ecclesie et cannonicis eius; et de nostro iure in eiusdem ecclesie potestate et cannonicorum eius deliberamus ad faciendum ex his omnibus quod illis visum fuerit, servata, ut dictum est, reverentia nostri. Hanc autem donationem facimus, ego Oto prememoratus episcopus, et Berengarius Bernardi archilevita, et Petrus Mironi archilevita, et Berengarius Raimundi archilevita, et Petrus Ecardi archilevita, et Arnallus prior, et Arnallus Guilelmi et Gondeballus Dalmacii et Raimundus Bernardi, cum asensu reliquorum cannonicorum nostre Cannonice; quam eciam donationem volumus inconvulsibilem permaneat omni tempore. Persone vero cuiuscumque ordinis sit que contra hanc scripturam nostre donationis insurrexerit ut disrumpere vel dimovere temptaret, non valeat set componat prescripta omnia prephate ecclesie Celsone et cannonicis eius in quadruplum et innodata gladio Sancti Spiritus subcumbat, et postmodum scriptura hec firma et stabilis permaneat.

Actum est hoc .V. idus decembris, anno .XL°.IIII°. regni regis Philippi. Sig+num Otonis episcopi. Sig+num Berengarii Bernardi archilevita. Sig+num Petrus Mironi archilevita. Sig+num Berengarius Raimundus archilevita. Sig(*signe*)num Reimundi levita ac iudicis. Sig+num Petrus Ecardi archilevita. Sig+num Arnallus prior. Sig+num Arnallus Guilelmi. Sig+num Gomballus Dalmacii. Sig+num Raimundus Bernardi.

Gerallus subdiachonus qui hoc scripsi die et anno (*signe*) quo supra.

30

1104, febrer, 2

Gombau i la seva muller Engèlsia venen a Santa Maria de Solsona i a la seva canònica la dotzena part d'un molí que tenen al comtat d'Urgell i poble de Guissona, al lloc anomenat la trilla, junt a la terra dels venedors i prop del reguer. El preu fou l'equivalent de vuit mancusos i mig.

ADS. Perg. 375; 367 ∞ 139 mm.

In nomine Domini. Ego Gomballus et coniux mea nomine Engelsia per hanc scripturam vindicionis nostre vindimus nos iam dicti Sancte Marie Celsone et eius canonicis .XII^a^. parte de uno molino vel ipso nostro directo vel ipsas nostras voces; et advenit nobis per comparatione aut per qualicumque voces. Et est ipso molino supra scripto in comitatu Urgelli, in terminos de castro

Gissone vel in[1] quadra de Turre Fracta vel in locum prenominato ad ipsa trila. Et habet affrontationes de una parte de me vinditore, et de alia in vinea de Oriol, qui iam fuit condus, vel de filiis suis, et de tercia in vinea de Giscafred, et de quarta in ipso reger. Quantum inter istas affrontationes includunt vel isti termini ambiunt sic vindimus nos ad supra nominate ecclesie vel eius Cannonice, ipsas nostras voces quas habemus in ipso molino, totum ab integrum, cum suis capud aquis et cum suis glevariis, vel cum suis pertinenciis, sive cum suis egressibus et exitibus earum, in precio placibile mancusos .VIII^to^. et dimidium in rem valentem; et est manifestum. Sane siquis ullusque homo qui contra hanc ista carta vindicionis venerit ad inrumpendum aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set in duplo componat cum omnem suam inmelioracionem. Et in antea ista carta firma et stabilis permaneat modo vel omnique tempore.

Facta ista karta vindicionis .IIII°. nonas februarii, anno .XL°.IIII°. regnante regis Philippo in Francia. Sig+num Gonballus. Sig+num Engelsia. Nos qui ista carta vindicionis rogavimus scribere et manibus nostris firmavimus et ad testes subter notatis firmare mandavimus. Sig+num Bremon Pere. Sig+num Arnallus Guitardi. Sig+num Raimundus Bonifili. Sig+num Bernard Mir Ferrer. Sig+num Eriballus Raimundi.

Gerallus subdiaconus, qui ista carta scripsi die et anno (*signe*) quo supra.

1. *Segueix cancel·lat* termin.

31

1104, febrer, 2

Guillem Baró i la seva muller Em venen a Santa Maria de Solsona una peça de terra a Ivorra, comtat d'Urgell. A canvi, reben l'equivalent de dues unces de la canònica com a part del seu preu.

ADS. Cartoral I, doc. 312, f. 127r.

In nomine Domini. Ego Guilelmus Baro et uxor mea Em per hanc scripturam vindicionis nostre vindimus Sancte Marie Celsone et eius cannonicis pecia .I. de terra. Et est ipsa terra in comitatu Urgelli sive in termino de Ivorra vel infra dominicaturas de comite. Et advenit nobis ipsa pecia de terra per parentorum sive per comparacionem aut per ullasque voces. Et habet affrontaciones ipsa terra

a parte orientis in terra de Ramon Ansfre, de meridie in terra de Ramon Guitard de Tora, de occiduo in strata publica, et de circi in terra Sancte Marie Celsone vel de cannonicis eius. Quantum inter istas affrontaciones includunt sic vindimus nos iamdicti ad supra nominate ecclesie vel eius Canonice ipsas nostras voces que ibi habemus vel habere debemus in ipsa terra, totum ab integrum, cum exiis et regressiis vel pertinenciis cunctis, in precio placibile uncias duas in rem valentem; et est manifestum. Sane siquis homo vel femina qui contra ista karta vendicionis venerit ad inrumpendum aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum componat prephate ecclesie et eius Canonice cum omnem suam inmelioracionem. Et in antea ista karta firma et stabilis permaneat modo vel omnique tempore.

Acta carta ista vindicionis .IIII. nonas februarii, anno .XL°.IIII. regnante Philippo rege. Sig+num Guilelm Baro. Sig+num Em. Nos qui ista carta vindicionis rogavimus scribere et manibus nostris firmavimus et ad testes firmare rogavimus et mandavimus. Sig+num Ramon Tort. Sig+num Bernad Ramon. Sig+num Rodlan Guifre. Sig+num Mironis Iozfredi.

Gerallus subdiachonus, qui istam cartam scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

32

1104, febrer, 23

*Vidià Pere cedeix, per després de la seva mort, a Santa Maria de Solsona el castell de Malgrat, situat al comtat de Berga, i prop de les Oluges. Ven a la canònica un mul per quaranta unces i un cavall per trenta unces. La possessió (*vivolarium*) del seu fill serà també de la canònica de Solsona després de la seva mort tot i que ja havia estat cedida a Santa Maria de Solsona pel seu germà Arnau Berenguer.*

ADS. Perg. 376; 436 ∞ 225 mm.
ADS. Cartoral II, doc. 67.

Omnibus notum sit ominibus qualiter ego Vidianus Petri dono et deffinio vel evacuo post obitum meum Domino Deo et Sancte Marie Celsone eiusque Canonice ipsum castrum de Malgrad sicut melius dimissum est Sancte Marie a fratre meo Arnallo Berengarii. Quod castrum est in termino Bergitani et advenit michi voce genitorum meorum aliisque modis et vocibus. Et que in transacto

tempore, quando concordavi cum clericis Sancte Marie retinui violarium in ipso castro uni filio meo, cui ego dimittere vellem, timens modo ne impedimentum sit et perdicio Sancte Marie, ipsius castri relinquo et diffinio ipsum vivolarium filii mei, ut solidum et liberum habeat Sancte Marie post obitum meum. Propter hoc accipio a Raimundo, preposito ipsius ecclesie, et ab aliis canonicis unum mulum optimum, precii .XL. unciarum et unum cavallum precii .XXX. unciarum. Et maxime facio hanc definicionem et evacuacionem propter remedium anime mee et patris ac genitricis mee fratrumque meorum atque aliorum parentum. Habet autem affrontaciones predictum castrum ab orientalis parte in terminis castri Menresane (...)[1] sive castri Oluge, a meridie quoque in terminis Castri Novi sive Cervarie, ab occidentali quoque parte in terminis Prinyonose atque Todele sive Menresane. Quantum predicti termini includunt, id est predictum castrum de Malgrad cum villa et omnibus habitantibus in ea, cum vineis et molendinis, cum terris cultis et heremis, cum capud aquis et montibus et silvis et garricis, cum decursibus fontium, cum viarum ductibus vel reductibus, cum pratris, pascuis, cum serviciis et placitis, cum districtis et mandamentis et cum omnibus sibi pertinentibus, ut melius dici potest; insuper ecclesiam cum decimis et primiciis, cum oblacionibus vivorum vel mortuorum; sicuti habeo vel habere debeo, in potestatem et dominium trado Sancte Marie et eius Canonice, ad habendum vel possidendum omni tempore, sicut superius scriptum est.

Sane si ego Vidianus aut aliquis homo vel femina contra hanc cartam venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vindicare, set solummodo propter quod temptaverit infringere in quadruplum componat cum omni sua melioracione.

Actum est hoc .VII°. kalendas marcii, anno .XL.IIII°. regni Philippi regis. Sig+num Vidiani, qui hanc cartam scribere iussi et manu propria firmavi et testibus subter notatis firmare mandavi. Sig+num Arnalli Petri. Sig+num Raimundi Bernardi de Serone. Sig+num Bernardi Guilelmi de Costeles. Sig+num Arnalli Bernardi de Serra Longa. Sig+num Gomballi Bernardi. Sig+num Bernardi Ricardi. Sig+num Bernardi Blingarii.

Petrus scriptor, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig (*signe*) impressi devotus, sub die et anno notatis superius.

1. Esborrat.

FUNDACIÓ NOGUERA

33

1104, abril, 14

Berenguer Bertran i la seva muller Jordana donen a Santa Maria de Solsona i la seva canònica els alous que tenen a Alsamora, que havien estat de Guillem Galí.

ADS. Perg. 377; 360 ∞ 154 mm.

In nomine Domini. Ego Berengarius[1] Bertrandi et uxor mea Iordana donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone vel ad eius Cannonice. Per hanc scripturam donacionis nostre donamus nos ipsos alaudes qui sunt in castrum de Alzamora vel in suis terminis. Et fuerunt ipsos alaudes de Guilelmus Galindi. Et sunt hec omnia terras et vineas, casas, casalibus, ortis, ortalibus, pratis, pascuis, silvis, garricis, vieductibus vel reductibus, petras, mobiles vel immobiles, cum omni genera arborum, pomiferos vel impomiferis, molinis et molinaribus, cum capud aquis et cum omnia que ad iam dicta omnia pertinet. Et ipsa hec omnia supra scripta advenit ad me Berenger per genitorum meorum, et ad me Iordana per virum meum. Et afrontat ipsa hec omnia supradicta a parte orientis in termino de illa Rete sive de illa Aguda, a meridiana quoque parte in serra de Argemir, et de occiduo in ipsa strata qui vadit in Septem Fratres, et a parte vero circi in ipso rivo de Rete. Quantum inter istas quatuor afrontaciones includunt vel isti termini ambiunt, sicut supra scriptum est, in dominium et potestatem tradimus Domino Deo et Sancte Marie Celsone vel eius Cannonice, ad habendum vel possideum vel quicquid voluntas eius fuerit faciendum. Sane si nos donatores aut ullus homo vel femina qui contra istam cartam[2] venerit pro inrumpendum aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum componat cum omnem suam inmelioracionem. Et in antea ista carta firma et stabilis permaneat modo vel omnique tempore. Et est manifestum.

Acta carta .Xº.VIIIº. kalendas may, anno .XLº.IIIIº. regnante Philippo rege. Sig+num Berengarius Bertrandi. Sig+num Iordana. Nos qui ista carta fecimus scribere et manibus propriis firmavimus et testes firmavimus (sic). Sig+num Berengarius Arnalli de Rocafort. Sig+num Mir Ramon de Pere Excelss. Sig+num Bernard Cerda. Sig+num Gonballus Guadalli.

Gerallus subdiaconus, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

1. *Segueix ratllat* Berengarius. 2. Cartam *interlineat*.

FUNDACIÓ

34

1104, abril, 26

Miró Duran, prevere, de bona voluntat dóna a Santa Maria de Solsona tres peces de vinya i terres, dues tones i una casa, que li pertanyen per compra i altres drets. Totes les propietats són al comtat de Berga i parròquia de Sant Pere de Castellnou.

ADS. Perg. 380; 345 ∞ 90 mm.

In Christi nomine. Ego Mironi Duran presbiter certum quidem manifestum est enim que placuit animis meis et placet, nullius quo gentis nec suadentis ingenio, set propria spontanea hoc elegit mihi bona voluntas ut scripturam donacions faciam Domino Deo et Sancte Marie Solsonensis sicuti et facio de pecias .III. de vineas cum terras ubi sunt fundatas, cum .II. tonnas et cum .I. kasa cum solo et super posito qui mihi advenit per comparacione sive per qualicumque voces. Et est hec omnia in comitatu Birgitano, inter parroechia Sancti Petri, in locum quem vocant Kastelnovum vel in eis terminis, cum illorum affrontaciones et cum exiis et regressiis earum. In predicto vero loco sic dono ego iamdictus Mironi Duran Domino Deo et Sancte Marie meminito aulodio ad suum plenissimum aulodem. Tali conventu ut teneat et posside eum secure et quiete usque inperpetuum, quod nec ego nec aliquis ex meo lineo nec alicuis persone non audeat inquietare, et si fecerit aud fecerint in duplo componant meminita omnia cum sua inmerioracione. Et in antea ista carta donacione suam abeat firmitatem modo et omnique tempore.

Facta ista carta donacione .VI. kalendas madi, anno .XL.IIII. regnante Philipi regis. Sig+num Mir Duran, qui hanc scriptura donacionis rogavi scribere et testes firmare rogavi. Sig+num Pere sacer. Sig+num Bernard Guitard. Sig+num Arnal Bosom.

Iohannes sacer, qui hoc scripsi sub die et (*signe*) anno quo supra.

35

1104, maig, 8

Ot, bisbe d'Urgell, pel bé de les esglésies d'Urgell i Solsona, cedeix a l'església de Santa Maria de Solsona i als seus canonges tres parts del delme de les terres del terme de Solsona i també uns masos del mateix terme.

ADS. Cartoral I, doc. 198, f. 73v.

In omnipotentis Dei nomine. Ego Oto, hac si indignus Urgellensis ecclesie episcopus, ob desiderium patrie celestis et edificationem Celsonensis ecclesie, donator sum Domino Deo et beate Marie aliquid de mea dominicatura quam habeo infra terminos castri Celsone, scilicet tres partes decime de terris et vineis, quas ibi in presenti canonici in supra dicto loco manentes habent vel laborant; similiter et de mansibus quos infra terminos predicti castri habuerint. Et sicut supra scriptum est dono et concedo pretaxate Beate Marie Celsonensis ecclesie et de meo iure in ipsius trado dominio et potestate, ad habendum et possidendum, ut deinceps prefata ecclesia et canonici ibi morantes predictas tres partes decimo, quam in supra dictis alodiis vel mansibus quos infra terminos prenotati castri sepe dicta ecclesia et canonici habent ego accipio, habeant et possideant sine ullius inquietudine.

Facta est autem hec scriptura donationis .VIII. idus may, in anno .C.IIII. post millesimum Dominice Incarnacionis. Signum Otonis + episcopi, qui hoc donum feci et propria manu scriptum firmavi et subscriptis testibus firmare rogavi. Sig+num Raimundus Guitardi. Sig+num Poncius presbiter. Sig+num Gerallus sacer. Sig+num Bernardus Fulconi.

Gerallus subdiachonus, qui hoc scripsit die et anno quo (*signe*) supra.

36

1104, maig, 10

Conveni fet entre Bernat Hug i Bertran Miró de Tarascó. Bernat dota la seva filla, que es casa amb Bertran, amb la cessió d'un mas a Torrella, mentre visqui, i també el mateix castell de Torrella amb tots els seus drets. Seran vassalls de Bernat.

ADS. Perg. 378; 354 ∞ 115 mm. Carta partida per ABC.

Haec est conveniencia que fit inter Bernardum Ugonis de Torredella et Bertrando Mironis de Tarasco. Sociat namque prephatus Bernardus iam dicto Bertrando filiam suam in coniugio, et donat ei in vita sua mansum in finibus de Torrella, quod Arnallus Bonifilii tenet cum omnibus suis pertinenciis, ut pater illius tenuit, cum serviciis, mandamentis et districtis que idem Bernardus ibi abet, excepto quod iam aliis in eodem manso dedit, ut habeat idem Bertrandus cum filia illius et teneat perpeti iure. Et de alaudio quod

habet in Torredella donet eis ad laudamentum .IIII^{or}. amicorum utrorumque. Donat etiam ei et filie sue auctoritatem castro Torrelle et comendat castellanos et caballarios qui per eum predictum castrum et mansum tenent, salva sua fidelitate; et post obitum suum donat eis medietatem alaudiis suis ubicumque fuerint, cum filio et sine filio. Et propter hoc Bertrandus sit suus nomo manibus propiis et habeat castrum Torredelle cum filia eius, post obitum eiusdem Bernardi sicut idem habet per suos seniores. Convenit autem dictus Bertrandus prescripto Bernardo ut si de illo minus venerit sine infante, filiam illius cum .C^{um}. unciis de mobili prenonminati Bertrandi revertatur ad parentes suos. Et inter se invicem conveniunt ut valeant sibi contra cunctos homines, enceptis suis melioribus senioribus, quod si noluerint per eos facere directum, de ipsis etiam sibi valeant per fidem sine enganno.

Actum est hoc .VI. idus may, anno .XL°.IIII°. regni Philippi regis, in presentia Arnaldi Guilelmi et Ermengaudi Mironis et Andree. Sig+num Bernardum Ugonis. Sig+num Bertrani Mir. Sig+num Arnallus Guilelmi. Sig+num Ermengaudus Mironis. Sig+num Mir Onofre. Sig+num Guilia.

Raimundus presbiter, qui hanc convenientiam rogatus scripsit die et anno (*signe*) quo supra, cum litteris rasis.

37

1104, maig, 15

El prevere Mir Duran, espontàniament i sense cap pressió, dóna a Santa Maria de Solsona unes peces de terra, situades dins el terme de Castellnou, comtat de Berga. Les havia comprades de diverses persones. Una es troba a la Llobatera, una altra prop de la Devesa, altres prop del mur i del vall. El vescomte Guerau també cedeix les rendes que en pogués treure, amb els seus cavallers o castlans, que signen al final.

ADS. Cartoral II, doc. 71, f. 65 r.

In Christi nomine. Ego Mir Duran presbiter, certum quidem et manifestum est enim que sic placuit in animis meis et placet nullum nullusque agentis imperio nec suadentis ingenio, set propria spontanea michi hec eligo bona voluntas ut carta donacionis faciam Domino Deo et Sancte Marie Celsonensi et eius canonicis, sicuti et facio de pecias tres de vineas cum terris ubi sunt fundatis, vel cum ipsas arbores et tonnas duas et casa una cum solo et super-

ponito, que michi advenit per comparacionem sive per qualescumque voces. Et sunt hec omnia in comitatu Bergitano, inter parrochias Sancti Petri, in locum quem vocant Castelnou vel infra eius terminos. Et est ipsa una terra quam emi de Richel vel filiarum suarum ad ipsa Lobatera; et affrontat de una parte in terra de Guilelm Guitard, et de alia in strata, et de tercia in terra de Guilelm Vidal, et quarta vero parte de nos vinditores. Et ipsa alia pecia de terra qui est vinea ad ipsa devesa, quam emi de Marti et de muliere sua Adaleis, affrontat a parte orientis in vinea de me comparatore, et de meridie in alaudio de Ramon Tedball, et de occiduo in vinea de Pere Ripol, de parte vero circi et in terra de Guilabert Sentrig. Et ipsa casa est prope ipsam de Bernat Segui; affrontat a parte orientis in ipso muro, et de meridie in casa de Bernard Segui, et de occiduo in ipso vallo. Quantum inter istas affrontaciones includunt vel ist termini ambiunt sic dono ego iam dictus Mir Durann Domino Deo et Sancte Marie vel eius Canonice ad suum proprium alaudium ut teneat et possideat usque inperpetuum. Et ego Gerallus vicecomes cum meis castellanis de Castelnou, id est cum Ugone Arnalli et Guadallo Bernardi et Bernardo Mironis et Berengario Mironis et Pere Segui, concedimus hoc donum ad Sanctam Mariam et relinquimus ei quicquid nobis inde exit vel exire debet, ut semper sint hec propria alaudia Sancte Marie. Sane siquis ullusque homo vel femina contra istam cartam donacionis venerit aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set in duplum componat cum omni sua melioracione.

Actum est hoc idus mai, anno .XL°.IIII°. regnante Philippo rege. Sig+num Mir Duran, qui istam cartam donacionis feci scribere et manibus propriis firmavi et testibus firmare mandavi. Sig+num Geralli vicecomitis. Sig+num Ugonis Arnalli. Sig+num Guadalli Bernardi. Sig+num Bernardi Mironis. Sig+num Berengarii Mironis. Sig+num Petri Segui. Nos laudamus hoc et firmamus. Sig+num Pere Sancii. Sig+num Bernard Guitard. Sig+num Arnal Bonsom.

Gerallus levita, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

38

1104, maig, 20

El sacerdot Arnau dóna a Santa Maria de Solsona l'alou que té a Navès.

ADS. Perg. 373; 216 ∞ 159 mm.

In nomine Domini Dei su(m)mi.[1] Ego Arnallus sacerdos donator sum Domino Deo et Sancte Marie Celsonensis ecclesie vel eius

Canonice. Per hanc scripturam donationis mee (...)[2] terras et vineas, casalibus et ortalibus, cum illorum arboribus, qui michi advenit per comparatione vel per ullarumque voces. Et est ipsum (alau)dem[3] supra nominatum infra fines de valle Lordense, in locum que vocant Navazes vel in eius aiacentiis, subtus ipsa serra qui f(...)[4] de Franz Mir, qui est condus, vel subtus ipsos casals de Grima. Et afrontat ipsum alaudem de parte orientis in ipsa via qui pergit de Sancta Margarita contra Dua Castella, et de meridie in vineas de Ramon Isarn vel de suos heredes, et de tercia in ipsa strata qui pergit per ipsa serra, de quarta vero parte in ipso reger qui excurrit de casals de Franz Mir contra ipso puteo. Quantum inter istas afrontationes includunt vel isti termini ambiunt sic dono ipsas meas voces que ibi habeo vel abere debeo Domino Deo et Sancte Marie Celsone vel eius Canonice, totum ab integrum propter remedium anime mee vel genitorum meorum, ut veniam mereamur accipere de peccatis nostris, amen. Sane siquis ullusque homo vel femina qui contra hanc istam cartam donationis venerit pro inrumpendum, non hoc valeat vindicare quod requisierit, set componat in quadruplum componat[5] cum omnem suam inmeliorationem et insuper iram Dei inveniat et cum Iuda traditore portionem accipiat in infernum, et sit excomunicatus a Patre et Filio et Filio[6] et Spirictu Sancto, usque dum ad satisfactionem veniat. Et in antea ista carta firma et stabilis permaneat modo vel omnique tempore.

Facta carta donacionis .X.III. kalendas iunii, anno .XL.IIII. regnante Philippo rege. Sig+num Arnallus sacerdos, qui ista carta feci scribere et manibus firmavi et testes firmare rogavi. Sig+num Guilelmus Sendredi. Sig+num Petrus Guadalli. Sig+num Arnallus sacer. Sig+num Iohannis levita (*signe*). Sig+num Reamballus. Poncius presbiter (*signe*). Petrus Seniofredi levita (*signe*). Sig+num Bernardus Petri. Sig+num Iozpertus. Sig+num Arnallus Mironi. Sig+num Bernardus Petri.

Gerallus subdiaconus, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig (*signe*) num impressi devotus in die et anno notatis superius.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*. 5. *Repetició innecessària*. 6. *Repetició innecessària*.

39

1104, agost, 30

Condició sagramental del testament de Sicarda, feta pels testimonis Guillem Jospert, Arnau Miró, Arnau Bernat i Gerbert Duran,

abans de sis mesos després de la seva mort. Llegà un molí i una vinya i casa de Lladurs a Santa Maria de Solsona i altres rendes al Solà, a Anglerill i a Santa Fe, partides entre Santa Maria de la Seu i Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 371; 573 ∞ 188 mm.

In Christi nomine. Hec est sacramentalis conditio ultime voluntatis cuiusdam femina defuncta nomine Sicardis; et est facta iuxta quarti ordinis modum, sicut continetur in libro Iudicum de ultimis voluntatibus morientium hominum; cuius ordo actum est ordinante iudice Guilelmo; in cuius presentia videntibus aliis testibus, id sunt Guilelmus Iozperti et Arnallus Mironi et Amadus Bernardi et Giberti Durandi. Nos iurando testificamus super altare Sancti Ihoannis, quod est fundatum in ecclesia Sancte Marie Celsone quia vidimus et presentes eramus quando prephata femina, adhuc loquela plena et memoria integra, habens rogatus nos tantummodo et per suis solummodo verbis iniuncxit et alligari mandavit qualitas eius possessio distribueretur. In primis mandavit unum molinum dare ad Sancta Maria de Solsona qui est in Avod(...)[1] simul cum una vinea et una casa qui est in Ladurz. Et hoc ad presens sit Sancte Marie et eius canonicis. Et mandavit quicquid edificaverit cum marito suo et que emerit et plantaverit, teneret maritus suus in vita sua. Post obitum autem suum medietas vinearum et ex(pletorum)[2] et eorum que in vita sua emerit ubicumque sint sit Sancte Mare Sedis et Sancte Marie Celsone. Et ipsam[3] medietatem de ipso frobano cum suis terminis simul cum ipsa medietate de Agleril et cum suis terminis et ipsas plantas de Sancta Fide, sive ipsas de Castelar et ipsas de Ladurz ut remaneant inter Sancte Marie Sedis et Sancte Marie Celsone. Et erant in suo pleno sensu et memoria integra quando hoc totum precepit. Postea invalescente languore discessit ab hoc seculo mense aprilis et die .III°. nonas aprilis, et anno .XL°.IIII°. Philipo rege. Ideoque nos testes qui hoc audivimus et vidimus et rogati omnia iam dicte defuncte exanimis hoc quod eius verbis iniunctum habuimus nostra corum iudice iamdicto iuriacione legaliter confirmavimus et tamen nostra quam scriptos illarum corroboravimus infra .VI^ex^. menses post eius obitum.

Quod est actum die .III. kalendas septembris. Nos rei huius testes sumus et sic nos audisse et vidisse iuramus. Sig+num Petrus Iozperti. Sig+num Guilelmi Guitardi de Luzano. Sig+num Mironis Arnalli de Odenn. Nos etiam hoc audivimus et ideo firmavimus.

FUNDACIÓ NOGUERA

Gerallus subdiaconus qui hac condiciones scripsi die (*signe*) et anno quo supra.

WILIELMUS YUDEX (*signe*).

1. *Esborrat.* 2. *Esborrat.* 3. *Segueix* di, *cancel·lat.*

40

1104, agost, 30

Vidià reconeix que ha fet una injúria a l'església de Solsona; per això retorna a l'església i la canònica el castell de Malgrat, terres i altres drets, l'església amb els delmes, primícies i oblacions. Cap bisbe no tindrà potestat en el castell. Mentre visqui se'n reserva dues parts i el servei dels seus cavallers; la tercera part és per a Santa Maria de Solsona. Després de la seva mort, els fills o parents no en podran reclamar res.

ADS. Perg. 382; 622 ∞ 280 mm.

Cum ego Vidianus cognovissem Domino Deo et sancte Marie Dei Genitrici et ecclesie Celsone iniuriam fecisse, quod iam omnibus erat notum hominibus, existimavi me a via veritatis errasse. Cuius iniurie cum legitima carta, facto penitens, dono Domino Deo et ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice castrum quod nuncupatur Malgrad, quod est in confinio Bergitani, quod michi sicut a parentibus meis accepi advenit. Hoc autem castrum habet terminos ab orientali plaga circa terminos de Menresana, sive de Aluugia, a meridiali quoque parte iuxta terminos Castelli Novi seu de Cerveria, ab occidente habet terminos prope Prinionosam vel Todelam, a parte septentrionis iuxta terminos predicte Todele sive ad terminos predicti castri Menresane. Et quantum infra terminos predicti castelli continentur, cum villa et in ea habitantibus, cum terris tam cultis quam incultis, cum vineis et molendinis, cum capitibus aquarum eorum, cum montibus et silvis et garricis et decursibus fontium, cum viarum ductibus et reductibus, cum pratis et pascuis, cum servitiis et placitis universis, cum districtis et mandatis, et ut brevius dicam cum omnibus sibi pertinentibus; quin etiam ecclesiam cum decimis et primiciis et cum oblationibus fidelium; totum quocunque modo habeo vel abere debeo, dono Domino Deo et Sancte Marie Celsone et canonicis, nocte dieque ibi Deo servientibus. Hoc autem donum facio ob remissionem peccatorum meorum et patris matrisque mee, fratrum meorum sive Petri

Arnalli, nepotis mei, aliorumque parentum. Et ex meo proprio libenter trado ecclesie Sancte Marie et canonicis, ut inde quicquid voluerint faciant; et ut nullus episcopus in supra dicto castro potestatem aliquam habeat. Et tali videllicet ratione facio hoc donum ut in vita mea tantum duas partes habeam totius dominicature et servitium militum, et ecclesia Sancte Marie Celsone et eius canonici habeant terciam partem. Post obitum autem meum nec filius nec aliquis parentum meorum in illo castro vel in eius terminis potestatem habeant. Et si fecero meliorationes vel aliquis meorum in isto castello vel in eius terminis, hoc totum sit Sancte Marie Celsone et eius canonicis omnique tempore.

Quisquis hoc donum negare vel disrumpre voluerit, in quadruplum ecclesie Sancte Marie et canonicis persolvat. Quod firmum permaneat per omnia secula seculorum.

Facta est hec carta circiter .III°. kalendas septembris, anno .XL°.V°. regni regis Filippi. Sig+num Vidiani Petri, qui hanc cartam mandavi scribere et subscriptis testibus firmare mandavi. Sig+num Arnalli Petri de Ponts. Sig+num Raimundi Bernardi de Sero. Sig+num Pontii Bernardi, frater eius. Sig+num Bernardi Guilelmi de Costeles. Sig+num Bernardi Ecardi de Torroia. Sig+num Bernardi Blidgarii. Sig+num Arnalli Seniofredi de Prinionosa. Sig+num Guilelmus Bernardi de Bescharan. Sig+num Rotulandus Arnalli de Besora. Sig+num Bernardus Mironi de Podio Viride. Sig+num Bernardus Petri, nepos Vidiani.

Petrus Seniofredi, levita et canonicus, qui hanc cartam scripssi iussus et hoc sig (*signe*) num impressi devotus in die et anno notatis superius.

41

1104, octubre, 11

Berenguer Arnau i Adelaida donen a Santa Maria de Solsona l'alou que tenen al comtat d'Urgell a la torre de Nefrid, del terme de Fontanet, entre Figuerola i Torà. També donen una terra i una vinya del terme d'Ivorra. En aquest donatiu s'hi compta el cens de dotze sous cada any de moneda d'Urgell, amb els serveis que han de fer els homes. Durant la seva vida rebrà la tasca que se'n tregui.

ADS. Perg. 383; 306 ∞ 210 mm.

FUNDACIÓ NOGUERA

In Dei nomine. Ego Berengarius Arnalli et coniux mea Adalaidis donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice alaudem nostrum que habemus in turre que vocant de Nifridi. Et est ipso alaude in comitatu Urgelli sive in terrmino castri Fontaned. Id sunt homines cum ipso servitio que ad nos facere debent vel faciunt. Et advenit ad me Berengarium per voces genitorum meorum sive per ullasque voces; et ad me Adalaidis per vocem viri mei sive per meum decimum. Et afrontat hec omnia a parte orientis in terminibus castri Figerola sive de Claret, a meridiana quoque parte in terminos Castri Foleti vel de Ivorra, ab occidentali vero parte in terminos de Aguda vel de Tora. Quantum predictas afrontationes sive isti includunt et illi termini circumeunt sic donamus nos iam dicti Sancte Marie Celsone vel eius Canonice omnes nostras voces vel hereditates quas ibi habemus vel abere debemus, cum serviciis et districtis sive mandamentis et cum ipso censo que nobis facere debent. Id sunt solidos .XII^{im}. de denarios monete optime Urgelli per unumquemque annum. Sic donamus nos totum ab integrum, cum exiis vel regresiis et pertinentiis cunctis et ut teneamus nos iam dicti donatores in vita nostra, et donemus per singulos annos ipsam tascam qui inde exierit. Et adiungimus ad hoc donum in ipso castro Ivorre unam modiatam de terra et alia de vinea de ipsa nostra dominicatura, si Deus dederit illum castrum in manibus nostris. Et ipsa terra atque vinea fiat semper solidum et liberum Sancte Marie Celsone et eius Canonice propter Deum et remedium anime nostre vel parentorum nostrorum, ad habendum vel possidendum vel quicquid voluntas eius fuerit faciendum. Sane siquis ullusque homo vel femina qui contra istam cartam[1] venerit pro inrumpendum aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare sed in quadruplum componat prephate ecclesie vel eius Canonice.

Acta carta donationis .V. idus octobris annoque .XL°.V^{o}. regni regis Philippi. Sig+num Berengarius Arnalli. Sig+num Adalaidis. Nos qui ista carta donacionis iussimus scribere et manibus propriis firmavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num. Sig+num. Sig+num Siguilelmus Sendredi, presbiter atque canonicus. Sig+num Gomballus Guadalli. Sig+num Bernardus Isarni.

Gerallus subdiaconus, qui ipsa carta scripsit die et (*signe*) anno quo supra.

1. Cartam *interlineat*.

FUNDACIÓ NOGUERA

42

1104, octubre, 18

Ponç Bernat i la seva muller Ermengarda, Mir Guillem i Bilissèn venen a Santa Maria de Solsona l'alou de Vila d'Ató, una condamina i els alous de Sant Martí. Això és situat entre Solsona, Riner, Llobera i la torre d'en Fruga.

ADS. Cartoral I, doc. 204, f. 76r.

In Dei nomine. Ego Poncius Bernard et coniux mea Ermengards et Mir Guilelm et Bilissen per hanc scrupturam vindimus nos supra scriptos vel exvacuamus alaudem Sancte Marie Celsone ipsos alaudes cum ipsa connamina que est ad ipsa crucem qui est in villa de Ato, cum ipsos arbores qui ibidem sunt, et insuper evacuamus nos ad Sancte Marie Celsone et ad Sancti Martini ipsos alaudes qui sunt de Sancti Martini que nos hodie tenemus, sive cum ipsa decima de ipsos alaudes qui ad ipsa capellania pertinent, sive cum ipsos directos de Sancti Martini de terris et vineis ubi invenire potueritis; sic relinquimus vel evacuamus, quomodo supra scriptum est, ad Sancte Marie Celsosone (*sic*) et ad Sancti Martini et ad canonicis suis. Et est hec omnia supra scripta in comitatum Urgelli vel in terminos de Solsona sive Lobera vel in agacenciis de castro Rivo Nigro. Et affrontat ipsos alaudes de Villa de Ato cum ipsa conamina, a parte orientis in termino de Riner sive in Villa Putida, de meridie in ipso Boxo, de occiduo in Villa Moror, de parte vero circi in ipsa torre qui fuit de Remon Fruga. Quantum inter ipsas afrontaciones includunt vel isti termini ambiunt vel continent sic vindimus vel evacuamus ipsos alaudes qui sunt ad Villa de Ato, aput ipsa conamina quod relinquid Guilelmum Gerberti ad Sancte Marie Celsone, propter remedium anime sue vel parentorum suorum, sive cum ipsos directos, qui sunt de Sancti Martini supra scriptos. Et propter hoc recepimus de Sancte Marie Celsone vel eius canonicis aureos quinquaginta in rem valentem; et est manifestum. Quod si nos vinditores aut evacuatores aut donatores aut ullusque homo vel femina qui ista carta inquietare voluerit in quadruplum componat cum omni sua melioracione, et ad liminibus sancte Dei Ecclesie sit deicctus et cum Iuda traditore porcionem accipiat in infernum. Et in antea ista carta firma permaneat modo vel omnique tempore.

Facta ista carta vindicionis .XV. kalendas novembris, anno .XL.V. regnante Filipo rege. Sig+num Ponz. Sig+num Ermengards. Sig+num Mir Guilelm. Sig+num Bilisen, qui ista carta mandavimus scrivere et ad testes firmare fecimus. Sig+num Guilelmi Geralld.

Sig+num Ponz de Dies. Sig+num Bernard Guilelm. Sig+num Gauzfret sacer.

Arnallus scriba rogatus scripsit in die (*signe*) et anno quo prefixo.

43

1104, novembre, 12

Vidià posa en poder de Santa Maria de Solsona i de la seva canònica unes vinyes que té al terme de Malgrat, com a penyora d'un deute de 20 unces d'or, que són el preu d'unes mules, d'uns bous i d'ovelles. Quan retorni aquest preu recobrarà les vinyes. Si els canonges fan produir les vinyes, es quedaran la meitat dels seus fruits.

ADS. Perg. 384; 129 ∞ 358 mm. Dues meitats per ABC.

Ego Vidianus mitto in pignore Sancte Marie Celsone et Raimundo, preposito ipsius ecclesie, et omnibus aliis canonicis qui ibidem comorantur vineas quas habeo infra terminos castri Malgrad, sine aliqua reservatione; et propter uncias .XX^{ti}. que sunt adpreciate pretio auri in mulis aut in bubus aut in ovibus. Et has untias adprecientur duo ex meis amicis et alii duo qui sunt ex parte Sancte Marie per directum. Teneatque hoc pignus Sancta Maria et omnes canonici donec reddam illis totum pignus, quod tenet Dalmatius Guitardi, cum omnibus suis scripturis quas illi feci. Quando ego Vidianus reddidero hoc pignus quod tenet Dalmacius Guitardi Sancte Merie et scripturas que sunt inde facte per rectam fidem sine malo ingenio, aut .XX^{ti}. uncias sicut superius scriptum est, tunc ego recuperem meas vineas. Et si Sancta Maria laboraverit ipsas vineas postquam fuerunt pignora reddita habeat medietatem de ipso expleto. Hoc factum est in presentia Guilelmi Geralli de Riner Petrique Arnalli de Ioval et Rodlandi Arnalli de Besora et Berengari Arnalli de Ioval.

Actum est hoc .II. idus novembris, anno .XL°.V. regnante Philipo rege.

Sig+num Vidianus, qui istam cartam feci scribere et testibus firmare rogavi. Et iubeo ut si ante solutionem pignoris mortuus fuero, remaneat Sancte Marie Celsone vel in Uliola de meo quod viginti uncias valeant. Sig+num Guilelmi Geralli. Sig+num Petri Arnalli de Ioval. Sig+ num Poncius de Dies. Sig+num Berengarius Arnalli.

Wilelmus yudex (*signe*).

Gerallus subdiaconus qui hoc scripsit die (*signe*) et anno quo supra.

44

1105, gener, 9

Ledgarda i la seva filla Joslèn donen a la casa de Sant Esteve, fundada a Olius, una peça de terra al pla d'Olibern, sobre el cingle i prop de la terra de Bernat Dalmau.

ADS. Perg. 409; 243 ∞ 105 mm.

In Dei nomine. Ego Ledgarda et filia mea Ioslen donatores sumus ad domum Sancti Stefani qui est fundatus in kastro Olius pecia .I. de terra qui nobis advenit de parentorum vel de comparacione sive per qualicumque voces; et est ipsa pecia de terra infra fines de kastrum Olius vel in ipso plano qui vocatur de Olibernoal, et sunt afrontaciones ipsa pecia de tera de parte orientis in alaudio de Bernard Dalma(...)[1]; de meridie in cingulo, de occiduo in terra de Guitard Sifre (*sic*); de parte vero circi in via qui pergit ubique. Quantum inter istas afrontaciones includunt et isti termini ambiunt sic donamus nos ipsa tera ad domum Sancti Stefani, propter amorem Dei et remedium animas nostras, ut ante tribunal Domini nostri Iesuchristi inde mereamur mercedem accipere; et est manifestum. Quod siquis nos donatores ad nullusque omo vel femina ista carta donacione frangere vel disrumpere voluerit, in primis iram Dei inveniat et cum Iuda traditore in flamas et ignem partem accipiat in infernum et non ohc (*sic*) valeat vindicare, set componat (in qua)druplum[2] cum omni sua inmelioracione. Et in antea ista carta elemosinaria vel donacione permaneat et non sit disrupta.

Factum est hoc .V. idus ianuarii, anno .XºLVº. regnante Filipo rege. Sig+num Ledgarda. Sig +num Ioslen, qui ista carta donacione mandavimus scribere et manibus nostris firmamus et testes firmare rogavimus. Sig+num Mir Pere. Sig+num Pere Guilabert. Sig+num Guilabert Dalmaz.

Ioannes sacer rogatus scripsit sub die (*signe*) et anno quod supra.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*.

FUNDACIÓ NOGUERA

45

1105, febrer, 7

El comte de Barcelona Ramon Berenguer III dóna a Santa Maria de Solsona i als seus canonges l'església i capellania de Castellet, amb delmes, oblacions i primícies, exceptuant els delmes que els cavallers reben d'ell. La canònica de Solsona hi pot posar capellà, salvada l'obediència al bisbe de Barcelona.

ADS. Cartoral I, doc. 18, f. 19v. BACH I RIU ANTONI. <Col·lecció diplomàtica del monestir de Santa Maria de Solsona: el Penedès i altres llocs del comtat de Barcelona>. Departament de Cultura. Barcelona 1987.

46

1105, març, 25 - 1106, març, 24

Pel que en resta d'aquest tros de pergamí, veiem que es tracta d'un testament de Miró Oliba, de la contrada o parròquia de Terrassola, de la Ribera Salada. Aquest senyor tenia fills i filles, però només hi apareix el nom de Bernat. El testador fa llegats a Santa Maria de Solsona, quatre argenços a Santa Maria de Sorba i al seu fill Bernat el molí d'Illa.

ADS. Perg. 374; 310 ∞ 100 mm.

(M)iro[1] Oliva (...) positus (...) recogitavi in corde meo quod fuissem (...) Poncius Bernardus, canonicus Sancte Marie Celsone (...) omnes facultates meas (...) pro anima mea quomodo hic viderint scriptum. In primis, mando (...). Et mando ma(...) (...) omni mobile quod continetur in domo ora (...) carite .IIII. argenteos. Et ad sanctam Maria Sudurbani similiter. Aliud totum mobile qui remareat relinquo Sancte Marie Celsone et mando ut omnem (...) et heredibus suis totum quod ibi habeo. Relinquo (...) et de vineis quas habeo cum Sancta Maria Celsone, relinquo illi unam modiatam ut canonici eius (...)ant solvere episcopo sepulcrum meum. Et mando (...) sit domena super filios et filias et a cunctis filiis ho(...) genitoribus (...) relinquo filiis meis pariter. Et relinquo filio meo Bernardo ipsam meam partem de ipso molendino de Insula. (...) contra hoc testamentum venerit pro inrumpendum aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set in duplo componat cum omni sua melioracione; et in antea firmum et stabile permaneat in omni tempore.

(...) anno .XL V°. regnante Philipo rege.

FUNDACIÓ NOGUERA

Sig+num Mironis Olibe, qui hoc feci scribere et manibus propriis firmavi et testibus firmare rogavi. Sig+num (...)rdi. Sig+num Bernardi Guilelmi. Sig+num Raimundi Mironis.

1. *Tot l'instrument presenta forats i parts esborrades.*

47

1105, primavera

Uns personatges de Balaguer cedeixen a Santa Maria de Solsona el delme de les franqueses que el comte Pere, la comtessa Eilo i Ermengol VI d'Urgell els donaren per agrair a Déu que la Verge els alliberés de les mans dels sarraïns quan entraren a Balaguer. Santa Maria i els seus canonges ho tindran per sempre.

ADS. Perg. 386; 340 ∞ 150 mm.
ADS. Cartoral II, doc. 19.

In nomine Domini. Ego Guilelmus Raimundus et Bernardus Galindi et Gilibert et Petrus et Martinus et Raimundus Mirone et Guilelmus Bernardus et Raimundus Petri, nos omnes insimul, per nos et per omnes nostros, bono animo et gratuita voluntate, ob remedium animarum nostrarum et propter honorem quem fecit nobis Deus et sancta eius Genitrix Maria, que liberavit nos de manibus sarracenorum quando intravimus Balagarium, damus atque bono animo offerimus domino Deo et Sancte Marie de Celsona omnem decimam omnium franchitatum nostrarum quas Petrus, comes Urgellensis, et Eilo comitissa una cum Ermengaudo, filio eorum naturale comite Urgellensium, dederunt nobis et omni posteritati nostre in omni termino de Balagario. Predictam vero decimam damus sicut superius dictum est Sancte Marie de Celsona per nos et per omnem nostram posteritatem in perpetuum, ut habeat ea Celsonensis ecclesia semper bene et seccure, in pace et sine aliquo servicio et sine aliquo vinculo ullius hominis et femine, cum omni integritate sua, sicut melius dici vel intelligi potest ad profectum et utilitatem Celsonensis ecclesie et canonicorum eius et sicut melius acaptavimus ea de domino Petro, comite iamdicto, et de uxore sua Eilo et de filio eorum Ermengaudo. Siquis vero ex propinquis nostris vel extraneis hanc cartam disrumpere voluerit, nequeat perficere, set in quadruplum eam componat et in antea hec carta firma permaneat.

Hunc factum est notum diem .VI. feria octavas Pentecoste, anno Incarnacionis Domini .M.C.V. luna .XXXVI. epacta .III.

FUNDACIÓ ROMEU

CCC.VI°. Signum + Guilelmi Raimundi. Signum + Bernardi Galindi. Signum + Gilliberti. Sig+num Petri Martini. Signum + Raimundi Mironis. Signum + Guilelmi Bernardi. Signum Raimundi Petri +. Ego Petrus comes et comitissa Eilo et Ermengaudus comes firmamus et laudamus hanc cartam Sancte Marie Celsone et hoc signum + potada iniecimus. Signum Baboti +. Signum + Bernardi Eraldi. Signum + Raimundi Bernardi de Seron. Isti sunt testes.

Radulfus, sacerdos et capellanis comitis, rogatus notavit (*signe*).

48

1105, maig, 20

El prevere Ramon Oliba dóna a Santa Maria de Solsona i als seus canonges unes vinyes que té a Perles, comtat d'Urgell, de les quals els canonges no n'hauran de donar res a ningú; són situades prop del coll i del camp de Perles.

ADS. Perg. 385; 234 ∞ 123 mm.

Sub sacro nomine et individue Trinitatis. Ego Raimundis Oliba presbiter donator sum Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice ipsas vineas quas habeo in Perles, propter remedium anime mee et genitorum meorum. Et adveniunt ad me ipsas vineas de comparatione vel per ullasque voces. Et dimito illas ad Sanctam Mariam francas atque legitimas vel ad eius Canonicam; et quod clerici Sancte Marie non faciant ullum servitium alicui homini vel femine. Et sunt ipsas vinee (*sic*) in comitatu Urgelli, infra terminos castri Perles. Et abent afrontationes ipse vinee a parte orientis in vinea de Madrissena et in ipsas olivas, et de occiduo in ipso collo sive in ipso campo de Perles. Quantum inter istas afrontationes includunt vel isti termini ambiunt, quantum ibi abeo vel abere debeo, totum dono atque concedo Domino Deo et Sancte Marie et Canonice eius, sine ulla inquietatione. Et adiungo ad hoc donum .I. trulum ligneum et .I. tonna et .I cub et .I. tina.

Sane siquis ullus homo vel femina qui contra istam cartam venerit pro inrumpendo aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set in duplo componat cum omne sua melioratione. Et in antea ista carta firma et stabilis permaneat modo vel in omni tempore.

Acta carta donationis .XIII°. kalendas iunii, anno XL°.V°. regnante Philippo rege. Sig+num Ramon Oliba, qui ista carta feci scribere et manibus propriis firmavi et testibus firmare rogavi.

Sig+num Arnallus Guadamiri, presbiter et canonicus. Sig+num Petrus Guadamiri, presbiter de Elzinano. Sig+num Gerallus presbiter.

Gerallus subdiachonus, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

49

1105, juny, 21

Pere Arnau i la seva muller Sança donen el seu fill Ramon a Déu i a Santa Maria de Solsona, perquè segueixi la regla de sant Agustí. Perquè no li falti res, ofereixen l'església de Sant Martí de Joval i l'alou que tenen al castell de Riner i la casa Prats del terme de Solsona.

ADS. Perg. 387; 460 ∞ 119 mm.
ADS. Perg. 388; 200 ∞ 170 mm. Versió molt mutilada.

In divina multociens repperitur pagina bonum esse Ecclesiam Dei edificare atque de rebus suis honorare, quia, ut invenitur omnis homo Deo et Ecclesie, dans terrena adipiscitur celestia, ut quidam dixit, elemosina a morte liberat animam. Ideoque, ego Petrus Arnalli et uxor mea Sancia, nos intenti ad audiendum ac retinendum hec superius monita, cupientes evadere inferni pericula et nos ferventi Dei amore tacti filium et fratrem nostrum Deo offerimus eiusque Genitrici ecclesia cuius fabricatur in terminis Celsonensis castri nomine Raimundum ad sanctisimi regulam Augustini et Raimundo, priori ecclesie suprascripte denomitati, ut indulgenciam a Domino mereamur accipere et inferna, ut supra diximus, valeamus vitare et pro illo anime eius parentum paradisi gaudiis uti valeant. Damusque ei hereditatem quam possit in illa honorifice degere Canonica, unde habeat victum atque vestitum tempore perhenni.[1] In primis impendimus ecclesie cui veneracione filium Dei nostrum et fratrem offerimus eius ecclesia Sancti Martini que sita est in terra Iovalis castri terminos atque concedimus cum illius omnibus ecclesie pertinenciis quas hodie hoc, Deo annuente, habet vel in antea illius nutu Dei habuerit. Et hoc donum augemus dantes ipsum alaudem quod detinemus in castro Rinarii quod fuit Guilelmi, eius totum ab integrum, cum domibus, hominis supradicti, videlicet Guilelmi eius que infra muros predicti castri Rinarii continentur, cum illorum affrontaciones alaudium, et simul damus casas, casalibus, ortis, ortalibus aut predicta alaudia pertinentibus. Et in[2] super damus ecclesie prenominate Sancte Marie Celsone vineas quarum

nos diu possessores extitimus temporibus parentesque nostri similiter possessores extiterunt. Qui vinee edificantur in terminis Celsonensis castri, in loco qui vocatur Prads, cum omnibus illarum pertinentiis. Et hec omnia adveniunt nobis per nostrorum voces parentum, michi Petro Arnalli per patri mei donacionem, et ad me Santiam per dotem viri mei atque donacionem. Hec omnia imperpetuum Domino Deo et Sancte Marie Celsone eiusque Canonice ad habendum hac possidendum omi tempore, nullo modo homine cogente, set nostra tantum spontanea voluptate, ut nos istius modo vita secli fruentes in tempore futuro gaudiis paradisi simus utentes, et ut nostri sempiternam habeant requiem parentes.

Siquis contra hanc sane cartam ad inrumpendum venerit, nobili sit aut vili persona, primitus in quadruplum suprascripta cuncta componat iramque Dei secum retineat et vita inferni cum proditore Iuda semper possideat, donec ad satisfaccionem veniat; has ultrices nequissimus ille pennas sibi illatas senciat, nisi ut supra scripta iussa persolvat.

Acta carta donacionis .XI. kalendas iulii, anno .XL.V. regnante Philippo rege. Sig+num Petri Arnalli. Sig+num Sancie. Nos qui dona damus et testibus cartam firmare mandamus (et)[3] scriptorem ut scribat sepe rogamus. Sig+num Berengarii Arnalli. Sig+num Gomballi Guadalli. Sig+num Gerallus sacer. Sig+num Poncii prioris.

1. *Segueix, ratllat,* inpendi. 2. in *interlineat*. 3. *Trencat*.

50

1105, novembre, 23 o 1106, novembre, 23

El comte Pero Ansúrez, la seva muller Elo i el seu nét, el nen Ermengol, comte, donen a Santa Maria, construïda al castell de Solsona, el castell de Gerb, situat en el comtat d'Urgell, prop de Balaguer, de Castelló, d'Os, Tartareu i Santa Linya, amb totes les seves pertinences. Ho donen en sufragi de les seves ànimes i del comte Ermengol que morí en el castell de Gerb. Entre els que signen el document hi ha molts personatges de l'entorn de Solsona i del comtat de Berga o Cerdanya.

ADS. Perg. 401; 493 ∞ 184 mm.
ADS. Perg. 402. Trasllat de 1295.

In nomine sancte et individue Trinitatis. Ego Petrus Assur et uxor mea Elo et nepos meus, puer Ermengaudus, Urgellensis comes,

facimus kartam Domino Deo sancteque sue Genitrici, cuius ecclesia fundata est infra terminos castri Celsone. Damus namque pariter castrum nostrum quem nuncupatur Gerb, quod est in comitatu Urgellensi, iuxta civitatem Balagarii. Damus quidem[1] eum sicut Ermengaudus, qui in eodem castrum mortuus est, habuit et possedit cum omnibus pertinenciis suis. Hoc utique castrum terminatur a meriali parte sursum in capite congusti quod est ante civitatem Balagarii, et inde vadit usque ad terminos castri Castellioni; ab occidentali vero plaga terminatur in terminos castri Os et vadit usque ad terminos castri Tartarenzii, seu ad terminos castri Saltelzinie; inde directe descendit per terminos ipsius castri Laurencii et pervenit usque ad fines castri Camarase. Quantum infra predictos terminos continetur, castrum scilicet, villa cum habitantibus in ea, terras cultas et incultas, vineas et molendina, cum capitibus aquarum, cum piscacionibus et venacionibus, cum montibus et garricis, silvis et decursibus foncium, cum viarum ductibus et reductibus, pratibus, pascuis, olivariis, serviciis et placitis universis, cum districtis et mandamentis et cum omnibus sibi pertinentibus rebus; et ecclesiam cum decimis et primiciis ac oblacionibus fidelium, totum quodcumque modo habemus vel habere debemus et sicut supradictus comes Ermengaudus melius habuit vel possedit, damus atque tradimus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et Sancti Salvatori ac canonicis, die noctuque servientibus Deo. Hoc autem donum facimus ob remissionem peccatorum nostrorum, videlicet mei Petri Assur et coniugis mee Elo, seu pro anima comitis Ermengaudi, qui in castro Gerb mortuus est, et pro anima filii sui, qui sepultus est Celsone, et uxoris sue Marie, et istius pueri Ermengaudi minoris, quatenus Orbis Factor tribuat ei victoriam super paganos. Sane si nos donatores aut quislibet homo vel femina, homines vel femine, qui contra largicionis hanc castram venerit pro inrumpendo, non hoc valeat vindicare vel valeant, set quod infringere vel disrumpere voluerit vel voluerint in quadruplum componat vel componant, cum incremento tocius melioracionis, et insuper, tandiu sub anathematis vinculo permaneat vel permaneant donec ad satisfactionem veniat, et in antea ista carta vel donacio tamdiu firma permaneat usquequo evi finis veniat.

Facta est carta donacionis hec circiter .VIIIIº. kalendas decembris, anno ab Incarnacione Domini nostri Ihesu Christi .IºCºVIº. sive in anno .XLº.VIº. regnante Filippo rege in Francia.

Sig+num Petrus Assur comes. Sig+num Elo comitissa. Sig+num Ermengaudus iunioris. Nos qui suprascriptum donum fecimus et

nostris hominibus subtum scriptis iussimus firmare et nostris propriis manibus firmavimus et testibus subter notatis firmare rogavimus. Sig+num Gerallus Pontii vicecomes, qui hoc donum laudo et firmo et insuper dono omnia que ibi habeo vel habere debeo Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice, pro remissione omnium peccatorum meorum vel parentum meorum. Sig+num Vidiani de Ponts. Sig+num Poncius Ugonis. Sig+num Raimundi Mironis vicecomeis. Sig+num Guillelmi Gitardi. Sig+num Raimundi Gitardi. Sig+num Gilelmi Guitardi de Apilia. Sig+num Sancius de Lobera. Sig+num Petrus Raimundi de Pinel. Sig+num Gilelmi Gauzperti. Sig+num Raimundi Geralli de Taraval. Sig+num Gauzeranni de Pinos. Sig+num Berengarius Ricardi. Sig+num Arnalli Berengarii de Anglerola. Sig+num Babot. Sig+num Raimundi Guilelmi de Taus. Sig+num Arnalli Petri de Ponts. Sig+num Raimundi Bernardi de Sero. Sig+num Poncius Bernardi. Sig+num Bernardi Raimundi de Ribeles. Sig+num Bernardi Eccardi. Sig+num Petri Raimundi. Sig+num Berengarii Ecardi. Sig+num Mir Arnalli. Sig+num Petri Raimundi. Sig+num Petri Poncii. Sig+num Rotulandus Oto.

Petrus scriptor et huius scripture auctor, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig(*signe*)num impressi, sub die et anno notatis supra.

1. *Segueix, ratllat,* meum.

51

1106, gener, 21

Guillem Gauspert, la seva muller Adaled i fills, Arnau Jospert i la seva muller Guasqueta i fills venen a Guillem Bernat l'alou que tenen a Castellar, al lloc anomenat el Llor, que limita amb Bevià, Madrona i Ceuró. El preu és l'equivalent de dotze sous. L'arrendatari ho pot alienar, si al cap de deu dies no s'ho han reservat els venedors o arrendadors.

ADS. Perg. 391; 267 ∞ 84 mm.

In Dei nomine. Ego Guillem Iozpert et coniux mea Azaleiz, cum filiis et filiabus nostris, et Arnald Iozpert et coniux mea Guaschet, cum filiis et filiabus nostris, vinditores sumus vobis Guillem Bernard. Per anch scriptura vindicionis nostre vindimus tibi alaudem nostrum proprium que abemus in Castelar. Id sunt teris et vineis, casas, casalibus, ortis, ortalibus, cultis vel eremis, prono vel plano, petras, alciores vel subteriores, cum omni genere arborum,

qui nobis advenit de parentorum sive per qualicumque voces. Quod est ech omnia in comitatu Urgello, infra terminos de Castelar, in locum quem vocant ad ipso Lauro. Abet autem afrontationes ech omnia supra scripta de parte orientis in Bivia, de meridie in Madrona, de occiduo in castrum Odro, a parte aquilo ventus in Sancti Iuliani. Quantum inter istas afrontaciones includunt et isti termini ambiunt sic vindimus tibi ipsas nostras voces que ibi abemus vel abere debemus, ubi invenire potueritis, totum ab integrum, cum exiis vel regresis earum, francum et legitimum, in precio placibile dato vel definito solidos .XII^{m}. in rem valente; et est manifestum. Et si vindere volueris, vende[1] ad nos vel ad posterita nostra. Et si non voluimus comparare infra .X. dies facite tuam voluntatem. Quod si nos vinditores ad filiis vel filias ad propinquis ad nullis ominis vel femineis ista carta vindicione frangere vel dirumpere voluerit, non och valeat vindicare, set componat ad componamus in duplo cum omni sua inmelioracione; et in antea ista carta vindicione firma permaneat omnique tempore.

Hactum est och .XII. kalendas frebuarii, annos .XL°VI°. regni Filipo rege. Sig+num Guilem Iozpert. Sig+num Azaleiz, cum filiis et filiabus nostris. Sig+num Arnald Iozperto. Sig+num Guasceht, cum filiis et filiabus nostris, qui ista carta mandavimus scribere et manus nostras firmamus et testes firmare rogavimus. Sig+num Bernard Guilabert. Sig+num Bernard Ramon. Sig+num Arnald Ramon. Nos sumus testes.

Ioannes sacer rogatus scripssit (*signe*) sub die et anno quod supra.

1. *Lectura dubtosa.*

52

1106, febrer, 6. Sanaüja

Berenguer Ricard, en presència dels ardiaques de la Seu d'Urgell i del prepòsit de Santa Maria de Solsona i altres cavallers, deixa i defineix a Santa Maria de la Seu d'Urgell i a Santa Maria de Solsona la tercera part de la dominicatura, que tingué en feu Berenguer Ramon de Puigverd a Terrassola; el seu castlà serà home soliu de les dues canòniques i anirà a la host de Berenguer Ricard.

ADS. Perg. 392; 149 ∞ 195 mm. Carta partida per ABC.

FUNDACIÓ NOGUERA

Anno .XL°.VI°. regnante Philipo rege in die .VI°. idus frebuarii fuit Berengarius Ricardi in foro Sanaugie, in presentia archidiaconorum Sedis Urgelli Petri Mironis atque Berengarii Bernardi et Baronis Baronis et Iohannis et Iohannis atque canoniconorum Sancte Marie Celsone Raimundi Guitardi, prepositi eiusdem ecclesie, et Guilelmi Guitardi et Petri Guadalli, et aliorum plurimorum militum, videlicet Vidiani et Arnalli Petri Pontis et Mironis Arnalli atque Petri Poncii et Raimundi Bernardi de Sero ac Gomballi Bernardi de Momagastre et Arnalli Sanle de Roca et aliorum diversorum hominum que aderant ibi. Reliquit et difinivit Berengarius Ricardi Terracolam cum suis terminis Deo et Sancte Marie Sedis Urgelli et Sancte Marie Celsone, cum omnibus que habebat vel habere debebat in castro vel in suis terminis ad proprium alaudem illarum ecclesiarum. Et ibi archidiachoni atque clerici sancte Marie Sedis Urgelli et clerici Sancte Marie Celsone dederunt terciam partem de ipsa dominicatura que habebat Berengarius Raimundi de Podio Viridi in Terrazola per fevum, ut ipse Berengarius Ricardi sit fidelis et amicus Sancte Marie Sedis Urgelli et Sancte Marie Celsone in omnibus rebus. Et ipsum castellanum de Terracola duceret secum[1] Berengarius Ricardi et staret in ostem sicut solebat esse cum Berengario Raimundi de Podio Viridi. Et alia servicia que debet facere castellanus sint solidi Sancte Marie, Sancte Marie Sedis Urgelli et Sancte Marie Celsone. Et hoc teneat Berengarius Ricardi in vita sua. Post obitum autem eius sit solidum et liberum Sancte Marie Sedis Urgelli et Sancte Marie Celsone, sicut dimisit Berengarius Raimundi de Podio Viridi et uxor sua Sicards in illorum testamento.

Sig+num Berengarii Ricardi, qui hanc facio difinitionem et scribere iubeo et istis testibus subscriptis firmare mando et mea manu propria firmo. Sig+num Babot, filii sui. Sig+num Arnalli Berengarii. Nos spontaneis nostris firmamus voluptatibus hec omnia supra scripta. Sig+num Sancii de Lobera. Sig+num Pere Ramon de Pinell. Sig+num Pere Ramon de Sanaugia. Sig+num Bernardi Raimundi de Ribeles. Sig+num Bernardi Ecardi. Et retineo ego Berengarius Ricardi ipsam dominicaturam quem comparavit pater meus de Dod qui iam fuit. Sig+num Ugonis Bernardi. Petrus +. Sig+num Raimundus Guitardi, prepositus Sancte Marie Celsone.

Gerallum subdiaconus, qui hoc scripsit die et anno quo (*signe*) supra.

1. *Segueix, ratllat*, in ostem.

FUNDACIÓ NOGUERA

53

1106, febrer, 16

Pere Arnau i la seva muller Eirovis donen a Santa Maria de Solsona l'església, terres, vinyes i altres pertinences que tenen al terme de Timoneda, al lloc anomenat Vilardell, que té, a orient, el pla de Sarri i, a migdia, la Llena.

ADS. Perg. 393; 347 ∞ 195 mm.

In nomine Domini. Ego Petrus Arnalli et uxor mea Eirovis donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice. Per hanc scripturam donationis nostre donamus alaudem nostrum; scilicet ecclesia et terras et vineas, casas, casalibus, ortis, ortalibus, pratis, pascuis, silvis, garricis petras, mobiles vel inmobiles, aquis, aquarum, vieductibus vel reductibus. Et adveniunt mihi Petro per voces parentorum meorum, et ad me Eirovis per voces viri mei vel per ullas voces. Et sunt hec omnia in comitatu Urgelli, infra terminos de Timoneda, in locum quod dicunt de Vila Arcel, aud ipsos Casals vel ad ipsa Coma Lavancis. Et afrontat hec omnia superius scripta a parte orientis in plano de Sar(ri),[1] et sic descendit per terminos de Ladurz usque ad terminos de ipsa Lena a parte meridie, et pervadit usque ad flumen Avotes vel ad termino(s)[2] de Terrazola, et sic ascendit usque in Rivu Tort, et a parte occiduo et aquilonis quem dicunt circitur, sic pervadit usque ad planum (de)[3] Sarri. Quantum isti termini continent et afrontaciones includunt sic donamus atque tradimus Deo eiusque Genitrici et eius Canonice, (a)d[4] suum proprium alaudem, cum exiis et regressiis eorum, propter Deum et remedium animarum nostrarum, ut ipsa Dei Genitrix sit clemens et propicius ab omnibus peccatis nostris.

Sane si nos donatores aut ullus homo vel femina qui contra hanc cartam venerit pro inrumpendum aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum componat cum omni sua melioratione. Et in antea ista carta firma et stabilis permaneat modo vel in omni tempore.

Acta carta donationis anno .XL°.VI°. regnante Philippo rege .X°IIII°. kalendas marci. Sig+num Petri Arnalli. Sig+num Eirovis. Nos qui istam cartam donationis fecimus scribere et manibus propriis et testibus firmare rogavimus. Sig+num Raimundi Guitardi. Sig+num Gomballi Guadalli. Sig+num Poncii Bernardi. Sig+num Poncii Guitardi. Sig+num Guilaberti Mir. Sig+num Bernardi Guifredi presbiter.

PUBLICACIÓ NOGUERA

Gerallus subdiaconus, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*.

54

1106, febrer, 27

Bremon i la seva muller Ermessenda venen i, en part, donen a Santa Maria de Solsona la seva heretat i un molí a Torrefeta; n'han cobrat un preu de la vàlua de tretze mancusos. Tot és al comtat d'Urgell i prop de Tarroja i de Bellver.

ADS. Perg. 394; 286 ∞ 211 mm.

In nomine Domini. Ego Bremon e uxor (mea Ermessen)[1] venditores sumus ac donatores Domino Deo et Sancte Marie Celsone (et eius)[2] canonice ipsa(m)[3] nostram hereditatem quam habemus in (...)[4] molendino qui est in castro Turre Fracte. Et advenit ad me Bremon per voces genitorum meorum sive per qualescumque voces; et ad me Ermessen per voces viri mei sive per meum decimum. Et vendimus atque donamus illum molendinum Domino Deo et[5] eius Genitrici cuius ecclesia sita est in Urgelli comitatu, infra terminos castri Celsone, sicut superius scriptum est. Et accepimus precium placibile a Raimundo Guitardi et ab aliis canonicis ipsius ecclesie mancusus .XIII^im^. in rem valentem. Et afrontat a parte orientis in terminos de Bellvedi, a meridiana quoque parte in terminos de Torroia, ab occidentali vero parte in alaudes et in vineis de heredes de Torre Fracta. Quantum inter istas afrontationes includunt, totum quod habemus in molendino donamus atque vendimus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice sine aliqua reservatione.

Sane si nos donatores aut ullus homo vel femina qui contra hanc cartam venerit pro urumpendum (*sic*) aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum componat cum omni sua melioratione. Et in antea ista carta firma et stabilis permaneat modo vel in omni tempore.

Acta carta donationis .III. kalendas marci, anno .XL°.VI. regnante Philipo rege. Sig+num Bremon. Sig+num Ermessen. Nos qui istam cartam donationis fecimus scribere et manibus propriis firmavimus et testibus firmare rogavimus. Sig+num Raimundi Bonifilii. Sig+num Bernardi Mironis. Sig+num Petri Eriballi. Sig+num Arnalli Adalberti.

FUNDACIÓ NOGUERA

Gerallus subdiaconus, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*. 5. et *interlineat*.

55

1106, març, 1

Gombau Bernat, la seva muller Eliarda i el fill, Ferrer, i Pere Bernat i la seva muller Arsenda, juntament amb Ponç Bernat i Sança, la seva muller, donen a Santa Maria de Solsona l'església de Santa Maria d'Oluja; també donen una vinya i la meitat del cementiri i les primícies d'un home i la seva família per al servei de l'església d'Oluja.

ADS. Perg. 396; 206 ∞ 119 mm.
ADS. Perg. 395; 374 ∞ 94 mm.
ADS. Cartulari II, doc. 77.

In Dei nomine. Ego Gomballus Bernardus et mater mea nomine Elliards et filio meo Ferer et Petrus Bernardus cum uxori sue Arssendis, simul cum Poncio Bernardi et uxori sue Sanza, nos omnes in simul cum unum in presenti cum hoc scripto damus et donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone ad ipso manasterio. Damus namque omnia ipsa ecclesia Sancte Marie Ulugie ad proprium alodem, qui est in comitatu Bergitano et in terminis castris Ulugie. Sic damus vobis canonicis iam dictis Sancte Marie Solsone ipsam ecclesia prelibata apud quem hodie habet et in antea Deus dederit in nullo modo franca, libera et quieta, in remissione peccatorum nostrorum et omnium fidelium defunctorum, et teneatis semper petia una de vinea et alia de alodio cum medietate de ipso ciminterio et cum primicias de hunum hominem et alium qui remanet et futuri sit ad servicium eius ecclesie Ulugie et clericis eius loci tenentum semper unum post alium. Et ut clerici ibi stabiliantur ad ipsum vellem et ad proficio eius eccllesie semper. Totum hoc ita superius scribtum nos seniores damus limpium absque omni retentu vel servicia nostro vel nostrorum, quia ibi unquam non fecimus, set firmiter permanead semper absque omni malo ingenio.[1] Sane si nos donatores aut nullus homo vel femina, nobili aut vili persona qui contra hanc cartam donacionis venerit pro inrumpendum aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set pro solo conatu in quadruplum componatur. Et interim sub anathematis vinculo strictus permaneat usque ad satisfacionem veniad.

Acta carta donacionis kalendas marcii, anno .XL°.VI°. regnante Philipo rege. Sig+num Gomballus. Sig+num Elliardis. Sig+num Ferer. Sig+num Petri Bernardus. Sig+num Arssendis. Sig+num Poncii Bernardi. Sig+num Sancie. Nos qui istam cartam donacionis libenti animo fecimus et propriis manibus nostris firmamus testesque firmare rogamus. Sig+num Guadalli Bernad. Sig+num Guilelmus Botet. Sig+num Guilelmus Iozfre, testium de hoc.

Petrus sacricustos, qui hoc scripssi et hoc signum (*signe*) aposuit die et anno quo supra.

1. Totum hoc... *fins a* malo ingenio, *només es troba en el pergamí 396.*

56

1106, abril, 13

Guillem Gauspert i la seva muller Godlèn fan testament, tenint com a almoiners Ermengol Jospert, Ramon Guillem de Josa i Arnau Sala de Roca. Fan llegats per a l'obra de l'església de la Seu d'Urgell, per a l'obra de Santa Maria de Solsona i per a les esglésies de les seves honors. La seva muller en tindrà les honors mentre visqui, si ell mor abans; deixa la Vansa a Ramon Gauspert, que té per Galceran, el seu senyor; deixa altres castells o béns a l'església d'Urgell, a Berenguer Ricard i al fill d'aquest, Babot; altres béns que posseeix a Biosca els deixa a Pere Jospert, uns altres a Babot i la Llena a Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 399; 346 ∞ 263 mm.

In nomine sancte et individue Trinitatis. Ego Guilelmus Guazperti et coniux mea Godlen cogitavimus in corde nostro ut fecissemus testamentum et fecimus. Constituimus elemosinarios. Id est Ermengaudum Iozperti et Raimundum Guilelmi de Iosa et Arnallum Sala de Roca et unus de nobis qualiscumque super vixerit. Et de nobis ambobus ipse qui primus obierit ex hoc seculo habeat atque accipiat ipsam medietatem de nostro mobile et de vasculis maioribus atque minoribus et de pane ac vino, tam de vetere quam de novo. Rogamus vos iam dictos elemosinarios nostros ut si mors nobis advenerit in ista peregrinacione aut ante quam alium testamentum faciamus plenam postestatem habeatis distribuendi ac dandi cunctum nostrum avere mobile pro animabus nostris sicut vobis iniungimus in texto istius scripture. In primis sint soluta omnia nostra debita que in veritate erunt scita. Et relinquimus ad Sanctam Mariam Sedis Urgelli duas eguas et dimidiam partem ex altera ad

Canonicam eius. Et mandamus ut faciant tres partes equales de nostro mobile qui remanet, scilicet de pane et vino, de vasculis maioribus atque minoribus, et donent unam partem ad opera Sancte Marie Sedis Urgelli, aliam partem ad opera Sancte Marie Celsone, terciam partem ad ecclesias que sunt constructe in meo honore. Et mando ego Guilelmus Gauzperti ut mulier mea Godlen teneat omnes honores meos in vita sua, tam illos quos habeo per fevum quam per alaudum. Et post obitum de nobis ambobus relinquimus ad Ermengaudum Gauzperti ipsum honorem de Lavancia simul cum ipso honore quem ego teneo per Gauzerandum, seniorem meum, scilicet Gosal et Gavarred, cum ipso castro de Cabrils, sicuti nos illum tenemus et habemus per Berengarium Ricardi. Et relinquimus ad Sanctam Mariam Sedis Urgelli meos alaudes quos habeo in Lavantia ex quibus fecimus illi cartam. Et relinquimus ad Umbert nostrum cartum (*sic*) de Canneles, simul cum Figols, veluti nos illum tenemus per Gitardum Isarni. Similiter nos relinquimus ei castrum de Canauda, sicuti nos tenemus illum per Berengarium Ricardi et filium eius Babot. Et relinquimus ipsum castrum de Lena ad Babot in vita sua. Post obitum suum remaneat ad Sanctam Mariam Celsone et Canonicam eius veluti nos fecimus illi cartam. Et relinquimus ipsum castrum de Bioscha ad Petrum Iozperti. Et Petrus habeat illum per Babot. Et Babot habeat illum per Gerallum Pontii sicuti nos tenemus per illum. Et Raimundus Bernardi et Poncius Bernardi habeant illud castrum per Petrum Iozperti sicut illum tenent per nos. Et ipsam nostram dominicaturam quam habemus in Biosca habeat duas partes Petrus Gauzperti et <Babot> habet terciam partem. Et relinquimus ipsum castrum de Avellano simul cum nostra dominicatura ad Babot, et Petrus Iozperti teneat per illum. Et habeat Petrus Iozperti terciam partem de ipsa dominicatura et Babot habeat duas partes. Et ex ipsa dominicatura nostra de Avellano habeat ipsa ecclesia Sancti Petri decimum. Et si minus evenerit de Babot sine infante de legitimo coniugio remaneat illud castrum ad Adaleiz et filiis suis. Et mandamus de ipso honore quod dedimus ad Ermegaudum Iozperti, si obierit ille ad Umbert. Et si minus venerit Ermengaudus sine infante de legitimo coniugio remaneat ad Umbert. E si minus venerit de Umbert remaneat ad Pere Iozpert. Et si minus de illis tribus sine filiis ex legitimo coniugio ipsum honorem quem tenet per me Arnallus Sala, teneat in servitium seniorum sicut ego tenui per illos. Et similiter Raimundus Guilelmi de Iosa et Raimundus Bernardi teneant suum honorem in servitio seniorum. Et remaneant ipsos alaudes de Pui Redon ad Ermengaudum

Iozperti cum suis terminis, ad suum proprium alaudem. Et ipsum alaudem quem habemus in Banneres in dominicatura remaneat ad Petrum Iozperti. Et relinquo ad Sanctam Mariam Celsone in Lavantia ipsos alaudes de Ramon Guirbert. Et ad Sanctam Mariam Sedis Urgelli ad ipsa Canonica ipsum alaudem de Arnall Ramon. Et mando quod Ermengaudus Iozperti similiter et Umbertus et Petrus Iozperti non habeant potestatem de honoribus nec de alaudibus quos illis superius dimisi donec firment ad Sanctam Mariam Celsone ipsam cartam quam satis feci pro anima mea et parentorum meorum. Et mando meis hominibus quod non donent ad fratres meos potestatem de ipso honore quem tenent per me donec videant ut firment illam cartam de Lena ad Sanctam Mariam Celsone.

Sane siquis ullus homo vel femina qui contra hoc testamentum venerit pro inrumpendum aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, sed in duplo componat cum omni sua melioracione. Et in antea hoc testamentum firmum et stabile permaneat.

Actum est hoc idus aprilis, anno .XL°.VI°. regnante Philipo rege. Sig+num Guilelmi Iozperti. Sig+num Godlen. Nos qui istum testamentum fecimus scribere et manibus propriis firmavimus et testibus firmare rogavimus. Sig+num Bernardi Raimundi de Ribeles. Sig+num Ramon Sala. Sig+num Ugonis Atanulfi. Sig+num Raimundi Gitardi, prepositus Sancte Marie Celsone. Sig+num Arnalli Sanle. Nos sumus visores et auditores.

Gerallus subdiachonus, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quod supra.

57

1106, agost, 28

Pere, tement la mort sobtada, fa testament. Deixa a Santa Maria de Solsona l'alou d'Oliana, terres i capmasos; fa un altre donatiu a la casa de Sant Sadurní de Tavèrnoles, unes vinyes a la casa de Sant Feliu d'Alòs; deixa el cavall al seu bisbe Ot perquè ofereixi el sacrifici de la missa per a la seva ànima. El que té a Eroles ho deixa al seu germà Gombau.

ADS. Perg. 389; 223 ∞ 150 mm.

In Dei aeterni miserator et pii. Ego Petrus, peccator et infelix, ad h(...)um[1] grandi, loquela integra, cepi cogitare die mortis mee, timeo ne subito veniat mihi repentina mors et cogito in corde meo

atque desidero ut posseam reddere anima mea conspectum Domini. Dimitto ego Petrus ad ultimam volunptatem Domino Deo et Sancte Marie cenobii Celsonensi, de alaudis quam abeo in castro Uliana, terris et vineis et cum ipsis capud masis pro redemptione anime mee ut posseam omnipotentis Deus reddere trecentis mancusadas quam abeo de alaude qui sunt infra ipsius terminis Uliana, qui mihi contigit simul cum meum corpus, ut fiat sepultum ad aulam Sancte Marie Celsone; et abeat hoc sine ulla inquietudine, ad proprium alaude, de ullus homine vel femine. Dimitto ad aulam Sancti Saturnini Tevernule una terra qui iam ibi ereditabit. Dimito ad aulam Sancti Felicis Alosensi duas vineas de alaude infra isti termini supra scripti. Dimito ad fratri meo Gonbaldi ipso alaude quam abeo in Erolas totum ab integrum. Dimito ego ad episcopo nostro Otoni meum cavallum, ut offerat pro mea anima sacrifitio, et solvat corpus et anime mee de potestate infernorum. Hoc etiam alaudis supra scriptis dimisi ego Petrus in mea memoria ante quam obissem de hoc seculo in presentia de Geraldus Gunberti et de Berengarius Raimundi et de Girberti et de Arnallus Petri et de Poncius Vivas. Nos qui vidimus et audivimus hoc qui in hoc pagina est scriptum et mandavit pro suis verbis.

Ego Vincencius rogatus scripsi .V°. kalendas septembris cum anno .XL°.VI. regnante rex Philippi et cum meo signo (*signe*) sub die et anno quod supra.

1. *Trencat*.

58

1106, novembre, 27

Ramon Berenguer dóna a Santa Maria de Solsona i a la seva canònica l'alou que té a Torredenegó, terres, vinyes i arbres que són situats al bosc que durant un temps fou de Pere Ponç i del seu germà Berenguer. Limita amb Riner, Ardèvol, Llanera i Llobera. Serà un benefici de Ramon Berenguer; després de la seva mort serà tot de Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 403; 547 ∞ 70 mm.
ADS. Cartoral I, doc. 245.

Sub sacro nomine omnipotentis Dei. Ego Ramon Berengarii per hanc scripturam donationis nostre dono ad Domino Deo et Sancte Marie Celsone vel ad ipsa Canonica ipsum meum alaudem que habeo infra termino de Turre de Enego vel habere debeo per qualique voces. Id sunt terras et vineas, casas et ortis, cultas et ermas,

cum illorum arboribus, pratis, pascuis, silvis et garricis, petras, maximas vel minimas, vieductibus vel reductibus, cum exiis vel regresiis earum. Et advenit ad me Raimundo ipsa hec omnia supra scripta de parentorum vel per qualique voces. Et est ipsa hec omnia in comitatu Urgelli, in locum que vocant ad ipsa Turre d'Enegonum, vel ad ipso boscho qui fuit de Petro Poncii, condus, et Berengarii, fratri sui, condus, ipsos suos directos quomodo superius scriptum est. Et habet affrontaciones ipsa hec omnia iam dicta de .I. parte in termino de Riner, de alia in termino de Ardeval, et de tercia in ipso torrent qui pergit a Lanera, et de quarta vero parte in termino de Lobera. Quantum infra istas afrontaciones includunt et isti termini continetit vel ambiunt, sic dono a Domino Deo et ad Sancta Maria Solsona vel ad ipsa Canonica. Et ipsa hec omnia iam dicta teneat et abeat Raimundi Berengarii in vita sua, et donet ad Sancta Maria propter beneficium per unumquemque annum libra una de cera, et non posseat nullam suam aliam volumptatem mutare de vita sua; et de post obitum suum remaneat ad Sancta Maria iamdicta, ad suum proprium alaudium, francum et legitimum, propter remedium anima Raimundi iamdicti vel parentorum illorum. Quod si ego donator aut ullum hominis vel femina vel subrogata persona de ista carta donationis inquietaverit vel inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set componat supra dicta omnia in quadruplum, et in antea ista donatio firma permaneat usquequo finis evi veniat.

Facta ista carta donationis.V. kalendas december, anno .XL.VII. regnante rege Philipo. Sig+num Raimundi Berengarii, qui ista carta donationis rogare scribere et testes mandavit firmare. Sig+num Bernardi Berengarii. Sig+num Mir Guilelm. Sig+num Pere Guilelm. Sig+num Guitard Rechosi.[1] Sig+num Ramon Guitard.

Wguilelmus iudex (*signe*) Raimundus diachonus,[2] qui hoc translatavit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *La versió del cartulari diu* Recholfi. 2. *Segueix, ratllat,* regitus.

59

1107, gener, 21

Guilla i els seus fills Carbó i Babot venen a Santa Maria de Solsona i a la seva canònica la part que tenen al molí que hi ha a Torrefeta i Guissona i un hort. N'han rebut el preu de tres unces en coses que ho valen.

ADS. Perg. 405; 390 ∞ 102 mm.

Ut in Libro Iudicum asseritur, donatio si efficietur sponte, nullo eum comprimente aut sine vi cuiusque hominis, plenissimam optinere iubetur firmitatem, dum istius mundus suam exercere valuerit etatem. Idcirco ego in Dei nomine. Guilla femina cum filiis meis, id sunt Carbo et Babot, nos simul in unum vinditores sumus Sancte Marie Celsone et eius Canonice nostram partem quam habemus vel habere debemus in molendino qui in terminis est Turre Fracte et in terminis etiam Gissone, simul cum una sorte de terra que est ortum. Et advenit nobis hoc quod supra diximus per comparacionem vel per quaslibet voces. Et sunt hec omnia in Urgelli comitatu vel in terminis predictorum opidorum. Et afrontant hec que suprascripsimus, scilicet molendinus cum capitibus suarum aquarum, et cum glebis decursibusque aquarum et cum ceteris que ad molendinum conveniunt, a parte orientis in terminis castri Belvedi, de meridie in vineis Turris Fracte, de occiduo in ipso rivo qui inde discurrit, de aquilone in vineis Turris Fracte. Et ipsa petia terre que est ortum afrontat in[1] alaudiis[2] Sancte Marie ab omnibus partibus sive in ipso rivo. Quantum iste afrontationes includunt atque termini ambiunt vendimus totum sine reservatione aliqua Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice, ad habendum vel possidendum et ad suum proprium alaudem in omni tempore. Et propter hoc accepimus a Raimundo Guitardi et a ceteris canonicis eiusdem ecclesie in precio placibile uncias .III. in re valente. Sane si aliquis homo aut femina aut etiam nos vinditores disrumpere aut frangere aut inquietare voluerit istam cartam vinditionis, non hoc valeat perficere, set in quadruplum componat cum omni sua melioratione. Et in antea firma et stabilis permaneat he carta donec mundi finis veniat.

Acta carta venditionis ista .XII. kalendas februarii, anno .XL°VII. regni regis Philipi. Sig+num Guila femina. Sig+num Carbo. Sig+num Babot, qui hanc cartam vinditionis scribere iussimus et propriis manibus firmavimus testibusque mandavimus firmare. Sig+num Ramon Bonifiliis. Sig+num Raimon Berenger. Sig+num Bremon. Sig+num Bernard Mir. Sig+num Arnall Adalbert. Sig+num Pere Eriball. Sig+num Petrus Bell (sacer)[3].

Gerallus subdiaconus, qui hoc scripsit die (*signe*) et anno quo supra.

1. *Segueix, ratllat*, vineis. 2. Alaudiis *interlineat*. 3. *Esborrat*.

ENRIC NOGUERA

60

1107, gener, 23

Ramon Miró i Ermengarda, en honor de Déu i de Santa Maria, donen a l'església de Santa Maria de Solsona i a la seva canònica l'alou que tenen al comtat del Berguedà a les Oluges i Montfalcó, prop de l'alou que havia estat d'Hugó Guillem i d'un altre de Mir Oromir.

ADS. Cartoral II, doc. 78.

In nomine Domini et individue Trinitatis. Ego Raimundus Mironis et uxor mea Ermeniards, ob desiderium regni celestis de rebus nostris, Deum atque eius Ecclesiam volumus honorare, quapropter donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice alaudem nostrum proprium ut Deum omnipotentem placare possimus, ut ipse clemens et propicius sit animabus nostris atque anime Petri Guifredi; et est ipsa ecclesia in Urgelli comitatu, infra fines castri Celsone. Alaudia vero que damus predicte ecclesie vel eius Canonice sunt in Bergitanensi comitatu et infra Montfalco et Olugia, scilicet: unam peciam terre sive vinee, que est solummodo in terminis Olugie vel in locum quem vocant Carriga; pecia ipsa de terra que est infra Montfalco et Olugia, habet affrontaciones a parte orientis in flumine Cionis, de meridie in alaudio quod fuit hereditad Ugonis Guilelmi, de occiduo in hereditate Iozperti Guilelmi, a parte vero circi in ipso Coscol qui est super viam et iniungit se ad prenominatum flumen Cionis. Ipsa pecia terre vel vinee que continetur tamen in castri Olugie affrontat ab orientis parte in alaudio de Guilelmi Assemir, que est meridie in alaudio de Vivenes, de occiduo in alaudio de Mir Oromir, qui iam fuit condam, de parte vero circi in dominicatura Bernad Osteni. Hec omnia prenominata, sicuti prescripsimus damus Domino Deo et Sancte Marie Celsone vel eius Canonice, totum ab integrum, sine ulla reservacione, quemadmodum istis affrontacionibus terminantur. Sane si aliquis homo vel femina qui contra istam cartam venerit pro inrumpendo aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, sed in quadruplum componat cum omni sua melioracione; et in antea ista carta firma est stabilis permaneat omni tempore.

Acte esta ista carta donacionis .X. kalendas februarii anno .XL°.VII°. regnante Filipo rege. Sig+num Raimundi Mironis. Sig+num Ermengardis. Nos qui istam cartam donacionis fecimus scribere et manibus propriis firmavimus et testibus firmare mandavimus.

FUNDACIÓ NOGUERA

Sig+num Raimundi Guitardi, prepositi ecclesie. Sig+num Malvi. Sig+num Arnalli Raimundi.

Gerallus subdiachonus, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

61

1107, gener, 28

Adalèn, el seu gendre, Arnau Guitart, i la muller d'aquest, Bilisèn, venen a Ponç Guitart una vinya situada a Ribelles, al lloc anomenat Sobremont, del comtat d'Urgell. El preu ha estat de dos sous jaquesos.

ADS. Perg. 404; 325 ∞ 108 mm.

In nomine Domini. Ego Adalen femina cum generi meo Arnall Chitard et coniux sua Bilisen, nos insimul vinditores sumus ad vobis Poncii Chitard. Per hanc scripturam vindicionis nostre vindimus ad vobis pecia .I. de vinea cum ipsa terra ubi est fundata, qui nobis advenit per plantacionem vel per qualique voces. Et est hec omnia in comitatum Orgelli sive in terminio de Ribeles vel in locum ubi dicunt Sobremont. Habet affrontaciones ipsa vinea a parte orientis in vinea de Sancta Maria de Ribeles, de meridie in ipsas vineas de Petro Raimundo, similiter de occidente in Petro Ramon. Quantum inter istas affrontaciones includunt et isti termini continent sic vindimus nobis iam dicti ad te Poncii prescripti ipsa pecia de vinea iam dicta, tota ab integrum, cum introitibus et exitibus suis, sive cum regresiis earum, ad vestrum proprium alaude, ad vestra volumptas afacere, propter precium placibile solidos .II. de Iacha in rem valentem; et est manifestum. Sane si nos vinditores ullus homo vel femina qui ista carta inquietare voluerit in duplo vobis componat cum omni sua melioracionis. Et in antea ista carta firma et stabilis permaneat omnique tempore.

Facta ista carta vindicionis .V. kalendas februarii, annos XLVII. regi regnante Philippo. Sig+num Adalen femina. Sig+num Arnall Chitard. Sig+num Bilisen, qui ista carta mandavimus scribere et testes oravimus firmare. Sig+num Pere Remon. Sig+num Iozpert Ramon. Sig+num Mir Bernard. Sig+num Remon Mir. Isti sunt testes, visores et auditores.

Arnallus sacer rogatus scripsit dies et annos (*signe*) quod supra.

NOGUERA

62

1107, març, 24

Ramon Guitart, prepòsit de l'església de Santa Maria de Solsona, cedeix a Pere Gausfred l'alou que té al terme del castell d'Almenar, i Alguaire, que va rebre del rei Pere I d'Aragó; consisteix en una almúnia que havia estat d'Aviuniz i Saida. En pagarà el delme cada any i si la vol vendre s'haurà d'esperar quaranta dies; si Ramon Guitart o l'església de Solsona no s'ho volen quedar, ho podrà vendre a un home per servei de Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 406; 372 ∞ 164 mm.

Omnipotentis Dei nomine. Ego Raimundus Guitardi, Celsonensis ecclesie Sancte Marie Celsone prelatus, tota congregatione ecclesie supra dicte, facimus cartam tibi Petro Iozfredi. Per quam scripturam damus tibi alaudium nostrum proprium que habemus infra terminos castri Almenara etiam Aluaire, quod nobis debit rex Aragonensis Petrus bone memorie. Et alaudium quod supra diximus est quendam almuniam, que fuit de Avit Iuniz et de Ceida; ex qua almunia damus tibi Petro Iozfredi terciam partem ad proprium alaudium. Et tamen huiusmodi pactu damus terciam partem almunie supra dicte ut habeamus ex illa totum decimum omni tempore. Et damus terciam partem almunie supra dicte tibi Petro Iozfredi et omni posteritati tue. Et si vis vendere primitus tradas illam nobis vendere aut aliis canonicis subsequacibus nostris; et dies .XL[a]. sint nobis spacium precii; et si noluerimus illam emere infra .XL[a]. dies, possis eam vendere alicui homini, qui ita teneat illam per Sanctam Mariam sicuti tu ad presens modo tenes, et habeat Sancta Maria decimum sicut scriptum est superius ab illo homine qui possesurus est terciam partem almunie supra dicte post te, tua iussione aut donacione.

Siquis sane homo vel femina, nobili aut vili persona, qui contra hanc donacionis cartam venerit ad inrumpendum aut inquietare voluerit nequeat implere, quod temere meditatus est tamen, et componat in duplum huius carte donacionem. Hec carta sit stabilis ad presens longoque evo successuro.

Acta carta donacionis .VIIII. kalendas aprilis, anno .XL.VII. regnante Philipo rege in Francia. Sig+num Raimundi Guitardi, qui hoc donum facio cum ceteris mee voluntati faventibus sociis et qui iam pene sunt mea signa secuturi. Sig+num Poncii prioris. Sig+num Gonballi Guadalli. Sig+num Geralli sacriste. Sig+num Petri Seniofredi. Sig+num Iohannis. Nos in simul hoc damus atque donacionem

laudamus spontanea voluntate prepositus habente suoque favori nostra permissione omnino herente.

Guilelmus Guitardi, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc signum (*signe*) impressi devotus, in die et anno notatis superius.

63

1107, agost, 17

Gauspert, prevere de la canònica de Santa Maria de Solsona, com a satisfacció dels seus crims, dóna a la basílica de Santa Maria de Solsona els alous que té a Sedó, comtat d'Urgell. Juntament amb això dóna a la mateixa església el seu fill Ramon Gauspert i altres possessions si ell continua de clergue.

ADS. Perg. 400; 508 ∞ 184 mm.

Vox iugiter ore Ecclesie pronita nobis eius filiis proclamat, nostri miseratione commota, suorumque simul patrum instituta eadem verba disserentia, ut vere lucis omnipotentis Dei gratia consortia confotre mereamur, huius dantes mundi transitoria exibita, ut etiam ipsius verba Salvatoris in Evangelio meminisse testamur. Siquis mecum particebs celestis patrie fieri voluerit, dare cunta oportuerit mei nomine apetita, ut perennem conscendere valeat cuncti potentis Patris; ac per hoc ego Iozpertus presbiter auribus arrectis hec supra scripta ad audiendum, animoque intento ad retinendum incendium geennalis pene nolens subire, licet voluptate carnis impediente gravi detineor, obnoxianrum mole criminu(...) (...)[1] facio donationes Deo Patri omnipotenti eiusque basilice Urgelli comitatu disposite, et infra castri fines Celsone, que vocatur baselica Sancte Marie. Hanc cartam facio ob meorum criminum remissionem, ut presente vita postposit(a) (...) (m)erear[2] possidere quietamque sedem et ut inferni voraginem, sanctis circunstantibus, valeam renuisse. In qua donum memorare volo quod, Deo favente, ecclesie dono pretaxtate Sancte Marie Celsone, id sunt predia, vinee, quoque et mansion(...) (...) (...)[3] aut merito habere debeo. Que omnia enumerare gestio, quod evidentius quocumque sint singillatim valeant expeti. Primitus dono mansiones quas habeo in Terrege opido, simul cum meam vinea et cum reson(...)one[4] scripturarum (...).[5] Hoc iterum donum augmentare contexo donans cuncta mea alaudia que in Sadaonis castro possessione retineo, videlicet mansiones, terras, necnon vineas, cum scripturarum vocibus ad illos alaudes pertinentium. Et cum his (...) (do)no[6] filium

meum nomine Raimundum Iozperti, ut perhenniter subciciatur iussioni illius ecclesie et illius ibi omnibus dominantibus, qui rectores fuerint omnium ecclesie rerum, aut sub cuius regimine, ut levius dicam, Ecclesia subponetur. Et (...) (...)ne[7] dono, scilicet, alaudia et has possessiones, ut filius meus Raimundus teneat eas dum superstes huic fuerit mundane vite. Et post egressionem a corpore, anime prorsus libero arbitrio sit solidum atque quietum Sancte Marie Cel(sone) (...)[8] ecclesiam regentium. Et in Duo Castella adiungo mea alaudia que ibi habeo ad hoc donum, id sunt vinee et terre et etiam[9] mansiones. Et hoc dono ut ad presens teneat Sancta Maria atque po(ssid)eat aliorum beneficio alaud(...) (...)[11]. Et si hoc forte contigerit ut filius meus relinqueret clericatum, statim omnia que sibi superius dimisi auferantur et fiant sub illius ecclesie ditione. Ego vero Raimundus Iozperti, ut pater meus superius iniuncxerit in hoc texto scrip(tur)e[12] similiter do(no) (Sancte)[13] Marie eiusque Canonicam, ut pro anima patris mei preces coram Domino ibi effundantur ab illius loci assistentibus.

Sig+num Raimundus lector.

Sane siquis ullus homo vel femina qui contra hanc cartam venerit pro inrumpendo aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum componat cum omni sua melioracione; et in antea firma et stabilis perman(eat) (...)[14] in omni tempore.

Acta (...)[15] .XºVIº. kalendas augusti septembris, anno .XLº.VII. regnante rege Philipo. Sig+num Iozperti. Sig+num Raimundi Iozperti. Nos qui hanc cartam fecimus scribere et firmavimus testibus(que firmare roga)vimus.[16] Sig+num Raidulfi presbiteri. Sig+num Reamballi sacerdotis. Sig+num Seniofredi levite.

Gerallus subdiaconus, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*. 5. *Trencat*. 6. *Trencat*. 7. *Trencat*. 8. *Trencat*. 9. *Segueix ratllat* vinee. 10. *Trencat*. 11. *Trencat*. 12. *Trencat*. 13. *Trencat*. 14. *Trencat*. 15. *Trencat*. 16. *Trencat*.

64

1107, novembre, 26

Guillem Ramon i Magença venen a Déu i a Santa Maria de Solsona la propietat de Viladot, del terme de Solsona, que limita amb Posas Terricas*, l'Estany, el Puiggròs i l'alou de Ramon Fruga (Rebollosa), pel preu de sis sous.*

ADS. Perg. 407; 360 ∞ 120 mm.
ADS. Cart. I, doc. 212.

In nomine Domini. Ego Guielmus Raimundi et coniux mea Magenca et Poncius Raimundi, frater suus, et coniux sua Ermessen, vinditores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone alodium nostrum quem abemus infra terminos castri Celsone, in locum quem vocant in vila de Dom At. Id sunt terris et vineis, casas, casalibus, ortis, ortalibus, cum illorum generibus arborum, pratis, pascuis, garricis, aquis, aquarum via ductibus vel reductibus, petras, mobiles vel immobiles, cum exiis et regresiis earum, cultum et ehremum (*sic*), pronum et planum, francum et legitimum, qui nobis advenit per comparacionem sive per ullasque voces, et est infra terminos iamdicti castri Celsone, in locum quem vocant Vila Atonis. Et abet afrontaciones ipsum hec omnia a partes orientis in ipsas Posas Terricas, de meridie in Stagna, de occiduo in Pug Gros, et de parte vero circi in aloudio filiorum Raimundi Fruge. Quantum inter istas afrontaciones includunt sic vindimus nos[1] omnes Domino Deo et Sancte Marie Celsone et canonicis eius ipsas nostras voces quas ibi abemus vel abere debemus, totum ab integrum, in precio placibile solidos sex in rem valentem. Et est manifestum. Quod si nos vinditores aut ullusque homo qui contra hanc cartam venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vindicare, sed in quadruplum componat cum omni sua melioracione; et in antea ista carta firma et stabilis permaneat modo vel omnique tempore.

Acta est ista carta vindicionis .VI°. kalendas decembris anno .XL^meVIII°, regnante Filipo rege in Francia.

Sig+num Guielmi Raimundi. Sig+num Maiencie. Sig+num Poncii Raimundi. Sig+num Ermessendis. Nos qui hanc cartam iussimus scribere et testibus firmare rogavimus. Sig+num Iozperti Olibe. Sig+num Poncii Mironis. Sig+num Guilaberti Mironis. Sig+num Guielmi Raimundi de nos (Taroerla)[2].

Arnallus Mironis subdiachonus, qui hanc cartam scripsit die et anno notatus (*signe*) quo supra.

1. Nos *interlineat*. 2. *Esborrat. Lectura dubtosa.*

65

1107, desembre, 14

Testament de Bernat Bonfill i de la seva muller Senter. Compten com a executors els seus amics Bernat Bosquet i Bertran Ramon. Fan

llegats a l'obra de Sant Pere de la Curullada, al bisbe d'Urgell per a misses, a Santa Maria del Puig, a Santa Maria de Guissona, al seu fill Guillem Bernat i roba a la seva filla Adelet. Si mor abans Bernat Bonfill deixa els seus béns a la seva muller, el que té a Torrefeta i a la Cardosa; si Senter morís abans, uns béns seran del seu marit i altres dels seus fills. Ho posen tot sota la protecció de Bernat Bosquet i d'Hug Guillem de Sedó.

ADS. Perg. 408; 361 ∞ 226 mm.

Naturalis quippe providentia est ut omnis homo metuat presentis vite terminum; et de rebus sibi a Deo conlatis scripturam comemoracionis faciant quilibet propter eius discessum pertinere debeant. Idcirco in Dei nomine. Ego Bernardus Bonifilii, una cum coniuge mea nomine Senter, timentes subite mortis interitum, volumus scripturam comemoracionis faciant ex his omnibus que possidemus qualiter post nostrum discessum pertinere debeant. Et precamur amicos nostros, id sunt Bernard Boschet et Bertran Ramon et unus de nobis qualiscumque supra vixerit, ut si mors nobis acciderit in eorum vita, potestatem accipiant distribuendi omnium que possidere videmur, sicut in presenti scriptum invenerint. In primis relinquimus in ipsa mansione parilium unum de bubus cum suis (...)gumentis[1] apud ipsa vexella, tota ab integrum. Et ego Bernardus Bonifilii si de me minus venerit primum relinquo de mea tercia parte ad Sancti Petri Gauciliate, ad ipsa opera, uncia .I. et ad ipsos clericos Sancti Petri mancusos .IIII^{or}. per missas. Et aliud qui remanet de ipsa tercia parte relinquo ad episcopum qui cantet missam, qui bene sit ordinatus, pro anima mea. Et si habuerit plus de ipsa tercia relinquo ad episcopum qui cantet missam pro anima de Raimundo Bonifilii; et si habuerit tantum de ipsa tercia parte, alia missa pro anima de sua matre et de suo patre. Et de alia quod remanent, relinquo ad Guilelmum Bernard, filio suo, uncia .I. de ipsa tercia parte. Et ad Sanctam Mariam de Pui mancosos .II., et ad Sanctam Mariam de Gissona mancusos .I. Et si de me Senter minus venerit, primum relinquo de ipsa mea tercia parte ad Sancti Petri Gauciliate, ad ipsa opera, unciam .I., et ad ipsos clericos Sancti Petri mancusos .IIII^{or}. pro missas. Et de alio quod remanet de ipsa tercia parte, ad Sanctam Mariam de Pui mancusos .II., ad Sanctam Maria de Gissona mancusos .I. Et relinquo ad episcopum, qui bene sit ordinatus, qui cantet missam pro redemptione anime mee uncias .II. Et relinquo ad Sanctum Petrum quando erit dedicatus mancusos .II^{os}. Et relinquo de mea tercia parte ad filium suum Bertran Guillem uncia .I.; et relinquo de mea parte de ipsos traps, et de vestiduras

meas relinquo ad filiam meam nomine Adaleiz. Et relinquo ad Guilelmum Bertran de mea tercia parte uncia .I. Et si de me Bernard Bonifilii minus venerit, primus relinquo ad coniugem meam nomine Senter terras et vineas, casas, casalibus, ortis, ortalibus, cultis et ermis, omnia et in omnibus que habeo in Turrefracta et in ipsa Cardosa, que teneat et possideat in vita sua sine blandimento de ullus homo vel femina; et post obitum eius remaneant ad filios vel filias que sunt generati de nos ambos. Exceptus, relinquo Bernardo Filio ad filio suo Guilelm Bernard terram .I. quam vocant ad ipsos Maruins et una vinea que est ad Turrefracta, in locum quem vocant ad Canned, et affrontat in terra de Eimerig. Et si de me Senter minus venerit, primus relinquo ad viro nomine Bernard ipsos alaudios que habui de meo patre, et casas, casalibus, ortis, ortalibus, cultis et ermis, omnia et in omnibus, et ipsa medietate de ipsos alaudios de viro meo Miro Raimundi, que teneant et possideant in vita sua sine blandimento de ullus homo vel femina. Et post obitum meum remaneant ad filios et filias qui sunt nostros, que dividant ipsam medietatem de ipsos alaudios qui fuerunt de Mir Ramon totos ipsos germanos. Et si ipsos nostros filios que habuimus nec habuit filios de legitimo coniugio, post obitum eius remaneant ipsos alaudios de Turrefracta ad Sanctam Mariam Sedis Urgellensis; et ipsos alaudios de Cardosa ad Sanctam Mariam de Solsona. Et ipsos nostros filios quos habuimus non possint vindere neque alienare ad nullum hominem nisi ad nos et ad posteritatem nostram. Et relinquo ego Bernardus Bonifilius ipso meo filio Ponz cum totos suos directos de ipsos alaudios que habeo in cunctisque locis, in baiulia de Domino Deo et Bernard Boschet, per bene et non per male, et de Ugo Guilelm de Sadaoni, que siat in adiutorio ad retener apud Bernard Boschet contra totos homines. Similiter relinquo ego Senter ipso meo filio Bertran in baiulia Domino Deo et Bernard Boschet cum totos suos directos. Siquis homo vel femina contra istum testamentum imquietare vel frangere voluerit, in primis iram Dei inveniat et cum Iuda traditore partem in inferno habeat.

Actum est hoc testamentum .XVIIII. kalendas ianuarii, anno .XL.VIII. regni regis Philipi. Sig+num Bearnardi Bonifilio. Sig+num Senter, qui istud testamentum fecimus scribere et firmamus propriis manibus et testes firmare rogavimus. Sig+num Arnalli Isarni. Sig+num Bernardi Amad. Sig+num Guilelmi Arnalli. Sig+num Bernardi Boschet. Sig+num Bertrandi Raimundi. Isti sunt testes visores et auditores.

Martinus sacer, qui (*signe*) hoc scripsit die et anno quo supra.

FUNDACIÓ NOGUERA

66

1108, febrer, 9

Pere Guillem i la seva muller Gersenda venen a Isarn una vinya del terme de Meià, al lloc anomenat Confós, a la Noguera, per l'equivalent de quatre auris.

ADS. Cartoral I, doc. 101, f. 41v.

In Dei nomine. Ego Petri Guilelmi et coniux mea nomine Gersinde vinditores sumus emtore nostro Hysarni. Per hanc scriptura vindicionis nostre vindimus tibi .I.vinea qui nobis advenit per comparationem sive per qualicumque voces. Et est ipsa vinea infra terminos de castro Mediano, in loco ubi dicitur ad ipsos Confosos. Qui affrontat de una latus de te emtore nostro, et de .II. in terra de Guilelm, et de tres in vinea de Arnald Guadamir, et de .IIII. in vinea de Petri Guitardi. Quantum inter istas quatuor includunt et isti termini continent, sic vindimus vobis ipsa vinea ad tuum proprium alodio, cum suo solo et cum suis exiis et regressiis, quod ad ipsa vinea pertinent, earum ab integrum, propter precium placibilem areos (*sic*) .IIII^{or}. in res valentem. Et est manifestum. Quod si nos vinditores aut ullusque homo, viri vel femina, aut aliqua potestas qui contra hanc ista carta vindicionis venerint pro inrumpendum, non hoc valeat vindicare, sed componat vobis in duplo cum omni sua inmelioratione; et in antea ista carta vindicionis firma sit omnique tempore et non sint disrupta.

Facta ista carta vindicionis .V. idus februarii, anno .XL.VIII. regnante Filipo rege. Sig+num Petri Guilelmi. Sig+num Gersinde, qui ista carta vindicionis rogavimus scribere et testes firmare iussimus. Sig+num Petri Guilelmi. Sig+num Mir Altemir. Sig+num Arnall Mir**.**

Mironis sacer rogatus scripsit die (*signe*) et anno quod supra.

67

1108, febrer, 16

*Ermessenda i els seus fills Guillem Bernat i Berenguer Bernat donen a l'església de Solsona el mas anomenat Sale, del comtat de Manresa, al lloc de Pasterecs, prop de l'alou de Sant Cugat***.**

ADS. Cartoral I, doc. 90, f. 37r.

In nomine Domini. Ego Ermessendis et filiis meis Guilelmus Bernardi et Berengarius Bernardi donatores sumus ad aulam Sancte

Marie Celsone ipsas nostras voces que habemus in ipsum mansum que vocatur Sale; id sunt, terras et vineas, cultas et eremas, casas, casalibus, ortis, ortalibus, cum omni genera arborum que infra sunt; per hanc scriptura donationis nostre donamus nobis (*sic*), sicut superius resonat; et hes (*sic*) hec omnia in comitatu Minorise, in locum que vocant Pasterecs. Sunt namque affrontationes, a parte orientis qui excurrit per tempus pluviarum, de meridie in alodio Sancti Cucufati vel de suos eredes, de occiduo in alodio Sancti Benedicti cenobii vel vinea Sancte Marie eius Minorise, a parte vero circi in estrada publica qui pergit in ubique partes. Quantum istas affrontationes includunt et ambiunt sic donamus nos ad aulam Sancte Marie Solsone ipsas nostras voces que ibi habemus vel habere debemus, cum exiis et regressiis earum. Et est manifestum quem vero predicta omnia, hec de nostro iuro in Sancte Marie tradimus dominio et potestate ad suum francum alaudium. Quod si nos donatores aut ullusque homo vel femina qui contra hanc donatione venerit pro inrumpendum, non hoc valeat vindicare, sed componat in quadriplum cum omni sua melioratione; et in antea ista carta donatio firma persistat modo et omnique tempore.

Facta ista carta donatio .XIIII. kalendas marcii, anno .XL.VIII. regnante reges Filipi. Sig+num Ermessenda. Sig+num Guilelmus Bernardi. Sig+num Berengarius Bernardi, qui hanc donatio fecerunt scribere et firmaverunt et aliis testibus firmare rogaverunt. Sig+num Petrus Raimundi. Sig+num Berengarius Folchi. Sig+num Arnallus Raimundi.

Bernardus Raimundi sacerdos, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quod supra.

68

1108, febrer, 26

Ermengarda, malalta, vol fer testament i elegeix com a almoiners Gilabert Dalmau, Miró Pere i Ponç Guitart. Dóna els seus béns mobles, terres, cases, que té a Olius i Ardèvol a Santa Maria de Solsona, excepte el que deixa a la fraterna Sant Esteve i als seus clergues, quatre argenços.

ADS. Perg. 412; 353 ∞ 154 mm.

In Dei eterni et Salvatoris Ihesu Christi. Ego Ermengars iaceo in egritudine, timeo (...)[1] penas inferni et cupio pervenire aud guaudia etterna premia paradisi. Et ideo iubeo atque discerno, ut siant hellemosinarii mei. Id sunt Wilaberto Dalmaz et Mirone Petro

et Poncio Gictard. Rogo vos hellemosinarii mei ut si mors mihi veniat ante quam alium testamentum, recuperare facio licenciam ab (...)[2] aprendere omnem meum avere mobile et dare pro me anima, quomodo ihc inveneritis scribtum. Relinquo ad domum Sancta Maria Celsona omnem meum avere mobile, sive cum ipsas terras vel vineas, kasas, casalibus, ortis, ortalibus que abeo in Olius vel in Ardeval sive in cuntisque locis que abeo vel abere debeo cum omnes meas voces, ad suum proprium alodem, exceptum que relinquo ad fraterna Sancti Stefani solido .I. et ad chlericis uius loci argencios .IIII. Et (...)[3] siquidem contra hunc testamentum venerit pro inrampendum no ohc valeat vindikare quod requirat, set componat in duplo. Et in antea istum testamentum stet firmum et non sit disruptum. Iuro, reservo de quo missum est abstraere vel minuare voluerit in primus ira Dei inveniat et cum Iuda traditore par(tem)[4] accipiat infernum et pekatum meum anime ilius sit ab ligatum.

Actum est ohc .IIII^{or}. kalendas marci, anno .XLVIII°. regni Filipy rex. Sign+um Ermengars, qui hunc testamentum mandavi scribere et manu sua firmavi et ad testes firmare rogavi. Sign+um Rodlan. Petro Wilaberti. Sig+num Pere Ponci. Nos sumus testes, visores vel audittores.

Raimundo sacer, qui hunc testamentum rogatus scribsit sub (*signe*) die et ano quod supra.

1. *Esborrat*. 2. *Esborrat*. 3. *Esborrat*. 4. *Trencat*.

69

1108, abril, 15

Conforme al que ensenyen les Escriptures i que l'almoina perdona els pecats, a fi d'obtenir els béns eterns amb els materials, Guerau Ponç, vescomte, el seu fill Ferrer i Ramon Rotllan amb la seva muller Adelgarda donen a Santa Maria de Solsona i a la seva canònica l'església de Sant Pere de Vallferosa, que s'està construint, juntament amb les altres esglésies del seu terme, amb els delmes, primícies i oblats dels fidels cristians i l'autoritat sobre els clergues.

ADS. Perg. 413; 458 ∞ 152 mm.

Conditoris omnium pietate instruente, ob peccatorum culpas oblationes offerre iubentur Christo, ut mitigationem reatus aput Christi libamina dantes consequantur. Helemosina enim a morte

animam liberare dicitur unde felix comercium huiusmodi precepta corde perpicientibus eminet quod transitoriis atque mundanis oblatis, intransitiva perpetimque vernantia adquiruntur. Inestimabile sunt perhenniter gaudium possessuri; caducis huius mundi respuentes, quo infuturo visturi sunt semper paradisi felicitate perfruentes. Liquido omnibus fidelibus parcat Christianis quatenus per structuram istarum literarum ut veniam a Domino post vite metam capere mereamur et supradicta beneficia exerceamus. Ego Gerallus Poncii viceconsul et filius meus Ferrarius nomine et ego Raimundus Rotulandi cum coniuge mea vocabulo Adalgards vocitata, per Domini nostri obtemperationem vice consulis et nostre volumus omnium bonorum largitori aliquid impendere, ut supra fertur pro aliquo incomparabilia optineamus. Ergo, quia mentionem de donatione fecimus que impermitur numerare singula incipiamus. Veluti superius comuniter donatores appellamur ita communem facimus donationem de ecclesia que sita est in castro Vallis Fravose, que vocatur Sancti Petri vocatione. Quam donationem damus Deo spontanea voluntate eiusque Genitrice Sancte Marie et eius Canonice ad habendum et omni tempore possidendum ecclesia cuius infra fines Urgelli comitatus construitur et infra fines castri quod nuncupatur Celsona. Hanc ecclesiam damus Sancte Marie Celsone et eius Canonice cum omnibus aliis ecclesiis que in affinitatibus castri predicti Vallis Fravose sunt, aut in antea erunt, et cum omnibus decimis et primiciis et oblationibus vivorum ac defunctorum, et cum terris et vineis et districtis et mandamentis clericorum atque placitis, et cum omnibus rebus huic ecclesie pertinentibus et cum omnibus rebus ecclesiarum sub finibus castri existentium. Et ego Raimundus[1] Rotulandi cum coniuge mea iam dicta volumus in castro illo Valle Fravosa de nostra dominicatura aliquid dare ecclesie Sancte Marie Celsonensi, id est decimum de nostro servitio quod nobis faciunt illius castri habitatores. Et damus etiam Sancte Marie Celsone unum mansum in Vila Plana, quod est ad ipso pui, in quo habitat homo quidam nomine Guitardus Guilelmi, cum omni servitio quod inde exiit vel exire solet.

Hec omnia damus atque tradimus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice propter remedium animarum nostrarum atque parentum, ut ipsa Dei genitrix sit clemens atque propicia et ut nos ab inferni voragine suo intercessu eripiat, et ab omni penarum stimulis expurget. Sane si nos donatores aut aliquis homo vel femina qui contra hanc cartam donationis venerit pro inrumpendo aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum

componat cum omni sua melioratione. Et in antea firma et stabilis permaneat omni tempore.

Acta carta donationis .XVII. kalendas mai, anno .XL°.VIII. regni regis Philipi. Sig+num Geralli Poncii viceconsulis. Sig+num Ferrarii, filii eius. Sig+num Raimundi Rotulandi. Sig+num Adalgardis. Nos rerum predictarum donatores sumus et cartam donationis firmamus, et qui subscribuntur ut firment mandamus. Sig+num Bernardi Guilelmi. Sig+num Raimundi Guilelmi. Sig+num Raimundi Girberti. Sig+num Petri Guilelmi. Sig+num Petri Poncii. Huius rei testes sumus quia donare vidimus et audivimus. Sig+num Raimundi Girbertis Oromiri. Sig+num Iozperti, canonicus Sancte Marie Celsone. Sig+num Petri Raimundi, filii Raimundi Rotulandi.

Gerallus levita, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

1. *Segueix, ratllat,* Petri.

70

1108, abril, 15

Guerau Ponç, vescomte, el seu fill Ferrer, Ramon Rotllan i la seva muller Adalgarda donen a l'església de Santa Maria de Solsona i als seus canonges l'església de Sant Pere de Vallferosa, amb totes les altres esglésies del terme i els altres drets i rendes. Ramon Rotllan i la seva muller donen el delme del servei que li fan els homes que habiten en la seva dominicatura. Donen també el mas de Vilaplana, que és al puig, on viu Guitart.

ADS. Perg. 414; 397 ∞ 220 mm.

In Christi nomine. Ego Gerallus Poncii vice consul et filius meus Ferrarius nomine et ego Raimundus Rotulandi cum coniuge mea nomine Adalgards, donamus ecclesie Sancte Marie Celsone et canonicis eiusdem substitutis in perpetuum ecclesiam Sancti Petri de Valle Fraosa, cum omnibus aliis ecclesiis que in affinitatibus predicti castri Vallis Fraose sunt aut in antea erunt, cum capellania et cum decimis et oblacionibus, cum alodiis et primiciis, et cum omnibus pertinenciis, cum terris et vineis et districtis et mandamentis clericorum atque stabilimento eorum. Hanc autem donacionem facimus ob remedium anime nostre sive progenitorum nostrorum, et sicuti capellani eam antiquitus melius habuerunt per nos vel per predecessores nostros, sic eam tradimus in iure et dominio Sancte Marie Celsone et canonicorum eius, ut ipsi eandem ecclesiam teneant et possideant atque stabiliant, secundum quod eis visum

fuerit. Et ego Raimundus Rotulandi cum coniuge mea iam dicta volumus in castro illo Valle Fraosa de nostra dominicatura aliquid dare Sancte Marie Celsonensi, id est decimum de nostro servicio quod nobis faciunt illius castri habitatores. Damus etiam ei unum mansum in Vila Plana, quod est ad ipso pui, in quo habitat quendam homino nomine Guitardus Guilbert, cum omni servicio quod inde exiit vel exire solet.

Persona vero cuiuscumque ordinis sit que contra hanc largicionem nostram insurrexerit non valeat, sed iudicio Sancti Spiritus tandiu succumbat quousque Canonice satisfaciat. Sicque post hec, hec nostra largicio inconvulsa permaneat.

Acta carta donacionis .XVII. kalendas mai, anno .XL.VIII. regni regis Philippi. Sig+num Geralli Poncii vice consulis. Sig+num Ferrarii, filii eius. Sig+num Raimundi Rotulandi. Sig+num Adalgardis. Nos qui hanc cartam donacio(nis)[1] facimus et firmamus et testes ut firment rogamus. Sig+num Guilelmi Bernardi. Sig+num Raimundi Guilelmi. Sig+num Raimundi Girberti. Sig+num Petri Guilelmi. Sig+num Petri Poncii. Huius rei testes sumus qui donare vidimus et audivimus. Sig+num Raimundi Oromiri. Sig+num Iozperti, canonici Sancte Marie Celsone. Sig+num Petri Raimundi, filii Raimundi Rotulandi.

Bernardus qui hoc rogatus scripsit et hoc (*signe*) signum impressit.

1. *Trencat*.

71

1108, maig, 14

Ramon Berenguer, comte de Barcelona, dóna a l'església i a la canònica de Solsona un mas del terme de Sant Feliu de Llagostera.

ADS. Cartoral I, doc. 81, f. 27r. Publicat Col·l. Penedès, doc. 32.

72

1108, agost, 6

Guillem Ot, la seva muller Romea i els seus fills, Pere, Peculull, Maria, Ermessenda i Guiullema, venen a Santa Maria de Solsona unes cases i hort a Solsona, a prop dels casals de Santa Maria; n'han rebut deu morabatins.

ADS. Cartoral I, doc. 165, f. 31v.

In nomine Domini. Ego Guilelmus Odonis et coniux mea Romea et filii nostri, id sunt nominati Petrus et Peculul et Maria et Ermessenda et Guilelma, venditores sumus vobis et ad Sanctam Mariam Celsone et ad Petrum Guilelmi sacerdotem. Per hanc scripturam vindicionis nostre vendimus nos vobis casas tres et ortum unum, cum solis et super positis et parietibus. Est hec omnia in villa Celsone; et habet affrontaciones a parte orientis in ipsa era de Arnaudi Berengarii, de meridie in ipsos casaus de Sancta Maria, de occidente vel de circi in ipsas vias que perguint ad ipsum forum. Quantum iste affrontaciones includunt sic vendimus vobis ab integrum. Et est in precio placibile morabetinos .X. Et de nostro iure in vestram tradimus potestatem.

Actum est hoc .VIII. idus augusti, anno primo regnante Ledovico rege. Sig+num Guilelmi Odonis. Sig+num Romee. Sig+num Peculul. Sig+num Marie. Sig+num Ermessende. Sig+num Guilelme, qui istam cartam mandavimus scribere et ad testes firmare rogavimus. Sig+num Geralli Guilelmi. Sig+num Guilelmi Sugnarii. Sig+num Aimerici.

Guilelmus subdiachonus, qui hoc scripsit sub die et anno quo (*signe*) supra.

73

1108, agost, 18

Ermessenda i els seus fills Guadall i Berenguer donen a Santa Maria de Solsona i a la seva canònica l'alou que tenen a Terrassola, comtat de Barcelona.

ADS. Perg. 415; 238 ∞ 137 mm.

In nomine Domini. Ego[1] Ermessindis femina cum filiis meis Guadallus et Berengarius nos simul facimus kartam Domino Deo et Sancte Marie Celssone et eius Cannonice de nostrum alodium[2] quod abemus in comitum (*sic*) Barchinona, in kastrum vocitatum Terraczola. Id sunt terras et vineas et alodium, cultum et incultum, cum arboribus, pomiferis vel inpomiferris, ipsas nostras[3] voces que ibi abemus vel abere debemus, qui fuit de Dominico Trepino vel de suos eredes. Et abet affrontaciones ipsa alodia a parte orientis in terminum de ipsa vitis, de meridie in alodium Sancte Marie, de occiduo vel de circi in terminos de Terraczola. Quantum inter istas

quatuor affrontaciones includunt sic donamus ipsum alodium prescriptum et ipsum servicium quod inde exit ad Sancta Maria Celssona et ad eius Kannonica propter animas nostras et genitorum nostrorum, cum exiis et regresiis et cunctis pertinenciis eorum.

Siquis contra ista karta venerit pro inrumpendum, non hoc valeat perficere, set pro solo temptatum in duplo eam componat et sub anathematis vinculo permaneat usque ad satisfactionem veniat, et in antea firma permaneat.

Facta karta donationis .XV. kalendas septembris anno XLVIIII. regnante rege Philippo. Sig+num Ermessen. Sig+num Guadall. Sig+num Berenger. Qui ista karta mandavimus scribere et testes firmare. Sig+num Betran Sunier. Sig+num Pere Bertran. Sig+num Petrus Bonifilii. Sig+num Carbonel. Sig+num Iohannis Guifredus. Sig+num Guifredus. Nos sumus testes visores et auditores. Petrus Gundeballi sacer.

Raimundus sacer, qui hanc kartam scripsi iussus, cum literas, superpositas in tribus regulis, et hoc si (*signe*) gnum impressi devotus in die et anno quo supra.

1. Ego *interlineat*. 2. *Segueixen dues paraules raspades.* 3. Nostras *interlineat sobre* meas, *ratllat.*

74

1108, setembre, 27

Ramon Berenguer ven a Santa Maria de Solsona les terres que té a Torredenegó, comtat d'Urgell, o al bosc. El preu ha estat nou sous de diners de Jaca en coses que ho valen.

ADS. Cartoral I, doc. 246, f. 92v.

Vendicio quiper voluntate facta fuerit, talem qualem edemptio habeam firmitatem. Igitur in Dei nomine. Ego Raimundus Berengarii vinditor sum ad Domino Deo et Sancte Marie Celsonensem. Per hanc scripturam vindicionis nostre de proprietate mea vindo vobis ad Sancte Marie iam dicte vel ad eius chanonicis. Id sunt, terras, arboribus, cultum vel eremum, pratis, pascuis, silvis et garricis, montuosum et declivum, omnia in omnibus, quomodo ipsi preciatores pediculaverunt quantum ibi habemus vel habere debemus, de paterna voce quam de materna vel de parentorum. Et est hec omnia in comitatu Urgellitense, sive infra terminos de ipsa Torre d'Enegonii, vel ad ipso bosc. Et habet affrontationes ipsa hec omni supra scripta a parte orientis in strata publica qui pergit ubique, et de circii in

ipso alod Ramon Guilelm, de meridie in vineas de Pere Arnall, et de occiduo in ipso torrent vel ad ipsa Passada. Quantum iam dicte affrontaciones includunt et isti termini ambiunt, sic vindimus Domino Deo et Sancte Marie Celsone vel ad eius canonicis, ad habendum et possidendum sive ad omnia quecumque voluerit faciendum. Quomodo superius scriptum est autem iam dicte in precio placibile solidos .VIIII. quos illi dederunt de denarios de Iache in res valente. Sane siquis nullus hominis vel feminas, aut nulla alia subrogataque persona, qui inquietare aut confringere voluerint, componant in vinculo supra dicta omnia in quadruplum. Et de nostro iure in vestro tradimus dominio et potestate.

Facta ista carta vindicionis .V. kalendas octubris, anno primo regnante rege Ledzovici. Sig+num Ramon Berenger, qui hanc cartam vindicionis mandavit scribere et ad testes rogavit firmare. Sig+num Guitard Rechosen. Sig+num Bernard Ponc. Sig+num Remon Gerovard. Nos adpreciatores sumus.

Guilelmus subdiachonus, qui ista carta rogitus scripsit sub (*signe*) die et anno quo supra.

75

1108, desembre, 15

El comte de Barcelona Ramon Berenguer III, pel bé de la seva ànima i la dels seus, i perquè Déu el protegeixi en les seves accions contra els pagans, dóna a la basílica de Santa Maria de Solsona l'església de Tàrrega amb els delmes i primícies i altres esglésies que hi pugui haver. El mateix fa el seu feudatari de Tàrrega, Galceran Miró.

ADS. Perg. 416; 484 ∞ 217 mm.
ADS. Perg. 417. Còpia contemporània.
ADS. Perg. 418. Còpia contemporània.

Satis dignum et amabile secrarum scripturarum patet indi-ciis ad eterne desideria patrie tendere iterque tenebrarum relinquere. Set felicissimum et incomparabile comercium ostenditur esse huius caduca mundi contempnere et gaudia summi boni perpetui possidere, inrevocabili iure permanere precipitur donatio legali auctoritate collata sanctis Dei per scripture tradicionem. Verissima enim sine ambiguitate creditur esse donatio cum aput illum habetur scriptura in cuius nomine dinocatur scripta. Ac per hoc in ompnipotentis Dei nomine. Ego Raimundus Berengarii, comes Barchinonensis,

genitoris, ac avi equivocus ad superne desideria patrie succensus, divinoque fervore intrinsecus tactus, timens ne me rapiat interitus repentinus, dono Deo Sancteque sue Genitrici, cuius baselica sita est infra terminos comitatus Urgelli, in castro quod nuncupatur Celsona, alaudem meum proprium, scilicet ecclesiam de Tarrega, quam per me tenet per fevum Gaucerandus Mironis. Et dono ecclesiam supradictam Sancte Marie Celsone et eius Canonice cum decimis et primiciis, cum districtis et mandamentis, cum oblationibus tam vivorum quam defunctorum et cum clericorum stabilimento, et etiam cum omnibus rebus ad ipsa ecclesiam pertinentibus. Et similiter dono ecclesie Sancte Marie et eius Canonice omnes alias ecclesias que sunt in terminis ipsius castri Tarrege aut in antea divina annuente clementia erunt constructe. Istud vero donum dono Sancte Marie Celsone et eius Canonice ad habendum et omni tempore possidendum pro anima mea meorumque parentum, ut Deus omnipotens meum dirigat iter in omnibus actis meis et ut impertiatur mihi vivamina ad devincendum paganos. Et ego Gaucerandus Mironis, simul cum duobus filiis meis Gaucerando et Raimundo Gaucerando, per vissionem domini nostri comitis Barchinonensis et per spontaneam etiam nostram voluntatem, damus ipsam ecclesiam de Tarrega quomodo melius habemus per fevum comitis, et ut superius comes dedit ipsam ecclesiam cum omnibus sibi pertinentibus et cum ecclesiis in terminis Tarrege constructis vel in futuro construendis. Et facimus ego Gaucerandus Mironis et Gaucerandus, filius eius, et Raimundus Gaucerandi hanc donationem et cartam, ut sancta Dei Genitrix in presenti et in futuro nostri misereatur. Sicut vero exaratum hic demonstratur donamus atque tradimus de nostro iure in dominium et potestatem tradimus Sancte Marie et eius Canonice.

Persona vero cuiuscumque sit ordinis, nobilis aut ignobilis, veniens ad inrumpendum, nequeat perficere quod temptaverit; insuper Spiritus Sancti innodata gladio subcumbat. Et in antea ista carta donationis firma et stabilis permaneat omni tempore.

Actum est hoc anno .XL°.VIIII. regni regis Philipi .XVIII. kalendas ianuarii. S+ RAIMUNDI COMES, (...)[1] qui hanc cartam feci scribere et manibus propriis firmavi et testibus firmare mandavi. Sig+num Gaucerandi Mironis. Sig+num Gaucerandi, filii eius. Sig+num Raimundi Gaucerandi. Nos (...)[2] nostri preceptum ac propria voluntate facimus, hanc cartam laudamus et manibus firmamus. Sig+num Arnalli Berengarii. Sig+num Guilelmi Arnalli. Sig+num Berengarii Arnalli. Sig+num Mironis Arnalli de Concabela.

Sig+num Bernardi Ecardi. Sig+num Guilelmi Raimundi senescalc. Sig+num Guilelmi Raimundi de Castellovetere. Sig+num Dorca. Sig+num Raimundi Ermengaudi.

Gerallus levita, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

1. *Paraula esborrada*. 2. *Paraula esborrada.*

76

1109, gener, 13

Borrell Llop Sanç dóna a Sant Esteve protomàrtir (d'Olius) unes vinyes situades prop del riu Pinella i sota la carrera, com a alou perpetu. Aquest riu podria ser el que baixa prop de l'església parroquial i desguassa al Cardener, tocant al molí dels Cups, a Olius.

ADS. Perg. 421; 250 ∞ 66 mm.

In nomine Domini. Ego Borello Lubi Sanco dono Domino et Sancti Stephani martiris primus terram vel vineam qui ibidem est, culta vel erema, quam habeo in Olius ad ipsa Salas Oreas. Que affrontant ipsas vineas vel terram de una parte in rivo Pinela, de alia in terra de Guodald, vel in alod de Borel, subtus carera, vedimerica[1] ab integrum (versus)[2] in rivo iam dicto, ad suum proprium alodem francum, per cuncta secula; ut ille sit mihi adiutor ante Dominum et in hoc seculo. Est hec omnia in Olius subtus vinero de Ebrino, apud Sales Ories inter predictas afrontaciones, ab integrum. Sic dono ego Borrello Lubi Sanco ad suum proprium alodem, francum, sine ulla servitute, vendendi, donandi, comutandi sive quecumque voluit facere per cuncta secula.

Acta carta donacionis idus ianuari, anno .I. Ledovico regno. Sig+no Borrelli, qui ista carta mando scribere et firmo testesque firmare rogo. Sig+num Gualdo. Sig+num alio Guialdo de Pug Seq. Sig+num Vives. Nos sumus testes visores et auditores.

Iohannes rogitus subdiaconus qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quod supra.

1. *Lectura dubtosa.* 2. *Lectura dubtosa.*

FUNDACIÓ NOGUERA

77

1109, agost, 12

El bisbe d'Urgell, Bernat Guillem, cedeix la quarta part del castell d'Altet i dels seus serveis quatre pernes al vescomte Ramon Miró; ho

havia rebut de Galí Saguit. Rebrà també la meitat dels delmes i la quarta part dels plàcets. El bisbe es reté la dominicatura de Galí Saguit i les tres quartes parts dels plàcets.

ADS. Perg. 422; 243 ∞ 173 mm.

Ad noticiam tam presentium quam futurorum omnium deducere volumus, qualiter Raimundus Mironis vicecomes adeptus est castrum de Alted, per manum domni Bernardi Guilelmi, Urgelitane Sedis episcopi. Cuius quarta pars castri advenit Bernardo predicto pontifici voce Galindi Iaguiti. Ex iusticia siquidem, quam in predicto castro cum suis pertinentiis iamdictus episcopus Bernardus adquisivit, dedit Raimundo Mironis potestatem in quarta parte illius castri et de servitio illius quarte partis .IIII^{or}. pernas que inde exierint, et medietatem decimarum quarum ipsi homines dabunt, et quartam partem placitorum. Et hec omnia superius scripta dedit episcopus Raimundo vicecomiti in vita sua. Predictus vero episcopus retinuit in predicto castro dominicaturam Galindi Iaguiti cum sua decima et cum tribus partibus placitorum. Et siquid poterit in posterum meliorari retinuit episcopus sibi et nec dedit aliut vicecomiti. Hanc nimirum adquisitionem superius comprehensam Raimundus Mironis vicecomes propalavit, auctoritzavit et manifestavit in conspectu vicecomitisse Ermessindis, uxori sue, hominumque suorum aliorumque inferius subscriptorum.

Actum est hoc .II. idus augusti, anno .II. Ledovici regis. Sig+num Raimundi vicecomitis. Sig+num Berengarii Raimundi. Sig+num Petri Guitardi. Sig+num Raimundi Bernardi. Sig+num Geralli Mironis.

Petrus levita rogatus scripsit die et anno (*signe*) prefixo.

78

1109, novembre, 1

El prepòsit Gauspert i el seu convent fan partícip de la confraria i dels béns espirituals a Pere Bernat, pel benefici que ha creat i per l'alou de Viver que ha donat. El mateix convent promet posar un sacerdot perquè pregui cada dia per ell després de la seva mort.

ADS. Perg. 426; 231 ∞ 99 mm.

In nomine Domini. Ego Gauzpertus, Celsone prepositus, omnisque alius conventus, ex parte Dei et sancte Genitricis eius,

donamus et concedimus tibi Petro Bernadi partem et fraternitatem tocius nostri beneficii in orationibus, in ieiuniis et sacrificiis et helemosinis et in omnibus beneficiis nostris, concedimus tibi participacionem sicut uni nostrorum fratrum chanonico, propter amorem beneficii quod facis Deo et Sancte Marie et nobis suis similiter et propter ipsum alodium de Viver, quod donasti Deo et Sancte Marie iam dicte. Facimus tibi Petro Bernadi hanc remunerationem supradictam, ut habeas participationem in fraternitatem nobiscum sicut unus chanonicus in omni vita tua et propter laudationem et concessionem quam facis Sancte Marie et Canonice eius de omni honore quem habet et tenet in tota tuo honore. Post obitum vero tuum hanc eandem concedimus participacionem et presbiterum unum ut constituamus et promittimus qui die cotidie cum alio conventu oret et eius beatissima Genitricem Sanctam Mariam ut dimittat peccata tua omniumque parentum tuorum culpas astergat.

Actum est hoc kalendas novembris, anno .II. regni Ludovici regis. Sig+num Gauzperti prepositi. Sig+num Petri prioris. Sig+num Geralli. Sig+num Guilelmi Martini. Sig+num Guilelmi Bernadi. Sig+num Petri Guilelmi, qui hoc scribere mandavimus et manibus nostris firmavimus.

Berengarius, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

79

1109, novembre, 25

Pere Ramon i la seva mare Ermeniarda donen els seus cossos a Déu i a Santa Maria de Solsona; hi adjunten els alous que tenen a Malgrat, a Madrona, a Pinell, a Artesa i a Montsó i el mas Olm del Penedès, prop de la Granada.

ADS. Perg. 427; 330 ∞ 120 mm.

In Christi nomine. Ego Petrus Raimundi et mater mea Ermeniardis nos ambo pari voluntate et animo damus Deo et Sancte Marie Celsone atque eius Chanonice corpora nostra simul cum omni possessione nostra, alodiorum, scilicet ortorum et domorum omniumque rerum quas in castro Malgrad vel in eius terminis habemus vel habere debemus. Addimus etiam huic dono omnia que in castro Madrone vel in suis terminis et in castro Pinelli et in eius terminis habemus vel habere debemus. Adiungimus iterum huic largitioni quicquid habemus in Artesa et in Montesono, simul cum uno nostro

manso qui dicitur Ulmus, quem habemus in Penedes, prope ipsa Granata. Et quicquid in omnibus locis habemus vel habere debemus sine ulla reservatione tradimus iam dicte Sancte Marie atque eius Chanonice propter remedium animarum nostrarum vel parentum nostrorum.

Sane si aliquis homo vel femina hanc cartam inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, sed in dupplo componat cum omni sua melioratione; et in antea ista carta firma maneat.

Actum est hoc .VII. kalendas decembris, anno .II. regni Ludovici regis. Sig+num Petri Raimundi. Sig+num Erminiardis. Nos qui istam cartam scribere mandavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Bernardi Blidgarii. Sig+num Geralli Raimundi. Sig+num Guilelmi Bernardi. Sig+num Raimundi Guitardi prepositi. Sig+num Geralli. Sig+num Arnalli Gadamiri. Sig+num Poncii Bernardi. Sig+num Guilelmi Reamballi. Sig+num Petri Poncii.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

80

1109, desembre, 17

Bertran Gerovard, d'acord amb la seva muller Adalgarda i els fills, Pere i Berenguer, i filles, dóna a Santa Maria de Solsona el lloc de Bellestar del castell d'Argençola, comtat de Manresa, i una altra possessió en el terme de Solsona, comtat d'Urgell. Reben a canvi un mul.

ADS. Perg. 428; 447 ∞ 221 mm.

Sicut rerum expositi necess(...) (...) (...)orum[1] divesticulis contradicatur. Et ut inrevocabili rob(...) (...) permaneat vel evacuatio sive vendicio, ego Bertrandus Gerovardi divina (...) (...)e et ecclesiasticis obtemperans monitis, pari modo, parique consensu coniugis mee (...) et nostre sobolis, videlicet Petri Bertrandi et Berengarii Bertrandi, assenciente similiter omnium filiarum numerositate, facio kartam donationis vel evacuationis Deo sancteque eius[2] Genitricis ecclesie qu(e est in Urg)elli comitatus continetur ambitum, ne laica vel ecclesiastica donacio retrahatur instigante persona. Quia facere kartam nos super docuimus cuius rei sit racio exigit ut dicamus: castrum quodam (...) (...)bus Minorise comitatus in terminis kastri Argentiole, Belestal nuncupatum, damus ob delictorum veniam nostrorum atque parentum omnipotenti Domino et eius Genetrici ut premonstravimus cuius (...) (...)ta est in Urgelli

comitatu, infra fines castri Celsone. Damus quoque castrum istud Deo et Sancte Marie Celsonensi et eius canonice cum omni integritate absque aliqua diminutione alicui castro (...). Id est cum exiis et regressiis, cum pratis et pascuis et cum silvis et garricis, cum fontibus et fontanulis, cum vieductibus vel reductibus, cum capitibus aquarum et decursibus, cum lapidibus, mobilibus et inmobilibus, (...)his, cum districtis et mandamentis, cum forciis et pregeriis, cum solis et super positis, cum domorum liminibus et super liminibus, et cum omni re que humano usui pertinet; et siquid est quod de humana (fari)[3] nequeat lingua quod pos(...) (...) occulorum impressione totum damus atque tradimus sine aliqua reservatione vel evacuamus Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice. Et ut breviter dicamus quomodo melius Bernard Bernard accapta(...) (...) Oromir de Castel Talad, sic nos concedimus Deo et Sancte Marie.

Afrontat autem castrum istud a parte orientis in termino castri Cleriane, a meridiana quoque parte[4] in termino de Goda, ab occidentali vero parte in terminis (...)nis, ab australi quoque parte in termino Argenciole et Contrast. Sicut ista mundi quatuor climam terminant et termini iam dicti circumeunt, castrum et villam cum loci habitatoribus et cum omnibus terminis (...) (ad)iacenciis eius damus et evacuamus Deo et Sancte Marie sicut superius prenotavimus. Et accepvimus a canonicis Sancte Marie unum mulum.

Siqua vero nobilis aut ignobilis persona contra hanc cartam instinctu spiritus phitonici conata venerit pro inrumpendo, Sancti Spiritus gladio confecta sucumbat donec ad satisfactionem veniat; minime tamen vindicare valens quod temptaverat.

Actum est hoc .XVI. kalendas ianuarii, anno .II. regni regis Ledovici. Sig+num Bertrandi Gerovardi. Sig+num Adalgardis. Sig+num Petri Bertrandi. Sig+num Berengarii Bertrandi. Nos istam cartam fecimus scribere et manibus propriis firmavimus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Raimundi Guitardi, ipsius ecclesie prepositi. Sig+num Petri Seniofredi. Sig+num Bernardi Fulconis. Sig+num Guilelmi Raimundi de Pinos. Sig+num Raimundi Ermengaudi de Pui de Mager. Sig+num Carbo. Sig+num Bernardi Sendredi. Sig+num Berengarii Raimundi. Sig+num Bernard Guilelm de Valledemagna. Sig+num Guilelm Folc.

Gerallus levita, qui hoc scripsit die et anno quo (*signe*) supra.

1. *Tot l'instument presenta forats i parts esborrades*. 2. eius *interlineat*. 3. *Lectura dubtosa*. 4. parte *interlineat*.

FUNDACIÓ NOGUERA

81

1109, desembre, 23

Ramon Pere, per amor de Déu i per remei de la seva ànima, dóna a Déu i a Sant Esteve d'Olius una peça de terra i a Sant Miquel dues sorts; això és a prop del camí de Sant Miquel a Gironella i prop del camí del camp, del terme d'Olius. Ho podrà conservar mentre visqui i donarà la meitat de la truca a Sant Esteve i a Sant Miquel.

ADS. Perg. 429; 162 ∞ 117 mm.

In Dei nomine. Ego Raimundus Petri per amorem Dei et propter remedium anime mee sic dono ad Domino Deo et ad Sancti Stephani proto martir qui est fundatus in kastrum Olius, pecia .I. de terra, et ad Sancti Michaelis sortes .II. Et advenit michi per parentorum vel per omnesque voces. Et est ec omnia in terminum de kastrum Olius, ad ipsa chonnamina qui fuit de Petro Guifret, pater meus, qui est desuper ipso poz qui fuit de Petro Wdalard. Et abet afrontaciones ipsa hec omnia suprascripta de parte orientis vel de meridie in ipsa via qui pergit de Sancti Michaelis usque ad Gironela, et de occiduo in ipsa via qui pergit ad ipso campo, de parte vero circi in ipso torrent vel in ipso aloude de Maria. Quantum prescripte afrontaciones includunt et istis terminis circumeunt sic dono Domino Deo et ad Sancti Stephani ipsa pecia de alodio, et ad Sancti Michaelis ipsas duas sortes, qui sunt ubique cum exiis vel regresiis earum[1] totum ab integrum ad proprium aloudem; que ego reteneat in vita mea. (...)[2] explet qui inde exierit abeat Sancti Stefani medietate de ipsa trucha; et de post obitum meum remaneat ad Sancti Stefani et ad Sancti Michaelis solidum et liberum propter remedium anime mee. Et est manifestum. Siquis ominibus vel femineis quis contra hanc ista karta vel donacione inquietare vel disrumpere voluerit, non oc valeat vindicare, set iram Dei inveniat super eum et peccatum meum anime illius sit ab ligatum, et desuper in quadruplum componat cum omni sua melioracione; et in antea ista karta vel donacione firma permaneat modo vel omnique tempore.

Actum est oc .X. kalendas yanuarii, anno .II°. rege regnante Leduicho. Sign+um Raimundi Petri, qui ista karta mandavi scribere et firmavi et ad testes firmare rogavi. Sign+um Bernard Ramon. Sign+um Raimundus Mironi. Sign+um Bernard Guitard. Sign+um Flandinci.

AGUSTÍ NOGUERA

Olivarius sacer rogatus scripsit sub (*signe*) die et anno quod supra.

1. earum *interlineat*. 2. *Esborrat*.

82

1110 febrer, 4

Guillem i la seva muller Adelaida donen a Ponç i a la seva muller Ermessenda unes terres, situades al comtat d'Urgell, a Massoteres de Talteüll, que seran el seu eixovar. Són a prop del reguer.

ADS. Perg. 431; 319 ∞ 144 mm.

Ud ita valeat sic[1] donacio et emcio[2] si per voluntate facta fuerit tantum quam et emcio abet firmitatem. Igitur in Dei nomine. Ego Guilelmus et congux mea Adalaiz donatores sumus tibi Poncio et congux tua Ermesen. Per hanc scriptura donacionis nostre donamus nos vobis de proprietatem nostram, id est pecia .Iª. de terra et alia de vinea et .I. linar in ipso sacrario, tantum ubi mittat .I. tona apud suo vino. Et est ipsum hec omnia in comitatum Urgelli, et advenit nobis per parentorum aud per qualeque voces. Et est in termino de Talteul, in vocitato loco Mazoteres, ipsa vinea et ipso linar. Et ipsa pecia de tera, que est in espona, afrontat a parte orientis in nos donatores, de occiduo hocciduo (*sic*) in alaude de Bernard Udalarde, a parte vero circi in ipso reger. Et ipsa vinea afrontad a parte orientis in vinea de Ramon Ponz, de occiduo in vinea de Arnal Gorbert, de tercia vero parte in ipsa estrada. Et ipso linar afrontat a parte orientis in linar de Gauzeran, de occiduo in nos donatores, de tercia parte in ipso linar de Ramon Ponz. Quantum supra dictis afontaciones (*sic*) includunt et isti termini continent, sic donamus nos vobis totum ab integrum, cum exio et regresio earum, propter exovar. Et est manifestum. Et si nos donatores aud ullusque omo vel femina qui contram ista[3] karta donacione venerit ad inrumpendum aud inquietare voluerit, in duplo vobis componat aud componamus[4] cum omnem suam melioracione, et in antea ista carta firma permaneat omni tempore.

Facta ista karta .II. nonas februarii, ano .IIº. Leduvico regnet. S+num Guilelm. S+num Adala. S+num Guilelm Guilabert. S+num Bernard Guifre, qui sunt testes visores et auditores.

Raimundus presbiter, qui ista donacione rogatus sub die (*signe*) et ano quod supra.

1. sic *interlineat*. 2. Et emcio *interlineat*. 3. *Segueix repetit* ista. 4. *Al text* componatnus.

FUNDACIÓ NOGUERA

83

1110, febrer, 6

Joan Franc i la seva muller Eldregod venen a Isarn tretze calzets d'olivers en sufragi de les seves ànimes; són situats al terme de Meià, comtat d'Urgell, i en el lloc de la font de l'Obac; n'han rebut set sous en coses que ho valen.

ADS. Cartoral I, doc. 99, f. 40v.

In nomine Domini. Ego Iohannes Franc et uxor meo (*sic*) Eldregod vobis emptoribus nostris Isarn per hanc scriptura vindicionis nostre vindimus vobis .XIII. chalzs de olivarios et unam que ego dono ad Sancta Maria pro mea anima. Et sunt ipsos olivarios in comitatum Urgelli, infra terminos de castro Media, in loco que vocatur ad ipso font de l'Obag. Affrontant de totasque partes in nos venditores. Et recepimus de vobis in precio .VII. solidos placcabiles in rem valentem. Et est manifestum. Quod si nos vinditores aut ullus homo vel femina qui hanc cartam inquietaverit in duplo vobis coponat (*sic*).

Actum est hoc .VIII. idus februarii, anno .II. regnante Ludovico rege. Sig+num Iohannes Franc. Sig+num Eldregot, qui hanc carta mandavimus scribere et testibus firmare. Sig+num Pere Iohan. Sig+num Bernard Dac. Sig+num Mir Altemir. Sig+num Guilelm Mir. Testes sunt.

Arnallus sacerdos rogatus scripsit (*signe*) die et anno que supra.

84

1110, març, 20

Pere Ramon i la seva muller Sança venen a Miró Guifred, a la seva muller Eliarda i als seus fills els censos que reben del mas que tenen al terme de Pinell. N'han rebut el preu de cinquanta sous de diners de Jaca.

ADS. Perg. 432; 358 ∞ 100 mm.

In nomine Domini. Ego domnus Petrus Raimundi et coniux mea Sancia vinditores sumus vobis Mironi Guiffredi et uxori vestre nomine Elliards filiisque vestris Gonterio totisque filiabus vestris, emtores. Per hanc scripturam vindicionis vindimus ad vos ipsum censum quem nos habemus in ipso manso quem vos habetis in termino de Pinello, qui nobis advenit per parentorum aut per qualique voces. Et ipsum censum quem hodie habemus vel in antea

habere debemus, cum ipso campmanso quem ibi habetis, unde ipse census exire debuerit[1] cum exiis vel regresiis earum, cum aquis, aquarum, cum pratis, pascuis, silvis, garricis, omnia et in omnibus, que ad ipsum capmansum pertinent, que habet vel habere debet, totam vindimus vobis ad vestrum proprium et francum alaudium; et habeatis aquas et erbas et ligna per totum terminum de Pinello. Et inde recepimus de vobis precium apreciatum .L. solidos denariorum de Iacha. Et est manifestum. Sane si est homo vel femina qui istam kartam vinditionis frangere aut inquietare voluerit, in duplo vobis componat. Et in antea ista charta firma et stabilis permaneat per cuncta tempora, et non sit disrupta.

Facta ista karta vindicionis .XIII. kalendas aprilis, anno .II. regnante Ledovico rege. Sig+num domni Petri Raimundi. Sig+num domne Sancie, mulieris Petri Raimundi. Sig+num Raimundi Petri. Sig+num Raimundi Umberti. Sig+num Ermengardis. Nos qui istam kartam vendicionis mandevimus scribere et testibus firmare oravimus. Sig+num Guadalli levita. Sig+num Mironi Gauzperti. Sig+num Petri Arnalli. Isti sunt testes visores et auditores. Vindimus ad vos et ad vestra posterita, ut iam non requiramus nos nec nostra posterita; de nostro iuro in vestro tradimus dominio et potestestate (*sic*), quomodo superius scriptum est.

Arnallus sacerdos rogatus scripsit (*signe*) die et anno prefixo.

1. debu *repetit*.

85

1110, abril, 21

Bernat Miró, la seva muller Eliarda, germans i família venen a Santa Maria de Solsona el que tenen al molí que hi ha sota el castell de Malgrat i altres alous del mateix terme, al comtat de Berga. El paborde o el seu batlle els han abonat setze sous o el seu valor.

ADS. Perg. 433; 375 ∞ 234 mm.
ADS. Cartoral II, doc. 73, f. 76.

In nomine Domini. Ego Bernardus Mironi et uxor mea Elliards et Bernardus Guilelmi et uxor mea Bilissens et Arnallus Mironis et Sancia, uxor sua, et Bernardus Mironis et uxor sua Em et frater meus Petrus Mironis, per hanc scripturam vindicionis nostre vindimus ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice[1] omnes nostras hereditates sive alaudia quod habemus vel habere[2] debemus

in molendino quod est subtus castrum Malgrad, cum cunctis pertinenciis iamdicto molendino. Et advenit nobis hec omnia per hedificia sive per plantacione seu per ullas voces. Est hec omnia in comitatu Bergitani sive infra terminos castri Malgrad, seu intra afrontaciones iam dicti castri.

Sicut superius scriptum est, omnia quod nos ibi habemus vel habere debemus in molendino, cum edificiis eius, sive in alaudia quod advenit nobis per iam dictum molendinum, totum vendimus ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Cannonice, ad habendum vel possidendum omni tempore sine ulla reservacione. Et accepimus nos a preposito Raimundo Guitardi sive a baiulo suo Guifredo in precio placibile solidos .XVI^{im}. in res valente. Et est manifestum. Quod si nos vinditores aud ullus homo vel femina qui contra istam cartam venerit ad disrumpendum, non hoc valeat perficere, sed in quadruplum componat ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice.

Acta est ista carta vindicionis .XI°. kalendas madii, anno .II°. Ludovici regis. Sig+num Bernardus Mironis. Sig+num Elliardis. Sig+num Bernardi Guilelmi. Sig+num Bilissendis. Sig+num Arnalli Mironis. Sig+num Sancia. Sig+num Bernardi Mironis. Sig+num Em. Sig+num Petri Mironis. Nos qui istam cartam vindicionis mandavimus scribere et nostris manibus firmavimus et testibus firmare rogavimus. Sig+num Guifredi. Sig+num Petri Bonifilii. Sig+num Petri Eiz presbiteri. Sig+num Bernardi Guitardi. Sig+num Ramon Altemir.

Iozpertus levita, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig (*signe*) num impressi devotus in die et anno prefixo.

1. *Segueix, ratllat,* et eius. 2. *Segueix, ratllat*, mus.

86

1110, maig, 14

Adaled i els seus fills venen a l'església de Santa Maria de Solsona el molí que hi ha sota el castell de Malgrat i altres possessions d'aquest terme del comtat del Berguedà. Han rebut del prepòsit de Solsona o del seu batlle vuit sous o el seu valor.

ADS. Perg. 434; 346 ∞ 143 mm.
ADS. Cartoral II, doc. 76, f. 87.

In Dei nomine. Ego Adaleiz et filiis meis vel filias, id sunt nomine Petrus Arnall et Arsen et Adaleiz et Ermesen, per hanc scripturam vendicionis nostre vendimus ecclesie Sancte Marie

Celsone et eius Canonice omnes nostras hereditates sive alaudia quod habemus vel habere debemus in molendino quod est subter castrum Malgrad, cum cunctis pertinenciis iamdicto molendino. Et advenit nobis per hedificacione sive per plantacionem seu per ullas voces. Est hec omnia in comitatu Bergitani sive infra terminos ei castri Malgrad, seu intra afrontacionis iamdicti castri. Sicut superius scriptum est, omnia quod nos ibi abemus vel abere debemus in molendino, cum hedificiis eius, sive in alaudia, quod advenit nobis per iamdictum molendinum, totum vendimus ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Cannonice, ad abendum vel posidendum omni tempore, sine ulla reservacione. Et accepimus nos a preposito Raimundo Guitardi, sive a baiulo suo Guifredo, in precio placibile solidos .VIII. in res valentem. Et est manifestum. (Si nos vi)nditores[1] aut ullus homo vel femina qui contra istam cartam venerit ad disrumpendum, non hoc valeat perficere, sed in quadruplum componat ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice.

Acta est ista carta vendicione .II. idus madii, ano .II. Ludovici regis. Sig+num Adaleiz. Sig+num Petri. Sig+num Arsen. Sig+num Adaleiz. Sig+num Ermesen. Nos qui istam cartam vendicionis mandavimus scribere et nostris manibus firmavimus et testibus firmare fecimus. Sig+num Arnall Sinfre. Sig+num Guifred. Sig+num Petrus sacerdos. Sig+num Arnall sacerdos, qui sunt testes.

Petrus sacerdos qui hanc cartam scripsit die et ano quod (*signe*) supra.

1. *Trencat*.

87

1110, juny, 21

Arnau Eromir i la seva esposa Guilla venen a Santa Maria de Solsona el molí i altres béns que tenen sota el castell de Malgrat. El prepòsit Ramon Guitart i el seu batlle Guifred han pagat el valor de vuit sous.

ADS. Perg. 435; 271 ∞ 134 mm.

In Dei nomine. Ego Arnallus Eromir et Guila per hanc scripturam vendicionis nostre vendimus (Deo et)[1] ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice omnes nostras hereditates sive alaudia quod habemus vel habere debemus in molendino quod est subtus castrum Malgrad, cum cunctis pertinenciis iamdicto molendino. Et advenit nobis per hedificacione sive per plantacionem seu per ullas voces. Et est hec omnia in comitatu Berchitano

sive infra terminos eius castri Malgrad seu intra afrontacionis iamdicti castri. Sicut superius scriptum est, omnia que ibi habemus vel habere debemus in molendino, cum hedificiis eius, sive in alaudia, quod advenit nobis per iamdictum molendinum, totum vendimus ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice, ad habendum vel posidendum omni tempore, sine ulla reservacione. Et accepimus nos a preposito Raimundo Guitardi, sive a baiulo suo Guifredo, in precio placibile solidos .VIII. in res valentem. Et est manifestum. Quod si nos venditores ad ullus homo vel femina qui contra ista carta venerit ad disrumpendum, non hoc valeat perficere, set in quadruplum componat ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice.

Actum est ista carta vendicione .XI. kalendas iulii, anno.II. Ludovici regis. Sig+num Arnaldi Eromir. Sig+num Guila. Nos qui istram cartam vendicionis mandavimus scribere, et nostris manibus firmavimus et testibus firmare fecimus. Sig+num Gaufredus. Sig+num Petrus sacer. Sig+num Arnullus sacer, qui sunt testes.

Petrus sacer, qui hanc cartam scripsit die et anno quo (*signe*) supra.

1. *Esborrat*.

88

1110, juny, 27

*Ramon Ponç i la seva muller Belissenda venen a Déu i a Santa Maria de Solsona una sort de terra que li pervingué per l'eixovar de la seva muller, i a ella per herència, situada en el terme d'Olius i lloc d'*Ortos regios *(Hortoneda), pel preu de quatre sous.*

ADS. Perg. 436; 310 ∞ 107 mm.

In nomine Domini. Ego Raimundus Poncii et uxor mea Belissendis vindimus Deo et Sancte Marie Celsone et eius chanonicis, ad ipsam helemosinariam, sortem unam alodii que advenit mihi Raimundo per essovar uxoris mee et mihi Bellissendi advenit per donacionem vel hereditatem patris mei Raimundi Guazaldi. Est autem hoc alodium in termino de Olius, in loco quem dicunt ad Ortos Regios. Afrontat namque ex una parte in alodio de Trobat, et de alia parte in alodio Arnalli Guilelmi de tercia vero parte in aerea Parceriza. Quicquid infra istas affrontaciones habemus, vindimus Deo et Sancte Marie iam dicte, ad ipsam, ut diximus, helemosinariam ad suum proprium alodium, sine ulla retinentia. Et accipimus ab ipsis chanonicis .IIII^{or}. solidos optime monete.

Siquis forte homo vel femina istam cartam inquietare voluerit nequeat perficere, sed in duplo componat cum sua melioratione; et in antea ista carta firma sit.

Actum est hoc .V. kalendas iulii anno .II. regni Ludovici regis. Sig+num Raimundi Poncii. Sig+num Belissendis, uxoris eius. Sig+num Raimundi, filii illorum, qui istam cartam scribere mandavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Raimundi Guazaldi. Sig+num Ermengardis, uxoris eius. Sig+num Petri, filii eorum. Sig+num Maiol. Sig+num Arnalli Cebater. Sig+num Ponz Lim.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

89

1110, desembre, 21

El comte Ermengol VI d'Urgell dóna als esposos Gilabert Dalmau i Em el molí anomenat Cuiquespes situat sota el castell d'Olius a la vora del riu Cardener, sota Rocafort.

ADS. Perg. 437; 164 ∞ 80 mm. Trasllat de 1261.

Hoc est translatum ab horiginale fideliter translatatum .IIII. idus februarii anno Domini M°.CC°.LX°. quod sic incipit: In Dei nomine. Ego Ermenguadus, gratia Dei chomes Urgellensse, facio cartam donacionem ad te Guilabertus Dalmacii et ad coniux eius, nomine Em. Per hanc scriptura donacionis dono vobis uno molendini quam advenit per genitoribus meis sive per omnesque voces. Et est ipso molino subtus ipsum castrum de Olius, in locum que vocant Cuiquespes. Et habet namque afrontaciones ipso molendini de parte orientis in flumen Cardonarii, et de meridie in ipso cingulo ante ipsos molendinos, et de occiduo in ipso castro, a parte vero circii in ipsa pexera de Rochafort. Quantum prescriptas afrontaciones includunt et ipsis terminis circumcit sic dono vobis ipso molini, cum suis capud aquis et suis discursionibus, et cum suis instrumentis et cum suis pertinentiis qui ad ipsum molendini pertinent, cum exiis vel regresiis earum, totum ad integrum, ad vestrum proprium alaudem, franchum et legitimum, sine ulla inquietudine ad vos et ad posterius vestri per ipsum servicium quos mihi fecistis vel in antea feceritis nos et posteritati nostri. Et est manifestum. Siquis ego donator vel posterita nostra aut nullus homo vel femina qui ista carta donacionis inquietare vel dirumpere voluint, in primis iram Dei inveniet et cum traditor dapnet in infernum et

desuper in duplo componat. Et in antea ista carta donacione firma et stabilis modo vel omni tempore non sit disrupta.

Acta ista carta .XII. kalendas ianuarii, anno .III. rege regnante Ledovico. Sig+num Ermengaudi, qui ista carta feci scribere et ad testes firmare rogavi. Sig+num Bernardi Raimundo. Sig+num Berengarii Bernardi, qui sunt testes. Sig+num Petrus Guilabert. Sig+num Mironi Giradald. Sig+num Arnallus Vezperdi, visores et auditores.

Olivarius subrogatus scripsit sub (*signe*) die et anno quod supra.

90

1111, gener, 17

Ponç Udalard dóna a Santa Maria de Solsona una peça de terra en el terme de Miravé.

ADS. Perg. 438; 286 ∞ 57 mm. Trasllat.

Anno .III. Ludovici regis. XºVIº. kalendas februarii. Ego Poncius Udalard de Talteul dono ad Sancta Maria de Solsona unam peciam de terra que est in termino de Mirave, ad ipsum locum que dicitur Pui de Camp de Sarri.

Sig+num Poncius Udalard, qui hoc donum feci et testes firmare iussi. Sig+num Petri Girberti. Signum Geralli, qui hoc scripsit.[1]

Arnallus qui hoc translatum feci (*signe*) die et anno quo supra.

1. *Segueix un nom raspat.*

91

1111, febrer, 4

Ramon Berenguer III, comte de Barcelona, dóna a Santa Maria i a la canònica de Solsona un mas que fou de Gomar Bellaró, situat en un lloc anomenat Morisca, al terme de la Manresana, del comtat de Manresa.

ADS. Perg. 439; 450 ∞ 182 mm.
ADS. Cartoral I, doc. 67, f. 29r i 130, f. 50r-v.

Panditur evidentissimis documentis qualiter honoretur Deum in sanctis suis. Et si Deum in sanctis suis honorare iubetur, quantomagis eius Genitricem qui eum in sanctis suis gremiis portare meruit convenit horare, quia nullum tam potentem invenire

FUNDACIÓ RIQUER

posumus ad placcandam iram Iudicis quam ipsa que meruit existere Mater eiusdem in Redemptoris et Iudicis. Ideoque, ego Ramundus Berengarii, Barchinonensium comes, donator sum Domino Deo almeque eius Genitrici. Per hanc scripturam donationis mee dono ego, iamdictus comes, predicte Sancte Marie et Chanonice, cuius ecclesia sita est infra comitatu Urgelli, infra terminos castri Celsone, ad orientalem eius plagam; dono et concedo prefate Sancte Marie unum mansum obtimum qui fuit de Godmar Belaron, cum omnibus tenentiis. Id sunt, casas, casalibus, cum turre qui ibi sita est, et ortis, ortalibus et cum pratis et paschuis, vieductibus vel reductibus, et cum omnibus generibus arborum, et cum exiis et regressis et pertinentiis cunctis. Est autem hec mansum in comitatu Minorise, infra terminos castri Menresane, in locum quem vulgo vocant Murisca. Sicut superius scriptum est, ego iam dictus comes hoc mansum iam dictum, cum omnibus serviciis quos inde habeo vel habere debeo, cum decimis et cum placitis et districtis et mandamentis et omnibus ad hoc mansum pertinentibus, de meo iure in potestatem et dominium trado prefate Sancte Marie et eius canonicis, sine ulla reservatione, per fide sine enganno, ut ab ista hora in antea neque ego neque alius per me in hoc mansum vel in omnibus ad ipsum pertinentibus requirat vel demandet aliquid. Sane si ego donator aut aliquis homo vel femina, nobili vilique persona, qui contra han cartam donationis insurgerit pro inrumpendo vel frangendo, nullomodo valeat prficere, sed pro solo temptatu, sicut beatus Agustinus dicit, qui Ecclesie aliquid fraudaverit sacrilegium facit, quasi sacrilegus et homicida in inferno cum Iuda traditore portionem accipiat. Et insuper sub anathematis vinculo tandiu ligatus maneat usque dum ad satistactionem veniat. Et insuper hec donatio firma et stabilis tandiu permaneat usque finis seculi veniat.

Acta carta donationis .II. nonas frebuarii, anno .III. ex quo cepit regnare Ledovicus in Francia. Sig+num Raimundi Berengarii comitis, qui hoc donum libens et spontaneus feci, ut ipsa mihi Dei Genitrix iuvetur futuro seculo atque presenti, et propria manu gaudens firmavi et testibus subter notatis firmare mandavi. Sig+num Guilelmi Renardi. Sig+num Berengarii Bernardi. Sig+num Gauceran Macip. Sig+num Raimundi Gauceranni.

S+ RAIMUNDI COMES.

Petrus presbiter dictus, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig (*signe*) num impressi devotus sub die et anno notatis superius.

FUNDACIÓ NOGUERA

92

1111, febrer, 23

Testament de la senyora Sicarda. Nomena marmessors Pere Bernat d'Hostafrancs, Bernat i Ponç, fill seu. Dels béns mobles que té en fa tres parts: una per als clergues de Sant Donat; una altra per a Santa Maria de la Seu, Solsona i Sant Pere dels Arquells del Far; la tercera part és per als cavallers de l'Hospital i del Temple, per a Santa Maria de Guissona i per a Sant Jaume de Galícia. El castell de Montcortès per al seu fill Ponç i els delmes per a Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 441; 584 ∞ 135 mm.

In Dei eterni et Salvatoris nostri Ihesu Christi. Ego domna Sichards volo facere testamentum de rebus meis et eligo manumissores mei[1] Petrus Bernardi de Estafrancs et Bernardi Ugoni[2] et Poncius, filio meo. Precor vos manumissores mei ut si mors michi advenit in isto anno vel in alios annos venientes, potestatem habeatis apprehendere sive de pane et vino et carne, sive vetere quam novo, post obito meo ipsa medietate et date pro anima mea. De ipsa medietate faciatis tres partes. Dimitto unam partem ad ipsos clericos Sancti Donati et sua opera pro anima mea, aliam partem ad Sanctam Marie Sedis sive Celsona et ad Sancti Petri Archels de ipso Far pro anima mea, terciam partem inter Sancti Ospitali sive ad Chavaleria et Sancte Maria Gissone et Sancti Iacobi Galicie, pro anima mea. Adhuc mando de ipsa vexella maiore vel minora, sive challaria et padella, prehendatis manumissores mei ipsa medietate et date pro anima mea ad istis sanctis que sunt supra scriptis. Alium mobile qui remanet relinquo ad Poncius. Relinquo ad Gerallo, filio meo, medietatem de ipsa conamina qui est subtus bassa de Castellar de ipsa enca, cum ipsa medietate de vinea de Bertran, et ipsa pernarda de ipsos homines de Acuta, et .IIII^{or}. parilios de gallines, cum fogaces et civada et vi, quomodo pertinent; et sunt ipsos homines qui faciunt istum sensum: Berenger de Grada et Poncius Bernardi de Sadoni et Guilelmi Berengarii et Arnall Malent et Ponc de Pinel. Et relinquo ad mea filiam de Sanauga ipsa medietate de vinea de Bertran cum ipsa conamina de Talada ab integrum, et .I. parilio de gallines cum ipso pa et vi qui pertinent, que donent Bernard de Chardennes, et sic dono alio parilio de Pere de Cepner. Et relinquo ad Sancti Martini una vinea qui est ad reger, ad luminaria sancta totas quadragesimas. Et relinquo ad Ramon, nutrigato meo, ipsas casas qui sunt prope Sala cum ipsa vinea sutirana de Bertran, cum ipso alod de reger

et chanamar qui ibi est, et ipso alodio qui est ad reger subira prope Arnall Bernat. Et alium qui remanent in ipso termine de Monte Cortes, sive terris et vineis, casis et[3] hominis et serviciis et usaticos et decimis et ipsum castrum de Monte Chortes, cum chavallarios, sic dono ad Poncius, filio meo, ad suum proprium alod, quomodo ego habeo vel habere debeo. Et de tota mea dominicatura que ego habeo in Monte Cortes, quisquis habuit relinquo ad Sancta Maria Celsone ipsum decimum omni tempore et mitto in succesione de Sancte Marie Gissona ipsa honore Sancte Martini vel suis primicias et oblationes, et ipsos clericos qui ibi erant Sancte Marie Gissone, que faciant honorare et servire Sancte Martine. Et si minuit de Gerall sine infante, remaneat ad Ponc. Et si minus de Ponc sine infante, et si minuit de illos ad mea filia et suis. Et qui istum testamentum in alio modo voluit facere ira Dei incurrat.

Actum est hoc .VII. kalendas marci, anno .III. regnante Lezovico rege. Sig+num Sichards, qui istum testamentum mandavi scribere et ad testes firmare rogavi. Sig+num Ramon Berenger de Arano. Sig+num Bernard Ug. Sig+num Petrus Bernardi. Sig+num Sanca. Sig+num Pere de Alsen. Isti sunt testes. Sig+num Guilelmi Castellano.

Radulfus, qui hoc translatavit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Segueix, ratllat*, ut si mors mihi advenit in ipso anno vel in alios annos venientes. 2. Ugoni *interlineat*. 3. *Segueix, ratllat,* vineis.

93

1111, març, 6

Adelaida i el seu fill Hug, segons el precepte del seu fill difunt Guillem de Peguera, donen a Santa Maria de Solsona la dominicatura que tenen a Puigpelat de la Molsosa; però els canonges pagaran la redempció de la dominicatura amb vint-i-quatre morabatins d'or.

ADS. Cartoral I, doc. 142.
ADS. Perg. 442; 130 ∞ 192 mm. Trasllat de 1235.

In Dei nomine. Ego Adalaidis et filius meus Ugo, ex precepto et precibus filii mei defuncti, Guilelmi de Pegera, et ex nostra bona voluntate facimus cartam donacionis Deo et Sancte Marie Celsone eiusque Canonice. Per hanc quidem scripturam donacionis nostre donamus iam dicte Sancte Marie atque eius Chanonice nostram dominicaturam de Puipelad com omnibus suis pertinenciis, scilicet

cum hominibus et casis, cum terris et vineis, cum cultis et heremis, cum silvis et garicis et cum omnibus arboribus cuiusque generis sint, cum prono et plano, cum pascuis et aquis, cum ingressibus et regressibus et ut brevius comprehendam cum omnibus usibus et serviciis que ad profectum hominis pertinent, sicut nos vel antecessores nostri melius habemus vel habuimus. Hoc donum per scriptum facimus Deo et Sancte Marie iam dicte pro anima kari nostri iam dicti Guilelmi de Pegera et pro animabus omnium parentum nostrorum. Set canonici prenominate Sancte Marie redimant hanc dominicaturam predictam .XX.IIII. morabetinis in auro. Est autem hec dominicatura in termino castri Molsose, in loco iam dicto Puipelad. Sicut superius scriptum est, sic donamus hoc Deo et Sancte Marie prescripte atque eius chanonicis ad suum proprium alodium francum, sine ulla retinentia. Siquis vero homo vel femina istam cartam nostre donacionis inquietare voluerit, nequeat perficere quod temptaverit, sed in duplo componat cum sua me-lioracione, et in antea ista carta firma sit omni tempore.

Actum est hoc .II. nonas marcii, anno Domini .III. regni Ludovici regis. Sig+num Adalendis. Sig+num Ugonis. Nos qui hoc scribere mandavimus et manibus nostris firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Poncii de Cerveria. Sig+num Bertrandi de Tarascho. Sig+num Raimundi Guilelmi de Nozed. Sig+num Guilelmi de Nozed. Sig+num Guilelmi de Pinos. Sig+num Raimundi de Belvezer. Sig+num Bernard de Lavanca.

Radulfus qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

94

1111, març, 21

Els senyors Bernat Ponç i Guilla amb els fills Pere, Ponç i Berenguer donen i venen a Santa Maria de Solsona una vinya amb arbres, canemars i llinar del terme de Torà i d'Ivorra. Han rebut del paborde Ramon Guitard el preu de cent mancusos.

ADS. Perg. 443; 401 ∞ 200 mm.
ADS. Cart. I, doc. 307.

Ut ita valeat venditio sicut donatio, vendicio que per voluntate factam fuerit plenam firmitatem habeat sicut donatio; in Dei omnipotentis nomine. Ego Bernardus Poncii simul cum coniuge mea Guila et filiis meis Petro Bernardi et Poncio Bernardi atque Berengario Bernardi, nos simul in unum venditores sumus ac donatores

sumus Domino Deo Sancteque sue Genitrici, cuius ecclesia sita est infra terminos castri Celsone, unam vineam simul cum terra in qua est fundata, sive cum arboribus omnibus que in ea sunt, seu cum cannamares vel linares, simul cum omnibus pertinenciis que nos ibi habemus vel habere debemus. Et advenit nobis hec omnia per voces parentum nostrorum sive per comparacionem seu per ullas voces. Et est hec omnia in comitatu Urgelli sive infra terminos castri Toranni vel inter terminos castri Ivorre, sive in loco quod vocatur Caseloses. Et affrontat ipsa vinea simul cum terra in qua est fundata seu cum omnibus arboribus sive cannamars vel linares de parte orientis in ipsa medietate de torrente unde se escurrit ipsa aqua de Ivorra, de meridie in ipsa pariete que est in capite de ipso orto vel in ipso soler, de occiduo in ipsa Coma de Radolfo, de parte vero circi in ipsa condamina de Bernard, qui iam fuit condam. Et affrontat ipso linar vel cannamar de parte orientis in ipsa aqua, de meridie in terra qui fuit de Radolf, de occiduo in ipsa strata publica, de parte vero circi in ipso linar vel cannamar qui iam fuit de Mir Guifret. Quantum inter istas affrontaciones includunt vel isti termini circumeunt, sic vendimus Domino Deo et sancte sue Genitrici cuius ecclesia hedificata est infra terminos castri Celsone sive ad Canonicam eius: vineam vel terram in qua est fundata, sive cum cannamares et linares, sive cum omnia que nos ibi habemus vel habere debemus; totum tradimus in potestate Domino Deo et Sancte Marie Celsone sive Canonice eius, ad suum proprium alaudem, cum exiis et regressiis cunctis. Sane si nos venditores aut ullus homo vel femina qui contra istam cartam venerit pro inrumpendum, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum componat Deo et Sancte Marie. Et accepimus ex manu prepositi Raimundi Guitardi mancusos .C. in auro Valentie.

Facta est ista carta venditionis vel donationis .XII°. kalendas aprilis, anno .III. Ludovici regis. Sig+num Bernardus Poncii. Sig+num Guilla. Sig+num Petrus Bernardi. Sig+num Poncius Bernardi. Sig+num Berengarius Bernardi. Nos simul qui istam cartam mandavimus scribere et testes firmare mandavimus. Sig+num Petrus Arnalli. Sig+num Berengarius Bermundi. Sig+num Rotulandus Bernardi. Sig+num Arnallus Bernardi.

Petrus sacerdos, qui hanc cartam scripsit iussus et hoc sig(*signe*)num impressi devotus in die et anno prefixo.

FUNDACIÓ NOGUERA

95

1111, abril, 8

Ramon Humbert amb la seva muller Agnès i Bernat Rotllan amb la seva muller Adalèn donen a Déu i a Santa Maria els seus delmes i primícies del terme d'Ogern; renuncien a posar-hi capellà i cedeixen trenta passos per a la sagrera. Tot ho deixen com a alou propi del bisbe Ot. S'enumeren els termes d'aquesta part de la Salsa, que formarà el nou terme d'Ogern, amb l'església de Sant Sadurní de la Salsa.

ADS. Perg. 444; 154 ∞ 279 mm. Trasllat de 1235.

Hoc est translatum bene et fideliter factum .IIIº. nonas marcii, anno ab Incarnatione Domini .Mº.CCº.XXXº.IIII: Igitur in Dei nomine. Ego dominus Raimundi Ugbert et coniux eius domna Adagnes et Bernadus Rodlani et coniux eius Adalen nos insimul per nos et per omnes nostros et omnes alii homines qui stant hodie vel in antea in villa in castrum Ugerno, damus et concedimus et promitimus Domini Dei et beate Marie quod de ista ora in antea donemus decimas et primitias sicut melius eas dare debemus de totos nostros dominicos et de nostro nodrimento, sive de aliis hominis dicti castri Ugerno, et faciamus ei nostros testamentos cum capellano de Sancti Saturnini, et quando de nobis minus venerit aprendamus nostram partem de nostro mobile et donemus per nostras animas, quomodo noster episcopus hoc stabilivit per ipsas ecclesias, nomine Hodo. Et concedimus similiter quod de ista hora in antea non mitamus cappellano in nostra ecclesia Sancti Saturnini, nec retineamus nisi illum quem episcopus nobis debit et quod illum libenter accipiamus et donemus ei totos suos directos, quomodo capellanus melius eos debet abere vel quod teneamus eum ad suum honorem, secundum nostrum posse; et quod non tollamus ei nullam causam de suis rebus in vita neque in morte. Et nos supra scripti seniores damus sacrarium ad nostra ecclesiam Sancti Saturnini .XXX. passos ecclesiasticos, integrum ad suum proprium alodem. Confirmamus itaque et concedimus ad supradicta ecclesia Sancti Saturnini omnem dominium de nostros dominicos in manu et potestate domni Odonis episcopi. Constituimus ei terminos, id est Salsa et pervenit a Vilaplana et venit ad ipsa Bena et pervenit ad collo de Guardiola et pervenit per via publica et pervenit ad collo de Olzadar vel in Roqa Sorigera et in flumine de Altes. Quantum vero affrontationes includunt et isti termini ambiunt, omnis qui infra os terminos laboraverit cum omnes decimas et primicias de omni

re quod nominari potest dantur ad Sancti Saturnini et ad suis clericis. Et nullus omo vel feminas que infra terminos constitutos decimas au primitias usurpet ira Dei inveniat et cum Iuda traditore in inffernum dimergat; set semper integras perveniat ad nostram ecclesiam Sancti Saturnini. Quisquis usurpare et furaverit decimas et primitias omnia accepta reddat in quadruplum et si contenserit excomunicatus sit et alimundus sancte Dei Ecclesie sit extraneus.

Facta carta ista et ipsa donatio .VI° idus aprelii anno tercio regnante Ledovico rex. Sig+num domnus Raimundi Ubert. Sig+num domna Adagnes. Sig+num Bernad Rodlani. Sig+num domna Adalen. Sig+num Raimundus Gilelmi. Sig+num Gilelmi de Pegera. Sig+num Richard Cleranensium. Sig+num Odoni episcopi. Nos mandamus ista carta donationem scribere et testes firmare rogamus. Sig+num Dalmat Bernad. Sig+num Mir Giribert. Sig+num Petro Mironi. Sig+num Oromir. Testes sunt visitores et auditores.

Bernardus sacer rogatus scripsit (*signe*) die et anno quod supra.

Arnaldus de Tolone, capellanus de Altes, qui hoc translatum scripsit et hoc sig (*signe*) num impressit. Guilelmus, presbiter de Ourone, qui istum translatum firmavit et hoc sig (*signe*) num impressit.

Signum Bernardo, capellano de Ssalsa (*signe*).

96

1111, juny, 6

Els vescomtes de Cardona, Bernat i Almodis, cedeixen en sufragi de les seves ànimes a Santa Maria de Solsona un porc i una mujada de vinya que reben del mas Torres del terme de Bergús.

ADS. Cartoral I, doc. 259, f. 97v.

In nomine Domini. Ego Bernardus, gracia Dei vicecomes Cardone, una cum Almodis vicecomitissa, donatores sumus Domino Deo et ecclesie Sancte Marie semper virginis Celsone pro animabus nostris vel parentum nostrorum ipsum mansum de Turris, illud quod nos habemus vel habere debemus, scilicet porcum unum et modiata una vinee, intra fines Cardone, in locum quem vocant Bergurc, que affrontat de tribus partibus in nostris vineis de nos donatoribus, de alia parte in vinea de Petro Raimundo de Turribus. Quod si nos donatores vel aliquis homo aut femina aut inrumpendum venerit contra ista carta, non valeat vindicare, sed componat in duplum,

et cum Iuda traditore Domini et magistri sui sustineat penam cum omnibus suis consentientibus dampnatus in tartaris.

Facta ista donationis .VIII. idus iunii, anno .III. regni Leovici regis. BERNARDUS VICECOMES. Sig+num Adalmodis vicecomitissa. Nos qui hanc cartam mandavimus scribere et testibus firmare rogavimus. Sig+mum Berengario Bernardi. Sig+num Oliver. Sig+num Guilelmo Petri. Sig+num Guilelmo Riamballi.

Petrus Guilelmi presbiteri, qui hanc cartam rogatus scripsit die et anno quo supra (*signe*).

97

1111, juliol, 7

Pere Bernat dóna a Santa Maria de Solsona l'alou de Viver, terme de Rubió, comtat d'Osona, amb la condició que el pugui conservar mentre visquin ell i la seva muller, si és que l'hi deixa en testament; tenint-ho en feu, donarà cada any un parell de gallines. Deixa un mas al seu nebot. Després de la mort d'ambdós tot passarà a l'església de Solsona.

ADS. Cartoral I, doc. 128, f. 49 i doc. 141, f. 54.

In nomine Domini. Ego Petrus Bernardi donator sum ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice omnem meum alodium quod habeo vel habere debeo in locum vocitatum Viver, cum ipsa ecclesia Sancti Martini et cum ipso sacrario qui ibidem est, sive cum ipso manso quod fuit de Arberto Gitardi, omnem meum directum. Est autem hec omnia in comitatu Ausona, in termino de castro Rubione; et advenit mihi hec omnia predicta per voces parentorum vel per ullasque voces. Id sunt terras cultas et heremas et vineas et ortos et trilias et montibus, pronum vel planum, pratis, pascuis, silvis, garricis et arboribus diversis generis, aquis, aquarum, vieductibus vel reductibus et cum omnibus quod ad usum hominis pertinet vel pertinere debet et cum suis affrontacionibus. Hoc donum facio propter Deum et remedium anime mee et parentum meorum, ut ipsa Dei Genitrix sit nobis in remissionem omnium peccatorum nostrorum. In tali vero conventu facio hoc donum supra scriptum ut ego Petrus Bernardi teneam in vita mea per fevum Sancte Marie; et donem per unumquemque annum pario .I. de gallinas. Post obitum vero meum, simili modo teneat uxor mea in vita sua, si ego illi dimisero in testamentum meum, et non possit vendere nec alienare ad ullus hominis vel feminas; et post obitum eius omni

honore predicto revertatur in potestate Sancte Marie Celsone et eiusdem Canonice, francum et legitimum habeat omni tempore sine ulla inquietudine. Et ipso manso qui fuit de Arberto Gitardi concedo Guilelmus, neptis mei, in vita sua, et si ille obierit remaneat ad alius frater Berengarius similiter. Post obitum eorum revertatur Sancte Marie Celsone ad habendum vel possidendum sine ulla inquietudine, sicut superius scriptum est. Quod si ego donator aut aliquis homo vel femina qui contra ista carta donacionis venerit ad inrumpendum, non valeat, sed componat in cadruplum cum omni sua melioracione; et in antea ista carta donacionis firma permaneat omni tempore.

Actum est hoc nonas iulii, anno .III. regni Ludovici regis. Sig+num Petrus Bernardi, qui ista donacionis carta feci scribere et firmavi et testibus firmare rogavi. Sig+num Sicardis. Sig+num Petrus de Mediano. Sig+num Berengarius, frater eius. Sig+num Guilelmus, alius frater. Sig+num Guilelmus de Vite. Sig+num Bertran de Pui de Cet. Sig+num Petrus de Puiol.

Berengarius, qui hoc scripsit cum die et anno quo (*signe*) supra.

98

1111, setembre, 15

Testament del sacerdot Guillem, nomena almoiners Guerau Gombert, Ponç Bernat, Oliba Trasver i Arnau Miró. Fa llegats a les esglésies de Joval i altres veïnes, als hospitalers, a la Seu d'Urgell i a Ripoll.

ADS. Perg. 445; 430 ∞ 200 mm.

In Dei eterni et Genitricis pie. Ego Guilelmus sacer timeo et paveo penas inferni et cupio pervenire ad gaudia eterna premia Paradisi. Sed hunc, fragilitatis mee metuens kasu nequando, absid, in repentina mors mihi perveniat, et hunc testamentum meum fieri voluero ut universet que mandavero (...)[1] atque vixsero, firmum et stabilitum permaneat ut robori suo obtineat firmitatem; exceeptus quod ego manibus meis dedero et enim celestia remedia sunt querenda. Tunc primum sic iubeo atque discerno in istum testamentum, ut si mors mihi adveniat in via Sancte Yachobi, vel (...)[2] anno (...)[3] annos aud ante quam alium testamentum recuperare possum. Et fiant helemosinarii mei, id est, Gerallus Gonberti et Poncius Bernardi et Oliba Trasveri et Arnallus Mironi. Isti abeant licencia ad aprehendere omnem meum mobilem et donare pro anima mea quando ego manda(...)[4]. Et mando, que de ipso mobile que est in ipsa mansione, de pane et vino vel de bestias minutas,

porchos cum oves, ipsa tercia parte pro anima mea. Et ad Sancta Maria Sedis Urgelli semodio .I. de ordeo et quartera .I. de formento, et alia de vino. E ad Sancta Maria Celsona modios .II. de ordeo et modio .I. de forment et modio .I. de civada et modios .II. de vino et porch .I. et cub .I. et tona .I. et tina. I. Et ad Sancta Maria de Ripullo modios .II. de ordeo et semodio .I. de formento et modio .I. de vino. Et ad Sancti Michaelis et ad Sancti Martini quarteres .III. et quartera .I. de forment et modio .I. de vino et tonna .I. qui fuit de Gonball, et barril .I. que emi de Pere Guilelmi, et tina .I. Et ad Sancti Poncii quarta .I. de ordeo et alia de vino, et sester .II. de formento per lumen. Et ad fraterna Sancti Stephani de Olius sollidos .II. Et ad fraterna Sancte (...)[5] solidos .II. Et ad Sancti Martini de Riner solido .I. Et ad Sancti Petri de Ortoneda alio. Et ad Sancti Iusti alio. Et ad Dominicus, sacer Sancti Iusti, sollidos .IIII. Et ad Sancti Martini de Vilapedres solido .I. Et ad ipso Ospital de Ierusalem solidos .IIII. Et ad Guilelmi Soler semodio .I. de ordeo. Et ad Bernardus scriba solido .I. Et ad ipso ospital de Sancta Maria Celsona sic remaneat ipsum meum lectum, quot .I. et guadegga .I. cum ipso plomaz. Et ad Ermessen, soror mea, sic remaneat asina .I. Et ad Mir, filio suo, (...)[6] .I. Et ad Sancta Maria Ripullo barril .I. qui tenet modios .II. Et ipsas duas partes de ipso mobile de ipsa mansione remaneat ad Arnall et ad Ermessen, coniux sua. Et ad Sancta Maria Celsona sic remaneat ipsum alaudem que habeo ad (Tussen) (...)[7] que emi de Mir Iozfret vel de fratri suo Onofre, cum ipsum alaudem de ipso lomar et cum ipsa vinea de ipso pugal et cum ipsos .II. commelars de vineas qui sunt ad ipsa kal, et ipsa plana de vilar qui est vinea, et kasa .I. qui est fores porta, prope ipso kampo cum solo (...)[8] introitibus et exitibus eorum. Et teneat Ermessen et filiis suis ad laboracione, et donet ad Sancta Maria suum directum. Et ipsas meas vineas que abeo ad ipsos melix sic remaneant ad ipso Hospital de Iherusalem. Et ad Sancta Maria Ripullo sic remaneat ipsas vineas que abeo ad Sancti Poncii, exceptus ipsa sort que est ad ipsa pexera, cum ipsas vineas que abeo in Sendret, ad villa Belador. Et ad Sancti Poncii ipsa sorte qui est ad ipsa pexera per lumine. Et ad Sancti Micahelis et ad Sancti Martini sic remaneat ipsa vinea que est ad ipsa Volpellera, cum ipso almude que dicunt de Ricarda, et cum ipsos ortals qui sunt prope Sancti Micahelis, que hemi de Gersen vel de eredes suos et de Petro Guilelm. Et sacrario .I. quod emi de Mir Onofret et ipsos oliveros qui sunt ad kapud Sancti Michahelis sic remanent ad ipsas ecclesias per lumen. Et teneant Ermessen cum filiis suis in vita illorum ad

servicium de ipsas ecclesias. Et ad Sancti Martini de Villapedres sic remaneat ipsum (...)[9] de ipsa connamina qui prope est (...)[10] per lumen. Et hec omnia persoluta, si rem remanet de meum mobile vel de meum directum de pane et vino, tam de vetere quam de novo veniente, sive de nullam rem ubi invenire potueritis totum dare pro anima mea (...)alem[11] mercedem melius cogitetis. Et alios meos alaudes qui remanent, que abeo in Yoval vel in terminos de Riner sive in terminos valle Lordense, id sunt terras et vineas, kasas, kasalibus, ortis, ortalibus, omni genera arborum qui mihi advenit de parentorum vel de comparacione sive per omnesque voces, sic remaneant ad Ermessen, et teneat et possideat in vita sua sine blandimentum de nullum ominem vel feminam. Et post obitum suum remaneat ad Mir et (...)[12], filios suos.

Hactuum est hoc. Hec omnia constituit Guilelmus sacer, sana mente et memoria integra. Si quis ullusque omo vel femina qui contra hunc testamentum istum disruptor aut contrarius fuerit au frangere voluerit, in primis ira Dei inveniat et cum Iuda traditore porcionem accipiat in infernum, et secundum legem et iusticiam in duplo satisfaciat, et peccatum meum anima illius obligatum siad. Et hunc testamentum ad me factum inrumpi non permitit (...) (...)[13] in omnibus plenam abeat firmitatem.

Facto testamento isto .XVII°. kalendas octobris, anno .IIII. regnante Leudevico rege. S+ Guilelmus sacer, qui istum testamentum mandavit scribere et manibus propriis firmavit et ad testes firmare rogavit. S+ Guilelmi Guifret. S+ Ramon Mir. S+ Ramon Duran. Isti sunt testes visores et auditores. S+ Gerallus priori. S+ Raymundus Arnalli levita. S+ Iozpertus levita.

Bernardus subdiachonus scripsit sub (*signe*) die et anno quo suppra.

1. *Esborrat*. 2. *Esborrat*. 3. *Esborrat*. 4. *Esborrat*. 5. *Esborrat*. 6. *Esborrat*. 7. *Esborrat*. 8. *Esborrat*. 9. *Esborrat*. 10. *Esborrat*. 11. *Esborrat*. 12. *Esborrat*. 13. *Esborrat*.

99

1111, setembre, 23

Berenguer Bernat de Freixenet i la seva muller Guilleuma donen a la filla i al gendre l'alou de Torredenegó, on Santa Maria de Solsona hi té una perna. Els traspassen també unes famílies d'Altarriba, Concabella i Altet que són al seu servei.

ADS. Perg. 446; 312 ∞ 72 mm.

ARXIU COMARCAL NOGUERA

In nomine Domini. Ego Berengarius Bernadi de Frexaned et coniuge mea Guillelma donatores sumus vobis Bernado de Bioscha et filia nostra Dulcia, coniuge eius, alaudem nostrum quod abemus in Lobere, in vocitato loco Turre Negonis. Ed advenit mihi Berengario hereditate vel matri mee dimissione. Quantum nos ibi habemus vel habere debemus donamus vobis ad vestrum proprium alaudem, excepta perna .I. Ysarni de espelta, quam dimissit mater mea Sancte Marie Celsone, et alium quod abemus vel habere debemus in Alta Riba, et unum hominem cum servicio que facere debet. Et donamus in Concabela duos homines cum servitio que facere debent, videlicet Arnallus Petri et Arnallus Torti. Hec omnia supra scripta donamus vobis prescriptis ad vestrum proprium alaudem. Et propter hec donacio donamus desuper unum hominem Raimundus Poncii qui est in Alted, cum servicio que ad nos debet facere.

Facta ista donacio .VIIII. kalendas octobris, anno .IIII. regnante Ledovici regis. Sig+num Berengarii de Frexaned. Sig+num Guillelma, uxori eius. Nos qui ista donacio fecimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Berengarii, filii eorum. Sig+num Bernardo Falcs. Sig+num Petri Guillelmi de Yvorra. Sig+num Gaucerandi de Laur.

Ioannes sacerdos, qui hoc translatum scripsit et signum (*signe*) impressit.

100

1111, setembre, 30

Nèvia, els seus fills i el senyor Berenguer Ricard venen a Guadall, la seva muller Estefania i als seus fills vinyes, cases i altres terres, situades al comtat d'Urgell i al castell de Clarà, al lloc anomenat Perafita, que confronta a ponent amb el terme de Castellar. N'han cobrat sis unces d'or o l'equivalent.

ADS. Perg. 447; 242 ∞ 110 mm.

In nomine Domini. Ego Nevia et filiis et filias meas atque netos meos et domnus Berengarius proli Ricardus, vinditores sumus nos simul in unum ad te Gudal et uxorique tue, nomine Stefania, et filiis et filias vestras. Per hanc scripturam vindicionis nostre vindimus nos vobis, id sunt terras et vineas, casas, casalibus, ortis, ortalibus, linares et canamares, cultum vel eremum, pratis, pascuis, silvis, garicis, fontanulis, petras, mobiles vel inmobiles, alciores vel subteriores, prono vel plano. Et est ipsum hec omnia supra scripta

in comitatum Urgelitensis vel castrum Clera, in locum vocatum ad Petra que vocant Fita. Abet autem afrontaciones ipsum hec omnia suprascripta a parte orientis in alode de Guitard Gisal, que est condam, et de occiduo afrontad in termino de Castelar, et de contra septentrionalem afrontad in villa que vocant Genis. Quantum infra istas afrontaciones includunt et isti termini continent sic vindimus nos vobis ipsum hec omnia supra scripta, cum exis et regresis earum et cum suis censis et cum suis apertinensis qui ad ipsum capud mansum pertinet. Et de nostro iuro in vestro tradimus dominio potestatem ad vestrum proprium alode facere vestras volumptates. Et est in precio placibile sex uncas in auro in rem valentem. Et est manifestum. Quod si nos vinditores ad uullus omo vel feminia qui ista carta vindicionis venerit adisrumpendum, non hoc valeat vindicare, set quadruplum vobis componat. Et ego Nevia in meis responsis dixit (*sic*), quod non possum probare per me neque per viruum meum neque per nullum ominem neque per uullam fulcionem, quia de ipsum alode nullum censum nec nullum obsequium non debet exire ad nullum seniorem neque ad nullum vicarium neque ad nullum saionem, et si est francum et legitimum, et ad me Nevia advenit mihi per patrem meum sive per parentorum sive per uullasque voces. Et ista carta firma stet modo post modo vel omnique tempore.

Facta ista carta vindicionis .II. kalendas octuber, anno .IIII. regnante Leduico Rex. Sig+num Nevia, cum filiis et filias meas et netos meos et genre meo. Sig+num Berengarius Ricard, qui ista carta vindicionis mandavimus scribere et ad testes firmare fecimus. Sig+num Girbert Duran. Sig+num Mir Borel. Sig+num Pere Duran. Isti sunt testes, visores et auditores et per punctum firmatores.

Guillem sacer rogatus scripsit die (*signe*) et anno quod supra.

101

1111, desembre, 4

Guillem Ramon i la seva muller Guilla donen a Santa Maria de Solsona uns alous que tenen prop del Mujal de Santa Susanna, a la Llosa o al Pla de Segarret. Ho fan amb la condició que ho puguin conservar mentre visquin, pagant la tasca cada any.

ADS. Cartoral I, doc. 264, f. 99v-100r.

In nomine Domini. Ego Guilelmus Raimundi et uxor mea Guila per hanc scripturam donationis nostre donamus Deo et Sancte Marie

Celsone et eius canonicis sortes novem alaudii, quas habemus ad ipsum Moial de Sancta Susanna, et sortes .II. alaudii ad ipsa Losa, et in medio Plani de Sogaret sortem .I. de alaudii, et in campo de Fels sortem .I. alaudii, et ad ipsos Avellaners sortes .II. de vinea, et in ipso capite de Segaret sortes .III. de vinea. In tali convenientia facimus hanc donationem quod nos teneamus ista in vita nostra et quod donemus ipsam taschamque inde exierit in omni vita nostra Sancte Marie iamdicte et eius chanonicis. Post obitum vero nostrum remaneat omnia hec supra scripta prenominate Sancte Marie ad suum proprium alaudium francum et legitimum. Sicut superius dictum est sic donamus nos Deo et Sancte Marie Celsone omnia suprascripta pro animabus nostris et parentum nostrorum. Sunt autem hec omnia in comitatu Urgelli, in termino de Santa Susanna, in locis iam superius nominatis. Siquis vero homo vel femina istam cartam inquietare voluerit, nequeat peficere, set in duplo componat cum sua melioratione. Et in antea ista carta firma sit.

Actum est hoc .II. nonas decembris, anno .IIII. regni Ludovici regis. Sig+num Guilelmi Ramundi. Sig+num Guile, uxoris eius. Nos qui hoc scribere mandavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Ramundi Arnalli de Todela. Sig+num Guilelmi Raimundi de Oliva. Sig+num Petri Otonis.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

102

1111, desembre, 5

Pere Arnau ven a Déu i a Santa Maria de Solsona els drets que té a qualsevol lloc del terme d'Olius i concretament al Cerc. En cobra dinou sous.

ADS. Perg. 448; 280 ∞ 114 mm.

In nomine Domini. Ego Petrus Arnalli per hanc scripturam vindicionis mee vindo Deo et Sancte Marie Celsone et eius chanonicis ad domum helemosinariam eiusdem loci omnes meos directos quos habeo vel habere debeo in omnibus terminis de Olius vel in ipso loco de Cercs, scilicet de casis et ortis et vineis et alodiis universis, cultis et heremis, pascuis, silvis et garricis et de omnibus arboribus cuiusque sint generis et de omnibus usibus et serviciis que ad profiscuum hominis pertinent. Sicut superius scriptum est sic trado ego predictus Petrus et delibero omnia prescripta iam dicte Sancte Marie et eius cannonicis ad voluntatem suam faciendam; et

accipio ab ipsis chanonicis solidos .XVIIII. optime monete. Sunt autem hec omnia in comitatu Urgelli, in terminis de Olius, in loco iam dicto Cercs. Siquis vero homo vel femina istam cartam inquietare voluerit, nequeat perficere, sed in dupplo componat cum sua melioratione.

Actum est hoc nonas decembris, anno .IIII. regni Ludovici regis. Sig+num Petri Arnalli, qui hoc scribere mandavi et testes ut firmaren rogavi. Sig+num Bernardi Mironis. Sig+num Raimundi Oalgari. Sig+num Arnalli Yvern. Sig+num Martini de Travers.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

103

1111, desembre, 28

El comte Ramon Berenguer III de Barcelona i la seva muller Dolça donen a Santa Maria de Solsona un mas del comtat de Barcelona, a Caldes, que limita amb Castellar (del Vallès).

ADS. Cartoral I, doc. 62, f. 27r-28v.

In nomine Domini et in virtute Sancte Trinitate. Ego Raimundus Berengarii, Barchinonensis comes et marchio, una cum coniuge mea comitissa, nomine Dulcia, donator sum Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice, que sita est in Urgellensi comitatu, infra fines predicti castri Celsone. Per hanc scripturam nostre donacionis donamus predicte ecclesie unum mansum in Barchinonensi comitatu, in locum quem vocant Calles. Et fuit manus iste cuiusdam hominis nomine Dach. Et damus mansum istum ecclesie iam dicte cum terris et vineis, cultis et incultis, cum prono et plano, cum exiis et regressiis, cum pascuis, silvis et garricis, cum arboribus, pomiferis et inpomiferis, cum districtis et mandamentis, cum cacis et lignis et cum omnibus que ad istum mansum pertinent et pertinere debent in quibuscumque locis sint. Sicut nos habemus et habere debemus totum damus et tradimus in potestate Sancte Marie et eius Canonice ad habendum vel possidendum omni tempore, sine aliqua reservatione. Et advenit ad me, Raimundum Berengarii comitem per voces parentum meorum, et ad me Dulcia per vocem comitis viri mei. Et habet affrontationes mansus iste a parte orientis in aqua que discurrit per Calles, a meridiana parte in turre Arnalli Guilelmi, ab occidentali parte in terminis Sancti Menati et Castelar, a parte vero circii in terminis de Laceres. Quantum affrontationes iste includunt et ist termini circumeunt, quantum ad istum mansum

pertinent, totum donamus Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice, sicut superius dictum est. Et hanc donationem facimus propter remedium animarum nostrarum et parentum nostrorum et propter lampadem concinendam, ut iugiter ardeat ibi ante altare Sancte Marie, ut ipsa Dei Genitrix succurrere dignetur omnibus necessitatibus nostris. Sane si aliquis homo vel femina contra hanc cartam venerit ad inrumpendum, non hoc valeat perficere, sed in duplo componat cum omni sua melioratione. Et in antea ista carta firma sit omni tempore.

Actum est hoc .V. kalendas ianuarii, anno .IIII. regni Ludovici regis. S+ RAIMUNDI COMES. Sig+num Dulcie comitisse, qui hanc cartam fecimus scribere et manibus propriis firmavimus. Sig+num Ermengaudi Raimundi. Sig+num Guilelmi Raimundi, fratris eius. Sig+num Guilelmi Sendredi. Sig+num Arnalli Mager. Sig+num Guilelmi Ramundi. Sig+num Ramundi Arnalli. Sig+num Guilelmus Mager. Sig+num Gerberga. Sig+num Reichel de Ortis.

Gerallus levita, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

104

1112, gener, 9

Guilla dóna a Santa Maria de Solsona un mas a Montdarn, comtat del Berguedà. El conservarà com a feu de Santa Maria mentre visqui i abonarà una perna pel benefici.

ADS. Perg. 449; 377 ∞ 147 mm.

In nomine Domini. Ego Guilla facio kartam donationis Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice. Per hanc scripturam donationis mee dono Sancte Marie Celsone unum mansum qui est in Cercuns; et est mansus iste in comitatu Bergitanensi, in loco qui dicitur Musan Darn. Advenit autem ad me mansus iste per vocem genitorum meorum, sive per omnes voces. Et sicut superius scriptum est dono Sancte Marie istum mansum ob remedium anime mee vel parentum meorum; ut habeat et teneat istum mansum solidum et liberum, sine blandimento cuiuscumque hominis vel femine, sicut ego illum habeo vel habere debeo vel sicut melius habuit pater meus Tedmar Geruz, cum terris et vineis, casis atque casalibus, ortis, ortalibus, pratis, pascuis, silvis, garricis, ortis ortalibus, fontibus atque fontanulis, cum arboribus, pomiferis vel inpomiferis, cum exiis et regressis et suis cunctis pertinentiis. A parte orientis afrontat in terminos de Fonoled, de meridie in terminis de Sent Pere de

Eglesiola, ab occiduo in terminos Sancti Iohannis de Musan Darn, a septentrionali parte in terminos Montis Maioris. Quantum isti termini includunt vel afrontationes ambiunt, totum quod ibi habeo vel habere debeo[1] dono Sante Marie Celsone et eius Canonice ut faciant eius loci habitatores quod eis libitum fuerit. Et ego in presenti dono Sancte Marie istum mansum ut habeat et teneat eum, et ego recupero illum mansum per fevum Sancte Marie in vita mea; et Sancta Maria habeat inde in vita mea unam pernam propter beneficium. Post obitum meum solidum et liberum habeat Sancta Maria sine aliqua reservatione. Sane si ego donatrix aut aliquis homo vel femina contra hanc cartam venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum componat cum omni sua melioracione.

Actum est hoc .V. idus ianuarii, anno .IIII. regni regis Ledovici. Sig+num Guille, que hanc cartam feci scribere et manibus propriis firmavi testibusque firmare mandavi. Sig+num Raimundi Guitardi. Sig+num Guilelmi Martini. Sig+num Dominici. Sig+num Iohannis. Sig+num Petri Raimundi. Nos hoc vidimus et firmavimus +. Sig+num Petri Raimundi, filii istius Guille donatricis, qui hoc laudo et firmo.

Gerallus levita, qui hoc scripsit die et anno quo (*signe*) supra.

1. *Segueix, ratllat*, totum.

105

1112, febrer, 3

Guillem Iospert de Rubiol, el seu fill Pere, la muller d'aquest Sança i Guillem donen a Pere Sanç les terres i cases que tenen a Llobera i a Olius; cosa que no volgué fer Pere de Rubiol.

ADS. Perg. 450; 248 ∞ 74 mm.

In nomine Domini. Ego Guillem Yozpert de Rrubiol et Pere, filio meo, et coniux tua (*sic*) Sanza et Guillem donatores sumus ad te Pere Sancii. Per hac scriptura donacionis donamus vobis terras et vineas et kasas, arboribus, cultum vel ermum, ipsas meas voces vel ereditates que abeo in Lobera vel in Olius, in locum que dicunt Comaioncos vel Cerch, et hoc dono supra scriptum, donamus nos a Pere Sancii per malum que Pere de Rrubiol fecit, unde directum non voluit facere nec emendare; sic donamus vel emendamus, quomodo supra scriptum est; quantu abeo vel abere debemus. Et est manifestum.

FUNDACIÓ RODERA

Facta ista donacione .III. nonas frebuarii, anno .IIII. renante Ledovico rege. Sig+num Guillem Iozper. Sig+num Pere. Sig+ Sanza. Sig+num Guillem, qui mandavimus scribere et firmare rogavimus. Sig+ Guillem Remon de Taravall. Sig+ Bertran. Sig+ Ponz de Belveder, qui sunt testes.

Sig+ Gerall de Montros.

106

1112, març, 10

Arnau Ramon i la seva muller Sança, feudataris, penyoren l'honor que tenen a Lladurs a la canònica de Santa Maria de Solsona, a causa d'un deute de vint morabatins d'or. Recobraran la seva honor si els retornen abans de Pasqua. Entretant els homes del Solar faran la jova a favor de Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 451; 247 ∞ 126 mm. Carta partida per ABC.

In nomine Domini. Ego Arnallus Ramundi et uxor mea Sancia impignoramus Deo et (Sancte Marie Celsone et Gauzperto)[1], eiusdem loci preposito, et aliis canonicis omnem nostrum honorem quem habemus in Ladurz et (...)[2] scilicet terras et vineas, casas et homines et omnes usus et servicia omnia que ibi habemus. Et accipimus de Sancta Maria morabetinos .XX. in auro. In tali convenientia quod si nos reddiderimus .XX. morabetinos in auro iamdicte Sancte Marie et eius canonicis ad canonicis ad Pascham, recuperemus nostrum honorem. Sin autem teneat Sancta Maria et eius canonici hoc pignus prescriptum usque ad aliud Pascha, de anno in annum. Et nostri homines de ipso Solario faciant iovam Sancte Marie et eius canonicis in supradicto pignore sicut nobis scient facere. Quod si facere noluerint ipse baiulus Sancte Marie habeat potestatem distringendi illos ad ipsam iovam, nec possit redimere ullus homo vel femina nisi nos et infantes nostri.

Actum est hoc .VI. idus marcii, anno .IIII. regni Ludovici regis. Sig+num Arnalli Ramundi. Sig+num Sancie, uxoris eius. Nos qui hoc scribere mandavimus et testes ut firmarent roga(vimus)[3]. Sig+num Arsendis. Sig+num Stephanie. Sig+num Beatricis. Sig+num Guillelmi Raimundi. Sig+num Petri de S(ole)r.[4] Sig+num Berengarii de Ceresia.

Radulfus, que hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Esborrat*. 2. *Esborrat*. 3. *Esborrat*. 4. *Esborrat*.

107

1112, maig, 19

Testament de Bertran i Ermessèn. Nomenen marmessors Pere Sord i Galceran de Vergós, i el testador que sobrevisqui. Fan donatius a Cervera, a la Seu de Vic i a la seva fraterna, a Sant Pere de la Curullada, al Mor, a Santa Maria de Solsona i de la Seu d'Urgell; tot això ho duen a terme repartint diners del que valguin els seus béns mobles; dues terceres parts d'aquests béns seran per a qui sobrevisqui i els fills. Altres possessions territorials o feus que tenen a Hostafrancs i altres llocs passaran als seus fills i néts i per pagar unes llànties en algunes esglésies.

ADS. Perg. 452; 450 × 393 mm.

In Dei eterni et Salvatoris Ihesu Christi. Ego Bertran et coniux mea Ermessen, sumus sanus et memoria plena, timemus et pavemus penas inferni, et cupimus pervenire ad gaudia paradisi, propicius sit nobis Deus. Amen. Et homo vel femina qui rem suam distribuere voluerint, manumissores heligere debent et nos sic facimus. Hid sunt Petrus Sord et Gauceran de Vergos et unum de nos qualis que supravixerit ad alium. Precamus nos manumissores vel helemosinaris nostris ut si mortem nos advenerit in isto anno aut in alios annos ante quam alium testamentum faciamus, plenam potestatem habeatis aprehendere omne nostrum avere mobile vel immobile, et distribuere pro animas nostras quomodo nos vobis iniunximus in istius scripture. In primis siant solutos ipsos nostros <debitos> qui sunt de veritate in comune. Et alium avere mobile qui remanent faciatis vos nostros manumissores .III. partes; qualisque primus hobierit de hoc seculo prehendat ipsam tercia partem; et alias .II. partes que remanent abeant ipsum qui supervixerit aput ipsos nostros infantes qui sint creati de nos ambos. Et mando ego Bertran de ipsa meam terciam partem relinquo ad Sancti Petri Cervarie .V. morabetinos pro anima mea et meo corpus, que ibi iaceo. Et ad ipso (sic) Sedis Vic .V. morabetinos, que cantat missa et solaiat meo tumulo. Et ad Sancte Marie Cervarie .II. morabetinos ad ipsa opera et ad ipsos clericos per sacrificiis, per medium. Et ad Sancta Maria de Moro .I. morabetino. Et ad Sancti Petri de Alted alium. Et ad Sancta Maria Celsona .II. morabetinos. Et ad Sancta Maria Sedis Urgellis .II. morabetinos. Et ad Sancti Petri Cauciliate .I. morabetino. Et ad ipsa fraterna de Sancti Petri Vico .I. morabetino. Et ad Ospital de Iherusalem .II. morabetinos. Et ad Sancta Maria de Pugl .I. morabetino. Et ad Sancti Iacobi Galicia

alio. Et ad ipsa Cavaleria de Iherusalem .II. morabetinos. Et ad Petrus qui fecit meum testa-mentum .I. morabetino. Et alium avere mobile qui remanet de mea partem, precor vos manumissores mei que donetis pro misses ad clericos pro redemcione peccatorum meorum. Et ego Ermessen mando de ipsam meam partem quomodo virum meum mandavit pro se similiter mando ego pro me. Et relinquo ego Bertran ad coniux mea Ermessen ipsa mea honore que abeo in Alted sive in cunctisque lociis, terris et vineis, tam feu quam alaudio, et pignoras, totum ab integrum que abeo vel in antea acceptare potuero in cunctisque locis in vita sua, apud virum et sine virum, sine blandimentum de filio vel filia, apud ipsos nostros infantes que sunt creati de nos ambos, que teneant et nutriant bene secundum suam possibilitatem; et donet virum ad ipsas nostras filias secundum nostra posssibilitatem et in tali vero conventus que non potestis relinquere ad nullum filium nec filia nisi ad ipsos nostros infantes qui sunt creati de nos ambos; et ipso feu que nos abemus in Ostafrancos similiter. Et ego Ermessen quomodo virum meum mandavit de ipsa sua honore, sic mando ego de ipsa mea, totum ab integrum. Relinquo ad te Bertran in vita sua sine blandimentum de filio vel de filia, tua feu quam alaud. Et in tale conventum que non potestis relinquere ad nullum filium nec filia nisi ad ipsos nostros infantes qui sunt creati de nos ambos. Relinquimus ad Arnald, filio de Morel, .I. vinea que dicunt Abreulo, et quintam partem de ipsa condamina qui est de parte Rivo Cervarie, et perna .I. cum pane et vino que donat Guilelmus Raimundus Talteul. Et relinquimus ad Berenger, filio nostro, ipso sol, totum ab integrum, aput suas tenedones que abeo vel abere debeo, que abemus per seniores nostro Guiguellmum de Pugalt; exceptus ipsa donatio que abemus suprascripta ad Arnald, filio de Morel. Et si minus venerit de Arnalld, sine infrante de legitimo coniugio, remanent ad Berenger. Et insuper relinquimus ad Bereger ipso feu que abemus per seniore nostro Arnalldus Bertran de ipso castel de Tordera; et ipsa pignora que abemus per Raimundus Berengarius in castrum Carago sive in Ostafrancos. Et insuper relinquimus ad Bereger ipsum castrum de Amaldanel, que acaptavit de Bernad Amad demice (sic) comite de Cardona per alaudio, totum ab integrum, exceptus de ipso dominico qui est alaudio plano que abeat Poc sua fratre ipsa medietate, et ipso feu de Amalda, cum ipso dominico de alau qui est a Fac Bonuci, quomodo acaptavit Ber-nardus Amad de vice comite de Cardona. Sic relinquimus ad filio nostro Bereger, que teneat per

illum. Et relinquimus ad filio nostro Poc ipso feu que abemus in castrum Alted, cum ipso alaudio, totum a antegrum, que ibi abemus per seniore nostro; et ipsa pignora que abemus in Luca cum ipso domino de Amaldanel, qui est supra scripto, ipsa medietate. Et relinquimus ara mea filio nostro ipso feu que abemus in Ostafracos per Ramundus Rodlan et ipsa pignora que abemus in Ostafracos per Bernard Gerald, et ipso aludio qui sunt vineas, cum ipso homine que abemus per Bereger Guilelm de Belvedino in ipsum castrum qui dicunt Belvedino, totum que ibi abemus. Et relinquimus ad Sancta Maria Celssona ipso nostro alaudio que est ad ipso Far, que sint vineas, et alaudio et ipsos homines que ibi habemus, cum ipso servicio que ad nos debent facere, pro redemptionem peccatorum nostrorum et parentorum nostrorum aput ipso nostro filio que nutriatis ad servicium Dei omnipotentis et alme Genitricis Marie ipsos seniores qui sunt in ipso loco. Et si minus venerit de ipso nostro filio, cremen ipsos seniores qui siant in ipso loco lampadam per unumquemque annum ad Sancta Maria. Et relinquimus a Pere, filio nostro, ipso alaudio et mansiones que abemus in ipso Mor per Gerald Ollomar, et ipsas pignoras que ibi abemus. Et si minus venerit de ipsos nostros filio<s> qui teneat ipsa casa sine infante de legitimo coniuxgio, revertat ad illos qui supra viverit, unum post unum, ipsa hereditate. Et relinquimus nos iam dictos in conventum ad ipso nostro filio qui teneat ipsa casa de ipso Soler per seniores de Cervaria. Si ipsos nostros infantes, qui sunt suprascriptos perdiderit lur feu ne lur alaudio, ipsum que teneat ipsa casa de Soler ce·ls n'empar, ad suos poder e·l ne mantiga, e ce·ls ne clamen; et si non volunt facere, ipso nostro filio qui teneant ipsa casa de Soler abeant alios per qualiter, et perdiderit illo sua hereditate. Et qui actum est hoc. Et qui istum testamentum frangere vel disrumpere voluerit, ira Dei super illum veniat, et cum Iuda traditore porcionem accipiat in infernum.

Factum istum testamentum .XIIII. kalendas iunii, annos .IIII. regnante Ledovico rege. Sig+num Bertran. Sig+num Ermessen. Nos in simul qui istum testamentum mandavimus scribere et manus nostras firmavimus et ad manumissores vel ad testes firmare rogavimus.

Sig+num Arnalld Sord, qui est supra scripto. Petrus Sord. Sig+num Gauceran. Isti sunt manumissores. Sig+num Bernad de Alted. Sig+num Pere de Sent Domi. Sig+num Bereger de Sent Domi. Istis sunt testes visores et auditores.

Et relinco ego Bertran mea mulier Ermessen et messen (sic) in garda et in baiulia Deo et Sancta Maria et omnibus, et de meos seniores, que abeo in Cervaria vel in cunctisque locis per bene et de meos parentes.

Guilelmus, qui hoc translatavit et hoc signum (signe) impressit.

108

1112, maig, 28

Bernat Erall i la seva muller Lluciana donen a Santa Maria de Solsona el castell de Talarn, comtat d'Urgell i terme de Guissona, que és situat entre les Pallargues i Valltallada.

ADS. Perg. 620; 304 × 253 mm.
ADS. Cartoral II, doc. 98, f. 90v.

In Dei omnipotentis nomine. Ego Bernardus Eralli et uxoris mee nomine Luciana per hanc scripturam donationis nostre dona-mus ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice ipsum castrum de Talarn cum suis terminis. Id sunt terras vel vineas ac domos et casalibus, ortis, ortalibus, pratis, pascuis, aquis, aquarum, molendinis, cum caput aquis sive cum omnia que ad iamdictum castrum pertinet vel pertinere debet. Et advenit nobis hec omnia per successionem parentum nostrorum sive per qualescunque voces. Est hec omnia in comitatu Urgelli, infra terminos castri Gissone. Habet namque affrontationes predictum castrum cum pertinentiis suis a parte orientis in terminos castri de Espaliarges, a meridie per terminos de Belveder, ab occiduo in torrente de Valle Talada, de septentrione revertitur per terminos de Espaliarges. Quantum intra istarum afrontationes includunt et isti termini circumeunt omnia donamus atque tradimus, sicut supra scriptum est, Sancte Marie Celsone et ad Canonicam eius, ad suum proprium alaudem, francum et legi-timum. In tali videlicet ratione facimus hoc donum ut in perpetuum habeat tabulam Sancte Marie Celsone, et ut nullus homo potesta-tem habeat supradicti castri nisi canonici eius neque licitum habeat vendendi, donandi, alienandi vel impignorandi hoc donum pretaxa-tum vel aliquid ex predicto dono. Quod si facere aliquo conatu presumeret statim sine aliqua ratione recuperarentur hec omnia dona suprascripta, in potestate illius maioris senioris nostri, videlicet posteritatis qui tenuerit ipsum castrum Morane. Hoc vero donum sepe dictum tradimus atque donamus propter remedium animarum nostrarum, sive Arnalli Companni et uxoris

eius Guilie. Siquis homo vel femina hec omnia inquietare voluerit, minime facere valeat, set iram Dei primitus incurrat et a liminibus Sancte Ecclesie extraneus fiat et cum Datan et Abiron inferni participationem accipiat.

Acta est ista carta donationis .V. kalendas iunii, anno .IIII. Ledovici regis regnante. Sig+num Bernardus Eralli. Sig+num Luciana, qui hoc fecimus vel mandavimus scribere et manibus nostris firmavimus et testibus supter notatis firmare mandavimus. Sig+num Eralli Bernardi. Sig+num Arnalli Bernardi. Sig+num Arnalli Guadamiri. Sig+num Petri Poncii. Sig+num Guilelmi Bernardi de Tapioles. Sig+num Berengarii Geralli. Sig+num Arnalli Guilelmi. Sig(signe)num Bernardi Amati levite. S(signe)um Petrus Reimundi subdiaconus.

Petrus Seniofredi sacer, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig(signe)num impressi devotus in die et anno prefixo.

109

1112, juliol, 26

Pere de Santdomí fa donació a Santa Maria de Solsona del cens d'un parell de gallines que fa el mas d'Oruça. És en sufragi de la seva ànima i les dels seus pares.

ADS. Cartoral I, doc. 161, f. 60v.

In nomine Domini. Ego Petrus de Sancto Domi per hanc scripturam donacionis mee dono ego Deo et Sancte Marie Celsone parilium unum de gallinis quod habebam de de ipso manso qui fuit de Oruce; et hoc donum facio propter remedium anime mee et parentum meorum. Siquis vero homo vel femina istam cartam inquietare voluerit, nequeat perficere, set in duplo componat. Et in antea hec carta firma sit.

Actum est hoc .VII. kalendas augusti, anno .IIII. regni Ledovici regis. Sig+num Petro de Sancto Domi, qui hoc scribere mandavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Raimundi de Valle Magna. Sig+num Bernardi, sacerdotis de Solaneles. Sig+num Guilelmi Bernardi de Pug de Odena.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (signe) impressit.

FUNDACIÓ NOGUERA

110

1112, octubre, 25

Guilla i la seva família donen als esposos Berenguer i Ramona l'alou que tenen prop de Guissona, a Sant Martí (de la Morana); ho han de transmetre a la seva posteritat; els arrendataris no tindran cap més senyor que els donants, pagaran el cens del que produeixi el mas i hi faran estada.

ADS. Perg. 453; 240 × 153 mm.

In Dei nomine. Ego Guilla cum filio Bertrando et mulier eius Loreta donatores sumus tibi Berengario et mulier tua Ramonna per hanc scripturam nostre donacionis. Sic damus vobis et vestra posterita alaudem nostrum qui fuit de Ramon Arnal et mulier eius Billissen. Id sunt terris et vineis, ortis et casis, cultum vel incultum, eremum atque condirectum. Sic damus vobis ab integrum, quomodo Raimundus Arnalli melius abuerit et tenuerit. Est autem hec omnia in comitatum Orgelli, infra termino de Guissona, in quadra Sancti Martini, in villa et in termine. Et sic abeatis cum suis exiis et regresiis et affrontacionibus et pertinenciis cunctis ad vestrum alaudem proprium ad (omnes)[1] vestras volumptates faciendi. Et si abueritis infantem aput mulier tua, remaneat ad illum. Si non abueris et mulier tua obierit antea, accipiatis aliam uxorem, et si abueris infante abeant alodium totum ab integrum. Et vos nec vestra posterita non heligatis in ipsum alodium nullum alium seniorum nec patronum nisi nos donatores, et fiatis nobis solidus et faciatis nobis scensum que inde exierit et exire debet de ipso mas, et staticam omni tempore; et est maniphestum. Quod si nos donatores aut ullus homo vel femina qui contra hanc cartam donacionis venerit pro inrumpendum vel confringendum in duplo vobis componat; et in antea stet firma hanc carta et non sit disrupta.

Actum est hoc .VIII. kalendas novembris in anno .V. regni rege Leudovico. Sig+num Guilla. Sig+num Bertrando. Sig+num Loreta. Sig+num Billissen, qui hoc mandavimus scribere et firmare et nos firmamus. Sig+num Petro Herimbal. Sig+num Guilelm Bernard. Sig+num Pere Guilelm. Testes sumus huius rei. Sig+num Ramonna.

Arnallus presbiter rogatus scripsi (signe) sub prephato die et anno. Et Billissen siat domna et potentissima de hoc supra scriptum in vita sua.

1. Trencat.

FUNDACIÓ NOGUERA

111

1112, desembre, 7

Gauspert, paborde de Solsona, amb els altres canonges, encarrega a Bernat Ramon de Manresa els drets que tenia Hug del Llor a Aulella; Bernat ho tindrà per feu de Santa Maria de Solsona mentre visqui i abonarà dotze diners cada any per Nadal.

ADS. Cartoral I, doc. 91, f. 37v.

In nomine Domini. Ego Gauzpertus, Celsone prepositus, cum aliorum consilio canonicorum comendo tibi Bernardo Raimundi de Menresa eius directos quos habebat Ugo de Lauro in Aulela et mater sua nomine[1], quos dimiserunt prescripte Sancte Marie iam dictus Ugo et mater eius pro animabus suis. In tali convenientia comendamus tibi Bernardo Raimundi ec supra scripta ut habeas nobis per fevum Sancte Marie iam dicte in vita tua. Post obitum vero tuum habeat hec omnia prenominata iam dicta Sancta Maria, sine ulla inquietudine, cum omni melioratione que ibi facta fuerit, et dones Sancte Marie per unumquemque annum .XII. denarios ad Natale Domini in vita tua.

Actum est hoc .VII. idus decembris, anno .V. regni Ludovici regis. Sig+num Gauzperti prepositi. Sig+num Petri prioris. Sig+num Guilelmi Martini sacriste. Sig+num Bernardi Raimundi. Nos qui hoc scribere mandavimus et firmamus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Berengarii Minorise. Sig+num Arnalli Raimundi. Sig+num Bernardi Arnaldi. Sig+num Raimundus de Minorise.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (signe) impressit.

1. Segueix un espai en blanc.

112

1113, març, 16

En presència de Ramon Rotllan, de Pere Arnau, de Gaspert Gombert, de Berenguer Ramon de Rapagats, de Gaspert, batlle de Santa Maria, d'Arnau Guillem de Taravall i de Miró Guitard, batlle d'Arnau Pere, el paborde Ramon Guitart i Arnau Pere fan concòrdia sobre uns drets de terres d'Agramunt, de Guarinat i de Madrona que es parteixen.

ADS. Perg. 481; 153 × 147 mm. Carta partida per ABC.
ADS Cartoral II, doc. 39.

FUNDACIÓ NOGUERA

In presentia Raimundi Rodlandi et Petri Arnalli, fili, et Arna-lli Petri et Iozperti Gomberti et Berengarii Raimundi de Rapagads et Iozperti, baiuli Sancte Marie, et Arnalli Guilelmi de Taravall et Mironis Guitardi, baiuli Arnalli Petri, et aliorum multorum hominum quos numerare longum est, Raimundus Guitardi, prepositus Sancte Marie Celsone, et alii canonici eiusdem loci, venerunt ad concordiam cum Arnallo Petri de ipsis directis quos reliquit Guilelmus Arnalli de Malpass ad Sanctam Mariam in Agremont et in Guarinat et in Madrona. Talis vero concordia inter eos facta est ut habeat me-dietatem Arnallus Petri de ipsis directis Sancte Marie, quos reliquit ei Guilelmus Arnalli de Malpass, et aliam medietatem habeat Sancta Maria in omnibus locis in Agremont et in Guarinad et in Madrona. Et istam medietatem teneat Arnallus Petri per fevum Sancte Marie in vita sua; et post obitum suum, non possit relinquere uxori, filio vel filie, sed habeat Sancta Maria totum ac liberum sine ulla diminutione. Et similiter Sanctus Petrus de Madrona habeat suum directum post obitum eius cum suis ipsis mansionibus.

Actum est hoc .XVII. kalendas aprilis, anno .V. Ludovici regni. Sig+num Arnalli Petri. Sig+num Guilelmi, filii eius, qui hanc cartam fecimus scribere et manibus firmavimus et testibus firmare manda-vimus. Sig+num Bernardi Arnalli de Ponts. Sig+num Arnaldi Guilelmi de Taravall. Sig+num Raimundi Rodlandi. Isti firmaverunt cum supradictis visoribus.

Gerallus levita qui hoc scripsit die et anno (signe) quo supra.

113

1113, abril, 9

El sacerdot Ponç Guillem ven i dóna a Santa Maria de Solsona una vinya situada a Riner, al terme de Freixenet, que a orient hi té el torrent. Ha rebut de Guillem Bernat el valor de quatre sous.

ADS. Perg. 454; 277 × 140 mm.
ADS. Cartoral I, doc. 268.

In nomine Domini. Ego Poncius Guilelmi sacerdos vinditor sum Sancte Marie Celsone et eius cannonicis. Per hanc scripturam vindicionis mee vendo eis semodiatam unam vinee, quam habeo in termino Rinarii sive in Frexaned, in loco quem vocant Furmigosa. Affrontat autem hec vinea a parte orientis in ipso torrente, de meridie in alaude de Stamidia, de occiduo in ipso

lomar, de circi in terra de Guitard Sinfred. Quantum infra istas affrontaciones includunt, sic dono et vendo supra dictam vineam Sancte Marie Celsone et eius cannonicis, ad vineam et alaudium[1] ad abendum et possidendum omni tempore. Et accipio precium a Guilelmo Bernadi .IIII. solidos in re valente. Est manifestum. Siquis homo vel femina qui contra hanc cartam vendicionis venerit ad inrumpendum, non valeat perfici, sed in duplo componat; et in antea firma permaneat.

Actum est hoc .V. idus aprilis, anno .V. regni Ludovici regis. Sig+num Poncii Guilelmi, qui hanc cartam mandavi scribere et propria manu firmavi et testibus ut firmarent rogavi. Sig+num Arnalli Sancti Iusti. Sig+num Berengarii de Mardos. Sig+num Bernardi, sacerdotis de Turre de Nego.

Raimundus subdiachonus, qui hoc scripsit et hoc signum (signe) impressit cum litteris supra positis in .V. linea.

1. ad vineam et alaudium interlineat.

114

1113, maig, 21

Bertran i la seva muller Ermengarda venen a Mir Ènnec una sort de terra, vinya i casa del terme d'Anglesola. Ho fan per necessitat de captivitat. Cobren el preu de deu morabatins.

ADS. Perg. 455; 316 × 126 mm.

In nomine Domini. Ego Bertran et uxor mea Ermengardis vinditores sumus tibi Mironus Enneg. Per hanc scripturam ven-dicionis nostre vendimus tibi una sorte de terra sive vinea et una casa que advenit nobis per successionem parentorum nostrorum sive per aprisionem vel per qualicunque voces. Est autem ipsa terra qui est vinea et ipsa casa in terminos castri Angelerola, in-tra comitatu Minorise. Et habet affrontaciones ipsa vinea a parte orientis in terra de Arnall Guillem de Ponts, de occiduo in vinea de Guilelm Talgavies vel de suos eredes, a parte .III. septemtrio-nali[1] in strata de Angelerola. Et affrontat ipsa casa in carrera, de alia parte in kasa de Briaco, de tercia in casas de Guitard Arnal. Quantum intra istas affrontaciones includitur quod nos habemus vel in omnibus modis habere debemus, sicut supra dictum est, sic vendimus tibi cum omni integritate, cum exiis et regressiis et pertinenciis cunctis. Nam et recipimus siquidem de vobis precium .X^{m}., morabetinos; propter quod precium, sicut superius scriptum

est, de nostro iure in dominium tuum et potestatem tradimus ad habendum vel possi-dendum vel quicquid fuerit tua voluntas faciendum. In tali videlicet modo convencione ut vos et vestra posterita faciam ipsum servicium qui inde debet exire omni tempore quia pro causa necessitate captivitatis vendimus tibi. Sane si nos venditores aut ullus homo vel femina qui ista carta vendicionis venerit pro inrumpendum, non hoc valeat perficere, set pro solo temptatu in duplo cogatur exsolvere; et in antea hec venditur (sic) firma permaneat, usquequo evi veniat finis.

Acta carta vendicionis .XII. kalendas iuni, anno .Vº. regnante rege Ledovico. Sig+num Bertran. Sig(+)num[2] Ermengardis. Nos qui hanc cartam vendicionis rogavimus scribere et manibus propriis firmavimus, testibus subter notatis firmare rogavimus. Sig+num Babot. Sig+n(um Gu)iribert.[3] Sig+num Mir Arnal. Sig+num Guilelm Arnal. Sig+num Iohan. Sig+num Arnal Guitard. Sig+num Petro Bases. Sig+num Talga Vies.

Raimundus subdiachonus, qui hanc cartam scripssi iussus et hoc signum (signe) impressi devotus in die et anno quo supra.

1. .III. interlineat sobre septem escrit en numerals romans. 2. Trencat. 3. Trencat.

115

1113, juny, 8

Concòrdia entre el prepòsit Gauspert i canonges i Bertran de Tarascó sobre uns alous de la Figuerosa. Cedeixen a Bertran la tercera part del condomini de la Font, i, en l'adquisició dels altres alous, s'ajudaran mútuament.

ADS. Perg. 456; 143 × 407 mm. Dues meitats per ABC.

Manifestum sit universis hominibus quod Gauzpertus, Celsone prepositus, et alii chanonici venerunt ad finem et concordiam cum Bertrando de Terasco de ipsis alodiis de Figuerosa, qui fuerunt de Arloyno et de uxore sua et de Petro Arloyno, filio eorum. Donant namque Gauzpertus prepositus et chanonici iam dicto Bertrando terciam partem de ipsa condamina de Fonte ex uno capite. Et propter hoc convenit Bertrandus Gauzperto preposito et chanonicis Sancte Marie Celsone quod clamet et requiret alia alaudia, sicut melius poterit sine engan, ubicumque invenire et cognoscere ea poterit. Et Gauzpertus prepositus et chanonici conveniunt Bertrando predicto quod adiuvent illum ad requirenda alaudia quale

aiutorium oportet eos facere. Et de ipsis alaudiis que primitus inde adquirere poterint, adiungatur tantum ad illam partem de Bertrando, quod equalis possit esse parti prepositi et chanonicorum. Quando vero alia alaudia inventa et adquisita fuerint, dividantur equali mensura et divisione infra chanonicos et Bertrandum iam dictum de Terasco, quantumcumque adquirere poterint, parum vel multum; quod ita laudat et firmat Bertrandus ut habeat hoc Sancta Maria Celsone et canonici iure perpetuo.

Actum est hoc .VI. idus iunii, anno.V. regni Ludovici regis. Sig+num Gauzperti prepositi. Sig+num Petri prioris. Sig+num Guilelmi Bernardi. Sig+num Bertrandi de Tarasco. Nos qui hoc scribere mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Petri Guilelmi de Bioscha. Sig+num Petri Guilelmi de Yvorra. Sig+num Raimundi Nigri. Sig+num Eraudi. Sig+num Poncii Bernardi.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (signe) impressit.

116

1113, agost, 27

Testament de Berenguer Tedmar i de la seva esposa Sicarda, on fan marmessors Pere Donell, Bernat Ramon i qui sobrevisqui dels dos testamentaris. Lleguen a Santa Maria de Carbasí i als seus clergues bous i blat. Realitzen altres llegats a Santa Maria de Solsona sobre Riner, Ardèvol i Carbasí; i finalment donen altres béns immobles als fills, Martí, Bernat, Ermessenda, Maria, Guilla i Guillem.

ADS. Perg. 465; 283 × 130 mm.
ADS. Cartoral I, doc. 140, f. 53v.

In Dei eterni et Salvatoris nostri Ihesu Christi. Ego Berengarius Tedmari et coniux mea Sichards timemus penas inferni et cupimus pervenire ad gaudia paradisi, rogamus nos amicis nostris, id sunt Pere Donel et Bernard Ramon et unum de nos qui super vixerit, precamur vos amicis nostris supra scripti ut si mors nobis advenerit antequam alium testamentum facimus, plenam potestatem abeatis apprehendere ipsum nostrum avere. In primis, relinquimus in ipsa Mansione parilium unum de bous et uno asino cum suo argumento. Et ego Berengarius relinquo ad Sancta Maria de Cherbasi emines .III. de blad et ad eius clericis similiter; et unum bovem inter clericos per missas et ad ipsa opera Sancte Marie. Et dimittimus ad Sancta Maria de Solsona in vita nostra

ipsas compras que fecimus in termino de Riner, sive de Ardeval, videlicet ipsa vinea qui fuit de Guilelm Bernard et de Compan Bernard, qui est ad Timoners; et alia vinea qui est in Comma Empresa, sive ipsa vinea que est in Coma de Marchuz, et unum caput mansum cum suis pertinenciis, que est in Ardeval. Et ad Sancta Maria de Cherbasi pecia .I. de vinea qui fuit de compra de Guifre Suner; et alium qui remanet de ipsa tercia parte donetis in quale mercede et meliore estimare potueritis. Dimitto ad filios meos Marti et Bernard ipsum directum que habeo in Nadarii sive in Cherbasi, chasas cum terras et vineas et cum duos cellarios, exceptus chasas qui tenet se illas prope chasas de Ramon Guifret, qui est condam. Illas chasas dimittimus ad Ermesen et Ermeniards et Maria. Dimitto ad Marti per melioracione terra et vinea qui est ad Alarig super via. Alium qui remanet ad filias meas Ermesen et Guila dimitto. Ipsum alaudem qui cum in vinea qui fuit de Perica dimitto ad Marti et ad Bernard. Dimitto ad Ermeniards ipsum alaudem qui fuit de Eribal, cum ipsa sort qui fuit de Ramon Duran, cum ipsas vineas qui fuerunt de Labad; et dimitto ad Guila semodiata .I. de terra et alia de vinea; et ad Marti et ad Bernard dimitto ipsum alaudem qui est ad Chaca; et dimitto ad filium meum Guilelm ipsum meum directum de Valmanna solidamente, excepto cubo .I. et tona .I. qui est de Ermeniards; et dimitto ipsum alaudem de Setvias ad Marti et ad Bernard. Et qualis de illis primus obierit de hoc seculo sine infante de legitimo coniugio preveniat sua hereditas alium fratrem.

Factum istum testamentum .VI. idus kalendas setembris, anno .VI. regnante Ledovico rege. S+num Berenger. S+num Sichardis, qui istum testamentum fecimus scribere et firmavimus et testes firmare rogavimus. S+num Petrus Donel. S+num Bernard Ramon. Sig+num Arnallus sacer.

Petrus sacer rogatus scripsit die et anno quod sup(signe)ra.

117

1113, setembre, 6

Testament de Bernat Bermon, on nomena marmessors el vescomte Bernat, la vescomtessa i Arnau Bernat de Fals. Dels deutes del vescomte de Cardona i altres béns mobles i immobles fa llegats a l'Hospital de Jerusalem, al Sant Sepulcre, a Sant Pere de Roma, a Santa Maria de Solsona, a Sant Jaume de Galícia, a

Sant Jaume de Calaf, a Sant Pere de Casserres, a Santa Maria de Lillet i a la seva germana Ermeniarda.

ADS. Perg. 473; 422 × 226 mm.
Bibl. J. SERRA I VILARÓ, Història de Cardona, llib. 1, p. 172.

In nomine Dei eterni et Salvatoris nostri Ihesu Christi. Ego Bernardus Bermundi, que sum in domo mea, loquela plena et me-moria integra, et timeo ut non veniat repentina mortis casu, et propter hoc volo hunc testamentum de rebus meis fieri decrevi, ut quiquit insubter adnixum fuerit decretum, firmis et stabilis permaneat omnique tempore. Et rogo ut fiant helemosinarii mei, id sunt Bernardus vicecomes et ipsa sua mulier vicecomitissa et Arnallus Bernardi de Falcs. Precipio namque vobis iam dictos helemosinariis meis ut si mors michi advenerit in isto anno aut in alio aut antea quam alium testamentum possum recuperare istis manimessores mei iam nominati plenam potestatem habeatis ad honore, vel distibuere ipsum meum avere, sicut ego vobis iniungo in istis scripturis. In primis de ipso debito de vicecomite de Cardona, quinquaginta moravetins ad ipso Ospital de Iherussalem, et de ipso debito de vicecomite .XXXª. ad Sancti Sepulcri et ad Sancti Petri Roma, vicecomite .X moravetins, et ad Sancta Maria de ipso Pug .XXXª. et duo, et ad opera de Sancta Maria Celsona vicecomite .XII. moravetins, et ad opera de Sancti Iacobi de Gallicia libra et media de plata fina ipso vicecomite, et ad opera de Sancti Petri et de Sancti Saturnini de Mirambel sestarios .II. ordii et sestarios .II forment et sestarium .I spelta, et ad suos clericos migeres .VI ordii per misses, et ad Sancti Iacobi de Calaf sestarios .II ordii, et ad Sancti Petri de Castserres quarta .I ordii et alia de forment, et ad Sancti Vincencii Cardona sestarios .II. ordii et sestarios civada et alium qui remanet de pane et vino remaneat ad ipsa vicecomitissa per misses quem faca cantar trentanarios .V. Et relinquat ad Malet ipsum meum caval et meum scud et mea spada et lanca et meam lorica. Et si era perdud in servicium de vicecomitte, que illi emendasset. Et remaneat ad Malet ipsum mul falbo; et remaneat ad Sancti Petri de Castserres cubo .I. maiore et tonna maiore; et ad Raimundus Bosom bovem .I. meliorem; et alios boves qui remanent et ipsa somera maiore per meos debitos, et si remanet nullam rem de ipsos debitos, date per misses. Et ipso alaude que habeo in castro Mirambel remaneat ad Sancti Petri de Castserres; ipso alaudio de Pug de Ramio, post hobitum meum solidamente et ipsum meum malol que habeo in Fonte Coberta ves casa Berenguer Iron, relinquo ad Sancta Maria de

Liled; et alium qui remanet de terris et vineis, casas, casalibus, ortis, ortalibus, hoc totum quod ad usum hominis pertinet vel pertinere debet, sic relinquo ad ipso vicecomite vel ipsa vicecomitissa, post obitum meum. Et in tali pactu quantum illum tenent que incendatis per unumquemque annum lampeda .I. ad Sancti Petri de Castserres, de ipso die de primer luns de ipsa quadragesima usque in alio die Pasca, que crem de dies et noctes; et post obitum de illos ambos iam dictos remaneat ad Sancti Petri de Castserres per alaudem. Et ipsa mea tercia partem de ipsum castrum de Conesa, cum suis pertinenciis et ipsum alaudem qui fuit de meos avunculos sic relinquo ad Arnal Bernard de Falcs. Et ipsum alaudem de Nitols remaneat ad Sancti Vincencii de Cardona. Et ipsum alaudem que habeo in Trulars, sive ipsa vinea de Cleriana remaneat ad Sancta Maria Celsona. Et ipsum fevum que habeo in Cleriana et medietate de ipso molino que ibi habeo per alod, sic relinquo ad Guilelm Bernard, nepoto meo. Et ipsum blad que habeo in Sancta Maria de Liled, que remaneat ibi ad Sancta Maria per misses. Et ipsa pignora que ibi habeo per duodecim uncias, remaneat ad Sancta Maria de Liled et ad Sancti Iacobi de Frontenga per equaliter. Et ipsas equas que habeo apud Arnall Ponc et ab Ponc ipsa mea tercia parte, sic relinquo ad Sancta Maria de Ripol. Et ipsum alaudem de Ocella, que Guilelm Ramon me iachex post obitum suum, relinquo ad Sancta Maria de Serabona. Et ipsum fevum que ego teneo per Guiem Ramon relinquo ad Poncius de Liled. Et ipsum blad que ego debeo aver in Oucela remaneat ad Ermeniards, soror mea. Et ipsa pignora que ego teneo de Guiem Ramon, aunclo meo, qui est a Onces, relinquo ad Ermeniards, soror mea, et teneat tantum usque illi donent .XXX et V solidos grosos cerdanos. Et ipsum alaude qui est in Mirambel, qui fuit de Estafania de Serrera, remaneat ad ipsa vicecomitissa. Et si habebat Estafania nullum filium qui fuisset bonum, quod teneat per ips<a> vicecomitissa et serviat illi. Et post hobitum de vicecomitissa remaneat ipso sennorivit ad Sancti Petri de Castserres. Et si non habuisset filium qui bonus fuisset, remaneat quam alium remanet ad Sancti Petri per alod. Et est manifestum. Et qui hunc testamentum disrumpere vel inquietare voluerit, in primis iram Dei incurrat et cum Iuda traditore simul porcione accipiat.

Facto hunc testamento memoriale VIII idus septembis in anno .VI°. regnante Ledovico rege. Sig+num Bernardus Bermundi, qui istum testamentum feci scribere et firmavi et ad testes firmare rogavi. Sig+num Berengarius Raimundi. Sig+num Raimundus Bo-

nus Homo. Sig+num Malet. Isti sunt testes, visores et auditores et firmatores. Sig+num vicecomite. Sig+num vicecomitissa. Sig+num Arnallus Bernardi de Falcs. Isti sunt manimessores.

Gerallus subdiachonus rogatus scripsit cum damnatas in linea vel emendatas, sub die et anno (signe) quo supra.

Et mas .I. de pignora, qui fuit de Guifre Liula qui est in Aucela remaneat ad Ermeniars, soror mea. Quantum que donet Ramon Ponc ad illam, solidos .XIII. gros; et de precium de sua mula debebat Guiem Ramon solido .I. gros et medio. Et donat illi ad opera de Sancti Petri de Oucela et Guiem Guodinar, sacristano de Liled, donet solidos .III. de iacheses, aut luminaria de Sancta Maria de Palat.

118

1113, octubre, 1

Definició que féu Mir Guillem a Berenguer Ramon i a la seva muller Belisenda del capmàs de Riucanals i dels alous de Tresvix, de Solsona i d'Hortoneda, terme de Riner; del que tenia a Volp Segura, a la Serra de Sant Jaume i a Montfalcó i altres llocs de la Segarra.

ADS. Perg. 458; 323 × 132 mm.
ADS. Perg. 459. Còpia contemporània.

Hec est exvacuacio vel definicio que fecit Mir Guilelm ad Berenger Raimundi et ad uxor sua Belisendis vel ad illorum infantes. Exvacuavit et definivit Mir ad Berenger et ad uxor sua ipsum cap manssium de Riucanalls et ipsum allaudium de Tresvix vel de Solsona apud ipsum capud mansium de Oliva, sive cum ipsa hec omnia de Ortoneda, et quantum habet ad ipsum castrum de Riner, qui fuit de Gilelm Gerbert vell (sic) de Guilelm Oliva, aput ipsum totum que abebat in Volp Secura et ipsum que abebat in Serra de Sancti Iacobi aput ipso alaude, vel vineas de Porcarica vel in Mug Rez et in Vingolles. Id sunt terras et vineas, kasas, cassalibus, ortalibus, cultis vel ermis, pratis, pascuis, silvis, garriciis, vieductibus vel reductibus, prono vel plano, aquis, aquarum, petras, petrarum, cum illorum arboribus qui infra sunt, pomiferis vel inpomiferis, sive cum illorum pertinenciis que abebant vel abere debebant in cuntisque locis, cum illorum afrontaciones. Et insuper exvacuavit et definivit totum que habent in Monte Falco et medietatem de ipsos alaudes vel vineas de Gragana sive de Guardialada et totum quod supra scriptum est. Exvacuavit et de-

FUNDACIÓ NOGUERA

finivit Mir Guilem ad Berenger et ad uxor sua Belissen solidum et quietum ad suam voluntatem facere, sine nullam dubitacione. Et in antea si invenire potuerimus in alaude que non sciamus et recuperare potuerimus, habeamus illum in simul. Actum est hoc.

Facta ista exvacuacio vel finicio die kalendas octubris, anno .VI. regnante Ledovico regie. S+num Mir, qui ista exvacuacio man-davi scribere et ad testes firmare rogavi. S+num Arnall Guilelm de Riner. S+num Berenger Compag de Gragana. S+num Bernade de Vilaro. Isti sunt testes cum aliorum plurimorum omnium.

Arnallus subdiachonus rogatus scripsit die et anno (signe) quod supra.

119

1113, novembre, 8

Conveni de Vidià i la seva muller Beatriu amb Guillem Dalmau i la seva esposa en què donen el castell de Malgrat, cavallers i drets feudals. Els segons retornaran la potestat del castell sempre que els ho sigui demanat, i ajudaran en l'host i cavalcada.

ADS. Perg. 460; 172 × 170 mm.

Hacta est conveniencia que fecit Vidiano et coniux sua Beatriz ad Guilelmum Dalmaz et ad coniux sua. Comane li ipso kastel de Malgrad et donat illi ipsos cavallarios cum ipsos feus que tenent solidament, et sic donat illi manament et districtum et senioriu, et sic donat illi in ipsum castrum vineas unde habeat tona .I. de vi, et donat illi medietate de ipso servicii et de ipsos placitos que illi habet in dominico. Propter ipsa donacione convenit Guilelm Dalmaz a Vidia et ad coniux sua que donat illis potestate de ipsum castrum quantas vices illi demandet per si et per suum misaticum ad illi et a coniux sua et ad quemque unum in suo cabal, et que illi atena apud ipsa honore ad illi ad cui nec dubitare modo. Et sic siat adiutor et defensor de ipsa honore que hodie habet aud in antea apud suo consilio acaptara quantra cunctos homines vel feminas, exceptus ipso comite de Barchinona et Ponz Ug et vice comite de Cardona; et de illis que li liuras per meo corpus unum cavalarium apud ipsos de supra scriptum castrum et in hostes et in cavalgades que illi est Ivo, sicut quam illis debuint facere ipsos cavallarios.

Hactum est hoc .VI idus novembris, anno .VI regnante Leduvicco rege. Sig+num Vidia. Sig+num Beatriz, qui ista conve-

niencia (mand)avimus[1] scribere et manus nostras firmamus et ad testes firmare (roga)mus[2]. Sig+num Marti Ugbert. Sig+num Arnali Pere Salad. (Si)g+num[3] Bernard Arnall. Sig+num Mir Guilelm de Crudlada. (S)ig+num Ramon Arnallus. Sig+num Guilelm Dalmaz.

1. Trencat. 2. Trencat. 3. Trencat. 4. Trencat.

120

1113, desembre, 20

Guillem Senescalc i la seva família donen a Santa Maria de Solsona l'església de Sant Fruitós, prop de Sentmenat, amb el cementiri i un mas, tot en el comtat de Barcelona; ho tindrà Arnau Guibert mentre visqui; després passarà a l'església de Solsona.

ADS. Cartoral I, doc. 72, f. 31v. Publicat en la Col·l. Penedès, doc. 37.

121

1114, febrer, 2

Concòrdia entre Salvà i Sicarda, d'una banda, i Bernat Guifred i Ermessenda, de l'altra, sobre quísties, toltes, forces i altres drets feudals, dels quals Bernat i Ermessenda es quedaran les dues terceres parts, i del castell de Llanera només els pertocarà la tercera part; aquests es podran quedar la meitat dels plàcets, lleixius, disputes i caça, i hauran de fer host i cavalcada i donaran cada any a Salvà quinze morabatins d'or en cavalls o muls.

ADS. Perg. 457; 174 × 142 mm. Trasllat del segle XIII.

Hoc est translatum bene et fideliter gestum .V^{o} kalendas februarii sub Christi Incar(nationis) (...)[1] XV°III°: Anno .VI°. regnante Ludovico rege .IIII°. nonas febrarii sic fuit placitum et concordia inter Selvan et coniux (infrascri)ptum[2] Sicardis, et Bernardus Guifredi et mulier sua Ermesendis. Donet Selvan et uxor sua ad Bernardus et ad coniuge sua de ipsas questias vel toltas sive de ipsas fortias tertiam partem et retinuerunt illis .II. partes et quoniam illis faciant iam dictas fortias vel toltas quam acaptes in kastrum Lanera, faciant ad consilium de Bernardus sua, et ipsos placitos et lexivos vel rixines aut cazas habeant permedium, et ipsas ostes et civa- das (sic) habeant quomodo solent habere vel dividere, et ipsas oblias sunt solidas de Bernad Guifredi. Et si Bernardus mitit cavaler in kastrum Lanera, tale mitit ille qui siat ad obatum,

que faciat suo servitium ad Selvan et ad ille Bernado, et mandet Bernardus ad ipso caver (sic) que faciat illi ad Selvan ostes et cavalcades, placitos et curtes et seguis. Si Selvan inde non faciunt torte ad Arnal Pere et ad Bernardus Guifredi vel ad ipso cavaler, et Bernad cavaler attendat suam solidanza ad Selvan, quomodo scriptum est et in alia conve-nientia que iam habuerint facta et donet Selvan a Bernad Guifre per totos annos morabatinos .XV. in cavallos vel mulos ad valentum auri; et ipsos recoptos habeant quomodo dividere aut abere solent in retro temporis. Et hoc venit ad concordium vel ad finem de illas totas rancunias qui habiliunt illis unum de alium; sic se finivit pro fide sine nullo enganno.

Et hoc fuit factum in presentia de Guilelmus Dalmacii de Cervaria et Arnardus Petri de Pontis, Santius Lobera et Berengarius Sendri, Petrus Ramundi de Sinel (sic) et de Girbert Ug et Petrus Raimundi Sanauga, Berengarius Geralli, Pontius Guilelmi, Pere Sancti Domi, Arnat de Riner, Berenger de Munte Corthes et Pere Arnalli, Berengarius Bermundi, olim de Cardona, Pere Arnal de Ioval et alii plures que ibi fuerunt, tam milites quam sacerdotes vel alii homines agricoli.

Sig+num Selvani. Sig+num dompna Sicardis. Sig+num Bernardus Guifredi. Sig+num Ermesendis domine. Nos qui ista convenientia fecimus et mandavimus scribere vel firmavimus. Ber-nardus sacer, qui hoc scripsit cum literis suprapositis, die et anno (signe) quod supra.

Bernardus, levita atque scriptor de Rivo Agello, qui hec translatum scripsit et sig+num suum impressit.

1. Trencat. 2. Trencat.

122

1114, febrer, 3

Ramon Arnau i Guillem Arnau i família cedeixen els molins de Rodamilans amb els estris i les terres i cases a Guillem i Ermessèn. Es tracta d'un contracte d'arrendament a perpetuïtat. El patró rebrà cada any la meitat dels fruits i el terç de la moltura. Els patrons pagaran dos porcs que alimentarà l'arrendatari i al cap de l'any n'hi haurà un per a cada part contractant.

ADS. Perg. 463; 220 × 192 mm.

In Dei nomine. Ego Raimundus Arnald et Guillem Arnald et coniux mea Raimunda cum filiis et filiabus nostris, nobis elegit bonam voluntatem ut faciamus cartam donacione ad Guillem et

ad coniux eius Ermesen et posterita eorum. Per hanc scriptura donacionis donamus vobis molendinis .III. per mulneria cum totis eorum argumentis et cum ipsos alaudes qui ad ipsos molendinos sunt vel in[1] ipsa ribera de Cardosner, et cum ipso campo qui fuit de Oromir. Donamus vobis totis per medietate et cum ipsis aliis allaudis quem in antea potuissemus comparare et cum ipsis locis. Est autem predicta omnia in chomitatu Urgel, infra terminos de Ollius, in locum nomitatum Roddamilans. Afrontaciones autem sunt de parte horientis in Choscollera, de meridie in torrent Saddi, et de tercia in Pichamolla, de quarta vero parte in vineas qui fuerunt de Arnald Iocre. Quantum infra istas afrontaciones includunt et isti termini continent sic donamus nos vobis ipsos molendinis et cum ipsos allaudes qui supra scripti, ut teneatis et posideatis vos et posterita vestra per nos vel per posterita nostra; et siatis ad nos fideles quomodo melius potueritis et nos ad vos; et ipsas chasas que abemus ad ipsos molins que abetis factas vel in antea faciatis abeamus per medietate, et ipsas plantas que faciatis similiter. In tale vero conventu donamus donamus[2] nos suprascripta ad vos Guillem vel posterita vestra ipsis tribus molendinis per mulneria, ipsam terciam partem de ipsum splet qui inde exierit, et medietate de ipsis alaudis et cum chasas, ut teneatis vos et posterita vestra per unumquemquem annum duos porcos, et nos donemus ipsos duos porcos qui bonis siant per nutrir; et quando abueritis tenguds ipsos duos porcos, uno anno abeatis vos unum et nos alium; et est manifestum. Siquis omo vel femina qui ista carta inquietare voluerit in duplo vobis componat aut componere faciatis, et ista carta stet firma omni tempore et non sit disrupta.

Facta ista carta donacione .III^io^. nonas frebroari anno VI regnante Ledovicho rege. Sig+num Guillem Arnal. Sig+num domna Raimunda. Sig+num Pere. Sig+num Arnald, qui ista carta man-davimus scribere et testes firmare rogavimus. Sig+num Ramon Berenger. Sig+num Berenger Fabri. Sig+num Ramon Ualger. Isti sunt testes visores et auditores.

Petrus sacer, qui hoc scripsit (signe) et hoc signum inpressit.

1. in interlineat. 2. Repetició innecessària.

FUNDACIÓ NOGUERA

123

1114, març, 19

Ponç Ramon ven a Santa Maria de Solsona una peça petita de terra situada al camí d'Alteracs, tocant a l'alou de la mateixa església, dins el terme de Solsona. N'ha cobrat dos sous.

ADS. Cartoral I, doc. 222 f. 83r.

In nomine Domini. Ego Poncius vinditor sum Sancte Marie Celsone. Per hanc scripturam vindicionis nostre vindimus namque ei unam petiolam terre qui michi advenit per voces genitorum meorum sive per qualicumque voces. Est autem hec terra in comitatu Urgelli, in terminibus Celsone, subtus mansum qui fuit patris mei, subtus viam que pergit ad Altarax. Affrontat autem de tres partes in alodio prephate Sancte Marie, de quarta in alodium nostrum. Quantum infra prafatas quatuor affrontaciones includunt, sic vindimus prephate Sancte Marie iam dictam terram nostram, cum exiis et regressiis et pertinentiis cunctis. Accipio autem precium ex ea solidos .II. Et est manifestum. Quod si nos aut aliquis homo vel femina, nobilis vilique persona, qui contra hanc cartam vindicionis venerit pro inrumpendo, non hoc valeat vindicare, set pro solo conatu induplo cogatur persolvere. Et insuper hec donatio tandiu firma permaneat usquequo finis evi veniat.

Acta carta vendicionis .XIIII. kalendas aprilis, anno .VI. regnante Leudovico rege. Sig+num Poncii Raimundi. Sig+num Arnalli Guitardi. Sig+num Petri Gifredi. Sig+num Ramundi vezcomte. Nos omnes laudamus et firmamus et auctorizamus hanc donationem sponte et voluntate.

Petrus scriptor et huius scripture auctor, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc signum (signe) impressi.

124

1114, maig, 18

Guilla, Maria, Arsèn, Pere, Moragues, Ramon i la filla d'Arsèn venen a Santa Maria de Solsona una terra campa i una vinya situades a Mardons d'Ardèvol, comtat d'Urgell, a prop del camí ral. N'han rebut el preu de deu sous.

ADS. Cartoral I, doc. 137, f. 52v.

In nomine Domini. Ego Guila et Maria et Arsen et Pere et Morages e<t> Ramon et filia de Arssen venditores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone vel ibidem Deo servientibus. Per hanc scripturam vendicionis nostre vendimus Deo et Sancte Marie pecia .I. de terra franca et pecia .I. de vinea, qui est a vinea de Oliba; qui nobis advenit per avior sive per parentorum vel per ullasque voces. Est autem hec omnia in comitatu Urgellensi, infra termineis de Ardeval, in locum que vocant Amardons. Habet

autem affrontaciones ipsa pecia de terra et ipsa pecia de vinea, de una parte in ipsa via carral, de .II. in ipso torrent qui discurrit per tempus pluviarum, de tercia in alaudio de Sancte Marie Celsone, de .IIII. in alaudio de filius de Iozbert. Quantum infra istas affrontaciones includunt sic vendimus nos ad Sancte Marie Celsone, quantum nos ibi habemus, per nostra bona voluntate, totum ab integrum, propter precium sollidos .X. Et sic deo (sic) nostro iuro in vestro tradimus dominio et potestate ad faciendam vestram voluntatem. Quod si nos vel posteritas nostra vel cuiuslibet homo vel femina aut consan-guinarius noster qui hanc carta inquietare aut disrumpere voluerit in duplo componat ad Sanctam Mariam vel suis servientibus.

Facta hanc carta vendicionis .XV. kalendas iunii, anno .VI. regnante Leudovico rege. Sig+num Guila. Sig+num Maria. Sig+num Arsen. Sig+num Pere. Sig+num Morages. Sig+num Ramundi. Sig+num ista filia de Arsen, qui ista carta vindicionis rogavimus scribere et testes firmare rogavimus. Sig+num Guilelm Iozbert. Sig+num Arnall Iozbert, qui sumus visores et auditores. Poncius presbiter (signe). Sig+num Mir Guifret. Sig+num Bernarde Sinfret.

Iohannes presbiter, qui hanc carta rogatus scripsit sub (signe) die et anno quo supra.

125

1114, novembre, 2

Bernat de Ribagorça dóna a Santa Maria de Solsona i a la seva canònica uns molins que són al comtat d'Urgell, a la ribera de l'Altés, al lloc anomenat Burina. De l'arrendament dels molins se n'encarregarà Santa Maria de Solsona, però la canònica mentre visqui li donarà la meitat dels esplets. Després de la seva mort tot serà de Santa Maria i de la seva canònica.

ADS. Perg. 466; 230 × 140 mm.

Universis sit cognitum quod ego Bernardus de Ribacorca dono et diffinio Sancte Marie Celsone et eius Cannonice molendinos illos quos pater meus dudum ei reliquit. Tali quoque racionem facio hanc diffinicionem ut Sancta Maria et cannonici eius stabiliant ipsos molendinos, et ego habeam medietatem fideliter de ipsis expletis qui inde exierint in vita mea. Post obitum vero meum remaneant ipsi molendini iam dicte Sancte Marie, ut habeat absolute et libere omni tempore cum ingressibus et regressibus eorum

et cum omnibus pertinentiis suis. Et sunt iam dicti molendini in comitatu Urgelli, in alveo de Aotes, in loco quod vocatur Burina.

Actum est hoc .IIII. nonas novembris, anno .VII. regni Ludovici regis. Sig+num Bernardi de Ribacorca. Sig+num Ermesendis, coniugis eius. Nos qui hoc mandavimus scribere et propriis manibus firmavimus et testes ut firmarent et rogavimus. Sig+num Raimundi sacerdotis. Sig+num Bernardi de Solario. Sig+num Petri Bonifilii. Sig+num Petri Guilelmi.

Raimundus diachonus, qui hoc scripsit et hoc sig (signe) num impressit.

126

1114, novembre, 30

Pere Ramon i la seva muller Ermessenda amb els fills i filles venen a Santa Maria de Solsona una mujada de vinya al pla de Bergús, a prop del camí ral i de les vinyes vescomtals. N'han rebut l'equivalent de vint sous de moneda jaquesa.

ADS. Cartoral I, doc. 256, f. 96v.

In nomine Domini. Ego Petro Ramundo et coniux mea Er-messindis, cum filios et filias suas, vinditores sumus Domino Deo et Sancte Marie de Solsone vel ad eius canonicis. Per hanc scriptura vindicionis nostre vindimus vobis modiata .I. de vinea cum terra ubi est, qui nobis advenit de parentorum vel per donatione de Fruga, avio meo, et per qualicumque voces. Et est ipsa vinea cum terra infra terminos de castrum Cardona, in ipso plano de Begurcio, prope ipsas vineas vice comitales. Et adfrontat iam dicta modiata de vinea de parte orientis in ipsa via carrale qui pergit ad ipsa vila de Begur-cii, de meridie in ipsa vinea vice comitale, que tenet Gerbert Ugoni, de occiduo in ipso torrent qui escurrit prope ipsas vineas que fue-runt de Pontio de Dies, a parte vero circii in ipsa via carrale qui pergit per ipso plano ad domum Sancti Iohannis. Quantum infra istas quatuor affrontaciones includunt vel isti termini ambiunt sic vindimus vobis ipsa modiata de vinea cum terra, ipsas nostras vineas vel voces que ibi abemus vel abere debemus, ad vestrum proprium alaudem, cum exios vel regressios earum. Et est in precio placibile solidos .XX^{ti}. de moneda iachesa in rem valentem. Et est manifestum. Quod si nos vinditores aut ullusque homo vel femina qui contra hanc ista carta inquietare vel disrumpere voluerit, non hoc valeat vindicare, set componat

in quadruplum cum omni sua inmelioratione. Et ista carta firma et stabilis permaneat modo vel omnique tempore.

Facta ista carta vindicionis .II. kalendas december, anno .VII. regnante Leudovico rege. Sig+num Petro Ramundo. Sig+num Erme-sindis. Sig+num Remon Pere, qui ista carta mandavimus scribere et testes firmare rogavimus et cum manus nostre firmavimus. Sig+num Guilelmus Guilelmus. Sig+num Raimundus Bernardus. Sig+num Mironi Bernardus. Sig+num Ramundus Guilelmus, baiulo de Sancte Marie.

Martinus sacer rogatus scripsit sub die (signe) et anno prefixo.

127

1114, desembre, 12

Guillem Ramon i Magença venen a Santa Maria de Solsona una peça de terra del terme del castell de Solsona, comtat d'Urgell, en el lloc anomenat el Cos, que té a orient el Riu Negre. N'han cobrat l'equivalent de sis sous i mig.

ADS. Cartoral I, doc. 207, f. 77r.

In nomine Domini. Ego Guilelmus Raimundi et uxor mea Maientia vinditores sumus vobis Raimundo Guitardi, preposito Sancte Marie Celsone, et cannonicis eiusdem loci. Per hanc scripturam vindicionis nostre vindimus nos vobis unam petiam terre, que nobis advenit de parentorum sive per ullasque voces. Et est ipsa terra in comitatu Urgelli, infra terminos castri Celsone, in locum quem vocant ad ipso Coss. Et habent affrontaciones, a parte orientis in Rivo Nigro, ex alia vero parte in alaudio Raimundi Guifredi, de tercia vero parte in vinea Bernardi, de quarta vero parte in alaudio de nos vinditores. Quantum inter istas quatuor affrontaciones includunt et isti termini ambiunt, sic nos vobis ad alaudium proprium Sancte Marie vindimus absque ulla reservacione. Et accepimus a vobis cannonicis in precio placibile solidos sex et dimidium in rem valentem; et est manifestum. Et ista terra sic franca et legitima Domino Deo et Sancte Marie et canonicis eius, ut inde faciant quicquid voluerint. Sane si nos vinditores aut ullus homo vel femina qui contra hanc cartam venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vindicare, set in duplo componat cum omni sua me-lioracione. Et in antea ista carta vindicionis firma et stabilis permaneat modo vel omni tempore.

Acta ista carta vindicionis .II. idus decembris, anno .VII. regnante Ludovico rege in Francia. Sig+num Guilelmi Raimundi. Sig+num Maientie. Nos qui istam cartam vindicionis fecimus scribere et manibus propriis firmavimus et testibus firmare man-davimus. Sig+num Geralli Bernardi. Sig+num Guilelmi Sunerii. Sig+num Arnalli Guilelmi. Sig+num Bernardi Raimundi. Sig+num Petri Guilelmi. Sig+num Raimundi Guilelmi. Sig+num Bernardi Guilelmi. Sig+num Poncii Guilelmi. Sig+num Ermesendis. Sig+num Poncca. Sig+num Adalaidis. Sig+num Poncii Ramundi.

Gauzpertus sacerdos, qui hoc scripsi die et anno (signe) prefixo.

128

1115, febrer, 22

Guilla i la seva família donen a Ademar, Guilla i fills el mas que tenen a Sant Esteve de Tordera o Vilar, prop de l'alou de Sant Pere de Galligants. L'arrendatari ha pagat quatre sous; haurà de donar la meitat dels esplets i un cens anual de fruits del camp. Si el senyor li fes una tolta o força, Guilla ho esmenarà i en dóna garantia; l'arrendatari haurà de pagar la tasca al senyor Berenguer de Blanes.

ADS. Perg. 3631, procedent de Roca Rossa; 280 × 90 mm.

In (Christi nomine)[1]. Ego Guila i filiis meis (Petrus)[2] et Carbonellus, dona(tores sumus tibi)[3] Ademar et ad uxor tua Guila et filiis tuis et ad filias. Per huius scripturam donamus vobis ipsum mansum quod nos abemus in ipso Vilar, qui fuit de Arnallo Adlumar. Est autem ipsum mansum in comitatu Girundensi, in parrohechia Sancti Stephani Tordaria, in loco vocitatu Vilar. Advenit ad nos iam dictum mansum per comparacione et per filiolaticum. Affrontat iam dictum mansum a parte orientis in alodio Sancti Petri Gallicantu et de Oto, a meridie et ab occiduo similiter, a parte circi in Coma Crosa. Quantum inter predictas .IIII^{or}. afrontaciones resonant vel includunt sic donamus vobis totum ab integrum, cum exiis et ingresiis, propter precium solidos .IIII. de diners; in tale pactu que de ipsum fructum qui exiit de ipsos quercos de ipsa glan retinemus ipsa medietate per totum tempus, et faciatis ad nos sensum vel ad nostris per .I. quemque anni migeria .I. de civada, par .I. gallinarum, fogaces .II., perna .I. de octo dinarios. Et non faciatis nullum alium servicium ad nos neque ad nullo omo; et si nullo homo neque seniore nostro faciat in ipsum mansum nullam tolta sive forcia, nos emendemus

ad vos semper et sumus ad vos guarentis contra cunctos omines de nulla forcia. Et est super Berengario de Blanes et donetis tasca ad ipsum de omni fideliter. Et est notum. Et qui hanc scripturam donacionis disrumpere voluerit in duplo vobis componat et ista scriptura firma stabili permaneat omni tempore.

Actum est hoc .VIII. kalendas marcii, anno .VII. regni Ledovici rigi. Sig+num Guila. Sig+num Petri. Sig+num Charbonelli. Nos qui hoc laudamus et firmamus et testes rogamus, qui hoc firmamus. Sig+num Berengarii. Sig+num Bernard. Sig+num Adelgars. Sig+num Bernardo Raimundi. Sig+num Bernardo Archimbatli. S(ig+num)[4] Guisla de Blandis, marter (sic) Carbunelli, qui hoc laudo et firmo.

(Signe) Petrus levita, qui hoc scripsi sub sie et anno quod supra.

1. Trencat. 2. Trencat. 3. Trencat. 4. Trencat.

129

1115, març, 29

Mir Guillem i la seva muller Magença venen una vinya i una rovira a Freixenet, terme del castell de Riner. El preu és de setze sous de diners jaquesos en coses que ho valen.

ADS. Perg. 468; 246 × 129 mm.

(...)[1] ruvira cum terra (...). Advenit nobis prelibata omnia per voces parentorum vel per illasque voces adquisicionis. Et est hec omnia in (...)es de castrum Rivo Nigro, in villa Frexaned, ad ipsas defensas; et afrontant ipsas vineas[2] cum terras de parte orientis in via publicas, et de meridie in vineas de Arquimball vel suis eres, de occiduo in terra vel vinea de vos comparatores, a parte vero circi in vinea vel terra de nos vinditores et ipsa ruvira cum terra que ibi est, afrontat de parte orientis in vinea vel terra de Guitard Seniofred vel de suis eres, de alias quoque partes in ruvira vel terra de vos comparatores. Quantum inter istas afrontaciones includunt et isti termini continent vel ambiunt sic vindimus vobis ipsas vineas vel terra ubi sunt fundatas, cum ipsa ruvira et ipsa terra ubi est fundata, totas nostras voces que ibi abemus vel abere deberemus, totum ab integrum, cum exiis vel regresiis earum, ad vestrum proprium alodium, ut ab odierno die in antea de nostro iure tradimus in vestra dominia potestate et ad omniaque facere volueritis, propter precium solidos XVI. de dineris iaceses in res valentem. Et est manifestum. Quod si nos vinditores aut ullusque omo vel femina qui ista carta vindicione inquietare voluerit, in

duplo vobis componat. Et in antea ista carta firma permaneat modo vel omnique tempore.

Facta ista carta vindicionis IIII. kalendas aprilis, anno VII. regni Ludovici rege. S+num Mir Guilem. S+num Maiencza. S+num Pere. S+num Ermengaud. S+num Bernard, qui ista carta vindicionis rogavimus scribere et manus propriis per punctos firmamus et ad testibus firmare fecimus. S+num Ramon Guadall. S+num Pere Guilem de Ruvira.

Arquimballus presbiter rogatus scripsit (signe) sub die et anno quod supra.

1. Les tres primeres línies romanen gairebé esborrades i la resta del text és de difícil lectura. 2. vineas interlineat.

130

1115, març, 29

Pere Guillem i la seva muller Maria penyoren a Guillem Dalmau i a la seva muller Solerta un tros de vinya a Malgrat, per tres morabatins d'or; el mateix Pere ho menarà durant quatre esplets per a redimir el deute.

ADS. Perg. 469; 220 × 103 mm.

In nomine, ego, Domini, Pere Guilelm et uxor mea Maria inpignoratores sumus nos vobis t(ibi Guilelmu)s[1] Dalmatii et uxor mea (sic) Solertem. Per hanc scriptura inpignoracionis mee inpig-noramus nos pe(ciam)[2] uniam vinee nostra propria que abemus in termine de Malgrad, in ipsa ribera. Advenit ad me Pere predicta vinea per parentorum meorum aut per ullasque voces; et ad me Maria per meum X. Abet autem affrontationes predicta vinea de oriente in estrada, de meridie in vinea de Sancta Maria, de occiduo in ipso prad, circi vero parte in vinea de Ramon Rodllan. Quantum inter istas afrontaciones includunt sic mitemus nos in pignore prenominata vinea tota ab integrum, cum egressiis et exitibus suis usque ad .IIII^{or}. expletis, per morabetinis .III. in auro. Et que Pere Guilelm laboret ipsa vinea sine engann; et si ad istos .IIII^{or}. expletis est redemittam ipsa vinea recuperet Pere Guilelm ipsa pignora sine mora. Et si non, abeat Guilelmus ipsa vinea ad suum proprium alaudem, ad omnia facere quod volueritis. Et est manifestum. Quod si[3] nos impignoratores aut ullus omo vel femina qui ista carta impignoratione disrumpere vel frangere voluerit, in duplo componat aut componamus nos vobis.

Facta ista carta impignoracione .IIII°. kalendas aprilis, anno .VII°. regnante Ledovicus rex. Sig+num Pere. Sig+num Maria. Nos qui ista carta impignoracione fecimus scribere et testes firmare rogavi. Sig+num Pere Bonifil.

+Petrus Petrus Guilaberti sacer.

Bernardus levita, qui hoc scripsi die et anno quo sup(signe)pra.

1. Esborrat i trencat. 2. Trencat. 3. Segueix, ratllat, ego.

131

1115, maig, 7

Pere Ponç, la seva muller Ermessenda i el seu fill Ponç donen a Santa Maria de Solsona tot l'esplet que surti de les seves condamines de Calaf perquè sigui en benefici de les seves ànimes i les dels seus pares.

ADS. Cartoral I, doc. 176, f. 65v-66r.

In nomine Domini. Ego Petrus Poncii et uxor mea Ermessendis et filius noster Poncius, per hanc scripturam donationis nostre donamus Deo et Sancte Marie Celsone et eius chanonicis ipsam cunsuram tocius expleti quod exierit de nostra parte condaminarum nostrarum de Calaph; tali condicione quod nos prenominati donemus et observemus hoc iamdicte Sancte Marie Celsone pro animabus nostris et parentum nostrorum, ut omnipotens et misericors Deus dulcissimis precibus beatissime Marie matris eius nobis in presenti et in futuro seculo succurrere dignetur. Siquis vero homo vel femina istam cartam donationis nostre inquietare voluerit, nequeat perficere, set in duplo componat cum sua melioracione; et in antea ista carta firma sit.

Actum est hoc nonas may, anno .VII. regni Ludovici regis. Sig+num Petri Poncii. Sig+num Ermessendis, uxoris eius. Sig+num Poncii, filii eorum. Sig+num Petri, filii eorum. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Ramundi de Podio Pilato. Sig+num Aimeric. Sig+num Arnalli de Castello.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (signe) impressit.

FUNDACIÓ NOGUERA

132

1115, maig, 8

Ermengol VI d'Urgell dóna a Ponç Guillem el castell d'Olius amb els seus cavallers o castlans. Ponç farà els serveis acostumats al comte i tindrà Olius com a feu. Els castlans faran els serveis que pertoquen a Ponç.

ADS. Cartoral I, doc. 56, f. 39r.

In Dei nomine. Ego Ermengaudus, comes gracia Dei Urgellensis, dono tibi Poncio Guilelmi ipsum meum casteldum de Olius per feum, cum ipsos cavallarios qui sunt castlani de Olius, sive ipsos homines, cum ipsa tercia parte de ipsum meum dominicum quod abeo in Olius vel habere debeo; et dono ipsa casa de Poncio Bernardi, cum ipsa potestate quod ego Ermengaudus debuit abere, cum ipsa franchea, sive ipsum servicium quod ego abeo vel abere debeo, et ipsa casa de Tarascho, qui est de Arnald Mir. Similiter dono tibi ipsum servicium quod abeo vel abere debeo in ipsos meos castlanos de Olius, et vobis Poncio serviatis ferma ad me quomodo illos debebant servire et ipsa potestate. Si ego Ermengaudus inquisiero castel de ipso castelo ad vobis Poncio, donetis ad me ab ingradus et sine voluntate. Et ipsos castlanos similiter faciant ad me Poncio quomodo ego facio vos Ermengaudo. Et est manifestum. Siquis hominis vel feminis qui ista carta inquietare voluint in duplo componat ad cum sua inmelioracione; et in antea ista carta firma stabilis permaneat modo vel omnique tempore et non sit disrupta.

Facta ista carta donacionis .VIII°. idus madii, anno[1] .VII°. regni Ledovicho rege. Sig+num Ermengaudus, qui ista carta feci scribere et manu sua punctum impresu et ad testes firmare feci. Sig+num Bereher (sic) Rihar. Sig+num Bernardus de Taus. Sig+num Bafarul. Nos sumus testes visores et auditores.

Arnaldus levita rogatus scripsit sub die et anno quod (signe) supra.

1. Segueix r ratllada.

133

1115, maig, 24

Isarn i la seva muller Ermessenda venen a l'església de Santa Maria de Solsona i al seu paborde Gauspert els conreus que tenen a Malgrat, comtat del Berguedà. Han rebut de Gauspert trenta sous barcelonesos.

ADS. Cartoral II, doc. 79, f. 68r.

In nomine Domini. Ego Isarnus et uxor mea Ermessen vinditores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et Gauzperto preposito et aliis canonicis eiusdem loci omnes nostras plantas quas habemus in Malgrad. Sunt autem predicta omnia in comitatu Bergitano et in iam dicto castro de Malgrad. Et adveniunt ad me Isarno per vocem patris mei et matris mee, et ad me Ermessen per Isarni, viri mei. Sicut superius dictum est sic vindimus Domino Deo et Sancte Marie Celsone ad habendum et possidendum omni tempore. Et accipimus ex manu Gauzperti prepositi XXX. solidos monete Barchinone. Sane si nos vinditores aut aliquis homo vel femina istam cartam vindicionis inquietare voluerit, nequeat perficere, set in triplo componat; et in antea firma pernameat.

Actum est hoc .VIIII. kalendas iunii, anno .VII°. regno Ludovici regis. Sig+num Isarni. Sig+num Ermesendis uxoris eius. Nos qui hoc mandavimus scribere et firmavimus et testibus firmare rogavimus. Sig+num Pucullulli. Sig+num Petri Guilelmi. Sig+num Guilelmi Sinfredi. Sig+num Isarneta. Sig+num Petrus presbiter. Sig+num Berengarius presbiter. Sig+num Arnallus presbiter.

Raimundus, qui hoc scripsit et hoc sig (signe) num impressit.

134

1115, setembre, 15

La senyora Alsava dóna a Mir Mir i a la seva muller Alsava dues parts de les compres i plantacions que feren amb el seu marit, Mir, en el castell de Francmir. Ella en conservarà la senyoria mentre visqui.

ADS. Perg. 472; 319 × 70 mm.

In nomine Domini. Ego Alssava donator sum vobis ad te Mir Mir et a uxor tua Alssava. Per hanc scriptura donacionis me dono et facio vobis carta de ipsas duas partes de ipsas compras vel de ipsas plantas que ego feci ab virum meum nomine Mir. Et est ista hec omnia in comitatu Urgellensi vel in castrum Francmir, vel in cunctisque locis ubi abemus. Et afrontat ista hec omnia de una parte in col de Mirapol, de alia in ipsa Moxad, III in ipsos Iuvels de Mirapol[1], .IIII. in Bocne. Quantum inter istas afrontaciones includunt, sic dono ego ad vos iamdictos sine blandimento de nullos alios meos infantes; et in talle conventum quod ego Alssava siant dona et seniore in vita mea per bene et vos serviatis ad me secundum vestrum pose. Et post obitum meum remanead ad te

Mir et a uxor tua Alssava ad tua voluntate. Quod si ego donatore aut ulusque omo vel femina qui ista carta inquietare vel dirumpere voluerit, non hoc valea vindicare, set componat in duplo.

Facta ista carta donacionis XVII kalendas octuber, anos .VIII. regnante Leddovico rege. Sig+num Alssava qui ista carta donacionis mandavi scribere et testes firmare rogavi. Sig+num Gilelm Arnald. Sig+num Pere Gitard. Sig+num Ramon Gilelm de Cal, qui sunt visores et firmatores.

Beregarius subdiahonus (sic) qui ista carta rogitus scripsit (signe) sub die et anne quod supra.

1. Mirapol, interlineat.

135

1115, desembre, 21

Pere Seguí dóna a Santa Maria de Solsona i a Sant Pere de Madrona un mas, dos més que en depenen, i un parell de gallines. Hi posa la condició que ho pugui conservar com a feu de Santa Maria de Solsona, a la qual també deixa el seu cos per a la sepultura juntament amb els seus mobles. Tot és situat al terme de Madrona, entre el puig de Miralles i la creu de Pinell, comtat d'Urgell.

ADS. Cartoral I, doc. 166, f. 62r.

In nomine Domini. Ego Petrus Siguini per hanc scripturam donacionis mee dono Domino Deo et Sancte Marie Celsone et Sancto Petro de Madrona pro anima mea et parentum meorum meum mansum quem habeo in Madrona, simul cum duobus mansis qui huic mano subiecti sunt; et de meo iure trado in dominio et potestate predicte Sancte Marie et Sancti Petri iam dicti. Dono equidem in presenti iam dictis ecclesiis per tenezonem parilium unum de gallinis Sancte Marie Celsone, et alium Sancto Petro de Madrona. Tali racione dono hunc mansum cum sibi subiectis mansis ut ego teneam eos per fevum Sancte Marie iam dicte et canonicorum eius omnibus diebus vite mee. Post obitum vero meum habeat Sancta Maria Celsone mandamentum et districtum et senioraticum in prescriptis mansis, et duas pernas et duas partes ipsius dominicature quam habeo ibi. Et Sanctus Petrus habeat pernam unam et parilios .II. de gallinis et terciam partem dominicature mee quam ibi habeo. Dono iterum prenominati Sancte Marie corpus meum sepeliendum ubicumque obiero, vel ipsi canonici predicti loci recipiant me honorifice, cum universo

meo mobili. Sicut superius scriptum est, sic dono ego prescripte Sancte Marie et Sancto Petro meum ho-norem iam nominatum, et corpus meum ad obitum cum omni meo mobili dono Sancte Marie Celsone. Tali condicione facio hoc do-num quod nunquam de hoc aliud mandamentum facere nec ullo modo volumptate meam mutare possim. Sunt autem mansi isti in comitatu Urgelli, in termino castri Madrone. Affrontant namque de una parte in podio de Mirales, de alia in termino de Pedrosa, de tercia vero parte in cruce de Pinel. Quicquid infra istas affrontaciones hic mansis prescriptis pertinet dono ego Petrus Seguini iam dicte Sancte Marie; et de meo iure in eius trado dominio et potestate ad faciendam volumptatem suam, sicut superius scriptum est. Siquis vero istam cartam donacionis mee inquietare voluerit, nequeat perficere, sed in duplo componat quod frangere temptaverit; et in antea ista carta firma sit.

Actum est hoc .XII. Kalendas ianuarii, anno .VIII. regni Ludo-vici regis. Sig+num Petri Siguini, qui hoc scribi mandavi et firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Porcelli. Sig+num Petri de Soler. Sig+num Aimeric. Sig+num Raimundi Ysovardi. Sig+num Guilelmi Pelicer. Sig+num Poncii.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (signe) impressit.

136

1116, febrer, 19

Guillem Ramon i la seva muller Magença i Ponç Ramon i la seva muller Ermessenda venen a l'església de Santa Maria de Solsona les heretats o vinyes que tenen dins el terme de Solsona, sota l'església de Sant Gervasi, que els pervingueren dels pares. Estan a prop de Sant Gervasi i del riu Negre. El preu ha estat de cinc sous i mig de diners jaquesos.

ADS. Cartoral I, doc. 189, f. 69v.

In nomine Domini. Ego Guilelmus Raimundi et uxor mea Maientia et Poncius <et> uxor mea Ermessendis nomine, nos sumus in unum vinditores Deo eiusque Genitrici alme Marie, cuius ecclesia est sita infra terminos castri Celsone. Per hanc scripturam vindicionis nostre vindimus namque ei omnes nostras voces vel hereditates de ipsas vineas quas habemus infra terminos castri Celsone, subtus ipsam ecclesiam sancti Gevasii. Adveniunt autem nobis hec omnia per voces genitorum nostrorum sive per quascumque.

Terminantur autem a parte orientis in torrentem qui discurrit et descendit de Sancto Gervasio, sive in vineis de Arnallo Isarn, de meridie ascendit et descendit contra ipso rivo currente de Riner, et de occiduo in vineis que vocantur de Mir Mir, a parte vero circi vadit et ascendit contra ipsum Prad de Sancti Gervasii. Quantum infra istas quatuor affrontaciones includunt et isti ternini ambiunt vel continent sic vendimus prefate Sancte Marie et eius Canonice prefatas vineas, sive omnes vel voces quas habemus vel habere debemus infra omnes terminos castri Celsone, in cunctisque locis ubicumque invenire potuerit, prono et plano, totum ab integrum, cum introitibus et exitibus et omnibus sibi pertinentibus, totum vendimus prefate Sancte Marie et eius canonicis, propter precium placibile .V. solidos de denariis monete Iache et medium; quod est manifestum. Sicut superius scriptum est, hec omnia superius dicta de nostro iure in potestatem et dominium tradimus prefate Sancte Marie et eius Chanonice per fidem sine ullo enganno. Quod si nos vinditores aut aliquis homo vel femina, nobili vilique persona, contra hanc cartam vendicionis venerit pro inrumpendum, non hoc valeat perficere, set pro solo conatu in duplo cogatur prosolvere. Et insuper hec donacio tandiu inflexibus permaneat usquequo finis evi veniat.

Facta autem carta vendicionis .XI. kalendas marcii, anno .VIII. Leudovici regis. Sig+num Guilelmi Raimundi. Sig+num Magencia. Sig+num Poncii Raimundi. Sig+num Pere Poncius. Nos qui hanc cartam mandavimus scribere et propriis manibus firmavimus et testibus subter notatis firmare mandavimus scribere vel rogavimus. Sig+num Guilelmi Raimundi de Marcaro. Sig+num Arnalli Guilelmi. Sig+num Petri Durandi. Sig+num Petri Guifredi. Nos sumus testes visores et auditores. Sig+num Arnall Mir. Sig+num Ermengards.

Petrus, scriptor et huius scripture auctor, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc signum (signe) impressi devotus sub die et anno notatis superius.

137

1116, març, 19

Porcellet ven a Pere Ponç i a la seva muller Gueralda els seus drets a unes cases que havien estat de Bernat del Pont, situades prop de l'església de Sant Martí. El preu ha estat de set morabatins d'or.

ADS. Cartoral I, doc. 82, f. 34v-35r.

FUNDACIÓ NOGUERA

Notum sit cunctis quod ego Porcelet vinditor sum tibi Petro Pontio et coniugi tue Geralde ipsum meum directum quod ego habeo vel habere debeo in ipsas domos qui fuerunt Bernardi de ipso Ponto et de fratres suos atque sorores, qui sunt prope ecclesie Sancti Martini. Advenit michi per vocem predicti Bernardi, sive aut per ullasque voces; et est manifestum. Quem vero predicta hec omnia de meo iure in vestrum tradimus dominium et potestatem ad ves-trum proprium francum alaudium et liberum, ad facere vestram volumptatem, cum exiis et regressis, cum guttis et stillicidis, propter precium morabetinos .VII. in auro, sine enganno. Si aliquis hoc infringere voluerit in vinculo componat centum morabetinos in auro; et in antea hoc maneat firmum.

Quod est auctum .XIIII. kalendas aprilis, anno .VIII. regni Ludico rege. Sig+num Porcelet, qui ista vindicione feci et firmavi et testes firmare rogavi. Sig+num Porcelli. Sig+num Maiencie, pater et mater predicti Porcelle (sic). Sig+num Berengarii Cervarie. Sig +num Arnalli de Litos. Sig+num Bernard Bernard clerici. Sig+num Raimundi levita.

S(Signe) Guilelmi presbiteri, qui hoc scripsit die et anno quo supra.

138

1116, setembre, 21

Pere Guillem i Maria, la seva muller, venen a Santa Maria de Solsona una peça de terra anomenada Albereda, al terme del castell de Malgrat. Han rebut el preu de dotze sous.

ADS. Cartoral II, doc. 82, f. 59r.

In nomine Domini. Ego Petrus Guilelmi et coniux mea Maria vinditores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice. Per hanc scripturam nostre vendicionis vendimus illi unam peciam de terra que est Albereda, simul cum uno linario qui prope ipsam peciam terre est. Sunt autem hec omnia in comitatu Bergitano, in castro Malgrad. Affrontat autem a parte orientis in alaudio Petri Altemir et Guilelmi Sendredi, qui olim fuit, a meridie in flumine Cionis, a solis ocasu in ipso aquali molendini. Sicut isti termini continent et circumcingunt, sic vendimus Sancte Marie Celsone et de nostro iure in dominium et potestatem illius tradimus ad habendum et possidendum omni tempore. Accepimus a Raimundo Guitardi preposito et aliis canonicis .XII. solidos. Et in antea ista carta firma et stabilis permaneat omni tempore.

Facta ista carta vendicionis .XI. kalendas octobris, anno .VIIII. Ludovici regni. Sig+num Petri Guilelmi. Sig+num Marie. Nos qui ista carta vendicionis fecimus scribere et manibus nostris firmavimus. Sig+num Arnalli Guilelmi de Vila. Sig+num Ermessen. Sig+num Geralli Raimundi. Sig+num Petri Cuz. Sig+num Guilelm Guiffre.

Gerallus, qui hoc scripsit sub die et anno quo (signe) supra.

139

1116, octubre, 24

Hug Arnau, Ermeniarda, el seu fill Hug i família, havent tingut plets amb l'església de Solsona sobre el castell d'Alteracs, com que temen el judici de Déu i han escoltat bons consells, cedeixen a l'esmentada església el castell d'Alteracs i el seu terme, que és situat al nord de Solsona.

ADS. Perg. 474; 547 × 180 mm.

Cum ego Ugo Arnalli et uxor mea Ermeniards et filius meus Ugo Ugonis et ego Petrus Arnalli et uxor mea Eirovis, simul cum genero meo Petro Guilelmi et filia mea, coniuge eius, multociens cum clericis Sancte Marie Celsone de ipso castro Altaracis placita ut haberemus proponerem; et tandem bonis hominibus nobis persuadentibus cognovimus contra ecclesiam Sancte Marie nos male egisse; et que iuste adquisierat conati sumus iniuste rapere. Accepto invicem consilio, stultum absurdumque decrevimus esse ut pro temporalibus ultricia semper incendia subiremus. Quapropter nos omnes supra dicti, ne culpabiles in examine districti iudicii coram equissimo iudice ob hanc culpam inveniamur, quicquid iuste ibi vel iniuste vindicare curavimus in castro Altaracis vel in terminis eius, totum dimittimus, damus vel evacuamus Domino Deo et eius Genitrici, cuius intercessionem nobis in extremis positis subvenire credimus. Ideo in presenti facimus hanc donationem, ne nos vel aliquis posterite nostre in ipso castro vel eius terminis aliquid queramus, sed quicquid ibi habere debemus totum de nostro iure in iure et potestatem Sancte Marie tradimus, ad habendum et pos-sidendum[1] omni tempore sine ulla reservatione. Est autem castrum istud nomine Altarax in comitatu Urgelli, infra fines castri Celsone, (iux)ta[2] ipsa ecclesia Sancte Marie predicte, ad septentrionalem plagam. Habet autem affrontationes illud castrum, a parte orient(is i)n[3] terminis castri Olius, a meridie in terminis castri Celsone, in ip(sum) (...)[4] Sancte Marie, ab occiduo

in terminis castri Celsone vel in terminis castri Ladurcii, a septemtrionale parte in terminis castri Ladurcii. Quantum inter istas includunt afrontationes et isti termini (am)biunt,[5] totum damus et evacuanus Domino Deo et eius Genitrici sine ulla reservatione, propter remedium animarum nostrarum et genitorum nostrorum. Siquis sane contra istam cartam venerit ad inrumpendum aut inquietari voluerit, non hoc valeat vindicare, set in duplo componat cum omni sua melioracione.

Actum est hoc .VIIII. kalendas novembris, anno .VIIII. Ludo-vici regni. Sig+num Ugonis Arnalli. Sig+num Ermeniardis. Sig+num Ugonis Ugonis. Sig+num Petri Arnalli. Sig+num Eirovis. Sig+num Petri Guilelmi. Sig+num coniugis eius. Nos istam cartam fecimus scribere et manibus propriis firmavimus et testibus firmare man-davimus. Sig+num Mironis Bernardi. Sig+num Petri Seguini. Sig+num Raimundi, prepositi ipsius (ecclesie Sancte)[6] Marie. Sig+num Iohannis sacerdotis. Sig(+num Guile)lmi[7] Guadalli. Sig+num Rodlandi Bernardi. Nos omnes hoc vidimus et firmavimus.

Gerallus qui (hoc scripsit)[8] die (...)[9].

1. Segueix, ratllat, tra. 2. Trencat. 3. Trencat. 4. Trencat. 5. Trencat. 6. Trencat. 7. Trencat. 8. Trencat. 9. Trencat.

140

1116, octubre, 27 o 1118, octubre, 27

Ponç Hug, la seva muller Beatriu, Guerau Alemany i Arsenda donen a Santa Maria de Solsona un mas al comtat de Manresa, al castell de Copons, al lloc dit Canadell, per a remissió de les seves ànimes i de les dels seus fills Guillem i Arsenda.

ADS. Perg. 485; 394 × 188 mm.
ADS. Perg. 486. Trasllat de 1297

In nomine Domini. Ego Poncius Ugonis et uxor mea Beatrix[1] et ego Gerallus Alamandi et uxor mea Arsindis donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice. Per hanc scripturam nostre donationis donamus ei unum mansum, pro redemptione animarum nostrarum et pro anima filii nostri Guilelmi et mei mariti Arsindis. Est autem mansus iste in comitatu Minorise, in castro nuncupato Copons, in loco qui dicitur Cannadel. Damus quidem nos omnes supradicti Deo et ecclesie prefate istum mansum cum omni integritate, quantum nos ibi habemus vel habere debemus et quantum mansus ille hodie habet vel habere debet; et totum de nostro iure in illius tradimus dominium et potestatem,

ad habendum et possidendum omni tempore. Siquis sane contra istam cartam donationis venire temptaverit ad inrumpendum, nequeat vendicare quod voluerit, et tamen componat in quadruplum cum omni sua melioracione et insuper Sancti Spiritus feriatur gladio, quousque digne satisfactioni sponte si subiaciatur. Sicque ista carta firma et[2] stabilis permaneat omni tempore.

Actum est hoc anno a Nativitate Domini .Mº.Cº.XºVIIIº. era .Mª.Cª.Lª.VIª. indicione. XIª. VIº. kalendas novembris, anno .VIIII. Ludovi regni. Sig+num Poncii Ugonis. Sig+num Beatricis, coniugis eius. Sig+num Geralli Alamandi. Sig+num Arsindis, uxoris eius, qui istam cartam fieri preceperunt et testibus subscriptis firmare iusse-runt. Sig+num Berengarii de Granana. Sig+num Berengarii Sendredi. Sig+num Arnalli Raimundi. Sig+num Bartolomei. Sig+num Raimundi Mironis. Sig+num Radulfi. S(signe) Petri Arnal.

Gerallus, qui hoc scripsit die et anno quo (signe) supra.

1. Segueix, ratllat, nos i. 2. Segueix, repetit, et.

141

1117, gener, 21

Testament de Guadall Aimeric; fa marmessors a Arnau Bernat de Sant Just, Bernat Guillem d'Isanta i la seva muller. Dóna llegats per a la seva ànima a Santa Maria de la Torre, a l'Hospital de Jerusalem, a Sant Andreu de Clarà, a Santa Eulàlia de Timoneda, a Santa Maria de la Seu, a Santa Maria del Pla de Sanaüja, als seus néts Arnau i Ferrer i a la seva muller. Entre els béns deixa molts masos.

ADS. Perg. 475; 536 × 147 mm.

In Dei nomine. Ego Guadaldi Eimerig iaceo in lectulo meo in egritudine, timeo et paveo penas inferni et cupio pervenire ad gaudia paradisi et ad incolam Ihesu Christi; et ideo iubeo atque discerno ut siant elemosinarii mei. Id sunt Arnallus Bernardi de Sancti Iusti et Bernardus Guilelm de Isanta et mulier mea. Et siat Deus inter me et vos. Precor vos manumisores mei ut si mors michi advenerit ad ante quam alium testamentum recuperare faciam, plenam potestatem abeatis aprendere ipsam .IIIIª. partem de pane et vino et asino .I. et dare pro anima mea sicut ego vobis iniungo in istum testamentum. In primis relinquo ad Sancta Maria de Torre cum corpus meum sortem .I. de alaudio qui est ad ipsas fexas; et abet afrontaciones ipsa sorte de alaudio de totasque partes in alaudio de Berengarius Eimerig; relinquo

pro anima mea vel per mises. Relinquo ad Ospitale Ierosolimis pecia .I. de alaudio in terminis de Clera vel ad Petrafita, et fuit de compra de Guilelm Oldemar. Et relinquo al luminaria Sancti Andree de Clera emina .I. de forment de Martorel per totum teppus. Et relinquo ad Sancta Maria Sedis ipso mas de Pergabe, qui est in ipso Lac, solidum et quietum; exceptus ipso mas de Oldemar. Et relinquo ad Sancta Eulalia de Timoneda .I. moli en Riud. Et relinquo ad Sancta Maria de Pla de Sanauga ipso quarto de ipsa vinea qui est prope ipso torrent qui est subtus mas de Cistela. Et relinquo ad Sancti Augustini de Isanta pecia .I. de alaudio qui est a caput de boscho; et afrontat ipso alaudio in via qui vadit a Palaols. Et insuper dono ad Sancta Maria de Torre medietate de ipso feragenal qui est prope ipso orto. Et totum relinquo pro anima mea et pro remisione omnium pecatorum meorum. Et relinquo ad Arnall, netum meum, ipso mas de Guardia cum suis pertinenciis, et ipso mas de Petrafita similiter, per melioracione de post obitum patri sui et matri sue. Et relinquo ad Ferer, netum meum, ipso mas de Cabeca, exceptus ipso mas de Sinfre. Et teneat per Arnall de Isanta. Et ego Guadallus et coniux mea relinquimus alium qui remanet, feuda et honore,[1] set alaudio quem abemus in cunctisque locis ad Arnall, filium nostrum, et ad coniux sua, ad vos et ad posterita vestra; exceptus ipsa hec omnia que dono pro anima mea. Et ego Guadallus et mulier mea abemus potestatem et mandamentum in vitas nostras, unum de post unum; et vos serviatis nobis in vitas nostras secundum vestram posibilitatem. Et est manifestum.

Factum istum testamentum XII. kalendas frebuarii, anno nono regni Leovicho rege. Sig+num Guadallus. Sig+num Estefania. Nos qui istum testamentum mandavimus scribere et ad testes firmare rogavimus. Sig+num Arnallus Bernardi de Sancti Iusti. Sig+num Bernardi presbiter. Sig+num Bernardi Guilelm de Isanta. Nos sumus visores et auditores de hac re.

Arnallus sacer, qui hoc scripsit et (signe) impresit sub die prefixo.

1. Segueix ratllat ad Arnallus.

FUNDACIÓ

142

1117, febrer, 11

Pere Bernat, la seva muller Arsenda i els fills donen a Santa Maria de Solsona la torre d'Onofre Guisall, del terme de Joval, comtat d'Urgell, prop del Cardener i al nord del puig de Sant Martí.

ADS. Perg. 476; 287 × 120 mm.

In nomine Domini. Ego Petrus Bernardi et uxor mea Arsindis et filii mei Bernardus Petri et Guilelmus Petri facimus kartam donacionis Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice. Per hanc scripturam donacionis nostre donamus Deo et Sancte Marie iam dicte ipsam nostra hereditatem quam habemus in ipsa turre de Onofre Guisall sive in omnibus que ad ipsam turrem pertinent ubicumque sint. Est autem turris ista in comitatu Urgelli, infra fines castri Iovalis, iuxta alveum fluminis Cardosnarii. Affrontat quoque ab orientali parte in collo de Albareda, a meridiniana (sic) parte in podio Sancti Martini, a meridie in villa de Altemir, a septentrione in Lozares. Sicut isti termini cirmumeunt atque demonstrant, quantum ibi habemus vel habere debemus, totum de nostro iure in dominium et potestatem tradimus Sancte Marie predicte sine ulla reservatione, ad habendum et possidendum omni tempore, propter remedium animarum nostrarum atque nostro- rum parentum, ut Deus omnipotens et ipsa Dei Genitrix nostris necessitatibus succurrere dignetur. Siquis contra istam cartam venerit ad inrumpendum, nequeat vendicare temptaverit quod, set in quadruplum componat cum omni sua melioracione.

Actum est hoc .III. idus februarii, anno .VIIII. Ludovici regni. Sig+num Petri Bernardi. Sig+num Arsindis. Sig+num Bernardi Petri. Sig+num Guilelmi Petri, qui istam cartam fecimus scribere et manibus firmavimus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Petri Poncii. Sig+num Petri Arnalli de Alta Riba. Sig+num Arnalli Ostenn.

Gerallus, qui hoc scripsit die et anno (signe) quo supra.

143

1117, març, 2

El prepòsit de Santa Maria de Solsona, Ramon Guitart, cedeix a Pere Ot l'alou que Oliver Gilabert havia donat a la mateixa església en el terme del castell de Ribelles; també li atorga una peça de terra a l'Aguda, al lloc dit Raset, i una peça de vinya a prop del Moratell; una altra terra a Meià, i una peça de terra al costat del Riu Negre, al lloc dit Madrucenches, prop de l'església de Solsona. La canònica el mantindrà com un dels clergues si cau malalt. Ho podran tenir ell i la seva descendència.

ADS. Perg. 477; 410 × 128 mm.

In nomine Domini. Ego Raimundus Guitardi, prepositus ecc-le-sie Sancte Marie, et omnes alii canonici eiusdem loci facimus kartam donationis tibi Petro Odonis. Per hanc scripturam nostre donationis donamus tibi omnem alaudium quod Olivarius Guilaberti dimisit Sancte Marie Celsone infra terminos castri Ribeles, cum mansionibus quas ibidem Olivarius habebat. Hoc est in Ribeles. Addimus huic quoque dono unam peciam terre que est infra terminos castri Agude, in loco nuncupato Rared, cum alia pecia vinee que est iuxta Moratel, que pecia terre vel vinee fuerunt ambe Dalmacii Guadalli, que dedit Sancte Maria. Augemus etiam hoc donum, dando tibi omnes vineas quas habemus in Mediano, que fuerunt vicecomitis et Guilelmi Isarni, cum una pecia vinee et terre que est iuxta fluvium Rivi Nigri, in loco dicto Madrucenches, ante ecclesiam prenominatam. Hec omnia tibi damus ad tuum proprium alaudium et tue posteritati per fidem sine enganno; excepto quod nullomodo possitis vendere nec alienare nec alium seniorem eligere, ut semper maneas in ipsa opera Sancte Marie ad eius servicium, accipiens constitutum cibum tibi cum mercede constituta, pro qua usque hodie nobiscum permansisti. Similiter damus tibi in ipsa canonica cibum et potum, sicut uni clericorum si forte infirmitatis vel egestatis te causa perurgueret. Qui contra istam cartam venerit id inrumpendum, perficere nequeat quod temptaverit, et insuper Dei maledictioni subiacere se sentiat.

Actum est hoc .VI. nonas marcii, anno .VIIII. Ludovici regni.

Sig+num Raimundi prepositi. Sig+num Geralli sacriste. Sig+num Gomballi Guadalli. Sig+num Guilelmi Martini. Sig+num Petri Seniofredi. Sig+num Gauzperti. Sig+num Bernardi Fulconis. Sig+num Arnalli Guadamiri. Sig+num Iohannis. Nos istam cartam scribere fecimus et manibus propriis firmavimus.

Gerallus, qui hoc scripsit die et annno quo (signe) supra.

144

1117, març, 18

Ponç Hug, la seva muller i el seu fill Guillem donen a Santa Maria de Solsona un molí que tenen al terme de Riner, i al llit del Cardener, per al bé de la seva ànima i la dels seus pares, amb vista a una capellania de l'església de Sant Martí.

ADS. Perg. 478; 350 × 130 mm.

In nomine Domini. Ego Poncius Ugonis et coniux mea Beatrix cum filio meo Guilelmo facimus kartam donationis Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice. Donamus quidem eidem ecclesie prescripta et eius Canonice per hanc scripturam nostre donationis unum de nostris molendinis quod habemus infra terminos castri Rivi Nigri, in alveo Cardonarii, ad suum proprium alaudium, ex qu(...)[1] omnibus molendinis constructis ibidem habet et habuerit decimum pro ipsa capellania ecclesie Sancti Martini. Quam iam dudum dedimus Sancte Marie adveniunt autem isti molendini per successionem nostrorum parentum et per edificationem nostram. Ideo facimus hanc donationem Sancte Marie ut ipsa Dei Genitrix necessitatibus presentis preseculi et futuris nobis subvenire dignetur. Et de nostro iure cum hac scriptura donacionis in dominium et potestatem tradimus Sancte Marie et eius Canonice, ad habendum et possidendum omni tempore pro animabus nostris et parentum nostrorum. Siquis sane contra istam cartam venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vendic(are, set)[2] in quadruplum componat cum omni sua melioracione.

Actum est hoc .XV. kalendas aprilis, anno .VIIII. Ludovici regni. Signum Poncii Ugonis. Sig+(num Beatr)icis[3]. Sig+num Guilelmi, qui istam cartam fecimus scribere et manibus firmavimus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Arnalli Guilelmi. (Sig+)num[4] Petri Bernardi baiuli. Sig+num Geralli. Sig+num Gomballi Guadalli. Sig+num Reamballi. Sig+num Iohannis sacerdotis. Sig+num Arnalli presbiteri. Sig+num Gauzperti. Sig+num Poncii Guitardi. Nos hoc vidimus et firmavimus.

Gerallus, qui hoc scripsit die et anno (signe) quo supra.

1. Trencat. 2. Trencat. 3. Trencat. 4. Trencat.

145

1117, març, 30

Després de la mort de Guillem Arnau, que havia venut a Santa Maria de Solsona el castell d'Alteracs, Pere Guillem de Biosca i els seus germans el reclamaren. El bisbe d'Urgell, Ot, i el prepòsit de Solsona, Ramon Guitart, entaularen un plet. Pere Guillem de Biosca i els seus reconegueren el que era just i que el castell pertanyia a l'església de Solsona.

ADS. Perg. 479; 375 × 127 mm.

FUNDACIÓ NOGUERA

Notum sit omnibus hominibus tam presentibus quam futuris qualiter Guilelmus Arnalli vendidit atque dimisit castrum Altarags, cum omnibus suis terminis et pertinenciis Sancte Marie Celsone et eius Canonice, ad habendum vel possidendum omni tempore sine ulla inquietudine. Post mortem vero ipsius surrexerit eius propinquis Petrus, scilicet, Guilelmi de Bioscha et fratres sui dicentes, quod illis hoc pertinebat et inde iusticiam quesierunt. Unde domnus Oto episcopus et celsonenses clerici, videlicet Raimundus Guitardi prepositus cum ceteris eiusdem loci fratribus, statuentes placitum cum supra dicto Petro et suis fratribus in locum quod ante castrum Sanaugie vocant Sancta Maria ad Planum; querimoniam illorum supradictorum fratrem audientes, et ut debuerunt supradicti clerici, respondentes directum, quod inde iudicatum fuit, supra dicti celsonenses clerici facere et accipere voluerunt. Transacto vero placito supra scriptus Petrus Guilelmi cum suis fratribus, cognos-centes hoc illorum directum non esse, dimiserunt atque evacuaverunt et difinierunt suprascriptum castrum Altarags cum omnibus suis terminis et pertinentiis in potestate domni Otoni episcopi et in potestate Raimundi prepositi eiusdem loci canonicorum, quod eius omnem iusticiam et vocem quas in ibi quocumque modo procla-maverant omni tempore servaturum in proprio alodio prelibate Sancte Marie Celsone. Et ut hec scriptura plenum obtineat robur, propriis manibus firmaverunt. Si qua sane persona contra hanc[1] scriptura insurgens infringere temptaverit iram Dei incurrat et in die districte ultionis cum iniquis porcionem accipiat, et facta emunitatis duplicitate hec scriptura inconvulsa permaneat.

Actum est hoc .III°. kalendas aprilis, anno .VIIII°. Ledovici regis. Sig+num Petri Guilelmi. Sig+num Berengarii Guilelmi. Sig+num Bernardi Guilelmi. Nos qui istam cartam difinitionis vel exvacuationis facimus scribere et nostris manibus firmavimus et testibus subter notatis firmare rogavimus. Sig+num Babot. Sig+num Bernardi Ecardi. Sig+num Guilelmi Ebri. Sig+num Berengarii Bernardi de Bioscha. Sig+num Raimundi, prepositi eiusdem ecclesie. Sig+num Iohannis. Sig+num Arnalli Mironis.

Petrus sacerdos, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig (signe) impressi devotus in die et anno notatis superius.

1. Segueix persona cancel·lat.

FUNDACIÓ NOGUERA

146

1117, abril, 17

Bernat Gauspert i altres familiars donen a Santa Maria de Solsona quatre peces de terra situades a Olius i a Riner, que limiten amb les possessions de Santa Maria, amb Bernat Esclua i amb el Gradell; la d'Olius s'anomena el Camp i, una altra de Riner, és al Pujol.

ADS. Perg. 641; 398 × 98 mm.

In nomine Domini. Ego Bernardus Gauzperti et Gonballus et uxor sua Maiassen et Pere atque Ermessen et Medala et Bernardus Eriballi et mater sua Guila, nos simul in unum facimus cartam donacionis Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Channonice de quatuor peces de alodio quas habemus infra terminos castri Olius atque Riner. Et de istis quatuor peces est una infra terminos de Olius, in locum quem vocant campum. Et habet affrontaciones a parte orientis in casa de Bernard Esclua, et de duabus partibus in alodio de Sancte Marie; de quarta vero parte in via publica. De et (sic) tres pecias que sunt infra terminos castri Riner est una in locum quem vocant Pugol, et affrontat de una parte in alodio Sante Marie, de alia in alodio de Pelai, de tercia vero parte in alodio de Bernard Esclua. Et est alia pecia in locum quem vocant an al Gradel, et affrontat ex una parte in Stagnum Nigrum, de vero parte alia in alaudio de Boccaters, de alia in alaudio de Bernard Esclua. Quantum inter istas affrontaciones includunt et isti termini ambiut sic donamus atque concedimus Domino Deo et Sancte Marie et eius Cannonice, propter remedium anime Bernardi Gauzperti et animarum nostrarum atque parentum nostrorum. Sane si nos donatores (aut)[1] ullus homo vel femina qui contra hanc cartam donacionis venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vindicare, sed in duplo componat cum omni sua melioracione; et (in ant)ea[2] integra carta donacionis et stabilis permaneat modo vel omnique tempore.

Acta ista carta donacionis .XV. kalendas mai, anno .VIIIIº. regnante Ludovico rege (in Fran)cia[3]. Sig+num Bernardi Gauzperti. Sig+num Gonballi. Sig+num Maiassendis. Sig+num Petri. Sig+num Er(messen)[4]. Sig+num Medala. Sig+num Bernardi Eriballi. Sig+num Guille, matris eius. Nos qui hanc carta fecimus scribe(re) (et manibus)[5] propriis (firmavi)mus[6] et testibus firmare mandavimus. Sig+num Ugeralli cannonicis. Sig+num Bernardi Esclua. Si(g+n)

um[7] Raimundi (...)[8]. Sig+num Poncii Bernardi. Nos sumus visores et auditores.

Gauzpertus, sacerdos et cannonicus, qui hanc cartam scripsi rogatus (signe) die et anno prefixo.

1. Trencat. 2. Trencat. 3. Trencat. 4. Trencat. 5. Trencat. 6. Trencat. 7. Trencat. 8. Trencat.

147

1118, gener, 9

Els comtes de Barcelona, Ramon Berenguer III i Dolça, per al bé de les seves ànimes, donen a Santa Maria de Solsona uns masos a la Cerdanya.

ADS. Cartoral I doc. 69, f. 30r-v, i doc. 170, f. 63v-64r.

Quoniam divine legis auctoritas nobis cotidie ostendis, pro futuri seculi gloria presentis mundi divicias esse contempnendas. Ego Raimundus Berengarii, comes Barchinonensis, Cerritanienssis atque Besuldensis, simul cum coniuge mea comitissa nomine Dulcia, de meis facultatibus Ecclesiam Dei volo facere heredem, ut eterne vite mereamur fieri participes. Idcirco, per hanc scripturam nostre donacionis donamus aliquantulum nostri honoris Deo sancteque sue Genitrici cuius ecclesia sita est in Urgelli comitatu, infra fines castri Celsone. Istud autem supra scriptum quod ecclesie prefate tradimus est in comitatu Cerdaniensi, in apendicio Petre Rasinde et in eodem loco, sive in Baltarga et in Beliz. Et ut hec donativa clarius possint agnosci, damus in ipsa Petra quantum hibi habemus, videlicet tres mansos, unum de Laurentio, alium Raimundi Bernardi, tercium Guilelmi Adrovarii. In Beliz autem donamus ipsum mansum Guilel-mi Bernardi suorumque heredum. Et in Baltarga damus mansum Berengarii Sinfredi suorumque heredum. Hec omnia supradicta damus ecclesie prenominate cum exiis et regressibus, cum pascuis et aquitibus, cum districtis et mandamentis et universis usibus quos ibi habemus vel habere debemus; et ut brevius dicamus, de nostro iure tradimus istos mansos cum omnibus sibi pertinentibus in potestate et dominium Sancte Marie et eius Canonice ad habendum et possidendum omni tempore, propter remedium animarum nostrarum nostrorumque parentum, ut numquam ibi per nos aliquid aclamet quisquam vel per nostram vocem. Siquis sane huius donationis instinctus dabolico canatus violator etitit, divine ulcioni gladio Sancti Spiritus truncatus subiaceat quo usque digne satisfactioni subcumbat.

Actum est hoc .V. idus ianuarii, anno .X. Ludovici regni. Sig+num RAIMUNDI COMES. Sig+num Dulcie comitisse. Nos istam cartam fecimus scribere et manibus propriis firmavimus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Raimundi Guilelmi. Sig+num Rai-mundi vicecomitis. Sig+num Raimundi Ermengaudi de Sent Marti. Sig+num Ermengaudi Arnalli. (Signe) Salomonis, capellanus et iudex.

Gerallus, qui hoc scripsit die et anno (signe) quo supra.

Hec est census hominum habitancium in Petra, quos dat comes Sancte Marie Celsone. Facit quidem Laurentius servicium comiti quartes .IIIes. de parada et de tragins .II^{os}. et quarter .I. de molto et migera .I. de vi, et fogaces .II. et sesterios .II. de civada per alberga.

Raimundus vero Bernardi quartals .II. de parada et tragins .II. Et per alberga, vintols unus de molto, et cannada .I. de vi, et fogaces .III. et quartal .I. de civada.

Guilelmus Guinfredi quartals .II. de parada et tragi .I., et quarter .I. de molto, et fogaces .II. et sesterios .II. de civada, et migera .I. de vi.

Guilelmus Bernardi facit servicium comiti quartals .II. de parada, et .II. de tolta, et porchum .I. et magenc .I. et perna .I. et vintols unus de molto, et quartal .II. de civada per alberga, et fogaces .VI. et canades .II. de vi, et parilium .I. de galines et tragi .I.

Facit servicium Berengarius .I. modium de civada et quartal .I. de forment et alium de segle; et per unum annum porchum, per alium unum molto, et uns vintols de molto, et parilium .I. de galines, et cannada .I. de vi, et fogaces .IIII.

148

1118, febrer, 25

Berenguer Ramon dóna i ven a Santa Maria de Solsona el mas de Riucanals, situat a Riner, a prop de l'Olm de Trevics i del rierol de la Canal. Els clergues d'aquesta església li han donat l'equivalent de trenta sous.

ADS. Perg. 480; 282 × 148 mm.
ADS. Cartoral I, docs. 266 i 270.

In nomine Domini. Ego Berengarius Raimundi donator et vinditor sum Deo e Sancte Marie Celsone et eius Canonice man-

sum unum cum omnibus suis pertinentiis. Et est ipsum mansum in terminos castri Riner, in locum quod vocant Rivocanals vel Castelar. Et advenit michi per vocem uxoris mee Bilissen; et dimisit ipsum mansum uxor mea Bilissen michi Berengario in vita mea; et post obitum meum dimisit ipsum mansum Sancte Marie Celsone in suo testamento, propter remedium anime sue. Et habet afrontaciones ipsum mansum cum omnibus pertinentiis suis a parte orientis in ipso olmo de Trevigs, de meridie in alaudio Sancte Marie, de occiduo in rivo Canals qui discurit inde. Quantum inter istas afrontationes includunt totum dono ac vindo vel trado in potestate Sancte Marie et canonicis eius, ad habendum vel possidendum omni tempore. Et accepi propter ipsum mansum cum suis pertinenciis a clericis Sancte Marie solidos .XXXª. in res valente. Sane si ego donator vel vinditor aut ullus homo vel femina qui contra istam cartam venerit ad disrumpendum, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum componat Sancte Marie et eius Canonice, ad habendum vel possi-dendum omni tempore.

Acta est ista carta .V. kalendas marcii, anno .X. Ludovici regis. Sig+num Berengarius Raimundi, qui hanc cartam feci scribere et mea manu firmavi et testibus supter notatis firmare mandavi, Sig+num Saurina, filia nostra. Sig+num Raimundus Arnalli presbiter. Sig+num Bernardus Raimundi de Trevigs. Sig+num Arnallus Guilelmi de Riner. Sig+num Berengarius Bernardi. Sig+num Petrus Bernardi. Nos sumus visores, auditores ac firmatores.

Petrus Seniofredi, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig (signe) num impressi in die et anno prefixo.

149

1118, abril, 4

Guifred Guillem dóna a Santa Maria de Solsona unes terres a prop de l'Aguda i de Fontanet. Es reserva mentre visqui alguna terra de la qual en donarà la tasca.

ADS. Perg. 482; 273 × 130 mm.

In nomine Domini. Ego Guifre Guilelm donator sum Domino Deo et Sancte Marie Cel(sone).[1] Per hanc scripturam donacionis dono ego Guifre Guilelm ad Sanctam Mariam de Celsona . I. peciam terram que ego teneo in pignora de Secfrei de Ciresola per .Vº. quartes de ordine (...),[2] et .I. peciam vinee que est in coma Gonolter, que comparavi de Ramon Bernard et de (...)[3] .VIII. so-

lidos de dineris iacesos, et ego abebam medietatem in ista vinea que compara(vi) (...) de Maieza. Et ista pecia terre est in comitatu Urgelli, in termino castro Agude et in locum (quad voci)tatur[4] coma de Ciresola; et afrontat a parte orientis in tozal vel in alaude (...), (et de) (meri)die[5] in alio tozal et in via publica, ad occasum solis in strata publica que vadit ad hoc (...).[6] Et alia pecia vinee est in comitatu Urgelli vel in termino castri Fontaned, in locum (...)[7] coma de Gunolf; et afrontat a parte orientis in vinea de Ponz, a meridie in toçal, ad occasu solis in alaudio suo vel in sua en(...).[8]

Quantum inter istas afrontaciones includunt, sic dono ego Guifre Guilelm (Domino Deo et Sancte Marie)[9] Celsona; totum ab integrum, exceptus ipsa vinea que retened in vita mea. Et de (...)tum[10] meum fiat solida de Sancta Maria; et in vita mea abeat tascam.

Sane si ego donator aut ullus homo vel femina quis contra hanc cartam (...)[11] vindicare, set in duplo componat cum omni sua melioracione; et in antea ista carta firma et stabilis permaneat modo et omnique tempore.

Actum est hoc .II. nonas aprilis, anno .X. regnante Ludovico rege. Sig+num Guifre Guilelm, qui istam cartam mandavi scribere et at testes firmare rogavi. Sig+num (...)[12] Artallo. Sig+num Guilelm Geraldo. Sig+num Pere Artall. Isti sunt testes.

Arnallus presbiter, qui hanc cartam scripssit rogatus die et anno (...)[13] quo (signe) supra.

1. Esborrat. 2. Esborrat. 3. Esborrat. 4. Esborrat. 5. Esborrat. 6. Esborrat. 7. Esborrat. 8. Esborrat. 9. Esborrat. 10. Esborrat. 11. Esborrat. 12. Esborrat. 13. Esborrat.

150

1118, abril, 29

Ramon Guitart i la seva muller Estefania donen a Santa Maria de Solsona i als seus canonges l'alou que tenen a Montfalcó d'Agramunt. El tindran mentre visquin i faran el servei de Santa Maria abonant cada any una perna, quatre fogasses, una aimina de civada i una mitgera de vi. Després de la seva mort ho conservarà el seu fill Berenguer i cosuplirà amb el mateix servei i sota la senyoria de Santa Maria. També cedeixen una peça de terra amb vista a l'ajuda que esperen rebre pel que fa a menjar i vestir de l'esmentada canònica.

ADS. Perg. 483; 398 × 144 mm.

Ut ita valeat donatio quod ad ememcio donacio vera, qui per bona voluntate factum fuerit, si in presenti tradita est nullomodo repetatur ad donatore. Igitur in Dei nomine. Ego Ramon Guitard et coniux mea Stefania et filio nostro Berenger, nos insimul pro nostra bona voluntate et pro remisione delictorum nostrorum atque parentum facimus kartam donacionis Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius chanonicis de omnibus alaudis que abemus vel abere debemus infra terminis Monti Falchonis. Id sunt terris et vineis, kassas, kasalibus, ortis, ortalibus, linares et kanamares, cultum vel incultum, cum omni genere arborum, sive cum exiis vel regressis earum. Sub tali condicione ut teneam ego Ramon omnia supra scripta in vita mea, et faciam inde servicium Sancte Marie et kanonicis eius per unumquemque annum pernam unam et fogaces .IIII. et eimina de civada et migeram de vi. Et post obitum meum mando inde ut uxor mea et filius meus Berenger accipiant et teneantur omnia supra scripta per fevum Sancte Marie et kannonicis eiusdem loci, et faciant servicium Sancte Marie per unum quemque annum sicut supra scriptum est. Et si filius meus Berenger infantes abuerit de legitimo coniugio teneant et possideant per fevum Sancte Marie et faciant supra scriptum servicium omni tempore, et non possint eligere alium patronum neque seniorem preter Sancte Marie Celsone et kanonicos eius, nec vindere nec alienare nisi supra scriptis kanonicis. Et si obierit Berenger, filius noster, sine infante de legitimo coniugio sit solidum atque liberum Sancte Marie omnia supra scripta. Et per adiutorium quod facium kanonici nobis victu et vestitu, concedo unam peciam terre qui est prope villam Monti Falchonis, que teneant nunc et semper; et afrontat ipsa terra de parte orientis in alaude de Mir Guitard, de alia in ipso cilar, de .III[a]. in strata publica, de quarta vero in alaude de Arnall Guitard. Et hec omnia prenominata advenit ad me Ramon Guitard per comparacione sive per donacionis uxoris mee Sancie aut per ullas voces. Hoc totum supra scriptum est in chomitato Orgellis, infra terminos Monti Falchonis, et infrontat de una parte in termino de Kastell Novu, de alia in termino de Espigol, de .III[a]. in Algabar, de .IIII[a]. in Baiona. Quantum inter istas afrontaciones abeo vel abere debeo totum dono atque concedo ad Sancte Marie et eius kanonicis sicut supra[1] scriptum est. Sane si nos donatores aut nullus homo vel femina, nobili aut vili persona, qui contra ista karta[2] donacionis inquietare voluerit, non hoc vindicet quod requirit, set in duplo componat cum omni sua inmelioracione, et in antea ista karta sit firma permaneat modo vel omni tempore et non sit disrupta.

Acta ista karta .III. kalendas mai, anno .X. regni Leudovici regi. Sig+num Ramon Guitard. Sig+num Sfetania. Sig+num Berenger, qui hanc kartam fecimus scribere et testes firmare et propriis manibus firmavimus. Sig+num Gauzperti sacerdotis. Sig+num Guilaberti sacerdotis. Sig+num Raimundi Bernardi. Sig+num Arnallus sacerdos, qui hoc confirmo.[3] Sig+num Guillemus Martinus, sacerdos et canonicus.

Gerallus sacerdos rogatus scripsit sub die (signe) et anno quo supra.

1. Segueix supra, repetit. 2. Karta interlineat. 3. con repetit.

151

1118, maig, 4

Guillem Company cedeix a Santa Maria de Solsona les condamines que té a Vila de Corbs i l'alou amb el delme del Llac. Ho havia rebut dels pares i de Ponç Hug i la seva muller Beatriu. Guerau, l'almoiner, li ha donat trenta sous que la casa de l'almoina li ha atorgat.

ADS. Perg. 484; 217 × 108 mm.

Notum sit cunctis quod ego Guilelmus Compan per me et per omnes meos, bono animo ac spontanea voluntate, dono et concedo et laudo atque omnino diffinio Domino Deo et ecclesie Sancte Ma-rie de Celsona et domui helemosine ipsas meas condaminas de Vila de Corbs, cum ipsa decima, sicut superius dictum est. Dono et laudo et concedo atque diffinio iam dicta ecclesia predictas condami- nas et ipsam aliam honorem subtus Lacs, cum ipsa decima, cum introitibus et exitibus suis et affrontacionibus cunctis, et totum quantum quod ego ibi abeo vel aliqua racione abere debeo, integre et sine vim et sine ullo servicio. Hec omnia dono et in presenti trado per me et per omnes meos Sancte Marie et eius canonicis et domui helemosine ad abendum et possidendum tempore perpetuo, sine omni fraude et sine omni enganno. Adveniunt autem hec omnia michi supra scripta per successionem et vocem parentorum meorum et per donacionem dominus meus Poncius Ugo et uxori eius Beatricis, sicut superadictum est. Si quis contra hanc cartam venerit ad inrumpendum, perficere nequeat quod temptaverit, set in duplo componat cum omni sua melioracione. Hanc vero donacionem facio Domino Deo et Beate Marie pro anima mea et per anima patris ac matris mee, sive omnium

fidelium defunctorum. Et accepi de helemosinis Beate Marie et de ipsa domo helemosine .XXX^{a}. solidos a manu Geralli helemosinarii per ipsam donacionem et concessionem.

Actum est hoc .IIII. nonas mai, anno .X. regni Ludovici regis. Sig+num Guilelmi Compan, qui hoc domum feci et vendicionem et testes firmare iussi. Sig+num Bernardi de Ioval. Sig+num Petri Arnalli de Ioval. Sig+num Guilelmi de Talavera. Sig+num Selvana, uxoris eius. Sig+num Arnalli. Sig+num Raimundi, filiorum Guilelmi de Talavera. Nos omnes prescripti hoc laudamus et firmamus Sancte Marie et domui helemosine et eius canonicis. Sig+num Poncius Ugo. Sig+num Beatricis, uxoris eius, qui hoc firmamus Sancte Marie. Isti sunt testes.

Rudulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (s. rec.) impressit.

152

1118, maig, 8

Ponç Ramon, la seva muller Ermessenda, els seus fills i Oliba venen a Santa Maria l'alou que tenen a la vall de Santa Maria, entre Sant Gervasi i l'alou de Santa Maria. Han cobrat quatre unces de moneda jaquesa.

ADS. Cartoral I, doc. 202, f. 71r-v.

In nomine Domini. Ego Poncius Raimundi et uxor mea Ermessen et filio meo Petro et filia mea Ermeniards et Oliva vin-ditores sumus Deo et Sancte Marie et eius Canonice. Per hanc scripturam nostre vendicionis vindimus ei omne nostrum alaudium quod habemus in Valle Sancte Marie, quibuscumque locis habemus vel habere debemus. Est autem istud alaudium terre et vinee, case cum casalibus, orti cum ortalibus. Quodcumque ibi habemus ven-dimus Sancte Marie Celsone et eius Canonice absque ulla reservacione. Habent autem afrontaciones hec omnia a parte orientis in Sancto Gervasio, a meridie in ecclesia Sancte Marie, ab occiduo in loco qui dicitur Paradisus sive in loco qui dicitur Vallis, a septentrione in loco qui dicitur Torteles. Quantum infra prefatas affrontaciones habemus vel habere debemus de nostro iure in dominium tradimus et potestatem Sancte Marie ad suum proprium alaudium, ad habendum vel possidendum vel quicquid voluntas eius fuerit faciendum. Accipimus autem in precio placibili .III. uncias monete iacensis. Et in antea ista carta firma et stabilis permaneat omni tempore. Siquis contra istam venerit ad

inrumpendum, non hoc valeat vendicare, set in duplo componat cum omni sua melioracione.

Actum est hoc .VIII. idus mai, anno .X. Ludovici regni. Sig+num Poncii Raimundi. Sig+num Ermessendis. Sig+num Petri, filii nostri. Sig+num Ermeniardis. Sig+num Olive. Nos istam cartam fecimus scribere et manibus propriis firmavimus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Arnalli Guilelmi. Sig+num Bernardi Ramudi. Sig+num Guilelmi Ramundi. Sig+num Carbonelli. Sig+num Petri Durandi. Sig+num Petri Olivarii. Sig+num Olivarii Olivarii. Sig+num Gauzperti. Sig+num Geralli Martini. Sig+num Maiol. Sig+num Arnalli Petri. Sig+num Petri Olivarii. Sig+num Olivarius Olivarii.

Gerallus, qui hoc scripsit diet et anno (signe) quo supra.

153

1118, setembre, 7

Berenguer Bernat fa testament i nomena marmessors els seus germans Arnau i Pere, Guerall Ramon i Bernat Miró. Deixa alguns mobles i el seu cos a Santa Maria de Solsona. Disposa els seus feus de Castellons, de Montpolt i d'altres llocs a favor de Santa Maria, com a senyora dels seus feus que tindran els seus germans.

ADS. Perg. 533; 258 × 160 mm.

In nomine Domini. Ego Berengarius Bernardi, cum sum positus in sanitate timeo repentine mortis interitum, et dispono f(...) (...)[1] et constituo elemosinarios meos et manumissores Arnallum Bernardi et Petrum Bernardi, fratres meos, et Gerallum (Raimundi et Bernardum) Mironis, ut eis liceat res meas ita distribuere sicut hic scriptum reppererint. In primis mando ut de meo m(obile) (...) (de)bita[2] solvantur; et aliud mobile quod remanserit, simul cum corpore meo, relinquo ad Sanctam Mariam Celsone et eius Canonice. Et (relinquo)[3] ad fratrem meum Arnallum Bernardi ipsum fevum de Castelons et de Muntpolt, cum ipsa parte mea quam habeo in Serralonga et cum ips(a) (mea)[4] parte de Rubio, excepta ipsa vinea de maiol quam dedit michi Petrus Bernardi, et ipsam dono Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice. Et fevum de Mediano dimitto similiter Arnallo, iamdicto fratre meo. Et fevum quod habeo in Balagario per Bernardum Ecardi, et ipsum alaudium quod teneo in Balagario per Guilelmum Bernardi,

dimitto ad Gerallum Raimundi. Et relinquo ad Sanctam Mariam Celsona unam turrem quam habeo ante Balagarium, quam dedit michi comes Urgellensis, et omne aliud alaudium quod habeo in Balagario in cunctis locis, sicut ego melius habeo vel habere debeo, cum ipsis meis mansionibus. Et ex ipsis alaudiis supradictis habeat duas partes Sancta Maria ad suum proprium alaudium, simul cum ipsa turre. Aliam vero terciam partem, excepta turre, teneat Gerallus Raimundi per fevum Sancte Marie sicunt tenet per me ad servicium eius. Et relinquo ad Sancte Marie Celsone et eius Canonice terciam partem de Ciutadila et de Solanes et de eorum terminis, sicut dimisit michi pater meus. Siquis istius testamenti violator extiterit Sancti Spiritus gladio feriatur.

Actum est hoc .VII°. idus setembris, anno .XI°. regni Ludovici. Sig+num Berengarii, qui hoc feci scribere et manibus propriis firmavi et testibus firmare mandavi. Sig+num Arnalli Bernardi, fratris eius. Sig+num Petri Bernardi, fratris eius. Sig+num Geralli Raimundi. Sig+num Bernardi Mironis. Sig+num Raimundi Guilelmi de Prinonosa. Sig+num Bertrandi, fratris eius.

Petrus, qui hoc scripsit et die et anno (signe) quo supra.

1. Trencat. 2. Trencat. 3. Trencat. 4. Trencat.

154

1118, octubre, 27

Arnau Guitart i la seva muller Caritat donen a Santa Maria de Solsona l'església de Sant Pere del castell d'Altés, així com els seus alous de Gavarnet i de Creixell i el mas que tingué Guillem Galí. Tot això és situat al comtat d'Urgell, a Altés i Ogern.

ADS. Perg. 487; 346 × 220 mm.
ADS. Cartoral I, doc. 31.

In Dei omnipotentis nomine. Ego Arnallus Guitardi et uxor mea Karitas donatores sumus eclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice ecclesiam Sancti Petri de castro Azautes, cum omnibus aliis eclesiis, que sunt aut erunt in antea in terminibus iam dicti castri, cum omnia que hodie habet vel in antea, Deo adiuvante, adquirere potuerint. Et addimus ad hoc donum ipsa omnia quod iam dedimus Sancte Marie; id est Gavarned cum omni alaudio et cum hominibus qui sunt aut in futuro erunt, cum districtis et man-damentis, sicut in sua carta resonat quod iam fecimus predicte Sancte Marie, simul cum vinea que ibidem est fundata. Et

adhuc donamus ecclesie supradicte alaudium nostrum francum nomine Crexel, cum omnibus pertinentibus suis; et advenit nobis per comparationem. Et in alio loco adiungimus ad ipsum donum unum mansum que fuit ex homo nomine Guilelmo Galindi, cum omnibus pertinentiis suis. Sunt namque hec omnia quod superius resonat in comitatu Urgelli, sive infra terminos iam dicti castri Azautes sive in terminos castri Ugerni. Sicut superius scriptum est de nostro iure in dominium et potestatem tradimus omnia suprascripta predicte Sancte Marie et eius Canonice, ad habendum ac possidendum omni tempore sine ulla inquietudine; et ob hoc facimus ut ipsa Dei Genitrix intercedat pro nobis ad Dominum, ut omnibus nostris culpis dimitat in hoc seculo atque in futuro; et corpus meum quando obierim ex hoc seculo ibidem loco fiam sepultus ad honorem. Et ipsum alaudium qui est in Gavarned, que fuit de Arnallo presbiter, sic dimito Sancte Marie. Hoc totum quod superius est insertum dimito ut in omni tempore faciant canonici Sancte Marie bene et non male in loco illo.

Acta est ista carta donationis .VI°. kalendas novembris, anno .XI°. Ledovici regis. Sig+num Arnalli Guitardi. Sig+num Karitas. Nos qui istam cartam donationis fecimus scribere et manibus nostris firmavimus et testibus subter notatis firmare mandavimus. Sig+num Bernardi Rodlanni. Sig+num Geralli Raimundi. Sig+num Raimundi Guilelmi. Sig+num Raimundi Guitardi, prepositus Sancte Marie. Sig+num Bernardi Arnalli presbiter. Sig+num Petri Arnalli subdiachonus.

Sig+num Petri, episcopi Urgellensis ecclesie.

Petrus Seniofredi sacerdotis, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig (signe) num impressi devotus in die et anno prefixo.

155

1118, novembre, 22

Pere Ramon dóna a Santa Maria de Solsona l'alou de Sant Joan de Montdarn, el de Lloberola, que li provenia del pare, i el de Cercós, que li provenia de la mare.

ADS. Perg. 488; 247 × 80 mm.

In Dei nomine. Ego Pere Ramon facio carta et donacione a domina Sancta Maria de Celsona de meo alodio que habeo in parrochia de Sancti Iohannis de Musendarn, ad ipso locum de Cerchos, et ipso alodio de Loberola, de terras et vineas, kasas,

kasalibus, omnia in omnibus; qui ad me advenit de patre meo alodio de Loberola, et alodio de Cerchos de matre mea. Et dono tibi Pere Ramon ipso alodio qui super hec scripta totos meos directos que habeo vel habere debeo inde libero ad Sancta Maria sine iubeo de nullus homo ad totas vestras voluntates facere. Et ista carta donacione inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, sed in duplo vobis componat, et non sit disrupta.

Facta carta ista donacione .Xº. kalendas decembris, anno .XIº. regnante Ludovico rege. Sig+num Petri Raimundi, qui ista donacione mandavimus scribere et manu sua puncto firmare et testes firmare rogavi. Sig+num Bernard de Urderiu. Sig+num Bernad de Ur. Sig+num Arnad de Bor.

Bernardus sacer, qui hoc scripsit (signe) die et anno quo supra.

156

1119, gener, 2

Arnau Hostèn, la seva muller Agnès i el seu fill Arnau donen a Santa Maria de Solsona el cap d'aigua de la Ribera del Cardener, que es troba sota el seu cingle, a ponent del riu. Ho fan per a remei de les seves ànimes.

ADS. Perg. 489; 182 × 143 mm.

In Dei nomine. Ego Arnallus Hosten et coniux mea Agnes et filio nostro Arnall donatores sumus Domino Deo et Sancta Maria Celsona et eius Chanonice. Donamus namque unum chaput aquis qui est in terminos de Ioval vel ad ipsa Ruibera de Chardesner. Et advenit nobis de parentorum sive per nostru lexiu. Et abet afron-taciones a parte horientis in flumen Chardesner, et de meridie in terra Sancta Maria, et de occiduo et de circi in ipso cingulo de nos donatores. Quantum inter istas afrontaciones includunt et isti termini continent, sic donamus nos Domino Deo et Sancte Marie ipsum caput aquis cum suas petras, mobiles vel inmobiles, et cum illorum pertinenciis, que ad hoc pertinet totas nostras voces que ibi abemus vel abere debemus, ad omni integritate, sine nulla reservaciones, propter remedium animas nostras; et est manifestum. Quod si nos donatores ad ullus que homo vel femina, qui contra hanc ista charta donacionis venerit ad inrumpendum vel inquietare voluerit, in duplo componad cum sua inmelioracione; et in antea ista carta firma sit et non sit disrupta.

Facta ista carta donacionis .IIII^to^. nonas ianuarii, anno .XI°. regnante Ledovico rege. Sig+num Arnall Hosten. Sig+num Agnes. Sig+num Arnall filium eius, qui ista carta mandavimus scribere et testes firmare rogavimus. Sig+num Guilelmi Gerovard. Sig+num Arnall Mir. Sig+num Mir Arnall. Sig+num Arnalli de Ioval, qui hoc dono et firmo. Sig+num Oliva Trasver.

Guilemus subdiaconus rogatus scripsit (signe) die et anno quod supra.

157

1119, febrer, 17

Ot, bisbe d'Urgell, testifica que Ermengol Gauspert definí a favor de Santa Maria de Solsona tot el que la canònica reclamava del castell de la Llena, penedit en la seva darrera malaltia.

ADS. Perg. 490; 204 × 165 mm.

Hec est scriptura definitionis quam fecit Ermengaudus Iozper-ti de ipso castro Lene et eius terminis, ante obitum vite sue, in presentia domini Odonis, Urgellensis episcopi. Testificor ego Odo, Urgellensis episcopus, et per hanc scripturam scientie futurorum hominum trado quatenus Ermengaudus Iozperti, ultima egritudine depressus advocavit me causa penitentie, quod ad ultimum dixit michi quod si ei ex illa egritudine mori contingeret, sicuti contigit, definiebat ipse et evacuabat Dei et Sancte Maria Celsone omnes voces et directos quos requirebat in ipso castro Lene vel in eius terminis. Quamobrem ego predictus episcopus Odo, clericis prefate Sancte Marie, presentibus et futuris, precipio quod si aliquando ex hac definicione subsequentes homines dubitaverint aut contradixe-rint, satisfaciant secundum quod eis iudicatum fuerit; quod ego audivi hanc definitionem ab ore predicti Ermengaudi, quod ipse definiebat et evacuabat omnes suas voces et directos castri Lene et eius terminorum; ut ibi nec ipse nec aliquis ex eius propinquis per suam vocem aliquid acclamaret vel requireret.

Actum est hoc .XIII. kalendas marcii, anno .XI. Ludovici regni.

Petrus sacer, qui hoc scripsit et hoc sig(signe)num impressit in die et anno prefixo.

FUNDACIÓ NOGUERA

158

1119, setembre, 6

Bernat Guifred i la seva muller Adelaida amb els fills donen a Santa Maria de Solsona un mas i terres que tenen al terme de Llobera, a prop de l'església de Sant Quirze; li pervingué de la seva àvia Sança.

ADS. Cartoral I, doc. 236, f. 83v-84r.

In nomine Domini. Ego Bernardus Guifredi et uxor mea Adalaidis cum filiis nostris donatores sumus Deo eiusque Genitricis cuius ecclesia sita est infra terminos castri Celsone. Per hanc scripturam donationis nostre donamus namque illi omnes nostras hereditates quas habemus vel habere debemus intra terminos castri Lobera; id sunt, terras, vineas, casas, casalibus, ortis, ortalibus, pratis, pascuis, fontis, fontalulis et omnia genera arborum, sive omnibus que ad ipsum mansum pertinent, sive cum omnia que fuit de mea avia Sancia nomine. Est autem hec omnia infra terminos castri Lobera, ad ipsam ecclesiam Sancti Quirici. Adveniunt autem nobis hec omnia per voces genitorum vel per parentum nostrorum seu per comparacionem sive per ullas voces. Sicut superius scriptum est de nostro iure in dominium et potestatem tradimus prephate Sancte Marie et eius Canonice, ad habendum ac possidendum omni tempore, sine ulla inquietudine. Et omnia hec alaudia sunt francha atque legitima ex omnibus serviciis; ita ut neque senior nec baiulus ullum districtum vel mandamentum habeat. Et sicut umquam melius habuit avus noster atque atavus sic donamus Sancte Marie Celsone et eius Canonice, cum exiis et regressiis atque pertinenciis cunctis. Sane si nos donatores aut ullus homo vel femina qui contra hanc cartam donationis surgerit pro inrumpendo, non hoc valeat perficere, set pro solo conatu in quadruplum cogatur exsolvere prefate ecclesie et eius Canonice. Et insuper hec donatio tandiu firma et stabilis permaneat usquequo finis seculi veniat.

Acta carta donationis .VIII. idus setembris, anno .XII. Ledovici regis. Sig+num Bernardi Guifredi. Sig+num Adalaidis, uxori mee. Nos iam dicti qui hanc cartam scribere iussimus et nostris propriis manibus firmavimus, testibus subternotatis firmare mandavimus. Sig+num Petri Berengarii presbiter. Sig+num Raimundi minoris. Sig+num Ramundi Adalberti.

Petrus Seniofredi sacerdos, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig (signe) num impressi devotus.

FUNDACIÓ

159

1119, setembre, 13

Per unes qüestions que hi havia hagut entre el prepòsit de Solsona Ramon Guitart i Pere Ramon de Pinell, després de la intervenció de Sanç de Llobera, Guillem Bernat de l'Aguda, Ramon Humbert de Capolat i altres, el segon cedeix els alous que té a Pinell i a Miravé a la senyoria de l'església de Solsona i reconeix altres donacions que Godonor i els seus fills havien fet a la mateixa església.

ADS. Perg. 424; 435 × 250 mm.

Cum inter Raimundum Guitardi, ecclesie Celsonensis preposi-tus, aliosque eiusdem loci canonicos, et me[1] Petrum Raimundi de Pinello[2] orta esset contentio, complurimis ibi probis hominibus occurrentibus, videlicet Sancio de Lobera et Guilelmo Bernardi de Aguda et Raimundo Umberti de Capolad multisque aliis quos enumerare longum est, ad placitum istis supradictis utrobique laudantibus placide devenimus. Quia istorum laudatio minime vitanda erat, consilio voluntatique eorum reistere nolens, in omnibus que ab eis michi vissa sunt implere adquievi. Predicta nempe alteratio unde aut a quibus rebus habeat originem, sat nobis ido-neum ac competens videtur ut omnibus subsequencibus nostris patefiat. Predia quoque et vineas et ceteraquorum nomina subsecutura sunt quidam ecclesie suprascripte Sancte Marie Celsone ob ani-marum medelam licite seu illicite dimisereunt que in opidorum meorum terminis continentur, scilicet Pinelli et Mirave. Quorum ego donationis contrarius adstiti. Enumerare autem hec alaudia volumus primum quam in terminis Mirave congnoscimus inesse: optimam enim condaminam quam pater meus Raimundus Guitardi et mater mea Ermeniards dederant ecclesie iamdicte, vendo, dono et evacuo Deo et Sancte Marie sine ulla reservatione. Et similiter, alaudia que fuerunt de Bernardo Guadalli et que fuerunt de Arnallo Osten, que advenerunt ei per Godonor, que postea[3] Godonor cum filiis suis Arnallo Arnalli et Guilelmo Arnalli dederunt Deo et Sancte Marie, sic dono ego atque trado, vendo et evacuo in dominium et potestatem Sancte Marie, cum omnibus ad hec alaudia pertinentibus; id est, cum silvis et garricis, cum pratis et pati(i) s[4] et pascuis, cum viarum ductibus vel reductibus, cum capitibus aquarum, cum casalibus, cum domorum solis et suprapositis et cum omnibus que ab homine d(ici)[5] vel nominari vel etiam innvi possunt, si forte quid nostra lateat imbecillitatem. Siqua alia alaudia

reperiri poterint in terminis castri Mirave ab ecclesia iam dicta iuste apetita vel in (fut)uro[6] sunt apetenda, que nondum conscientie istius loci habitantium eminerent, illa etiam dono, vendo et evacuo Deo et Sancte Marie absque ulla reservatione. Addere autem donum et vendicionem et evacuacionem oporter ad huc, ex illis que infra terminos castri Pinelli habentur, scilicet ex ecclesia Santi Ermengaudi, quam dono et evacuo et vendo cum omnibus rebus ecclesie pertinentibus quas hodie habet vel bere debet. Simili modo dimito Deo et Sancte Marie et eius Canonice sive vendo et evacuo omnia alaudia que fuerunt de Ramon Guilelm, que advenerunt ei per Arnallum Aguarni sive per quascumque voces, vel etiam cum omnibus rebus que ego dedi ecclesie predicte Sancte Marie et eius Canonice ad suum proprium alaudium absque aliqua retentatione. His omnibus prescriptis laudantibus ac asserentibus accepi ab ecclesie rebus uncias .X^{m}. in auro valente.

Si ego Petrus (Raimundus vel aliqua)[7] persona huic contrarius sive contraria scripture fuero vel fuerit, primum quod quesiero vel quesierit vindicare nequeam vel nequeat; insuper in quadruplum compo(nat) (...)[8] quod infringere temptaverit; postremum innodata Sancti Spiritus gladio anathematis vinculo subcumbat usque ad satisfactionem veniat.

Actum est hoc idus septembris .(X).II.[9] regni regis (...)[10] Ludovici. Sig+num Petri Raimundi, qui hoc feci scribere et manibus propriis firmavi et testibus subsequendis firmare mandavi. Sig+num coniugis eius. Sig+num Raimundi Petri, filii eius. Nos non solum iussione patris et mariti, set spontanea voluntate hoc cum patre et marito dedimus et firmavimus. Sig+num (Sancii d)e[11] Lobera. Sig+num Raimundi Bernardi, Cardonensis abbatis. Sig+num Guilelmi Bernardi de Aguda. Sig+num Raimundi (Umberti de Capolad. Sig+)num[12] Arnalli Bernardi del Boxo. Sig+mum Geralli Poncii. Hii rei acte laudatores extiterunt. Gomballi Guadalli. Sig+num (...)[13]. Sig+num Poncii Bernardi.

Gerallus levita, qui hoc scripsit die et (anno)[14] (signe) quod supra.

1. me, interlineat. 2. Segueix, ratllat, questio. 3. Segueix una paraula raspada. 4. Trencat. 5. Trencat. 6. Trencat. 7. Trencat. 8. Trencat. 9. Trencat. 10. Trencat. 11. Trencat. 12. Trencat. 13. Trencat. 14. Trencat.

FUNDACIÓ NOGUERA

160

1119, novembre, 20

Ponceta de Segura dóna a Santa Maria de Solsona, d'acord amb Hug, el mas de l'Oliba, del terme de Riner, per remei de la seva ànima. És a prop de Mont-roig i del riu Negre.

ADS. Perg. 491; 135 × 168 mm.

Cognoscat universitas hominum quod ego Ponceta de Segura dono et concedo Domino Deo et Sancte Marie Solsone et domum elemosine mansum meum quem vocatur Oliva, qui est in termino de Riner, cum totis suis pertinenciis et afrontacionibus cunctis, longe vel prope, ad suum proprium alaudium. Afrontat autem heorum mansum de .Iª. parte i Munte Roto, de alia in alodio de Sanz, de .IIIª. vero parte in domos de Palacio, de .IIIIª. vero parte in Rivo Nigro. Quantum inter istas afrontaciones includunt sic dono Domino Deo et Sancte Marie iamdicte ut abeat et possideat omni tempore francum et legitimum, sicut superius scriptum est. Hoc donum facio propter remedium anime mee et parentorum meorum ut Deus sit nobis adiutor in die iudicii.

Actum est hoc .XIImo. kalendas decembris, anno .XIIº. regnante Leovicis regis. Sig+num Ponceta de Segura, qui hoc dono et firmo. Sig+num Ponz Ugonis, qui hoc firmo et dono dominacione et omnia iura que ibi abeo et abere debeo. Sig+num Petri Arnaldi. Sig+num Berengarii Arnaldi. Sig+num Geraldi Guilelmi. Sig+num Raimundi Bernardi. Signum Arnaldi Guilelmi. Sig+num Placianus de Oliva. Sig+num Bernardus de Mardons. Huius rei testes sumus.

Raimundus subdiaconus, qui hoc scripsit et hoc signum (signe) impressit.

Petrus des Torrens presbiter, qui hoc translatum scripsit fideliter mente et hoc signum (signe) pressit.

161

1119, desembre, 28

Guillem Ramon de Josa i el seu germà Berenguer, havent oït del seu oncle que volia donar a Santa Maria de Solsona l'alou de Torredenegó, reconeixent que el seu pare i el seu oncle s'havien portat malament, per al bé de la seva ànima donen a l'església de Solsona l'esmentat alou.

ADS. Perg. 492; 307 × 182 mm.

FUNDACIÓ NOGUERA

In nomine Domini. Ego Guilelmus Raimundi de Iosa et Berengarius Raimundi, frater meus, quia audivimus et vere cog-novimus avunculum nostrum Mironem Guilelmi propter remedium anime sue reliquisse omnia sua alaudia que habebat in Albareda et in Turrenegonis Deo et Sancte Marie Celsone, ubi se sepeliendum predestinavit; emedare volentes mala que pater noster operatus est dum ipse vivebat, alaudia prescripta sibi iniuste retinendo, donamus et definimus ecclesie prenominate per hanc scripturam difinicionis in presenti alaudia que habemus in ipsa Turre Negonis. Facimus autem hanc cartam donationis ut ipsa Dei Genitrix intercedere dignetur pro delictis patris et avunculi nostri aliorumque parentum et nostri misereatur. Sunt autem hec alaudia que Deo tradimus et Sancte Marie Celsone terre, culte et inculte, cum casis et casalibus, ortis et ortalibus, petris premaximis et minimis, cum arboribus fructum ferentibus et infructuosis, simul cum vineis quas ibi habemus, cum pascuis et cacis, cum ingressibus et regressibus, cum viarum ductibus et reductibus, simul cum aquatibus; que omnia de nostro iure in dominium tradimus Sancte Marie prefate, ad habendum et possidendum omni tempore. Sunt autem hec alaudia in terminis de Lobera, in loco nuncupato Turre Negonis. Habent affrontationes omnia supra dicta a parte orientis in terminis Rinarii, a meridie in terminis Ardeval, ab occiduo in terminis de Lanera, a septentrione in Lobera. Quantum habemus infra istas affrontationes vel habere debemus, totum damus et definimus ecclesie prenno-minate sine ulla reservatione.

Actum est hoc .V. kalendas ianuarii, anno .XII. Ludovini regni. Sig+num Guilelmi Raimundi. Sig+num Berengarii, qui istam cartam fecimus scribere et firmavimus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Petri Guilelmi Sancti Iusti. Sig+num Raimundi prepositi. Sig+num Reamballi.

Gerallus, qui hoc scripsit die et anno (signe) quo supra.

162

1120, abril, 6

Ramon Renard de la Roca, la seva muller Ermengarda i el seu fill Ramon Guillem donen a Santa Maria de Solsona dos masos al comtat d'Osona, a Muntanyola; ho fan per l'ànima del seu germà Guillem Renard i dels seus pares; aquests masos els té un home anomenat Sabat.

ADS. Cartoral I, doc. 86, f. 35v-36r.

In nomine Domini. Ego Ramundus Renardi et uxor mea Ermengards et filius meus Raimundus Guilelmi, nos simul in unum facimus cartam donacionis Domino Deo et Sancte Marie Celsone et canonicis eius pro anima fratris mei Guilelmi Renardi et parentum meorum. Sic damus ei duos mansos in comitatu Ausonensi, in locum que dicitur Montanola. Tenet autem mansos istos quidam homo nomine Sabad. Damus vero mansos istos Deo et Sancte Marie Celsone cum omnia que ad ipsos mansos pertinet vel pertinere debet, sine ulla reservatione, videlicet cum exiis et regressiis, vieductibus vel reductibus, cum pratis, pascuis, cum silvis et garriciis, cum aquatibus et cacis, dum (sic) districtis et mandamentis adque placitis. Damus mansos istos cum omnia que ibi habemus vel habere debemus Deo et Sancte Marie sine ulla resservatione. Sicut superius scriptum est de nostro iure in dominio tradimus et potestate Deo et Sancte Marie et canonicis eius ob remissione peccatorum nostrorum. Sane si nos donatores aut ullus homo vel femina qui contra hanc cartam donationis venerit ad inirumpendum, non hoc valeat vindicare quod requirit, sed in duplo componat cum omni sua melioratione; et in antea ista donatio firma et stabili permaneat modo vel omnique tempore.

Acta ista carta donationis .VIII. idus aprilis, anno .XII. regnante Ludovico rege in Francia. Sig+num Raimundi Renardi. Sig+num Ermengardis. Sig+num Raimundi Guilelmi. Nos qui hanc cartam donationis fecimus scribere et manibus propriis firmavimus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Reamballi. Sig+num Ugonis de Canoves. Sig+mum Petri Vel. Sig+num Guilelmi Martini. Sig+num Iohannis. Sig+num Geraldi. Nos sumus visores et auditores.

Gauzpertus sacerdos, qui hanc cartam scripsi rogamus (sic) et hoc signum (signe) impressi devotus sub die et anno prefixo.

163

1120, agost, 21

Guillem Bernat i la seva muller Sicarda donen i venen a Santa Maria de Solsona l'alou de Timoneda; és situat entre l'església de Santa Eulàlia, Riard i el riu Tort. Com a compensació han rebut de l'església de Solsona un sarraí, sa i bo.

ADS. Perg. 496; 328 × 174 mm.

FUNDACIÓ FOGUERA

In nomine Domini. Ego Guilelm Bernardi et uxor mea Sicards venditores ac donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et canonicis ibidem permanentibus. Per hanc scripturam venditionis vel donationis nostre vendimus ecclesie Sancte Marie alaudem nostrum quod habemus vel habere debemus in terminos Timoneda. Id sunt casas, casalibus, terras et vineas, ortos, ortalibus, pascuis, silvis et cum omnia que ad iam dictum alodium pertinet vel pertinere debet. Et est hec omnia in comitatu Urgelli, intra terminos Timoneda. Habet namque affrontationes ipsa alaudia a parte orientis in ecclesia Sancte Eulalie sive in Riard, de meridie in castro Lene vel in Terrazola, de occiduo in ipsa Rocha et ascendit in Rivo Torto. Quantum infra istas affrontationes includunt et isti termini circumeunt, totum tradimus ac vendimus ecclesie Sancte Marie Celsone et Canonice eius, ad habendum vel possidendum omni tempore, sine ulla inquietudine. Et accepimus ex Raimundo pre-positi eiusdem ecclesie, sive aliis canonicis unum sarracenum optimum per supra dictum alaudium. Sicut superius scriptum est de nostro iure in dominium et potestatem tradimus prefate ecclesie et canonicorum eius, ad alaudem proprium, francum et legitimum. Sane si nos donatores vel venditores aut ullus homo vel femina qui contra istam cartam venerit ad inrumpendum non hoc valeat vindicare, set in quadruplum componat predicte ecclesie et eius Canonice cum incremento totius meliorationis; et in antea hec donatio vel venditio firma permaneat usquequo finis seculi veniat.

Acta est ista carta donationis vel venditionis .XII°. kalendas septembris, anno .XIII. Ledovici regis. Sig+num Guilelmi Bernardi. Sig+num Sicards. Nos qui istam cartam donationis vel venditionis iussimus scribere et manibus nostris firmavimus et ad testes subter notatis firmare mandavimus. Sig+num Petri Geralli de Agremont. Sig+num Guilelmi Guitardi de Cabannabona. Sig+num Arnalli Borrelli. Sig+num Bernardi Isarni. Sig+num Guilelmi Raimundi de Timoneda.

Petrus Seniofredi presbiter, qui hanc cartam scripsit iussus et hoc sig (signe)num impressi devotus in die et anno notatis superius.

164

1120, setembre, 16

Berenguer de Malgrat reconeix a Santa Maria de Solsona l'alou de la Fuliola, que el seu pare Guerau retenia i el paborde Guillem

reclamava; vol fer la concòrdia amb els canonges de Solsona dels quals ha rebut cent vint-i-cinc sous de diners.

ADS. Perg. 497; 312 × 107 mm.

Cunctis sit hominibus cognitum qualiter Berengarius de Malgrad vendidit et diffinivit et evacuavit Sancte Marie Celsone et Guilelmo preposito atque ceteris canonicis ipsum alaudium de Fuliola quod pater eius Gerallus ibi tenuerat et ille diu clamaverat. In tali vero videlicet racione ut predictus Berengarius venit ad diffinicionem et ad concordiam de omnibus causis cum supra dictis canonicis. Insuper convenit illis bonam fidelitatem et amiciciam sicut bonis senioribus; et propterea accepit a Guilelmo preposito .C.XX.V. solidos denariorum. Sane si ego Berengarius aut ullus homo vel femina qui contra istam kartam inquietare venerit, non hoc valeat quod requirit, set in quadruplum componat cum sua melioracione.

Actum est hoc .XVI. kalendas octobris, anno .XIII. regni regis Ledovici. Sig+num Berengarii, qui hanc cartam mandavi scribere et ad testes firmare rogavi. Sig+num matris eius Ermeniardis. Sig+num Guilelmi, fratris eius. Sig+num Arnalli, fratris eius. Sig+num Guilelmi de Asua. Sig+num Ermesindis, uxor eius. Sig+num Raimundi Arnalli. Sig+num Petri de Todela. Sig+ Geralli de Prinonosa. Isti sunt testes visores vel auditores. Sig+num Iovan sacer. Sig+num Guilelmi Arnalli de Todela.

Arnallus, presbiter et canonicus, qui hoc scripsit (signe) die et anno quo supra.

165

1120, novembre, 4

Testament de Pere Bertran. Nomena marmessors Bertran de Solsona, Ramon Onofred i el prevere Guillem. Deixa part dels béns mobles a esglésies de la Llena, a Santa Maria i als fills. El castell de la Llena serà per al fill Bertran. L'honor de Lavansa es partirà entre Ponç i Ramon.

ADS. Perg. 499; 427 × 189 mm.

In Dei nomine. Ego Petrus Bertrandi iaceo in egritudine, adhuc loquela plena et memoria integra, facio testamentum de rebus meis, ut si mors michi advenerit ante quam alium testamentum faciam eligo manumissores mei, videlicet Bertrandum de Solsona et Rai-mundum Onofredi et Guilemo presbiterum,

ut ipsi habeant potestatem distribuendi omnes facultates meas. In primis, que solvant nostra debita in commune; et omnia[1] qui remanserunt de totis meis monilibus, tam de pane quam de vino, de vetere vel de novo veniente, et de bascula maiore vel minora, sive de bestiis grossis vel minutis, sive de totis aliis meis rebus faciant .III. partes; et de ipsa mea terciam partem aremaneat ad Sancta Maria Celsone solido .I. ad Franna, ad Sancti Saturnini .I. ad opera, ad suo chericho .I. per trentures; ad Sancti Petri d'Idola solido .I. ad Franna et III misas per potponencia; et ipso mas de Riad siant solutos .XXX^{ta}. solidos ad Pere, filio meo; de totum avere de ipsa mansione, et de alium qui remanet de ipsa mea parte, faciat .II. partes. Relincho ad Sancta Maria ipsa medietate, et siant recebud corpus meum; et de alia medietate remaneat ad filios meos, id sunt Berengarius et Bernardus. Relincho ad Bertran ipso castro de Lena, cum suos fevos que abeo vel abere debeo, exceptus ipsa parochia de Forn et ipso manso de sera que vocant Lansers et linar .I. qui est ad moli de Rocher; et ipso aluodio de Terachola et ipsa honore de castro de Michapa et ipso mas de Lambardons remaneat ad filio meo Pere[2]; et ipsa honore que tenet Guilammus de Pugol siant de Pere de Lena asi qom la avie per suum patrem. Et ego Pere siant valedor et aiudador ad Berenger et Bernard. Et Ipsa honore de Lavancha remanea ad Ponc et Ramon per medietate. Siquis homo vel femina qis contra hunc testamentum frangere voluerit, in primis ira Dei inveniat et cum Iuda traditor partem accipiat in infernum, et pecatum nostrum anime illius sit obligatum.

Actum est hoc .II nonas november, anos XIII. regnante Ledovicho rege. Sig+num Pere Bertran, qui istum testamentum fecimus scribere et manus nostras firmamus. Sig+num Bertranldum de Solsona. Sig+num Raimundum Onoffredi. Sig+num Guilelmo presbiterum. Nos sumus testes visores et auditores.

Guilammo sacer, qui istum testamentum scrip(signe)sit.

1. a escrita sobre s, ratllat. 2. Segueix, ratllat, et ipso homenaticho.

166

1120, novembre, 23

Berenguer Arnau vol peregrinar al Sant Sepulcre; fa testament i elegeix marmessors la seva muller Adalet, Pere Guillem i Alaric, cavallers. Fa llegats a Sant Salvador de la Vedella, a Sant

Pere de Frontanyà i a Santa Maria de Solsona a Montlleó. Tenia béns en aquests llocs i a Ivorra, Portell, Rocafort, Nalec i Castellcir. Deixa béns mobles a la seva muller i altres béns a la seva filla Ermessenda. Fa hereu el seu fill Berenguer. Si aquests fills no tinguessin descendència legítima, deixa els alous a Sant Salvador, a Sant Pere del cenobi —la Portella—, i al seu nebot Pere Albert.

ADS. Perg. 498; 469 × 248 mm.

In[1] Dei summi, Patris et Filii et Spiritus Sancti. Volens cuncta bona disponi, ego Berengarius Arnalli volens pergere ad limina Sancti Sepulcri, iuxta superne pietatis donum, omnem meum volo esse ordinatum atque dispositum, ut si mors michi advenerit in-provise et inopinate, quod meum fuerit dividatur iustissime, sicut fuerit scriptum in mee testationis condicione. Idcirco, eligo meos elemosinarios Azalet, uxor mea, et Petrus Guilelmi et Alaricho, milites, et distributores amicos supra nominatos, ut si ego hobiero, alio testamento non facto, ita fidelissime adimpleatis sicut voluntatem meam velle scripto inveneritis. In primis dimitto Domino Deo et apostolo eius Beato Petro cenobio Frontanianensis ipsa pignora de Sancti Salvatoris, que est in ribera Rivo Meritarii, sicut resonat in karta similiter uxor mea iam dicta Azalet ita dimitet. In tali videlicet racione dimittimus, ut si ego iam dictus Berengarius obiero, teneat uxor mea in vita sua; et post obitum suum remaneat ad Berengario, filio nostro; ita ut si volet redimere iam dicta pignora, donet medietatem de ipso avere ad iamdicto cenobio, pro animabus nos-tris; et iam dicto filio nostro Berengario abeat baiolia in iam dicto loco Sancti Salvatoris, pro bene et non pro male. Iterum dimittimus ad iamdicto loco Sancti Petri et Sancti Salvatoris in villa Yvorra unum hominem quem vocant Ramon Ollomar cum filio suo servicio, post obitum nostrum. Et dimitimus ad iam dictis locis unum ortum quem vocant Subira, qui est prope ipsum ortum de Petrus Guilelmi vicario, et unam peciam vinee, que est ad ipsum Colel, et alia pecia de terra, qui est a torrente Aiupo. Et dimittimus unam pariliatam de alaudio ad Rocha Fort, quantum potest habere de uno anno usque alio unum parilio de bubus. Hoc totum, sicut dictum est, dimitimus nos iam dicti Berengarius cum uxore mea medietatem ad opera Sancti Salvatoris; alia medietate ad loco Sancti Petri pro remissione omnium peccatorum nostrorum vel parentum nostrorum. Dimittimus namque ad Sanctam Mariam Solsone ipsas vineas qui sunt maioles quem abemus aput Poncius Guitardi; et dimittimus ad

iamdicto loco Kastelar ipsum dominicum quem vocant Orts, et de ipsos molinos medietatem post obitum nostrum, et duas modiatas de alaudio in Ivorra, in locum quem dicunt Fustegeres; et dimitimus ipsam tascham de ipsum nostrum alaudium et vineas quem abemus in Ivorra, post obitum nostrum; et .I. mansum in Portel, semper cum iam dicto alaudio de Fustegeres. Iterum dimitimus nos iam dicti ad supra nominato cenobio Sancti Petri de ipsa pignora iam dic-ti medietatem si redimet iamdicto filio nostro Berengario; ipsam aliam medietatem qui remanet remaneat ad Sancti Salvatoris et Sancti Petri. Et nos iamdicti Berengarius cum uxore mea pro emendacione que promisimus ad locum Sancte Marie Solsone, hoc de Sancti Salvatoris, quod non potuimus dare, sic facimus hanc emendacionem iam dictam. Et si ego Berengarius hobiero in isto itinere aut qualicumque vice obiero, de ipsum meum mobile quem nunc abeo et in antea abuero ad meam finem dimitto medietatem ad opera Sancti Salvatoris, et aliam medietatem inter Sancta Maria Solsone et Sancta Maria de Monte Leone ad eorum opera ecclesie. Similiter ego iam dicta Adalez, quando hobiero dimitto de meum mobile quod ad me pertinuerit, ubique corpus meum iacuereit, ut ad Sancte Marie Solsone aut Sancta Maria de Monte Leone ipsas duas partes, et alia tercia ad Sancta Maria. Et si de me iam dicto Berengario deminuerit in ista peregrinacione aut ante quam alium testamentum faciam, nostros debitos siant redditos in commune. Et dimitimus ad Ermessen, filia nostra, medietatem de nostro alaudio de Castel Cir, post obitum nostrum, et terciam partem de ipsos dominicos de Rochafort et de Analeg, et ut habeant et teneant per Berengario, filio nostro, illa et ipsum maritum quem abuerit. Mando et preco ego iam dictus Berengarius, quod si de me deminuerit ut iam dicta uxor mea et filio meo Berengario ut donent maritum sicut melius possent secundum possibilitatem illorum, cum ducentos morabatinos in cavalls et in mulos ad iam dicta filia nostra; quod si facere noluerint aut non potuerint dimittimus in pignora totum dominicum qem abemus in Ivorra; exceptus feu et senioriu, ut teneat tantum usque uxor mea et filium iamdictum Berengarium redimat .CC. morabetinos in cavals et in muls. Et dimitto meam honorem ego iam dictus Berengarius, et meos fevos et alaudios, totum ab integrum, omnia et in omnibus, liberamente et dominicos ad Azalet iam dicta, uxor mea, sine blandimento ullius hominis et sine blandimento filium nec filia in vita sua. Et post obitum suum remaneat totum ad Berengario, iamdicto filio nostro; exceptus hoc quem dimittimus

ad iam dicta Ermessen, filia nostra. Et si Berengarius, filius noster, hobierit sine filio de legitimo coniugio, remaneat iam dicta honore ad iam dicta Ermessen, filia nostra. Quod si de ipsi filii nostre iam dicti deminuerint sine filiis de legitimo coniugio, remaneat ad Raimundus Arberti, nepus meum, ipsos fevos et medietatem de meos alaudios, et aliam medietatem ad Sancti Salvatoris et Sancti Petri cenobii. Quod si iam dictus Berengarius, filius noster, non se advenerit cum iamdicta matre sua, teneat illa ipsum kastrum de Monte Leone cum suis pertinentiis, et ipsum alaudium de Castel Cir, exceptus hoc quod dimisimus ad Ermessen, iam dicta filia nostra; hoc teneat uxor mea iam dicta in vita sua; et post obitum eius remaneat ad iamdicto filio nostro Berengario, exceptus hoc quem dimissimus ad iam dicta filia nostra, sicut superius scriptum est. Et Raimundus Arberti hoc quod superius est scriptum evenerit ei de honore iam dicta; de ipsa honore de Monte Leone ut habeat cum Guilelmo Dalmatii, sicut in sua convenientia et mea resonat; ita abeat aput eum et cum filiis suis. Et dimitto meam honorem ego iam dictus Berengarius, qui pergo in hac peregrinacione, et Azaled, uxor mea, et filio nostro Berengario et filia nostra Ermessen in baiolia de Domino Deo et Sancta Maria et de meos seniores et de meos homines et de meos amicos, ut fiat hec omnia supra scripta in eorum guarda et manteneca, pro bene et non pro male. Et sit Deus inter me et vos.

Actum est hoc .VIIII. kalendas decembris, anno XIII. regnante Leudovicus rex. Siquis contra hanc kartam testamenti venerit pro inrumpendum, non hoc valeat vindicare, set componat libras auri quinque. Sig+num Berengarius Arnalli. Sig+num Azaled. Nos qui hanc kartam testamenti mandavimus scribere et manibus nostris firmavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Berengarii, filius noster. Sig+num Ermessen, filia nostra. Sig+num Petrus Wilelmi vicarius. Sig+num Alarig. Sig+num Rodlan. Sig+num Arnall, frater eius. Sig+num Raimundi Arberti. Sig+num Petrus Bernardi. Sig+num Oliver, frater eius. Nos sumus visores et auditores hac laudatores huius rei. Sig+num Arbert.

Guilelmus, sacer et monachus, qui hanc kartam testamenti rogatus scripsi cum literis rasis et emendatis in undecima linea et in octava decima, sub die et anno (signe) qua supra.

1. Caplletra amb figures vegetals i de lleons.

FUNDACIÓ NOGUERA

167

1120, desembre, 26 o 1123, desembre, 26

Els vescomtes Bernat Amat de Cardona i Almodis amb els seus fills Ramon i Berenguer donen a Deu, a Santa Maria de Solsona i als seus canonges una refecció per a cada un el dia de Nadal, que consistirà en cinquanta pans, tres porcs, tres quarters de vaca, un quartà de vi, una mitgera de mel i una lliura de pebre, que s'abonarà amb el producte del teloneu de la sal. El novè dia després de Nadal es cantarà una missa amb la presència del bisbe d'Urgell, si aquest hi està d'acord.

ADS. Cartoral I, doc. 117.
ADS. Cartoral I, doc. 214.
SERRA I VILARÓ, J., Història de Cardona, Ll. 1, p. 147.

In Dei omnipotentis nomine. Ego Bernardus Amadi vicecomes uxorique mee vicecomitissa nomine Almodis, una cum filiis nostris Guilelmus et Ramundus sive Berengarius nos insimul facimus cartam donationis Deo Sancteque Marie Celsone et canonicis ibi-dem astantibus de uno recepto quod ei damus per unumquemque annum, in die Natalis Domini, ut ipsa Dei Genitrix sit in remissione omnium peccatorum nostrorum. Et est ipsum receptum, scilicet panes quinquaginta et porcos .III. et quarteras .III. de vacca et quar-tam unam vini et migeram unam mellis et libram piperis. Et hoc totum exeat omni tempore ex nostro toloneo salis, sive ex precio eius. Hoc docum quod supra scriptum est facimus propter amorem Dei et ut propicius sit nobis Deus in hoc seculo atque in futuro, et ut nos iamdicti donemus in vita nostra, sicut superius insertum. Post obitum vero nostrum ipse filius noster aut posteritas nostra, qui Cardonam habuerit, faciat censum hunc quod nos donamus Deo et Sancte Marie et canonicis eius. Et sicut nos damus per unum-quemque annum hunc donum, ita canonici qui in eodem loco sunt aut in antea erunt, Deo annuente, die nono post festivitatem Natalis Domini faciant canere missam episcopo si ibi aderit;[1] et si episcopus absens fuerit ipsi canonici cantent missas pro animabus nostris et parentum nostrorum. Sane si nos donatores aut ullus homo vel femina qui hanc cartam donacionis venerit ad inrumpendum, primitis iram Dei inveniat atque auctoritate apostolorum Petri et Pauli excomunicetur, dampnetur atque anatematitzetur, sive a liminibus sancte Ecclesie sequestretur. Et in antea ista carta donacionis firma et stabilis permaneat omni tempore.

FUNDACIÓ NOGUERA

Acta est ista carta donationis .VII. kalendas ianuarii, anno ab Incarnacione Domini nostri .Cº.XXº.IIIº. post millesimum annoque .XIII. regnante Ludovici regis in Francia. BERNARDUS VICECOMES +. Sig+num Almodis vicecomitisse. Sig+num Guilelmi. Sig+num Raimundi Fulconis. Sig+num Berengarii. Nos qui hanc cartam mandavimus scribere et propriis manibus firmavimus et testibus subter notatis[2] firmare mandavimus. Sig+num Berengario Bernardi Frexaned. Sig+num Guilelmus Petri. Sig+num Arnallo, filium eius. Sig+num Petro Arnalli. Sig+num Berengarii Bernardi. Sig+num Raimundo, filium eius. Ramundi abba (signe). Guilelmus sacrista. Sig+num Petro Bernardi. Durandus presbiter. Poncius. Petrus Bernardi. Sig+num Peccovi. Sig+num Martel. Sig+num Sancii de Lobera. Sig+num Raimundi Guilelmi de Boxados. Sig+num Petri Guilelmi de Guernall. Sig+num Arnalli Bernardi de Falcs. Sig+num Raimundi Amadi. Sig+num Carbonel. Sig+num Petro Bertrandi. Nos sumus visores, auditores ac firmatores huius donacionis.

Guilelmus, qui hoc scripsit et hoc signum (signe) impressit.

1. Segueix, ratllat, aderit. 2. Segueix, ratllat, notatis.

168

1121, abril, 29

Guillem de Lavansa i el seu germà Bernat donen a Santa Maria de Solsona el que tenen en el castell de Ceuró i en el d'Ogern per al perdó dels seus pecats. Posen la condició que ho puguin conservar mentre visquin, i per això afegeixen un hort al benefici que havia fundat Ramon Humbert.

ADS. Perg. 503; 357 × 188 mm.
ADS. Cartulari I, doc. 163.

In nomine Domini. Ego Guilelmus de Lavancia et Bernardus, frater meus, per hanc scripturam nostre donacionis donamus Domino Deo et Sancte Marie et canonicis eiusdem substitutis in perpetuum castrum de Odoro et omnia que habemus vel habere debemus in iam dicto castro et terminis eius atque potestatem ipsius castri, et ut Raimundus de Belvezer aut mater eius faciant homi-naticum Sancte Marie et canonicis eius propter iam dictum castrum. Adiungimus etiam huic dono omnia que habemus vel habere debemus in termino de Ugern, tam molendinis quam ortis et vineis, et omnia quod in termino iam dicti castri umquam habuimus vel habere debuimus. Hanc autem largitionem

facimus Domino Deo et Sancte Marie et canonicis prefatis ob remissionem peccatorum nostrorum parentumque nostrorum. In tali videlicet condicione donamus omnia prefata Sancte Marie ut nos teneamus omnia in vita nostra; et propter beneficium habeat Sancta Maria et canonicos eius unum ortum aut unam vineam qualem Raimundus Umberti laudaverit propter beneficium. Post obitum vero de nobis duobus remaneant omnia prescripta Sancte Marie et canonicis eius, solidum ac liberum et quietum ad suum proprium alaudium, franchum et legitimum omni tempore, sine ulla reservacione.

Actum est hoc .III. kalendas mai, anno .XIII. regni Ludovici regis. Sig+num Guilelmi de Lavancia. Sig+num Bernardi, fratris eius. Nos qui hoc mandavimus scribere et firmavimus testesque firmare rogavimus. Sig+num Raimundi de Apilia. Sig+num Petri, fratris eius. Sig+num Raimundi de Belvezer. Sig+num Adalendis, mater eius. Sig+num Geralli de Luzano.

Raimundus, qui hoc scripsit et hoc sig (signe) num impressit.

169

1121, juliol, 19. Guissona

Davant de molts nobles i cavallers, a precs del comte d'Urgell, el paborde de Solsona Ramon Guitart exposà les seves queixes contra Carbó i Babot sobre uns alous de Torrefeta. Acorden que el paborde deixi la meitat d'aquests alous a Carbó i a Babot, mentre visquessin, i aquests el compensarien.

ADS. Perg. 504; 165 × 157 mm.

Ego Raimundus Guitardi, prepositus Celsone ecclesie, et Carbo et Babot simul abuimus querimonias de alodiis qui fuerunt homine nomine Guilelmus Reimundi ante conspectu itaque Urgellensis comite Ermengaudi pariter fuimus in chastrum Gessone. Et aderant ibi milites ex diversis partibus, scilicet Sancius de Lobera et Raimundus Bernardi de Sero et Bernardus Echardi atque Mironis Arnalli sive Gomballus Bernardi et Petrus Guilelmi de Bioscha et aliorum multorum militum quos longum est numerare. In presentia istorum rancuravique me ego Reimundus Guitardi de Carbo et Babot. Novissime autem rogaverunt me Carbo et Babot cum amicis suis ante conspectum comitis, ipsoque comite exorante, ut eis medietatem alodiorum dimissem, qui fuerunt Guilelmi Reimundi, et si hoc facerem omnes comparas, quas fecit in[1] Turrefacta

Reimundus Bernardi, postea ipsorum dimisisset ad Sancte Marie in kartam quam ei fecit, exceptus partem matris eorum, unde possit chartas hostendere. Ego vero Reimundus Guitardi adquievi precibus eorum et dimisi medietatem alaudiorum suprascriptum a Carbo et Babot in vita eorum. Post obitum vero ipsorum, remaneant alaudia supra scripta Guilelmi Reimundi medietatem, quam vobis acomodavi, et comparas quas pater vester Reimundus Bernardi dimisit Sancte Marie remaneant solida et libera sine ulla reservacione ad habendum vel possidendum vel quicquid voluntas eius fuerit faciendum. Propter asencionem quam facis nobis, ego Carbo et Babot dimitimus Sancte Marie Celsone .I. condamina que est in Bioscha, scilicet a Pui Pelad, quem tu Reimundus Guitardi tenes in pignora, dimittimus omnes nostra voces quas ibi abemus vel habere debemus post obitum nostrum Sancte Marie Celsone. Et est manifestum.

Actum est hoc .XIIII. kalendas augusti, anno .XIII. regnante Leudovico rege. Sig+num Reimundi Guitardi. Sig+num Carbo. Sig+num Babot. Nos pariter qui hoc adfirmamus. Sig+num Petrus. Sig+num Petrus Raimundi de Montle. Sig+num Guilelmi Raimundi de Malgrad. Sig+num Ramon Bernard. Sig+num Petrus Eribal. Sig+num Martel. Sig+num Raimundus Guadlli. Sig+num Guilelm Petri. Sig+num Ugoni Dalmacii. Sig+num Raimundus Guilaberti de Tora. Sig+num Bremon Pere presbiter. Testes sunt.

Bernardus, qui hoc traslatavit (signe) die et anno quo supra.

1. Segueix, repetit, in.

170

1121, agost, 21

Testament que fan Ramon Humbert i la seva muller Agnès. Fan llegats als hospitalers, als canonges de Solsona, on Ramon Humbert vol tenir-hi sepultura, a Sant Serni de la Llena, a Sant Julià de Ceuró, a Sant Martí de Lavansa, a Sant Salvador d'Ogern i a altres llocs. Deixa alguns béns a la seva muller mentre visqui. Fa hereu el seu fill Guillem. Agnès també disposa dels seus drets o béns.

ADS. Perg. 505; 635 × 100 mm.

Divine (...)[1]. Sano corpore et memoria integra, ego Remundus Umberti et coniux mea Agnes hoc nostrum facimus testamentum mobilium et inmobilium (...) eligens inde distributores (...) Babot

et Wilemi Ebri et ego Agnes Bernardum Arnalli et Arnallum Arnalli (...) ut si mors (...) prius quam aliud faciamus testamentum, hii distribuant nostram facultatem sicut hic videvibur scriptum vel ordinatum. In primis, ego Remundus dimitto Ospitali (Ihero-solimitano) solidos .C., domino pontifici Urgellitano solidos .C. per missam, cenobio Sancte Marie Solsone .C. solidos que acipio dominico quem habemus de ipso Collo de (...) ad sancta Maria de Sodorba integriter et ipso (...) cum ipso filio quem ad predictum dabimus locum et meum corpus ad sepeliendum. Dimitto Sancto Martino de Curriza alodium illum quod habemus in Balagario, ad ripum de Cio, cum alodio illo (...) (Sancti) Saturnini, dimitto ipsa comparam quam habet dominus Berengarius apud ipsam Lenam. Dimitto coniugi mee Agneti Currizam et Capolad et ipsa Lena et Pug Rex et Monte Maiorem apud ipsum (...) teneat et possideat in diebus vite sue sine blandimento filii vel filie aut alicuis hominis. Et mando ut ipsi castlani teneant per eam sicuti per me usque ad iam dictum tempus. Post obitum vero (...) Reimundi, filio nostro, Curriza et Capolat et Monte Maiorem, cum ipso honore quem imparavimus a Remundo et Arnallo Guilelmi. Dimitto Berengario et Remundo Remundi ipsam (...) habeat eum per eos. Et dimitto etiam eis Pug Reo, cum dominico illo quem teneo per vicecomite et ipsa Turre de Didia et Paracampos, cum ipsa dominicatura quam habeo in Pinel et in Mi(rave) (...) et alodio illud de Ierbo et de Balagario quod fuerit eorum avii. Dimitto Wilemo Remundi iamdicto fevum illum quem teneo propter Babot et per Poncium et per Artallum de Callers. Dimitto Petro Remundo (...) teneo per Poncium Ugonis. Dimito Agneti, uxori mee, in acta sua fevum illum quem teneo per Remundum Guilelmi et Arnallum Guilelmi et per Babot et per Poncium et per Artallum de Callers (...) remaneat filiis meis ut pretaxatum est. Dimitto alodium illum de Ierbo quod fuit Berengarii Remundi, cum illo alodio de Balagario quod dedit mihi comes, Sancte Marie Solsone. Dimito Berengario et Reimundo (prenominatis) (...) filio meo pretaxato munimur. Ego Agnes in primis dimitto cenobio Sante Marie Solsone corpus meum ad sepeliendum cum medietatte totius mei mobilis. Ex alia medietate fiant par(...) (...) tribus partibus. Dimitto Iherosolimitano Ospitali terciam partem. Aliam terciam partem domno episcopo per missam. Aliam terciam inter Sanctum Saturninum (sic) de Lavanza et Sanctum Iulianum de Ozro. Dimitto Sancto Stephano de Apilia (...) (...)ios quos ibi habeo integriter, cum ipsa vinea de illa insula et ipsa vinea de serra qua comparavi de Guifredo Iohannis, et

condamina .I. in Ierbo. De illis vero condaminis quas habeo in Lavancia (...) Petrum de Monte, dimitto quartam partem Sancto Saturnino, cum ipsa vinea de Solanels. Dimitto Sancto Salvatori de Ugern ipsam meam partem quam habeo in ipsa vinea de Villa Plana, cum orto .I. in ipsa insula. Dimitto (Sancto) Iuliano de Ozro meam partem quam habeo in ipso ferragenal et in ipsa trilia (...). Dimitto Remundo Umberti, viro meo, Ugern et Ozro et Abizela et Sanctum Adrianum et Buada quod teneat et possideat in vita sua ad suum proprium alodium sine blandimento alicui hominis. Dimitto iterum ei Lavancia cum suis terminis in vita sua. Dimitto medietatem de Apilia cum medietate de ipsis fortezas de Apilia, exceptus Abizela et exceptus ipsos homines de Abizela, Remundo Guilelmi, filio meo. Et medietate de (Boxols). Et alia medietate de Apilia, cum alia medietate de ipsis fortezas de Apilia et cum alia medietate de Boxols, et Abizela et ipsos homines de Abizela, dimitto Guilelmo Remundi, filio meo, et Remundo Umberti, viro meo, in vita sua. Post obitum iamdicti viri mei hoc remaneat Wilemo, filio meo iamdicto. Dimitto Remundo Guilelmi, filio meo predictum, post obitum Remundi Umberti, viri mei, medietate de Lavanza cum (...) de Lavanca, exceptum Buada et exceptus homines de Buada. Aliam medietatem de Lavanza, cum alia medietate de ipsis fortezas de Lavanza et Buada et ipsos homines de Buada, dimitto Wilemo, filio meo, post obitum viri mei pretaxati. Dimitto Remundo et Wilemo, filiis meis, post mortem sepedicti viri mei, Ugern et Ozro et Sanctum Adrianum. Dimitto meos directos de Ierbo et meas almunias de Balagario et ipsum meum directum quod habeo in Navades et ipsa parrochia de Curriza, dimitto Wilemo, filio meo. Precipio autem quod si Remundus, filius meus, obierit sine filio aut filia de legitimi coniugii omnis honor eius a me sibi superius dimissus revertatur alio filio meo Guilelmo. Precipimus rerum quod si Wilemus obierit sine legitimo infante honor eius quod nobis ei dimissus superius revertatur alio filio meo Bernardo. Et si Bernardus obierit sine legitimo infante honor eius revertatur alio filio nostro (...). (Et si) Berengarius et Remundus, filii mei, obierint sine legitimo infante, omnis honor illorum a me eis dimissus quem vinculare possum, dimitto ego Remundus Umberti filio meo Guilelmo. Precipimus etiam ut Remundus et Wilemus donent maritos sororibus suis ex eorum matre genitis. Berengarius et Remundus donent maritos sororibus suis ex eorum matre genitis. Quisquis ex his duobus fratribus supradictis, scilicet Remundo atque Wilemo auferre vel minuere ullo honorem suum

a vobis dimissum precamur per Domini et per fidem quam portare debetis vos nostri homines et precipimus quod vos tantum adiuvetis alium et teneatis cum eo donec redirigat iniuriam fratri suo. Siquis violare presumpserit nil proficiat, set iram Dei (...) inveniat et cum Iuda traditore porcionem accipiat. Postea hoc testamentum maneat firmum. Nos supradicti Remundus et Agnes dimitimus honorem nostrum et nostros infantes in custodia et baiulia de episcopis et Beate Marie et nostrorum hominum sive Poncii Ugonis et filii sui et de Babot et filii sui et Raimundi Umber-ti et filii sui et de Babot et filii sui et Guilelmi Umberti et filii sui et Guilelmi Raimundi de Berga et Poncii et Artalli de Callers et vicecomitis de Cardone et dona filiorum eius et Bernardi de Merola et Remundi Guilelmi de Aviza et sui fratris et Remundi Guitar- di et suorum filiorum et de Remundi Guilelmi et Arnaldi Guilelmi, fratris eius.

Actum est hoc .XºIIº. kalendas setembris, anno .XIIIIº. regni Lodoyci regis. S+ Remundi Umberti. S+ Agnetis, qui hoc fecimus et firmavimus testesque firmare precepimus. S+ Gonballi Bernardi. S+ Alegreti, filii eius. S+ Remundi, fratris eius. S+ Petri Arnalli Vill(...). S+ Bernardi Guilelmi. Isti sunt testes.

Bernardi Amati levite, qui hoc scripsit die et anno prefixo.

1. Tot l'instrument presenta tintes esvaïdes així com dos forats.

171

1121, desembre, 27

El prepòsit Ramon Guitart de Santa Maria de Solsona arrenda a Pere Oliba les terres i cases que Santa Maria té a l'Ofegat, perquè ho tingui i ho conreï ell, i els seus fills quan hagi mort. L'arrendatari donarà cada any un quartà de forment i ordi i la meitat del producte de la vinya. Ambdues parts compartiran les despeses de sembradura i n'obtindran la meitat dels fruits de pa i de vi.

ADS. Perg. 506; 440 × 123 mm.

In Dei nomine. Ego Raimundus, prepositus Sancte Marie Cel-sone, cum cuntis aliis canonicis qui ibi sunt, aut qui in antea venerint, donatores sumus tibi Pere Oliba. Per hanc scriptura donacionis nostre donamus nos tibi alodem nostrum per laboracione, terras, vineas et casas que laboretis et bene hedificetis. Est hec omnia in comitatu Bergitano, in castrum Offegad vel in eius

terminis. Et advenit ad nos donatores per domina nostra Sancta Maria iam dicta et ad illa advenit per donacione de Raimundus Pages, qui es condus, que ille dimisit pro anima sua, vel per qualisque voces. In tali vero pactu fecimus nos prescripta omnia, que tu Pere mitas tuas bestias et tuo ferro, et quanto venit ad seminare mitad Sancta Maria et suis ipsa medietate de sement et de cibum et potum, et abeat Sancta Maria et suis ipsa medietate de pane et vino de quantum Pere laboret (ad Sancta)[1] Maria, alia medietate siat de Pere. Et abeat Pere barcheram quatuor operes de vineas et de alaudio, ubi seminat inter ordi et forment .I. quarta. Et si Pere faciat nullam plantacionem de vineas, quando (sint)[2] hedificatas ipsas vineas de alaudem Sancte Marie, abeat suam medietatem per planta et alia medietate Sancte Marie. Et quantum laboret super terminum de Tarrega abeat Pere suam medietatem, alia medietate Sancta Maria. Hec omnia supra scripta abeat Pere in vita sua et post suum obitum remaneat ad suis propinquis, qui teneant prescripta omnia quomodo Pere teneat in vita sua et acapta et est prescripta ad servicium Sancta Marie et suis canonicis. Hoc totum fiat cum illorum affrontacionibus, et cum ingressis et exitibus earum. Et Pere que siat solidum de Sancta Marie usque in perpetuum, ille et suis qui siant post suum obitum quomodo est prescriptum. Et est maniphestum.

Actum est hoc. Facta ista carta donacione .VI. kalendas ianuarii, anno .XIIII. regni Ledovico rege. Sig+num Raimundus, prepositus Sancte Marie. Sig+num Gonball. Sig+num Gerall. Sig+num alio Geral. Sig+num Iozpert. Sig+num Pere Sinfre. Sig+num Bernard Folc. Sig+num Iosvan. Sig+num Arnall Ramon. Sig+num Ramon Arnall. Sig+num Bernardus Bonefilii sacer. Sig+num Arnall de Vuroma. Nos qui ista carta donacione fecimus scribere et firmamus et ad testes firmare rogavimus. Sig+num Berengarius Raimundi de Offegad. Sig+num filio suo Pere. Sig+num Ramon Arnall. Sig+num Guilelm Bernard.

Ramundus Sancti Petri sacer, qui hoc scripsit cum literas fusas vel superpositas, die et anno quod sup (signe) pra.

Ego Bernardus Bonefilii retenuit una casa migana de ma vida et post obitum meum tornet ad ipsas alias casas de Pere.

1. Esborrat. 2. Esborrat.

FUNDACIÓ NOGUERA

172

1122, febrer, 5

Guillem Ramon, el seu germà Arnau, la seva muller i la seva mare Guilla donen i venen a Santa Maria de Solsona els drets que tenen a les cases i terres de Pere Ramon i de les esglésies del terme de Conques. Han rebut de Bernat Folc una mula de cent sous de preu.

ADS. Perg. 500. Trasllat de 1514.
ADS. Perg. 502. Trasllat de 1529.
ADS. Perg. 501. Trasllat del s. XVI.

Hoc est translatum bene et fideliter sumptum a quodam libro pergameneo in archivo publico monasterii Beate Marie ville Celsone recondito, sumptum et translatatum huiusmodi sub tenore: In nomine Domini Dei summi. Ego Raimundus Guilelmi et Arnallus, frater meus, simul com matre mea Guilla et uxor mea, nos pariter in unum damus et vendimus Domino Deo sancteque sue Genitrici cuius ecclesia sita est in terminos castri Celsone, omnes usus et servitia quecumque habuit pater meus et mater mea in domibus Petri Raymundi et in sua francheda, tam in domibus quam terris et vineis, alaudis, cultis vel eremis. Iterum, relinquimus et definimus cuncta que sunt vel erunt ecclesiarum de Conches, ut nulla servitia amplius in earum possessionibus requiramus, nec mandamentum, nec districtum ibi ullomodo habeamus, sed sint solide ipse ecclesie Sancte Marie suorumque canonicorum cum pertinentibus que hodie habet vel Deo donante in futuro adquisierit, cum ingressibus et regressibus, pascuis et aquatibus, sive dampno in omnibus terminis de Conches. Et convenimus Sancte Marie ut ex ista hora in antea fideles simus ipsis ecclesiis de Conches, nichil de earum facultatibus de-fraudantes, nec cuique defraudare volenti consentientes. Sicut superius scriptum est reliquimus et definimus Sancte Marie Celsone omnia ista prenarrata ad suum proprium alaudium, sine ulla reservatione, ne aliquis valeat ibi per nos vel per nostram vocem aliquid querere. Ac per hoc accipimus de manu Bernardi Fulconis unam mulam in precio .C. solidorum. Sicut superius scriptum est de nostro iure in dominium tradimus Sancte Marie. Siquis contra istam cartam venerit ad inrumpendum tanquam sacrilegus iudicetur et insuper quod aufferre conatus fuerit in quadruplum reddeare cogatur.

Actum est hoc nonas febrarii, anno .XIIII. Ledovici regni. Sig+num Raymundi Guilelmi. Sig+num Guille. Sig+num Arnalli. Sig+num uxoris eius, qui hoc fecimus scribere et manibus firmabi-

mus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Raymundi Umberti. Sig+num Bernardi Arnalli. Sig+num Petri Arnalli. Sig+num Arnalli Arnalli. Sig+num Mironis Arnalli. Sig+num Raymundi Guilelmi badle. Sig+num Borrel Quintola. Sig+num Ramon Rodlan. Sig+num Bernad Ramon. Sig+num Bernad Arnaldo Erenguer.

Gerallus, qui hoc scripsit die et anno (signe) quo supra.

Nos Anthonius Bach, in decretus bacallarius, reverendi in Christo patris et domini domini Petri de Cardona, Dei et Apostolice Sedis gracia Urgellensis episcopi et administratoris perpetui abbaciatus Solsone ordinis Sancti Augustini, in spiritualibus et temporablibus vicarius generalis, huiusmodi translato a suo vero originali sumpto et cum eodem una cum notariis et testibus infranscriptis veridice comprobato et collationato nostram ordinariam auctoritatem interponimus pariter et decretum hiis mani discreti Cosme Damiani Palau, notarii infrascripti, scripsit propria manu subscribentes.

Sig(signe)num mei Philippi Tresserres, presbiteri Celsone, auctoritate apostolica notarii publici, huius translato testis.

Sig(signe)num mei Ffrancisci Castellar, auctoritate regia notarii publici, huius translato testis.

Sig(signe)num mei Cosme Damiani Palau, habitatoris ville Guissone, apostolica et regia auctoritatibus notarii publici, qui huiusmodi translatum a dicto suo originali ut premittitur sumptum et cum eodem veridice comprobatum et collationatum auctoritza-tum et decretatum ac duobus testibus testificatum ut supra patet scripsi et clausi in villa Celsone, die mercurii octava mensis marcii, anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo quartodecimo.

173

1122, març, 6

Hug Guillem, anomenat Carbó, i la seva muller Ermessenda donen a Santa Maria de Solsona el delme de tots els fruits que surtin de mas Morisca, que mena Guillem Oller.

ADS. Cartoral I, doc. 127, f. 49r.

In nomine Domini. Ego Ug Guilelm, qui vocatur Carbo, et uxor mea nomine Ermessendis facimus cartam donacionis. Per hanc scripturam donacionis nostre donamus Domino Deo et Sancte Ma-rie Celsone ad eius Canonicam ipsum nostrum decimum de manso Morisca, de omni laboracione et de omnibus nutrimentibus

quos de ipso manso exierint. Et advenit ad me Carbo per donatum seniori meo et per emcionem de fratri meo Bernardo Guilelmi. Istum deci-mum donamus pro redemcione animarum nostrarum et parentum nostrorum.

Actum est hoc .II. nonas marcii, anno .XIIII. regnante Ludovico rege. Sig+num Ug Guilelm, qui vocatur Carbo. Sig+num Ermesendis, uxor eius. Nos qui istam cartam mandavimus scribere et ad testes firmare mandamus. Sig+num Bernardi Guilelmi de Ceger. Sig+num Guilelmi Oller, agricultor istius mansi.

Arnallus presbiter, qui hoc scripsit die et anno notato (signe) quo supra.

174

1122, març, 28

Pere Ramon de Pinell, d'acord amb la seva muller i el seu fill, defineixen i retornen a Santa Maria de Solsona les esglésies de Pinell i de Miravé amb els seus alous. No interferiran en la provisió dels clergues ni del batlle.

ADS. Perg. 507; 240 × 138 mm.
ADS. Cartoral I doc. 51.

Anno .Mº. Cº. XXº. II. Ego Petrus Raimundi de Pinel, cum consilio uxori mee et filii mei Raimundi Petri, definio et evacuo omnes penitus eclesias que sunt in castro Pinel sive in Mirave vel in eorum terminis, cum omnibus alaudiis que ad ipsas ecclesias pertinent ubicumque habent vel habere debent, sive cum ipsis sacrariis que circa eas sunt; et quod nunquam aliquid requiram in stabilimento clericorum vel in stabilimento baiuli eorum. Et si quiquam ibi retinui cum ipsas ecclesias dederim Sancte Marie vel aliquid postea ibi presumptiose adquirere temptavi. Modo totum diffinio et relinquo Sancte Marie Celsone in manu Raimundi, prepositi eiusdem loci, et canonicorum ibidem assistentium, ne deinceps ego nec aliquis per me vel per filium meum aliquid aclamare valeat; sed siquis piam facultates ipsarum ecclesiarum vel quod iuris est earum, auferre vel minuere voluerit adiutores simus et protectores ecclesiarum, quantum nostra possibilitas permise- rit. Iterumque convenimus ne ulterius clericis in eodem honore constitutis viventibus sive mortuis aliquid tollamus vel diripia- mus.

Actum est hoc .V. kalendas aprilis. Sig+num Petri Raimundi. Sig+num coniugis eius Santie. Sig+num Raimundi Petri. Nos hoc fecimus scribere et punctos impressimus. Sig+num Petri Bernardi

de Lavals. Sig+num Guadalli Bernardi. Sig+num Berengarii Mironis. Sig+num Petri de Gepils.

Gerallus, qui hoc scripsit die et anno (signe) quo supra.

175

1122, abril, 29

Ramon d'Odèn, que vol peregrinar al Sant Sepulcre, fa testament i elegeix marmessors el seu germà Arnau Miró, la muller d'aquest, el canonge Bertran i Berenguer d'Altarriba. Fa llegat als germans, fills i nebots, i deixa la seva mare sota la protecció de la canònica de Solsona. Tenia béns a la Manresana, a Montfalcó, a Santa Fe i als Torms.

ADS. Perg. 508; 170 × 297 mm.

In Dei eterni miseratoris et pii. Ego Raimundus de Oden volo pergere ad limina Sancti Sepulcri, propter Deum et remedium anime mee; et volo fieri hunc meum testamentum; et iubeo atque discerno ut sint elemosinarii mei, id est Arnallus Mironi, fratri meo, cum uxore sua et Bertrandus, canonicus Sancte Marie, et Berengarius de Alta Riba. Precor vos manumissores mei per Deum quod si mors michi advenerit in ista peregrinatione ante quam alium testamentum faciam, aprehendant avere meum mobile tam immobile, et dividant pro anima mea quomodo hic scriptum invenerint. In primis relinquo ad Sancta Maria de Solsona meam partem de una condamina que habeo in Lobera. Et habeat eam Sancta Maria et eius canonici sicut ego habeo vel habere debeo. Et relinco Bertrando, fratri meo, meos directos de Torms et unam condaminam quam habeo in Menresana, cum meis directis quos habeo in Mont Falcho et in Sancta Fide, ut habeat hec Bertrandus, frater meus, in vita sua. Et de post obitum vero eius habeat Raimundus, nepos meus, meos directos de Torms et meam condaminam de Menresana. Et meos directos de Mont Fulcho et de Sancta Fide, relinquo ad filium meum Ramon Bord post obitum Bertrandi. Et si minus venerit de Raimundo Bord, remaneat ad alium fratrem eius, filium meum. Et relinquo ad nepotem meum Raimundum meam kavallariam de Limdosa in ipsum honorem de Guilelmo Arnalli. Et compras vel plantes que fuerunt de matri mee relinquo ad Bernardum de Oden, post obitum Bertrandi, fratris mei. Et si minus venerit de Bernardo et de Raimundo Bord et de fratri suo, habeat hec Peret, nepos meus. Et relinquo ad

Raimundum de Talteul unam equam de mea parte, et aliam ad Raimundo Bord, et aliam ad Berengarium de Marza. Et dimitto medietatem de una polina ad Arnallum de Lena. Et si minus venerit de matre mea ante quam redeam de hac peregrinatione, habeat Sancta Maria Celsone .XL. solidos, ut canonici recipiant eam et sepeliant honorifice; et isti .XL. solidi exeant de honore meo et matri mee de alaudiis et de expletis et de ipsis vasculis qui sunt in domo. Et relinquo filios meos et honorem illorum et unam equam in baiulia Bertrandi, fratris mei, ut ipse adiuvet et defendat illos.

Actum est hoc .III. kalendas madii, anno .XIIII. regni regis Ledovici. Sig+num Raimundi de Oden, qui istud testamentum scribi mandavi et firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Richard. Sig+num Arnall de Isanta. Sig+num Arnallus Mironi. Sig+num Dulcia. Sig+num Bernardo de Oden. Sig+num Berengarii de Alta Riba.

Arnallus, presbiter et canonicus, qui hoc scripsi (signe) die et anno quo supra.

176

1122, maig, 27

Onofred, la seva muller Arsèn i els fills i filles donen a Santa Maria de Solsona i al paborde Ramon Guitart i al prior Guerau dues vinyes que són a l'extrem de la vall de Lord, prop de la Torre de Santa Maria —Joval—; n'han rebut el preu de sis sous.

ADS. Perg. 509; 340 × 96 mm.

In Dei nomine. Ego Onofredus et uxoris mee Arsen et filiis nostris vel filias, id sunt Gerberga et Mir et Pere et Guilelm et Er-mengarts et Gilla et Maria, nos simul in unum vinditores sumus vobis domino preposito Sancte Marie Celsone Raimundi Gitardi et domino Geralli priori. Per hanc scriptura vindicionis nostre vindimus nos vobis pecias .II. de vineas cum ipsa terra, cum ipsos arbores qui infra sunt; qui nobis advenit per parentorum vel per edificacione sive per qualisque voces. Et est hec omnia in comitatu Urgellensi, in apendicio valle Lordense, vel ad ipsa torre de Sancta Maria. Et affrontad ipsa hec omnia a parte orientis in vineas de Ramon Arnall de Besora, de meridie in kasals de Gilelm Mir de Albareda, de occiduo in strada publica, de circii in planta de Bernard Mir, in vineas de Sancta Maria.

Quantum inter istas .IIII^or^. affrontaciones includunt et ii terminii continent sic vindimus vobis iam dictos propter Sancte Marie vel ad suis servientibus, totum ab integrum, cum exiis vel regressiis earum; et est in precio placibile solidos .VI. moneda obtima; et est manifestum. Quod si nos vinditores ad ullusque homo vel femina qui ista karta vindicione frangere vel disrumpere voluerit, non hoc valeat iudicare, set componat vobis in duplo cum omni sua inmelioracione, et non sit disrupta.

Actum est hoc .VI^to^. kalendas iunii annos .X^mi^ IIII^or^. regnante Ledovico rege. Sig+num Onofredi. Sig+num Arsen. Sig+num Gerberga. Sig+num Mir. Sig+num Pere. Sig+num Gilelm. Sig+num Ermengarts. Sig+num Gilla. Sig+num Maria. Nos qui ista karta vindicione mandavimus scribere et ad testes firmare ro(gamus)[1]. Sig+num Bernard Mir. Sig+num Arnall Compan. Sig+num Mir Compann. Nos sumus testes visores et auditores.

Poncius presbiter rogatus scripsit die et anno (signe) quod supra.

1. Trencat.

177

1122, setembre, 8

Guillem Guadall dóna a Santa Maria de Solsona el que té a Bellveí, a Tornabous, a Barbens i a Talladell, si no té cap fill legítim. Si en té, aquest donarà cada any la tasca a la mateixa església.

ADS. Perg. 510; 282 × 186 mm.
ADS. Cartoral II, doc. 38, f. 44.

In nomine Domini. Ego Guilelmus Guadalli, audiens esse felix comercium dare terrena et celestia accipere, donator sum Domino Deo Sancteque sue Genitrici, cuius ecclesia sita est infra fines castri Celsone. Dono autem eidem ecclesie omnia mea alaudia que habeo in omnibus locis, id est in Belvedi sive in Tornabous et in Barbenz sive in Taladel. Tali autem pactu hanc facio donacionem, ut post obitum meum habeat Sancta Maria quicquid in his locis habeo prescriptis vel habere debeo, si[1] sine filio legitimo de hoc seculo presenti substractus fuero. In presenti autem dono prephate ecclesie tascham de omnibus fructibus ipsorum alaudiorum. Et si filios legitimos habuero, ipsi similiter donent perhenniter ipsam tascham Sancte Marie. Omnia autem prescripta dono Sancte Marie quantum in his locis vel eorum terminis habeo vel habere debeo, sicut superius dictum est, ut sancta Dei Genitrix michi succurrere

dignetur in omnibus necessitatibus meis in presenti seculo et in futuro. Siquis contra istam cartam ad inrumpendum venerit, non hoc valeat perficere, sed in quadruplum componat cum omni sua melioracione.

Actum est hoc .VI. idus setembris, anno .XV. Ludovici regni. Sig+num Guilelmi Guadalli, qui hoc feci scribere et manu propria firmavi et testibus firmare mandavi. Sig+num Raimundi prepositi. Sig+num Geralli. Sig+num Arnalli Raimundi. Sig+num Gauzperti.

Gerallus, qui hoc scripsit die et anno (signe) quo supra.

1. Si interlineat.

178

1122, octubre, 23

Ramon Bernat dóna a Santa Maria de Solsona una peça de terra a Oliola, quadra de Claret, comtat d'Urgell. Ha rebut la compensació d'un sou de mans de Guillem Martí.

ADS. Perg. 512; 379 × 100 mm.

In Dei nomine. Ego Ramon Bernard donator sum Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice. Per hanc scriptura donacionis mee dono ego .I. pecia de terra qui mihi advenit per parentorum vel per qualicumque voces. Et est hec omnia in comitatu Urgelli, in termino de Uliola, in quadra de Claret. Abet autem afrontaciones iam dicta pecia de terra, afrontad de parte orientis in alodio de Pere Guari, et de alia parte afrontat in alaudio de Arnal Baro, et de .III. parte afrontad in vinea de Guilelm Arnal, et de .IIII[a]. vero parte in alaudio de Pere Gauri. Quantum inter istas afrontaciones includunt et isti termini continent sic dono a Domino Deo et Sancte Marie Celsone, ad suum proprium alode. Et recepi de Guilelm Marti in precio placibile solido .I. Et est manifestum[1]. Quod si ego donator aut nullus homo vel femina qui ista carta donacio inquietare vel frangere voluerit maledictus et excomunicatus fiat de Deo et de sancta Maria et de omnibus sanctis. Et in antea ista carta firma permanead et non sit disrupta, sed siad firma.

Facta carta donacionis .X. kalendas novimber, ano .XV. regnante regis Lodovicus. Sig+num Ramon Bernard, qui ista carta donacio mandavi scribere et ad testes firmare feci. Sig+num Arnal Iocpert. Sig+num Guilelm Mir. Sig+num Guilelm Ramon. Isti sunt testes firmantes atque laudantes.

Gaucpertus presbiter rogatus scripsi sub (signe) die et anno quo supra.

1. Segueix, ratllat, quantum.

179

1123, abril, 4

Eliarda i els seus fills i néts venen a Santa Maria de Solsona la meitat d'una peça de terra que és al terme de Solsona, comtat d'Urgell, i al lloc anomenat Rebollosa, abans Torre d'Arnau Fruga. Han rebut el preu de sis sous en diners.

ADS. Perg. 514; 287 × 155 mm.
ADS. Cartoral I, doc. 180.

In Dei nomine. Ego Elliards femina et filio meo, videlicet Bernardus Isarni et coniux eius Maiasendis et filiorum suorum, Petrus Bernardi et Isarni Bernardi et Arnalli Bernardi et Guilelmi Bernardi, nos in simul vinditores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone[1] et eius cannonicis. Per hanc scriptura vendicionis vindimus ei medietate pecia .I. de terra qui nobis advenit per comparacione vel per qualique voces. Et est ipsa terra in comitatu Urgelli vel in termino kastri Celsone, in nominato loco ad ipsa Rebolosa, qui anticho vocatur Turre de Arnall Fruga. Afrontat autem ipsa terra de una parte in terra de Arnall, de alia parte in ipsa strata, de .III. in ipso linar de Mir. Quantum inter istas afrontaciones includunt sic vendimus Sancte Marie Celsone et eius cannonicis ipsa terra iamdicta, cum ingressio vel regressio earum, ad suum proprium alaudium, ad facere quod voluerit. Et accepimus a Gerallo, sacricustos huius ecclesie, solidos .VI. denariorum. Et est manifestum. Sane si nos vinditores aut aliquis homo qui contra ista karta venerit ad inrumpendum aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare quod requirit, sed in duplo componat cum sua inmelioracione; et in antea ista carta firma permaneat omni tempore et non sit disrupta.

Facta ista carta .VIII°. kalendas mai, anno .X°V°. regi Leudovici regnante. Sig+num Elliards. Sig+num Bernardus Isarni. Sig+num Maiasendis. Sig+num Petri Bernardi. Sig+num Isarni. Sig+num Arnalli. Sig+num Guilelmi. Nos qui istam cartam mandavimus scribere et manibus propriis firmavimus testibusque firmare iussimus. Sig+num Bernardus Guilabert. Sig+num Arnal Guilabert. Sig+num Guilelm Ramon de Timoneda, qui sunt testes.

Guilelmus sacer, qui hoc scripsit et hoc sig(signe)num inpressit sub die et anno notato superius.

1. Celsone interlineat.

180

1123, juny, 5

El prepòsit de Solsona Ramon Guitart infeuda a Ramon Ermengol el feu que té Santa Maria a Timoneda, l'honor, tasques, la meitat dels plàcets, a condició que doni la meitat al batlle de la canònica. També li cedeix els fruits o rendes que en treu l'església de Santa Maria. El feudatari farà host i altres serveis a dita canònica, i no farà forces ni toltes sense el consell de la congregació.

ADS. Perg. 515; 142 × 225 mm. Carta partida per ABC.

Ego Raimundus Guitardi, prepositus Sancte Marie Celsone, et alii canonici eiusdem loci donamus tibi Raimundo Ermengaudi et uxori tue et filio tuo Raimundo ipsum fevum de Timoneda. Et damus tibi in ipso honore tascas que inde exeunt, cum medietate placitorum ipsius honoris; ita scilicet ut noster baiulus accipiat fiduciam de ipsis placitis, et iudicet donetque medietatem fideliter tuo baiulo. Addimus quoque tibi .II pernas et .I. molto et .VIIII. fogaces et .III galines et sestarios .III. de civada. Sicut superius scriptum est damus vobis ut habeatis per fevum in servicium Sancte Marie et faciatis nobis cortes et sitis nobiscum in placitis et in seguiis, et hostes faciatis nobis sicut predecessores vestri facere consueverunt, et defendatis ipsum honorem et omnem alium honorem defendatis Sancte Marie et nos adiuvetis retinere contra cunctos homines, et sitis homines Sancte Marie et prelati ipsius loci, et nullam faciatis ibi forciam, nec toltam, nec aliud ibi queratis preter id quod nos vobis nominatim damus, vos nec posterita vestra. Si vero vos in isto honore plusquam dictum est violenter adquisieritis emendare nolentes, et si in illo honore de Timoneda alicui cavallario per fevum aliquid dederitis absque consilio tocius nostre congreationis, omnem ipsum honorem perdatis et in potestatem Sancte Marie redigatur. Et si aliqua persona insurrexerit que ibi per directum aliquid acclamet, per nos faciatis eis directum quando vobis precipimus.

Actum est hoc nonas iunii, anno .XV. Leudovici regni. Sig+num Raimundi prepositi. Sig+num Gomballi. Sig+num Geralli.

Sig+num Bernardi Fulconis. Sig+num Raimundi Ermengaudi. Sig+num Raimundi, filius eius. Sig+num Raimundi Arnalli de Besora. Sig+num Petri Arnalli, fratris eius. Sig+num Berenger Eimerig.

Arnallus presbiter, qui hoc scripsit et translatavit (signe) die et anno quo supra.

181

1123, juny, 23

Arnau, sacerdot de Sant Esteve d'Olius, i el levita Arnau, amb els senyors i parroquians, cedeixen al prevere Ramon i al matrimoni de Guillem Bernat i Ermessenda la vinya i terra que tenen en la presa de les aigües de Rodamilans, a l'esquerra del Cardener. El tracte serà a la meitat dels fruits, i si els clergues no hi posen treball al quart, en benefici de Sant Esteve o dels seus clergues.

ADS. Perg. 516b; 558 × 65 mm.

In Dei nomine ego Arnalldus, sacer Sancti Stefani, et Arnalldus levita cum seniores et parohiianos eius locii, simul in unum, facimus carta donacione ad te Raiimundo presbiter et ad Guillelmi Bernardi et ad coniux tuam Ermengardis de ipso alaudio Sancti Stefani, cultum et eremum, gariciis, aragaliis, fontanuliis, petras, mobiles vel inmobiles, vieductibus vel reductibus, cum omnia que Sancti Stefani debet ibi abere, exceptus ipsas vineas que hodie sunt plantatas. Et sic donamus nos ad vos in tale pactu ut bene laboretis et plantetis vineas et edificetis arbores quomodo melius potueritis; et quando fuerit plantatum sive edificatum et dicheant alios bonos omines quod per ipsa planta debeatis abere medietate in ipso alaudio, abeatis vos presbiter et posterita vestra, frankam et legitima; et alia medietate siat de Sancti Stefani vel de suos clerichos; et si illos non voluerint laborare, laboretis vos plantores, et donetis quart per unumquemque annum ad Sancti Stefani et ad suos clerihos. Et autem predicta omnia in Olius, sive super ipsum capud aquis de Rodamilanos; et afrontad de parte orientis in ipsa serra, et de meridie sive occiduo in flumen Cardosnarii, a parte vero circii in vineas de Berxeher Bernard sive de nos plantatores. Quantum prescriptas afrontaciones includunt et isti termini ambiunt sic donamus nos vobis quomodo in ista pagina resoned, etceptus si vos vendere volueritis vos nec vestra posterita non posideatis vendere nisi ad Sancti Stefani et ad suos clerihos, et si illos non

volverint comparare, vindite ad alios; et manifestum est. Siquis ominis vel feminis quis contra hanc ista carta inquetare voluerid aut au frangere in quadruplum componad ad componamus. Et in antea ista carta firma sid.

Facta ista carta donacione nono kalendas iulii anno XºVº. regnante rego Lezoviho. Sig+num Arnalldus sacer. Sig+num Arnalldus levita, cum seniores et paroquianos Sancti Stefani, qui ista carta fecimus scribere in manibus et ad testes firmare fecimus. Sig+num Guilabertus Dalmazii. Sig+num Raiimundo Guilabert. Sig+num Arnalldus Mironi. Nos sumus testes.

Raimundus prepositus (signe) qui hoc firmavid. Geraldus canonicii (signe) similiter facit.

Arnaldus sacer rogatus scripsit sub die et ano (signe) quod supra.

182

1123, novembre, 2

Bernat Ecard i la seva muller Valença reconeixen els drets que té l'església de Santa Maria sobre les cases que hi ha entre la carrera del temple i la trilla; no faran més forces ni toltes, ni exigiran cap servei als seus homes, que hi habiten.

ADS. Cartoral I, doc 193, f. 71r i v.

In Dei omnipotentis nomine. Ego Bernardus Echardi simul cum coniuge mea Valentia evacuamus et diffinimus Deo et ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice quantumcumque habemus in mansionibus que sunt iuxta triliam Sancte Marie de ipsa carraria que descendit in ecclesiam usque in ipsam triliam, et a capite eiusdem ville usque deorsum in extremum ipsius ville; ne ulterius faciamus nos vel posteritas nostra in ipis domibus aut hominibus ibi habundantibus forciam aut toltam aut districtum nec ullum ab eis servicium requiramus nisi quantum bono animo nobis illi servire voluerint. Sicut premissum est superius diffinimus et evacuamus quodcumque ibi habemus iuste aut iniuste, sine aliqua reservacione. Siquis contra istam cartam venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vendicare, set in quadruplum componere cogatur.

Actum est hoc .IIII. nonas november, anno .I.Cº.XX.III. Incar-nacionis Christi. Sig+num Bernardi Ecardi. Sig+num Valencie, coniugis eius, qui hoc scribere iussimus et firmavimus. Sig+num Petri Raimundi de Frexano. Sig+num Bernardi Fulchonis. Sig+num

Petri Guilelmi. Sig+num Raimundi de Torroia. Sig+num Berengarii, fratris eius. Sig+num Arnalli, fratris eorum.

Gerallus, qui hoc scripsit die et anno (signe) quo supra.

183

1124, febrer, 19

Ponç Hug, la seva muller Beatriu i els seus fills Pere, Ponç i Ramon donen a Santa Maria de Solsona les esglésies amb les seves pertinences d'Ardèvol i de Su, al comtat i bisbat d'Urgell. El feudatari que les posseïa hi ha renunciat.

ADS. Cartoral I, doc 254, f. 115v-116r.

In Christi nomine. Ego Poncius Ugonis et coniux mea nomine Beatrix et filii nostri Petrus et Poncius, necnon et Raimundus, donamus ecclesie Sancte Marie Celsone et canonicis eiusdem substitutis in perpetuum ecclesiam Sancte Marie de Ardeval, cum capellania et cum decimis et oblationibus, cum alodiis et primiciis, cum suffraganeis etiam ecclesiis et cum suis pertinentiis, quas hodie habet vel in antea, Deo annuente, adquisierit. Similique modo donamus prefate ecclesie Sancte Marie Celsone ecclesiam de Sud, cum omnibus quos ad ipsam ecclesiam pertinent. Hanc autem donationem facimus ob remedium animarum nostrarum sive progenitorum nostrorum; et sicuti capellani antiquitus melius eas habuerunt per nos vel per predecessores nostros. Sic eas tradimus et donamus in iure et dominio Sancte Marie Celsone et canonicorum eius, ut ipsi easdem ecclesias et capellania stabiliant secundum quod eius visum fuerit. Prefate vero ecclesie quas tradimus Sancte Marie sunt in comitatu vel episcopatu Urgelli. Persone vero cuiuscumque ordinis sit que contra hanc largitionem nostram insurrexerit, non valeat, set iudicio Sancti Spiritus tandiu succumbat quousque Cannonice satisfaciat. Sicque post hec, hec nostra largicio inconvulsa permaneat.

Actum est hoc .XI. kalendas marciis, anno Dominice Incar-nationis centesimo .XX.III. post millesimum. Sig+num Poncii Ugonis. Sig+num Beatricis. Sig+num Petri. Sig+num Poncii. Sig+num Raimundi. Nos qui ista carta mandavimus scribere et propriis manibus firmavimus testibusque firmare iussimus. Sig+num Petrus Arnalli. Sig+num Bermundi. Sig+num Petri Guilelmi, qui supradictas per fevum domini mei ecclesias olim possederam, set nunc per

memetipsum spontanee dono eorum, quia donationem confirmo.

Guilelmus levita, qui hoc scripsit et hoc sig (signe) num impressit sub die et anno notato superius.

184

1124, març, 26

Ramon Humbert dóna a Santa Maria de Solsona el seu fill Pere, perquè sigui clergue sota la regla de sant Agustí. Com a dotació cedeix a la mateixa església un mas que posseeix a Matamargó, l'honor que té entre el coll de l'Alzina i Gargallà, menys l'alou de Sant Julià, que el dóna a Serrateix i altres béns que reserva per a Santa Maria de Ripoll, com és Sorregana; dota també amb altres béns a Gerb, tots els quals han de passar a Santa Maria de Solsona, després de la mort de Pere.

ADS. Perg. 517; 515 × 132 mm.

In nomine Domini. Ego Raimundus Umberti per hanc scripturam mee donacionis dono ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice filium meum Petrum nomine, ut sit clericus ipsius ecclesie, vivens in ipso loco, Deo serviens sub regula sancti Augustini omni tempore vite sue. Dono etiam predicte ecclesie cum filio meo pro hereditate ipsius pueri unum mansum in terminis kastrum Matamargonis, qui fuit de Bonifilio Vidal. Dono autem mansum istum Sancte Marie, qui dicitur termes da Didia, cum omnibus suis pertinentiis, cum terris et vineis, pascuis, cum exiis et regressiis, cum chacis, cum districtis et mandamentis et cum omnibus que ibi habuit iam dictus Bonefilius Vidal ad ipsum mansum pertinentibus. Item vero dono iamdicte Sancte Marie Celsone et eius Canonice omnem meum honorem vel dominicaturam in quibuscumque locis habeo vel habere debeo a Collo Olzine usque ad Gargalat et usque ad Sanctam Mariam de Sodorba et usque ad Navezes, ad suum proprium alodium; et ipsum fevum que tenet Guilelmus de Espuniola per me in ipso honore, scilicet .X^{um}. et unam quarteram de civada in unoquoque homine, similiter habeat per Sanctam Mariam et per eius canonicos. Et subtraho ab hoc dono alodium de Pug Sancti Iuliani, quod dimitto ad Sancte Marie de Serratex, et vineam de Soregana quam dimitto ad Sanctam Mariam de Rivipollensis. Iterum addo prefate largicioni omnia alodia que habeo vel habere debeo in kastro Gerb vel in suis terminis et in Balagario vel in suis terminis; exceptis ipsis

alodis quos habui ex Petro Raimundo de Pinel; et excepta medietate de ipsa almunia quam habeo iuxta fluvium Cionis, quam dimitto ad Sanctum Martinum de Curriza. Hec omnia dono atque trado Sancte Marie Celsone ad abendum vel possidendum, sine ulla inquietudine post mortem meam, pro anima mea et pa-rentorum meorum, ut deincebs nichil de his auferam vel subtraham prenominate ecclesie Sancte Marie. Siquis contra istam chartam vennerit ad inrumpendum, non hoc valeat vindicare, set in duplo componat cum sua melioracione.

Acum est hoc .VII°. kalendas aprilis, anno ab Incharnatione Christi .M^{i}.C.XX°.IIII°. Sig+num Raimundo Umberti, qui hoc feci scribere et manu propria firmavi et testes firmare rogavi. Sig+num Berengarii. Sig+num Raimundi. Sig+num Guilelmi. Sig+num Ber-nardi. Isti sunt filii Raimundi Umberti. Sig+num Bernardi Egard. Sig+num Raimundi de Puialt. Sig+num Berengarii Arnalli. Sig+num Ermengaudi comitis (signe) Sig+num Poncii de Sancta Fide.

Bernardus subdiachonus, qui hoc scripsit (signe) die et anno quo supra.

185

1124, març, 27

Miró Arnau, la seva muller Guilla i els seus fills Arnau Miró, Ramon Berenguer i Guillem, juntament amb el seu germà Bertran, donen a Santa Maria de Solsona l'església d'Odèn i el castell del Soler. L'habitant del castell donarà quatre unces a Santa Maria.

ADS. Cartoral I, doc 27, f. 11r.

In Christi nomine. Ego Miro Arnalli et uxor mea Guilla cum filiis nostris Arnallo Mironis et Raimundo et Berengario et Guilelmo donamus ecclesie Sancte Marie Celsone et canonicis eiusdem substitutis in perpetuum, simul cum filio et fratre nostro Bertrando, ecclesiam sancte Cecilie de Odenn, cum capellania et cum decimis et oblationibus, cum alaudiis et primiciis, cum alaudiis et suffraganeis ecclesiis, et cum suis pertinentiis que hodie habet vel habere debet. Iterum relinquimus Sancte Marie Celsone quatuor uncias que nobis donari debent pro ipso castello de Soler. Et mandamus et cons-tituimus ne deincebs aliquis ex genere nostro ipsum honorem de Soler habiturus deposcat illas quatuor uncias, sed sine lucro accipiat ipsum castel per Sanctam

Mariam et per canonicos eius. Hanc autem donationem facimus ob remedium animarum nostrarum sive progenitorum, et siccuti capellani antiquitus melius habuere eam; sic tradimus et donamus in iure et dominio Sancte Marie Celsone et canonicorum eius, ut ipsi eandem ecclesiam et capellaniam stabiliant secundum quod eis visum fuerit, in iusto laudamento parrochianorum. Persona vero, cuiuscumque ordinis sit, que contra hanc largitionem nostram insurrexerit, non valeat, sed iudicio Sancti Spiritus tamdiu succumbat quousque Canonice satisfaciat. Sicque post hec, hec nostra largitio inconvulsa permaneat.

Actum est hoc .VI. kalendas aprilis, anno .XVI. Ludovici regni. Sig+num Mironis Arnalli. Sig+num Arnalli Mironis. Sig+num Ramundi. Sig+num Berengarii. Sig+num Guille, matris eorum. Sig+num Guilelmi. Nos istam cartam facimus scribere et manibus propriis firmavimus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Sancii de Lobera. Sig+num Raimundi Umberti. Sig+num Bernardi Echardi. Sig+num Guilelmi Raimundi de Albespi.

Gerallus, qui hoc scripsit die et anno (signe) quo supra.

186

1124, octubre, 16

Pere Guillem, la seva muller Adaled i el seu fill Arnau Pere donen a Santa Maria de Solsona el mas dels Horts, que és a Biosca. Ho fan amb la condició que ho puguin conservar com a feu de Santa Maria, a la qual pagaran la tasca mentre visquin.

ADS. Cartoral I, doc. 297, f. 107v-108r.

In Dei nomine. Ego Petrus Guilelmi simul cum coniuge nomine Adalet et filio nostro Arnallo Petri facimus cartam donacionis Domino Deo et Sancte Marie Celsone. Per hanc scripturam donacio-nis donamus Sancte Marie unum mansum cum cunctis pertinenciis suis; et est ipsum mansum in comitatu Urgelli, in termino kastri Biosche, in locum vocitatum ad ipsos Orts Et advenit me Petrum Guilelm per muliere mea, et ad me Adaled per vocem genitorum meorum. Donamus autem ipsum mansum in tali pactu Sancte Marie et eius Canonice ut nos ambos teneamus per fevum Sancte Marie et donemus ei ipsam tascham in vita nostra propter beneficium. Post obitum de nos ambos fiat solidum et liberum Sancte Marie cum omnibus suis pertinenciis in quibuscumque

locis habet vel habere debet. Hanc autem donacionem facimus propter remedium animarum nostrarum et omnium parentorum nostrorum. Sane si nos donatores aut ullus homo vel femina qui hanc cartam venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vendicare, set in duplo componat cum omni sua melioratione.

Facta ista carta X.VII. kalendas november, anno XVII. reg-nante Ludovico rege. Sig+num Petrus Guilelmi. Sig+num Adaled. Sig+num Arnallus Petri, filio nostro. Nos qui istam kartam dona-cionis fecimus scribere et ad testes firmare rogamus. Sig+num Bernardus Echardi. Sig+num Petrus Grass. Sig+num Petrus Otoni. Isti sunt testes. Sig+num Pere Ramon de Pinel.

Arnallus presbiter, qui hanc cartam scripsit rogatus die et anno notatus quo (signe) supra.

187

1124, octubre, 25

El prepòsit de Solsona i els canonges, després de queixar-se que Ramon Gombau i la seva muller s'havien apoderat dels alous de Santa Maria de Solsona a Ivorra, fan un conveni amb la filla, Adelaida, la qual tindrà mentre visqui tres quartes parts com a feu, i després de la seva mort tot retornarà a Santa Maria de Solsona. Com a compensació el prepòsit li ha donat una mula molt bona que val cent sous.

ADS. Cartoral I, doc. 303, f. 121r i v.

Anno .XºVIIº. Ledovici regis, in die VIII. kalendas novembris. Sic venit Raimundus, prepositus Sancte Marie Celsone, cum aliis canonicis in castrum Ivorre clamantes hereditatem sive omnia alaudia quod dimisit Ermeniardis Sancte Marie de Ivorra. Id sunt terras ac vineas, casas, casalibus, ortis, ortalibus et cum omnia quecumque habuit vel habere debuit infra eius terminis castri Ivorre. Et ista omnia suprascripta abstulit Raimundus Gomballi cum uxore sua Sancte Marie in diebus vite illorum. Post obitum vero illorum dimiserunt omnia alaudia Beate Maria in testamento illorum. Et in antea venit Bernardus Raimundi cum uxore sua ante conspectum canonicorum et dimiserunt illis hec alaudia per fevum in diebus vite sue. Post mortem eorum fiat solidum ac liberum Sancte Marie pro animabus illorum. Post obitum Bernardi Raimundi venit mulier sua Adalaidis cum omnibus suis amicis et

inquisivit quomodo tenuisset in diebus suis per fevum. Et donavit ac comendavit ei per fevum Raimundus prepositus et alii canonici ut in diebus vite sue teneat tres partes ex ipso alaudio in quocumque loco fuerit. Quartam vero partem ex omnibus alaudiis in quocumque loco inventi fuerint retineamus in dominico Sancte Marie; et post obitum eius filii nec filie nec ullam personam illorum amplius non possunt inquirere, set revertantur tres partes in dominico canonicorum omni tempore, sine ulla inquietudine. Et ipsas tres partes quas commendamus tibi non habeas licenciam vendere nec donare nec ullum patronum alium eligere nisi Deo et Beate Marie canonicorumque eius. Et accepimus ex manibus Raimundi Guitardi, prepositus Sancte Marie, aliorumque canonicorum unam mulam obtimam, quam adpreciaverunt solidos .C^{m}.

Acta est ista scriptura in presentia Raimundi Guilelmi de Conches et de Arnalli Arnall et Berengarii Arnalli et Petri Guilelmi et de Rodlan et aliorum bonorum hominum qui ibi aderant. Sig+num Adalaidis. Sig+num Gonball, filius eius. Sig+num Raimundi Guilelmi. Sig+num Berengarii Arnal. Sig+num Pere Guilelm. Sig+num Rodlan. Sig+num Poncii Guitard, baiulus eius. Nos qui hoc audivimus et vidimus et suprascripturam istam firmavimus.

Petrus sacer, qui hoc scripsit et hoc sig (signe) num fecit in die et anno prefixo.

188

1124, novembre, 23

El clergue Arnau amb els seus fills dóna a Bernat i a Ermengarda un conjunt de terres, vinyes, erms, arbres i cases. Són a la vall de Lord, comtat d'Urgell, entre Antigues i Terrers, Ventolsa o Ventoldre.

ADS. Perg. 518; 286 × 160 mm.

In nomine Domini. Ego Arnallus sacer et filiis meis vel filias nos in simul facimus carta donacionis ad te Bernardus et ad coniuge tua Ermengardis. Per hanc scriptura donacionis nostre donamus nos vobis terris et vineis et casas et ortis, ortalibus, linares et canamares, petras, mobiles vel inmobiles, cultum vel ermum, prono vel plano, vieductibus, cum ipsos arbores. Et advenit nobis per parentorum aud per comparacione aut per qualique voces. Et est ipsa omnia supra scripta in comitatum Urgelli, in castrum Valle Lordensis, in loco ubi dicunt Ventolsa. Afrontaciones

autem sunt a parte orientis in Antiges, de meridie in collo Sancti Tremiri, de occiduo in Tereres, de parte vero circi in Petra Colobrera. Quantum inter istas afrontaciones includunt et isti termini continent sic donamus ego Arnalus et filiis meis ad te Bernardus et ad coniuge tua Ermengardis et ad filiis vestris vel ad posterita vestra, ad vestrum proprium alaudem, que nos ibi abemus vel abere debemus, totos nostros directos ab integrum. In tali vero conventu donamus nos vobis quia si non abeatis infantes de legitimo coniugu tornent ad propinquos ipsa onore; et donamus vobis ipsa onore cum introitibus et exitibus et regressiis earum. Actum est oc. Siquis omo vel femina qui ista carta donacionis inquietare voluerit, non oc valeat vindicare, sed componat in duplo; et de supra firma stet omnique tempore.

Facta carta donacionis .VIIIIº. kalendas december, anno .XºVIIº. regnante Lezovici rege. Sig+num Arnallus sacer cum filiis nostris, qui ista carta donacionis mandavimus scribere et firmavimus et ad testes firmare fecimus. Sig+num Pere de Vilar. Sig+num Rosel. Sig+num Pere Guifre. Isti sunt testes.

Berengarius sacer, qui oc scripsit die et anno (signe) quo supra.

189

1124, desembre, 7

Mir Ènnec dóna a Santa Maria de Solsona una sort de vinya que té dins el terme del castell d'Anglesola del comtat de Manresa, prop de la terra d'Arnau Guillem de Ponts.

ADS. Perg. 519; 280 × 130 mm.

In nomine Domini. Ego Mir Enneg per hanc scripturam donacionis dono Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice una sort de terra qui fuit vinea; et advenit michi per comparacionem aut per qualicumque voces. Est autem ipsa terra qui est vinea in terminos castri Anglerola, intra comitatu Minorise. Et habet affron-taciones ipsa vinea a parte orientis in terra de Arnall Guilelm de Ponts, de occiduo in vinea de Guilelm Talavies vel de suos eredes, a parte septemtrionale in strata de Anglerola. Quantum inter istas affrontaciones habeo vel habere debeo sic dono Deo et Sancte Marie et eius Canonice propter remedium anime mee et parentum meo-rum, ad habendum vel possidendum omni tempore. Sane si nos donatores aut ullus homo vel femina qui

ista carta inquietare voluerit in quadruplum componat cum omni sua inmelioracione.

Acta ista carta .VII. idus decembris, anno septimo decimo regnante Leudovici regis.

Sig+num Mir Enneg, qui ista carta mandavi scribere et ad testes firmare iussimus. Sig+num Petrus Seniofredi. Sig+num Geral.

Arnallus subdiachoni, qui hoc scripssi (signe) die et anno quo supra.

190

1124, desembre, 7

Mir Ennec dóna a Santa Maria de Solsona un farraginal que és al comtat de Manresa, al castell d'Anglesola, prop de la terra de Sant Pau d'Anglesola.

ADS. Perg. 520; 325 × 142 mm.

In nomine Domini. Ego Mir Enneg per hanc scriptura dona-cionis mee dono Deo et Sancte Marie Celsone eius Canonice unum farragenal, qui michi advenit per comparacione aut per qualique voces. Est ipsum firagenal in comitatu Minorisa, in kastrum Angle-rola. Abet autem affrontaciones ipso farragenal apparte orientis finitur in terra de Sancti Poli, de meridie finitur in terra de Pere Iovan, apparte vero circi finitur in me donatore, apparte aquilonis in me donatore. Quantum inter istas affrontaciones includunt sic dono Deo et Sancte Marie et eius Canonice ipsum farragenal, ad habendum vel possidendum omni tempore, cum exiis et regresis earum, ad vestrum proprium alaudem, ad omnia facere quod volueritis. Et est manifestum. Quod si nos donatores aut ullus homo vel femina qui contra ista carta inquietare voluerit in duplo vobis componat cum omni sua melioracione; et in antea ista carta firma et stabilis permaneat modo vel omnique tempore.

Acta ista carta .VII idus decembris, anno XVII regni Ludovici regis. Sig+num Mir Enneg. Nos qui ista carta mandavimus scribere et ad testes firmare rogavimus. Sig+num Arnall Guitard. Sig+num Arnall Raimon. Sig+num Gauzpertus.

Arnallus subdiachonus, qui hoc scripssit (signe) die et anno quo supra.

FUNDACIÓ NOGUERA

191

1125, febrer, 24

Pere, Isarn, Guillem, Arnau i Ermengarda venen unes vinyes que tenen als casals de Timoneda a l'església de Santa Maria de Solsona i al seu prepòsit Gauspert. Limiten amb altres possessions de l'església de Solsona. Han rebut del preu l'equivalent a set sous.

ADS. Perg. 521; 346 × 109 mm.

In nomine Domini. Ego Pere et Isarn et Guilem et Arnal et Ermengars vinditores sumus ad Sancta Maria de Solsona et ad Iauzpertus prepositus et Geralli et alii kanonici ipsas vineas que abemus ad ipsos Kasals, cum ipsas arbores qui ibidem sunt; qui nobis advenit per plantacione de patre nostro vel per qualique voces. Hec autem sunt ipsas vineas in Timoneda, vel prenominatum locum iam dictos Kasals. Abet autem affrontaciones de omnesque partes in alodibus de Sancta Maria. Quantum inter istas afrontaciones includunt et isti termini continent sic vindimus nos vobis ipsas vineas, ipsum nostrum directum que nos ibi abere debemus, cum introitibus et exitibus et regressis earum, totum ab integrum, ad vestrum proprium alodem, propter precio placibile solidos .VII. in res valente. Et est manifestum. Quod si nos vinditores aut ulus omo vel femina qui contra ista karta inquietare vel frangere voluerit in duplo componat cum sua inmelioracione. Et in antea ista karta stet firma et non sit disrupta.

Acta ista karta vindiccionis .VI°. kalendas marci, ano VII°.X°. regnante Ledovico rex. Sig+num Pere. Sign+um Isarn. Sign+um Guilem. Sign+um Arnal. Sign+um Ermengars, qui ista karta fecimus scribere et manus nostras firmamus et ad testes firmare rogavimus. Sign+um Guilem Arnal. Sign+um Arnal Ramon. Sign+um Ramon Bernard. Isti sunt testes.

Raymundo sacer rogatus scribsit in die et ano (signe) quod supra.

192

1125, abril, 6

Els germans Guillem Bernat i Pere d'Anes, davant del bisbe d'Urgell, cedeixen al prepòsit de Santa Maria de Solsona el mas de Borri, que és a la parròquia de Bor. El prepòsit es mostra

d'acord que el posseeixin durant la seva vida i que cada any donin la tasca del pa i el vi a l'església de Solsona.

ADS. Cartoral I, doc. 173, f. 64v i 65r.

Universitas hominum significare curamus qualiter nos fratres Guilelmus Bernardi et Petrus de Annes, ante presenciam Petri, Urgellensis episcopi, et canonicorum eius, ad diffinicionis placitum cum Raimundo preposito et canonicis Sancte Marie Celsone venimus de manso Borri, quod avunculus noster Raimundus Guilelmi Beate Marie dedit. Ea propter nos predicti diffinimus et evacuamus iam dictum mansum cum suis pertinenciis cunctis prephato preposito et canonicis loci iam dicti, quod habeant iam dictum mansum ad illorum plenissimum proprium et voluptatem semper faciendam. Et ego Raimundus prepositus et clericus Sanc-te Marie Celsone consentimus vobis fratribus Guilelmo et Petro predictum mansum de vita vestra, tali videlicet modo quod detis nobis et successoribus nostris annuatim omnem tascham fructuum, panis videlicet et vini, fideliter. Et post obitum vestrum prephatum mansum cum suis pertinenciis sicut melius eum tenebat avunculus vester Raimundus, cum melioracione quam ibi feceritis, revertatur ad nos vel ad successores nostros sine omni inpedimento, secure et libere. Est autem hoc mansum in comitatu Cerritanie, in parrochia de Boir.

Actum est hoc .VIII. idus aprilis, anno XVII. regnante Ledovico rege. Sig+num Guilelmus Bernardi. Sig+num Petrus de Annes. Sig+num Petri Arichil. Sig+num Petri, episcopi Urgellensis. Sig+num Raimundi, preposito Sancte Marie Celsone. Sig+num Arnalli Raimundi. Sig+num Radolf. Sig+num Raimundi Bernardi de Casteledral. Sig+num Raimundi de Prulans. Sig+num Bernard Guilelm de Iunchera. Signum Raimundi de Sancti Martini.

Armengaudus sacer, qui hoc scripsit die (signe) et anno pre-phato quo supra.

193

1125, juny, 18

El comte i marquès Ramon Berenguer III de Barcelona i la comtessa Dolça, donen a Santa Maria de Solsona el mas de Carrera, situat a la parròquia de Santa Eulàlia de Provençana. Ho fan per obtenir la protecció de la Mare de Déu.

ADS. Perg. 523; 188 × 175 mm. Trasllat de 1241.

Hoc est translatum sumptum fideliter a quodam instrumento cuius series talis est: Sub sacrosancto nomine et Individue Trinitatis. Ego Berengarii Raimundus, comes et marchio, uxorique mee comitisse Dolze nomine, nos supradicti donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone ipsum mansum de Carraria, qui fuit Guilelmi Borrelli, cum omnia que ad ipsum mansum pertinent vel pertinere debet. Est autem mansum istum in comitatum Barchinone, infra parrochiam Sancte Eulalie de Provencana. Hoc donum facimus propter remedium animarum nostrarum et parentum nostrorum, ut ipsa Dei Genitrix intercedat pro nobis ad Dominum. Sicut superius scriptum est sic donamus Domino Deo et Sancte Marie Celsone supradictum mansum, cum exiis et regresiis et affrontationibus, cum pratis, pascuis, lignis, omnia in omnibus. Sane si nos donatores aut ullus homo vel femina qui contra istam cartam donationis ad disrumpendum venerit, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum ipsius ecclesie componat.

Actum est hoc .XIIII. kalendas iulii, anno .XVII. regni regis Ledovici. Sig+num RAIMUNDUS COMES. Sig+num Dolze comitisse. Nos qui hanc cartam scribere fecimus et firmavimus et testibus subter notatis firmare fecimus. Sig+num Geralli Alamandi. Sig+num Gaucerandi. Sig+num Arnalli Berengarii. Sig+num Berengarii Bernardi. Sig+num Martini Umberti. Sig+num Berengarii de Cheralt.

Arnallus, qui hoc scripsit et hoc sig(signe)num apposuit.

Sig(signe)num Arberti presbiteri. Sig(signe)num Petri Ferrarii notarii. Sig(signe)num Jacobi de Podiolo. Sig(signe)num Bernardi de Candrita notarii. Sig+num Romei de Sancto Cucuphate notarii. Sig(signe)num Philipi presbiteri.

Sig(signe)num Petri Marchesii, publici Barchinone notarii, qui hoc translatum sumptum ab originali fideliter scripsit et clausit .VIII. kalendas november anno Domini millessimo .CC°. XL°. primo.

194

1125, juny, 18

Ramon Berenguer III, comte de Barcelona, i la comtessa Dolça donen a Santa Maria de Solsona la mesquita major que hi ha dins de Lleida perquè la puguin convertir en església, quan Déu li concedeixi adquirir aquesta ciutat, i que la dediquin a Déu i a Santa Maria.

ADS. Cartoral I, doc. 64, f. 28v.

FUNDACIÓ NOGUERA

Sub sacrosancto nomine et Individue Trinitatis. Ego Ramundus Berengarii, comes et marchio, uxorique mee comitisse Dolze no-mine, nos supra dicti donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsonensis ipsam meschitam maiorem quod infra villam Ylerde, scilicet infra ipsas tendas, cum omnibus quod hodie habet vel habuit et in antea, annuente Deo, adquirere potuerit. Hoc donum facimus propter remedium animarum nostrarum omnipotenti Deo sueque Genitrici, cuius ecclesia sita est infra terminibus comitatu Urgelli, sive in apendicio castri Celsone; et ut ipsa Dei Genitrix intercessio omnium peccatorum nostrorum vel parentum nostrorum fiat. Et quando Deus concedere nobis peccatoribus civitatem Ylerdam voluerit, deinceps ipsam meschitam maiorem, quod est intra villam quam modo est constructam ad perfidiam agarenorum, fiat domus vel ecclesia Domini nostri Ihesu Christi constructam, similiter ad honorem Domini et Sancte Marie, cum omnibus quod habet ecclesia vel habuit, et in antea, propiciante Deo, adquirere potuerit, sive cum omnibus oblationibus suis. Sicut superius scriptum est totum da-mus atque tradimus Deo sueque Genitrici vel ad ipsam canonicam Celsonensis, ut fiat ecclesia franquitatis ad honorem Dei constructam. Sane si nos donatores aut ullus homo vel femina qui contra istam cartam donationis ad disrumpendum venerit, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum ipsius ecclesie componat.

Actum est hoc .XºIIIIº. kalendas iulii, anno .XVII. regni regis Ledovici. S+ RAIMUNDI COMES. Sig+num Dolze comitisse. Nos qui hanc cartam scribere fecimus et firmavimus et testibus subter notatis firmare fecimus. Sig+num Geralli Alamandi. Sig+num Gaucerandi. Sig+num Arnalli Berengarii. Sig+num Berengarii Bernardi. Sig+num Guilelmi Dalmacii. Sig+num Martini Umberti. Sig+num Berengarii de Cheralt.

Sig + RAIMUNDI COMES. Sig+num Ermengaudi comitis.

Petrus, sacer et canonicus, qui hanc cartam scripsi iussus et hoc sig(signe)num impressi devotus in die et anno notatis superius.

195

1125, juny, 20

Udalguer cedeix i ven a Santa Maria de Solsona la tercera part d'un mas de Torredenegó. Ha rebut quatre sous de diners del sagristà de la mateixa església.

ADS. Cartoral I, doc. 252, f. 94v-95r.

In nomine Domini. Ego Utalger per hanc scripturam donationis vel vindicionis dono atque vindo Domino Deo et Sancte Marie Celsone terciam partem de uno manso qui est in Turre d'Enego, ad suum proprium alaudium. Quantum habeo vel habere debeo in Turre d'Enego vel in omnibus terminis eius totum dono atque vindo Sancte Marie Celsone vel eius canonicis, ad habendum vel possi-dendum omni tempore. Et accipio a Gerallo, sacri custode huius ecclesie, solidos .IIII. denariorum. Sane si ego donator aut aliquis homo qui contra istam cartam venerit pro inrumpendum aut inquietare voluerit, non hoc valeat quod requirit, set componat in duplo cum sua melioratione. Et in antea ista carta firma permaneat omni tempore.

Facta ista carta .XII. kalendas iulii, anno .XVII. regni Ludovici regis. Sig+num Utalger, qui istam cartam mandavit scribere et propriis manibus firmavit testibuque firmare iussi. Sig+num Bernardi Mironi. Sig+num Arnallus Raimundi. Sig+num Guilelmi Bernardi.

Arnallus subdiachonus, qui hoc scripsit et hoc signum (signe) impressi sub die et anno quo supra.

196

1125, juliol, 28

Conveni entre Arnau de Joval i el seu arrendatari o castlà, Guillem, sobre unes possessions de Riner, d'Olius i altres llocs veïns, i els censos que haurà d'abonar el castlà Guillem Arnau, alguns a Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 524; 150 × 110 mm. Trasllat de 1226.

Hoc est translatum fideliter translatatum (...)[1]: Hec est con-venientia que est facta inter Arnaldus de Ioval (...)[2] sia seus solidus et contra totis ominis et feminas quomodo omo debet eser de suum melior senior, qui faciat illi ostes (...)[3] Arnaldus suprascriptum ipso feu de Riner et manso de Poculul de Ortoneda que meus successo-res accaptaren de Ugo Dalma(...) (...)[4] et ipso de Valieles, cum ipsas pernas que debent exire per sensum; exceptus .I. perna cum foga-ces et civada que Arnaldus ren(...) (...)[5] placitos et medietatem de ipsos lexius et medietatem de ipsas questias; et tibi Guilelm non facias questiam nec tasca, sine me et de meo b(aiulo) (...)[6] de Valieles sine me et meo baiulo; et tu Guilelm no prendas ipsos moltons de Valieles si ab me; et no vadis in oste et in c(avalcata) (...)[7] lex d'Olius, et totes les honors que tu tenes

in Olius, sicut tui antecessores tenuerunt per meis. Et convenio ego Guilelm ad te (Arnaldus de Ioval) (...)[8] ara abes et in antea accaptaras fuerant, tot aiço t'atendre et de tu non partire et no prendra uxore ne facio se(...) (...)[9]. Arnaldus aura clam requeredes de tu Guilelm, tu quod no ischa del turri de Ioval tro que redret me aies infra .XXX. dies (...) (...)tor[10] aiço qui supra est scriptum e que·n fosses meo baare.

Facta ista convenientia .Vº. kalendas augusti, anno .VIIº.Xº. regnante rege Leovico. Sig+num Arnaldi de Ioval. Sig+(num) (Guilelmi, qui hoc)[11] fecimus scribere et firmamus et firmare roga-vimus. Sig+num[12] Guilelm Arnalli. Sig+num Raimundi Arnalli. (Sig+num) (...)na[13]. Sig+num Petrus monachus. Sig+num Raimundus canonice. Sig+num Guilelm de Castelar. Ego (...)[14]. Ego (...)[15]. Ego (...)[16].

Raimundus sacer, qui hoc scripsit sub die et anno (signe).

Petrus de Conques, qui hoc scripsit .XII. kalendas julii anno Domini .Mº.CCº.XXº.VIº. et hoc signum (signe) (...)[17].

1. Trencat. 2. Trencat. 3. Trencat. 4. Trencat i esborrat. 5. Trencat. 6. Trencat. 7. Trencat. 8. Trencat. 9. Trencat. 10. Trencat. 11. Trencat. 12. Al text Siguillem. 13. Trencat. 14. Trencat. 15. Trencat. 16. Trencat. 17. Trencat.

197

1125, agost, 2 - 1126, agost, 1

En presència de Ramon Berenguer, de Ramon Pere, de Ramon Arnau i d'Arnau Company es fa avinença entre Bernat Pere i Rotllan Berenguer. Aquest i la seva família cedeixen a Bernat Pere l'alou de la plana de Santa Linya, una tona, una casa i la meitat del delme d'aquesta.

ADS. Cartoral I, doc. 94, f. 38r.

In anno .XVIII. regnante Ludovico rex, in presentia Raimundus Berengarii et Raimundus Petro et Raimundus Arnald et Arnalli Compagni, sic laudaverunt avinimentum intra Bernardus Petro et Rodlandus Berengarii atque filiis suis; donent illi Rodlan et coniux suam adque filiis eius ipso alodio que habent subtus ipso castro de Saltizinia, ubi vocant ad ipsa plana. Affrontacione eius de orient in terra de Petro Bernard, de meridiem in terra de Pere Compang et in terra de Guilelm Iohan, de occiduo in terra Maria Bardina, de circi in via qui pergit de ipso reger. Adhuc autem donent illi una casa et una tona. Affrontat de una part in mansione de Mir Giscafre, de alia in mansiones qui fuerunt

de Brocard, condus, de tercia in mansiones de Bernard Bardina, qui iam fuit, de quarta in via qui pergit ad ipsum castrum. Et relinquimus ad Bernard Petro et ad posterita sua medietate de ipsa decima qui de sua casa debet exire de terra omnia et de ipsum servicium qui ad nos debent facere; et insuper non habeamus nullum adimpramentum Rodlan nec posterita sua in ipsum de Bernard Pere ad força, nisi ad suam volumptatem usque in secula; et de illos non habeamus stacamenta, et si nullum placitum habuerint Bernardus Petro et filiis suis unde emenda debent exire qualem partem ad Rodlan contingeret dare illa ad Bernard Pere et ad filiis suis; et fiant honorati usque in eternum. Et insuper ambas partes, totas ranchuntis finitas per fide sine ingano, et insuper, quod superius scriptum est, sic faciunt sacra-mentum Rodlan et coniux sua et fiant firmamentum ad Bernardum Petro et ad posterita sua. Et advenit nobis hec omnia ad me Rodlan et ad coniux mea per compra.

Sig+num Rodlan. Sig+num Maria, coniux eius. Sig+num Berenger Rodlan. Sig+num Bernard. Sig+num Pere. Sig+num Raimun. Sig+num Arnald. Sig+num Maria. Sig+num Arsen. Sig+num Sanca. Sig+num Raimundus Berengari. Sig+num Raimun Arnald. Sig+num Raimundi Petri.

Iohannes diachonus, qui hoc translatavit (signe) et hoc signum impressit.

198

1125, octubre, 19

Bertran i Anglesa donen a Santa Maria de Solsona la seva heretat de Talarn amb els drets feudals que comporta la senyoria del castell. Ho podran conservar mentre visquin com a feudataris.

ADS. Cartoral II, doc. 101, f. 91v.

In Dei nomine. Ego Bertran et domna sua mulier Englesia donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice. Per hanc scripturam donacionis nostre donamus ei ipsam nostram hereditatem quem habemus vel habere debemus in castro Talarn vel in eius terminis, illud quod ego ibi tenebam per domi-nicaturam, et ipsam partem quam recuperavi de Bernard Guislamar, totum ab integrum. Sic donamus atque concedimus Domino Deo et Sancte Marie Celsone castrum de Talarn cum districtis et mandamentis, cum serviciis et placitis de ipsis hominibus qui ad hunc donum pertinent, terris sive vineis, casas,

casalibus, ortis, ortalibus, pronum et planum, cultum et hermum, pratis, pascuis, aquis, aquarum, inductibus vel reductibus, cum exiis et regresiis earum. Totum ab integrum dono Sancte Marie et eius Canonice, exceptus quod ego Bertran ibi retineo potestate in castro et servicium de cavaler et terciam partem de serviciis de ipsis hominibus in vita mea. Post obitum vero de me Bertran sit totum ab integrum solidum et liberum, sicut superius scriptum est, Sancte Marie Celsone et eius Canonice habendum vel possidendum omni tempore, sine blandimento de nullo homine vel femina qui ibi per meam vocem aliquid acclamare. Et advenit ad me Bertran hunc donum per voces parentorum meorum; et ad me Englesia per voce viri mei. Et habet affrontaciones ipsum castrum de Talarn de prima parte in termino de Spalargues, de alia in terminibus de Belveder, de tercia in terminibus de Parets Altes, de quarta vero parte in terminibus de Monfager. Quantum inter istas affrontaciones includunt et isti termini ambiunt sic donamus atque concedimus, sicut superius scriptum est, totum que ibi habemus Sancte Marie Celsone et eius Canonice ob remissionem peccatorum et sive parentorum nostrorum, et ut ipsa Dei Genitrix succurrat nobis in hoc seculo et in futuro. Sane si nos donatores aut ullus homo vel femina qui contra istam cartam veneret ad inrumpendum, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum componat. Et in antea ista carta firma sit et ne sit disrupta.

Ffacta ista carta donacione .XIIII. kalendas november, anno .XVIII. regnanti Ledovico rege. Sig+num Bertrandi. Sig+num Englesia. Nos qui ista carta donacio mandavimus scribere et ad testes firmare. Sig+num Geralt. Sig+num Ermesen. Sig+num Ramon Gombalt. Sig+num Geralt Ramon de Malgrat. Sig+num Girbert. Id sunt testes.

Raimundus subdiachonus scripsit die et (signe) anno quo supra.

199

1125, novembre, 21

Bertran dóna a Pere Guillem i a la seva muller Guilla la meitat del mas de Malviure, del terme de Tentellatge, sobre el riu Odera. N'ha rebut set sous i demana un cens anual d'una gallina i una fogassa.

ADS. Perg. 525; 155 × 126 mm.

FUNDACIÓ NOGUERA

In nomine Domini. Ego Bertran donatore su (sic) ad te Pere Guilelm et ad coniux tua. Per anc scriptura donacionis me dono vobis ipsa medieta de ipso manso de Malavivire; et venit michi per seniores meos et ad vobis (sic) per parentorum et per bones voces. Et est predicta hec omnia infra fines de ipso Tentelagine vel in locum que vocat Sancti Clementi sive[1] in ipso manso de Malviure. Abet autem afrontaciones ipso mas de Malviure a parte orientis in qale de Tolosa, et de alia parte in Vilafreda, et de meridie et de occiduo in flumen de Hodera. Quantum inter istas afrontaciones includunt et continent et ambiunt sic dono vobis per me et per meis tibi Pere Guilelme et ad coniux tua Gilla et ad vestris et ad vestra proienie ipsa medietate de ipso manso supra scripto. Id sunt terras et vineas et cultis vel ermis et arboribus sive de tota omnia qui ibidem est; qui ad ipsum masum pertinet vel pertinere debet, longe vel prope in ceterisque locis, cum exis vel regresis earum. Et recipio ego Bertran de vos acaptadors per ista donacione supra scripta solidos .VII. de monete Barcinone; et faciatis sensum vos acaptadors et vestris ad me Bertran vel meis galina .I. e fogaca .I. sensal per unumquemque annum per totum tempus. Et ego Bertran et meis siamus guaretores a vos acaptadores et ad vestris de ista donacione suprascripta, excetra cunctos homines et feminas, sine ingenio. Et si ullus homo vel femina qui ista charta donacione voluit frangere, dupliciter restauret; et in antea firma sit omnique tempore.

Facta ista carta donacionis .XI. kalendas december, anos .XVIII. regnato Levico regi. Sig+num Bertran, ego qui ista carta donacione mando scribere de ad testes firmare. Sig+num Girbertus de Belara. Sig+num Bernad Guilelm bagulo. Sig+num Poncio Guilelm. Sig+num Ramon Bernad presbiter. Nos sumus vissiores firmatores de hoc.

Gebertus sacer, qui ista carta donacionis rogatus scripsit die et ano (signe) quod supra.

1. Segueix, repetit, sive.

200

1125, desembre

Pere, prepòsit de Solsona, cedeix a Pere de Cirera una sort de l'alou de Santa Maria de Solsona, prop del de Burina, perquè el conreï sempre ell o els seus familiars. Donarà un parell de gallines cada any per Nadal.

ADS. Perg. 526; 235 × 106 mm.

Notum sit cunctis quod ego Petrus, Celsonensis prepositus, cum consilio aliorum canonicorum damus et concedimus vobis Petro de (Ciraria)[1] et uxor tue Marie et omnibus vestris una sortem alaudii que est prope ipsum alaudium de Burina. Predictum alaudium damus tibi Petro iam dicto et uxori tue et vestris ut habeatis vos et posteritas vestra per nos et per suc(cessores) (nos-tros)[2] cum omni laboracione et melioracione quam ibi feceritis vel in antea facietis tempore perpetuo et facientis nobis censum annuatim parilium unum gallinarum. Affrontad autem predictum alaudium sive comelar de duas (partes)[3] in ipsum alaudium de Burina, de tercia in alaudium uxori Petro Arbuxo. Sicut ipse affrontaciones (includunt)[4] sic damus tibi et tuis tempore perpetuo, et faciatis predictum censum ad festum Natale Domini, et habeatis ad servicium Sancte Marie semper.

Actum est hoc (...)[5] idus decembris annus Domini .M.C.XX.V.

Signum Petri, prepositi Celsonensis ecclesie (signe).

Signum Bernardi de Ivorra (signe). Signum Arnalli de Sanaugia, qui tunc procurabat honorem cellerarii (signe). Signum (...)[6] de Turre (signe).

Sig+num (...) Iohannis de Celsona. Sig+num Brunet. Sig+num Pere Arbuxo.

Guillemus levita, qui hoc scripsit et hoc signum (signe) apposuit.

1. Esborrat. Lectura dubtosa. 2. Esborrat. 3. Esborrat. 4. Esborrat. 5. Esborrat. 6. Esborrat.

201

1126, gener, 11

Ramon Bernat dóna a l'església de Santa Maria de Solsona l'heretat que té a Prenyanosa i els drets que això comportava i altres finques o vinyes prop del riu Sió.

ADS. Cartoral II, doc. 64, f. 42r.

In nomine Domini. Ego Raimundus Bernardi donator sum Domino Deo et ecclesie Sancte Marie Celsone. Per hanc scripturam donacionis mee dono ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice meam hereditatem quam habeo in Prinonosa, in castro et in villa et in termini suis, ad suum proprium alaudium, quantum ibi habeo vel habere debeo, et dono ei ipsum seniorivum in Petro Seguini et hominaticum et potestatem in ipso castro. Ad hoc etiam

donum adiungo meam vineam quam habeo iuxta flumen Cionis, cum ipso ferragenal qui ibi est; et faciat Petrus Seguini censum per singulos annos Sancte Marie .III. pernas optimas et sestarios .III. de civada et sestario .I. de vino cum .XII. fogaciis et unum parilium de capons. Hec omnia de meo iure in dominium trado et potestatem Sancte Marie, ut in presenti teneat et possideat Sancta Maria ad suum proprium alaudium, et ego in veritate mea teneam hec omnia per fevum Sancte Marie, et donem ei benefficium omni tempore. Sicut superius scriptum est ista omnia prenominata dono Sancte Marie Celsone atque eius Canonice ob remedium anime mee meorumque parentum. Siquis contra istam cartam venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum componat cum omni sua melioracione.

Actum est hoc .III. idus ianuarii, anno .XVIII. Ludovici regni. Sig+num Raimundi Bernardi, qui hec scribere feci et manu propria firmavi testibusque firmare mandavi. Sig+num Petri de Spunola. Sig+num Guilelmi Arnalli. Sig+num Raimundi Arnalli. Sig+num Geralli Raimundi. Sig+num Ramon de Fluviano.

Gerallus, qui hoc scripsit die et anno quo (signe) supra.

202

1126, gener, 23

En presència del castlà Bernat Guifred, del sacerdot Berenguer, del batlle Girbert i d'altres bons homes, el prepòsit de l'església de Santa Maria de Solsona entaula plet amb Ramon Miró i es queixa que li havia destruït algunes cases i s'havia buidat una tona de vi per culpa seva. S'acorda que esmeni això cedint una vinya, inclosa en la propietat de Santa Maria, dita Esquòcia, de Navès.

ADS. Perg. 528; 327 × 123 mm.

In presencia Bernardi Guifredi castellani et Berengarii sacerdo-tis et Girberti baiuli et Raimundi Adalberti et Guilelmi Mironis, venerabilis prepositus Sancte Marie Celsone, cum aliis canonicis eiusdem loci, in kastrum de Navaedes, et tenuerunt placitum cum Raimundo Mironi; et fecerunt querimoniam aput eum de man-sionibus Sancte Marie quas habebat destructas, et de una tona vini, quod est fusum propter suam culpam, et de aliis querimoniis quas ipse emendare non potest. Propter hoc laudaverunt isti homines supra scripti et alii qui ibi aderant, ut emendet unam vineam Sancte Marie Celsone; et est ipsa vinea in comitatu Urgelli, in

terminibus de Navades, in loco qui vocatur Esquocia vel in ipsa plana. Et affrontat ipsa vinea ab omnibus partibus in vineis Sancte Marie. Et ego Raimundus dono atque trado et emendo ipsam vineam supra-scriptam Sancte Marie Celsone et eius canonicis propter malefacta que fecit in alaudio Sancte Marie, secundum laudamentum bonorum hominum qui ibi aderant. Siquis contra istam kartam venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vindicare quod requirit, set componat in quadruplum; et in antea firma permaneat omni tempore.

Acta ista carta .Xº. kalendas februarii, anno .XºVIIIº. regni Leudovicis. Sig+num Raimundi, qui istam kartam mandavit scribere et propriis manibus firmavit testibusque firmare iussit. Sig+num Bernardi Guifredi. Sig+num Berengarii sacerdotis. Sig+num Girberti baiuli. Sig+num Raimundi Adalberti. Sig+num Geralli. Sig+num Ioannis. Sig+num Guielmi Bernardi.

Arnallus subdiachonus, qui hoc scripsit (signe) die et anno quo supra.

203

1126, abril, 12

El prepòsit Gauspert i els seus canonges cedeixen a Arnau d'Isanta dos masos, un d'ells a Riart i l'altre a Torredenegó. Aquest els tindrà per tota la vida; no els podrà alienar ni treure l'home que hi viu, i serà cavaller fidel a l'església de Solsona.

ADS. Perg. 529; 238 × 71 mm. Carta partida per ABC.

Ego Gauzpertus, prepositus Celsonensis ecclesie, et eiusdem loci canonicis donamus tibi Arnallus de Isanta duos mansos, unum in Riard qui tenet Bernardus de Guadal et alium in Turre de Nego, in quo habitat homo nomine Bernard Mir, cum ipsa nostra condamina que est infra duas carrarias publicas, quarum una pergit aput Cardonam, et alia apud Celsonam, quam iam dictus homo Bernardus Mir tenet pro nobis. In tali conveniencia quod habeas tu in vita tua et post tuum obitum revertatur ad Sanctam Mariam iam dictam, sine placito et sine ulla inquietudine ullius hominis. Sed tali pactu damus tibi ipsum mansum de Turre de Nego ne possis eum vendere nec alienare, nec alaudia ipsius mansi auferre homini illic habitanti; set habeas in vita tua quod nos ibi habemus vel habere debemus. Et propter hoc donum quod facimus tibi sis tu amicus et fidelis miles Celsonensis ecclesie atque prepositi eiusdem loci in vita tua.

Actum est hoc .II. idus aprilis, anno .X.VIII. Ledovici regni. Sig+num Gauzperti prepositi. Sig+num Petri prioris. Sig+num Geralli, qui istam cartam mandavimus scribere. Sig+num Arnalli Mironis. Sig+num Guilelmi, fratri sui. Sig+num Petri Odonis.

Arnallus canonici, qui hoc scripsit (signe) die et anno quo supra.

204

1126, setembre, 15

Pere de Puigverd, amb els seus fills Berenguer i Guillem, posen fi a les queixes i clamors que havien fet contra l'església de Solsona i li cedeixen el que tenen al castell de Malgrat i el seu terme, i el seu honor de les Piles. Han rebut dels béns de l'església de Solsona, de mans del prepòsit Pere, tres-cents sous; seran protectors d'aquesta església. El paborde i els canonges els fan partícips dels seus béns espirituals.

ADS. Perg. 530; 162 × 273 mm.

Ad noticiam tam presencium quam futurorum perveniat quod ego Petrus de Podio Viridi et filius meus Berengarius de Pugverd et Guilelmus, frater eius, nos in simul, bono animo et spontanea voluntate, laudamus, concedimus, relinquimus atque diffinimus per nos et per omnem nostram posteritatem Domino Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona et Petro, eiusdem loci preposito, et omnibus canonicis ibidem Deo servientibus, tam presentibus quam futuris, omnes querimonias et clamores quas faciebamus de kastro de Malgrad et de suis terminis, tam de alaudiis quam de vineis et dominicaturis, quas ibi aliqua racione requirebamus. Simili modo relinquimus, concedimus et diffinimus iamdicte ecclesie et eius canonicis omnem honorem quem Sancta Maria iam dicta habet, tenet et possidet in kastro de Piles vel in suis terminis aliqua racione, scilicet dominicaturas et cavallerias, quas ibi adquisivit Sancta Maria, vel in antea aliqua racione adquirere potuerit. Prefatum vero honorem, scilicet kastrum de Malgrad, cum suis terminis, et omnem honorem de Piles habeat semper Sancta Maria de Celsona et sui canonici ad suum proprium alaudium, francum et legitimum, sine ulla retinencia et obstaculo, sicut melius potest dici vel intelligi ad utilitatem predicte ecclesie et suis canonicis. Et propter hanc diffinicionem accipimus de elemosinis iam dicte ecclesie .CCC. solidos probate monete Barchinone, de manu Petri prepositi et aliorum canonicorum; et reddimus predicte ecclesie et

suis canonicis omnes voces et cartas que pertinent vel pertinere debent ad kastrum de Malgrad, vel in antea invenire potuerimus. Et ego Petrus cum filiis meis convenimus per bonam fidem Deo et ecclesie Sancte Marie iam dicte et eius canonicis quod manutenebimus honorem predicte ecclesie et omnes res suas, ubicumque sint, et boni defensores erimus secundum nostrum posse. Et ego Petrus, Celsone prepositus, cum consilio canonicorum damus vobis societatem et participacionem oracionum nostrarum et in cunctis beneficiis nostris.

Actum est hoc .XVII. kalendas octobris, anno ab Incarnacione Domini .M.C.XX.VI. Sig+num Petri de Podio Viridi. Sig+num Berengarii de Pugverd. Sig+num Guilelmi, fratris eius. Nos qui hoc scribi mandavimus et propriis manibus firmavimus et testes firmare iussimus. Sig+num Bertrandi de Clarmont. Sig+num Guilelmi de Montfalco. Sig+num Berengarii de Conchabela. Sig+num Guilelmi Poncet de Pugverd. Arnallus de Claret, cappellanus de Podio Viridi.

Guilelmus de Conchabela canonicus, qui hoc scripsit iussu predicti Petri et hoc signum (signe) apposuit.

205

1126, octubre, 24

Guillem de Nuet i la seva muller Ermessenda donen a Santa Maria de Solsona el seu fill Bernat per a seguir la regla de sant Agustí, sota l'obediència del prepòsit Pere. Ho acompanyen amb el donatiu d'unes terres del terme de Sant Guim.

ADS. Perg. 531; 244 × 138 mm.

Pateat omnibus presentibus atque futuris quod ego[1] Guilelmus de Noed et uxor mea Ermessende offerimus Domino Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona filium nostrum Bernardum in canonicum, in manu et potestate Petri prepositi, ut vivat semper obediens et serviat Deo et beate Marie regulariter secundum regulam beati Augustini. Et damus predicte ecclesie Sancte Marie et suis canonicis tam presentibus quam futuris honorem nostrum quem habemus in termino castri de Sancto Guilelmo, pecias scilicet duas de alaudio, et totas nostras vineas quas habemus in termino illius castri. Sunt autem predicte pecie de alaudio ante ipsum castrum Sancti Guilelmi versus orientem. Et affrontat una pecia de una parte in carrera de vineis de Pobia, de alia in alaudio de

Berengaria de Bech Fred, de tercia in trilla Berengarii de Sancto Guilelmo, de quarta parte in linars de Raimundo de Grada et in ipso torrent. Et alia pecia affrontat de duabus partibus in alaudio Berengarii de Sancto Guilelmo, de tercia in alaudio de Berengaria de Bechfred, de quarta parte in erea de Ermessen Compana. Et sunt predicte vinee in loco qui dicitur Cagalosa; et affrontant de duabus partibus in alaudio de Raimundo Freber, de tercia in alaudio de Forn, de quarta parte in vinea Sancte Marie de Sancto Guilelmo et in alaudio cuiusdam mulieris que vocatur Cervera. Quantum istis predictis affrontacionibus includitur et terminatur sic damus et deliberamus Domino Deo et sepe dicte Beate Marie de Celsona et suis canonicis presentibus et futuris ad habendum et possidendum sicut nos melius habemus et habere debemus, franchum et legitimum, de nostro posse et domino in potestate et possesione predicte Sancte Marie et suorum canonicorum transferimus et mittimus ut melius dici et intelligi potest ad opus semper et utilitatem iamdicte Sancte Marie et suorum canonicorum.

Facta carta donacionis .VIIII°. kalendas novembris, anno Domini .M°.C°.XX°.VI°. Sig+num Guilelmi de Noed. Sig+num Ermessendis, uxoris eius. Sig+num Petri de Noed, filii eorum. Sig+num Beatricis. Sig+num Raimunde, filiarum illorum. Sig+num Raimundi de Noed. Nos qui hoc scribi mandavimus et propriis manibus firmavimus testibusque firmare precepimus. Sig+num Berengarii de Sancto Guilelmo. Sig+num Raimundi de Grada. Sig+num Arnaldi Cuc. Sig+num Martorel de Far. Sig+num Raimundi de Olius. Huius rei testes sunt.

Berengarius de Villa Sicha, qui hoc scripsit et hoc signum appo(signe)suit et supra primam regulam litteras posuit.

1. ego interlineat.

206

1126, novembre, 26

Els germans, Ramon i Bernat Bertran, donen a Santa Maria de Solsona un mas del terme de la Clua, anomenat de Martí Company, amb tots els drets i serveis.

ADS. Cartoral I, doc. 103, f. 42r.

In Dei nomine. Ego Raimundus Bertrandi et Bernardus Bertrandi nos ambo fratres in unum donamus a Domino Deo et Sancta Maria Solsona .I. mansum nominatum Marti Compang; et est infra terminos de Clusa. Et nos ambo fratres iam dicti sic

donamus istum mansum cum destrictum et sensum aut manda-mentum quem nos ibi abemus vel habere debemus ab omnibus integritate, ad suum proprium alodem et sine ulla reservatione, modo et omnique tempore. Sane quod si nos donatores aut aliqui homo vel femina, magna vilique persona, qui ausus fuerit venire pro inrumpendum, minime vindicet quod requirit, sed in duplo componat cum omni sua melioratione; et insuper hec donatio firma permaneat modo et omni tempore.

Acta est huiusmodi scriptura .VI. kalendas decembris, anno ab Incarnatione Domini .M.C.XX.VI., eodem die luna .VIII. et ipso anno concurrentem quartum. Sig+num Raimundi Bertran. Sig+num Bernard Bertran. Nos qui ista carta mandavimus scribere et ad testes firmare mandavimus. Sig+num Calvet. Sig+num Pelecri. Sig+num Pere Guilelm. Sig+num Berenger.

Eimericus presbiter rogatus scripsit die et (signe) anno quod supra.

207

1127, abril, 29

Miró d'Anseresa, la seva família i altres famílies defineixen a Déu i a l'església de Sant Esteve el molí d'Alçalicambes i el cens d'una mitgera d'oli que en rebien, que Guillem del Cerc ja havia cedit a dita església.

ADS. Perg. 532; 272 × 135 mm.

Notum sit omnibus qualiter nos Miro de Anseresa cum fratribus meis et Petrus Capud Vile cum suis fratribus et Guillemus Bernardi cum filiis suis atque Berengarius de Cerch et fratres illius, nos simul in unum diffinimus et evacuamus Domino Deo et Sancto Stephano et suis clericis ibidem degentibus ipsum molendinum de Alcalicambas, quod vocant Ribelles, quam Guillelmus Bernardi de Cerc dimisit ecclesie Sancti Stephani. Hanc autem diffinitionem facimus Domino Deo et Sancto Stephano atque clericis iam dictis propter censum quod retinuimus per septem annos, scilicet per unumquemque annum migera .I. de olei. Et diffinimus et evacuamus ipsum molendinum iamdictum ut nos vel posteritas nostra ibi aliquid non requiramus nec acclamemus sed sit solidum et liberum et francum Sancti Stephani et suis clericis ad suam voluntatem faciendam.

FUNDACIÓ NOGUERA

Quod est actum .III. kalendas madii, anno .XVIIII. regnante Ludovico rege. Sig+num Mironis de Anseresa. Sig+num Petri Boneti. Sig+num Petri Capitisvile. Sig+num Raimundi. Sig+num Guillelmi Bernardi. Sig+num Berengarii de Cerch. Sig+num Petri. Sig+num Guillelmi Arnalli. Nos qui hoc mandavimus scribere et firmavimus per nos et pro omnibus filiis et fratribus nostris et testes firmare rogavimus. Sig+num Barruffeti. Sig+num Petri Arnalli de Vilar. Sig+num Mironis de Fonte.

Raimundus, qui hoc scripsit et hoc sig(signe)num impressit.

208

1127, setembre, 10

Guillem de Roca, la seva muller Ermessenda i els seus fills cedeixen i defineixen a Santa Maria de Solsona uns albergs de Timoneda i les franqueses de Riu, Puigpinós i Vilardell. També cedeixen la jurisdicció i prometen ser fidels a Santa Maria. Un altre donatiu és el del terme de Pampe.

ADS. Perg. 534; 351 × 134 mm.

Notum sit universis hominibus tam presentibus quam absentibus quod ego Guilelmus de Rocha et uxor mea Ermessendis cum filiis nostris linquimus et difinimus bono animo, per nos (...) (...)e post(...) (...)[1] de Celsone et eius canonicis omnes ipsas albergas de Timoneda, ut deinceps nos nec aliquis per nos, sive per nostros non requi(...) (...) ullo modo (...) habent et possideant eas (...) Canonice Beate Marie iam dicte in pace, iure perpetuo, sine ulla retinencia. Sane (...) dicte (...) canonicis ipsam franchedam de Riu et de Puigpinos et de Vilardel, necnon et cens alias (...) cum (...) de Celsone (...) abere debet in omnibus (...) de Timoneda (...) nobis neque d(istricta) sive mandamento (...) (ecclesie Beate Marie) sepe dicte et canonicorum eius tempore perpetuo, sine ulla reservacione (...) Marie (...) ecclesie Sancte E(ulalie de Timoneda) (...) in quibus clericus de Timoneda non m(...) (...) et in clerico ullum (...) servicium nec aliam re de mo(...) (...) accipia (...) (...) liquis per nos neque aliqua persona per nos qui (...). Iterum (...) modo relinquimus et (...) omnem (...) de Pampa, ut (...) nos nec aliqua persone de nostro semine (...) ullum adempremetum neque estacamentum sive districtum (...) mandamentum (...) in omni termino (...) requiramus neque accipiemus, vel parcii(...) (...) difinimus hominibus de Pampa omnia mala que nobis fecerunt

et omnes clamores similiter eis (...) exceptus hec (...) (...)dictam accepimus de avere Sancte Marie de Celsona (...) solidos bone monete. (Sicut s)uperi(us d)ictum est, convenimus ut (...) (t)e(ner) e et habere (Sancte Marie) bene (et) in pace omni tempore; et ut simus fideles Sancte Marie (...) et in omnibus aliis nunc et in perpetuum.

Actum est hoc .IIII. idus septembris, anno .M.C.XX.VII. incar-nati Verbi. Sig+num Guilelmi de Rocha. Sig+num Ermessendis. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavi(mus) et testes firmare (ro)ga-vimus. Sig+num Poncii de Sancta Fide maior. Sig+num Poncii de Sancta Fide minor. Sig+num Bernardi de Oden. Sig+num Arnalli de Costa. Sig+num Arnalli de Isanta. Sig+num Bertrandi de Lena.

Petrus (...) scripsit et hoc signum (signe) apposuit.

1. Tot l'instrument presenta grans parts esborrades i trencades.

209

1128, gener, 23

El sacerdot Berenguer, el batlle Barrufet i altres veïns de Sant Esteve d'Olius donen el molí d'Alçalicambes i els seus horts a Berenguer de Puiggalí i al seu fill Martell i descendents. Aquests hauran d'abonar cada any un medallal d'oli a Sant Esteve i la meitat dels esplets als seus clergues.

ADS. Perg. 535; 286 × 110 mm.

In Dei nomine. Ego Berengarius sacerdos et Barufet baiulo et Ramon Guilabert et omnes vicini et paroquiani de Sancti Stefani, nos in simul donatores sumus, ad consilium de dominus Guillemus prepositus et Raimundus capellanus, ad te Berengarius de Pug Galin et ad filio vestro Martel et ad posterita vestra. Per hac scriptura donacionis donamus vobis .I. molino in Adcalicambas quem vocant Ribeles, cum suo solo et superposito, cum suis capud aquis et suis feramentis, totum suis directis, ubi invenire potueritis. Et est ipsa omnia suprascripta in comitatu Urgelli, in apendicio castrum Olius, in locum nominatum Alcalicambas. In tali vero contronventum donamus vobis ipso molino quod per unum quoque annum faciatis esse sum vos Martel in posterita vestra, ad domum Sancti Stefani medaillal .I. de ollii ad mensuram Celsone. Et donamus vobis ipsos ortales qui ibidem sunt, et abeatis vos medietate et clericis huius loci alia medietate de

expletis qui inde exierit, et de ipsos arbores similiter faciat. Et abet affrontaciones ipsa omnia suprascripta de .I. parte in roqua que vocant Guardia, de alia in flumine Cardosnarii, de .III. in via pulica (sic). Quam inter istas afrontaciones includunt et hi termini continent sic donamus ipsos directos de ipso molino, quomodo supra scriptum est. Et est manifestum.

Facta carta donacionis .Xº. kalendas freboarii, anno .XXº. regnante Lezovici rege.

Sig+num Berengarius sacer. Sig+num Barufet. Sig+num Rai-mundi Guilabert, cum omnes seniores Sancte Marie et omnes vicini et paroquiani Sancti Stefani, qui ista carta mandavimus scribere et ad testes firmare fecimus. Sig+num Poncio de Pla. Sig+num Petrus Capud Vile. Sig+num Petrus Arnalli. Isti sunt testes et presenciales de ac re.

Berengarius sacerdos, qui oc scripsit die et anno (signe) quo supra.

210

1128, febrer, 2 o 1157, febrer, 2

Els germans Ramon Bernat, Arnau, Joslèn i altres familiars cedeixen a Santa Maria de Solsona dues peces de vinya, situades a la vall del castell de Solsona, comtat d'Urgell. Ho fan per la salvació de les seves ànimes i les dels seus parents.

ADS. Cartoral I, doc., 218, f. 81v-82r.

In nomine Domini. Ego Ramundi Bernardi et Arnalli Bernardi et soror sua Iozlen nos simul in unum donatores sumus Domino Deo et ecclesie Beate Marie Celsone et eius canonice pecias duas de vineis, cum terris in quibus sunt fundate. Et adveniunt nobis per plantacione sive per hedificatione. Et est hec omnia in comitatu Urgelli, sive infra terminos castri Celsone, in locum que vocant ad ipsa Valle. Et affrontant de una parte in alaudio qui fuit de Bernard Segui, de totis aliis partibus in alaudiis Sancte Marie vel eius Canonice. Quantum inter istas affrontaciones includunt nos habemus vel habere debemus, totum tradimus in dominium et potestatem Sancte Marie ad habendum vel possidendum omni tempore, sine ullam inquietudine. Et hoc domun facimus propter remedium animarum nostrarum vel parentum nostrorum. Sane si nos dona-tores aut filios nostros vel aliquos ex propinquis nostris qui contra istam cartam venerint ad inrumpendum, non hoc valeat

vindicare, set componat in duplo cum omni sua melioracione; et in antea ista carta firma sit omni tempore.

Facta est .IIII. nonas februarii, anno XX. regnante Ludovico regis[1]. Sig+num Ramon Bernard. Sig+num Arnalld Bernard. Sig+num Iozlen. Sig+num Pere. Sig+num Maiassen. Sig+num Bernard. Sig+num Arnal. Sig+num Ermessen. Nos suprascripti qui hanc car-tam fecimus scribere et manibus nostris firmavimus et testibus subter notatis firmare mandavimus. Sig+num Ramon Arnal. Sig+num Petri Otonis. Sig+num Petrus sacerdos.

Arnallus levita, qui hoc scripsit (signe) die et anno quo supra.

1. Segueix, ratllat, iunioris. Tot i això, per la forma de redacció podria correspondre al regnat de Lluís el Jove.

211

1128, febrer, 22

Pere, senyor de Besora, la seva muller i família cedeixen a Ramon i Ermessèn les terres, cases i boscos del mas Torrents que tenen a llevant de la parròquia de Sant Sadurní. Aquests pagaran un cens de dos sesters de civada, tres eimines d'ordi i una eimina de forment.

ADS. Perg. 536; 390 × 70 mm.

In Dei nomine. Petrus, seniori Besora, et coniux mea domna Berengera et filiis et filiabus nostris et nostre posteritati et Arnalld et Berengari, nos insimul donatores sumus ad te Ramon et coniux tua Ermessen et filis et filiabus vestris et vestre posteritati. Per hanc scripturam donacionis sic damus vobis ipsum nostrum mansum quod abemus in Torrents, cum suis pertinencis totis. Id sunt teris et vineis, casas, casalibus, ortis, ortalibus, linars et canamars, cultum et eremum, prono et plano, pratis, paschuis, silvis atque garicis, tota omnia qui ad ipsum mansum pertinet, qui nobis advenit per lexiu qui fuit de Radolf Cornet et Bernad Cornet, aut per totas voces. Est autem hec omnia in comitatu Urgellense, infra fines kastrum Besora, nominatum locum Torrents. Affrontaciones sunt de ista omnia de .I. parte in Sancti Saturnini, de alia in Carabacudas, de .III. in pug de Danhc, de .IIII. in Cigalers. Quantum predicte afrontaciones includunt et hii termini continent sic damus vobis ab omni integritate; et faciatis censum per quoque anis sestarios II. de civada et III emines de ordi et emina I. de forment totum ad una mensura quale currerit per ipsa onore, et .XII. diners per chestia ad festa sancti Michaelis.

Et est manifestum. Quod si nos donatores aut ullus homo vel femina qui ista carta inquietare voluerit, neque ad perficere, set componat in duplo cum sua melioracione. Et in antea estiad firma omni tempore.

Quod est acta .VIII. kalendas marci ano .XX. regnante rege Ledovici.

Sig+num Petrus. Sig+num Berengera. Sig+num Arnald. Sig+num Berenger. Nos qui hoc mandamus scribere et firmamus et ad testes firmare fecimus. Sig+num Ramon Marti baiulo. Sig+num Arnallus Mironi. Sig+num Marti clericus. Isti sunt testes de hac re.

Arnallus presbiter, qui hoc scripsit et hoc signum (signe) impressit.

212

1128, juny, 28

Ramon Negre dóna el seu cos a Santa Maria de Solsona. Hi adjunta el que posseeix en el terme del castell de Súria, cases, terres i molins, situats entre aquest castell i Callús.

ADS. Cartoral I, doc. 143, f. 55r.

In nomine Domini. Ego Ramon Negre dono Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice corpus meum simul cum omni meo alodio quod habeo vel habere debeo in termino Sorise. Id sunt terras et vineas, casas, casalibus, ortis, ortalibus, pratis, pascuis, petras, mobiles vel inmobiles, cum ipsos molinos qui ibi sunt, ipsum meum directum. Et advenit michi de parentorum omnia supra scripta sive per qualique voces. Et est hec omnia in comitatu Minorise sive infra terminos castri Sorise. Et abet habet (sic) affrontaciones predicta hec omnia de una parte in alveo Cardosnarii, de alia parte in terminos castri Caflluz, de tercia vero parte[1]. Quantum inter istas afrontaciones includunt et isti termini ambiunt sic dono Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice ad habendum vel possidendum, pro anima patris mei vel parentum meorum. Ipsa hec omnia supra scripta de meo iure trado ad suum proprium alaudem de Sancte Marie et eius canonicis. Quod si ego donator aut ullus homo vel feminas, utriusque sexus de qualibet persona, qui contra ista carta donacionis venerit pro inrumpendum aut inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set in duplo componat. Et in antea ista carta donacionis firma et stabilis permaneat modo vel omnique tempore.

Facta ista carta donationis .VIII. idus iunii, anno .XX. Ledovici regni. Sig+num Raimundi Negre, qui ista carta firmavit et testibus firmare mandavit. Sig+num Eral, frater eius. Sig+num Arnal Ramon sacrista. Sig+num Guila, sororis eius Sig+num Poncius Bernardi. Sig+num Arnallus Berengarii.

Raimundus presbiter, qui hoc scripsit sub die quo (signe) supra.

1. Segueix un espai en blanc.

213

1128, desembre, 26

El comte d'Urgell Ermengol VI dóna i confirma els donatius i privilegis fets pel seu pare i el seu avi a Santa Maria de Solsona; comprenien les esglésies de Calassanç, de Conques, de Sant Salvador de Toló, d'Albesa, de Ceuró, de Madrona i de Biosca, els castells i esglésies de Santa Linya, Gerb i Olius, i diversos masos.

ADS. Cartoral II, doc. 33, f. 39v-40r.

In Dei eterni nomine et Salvatoris nostri Ihesu Christi. Ego Ermangaudus, gracia Dei comes Urgellensis, facio cartam donacio-nis et confirmacionis Deo et Sancte Marie de Celsona eiusque canonicis. Per hanc scripturam dono et confirmo simul et evacuo omnia donativa quecumque dedit avus meus et pater meus Sancte Marie de Celsona eiusque Canonice, sive sint alaudia vel vinee sive castella vel ecclesie vel almunie seu quodcumque avus progenitoribus ecclesie predicte traditum est, set ut clarius hec dona possint agnosci nominatim volo hostendere, dono et confirmo atque laudo Sancte Marie iam dicte nostras eccleias Calasancii, in omnia castri simul cum mansis quos ibidem avus meus, bone memorie Ermengaudus, dedit, et cum aliis mansis quos dedit in Puirog et in Alos et in Ponts et in Talteul et in Ivorra, simul cum ecclesiis ipsorum castrorum et ecclesiam Sancte Lizinie cum uno manso et ipsam ecclesiam de Conches, simul cum ecclesia Sancti Salvatoris de Tolo et ipsum castrum de Gerb, cum ecclesia illius. Si etiam iterum dono, confirmo iamdicte Sancte Marie omnes ecclesias que sunt in Balagario vel in antea, Deo annuente, constructe fuerint intus vel foris cum suis terminis, cum primiciis et oblacionibus tam vivorum quam defunctorum, et ecclesiam de Albesa cum suis terminis et cum duabus sortibus alaudii, cum decime earum,

sicut sunt terminate in iam dicto castro de Albesa, et omne decimum mearum dominicaturarum et omnia alaudia et almuniis et meschitas et tennas qui fuerunt de Avunomi ubicumque ille in Balagario habuit vel in eius terminis, sicut melius dedit avus meus Sancte Marie Celsone cum scripturarum tradicione et pater meus laudavit et confirmavit, seu omnem decimam de cunctis alodiis, que intradors de Balaguer tenent et habent in Balagario vel extra in cunctis locis. Per intraduram dono et laudo seu aliud aliquid dedit quod in hac scriptura non recitatur, concedo et confirmo ego Sancte Marie ob redempcione animarum eorum et anime mee meeque genitricis. Iterum dono et concedo atque confirmo quodcumque dedit pater meus ecclesie prenominate et eius Canonice, videlicet ipsum chastrum de Ladurs, cum ipsa francheda de Riu, et ipsum castrum de Olius cum suis terminis, cum ecclesia ipsius simul cum decimo omnium suarum dominicaturarum quos tunc habebat vel in antea adquisiturus erat simul cum decimis suarum iusticiarum et placitorum et oblacionum et monete atque cum ipso manso de Bofil Godmar et cum Pampano et ipsam ecclesia de Ozro et de Madrona et de Bioscha, simul cum ipsa dominicatura de Viles Albes et ut lenius dicam, sicut melius pater meus et mater mea dederunt Sancte Marie Celsone; sicut ipse scripture refferunt, sic ego dono et confirmo atque deffinio Sancte Marie et eius Canonice ad suum proprium alaudium. Et siquis contra hanc cartam donacionis mee venerit pro inrumpendo, non hoc valeat perficere, set pro solo temptatu in quadruplum componat et cum Iuda traditore in gehennalibus flamis accipiat porcionem. Donacio autem ista tandiu firma et inflexibilis permaneat usque dum finis seculi veniat.

Actum est hoc .VII°. kalendas ianuarii, anno Incarnati Verbi .C°.XXVIII°. post millessimo. Sig+num Ermengaudi comitis, qui istam cartam feci scribere et manu propria firmavi et testibus firmare mandavi. Sig+num Guilelmi Raimundi dapiferi. Sig+num Gaucerandi. Sig+num Arnalli Berengarii de Anglerola. Sig+num Babot. Sig+num Guilelmi Raimundi de Taraval. Sig+num Raimundi Umberti. Sig+num Berengarii Arnalli de Anglerola. Sig+num Raimundi Arnalli de Anglerola. Sig+num Geraldi de Artesa. Sig+num Guilelmi de Espuinola. Sig+num Bertrandi de Alentorn. Sig+num Alegreti. Sig+num Guilelmi Companni. Sig+num Guilelmi Bernardi. Sig+num Raimundi Berengarii. Sig+num Girberti. Sig+num Arnalli Seniofredi, qui hoc viderunt et firmaverunt. Signum + Petri episcopi. Sig (signe) num Gerald archidiaconi. Sig+num Guilelmi de Torroia. Sig+num Bernardi de Benavent.

Guilelmus, qui hac cartam scripsi iussus et hoc signum (signe) impressi devotus.

214

1129, febrer, 26

Amalví, el seu fill Pere i les respectives mullers es posen sota la batllia de l'església de Solsona i del seu prepòsit Gauspert. Per aquesta protecció abonaran cada any uns censos.

ADS. Cartoral I, doc. 177, f. 66r.

Anno .XX.I. regni regis Ledovici .IIII. kalendas marci. Ego Amalvinus et filius meus Petrus cum uxoribus nostris, nos iam dicti mittimus in baiulia Domino Deo et Sancte Marie Celsone et preposito Gauzperto et aliorum canonicorum qui ibidem sunt vel in antea erunt, ut de ista ora in antea nos atque posteritas nostra, simul cum omnibus que habemus vel habere debemus in terminibus Celsone vel in aliis locis , simul fidelis hominibus Sancte Marie et eius Canonice; et ut donemus nos atque posteritas nostra per recognicinem baiulie omni tempore perna .I. et fogaces .II. et migeram unam vini, aut .XII. denarios per ipsam pernam.

Sig+num Amalvinus. Sig+num Petrus. Sig+num Ermessen. Sig+num Ermeniards. Nos supra scripti qui hoc laudavimus et firmamus cum spontanea voluntate et testibus subter notatis firmare mandavimus. Sig+num Petrus Guilelmi, presbiter Sancti Michaelis. Sig+num Raimundus Arnalli de Todela. Sig+num Guilelmus Ramundi de Aguda.

Arnallus levita, qui hoc scripsit (signe) die et anno quo supra.

215

1129, març, 25 - 1130, març, 24

Arnau i els canonges de l'església de Solsona fan un acord pel qual Arnau cedeix a l'església de Solsona el mas de Micapà, situat al terme de la Llena. Hi viu Arnau Astre.

ADS. perg. 655; 150 × 144 mm.

(...) (...)sord[1] venit ad concordiam cum Domino Deo et Sancta Maria Celsone et cum (...) (ca)nonicis[2] de helemosina quam mater sua et frater eius Petrus predicte Sancte (Marie Celsone)[3] diffinivit namque et deliberav(it) (...)[4] dictus Arnallus Domino Deo

et Sancte Marie (Celsone) (...)[5] directos quos habet in iam di(...) (...)[6] de Michapa et in eius terminis (...)[7]. In tali convenientia quod habe(at) (...)[8] supra scripta per Sanctam Mariam (...)[9] tali scilicet pactu quod nonn possit illud vendere nec donare nec ullo modo (...) (...)varia[10] unum mansum quem inhabitat quidam homo nomine Arnall Astre (...) (...)antur[11] hec omnia iam dicte Sancte Marie et eius cannonicis ad suum proprium (alodium) (...)[12] aliquis homo vel femina istam cartam inquietare voluerit, non hoc valeat (...), (...) (componat cum omni)[13] sua melioratione.

(...)[14] M.C.XX.VIIII. Incarnationis Christi. Sig+num Arnalli, qui hanc cartam (...) (et testes fir)mare[15] rogavit. Sig+num Gauzerandi de Vergos. Sig+num Guilelmi (...). (Sig+num Gui)lelmi[16] de Lavals. Sig+num Poncii de Belveder.

(...) (hoc sc)ripsit[17] (signe) die et an(no quo)[18] supra.

1. Trencat. 2. Trencat. 3. Trencat. 4. Trencat. 5. Trencat. 6. Trencat. 7. Trencat. 8. Trencat. 9. Trencat. 10. Trencat. 11. Trencat. 12. Trencat. 13. Trencat. 14. Trencat. 15. Trencat. 16. Trencat. 17. Trencat. 18. Trencat.

216

1129, maig, 2

Gombau de Ribelles dóna a Santa Maria de Solsona i a la seva canonja les esglésies de Ribelles i també les de Castellnou, de Tornabous i de l'Espígol. L'església en tindrà els delmes i les primícies i oblacions, i la quarta part del domini. Ho fa pel bé de la seva ànima i les dels seus pares.

ADS. Perg. 541; 517 × 230 mm.

In Dei nomine. Ego Gonballus de Ribeles donator sum Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Cannonice. Per hanc scriptura donacionis mee dono predicte ecclesie ipsas ecclesias de Ribeles, videlicet Sancte Marie et Sancti Michaelis et ecclesias que ibi sunt vel in antea, Deo annuente, infra terminos predicti kastri constructe erunt, cum decimis et primiciis et cimiteriis atque oblacionibus tam vivorum quam defunctorum, cum terris ac vineis et cases et ortos et cum omnibus mobilibus vel inmobilibus quecumque modo habet vel in antea, Deo annuente, adquisierint, sive cum stabilimento clericorum et districtis vel mandamentis atque placitis. Simili modo dono Sancte Marie Celsone ipsas eclesias de Kastel Nou et de Torna Bous et de Espigol. Et ut brevius dicam, trado atque concedo Sancte Marie Celsone supra

scriptas ecclesias, cum omnibus suffraganeis ecclesiis, que (...)[1] iussione sunt vel in antea erunt constructe infra terminibus predictorum castrorum, cum omnibus que hodie habent vel in antea, Deo annuente, adquisierint. Eo modo hunc donum facio, ut ex (dicta)rum[2] ecclesiarum pertinentibus rebus habeat Sancte Marie Celsone et eius Cannonice .IIII^{tam}. partem in dominio, ut omnipotens et misericors Deus per intercessionem sancte sue Genitricis Marie succurrat michi in hoc seculo atque in futuro, et propter remedium anime mee et parentum meorum. Et est hec omnia in comittatu Urgelli, infra terminibus predictis kastris. Et hec omnia adveniunt michi per voces genitorum meorum sive per quascumque voces. Sicut superius scriptum est de meo iure in dominium et potestatem trado prefate ecclesie et eius Cannonice, ad habendum vel possidendum omni tempore. Sane si ego donator aut ullus homo vel femina qui contra hanc donacionis kartam venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vindicare, set in quadruplum ei componat cum incremento tocius melioracionis. Et in antea hec donacio firma permaneat donec finis evi veniat.

Hactum est hoc .VI°. nonas mai, anno ab Incarnacione Domini nostri Ihesu Christi millesimo .C.XX.VIIII°. Sig+num Gonballi, qui hanc donacionis cartam scribere feci et manu propria firmavi et testibus subter notatis firmare mandavi. Sig+num Berengarii Arnald de Mont Leo. Sig+num Dalmacii Guitardi de Luzano. Sig+num Pere Ramon de Tort. Sig+num Petrus Raimundi de Ribeles. Sig+num Guilem de Assua. Sig+num Ramon de Luzano.

Guilelmus sacer rogatus scripsit die et (signe) anno quo supra.

1. Trencat. 2. Trencat.

217

1129, maig, 2

Gombau de Ribelles dóna a Santa Maria de Solsona les esglésies de Ribelles i sufragànies amb tots els drets, i el que té a Castellnou, a Tornabous i a l'Espígol amb les esglésies construïdes i que s'hi construeixin.

ADS. Fons Capitular. Carpeta 6. Plec Castellnou. Còpia del s. xv.

Gonbaldus de Ribelles donavit Sancte Marie Celsone et eius Canonice ecclesias de Ribelles, videlicet Sancte Sancte (sic) et Sancti Miquelis et ecclesias que ibi sunt vel in antea erunt, in terminos dicti castri constructe erunt, cum decimis et primiciis

et cimintheriis adque oblacionibus vivorum et mortuorum, cum terris, vineis, casis, ortis et cum omnibus mobilibus et inmobilibus quecumque modo habent vel adquisierint, cum stabilimentos clericorum et districtis et mandamentis atque placitis. Simili modo donavit Sancte Marie Celsone ecclesias de Castelnou, de Tornabous, de Spigol, cum omnibus suis suffraganeis que constructe erunt et in antea cons-truentur infra terminos dictorum castrorum cum omnibus que ibi habent et habebunt, eo modo ut ex omnibus ad earum ecclesiarum pertinentibus rebus habeat Sancta Maria Celsone et eius Canonice sui parte in dominio ut omnipotens Deus succurrat eos.

Actum .VI. nonas may, anno Incarnacionis Domini nostri Ihesuchristi MCXXVIIII.

218

1129, agost, 21

Pere Arnau i Arsenda donen a Santa Maria de Solsona el seu fill Bernat perquè segueixi la regla de sant Agustí amb el prior Gauspert. Donen també l'heretat que tenen a Joval, a Riner i a Solsona per a la seva manutenció i vestimentes.

ADS. Cartoral I, doc. 52, f. 28r.

In Dei nomine. Ego Petrus Arnalli et uxor mea Arssendis tradimus Deo et sue Genitrici Sancte Marie Celsone filium nostrum nomine Bernardum, ad regulam sancti Augustini et Gauzperti priori, ut indulgenciam a Domino mereamur accipere. Et damus ei suam hereditatem, unde habeat victum atque vestitum tempore perhenni. In primis damus supradicte ecclesie ecclesia Sancti Martni, que sita est infra terminos castri Iovalis, cum decimis et primiciis atque obla-tionibus, sive cum stabilimento eiusdem ecclesie, insuper cum omnibus que hodie habet vel in antea, Deo annuente, habuerit. Et addimus hoc donum nostras vineas cum alaudiis quas habemus infra terminos castri Celsone, in locho quod dicitur Prades, sicut nos melius habemus vel habere debemus. Insuper damus supra dicte ecclesie decimum molendinis Cardosnarii, qui sunt constructi subtus ecclesia Sancte Marie de Ribera, sive cum decimis de ortis qui ibi sunt. Et adiungimus ad hoc donum ipsum alaudem quod habemus in castro Rinarii, quod fuit de Guielm Eiz, totum ab integrum, cum domibus supradicti hominis, videlicet Guilelmi Eicis, que infra mures castri Rinarii continentur, cum ingressibus et regressibus earum. In tali videlicet racione ut

supra dictum alaudem cum domibus iam dictis teneat Raimundus Arnalli per fevum Sancte Marie in vita sua, et post obitum eius fiat solidum et liberum supra dicte Sancte Marie Celsone et eius Canonice ad habendum vel possidendum omni tempore. Sane si nos donatores aut aliquis homo qui constra istam cartam venerit pro inrumpendum, non hoc valeat quod requirit, sed componat in quadruplum. Et antea ista carta firma permaneat omni tempore.

Facta ista carta donationis .XII^mo^. kalendas setembris, anno .M°.C.XX.VI(III). Nativitatis Christi. Sig+num Petri Arnalli. Sig+num Arsendis. Nos qui istam cartam mandavimus scribere et propriis manibus firmavimus testibusque firmare iussimus. Sig+num Rai-mundus Arnalli. Sig+num Berengarius Arnalli. Sig+num Petri Otonis.

Arnallus (levita, qui hoc scr)ipsit (signe) (die et anno notatus) superius.

219

1129, novembre, 22

Berenguer Ramon retorna a l'església de Solsona la part dels alous i molins de Canet i de l'Oliva (Riner), que havia retingut quan morí el seu pare. Rep del canonge Pere Guillem sis morabatins d'or.

ADS. Cartoral I, doc. 157, f. 59v.

Cognoscat universitas hominum quod ego Berengarius Ramundi relinquo et definio Sancte Marie Celsone et Petro Guilelmi meam partem quam olim michi retinui post mortem patris mei in alaudiis et vineis et molendinis de Caned et de suis et de Oliva et de omnibus que ibi habemus (sic) pater meus, ut habeat ea omnia Sancta Maria ad suum proprium alaudium et possideat omni tempore sine mei et omnium meorum inquietudine. Pro hac quoque difinicione et evacuatione accepi de Petro Guilelmi .VI. morabetinos in auro. Sicut superius scriptum est, sint hec omnia prenominata Sancte Marie, et quicumque aliquid surripere temptaverit in quadruplum reddere cogatur, et insuper Sancti Spiritus gladio fervatur.

Actum est hoc .X. kalendas decembris, anno .XX.II. Ludovici regni. Sig+num Berengarii, qui hoc feci scribere et manu propria firmavi. Sig+num Raimundi Guilelmi. Sig+num coniugis eius Berengarii, Ermessendis. Sig+num Bonifilii sacerdotis. Sig+num Arnalli sacriste.

Gerallus, qui hoc scripsit die et anno (signe) quo supra.

220

1129, novembre, 29

Guillem de Ponts es dóna per al servei de l'església de Santa Maria de Solsona, on deixa els seus mobles i el seu cos quan mori i també el seu cavall i les seves armes. El prepòsit Pere l'admet a la fraternitat dels canonges. Guillem de Ponts promet defensar l'església i rep cent cinquanta sous dels béns d'aquesta.

ADS. Cartoral I, doc. 115, f. 95v.

Pateat cunctis quod ego Guilelmus de Ponts, bono animo ac sincera voluntate, offero et trado me ipsum Domino Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona vel vita et in morte. Et promito quod de cetero ero fidelis ecclesie Sancte Marie et tibi Petro preposito et aliis canonicis; et manutenebo et defendam pro posse meo predictam ecclesiam et omnes res et possessiones, mobiles et immobiles, ad Celsonensem ecclesiam pertinentes ubicumque sint contra cunctos homines, excepto comite et Berengario Petro de Podio Viridi, pro posse meo, bona fide et sine omni fraude. Et non gravabo neque forifaciam in aliquo iamdicte ecclesie neque hominibus suis; et siquis gravaret vel forifacent ei, promito quod defenderem eam pro posse meo; et si contingeret me mori, dimito corpus meum ibi cum equo et armis. Et ego iamdictus Petrus prepositus et omnes alii fratres damus tibi Guilelmo de Ponts partem et societatem in omnibus beneficiis quecumque facta vel dicta fuerint aliquo modo in ecclesia nostra in vita vestra et in morte; et si contingent te mori, faciemus tantum pro te quantum pro uno de fratribus nostris. Sicut superius dictum est sic promito ego Guilelmus de Ponts observare ob remissionem anime mee et omnium parentum meorum et fidelium defunctorum; et si contra promissionem istam in aliquo venero, requisitus a vobis, pro voluntate vestra emendabo in capitulo vestro. Quod si non faciem possitis me demandare de hoc tanquam unum de canonicis vestris. Et accipio pro hac defensione de bonis ecclesie vestre .C.L^{a}. solidos barchinonensium. Et de toto hoc quod superius promisi non mutabo voluntatem meam; et ut verius et cercius michi credatis, facio hominaticum tibi Petro preposito. Et ut firmius tenear, super sacrosancta quatuor Evangelia hoc iuro libenter et spontaneus et promito me observare, ut Deus dimitat michi omnia peccata mea hodie et in futuro.

Actum est hoc .III°. kalendas decembris, anno Domini .M°.C°. XX°.VIIII°. Sig+num Guilelmi de Ponts, qui hoc laudo et firmo in bona fide et sine omni enganno attendere et adimplere promito. Sig+num Arnaldi Padelaz. Sig+num Bernardi Bermundi. Sig+num Petri de Cint. Sig+num Roberti de Celsona. Sig+num Arnald de Arnax. Sig+num Rainundi Corb.

Berengarius de Villasicca levita, qui hoc scripsit et hoc signum (signe) appossuit.

221

1129, desembre, 26

El comte d'Urgell Ermengol VI dóna a la basílica de Santa Maria de Solsona un mas del terme d'Oliana, entre Ogern i Saranyana, al lloc anomenat la Vila. Ho fa per la redempció de la seva ànima i la dels seus pares.

ADS. Perg. 544; 542 × 157 mm.

In nomine Domini. Ego Ermengaudus, comes Urgellensis, do-nator sum Domino Deo sancteque sue Genitrici cuius baselica sita est infra terminos castri Celsone. Per hanc scripturam donacionis mee dono ecclesie prescipte ipsum mansum quem inhabitant et possident Petrus Mironis et Guilelmus Companni. Dono quidem predictum mansum cum omnibus possessionibus quas iam dicti homines tenent vel[1] in quibuscumque locis habent vel habere debent per me, cum serviciis, districtis et mandamentis et placitis, cum viarum ductibus et reductibus, cum pascuis, in omnibus terminis Uliane, et cum cacis et aquatibus et cum omnibus que usui humano sunt necessariis. Sunt autem ista omnia infra terminos Uliane, in locum quem vocant Villa. Affrontant autem a parte orientis in terminis Frexani, a meridie in terminis Ugerni sive Odroni, a parte vero circi in Saraniana. Ut superius scriptum est dono prefata omnia Sancte Marie Celsone ad suum proprium alaudium, sicut ego melius habeo vel habere debeo in omnibus locis[2] pro redemptione anime mee meorumque parentum. Sicut superius scriptum est de meo iure in dominium trado et potestatem Sancte Marie.

Actum est hoc .VII kalendas ianuarii, anno .XX.II. Ludovici regni. Sig+num Ermengaudi comitis, qui hoc feci scribere et manibus firmare rogavi. Sig+num Guilelmi dapiferi. Sig+num Petri Bertrandi de Muntpalaz. Sig+num Bernardi de Taus. Sig+num

Ber-nardi Rodlandi. Sig+num Berenger de Vilamaior. Sig+num Gerall de Malgrad. Sig+num Berenger Arnall de Sanaugie. Sig+num Rai-mundus Guifredi de Uliana. Sig+num Petri Sancii. Sig+num Berenger Mancip de Anglerola.

Gerallus, qui hoc scripsit die et anno (signe) quo supra.

1. vel interlineat. 2. Segueix ratllat et.

222

1130, març, 28

Pere i la seva esposa Guilla, d'acord amb Arnau de Joval, donen a llur filla Ermengarda i al seu marit Pere un mas del lloc dit Soriguera.

ADS. Perg. 545; 255 × 157 mm.

(In Dei)[1] nomine. Ego Pere et coniux mea Guilla donatores sumus at te (...)[2] Ermengards. Per hanc scripturam donamus vobis ipsum (nostrum mansum)[3] de Surigera. (Id sunt terras)[4], vineas, (...), (pra)tis[5] et arbores, (...)us, garicis, (...), (...)tis, (...)ulis,[6] vieductibus vel reductibus. Advenit per paren(tum nostrorum vel)[7] per qua-licumque voces. Et est hec omnia in comitatum Urgelli, in termine (...)[8] (...)tur[9] Surigera. (...)[10] per scripte affrontaciones .IIII^{or}. abet de .I. parte in flumen Kardosnarii, de alia in pug de Caritate, de .III. in Tallada, de .IIII. vero parte in torente de Ferus. Quantum prefate afrontaciones includunt et hii termini continent, sic donamus ego Pere et coniux mea Guilla iam dictos a vobis Pere et ad filia nostra Ermengards ipsum mansum, sine ipsa retinencia, quam ego Petrus fecit terciam partem in alaudio de Vilarenquis in vita mea; et facia nobis censum per unumquoque annum parilio .I. de fogaces et parilio .I. de galines et sester .I. de civada; et de ipsum censum faciatis vobis Petrus terciam partem in vita tua et vobis Arnald et Berenger alies .II. partes. Et desuper de alium qui remanet, sine ipsa retinenca, que siant de Pere et de Ermengardis, totum ab integrum, cultum vel ermum, nostros directos ubi invenire potueritis, totum ab integrum. Et si mens (sic) venerit de Pere et de Ermengards sine infante de legitimo coniugii, remaneat ipsa onore ad proinqos. Et est manifestum.

Acta carta donacionis .V^{o}. kalendas aprilii, anno XX°.II°. regnante Luzovici rege. Sign+um Pere. Sign+um Guilla. Sign+um Arnallus de Ioval. Nos qui ista carta mandavimus scribere et firmavimus et ad testes firmare fecimus. Sign+um Ramon Guilabert

de Vila baiulo. Sign+um Remon de Guadel. Sign+um Arnald de Terers. Isti sunt testes visores et auditores.

Berengarius sacer, qui oc scripsit die et anno (signe) quod supra.

1. Esborrat. 2. Esborrat. 3. Esborrat. 4. Esborrat. 5. Esborrat. 6. Esborrat. 7. Esborrat. 8. Esborrat. 9. Esborrat. 10. Esborrat.

223

1130, juny, 5

Guillem Guadall i la seva muller Guilla empenyoren la meitat dels seus béns de Bellveí per vint morabatins; ho tindrà Santa Maria de Solsona mentre no tornin els diners prestats. Després de la seva mort, tot passarà a la canònica.

ADS. Perg. 546; 245 × 143 mm.
ADS. Perg. 555; 360 × 157 mm. Trasllat de 1131. Testimonis diferents.

Inpignorat namque Guilelmus Guadalli cum coniux eius Guilla ad Sancta Maria Celsona et ad channonicis eiusdem loci de omnia que habuit vel habere debuit in Bell Vedino ipsa medietas ab integrum, per .XX^{ti}. morabitinos in auro. Sic mito ego Guilelmus ipsa pignora et coniux mea iam dicta quomodo superius est scriptum terris et vineis, kasas, kasalibus, ortis, ortalibus, linares cum kannamares, cultum vel incultum, eremum atque condirectum, et teneat sive cum ipso molino cum suo caput aque et omnia qui pertinet ad ipso moli. Hoc tototum (sic) inpignoramus nos iam dicti ad Sancta Marie Celsone et ad channonicis eius sicut superius scriptum est, ut teneant et possideant omni tempore ipsam iam dictam medietatem donec ego Guilelmus Guadalli reddam .XX^{ti}. morabitinos in auro ad channonicis Sancte Marie iam dicte. Postquam reddiderimus ego Guilelmus vel coniux mea morabitinos supra scriptos, recuperemus ipsam medietatem supra scriptam ab ipsis channonicis iam dictis. In tali pacto ut teneant per fevum Sancte Marie Celsone vel kannonichorum eius in vita eorum; et non possint vindere neque minuere vel alienare alicui homini vel femine. Et qualis qui primus hobierit, alius qui supervixerit non habeant licenciam, ego Guilelmus aprehendere aliam uxorem in ipsam honorem, nec mulier mea virum. Post hobitum vero amborum, fiat alaudem proprium Sancte Marie supra scripte, sine blandimento ullius filiorum vel filiarum nostrarum.

FUNDACIÓ NOGUERA

Actum est hoc nonas iunii aanno (sic) .C.XXX. post millesimum. Sig+num Guilelmus Guadalli. Sig+num Guilla. Nos qui hec karta pignoracionis mandavimus scribere et firmavimus et testes firmare rogavimus et cum manus nostras firmamus. Sig+num Berengarius Guilelmi. Sig+num Guilelma. Sig+num Ramon Berenguer. Sig+num Adaleid. Sig+num Dalmac. Sig+num Geral Ramon de Malgrad. Pere Erimbal sig+num.

Arnallus presbiter rogatus scripsit sub prephato (signe) die et anno.

224

1130, juliol, 3

Ramon Arnau de Joval, amb el consell d'Arnau de Joval i del seu germà Berenguer, es dóna a l'església de Santa Maria de Solsona. Hi adjunta la tercera part del seu alou de Savallà i la meitat d'unes cases, tot a la vall d'Alfedi.

ADS. Perg. 547; 235 × 176 mm.

(In)[1] Christi nomine (ego Raimundus Arnalli de Io)val, consilio et voluntate Arnalli de Joval (et Berengarii, eius fratri, et aliorum) amicorum meorum (dono et tra)do me ipsum Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona, cum (...) (...)rem quem habeo (...) in terminis castri Avellani vel in eius villa sive in illo loco quod (...) terciam partem ex (...) que ibi habemus vel habere debemus quod dimisit pater meus (...) vel heremas, don(...) (...) (arb)ores, pomiferas vel inpomiferas, cum (omnes) affrontacio(nibus que ad dicta alau) dia pertinent, sive cum (exiis et) regressiis suis. Et de ipsa condamina de valle d'Alfez similiter dono iamdicte ecclesie terciam partem cum omnibus (perti)nenciis et exiis et regressis suis. Et de ipsa comparacione quam fecimus cum frater meus Beren(ga)rius de filiis Bernard Onofredi similiter dono Sancte Marie iamdicte ipsam medietatem meam cum (...) parte ex (...) domo que est in villa de Avellano. Hoc totum dono iamdicte Sancte Marie et eius canonicis (ad) suum proprium (alaudium) omni tempore, sine ulla retinencia, ob reme-dium anime mee et parentum meorum sive seniorum. Siquis istam (cartam) donacionis infringere voluerit, in duplo componat cum sua melioracione; et in antea firma sit in perpetuum.

Acta ista carta .V. nonas iulii, anno .Mº.Cº.XXXº. Incarnacionis Christi. Sig+num Raimundi Arnalli, qui hoc feci scribere et firmavi

et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Arnalli de Ioval. Sig+num Berengarii, fratris Raimundi Arnalli. Sig+num Poncii Ugonis, qui iamdicti honorem laudo et firmo Sancte Marie iamdicte, franchum et liberum. Sig+num Raimundi de Cervaria, filii eius. Sig+num Porcelli. Sig+num Petri de Soler.

Petrus levita, qui hoc scripsit et hoc signum (signe) apposuit.

1. Tot l'instument presenta tintes esvaïdes i grans pèrdues de text.

225

1130, agost, 1 o 1131, agost, 1

Ramon Miró, per tal d'obtenir la protecció de la Verge, dóna a Santa Maria de Solsona una peça de terra al comtat de Manresa, a Calonge, al lloc anomenat Godmar, al nord de la Folia.

ADS. Cartoral I, doc. 158, f. 58v-60r.

In Dei timore et amore. Ego Reimundus Mironi spero inmi-sericordia Dei et facio carta ad domum Sancte Marie de Solsona, ut illa Dei Genitrix suas preces fundat ante conspectum Domini, de petia .I. de terra francha, qui michi advenit de aviorum meorum aut per qualique voces. Et est ipsa terra in comitatu Minorise, infra terminos de Colonico, ad locum que vocant Godmar. Et habet afrontationes de parte orientis in strata vel in alodem de Arnald Ervig, qui fuit condam, de meridie in termino de castrum de Fulia, de circi in alodem de Oliba Gioto, de occiduo in alodem de Oliba Bulid vel in termino de Conil. Quantum inter istas affrontaciones includunt sic dono ipsa terra supra scripta ad Domino Deo et Sancta Maria de Solsona in vita mea, ad suum proprium alodem, ut illam intercedat pro me ad Dominum. Et si ego donator aut ullusque homo aut homines, feminas aut feminas (sic) qui inquietare voluerit, iram Dei inveniat et componat in duplo cum omnem suam inmelio-rationem; et postea firma permaneat modo vel omnique tempore.

Facta ista carta donatione die kalendas augusti, anno .XXIII. regni Ludovici regis. Sig+num Ramundus Mironi, qui ista carta donationis mandavit scribere et manum suam punto firmavit et ad testes firmare fecit. Sig+num Mironi Onofredi. Sig+num Berengario Guilabert. Sig+num Bernard Bonefilio. Sig+num Berengario Onofredi. Sig+num Ramon Guazamir.

Isarnus presbiter, qui ista carta donacionis rogatus scripsit et (signe) die et anno prefixo.

226

1130, agost, 17

Guillem Bernat i la seva muller Guilla donen a Santa Maria de Solsona el seu alou del terme de Vallferosa. També donen l'església de Sant Martí, del mateix alou, construïda per ells, i el seu alou de Tapioles. Ho fan per aconseguir el perdó dels seus pecats i la seva sepultura a l'església de Solsona.

ADS. Perg. 548; 490 × 224 mm.

Res donata que in presenti fuerit tradita nullo modo repetatur a donatore. Idcirco in Dei omnipotentis nomine. Ego Guilelmus Bernardi, simul cum coniuge mea Guilla nomine, donatores sumus ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Cannonice alaudem nostrum proprium sive ecclesiam que infra eius alaudio est constituta. Per hanc scripturam donacionis nostre donamus atque tradimus eccle-sie iam dicte Sancte Marie Celsone alaudium nostrum proprium atque francum quod est in terminibus Vallis Fraose sive in chomitatu Urgelli, in loco prenominato Villa de Sancio. Est namque prenominata omnia alaudia, id est edena mansiones cum hominibus habitantes in eis, kasas, casalibus, ortis, ortalibus, cum columbario, sive cum terris ac vineis, cultas et incultas, pascuis, arboribus de diversis generis, cum introitibus et exitibus et cum omni mobile quod ibi abemus vel in antea, Deo annuente, adquirere potuerimus, sive cum omnibus que ad usum hominis pertinet; totum damus atque tradimus pro nostra bona volumptate Deo sueque Genitrici. Et advenit nobis hec omnia supra scripta per donacionem seniorum nostrorum vel per chomparacionem aut per chomplantacionem aut per hedificacionem, seu per qualescunque voces. Abet namque afrontaciones predicta omnia ab orientali vel de meridie partem in terminibus kastri Fontaned vel in Podio Rotundo, ex occidentali vero parte in terminibus chastri Bioscha seu in Puggross, ab aquilone vero parte in terminibus Vallis Frahose vel in alaudis de homines de Socharrads. Adiungimus autem ad hoc donum Sancte Marie Celsone vel ad ecclesiam supradictam Sancti Petri de Villa Sancii, alaudium nostrum proprium quod habemus in terminibus Tapioles, quod est ad ipsos Lachs. Et advenit nobis per chomparacionem sive per ullas voces. Et afrontat ipsum alaudium de parte horientis in ipsa serra que vocant Mascaro vel in strata publica, de meridie et de occidua parte in alaudio de Sinfre Galin, qui fuit condam. Quantum inter supra scriptas afrontaciones includunt et isti termini continent,

sic donamus atque tradimus prescripte ecclesie Sancte Marie et eius Canonice ad habendum vel possidendum omni tempore sine ulla inquietudine. Et ipsam ecclesiam Sancti Petri, quod nos habemus fundatam in ipsam Villam de Sancii remaneat per mercedam Dei, ut semper sit illuminata atque cantata. Hoc donum supra scriptum facimus supra scriptis ecclesiis ob re-missionem omnium peccatorum nostrorum ut ipsi intercedant pro nobis ad Dominum Deum nostrum, et ut corpora nostra si in hac provincia morierimus ad ecclesiam Sancte Marie suprascripte sepeliantur; ut pia Dei Genitrix sit semper nobis auxiliatrix. Quod si nos donatores aut ullus homo vel femina, magna vilique persona, qui ausi fuerint venire pro inrumpendo contra hanc carta donacionis sive tradicionis, minime vindicet quod requirit, set chomponat supra dicte ecclesie in quadruplum, cum omni sua melioracione. Et in antea ista karta donacionis vel tradicionis firma et stabilis fiat[1] modo vel omnique tempore.

Facta ista charta donacionis vel tradicionis .XºVIº. kalendas septembris, anno. Mº.Cº.XXXº. ab Incarnacionis Domini. Sig+num Guilelmus Bernard. Sig+num Guilla, qui ista karta donacionis sive tradicionis mandavimus scribere, firmavimus et ad testes firmare rogavimus. Sig+num Arnallus Guilelmi. Sig+num Bernardus Ysarn. Sig+num Berengarius, filium eius. Sig+num Raimundus Mironi. Sig+num Bernardi Ramon, filium Raimundi Adalbert. Sig+num Ramon Guilelm baldle. Sig+num Petrus de Hestaras. Sig+num alio Bernardi Raimundo.

Arnallus presbiter, qui ista carta donacionis vel tradicionis rogatus scripsit et hoc signum (signe) himpressit sub die et anno quod superius notatis.

1. fiat interlineat.

227

1130, setembre, 1

Gauspert, prepòsit de Santa Maria de Solsona, el prior Pere i els altres frares encarreguen a Guillem Bernat i a la seva muller Guilla l'alou que aquests havien donat a la canònica. Abonaran cada any un porc i altres censos. Després de la seva mort tot passarà a l'església de Solsona.

ADS. Cartoral I, doc. 292, f. 113 v-114r.

Anno ab Incarnationis Domini .Mº.Cº.XXXº. in die kalendas setembris, ego Gaupertus, prepositus Sancte Marie Celsone, et

Petrus prior ceterisque fratres eiusdem loci comendant Guilelmo Bernardi uxorique sue nomine Guilla omnem alaudium quod ipsi dederunt Sancte Marie Celsone pro animabus eorum; ut ipsi teneant per fevum Sancte Marie et per nos suprascriptos in vita illorum, et ut fideles fiant ex omni honore Beate Marie; et donent per unum-quemque annum censum porchum .I. et fogaces .X. et sextarium .I. vini. Post namque vita illorum omnia alaudia iam dicta revertatur Sancte Marie Celsone et Canonice eius ut ipsi habeant in perpetuum sine ulla inquietudine.

Actum est hoc in anno vel in die suprascripto. Sig+num Gauz-pertus prepositus. Sig+num Petrus prior. Sig+num Gerallus. Nos suprascripti ac ceteri fratres facimus hanc commendationem Gui-lelmo Bernardi uxorique sue Guilla, ut in vita illorum possideant. Sig+num Guilelmus, capellani Acchute. Sig+num Guilelmus Bernardi, presbiteri Vallis Fraose. Sig+num Petrus de Estaras. Sig+num Ramon Guilelm badle. Sig+num Gerallus de Villa. Sig+num Poncius presbiter.

Arnallus presbiter, qui hanc cartam tranlatavit et hoc signum (signe) impressit.

228

1130, setembre, 6 o 1132, setembre, 6

Execució sagramental del testament del difunt Guillem Bernat feta pels germans Sanç, Guillem, capellà, i Arnau i la seva muller Guilla. El difunt féu donatius a Guissona i a la Seu, a Santa Maria de Solsona, al Sant Sepulcre i als hospitalers, a Sant Pere de Vallferosa, per a misses i per les seves ànimes. Quan un mori, els béns passaran al qui resti viu. Entre aquests béns hi ha uns feus que tenien a l'Aguda; la Vila (de Sanç) és donada a l'església de Solsona i altres béns a Sant Pere de Llobera.

ADS. Cartoral I, doc. 293, f. 114r-115r.

In Dei nomine. Hic est sacramentorum conditio ultime volumptatis cuiusdam defunctus, nomine Guilelmus Bernardi. Iuditium qui testificantur testes presentiales, omnes vocati et electi ab eo, distributores rerum suarum, de nomina eorum, scilicet domnus Santius et Guilelmus capellani et Arnallus, fratri suo, necnon et ego Guilla, coniux eius. Nos autem dicti unum damus testimonium; testificamur, iurantes per Deum vivum et verum et super altare sancti Marcialis qui est fundatus infra aulam Beate Marie qui sita est in Gissone; et recipiente iudece Arnallo, que

iamdictus defunctus, una cum coniuge sua, gracia eius dum essent sani, pergere cupientes ad Sancti Iachobi, fecissent cartam testamenti ex omnibus rebus illorum. Rogaverunt nos supra scriptos ut ita distribuissemus omnibus rebus illorum sicut hanc cartam testatur. Primus namque iusserunt ut de illorum mobile fuissent persolutos illorum debitos verissimos alium illorum mobile qui remanebit, totum ab integrum ubique habebant, dimiserunt pro animas illorum, unusquisque habuisse suam medietatem.

In primis iamdictus Guilelmus de sua parte de mobile dimisit inter Sanctum Sepulcrum et Ospitale .X. solidos; et ad opera Sancte Marie Sedis X.; et ad domnus episcopus .XXX^{a}. ; et ad opera Sancte Marie Celsone .X; et ad opera Sancte Marie Gissone .X.; et ad suos clericos .X.; et ad Sanctam Mariam de Aguda vel sui clerici .X.; et ad Sancti Egidii de Tora .VII.; et ad Sanctum Petrum de Vallefraosa vel ad sui clerici .X.; et ad Sancte Petre de Villa .VII. Et ego Guilla, quomodo virum meum dimisit suam partem de suo mobile pro sua anima, similiter dimitto meam partem de mobile pro mea anima.

Et alium mobile qui remansisset totum dimiserunt pro animas eorum in operibus ecclesiis vel per missas seu elemosina quod nos extimabamus. Omne alaudium quodcumque habebant et omnibus modis habere debebant, qualisque prius dicessisset, teneat alter in omni vita sua. Et iam dictus Guilelmus condam dimisit ad Guilla, coniuge sua, ut teneat et possideat in omni vita sua cuncta earum alaudia, terris et vineis, cultis et incultis, arboribus, castros et solers, cases, destructis et condirectis, columbariis, molendinis seu molen-dinariis, omnia et omnibus que habebat vel habere debebat, vel usque ad ultimum diem vite sue augmentare potuerit, dimisit ad eam in omni vita sua apud virum, exceptus virum absque blandimento ullius hominis vel femine, sicut in suam kartam resonat. Sunt hec omnia in comitatu Urgelli et infra terminos kastri Gissona et in Tapioles sive in Vallefraosa, seu a Vila vel in Lobera sive in cunc-tisque locis; et fevos que tenebat in Aguda et in Toram et in Vallefraosa atque in Rodrig dimisit ad iam dictam coniuge sua ut teneat in vita sua, in fidelitate senioris sui, sicut ille tenebat; et serviat et faciat ad illos servire. Post illorum vero obitum dimiserunt fevos quos tenebat in Aguda vel in Tora vel in illorum terminibus ad Raimundus Gombal, ut ille teneat per seniores illorum, sicut eis tenebant, et serviat et faciat eis cohortes et placitos et hostes et cavalcadas et sequiis et cavallariis de iam dictam honorem; habeant per Raimudus Gom-

bal iamdictam honorem et teneant per eum sicut tenebant per eos. Fevum namque quod tenebant in Vallefraosa, id est castrum cum aliis fevis dimiserunt ad Pere Sancii in fidelitatem seniores illorum, et teneat et fiat hominem de Bertran, seniore illorum, sicut eis fuissent. Et cavallariis de iamdictam honorem fiant de Petrus Sancii sicut essent de eis.

Ecclesiam Sancti Petri de Villa, qui eis confundaverant, cum totas illarum mansiones qui ibi sunt cum illorum pertinenciis, dimiserunt Beate Marie Celsone sicut in suam kartam resonat. Et dimiserunt ad iamdictam ecclesiam Beati Petri pecia una de alaudio in Tapioles, qui est ad ipsos Lachs; et ad Sancti Petri de Lobera dimiserunt ipsum alaudium quod ibi habebant. Omnes alaudios quod illi habebant in Tapioles, que ad iamdictus Guilelmus condam dimisit pater eius in suo testamento, dimiserunt inter Ramon Gom-bal et Gauzeran et Arnallus Guilelmum ut siant pares et equales; et ad Sanctum Ospitale de Iherusalem, vel ad ipsum ospitale quod illis fecerant in Tapioles, dimiserunt ipsum alaudium quod illis comparaverunt de Mir Gomar, qui est ad ipsa Coma, et ipsa vinea quod habebant apud Bernard Mir et Dalmaz et Bernard Arnal, ipsos eorum directos et ipsa vinea cum ferragenal ipso qui est ad Sancti Petri et ort .I., qui tenebat Guilelm Ramon per eos, et pecia una de terra que tenebat in pignora de Bermon Pere et alia de Pere Guilelm, sicut eis tenebat ita teneat iamdictum Ospital. Omnes alios illorum alaudios vel voces que habebant vel habere debebant in Tapioles, id sunt terris et vineis, cultas et incultas, ortis, arboribus, mansiones, solers et sotals, qui ad illos adveniebant per emptiones, per edificiis, per acaptes, dimiserunt inter Sancta Mariam Sedis et ad Sanctam Mariam Celsone et Sancte Marie Gissone, pari et equales; excepta ipsa vinea que emebant de Bernard Duran et coniux eius, dimiserunt ad Sancti Petri de Tapioles ad lumen. Et ipsum ort que emerunt de Gerallus Poncii dimiserunt ad Berengarius, filius Arnallus Guilelmi. Pignora namque que tenebant in Espailarges, quod eis Raimundus, abbas Sancti Vicentii Cardona, post obitum illorum dimiserunt ad iam dictum Sancti Vincentii. Pignora que eis misit dominus Gerallus vicecomes et Ferrarii in Tora dimiserunt inter Ramon Gombal clericus et Berengarius, frati suo. Pignora namque que eis misit Bernard Umbert in Oluuga, post illorum vero obitum dimiserunt ad iamdictum Bernard vel ad sui infantes qui de legitimum coniugium fuissent generati. Et si non habuisset infantes ex coniugium dimiserunt ad lumen olei Sancte Marie Oluu-ga, ut omni tempore

ardeat unam lampadam in nocte ad iamdictam ecclesiam.

Omnes alaudios illorum que habebant vel fevos in Rodrig dimiserunt ad Alaman vel ad sui infantes qui ex legitimum fuissent coniugium; quod si non habuisse proles coniugium, dimiserunt ad Berengarius, filius Martini, post obitus illorum. Et dimiserunt ad Beatam Mariam de Aguda ipsas vineas qui fuerunt de Gersen Iovanna, cum ipsas voces unde illis dedit ad illarum alaudem proprium vel ad illarum voluntatem faciendam. Et Guilelmus Bernard dimisit ad Sanctum Ospital unam bestiam meliorum quod habebat. Post obitum illorum ambi dimiserunt ad Berengarii Tort illorum directos de decimas quod habebant in Tapioles. Vineam namque que tenebant per Bremon Pere in pignora, post obitum illorum dimiserunt ad filium de iam dictum Bremon, filiolo illorum. Et si Gerallus de Montross voluerit accipere hereditatem in alaudibus qui fuerunt ex Bernardi Compag, pater iam dictus Guilelmus, donet .C. uncias ex suum mobile in potestae manumissores illorum, et habeat quartam partem de iamdicta alaudia qui fuerunt de Bernard Compaig; et ipsi manumissores donent iamdictos .C. uncies in operibus Sancte Marie Sedis et Sancte Marie Celsone et Sancte Marie Gissone pari et equales. Et per hoc Gerallus iamdictas .C. uncies quod Guilelmus Bernardi donavit ad mater sua Adalgards quando accepit virum, pater iamdictus Geralli per rogatione Bernardus Compaig, sicut in suo testamento resonat; que rogavit namque quo si ille potuisset donari maritum, habeat ille suam partem de Algards, de iamdictis alaudibus. Et dimisit illi Guilelmus suum alsperg ad Ramon Gombal in tali ergo ratione ut teneat Beatam Mariam Accuta vel sui clerici tantum in pignora usque Ramon Gombal donet ad ipsa opera ecclesie vel sui clerici per missas .IIII^{or}. morabetinis.

Et ipsum mansum de Villa vel ipso alaudio quod superius dimiserunt Sancte Marie Celsone, propter hoc dimiserunt ut ipsam ecclesiam Sancti Petri de Villa cotidie fiat cantata de presbitero qui ibi faciat staticam et oret pro animas meas, et semer fiat illuminata. Hec omnia ordinavit nobis predictus Guilelmus Bernardi, condam, quomodo superius exaratum est; et vixit postea duobus mensis et dimidium; et nos legaliter testificati sumus, hoc perficientes ante Arnallus iudex quod non mutavit suam voluntatem; sed nos ita audivimus de ore eius, quomodo superius scriptum est, per Deum et per hec Sancta +.

Actum est hoc .VIII. idus setembris, anno ab Incarnationis Domini nostri Ihesu Christi .M^{o}.C^{o}.XXX°.II°; Leudovici quondam

regis .XX.III. Sig+num Sancius. Sig+num Guilelmus capellani. Sig+num Arnallus presbiter. Sig+num Guilla. Nos huius rei testes sumus et presentiales distributores rerum suorum et adhuc alios testes inducimur. Sig+num Gerallus Guilelmi. Sig+num Pere Bremon. Sig+num Arnallus Guilelmi Picamill. Sacerdos Arnallus et iudex, qui hoc firmo (signe).

Arnallus presbiter, qui hanc conditionem rogatus scripsit et hoc signum (signe) impressit sub die et anno quod supra.

Bernardus subdiachonus, qui hoc translatavit et hoc signum (signe) apposuit.

229

1130, setembre, 17

Pere de Sussiats i la seva muller Joslèn fan testament, nomenen marmessors i donen per després de la seva mort a Santa Maria de Solsona unes vinyes a la Comapregona, i l'església de Sant Esteve les vinyes de Solanells. Lleguen altres béns als clergues d'aquests llocs i als parents.

ADS. Perg. 550; 284 × 132 mm.

In Dei eterni et Salvatoris nostri Ihesu Christi. Ego Petrus de Susiadis et coniux mea Ioclen facimus nostrum testamentum, timemus penas inferni et cupimus pervenire ad regnum Dei. Et ideo iubemus atque discernimus ut siant visores de istum testamentum, id sunt Arnaldus de Teres et Bernardus Susiadis et Arnaldus de Susiadis vel Berenger cum Raimundi qui fuerunt ad nostrum mandamentum. In primis relinquimus ad Sancte Marie Celsone ipsas vineas de Comapregona et nostros directos ab integrum ad vestrum proprium alaudem, facere vestram voluntatem, et .I. canamar cum ipso (or)to[1] et .I. casa; et simili modo relinquo ad Sancti Stefani ipsas vineas de Solaneles qui vocantur Pug de Flor, cum ipso alaudio qui ibidem est, et ad clericis huius locis pro animas nostras. Et relinquo ad Petrum, meum fillol, linar .I. cum ipso alaudio de Qasta; et pervadit ad fexa de Girberga Vegera usque ad Muduleres, et .I. casa qui est Cuzina. Et relinquo ad filia de Arnaldus ipso alaudio de Comelar per fillolarge et pervadit usque ad alaudio de Maria. Et alium qui remanet, teris et vineis, casas, casalibus, ortis, ortalibus, cum arbores, sic relinquimus ad Berenger et ad Bernad et ad vestram persona in perpetuum; in tali (conven)tum[2] quod faciates ipsum censum vel ipsos usaticos ad seniores vel ad Sancti Stefani quod ego Petrus debeo facere

vobis iamdictis Berenguer et Bernad et vestris in perpetuum. (...)[3] et teneamus et posideamus in vitas nostras et post obitum nostrum remaneat (...) (modo)[4] suprascriptum est.

Actum est oc factum istum VXº. kalendas octobris annos .XXºIIIº. regnante Lezovici rege. Sig+num (Petri)[5]. Sig+num Ioclen, qui istum testamentum mandavimus scribere et ad testes firmare fecimus. Sig+num Arnaldi. Sig+num Bernad. Sig+num Ramon. Isti sunt testes.

Berengarius sacer, qui oc scripsit die et anno (signe) quod supra.

1. Esborrat. 2. Esborrat. 3. Esborrat. 4. Esborrat. 5. Esborrat.

230

1130, desembre, 22

Mir Mir i la seva muller Gerberga venen a un altre matrimoni una peça de terra del terme de Solsona pel preu de sis sous de diners jaquesos.

ADS. Perg. 552; 198 × 105 mm.

In nomine Domini. Ego Mir Mir et coniux mea Gerberga vinditores sumus vobis Gil(...) (...)[1] et coniux sua Ermenguards et filio (...)[2] et coniux sua Guilelma. Per hanc scripturam vindicionis nostre vindimus nos vobis pecia .I. de terra qui nobis advenit de parentorum sive per qualique voces. Et est hec omnia in comitatu Urgellitano, in appendicio de castri Celsona, in loco que vocant Aquas (...)as[3]. Et habet affrontaciones ipsa pecia de terra de .III. partes in terra de vos[4] comparatores, de quarta vero parte in (...)[5] de Petrus Guilelmi. Quantum inter istas affrontaciones includunt sic vindimus nos vobis totum ab integrum, ad (vestrum proprium)[6] alodium. Et de nostro iure in vestro tradimus dominio et potestate ad vestra voluntate facienda. Et est precio pla(ci)bile[7] solidos .VII. in denariis iacensibus. Et est manifestum. Siquis contra hanc ista carta ad (...) (...)[8] homo vel femina qui inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set componat in duplo (cum omni sua)[9] melioracione; et in antea ista carta firma et stabilis permaneat nunc vel omnique tempore et non siat disrupta.

Facta ista carta .XImo kalendas ianuarii anno .XXmoIII. regnante Ledovico rege. Et faciant servicium ipsa alodia ad anno (que)[10] habuerit esplet quarteram .I. de civada.

Sig+num Mir Mir. Sig+num Gerberga, qui ista carta man-davimus scribere et ad testes firmare rogavimus. Sig+num Ramon Arnald. Sig+num Berenger. Sig+num Ramon Mir. Isti sunt testes visores et firmatores.

Petrus sacer, qui hoc scripsit sub die et anno (signe) quod supra.

1. Esborrat. 2. Esborrat. 3. Trencat. 4. Al text nos. 5. Trencat. 6. Esborrat i trencat. 7. Trencat. 8. Esborrat. 9. Esborrat. 10. Esborrat. Lectura dubtosa.

231

1131, gener, 6

Esolina i els seus fills Ramon Miró i Salvà venen a Santa Maria de Solsona i als seus clergues una vinya situada al comtat de Manresa, a Carbasí, al castell de Blancafort. El preu és de dotze sous de moneda barcelonesa.

ADS. Cartoral I, doc. 160, f. 60v.

In nomine Domini. Ego Ezolina et filiis meis Ramon Mironi et Selvan nos simul in unum vinditores sumus vobis domna nostra Sancta Maria Solsona vel suis clericis emptoris. Per hanc scriptura vendicionis nostre vendimus vobis semodiata .I. vinea cum tera ubi est fundata, cum arboribus qui ibidem sunt de quacumque genus, qui nobis advenit per complantacione sive per utrasque voces. Est autem ipsa vinea cum terra in comitatu Minorisa, in apendicio Cherbasini, in castro Blanchafort, prope ipsa turre iamdicta Blanchafort. Abet autem affrontaciones totas per circuitu earum in ipso alodio de Sancte Marie. Quantum infra istas afrontaciones includunt sic vindimus vobis iamdicta pecia vinea ab integrum, cum exiis et regressiis earum, proter precium solidos .XII. monete Barchinone; et est manifestum quem vero pretaxata omnia de nostro iuro in vestro tradimus a dominio et potestate, ad vestrum proprium alaudem, ad facere quod volueritis. Quod si ego vinditrices ad ullusque vivens utriusque sexus qui contra ista vindicione venerit pro inrumpendum, non hoc valeat vindicare, sed componat in duplo cum omnem suam melioracionem. Et in antea ista carta vindicionis firma stabilis permaneat modo vel omnique tempore.

Facta ista carta vindicione .VIII. idus ianuarii, anno .XX. III. regnante Ludovici rex. Sig+num Eizolina. Sig+num Raimon. Sig+num Selvan, qui ista carta vindicionis mandavimus scribere et

firmavimus et ad testes firmare rogavimus. Sig+num Gitard Ioan. Sig+num Petro Duran. Sig+num Guilelm Ramon Gros.

Guilelmus presbiter, qui hoc scripsit die (signe) et anno quo supra.

232

1131, febrer, 24

Pere Ramon, la seva muller Gersen i llurs fills i filles venen al seu senyor Ramon els drets sobre una vinya en el lloc anomenat Bajona, del terme de Joval. Reben un preu de dotze sous en coses que ho valen.

ADS. Perg. 554; 355 × 102 mm.

In nomine Domini. Ego Pere Ramon et coniux mea Gersen et filius (nostres)[1] vel filias vinditores sumus ad te dominus Raimundus, seniori nostro, ipsos nostros directos de ipsa vinea que com-plantamus apud seniores nostros. Et est ipsa vinea infra terminos de Ioval, in loco vocitato Baiona. Et afrontad predicta vinea de I parte in terra de Sancti Martini, de alia in terra qui fuit de Arnald Osten; de III vel de quarta[2] in me comparatore. Quantum inter istas afrontaciones includunt et isti termini ambiunt sic vindimus tibi predicta vinea, ipsas nostras voces que ibi abemus vel abere debemus, totum ab integrum, cum exiis vel regresis earum. Et est in precio placibile solidos X.II. in res valentem. Et est manifestum. Quod si nos vinditores aut ullusque vel femina qui ista carta inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, set componat in duplo cum omni sua melioracione. Et in antea ista carta stabilis permaneat omnique tempore.

Facta ista carta vindiccionis VI kalendas marcii anno vigesimo .III. regni Leovico rege. Sig+num Pere. Sig+num Gersen. Sig+num Morager. Sig+num Ferrera. Sig+num Ermengards. Sig+num Ramon, qui ista carta mandavimus scribere et testes firmare rogavimus. Sig+num Arnald Sinfre. Sig+num Pere Bernad de Prad. Sig+num Berenger. Visores et auditores.

Guilelmus, qui hoc scripsit sub die et anno (signe) quod supra.

1. Esborrat. Lectura dubtosa. 2. Segueix ratllat in comparatore.

FUNDACIÓ NOGUERA

233

1131, març, 25 - 1131, desembre, 8

Guadall Aimeric deixa en mans del bisbe d'Urgell l'establiment, les rendes i les oblacions de l'església de Timoneda.

ADS. Perg. 557; 239 ∞ 71 mm.

Anno .M.C.XXX.I. Incarnacionis Christi ego Guadall Eimerig diffinio atque evacuo Domino Deo et Sancte Marie Sedis et eius episcopo stabilimentum eclesie Timonete atque pernam et oblaciones et defuncciones et solladas et omnia alia servicia que ibi abere solebam; et propter hoc dedit mihi inducias episcopus usque ad octo dies post sinodum. Et ego tunc veniens ante episcopum faciam placitum cum eo sicut[1] ipse voluerit aut deffiniam totam ecclesiam et omnia que ad ipsam ecclesiam pertinent. Sig+num Guadall Eimericis, qui hanc diffinicionem feci et propria manu firmavi et ad testes firmare mandavi. Sig+num Berengarius Bernardi de Oden. Sig+num Bernardus Petri de Ga.

Arnallus levita rogatus, qui hoc scripsit (*signe*) die et anno quo supra.

1. sicut, *interlineat*.

234

1131, abril, 8

Testament de Berenguer Arnau de Montlleó i de la seva muller Adelaida en què, entre altres deixes, fan donació a Santa Maria de Solsona de les següents coses: una tercera part dels seus béns mobles per a l'obra; tots els alous, delmes i serveis que tenen al terme del castell de la Llena; tots els seus alous, delmes i serveis que tenen als horts, amb els seus molins; les vinyes i mallols que tenen a Ivorra; la meitat dels seus alous del terme del castell de Montlleó, que són al lloc dit Torell; la meitat dels castells i termes de Rocafort, Nalec i Ciutadilla. A més, volen que els seus cossos siguin sebollits al cementiri de Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 567; 472 ∞ 286 mm.

In Dei eterni et Salvatoris nostri Ihesu Christi. Ego Berengarius Arnalli de Monteleoni et uxor mea Adalaidis volumus testamentum nostrum facere, ut si mors nobis advenerit ante quam aliut testamentum fecerimus, plenam firmitatem abeatis sicut hic invenerit scriptum. Et rogamus manumissoribus nostris, id sunt Babot de

Clera et Gerallus de Montross et unus ex nobis qui supervixerit, ut plenam potestatem habeant ex omnibus rebus nostris dare pro animabus nostris sicut hic scriptum replerint. In primis fiant soluta nostra debita in comune. Dimittimus namque corpora nostra Deo et Sancte Marie Celsone, ut fiamus ibi sepulti si infra nostra terra obierimus. Et ego Berengarius dimitto ad Cavallaria de Iherusalem pro peccatis meis meliorem cavallum quem abebo ad diem mortis mee, et cum meliore alsperg sive cum meliore spada sive cum aliis armis, scutum et lanceam. Aliud vero quod remanet ex omni nostro mobile, mandamus ut fiant facere[1] tres partes; et donetis unam Sancte Marie Celsone, ad sua opera; et aliam ad Sanctum Salvatorem qui est fundatum subtus castri Castel Folit, ad sua opera. Aliam terciam partem similiter dimittimus ad ecclesiam sancte Maria de Montleo, ad sua opera. Ego namque Berengarius et uxor mea Adalaidis dimittimus Deo et Sancte Marie Celsone omnia nostra alaudia vel decimis et serviciis que habemus vel habere debemus infra terminos castri Lene. Similiter donamus vel dimittimus iam dicte Sancte Marie Celsone omnia nostra alaudia cum decimis et serviciis vel terminis que habemus vel habere debemus in ipsos orts, sive cum ipsa tota honore et cum molendinis cum suis caput aquis. Et dimittimus Sancte Marie Celsone in Ivorra ipsas vineas vel maglolas que habemus cum Poncio Gitardi, quantum nos ibi habemus vel habere debemus. Similiter dimittimus infra terminos castri Montisleonis Sancte Marie Celsone medietatem ex omnibus nostris alaudiis vel honore que ibi habemus vel habere debemus in loco quod vocant Turell. Et dimitimus ad Sancte Marie de Montserrad omnia que habemus vel habere debemus ad Sancti Iacobi de Paglerols, ut fiat ipsa ecclesia Sancti Iacobi cantata et illuminata. Et dimittimus Sancti Salvatoris et Sancti Petri de Portella omnia que ibi habemus vel habere debemus, cum suis terminis. Et similiter dimittimus Sancti Salvatoris et Sancti Petri unam condaminam alaudii que est subtus Cirerola, quam nos habemus in pignore per .X. morabetinos in auro de Ferrer, simul cum ipso alaudio quodem ad ipsa Garganta sive cum ipsos orts et ferragenals, que comparavimus de Gilabert Mir et de Mir Guilelm, et cum ipso ferragenal et plantes que abemus ibi et abebimus. Et dimittimus simili modo Sancti Salvatoris et Sancti Petri medietatem de ipsis castris. Id est, Rochafort et Anneleg et Ciutadilla, cum illorum terminis que ibi abemus vel abere debemus. Et aliam medietatem ex ipsis castris vel terminis dimittimus Sancte Marie Celsone. Et omnia que superius dimittimus Deo et sanctis eius dimittimus pro

animabus patris mei vel matris vel pro anima mea et uxoris mee et filii mei Berengarii. Et adhuc dimittimus Sancti Salvatoris et Sancti Petri de Portella medietatem de ipso Turell pro animabus nostris. Et dimittimus omnem alium nostrum honorem, tam fevum quam alaudium, quod habemus vel habere debemus in cunctis locis, excepto ipsis honoribus et mobilibus quod superius est scriptum, quod iam relinquimus Deo et sanctis eius, omnia dimittimus alia et filiam nostram Ermessen et ad suos infantes. Et habeat illa vel suos infantes ad servicium nostrorum seniorum, quomodo nos habemus vel habere debemus. Et ego Berengarius mando et relinquo omnem meum honorem, fevum et alaudium quod habeo in cunctis locis post obitum meum ad uxorem meam Adalaidis in vita sua, sine blandimento de nullo homine vel femina. Et ut habeat ad servicium meis senioribus quomodo ego habeo vel habere debeo. Et relinquo omnem meum honorem et uxorem meam et filiam in baiulia Deo et Sancte Marie et de omnibus meis senioribus et de meis hominibus per bene et non per male.

Actum est hoc .VI. idus aprilis, anno .XXº.III. regnante Ledovico rege. Siquis contra istum testamentum venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vindicare, set cum Iuda traditore in inferno porcionem accipiat. Sig+num Berengarii Arnalli. Sig+num Adalaidis. Nos qui istum testamentum scribere iussimus et manibus nostris firmavimus et testibus subter notatis firmare mandavimus. Sig+num Babot. Sig+num Geral de Montross. Sig+num Ermessen, filia nostra. Sig+num Iozperti, prepositi Sancte Marie Celsone. Sig+num prior Petri Seniofredi.

Raimundus sacer, qui hoc scripsit et hoc sig (*signe*) num impressit sub die et anno prefixo.

1. *Al text* facerte.

235

1131, abril, 13

El comte de Barcelona Ramon Berenguer III defineix a l'església de Solsona el delme de la Manresana, cedit ja pel seu pare. Encarrega als canonges de Solsona que redimeixin dues terceres parts que el seu pare havia pignorat a Ramon Miró de Pujalt i li facin entrega de tot allò que el seu pare no els havia donat.

ADS. Catoral I, doc. 124, f. 47v-48r.

FUNDACIÓ NOGUERA

In omnipotentis Dei nomine. Ego Raimundus Berengarii, gracia Dei comes Barchinonensis, dono et deffinio Sancte Marie Celsone et eius Canonice quodcumque pater meus dimisit pro anima sua Sancte Marie in ipso decimo de Menresana. Et mando ipsis canonicis ut redimant totum ipsum decimum de Menresana, scilicet duas partes ex omni decimo sicut pater meus misit in pignus Raimundo Mironis de Puialt, et teneant quod redemptum fuerit et possideant. Postquam vero totum ipsum pignum redemptum fuerit quantumcumque probatum fuerit patrem meum non dimisisse Celsonensi loco, reddant michi canonici quando eis pecuniam exsolvero, secundum id quod pater meus Sancte Marie non dimiserit. Insuper concedo ipsis canonicis ut stabiliant ipsam decimam cum suis hominibus, cum quibus stabilire placuerit.

Actum est hoc idus aprilis, anno .XX.III. Ludovici regni. Sig+num RAIMUNDI COMES, qui hoc scribere iussi et firmavi. Sig+num Ermengaudi, comitis Urgellensis. Sig+num Galcerandi. Sig+num Odonis. Sig+num Ramundi Bernardi de Guardia.

Gerallus, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

236

1131, juny, 11

Bernat Guadall, clergue de Pinell, cedeix a Santa Maria de Solsona i a la seva canònica l'alou de la coma de Puigpinós que havia estat de la capellania de Sant Miquel (de Pinell).

ADS. Perg. 558; 162 ∞ 103 mm.

Ego Bernardus Guadalli, clericus de Pinelli, relinquo et definio[1] Sancte Marie Celsone et cius Canonice[2] alaudium de ipsa coma de Pug Pinos, quam antiquitus abuerunt capellani per ipsa capellaniam Sancti Michaelis. Istud vero alaudium conatus sum ad clericatum Sancti Michaelis omnibus modis reducere; sed nulla iusta ratione ad effectum potui deducere; propter quam causam iuste et rationabiliter oportet me ad hanc diffinitionem facere.

Actum est hoc .III. idus iunii, anno .XX.III. Ledovici regi. Sig+num Bernardi Guadalli. Sig+num Raimundus Arnalli. Sig+num Petrus Guilelmi.

Raimundus sacer, qui hoc scripsit sub die et anno (*signe*) quo supra.

1. *Segueix, ratllat,* alaudio de Pug. 2. *Segueix, ratllat,* ip.

FUNDACIÓ NOGUERA

237

1131, agost, 19

El comte d'Urgell Ermengol VI dóna a Arnau Bernat una torre del terme del castell de Balaguer que havia estat de Berenguer Bec. També li atorga els sarraïns que hi viuen. Aquest no tindrà cap més senyor que el comte i els seus successors.

ADS. Perg. 559; 445 ∞ 106 mm.

Scriptum est in libro quinto Iudice quia res donata si in presencia fuerit tradita, nullo modo reppentatur ad donatore. Igitur in Dei nomine. Ego domnus Ermengaudus, gracia Dei comes Urgelli, qui facio kartula donacionis ad te Arnal Bernard, per hanc scriptura donacionis mee dono tibi una torre, ipsa qui fuit de Berenger Bech, qui mihi advenit de parentorum vel per qualique voces. Et est hec omnia in comitatu Orgelli vel infra terminos de kastro Balagario. Abet affrontaciones ipsa turre vel quadra de una parte in ipsas franchezas de omines de Balager, de alia in flumine Sigris, de IIIª. in ipso sponnal vel in termino de Montle, de quarta vero parte ad ipsa turre de Sibilla. Quantum istas affrontaciones includunt et isti termini continent sic dono tibi ad te Arnall Bernard ipsa turre cum iam dictis affrontacionibus, ab integrum, cultum vel eremum, planum vel montuosum, aquas, aquarum, petras, mobiles vel immobiles, et cum totis suis pertinenciis, cum exiis et regressiis, viaductibus vel reductibus, et cum suis agacenciis, quomodo ego comite terminavi, totum ab integrum tibi dono atque concedo ad tuum proprium alaudem, ad te vel ad tuis. In tale vero pactu dono tibi hec omnia que de hoc non eligas alium patronem nec alium seniorem tu nec tui nisi me et meis per cuncta secula, set semper abeas et possideas tu et tuis ad meum servicium et de meis. Et est manifestum. Quod si nullus omo vel femina inquietare voluerit et factum meum frangere vel disrumpere, ego Ermengaudus comes et meis te sedeamus auctores et anparatores contra cunctos omines vel feminas; et ista chartula firma sit omnique tempore et non disrupta.

Facta cartula donacionis .XºIIIIº. kalendas septembris, anno .XXºIIII. regnante Ledovico rex. + Signum Ermengaudus, gracia Dei comes, qui ista chartula donacionis mandavi scribere et testes firmare. Sig+num Mir Guillem mancip. Sig+num Arnall de Pontis. Sig+num Berenger de Uliola. Testes sunt.

Bernardus sacer rogatus scripsit et die et anno quod (*signe*) supra.

238

1131, desembre, 8

Pere, bisbe d'Urgell, dóna a Santa Maria de Solsona l'església de Santa Eulàlia de Timoneda, després de rescatar-la de les mans de Guadall Eimeric i dels seus. Cedeix també les seves pertinences i drets, oblacions i la provisió dels clergues que l'han de servir.

ADS. Perg. 560; 278 ∞ 130 mm.
ADS. Cartoral. I, doc. 47.

In omnipotentis Dei nomine. Ego Petrus, Dei disposicione Urgellensium presul, per hanc scripturam mee donacionis dono ecclesie Sante Marie Celsone et eius Canonice ecclesia Sancte Eulalie de Timoneda cum omnibus aliis ecclesiis que infra fines iam dicti honoris sunt vel in antea erunt, quas ego abstraxi de potestate laicorum, videlicet Guadalli Eimerici eiusque propinquorum. Dono quidem prephatas ecclesias iamdicte Sancte Marie Celsone cum omnibus rebus que ad ipsas ecclesias pertinent vel iure in futuro pertinebunt, hoc est cum terris et vineis, cum decimis et primiciis, seu cum oblacionibus vivorum vel defunctorum, necnon cum stabilimento clericorum et cum servicio ipsorum, sicut olim capellanis fecerunt. Sicut superius scriptum est in dominium et potestatem trado prenominate Sancte Marie Celsone et canonicorum eius, ad habendum et possidendum omni tempore. Siquis contra hanc cartam venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vendicare, sed componat in quadruplum quod nitebatur aufferre.

Actum est hoc .VI. idus decembris, anno .M.C.XXX.I. Incarnacionis Christi. Sig+num Petri episcopi + Petri episcopi, qui hanc scripturam scribere iussit et manu propria firmavit et subscriptis testibus firmare mandavit. Sig+num Bernardi de Benavent, canonici Urgellensis ecclesie. Sig+num Berengarii de Peramola. Sig+num Petri de Coma. Sig+num Seniorelli, Cervariensis gramatici. Sig+num Berengarii de Cardona, canonici Sedis Urgelli.

Arnallus, qui hoc scripsit (*signe*) die et anno quo supra.

239

1131, desembre, 24

Ermengol VI, comte i marquès d'Urgell, dóna a l'església de Santa Maria de Solsona un mas a la Seu d'Urgell, on hi viu la família de Ramon Arnau. Ho traspassa amb tots els seus béns, usos i serveis.

ADS. Perg. 562; 314 ∞ 105 mm.
ADS. Perg. 461; 390 ∞ 243 mm. Còpia contemporània.

In Dei et Christi nomine. Ego Ermengaudus, gracia Dei comes et marchio, donator sum ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice aliquid ex meo honore. Per hanc scripturam donationis mee dono supradicte ecclesie Sancte Marie et Canonice eius unum mansum in villa que dicitur Civitas iuxta Sedem, quem inhabitat homo quidam nomine Raimundus Arnalli. Prefatum vero mansum dono iamdicte ecclesie cum omnibus suis rebus et pertinenciis et affrontationibus cunctis, que modo in presenti habet vel habere debet in omnibus locis et in antea adquirere potuerit. Et de meo iure trado in dominium et potestatem prenominate Sancte Marie et eius Canonice, ad faciendam suam voluntatem omni tempore, sine ulla reservatione. Sane sicut superius scriptum est, sic dono prefate Sancte Marie Celsone et Canonice eius, predictum mansum cum omnibus que in eodem manso habeo vel habere debeo, cum districtis et mandamentis, cum placitis et forciis et toltis et pregariis atque cum omnibus aliis usibus et serviciis. Hoc autem donum facio propter remedium anime mee, ut ipsa Dei Genitrix apud Deum optineat veniam pro meis meorumque parentum delictis. Qui vero hanc cartam ausus fuerit inquietare vel disrumpere, in duplo pretaxatam donationem componere cogatur et excomunicationis sentencia quousque a nefana presumptione se emendat feriatur.

Acta ista carta donationis .VIIIIº. kalendas ianuarii, anno .Mº.Cº.XXXº.Iº Incarnacionis Christi. Sig+num Ermengaudi comitis +, qui hoc scribi iussi et propria manu firmavi et testibus firmare mandavi. Sig+num Arnalli Berengarii de Anglerola. Sig+num Bernardi de Taus. Sig+num Petri de Podio Viridi. Sig+num Raimundi Umberti. Sig+num Gomballi de Ribeles. Sig+num Berengarii de Uliola. Sig+ num Petri Sancii de Loparia. Sig+num Raimundi de Peramola. Sig+num Arberti de Taraval. Sig+num Petri Guilelmi de Ivorra. Sig+num Arnalli de Ponts. Sig+num Petri Raimundi de Pinel. Sig+num Poncii Bernardi.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit die et anno quo supra.

240

1131, desembre, 24

Resum dels donatius fets a l'església de Santa Maria de Solsona, de masos i drets a Ivorra, a Alòs, a Miralles de Ponts, al castell

FUNDACIÓ NOGUERA

de Toló, al castell de Conques, a Balaguer, a Santa Linya, a la Seu d'Urgell, a Oliana, a Nargó, a Olius, a Casserres, a Pilzà, a Puiggròs, a Montmagastre, i delmes de llocs de l'Aragó i de Castella, per Ermengol VI, comte d'Urgell.

ADS. Perg. 564; 580 ∞ 385 mm.
ADS. Perg. 563. Còpia contemporània.
ADS. Cartoral II, doc. 28, f. 36.

In Dei omnipotentis nomine. Ego Ermengaudus, gracia Dei comes et marchio, donator sum ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice aliquid ex meo honore. Per hanc scripturam donationis mee dono supra dicte ecclesie Sancte Marie et Canonice eius unam condaminam alaudii, que est in ipso plano quod vocant Rivo Meritano sive in ipsa plana quod nuncupant Gargantha. Et est ipsa condamina alaudii in comitatu Urgelli sive infra terminos castri Yvorre. Que afrontat ipsam condaminam suprascriptam a parte orientis in strata publica, a meridiana vero parte in vinea Sancte Cecilie, ab occidentali quoque parte in vineis[1] de me donatore, ab australi autem parte in alaudio de Guilelmo Ranmii et de Ermengardis Bardina. Et similiter dono in villam castri Yvorre ipsum mansum quod fuit de Arnaldo Iozperti Lobaz. Et in villa Agrimontis castri dono atque trado meum decimum quod habeo in ipsis meis molendinis, simul cum uno manso in eodem castro cuiusdam hominis nomine[2], cum omnibus pertinentiis que ad ipsum mansum pertinent; id est, cum omnibus que ego ibi habeo vel habere debeo.

Addo etiam huic largitioni prenominate unum mansum in terminis castri Alos, in locum qui dicitur Planedes, quem inhabitat quidam homo nomine Petrus Arnaldi, cum omni integritate quicquid ibi habeo vel habere debeo. Similique modo dono prefate ecclesie alium mansum in terminis castri Pontis, cuiusdam hominis nomine Ferrer, quantum ego habeo in ipso manso hominis iam dicti et matris et fratris sui; et est mansus iste in loco qui dicitur Mirallas. Et alium mansum dono Sancte Marie in terminis castri Tolonis, in ipsa rocha de Aguilar, cum omni censu vel servitio quod michi facere debet vel facit homo in eodem manso habitans, nomine Bernardus Guielmi. Alium quoque mansum dono Sancte Marie in terminis castri Conches, ad ipsas Spulgas, nomine Guilelmi Bosom, quantum ibi habeo vel habere debeo. Et in civitate Balagarii dono omnem hereditatem Raimundi Mironis Sancte Marie, sicut eam ipse melius habuit vel in aliquo modo adquisivit. Et in castro Salt Elzinie alium mansum cuiusdam hominis nomine Iohannis Petri, cum omnibus que hodie habet vel in antea in terminis iamdicti castri adquisierit.

Similiter dono Sancte Marie in Uliana unum mansum Bernardi Guitardi in Villa Redonna. Et adhuc similiter addo ad hoc donum mansum quendam in Nargo, cuius habitator est homo nomine Bernardus Carbonelli. Alium quoque mansum dono Sancte Marie in villa que dicitur Civitas iuxta Sedem quem inhabitat homo quidam nomine Raimundus Arnalli. Adiungo etiam huic dono alium mansum in terminis castri Olius quem possidet homo nomine Petrus Bernardi de Fadiga Mendigs. Et in castro Chastserris dono alium mansum cuisdam hominis nomine Andrei Clerici. Et in castro Pilzani alium mansum cuiusdam hominis nomine Ermengaudus. Alium etiam dono mansum Sancte Marie in castrum Pugrog cuiusdam hominis nomine Bonet. Et in Gavasa alium mansum cuisdam hominis nomine Martinus Vincenti. Et in castrum quod vocant Momagastrum similiter dono Sancte Marie alium mansum nomine Dominico. Et super hec omnia accrescens hoc donum ecclesie prenominate Sancte Marie dono omne meum decimum tam mobilium quam inmobilium rerum, quascumque michi Deus dederit in omni regione vel loco, sive in hac terra, sive in Arago sive in Castella seu in Yspania sive tam de christianis quam de paganis, ut ipsa pia Dei Genitrix succurrere dignetur necessitatibus meis.

Sicut superius scriptum est dono prenominatos mansos Sancte Marie Celsone et eius Canonice, cum omnibus que in eisdem mansis habeo vel habere debeo, cum districtis et mandamentis, cum placitis et forciis et toltis et pregariis et cum omnibus aliis usibus, ut pia Dei Genitrix apud Deum obtineat veniam pro meis meorumque parentum delictis. Qui vero hanc cartam ausus fuerit inquietare vel disrumpere, in duplo pretaxatam largitionem componere cogatur et excomunicationis sententia quosque a nefaria presumptione se reprimat feriatur.

Acta ista carta donationis .VIIIIº. kalendas ianuarii, anno .Mº.Cº.XXXº.Iº. Incarnacionis Christi. Sig+num Ermengaudi comitis +, qui hoc scribi iussi punctosque subscriptis testibus manu firmans propria imprimere mandavi. Sig+num Arnaldi Berengarii de Anglerola. Sig+num Bernardi de Taus. Sig+num Arnaldi Petri de Seneugia. Sig+num Berengarii Arnaldi de Autes. Sig+num Raimundi Petri.

Radul(*signe*)fus scriba, qui hoc scripsi die et anno quo supra.

Sig+num Petri Podio Viridi. Sig+num Raimundi Umberti. Sig+num Gomballi de Ribeles. Sig+num Poncii Bernardi. Sig+num Berengarii de Uliola. Sig+num Petrus Sancii. Sig+num Berengarii

de Turris Rubee. Sig+num Raimundi de Peramola. Sig+num Arberti de Taraval. Sig+num Mironi Guilelmi de Podio Viridi. Sig+num Arnalli de Ponts. Sig+num Petri Guilelmi de Ivorra. Sig+num Petrus Raimundi de Pinel.

1. *Segueix cancel·lat* de me. 2. *Nom en blanc*.

241

1132, febrer, 4

Pere Guillem d'Ivorra, la seva muller Adelaida i el seu fill Arnau Pere donen a Santa Maria de Solsona i a la seva canònica els alous que tenen en el terme de Solsona, Altaracs i a Sant Gervasi. S'ho reserven durant la vida del mateix Pere. També cedeix el delme que li paguen per una penyora de vuit sous.

ADS. Perg. 566; 307 ∞ 118 mm.
ADS. Cartoral I, doc 181.

In nomine Domini. Ego Petrus Guillemi de Ivorra et uxor mea nomine Adelaidis et filio nostro Arnallo Petri per hanc scripturam donationis nostre donamus Domino Deo et ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice omnia nostra alaudia que habemus vel habere debemus in terminos Celsone vel in Altaracis sive ad Sanctum Gervasium. Id sunt domos, terras hac vineas cum omnibus que in his locis habemus vel habere debemus. In tale vero pactum facimus hoc donum ut solummodo ego Petrus Guillelmi teneam hec omnia suprascripta in vita mea. Et post obitum meum accipiant canonici Sancte Marie ista omnia supra scripta habeantque et possideant omni tempore. Ipsum quoque decimum quod ego teneo pro pignore per octo solidos nisi illo die redemptum fuerit simili modo habeat omni tempore Sancte Marie. Hanc donationem facimus propter remedium animarum nostrarum vel parentum nostrorum. Sane si nos donatores aut ullus homo vel femina qui contra ista castam cartam venerit inrumpendum, non hoc valeat quod requirit, sed in duplo componat ecclesie Sancte Marie.

Actum est hoc .II. nonas februarii anno .XX.IIII. regnante Ledovico rege. Sig+num Petrus Guillelmi. Sig+num Adalaidis. Sig+num Arnallus Petri. Nos qui hanc cartam iussimus scribere et manibus nostris firmavimus testibusque firmare mandavimus. Sig+num Petrus Raimundi de Frexano. Sig+num Petrus Odonis. Sig+num Arnallus Berengarii. Sig+num Ramon Ramon castellani.

Arnallus presbiter, qui hoc scripsit (*signe*) die et ann(o quo)[1] supra.

1. *Trencat*.

242

1132, març, 10

Arnau Miró i els seus nebots Arnau Guillem i Pere Guillem venen a Santa Maria de Solsona i als canonges unes vinyes que tenen al lloc dit Camp-rodon, del terme de Solsona, tocant a les vinyes episcopals i a la carretera pública. Reben catorze sous i mig en coses que ho valen.

ADS. Cartoral I, doc 179, f. 66v.

In Christi nomine. Ego Arnallus Mironis cum nepotibus meis Arnallo Guilelmi et Petro Guilelmi per hanc scripturam nostre vindicionis vendimus ecclesie Sancte Marie Celsone et eius canonicis nostras vineas quas habemus in terminis castri Celsone, in loco nominato Campo Retundo. Adveniunt autem nobis prephate vinee per plantacione, quia plantavimus eas in alaudio Sancte Marie Celsone. Affrontant autem iste vinee a parte orientis in vineas episcopales, a meridie in strada publica, ab occiduo in vinea Sancte Marie, a septentrionali parte in vineis Arnalli Guilelmi. Sicut isti termini continent et ex omni parte circumeunt vendimus et diffinimus Sancte Marie Celsone et eius canonicis ad suum proprium alaudium. Accipimus quidem ab eis .XIIII. solidos et dimidium in rem valentem in precio placibile. Siquis contra istam cartam venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vendicare, set componat in quadruplum cum sua melioracione.

Actum est hoc .VI. idus marcii, anno .M.C. et .XXX°.I°. Incarnacionis Christi. Sig+num Arnalli Mironis. Sig+num Arnalli Guilelmi. Sig+num Petri Guilelmi, qui fecimus scribere et manibus propriis firmavimus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Petri Odonis. Sig+num Rossel, clavigeri ipsius Canonice. Sig+num Guilelmi Odonis. Isti sunt visores et auditores.

Arnallus levita, qui hoc scripsit (*signe*) die et anno notatus superius.

FUNDACIÓ NOGUERA

243

1132, març, 19

Hug Arnau i el seu fill Hug fan testament perquè el segon vol partir a Sant Jaume de Galícia. Nomenen marmessors Bernat Arnau, Berenguer Mir, Bernat Mir, Galceran i Pere Seguí. Deixen béns mobles per a misses a Sant Julià (del Llor), altres béns i alous als germans i germanes, a la muller el castell del Llor per tota la seva vida, el castell del Far a Santa Maria de Solsona, i altres llegats als templers i hospitalers.

ADS. Perg. 556; 338 ∞ 178 mm. Trasllat de 1184.

In Dei eterni et Salvatoris nostri Ihesu Christi. Ego Ug Arnad et Ugo, filio meo, sumus sanus et in memoria plena, et ego Ugo volo pergere ad Santi Iagobi de Galicie. Iubimus atque discernimus ut fiant elemosinarii nostri, id sunt nomine Bernad Arnad et Berenger Mir et Bernad Mir et Gauzeran et Pere Segui. Precamur nos manumessores nostri per Deu et sanctis suis ut si mors nobis avenerit ante quam alium testamentum recuperare possimus, plenam potestatem abeatis apreendere omnem nostrum avere mobile ipsa tercia tercparte (*sic*) et dare pro animas nostras. Et ego Ugo Arnal relinco ad Sancti Iuliani ipsa medietate de mea parte ad opera Sancti Iuliani et ad clericis per misses. Et alia medietate date in qualem meliorem mercedem extimare potueritis. Et alaudes et fevos que habeo in cuncstisque locis remaneat ad Ugo, filio meo, in servicium de meum seniores. Et si minuerit de Ugo, filio meo, sine infante de legitimo coniugio, remaneat ipsa mea onore ad filias meas, ad Ramonna et Adzaled. Et ego Ugo similiter mando de mea parte de ipso (mobile)[1], exceptus de meo cavallo, que remanet ad Cavaleria de Gerusalem cum ipsas armas que ibi erant. Et ego Ugo relinquo ipsa mea honore ad filia mea, fevo et alaudem, in servicium de meum seniores. Et si minuerit de illa, sine infante de legitimo coniugio, remaneat ad meas germanas vel ad suos filios. Et ipsa honore que ego Ugo teneo per Ferrer remaneat ad soror mea Ramonna, quod modo supra scriptum est. (Et eg)o[2] Ugo relinquo ad mulier mea ipsum castrum de Lauro in vita sua. Et de post obitum de illa ramaneat ad filia nostra qui de nos ambos est procreata. Et si minuerit de filia nostra, sine infante de legitimo coniugio, remaneat ad sorores meas, ad Ramona et ad Zazaled per medium. Et ego Ugo relinquo ad Sancta Maria de Solsona ipsa mea parte de castro de Far per arma de suo pater vel de sua mater vel de suos parentes sive de sua anima, exceptus de ipsum decimum

de ipso Far vel de Lauro, que teneat ad sua dominicatura remaneat ad Sancti Iuliani cum ipsa condamina de Perelio ab ipso ferragenal qui est ad fontem. Et cantent misses clericis de Sancto Iuliano secunda feria et .VIª. feria usque tempus pro animas nostras. Et relinquo ipsum meum directum quem habeo in Vilela ad Sancta Maria de Solsona et ad Sancti Iuliani (per medietatem)[3]. Et relinquimus ad Sancta Maria de[4] Solsona ipsum nostrum directum quem habemus in Ladurz. Et relinquimus ipsum manssum qui iam fuit de Raimundo Pelos ad Ospital Iherusalem, cum medietate de ipsa (vinea a iuga a medietate de ipsa conamina qui) (...)[5] se tenet. Et alia medietate de ipsa vinea et medietate de ipsa conemina et mansum de Guilelm Arnad de Porta relinquimus ad Chavaleria de Gerusalem. Et relinquo in badlia de Domino Deo et Sancta Maria et de Ugo, pater meo, et de Ferrer et de alios seniores meos et de Petro Guilelm de Biosca et de Ramon Guilelm de Boixados et de Bernad Arnad et de Bernad Mir et de Berenger Mir et de Gauzeran et de alios meos homines. Et istos baiulos que siat per bene et non per male. Et si nullos voluerint malos facere, non habeat nullam potestatem. Et si voluit tollere nullum homine vel femina ipsa onore quem ego habeo et filia mea habeat intrare et exire in ipso castro de Lauro ad valenza de ipsos homines sive de ipso conduit qui est in ipso castro. Et si voluit mea mulier aprehendere virum, fiat ipsum castellanum ominem de illa, salva fidelitate de Ugo Arnad, pater meo, et de filia mea; et filia mea que non faciat nullum seniorem vasvasorem de ista honore qui est supra scripta illa et viro suo. Et est manifestum. Quod si nos ad nullusque homo vel femina inquietare voluerit, ira Dei incurrat.

Factum istum testamentum .XIIII. kalendas aprilis annos .XXIIII. regnante Lezovicho rege. Sig+num Ugo Arnad. Sig+num Ugo. Nos qui istum testamentum fecimus scribere et ad testes firmare fecimus. Sig+num Pere Guilelm. Sig+num Bernad Mir. Sig+num Gauzeran. Isti sunt testes.

Dus (*sic*) sacer scripto (*signe*) die et anno quod supra.

Guilelmus Arnallus, qui hoc scripsit et traslatavit die et anno quo su(*signe*)pra, cum litteris supra positis in XIIª linea, .VI. idus novembris, anno .Mº.Cº.LXXXºIIIIº.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. Maria de *interlineat*. 5. *Trencat. Lectura dubtosa.*

FUNDACIÓ NOGUERA

244

1132, març, 25

El prepòsit Ramon Guitart convé amb Pere Ramon de Freixe sobre l'honor que deixà a Santa Maria de Solsona quan marxà de peregrinació al Sant Sepulcre. Si tornés tindria com a feus la vila del Forn i certs masos; però no ho podrà alienar.

ADS. Perg. 567; 175 ∞ 154 mm.

Hec est conveniencia quam facit Raimundis Guitardi, prepositus Sancte Marie Saxone (*sic*), et alii fratres ad Petro Raimundo de Fressa, de ipso honore quem Petrus Raimundi dedit ad Sanctam Mariam quando perrexit ad Sanctum Sepulcrum. In tali conventu ut si redierit de Sancto Sepulcro accipiat ipsum honorem pro feuvo de Sancta Maria et de suis clericis. In primis ipsa villam de Forno, com hominibus et vineis et omnibus pertinentibus ad villam, et in alio loco unum mansum in termino de Pinels, et in alio loco alium mansum quem vocant Ulzinosa, et alium mansum in castro de Fressa et ipsas vineas quas vocant Claper; et in alio aloco unum medium mansum quem vocant Ulmo, in terminio de Castro Olerdula, prope ipsa Granada; et commendamus tibi ipsum honorem in tali conventu, ut non possis dare nec vendere nec impignorare nec alienare ad aliam personam, ad nullum hominem vel feminam.

Actum est hoc .VIII°. kalendas aprilis, anno vigesimo .IIII°. regnante Lodovico rege. Et hoc fuit factum in presentia Pontii Hogonis de Castello Folit, et in presentia Raimundi Umberti de Capolat et Bernardi Aicardi de Toroga et Petri Arnadi de Ioval et[1] aliorum multorum tam clericorum quam laicorum.

Sig+num Radulfi scribe, qui hoc scripsit die et anno quo supra.

1. et, *interlineat*.

245

1132, maig, 25

Guilla dóna a Santa Maria de Solsona i al seu prepòsit Gauspert l'alou que havia llegat en testament el seu marit Ramon Tedball; és al comtat de Manresa, a Montlleó, en el puig de Briançó i lloc de Turell, prop d'un reguer amb els seus molins. Rep a canvi cinc morabatins.

ADS. Cartoral I, doc. 155, f. 58v-59r.

FUNDACIÓ NOGUERA

In nomine Domini. Ego Guila femina dono et definio et evacuo Sancte Marie de Solsona et tibi Gauzperto, preposito eiusdem loci, et omnibus clericis eiusdem loci alodia que Reimundus Tedballi, vir meus, dimisit eidem Sancte Marie in suo testamento, videlicet in comitatu Minorise, in castro de Monte Leuzone, in locho vocitato Tuurel. Et dono in pugo de Brianco domos quas ibi faciatis, cum exiis et regressibus suis ex omnibus partibus. In supra scripto autem alodio de ipso Tuurel sunt molendina cum suis mulnaribus, cum capud aquis et cum regos et subter regos et cum glevariis vel cum omnibus utensilibus que ad ipsa molendina pertinent, unde molere debent; et sunt ortos et arbores de diversis generibus, et campos et vineas et terras et aquas et fontes. Advenit ad me Guilia femina per meam comparacionem sive per donacionem supra dicti Raimundi Tedballi. Affrontat supra scripta omnia ab oriente in strata publica que pergit de Alcaciniano et vadit a Cervera, a meridie in alodio Ermengaudi Guilelmi quod vocant Pomar et in ipso reger, ab occidente in ipso reger qui venit de Alcaciniano ad Cervera, cum ipsa media aqua de ipso reger, de circi in alodium Dalmacii Gerovardi. Sicut iste quatuor affrontaciones includunt sic dono eidem Sancte Marie, sine ullo retentu et diminucione. Accepimus autem a vobis quinque morabetinos. Siquis hoc disrumpere voluerit, non valeat, sed componat in duplo; et in antea ista carta firma permaneat.

Actum est hoc .VIII. kalendas iulii, anno .XXº.IIII. regnante Leudovico rege. Sig+num Guilia femina, qui hoc firmo et testes firmare rogo. Sig+num Bernardi Girberti. Sig+num Petri Raimundi. Sig+num Bernardi Fulchonis. Gerallus monachus. Petrus monachus.

Gerallus monachus, qui hoc scripsit (*signe*) die et anno quo supra.

246

1133, gener, 1

Ramon Pere i la seva muller Clemença venen a Santa Maria de Solsona el que tenen al lloc de Mardons, d'Ardèvol, comtat d'Urgell. Reben dos morabatins d'or.

ADS. Perg. 568; 284 ∞ 160 mm.
ADS. Cartoral I, doc. 13.

In nomine Domini. Ego Ramon Pere et coniux eius Climenza vinditores sumus ad Sancta Maria Celsone. Per hanc scriptura vindicionis nostre, sic vindo eam ipsas meas hereditates que habeo

vel habere debeo in chomitatu Urgellensi, in kastrum Ardeval, in locum quem vocant Mardons, kasas, kasalibus, ortis, ortalibus, cultas et hermas, petras, mobiles vel inmobiles, vieductibus vel reductibus, pasquis, silvis, garicis. Et afrontad ipssa hec omnia de una parte in estrada publica, et de alia in Sancti Iusti, et de .III. in Gangolels. Quantum istas afrontaciones includunt, sic vindimus tibi, totum ab integrum, cum exiis et regresiis earum. Et est precio placibile .II. morabetins in auro. Et est manifestum. Quod si nos vinditores aud ullusque homo vel femina qui ista carta inquietare voluerid, in duplo vobis componad; et in antea firma permanead modo vel omnique tempore.

Facta ista carta kalendas ianuari, anno .XX.V^{o} regnante Ledovico rege. Sig+num Ramon Pere. Sig+num Climenza. Nos qui ista carta mandavimus scribere et ad testes firmare rogavi. Sig+num Petrus Mironi. Sig+num Bernard Mir. Sig+num Berengarius. Nos sumus visores et auditores. Sig+num Ermengards.

Arnallus, qui hoc scripsid (*signe*) cum literis supra positis. Elericus Sancti Iusti.

247

1133, abril, 12

El bisbe d'Urgell, Pere, dóna a Santa Maria de Solsona les esglésies de Sant Martí de Guspí i la de Sant Sadurní de la Salsa amb tots els seus termes i drets, salvada la reverència al bisbe d'Urgell i als seus canonges.

ADS. Perg. 579; 370 ∞ 114 mm.
ADS. Cartoral I, doc. 30.
ADS. Cartoral II, doc. 74 (la data és 1134, abril, 12).
ADS. Perg. 571. Còpia del s. XVI.

In omnipotentis Dei nomine. Ego Petrus, Dei disposicione Urgellensium presul, per hanc scripturam mee donationis dono ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice ecclesiam Sancti Martini de Albespi, simul cum ecclesia Sancti Saturnini de Salsa, cum omnibus aliis eclesiis que infra terminos istius castris, vel antea erunt, cum consilio canonicorum Sedis Urgelli et cum consilio parrochianorum istorum honorum. Dono quidem prephatas eclesias iam dicte Sancte Marie Celsone et eius Canonice; hoc est, cum terris et vineis, cum decimis et primiciis, seu cum oblationibus vivorum vel defunctorum, nec non cum stabilimento clericorum et serviciis eorum. Sicut superius scriptum est in dominium et potestatem trado

prenominate Sancte Marie Celsone et canonicorum eius, ad habendum et possidendum omni tempore. Siquis contra hanc cartam venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vendicare, sed componat in quadruplum quod nitebatur aufferre, set semper habeat eas Sancta Maria Celsone, salva reverencia Sedis Urgelli et episcopi et canonicorum eius.

Actum est hoc .II. idus aprili, anno .M.C.XXX.III. Incarnacionis Christi. Sig+num Petri episcopi, qui hanc scripturam scribere iussit et manu propria firmavit et subscriptis testibus firmare mandavit. Sig+num Petrus Guilelmi archidiachoni. Sig+num Bernardi de Benavent. Sig+num Guilelmi de Torroia. Sig(*signe*)num Geraldi archidiachoni. Sig+num Berengarii. Sig+num Raimundi Umberti. Sig+num Guilelmi, filii eius. Sig+num Petri Berengarii. Sig+num Arnalli Berengarii. Sig+num Raimundi Udalgarii. Sig+num Ermesendis, uxoris eius.

Arnallus presbiter, qui hoc scripsit (*signe*) die et anno notatus superius.

248

1133, maig, 18

Davant dels senyors Berenguer de Gallifa, Bermon de Ballús, de Guillem Ramon de l'Aguda, de Ramon de Guarner i de molts altres, els canonges de Solsona convenen amb Ponç Bernat de Pinell que només donarà un sester d'ordi cada any, que es quedarà per tota la vida l'alou que té i que, després de la seva mort, tot retornarà a Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 574; 149 ∞ 106 mm.

In presencia multorum hominum, videlicet Berengarii de Galiffa, atque Bermundi de Ballus et Guilelmi Raimundi de Aguda et Raimundi de Guarner atque aliorum multorum, venerunt cannonici Sancte Marie Celsone cum Poncio Bernardi de Pinels super ceteras conveniencias, quas habebant factas cum laudamento istorum supra scritorum. Convenit prepositus atque alii cannonici ut donent per unumquemque annum Poncio Bernardi sestarium ordei, et nichil aliud requirat a canonicis; et Poncius habeat alaudium suum in vita sua, exceptus unam pariliatam quam dat modo Sancte Marie Celsone per tenedo. Post obitum vero Poncii Bernardi remaneat alaudium suum totum sicut continetur in carta quam olim fecerat Sancte Marie. Et convenit Poncius Bernardi,

Gauzperto preposito, ut non vindat neque donet neque alienet cuiquam homini vel femine alaudium de Pinels, sed integriter, sine una diminucione, remaneat Sancte Marie Celsone post obitum suum.

Actum est hoc .XV. Kalendas iunii, anno .XXºVº. regnante Leudovico rege. Sig+num Poncii Bernardi, qui hoc laudo et firmo. Sig+num Berengarii de Galiffa. Sig+num Bermundi de Balluc. Sig+num Guilelmi Raimundi. Sig+num Arnalli presbiteri. Sig+num Raimundi de Guarner.

Gauzpertus presbiter, qui hoc scripsit (*signe*) sub die et anno prefixo.

249

1133, maig, 18

Berenguer i Eliarda cedeixen a Carbonell i a la seva muller Maria quatre peces de terra, una vinya, un farraginal, junt amb un molí, casa, era i colomer, i un hort. Són situats al comtat de Berga, al castell d'Oluja i al Palau de Vallfogona, prop del camí de Guimerà, també a Comabella i a altres llocs.

ACA. Cancelleria, Ramon Berenguer IV, perg. 22; 415 ∞ 100 mm.
ACA. Transcripció d'escriptures de Ramon Berenguer IV, vol. VII, f. 26.

In Dei nomine. Ego Berengarius et uxor mea Illiardis donatores sumus vobis Carbonel et uxori tue Marie. Per hanc scripturam donacionis nostre donamus nos vobis pecias IIIIor. de aloudio et peciam unam vinee et uno feragenal ad ipso moli, et casas et casalibus, cum era et columbario, et uno orto, que nobis advenit predicta omnia de parentorum vel de qualique voces. Et est hec omnia in comitatu Birguitano, in villa sive in terminos de castro Oluie; excepto peciam unam de alodio qui est ad ipso Palacio de Valle Facunda. Et afrontat de una parte in estrada que pergit ad Gimara, de alia in via que pergit ubique, de tercia in torrente de Saniol, de IIIIa. vero in alod de Bernard Guilelm. Alias .IIas. pecias sunt ad Argilosa; et una pecia afrontat de parte orientis et de meridie in alode de Baraces, de circi in alod de Pere Bernad, de occiduo in ipsa via; et alia pecia afrontat de orientis in vineas de Gonball, de meridie in alod de Baraces, de circi et de occiduo in alod de Pere Guilelm Alarig. Et alia pecia que est ad ipsa Lobatera afrontat de orientis in alod de Basella, de meridie in alod de Ramon Guilelm, de occiduo in alod de Berenger, de circi in alod de Ponc Arnal. Et

ipsa vinea est a Coma Bella, et afrontat de orientis in vinea de Ramon de Pilots, de meridie in Plan de Ferro, de occiduo in strada; de circi in vinea de Mir Chuc. Quantum predicte afrontaciones includunt sic donamus nos vobis ab integrum cum exiis et regressiis eorum ad vestrum proprium aloudem ad vos et posterita vestra; et faciatis servicium ad nos et posterita nostra per unumqueque annum gallina .II. et fogaces .II. et quarter .I. de vino; et non eligatis ibi vos nec vestri alium seniorem nisi nos et posterita nostra. Et est manifestum. Quod si nos donatores aut uullus (*sic*) homo vel femina qui ista carta inrumpere cogerit aut inquietare voluerit in duplo vobis componat; et in antea ista carta firmanea (*sic*) omnique tempore.

Facta carta donacionis .XV°. kalendas iunii, anno .XX°V. regnante Leoduvico rege. Sig+ Berengario. Sig+ Illiardis. Nos qui ista carta iussimus scribere, manibus nostris firmavimus et ad testes firmare rogavimus. Sig+ Geral. Sig+ Bernard. Sig+num Pere Girbert. Sig+ Laurencii.

Wilelmus sacerdos rogatus scripsit die et anno (*signe*) quod supra.

250

1133, juliol, 17

Alaric i els seus fills, Ramon de Timor i Bernat, donen a Santa Maria de Solsona l'església de Sant Salvador del castell de Figuerola, perquè la Mare de Déu intercedeixi per les seves necessitats i pecats. Cal que el clergue que hi vagi sigui de la seva acceptació.

ADS. Perg. 575; 452 ∞ 150 mm.

In nomine Domini. Ego Alaricus et filii mei Raimon et Bernard nos simul in unum donatores sumus Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice. Per hanc scripturam nostre donationis damus ei ecclesiam Sancti Salvatoris que est fundata in castrum nostrum Figerola, cum[1] primiciis et oblationibus cunctis, tam vivorum quam defunctorum, et cum stabilimento clericorum. Et facimus hoc donum Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice ut ipsa Dei Genitrix succurrere dignetur necessitatibus nostris, et pro animabus nostris vel parentum nostrorum. Sub tali alligatione pactu ut clericum qui ibi intraret sit ad nostrum laudamentum. Sane si nos donatores aut ullus homo vel femina contra hanc cartam donationis venerit pro inrumpendum, non hoc valeat vindicare quod requirit, set in quadruplum componat cum omni sua melioratione. Et in antea

ista carta donationis[2] firma et stabilis permaneat modo vel omnique tempore.

Facta ista carta donacionis .VI.X. kalendas augusti, anno .XX°.V°. regnante[3] Ledovico rege. Sig+num Alarici. Sig+num Ramon de Timor. Sig+num Bernardi, fratris eius. Nos qui hanc cartam donationis mandavimus scribere et firmavimus et testibus firmare rogavimus. Sig+num Ferrarii. Sig+num Petri Arnalli de Guisalmon. Sig+num Arnalli Raimundi de Pontils. Sig+num Raimundi levite.

Raimundus sacer, qui hoc scripsit die et anno quo (*signe*) supra.

1. *Segueix, ratllat,* decimis et. 2. *Segueix, ratllat,* et. 3. *Segueix, ratllat,* Philippo rege.

251

1133, setembre, 21

Martí Humbert, el seu fill Guillem, Berenguer de Santantoni, la seva muller Ermessenda i llur fill Bernat donen a Santa Maria de Solsona la capellania de Jorba. Ho fan per a remei dels seus pecats i els dels seus parents.

ADS. Perg. 576; 340 ∞ 140 mm.
ADS. Cartulari I, doc. 154.

In nomine Domini. Ego Martinus Umberti et filius meus Guilelmus sive Berengarius Sancti Antonini et mulier mea nomine Ermessendis et filius suus Bernardus, nos simul in unum donamus ipsam capellaniam de Iorba Deo et Sancte Marie Solsone et eius Cannonice pro redemptione animarum nostrarum vel parentum nostrorum, ut Deus fiat propicius in cunctis peccatis nostris. Sic damus nos ipsam capellaniam Sancte Marie Solsone ad suum proprium alaudium, quomodo ullus capellanus unquam abuit et tenuit, ita habeant cannonici Sancte Marie Solsone. Sane siquis homo vel femina qui ista karta donacionis inquietare vel frangere aut disrumpere voluerit, non hoc valeat perficere, set in quadruplum componat; et in antea ista carta firma permaneat modo vel omnique tempore.

Acta ista carta donacionis .XI°. kalendas octobris, anno .XX°.VI°. regnante rege Loduvico. Sig+num Martinus Umberti. Sig+num Guilelmus de Aquilo. Sig+num Berengarius. Sig+num Ermessendis. Sig+num Bernardi, filius eius. Nos qui istam cartam donacionis mandavimus scribere, firmavimus et testibus firmare rogavimus. Sig+num Berengarius de Pontills. Sig+num Alaldis, uxori eius. Sicut superius scriptum est sic laudamus et donamus Sancte

Marie Solsone iam dictam capellaniam de Iorba, ut connonici faciant inde quod melius visum fuerit. Sig+num Gerallus Gig. Sig+num Alamanni de Talavera. Sig+num Berengarii de Argenzcola. Sig+num Petrus Mironi, clericus de Iorba. Sig+num Arnallus Guadalldi de Iorba. Testes sunt.

Petrus sacerdos rogatus scripsit, signum hoc (*signe*) impressit in die et anno quod supra.

252

1133, setembre, 21

Martí Humbert, el seu fill Guillem, Guerau de Jorba, Berenguer de Santantoni, la seva muller Ermessenda i llur fill Bernat donen a Santa Maria de Solsona la seva capellania de Jorba. Ho fan per la redempció dels seus pecats.

ADS. Perg. 1.466; 140 ∞ 143 mm.

In Dei eterni et Salvatoris nostri Ihesu Christi. Ego Martinus Umberti et filio meo Guilelmo atque Gerallo de Iorba sive Berengarii Sancti Antonini et mulier mea nomine Ermesinde sive Bernardo, filio meo, nos simul in unum donamus ipsa capellania de Iorba ad Deum et ad Sancta Dei Genitrix Virgo semper Maria de Celsona, pro redempcione animarum nostrarum vel parentum nostrorum, ut Deus fiat propicius de cunctis peccatis nostris. Sic damus nos ad Sanctam Mariam ad suum proprium alaudem, quomodo nullus capellanus unquam habebat et tenebat. Siquis homo vel femina qui ista carta donacionis inquietare vel infrangere aut disrumpere voluerit in ira Dei inveniat.

Acta ista carta donacionis .XIº. kalendas octobris, anno .XX.VI. rege regnante Ledovico. Sig+num Martinus Umberti. Sig+num Guilelmo. Sig+num Gerallo. Sig+num Berengario. Sig+num Ermesinde. Sig+num Bernardo. Nos qui ista carta donacionis mandavimus scribere et ad testes firmare rogavimus et cum manus nostras firmamus. Sig+num Gerallus Gig. Sig+num Alamanni de Talavera. Sig+num Berengarius de Argenzola. Sig+num Petrus Mironi, clericus de Iorba. Sig+num Arnallus Godalli de Iorba. Testes sunt.

Guilelmus sacer rogatus scripsit et suo signo (*signe*) firmavit.

FUNDACIÓ NOGUERA

253

1133, novembre, 2

Instrument sobre la qüestió entre Bernat Ecard i l'església de Santa Maria de Solsona pel que fa a les cases que hi ha prop de l'església, de la carrera cap a la trilla. Bernat no hi intervindrà més, ni posarà als seus habitants cap servei ni força.

ADS. Perg. 578; 272 ∞ 182 mm. Trasllat de 1310.

Hoc est exemplum accuritate Petri de Cardona, baiulus et curie Cervarie pro illustrissima regina, sumptum septimo kalendas junii, anno Domini millessimo trecentessimo decimo, a quodam instrumento in pergameno scripto cuius senes sic se habet: In Dei omnipotentis nomine. Ego Bernardus Ecardi simul cum coniuge mea Valentia evacuamus et diffinimus Deo et ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Canonice quantumcumque habemus in mansionibus que sunt iuxta triliam Sancte Marie, de ipsa carraria que descendit in ecclesiam usque in ipsam triliam et a capite eiusdem ville usque deorsum in extremum ipsius ville, ne ulterius faciamus vobis vel posteritas nostra in ipsis domibus aut hominibus ibi habitantibus forciam aut toltam aut districtum, nec ullum ab eis servicium requiramus nisi quantum bono animo illi servire voluerint; sicut promissum est serius diffinimus et evacuamus quodcumque ibi habemus iuste aut iniuste, sine aliqua reservacione. Siquis contra istam cartam venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vendicare, sed in quadruplum componere cogatur.

Actum est hoc quarto nonas novembris, anno Domini .C°.XXX.III. Incarnacionis Christi. Sig+num Bernardi Ecardi. Sig+num Valencie, coniugis eius, qui hoc scribere iussimus et firmavimus. Sig+num Petri Raimundi de Frexano. Sig+num Bernardi Fulchonis. Sig+num Petri Guilelmi. Sig+num Raimundi de Terroya. Sig+num Berengarii, fratris eius. Sig+num Arnalli, fratris eorum. Sig+num Gerallus, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

Sig+num Petri de Cardona, baiulus et curie Cervarie per illustrissima domina regina, qui viso instrumento originali predicto, a quo presens exemplar sumptum fuit fideliter, non abolito[1], non cancellato nec in aliqua sui parte viciato huic translato, facto de mei licencia et mandato et cum originali suo predicto, de verbo ad verbum fideliter comprobato, ex parte domini regis et domine regina et auctoritate baiulie predicte, auctoritatem prestamus et impendimus pariterque decretum ut eidem translato tanquam suo originali fides plenaria habeatur et robur perpetue firmitatis. Sig+num Petri

Andree, assessoris curie Cervarie. Sig+num Guillelmi de Mora, judicis curie domini regis, testium dicti baiuli, qui hoc firmavit et fecit nonas junii, anno Domini MºCCCº decimo, in posse mei notarius infrascriptus.

Ego Petrus de Tudelle, publicus notarius Cervarie, huius translati auctentici sum testis et hoc sig(*signe*)num fecit. Ego Petrus de Monte, publicus notarius Cervarie, huic translato auctentico pro teste me subscribo et hoc sig(*signe*)num fecit.

Ego Raimundetus Maioris junior, publicus notarius Cervarie regensque scribaniam curie Cervarie pro Raimundo Maior, notario et scriptore eiusdem curie pro domino rege, hoc translatum scribi feci et firmam dicti baiuli hic apposui et scripsi mandato eiusdem et hoc signum (*signe*) feci.

1. *Segueix, repetit,* non abolito.

254

1133, desembre, 24

Pere Ramon dóna a Santa Maria de Solsona el mas anomenat Boquet, que és al comtat d'Urgell, al terme de Pinell. Limita a orient amb Montraveta i, a ponent, amb Lloberola.

ADS. Perg. 570; 296 ∞ 137 mm.

In nomine Domini. Ego Petrus Raimundi per hanc scripturam mee donationis dono Deo et Sancte Marie Celsone eiusque Chanonice meum mansum qui vulgali dicitur verbo Bochett. Est autem mansus iste in Urgellensi comitatu, infra fines castri Pinelli. Dono quidem mansum istum predicte Sancte Marie francum et legitimum, cum ingressibus et regressibus, cum pascuis et lignis et aquatibus et silvis et garricis, petris, mobilibus et inmobilibus, at alaudiis qui ad ipsum mansum pertinent et cum omnibus usibus usui hominum necessariis, ut sicut prediximus ipsius mansi habitatores habeant predictos usus in terminis castri Pinelli. Advenit autem michi mansus iste per comparationem dominorum meorum Raimundi Guitardi et Petri Raimundi. Mansum quoque iam dictum dono Sancte Marie Celsone cum omnibus que ad ipsum mansum pertinent. Affrontant autem hec omnia, a parte orientis in alaudio de Murvedre, a meridie in termino de Mirave, ab occiduo in termino de Loberola, a septentrionali parte in alaudio de Ladrera. Sicut isti termini continent, quantum ego ibi habeo vel habere debeo, totum de meo iure trado in dominium et potestatem Sancte Marie, ad habendum et possidendum omni tempore. Quicumque autem ausu

temerario hanc largitionem disrumpere vel minuere conatus fuerit in quadruplum restituat; quod si contempserit, divine maledictionis ultionem incurrat.

Actum est hoc VIIII. kalendas ianuarii, anno XXVI. Ludovici regni. Sig+num Petri Raimundi, qui hoc dono et confirmo. Sig+num Petri Raimundi de Pinel. Sig+num Sancie, uxoris eius. Sig+num Raimundi Petri. Sig+num Agnes, uxoris eius. Sig+num Petri iunioris, qui hoc concedimus et firmamus. Sig+num Richardi. Sig+num Raimundi Hualguer. Sig+num Raimundi de Planedes.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

255

1133, desembre, 27

Berenguer Bertran, la seva muller Jordana i altres familiars donen a Santa Maria de Solsona el que tenen a Navès, al mas de la Perella i a altres masos dels voltants. Ho fan per al perdó dels seus pecats i per aconseguir la protecció divina. Aquestes possessions incorporen uns drets feudals.

ADS. Cartoral I, doc. 154, f. 63v.

In nomine Domini. Ego Berengarius Bertrandi et uxor mea Iordana et filii nostri et filie Berengarius et Bertrandus et Arnallus et Sancia et Dulcia donamus Domino Deo et Sancte Marie Celsone eiusque Canonice omnes nostras hereditates quas habemus vel habere debemus in termino de Navazes et quicquid habemus de Cardonario in antea; et ut clarius demonstremus, id est, ipse mansum que vocant Perela, cum omnibus suis pertinenciis, cum ipso manso de Marugneda cum universis suis pertinentiis, cum ipsis mansibus de Antiges, cum universis illorum pertinenciis, cum districtis et mandamentis, cum censis et serviciis et questiis et forciis et placitis et stachamentis et universis usibus, quos senior debet habere in suo alaudio. Sicut superius scriptum est donamus Deo et Sancte Marie iam dicte pro animabus nostris et parentum nostrorum, ut remissionem peccatorum nostrorum invenire mereamur. Affrontat autem hec omnia, ab oriente in Puiol Melos, a meridie in Tarascho, ab occidente in Besora, a septentrione in Marcenarius. Quantum inter istas affrontaciones habemus vel habere debemus, donamus Deo et Sancte Marie iam dicte, sicut superius scriptum est. Si quis contra hanc cartam largitionis nostre insurrexerit, in quadruplo componat; et in antea hec carta firma permaneat.

Actum est hoc .VI. kalendas ianuarii, anno .XX.VI. Ludovici regni. Sig+num Berengarii Bertrandi. Sig+num Iordane, uxoris sue. Sig+num Berengarii, filii eius. Sig+num Bertrandi. Sig+num Arnalli. Sig+num Sancia. Sig+num Dulcie, qui ista carta scribere mandavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Ramundi Guilelmi. Sig+num Raimundi Ramundi de Solsona. Sig+num Raimundi Arnalli de Tutela.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

256

1134, gener, 23

Guillem Bermon vol anar al Sant Sepulcre i, per això, vol fer testament i nomena marmessors Arnau Guillem, Arnau d'Ivorra i el seu germà Ramon. Si no torna, deixa al seu germà el castell de Mirambell, els feus de Riner i de Su i l'alou de Castellfollit. Als hospitalers i als cavallers del Temple els deixa la meitat de l'alou de Montargull, amb el càrrec dels penyoraments. Deixa a Santa Maria de Solsona la meitat del mas de Llanera.

ADS. Perg. 579; 310 ∞ 146 mm.

In Dei nomine. Ego Guilelmus Bermundi volo pergere ad aulam Sancti Sepulcri, et propter hoc facio meum testamentum. Et quod eligo manumissores et helomosinarios meos, id est Arnallus Guilelmi et Arnallus d'Iorra atque Raimundus, fratri meo. Et dono eis potestatem distribuendi omnem meam facultatem post obitum meum; tali modo qualiter in hac pagina viderint a me ordinatum. Et iubeo ut si mors michi evenerit antequam aliud testamentum faciam, istud habeat et teneat firmitatem in eternum. In primis dimitto ad fratre meo Raimundo ipsum castrum de Mirambel, quomodo ego habeo et teneo per eum; et ipsum fevum de Rrener et ipso alode de Su et similiter ipso alode de Castrum Fulit, et medietate de ipso alode de Monte Ergui. Et dimitto alia medietate de iam dicto alode de Monte Ergui inter Ospicio Sancti Sepulcri et Cavalleria, tali modo ut frater meus Raimundus redimat iam dicto alode de Ospicio et de Cavalleria .XXX^{a}. moabetinis in auro. Et si iamdictus Raimundus defuerit ut non redimisset iam dictum alode, redimant filii sui. Et si filii defuerint ut non redimissent, redimisset avunculo meo Arnallo Guilelmi. Et concedo ad Sancta Maria de Solsona medietate de mansum Lanera, et illi redimant de .X. moabetinis. Et precor frater meus iam dictus per Dominum ut si

soror nostra venerit de captivitate, ut ille donet ei maritum de mea honore et de sua, et illa fiat sua de meo fratre, quomodo ego sum. Et similiter rogo frater meus quod ipsa fraternitatem quod est inter me et te, ut ille faciat tenere ipsum honorem ad sanctis qui ego dimitto.

Actum est hoc .X. kalendas februarii, anno .XX.VI. regis Ledovico. Sig+num Guilelmi Bermundi, qui hoc testamentum iussi scribere et firmavi aliisque firmare rogavi. Sig+num Arnalli Guilelmi, avunculo meo. Sig+num Arnalli d'Iorra. Sig+num Raimundi, fratri meo. Nos qui sumus manumissores. Sig+num Petri de Minorisa. Petrus Bonifilii (*signe*).

Bernardus presbiter, qui hoc scripsit sub (*signe*) prephato die et anno.

257

1134, febrer, 1

Bertran i la seva dona Guilla cedeixen a Bernat de Soler i a Pere Adalbert i a la seva muller una vinya, situada a la coma de Bernat. Aquests donaran un parell de gallines i una quartera de civada cada any, i no elegiran altre senyor que els donadors o la seva posteritat.

ADS. Perg. 580; 293 ∞ 107 mm.

In Dei nomine. Ego Bertran et coniux mea domna Guilla et filiis hac filiabus nostris, nos in simul donatores sumu ad te Bernad de Soler et ad Pere Adalbert et ad uxor eius et ad posteritas vestras. Per hanc scripturam donacionis nostre donamus nos vobis una pecia de aloudio quod est vinea. Et est in coma de Bernad. Sic donamus nos vobis ista omnia supra scripta[1] totum ab integrum, quomodo nos abemus nec abere debemus et quod teneatis vos et vestris per medium usque ad finem seculi. Et non potuistis eligere alium seniorem nisi nos et posteritatis nostre. Et quod faciatis censum per unumquemque anum parilio .I. de galines et .Iª. quartera de civada ad mensuram Celsone.

Et est hec omnia in comitatum Urgelli, in apendicio Sancti Saturnini de Lena, in locum qui vocant coma de Bernad. Et afrontat de orientis et de occiduo in nos acaptatores, et de meridie in vineas Sancti Iusti, de parte vero circi in torrent d'Alier. Quantum inter istas afrontaciones includunt, sic donamus nos vobis quod superius scriptus est, cum introitibus et exitibus et regressis earum, ad faciendam vestram voluntatem.

Facta ista karta donacionis die kalendas februarii, anos .XXºVIº. regni Ledovico rege. Sig+num Bertran. Sig+num domna Guilla[2]. Sig+num filiis hac fialiabus nostris. Nos qui ista carta donacionis mandavimus scribere et ad testes firmare fecimus et cum manus nostra firmamus. Sig+num Raimundi de Tapia. Sig+num Guilelm Bernad. Sig+num Raimundi Dominici. Nos sumus testes visores et firmatores.

Bernardus subdiachonus scripsit sub iussione Guilelmi sacerdos, dies et anno (*signe*) quod supra.

1. scripta, *interlineat*. 2. *Al text,* Gulla.

258

1134, febrer, 21

Arnau Guillem, la seva muller Ermessenda i els seus cunyats, Ramon i Sicarda, donen a Santa Maria de Solsona una vinya que tenen a la vall sota el castell de Solsona, comtat d'Urgell. Ho fan per a les seves ànimes i les dels seus parent.

ADS. Perg. 569; 230 ∞ 108 mm.
ADS. Cartoral I, doc. 216.

In nomine Domini: Ego Arnallus Guielm et coniux sua Ermesen et cognato suo Ramon et Sicards, donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie[1] Celsone. Per hanc scripturam donationis nostre do unam vineam que est in ipso valle sub castro Celsone, quam habemus apud Sancte Marie. Advenit autem nobis ista vinea per plantationem. Habet autem affrontaciones, de una parte in torrente qui discurrit de omnibus aliis partibus in vinea Sancte Marie. Quantum inter istas affrontaciones includunt, sic donamus Domino Deo et Sancte Marie, propter remedium animas nostras vel parentum nostrorum. Est autem hec omnia in comitatu Urgellitano, in apendicio de castri Celsone, in locum quem vocant Valle. Et est manifestum. Siquis contra hanc ista carta donacionis aut nullusque homo vel femina qui inquietare voluerint, non hoc valeat vindicare, sed componat in duplo cum sua inmelioracione et non fiat disrupta.

Acta ista carta .VIIII. kalendas marci, anno Incarnacione Domini .M.C.XXX.III. Sig+num Arnall Guilelm. Sig+num Ermesen, coniux sua. Sig+num Ramon. Sig+num Sicards. Nos qui ista carta mandavimus scribere et ad testes firmare mandavimus. Sig+num Bervarel Oruig. Sig+num Guitard. Sig+num Raimundus Arnalli.

Arnulfus levita, qui hoc scripsit (*signe*) die et anno quod supra.

1. *Segueix, ratllat,* et Sancte Marie.

259

1134, març, 11

Ramon Guadall, la seva esposa Ermengarda i la seva família venen al seu senyor Ramon, canonge de Santa Maria de Solsona, una vinya que tenen a Olius, al lloc d'Hortoneda. N'han rebut el preu de set sous en coses que ho valen.

ADS. Perg. 581; 261 ∞ 78 mm.

In Dei nomine. Ego Ramond Guadalld et coniux mea nomine Ermengarts et Pere Ramon et coniux sua Ermengarts et alios filios nostros vinditores sumus ad et Raimundo, seniore nostro, canonici Sancte Marie. Per hanc scripturam vindicionis nostre vindimus tibi pecia .I. de vinea et alia de terra. Et advenit nobis de parentorum seu per omnes voces. Et est infra comitatum Urgelli, in termine de Olius, in loco que vocant Ortoregs. Et abet afrontaciones predicta terra vel vinea a parte orientis in alodio de Sancta Maria, de meridie in coma de Comite, de occiduo in vinea de Guilelm Gonballd. Quantum prescripte afrontaciones includunt et isti termini circum a eunt sic vindimus tibi ab integrum omnes nostras voces quas ibi abemus vel abere debemus, modo vel in antea, ad vestrum proprio alodio ad facere tua voluntate, cum exiis et regresiis earum regresionibus et sine nullo engano. Et est in precio placibile solidos .VII. in rem valentem. Et est manifestum. Quod si nos vinditores aut ullus omo, femina vel ulliusque persona qui ista carta vindicione inquietare voluerit in duplo vobis componat cum sua inmelioracione. Et in antea ista carta vindicione firma permaneat omni tempore.

Actum est hoc .V. idus kalendas marcii, annos .XX.VI. regnante Ledevico rege. Sig+num Ramon. Sig+num Ermengards. Sig+num Pere. Sig+num Ermengarts. Sig+num alios filios nostros, qui ista carta vindicione rogavimus scribere et firmavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Ponc Guifre. Sig+num Bernard Pere. Sig+num Arnald sacer. Nos sumus testes et firmatores.

Dominicus sacer rogatus scripsit et hoc signum (*signe*) inpono.

FUNDACIÓ NOGUERA

260

1134, març, 20

Conveni entre Gauspert, prepòsit de l'església de Solsona i dels seus canonges, i Ramon Guillem de Conques amb Bernat Rodllan sobre el castell de Gerb. El prepòsit cedeix a Ramon Guillem dues terceres parts dels delmes del castell, menys el delme de l'alou de Sant Salvador i de l'església de Santa Maria de Solsona, que es reté la dominicatura i la batllia; també els judicis, decrets, forces, toltes i quèsties i la tercera part dels censos. Els castlans que hi posi faran homenatge i jurament de fidelitat. Quan convingui prestarà host i seguiment a l'església de Solsona.

AHN. Clero; Lleida, carp. 1014, perg. 1; 320 ∞ 190 mm.

Hec est conveniencia facta inter Sanctam Mariam de Solsona et canonicos eiusdem loci et Raimundum Guilelmi de Conquis et Bernardum Rodlandi de ipso castro de Gerb. Commendat quidem prepositus Gauspertus ipsius loci pariter omni aliis canonicis Raimundo Guilelmi ipsum castrum de Gerb et donant ei duas partes decimi quod inde exierit, excepto decimo alaudiorum que antiquitus ibi habuit ecclesia Sancti Salvatoris et Sancta Maria de Solsona, excepto decimo donorum quas Sancta Maria et ecclesia Sancti Salvatoris ibi habuerit. Similique modo retinent ibi omne decimum de ipsa dominicatura quam ibi habitaturi sunt. Iterum donant ei duas partes de omni censo quod inde exierit. Et retinet ibi Sancta Maria et canonicis ipsius loci in suam proprietatem suam dominicaturam et suum baiulum et omnes clericos ipsius castri. Retinent eciam ibi in hominibus predicti castri districtum et mandamentum cum forciis et toltis et questies et cum terciam partem decimi et census quem ei non dederunt. Et retinent ipsi canonici in hac donacione ut cum eorum consilio mittantur castellani in illo castro omni tempore; et si peccunia exinde data fuerit, habeat Raimundus Guilelmi et successores eius duas partes, et terciam partem Sancta Maria et sui canonici. Similique modo retinent ipsi canonici ut Raimundus Guilelmi et alii castellani de Gerb, sub eo constituti faciant hominaticum Sancte Marie et fidelitatem cum sacramento, singuli per se ipsos; hoc est faciant hominaticum preposito Celsonensis ecclesie ut fideles sint supra nominate ecclesie de omnibus que in eodem castro vel suis terminis habuerit. Quotquot autem milites habuerint alaudia in iam dicto castro faciant hominicatum prepositum Sancte Marie. Sicut superius scriptum est, commendant castrum et donant prefatum fevum

canonici Sancte Marie Raimundo Guilelmi quantum ei iuste de his dare possunt. Propter hoc donum convenit Raimundus Guilelmi ut donet potestatem Sancte Marie et eius canonicis de ipso castro de Gerb et de omnibus fortitudinibus que sunt vel erunt ipsius castri terminis, iratus et paccatus, quocies illi requisierint illam potestatem. Et convenit ipse Raimundus Sancte Marie et suis canonicis cum sacramento supra comemorato ut fidelis sit[2] Sancte Marie de isto honore et de omni alio honore quem hodie ipsa ecclesia vel sui canonici habent vel in antea cum consilio ipsius Raimundi adquisierint. Et convenit Raimundus Sancte Marie et canonicis ibi constitutis ut faciant ei hostes et curtes et seguies. In quibus autem hostis vel curtis vel seguiis Raimundus fuerit cum canonicis Sancte Marie sint ipsi castellani cum eo; ubi autem ille non fuerit, castellani sint cum preposito et cum aliis canonicis. Et convenit Raimundus Sancte Marie ne ipse vel alii castellani faciant guerram de ipso castro cuiquam homini absque consilio canonicorum. Addit etiam ad hanc convenienciam ut ipse Raimundus cum suis castellanis faciant duas partes de ipso hedificio et ipsi custodiant castrum.

Actum est hoc .XIII. kalendas aprilis, anno .M.C.XXX.III. Incarnacionis Christi. Sig+num Gauzperti prepositi. Sig+numn Petri prioris. Sig+num Bernardi Fulconis. Sig+num Raimundi Guilellmi. Sig+num Bernardi Rrodlandi. Sig+num Raimundi de Puialt. Sig+num Bernardi Ecardi. Sig+num Berengarii de Mont Ledo. Sig+num Raimundi de[3] Toroia. Sig+num Petri de Torroia. Sig+num Poncii de Loberola.

Geraldus, qui hoc scripsit (*signe*) die et anno quod supra.

Iuro ego Bernardus Rotlandi, filius Adalaidis femine, Sancte Marie Celsone et tibi Gauxperto preposito et ceteris canonicis Sancte Marie quod de ista hora in antea fidelis Sancte Marie et vobis canonicis eius de ipso castro de Gerb et de omnibus que ibi habet Sancta Maria, vel in futuro ibi iuste adquisierit, sicut in nostra conveniencia resonat, per Deum et hec sacro sancta.

Iuro ego Raimundus Guilelmi, filius Guille femine, Sancte Marie Celsone et tibi Gauzperto preposito et ceteris canonicis Sancte Marie quod de ista hora in antea fidelis ero Sancte Marie et vobis canonicis de ipso castro de Gerb et de omnibus que ibi Sancta Maria vel in futuro ibi iuste adquisierit, sicut in nostra conveniencia resonat, per Deum et hec sacro sancta.

1. in, *interlineat*. 2. sit, *interlineat*. 3. de, *interlineat*.

FUNDACIÓ NOGUERA

261

1135, febrer, 9

Martí Humbert, amb el seu fill Guillem, i Berenguer d'Olivella i la seva muller Ermessenda donen a Santa Maria de Solsona l'església de Sant Pere i de Sant Miquel de Jorba, amb la capellania, oblacions, alous i sufragànies. Hi posarà capellà, que farà com s'ha fet sempre. És al comtat i bisbat d'Osona.

ADS. Perg. 582; 432 ∞ 209 mm.

Im Christi nomine. Ego Martinus Umberti cum filio meo nomine Guilelmo et Berengarius de Olivela, cum uxore sua nomine Ermesen et filio suo Bernard, nos simul in unum donamus ecclesie Sancte Marie Celsone et canonicis eiusdem substitutis inperpetuum ecclesiam Sancti Petri vel Sancti Michaelis de castro Iorba, cum capellania et cum decimis et oblacionibus, cum alaudiis et primiciis, cum suffraganeis etiam eclesiis et cum omnibus earum pertinentiis, exceptis decimis quas milites tenent per nos. Hanc autem donationem facimus ob remedium animarum nostrarum sive progenitorum nostrorum et sicuti capellani antiquitus melius eam habuerunt per nos vel per predecessores nostros. Sic eam tradimus et donamus in iure et dominio Sancte Marie Celsone et canonicorum eius, ut ipsi eandem ecclesiam et capellaniam stabiliant secundum quod eius visum fuerit, salva in omnibus obedientia Ausonensis episcopi. Prefatis vero ecclesiis Sancti Petri vel Sancti Michaelis sunt in comitatu vel episcopatu Ausonensis. Persona vero cuiuscumque ordinis sit que contra hanc largicionem nostram insurrexerit, non valeat, sed iudicio Sancti Spiritus tandiu succumbat quod usque Canonice satisfaciat. Sicque post hec, hec nostra largitio inconvulsa pemaneat.

Actum es hoc .V. idus februariis, anno Dominice Incarnationis centesimo .XXXº.IIIIº. post millesimum. Sig+num Martini Umberti. Sig+num Guilelmi, filio meo. Sig+num Berengarii de Olivela. Sig+num Ermesendis. Sig+num Bernardi Poncii. Sig+num Alamannis. Sig+num Guilelmi de Talavera.

Arnallus presbiter, qui hoc rogatus scripsit (*signe*) die et anno quo supra.

FUNDACIÓ NOGUERA

262

1135, març, 9

Miró d'Aguilar fa un acord amb el paborde de Solsona Gauspert sobre un alou d'Oliana, que la seva mare havia deixat a Santa Maria de Solsona en testament. El paborde, d'acord amb els canonges, li cedeix aquest alou com a feu mentre visqui, i abonarà cada any un sester de civada.

ADS. Perg. 585; 338 ∞ 84 mm.

Manifestum sit universis hominibus quod Miro de Aguilar venit ad concordiam et finem cum Gauzberto, Celsonensi preposito, et cum aliis eiusdem loci chanonicis de tercia parte alodii quod habebat mater sua in Uliana, quam reliquit Sancte Marie Celsone in suo testamento. Diffinivit namque ipse Miro de Aguilar et liberavit Sancte Marie Celsone iamdictum alodium, sicut mater eius mandaverat et relinqueret in suo testamento eidem Sancte Marie. Sed ipse prepositus Gaubertus et alii chanonici comendant ei ipsum alodium pro suo bono amore et servicio, ut teneat eum per fevum in vita sua; et habeat inde Sancta Maria per unumquemque annum sestarium .I. de civada per recognitionem. Post obitum vero ipsius Mironis de Aguilar, habeat Sancta Maria prescriptum alodium liberum et francum, sine ulla inquietudine.

Actum est hoc .VII. idus marci, anno .XXVII. Ludovici regni. Sig+num Mironis de Aguilar, qui hoc scribere mandavi testesque firmare rogavi. Sig+num Bernardi de Taus. Sig+num Raimundi Umberti. Sig+num Petri de Aguilar.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit die et anno quo supra.

263

1135, març, 11

Pere Ot i la seva muller Ermengarda donen a Santa Maria de Solsona el seu fill Ramon per a ser canonge segons la regla de sant Agustí. Hi adjunten el mas del lloc de Pellilers, d'Ardèvol, comtat d'Urgell.

ADS. Cartoral I, doc. 257, f. 96v-97r.

In nomine Domini. Ego Petrus Odonis et uxor mea Ermengardis offerimus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et Gauzperto, eiusdem loci preposito, filium nostrum Raimundum ad canonicum secundum regula sancti Augustini. Et donamus cum illo eidem

Sancte Marie ipsum nostrum mansum que habemus in Ardeval, quem acaptavimus de domno Poncio Ugonis et filiis suis. Est autem mansus iste in comitatu Urgelli, infra terminos castri Ardeval, in locum que vocant Pellilers, qui fuit de Godmar Denga. Donamus autem iam dicte Sancte Marie istum mansum cum universis ad eum pertinentibus, videlicet cum introitibus et regressibus, pascuis et aquatibus, terris et vineis, casis et casalibus, ortis et ortalibus, arboribus, pomiferis vel inpomiferis, et ut facilius expleam, quicquid ad ipsum mansum pertinet cum omni integritate. Et habet eum prescripta Sancta Maria francum et legitimus omni tempore.

Actum est hoc .V. idus marci, anno .XXVII. Ludovici regni. Sig+num Petri Odonis. Sig+num Ermengardis, qui hoc fecimus scribere et manibus nostris firmavimus testesque firmare rogavimus. Sig+num Petri Guilelmi de Ivorra. Sig+num Ramundi Oalger. Sig+num Berengarii Arnalli de Arrave.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit die et anno quo supra.

264

1135, març, 21

Ramon Udalguer i la seva muller Ermessenda donen a Santa Maria de Solsona el mas del Llor de Castellar, el seu alou de Comabella i dos masos a Santa Fe, amb la condició que Ramon ho pugui conservar tota la vida com a feu de Santa Maria.

ADS. Perg. 586a; 292 ∞ 118 mm.

In nomine Domini. Ego Raimundis Oalguerii et uxor mea Ermessendis donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Chanonice. Per hanc scripturam mee donationis donamus iam dicte Sancte Marie unum nostrum mansum quem habemus in termino de Castelar, in locum quem vocant Lor. Advenit autem michi Raimundo Oalguerii mansus iste per parentum voces. Iterum autem donamus predicte ecclesie Sancte Marie omnem nostrum alodium quod habemus in Comabela, que est infra terminos castri Vergos, simul com toto bosco quem ibi habemus. Addimus etiam huic largitioni duos mansos quos habemus in castro Sancte Fidei, qui fuerunt de Guilelmo Baiot et de Raimundo Mironis, cum omnibus serviciis que ad ipsos mansos pertinent. Hec autem in presenti tradimus et deliberamus in potestate Sancte Marie pro animabus nostris et parentum nostrorum, ad suum proprium alodium,

francum et legitimum. Tali vero pactu facimus hoc donum Sancte Marie ut teneam ego Raimundus Oalguerii in vita mea per fevum ecclesie Sancte Marie et chanonicorum eius; et faciam annuatim servicium eidem ecclesie de ipso manso de Chastelar candela .I. et de mansis Sancte Fidei aliam et de Comabela aliam. Post obitum vero meum redeant hec omnia in potestatem Sancte Marie ad suum proprium alodium.

Actum est hoc .XII. kalendas aprilis, anno .XXVII. Ludovici regni. Sig+num Raimundi Udalguerii. Sig+num Ermessendis, uxoris eius. Sig+num Adalaidis, matris sue, qui hoc donum scribere fecimus et manibus nostris firmavimus testibusque firmare rogavimus. Sig+num Petri Guilelmi. Sig+num Petri de Castelar. Sig+num Berenguerii Arnalli de Chabanabona. Signum (Babot)[1]. Sig+num Poncii de Sancta Fide. Sig+num Guilelmi, fratris eius. Sig+num Raimundi de Sancta Fide.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc sign(*signe*)um impressit die et anno quo supra.

1. *Esborrat. Lectura dubtosa*.

265

1135, abril, 27

Adelaida de Montlleó dóna a Santa Maria de Solsona i a la seva canònica les dominicatures que té a la Llena i a Castellar, que són terres i masos amb els seus serveis, i un mas a Santa Fe, que ja havia donat el seu pare. Ho fa per al bé de la seva ànima i la del seu fill Berenguer i d'altres familiars.

ADS. Perg. 586b; 317 ∞ 200 mm.

In nomine Domini. Ego Adalaidis de Monte Leonis dono et concedo Domino Deo et Sancte Marie Celsone atque eius Chanonice ipsam meam dominicaturam quam habeo infra terminos castri Lene et de Castelar, in loco ubi dicitur ad ipsos ortos vel ad Sancti Iusti, scilicet terras et vineas, ortos et molendinos cum capitibus aquarum, cum silvis et garricis, et mansos cum decimis et omnibus serviciis que inde michi exeunt vel exire debent. In terminis castri Lene, in loco scilicet ubi dicitur ad ipsam Almoselam, dono iam dicte Sancte Marie unum mansum qui fuit de Bermundo, cum omnibus suis pertinenciis et cum omnibus serviciis qui inde exeunt vel exire debent. Et dono eidem Sancte Marie in terminis de Castelar duos mansos, unum videlicet in ipso plano de Lauro[1], qui fuit de

Ysarni Raimundi, cum omnibus serviciis que inde michi exeunt vel exire debent; et alium mansum in loco ubi dicitur ad Genestar, cum omnibus suis pertinenciis et cum universis serviciis que inde michi ex(eunt)[2] vel exire debent. Dono iterum iam dicte Sancte Marie in termino castri Sancte Fidei unum mansum quem donavit mihi pater meus per essovar, quem mans(um t)enet[3] homo quidam nomine Raimundus Mironis, cum omnibus serviciis que inde michi exeunt vel exire debent. Et ipsum alodium quod tenet Arnallus Bernardi per me in termino Sancte Fidei, dono eidem Sancte Marie, ut habeat eum Arnallus Bernardi per Sanctam Mariam et per eius canonicos, et quod bene serviat illis, sin autem recuperet ipsum alodium Sancta Maria.

Quicquid superius scriptum est dono ego Adalaidis et delibero Sancte marie et eius chanonicis pro anima mea vel parentum meorum et pro anima matri mei et filii Berengarii. Sane si ego donatrix vel aliquis homo vel femina istam cartam inquietare voluerit, nequeat perficere quod conatur, sed in triplo componat cum sua melioratione. Et in antea ista carta firma sit.

Actum est hoc .V. kalendas may, anno .M.C.XXX.V. ab Incarnatione Christi. Sig+num Adalaidis, que istam cartam scribere mandavit et manu pr(opria firmavit)[4] et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Raimundi Udalgarii. Sig+num Ermessendis. Sig+num Arberti. Sig+num (...)[5] Otonis. Sig+num Guilelmi de Anglerola. Sig+num Bernardi Ysovardi. Sig+num Babot, qui hoc laudo et firmo. Sig+num (...)[6] Verchos.

Ra(dul)fus[7], qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Segueix, ratllat*, et alium. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*. 5. *Trencat*. 6. *Trencat*. 7. *Trencat*.

266

1135, maig, 30

Pere Sanç per manament del seu pare cedeix a Santa Maria de Solsona el mas de Comajuncosa amb tots els seus drets, menys el delme i la primícia, tal com ho tenia Arnau Bernat; hi afegeix l'alou que té Guillem Gauspert i els que pugui obtenir.

ADS. Cartoral I, doc 232, f. 87v.

In nomine Domini. Ego Petrus Sancii per mandamentum patris mei trado et delibero et diffinio Sancte Marie Celsone atque eius Chanonice ipsum mansum de Comba Iuncosa et omnia alodia que

tenebat et possideat in termino Loberie Arnallus Bernardi de Comba Iuncosa, scilicet terras et vineas, casas cum casalibus, ortos cum ortalibus, arbores fructiferas vel infructiferas, prata et pascua, cultum et heremum et omnia que habebat iam dictus Arnallus Bernardi in termino Loberie. Delibero ego Petrus Sancii iam dicte Sancte Marie ad suum prorium alodium, ad suam voluntatem faciendam, sine ulla retinentia, quod ego Petrus Sancii vel aliquis castellanus de Lobera non habeamus ibi ullum districtum vel mandamentum, nec aliquod adempramentum, exceptis decimis et primiciis; et homines in supra scriipto manso habitantes habeant in terminis Loberie exitum et regressum, ligna et pascua, venaciones et aquas et alia usualia adempramenta, sicut umquam Arnallus Bernardus melius habuerit, propter ecclesiam Sancti Petri et alodium eius. Concedo iterum ego Petrus Sancii iam dicte Sancte Marie atque eius canonicis ipsum alodium Guilelmi Gauzperti, ut habeant illud, si ab ipso possessore emere vel acaptare vel aliquo iusto modo adquirere poterint. Sane si aliquis homo vel femina istam cartam inquietare voluerit, non hoc valeat perficere, set in duplo componat; et in antea ista carta sit firma.

Actum est hoc .III. kalendas iunii, anno .XXVII. regni Ludovici regis. Sig+num Petri Sancii, qui hanc cartam scribere mandavi et testes firmare rogavi manibusque meis firmavi. Sig+num Bernardi Sancii. Sig+num Carbonelli. Sig+num Bertrandi. Sig+num Guilelmi Raimundi. Sig+num Ferrarie femine. Sig+num Arnalli de Ioval. Sig+num Raimundi Oalgerii. Sig+num Petri Guilelmi de Ivorra. Sig+num Arberti de Liza. Sig+num Ricardi. Sig+num Ramon de Odenn.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

267

1135, agost, 11

Testament de Pere, que nomena marmessors Bernat de Ceuró, Guillem de Lavals i la seva muller. Deixa a Santa Maria de Solsona l'alou que té a Cambrils. Altres béns els dóna a Sant Martí de Cambrils, a Sant Joan de Cabanabona, a Sant Martí de Cuixà, a Sant Jaume i a Santa Maria de Vilamajor. Deixa altres béns a la família, entre els quals els que té a Cabanabona, a Tornabous i la Fuliola.

ADS. Perg. 587; 450 ∞ 118 mm. Còpia posterior.

FUNDACIÓ NOGUERA

In Dei eterni et Salvatoris nostri Ihesu Christi. Ego Petrus iaceo in egritudine, timeo penas inferni et cupio pervenire ad gaudia paradisi. Et ideo volo facere meum testamentum, ut si mors michi advenerit in ista egritudine aut in alia, licencia habeatis meum mobile aprehendere. Et eligo mei manumessores ut siant: Bernardus de Odoro et Guilelmus de Lavals et mulier mea. In primis sciant solutos nostros debitos de comune et alium qui remanet de meum directum date pro anima mea. In primis relinquo ad Sancta Maria de Solsona totum meum alaudium que ego habeo in Chabrils et medietatem de ipsa Choma de Pug Ceboler et ipsos meos alaudios de Ciresa et medietatem de uno omine de Chabrils. Hoc totum relinquo ad Sancta Maria de Solsona. Et relinquo ad Sancti Martini de Chabrils meum directum de .I. molino et censum de ipsum molinum, .III. galines, .II. fogaces, .I. emina de civada; hoc totum relinquo per misses. Et relinquo ad Sancti Ihoannis de Cabanabona .I. mansum et ad Sancti Michaelis de Cuxa .II. solidos et ad Sancti Iachobi .XII. denarios. Et ad Sancti Michaelis et ad Maria de Vilamaior relinquo .I. libra de cera per unumquemque annum; et si non voluit dare mulier mea aut filii ipsa cera, remaneat vinea de Rochada ad Sancta Maria; hoc totum relinquo per misses. Et mando ego Petrus ut mulier mea Douça, que si abuit filium remanead ad eum ipsa honore mea; et si non abuit filium relinquo ipsa honore ad filia mea Ermesen; et si abuerit filiam abeat medietatem de ipsa onore de Cabanabona et .I. sort de alaudio de Torna Bous et .I. egua; et si sor mea Ermesen potuit maridare, remaneat ipsa honore ad Ermesen. Et mulier mea ut siand domina et poderosa de illa honore tota, sine blandimentum de filio vel de filia in vita sua, ab iurum et sine iuram, abeat ipsa egua maior. Et relinquo ad Bernad de Odro .II. mansos, .I. de Vilaro et alium de Codina, que ego teneo per Ramon de Clera. Et relinquo ad filio meo Ramon .I. sort de alaudio que est ad Fuliola. .I. gonela et .I. mantel relinquo per misses ad clericos Sancti Martini. Et ego Petrus relinquo in potestate et causimentum mea mulier de Bernad de Odoro et de Gombald de Ribeles et de Gerald de Luça. Et est manifestum. Et qui istum testamentum frangere voluerit, non hoc valeat perficere, set in duplo componat.

Actum est hoc .III. idus augusti, anno .XX.VIII. regnante Ledovico rex. Sig+num Petri, qui istum testamentum mandavi scribere et testes firmare rogavi. Sig+num Arnaldi de Linarç clerici. Sig+num Bernard de Linarç. Sig+num Bernardi de Odro. Isti sunt testes. Arnaldus, qui hoc scripsit et hoc testamentum transtulit (*signe*).

Geraldus, qui hoc translatum fecit et hoc sic(*signe*)num impressit.

268

1135, agost, 19

Dolça deixa a Santa Maria de Solsona els alous que va deixar el seu marit abans de morir, en el castell de Cambrils, i la meitat de l'alou de Puig Ceboller i el que tenia a Cirera. Ho fa per l'ànima del seu marit i les dels seus pares.

ADS. Perg. 588; 225 ∞ 115 mm.

In Dei nomine. Ego Dulcia per hanc presentem scripturam mee donacionis dono et concedo Domino Deo et Sancte Marie de Celsona et eius cannonicis omnia alaudia que vir meus Petrus habebat et habere debebat in termino kastri de Chabrils et medietatem de ipsa comma de Pug Ceboler, et ipsa alaudia que habebat in Ciresa et medietatem unius hominis in Chabrils, sicut ipse dimisit Sancte Marie iamdicte ad obitum suum. Hanc autem donacionem facio Deo et Beate Marie Celsone pro anima viri mei Petri et parentum meorum. Sicut superius dictum est sic dono et concedo Sancte Marie predicte et canonicis eius ad suum proprium alaudium, francum et legitimum, sine ulla retinencia omni tempore, ad faciendam suam voluntatem, et in presenti delibero.

Actum est hoc .XIIII. kalendas setembris, anno .XX.VIII. regni Ledoici regis. Sig+num Dulcie. Sig+num Ermessendis, filie eius. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Guilelmi de Lavals. Sig+num Raimundi, fratris eius. Sig+num Guilelmi, sacerdotis de Lena. Sig+num Bernardi de Lavals.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

269

1135, novembre, 2

Guadall Aimeric, amb la seva muller Estefania, i els seus fills Arnau i Aimeric, en vistes a que Santa Maria de Solsona té la tercera part del delme de les esglésies de Timoneda, acorden fer un conveni amb l'església de Solsona de posar-hi un batlle que reculli el delme i el clogui en un graner.

ADS. Perg. 589; 348 ∞ 127 mm.

Anno millesimo centesimo .XXX.V. Incarnacionis Christi, .IIII. nonas novembris. Ego Guadallus Eimerig cum coniuge mea Stephania et filiis nostris Arnallo et Eimerico, cum consilio nostrorum seniorum, per quos tenemus ipsum honorem, donamus et definimus Sancte Marie Celsona omnes ecclesias de Timoneda, cum primiciis et cunctis oblacionibus, tam vivorum quam defunctorum, simul cum tercia omnium decimarum parte tocius honoris Timonede ad ipsas ecclesias pertinente. Tali vero pactu[1] facimus istam diffinicionem, ut nos pariter cum canonicis Sancte Marie mittamus baiulum in ipso honore, qui congreget ipsum decimum et colligat ex universis partibus et in orreum clauso firmiter hostio nec ullomodo usque in die quo clividet ipsum decimum reserandum per inpluvium recondat. Et baiulus iste faciat fidelitatem Sancte Marie sicut est consuetudo per homenaticum; et habeat Sancta Maria et Sancta Eulalia fideliter terciam partem de ipso decimo, ita tamen ut nos prius[2] accipiamus ex eo quartum antiquitus nostri parentes secundum statuta priorum acceperunt. Hoc iterum statuimus ne nos baiulum illum de ipso officio proiciamus, donec faciat Sancte Marie et canonicis eius quod iuste iudicatum fuerint si illi aliquam querelam se habere adversus eum dixerint. Quociens autem ipsum baiulum canonici de aliquo malefacto interpellaverint, in eorum presentiam veniat et sine patrocinio cuiuslibet domini vel defensoris fideiussores donet, et quod ei recte iudicatum fuerit implere cogatur. Ad ultimum quoque, bono animo, nullo cogente, concedimus Sancte Marie hec omnia suprascripta, ut habeat et teneat in suam proprietatem, sine iugo cuiuslibet hominis[3] viventis, semper ad bonum intellectum, sicut unquam melius habuerunt capellani. Rursum adiungimus huic institucioni ut baiulus qui istas decimas coadunaverit simul pergat cum ipso primiciario, ut sibi invicem sint testes nec fraudem in colligendis decimis vel primiciis facere valeant. Si vero canonici in ipsis molendinis proprium baiulum habere voluerint nullomodo prohibemus.

Sig+num Guadalli. Sig+num Estafanie. Sig+num Arnalli. Sig+num Eimerici. Nos istam cartam fecimus scribere et manibus nostris firmavimus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Babot. Sig+num Arnalli Mironis de Odenn. Sig+num Ramon Arnalli de Todela. Sig+num Petri Odonis. Sig+num Bertrandi de Odenn. Sig+num Berenger Arnall de Arrave.

Gerallus, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

1. *Segueix, ratllat,* facimus. 2. *Segueix, ratllat,* tollamus. 3. *Segueix, ratllat,* laici.

270

1135, desembre, 7

Hug Arnau dóna a Santa Maria de Solsona la possessió de per vida que té a la parròquia de Lladurs. N'ha cobrat deu morabatins d'or.

ADS. Perg. 590; 221 ∞ 115 mm.

Anno .Mº.Cº.XXXº.Vº. Incarnationis Christi .VII. idus decembris ego Hugo Arnalli relinquo et diffinio modo in presenti Domino Deo et Sancte Marie Celsone eiusque Chanonice meum vivolarium quod habeo in parrochia de Ladurz. Et propter hoc accipio ego Hugo Arnalli ab ipso preposito et canonicis Sancte Marie .X. morabetinos in auro, et teneat hoc Sancta Maria eiusque canonici amodo usque in eternum.

Sig+num Hugonis Arnalli, qui hoc scribere mandavit et testibus firmare rogavit et mani sua propria firmavit. Sig+num Bernardi Mironis de Castronovo. Sig+num Raimundi Arnalli de Tudela. Sig+num Guilelmi Raimundi de Bagneres.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit die et anno quo supra.

271

1135, desembre, 25

Bernat Ecard i la seva muller Valença donen a Santa Maria de Solsona un mas que té Bernat Algeric, amb tots els seus drets i pertinences.

ADS. Cartoral I, doc. 209, f. 78r-78v.

In <Dei>[1] nomine. Ego Bernardus Echardi et coniux mea Valentia et filii mei Raimundus scilicet et Berengarius et Arnallus donatores sumus Deo et Sancte Marie Celsone et eius canonicis per hanc scripturam donationis nostre mansi unus. Est autem mansus iste in terminis castri Celsone, quem inhabitat homo nomine Bernardus Algeric; quem mansum damus iam dicte Sancte Marie cum omnibus que ibi habemus vel habere debemus, cum exitibus et regressibus eius, cum lignis et pascuis et aquis et cum aliis usibus iam dicto manso pertinentibus. Sicut superius dictum est. Sic de nostro iure tradimus in potestatem et dominium predicte Sancte Marie et chanonicorum eius, ad possidendum et tenendum toto tempore, cum omni franquitate. Sane si aliquis homo vel femina

hanc cartam donationis nostre inquietare voluerit, nequeat perficere, set in duplo componat prescripte Sancte Marie cum sua melioracione; et in antea carta ista firma maneat.

Actum est hoc .VIII. kalendas ianuarii, anno .XX.VIII. regni Ludovici regis. Sig+num Bernardi Echardi. Sig+num Valentie, uxoris sue. Sig+num Ramundi. Sig+num Berengarii. Sig+num Guilelmi archidiachoni. Sig+num Arnalli, qui hanc cartam scribere mandavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Bernardi de Albespi. Sig+num Guilelmi, fratris sui. Sig+num Bernardi de Celsona.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum impressit (*signe*) die et anno quo supra.

272

1136, abril, 9

Hug Atanulf fa testament i nomena marmessors Bernat de Guspí, Ricard i Guillem Girbert. Dóna la meitat dels béns mobles a Pere Bertran; nou morabatins al bisbe per a misses i altres llegats de terres o cases, a diverses esglésies i personatges. Deixa el seu cos a Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 591; 286 ∞ 167 mm.

In nomine Domini. Ego Ugo Atanolf, langore detentus, facio meum testamentum, ut omnis meas facultas post mortem meam dividantur sicut hic scriptum repertum fuerit. Constituo meos manumissores Bernardum de Albespi et Ricard et Guilelmum Girberti. Primum quidem relinquo corpus meum Sancte Marie Celsone, ut ibi sepeliant me amici mei, simul cum ipso pignore quod teneo per Babot per quadragita solidos monete iachese. De omni vero mobili quod habeo, relinquo medietatem Petro Bertrandi cum filiis suis. De alia medietate relinquo episcopo .VIIII. morabetinos, ut cantet tres missas pro anima mea et pro anima patris mei et pro anima uxoris mee. Quatuor quoque morabetinos quos debet michi Ricard relinquo Milicie Iherosolimitane. Ad Sanctum Iacobum de Galicia .I. morabetinum; alium ad opera Sancte Marie Sedis; alium morabetinum relinquo Sancto Saturnino. Et relinquo .I. baco Guilelmo Girberti. Et relinquo ad fraternitate Sancte Marie .I. solidus; alium Sancto Petro de Dola. Quicquid vero residuum fuerit relinquo Sancto Saturnino. Et relinquo atque trado in presenti Sancte Marie Celsone omnes meos directos quos habeo in Micapa vel in omnibus terminis eius, tam in alaudio quam in boscho.

Omnem autem meum honorem, tam fevum quam alaudium, relinquo Petro Bertrandi et filiis suis, preter id quod superius dimisi Sancte Marie Celsone; et ipsam vineam de Rocadug, quam relinquo Sancto Saturnino.

Et relinquo neptos meos et Petrum Bertrandi cum omni honore meo in baiulia Dei et seniorum meorum Babot et Poncii et Ricard.

Actum est hoc .V. idus aprilis, anno .XX.VIII.[1] Ludovici[2] regni. Sig+num Ugonis, qui hoc scribere feci et firmavi. Sig+num Ricardi. Sig+num Bernardi d'Albespi. Sig+num Guilelm Girbert. Sig+num Guilelmi de Albespi. Sig+num Guilelmi Guitardi. Sig+num Mironis Arnalli.

Gerallus, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

1. *Segueix, ratllat,* Philippi. 2. Ludovici *interlineat.*

273

1136, juny, 20

Berenguer de Santalinya dóna a Santa Maria de Solsona i a Santa Linya la meitat del delme de les seves possessions, per a rescabalar el mal que ha fet a les dues esglésies.

ADS. Perg. 592; 216 ∞ 100 mm.

In Dei nomine. Ego Berenger de Sancta Licinia donator sum Domino Deo et Sancte Marie Solsone et ecclesie de Sancta Licinia. Per hanc scripturam donacionis mee dono decimum mee mansionis et mee laboracionis his supra dictis ecclesiis, videlicet meam medietatem quam ego abeo in dominio et cilicque de pane et vino et de carne, sive de omnibus que possideo. Facio hanc donacionem propter redirigimentum de fraccione quod feci de mansionibus Sancte Marie, Sancte Licinie, et de malum quod egi contra clericum et propter remedium anime mee. Hoc autem trado de meo iure et de meo dominio supra dictis ecclesiis ad abendum et possidendum omni tempore.

Actum est hoc .XII°. kalendas iulii, anno .C°.XXX°.VI°. post milesimum ad Incarnacione Christi. Sig+num Berengarius, qui hanc cartam feci scribere et testes firmari rogavi. Sig+num Arnalli, suo fratre. Sig+num Ramon, suo fratre. Sig+num Gonballi. Sig+num Bernardi Petri. Sig+num Pere Iovan. Sig+num Bernard Guiribert.

Guiribertus levita rogatus scripsit sub die et anno (*signe*) quo supra.

ARXIU NOGUERA

274

1137, febrer, 7

Ponç de Santafè, la seva muller i els seus fills donen a Santa Maria de Solsona el mas de Vilaseca, que hi ha en els termes dels Torrents i de Lladurs, comtat d'Urgell. Reben cinquanta sous de bona moneda de mans de l'almoiner.

ADS. Perg. 593b; 221 ∞ 156 mm.

In Dei nomine. Ego Poncius de Sancta Fide et uxor mea Beatrix una cum filiis nostris, vicelicet Poncio et Petro atque Berengario et Raimundo, Guilelmo et Bernardo atque Arnallo. Per hanc scripturam nostre donacionis donamus libenti animo Domino Deo et Sancte Marie de Celsona et canonicis eiusdem loci ipsum nostrum mansum de Vila Secha, cum omnibus pertinenciis et affrontacionibus cunctis que ad ipsum mansum pertinent vel pertinere debent, videlicet cum censo et servicio, necnon cum pascuis, silvis et garricis et cum omnibus adempramentis cunctis que ad usum hominis pertinent vel pertinere debent, sine ulla retinencia. Est autem iam dictus mansus in comitatu Urgelli, infra fines chastri de Torrente et de Ladurc, in iam dicto loco de Vila Secha. Sicut superius dictum est donamus et tradimus Sancte Marie iam dicte et eius canonicis prefatum mansum, cum districto et mandamento, ad suum proprium alaudium, francum et legitimum atque liberum sine ulla inquietudine perpetuo tempore. Et propter hoc donum accipimus de avere Sancte Marie et de domo elimosinarii quinquaginta solidos bone monete. Siquis hoc fregerit in duplo componat cum sua melioracione; et in antea hoc sit firmum omni evo. Et Sancta Maria habeat iam dictum mansum cum introitibus et exitibus suis iure perpetuo, sicut superius resonat.

Actum est hoc .VII. idus februarii, anno .XXº.VIIIIº. regni Ledoici regis. Sig+num Poncii de Sancta Fide. Sig+num Beatricis, uxoris eius. Sig+num Poncii, filii eorum. Sig+num Petri de Sancta Fide. Sig+num Berengarii. Sig+num Raimundi. Sig+num Guilelmi. Sig+num Bernardi. Sig+num Arnalli. Nos, qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Bernardi de Oden. Sig+num Raimundi de Clera. Sig+num Guilelmi de Castelar. Sig+num Guilelmi de Espalargues.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

FUNDACIÓ NOGUERA

275

1137, maig, 1

Bernat Pere dóna unes terres que té en el comtat d'Urgell, terme de Santa Linya, a la plana, a les esglésies de Santa Maria de Solsona i Santa Linya, la meitat a cada una.

ADS. Cartoral I, doc. 92, f. 37v.

In nomine Domini. Ego Bernardus Petrus donator sum a Domino Deo et Sancte Marie. Per hanc scripturam donacionis mee dono ad Sancte Marie Celsone et a Sancte Marie Saltezinie unam terram qui michi advenit per emendacione dedisfectionis corpus meum et per qualisque voces. Et est ipsa terra in comitatu Urgelli, infra terminum Salt Ezenie, in locum que vocant ipsa Plana. Afrontat de orient in terra Petrus Bernard, de meridie in me donatore, de occiduo in terra de Agusti, de circi in via qui pergit et ipso reger et in Estevam. Quantum infra iste afrontationes includunt, quod superius scriptum est, sic dono ipsa terra; medietate ad Sancte Marie Celsone et medietate ad Sancte Marie de Salt Elzenie, ad illorum proprium alodium, cum exiis et regressiis et suis pertinentiis ab integrum; et est manifestum. Et ego nec ullus <homo> vel femina qui ista carta inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, sed in duplo componat; et postea firma sit in eternum et non sit disrupta.

Que et ita est .VII. nonas mai, anno .M.C.XXX.VII. post millessimum ab Incarnacione Domini. Sig+num Bernardus Petrus, qui hoc mandavi scribere et testes firmare firmarique rogavi. Sig+num Raimundus Guilelm. Sig+num Poncius de Loberola. Sig+num Iohanno Petro.

Arnallus sacer rogatus scripsit dies et annos (*signe*) quo supra.

276

1137, maig, 11

Berenguer de Guspí i el seu germà Bernat donen a Santa Maria de Solsona el seu alou de Tàrrega, amb la condició que el pugui conservar com a feu de Santa Maria tota la vida, i doni cada any una aimina de blat. Ho fan per a remei de les seves ànimes i les dels seus pares.

ADS. Perg. 595; 246 ∞ 110 mm.

FUNDACIÓ NOGUERA

In Dei nomine. Ego Berengarius de Albespi et frater meus Bernardus per hanc scripturam nostre donacionis donamus Domino Deo et Sancte Marie de Celsona et eius canonicis ipsum nostrum alaudium quod habemus in Targa, quod est cum ipso alaudio quod Bernardus de Albespi reliquit Beate Marie iam dicte. In tali scilicet racione donamus iam dictum alaudium quod ego Berengarius prenominatus teneam illud per fevum Sancte Marie de Celsona in vita mea; et donem annuatim de censo eminam .I. de blad de illo quod inde exierit Beate Marie eiusque canonicis sine contencione. Et post obitum meum redeat prefatum alaudium Sancte Marie sepedicte et canonicis eius sine ulla inquietudine, ad faciendam suam voluntatem omni tempore, ad suum proprium alaudium, francum et liberum atque legitimum, sicut nos habemus illud vel melius habere debemus. Hoc autem donum facimus propter remedium animarum nostrarum ac parentum nostrorum et ut sancta Dei Genittrix succurrat nobis hic et in futuro. Siquis hoc donum nostrum fregerit in duplo componat cum sua melioracione; et in antea hoc sit firmum perpetim.

Acta ista carta .V. idus madii, anno .XXVIIII. regni Ledoyici regis. Sig+num Berengarii de Albespi. Sig+num Bernardi, fratris eius. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Guilelmi de Albespi. Sig+num Poncii, fratris eius. Sig+num Poncii de Vergos.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

277

1137, juliol, 20

Ramon Pip i la seva muller Ermengarda venen a Ramon del Pujol l'hort que tenen entre l'alou de Santa Maria i el torrent. El dit Ramon el tindrà per Santa Maria de Solsona. N'han rebut 23 sous de bona moneda.

ADS. Perg. 596; 176 ∞ 110 mm.

In Dei nomine. Ego Raimundus Pip et uxor mea Ermeniardis per hanc scripturam (vin)dicionis[1] vendimus tibi Raimundo de Puiol ipsum nostrum ortum quem habemus per Sanctam Mari(am) (...) (...)um[2] ortum Bernardi Olivarii. Et affrontat de una parte in alaudio Sancte Marie, de ali(a in)[3] torrente, de tercia in orto Bernardi Olivarii iam dicti. Quantum inter has affrontaciones habe(nt)[4], totum vendimus tibi ad faciendam tuam voluntatem; et ut teneas per

Sanctam Mariam sicut nos tenemus per eam et eius cannonicos. Et accipimus de te in precio placibile .XXIII. solidos bone monete. Siquis hoc fregerit in duplo componat; et in antea hoc sit firmum in perpetuum.

Actum est hoc .XIII. kalendas augusti, anno .XXVIIII. regni Ledoyci regis. Sig+num Raimundi Pip. Sig+num Ermeniardis. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Iohannis. Sig+num Raimundi de Antiges. Sig+num Arnaldi de Valizeles. Sig+num Gerald Pip.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*.

278

1137, desembre, 7

Arbert de Lliçà i la seva família aproven l'almoina que Berenguer Arnau havia fet a Santa Maria de Solsona sobre Ivorra, Torell i a altres llocs o castells. Arbert i la seva família havien de conservar unes vinyes i la meitat dels molins i farien homenatge a Santa Maria pels castells que tindrien. Els canonges es reserven les esglésies, alguns alous i rendes.

ADS. Perg. 599; 238 ∞ 180 mm.
ADS. Perg. 600. Còpia contemporània.

Sciendum est qualiter Arbertus de Lizano et coniux eius, filia Berengarii Arnalli, laudaverunt et diffinierunt elemosinam quam Berengarius dimisit Sancte Marie Celsone in omnibus locis; videlicet in ipsis ortis et in Ivorra et in Turel et in Rochafort et in Annaleg et in Ciutadila. Postea vero propter amorem Arberti iam dicti et coniugis eius Ermessendis, canonici Sancte Marie Celsone dederunt per fevum Arberto coniugique ipsius duas partes de vineis vetulis quas Berengarius dimisit Sancte Marie in Turel, simul cum tota ipsa malola que ibi est, preter partem Raimundi Tedballi, quam sibi retinent canonici. Similique modo donant eis ipsi canonici medietatem molendinorum cum medietate ortorum de ipsa parte que fuit Berengarii Arnalli per fevum in vita illorum. Post obitum vero eorum quiquid eis canonici dederunt per fevum, et superius scriptum est, solide et libere reducatur in potestatem Sancte Marie ad habendum et possidendum. Et preter hoc laudavit Arbertus et coniux eius et mandaverunt ut ipsi molendini dividantur per dies; et canonici et baiulus eorum faciant in ipsis molendinis in suis

diebus quicquid voluerint et Arbertus et coniux eius in suis quod melius viderint. Laudaverunt etiam ut ipsum molendinarum sum suo servicio. Sancta Maria cum Arberto et sua coniuge habeat per medium; et ut ipsi canonici possint distringere ipsum molendinarium de suis directis; et Arbertus nec coniux eius nullam tutelam vel adiutorium ei prebeant contra Sanctam Mariam.

De castris autem Rocafort et Annaleg et Ciutadila, inter canonicos Sancte Marie et Arbertum eiusque coniugem, hoc statutum et deffinitum est, ut Arbertus et coniux eius eos edificent et construant et habitatores quoscumque poterint in eis stabiliant. Et pro tanto labore, partem Sancte Marie illi et posteritas eorum in perpetuum possideant. In istis vero castris retinent sibi canonici homenaticum Arberti et coniugis eius eorumque posteritatis, et potestatem in ipsis castris quocienscumque eam ab eis requisierint; et homenaticum de omnibus militibus qui in ipsis castri heredes extiterint. Iterum retinent sibi canonici in omnibus illis castris singulos homines quos ipsi elegerint, cum omnibus suis alaudiis, cum decimis et primiciis et cum omnibus suis serviciis, ut nec Arbertus nec coniux eius nec aliquis homo in eis habeat districtum vel mandamentum; sed sint proprii Sancte Marie. Adhuc etiam retinent sibi canonici in ipsis castris omnes ecclesias que ibi construende sunt, cum clericis et omnibus rebus eorum et ad ecclesias pertinentibus. Insuper retinent sibi canonici infra ambitum murorum de ipsis castris proprias domos, simul cum alaudio in unoquoque castro, ubi accipere velint quantum par bovum in uno anno possit seminare et in alio ad seminandum excolere. Et propter hec omnia fit Arbertus et coniux eius homines Sancte Marie et prepositi ipsius loci nomine Gauzperti; ut hec omnia que premissa sunt diligenter observent et fideliter expleant; et uxorem Berengarii Arnalli, socrum videlicet Arberti, in omni vita sua honorifice vestuint.

Actum est hoc .VII. idus december, anno Incarnacionis Christi .Mº.Cº.XXXº.VIIº. Sig+num Arberti. Sig+num coniugis eius Ermesendis. Sig+num Berenger Arbert. Sig+num Ramon Udalger. Sig+num Ramon. Sig+num Arnald Ramon.

Gerallus, qui hoc scripsit et secunde, tercie et quarte linee litteris superposui, die et (*signe*) anno quo supra.

FUNDACIÓ NOGUERA

279

1138, abril, 3

Guerau i Ermessèn donen, per a després de la seva mort, al seu fill Pere i a la seva muller Ermessèn tota l'honor que tenen a Joval, llevat d'una sort d'alou a prop del Perer de Guardiola i una altra de vinya a prop de la casa de Berenguer. També els atorguen tota l'honor que tenen a Correà, al lloc dit Comaposada.

ADS. Perg. 602; 182 ∞ 82 mm.

In Dei nomine. Ego Gerallus et uxor mea Ermessen donamus tibi Petro, filio nostro, et uxori tue Ermessen omnem honorem quem habemus et habere debemus in termino de Ioval et in antea habere speramus in cunctis locis, preter unam sortem alaudii quam habemus in Perer de Guardiola et aliam sortem de vinea que est super casam de Berengario. Quas sortes damus Guilelmo, filio nostro, per suam partem; et adhuc damus vobis Petro et Ermessendi totum honorem quem habemus et habere debemus in termino de Curriza, in locum quem vocant Coma Posada. Sicut superius dictum est sic damus hec omnia iam dicta vobis et posteritati vestre, ut habeatis post obitum nostrum. Siquis hoc fregerit in duplo componat; et in antea hoc sit firmum omni tempore.

Actum est hoc .III. nonas aprilis, anno XXX. regni Ledovici regis. Sig+num Geralli. Sig+num Ermessendis. Sig+num Guilelmi, filii eorum. Sig+num Bernardi. Sig+num Raimundi. Sig+num Bernarda. Sig+num Bilissen. Sig+num Marie. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Iohannis de Ortoneda. Sig+num Arnalli de Soler. Sig+num Arnalli de Baiona.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) imposuit.

280

1138, abril, 24

El prepòsit de Solsona Gauspert cedeix a Arnau de Joval la part que li pertoca dels molins de la Torre de Cardener. Arnau de Joval hi ha de construir molins i en pagarà la meitat del delme, exceptuat allò que en rep la parròquia de Sant Martí i el monestir de Ripoll.

ADS. Perg. 603; 333 ∞ 124 mm.

FUNDACIÓ NOGUERA

In nomine Domini. Ego Gauzpertus, prepositus Celsone, cum aliorum cannonicorum conventu donamus tibi Arnallo de Ioval nostram partem ipsorum molendinorum et de Turre de Cardoner, nostram partem scilicet quam habemus ibi in dominicatura. Tali pacto facimus tibi hanc donacionem ut construas et edifices ibi molendinos et meliorationem quam facere potueris ibi facias, et quod in ipsam roveriam vel in aliis pertinenciis ipsius mansi nullum peioramentum facias, et quod in omni vita tua dones iam dicte Sancte Marie et eius cannonicis medietatem totius decimi quod de ipsis molendinis exierit, excepto ipso decimo dominicature Sancte Marie Rivipollensis, et excepto tercia parte Sancti Martini. Post obitum vero tuum recupereet Sancta Maria Celsone ipsos molendinos cum omni melioracione que ibi facta fuerit, et cum omni decimo quod inde exierit, excepta ipsa parte Sancte Marie Rivipollensis.

Actum est hoc .VIII. kalendas madii, anno ab Incarnacione Christi M°.C°.XXX°.VIII.

Sig+num Gauzperti prepositi. Sig+num Petri prioris. Sig+num Geralli (...). (Sig)+num[1] Guillelmi Bernardi. Sig+num Raimundi de Cervaria. Sig+num Arnalli de Ioval. Sig+num Raimundi Arnal(...) (...) (qui)[2] hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*.

281

1138, novembre, 16

El prepòsit Gauspert i els canonges de Solsona fan un conveni amb Solostèn, Guillem de Pujalt i la seva família, sobre els drets i l'infeudament del castell de Malgrat. L'església de Solsona tindrà la potestat d'aquest castell, que podrà reclamar quan convingui.

ADS. Perg. 606; 160 ∞ 410 mm. Carta partida per ABC.

Hec est convenientia de Malgrad que est facta inter Sanctam Mariam de Celsona et Gausbertum, prepositum eiusdem loci, et ceteros chanonicos, et inter Solosten, socrum Guilelmi de Puialt, et ipsum Guilelmum et uxorem suam Loretam et filium ipsorum Guilelmum nomine. Comendat quidem Gauzbertus prepositus et alii chanonici Sancte Marie ipsum castrum de Malgrad istis .IIII°r. iam dictis, et donant ei solidament milites illius castri, ut faciant eis ostes et chavalgadas et corts et placitos et seguiis; et donent eis potestatem de ipso castro quociescumque eam demandaverint et adiuvent eos tenere et defendere suum honorem contra cunctos homines et

feminas sine engan. Ita tamen chanonici faciunt eis hanc donationem, ut in ostes et chavalgadas et cortes et placitos et alios exeguiis, in quibus Guilelmus de Puialt vel filius eius fuerint cum preposito Sancte Marie, ipsi milites sint cum eis. Quandocumque autem Guilelmus de Puialt vel filius eius sive posteri eorum, qui illum castrum habituri sunt, cum preposito fuerint, ipsi chastellani de Malgrad faciat preposito ipsas ostes et chavalgadas et cortes et placitos et alios exeguiis. Propter hoc quoque convenit Solosten et Guilelm de Puialt et uxor eius atque Guilelmus, filius eorum, ut donent potestatem de ipso castro de Malgrad Sancte Marie per quantas vices prepositus et alii chanonici[1] eam requisierint, irati et paccati, per se vel per suos nuncios. Si vero Guilelmus de Puialt forte evenerit quod non sit in hac terra, nec filius eius Guilelmus, qui donent potestatem de ipso castro Sancte Marie, socrus Guilelmi de Puialt vel uxor ipsius donent potestatem predictis chanonicis. Quod si iam dicte domine illam potestatem dederint chastellanus qui per eos habuerit illud castrum, donet potestatem de ipso castro, quando chanonici Sancte Marie eum requisierint. Quando vero chanonici Sancte Marie reddiderint illud castrum castellanis, reddant eis per comandam ipsorum quatuor qui supra scripti sunt. Et ego Solosten et Guilelmus de Puialt et uxor mea et filius meus mandamus chastellanis qui ipsum castrum tenuerint, ut omni tempore ipsa observent et fideliter adimpleant et in hominaticum quod chanonicis fecerint, sicut scriptum est, mittant. Convenimus nos quoque quatuor iam dicti, per nos et per nostram potestatem, quod nullam faciamus in hominibus ipsius castri forciam nec toltam neque achapte neque pignora[2] ibi accipiamus sine consilio ipsius prepositi, neque guerram de eo faciamus, nisi propter perditionem nostris proprii honoris; quod simili modo a nostris successoribus custodiri mandamus. Adhuc etiam convenimus quod nos ipsos chastellanos distringamus si de directis Sancte Marie aliquid aliquid abstulerint vel peioramentum fecerint, quousque malefacta eos redirigere cogamus. Iterum mandamus iam dictis castellanis quod si nos vel quispiam nostrorum successorum aliquid de his omnibus infregerit vel iniuste aliquam iniuriam chanonicis intulerit et in brevi tempore redirectum non fuerit, tam longe ipsi castellani adtendant cum ipso castro Sancte Marie donec noc querimoniam redirigamus. Insuper iam dictis castellanis mandamus quod non faciant hominaticum nec donent potestatem de illo castro filiis aut nepotibus nec successoribus nostris quibus illud castrum dubitaverimus donec cum sacramento et hominatico per prepositum ecclesia

Sancte Marie ipsum castrum accipiant sine lucro de ullo avere. Et ipsis castellanis qui sunt vel in antea erunt mandamus ut faciant hominaticum preposito Celsonensi, ut hec omnia prescripta fideliter observent et fiduciam in eis sine dubio possit habere. Et ego Guilelmus de Puialt et filius meus convenimus Sancte Marie Celsone, per nos et per nostram posteritatem, ut adiuvemus chanonicos eius ad tenere et ad defendere castrum de Malgrad contra cunctos homines vel feminas per bonam fidem, sine malo ingenio. Similique modo convenimus eisdem canonicis ut adiuvemus eos tenere et defendere omnem alium honorem Sancte Marie contra cunctos homines vel feminas, exceptis hos quorum solidi sumus.

Actum est hoc .XVI. kalendas decembris, anno .M.C.XXX.VIII. Incarnacionis Christi. Sig+num Gauzberti prepositi. Sig+num Petri prioris. Sig+num Bernardi de Ioval. Sig+num Solosten. Sig+num Guilelmi de Puialt. Sig+num Lorete, uxoris eius. Sig+num Guilelmi, filii eorum. Nos hoc scribi iussimus et manibus nostris firmamus et ut testes confirment mandamus. Sig+num Bernardi Arnalli de Castronovo. Sig+num Bermundi de Muntpao. Sig+num Bernardi de Timor.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Segueix, ratllat,* consilio tocius conventus. 2. *Segueix, ratllat*, sine.

282

1139, maig, 13

Ferrer i la seva muller Saurina donen a Santa Maria de Solsona les esglésies del castell de l'Aguda i diversos masos a Vicfred i altres llocs, i també l'església de Vallferosa.

ADS. Cartoral I, doc. 296, f. 97r-97v.

In Dei omnipotentis nomine. Ego Ferrarius et coniux mea Saurina donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice. Per hanc scripturam donacionis nostre donamus aliquid de nostra honore, videlicet ecclesias castello Acute quas modo ibi sunt vel in antea erunt, cum decimis et primiciis et oblacionibus cunctis, tam vivorum quam defunctorum, et cum omnia que modo habent vel in antea habuerint, ut habeat et possideat Sancta Maria Celsone et canonicis eiusdem loci omni tempore. Et adiungimus ad hunc donum mansum de Cudalbera, qui fuit de Arnal Guilelm et de Mir Guilelm, et mansum de Ciresola, qui fuit de Ar-

nall Bonifilii, et mansum de Ramon Pere de Bechfred, et mansum de Bernard Guitard de Castelnou, et ecclesiam Sancti Petri de Vallisfraose, cum omnibus aliis ecclesiis que modo habent vel in antea habebunt, et mansum de Bernard Mir cum suis pertinenciis. Hec omnia supra scripta, videlicet ecclesias et mansos, damus atque evacuamus Deo et Sancte Marie et canonicis eiusdem loci, omnia que ibi habemus vel habere debemus, as suum proprium alaudem, sine ulla reservatione. Sane si nos donatores aut ullus homo vel femina, quis contra hanc cartam venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vendicare, sed in quadruplum eam componat; et in antea ista karta firma et stabilis permaneat modo vel omnique tempore.

Acta ista carta .III. idus mai, anno ab Incarnacionis Domini nostri Ihesu Christi .Mº.Cº.XXXº. nono. Sig+num Ferrarius. Sig+num Saurina. Nos qui hanc cartam donacionis fecimus scribe et ad testes firmare rogavimus. Sig+num Petri Gissone. Sig+num Petri Segui. Sig+num Guilelmi Raimundi, capellani Acute. Sig+num Guadalli Bernardi. Isti sunt testes. Sig+num Guilelmi Net.

Arnallus presbiter, qui hoc scripsit rogatus die et anno notatus quo (*signe*) supra.

283

1139, agost, 11

Pere Ramon de Pinell dóna a Santa Maria de Solsona una quadra a l'extrem de la marca del comtat d'Urgell, a ponent de l'Ametlla (de Montsec), que abasta fins el Segre, així com un mas al terme del castell de Pinell. També dóna les esglésies del terme de Pinell i de Miravé. Ho fa per obtenir el perdó dels seus pecats.

ADS. Perg. 610; 445 ∞ 156 mm.

Sicut in divinis scripturis legitur, elemosinam a morte liberat animam, et data elemosina dicitur alibi dimittit peccata q(...)(...) (Rai)mundus[1] Petri fecimus cartam Deo sancteque sue Genitrici cuius ecclesia constructa est infra terminos castri Celsone de ipsa qua(dra) (...)[2] proienitoribus nostris et per donacionem Urgellensis comitis. Est autem predicta quadra in comitatu Urgellitano, in finibus marchiarum, in ter(mino) (...) (afron)tat[3] a parte orientis in terminis de Amenla, et de meridie pervadit usque in flumen Sicoris, de occiduo terminatur in ipsa quadra de (...), (a parte vero cir)cii[4] in terminis de Cerviano. Quantum predicte affrontaciones includunt et isti termini circumeunt[5] donamus Deo et Sancte Marie Celsone

(...)[6] cum sine ulla reservacione. Iterum damus et in presenti potestati Sancte Marie Celsone tradimus unum mansum in terminis castri Pinelli, in locum quem (...)[7] cuisdam hominis Guilelmi Arnalli et filii eius Arnalli; et est collateralis de ipso manso de Bochett. Damus autem mansum istum Sancte Marie, quantum (ibi habemus vel ha)bere[8] debemus, cum serviciis, districtis et mandamentis, cum precariis, forcis et[9] toltis, cum ingressibus et regressibus, pascuis, silvis et garricis, cacis et aqua(...) (...) (termi)nis[10] castri Pinelli; et ut brevius concludam, sicut melius dare possumus Deo et Sancte Marie Celsone ipsum mansum cum omnibus suis pertinentiis damus ad habendum (vel ad possiden)dum[11] omni tempore. Super hec omnia concedimus Sancte Marie omnes ecclesias castri Pinelli et ecclesias castri Mirave, que ibi modo sunt vel in antea erunt, cum stabilimento illorum (clericorum) (...)[12] ne nos nec posteritas nostra in ecclesiis ipsis vel in clericis ipsarum ecclesiarum vel in possessionibus earum, aliquam iniuriam faciamus in morte nec in vita ipsorum (clericorum)[13]. Insuper etiam, omnia que Sancta Maria hodie habet vel habere debet interminis castri Pinelli vel Mirave, sive in domibus, sive in alaudiis vel vineis, cultis vel heremis, volumus et concedimus ut habeat Sancta Maria franca et legitima, et nos nec aliquis nostre posteritatis in eis aliquem usum violenter querant vel iniuriam inferre presumant. Siquis contra istam cartam ad inquietandum vel disrumpendum venerit quod inquietare temptaverit componat in duplo cum incremento tocius melioracionis.

Actum est hoc .III. idus augusti, anno .M.C°.XXX.VIIII. Incarnacionis Christi. Sig+num Petri Raimundi de Pinel. Sig+num Raimundi Petri, filius eius, qui hoc scribi iussimus et testibus ut confirment mandavimus. Sig+num Sancie, uxoris Petri Raimundi. Sig+num Agnetis, uxoris Raimundi Petri. Sig+num Bernardi Arnalli de Anglerola. Sig+num Bernardi Mironis de Castelnou. Sig+num Ramon de Planedes. Sig+num Guilelm de Lavals. Sig+num Guilelmi Raimundi, capellani de Aguda. Sig+num Guilelmi Bernardi canonici (*signe*). Sig+num Bernardus sacer (*signe*).

Gerallus, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

1. *Esborrat i trencat*. 2. *Esborrat i trencat*. 3. *Esborrat i trencat*. 4. *Esborrat i trencat*. 5. *Segueix, ratllada, una paraula il·legible*. 6. *Trencat*. 7. *Trencat*. 8. *Trencat*. 9. *Segueix, repetit, et*. 10. *Esborrat i trencat*. 11. *Trencat*. 12. *Trencat*. 13. *Esborrat. Lectura dubtosa.*

FUNDACIÓ NOGUERA

284

1139, desembre, 19

Guillem Ramon ven a Santa Maria de Solsona el feu que té a la Cardosa per la mateixa canònica. Ha rebut del prepòsit Gauspert tres morabatins en or.

ADS. Perg. 611; 172 ∞ 158 mm.
ADS. Cartulari I, doc. 150.

In Dei nomine. Ego Guilelmus Raimundi vindo atque evacuo Sancte Marie Celsone et eius canonicis ipsum fevum que abui in ipsa Cardosa per Sancte Marie iam dicte et suis cannonicis. Hoc est quartam partem de omnia que ibi abebat Bernardus Bonefilii ab integrum; sic vindo et evacuo ad iam dictum locum et in manu Iaucperto preposito, sine ulla resservacione, ad suum proprium alaudem et ad sua volumptas faciendi, per mea bona volumptate. Et sic de meo iure trado in dominio et potestate iam dictum locum; et recepi precium placibile de suo avere de iam dicto Iaucperto preposito .III. morabitinos in auro; et est maniphestum. Quod si ego vinditor aut ullus homo vel femina qui contra hanc cartam vindicionis venerit pro inrumpendum vel confringendum in quadruplum componat iam dictum locum.

Actum est hoc .Xº IIIIº. kalendas ianuarii, in anno .Mº.Cº.XXXº.VIIIIº. ab Incarnacione Domini nostri Ihesu Christi. Sig+num Guilelmus Raimundi, qui hoc mandavi scribere et firmare et cum manu mea firmavi. Sig+num Arnallus, miles de Rubiol. Sig+num Arnallus, sacerdos de Malgrad. Sig+num Millor. Sig+num Bataler. Sig+num Bermon.

Arnallus presbiter rogatus scripsi sub prephato (*signe*) die et anno.

285

1140, març, 23

Guifred i la seva muller Ermessenda, llur fill Guillem i la seva muller Guilleuma venen a Santa Maria de Solsona una vinya situada en el Cos del terme del castell de Solsona, prop del riu Negre. El preu de venda és de nou sous en diners de Barcelona.

ADS. Cartoral I, doc. 206, f. 77r.

In nomine Domini. Ego Guifredus et coniux mea Ermessendis et filius meus Guilelmus et coniux mea Guilelma simul in unum

vinditores sumus Sancte Marie Celsone eiusque Canonice. Per hanc scripturam vindicionis nosstre vindimus ei unam vineam que est ad ipso Cosso, que nobis advenit per plantionem, seu per omnes voces; et est ipsa vinea in comitatu Urgelli, vel infra terminos castri Celsone in iamdicto loco, ad ipso Cosso. Habet autem affrontationis hec vinea a parte orientis in rivo Nigro, de alia parte in alaudio de nos vinditores, de tercia in vinea Bernardi Echardi, de .IIIIª. in vinea de Petro de Pug Salico. Quantum inter stas affrontaciones includunt sic vindimus iamdicte ecclesie Sancte Marie vel eius canonicis. Et accipimus a Guilelmo Bernardo solidos .VIIII. denariorum Barchinone; de nostro iure tradimus in dominium et potestatem Sancte Marie iam dicte vel eius Canonice; quicquid ibi habere debemus vel habemus, totum ab integrum. Sane si nos vinditores aut ullus homo vel femina qui contra hanc cartam venerit aut inquietare voluerit, non hoc valeat quod requirit, set componat in triplo.

Actum est hoc .X. kalendas aprilis, anno .M.C.XXX.VIIII. Incarnationis Christi. Sig+num Guifredis. Sig+num Ermesendis. Sig+num Guilelmi. Sig+num Guilelme, eius coniugis. Nos qui hanc cartam mandavimus scribere et propriis manibus firmavimus testibusque firmare iussimus. Sig+num Guilelmi Suniarii. Sig+num Bernardi Isovardi. Sig+num Petri Petri.

Arnallus canonicus, qui hoc scripsit (*signe*) die et anno quo supra.

286

1140, abril, 20

Guillem, la seva esposa Sicarda i els seus fills Pere i Arnau venen a Mir i a Guilla un dels molins que tenen a Alçalicambes, prop dels molins comtals i de l'alou de Santa Maria de Solsona i de la coma de Gualter. En cobren tretze sous en coses que ho valen.

ADS. Perg. 615; 280 ∞ 143 mm.

In Dei nomine. Ego Guillem et coniux mea Sichards et filiis meis Pere et Arnald nos simul in unum vinditores sumus vobis entore nostro Mir et ad coniux tua Guilla et ad posterita vestra. Per hanc scriptura vindicionis vindimus vobis nostrum directum totum que abemus aput vos in uno molino et cunctis suis pertinenciis qui ad ipso mollendini pertinet. Et est ipsum hec omnia in chomitatum Urgellensi, infra terminos de Ollius, in locum nominatum Adcalli-

cambes. Habet afrontacionis de parte orientis in molendinis chomitales, et de meridie in alaudio de Sancte Marie Celsone, et occiduo in mollendinis qui fuerunt de Guillem Compang, de quarta vero parte in choma de Guadter. Quantum inter istas afrontaciones includunt et isti termini ambiunt sic vindimus vobis ipsum nostrum directum de uno mollendino aput suis chaput aquis et suis aqualis et suis discursionibus aquarum et cum suas petras, mobiles vel inmobilis, et cum cunctis ferramentis qui ad eum mollendini pertinet, et meum directum totum ubi ullam rem abere debeo ad vestrum proprium allaudem et ad facere vestra voluntate; et est in precio placibile solidos .XIII. in rem valentem; et est manifestum. Siquis homo vel femina quis contra hanc ista carta inquietare voluerit, non hoc valeat vindicare, sed componat vobis in duplo aut componere faciatis. Et in antea ista carta firma stet omnique tempore et non sit disrupta.

Facta ista carta .XII^{mo}. kallendas madii, anno ab Incarnacione Domini .M.CXXXX.

Sig+num Guillem. Sig+num Sichards. Sig+num Pere. Sig+num Arnald. Nos insimul ista carta mandavimus scribere et manibus nostris firmavimus et testes firmare fecimus. Sig+num Pere Mir. Sig+num Pere Guillabert. Sig+num Pere Marti. Isti sunt testes, visores et auditores.

Petrus sacer, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) inpressit.

287

1140, juliol, 3

Ramon Arnau de Joval, canonge de Solsona, es dóna a Santa Maria de Solsona, amb gran part dels seus béns, que té al terme del castell d'Avellà, al lloc anomenat Codony, la seva condamina de la vall d'Alfedi (Vallfogona de Riucorb), l'església de Riu-roig, la casa Bajona de Joval, la vinya de la serra i altres masos a Riner, Hortoneda, Solsona, Tudela i Lledonosa, i deixa alguna possessió a un nebot seu.

ADS. Perg. 616; 513 ∞ 168 mm.
SANS, J. M., *Col·lecció Diplomàtica de la Casa del Temple de Barberà,* doc. 32.

In Christi nomine. Ego Raimundus Arnalli de Ioval, canonicus Sancte Marie Celsone, trado me ipsum ecclesie iam dicte Sancte Marie, cum omnibus meis alaudiis vel hereditatibus que dimisit michi pater meus in diversis locis. Et facio hanc cartam donationis

Deo et ecclesie supra dicte Sancte Marie sueque Canonice; ut indulgentiam omnium peccatorum meorum a Domino merear accipere. In primis dono suprascripte ecclesie in terminis castri Avellani vel in eius villa, sive in illo loco quod nuncupant Codong, terciam partem ex omnibus alaudiis quem ibi habemus vel habere debemus, quod dimisit michi pater meus. Sicilicet terras cultas vel heremas, domos, arbores, pomiferas vel inpomiferas, cum omnibus affrontationibus eorum que ad iam dicta alaudia pertinent, sive cum exiis vel regressiis suis. Et de ipsa condamina de Valle d'Alfez, similiter dono terciam partem cum omnibus pertinenciis et exiis et regressis suis. Et de ipsa comparacione quam fecimus ego et frater meus Berengarius de filiis Bernardi Onofredi, similiter dono Sancte Marie ipsam meam medietatem, cum quarta parte ex una domo que est in villa de Avellano. Addo etiam huic dono medietatem de meis ecclesiis quos pater meus habuit in parrochia Sancti Petri Rivi Rubii, cum medietate ipsius insule que est ante Sancti Petrum Rivi Rubii. Et in terminis castri Ioval, similiter dono medietatem unius mansi quem vocant Baiona cum suis pertinenciis et serviciis. Et de ipso manso quem vocant Ripol aliam medietatem cum suis pertinenciis et serviciis, sive cum medietate ex uno parilio de gallinis qui ad ipsum mansum pertinet. Aliam vero medietatem ex ipsis mansis quam teneo in pignore ex fratre meo Berengario et morabetinos .VIII^to^. in auro, sic teneat Sancta Maria. Et quando ipse Berengarius reddiderit .VIII^to^. morabetinos in auro Sancte Marie, recuperet ipsam medietatem de supra dictis mansis et serviciis. Dono adhuc eidem Sancte Marie medietatem vinee que est ad ipsa serram, quam dimisit michi mater mea, simul cum medietate de ipsis ferragenals et de aliis alaudiis que ad ipsam comparacionem pertinent, que tenet Guilelmus Guifredi per me. Adiungo iterum huic dono medietatem ex uno manso Raimundi Goaldi de Ortoregs, cum medietate ex omnibus serviciis, que inde exierint; et in Villalonga ipsam hostalitatem, cum ipsa tascha, que tenet Guilelmus Ramundi per me, cum omnibus aliis serviciis. Et medietatem de alia hostalitate, cum ipsa tascha, quam tenent Alaidis, Berengaria et Ramundus Gozaldi per me, cum aliis totis serviciis; et medietatem ex ipsa vinea que est ad Montem Pesat, simul cum alaudiis que circa vineam sunt; et ipsum ferragenal, qui est ad ipsam casam de Guilelmo Ramundi vel de Iospert. Et in rivo Nigro, in loco quem vocant ad ipsas Trilas, peciam unam alaudii que est iuxta alaudium Sancte Marie. Similique modo dono meam hereditatem quam habeo vel habere debeo in Tutela et in Ledonosa, scilicet terras et vineas et casas et ortos;

in tali racione ut habeat in vita sua unus de nepotibus meis, si cui ego dubitavero ut michi melius serviat. Post obitum vero illius revertantur omnia nuper dicta Sancte Marie. Sicut superius scriptum est trado ego in dominio et potestate Sancte Marie Celsone vel eius Canonice habendum omni tempore. Et ista omnia supradicta concedo atque trado pro omnibus peccatis meis. Et quicumque hanc elemosinam abstrahere voluerit, omnibus peccatis meis fiat semper obnoxius.

Actum est hoc .V. nonas iulii, anno .M.C.XL. Incarnationis Christi. Sig+num Raimundi Arnalli, qui hoc scribi mandavi et firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Porcelli. Sig+num Petri de Soler. Sig+num Arnalli de Valizeles. Sig+num Eimericis de Solsona.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

288

1140, setembre, 22

Berenguer de Santalinya, pel mal que ha fet contra Santa Maria en el castell de Gerb, i pels seus pecats i els dels seus pares, dóna a Santa Maria de Solsona un mas a Santa Linya. Deixa també en mans del prepòsit Gauspert la provisió del clergue que hagi de tenir cura de la seva església.

ADS. Perg. 617; 220 ∞ 138 mm.
ADS. Cartoral I, doc. 95.

Sciatur cunctis audientibus et videntibus quod ego Berengarius Sancte Lizinie donator sum Deo et Beate Marie Selsonenssis et Gausperto preposito omnibusque canonicis ibi manentibus, propter malum quod egi contra Sanctam Mariam et quia equitavi ad kastrum de Ierb et propter malum hoc quod feci adversus Sanctam Mariam; ut Deus michi dimitat ipsum malum et alia omnia peccata meat et in remissione peccatorum omniumque parentorum meorum, dono unum caput mansum in opido Sancte Lizinie, sicut ego hodie abeo vel abere debeo, per cuncta secula, cum ipsis serviciis et decimis ex quantum possidet homo vel possidere debet prenominatum est ipso caput manso Pere Bernard. Hoc donitum dono et ego prescriptus cum districtis vel mandamentis, sicut ego abeo vel abere debeo, ad omnem volumptatem Sancte Marie et canonici eiusdem loci. Iterum ego Berengarius difinio et solvo ipsum staqamentum clerici Sancte Lizinie, ut ego non demandem neque demandare non

faciam ullum staqamentum clerico eiusdem loci, propter nullam tenenciam de ipsa ecclesia quod teneat ipso clerico per omnibus seculis. Hanc donacionem et istam difinicionem dono ego Berengarius ut teneam et atendam in manu Gausperti prepositi ego et posteritas mea per cuncta secula. Et si aliquis ex propinquis meis filium vel filiam, sive parentum meorum, hoc infringere voluerit Domino Deo et Sancte Marie et canonicis eius vindictam et iusticiam sive directum quod ego debuero facere, faciant illi, et insuper iusticiam et iudicium rectum abeant in perpetuum. Et est manifestum. Quod si ego donator atque diffinitor aut aliquis homo vel femina, vili vel nobili persona, qui contra hoc scriptum venerit pro inrumpendum, non possit hoc vindicare, et in quadruplum componat et cum Iuda Scarioth in infernum porcionem accipiat. Et in antea ista carta firma et immobilis permaneat modo vel omnique tempore et non sit disrupta.

Actum est hoc .X°. kalendas octobris, anno .M°.C°.XL°. ab Incarnacione Domini post millesimum. Sig+num Ego Berengarius, qui hoc scriptum donacionis mandavi scribere et testes firmare rogavi. Sig+num Ermessen, uxor eius[1]. Sig+num Arnallus, frater eius. Sig+num Raimundus, frater eius. Sig+num Gomballus de Sancta Lizinia. Sig+num Bernard Guiribert. Sig+num Ferret.

Guiribertus sacer rogatus scripsit sub die et anno (*signe*) quo supra.

1. uxor eius *interlineat*.

289

1140, octubre, 22

Pere Bertran deixa a Santa Maria de Solsona el que li va deixar en testament la seva mare, a la Serra d'Oliana. Ho fa per salvar la seva ànima, la de la seva mare i les dels seus parents.

ADS. Perg. 618; 356 ∞ 108 mm.

In nomine Domini. Ego Petrus Bertrandi dono Deo et Sancte Marie Celsone et eius Chanonice omnes meos directos quos habeo vel habere debeo in Uliana ad ipsam Serram. Et adveniunt michi ista ex parte matris mee. Sicut mater mea dimisit hec michi in suo testamento sic dimitto ego omnia que in predicto termino et loco habeo vel habere debeo iam dicte Sancte Marie, pro anima mea et pro anima matris mee et omnium parentum meorum. Siquis forte hanc cartam donacionis inquietare voluerit, nequeat perficere, sed

in dupplo componat cum sua melioratione; et in antea ista carta firma sit.

Actum est hoc .XI. kalendas novembris, anno .IIII. Ludovici regis iunioris. Sig+num Petri Bertrandi, qui hoc scribere mandavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Raimundi Bertrandi. Sig+num Berengarii Arnalli. Sig+num Bernardi Arnalli.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

290

(1140, novembre, 2?)

Berenguer Arnau i Ermessenda donen el seu fill Guillem a l'església de Solsona per a seguir la regla de sant Agustí. Hi posen, per dot i herència seva, unes finques a Vilallonga i el mas de Bajona, situats en els termes de Joval i d'Olius. Algun dels béns només serà de l'església de Solsona després de la mort de Berenguer Arnau.

ADS. Perg. 613; 357 ∞ 110 mm.

In nomine Domini. Ego Berengarius Arnaldus (et)[1] uxor mea Ermessendis per hanc scr(iptur)am[2] donationis nostre donamus (...) (Domi)nus[3] Deo et Sancte Marie Celsone filium meum Guilelmum, ut vivat ibi regulariter secundum regulam beati Augustini (omni)bus[4] diebus vite sue. Et cum illo donamus p(redic)te[5] Sancte Marie universum nostrum (...)[6] quem habemus vel habere debemus infra terminos Celsone, in Villalonga et ad ipsas Trilolas. Donamus (...)[7] eidem Sancte Marie nostrum mansum cum suis pertinentiis quem tenet Raimundus Gazalli, sicut (...)[8] habemus et habere debemus; et nostrum mansum de Baiona, sicut melius habemus et abere debemus, et ut largius comprehendamus, quicquid habemus infra terminos de Ioval et de Olius[9] donamus Sancte Marie Celsone cum filio nostro Guilelmo, sicut superius scriptum est, cum omnibus usuaticis et serviciis et aempramentis quem hibi habemus vel quocumque modo habere debemus. Et hec omnia damus filio nostro Guilelmo per hereditatem suam; tali racione quod ipse nichil aliud petat in aviatico matris sue. Et ego Berengarius retineo mihi in vita mea supra dictum mansum de Raimundo Gazalli. Post obitum vero meum redeat mansus iste Sancte Marie[10] Celsone cum suis pertinentiis, sicut superius scriptum est.

Actum est hoc .IIII. nonas novembris, annos .(IV).[11] regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Berengarii Arnalli. Sig+num Ermessendis, uxoris eius. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Arnalli de Ioval. Sig+num Petri Guilelmi. Sig+num Arnalli de (...)[12]. Sig+num Arnalli, filii Berengarii et Ermessendis. Sig+num (...)[13]. Sig+num Raimundi, qui hoc laudant et firmant.

Et conveniunt canonici quod si predicti Guilelmis obierit prius quam ad diachonatus ordinem atingeret, fratrem eius Petrum clericus fuerit in loco (...)[14].

Gerallus, qui hoc scripsit et hoc signum (...)[14] impressit.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Esborrat i trencat*. 4. *Trencat*. 5. *Trencat*. 6. *Trencat*. 7. *Esborrat*. 8. *Trencat*. 9. et de Olius *interlineat*. 10. Marie *interlineat*. 11. *Esborrat*. *Lectura dubtosa*. 12. *Esborrat*. 13. *Esborrat*. 14. *Esborrat*.

291

1141, març, 25

Concòrdia feta entre l'abat de Ripoll, Pere, i el paborde de Solsona, Gauspert, sobre unes possessions discutides. L'abat de Ripoll cedeix a l'església de Solsona les possessions de la Roqueta i de Madrona. El paborde cedeix al monestir de Ripoll el mas de Sant Tirs. També acorden repartir-se el mas de Bellarà.

ADS. Perg. 614; 176 ∞ 152 mm. Carta partida per ABC.

Pateat cunctis hanc scripturam audientibus quoniam domnus Petrus, Rivipollensis cenobii abbas, et fratres eius conquesti sunt de Celsonensi preposito et eius chanonicis super quasdam possessiones que sibi ab eis iniuste videbantur auferri; videlicet in Rocheta et in Madrona et in Belerano. Et contra ipsi conquerebantur eis mansum Sancti Tirsi. Pro quibus omnibus placita multa inter se conduxerunt; et ad ultimum, propter pacis karitatisque custodiam, amicabilem concordiam de his omnibus consilio multorum bonorum hominum inter se fecerunt, ita ut hic scriptum invenitur. Rivipollensis abbas et sui dimiserunt ecclesie Celsonensi ac diffinierunt prefatas possessiones de Rocheta que fuerunt de Arloino et de Arribato, et possessiones de Madrona que fuerunt de Fruge presbitero. Similiter Celsonensis prepositus et chanonici eiusdem loci diffinierunt ac dimiserunt Rivipollensi cenobio mansum prefatum Sancti Tirsi, cum suis pertinenciis. Mansum vero de Belerano, in quo Rivipollensis ecclesia quasdam habebat possessiones, diffinitum est ut in simul

in comune reduceretur ipsumque mansum cum omnibus suis pertinenciis ubicumque invente fuerint ab utraque ecclesia iure perpetuo per medium habeatur et possideatur.

Actum est hoc .VIII. kalendas aprilis, anno .IIII. regni Ludovici regis iunioris. Petrus abba +. Sig+num Gauspertit prepositi, qui hanc diffinitionem (scribi manda)mus[1] et firmamus et testes ut firment rogamus. Sig+num Gauzfredi (...)us[2]. Sig+num Petri prioris. Sig+num Geralli. Sig+num Guilelmi Bernardi. Sig+num Petri Otonis.

Bernardi Petri iudex +.

Rudulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*.

292

1141, abril, 26

Sança fa testament i nomena marmessors Ponç de Cervera, Ramon Hug de Rubinat i Ramon Guillem d'Òdena, marit seu. Tenia béns a Vallfogona, a Sant Pere dels Arquells, a Ferran i altres llocs. Fa llegats a Santa Maria de Solsona, a altres esglésies, al seu marit i als seus parents.

ADS. Perg. 619; 413 ∞ 131 mm. Còpia contemporània.
SANS, J. M., obra citada, doc. 34.

Quoniam legalis condicionis devitum nemo valet evadere mortalitatem. Idcirco in Dei nomine. Ego Sancia femina iacceo in egritudine et timeo mortis, (...)[1] spero in (...)[2] Dei et facio hunc meum testamentum d(...)[3] omnem meum honorem sive mobilium et inmobilium. Eligo namque manumissores facultarum mearum; id sunt, Poncius de Cervera, meum seniorem, et Raimundo Ugoni de Rabinado, scilicet Raimundo Guilelmi, virum meum. Quibus precipio ut si mors michi evenerit antequam aliud testamentum faciam, licentiam habeatis quomodo hic videritis, ut ita faciatis. In primis concedo Domino Deo et Sancte Marie Solsona meum corpus cum ipsa tercia parte de meum dominicum quas habeo in Valle Facunda, terras et vineas et unum molendinum pro anima mea; et dimitto terciam partem de pane et vino de Valle Facunda, de iam dictum dominicum meum inter opera Sancte Marie qui ibi est et Sancti Petri Arcellis similiter. Relinquo namque a Sancto Petro de Avela ipsa terciam partem de pane et vino de meum dominicum quem ibi habeo pro anima mea. Dimitto namque ad Sancte Marie de Rabinad et suos clericos terciam partem de pane et vino de ipsum

dominicum quem ibi habeo cum viro meo, pro anima mea; et inter opera Sancti Petri Otina et suos clericos ipsam terciam partem pane et de vino de dominicum quem ibi habemus similiter et dominicum de Pontons pro anima mea. Et ad Sancte Marie de Castro Fulito tercia parte de terris et vineis de meum dominicum quem habeo in castro Ferran pro anima mea, et de pane et vino similiter. Exceptus hoc quod supra scriptum est, relinquo omnem meum honorem quem habeo vel habere debeo in cunctis locis a Ramundo Guilelmi, virum meum, ut teneat et possideat in vita sua sine lite. Post obitum vero eius remaneat ad Arsenda, soror mea, et post suum obitum remaneat filii sui.

Quod est actum ad .VI. kalendas may, anno .IIII. regnante Ludovico regis iunioris. Sig+num Sancia, qui hoc testamentum facio et firmo et testes firmare rogo. Sig+num Poncius de Cervera. Sig+num Raimundo Ug de Rabinad. Sig+num Raimundi Guilelmi de Otina. Sig+num Arnallo, nepotum eius. Sig+num Bernardo de Guardia.

Radulfus, qui hoc traslatavit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Esborrat i trencat.* 2. *Esborrat.* 3. *Esborrat.*

293

1141, agost, 3

Berenguer Guillem, la seva muller Ponça, el seu fill Pere de Queralt i altres donen a Santa Maria de Solsona la seva església fundada a Santa Coloma. La canònica se'n podrà servir, salva la reverència a la Seu de Vic.

ADS. Perg. 621; 310 ∞ 182 mm.
ADS. Cartulari I, doc. 15.

In nomine Domini. Ego Berengarius Guilelmi et uxor mea nomine Poncia et filius noster Petrus de Cheraldt, et Petrus de Banneres et Bernardus Raimundi viccarius et Berengarius castellanus, nos omnes donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone ecclesiam nostram que est fundata in castro Sancte Columbe, in honore Beate Martiris eidem Columbe. Sic donamus ipsam ecclesiam cum decimis et primiciis et oblationibus cunctis tam vivorum quam defunctorum, et cum alaudiis que ex franchitate boni homines eidem ecclesie dederunt, preter alaudia fevalia que nostri homines ibi relinquerunt aut relinquere voluerint sine (...)[1] consilio; alia omnia que modo habet vel in antea, Deo annuente, adquis(iverint)[2],

damus libenti animo et spontanea voluntate ipsa ecclesiam Sancte Columbe cum omnibus supradictis rebus ecclesie Sancte Marie Celsone et eius Cannonice, cum omni franchitate, ad abendum vel possidendum omni tempore iure perpetuo, salva reverentia Ausonensis Sedis. Sane si nos donatores aut ullus homo vel femina qui contra hanc cartam donationis venerit ad inrumpendum, non hoc valeat vindicare, sed in quadruplum componat cum sua melioratione; et in antea ista carta donationis firma permaneat modo vel omni tempore.

Acta ista carta donationis .III. nonas augusti, anno ab Incarnationis Christi .Cº.XLº.Iº. post millesimum. Sig+num Berengarius Guilelmi. Sig+num Poncie, uxoris eius. Sig+num Petri de Cheraldt. S(*signe*) Petri de Bagnariis. Sig+num Bernardi viccarii. Sig+num Berengarii castellani. Nos qui hanc cartam donationis mandavimus scribere et firmavimus et testibus subter notatis firmare mandavimus. Sig+num Guilelmi d'Agera. Sig+num Bertrandi Bo(nifilii)[3]. Sig+num Raimundi clerici. Sig+(num)[4] Pocullul. Sig+num Petri.

Raimundus chanonicus, qui hanc cartam scripsit et hoc sig (*signe*) num impressit.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*.

294

1141, desembre, 15

Ponç de Montjuïc i la seva muller Gia donen a Santa Maria de Solsona una peça de terra, situada en la parròquia de Sant Cristòfor de Lliçà, al lloc dit Pradell.

ADS. Cartoral I, doc. 75, f. 32v.

In Dei nomine. Ego Poncius de Monte Iudaico et coniux sua Gia nos simul donatores sumus Deo et Sancte Marie Celsone et eius Canonice. Per hanc scripturam donationis donamus ei unam petiam terre qui est in parrochia Sancti Christofori de Licano, inloco vocitato Pradel. Et habet affrontationes a parte orientis et a meridie in alaudio Petrus Arberti de Licano, ab occiduo in alaudio de ipsos heredes, a circii in torrente qui discurrit per tempus pluviarum. Advenit me Poncii hec omnia iam dicta per vocem uxoris mee, et ad me Gia per vocem patris mei. Et est ipsam peciam terre iam dicta alaudium meum francum; et abeat ei de ista ora in antea Sancte Marie Celsone, solidum, liberum. Siquis hoc donum disrumpere voluerit, nullo modo facere possit, set componat ad Sancte Marie

Celsone in vinculo predicta omnia in duplo; et hec scriptura modo et omni tempore firma.

Actum est hoc .XVIII. kalendas ianuarii, anno .V. regnante Ledoyci iunioris. Sig+num Poncii de Monte Iudaico. Sig+num Guia. Nos qui hunc donum fecimus et firmamus firmarique rogamus. Sig+num Arberti de Licano. Sig+num Petri Arberti. Sig+num Poncii, nepote suo. Sig+num Mironis Guitardi. Sig+num Petrus Guitardi.

Petrus Berengarii sacer, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

295

1142, juliol, 20

Arnau de Ponts, Ramon Arnau d'Almenara, Guillem Miró i Bernat Olla cedeixen a la canònica de Santa Maria de Solsona les primícies de Bellestar, mentre hi construeixi una església on s'hi puguin celebrar els divins oficis. Amb això esperen aconseguir la protecció de la Mare de Déu.

ADS. Perg. 622; 295 ∞ 118 mm.

In nomine Domini. Ego Arnallus de Pons cum consensu Raimundi Arnalli de Almenara et Guilelmi Mironis et Bernardi Olla, donamus Deo et Sancte Marie Celsone et eius chanonicis ipsas primicias de Belestar et de suis terminis, simul cum ecclesia que ibi, iuvante Deo, fundata fuerit, cum omnibus usibus et pertinentiis que ad ecclesiam pertinent, tam vivorum quam defunctorum. In tali conventu facimus hanc donationem ut quando ecclesia ibi facta fuerit, chanonici iam dicte Sancte Marie stabiliant ipsam ecclesiam tali modo quod homines ibi habitantes divinum possint percipere officium; et hoc donum facimus Deo et Sancte Marie prescripte propter remedium adnimarum nostrarum et parentum nostrorum, ut omnipotens Deus misericors et propicius sit nobis, et per intercessionem Genitricis sue beatissime Marie in necessitatibus nostris nobis succurrere dignetur.

Actum est hoc .XIII. kalendas augusti, anno .V. regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Arnalli de Pons. Sig+num Raimundi Arnalli de Almenara. Sig+num Guillelmi Mironis. Sig+num Bernardi Olla. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmamus et testestes (*sic*) ut firmarent rogavimus. Sig+num Arnalli Cortid. Sig+num Petri Pocolul. Sig+num Poncii Pelicer.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

FUNDACIÓ NOGUERA

296

1142, juliol, 25

Conveni entre Ponç de Cervera i el castlà de Riner, Pere de Riner, degut a unes queixes. Es féu en presència de Ponç Hug, canonge de Solsona, i de Josbert, prepòsit, de Ramon de Cardona, Arnau de Pallera, Arnau de Joval, Berenguer de Sentdomí, Pere de Sentdomí, Arnau de Santjust, Ramon Sesteró i altres. Ponç de Cervera cedeix en feu a Pere de Riner el castell i altres drets, les rendes i judicis. Es reserva dotze dominicatures, alguns censos i la meitat de la renda de la fàbrega i dels plets.

ADS. Perg. 625; 334 ∞ 270 mm.

Hic est conveniencia qui evacuacione inter Poncius de Cervarie senior et Petro de Riner, vicario et castlano de castro Riner, de illas querimonias et de illorum clamorum qui erant inter eos; venerunt ad bonam pacem et bonam concordiam de predicto castro et eius termini in presencia bonorum hominum, scilicet Pocius Ugoni, kanici (*sic*) Celsone, et Izocberto, preposito Celsone, et Raimundo de Cardona et Arnaldo de Palera et Arnaldo de Ioval et Berengario Sancti Domi et Petro de Sancti Domi et Arnaldo Sancti Iusti et Raimundo Sestero et alii plures, qui viderunt et audierunt et laudaverunt. Ita quod Petrus de Riner diffinit mortem fratri sui Arnaldi de Riner a Poncius de Ceria (*sic*), qui fuit facta in suo posse. Et dixerunt ita quod Petrus predictus fuisset homo ex predictus Poncius de Cervaria et fuisset fideles de cunctis suis directis ubi potuisset in omnibus locis, sicut homo debet esse senior. Et ego Poncius de Cervarie pro bona voluntate ipsum kastrum de Riner et eius termini reddo tibi ex predicto Petro per feu, exceptus quod reteneo, ipsas .XII. meas dominicaturas qui sunt in preddictum kastrum, qui sunt francos; et sunt prenominatos et illas meas dominicaturas que ego abeo ibi, scilicet alaudios et vineas; et sic retineo ipsos meos molendinos a dominico. Igitur reddo tibi et laudo Petro de Riner cuncte proienie tue ipsos tuos directos que abes et abere debes in predicto kastro et eius termini, scilicet tuas dominicaturas ubicumque fiant et totum decimum, ita quomodo tui antecessores acceperunt et abuerunt; et totos firmamentos ex cuncti abitatores de predicto castro et eius termini, ita ut nullus homo vel femina non firment directum nisi tibi et tuis, exceptus ipsos .XII. francs que reteneo, que non firment tibi directum si non tenebunt per te honorem. Et tenebit per te honorem et noluerit firmare rectum relinquant tibi. Igitur reddo tibi et laudo medietate ex cunctorum

placitum qui fiant in predicto kastro et eius termini, et de cucias atque intestationibus et de homicidiis et arsines et de cunctis aliis banas qui sunt in ista terra abeas medietate de omnia qui inde exiant. Et super totos abitatores de fevo de ipso castro faciant tibi unum tragi per unumquemque annum in illo loco ubi volueris unde possunt unum diem ambulare et alio venire. Igitur laudo et reddo tibi cunctos estabilimentos de fevo de predicto castro et eius termini, et si accipies avere tribuas mihi medietate et abeas medietate de totos ipsos lexivos ex predicto castro et eius termini usque fiant collocatos. Et placitens de ipsos fevo ex predicto castro placitent in tuo posse, et tu fac placitum ad tua volumptate ad bona fide et in cunctis locis de fevo iam dicto kastro, ut ego accipio perna nec homo pro me, abeas fogaces .II. et gallines .III. et migera .Iª. de vino venal, et alios locos[1] de fevo ubi ego non accipiam pernam; de alios sensos abeas tantum quod ego, et abeas cunctos alios usaticos ita ante tui antecessorum abuerunt et guarda predictum castrum et abeas totas las guaitas. Igitur reddo et laudo tibi illa frabica vel fabricas ex predicto castro, ita quod illus faber qui illa abet teneat per te. Et forte veniat nullam exidam tu estabilies illa vel illas cum consilio probi homines ex predicto castro. Et si accipie avere de hoc, dat mihi medietatem. Ita reddo tibi et laudo in ipso boscho ex predicto castro fusta ad opera tua, quantum opus abeas, et ligna, et teda quantum opus ardere, et per unamqemque biga, ex predicto bosch, una brachia ad sole, exceptus mea opera ut hoc no accipias, et unumquemque circulo, uno cubito ad sole, exceptus opera mea. Et tu fias forester de ipso bosch et custodias illo et abeas quartam partem de exitibus suis atque de venacione. Et si forte nemo (...)[2] abit aliquid in ipso bosch nisi perpetuo precepto, abeat tuo homo suum ferramento. Et firmet tibi directum de hoc abeas donat mihi medietatem. Et tu placitos ipsum placitum, hoc fiat firmum omnique ex utraque partes. Hec omnia predicta abeas cum Petro predicto et cuncte proienie tue omnique tempore; quod ego Poncius predictus aliquid nec proienie[3] mee tibi non infringat nullam rem in hoc predictum; ista siat super cunctas alias nostras convenientias qui sunt inter nos, sicut ibi est scribtum.

Actum est .VIII. kalendas augusti, anno Domini .M.C.XL.II.

Sig+num Poncius de Cervaria, qui hoc mando scribere et ad testes firmare rogavi et manu mea firmavi. Sig+num Iozperti prepositi. Sig+num Raimundi de Cardona. Sig+num Arnaldi de Palera. Sig+num Arnaldi de Ioval. Sig+num Petri de Sancti Domi. Sig+num Bernardi de Sancti Domi. Sig+num Arnaldi de Sancti Iusti.

Sig+num Raimundi Sestero. Sig+num Bernardi de Vila S(...)[4]. Sig+num Guilelmi Geraldi de Suud. Sig+num Petri Bernardi de Vila. Sig+num Petri Bernardi de Vilaro. Testes sumus huius rei. S Ramundus sacer, capellanus Rivo Nigro, scripsit die et anno quod (*signe*) supra.

Et dopnus Petrus Ugoni, qui hanc diffinicionem et pacem feci scribere, et laudo et firmo per magnum malum qui de hoc prescriptum fuit factum; quod siat firmum omni tempore.

Hanc cartam fiat comendata propter bona fide ad domum Sancte Marie Celsone, ita ut si forte surrexerit placitum inter nos de hoc suprascriptum, seniores ex iam dicto domo Sancte Marie demostrent nobis ad nostrum bene, et non liberent nobis set demostrent in placitos, (sed)[5] teneant illos ad nostrum bene.

1. locos, *interlineat*. 2. *Esborrat*. 3. *A continuació un espai en blanc*. 4. *Esborrat*. 5. *Trencat.*

297

1143, gener, 30

Guadall Aimeric, la seva muller Estefania, Berenguer Aimeric, la seva muller Maria, Arnau d'Isanta, la seva muller, Guillem Berenguer, Bernat d'Isanta i els seus germans donen una peça d'alou a Santa Maria de Torredenegó. Limita amb la seva terra i amb l'alou de Berenguer Ponç.

ADS. Perg. 627; 368 ∞ 194 mm.

In Dei nomine. Ego Guadallus Eimerici et uxor mea Estephania nomine et Berengarius Eimirici et uxor mea Maria et Arnallus Isante et uxor sua[1] et Guilelmus Berengarii et Bernadus Isante cum fratribus suis nos simul in unum donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie de Turre de Nego. Per hanc scripturam donacionis nostre donamus eidem Sancte Marie unam peciam alaudii que nobis advenit per parentorum aut per ullasque voces. Et est ipsum alaudium in comitatu Urgelli vel in termino de iam dicte Turre. Et affrontat de una parte in nos donatores, de aliis tribus partibus in alaudio Berengarii Poncii, qui fuit condam. Quantum infra istas affrontaciones includunt, sic donamus supra dicte ecclesie Sancte Marie ad suum proprium alaudium, francum et legitimum, pro animabus nostris et parentum nostrorum; et de nostro iure in eius tradimus dominio et potestate sine ulla reservacione. Sane si nos donatores aut aliquis homo vel femina qui contra hanc cartam donacionis venerit ad inrumpendum, non valeat vindicare, sed in

triplo companat (*sic*) cum sua melioracione. Et in antea ista carta firma permaneat.

Actum est hoc .III. kalendas februarii, anno .Iº.Cº.XLº.IIº. Incarnacionis Christi. Sig+num Berengarii Eimerici. Sig+num Marie, coniugis eius. Sig+num Guadalli Eimerici. Sig+num Stephanie uxoris eius. Sig+num Arnalli, filii eorum. Sig+num[2] uxoris eius.[3] Sig+num Guilelmi Berengarii. Sig+num Bernadi. Sig+num Arnalli diachoni. Sig+num Geralli. Nos qui hoc mandavimus scribere et propriis manibus firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Guilelmi Raimundi. Sig+num Petri. Sig+num Raimundi Guitardi de Palaot.

Raimundus subdiaconus, qui hoc scripsit et hoc sig(*signe*)num impressit die et anno quo supra.

1. *A continuació un espai en blanc.* 2. *A continuació un espai en blanc*. 3. *A continuació, ratllat,* Nos.

298

1143, maig, 13

Ponç Hug es dóna a Santa Maria de Solsona per seguir la regla de sant Agustí. D'acord amb la seva muller Beatriu i els seus fills, Ponç i Ramon, també dóna el mas Cúrria d'Ardèvol, un molí a Riner, prop de la ribera, la tercera part d'una dominicatura a Castellar i altres béns i drets feudals.

ADS. Perg. 630; 187 ∞ 242 mm.

Hoc est translatum: Universi quipe mortales sunt huius scilicet pericula quasi navis inter procellas maris laboraciones omni bona intentione prope tue salutis portum, Dei adiutorio, adquirere debent. Idcirco in Dei nomine. Ego Poncius Ugonis, repentine mortis pertimentes preteritus dum bono sensu ac sana exista memoria, trado et delibero me ipsum Domino Deo et Sancte Marie Celsone ut vivam ibi omnibus diebus vite mee, secundum regula beati Agustini. Qua propter dono ego Poncius Ugonis iam dicte Sancte Marie, cum consilio uxoris mee Beatricis et filiorum meorum Poncii scilicet et Raimundi, aliquantulum mei honoris, videlicet in castro Riunor molendinum unum in Cardonario, in nostro casale, subtus ecclesiam Sancte Marie de Ribera, in quo casale iam alium molendinum abet prenominata Sancta Maria Celsone. Similique modo donamus eidem Sancte Marie Celsone in castro Ardeval mansum unum quem vocant Curriam, qui fuit Bernardi Guilelmi

quem modo ibi habuit homo quidam nomine Bonet, quem damus ipsum mansum cum ingressibus et exitibus eius et cum omnibus suis pertinentis que ad eum mansum pertinent nec pertinere debent in omnibus locis, sicut nos melius habemus vel unquam habuimus, simul cum ipsa vinea quem ibi habemus. Damus iterum prefate Sancte Marie terciam partem nostre dominicature quam habemus in castri Avellani, de culto et eremo. Adimus etiam hunc dono in Baguda mansos duos ad alaudium proprium; unum sicilicet in quo habitat homo nomine Petrus de Coina, alium vero quem inhabitat homo Petrus Tordela de Quirz. Et damus mansos istos cum omnibus serviciis et usaticos quos nobis faciunt vel facere debent, cum hostes et placitos et districtos atque mandamentis et acaptis et cogociis et exorquiis et baiulis; et ut brevius comprehendam, damus hos mansos sine ulla reservatione, ut habeat eos Sancta Maria Celsone. Damus iterum prefate Sancte Marie omnem decimam de nostris dominicaturis de Riner et de (...)[1] et de Acuta iure perpetuo[2] ad suum proprium alaudium, francum et legitimum, iure perpetuo; insuper laudamus et concedimus omnia que nos vel predecessores nostri iam dedimus suprascripte Sancte Marie, scilicet ecclesias et mansos et alaudia et de hodierno die (in)[3] antea omnino difinimus quod nec fortiam nec alicui toltam amplius clericis vel laicis ibi morantibus faciamus nec alicui homini vel femine facere permitamus. Sicut superius scriptum est sic donamus nos prenominati omnia supra scripta predicte Sancte Marie et canonicis et nostro iure in eorum tradimus dominio et potestate ad suum proprium alodium, francum et legitimum, sine ulla retinentia. Et hoc donamus pro redemptione animarum nostre et parentum nostrorum ut Deus et Dominus noster Ihesus Christus intercessione beatissime Genitricis eius Marie nobis in presenti et in futuro seculo succurrere dignetur. Siquis vero homo vel femina ista carta donationis nostre inquietare voluerit, nequeat perficere, set in duplo componat cum sua melioratione. Et in antea ista carta firma sit.

Actum est hoc .III. idus may, anno Domini .VI. regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Poncii Ugonis. Sig+num Beatricis, uxoris eius. Sig+num Poncii de Cervera. Sig+num Raimundi de Cervera. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Ugonis de Pegera. Sig+num Arnaldi de Ioval. Sig+num Raimundi de Ioval. Sig+num Petri de Sala Lonc. Sig+num Petri de Riner. Sig+num Bernardi de Viver. Isti sunt testes visores et auditores. Adiungimus etiam huic dono ego Poncius Ugonis et filii mei Poncius et Raimundus unum nostrum ferraginalem quem

habemus in Cubeles, in quibus est mura predicti castri. Et advenit michi Poncio Ugonis per voces patris mei ac matris mee. Et isti mansi de Baguda faciunt censum per unumquemque annum unusquisque porcum .I. et pernas .II. et eminam .I. ordei et quartum et tascham.

Rudulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Paraula il·legible*. 2. *Tota aquesta frase interlineada*. 3. *Paraula omesa.*

299

1143, juny, 27

Guerau de Jorba dóna a Santa Maria de Solsona els drets que té sobre la capellania de Jorba.

ADS. Perg. 631; 225 ∞ 67 mm.

Sit notum omnibus hominibus cunctis viventibus quoniam ego Gerallus de Iorba dono Deo et Sancte Marie Solsone eiusque conventibus omnem meum directum quod abeo in ipsa capellania de Iorba sicut ego abeo vel teneo vel aliquis per me abuit vel tenuit. Sic dono Sancte Marie Solsone eiusque conventui ad suum proprium alaude, ut abeat et teneat hunc (*sic*) imperpetuum. Et siquis homo disrumpere voluerit, nullo modo valeat, sed supra dictum firmum permaneat, et ipse flama inferni senciat.

Actum est hoc .V. kalendas iulii, anno ab Incarnacione Domini .Mº.Cº.XLºIIIº. Sig+num Gerallus de Iorba, qui hoc scribere iussi et firmavi et testes firmare rogavi. Sig+num Raimundus de Pugalt. Sig+num Bernad d'Uluga. Sig+num Mir Guilelm Talo.

Petrus sacerdos rogatus scripsit, signum hoc (*signe*) impressit.

300

1143, agost, 15

Arnau Pere, la seva muller Guilla i la seva família donen a Santa Maria de Solsona la part del delme que els toca de la ribera del Sió i dels seus molins. Volen tenir la sepultura en la mateixa església de Solsona.

ADS. Perg. 632; 138 ∞ 249 mm.

In nomine Domini. Ego Arnallus Petri et uxor mea Guila et Guilelmus Berengarii, generis noster, cum uxore sua Maria et filius noster Arnallus et ego Bernardus Petri et uxor mea Ermengardis

et filius noster Bernardus, per hanc scripturam donationis nostre donamus Deo et Sancte Marie Celsone nostram partem ipsius decimi de molendinis quos iam fecimus vel in antea nos et posteritas nostra faciemus super flumen Sicoris, in ripa Cionis. Similique modo laudamus et concedimus illud donum quod comes Urgellensis fecit predicte Sancte Marie in supra scriptis molendinis. Donamus iterum eidem Sancte Marie nostra corpora sepelienda cum tanto de nostro mobile vel de nostro honore quantum Deus in cordibus nostris posuerit. Et hoc donum suprascriptum facimus ut habeat illud Sancta Maria Celsone et eius canonici, francum et legitimum et liberum sine ulla inquietudine, pro redemptione animarum nostrarum vel parentum nostrorum, ut omnipotens et misericors Deus et illius beatissima mater sancta Maria nobis in presenti et in futuro succurrere dignetur. Et ego Gauzpertus, Celsone prepositus, cum ceteris fratribus donamus et concedimus omnibus vobis supra scriptis firmitatem et societatem in omnibus nostris beneficiis in vita sive in morte. Siquis vero homo vel femina istam cartam inquietare voluerit, nequeat perficere, sed in duplo componat cum sua melioratione et in antea ista carta firma sit.

Actum est hoc .XVIII. kalendas setembris, anno .VII. regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Arnalli Petri. Sig+num Guile. Sig+num Guilelmo Berengarii. Sig+num Marie. Sig+num Arnalli. Sig+num Bernardi Petri. Sig+num Ermengardis. Sig+num Bernardi. Sig+num Gauzperti prepositi. Sig+num Petri prioris. Sig+num Guilelmi Martini sacriste. Sig+num Raimundi Sancti Iusti. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Ferriol. Sig+num Ugonis. Sig+num Petri Leuder.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

301

1143, setembre, 5

Testament de Bernat Arnau en què nomena almoiners Ramon Arnau d'Anglesola, Berenguer de Montoliu, Bernat Miró i Pere Seguí. Un cop donats vint morabatins al Temple, reparteix els seus béns mobles en deu parts iguals: una a Santa Maria de Solsona, on vol ser sebollit, deixa també un sarraí a Santa Maria de la Seu d'Urgell; a Sant Pere de Castellnou, a la fraterna de Sant Pere de la Curullada, al Sant Sepulcre, a la Milícia de Jerusalem, a l'Hospital de Jerusalem, dues parts més per a redimir captius

i dues més als bisbes d'Urgell i de Vic perquè li cantin misses. Els béns immobles els deixa als seus fills, família i a la canònica de Solsona. Tenia béns i feus a la Figuerosa, Balaguer, la Fuliola, Montpalau, Castelló, Miravé i Pinell.

ADS. Perg. 633; 263 ∞ 220 mm.
ADS. Perg. 634. Còpia contemporània.

In Dei eterni et Salvatoris nostri Ihesu Christi. Ego Bernardus Arnalli iaceo in egritudine et facio meum testamentum, timeo penas inferni et cupio pervenire ad gaudia paradisi, et iubeo atque discerno ut fiant helemosinarii mei, id sunt Ramon Arnall de Anglerola et Berengarii de Monte Oliu et Bernardus Mironi et Petrus Segui. Precor vos per Deum et sanctis suis ut si mors michi advenit ante quam alium testamentum faciam plenam potestatem habeatis apprehendere omne meum aver mobile et dare pro anima mea. In primis siant solutos nostros debitos in comune; et isti manumissores accipiant de meo mobile cavallos et mulos et aurum et argentum quem ad diem mortis mee habuero vel debitores michi debuerint, et medietate de pane et de vino tam de novo quam de alio anno primo veniente; hoc totum accipiant isti mei manumissores sicut hic scriptum invenerint. Et de hoc dimitto .XX. morabetinos Milicie Iherosolimitane; et de hoc quod remaserit faciant inde equales .X. partes. Primam partem relinquo Sancte Marie Celsone cum corpore meo ut ibi sepeliar et cum uno sarraceno quem ibi dimitto; Sancto Sepulcro aliam partem dimitto; terciam vero ad Hospicio Iherosolimitano; quartam vero opera Sancte Marie Sedis Urgellensis; quintam opera Sancti Petri Kastelli Novi; sextam fraterne Sancti Petri Cruciate et fraterna clericorum in quam sum sociatus; septimam et octavam pro redemptione unius captivi; nonam et decimam Urgellensi episcopo atque Ausonensi equaliter, ut cantent missas pro anima mea et veniant super sepulchrum meum. Et alaudem quem prepositus et Arnall de Ponts michi dederunt a Fuliola reliquo eum Sancte Marie Celsone, cum fevos quos tenebam in cunctis locis per Celsonensi preposito, videlicet in Pinello sive in Castro Novo. Et relinquo alaudem et casas quas habeo in Anglerola Guilelmo, filio meo, in vita sua; post obitum vero eius remaneat ad Sancte Marie Celsone in pace. Et relinquo Guilelmo, filio meo, castrum Figerose ut habeat eum per Berengario de Ofegad, et Guilelmo, filio suo, cum feu quem ibi habeo. Et alaudia et casas et mediam cavalleriam que teneo in Figerosa per uxorem Mironi Arnalli, domine mee, relinquo Guilelmo, filio meo, qui iam Ber-

nardus de Conchabela hoc ei donavit. Et ipsam cavalleriam quam habeo in Orso et mansum quem Bernardus Raimundi tenet per me in Conchabela cum suis pertinenciis; et fevum quem habeo in ipsa Sentice, videlicet castrum cum cavallario et medietatem dominicature, quam Mir Arnall ibi habuit et fevum quam habeo in Balagario per Bernard de Conchabela; hoc totum relinquo Guilelmo, filio meo, et habeat per ipsum Bernard. Alaudia et vineas quas habeo in Seneugia per Bernard de Conchabela et casas quas habeo in Sanauga per fevum episcopi relinquo Guilelmo, filio meo, cum fevum que habeo in Balagario per Arnall Berenger. Et adhuc relinquo Guilelmo, filio meo, ipsum castrum de Castelo ut habeat eum per Berengario Arnall, fratri meo, sicut ego habeo per eum, cum fevum quem habeo in Mont Palad. Et relinquo Guilelmo, filio meo, castrum Oluge, et habeat eum per Pere Bertran et Berengarius, frater eius, habeat ipsum castrum per eum cum medietate dominicature quem ibi habeo. Et relinquo Guilelmo, filio meo, castrum de Castelnou et ipsum castrum de Pinel, quos habeat per seniores quos inde habere debent. Et Berengarius, frater eius, habeat ipsos castros per eum cum medietate dominicature quam habeo in ipsis castris, preter staticam Castelli Novi, quam habeat Guilelmus, filius meus, solidament, exceptus cambram supra portam et cortall qui est subter eam, cum casis Guilelmi Arnalli quas habeat Berengarius. Et si Berengarius facere voluntarie Guilelmo, fratri suo, homenaticum, sicut suprascriptum est atque solidanca, Guilelmus det ei medietatem dominicature de alaudio de Castelo quam habuerit et Berengarius habeat per eum. Si autem Berengarius noluerit facere homenaticum sicut suprascriptum, ipse et Guilelmus, frater eius, habeant suum honorem sicut Guadallus Bernardus, avus amborum, dimisit eis in suo testamento. Et vineam quam achaptavi de Ferrer cum ipso ort, sicut in carta mea resonat, relinquo Guilelmo, filio meo, ut habeat in proprietate. Et pignoram quam misit michi Ferrarius in Castelnou per .XXX.III. morabetinos in auro relinquo eam Guilelmo, filio meo, ut tantum teneat eam donec istum avere suprascriptum habeat inde recuperatum. Postea vero recuperent filii Ferrarii ipsam pignora absolute; et sic fiat de aliis pignoris quas habeo in Castro Novo vel in Monte Palacio vel in cunctisque locis. Et alaudem quem habeo in Mirave relinquo filio meo Guilelmo et Berengario, fratri suo, equaliter. Et relinquo Guadallo Bernardo, amico meo, castrum de Figerosa, cum omni alio meo honore quod habeo in cunctis locis in vita sua, cum filio meo Guilelmo. Post obitum vero eius remaneat

filio meo, sicut supra scriptum est. Et si filius meus mortuus fuerit sine infante de coniugio, relinquo fevum quem teneo in Balagario per Bernardi de Conchabela et castrum de Sentice cum fevum quem ibi habeo et cavalleriam de Orso et dominicaturam de Conchabela; hoc totum habeat Raimundus, filius Raimundi Arnalli, fratris mei. Et relinquo Guilelmo, alio fratri nepoti meo, castrum de Figerosa cum cavallarios et fevos et dominicatura quem ibi habeo; et si non voluit habere Guilelmo iam dicto castro de Figerosa habeat Petrus Arnalli, frater meus. Et relinquo Arnali, nepoti meo, castrum de Castelo. Similiter relinquo Arnalli, nepoti meo, fevum quem habeo in Mont Palad per Pere Bertran et in Castro Novo vineam et ortum quem ego acaptavi de Ferrarium, ut ita habeat Arnallus. Et ad Berengario, nepoti meo, relinquo fevum quem habeo in Balagario per Arnallo Berengarii et casas quas ego acaptavi per donum episcopi in Sanaugia. Et relinquo filium meum atque honorem in baiulia Dei et sancte Marie et Arnalli Berengarii, seniori meo, et filiorum eius et Gerallus de Iorba et uxori sue et Arnalli de Sanaugia et Petri Bertrandi de Mont Palad et Berengarii Arnalli, fratri meo, et filiorum eius et Raimundi Arnalli et Arnalli de Ponts et Bernardi de Conchabela, seniori meo, in baiulia istorum omnium relinquo filium et honorem meum.

Actum est hoc istum testamentum nonas septembris, anno .VII. regnante Ledovico rege iunioris. Sig+num Bernardi Arnalli, qui hunc testamentum iussi scribere et firmavi et testibusque firmare rogavi. Sig+num Geralli de Iorba. Sig+num Gauzperti prepositi. Sig+num Bernardi Mironis. Sig+num Pere Segui. Sig+num Raimundi Arnalli. Sig+num Berengarii de Mont Oliu. Sig+num Guilelmus sacerdos.

Radulfus, qui hoc translatavit et hoc signum (*signe*) impressit.

302

1144, febrer, 1

El prepòsit de Solsona Gauspert, d'acord amb els seus canonges, cedeix a Arnau Bernat un capmàs amb tres peces de terra, una vinya i un hort, al comtat d'Urgell, a Sedó, i una quadra a la Cardosa. Hi situa els veïns de cada possessió i la casa, prop de la carrera de Riber. El receptor abonarà cada any una perna de dotze diners de preu, quatre fogasses i una mitgera de vi. Ho podrà administrar o alienar com un emfiteuta, i el succeirà la seva descendència.

ADS. Perg. 635; 317 ∞ 160 mm.

Notum omnibus hominibus qualiter vel quomodo ego Iocpertus prepositus et canonicis eiusdem Sancte Marie Celsone donatores nos insimul ad te Arnallus Bernad et ad coniux tua Ermengards et ad filios vestros vel filias et ad posteritati vestre. Per hac scribturam donacionis nostre donamus namque vobis unum cap mansum qui est in villa de Cardosa et .III. pecias de terram et .I. vinea et orto .I. qui est ad ipsa bassa, et .Iª. era. Et est hec omnia supra scribta in comitatum Urgellensi, in kastrum Sadao vel in quadra de Cardosa. Abet namque affrontaciones petia de Madrona, de .IIª. partes in alod de Poncius de Grannenella; de tercia in vinea de Guilelmus Petri de Sadao, de .IIIIª. parte in alod de Vidal, qui iam fuit. Et alia petia qui est ad ipso pod affrontat de .Iª. parte in alod de Gerovard, de alia in carrera plupica (*sic*), de .IIIª. in alod de Guilelmus Ramon, de quarta parte in alod de Vidal Sinfre, qui est condam. Et pecia qui est ad Vilaro affrontat de .Iª. parte in alod de Arnallus Mironi, de alia in alod Petrus Ramon, de tercia in alod de Petrus Guilelm de Midia, de .IIIIª. parte in vinea de nos donatores. Et vinea affrontat de .II. partes in nos donatores, de tercia in vinea de Ramondus de Graza, de .IIIIª. parte in carrera qui vadit ad Riber. Et orto iam dicto affrontat de .Iª. parte in alod de Sancta Maria, de alia ad ipsa bassa, de tercia in alod de Millor de Turre Facta, de quarta in alod de Reger Gaudallo. Et kasas iam dictas affrontat de .Iª. parte in alod de Sancte Marie, de alia in carrera, de tercia in kassas de nos acaptatores. Quantum inter istas affrontaciones includunt sic donamus nos iam dictos ad vos supra scribtos prescribta omnia ab integrum ad vos et ad vestra posterita, ad vestrum proprium alodem per fidem, sine ullo engan, ad vestram voluntatem faciendam, cum exiis et regressibus earum et cum solis et suprapositis, de abissis usque ad celum. Et faciates nobis servicium ad Sancte Marie Scelsone per unumquemque anno perna .Iª. ad convalentum de .XII. denarios de bona moneta, et faces .IIII. et migeria .Iª. de vi. Et non potueritis alium patronum eligere nisi Sancte Marie et suis clericis. Et Sancte Marie et canonicis de Solsona siant guarentos de ista donacione ad Arnallus Bernad et ad sua posterita. Et si vindere vos volueritis, vos acaptatores vindeatis ad Sancte Marie Celsone. Et est manifestum[1] ista carta firma, stabilis omni tempore.

Facta carta donacionis die Kalendas freboarii, anno .VIIº. regnante Luduvici rex iunioris. Sig+num Iocpertus prepositus. Sig+num Petrus Guilelmi de Castel. Sig+num Bertrandus de Oden. Nos qui ista carta donacio mandavimus scribere et manus nostras firmamus et ad testes firmare fecimus. Sig+num Petrus Guilelmi

de Cardosa. Sig+num Raimondus Arnall. Sig+num Mironus Gerallo. Isti sunt testes laudatores et firmatores.

Berengarii presbiter, qui hoc scribsi (*signe*) die et anno quo supra.

1. *Segueix, ratllat,* et.

303

1144, març, 24

Testament del comte Ermengol VI d'Urgell. Nomena marmessors la seva muller Elvira, el comte Rodrigo González de Lara, els comtes de Pallars Arnau Mir i Artau, Arnau Berenguer d'Anglesola, Gauspert, prepòsit de Solsona, Berenguer Arnau d'Anglesola i el seu germà Ramon Arnau. Vol ser enterrat a l'església de Solsona, i li deixa el castell d'Olius, tres masos a Oliana, i l'església de Linyola, cent morabatins i la seva capella. Deixa Castellciutat als canonges d'Urgell, l'heretat al seu fill Ermengol, a la seva muller i filles, i alguns béns mobles als templers i als hospitalers.

ADS. Perg. 628; 831 ∞ 193 mm. Còpia contemporània.

Quoniam repentina mors, peccatis exigentibus, aliquando multos occupat et occupatos necat, ideo quisque fideles secundum Domini preceptum qui dixit "Vigilate dum lucem habeatis" debet se preparare ut quando Dominus venerit inveniat eum vigilantem et, dum licet, de rebus suis fecisse testamentum. Ideoque, ego ERMENGAUDUS, gracia Dei comes Urgellensis, volens me preparare ad supradictum Domini preceptum, ut eius consortio dignum inveniar, et ut penas ultrices evadere possim, iubeo fieri hoc meum testamentum in meo pleno sensu et memoria integra sicut et facio. Et eligo manumissores meos, videlicet comitem Roricum et uxorem meam, comitissam nomine Albiram, et comitem Paliarensem Arnaldus Mironis et Artallum comitem et Arnaldum Berengarii de Angla(rola)[1] et Gauzpertum, Celsone prepositum, et Berengarium Arnalli de Anglarola et Raimundum Arnaldi, fratrem eius, ut isti distribuant res meas sicut hic scriptum invenerint. In primis dimitto corpus et animam meam Domino Deo et Sancte Marie Celsone ut ibi sepeliar; et dimitto Sancte Marie Celsone castrum de Olius cum suis pertinenciis ut chanonici loci ipsius habeant et possideant eum, sicut ego melius habeo vel habere debeo. Et eodem modo dimitto eidem Sancte Marie Celsone in Uliana mansos illos et dominicaturam quos tenuit mater Mironis de Aguilar et Petri Bertranni. Simili modo

dimitto eidem Sancte Marie Celsone et chanonicis eius ecclesiam de Linarola, cum primiciis eiusdem ecclesie pertinentibus et cum omnem decimum de dominicatura mea quam ibi habeo vel in quibuslibet locis habeo, sicut in carta resonat quam de eodem decimo feci olim eidem ecclesie, ut habeat eum et possideat omni tempore. Et dimitto Sancte Marie Celsone centum boabitinos de mobili meo ut ibi donentur cum corpore meo. Et dimitto eidem Sancte Marie Celsone total capellam meam pro animam meam. Et Milicie Iherosolimitane dimitto unum de melioribus equis meis cum scuto et lancea et sella et freno et galea et lorica et ense et signals. Et Ospitali Iherusalem dimitto alium meliorem equum meum. De alio meo mobili quod remanserit mando et in primis solvantur mea debita, videlicet ut trahantur obsides mei qui sunt in Yspania, si habundaverit; et si non habundaverit mando uxori mee et filio meo Ermengaudo ut ipsi obsides trahant et debita solvant. Et Sancte Marie Sedis Urgelli dimitto castrum de Civitate cum medietate dominicature quam ibi h(abeo)[2], et habeant chanonici ipsius loci ipsum castrum per filium meum. Et mando ut vicecomes illud quod in ipso castro habet modo per me, habeat per Sanctam Mariam Sedis, et per chanonicos eiusdem Sedis, et ut nullum dampnu(m ecclesie)[3] Sedis inde exeat, vel aliqua municio ibi fiat. Et dimitto Sancte Marie Sedis et Chanonice eiusdem loci omne decimum quod habeo in Nargo in dominio. Et dimitto Sancte Marie de Gauters tres mansos, unum in Ponts, a(lium)[4] in Acromonte, alium in Alos, sicut ego habeo vel habere debeo. Et mando ut nullus de posteritate mea in loco Sancte Marie de Gauters faciat toltam vel forciam. Et Sancto Petro de Ponts dimitto alios tres mansos in supra scriptis castris, videlicet Ponts, Acromonte et Alos. Et dimitto omnem alium honorem meum in baiulia Domino Deo et Rorici comitis, cum uxore mea et filio meo Ermengaudo, ut habeat et teneat ipse comes Roricus dum stare ibi voluerit. Si autem ipse stare noluerit, habeat uxor mea dum sine marito stare voluerit. Si vero ipsa maritum acceperit, habeat arras quas ei dedi ipsa et filie mee, videlicet castrum Ponts et castrum Acrimontis, et Tolonis et Alos et Saltum Ladinie. Totum autem alium honorem meum relinquo Ermengaudos filio meo. Si autem Ermengaudus sine filio de legitimo coniugio obierit et uxor mea, que modo pregnans est, filium peperit, honor quem Ermengaudo dimitto deveniat ad eum. Si autem filiam peprerit et Ermengaudus sine infante obierit, ipsius honor revertatur ad filiam meam maiorem, tali conditione ut ipsa alias sorores maritet ut eis aptum fuerit. Et hereditates meas quans in Castella habere debeo, relinquo uxori

mee et filiabus meis. Et hereditatem quam in Osca habere debeo, relinquo filio meo Ermengaudo. Et ipsum castrum de Lorda relinquo filio meo Ermengaudo. Et dimitto honorem meum et uxorem et infantes meos in baiulia Domini Dei et Sancte Marie et meorum hominum, et in baiulia Raimundi Berengarii, comitis Barchinonensis, pro bene et non pro malo.

Actum est nono kalendas aprilis, anno .Mº.Cº.XL.III. Incarnationis Christi. Sig+num + Ermengaudi comitis, qui hoc testamentum escribere iusssi et firmavi et testibus firmare rogavi. Sig+num Rorici comitis. Sig+num Albire comitisse. Sig+num Ermengaudi, filii comitis. Sig+num Arnalli, Paliarensis comitis. Sig+num Artaldi comitis. Sig+num Arnalli Berengarii de Anglarola. Sig+num Gauzperti, prepositi Celsone. Sig+num Berengarii Arnalli de Anglarola. Sig+num Raimundi Arnalli, fratris eius. Sig+num Petri de Pogverd. Sig+num Babot. Sig+num Gonballi de Ribelas.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*).

1. *Part omesa*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*.

304

1144, novembre, 14

Guillem de Llorac ven a l'església de Solsona la meitat d'una sort que té per plantar, situada en la quadra de la Cardosa, castell de Sedó. El preu de venda és de vuit sous en diners barcelonesos.

ADS. Perg. 636; 220 ∞ 100 mm.

In nomine Domini. Ego Guilelmus de Lorag et coniux mea Maria vinditores sumus ad Sancta Maria Selsone et ad canonicis eiusdem locho. Per hanc scribturam vindimus nos vobis medietatem de ipsa sorte de vinea quem abemus per planta, in alodio Sancte Marie Solsone. Sic vindimus ad Sancte Marie Selsone totis nostris directis que abemus in ipsa planta. Et advenit ad nos vinditores per planta. Et est hec omnia in comitatum Urgell, in Kastro Sadaon vel in quadra de Cardosa vel in suo termino. Et affrontat de .I. parte in alod de Arnallus Mironi, de alia in vinea de Guilelmus Ramon, de .IIIª. in alod de Sancte Marie, de .IIIIª. vero parte in alod de Sancta Maria que tenet Arnallus Bernadi. Quantum inter istas affrontaciones includunt sic vindimus nos ad Sancte Marie prescribta omnia ab integrum ad vestrum proprium alodem, ad facere quod volueritis per secula cuncta, cum exio vel regressio earum, et in precio placibile .VIII. solidos in diners barchinonensis. Et est

manifestum. Et qui ista carta vindicio inquietare voluerit, in duplo componat.

Facta carta vindicionis .XVIII°. idus[1] decembris, anno .VIII°. regnante rege Luduvici iunioris. Sig+num Guilelmus. Sig+num Maria. Nos qui ista carta vindicionis mandavimus scribere et manus nostras firmamus et ad testes firmare fecimus. Sig+num Poncius subdiachonus. Sig+num Nicholaus. Sig+num Arnallus Bernad. Testes.

Berengarii presbiter, qui hoc scribsi die et anno (*signe*) quod supra.

1. *Segurament, l'escrivà patí una confusió. La data ha estat calculada segons les calendes.*

305

1145, octubre, 25

El bisbe de Vic, Ramon, confirma a l'església de Solsona les esglésies que posseeix dins del seu bisbat, que li pervenien de diversos donadors: Anglesola, Tàrrega, el Talladell, Queralt, Santa Coloma, Figuerola i Jorba.

ADS. Perg. 639, 547 ∞ 208. Trasllat de 1497.

Hoc est translatum bene et ffideliter translatatum sumptum a quodam originali publico instrumento invento in arxivo publico monasteri Beate Marie Celsone intervenientibus tamen in his auctoritate et decreto venerabilis iudicis et vicari generalis infrascripti, cuius siquidem instrumenti originalis tenor sequitur sub his verbis: Sit notum cunctis presentibus atque futuris quoniam ego Raymundus, Dei gracia Ausonensis Sedis episcopus, cum assensu chanonicorum eiusdem Sedis, votive et potencialiter concedo et confirmo Deo et ecclesie Sancte Marie Celsone et chanonicis ibidem degentibus, tam presentibus quam futuris, inperpetuum, omnes ecclesias quas prelibata ecclesia tenent et possidet in presenti in nostro episcopatu, videlicet ecclesiam de Anglerola cum suis sufraganeis ecclesiis, et ecclesiam de Tarrega et ecclesiam de Taladel et ecclesiam de Cheralt et ecclesiam Sancte Columbe et ecclesiam de Ffigerola et ecclesiam de Iorba. Has omnes ecclesias laudo et confirmo predicte Sancte Marie cum illarum suffraganeis et ecclesiis que in earum terminis vel adiacentiis sunt vel in antea erunt, et cum decimis et primiciis et oblacionibus tam vivorum quam defunctorum et cum omnibus prescriptis ecclesiis pertinentibus, sicut melius in cartis scriptum

reperitur, quibus prelibata ecclesia Sancte Marie Celsone a donatoribus earumdem ecclesiarum adquisivit, salva in omnibus reverencia Ausonensis episcopi. Siquis vero homo contra hanc cartam largicionis et confirmacionis nostre venerit ad irrumpendum, nequeat hoc perficere quod temptaverit, sed tamdiu sub anathematis vinculo permaneat quousque a temerario ausu, resipiscens, digne et laudabiliter peniteat satisfaciens.

Actum est hoc VIII kalendas novembris, anno MºCºXLV Incarnacionis Christi. + Raimundus, Dei gracia Ausonensis episcopus. Sig+num Guilelmi, Barchinonensis episcopi. Bertrandus levita. S(*signe*) Petri, Barchinonensis archidiachoni. S(*signe*) Bernardi de Podio Alto. Bertrandus levita. Sic+num Arnallus degani. Sic+num Bertran de Lobera.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (s*igne*) impressit.

Nos Anthoni Bac, presbiter, in decretis bacallarius, reverendissimi in Christo Patris et domini domini Petri de Cardona, Dei et apostolice sedis gracia Urgellensis episcopi administratorisque perpetui monasterii et ecclesie Celsone, in spiritualibus et temporalibus vicarius generalis et judex ordinarius curie abbacialis ville Celsone, huiusmodi transsumpti publico instrumento a suo originali publico instrumento veraciter sumpto et translato et cum eodem per nos una cum notarii et testibus infrascriptis bene, rite et legitime collacionato et comprobato nostrarum judiccariam auctoritatem interponimus pariter et decretum ut in judicio et extra judicium fides plenaria per cunctas (aditemur)[1] personas in fidem et testimonium omnium et singulorum premissorum, hec manu propia scribentes die decimo quarto menssis januarii, anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo septimo.

Sig(*signe*)num mei Petri Johannis Garro, presbiteri rectoris parrochialis ecclesie Sancti Pauli de Terraçola et notarius publici eiusdem parrochie, testis.

Sig(*signe*)num mei Johannis Prat, presbiteri et vicarii perpetui parrochialis ecclesie Sancti Michaelis castri veteris Celsone et notarii publici eiusdem, testis.

Sig(*signe*)num mei Marchi Pilosi, auctoritate regia ac etiam reverendissimi domini Petri de Cardona, administratoris perpetui abbaciatus monasterii et ecclesie Beate Marie ville Celsone, notarii publici eiusdem ville, qui huiusmodi translato a suo vero originali fideliter sumpto et cum eodem de verbo ad verbum veridice comprobato nichilque addicto nichilque remoto que sensum seu sentencia mitere quam decretatum per auctorizacionem est, ut supra

patet, per magnificum virum dominum Anthonium Bach, vicarium generalem, una cum attestacionibus duorum notarium (de istum)[2] interim ipsumque aliena manu scribi feci et clausi.

1. *Esborrat. Lectura dubtosa*. 2. *Lectura dubtosa*.

306

1145, novembre, 2. Guissona

Publicació sagramental del testament de Babot, essent jutge Arnau, prior de Guissona. Deixa el seu cos per a ésser enterrat a l'església de Solsona, d'on es fa canonge, i el castell de la Llena. Dóna els seus cavalls i espases als seus fills; el castell de Terrassola a les esglésies de la Seu d'Urgell i de Solsona, i altres castells, dels quals n'era senyor o feudatari, als seus fills Ponç, Guillem i Ramon, amb les substitucions convenients.

ADS. Perg. 640; 275 ∞ 417 mm. Trasllat de 1211.

Hoc est translatum fideliter factum ab originali instrumento extractum et legaliter scriptum quod sic incipit: In nomine Dei summi et incomutabilis Regis. Hec est sacramentalis condicio ultime voluntatis cuiusdam defuncti nomine Baboth, modo quarti ordinis ordinacione Arnalli, Sancte Marie Gissone prioris et iudicis edita auctoritate legis. Namque nos testes huius rei, Poncius de Sancta Fide et Guilelmus de Sancta Fide atque Berengarius de Turre Rubea, necnon et Bernardus de Albespino ac Ricardus de Eliniano, ab eo rogati iurando testificamus et iuramus coram eo manibus nostris propriis qualiter et quo supradictus auctor huius testacionis, ita de facultatibus et possesionibus suis, sicut subterius insertum est, nobis facere precepit. Insuper mandavit atque rogavit ut hii tres, videlicet Bernardus de Albespino et Gaucerandus de Vergos et Ricardus de Eliniano solummodo hoc iurassent et testificassent manibus suis propriis. In primis iussit ut Poncius et Guilelmus atque Raimundus, filii sui, ex suo mobili aut ex suo honore debita sua persolvant. Dimissit enim supradictis filiis suis unicuique unam equam, et Poncio, filio suo, unum ensem qui vocatur Rafa Curta, et Guilelmo, filio suo, alterum ensem quem tenet in pignus Poncius de Belveder. Deinde dimisit corpus suum et fecit se canonicum Sancte Marie Solsone cum castro de Lena, cum omnibus suis terminis, excepto Podio Rotundo cum suis terminis, quod dimisit Guilelmo, filio suo. Verumtamen si clerici Sancte Marie Solsone inquietaverint ipsum Podium Rotundum, Guilelmus predictus faciat eis directum.

Molendina quidem de Corbatera dimisit Guilelmo, filio suo. Et si clerici Sancte Marie Sedis vel Sancte Marie Solsone ipsa molendina inquietaverint, post obitum Guilelmi illi qui tenuerint ea faciant illis directum. Reliquid etiam Terraciolam Sancte Marie Urgellensis Sedis et Sancte Marie Solsone per medietatem, ita ut teneat Guilelmus, filius eius, in vita sua. Post obitum eius remaneat Sancte Marie sicut suprascriptum est. Et precepit ut Guilelmus, filius eius, teneret ipsa molendina de Burina, tantum donec Poncius redimat ipsa molendina de Corbatera, qui sunt in pignora per .XX. morabetinos. Et dimisit Villam Novam cum suis terminis Sancto Andree de Clera. De ipsa enim baiulia quam ipse Baboth habebat in Ladurz, pro bono et non pro malo, mandavit ut si abbas Sancti Saturnini conquestus fuerit de illam, Poncius, filius eius, faciat illi directum ad consilium bonorum hominum. Reliquid etiam Pontio, filio suo, castrum de Sancta Fide cum suis terminis, et castrum de Vergos cum suis terminis, et Torrentes cum suis terminis, et Canalda cum suis terminis, et Franc Mir cum suis terminis, et dominicum de Ladurz et ipsam Rocam cum suis terminis. Supradictum honorem vel castra habeat Poncius per alodium. Reliquid etiam Poncio, filio suo, castrum de Capolad et de Currida per feu et Val de Lord per feu, et Oden et Elinia per feu; Ledenoves sicut ipse habebat et tenebat; et molendina de Butina et de Oliva et ipsas suas baiulias quas habebat in cunctis locis vel habere debebat; et Cabrils per feu et An per feu et Castelar per feu et Clera per feu et omnes dominicaturas quas habebat infra ista castra suprascripta vel habere debebat. Et dimisit Avella Poncio, filio suo, sicut ipse habebat et tenebat, et Tarrega per feu et Menresana et Bioscha per feu. Et dimisit Guilelmo, filio suo, ipsam Avella ut habebat per Poncium, fratrum suum, et Tarrega et Menresana et Bioscha similiter. Et dimisit Raimundo, filio suo, ipsum Avella et Tarrega et Menresana et Bioscha ut habeat ipsa per Guilelmum, fratrem suum, et milites istorum castrorum sint homines Raimundi sicut erant de Baboth. Et totum dominicum quod habebat vel habere debebat in supra dictis castris habeant per tercium. Reliquid etiam Guilelmo, filio suo, hoc quod habebat in Balager per episcopum, et dominicum quod habebat in Balager habeant per tercium. Et si de Guilelmo minus evenerit sine infante legitimo habeant Poncius et Raimundus dominicum de Avella per medium et Raimundus habeat ipsum castrum de Avella et de Tarrega et de Menrresana et de Bioscha per Poncium, fratrem suum, si de Guilelmo minus evenerit. Et reliquid Poncio, filio[1] suo, ipsum castrum de Alila, et Guilelmo, filio

suo, ipsum castrum de Embud de Alila et ipsum castrum de Soros. Et reliquid Raimundo, filio suo, ipsum castrum de Arbecha et de Pedrosel. Si vero Poncius obierit sine infante legitimo revertantur hec omnia Guilelmo, fratri suo. Si autem Guilelmus obierit sine infante legitimo revertantur hec omnia Raimundo, fratri suo. Si autem Poncius[2] et Guilelmus atque Raimundus obierint sine infantibus legitimis revertantur hec omnia superius scripta filiabus suis. Nos autem supradicti testatores Gaucerandus de Vergos et Bernardus de Albespino et Ricardus de Eliniano has legaliter perfecimus leges iurando nostris manibus propriis, iudice Arnallo priore existente, sicut in Libro Codicum continetur et superius insertum est. Hec est autem supradicti testatores ultima veraxque voluntas, qua non mutata nec viciata nobis scientibus dicessit ab hoc seculo. Siquis contra hoc iudiciale sacramentum venerit ad inrumpendum, agere non valeat, sed in duplum componat.

Quod est actum .IIIIº. nonas novembris, anno .VIIII. regni Ledovici regis iunioris.

Sacerdos Arnallus et iudex, qui hoc (*signe*) firmo. Sig+num Gaucerandi de Vergos. Sig+num Bernardi de Albespino. Sig+num Ricardi de Eliniano. Sig+num Berengarii de Flix. Sig+num Iohannis Sancti Guilelmi. Sig+num Guilelmi de Forad Micho, qui hoc vidimus et audivimus quando supradicti testes hoc iuraverunt supra altare Sancti Marcialis situm in ecclesia Sancte Marie Gissone.

Guilelmus sacerdos, qui hoc scripsit cum literis rasis et emedatis in .XªVIIª. linea, die et anno (*signe*) quo supra.

Petrus de Conches, qui hoc testamentum fideliter translatavit .II. nonas iunii, anno Domini .Mº.CCº.XIº. et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. *Repetició innecessària*. 2. *Segueix, ratllat*, obierit.

307

1146, gener, 4

Guadall Aimeric, la seva muller Estefania, Arnau d'Isanta, la seva muller Ermessenda, Berenguer Aimeric i el seu fill Guillem Berenguer donen a Santa Maria de Solsona una somada de llenya per cada dia de l'any, treta del seu bosc d'Isanta. Ho fan pel bé de les seves ànimes i les dels seus pares.

ADS. Cartoral I, doc. 243, f. 91v.

FUNDACIÓ BALAGUERA

In nomine Domini. Ego Guazallus Aimeric et uxor mea Stephania et ego Arnallus de Isanta et uxor mea Ermessindis et ego Berengarius Aimeric et filius meus Guilelmus Berengarii per hanc scripturam donacionis nostre donamus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius canonicis salmadam unam de ligno de nostro boscho de Ysanta, per unumquemque diem tocius anni usque ad finem seculi. Et hoc donum facimus iam dicte ecclesie pro animabus nostris et parentum nostrorum, ut omnipotens et misericors Deus et sanctissima Genitrix eius Maria nobis in hoc seculo presentialiter subveniat et in futuro vitam nobis cum sanctis concedant eternam. Siquis vero hanc cartam nostre donationis inquietare voluerit, nequeat perficere, set in duplo componat; et in antea ista carta firma sit in perpetuum.

Actum est hoc .II. nonas ianuarii, anno .VIIII. regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Godalli Aimeric. Sig+num Stephanie, uxoris eius. Sig+num Arnalli de Ysanta. Sig+num Ermessendis, uxoris eius. Sig+num Berengarii Aimeric. Sig+num Guilelmi Berengarii. Nos qui hoc scribere mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Porcelli. Sig+num Bernardi Ysovardi. Sig+num Raimundi Ysovardi.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressi.

308

1146, febrer, 16

Pere Ponç i la seva muller Gueralda donen a Santa Maria de Solsona unes cases que tenen a Caldes, vora el camp de Sant Martí. Han rebut dotze morabatins dels béns de l'església.

ADS. Cartoral I, doc. 84, f. 35r-35v.

Sub eterni Regis nomine. Ego Petrus Poncii et coniux mea Geralla donatores sumus Domino Deo et ecclesiam Sancte Marie Celsone et clerici eiusdem loci servientes. Per hanc scripturam nostre donacionis donamus prephate domui domos quos habemus in villa Calidis iuxta camp Sancti Martini, cum gutis et stillicidiis, cum cloacis, cum solis et supra positis, cum exiis et regressis, hec omnia franchum et liberum et sine ullo sensu et fefce servicii. Et de notro iure in ius et dominium tradimus sacricustos pretaxate ecclesie, ad suam volumptatem faciendam, propter Deum et remedium animarum nostrarum atque parentum nostrorum. Et ut hoc donum meliorem optimant firmitatem recepimus manibus nostris et bonis ecclesie

.XII. morabetinos marins. Advenit nobis hee omnia per compratione sive per genitorum nostrorum. Siquis hoc donum infringere temptavit, in vinculo componat libram unam auri; et postmodum ho maneat firmum.

Quod est actum .XIIII. kalendas marci, anno .VIIII. regnante regi Ledovici iunioris.[1] Sig+num Petri Poncii. Sig+num Geralde. Sig+num Petri filius. Sig+num Adalgardis. Nos qui ista donationi fecimus et firmamus et testes firmare rogamus. Sig+num Petri sacerdotis. Sig+num Porcelli. Sig+num Bernardi Anulla. Sig+num Bernardi clerici. Sig+num Petri Iohannis. Sig+num Porcelet.

Sig(*signe*)num Guilelmi Petri, qui hoc scripsit die et anno quo supra.

1. El document coincideix en temàtica i personatges amb el del 19 de març de 1116 (137).

309

1146, agost, 1 - 1147, juliol, 31

Gauspert i els seus canonges infeuden a Guillem Pere i al seu fill Ramon el castell de Montfar. Aquests tindran la meitat de la dominicatura i donaran la meitat dels usos i serveis del castell, i reconeixeran la potestat de Santa Maria. La canònica retindrà la totalitat de les primícies.

ADS. Cartoral I, doc. 114, f. 45r.

Hec est conveniencia que est facta inter Gauzpertum, Celsonensem prepositum, et alios canonicos, et inter Guilelmum Petri et filium eius Raimundum de castro de Montfar. Comendant namque Gauzpertus prepositus et alii canonici ipsum castrum de Montfar Guilelmo Petri et filio eius Raimundo; et donant eis fevum in tali conveniencia quod habeant Sancta Maria et canonici eius medietatem tocius dominicature que ibidem est, et medietatem de omnibus usaticis tocius castri de Montfar, scilicet de serviciis et placitis et districtis et decimis et de exitibus et de usualibus rebus que inde exeunt vel in antea exient per secula cuncta, exceptis ipsis primiciis quas retinet Sancta Maria et canonici in suo dominio. Et propter hoc conveniunt Guilelmus Petri et filius eius Raimundus quod sint fideles canonicis adiutores ad tenendum iamdictum castrum et omnem alium honorem Sancte Marie que modo habet vel in antea consilio illorum adquisierint, et quod serviant illis in placitis et curiis et quod non possiint inde eligere alium seniorem vel patronum nisi Sanctam Mariam et canonicos eius; set donent potestatem Sancte

Marie et canonicis eius de ipso castro quociens ipsi quesierint. Et omnis posteritas eorum que hoc castrum habuerit, faciant inde hominatichum Sancte Marie Celsone et preposito eiusdem loci.

Actum est hoc anno .X. regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Gauzperti prepositi. Sig+num Petri prioris. Sig+num Guilelmi Martini sacriste. Sig+num domni Geraldi. Sig+num Guilelmi Petri. Sig+num Raimundi, filii eius. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Bernad de Curriza. Sig+num Thomas, ministri Sancti Sepulcri. Sig+num Arnald Guifredi sacerdotis.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

310

1146, agost, 27

Concòrdia entre el prepòsit de Solsona Gauspert i Guillem de Lluçà, i Berenguer de Malgrat. Aquests cedeixen al paborde un prat, amb la condició que no el faci conrear, encara que el pot defensar, si és que interessa deixar-lo per al bestiar dels cavallers o de la gent de la vila. Li cedeixen el cens de dues gallines sobre Castellnou i altres rendes, i l'honor que té Berenguer de l'Aguda, si no pot garantir el seu dret amb els documents o testimonis.

ADS. Perg. 642; 326 ∞ 75 mm.

Hec est deffinitio de ipsas querimonias quas fuerint inter Gauzperto preposito et Guilelmo de Luca et Berengario de Malgrad de ipso prad, unde erant in contentione. Et diffinivit Guilelmum de Luca et Berengario ipsum prad in manu Gauzperti prepositi; in tali pactu ut ipso prad, quod Guilelmus et Berengarius unde venerunt in finitione cum preposito, prepositus non faciat eum laborare, et quantum voluerit deffendere ipso Prad, tantum deffendat quantum ipse voluerit. Quando prepositus voluerit illum solvere per pexer, pascant ipsas bestias dels chavalers sicut bestias aliorum hominum de villa. Et ego Berenger deffinio ad preposium ipsas gallinas de ipsa aqua de hominibus de Castel Nou et ipsa perna que fuit de Guilelm Dalmad et ipsa carrera que vadit ad ipsa era. Item ego Berengarius diffinio Sancte Marie in manu Gauzperti prepositi ipsum mans qui fuit de Mal Pel, quem tenet presbiter, excepta ipsa decima et ipsum honorem qui fuit de Palares nisi decimam. Similiter ipsum honorem de Berengario de Acuta, si non potest haber testes

vel scripturas quibus potuisset garire in eum estachamentum que scripture fuissent facte ante quam cartam Berengarii de Acute.

Acta diffinitio .VI. kalendas setembris, anno .X. Lodovici regis iunioris. Sig+num Berengarii de Malgrad, qui hanc diffinitionem feci propriisque manibus firmavi et testes firmare rogavi. Sig+num Guilelmi de Cervaria. Sig(*signe*)num Raimundi de Podio Alto. S(*signe*) Bernardi de Uluia. Sig+num Guilelmi de Luca.

Radulfus, qui hoc translavit et hoc signum (*signe*) impressit.

311

1147, febrer, 13

Bernat de Biosca i la seva muller Dolça reconeixen a Santa Maria de Solsona la possessió del mas de la torre que porta el nom de Coletes.

ADS. Cartoral I, doc. 247, f. 93r.

In nomine Domini. Ego Bernardus de Bioscha et uxor mea Dulcia concedimus et diffinimus Deo et Sancte Marie Celsone et canonicis eius ipsum mansum de turre que vocant Choletes, que mater Berengarii de Freissened donavit iam dicte Sancte Marie. Et donamus nos ex nostra parte quicquid in iam dicto manso habemus vel habere debemus. Donamus et evacuamus predicte Sancte Marie et canonicis eius per nos et per universam posteritatem nostram, ad faciendam voluntatem suam iure perpetuo. Et hanc diffinicionem et donationem facimus Deo et Sancte Marie ut ipse nobis subvenire dignetur in hoc seculo et in futuro. Siquis vero istam cartam inquietare voluerit, nequeat perficere, set in duplo componat; et in antea ista carta firma sit.

Actum est hoc idus februarii, anno. X. regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Bernardi de Biosca. Sig+num Dulcie, uxoris eius. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Berenger de Biosca. Sig+num Arnallus de Isanta. Sig+num Arnallus de Ioval. Sig+num Rodlan. Sig+num Ramon de Belvezi.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

FUNDACIÓ NOGUERA

312

1147, maig, 10

Bernat de Solsona i la seva muller Guilla defineixen i tornen a l'església de Santa Maria de Solsona i als seus canonges un sester del mercat de Solsona, que havien pres injustament. Ho fan per Déu i pel bé de la seva ànima.

ADS. Cartoral I, doc. 190, f. 70r.

Notum sit omnibus hominibus tam presentibus quam futuris quod ego Bernardus de Solsona et uxor mea Guila reddimus et diffinimus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et canonicis eiusdem loci sextarium illud quod presumptive et iniuriose et intra abstuleram eis in foro Celsone. Hoc tradimus et diffinimus predicte Sancte Marie et canonicis eius propter Deum et remedium animarum nostrarum; ut nullus de potestate nostra deinde inquietare vel requirere presumat hec supra dicta Deo et Sancte Marie Celsone; sed canonici iam dicti loci habeant et possideant ea in pace perpetuo iure.

Actum est hoc .VI. idus mai, anno .X. regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Bernardi. Sig+num Guile. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Berengarii de Torroia. Sig+num Arnalli de Torroia. Sig+num domne Valencie. Sig+num Petri baiuli. Sig+num Geralli Guilelmi.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) inpressit.

313

1147, maig, 13 o 1147, maig, 15

Els germans Arnau Hostèn, Berenguer, anomenat Almoràvid, i Pere venen a Santa Maria de Solsona i als seus canonges el cap de l'aigua que hi ha a Joval, prop de la ribera del Cardener. N'han cobrat seixanta sous en diners de Barcelona.

ADS. Perg. 645; 290 ∞ 122 mm.
ADS. Cartoral I, doc. 273, f. 103r-103v.

In nomine Domini. Ego Arnallus Osten et frates mei Berengarius, qui dicitur Almoravid, et Petrus vindimus et donamus et concedimus Sancte Marie Celsone et eius canonicis unum capud aque quod est infra terminos de Ioval vel ad ipsa ribera de Cardesner; et advenit nobis de parentorum sive per nostrum lexiu. Et habet affrontaciones a parte orientis in flumen Cardesner, et de meridie

in terra Sancta Maria, et de occiduo vel de circi in ipso cingulo de nos donatores. Quantum inter istas affrontaciones includunt et isti termini continent sic donamus, vindimus et concedimus Domino Deo et Sancte Marie Celsone ipsum capud aque cum suas petras mobiles vel inmobiles, cum illorum pertinenciis que ad hoc pertinent, cum omni integritate, sine ulla reservacione. Et propter hoc accipimus ab ipsis canonicis iam dicte Sancte Marie .LX. solidos denariorum monete Barchinone. Siquis vero istam cartam inquietare voluerit, nequeat perficere, sed in duplo componat; et in antea ista carta firma sit.

Actum est hoc .III. idus mai, anno .Xº. regni Ludovici regis iunioris.[1] Sig+num Arnalli Osten. Sig+num Berengarii Almoravid. Sig+num Petri. Nos qui hec scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Arnalli de Ioval, qui hoc laudo et firmo. Sig+num Raimundi de Podio Alto. Sig+num Guilelmi de Cerveria. Sig+num Bernardi de Olugia.

Guilelmus, qui hoc transladavit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *La versió del cartoral és datada als idus de maig.*

314

1147, maig, 13

Arnau Hostèn i els seus german Berenguer, anomenat Almoràvid, i Pere venen a Santa Maria de Solsona l'aigua i la seva conducció cap als molins de Santa Maria de la Ribera. N'han cobrat seixanta sous en diners de Barcelona.

ADS. Perg. 644; 205 ∞ 102 mm.

In nomine Domini. Ego Arnallus Osten et fratres mei Berengarius, qui dicitur[1] Almoravid, scilicet et Petrus donamus et concedimus Sancte Marie Celsone et eius canonicis caput aque et transitum aque ubicumque capere in nostro vel ducere voluerint ad molendinos Sancte Marie de Ribera, ut habeant et teneant in perpetuum sine ulla inquietudine. Et propter hoc accipimus ab ipsis canonicis iamdicte Sancte Marie .LX. solidos denariorum monete Barchinone.

Actum est hoc .III. idus may, anno .X. regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Arnalli Osten. Sig+num Berengarii[2] Almoravid. Sig+num Petri. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Raimundi de Podio Alto. Sig+num Guilelmi de Cerveria. Sig+num Bernardi de Olugia.

Guilelmus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. Berengarius, qui dicitur *interlineat*. 2. Berengarii *interlineat*.

315

1147, maig, 30

Pere d'Urg dóna a Santa Maria de Solsona un dels dos masos que té, amb totes les seves pertinences, amb un cens en civada, en vi, en carn i en diners.

ADS. Cartoral I, doc. 172, f. 64v.

In nomine Domini. Ego Petrus de Urgis dono Deo et Sancte Marie Celsone unum mansum de duobus mansis, quorum unum habitat homo nomine Ramundus de Vilar, alterum vero possidet Petrus de Forte de Urgis. Et hoc donum facio pro anima fratris mei Gaucerandi et omnium parentorum nostrorum; ut canonici predicti loci habeant et possideant in pace et sine ulla retinentia unum mansum que voluerit de duobus supra dictis, ad proprium alaudium, cum omnibus serviciis que inde exeunt vel exire debent in perpetuum.

Dono equidem unum mansum de duobus predictis Deo et Sancte Marie prescripte et eiusdem loci canonicis, cum omnibus que ibi habeo vel habere debeo, cum ingressibus et regressibus suis, cum pascuis et aquis et districtis et mandamentis, iure perpetuo. Et faciat censum ipso manso vintols unes de molto et .IIII. fogaces et canada .I. de vi et argencios .IIII. et agel .I. magenc et quarteles .II. de civada.

Actum est hoc .III. Kalendas iunii, anno .X. regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Petri de Urg, qui hoc scribi mandavi et firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Ramundi de Iosa. Sig+num Petri de Iosa. Sig+num Berengarii de Albespi. Sig+num Bernardi de Albespi. Sig+num Ramundi de Taraval. Sig+num Guilelm de Espugnola. Sig+num Ramundi de Prulans. Sig+num Bernardi de Lavantia.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

FUNDACIÓ NOGUERA

316

1147, agost, 22

Ermengarda dóna a Santa Maria de Solsona el castell de Carreu, que tingué el seu germà Bernat de Taús i li deixà el seu fill Ramon. També dóna a la mateixa església i als seus canonges el castell de Rocaspanya, en sufragi de la seva ànima, la del seu fill Ramon i les dels seus pares i parents. Posa la condició que ho pugui posseir mentre visqui, assignant a l'església de Solsona un home.

ADS. Perg. 646; 530 ∞ 139 mm.

In nomine Domini. Ego Ermengardis per hanc scripturam donationis mee dono Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius canonicis ipsum castrum de Charreu cum omnibus suis terminis et pertinenciis cunctis, cum potestate ipsius castri et cum seneorivo ipsorum militum, cum serviciis et placitis et mandamentis et districtis, cum introitibus et exitibus, cum pascuis et aquis et lignis et ut plenius comprehendam cum omnibus usibus et serviciis que ad usum hominis pertinent, sicut Bernardus de Taus melius eum habuit et possidet et sicut michi et filio meo Raimundo eum dimisit, excepto hoc quod Bernardus iam dictus pro anima sua dimisit sanctis, clerici et ecclesiis, et sicut Raimundus de Taraval, filius meus, eum dimisit Sancte Marie prescripte in suo testamento. Sicut superius scriptum est sic dono ego Ermengardis ipsum castrum predictum Deo et Sancte Marie Celsone pro anima filii mei Raimundi; et de meo iure in eius trado dominio et potestate ad suum proprium alodium, ad faciendam voluntatem suam iure perpetuo. Dono iterum ego Ermengardis prescripta iam dicte Sancte Marie Celsone et eius canonicis ipsum castrum de Rocha Espana, cum omnibus suis terminis et pertinenciis cunctis, cum potestate ipsius castri, cum seneorivo ipsorum militum et cum serviciis et placitis et mandamentis et districtis, cum introitibus et exitibus, cum pascuis et aquis et lignis et cum omnibus serviciis ad usum hominis pertinentibus. Tali racione dono ego iam dicta Ermengardis hoc castrum de Rocha Espana Sancte Marie Celsone et eius canonicis ut ego recipiam eum de manu canonicorum Sancte Marie Celsone et teneam eum per fevum iam dicte Sancte Marie omnibus diebus vite mee; et in omni vita mea donem prefate Sancte Marie et eius canonicis tenezonem in ipso castro presentum unius hominis. Post obitum vero meum habeat hoc castrum de Rocha Espana Sancte Marie Celsone et eius canonici, liberum et quietum et solidum sine ulla retinentia. Adveniunt autem hec omnia supra scripta michi

Ermengardi et filio meo Ramundo per aviaticum et per donationem fratris mei Bernardi de Taus. Hanc quidem donationem facio Deo et Sancte Marie Celsone pro anima mea et parentum meorum et pro anima filii mei Ramundi et fratris mei Bernardi de Taus, ut omnipotens et misericors Deus et beatissima Mater eius Maria bonam nobis in futuro remunerationem facere dignentur. Siquis vero istam cartam mee donationis inquietare presumpserit, nequeat perficere quod temptaverit, sed in duplo componat cum omni sua melioratione; et in antea ista carta firma sit.

Actum est hoc .XI. kalendas setembris, anno .XI. regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Ermengardis, que hoc scribi mandavi et firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Raimundi de Belvezer. Sig+num Bernardi de Taraval. Sig+num Guilelm Gonballi. Sig+num Raimundi de Taus. Sig+num Bernardi Morato sacerdotis. Sig+num Petri de Paracols. Sig+num Bernardi Arnalli de Anol.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

317

1147, desembre, 3

El prepòsit Gauspert cedeix a Pere i a Proeta el mas de Trevics, que tingué en Bernat Ramon, i també la batllia i dominicatura de Trevics perquè ho tinguin ell i la seva descendència. Hauran de maridar la filla de Bernat de Trevics com convé a la filla d'un prohom i conrear la dominicatura i defensar-la, essent home soliu de Santa Maria de Solsona i no elegint altre patró que Santa Maria i els seus canonges.

ADS. Perg. 649; 230 ∞ 195 mm. Carta partida per ABC.

In nomine Domini. Ego Gauzpertus, Celsone prepositus, cum aliorum consilio canonicorum, per hanc scripturam donationis nostre donamus tibi Petro et uxori tue Proeta ipsum mansum de Trevix, qui fuit Bernardi Raimundi, ut habeatis et possideatis illum vos et posteritas vestra (sicut)[1] Bernardus Raimundi eum habebat. Et comendamus vobis nostram baiuliam et nostram dominicaturam de Trevix sicut Bernardus Raimundi eam habebat vel habere debebat, ut habeatis vos et posteritas vestra et defendatis et custodiatis ipsam roviram que ibidem est, et non permitatis istam peiorare. Sicut superius scriptum est sic donamus (vobis) hoc (...)[2] et comendamus et posteritati vestre. In tali convenientia quod sitis solidi Sancte Marie et bene fidelis (...)[3] dirgentis et quod maritetis

filiam Bernardi de Trevix sicut decet filiam[4] probi hominis; et ipsam nostram dominicaturam quam Bernardus Raimundi tenebat per Sanctam Mariam ad lab(ora)tionem[5], sic laboretis eam et custodiatis. Et (...)[6] neglegentiam Sancta Maria non perdat suum expetum et s(uum)[7] directum. Et hec omnia supra scripta ha(beatis)[8] ad servicium Sancte Marie et nostrum et quod non eligatis inde (ali)um[9] seniorem vel alium patronum nisi Sancta Maria (et eius)[10] canonicos; et habeatis hec omnia vos et posteritas vestra sicut Bernardus habebat et habere debebat. Siquis vero istam cartam donationis nostre inquietare v(ol)uerit,[11] nequeat perficere, sed in duplo componat. Et in antea ista carta firma sit.

Actum est hoc .III. nonas decembris, anno .XI. regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Gauzperti prepositi. Sig+num Petri prioris. Sig+num (Guile)lmi[12] Bernardi. Sig+num domni Geralli. Sig+num Petri Guilelmi. Sig+num Ramund(i) (...)usti.[13] Sig+num Bertrandi. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Petri baiuli. Sig+num Petri Vimbra. Sig+num Aimeric.

Radulfus qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Esborrat*. 2. *Esborrat*. 3. *Esborrat*. 4. Filiam *interlineat*. 5. *Trencat*. 6. *Esborrat*. 7. *Trencat*. 8. *Esborrat*. 9. *Trencat*. 10. *Esborrat*. 11. *Trencat*. 12. *Trencat*. 13. *Trencat*.

318

1148, febrer, 6

Furiol dóna a la seva muller Maria les honors que té a la torre de Santa Maria, al Segrià, prop d'Almenar, comtat de Barcelona, i a Balaguer, prop de la Ràpita, comtat d'Urgell, tant en mort com en vida.

ADS. Perg. 643; 380 ∞ 85 mm. Trasllat de 1198.

In nomine Domini. Ego Furiol facio cartam vel donacio ad mulier mea Maria de ipsa mea honore que habeo prenominata. Est ipsa honore que ego dono ad mulier mea Mariam et ad filios suos vel meos, quemque illa habeo medietate de ipsa Torre de Sancta Maria, qui est in Sigria, de ipsos meos directos que habeo vel habere debeo. Et in antea ipsa honore que habeo in Balagario civitate meos directos dono ad illa et ad filios suos vel meos, et insuper ipsas compras vel plantas vel aprisiones que abemus factas de ipso die in antea que illa abeo mulier nec potuimus facere de ista hora in antea, tota ab integras. Et est ipsa honor de ipsa torre in commitatu

Barchinonense; et abent afrontaciones de .I. part in termino de Almenar, de alia in cechia, et de .IIIª. in terme d'Almenar qui est ves Chanicela. Et ipsa honore qui est in Balagario est in comitatu Orgello, et abent affrontaciones de .I. part in termino de Rapita, de alia in termino de Mont Mur, de .IIIª. in termino de Menarges. Quantum inter istas afrontaciones includunt sic dono ad mulier mea et ad meos infantes que de illa abeo, quomodo dictum est, in vita nostra et de post obitum meum. Et est manifestum. Quod si ego donatore ad ullus homo vel femina qui ista carta inquietare vel disrumpere voluerit in duplo vobis componat. Et in antea ista carta firma stat et non sit disrupta.

Acta carta donacionis .VIIIº. idus februarii, anno ab Incarnacione Domini .Mº.Cº.XLºVIIº. post millesimo. Sig+num Furiol, qui ista carta vel donacio mandavimus scribere et ad testes firmare. Sig+num Ponc de An. Sig+num Iohan de Fuliola. Sig+num Mir Bernad. Isti sunt testes visores et auditores. Sig+num Petri. Sig+num Marie. Sig+num Ermessendis. Nos sumus filius et filie Furioli, qui hoc laudamus et firmamus.

Petrus presbiter rogatus scripsit die et anno (*signe*) quod supra.

Petrus, scriptor Urgelli comitisse, qui fideliter hoc translatum fecit et scripsit et hoc sig (*signe*) num fecit .XIIII. kalendas aprilis, anno .Mº.Cº.XC.VIIº.

319

1148, març, 19

Berenguer Ramon i la seva muller Beatriu venen a Santa Maria de Solsona totes les propietats que tenen en el terme de Llobera. Reben vint-i-tres sous de moneda barcelonesa.

ADS. Cartoral I, doc. 235, f. 88v.

In nomine Domini. Ego Berengarius Ramundi et uxor mea Beatrix et filius noster Arnallus per hanc scripturam donationis et vindicionis nostre donamus et vindimus Deo et Sancte Marie Celsone et eius canonicis omnem nostram dominicaturam quam habemus et habere debemus infra terminos de Lobera, scilicet terras et vineas, casas et casales, ortos et ortales, cultum et eremum et omnia que ibi habemus et habere debemus. Et advenit michi Berengario hec omnia ex parte mei patris. Quicquid superius scriptum est donamus et vindimus nos iam dicti prenominate Sancte Marie et eius canonicis et de nostro iure in eorum tradimus dominio et potestate ad suum proprium alodium, francum et liberum, ad faciendam

voluntatem suam in perpetuum. Et accipimus propter hec omnia de ipsis canonicis Sancte Marie .XX.III. solidos monete Barchinone. Siquis vero istam cartam inquietare voluerit, nequeat perficere, set in duplo componat; et in antea ista carta firma sit.

Actum est hoc .XIIII. kalendas aprilis, anno .XI. regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Berengarii Ramundi. Sig+num Beatricis. Sig+num Arnalli. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Ermengardis, domina de Lobera. Sig+num Raimundi de Lobera. Sig+num Ramundi sacerdotis. Sig+num Petri Olivarii. Sig+num Arnalli Guitardi.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

320

1148, abril, 14

Estefania, juntament amb el seu fill Arnau, la seva muller Ermessèn i llurs fills i filles, donen a Ponç Duran, a la seva muller Ermessèn, a Pere Ponç i a la seva esposa Maiassèn la condamina que tenen en el comtat d'Urgell, terme de Llobera i lloc anomenat Escarig. Ho podran tenir sempre a condició que abonaran el quart de la meitat dels fruits de la terra i no elegiran altre senyor. Han pagat set sous de moneda barcelonesa d'entrada.

ADS. Perg. 651; 315 ∞ 72 mm.

In Dei nomine; Ego Estephania et filio meo Arnad cum uxore sua Ermessen, cum filiis et filiabus nostris vel progenita nostra, donatores sumus vobis Ponz Duran et uxor sua Ermessen, Pere Ponz et coniux sua Maiasen vel vestra[1] progenita. Per hanc scriptura donationis nostre donamus vobis ipsam nostram condaminam que vocatur de Escharig, in termino de Lobera, de vinea et alaudio omnique tempore. Et est hec omnia in comitatu Urgellensi, in termino de Lobera locumque dicunt de Escharig. Habet autem affrontationes de .II[a]. partes in torrent, de .III[a]. in alaudio de Pontarro, de alia parte in nos donatores. Quantum inter istas affrontationes includunt sic donamus vobis quod superius scriptum est et per bona voluntate sine nullo ingenio nobis de vobis .VII[em]. solidos monete Barchinone; tali quippe conditione donamus vobis et vestris predictam condaminam quod laboretis et melioretis, et de fructibus que ibi Deus dederit donetis fideliter medietatem ipso quart omnique tempore; et vos nec vestros non eligatis alium seniorem nisi nos et nostris. Et nos vel nostros faciamus tenere et

habere ipsa donatione supra scripto per totumque tempus ad vos vel ad vestris. Actum est hoc. Siqua vero persona cuiuscumque ordinis qui hanc scripturam ad inrumpendum venerit, nichil proficiat, set pro sola presumptione in duplo componat.

Hacta hanc carta donationis .XºVIIIº. kalendas madii, anno .XIº. regni regis Ledovici iunioris. Sig+num Estephania. Sig+num Arnaldi d'Isanta. Sig+num Ermessen. Sig+num Arnaldi. Nos qui hanc karta fecimus scribere, firmavimus firmarique rogavimus. Sig+num Bernardus presbiter. Sig+num Ponc. Sig+num Pere. Nos sumus testes visores et auditores.

Arnaldus presbiter, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quod supra.

1. *Al text,* nostra.

321

1148, juny, 13. Setge de Lleida

Ramon Berenguer IV, comte de Barcelona i marquès de Tortosa, dóna a l'església de Santa Maria de Solsona i als seus canonges les propietats que foren d'Azined Abenharro, situades en el terme de Carratalà.

ADS, Cartoral I, doc., 66, f. 29r.

In Dei nomine. Ego Raimundus, comes Barchinonensis, princeps Aragonensis ac Tortose marchio, dono et offero omnipotenti Deo et Sancte Marie Solsone et venerabili Gauzperto, eiusdem ecclesie preposito, atque canonicis, omnes tenedones et compras quas tenuit et habuit Azined Abenaharro in Calatarre vel in termino eius in omnibus locis. Predicta quoque omnia dono et trado Sancte Marie et iam dictis canonicis ibidem Deo servientibus, tam presentibus quam futuris, ut habeant et teneant ea in hereditate propria, francha et libera et ingenua, ad faciendum ibi et inde quicquid voluerint, sine alicuius persone aliqua contradictione vel vinculo. Siqua autem persona contra hanc cartam donationis venerit ad inrumpendum, nichil ei prosit, set duplam compositionem persolvat. Et hec postmodum donationis scriptura firma illibataque permaneat per omnia tempora.

Facta ista carta idus iunii, anno Dominice Incarnationis .Mº.Cº.XLº.VIIIº. regnique Ledovici iunioris .XII. in obsidione Ilerde.

S+ RAIMUNDI COMES. Sig+num Arnalli Berengarii de Anglerola. Sig+num Arnalli de Pons. Sig+num Poncii de Sancta Fide.

S(*signe*) Poncii, qui hoc scripsit.

322

1148, octubre, 15. Setge de Tortosa

Ramon Berenguer IV, comte i marquès de Barcelona i príncep d'Aragó, dóna a Santa Maria de Solsona un mas situat a la ciutat de Tortosa, quan Déu li doni aquesta ciutat, que estava asetjant.

ADS. Cartoral I, doc. 65, f. 28v-29r.

In Christi omnipotentis nomine. Ego Raimundus, comes Barchinonensium, princeps Aragonensis et marchio, dono et offero omnipotenti Deo et ecclesie Sancte Marie de Solsona et fratribus universis, tam presentibus quam futuris, pro salute anime mee et parentum meorum, unum bonum mansum in civitate Tortosa, cum suis terminis et affrontationibus et tenezonibus quas habet vel habere debet plene et integriter, sine engan. Hanc donationem facio bono animo et bona volumptate in manu Gauzperti, eiusdem ecclesie prepositi, et in presentia fratrum suorum, videlicet Raimundi de Albespi et Raimundi Sancti Iusti. Et cum divina clementia hanc civitatem in manus meas tradiderit, supra dictum mansum habeatis et possideatis cum terminis suis et tenezonibus quas intus et exterius habet vel habere debet.

Facta ista donatio, anno .M°.C°.XL°.VI°.[1] Incarnacionis Dominice et .XII°. regni Ledovici iunioris, idus octobris, in obsidione Dertose. S+ RAIMUNDI COMES. Sig+num Guilelmi Ramundi dapiferi. Sig+num Ramundi de Podio Alto. Sig+num Bernardi de Bello Loco. Sig+num Arnalli Berengarii de Anglerola. Sig+num Petri Bertrandi. Sig+num Berengarii Arnalli.

S(*signe*)num Geralli sacerdotis.

1. *Al text* .XI°. *en lloc de* .VI°. *S'ha considerat vàlida la datació pel regnat de Lluís el Jove.*

323

1148, novembre, 13

Ramon de Josa, la seva muller Estefania i el seu germà Pere donen a Santa Maria de Solsona la part que tenen amb Ricard en feu per Santa Maria a Timoneda, al lloc anomenat Malomana; és a dir, els censos que reben de Gilabert, de Ramon Garler i de Guillem Oromir.

ADS. perg, 654; 352 ∞ 100 mm.

In nomine Domini. Ego Raimundus de Iosa et uxor mea Stephania et frater meus Petrus per hanc scripturam donationis

nostre donamus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius canonicis nostram partem ipsius feu quem tenemus cum Richardo per Sancta Maria in Timoneda, in loco quem dicunt Malomana, scilicet illud servicium et censum quod facit nobis Guilabertus et Raimundus Garler et Guilelmus Oromir. Et hoc donum facimus pro anima matris nostre et pro redemptione peccatorum nostrorum. Sicut superius scriptum est donamus nos iam dicti prefate Sancte Marie et eius canonicis, quicquid nobis habemus vel habere debemus. Et de nostro iure in eorum tradimus dominio et potestate ad faciendam voluntatem suam in perpetuum. Siquis vero istam cartam donationis nostre inquietare voluerit, nequeat perficere, sed in dupplo componat. Et in antea ista carta firma sit.

Actum est hoc idus novembris, anno .XII°. regni Ludovici regis iunioris[1]. Sig+num Raimundi de Iosa. Sig+num Stephanie, uxoris eius. Sig+num Petri de Iosa. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Guilelmi de Albespi. Sig+num Bernardi de Cornelana. Sig+num Guilelmi de Turre.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Segueix, ratllat*, Sig+num Petri de Iosa.

324

1149, febrer, 23

Concòrdia que fan Guerau i Arbert amb l'església de Solsona i el seu sagristà, Pere Guillem, sobre l'heretat del mas del Soler de Súria. Reconeixen que Santa Maria de Solsona en té dues terceres parts i ells la tercera mentre visquin. Guerau vol ésser enterrat en el cementiri de la mateixa església.

ADS. Cartoral I, doc. 146, f. 56r.

Manifestum sit omnibus hominibus quod Gerallus et Arbertus venerunt ad finem et concordiam cum Sancta Maria Celsone et cum Petro Guilelmi, eius loci sacrista, de alaudio qui fuit Arnalli Berengarii, et de omni hereditate quam habebant in ipso manso quem vocant Soler de Surisa. Diffiniunt namque isti prenominati iam dicte Sancte Marie et eius canonicis duas partes prescripti alaudii et hereditatis, et retinent sibi terciam partem, ut habeant et possideant eam in vita sua. Post obitum vero eorum habeat illam terciam partem Sancta Maria et canonici eius, solute et libere et quiete. Sed quod ipsum non possint vindere nec inpignorare istam

terciam partem alicui homini vel femine nisi Sancte Marie Celsone et canonicis eius.

Actum est hoc .VII. kalendas marcii, anno .XII. regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Gauzpert prepositi. Sig+num Petri Guilelmi sacriste. Sig+num Geralli. Sig+num Arberti. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Eralli. Sig+num Raimundi Nigri. Sig+num Ramundi Mironis. Ad obitum Geralli sepeliant eum canonici cimiterio Sancte Marie.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

325

1149, maig, 6

Guillem de Santafè, d'acord amb els seus germans Ponç i Ramon, i amb el consentiment d'Ermengarda, vídua d'Ermengol Gauspert, cedeix a Santa Maria de Solsona una honor que té a la Llena, comtat d'Urgell. Rep dos-cents sous barcelonesos dels canonges de Solsona.

ADS. Cartoral I, doc. 167, f. 62v.

In nomine Domini. Ego Guilelmus de Sancta Fide, cum consilio fratrum meorum, Poncii videlicet et Raimundi, et cum laudamento uxoris que fuit Ermengaudi Gauzperti, dono et diffinio Deo et Sancte Marie Celsone et eius canonicis honorem de Podio Retundo cum omnibus suis pertinenciis et termnis, simul cum ipso bosco qui ibidem est. Sunt autem hec omnia in comitatu Urgelli, in termino castri Lene. Tali autem modo facio hanc donationem ut in diebus uxoris Ermengaudi Gauzperti habeat Sancta Maria pernam unam et parilium unum de gallinis, et ipsum boscum teneat in dominicum; et homines castri Lene quibus canonici concesserunt habeant in ipso honore ligna et pascua suis animalibus. Post obitum autem predicte domine, redeant hec omnia in potestate Sancte Marie, ut faciant inde canonici quodcumque voluerint. Adveniunt autem michi hec omnia per donacionem patris mei. Et convenio Sancte Marie et canonicis eius ut sim illis adiutor tenere et defendere, sicut supra scriptum est, ipsum honorem. Propter hanc vero predictam donationem accipio ego Guilelmus de Sancta Fide ab ipsis canonicis Sancte Marie .CC. solidos monete Barchinone.

Actum est hoc .II. nonas may, anno .XII. regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Guilelm de Sancta Fide. Sig+num Poncii de

Sancta Fide. Sig+num Ramundi de Sancta Fide, qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Ermengardis, uxoris Ermengaudi Gauzperti, qui hoc firmo et laudo. Sig+num Berengarii de Anglerola. Sig+num Arnalli de Montoliu. Sig+num Bernardi de Albespi.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

326

1149, desembre, 13

Guillem Gerovard dóna a Santa Maria de Solsona una heretat que té en els molins de Santa Maria de la Ribera, i altres peces de terra a les comes i al Pujalt, tot situat al terme de Joval i comtat d'Urgell.

ADS. Perg. 660; 238 ∞ 131 mm.

(In nomine)[1] Domini. Ego Guilelmus Guiro(vard) (per hanc)[2] scriptura (do)nacionis[3] mee dono D(omino Deo et)[4] Sancte Marie Celsone (...)[5] (hered)itatem[6] quam habeo vel (habere)[7] debeo in ipsis molendinis de Sancta Maria de Ribera, cum ipsa planta de ipsis olivariis qui ibidem sunt. Dono iterum eidem Sancte Marie Celsone sortem unam de terra in ipsis comis et peciam unam de vinea in ipso Poial. Sunt autem hec omnia in comitatu Urgelli, infra terminos de Ioval. Affrontat enim hoc alaudium de duobus partibus in ipso torrentes qui ibidem sunt, de tercia parte in via. Et affrontat ipsa petia de vinea in vineam Arnalli Petri, et de duabus partibus in ipso sola. Sicut superius scriptum est sic dono ego iam dictus Guilelmus hec omnia prenominata Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius canonicis, pro anima mea et parentum meorum. Siquis vero istam cartam inquietare voluerit, nequead perficere, set in duplo componat cum sua melioracione. Et in antea ista carta firma sit.

Actum est hoc idus decembris, anno .XIII. regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Guilelmi Grovardi, qui hoc scribi mandavi et firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Petri Petri. Sig+num Aimeric. Sig+num Petri, filii de Romea.

Guilelmus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Esborrat i trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Esborrat i trencat*. 5. *Esborrat i trencat*. 6. *Esborrat*. 7. *Esborrat*.

FUNDACIÓ NOGUERA

327

Mitjan segle XII

Testament d'Arbert i Ermessenda, que elegeixen marmessors el prepòsit Gauspert, Babot, Pere Albert, Pere Ponç, Pere Guillem de la Móra i el testador que sobrevisqui. Volen ser enterrats a Santa Maria si no moren massa lluny de Solsona. Deixen els seus drets i els seus castells de Rocafort, Nalec i Ciutadilla a Santa Maria de Solsona. També deixen el seu fill Arbert per al servei de la canònica.

ADS. Perg. 601; 132 ∞ 200 mm. Còpia posterior.

In Dei nomine. Ego Arbertus et coniux mea Ermessendis, nostro sensu et bona memoria, repentine mortis timentes interitus, nostrum facimus testamentum, in quo manumissores nostros elegimus Gauspertum videlicet, Celsone prepositum, et Babot et Petrum Arberti et Petrum Poncii et Petrum Guilelmi de Mora et unum ex nobis qui super vixerit. Quibus mandamus habeant potestatem in nostrum omnem mobile et panem et vinum tam vetus quam novum, primo anno veniente, ut ita possint distribuere sicut in huius testamenti pagina scriptum invenerint. Et relinquimus corpora nostra ubicumque fuerimus mortui in hac terra de Clusa usque ad Estopaianum, ut sepeliantur in cimeterio Sancte Marie Celsone, cum ipso mobili quod super fuerit de iamdicta tercia parte, quia ibi relinquimus nostra corpora modo vel omni tempore. Donamus adhuc Sancte Marie Celsone unum mansum in Graganela, quem inhabitat homo nomine Guilelmus Arnaldi; ipsum nostrum directum quod ibi habemus vel habere debemus, cum ipsa vinea vetere de Pudol. Et relinquimus Sancte Marie iamdicte ipsos kastros de Rochafort et de Analeg et de Ciutadila, sicut in testamento Berengarii Arnaldi resonat. Et hoc quod tenemus per fevum Sancte Marie Celsone et canonicorum eius in Turrel, post obitum nostrum remaneat Sancte Marie Celsone, sicut in testamento Berengarii Arnalli resonat. Addimus huic dono Sancte Marie Celsone cum filio nostro Arberto unam malolam quam habemus cum Arnallo Guilaberti, baiulo nostro, ad ipsas planas, cum orto uno de Amenlario, qui affrontat de una parte in orto Petri Guilelmi, et de alia in via. Hoc donum facimus Sancte Marie, tali modo ut filius noster Arbertus nolebat invenire regulariter sub manu prioris. Non ideo perdat Sancta Maria hoc donum, set habeat et possideat illud omni tempore.

FUNDACIÓ SALDAÑA NOGUERA

328

Mitjan segle XII.

Testament de Mir Mir, essent marmessors Vidià i Ramon Guitart de Santa Maria de Solsona. Disposa sobre diversos mobles i alous. Dóna a Santa Maria de Ripoll un sarraí, que és teixidor, un altre a Santa Maria de Gualter, un altre, que és mestre ferrer, a Santa Maria de Solsona, un alou, que té a la Seu, a Santa Maria de la Seu i un altre llegat a Sant Pere de Ponts i a d'altres llocs.

ADS. Perg. 246; 145 ∞ 235 mm. Còpia contemporània.

Hec est memoria de mandamentum quod mandavit Mir Mir ad suam extremam voluntatem. Mandavit ut fiant manumissores nomine Vidiano, nepoto suo, simul cum Raimundo Guitardi Sancte Marie Celsone. In primis mando ad Vidiano meum cavallum cum sua (*sic*) enselamento simul cum meo alsperg vel cum mea spada et cum escuto et lanza simul cum elmo; et ad Sancta Maria Rivipollensem uno sarraceno qui es testor; et ad Sancta Maria de Gualter alium sarracenum ad sua opera; et ad Sancta Marie Celsone alium sarracenum qui es magister cum tota ferramenta qui est de frabega, simul cum meo asino; et ad Sancte Marie de Agremontum unum mulum ad sua opera; et donat ad meos homines per pagamentum unum bovem qui est en Agremont. Et relinquo ad Sancta Maria Sede Urgelli ipsum alaudem quod ibi abeo in Sede, cum casas et cum cuncta omnia que ad me pertinent. Similiter relinquo in Alos ipsas meas mansiones cum totas meas vineas et cum meo osto (*sic*), simul cum meas tonnas qui ibi sunt et cum tota omnia quod in terminibus de Alos ego abeo, exceptus ipse blad et ipso vino de isto anno quod relinquo ad Sancte Marie Celsone. Et relinquo ad Sanctum Saturninum ipsum meum alaudem quod abeo in Isona, exceptus ipso blad et ipso vino de isto anno, quod relinquo ad Sancte Marie Celsone. Et ad Sanctum Andreum entre Pontos ipsum meum alaudem cum meas mansiones que ego abeo in Agremont, exceptus ipso blad de isto anno quod relinquo inter Sancte Marie en Agremont et ad Sancte Marie Celsone et Sancti Andree in tribus partibus. Et relinquo ad Sancta Maria de Gualter et ad Sanctum Petrum de Ponts ipsos meos alaudes cum meas mansiones simul cum ipsos expletos qui infra terminibus de Ponts sunt advenerunt (*sic*); abeant per medium. Et relinquo ad Sancte Marie Celsone ipsos meos alaudes que ego abeo infra terminibus de Ivorra cum ipsas meas mansiones et cum totas meas vineas simul cum ipsas meas tonnas qui sunt in terminibus de Ivorra aut de Tora,

simul cum ipsos meos expletos que ego abeo infra terminibus de Acuda ad Sancte Marie Celsone cum meum corpus. Et mando ad unusquisque locis, qui sunt supra scriptos, quod donant ipsas meas voces qui sunt kartas.

Hoc mandatum est in presencia Raimundi Bernardi de Tora atque alii homines qui ibi sunt, qui sunt testes.

Sig+num Vidia. Sig+num Raimundus Guitardi de Celsone. Isti sunt manumissores mei.

329

1150, febrer, 16

Gombau d'Oluja cedeix a Santa Maria de Solsona la tercera part d'una dominicatura en la qual hi ha un molí, en el terme de Vallfogona, que ja havia donat en testament la seva germana Sança.

ADS. Perg. 656; 376 ∞ 88 mm.
SANS, J. M., obra cit., doc. 38.

In nomine Domini. Ego Gonballus laudo et difinio terciam partem tocius dominicature que pater meus abuit in Vallis Facunde, ut habeat Sancte Marie Celsone et cannonici eiusdem loci ad suum proprium alodium, cum uno molendino qui est ante villam ipsius castri. Hoc totum difinio et laudo sicuti cannonici Sancte Marie abuerunt et tenuerunt laxacione sororis mee Sancia, quod fecit in suum testamentum

Actum est hoc .XºIIIIº. kalendas marci, anno .Mº.Cº.XLº.VIIIIº. Sig+num Gonballus, qui hanc difinicionem laudo et firmo. Sig+num Pere de Puigverd. Sig+num Guilelm Pere de ipsa Guardia. Sig+num Bernard de Oluuia. Sig+num Arnall de Alta Riba.

Arnallus sacer, qui hoc scripsit in die et anno (*signe*) quo supra.

330

1150, febrer, 27

Conveni entre el prepòsit Gauspert i els seus canonges i els germans Pere de Coma i Guillem Miró fet davant del bisbe d'Urgell i dels ardiaques. Els dos germans reconeixen que s'havien apropiat injustament d'una honor. El paborde els cedeix aquesta honor mentre visquin. Pagaran cada any el recapte per a tres canonges i, després, passarà a l'església de Solsona.

ADS. Perg. orig. 658; 290 ∞ 90 mm.

Notum sit cunctis hominibus qualiter Gauzpertus, prepositus Celsone, et canonici eius ecclesie, post multos clamores et contenciones quas habuerunt cum Poncio de Comba et frater eius Guilelmo Mironis, convenerunt ad Sedem et coram venerabili Bernardo, Urgellensi episcopo, et eiusdem sedis archidiachonibus, (...)icis[1] eorum iudicio illum honorem quem predictus prepositus Celsone et canonici eiusdem loci diu clamaverant iamdictus Poncius et frater eius Guilelmus in manu iamdicti prepositi Beate Marie Celsone, et presentibus canonicis et (...)[2] ipsum honorem omnino diffinierunt et quia recognoverunt iniuste ipsum tenuissse penitus evacuaverunt. Postquam, ita ut superius scriptum est, Poncius predictus et Guilelmus ipsum honorem diffinierunt, ego Gauzpertus, Celsone prepositus, consilio fratrum qui mecum aderant et consilio archidiachonorum et quorundam clericorum Sedis rogatum, predictum honorem dono prelibato Poncio in vita sua ut ipsam vineam et ortum faciat meliorare et casale similiter. Tali vero conventu hec suprascripta dono tibi iamdicto Poncio, ut dum (vi)xeris[3] habeas et possideas et non v(end)as[4] nec inpignores, et quod in pignus est extrahas et in illi fevo tradas et dabis receptum per unumquemque annum tribus canonicis Sancte Marie Celsone et totidem hominibus quos serviendum se adduxerant. Post discessum quippe tuum predictus honor cum omni meliora(cio)ne[5] ibi facta, libere et quiete remaneat ad Sanctam Mariam Celsone et canonicis ibi degentibus. Affrontat hec omnia ab orient in (ca)rraria[6] que vadit ad Ripas Altas, de occidente in (carr)aria[7] que vadit ad Boxadera, de meridie in ortum de Belet, de septentrione in orto Petri Bernardi, (ad s)ol[8] de Avia.

Actum est hoc .III. kalendas marcii, anno C°.XL.VIIII°. post millessimum ab Incarnatione Domini. Sig+num Poncii. Sig+num Guilelmi, qui scribere et firmare rogavimus. Sig+num Guilelmi de Corneliana. Sig+num Bernardi de Corneliana. Sig+num Guiberti archidiachoni. Sig+num Raimundi archidiachoni. Sig+num Gauzperti, prepositi Celsone[9]. Sig+num Raimundi de Albespi. Sig+num Dalmacii de Coscol. Sig+num Bernardi Petri de Alantorn.

Bernardus presbiter rogatus in prefato die et anno (*signe*) (...)sit[10].

1. *Esborrat*. 2. *Esborrat*. 3. *Esborrat*. 4. *Trencat*. 5. *Trencat*. 6. *Trencat*. 7. *Trencat*. 8. *Trencat*. 9. *Segueix, ratllat,* Sig. 10. *Trencat*.

FUNDACIÓ NOGUERA

331

1150, abril, 8

Transcripció del testament de Gonter. Fa llegats a les esglésies de Tàrrega, de Sant Donat, de Sant Jaume i de Santa Maria (d'Oluja?), als templers i als hospitalers, als seus fills Ponç, Guillem i Pere, i a altres parents, de béns mobles i altres possessions de Pinell, de Tarroja, d'Albars, de Tàrrega, del Mor, del Pedregal, de les Sinogues, de Montalbà, de Corbins i de Menàrguens. Comptava amb diversos penyoraments. També féu llegats a Santa Maria de Solsona i de la Seu d'Urgell.

ADS. Perg. 661; 470 ∞ 204 mm.

In Dei eterni miseratoris et pii. Ego Gonter sum sanus et memoria plenus. Sic cogito in corde meo ut per helemosina aut per aliqua bona opera possim anima mea Creatori meo reddere. Et ideo iubeo atque discerno ut sint helemosinarii mei Guilelm Arnall et Berenguer de Oliva et Arnall de Sala. Et rogo vos iam dicti manumissores ut sic faciatis quomodo videtis hic scriptum. Primitus namque fiant soluti mei debiti in comune; post soluta debita faciant partes .III. de ipso mobile; duas partes abeat Guilelmus et coniux eius; tercia parte dividant secuti pro anima mea, tam de vetere quam de novo veniente. Concedo ad Sancte Marie de Tarrege morabetinum .I. ad eius opera; ad Sancti Iacobi alium; ad Sancti Donati solidos .II. per missas, et ad Sancta Maria de Oliva similiter. Dimito ad filio meo Poncio ipsa mea parte de equa vel de poli. Concedo ad Guilelmo, filio meo, ipso meo directo de ipsas oves. Dimitto etiam ad Guilelmo meo directo de cubas vel de tonas vel toto bascula minore vel de equa maiore sive de uno bovi vel de uno asino. Et que fiat de Pontio tota iam dicta egua cum suo poli. Dimitto ad opera Sancte Marie Sedis morabetinum .I. Et post hec si remanserit rem ad Ospital vel ad Cavalleria sive ad Sepulcrum per equaliter. Et ego Gonter dono meum corpus a Domino Deo et Sancte Marie Celsone ut (sim frater ca)nonicus[1] quandiu vixerim. Et dono predicte Sancte Marie Celsone et canonicis eiusdem loci meum mansum de Pinel cum omnibus rebus quem teneo intus termini kastri Pinel, omnibus que ibi abeo vel abere debeo, totum ab integrum, ad suum proprium alodium francum et legitimum omni tempore; et similiter dono ibi uno sarraceno ad ipsa opera. Dimitto ad Pere, filio meo, tota omnia que habeo per Guilelmus Petri et Bernardus Ugoni in terminum castri Sadaoni, et alium que habeo per Bernardus Cerdani. Et dimitto etiam ad Guilelm et ad Poncium hoc que abeo per Petrus

Ugoni. Et iterum dono ad Petrum et Guilelmum et ad Poncium ipsos ortals que abeo in pignora de Poncius de Torroia, qui est condus. Similiter dimitto ad Petrum medietatem de hoc quod abeo in termino kastri Turre Rubea et ipsum fevum de Tarrega que abeo per Arnallus Surdi et per filiam Poncius Guilelmi; dimitto ad Petrum duas partes et tercia parte ad Guilelm. Et dimitto ad Petrum ipsa alodia vel vineas ad ipsa Sinoga de ipso molino ad amont de Pedregal Subira, et cum orto qui se tenet apud ipsa faxa. Et ipsa sorte qui se tenet apud ipsa serra, dimitto ad Guilelmum et ad Poncium cum ipso orto que abeo apud Guilelmum, terros et cortes; et concedo ad Guilelmum et ad Poncium pecias .III. de alodio, et sunt duas coma de Offegad et alia ad collo prope Guilelmus Mironi. Et dimito ad filia mea Crivelera ipsa medietate unde accepit virum, exceptus medietate de pecia de alodio qui est per viam ad ipso Vilar, que concedo ad Gontero in vita sua, et post obitum suum remaneat ad sororem suam Crivelera. Et sorte una de alodio qui est ad ipsa Sinoga ad ipso pla, cum alia sorte qui est ad ipsos Puiols proprio alodio de Terros remanea ad Gontero in vita sua. Et post obitum suum remaneat ad Guilelmum. Et ipsas vineas que habeo per Guilelmus Petri de ipso molino usque ad ipsa trila et cum ferragenals qui sunt ad Albars, exceptis ipsis que sunt de Sancte Marie Celsone, cum orto et vinea que est ad ipsa fonte que abeo apud Berengarium Arnalli, dimitto ad Guilelmum et ad Poncium. Et dimitto ad Pere ad Ermengards, coniux de Guilelmo Arnalli, ipsa alaudia et homines cum sensu et servicio qui debent facere, que abeo in castrum de Mauro, et petiam unam terre qui se tenet apud termino de Mauro, exceptus tantum quod Ermeniardis abent plantatam, et ipsam peciam terre que abeo ad ipsa serram de Villagrassa remaneat ad Petrum et ad Ermeniards. Et dono etiam ad Guilelmum et ad Poncium ipsa alodia que abeo vel abere debeo in termino de Monte Pestler, cum ipsa alodia que est in circuitu podio Sancti Dalmadii, et alios alaudes qui remanent de iam dicto Sancto Dalmadio dono ad Petrum[2], ad Guilelmum et ad Poncium. Et concedo ad Petrum et ad Guilelmum et ad Poncium et ad Elliards ipsa alaudia qui est ad ipso pas[3] de Tarrega. Et ipsas pecias duas de alaudia, una qui est ad ipsas morellas subter strada et alia que est super Era de Comite, quem acaptavi de comite[4], dimitto ad Pere et ad Guilelmum et Poncium. Et ipsam pignoram que teneo de Petro Surdi dono medietate ad Petrum; aliam medietatem remaneat ad Guilelmum et coniux eius et ad Poncius. Et dono ipsas pignoras que tene de Ramon Hualger cum ipsa vinea qui est ad ipsas Moreles usque in

reger apud ipsam conaminam qui est ad ipsos Puiols que teneo in pignora de Babot in Berenger de Oliva et Guilelm Arnall et Guilelm et Poncium per equaliter. Concedo ipso moli subira qui est ad ipso Pedregal inter Guilelmum et Poncium. Et alium moli qui est subtus iste remaneat ad Petrum. Et dimitto ad filios et ad filias ipsa alodia qui est in termino de Monte Albano vel in Valerna et in Corbinos et in Menarges et ubi invenire potueritis ut siatis pares et equales. Et dimitto ad Petrum ipsas mansiones que sunt de ipsa turre ad amont, sive cum ipso cortal ubi iacet nostras oves. Et alias casas qui remanent dimitto inter Guilelmum et Poncium sive cum ipso cortal. Et dimitto inter Petrum et Guilelmum et Poncium ipsum meum directum que abeo in ipso molendino de kastro Sadaoni. Et dono ad Petrum ipsum ferregenal qui est ad Sadao, que teneo in pignora de Pere de Aguda apud ipsa casa qui fuit de Ramon de Petra Mola qui est prope palacio de comite, et cum ipso columbario qui est in ipsa era. Et dimitto ipso ortal qui est columbario ad Guilelm et ad Poncius. Et ipsa pignora que teneo de Poncio de Belveder et de Pere de Aguda dimitto inter Pere et Guilelm. Et dimitto ad Pere Isarn de Monfled et ad Guilelm Bernard Guilelm (*sic*) et ad Poncius Ponc Vaceta. Dono ad Sancte Marie Celsone Ioan Guaites apud suo servicio. Dono ad Guilelm Pere de Rabinad et Ponc Ramon de Torroga. Et dono ad Pere uno ferragenal qui se tenet apud alodio de Pere Girona, et alio ferragenal qui est subtus aquale inter Guilelm et Ponz. Dimitto ad Pere uno parile[5] de gallines que facit Ramon de Torroga. Et ad Guilelm dono alio parilio de Bernard Vives, et de orto que tenet ipsum quartum. Et dimitto atque concedo ad Guilelm suam hereditatem sicut resonat in suas carturals quas ego feci ei. Et totum hoc quod superius est scriptum abeam ego Gonter et teneam in vita mea sine blandimentum de filiis vel de filias.

Factum istum testamentum .VI. idus aprilis, anno .M.C.L. Sig+num Gonter, qui hunc testamentum rogavi scribere et firmavi. Sig+num Guilelm Arnall. Sig+num Berenger de Oliva. Sig+num Arnald de Sala. Nos sumus manumissores. Sig+num Bernard de Oliva. Sig+num Arnall de Ivorra. Sig+num Guilelm de Gimara.

Guilelmus, qui hoc translatavit et hoc signum (*signe*) inpressit cum literis supra positis et emendatis versiculis.

1. *Esborrat*. 2. *Segueix, ratllat*, aliam medietatem remaneat. 3. pas *interlineat*. 4. quem acaptavi de comite *interlineat*. 5. parile *interlineat*.

FUNDACIÓ NOGUERA

351

1155, abril, 21

Gombau de Ribelles dóna a Santa Maria de Solsona l'honor que ja havia donat Ermengarda a Ivorra. D'altra banda el prepòsit Guillem li cedeix en feu la meitat d'aquesta honor mentre visqui.

ADS. Perg. 678; 196 ∞ 100 mm. Carta partida per ABC.

Notum sit omnibus hominibus quod ego Gomballus de Ribeles relinquo et diffinio Sancte Marie de Celsona et eius canonicis totum illum honorem quem Ermeniardis dimisit iamdicte Sancte Marie in Ivorra. Et ego Guilelmus, Celsone prepositus, cum aliorum consilio canonicorum donamus tibi Gomballo de Ribeles medietatem de ipso honore Ermeniardis, ut habeas et teneas in vita tua per fevum Sancte Marie de Celsona. Post obitum vero tuum redeat omnis honor qui fuit de Ermeniards ad Sanctam Mariam iam dictam, sine ulla inquietudine, sicut illa relinquit prefate Sancte Marie in kastro de Ivorra pro anima sua.

Actum est hoc .XI. kalendas madii, anno .Mº.Cº.Lº.Vº. Incarnacionis Christi. Signum Guilelmi prepositi (*signe*). Sig+num Petri Guilelmi. Sig+num Bertrandi de Oden. Sig+num Gomballi de Ribeles. Sig+num Petri Raimundi. Sig+num Mir de Trila. Sig+num Raimundi Rog.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

352

1155, juliol, 23

El prepòsit Guillem i els canonges de Solsona cedeixen a Pere Guillem i a la seva muller Urraca l'heretat que la canònica de Solsona té a Sanui, que havia estat propietat del sarraí Avulcanolg. Ho tindran ells i la seva descendència per al servei de Santa Maria de Solsona. Donaran la novena part dels fruits i reservaran un alberg per quan sigui necessari als canonges de Solsona.

ADS. Perg. 679; 408 ∞ 125 mm.

Manifestum sit cunctis qualiter Ego Guilelmus, Celsonensis prepositus, et alii cannonici Sancte Marie damus tibi Petro Guilelmo et uxori tue Orracha et filiis et filiabus vestris nostram hereditatem (qui)[1] habemus et habere debemus in terminis de Azanuei, que hereditas supra dicta fuit de sarraceno nomine Avuilkanolg. Tali pacto facimus vobis hanc donacionem ut ha(bea)tis[2] et possideatis

vos et omnis posteritas vestra ad servicium Sancte Marie Celsone et ad suis cannonicis; et donetis ipsam novenam nobis et successoribus nostris de omnibus fru(ctibus quod)[3] exient anno de supra dicta honore fideliter, et faciatis staticam in nostras mansiones et adducatis in eas quodcumque nobis Deus dederit, et habeatis ospicium in eas quando nobis (necesse)[4] fuerit.

(Actum est)[5] hoc .Xº. kalendas augusti, anno Dominice Incarnacionis .Mº.Cº.Lº.Vº. Fuit factum in presencia de Nicholaus presbiter et de Joan de Chalasanz et de Arnallus de Sancto Iusto. Signum (*signe*) Guilelmi prepositi. Sig+num Raimundi de Sancto Iusto. (Sig+num Petri)[6] Guilelmi. Signum (*signe*) Petrus Aragonensis. Sig+num Arnallus de Uliana (*signe*), canonici Sancte Marie Celsone. Sig+num Ramon (*signe*) Umbert. Sig+num Arnal (*signe*) de Mo(...)[7]. Sig+num Asalid. Sig+num Almoravid. Isti sunt testes, visores et auditores.

(...)[8] (dia)chonus scripsit et hoc sig(*signe*)num feci.

1. *Esborrat*. 2. *Esborrat*. 3. *Esborrat*. 4. *Esborrat*. 5. *Esborrat*. 6. *Esborrat*. 7. *Esborrat*. 8. *Esborrat*.

353

1155, octubre, 8

El prepòsit de Solsona Guillem i els seus canonges arriben a una concòrdia amb Pere Guillem sobre la meitat del castell de Privà i els seus homes Berenguer Guillem i Pere Guillem tindran la meitat del castell, la vila i els seus homes en alou. L'altra meitat la tindrà Pere Guillem en feu per Santa Maria de Solsona. L'església, amb les seves primícies i oblacions, serà de la canònica.

ADS. Perg. 680; 238 ∞ 230 mm. Carta partida per ABC.
ADS. Cartoral II, doc. 13.

Notum sit cunctis hominibus quoniam Guilelmus, Sancte Marie Celsone prepositus, cum ceteris fratribus venit ad finem et concordiam cum Petro Guilelmo de ipso castro de Privazano. In primis quod abeat Berengarius Guilelmi et Petrus Guilelmi medietatem de ipso castro et de ipsa villa et de suis terminis et de omnibus hominibus ibi abitantibus, ad illorum alaudem sicut Guilelmus Bernardi accaptavit de domno Brocardo et de eius coniuge Caritas. Aliam vero medietatem habeat Petrus Guilelmi per fevum Sancte Marie Celsone et per iam dicto preposito et suc-

cessoribus eius ipse Petrus et posterita eius cui ille dubitaveri. Tali vero pactu quod ipsa castellania levata habeat predicta Sancta Maria et Petrus Guilelmi per medium, tam de homines quam de omnibus terminis quod ad ipsum castrum pertinent. Et si forte canonici Sancte Marie voluerint in sua porcione facere salvetatem, abeat Petrus Guilelmi suum seniorivum et districtum et stacamentum et ademprivum in ipsis hominibus. Et comendat iam dictus prepositus medietatem iam dicti castri Petro Guilelmi, et donat illi ipsos prenominatos feuvos. Et Petrus Guilelmi donet potestatem de medietatem predicti castri iam dicti propositi et successoribus eius quantasque vices illi requisierint iratus et paccatus, et faciat inde servicium et hominaticum iam dicto preposito et successoribus eius, et serviat eis ipsam castellaniam et ipsum fevum, secundum suum valorem. Et abeat iam dicta Sancta Maria ipsam ecclesiam cum primiciis et oblationibus cunctis de totum supra dicto castro et de eius terminis.

Actum est hoc .VIII. idus octobris, anno ab Incarnatione Christi .Mº.Cº.Lº.Vº. Sig(*signe*)num Guilelmi prepositi. Sig+num Raimundi sacriste (*signe*). Sig+num Raimundus de Sancto Iusto. Sig+num Petri prioris (*signe*). Sig+num Petri Guilelmi. Sig+num Raimundi de Camarasa. Sig+num Bernardi de Privazano. Nos qui hanc convenientiam faci-mus scribere et firmavimus et testes firmare iussimus. Sig+num Guilelmus, Gissone prioris. Sig+num Bernardi de Camarasa. Sig+num Bernardi de Solsona. Isti sunt testes.

Guilelmus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

354

1155, novembre, 1

Alegret de Tàrrega es dóna a l'església de Solsona i als seus canonges, amb la condició que, si ho volgués, pugui fer la vida canonical com els altres. Si passés al canonicat atorga el seu cos per a ésser sepultat a Santa Maria, junt amb la quarta part dels seus béns mobles. Dóna també certes possessions que té a la Vilanova de Tàrrega i al Vilosell i el delme del seu alou de Torrefeta. També lliura el seu fill Pere perquè hi faci vida d'agustinià.

ADS. Perg. 681; 359 ∞ 103 mm.
ADS. Perg. 682; 187 ∞ 168 mm. Còpia contemporània.

In Dei eterni nomine. Ego Alegret de Tarrega per presentis cartule descripcionem trado et delibero me ipsum Domino Deo et

Sancte Marie Celsone, tali modo ut quandocumque voluero meam mutare vitam, canonici predicti loci recipiant me in societate et fraternitate, sicut unum ex fratribus suis canonicum. Quod si forte meam voluero mutare vitam, relinquo corpus meum prefate Sancte Marie sepeliendum ad obitum meum, cum quarta parte tocius mei mobilis quod abeo et abere potero. Et modo in presenti dono eidem Sancte Marie meas casas quas feci in Villanova de Tarrega, iuxta casas Ysarni de Castronovo, cum introitibus et exitibus et affrontacionibus suis, cum solo et super posito, sicut ego eas abeo et abere debeo. Dono iterum prelibate Sancte Marie meum alaudium quod est in Velosel pro anima mea, et decimum mei alaudii de Turre Fracta. Adhuc quoque dono et offero Domino Deo et sepedicte Sancte Marie Celsone filium meum Petrum, ut vivat ibi regulariter in omni vita sua sub regula beati Augustini et in obedientia prepositi ipsius loci.

Actum est hoc kalendas novembris, anno ab Incarnacione Christi .Mº.Cº.Lº.Vº. Sig+num Alegret de Tarrega, qui hoc scribi mandavi et firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Guilelmi de Espalarges. Sig+num Arnalli de Sancto Felice. Sig+num Iohannis.

Arnallus diachonus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

355

1155, desembre, 8

El prepòsit Guillem, amb els seus canonges i els homes de Talarn, fan un acord amb Ponç de Bellver i els seus homes sobre l'aigua del riu Sió. La tindran nou dies cada part.

ADS. Perg. 683a; 154 ∞ 128 mm. Carta partida per ABC.
ADS. Perg. 683b. Còpia posterior.

Cunctis sit hominibus cognitu quod Guilelmus, Sancte Marie Celsone prepositus, et ceteri canonici eiusdem loci atque homines de Talarn venerunt ad finem et ad concordiam cum Poncio de Belveder et suis hominibus de ipsa aqua de Cione unde diu contemserant; et tali vero pactu quod superdicti homines de Talarn habeant omni tempore novem dies totam ipsam aquam, et Poncius et sui homines alios novem dies similiter totam; et hoc placitum fiat in perpetuum, modo vel omni tempore.

Actum est hoc .VIº. idus decembris, anno Dominice Incarnacionis .Mº.Cº.Lº.Vº. Signum (*signe*) Guilelmi prepositi. Sig+num Petri prioris. Sig+num Raimundi Sancti Iusti. Sig+num Arnalli de

Montclar. Sig+num Poncius de Belveder. Sig+num Arnalli Petri. Sig+num Guilelmi Marti. Sig+num Mironis de Belveder. Sig+num Petri de Staras. Sig+num Beregarii de Ardeval. Sig+num Raimundi de Talarn. Sig+num Petrus Tost de Mont Rog. Sig+num Arnallus, sacer de Spalarges.

Guilelmus presbiter, qui hoc (*signe*) scripsit.

356

1155, desembre, 25

Guillem de Santafè defineix a Santa Maria de Solsona les forces, toltes i emprius que té a Terrassola, amb algunes excepcions. Es reserva el dret dels seus homes de poder moldre als seus molins. Després de la seva mort, la meitat del bosc passarà a l'església de Solsona. En aquesta definició no s'inclouen els drets que ja té Santa Maria de la Seu d'Urgell. Ho fa per a sufragi dels seus difunts.

ADS. Perg. 684; 33 ∞ 15 mm.

In Christi nomine. Ego Guilelmus de Sancta Fide per hanc scripturam donationis et diffinicionis mee dono et difinio et dimitto Domino Deo et Sancte Marie Celsone eiusque cannonicis omnes forcias et toltas et aempramenta omnia que habeo et habere debeo in Terrazola et in eius terminis, preter molendinos et vineas et nemus que michi retineo. Tali racione quod Sancta Maria iam dicta et eius canonici habeant in ipso nemore annuatim .IIII^{or}. asinos vel mulos honeratos de circulis, sciente et presente ibi meo baiulo. Post obitum vero meum habeat prefata Sancta Maria et eius canonici medietatem ipsius nemoris absolute sine ulla contencione. Dono iterum eidem Sancte Marie omnem meam dominicaturam que ibi habeo, preter hec omnia que superius michi retinui. Retineo quoque ibi quod homines de Terrazola vadant ad meos molendinos et molant ibi suum blad. Hanc autem donationem et diffinicionem facio Deo et prescripte Sancte Marie pro anima mea et patris mei et matris mee atque fratris mei Raimundi de Sancta Fide, ut omnipotens et misericors Deus eiusque gloriosa Genitrix Maria nobis in extremo examine subvenire dignentur. Siquis vero istam cartam inquietare voluerit, nequeat perficere, sed in duplo componat; et in antea ista carta firma sit in perpetuum. Sicut superius scriptum est sic dono ego omnia prenominata ecclesie Sancte Marie Celsone, excepto directo quod Sancta Maria Sedis Urgelli ibi debet habere.

Actum est hoc .VIII. kalendas ianuarii, anno M°.C°.L.V°. Incarnationis Christi. Sig+num Guilelmi de Santa Fide, qui hoc scribi mandavi et firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Poncii de Sancta Fide. Sig+num (...)[1] de Ioval. Sig+num Radulfi.

Raimundus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Trencat i esborrat*.

357

1156, octubre, 15. Cervera

Es presenta a l'arquebisbe de Tarragona, Bernat, un plet que tenien el bisbe de Vic i el prepòsit de Santa Maria de Solsona sobre la possessió de les esglésies d'Anglesola, de Tàrrega, del Talladell, de Queralt, de Santa Coloma, de Figuerola i de Jorba. El prepòsit de Solsona addueix els anteriors donatius dels bisbes de Vic, sobretot de Ramon d'Anglesola, i el privilegi del papa Eugeni. Els assessors li donen la raó.

ADS. Perg. 685; 79 ∞ 175 mm.

Anno Dominice Incarnacionis .M.C.L°.VI. idus octobris subscriptum iudicium a venerabili Bernardi, Tarrachonensi archiepiscopo, datum fuit. Facilius memorie mandatur, que literis traduntur, quam que verbotenus exprimuntur. Eapropter, ego Bernardus, Tarrachonensis archiepiscopus, causam Vicensis et Celsonensis ecclesie que in presentia nostra et multorum apud Cervariam ventilata fuit, et allegaciones hinc inde prolatas, et sentenciam ex his latam scripture tradere curavi. Petebat namque venerabilis frater noster Petrus, Vicensis episcopus, a preposito Celsonensi ecclesias de Angularia et de Tarraga, de Taiadel, de Cheralto, de Sancta Columba, de Figerola, de Iorba, quas afferebat sui iuris et ecclesie Vicensis esse, ea videlicet ratione quoniam omnes ecclesia sui episcopatus cum omni dote sua ad episcopi ordinationem pertinet. (*Calderó*) Prepositus vero Celsonensis ecclesias omnes quas ab eo exigebat Vicensis episcopis ad ius ecclesie Celsonensis pertinere affirmabat, salvo tamen iure episcopali; tum que omnes ille ecclesie vel a fundatoribus vel a laicis, qui eas iure hereditario possidebant secundum consuetudinem regionis ecclesie Celsonensi oblate sunt; tunc quia quosdam de illis quinquaginta annis possederat, sicut ecclesias de Anglerola; tunc, quia predecessor suus Raimundus episcopus predictas ecclesias omnes Celsonensi ecclesie cum scriptura concesserat, quam propria manu confirmaverat; cui et scripture

quidam de canonicis vicensibus subscripserunt, et dominus episcopus qui nobis movet questionem propria manu illam scripturam corroboravit, qui tunc temporis erat archidiachonus Barchinonensis et canonicus Vicensis; tunc quia dominus Papa bone memorie Eugenius, privilegio sacro ecclesie Celsonensi has omnes ecclesias expresse confirmavit. His dictis et productis in medium instrumentis et per lectis ex oblatione fundatorum et laicorum et episcopi concessionem et domini Papa Eugenii confirmatione, ita respondit Vicensis episcopus: "Oblatio sive donatio quam a fundatoribus sive a ceteris laicis ecclesie Celsonensi factam esse dicitis, non tenet, quoniam contrarius divinum facta esse perhibetur. In canonibus enim pena excomunicationibus laicis, clericis vero pena depositionis infligitur in vestituram ecclesiarum a laicis suscipientibus. Quare non tenet hec donatio sive oblatio a laicis contra formam canonum facta. Si ergo non tenet donatio quoniam iniusta fuit, nec tenet .XXXª. vel .Lª. annorum prescriptio quam nobis opponitis, quoniam possessio vestra semper vitiosa fuit. Instrumentum a predecessore nostro factum et a me corroboratum, in quo ecclesias istas vobis concessit nobis non preiudicta, ea videlicet racione quoniam hoc instrumentum factum est sine concensu nostri capituli, immo quibusdam de concanonicis nostris reclamantibus. Privilegium vero domini Pape nichil vobis confirmat nisi illa que iuste et canonice possidetis. Set si hec contra formam canonum, sicut superius hostensum est possidetis auctoritate domini Pape et privilegii eius, non possidetis. Sed predictas ergo rationes has ecclesias quas a vobis itere petimus iniuste possidetis". Ad hoc Celsonensis prepositus ita respondebat: "In vestitura ecclesiarum a laicis facta que sub interminatione pene in canonibus prohibetur, illa intelligenda est que a principibus vel ceteris laicis per violentam successionem, tam in capellanis quam in episcopis et abbatibus fieri solet, nec de illa que a religiosis laicis devote sit; qui timore Dei et pro salute animarum suarum ecclesias, quas iniuste possidebant, Deo iuste offeret, sicut isti fecerunt. Prescriptio vero .XXXª. annorum, cum iusta sit, vobis iuste opponitur, cum et si iniusta esset, vobis iuste opponetur propter .XXXª. annorum vel eo amplius taciturnitatem. Ecclesias istas etiam resistentibus quibusdam vestris canonicis, et quibusdam inconsultis nobis concedere potuit episcopus, cum iste ecclesie ad comunitatem canonicorum non pertineant. Domini Pape privilegium has ecclesias iuste et canonice nobis confirmavit, quoniam iuste et canonice eas sicut ostensum est possidemus". Ex his allegationibus contra hinc inde prolatis, Deo auctore, sentenciam protulimus communi assensu

assessorum nostrorum (…)[1] episcopi Barchinonensis et venerabilium archidiachoni et sacriste Barchinonensis et Borrelli, canonici Gerundensis et sacrist(a) (...) Rivipullensis et magistri Seguini; sententia autem hec est: Quoniam ecclesias istas super quibus disputatum est oblatione fide(lis) (…) habeant Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona oblatas omnes ex tenore instrumentorum cognovimus ex consuetudine re(...) (...) (re)mansit et nullam unquam usque ad nostra tempora questio super talibus donationibus aliquibus ecclesiis mot(…) (...) (reli)giosis locis oblatas fide occulta cognovimus veluti ecclesiam de Casserres, eccl(esiam) (...) Agerensis et hoc a romana ecclesia procedere sunt, quare dispositio ad episcopum pertinebat quia de m(...) (...) ecclesie Celsonensiam per scripturam concesse (...) cui non licet adversus ea que semel placuerunt venire (...) Celsonensis ecclesia concessionem episcoporum possidet confir(...) (...) nostrorum ecclesias istas super quibus inter (...). Non enim, volumus vel audemus (...) locis religiosis confirmasse (...) Barchinonensis episcopus (...).

Petri prioris (...).

1. *Tot l'instrument presenta grans pèrdues de text en la seva part final.*

358

1156, novembre, 29

Arnau d'Albió i la seva muller Arsenda donen a Santa Maria de Solsona el mas de Bernat Joan, que és davant de la Torre de la Vall d'Alfedi, confirmant la donació que ja havien fet Ramon Guillem i la seva muller Ermengarda. Ho fan per la seva ànima i les dels seus pares.

ADS. Perg. 687; 189 ∞ 152 mm.

In Dei nomine. Ego Arnallus de Albione et uxor mea Arsendis per hanc scriptura donationis vel concessionis nostre donamus et concedimus Deo et Sancte Marie Celssone ipsum mansum Bernardi Iohannis quem Raimundus Guilelmi et uxor sua Ermengardis donaverint eidem Sancte Marie in Turre de Valle Alfedis, et una modiata alaudii que est ante ipsa turrem, cum omnibus pertinentiis et affrontationibus, sicut in ipsa carta resonat, quam Raimundus Guilelmi et uxor sua fecerunt inde prefate Sancte Marie. Hanc autem donationem et concessionem facimus Deo et Sancte Marie pro animabus nostris et parentum nostrorum, ut ompnipotentis Deus subveniat nobis in extremo iudicio.

Actum est hoc .III. kalendas decembris, anno .XX°. regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Arnalli de Albione. Sig+num Arsendis, uxoris (eius)[1]. Nos qui hoc scribi mandav(im)us[2] et firmavimus et testes firmarent rogavimus. (Sig+)num[3] Ber(enger Clommi)[4]. (Sig)+num[5] Bernardi de Guardia.

Guilelmus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Lectura dubtosa*. 5. *Trencat*.

359

1157, agost, 18

El prepòsit de Solsona Guillem i els seus canonges cedeixen en arrendament a Bernat de Vilaseca el capmàs de Torre Mitjana, amb cases, cortall i colomer. Reconeixerà a Santa Maria com a senyora i patrona i pagarà un cens anual de dues fogasses i un parell de gallines.

ADS. Perg. 690; 372 ∞ 128 mm.

In Dei nomine. Ego Guillelmus, Celsonensis prepositus, cum aliorum consilio canonicorum, per hanc scripturam donacionis nostre donamus tibi Bernardo de Villasicca et uxori tue Ermessendi et omni posteritati vestre nostrum caput mansum quem vocant Turrem Mediam, scilicet ipsam turrem et casas et curtallum et columbarium que ibi habemus. In tali conveniencia donamus vobis hec omnia, quod vos et omnis posteritas vestra habeatis ea ad servicium Sancte Marie Celsone et canonicorum eius et non possitis inde eligere alium seniorem vel patronum nisi prefata Sancta Maria et eius canonicos, et faciatis inde censum eidem Sancte Marie annuatim duas fogaces et parilium unum de gallinis, vos et omnis posteritas vestra.

Actum est hoc .XV. kalendas (setembris)[1], anno .XX.I. regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Guilelmi prepositi. Sig+num Petri prioris. Sig+num Ramundi sacriste. Sig+num Petri Guilelmi. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmaret rogavimus. Sig+num Petri Romeu. Sig+num Iohannis. Sig+num Geralli de Fornels.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Esborrat. Lectura dubtosa*.

FUNDACIÓ NOGUERA

360

1157, agost, 30

El comte d'Urgell Ermengol VII, la comtessa Dolça, Bernat d'Estopanyà i altres senyors del castell d'Albelda donen tot el seu terme als seus habitants, menys la dominicatura del comte i dels altres senyors. Satisfaran anualment els delmes i primícies i un cens d'un quarter de xai, dues fogasses, una mitgera de vi i una faneca de civada. Al castlà d'Albelda li faran un servei d'un parell de gallines i altres rendes del camp.

ADS. Perg. 691; 286 ∞ 127 mm. Còpia del s. XVI.

In Christi nomine. Ego Ermengaudus, comes Urgellensis, et Dulcia comitissa et Bernardus Stopaniani et aliis senioribus Albelle donamus omnibus hominibus Albelle ipsum terminum de Albella totum ab integrum, preter ipsa domenegaturam de predicto comite et de Bernardo Stapaniani adque de aliis senioribus Albelle. Donamus vobis et isti qui venturi sunt post vos ad decimam et primiciam, et per unum quemque annum faciatis tale servicium de uno quarter de ariete et duas fogaces et una migeria de vino et ffanequa una de civada. Et ad castellanum de predicto castro Albelle faciant per unum quemque annum servicium unum parell de gallines et duas fogaces e una migera de vino et quatuor almuts de civada. Et dono vobis omnibus hoc totum suprascriptum ut istos supradictos census faciatis per unum quemque annum, et aliis preter istos supradictos census non faciatis vos nec posterita vestra. Actum est hoc.

Facta ista carta III° kalendas septembris, anno ab Incarnacione Domini .M°.C°.LVII°. Sig+num Ermengaudus, comes Urgellensis, et Dulcia comitissa et Bernardus Stopaniani et aliis senioribus Albelle, qui ista carta mandamus scribere et testes firmare firmarique rogavimus. Sig+num Gombaldus de Ribelles. Sig+num Rodelandus de Gavasa. Sig+num Arbertus de Taravall. Isti sunt testes visores et auditores.

Arnaldus levita scripsit et hoc sig(*signe*)num fecit.

361

1157, novembre, 14

Arnau de Montoliu dóna a Santa Maria de Solsona els seus drets sobre el molí de Trilles, pel perdó dels seus pecats i perquè els seus canonges preguin per ell cada dia.

ADS. Perg. 692; 200 ∞ 123 mm.

Notum sit omnibus hominibus tam presentibus quam et futuris quoniam ego Arnallus de Monte Olivo donator sum Domino Deo et Sancte Marie Celsone omnes meas voces et directos que ego habeo vel abere debeo in ipsum molinum de Trilles, pro remissione peccatorum meorum atque parentorum meorum, ut sit Deus propicius de omnibus peccatis nostris et cannonicis Sancte Marie Celsone orent die cotidie propter nos. Et quomodo supra scriptum est sic tradimus in dominio et potestate Beate Marie iam dicte et cannonicorum eiusdem loci, ad suum proprium alaudem liberum et quietum, sine ulla inquietudine ad suas voluntas faciendi, per me et per posterita mea imperpetuum. Et est manifestum. Quod si ego donator aut ullus homo vel femina qui contra hanc cartam venerit pro inrumpendum vel confringendum, in quadruplum componat iam dicte ecclesie. Et in antea stet firma hanc carta et non sit disrupta.

Acta carta donacionis .XºVIIIº. kalendas decembris, anno Mº.Cº.Lº.VIIº. Sig+num Arnalli de Monte Olivo, qui ista carta donacionis mandavimus scribere et ad testes firmarique rogavimus. Sig+num Ugoni. Sig+num Arnalli, Grazani presbiteri. Sig+num Raimundi Gaudalli. Nos qui sumus testes visores et auditores.

Arna(ldus)[1] presbiter, qui hoc (*signe*) scripsit et cum literis dampnatis (in linea)[2] VIIIIª.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*.

362

1158, gener, 29

Els canonges de Santa Maria de Solsona cedeixen a Guillem de Pinell l'honor que Guillem, el seu oncle capellà, havia comprat de Pere de Coma. Està situada a Begudà, comtat de Besalú. Ha de donar una perna i la tasca del pa i del vi cada any.

ADS. Perg. 688; 185 ∞ 157 mm. Carta partida per ABC.

Notum sit omnibus hominibus qualiter canonici Sancte Marie Celsone veniunt ad finem et concordiam cum Guilelmo de Pinel de ipso honore quem Guilelmus capellanus, avunculus eius, comparavit de Petro de Comba et filiis suis. Diffiniunt namque canonici Sancte Marie et donant Guilelmo prefato ipsum honorem sicut predictus capellanus illum tenuit et habuit; tali videlicet conditione ut

annuatim persolvat pernam unam qui inde exire debet ex manso de Comba et taschamex pane et vino. Est autem predictum honorem capum illum qui vocatur Cella et est super viam. Prefatus vero campus est in comitatu Bisuldunenso vel in parroechia Sancte Eulalie de Bacudano. Sicut superius scriptum est sic donant canonici Sancte Marie Celsone Guilelmo sepe dicto de Puiol, ut habeat et ad servicium Sancte Marie et canonicorum eius in omni vita sua. Post obitum vero illius remaneat uni ex propinquis suis qui illum honorem habeat ad laudamentum canonici Sancte Marie Celsone.

Actum est hoc .IIII. kalendas februarii, anno millesimo .C.L.VII. Incarnacionis Christi. Sig+num Raimundi de Sancto Iusto. Sig+num Maiassendis, domine de Montis Ruffi. Sig+num Bernardi de Vivario. Sig+num Iohannis baiulie Sancte Marie. Sig+num Bernardi de Serra. Sig+num Petri clerici.

Raimundus canonicus, qui hoc scripsit et hoc sig(*signe*)num impressit.

363

1158, febrer, 2

Ramon de Peramola, la seva muller Dolça i els seus fills donen a Santa Maria de Solsona l'honor de Madrona que Pere Seguí havia aconseguit del comte d'Urgell i que ja havia donat a la canònica. És situat al terme de Madrona.

ADS. Perg. 693; 342 ∞ 115 mm.
ADS. Cartulari I, doc. 168.

In Dei nomine. Ego Raimundus de Petramola et uxor mea Dulcia cum filiis nostris per hanc presentem scripturam laudamus, concedimus et diffinimus Domino Deo et Sancte Marie Celsone illums honorem quem Petrus Seguini donavit Sancte Marie Celsone, quem ipse habuit ex comite Urgelli in termino de Madrona vel ad ipsum locum quem dicunt Mirailes. Concedimus iterum et diffinimus et laudamus omnia que habet Sancta Maria in nostro honore vel habere debet in omnibus locis, per donum parentum nostrorum aut per donum comitum et potestatum et aliorum bonorum hominum, ut habeant ea iamdicta prenominata Sancta Maria et canonici eius, libera, francha et legitima perhenniter, ad faciendam suam voluntatem, ut nos et omnis posteritas nostra et castellani de Madrona non habeamus ibi dristicta (*sic*) neque mandamenta nec unquam ullam dominationem. Hanc autem diffinitionem, lauda-

tionem et concessionem facimus Deo et Sancte Marie Celsone pro animabus nostris et parentum nostrorum, ut pius omnipotens Deus et beatissima Genitrix eius nostris necessitatibus succurrere dignentur et nos vitam eternam habere mereamur. Siquis vero hanc cartam inquietare voluerit, nequeat perficere, sed propter presumptionem iram Dei habeat, et istam cartam in quadruplo componat; et in antea stabilis permaneat.

Actum est hoc .IIII. nonas februarii, anno .XX.I. regni Leodici regis iunioris. Sig+num Raimundi de Petra Mola. Sig+num Dulcie, uxoris eius. Sig+num Raimundi. Sig+num Berengarii. Sig+num Berengarie. Sig+num Guilelmi. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Raimundi de Currizano. Sig+num Guilelmi de Mazana. Sig+num Poncii de Ulcinosa.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

364

1158, juliol, 1

Berenguer de Freixenet i els seus fills donen a Santa Maria de Solsona l'honor que havien donat a la seva filla Dolça i que aquesta assignà a la canònica en el seu testament.

ADS. Perg. 694; 343 ∞ 138 mm.
ADS. Cartoral I, doc. 244.

In Dei nomine. Ego Berengarius de Freissenet cum filiis meis per hanc presentem scripturam diffinimus et concedimus Deo et Sancte Marie Celsone et eius canonicis illum honorem quem dedimus filie nostre Dulcie in illa turre quam vocant de Nego et in Spelta[1], ut habeant et possideant eum canonici predicti loci sine contencione in perpetuum, cum introitibus et exitibus et cum omnibus ad illum honorem pertinentibus, sicut predicta Dulcia dimisit prefate Sancte Marie in su testamento; quicquid in ipso honore habemus et habere debemus diffinimus et evacuamus Sancte Marie Celsone et eius canonicis per nos et per universam posteritatem nostram, ad faciendam voluntatem suam iure perpetuo. Siquis vero istam cartam inquietare voluerit, nequeat perficere, sed in duplo componat; et in antea ista carta firma sit.

Actum est hoc .VII. nonas iulii, anno vegesimo primo regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Berengarii de Freissenet. Sig+num Berengarii, filii eius. Sig+num Petri. Sig+num Arnalli. Nos qui hoc

scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Bernardi de Bioscha. Sig+num Arnalli de Altariba.

Radulfus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit, cum litteris super positis in secunda linea.

1. et in Spelta *interlineat*.

365

1158, desembre, 18

Els germans Guillem de Balma, Bernat i les seves germanes cedeixen i venen a la canònica de Santa Maria de Solsona i al canonge Arnau Sala la seva propietat del mas del Bosc de Torredenegó, per a la casa dels malalts. El preu de venda és de trenta sous barcelonesos.

ADS. Cartoral I, doc. 251, f. 94v.

In Dei nomine. Ego Guilelmus de Balma et frater meus Bernardus per hanc scripturam donamus et vendimus Sancte Marie Celsone et eius canonicis omnem nostrum honorem quem habemus et habere debemus ad Turrem Denego, in ipso manso de Boscho et in suis pertinentiis, scilicet terras et vineas et arbores et omnia que ibi habere debemus vel ullomodo habemus. Et propter hoc accipimus de avere predicte Sancte Marie iam dicte .XXX. solidos monete Barchinone de manu Arnalli Salla canonici qui istum honorem comparat ad domum infirmorum. Sicut superius scriptum est vindimus et donamus hec omnia Sancte Marie iam dicte et eius canonicis, et de nostro iure in eius tradimus dominio et potestate ad suum proprium alaudium, ad faciendam suam volumptatem in perpetuum. Adveniunt autem nobis hec omnia per successionem parentum nostrorum.

Actum est hoc .XV. kalendas ianuarii, anno Incarnationis Christi .M.C.L.VIII. Sig+num Guilelmi de Balma. Sig+num Bernardi, fratris eius. Sig+num Raimunde. Sig+num Beatricis, sorores sorores[1] illorum. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Poncii de Tolosa. Sig+num Geralli de Fornels. Sig+num Petri de Poscho.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Repetició innecessària*.

FUNDACIÓ NOGUERA

366

1159-1181

El papa Alexandre III encarrega a l'arquebisbe de Tarragona que obligui Guillem de Claramunt i Guillem de Cardona a restaurar el cens de la sal que rebia cada setmana l'església de Santa Maria de Solsona, fins amb l'excomunicació i l'entredit.

ADS. Cartoral I, doc. 21, f. 10r.

Alexander episcopus, Servus Servorum Dei. Venerabili fratri Therachonensi archiepiscopo: Salutem et apostolicam benedicionem. Ex transmissa conquistione dilectorum filiorum nostrorum prepositi et canonicorum Celsonensis ecclesie nostris notariis auribus intimatur quod nobiles viri Guilelmus de Claromonte, Guilelmus de Cardona annonam procuracionem in die Natalis Domini et unam sarcinam salis que singulis septimanis tenentur exsolvere contra iusticiam retinent et ad exhibendam iusticiam nolunt aliquatenus incunari. Quoniam igitur dampnum memorate ecclesie et insolentiam laicorum clausis non debemus oculis pertransire, fraternitati tue[1] per apostolica scripta mandamus atque precipimus quatenus presfatos viros moneas; instancius tum ducas ut ablata eidem ecclesie, dilacionem et excusacionem cessante, restituant et ipsa non presumant de cetero in his vel in aliis indebita molestacione gravare. Et si comoneti ad alterum horum induci nequiverint, illos usque ad dignam satisfaccionem excomunicacioni in terras eorum quo diu presentes fuerint interdicto supponas, et tam excomunicati quam interdicti sentenciam serves usquequo digne satisfecerint et per alios tibi subiectos inviolabiliter observari.

1. *Segueix, ratllat,* per ali.

367

1159-1181

Lletra apostòlica adreçada a l'arquebisbe de Tarragona pel papa Alexandre III, després de les queixes del prepòsit i canonges de Santa Maria de Solsona, en què li demana que adverteixi al noble Bernat d'Anglesola, que s'apropiava la jurisdicció eclesiàstica de l'església de Solsona.

ADS. Cartoral I. doc. 22 f. 10v.

Alexander episcopus, Servus Servorum Dei. Venerabili fratri Therachonensi archiepiscopo: Salutem et apostolicam benediccio-

nem. Intelleximus ex transmissa conquistione prepositi et canonicorum Celsonensis ecclesie, quod Bernardus de Anglerola, miles, contra bonos mores et sacrorum canonis instituta clericos in eorum ecclesias frequenter, eis inconsultis, instituere et destituere non veretur, quia plurimum de potentia laicali confisi, nec solam debitam obedientiam iam dicte ecclesie susbtraherut unum etiam partem reddituum quos in ipsis ecclesiis consueverunt ab antiquo recipere, fradulenter detinent et solvere contradicit. Imo igitur tante presumptionis excessus non debet impunitus relinqui, maxime cum legamus regem Israel lepra percussum quia sine sacerdotale officium usurpabat, ffraternitati tue per apostolica scripta mandamus atque precipimus quatenus veritate diligientius inquisita si rem una recongnoveris presfati milite terno in studiosus inducas vero ad tantam presumptione desistat. Quod si monitis tuis obtemperare forte noluerit ipsum non obstante grave vel timere excomunicacioni et terram eius interdicto supponas tam excomunicacionis quam interdicti sentenciam serves et facias a subiectis tuis usque ad dignam satisfaccionem inviolabiliter observari. Clericos vero qui ecclesias de manu laicorum concipiunt ab ipsis eos non differas, ac eos penitus removere et aliis idoneis ex canonicorum presentacione conferre, qui in eis velint et possint dignere impendere Domino famulatum.

368

1159-1181, març, 4. Anagni

El papa Alexandre III amb una lletra apostòlica mana als bisbes d'Urgell i de Vic que no possin càrrecs i interdictes contra les esglésies i els clergues de Santa Maria de Solsona.

ADS. Cartoral I, doc. 121 f. 46v.

Alexander episcopus, Servus Servorum Dei. Venerabilibus fratribus Urgellensi et Vicensi episcopis: salutem et apostolicam benediccionem. Illorum commodis et profectibus sollicite in vigilare compellimur quia divinis obsequiis arcius inhiantes et religionis sunt et honestatis virtute ornati; intelleximus autem quod ecclesias et clericos Celsonensis ecclesie immoderate gravantes nisi vobis prestiterint quod ab eis non ex debito sed de voluntate exigitis annuatim eos interdicto subicere non dubitatis. Unde quoniam decet vos in cunctis actibus vestris modestiam et maturitatem servare et nullos indebitis gravare molestiis, fraternitati vestre per apostolica

scripta mandamus atque precipimus quatenus in eisdem ecclesiis vel clericis Celsonensis ecclesie nulla indebita, onera vel gravamina inferatis, nec eos inordinate venire quomodolibet presumatis, quia si secus ageritis id non possemus incorrectum vel inemendatum renunciare et hoc fame et honestati pontificali perficium Deo rogaret.

Datum Anagni, .IIII. nonas marci.

369

1159-1181, març, 14. Anagni

El papa Alexandre III escriu a l'arquebisbe de Tarragona, llegat de la Santa Seu, reprovant la intromissió dels canonges de Bellpuig (de les Avellanes) i dels monjos de Poblet en el patronatge de la parròquia d'Espunyola, que pertanyia a l'església de Solsona.

ADS. Cartoral I, doc. 25, f. 10v.

Alexander episcopus, Servus Servorum Dei. Venerabili fratri Terrachonensi archiepiscopo, Apostolice Sedis legato: Salutem et apostolicam benediccionem. Ex relacione dilecti filii nostri prepositi Celsonensis ecclesie accepimus quod canonici de Belpuig infra terminos parrochie sue ecclesie edificare ceperunt et quandam nobilem mulierem, dominam videlicet de Espugnola, que se ipsius ecclesie tradideriat et in manu eius obedienciam promiserat, ipso contradicente et appellante recipere non formidant. Quia igitur eidem preposito in viro suo deese non possemus nec debemus, tibi de cuius prudencia et honestate confidimus, causam ipsam committimus audiendam et fine debito terminandam. Ideoque fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatenus cum exinde requisitus fuis utrumque partem ante tuam presenciam convoces et racionibus hinc et inde auditis et cognitis de predicta causa iudices quod idem dictaverit equitatis dictaverit et canonicos ad suscipiendum iudicium tuum et firmiter observandum districte compellas. Preterea monachos de Populeto monere instante et artius compellere studies ut predicto preposito possessiones quas ei in Torreda et in aliis locis abstulisse dicuntur sine molestia et contradiccione restituant et in pace deinceps et quiete dimitant vel in presentia tua plenam exinde sibi iusticiam exhibeant.

Datum Anagnie .II°. idus marci.

ENRIQUE NOGUERA

370

1159, abril, 13

Concòrdia entre el prepòsit de Solsona Guillem i els seus canonges amb Ramon de Clerà. Aquest reconeix que Santa Maria adquirí la batllia, el senyoriu i els cens de la franquesa dita la Vila. També cedeix a Santa Maria el mas de Caneta. El prepòsit li cedeix aquest mas, amb la condició que el tingui per feu de Santa Maria, mentre visqui. Després de la seva mort retornarà a Santa Maria.

ADS Perg. 696; 178 ∞ 227 mm. Carta partida per ABC.

Notum sit omnibus hominibus quod Guilelmus, Celsonensis prepositus, et alii canonici veniunt ad finem et concordiam cum Raimundo de Clera de illa conventione quam habebant per ipsa franqueza de Villa. Tali racione quod ego Raimundus de Clera recognosco et delibero et concedo Sancte Marie Celsone et eius canonicis baiulia et senioraticum et censum que Sancta Maria adquisivit in ipsa franqueza de Villa et convenio quod ipse faciam censum illum per me et quod velim, ut alii faciant censum que inde facere debent. Recognosco iterum ego iam dictus Raimundus et delibero prefate Sancte Marie ipsum mansum de Caneta cum omnibus suis pertinentiis. Et ego Guilelmus, Celsone prepositus, et eiusdem loci canonici donamus tibi Ramundo de Clera illum mansum qui fuit de Caneta cum suis pertinentiis, in tali convenientia ut habeas et possideas eum per fevum Sancte Marie dum vivus fueris. Post obitum vero tuum recuperet eum Sancta Maria sine contentione, cum omni melioracione que ibi facta fuerit. Et propter hoc donum quod tibi facimus sis fidelis miles Sancte Marie.

Actum est hoc idus aprilis, anno .XX°.II. regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Guilelmi prepositi. Sig+num Petri prioris. Sig+num Arnalli Raimundi sacriste. Sig+num Raimundi de Sancto Iusto. Sig+num Bertrandi de Oden. Sig+num Raimundi de Albesie. Sig+num Raimundi de Clera. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Bernardus de Celsona. Sig+num Raimundi de Talteul.

Guilelmus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

FUNDACIÓ NOGUERA

371

1159, abril, 13

Ramon de Vallmanya, la seva muller Guilleuma i el seu fill Ramon donen a Santa Maria de Solsona una terra que tenen a Bellestar, prop d'Argençola i d'Aguiló, en el comtat de Manresa.

ADS. Perg. 695; 210 ∞ 151 mm.

In Dei nomine. Ego Raimundus de Valle Magna et uxor mea Guilelma cum filio nostro Ramundo per hanc presentem scripturam donamus et dimittimus et concedimus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius canonicis unum (...)[1] in castrum quod vocant Belestar, cum omnibus suis pertinentiis, ad suum proprium alaudium, francum et legitimum, per secula cuncta. Est autem castrum istud in comitatu Minorise, in loco iam dicto Belestar. Affrontat namque de una parte in termino de Argenzola, et de alia in termino de Aquilone, de tercia vero parte in termino de Cleriana. Quantum inter istas affrontationes habemus vel habere debemus, donamus Deo et iamdicte Sancte Marie eiusque canonicis pro animabus nostris et parentorum nostrorum, ut omnipotens Deus et beatissima Mater eius Virgo Maria nostris subvenire dignentur necessitatibus et in futuro seculo vitam eternam habere mereamur. Siquis vero istam cartam nostre donationis inquietare voluerit, nequeat perficere, sed in duplo componat; et in antea ista carta firma sit.

Actum est hoc idus aprilis, anno .XX.II. regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Raimundi de Valle Magna. Sig+num Guilelme, uxoris eius. Sig+num Raimundi, filii eorum. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes firmarent rogavimus. Sig+num Raimundi de Lobera. Sig+num Guilelmi de Navazes. Sig+num Raimundi de Turre Fracta.

Guilelmis (...)[2] signum (*signe*) (...)[3].

1. *Paraula esborrada.* 2. *Esborrat.* 3. *Esborrat.*

372

1159-1181, maig, 7. Velletri

Ateses les queixes del prepòsit i canonges de Santa Maria de Solsona, per les violències i usurpacions fetes per Ramon (I) de Montcada, el papa Alexandre III envia una lletra apostòlica a l'arquebisbe

de Tarragona perquè el faci avisar i l'amenaci amb l'excomunicació, si no vol restituir l'usurpat.

ADS. Cartoral I, doc. 20, f. 10r.

Alexander episcopus, Servus Servorum Dei. Venerabili fratri Therachonensi archiepiscopo: Salutem et apostolicam benediccionem. Ex transmissa conquestione dilectorum filiorum nostrorum prepositi et canonicorum Celsonensis ecclesie nostris notariis auribus intimatum quod nobilis vir Raimundus de Monte Catano, medietatem cuiusdam kastri iuris ipsorum, quod Fuliola dicitur, decimam quoque eiusdem kastri violenti retinet et reddere contradicit et ad exibendam iusticiam non vult aliquatenus inquinari inclinari. Quoniam igitur dampnum memorate ecclesie et insolentiam laicorum clausis non debemus oculis pertransire, fraternitati tue per apostolica scripta mandamus atque precipimus quatenus prefatum virum moneas instantius et inducas ut oblata eidem ecclesie, dilacione et excusacione cessante, restituat et ipsam non presumat de cetero in his vel in aliis indebita molestacione gravare. Quod si comonitus ad alium morem induci nequiverit illum non obstante gracia vel timore excomunicacioni nostra eius quamdiu presens fuerit interdicto supponas vitam excomunicacionis quam interdicti sententiam serves usquequo digne satisfecerit et facias per alios tibi subiectos inviolabiliter observari.

Datum Velletrum, nonas may.

373

1159-1181, maig, 23. Túsculum

El papa Alexandre III recorda a l'arquebisbe de Tarragona i al bisbe d'Osca el fet de les molèsties que el bisbe d'Urgell causa a l'església i clergues de Santa Maria de Solsona. Mana que s'hi posi remei i que es judiquin les qüestions davant l'autoritat apostòlica.

ADS. Cartoral I, doc. 119, f. 47r.

Alexander episcopus, Servus Servorum Dei. Venerabilibus fratribus Terraconensi archiepiscopo et Oscensi episcopo: salutem et apostolicam benediccionem. Cum fuerit in lateranense consilio generaliter inter dictum ne archiepiscopi, epischopi seu alii ecclesiarum prelati quicquam a subditis nisi pro manifesta et racionabili causa presumant exigere, grave nobis est et molestum quod frater

noster Urgellensis episcopus clericis ecclesiarum Celsonensis ecclesie annuas, sicut eis significantibus intelleximus, et indebitas exacciones imponere et in eisdem ecclesiis contra privilegia Sedis Apostolice clericos instituere non formidat, nec monitis nostris, cum iam sepe ipsi scripserimus vult ab ipsorum molestacionibus abstinere. Quoniam ergo periculosum vobis existeret si tociens apostolica monita vilipendi et statuta concilii sentencias astringi, fraternitati vestre per apostolica scripta mandamus atque precipimus quatenus prefatum episcopum vitare pluribus inquisita, si vobis ita constitit, monere curetis et diligenter inducere ut memoratis clericis nisi de ipsorum presentacione intermittat, eosque aliis gravaminibus et molestiis non pressumat aliquatenus frangere; sed siquid adversus ipsos habuit questionis coram nobis cum ipsis vissuum consequi et vos causam audiatis attencius et sine personarum acceptione, mediante iusticia terminetis querimoniis vestris et redeunt ipsum a presumpcione sua sublato apellacionis obstaculo auctoritate apostolica compescatis.

Datum Tusculanum, .X. kalendas iunii.

374

1159-1181, maig, 23. Túsculum

Lletra del papa Alexandre III a l'arquebisbe de Tarragona i al bisbe d'Osca perquè adverteixin al bisbe de Lleida que no s'apropiï les esglésies d'Almenar, d'Aitona, d'Albelda i de Sant Martí de Lleida, que pertanyen a l'església de Santa Maria de Solsona.

ADS. Cartoral I, doc. 23, f. 10v.

Alexander episcopus, Servus Servorum Dei. Venerabilibus fratribus Terraconensis archiepiscopo et Oscensis episcopo: Salutem et apostolicam benediccionem. Adversus venerabilem fratrem nostrum Hylerdensem episcopum prepositus et canonici Celsonensis ecclesie conqueruntur quod cum ecclesias de Almenar, de Azitona, de Albella et ecclesia Sancti Martini in civitate Hylerde aliquanto tempore pacifice possedissent eis fuerunt per predecessore iam dicti episcopi contra iustitiam spoliati, quas nunc iste idem detinere contendit. Quoniam igitur religiosis viris in suis sumus iustitiis debitores, fraternitati vestre per apostolica scripta mandamus quatenus memoratum episcopum moneatis, et si necesse fuerit, nostra freti auctoritate cogatis ut prescriptas ecclesias eisdem fratribus sine

difficultate restituat et in pace dimittat, vel sub vestre discrecionis examine plenam ipsis iustitiam non differat exibere.

Datum Tusculanum, .X. kalendas iunii.

375

1159-1181, maig, 24. Túsculum

El papa Alexandre III es dirigeix a l'arquebisbe de Tarragona i al bisbe d'Osca amb motiu de les queixes del prepòsit i canonges de Santa Maria de Solsona contra el bisbe de Lleida, que s'apropia per la violència dels delmes de la Torre de Santa Maria. Ordena que els torni sota l'autoritat de la Seu Apostòlica.

ADS. Cartoral I, doc. 120, f. 47r.

Alexander episcopus, Servus Servorum Dei. Venerabilibus fratribus Terraconensi archiepiscopo, Oscensi episcopo: Salutem et apostolicam benediccionem. Querela dilectorum filiorum nostrorum prepositi et canonicorum Celsonensis ecclesie ad nos transmissa pervenit quod venerabilis frater noster Hilerdensis episcopus decimas cuisdam ville que Turris Sancte Marie dicitur eis reclamantibus, et ad Sedem Apostolicam apellantibus noviter per violenciam abstulit et eorum homines occasione illa fecit inhoneste tractari. Immo ergo religiosorum virorum iniurias clausis pertransire oculis non debemus, fraternitati vestre per apostolica scripta mandamus quatenus si vobis constitit ita esse, prescriptas decimas memoratis preposito et fratribus, sublato apellacionis obstaculo, auctoritate apostolica faciatis restitui; et deinde si predictus episcopus cum ipsis agere forte voluerit causam diligencius audiatis, et sine personarum accepcione, mediante iusticia terminetis. Ad hec quia idem episcopus prefatis preposito et fratribus decimas de dominicaturis comitis Urgellensis dicitur contra iusticiam abstulisse, et contra privilegia ipsis ab Apostolica Sede indulta de novalibus que ibidem propriis laboribus aut sumptibus excolunt decimas accipere perhibetur, presencium vobis auctoritate inverigimus ut eum ad restitucionem decimarum ipsarum aut ad eribendam eis coram vobis iusticie plenitudinem sublato apellacionis remedio auctoritate apostolica compellatis.

Datum Tusculanum, VIIII kalendas iunii.

FUNDACIÓ NOGUERA

376

1159, desembre, 11

Ramon de Josa, la seva muller Estefania i el seu fill Ramon venen a Santa Maria de Solsona l'honor que tenen al castell de la Llena pel preu de trenta-set morabatins i quaranta sous barcelonesos.

ADS. Perg. 697; 303 ∞ 126 mm.

In Dei nomine. Ego Raimundus de Yosa et uxor mea Stephania et filius noster Raimundus per hanc scripturam nostre vendicionis vindimus Sancte Marie Celsone et eius canonicis omnem nostrum honorem quem habemus infra terminos kastri de Lena, scilicet terris et vineas atque mansos et omnes nostros directos quos ibi habemus vel habere debemus. Et accipimus de canonicis prefate Sancte Marie, videlicet de manu Petri Guilelmi, precium placibile morabetinos .XXX.VII. et solidos .XL^{a}. monete Barchinone. Omnia supra dicta vindimus iam dicte Sancte Marie et eius canonicis, sicut superius scriptum est. Et de nostro iure in eorum tradimus dominio et potestate per nos et per posteritatem nostram ad proprium alaudium, francum et legitimum, ad faciendam volumptatem suam inperpetuum. Siquis forte istam cartam inquietare voluerit, nequeat per(ficere)[1], set in duplo componat; et in antea ista carta firma sit. Actum est hoc.

Actum est hoc .III. idus decembris, anno .XX°.III. regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Raimundi de Yosa. Sig+num Stephanie, uxoris eius. Sig+num Raimundi, filii eorum. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Poncii de Sancta Fide. Sig+num Guilelmi de Rocha. Sig+num Arnalli de Sancto Iusto. Sig+num Petri de Yosa.

Guilelmus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Trencat.*

377

1160, agost, 18

Guillem de la Roca penyora a Santa Maria de Solsona i als seus canonges tots els drets que té a Timoneda per vint-i-cinc morabatins bons. Recobrarà la seva honor tal com és ara quan retorni els vint-i-cinc morabatins. Es compromet a no fer-hi cap empriu fins que no torni els diners.

ADS. Perg. 698; 273 ∞ 123 mm. Carta partida per ABC.

In Dei nomine. Ego Guilelmus de Rocha inpignoro Deo et Sancte Marie Celsone omnes meos directos quos habeo et habere debeo in Timoneda et in eius terminis, pro .XX^{ti}.V. morabetinis bonis, recipientibus et legalibus. In tali convenientia quod teneant et possideant illos meos directos prenominatos ipsi canonici quousque reddam illis .XX.V. morabetinos bonos et recipientes, sicut superius scriptum est. Quando vero reddidero illis prenominatos morabetinos recuperem meum honorem in eo tenore quo nunc eum habeo, salvis tamen directis predicte Sancte Marie et canonicorum eius. Sin autem teneant illum honorem predicti canonici donec reddam illis .XX.^{ti}V. morabetinos bonos, sicut superius diximus. Et convenio ego Guilelmus prenominatus quod non faciam ibi ullum adempramentum donec reddam prefate Sancte Marie et eius canonicis prescriptos morabitinos.

Actum est hoc .XV. kalendas setembris, anno .XX.IIII. regni Ludovici regis iunioris. Sig+num Guilelmi de Rocha, qui hoc scribi mandavi et firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Guilelmi de Coma. Sig+num Guilelmi de Expaiarges. Sig+num Petri Romeu. Sig+num Geralli Pip.

Guilelmus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

378

1161, gener, 27

Pere Guillem, amb el consell de Guillem, prepòsit de Solsona, i de tots els canonges, dóna una part dels seus béns a Santa Maria de Solsona, que comprèn un molí del terme de Castellví, dit Cerdà, i la seva honor de Ceuró, Ogern, la Cardosa i Bellveí. Vol que cremi un ciri en l'altar de Santa Maria i que es faci una almoina als pobres i que els canonges celebrin misses per a ell i per als seus pares; se'n farà càrrec el sagristà. En conservarà una part mentre visqui, i quan mori tot passarà a Santa Maria.

ADS. Cartoral I, doc. 277. f. 105 i 106.

In Dei nomine. Ego Petrus Guilelmi, cum consilio Guilelmi prepositi et aliorum canonicorum omnium, per hanc scripturam mee donationis dono quandam partem mei honoris quem comparavi et adquisivi de meo proprio avere Sancte Marie Celsone. Scilicet molendinum unum in termino Castri Vitis, que vocant Cerda, qui fuit Bernardi Ramundi de Midiona, quem ego comparavi morabetinis .XL^{a}.I., et unum mansum in Sorisa, quem comparavi .X. morabeti-

nis, et illum honorem quem comparavi in Ozorone et in Ugerno de Guilelmo de Lavancia et de Bernardo, fratre eius, .XXX. morabetinis. Addo etiam huic donationi illum honorem quem comparavi in castro Lene de Ramundo de Iosa .XXX.VII. morabetinis. Tali ratione dono huic honorem supra dictum et in presenti trado iam dicte Sancte Marie, quod omni tempore die ac nocte ardeat ante sacrum altare beate Marie candela de cera in perpetuum. Hunc vero predictum honorem teneat sacrista ecclesie et faciat hoc servicium altari sancte Marie honorifice. Si forte sacrista hoc servicium facere noluerit vel in aliquo minuerit prepositus et canonici comendent prefatum honorem uni ex fratribus qui servicium candele honorifice faciat. Adhuc etiam dono aliquid mei honoris prenominate Sancte Marie cum consilio predicti prepositi et canonicorum eiusdem loci, videlicet illum honorem quem comparavi in Cardosa .XX. morabetinis, et honorem de Belvezino quem comparavi .X.C. morabetinis. Tali convenientia dono hunc honorem nuper dictum quod ego illum dum vivus fuero; post obitum vero meum teneat hunc honorem sacrista ecclesie Sancte Marie, et donet refectionem unam largissimam omnibus canonicis eiusdem loci annuatim, feria .II. post festivitatem Sanctorum Omnium, videlicet duo fercula carnium et assatas carnes avium, gallinarum videlicet vel perdicum vel anserum et pigmenta cum nebulis et panem et vinum sufficienter. In elemosina vero pauperum tribuat qui hunc honorem tenuerit .XX. libras panis frumenti et arietes .II. et sextarium unum de vino puro. Hanc predicta die omnes canonici qui hanc refectionem procurati fuerint celebrent missas et exorent Deum et eius beatissimam Genitricem Mariam pro anima mea et anima patris mei hac matris et omnium parentum meorum. Si autem sacrista hanc refectionem predictam et elemosinam, sicut dictum est, dare noluerit vel minuerit, prepositus et canonici eligant unum ex fratribus qui hunc honorem teneat et hanc refectionem cum elemosina, sicut scriptum est, faciat. Siquis vero hoc stabilimentum mee donationis minuere vel aliquo in inquietare temptaverit, nequeat perficere, sed iram Dei incurrat et sub anathemate tamdiu permaneat quousque de incepta presumptione digne Deo et fratribus satisfaciat.

Actum est hoc .VI. kalendas februarii, anno .M.C.LX. Si (*sic*) Incarnacionis Christi. Signum Petri Guilelmi, qui hoc scribi mandavi et firmavi et testes ut firmarent rogavi. Signum (*signe*) Guilelmi prepositi. Sig+num Petri prioris. Sig+num Raimundi de Sancto Iusto. Sig+num Arnalli. Sig+num Raimundi de Albespi. Arnalli Raimundi +. Sig (*signe*) num Raimundi canonici. Sig+num Bernardi

de Pampino. Si(*signe*)num Arnallus de Uliana. Si(*signe*)gnum Petri Aragonensis. Sig+num Petri Durandi. Sig+num Guilelmi de Bioscha. Sig+num Arnaldi de Soler. Sig+num Bernardi de Ivora. Sig (*signe*) num Berengarius Pictor. Sig+num Bertrandi.

Guilelmus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

379

1161, maig, 9

Estefania dóna a Déu i a Sant Esteve d'Olius unes vinyes que té a la coma de Sant Esteve i al pla. També dóna una vinya que té penyorada de Bernat de Sussiats per tres sous. Els clergues d'aquesta parròquia cantaran quatre misses cada any en sufragi de la seva mare i dels seus antecessors.

ADS. Perg. 699; 252 ∞ 168 mm. Còpia contemporània.

In Dei nomine. Ego Stephania per hanc scripturam mee donacionis dono Domino Deo et ecclesie Sancti Stephani de Olius omnes meas vineas quas ego habeo vel habere debeo in ipsa coma de Sancto Stephano vel in ipso plano. Et advenit ad me Stephania hec omnia per donum patris mei et propter plantacionem quam pater meus fecit in ipsum alaudium predicte ecclesie. Adhuc etiam dono ipsas vineas quas ego teneo in pignora super tres solidos bone monete. Sunt autem hee vinee in alaudium quod est de Petro Arnalli, in locum que vocant super perer. In tali racione dono has vineas que sunt in pignore ut quandocumque Bernardus de Susiads rediderit tres solidos ecclesie Beati Stephani recuperet has vineas quas pater meus misit michi in pignus. Sunt autem hec omnia in comitatu Urgelli infra fines chastri de Olius vel de Ssesiads. A parte orientis affrontant hec omnia in rivo de Arches, de meridie in vineas de Petro Arnalli, de circi in ipsas domos de Ssusiads. Quantum inter ipsas affrontaciones ego habeo vel habere debeo dono et trado predicte ecclesie et ad clericos eiusdem ecclesie ad suum proprium alaudium francum et legitimum sine ulla retinencia. Hanc autem donacionem facio propter remedium anime mee et parentum meorum. Et clerici qui in predictam ecclesiam Sancti Stephani steterint cantent .IIII^{or}. missas per unumquemque annum pro anima matris mee et genitorum meorum.

Actum est hoc .VII. idus mai, anno Incarnacionis Christi .M^{o}.C^{o}.LX.I. Sig+num Stephanie, que hanc cartam scribi mandavi

et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Barrufet. Sig+num Raimundi Guilaberti. Sig+num Arnalli de Ssusiads.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit et in .VI. linea litteras rasit et emendavit.

380

1161, maig, 31

Ramon de Biosca, penedit dels seus pecats, es dóna a Santa Maria de Solsona i a la seva canònica, on vol ser sebollit; els dóna el cavall i les armes, també els dóna el castell del Far amb tots els habitants, drets i serveis, usos i emprius, per quan sigui mort. Entretant donarà cada any a la dita església una mitgera de forment.

ADS. Cartoral I, doc. 298.
ADS. Perg. 700; 297 ∞ 230 mm. Trasllat de 1301.

In Dei nomine. Ego Raimundus de Biosca, divina inspiracione compunctus, per hanc presentem scripturam mee donacionis dono et trado libenti animo me ipsum Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona eiusque canonicis, cum equo et armis meis et ubicumque obiero in cimiterio eiusdem ecclesie corpus meum sepeliatur. Dono iterum predicte ecclesie Sancte Marie eiusque canonicis omnia que habeo et habere debeo in ipsum kastro de Far, videlicet potestatem ipsius kastri, villam cum hominibus qui ibi sunt, cum districtis, mandamentis, usaticis, adempramentis et serviciis cunctis, cum alaudiis et vineis, cum terminis et affrontacionibus cunctis et pertinenciis que ad ipsum kastrum pertinent vel pertinere debent, sicut ego habeo vel melius habere debeo. Et ipsam meam condaminam integriter que est ante prephatum castrum similiter dono eidem ecclesie. Advenit mihi hec omnia per donum patris mei, quod dimisit mihi in suum testamentum per meam propriam hereditatem. Sicut superius dictum est, trado et delibero ipsum castrum cum omnibus que ibi habeo et habere debeo in dominium et potestatem Sancte Marie iamdicte et canonicorum eius. Et faciam inde annuatim de censo migeram unam frumenti ad mensuram de Cervaria per tenezonem. Post obitum autem meum Sancta Maria iamdicta et canonici eius habeant prenominatum castrum et honorem integriter ad suum proprium aludium francum et legitimum, sine ulla contencione, ad faciendam suam voluntatem in perpetuum, cum introitibus et exitibus suis, sicut iam superius declaratum est. Sunt

FUNDACIÓ ROQUETA

autem hec omnia in comitatu Urgelli, infra fines predicti castri. Propter autem hoc donum ego Bernardus, Celsone prepositus, cum conventu eiusdem loci donamus tibi Raimundo predicto participacionem et societatem in omnibus beneficiis nostre ecclesie. Scilicet in oracionibus, in ieiuniis, in elemosinis et in sacrificiis sicut uni de fratribus nostris in vita et in morte. Adhuc etiam constituimus ut unus presbiter oret Deum et beatissimam Genitricem eius Mariam pro peccatis tuis et omnium parentem tuorum, ut Deus omnia peccata vestra dimittere dignetur. Siquis istam cartam mee donacionis inquietare vel disrumpere voluerit, non hoc valeat perficere, set in duplo componat cum suo incremento. Et in antea hec donatio perhenniter sit firma.

Actum est hoc .II. kalendas iunii, anno Incarnacionis Christi .Cº.LXº. Iº. post millesimo. Sig+num Raimundi de Biosca, qui hoc feci scribere et firmavi et ut testes firmarent rogavi. Sig+num Guilelmi de Cher. Sig+num Gomballi de Curriza. Sig+num Arsendis, domine de Espuiola. Sig+num Berengarii de Biosca, qui hoc laudo et firmo.

Petrus, qui hoc signum (*signe*) apposuit.

381

1161, desembre, 29

Guillem Pere i els seus fills donen a Santa Maria de Solsona el mas anomenat Miralles del terme de Madrona, prop del mas que fou de Pere Seguí, que també és de la mateixa església. Aquesta donació es fa per aconseguir el perdó dels seus pecats i per l'ànima del seu fill Ramon, mort a Espanya.

ADS. Perg. 701; 265 ∞ 121 mm.

In nomine Domini. Ego Guilelmus Petri et filii mei Arnallus et Guilelmus, Berengarius atque Poncius per hanc scripturam donationis nostre donamus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et canonicis eiusdem loci unum nostrum mansum quod habemus infra terminos castri Madrone, in loco vocitato Miralles. Et donamus ei ipsum nostrum dominicum quod ibi habemus de terris et vineas. Sunt autem predicta omnia casas, casalibus, ortis, ortalibus, pratis, paschuis, silvis, garricis, arbores, pomiferis vel impomiferis, et omnia que ad usum hominis pertinent, quantum nos ibi habemus vel habere debemus. Hanc autem donationem facimus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et iam dictis canonicis ob remissionem

peccatorum nostrorum et pro anima filii mei Raimundi, qui mortuus est in Ispania, ut sancta Dei Genitrix det ei requiem sempiternam. Advenit nobis predicta omnia per voces parentum nostrorum. Et affrontant de una parte in termino castri Pinelli, de alia parte affrontat in manso Raimundi Franchi, de tercia parte affrontat in manso qui fuit de Petro Seguini et modo est de iam dicta Sancta Maria, de quarta vero parte affrontat in podio de Guilelmo. Quantum iste affrontationes includunt et isti termini circumeunt, totum donamus iam dicte Sancte Marie et suis canonicis, francum et legitimum, sicut nos et predecessores nostri habuerunt illum francum omni tempore; et de nostro iure in potestatem illorum tradimus, ad voluntatem illorum faciendam, ut nec nos nec aliquis per nostram vocem ibi aliquid acclamet, sed totum sit sepedicte Sancte Marie omni tempore, francum et legitimum, omnia que ibi habemus.

Actum est hoc .IIII. kalendas ianuari, anno millesimo .C.LX.I. Incarnationis Christi. Sig+num Guilelmi Petri. Sig+num Arnalli. Sig+num Guilelmi. Sig+num Berengarii. Sig+num Poncii, filii eius. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus.

382

1162, març, 25 - 1163, març, 24

Arnau de Caboet, que s'emparà dels delmes de Fígols d'Organyà i de la seva parròquia, reconeix que dues terceres parts pertanyen a l'església de Solsona. Arnau evacua les dues parts i promet respectar-les en endavant.

ADS. Perg. 702; 303 ∞ 104 mm.

Cunctis videatur hominibus quod ego Arnallus de Cabood senior emparavi decimas de Figols et de tota parrochia ecclesie de Celsona et canonicis de illa ecclesia propter hoc quod Bertrandus de Lena, cavallarius illorum, fuit in cavalcada de Rialb cum Poncio de Sancta Fide. Postea canonici de Celsona venerunt ad me et hostenderunt michi quod due partes de decimis de Figols et de tota parrochia de ecclesia de Figols erant de ecclesia de Celsona et de canonicis de ipsa ecclesia per magnam tenedonem et firmam et per donationem Guillelmi Gisperti de Lavantia et per concessionem de parentibus meis et per alias multas rationes. Et ego Arnallus de Cabood senior, timore et amore Dei et sancte Marie et in remissione peccatorum meorum et de parentibus meis, solvo, reddo, evacuo

Domino Deo et Sancte Marie de Celsona duas partes de decimis de Figols et de tota parrochia; et promito quod faciam tenere et habere dictis canonicis decimas illas in pace contra cunctos homines, et hoc promito per me et per omnes meos successores. Siquis contra hanc cartam venire temptaverit non valeat obtinere, set in duplo componat.

Actum est hoc anno ab Incarnatione Domini .Cº.LXº.IIº. post millesimum. Sig+num Arnalli de Cabood senior, qui hoc promito sicut superius scriptum est. Sig+num Petri de Mueg, prioris Organiani. Sig+num Raimundi de Castels. Sig+num Petri de Soler. Sig+num Raimundi de Feners. Sig+num Petri de Boxadera. Sig+num Petri Raimundi. Isti sunt visores et auditores et testes.

Raimundus, qui hoc scripsit in prefato die et (*signe*) anno.

383

1162, abril, 27

Ramon de Torroja i Pere de Puigverd donen a Conrad, al seu fill Berenguer i a la seva muller Tarragona el mas de Vilabernat. Aquests no reconeixeran altre senyor que els donants, que rebran cadascun dos sous i un sester de civada. També han rebut tres marcs en coses que ho valen com a entrada.

ADS. Perg. 703; 209 ∞ 134 mm. Trasllat de 1250.

Hoc est translatum bene et fideliter factum nonas novembris, anno Domini Mº.CCº.Lº. (...)[1] sic incipit: In nomine Domini. Ego Raimundus de Turre Rubea et Petrus de Podio Viride nos ambo in simul per omnia proienia nostra donatores sumus tibi Gonradus et Berengario, filio tuo, et ad coniux eius nomine Taragona. Per anc scripturam donacionis nostre donamus vobis et proienia vestra prenominatum mansum Villa Bernat qui fuit de Gillabert Lobs, cum suis directis vel pertinencis que habeat vel habere debet in cunctisque locis, francum et liberum et quietum, in villa et extra villa. Et non faciatis oste ne cavalcada nec gaita nec questia; sed sitis franchos et liberos de omnia res. Set tantum quod faciatis pro racione et garda .II. solidos monete currit pane et vino in Solsona ad quisque seniore, et unum sestarium de cibaria ad quisque de dictos seniores. Et est dictum mansum in termino Solsona et venit nobis pro vocibus genitorum nostrorum, totum mansum cum omnibus terrers et vineis et domibus et omnia res que ad dictum mansum pertinet vel pertinere debet, longe vel prope, in villa et extra

villa, totum habeatis franchos et liberos; excepto illos quartallos que nos donamus tibi cum carta; totum alia res habeatis francum et liberum et quietum. Pro hoc accepimus de vobis Garad et de vestris .III. marchos in res valente de quibus sumus bene paccatos nostra voluntati ut vobis et vestris habeatis ista dicta franquitate per omnia secula seculorum. Que ad me Petrus de Podio Viride et mei facias responsione de illo quartallo, et non firmetis directum ad nullum seniorem de Solsona, si no per illa garda. Et nos siamus legales girentes contra cunctas personas perenniter.

Acta carta donacione .V. kalendas mai, anno ab Incarnacione Domini .Mº.Cº.LXº. secundo. Sig+num Petri de Podio Verdi. Sig+num Raimundi de Turre Rubea. Nos qui ista carta rogavi scribere et firmare. Sig+num Petri d'Altet. Sig+num Asascarel. Sig+num Not de Baicarem. Sig+num Arnaldi de Calaphat.

Petrus sacer rogatus scripsit die et anno quo supra.

Bernardus Fogueti, qui hoc translatavit fideliter scripsit et hoc signum (*signe*) aposuit.

1. *Esborrat.*

384

1162, agost, 15

Bernat de Lavansa es dóna a la seva mort a Santa Maria de Solsona. Dóna possessions a Odèn, la torre d'Adia i el mas de Novals, a Lavansa. El prepòsit Bernat li cedeix, mentre visqui, el mas de Novals i la meitat del delme de la torre de Segrià, amb un home i el cens que aquest abona. Bernat de Lavansa es fa fidel cavaller de Santa Maria. També dóna la seva honor de Capolat.

ADS. Perg. 704; 250 ∞ 138 mm. Carta partida per ABC.

In Dei nomine. Ego Bernardus de Lavanza, divino amore contactus, dono me ipsum Sancte Marie Celsone ad obitum meum, cum hoc quod Deus in corde meo posuerit. Dono et concedo et delibero libenti animo omnia donativa que pater meus dedit iam dicte Sancte Marie et suis canonicis in villa d'Onden et in ipsa turre d'Adia sive in omnibus locis. Iterum dono prenominate Sancte Marie unum mansum in termino de Lavanza, scilicet unum de illis duobus mansibus qui sunt in ipso loco qui vocatur Novals, cum pertinenciis cunctis et omnibus affrontacionibus suis et cum exiis et regresis eius, ad suum proprium alaudium, sicut ego habeo vel melius habere debeo. Et de meo iure trado et delibero Sancte Marie et suis canonicis ad faciendam voluntatem suam. Propter hoc autem donum

ego Bernardus, Celsone prepositus, cum ceteris fratribus comendamus tibi Bernardo iam dicto de Lavanza ipsum mansum de Novals et medietatem de ipso decimo de ipsa turre quem vocant Sigria, simul cum homine uno cum censo et servicio quod facere debet. In tali scilicet racione comendamus tibi Bernardo hec omnia iam dicta ut habeas et teneas dum vivus fueris. Post obitum autem tuum recuperet Sancta Maria hec omnia supra scripta, cum omni melioracione que facta fuerit in istis locis prenominatis sine ulla inquietudine. Insuper eciam convenio ego Bernardus iam dictus de Lavanza ut de ista hora in antea sim fidelis miles Sancte Marie et cannonicorum eius; et ut sim defensor de isto et de omni alio honore contra cunctos homines. Siquis istam cartam inquietare vel disrumpere voluerit, nequeat perficere, sed in duplo componat cum omnia sua melioracione; et in antea ista carta firma permaneat. Ad huc eciam dono cana que habeo vel habere debeo in ipso manso de turre d'Adidia ad suum proprium alaudium, sine ulla retinencia, et omnem honorem quem pater meus dedit Sancte Marie infra terminum de Capolad et in omnibus aliis locis.

Actum est hoc X.VIII. kalendas setembris, anno .Mº.Cº.LXº.IIº. Incarnacionis Christi. Sig+num Bernardi de Lavanza, qui hoc fecit scribere et propria manu firmavi. Sig+num Guilelmi de Lavanza, fratris eius. Sig+num Petri Sancii de Loparia. Sig+num Geralli de Luza. Signum Bernardi, Celsonensis prepositi (*signe*). Sig+num Petri prioris. Sig(*signe*)num Raimundi, Celsonensis canonici. Sig+num Arnallus Sans.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) aposuit et desuper in unum regulum aliis diss(...)e[1] scripsit.

1. *Esborrat.*

385

1163, abril, 28

Bernat, prepòsit de Solsona, i els seus canonges donen a Pere d'Anaugia unes cases que posseeixen a la Seu d'Urgell, amb l'hort que tenen en la mateixa vila. Els canonges de Solsona o els seus homes hi tindran posada quan ho necessitin, llenya i palla, però no el menjar i la civada. Tindrà per patró l'església de Santa Maria de Solsona. Quan mori, això passarà als seus fills.

ADS. Perg. 705; 230 ∞ 175 mm.

FUNDACIÓ NOGUERA

In Dei nomine. Ego Bernardus, Celsone prepositus, cum aliorum consilio canonicorum per hanc scripturam nostre donacionis donamus tibi Petro de Anaugia domos nostras quas habemus in villa Sedis Urgelli et cum ipso orto qui ibidem est. Damus eciam tibi omnem alium honorem que habemus in predicta villa Sedis Urgelli, excepto ipso honore quem Petrus de Chastelione tenet per nos et preter ipsum censum quod facit de illo honore. In tali videlicet racione donamus tibi prefatas mansiones cum iam dicto honore ut teneas per Sanctam (Mariam)[1] Celsone et eius canonicos, et ut bene teneas illas domos constructas; et quociescumque in domibus illis nos vel homines nostri (...)[2] in honore suscipias et prepares nobis honorifice pannos ad lectos nostros vel hominibus nostris, et ligna atque palea et stabula (...)[3] nostris et ea que nobis fuerint necessaria, excepto cibo atque cibaria, que nos ibi de nostro expendamus. Et tu et poste(rita vestra)[4] non possitis eligere alium seniorem vel patronum nisi prefatam Sanctam Mariam et eius canonicos, et habeas hec omnia iam dicta ad servicium sepe dicte Sancte Marie et canonicorum eius dum vivus fueris. Post obitum autem tuum remaneat ad unum de filiis tuis, unus post unum, scilicet ad illum qui nos hoc laudaverimus. Sicut superius pretaxtatum est, sic donamus tibi et posteritati tue in perpetuum, ad servicium Sancte Marie et eius canonicorum.

Actum est hoc .IIII. kalendas madii, anno Incarnacionis Christi .Mº.Cº.LXº.IIIº. Signum Bernardi prepositi (*signe*) Sig+num Petri prioris. Sig(*signe*)num Raimundi, Celsonensis canonici. Sig+num Raimundi de Sancto Iusto. Sig+num Raimundi de Albespi. Sig+num Petrus Vizgonensis.

(...)[5] qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit die et anno quo supra.

1. *Esborrat.* 2. *Esborrat.* 3. *Esborrat i trencat.* 4. *Trencat i esborrat.* 5. *Trencat i esborrat.*

386

1163, maig, 30

Arsenda d'Espunyola i el seu fill Guillem donen a Santa Maria de Solsona una peça de terra a Barbens, prop de l'alou de Guillem de Seró, i una altra peça en el terme d'Anglesola, prop de l'alou de Bernat de Porta i del de Pere Quatrepans.

ADS. Perg. 706; 287 ∞ 166 mm.

FUNDACIÓ NOGUERA

In Dei nomine. Ego Arsen de Espuniola domina, cum filio meo Guilelmo, per hanc presentem scripturam donacionis nostre donamus Sancte Marie Celsone et eius canonicis duas pecias alaudii quas habemus et habere debemus, unam in termino de Barbenz et aliam in termino de Anglerola, cum omnibus exiis et regressis earum et pertinenciis et affrontacionibus cunctis, sicut nos ibi melius umquam habuimus et habere debemus. Predictas vero pecias alaudii dedit ad me Arsen pater meus cum consilio et voluntate fratrum meorum; et ad me Guilelmum advenit per vocem matris mee. Affrontat autem pecia una prefati alaudii de Anglerola de una parte in alaudio de Bernardus de Porta, de alia in alaudio de Pere Quatuorpanes, de alia in alaudio de Bernardus de Forad, de alia in alaude de Guilelmi Zal. Alia autem pecia predicti alaudii de Barbenz affrontat de una parte in alaudium de Guilelmus de Sero, de alia in alaudio de Raimundo Escuder, de alia in alaudio de Arnaldi baiulo, de alia in alaudio de Raimundo de Offegad. Quantum inter istas affrontaciones habemus et habere debemus, totum damus Domino Deo et Sancte Marie iam dicte et canonicis eius; et de nostro iure tradimus in dominium et potestatem eiusdem Sancte Marie et canonicorum eius, ad fatiendam voluntatem suam in perpetuum, ut habeat ad suum proprium alaudium francum et legitimum sine ulla retinentia. Siquis istam cartam nostre donacionis inquietare vel disrumpere voluerit, nequeat perficere, set in duplo componat cum sua melioracione; et in antea donacio ista firma et stabilis permaneat omni tempore.

Actum est hoc .III. kalendas iunii, anno ab Incarnato Domino .Mº.Cº.LXº.IIIº. Sig+num Guilelmi de Espuniola. Sig+num Arsendis. Sig+num Guilelmi de Espuniola iunior. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testibus firmare rogavimus. Sig+num Berengarii Arnaldi de Anglerola. Sig+num Guilelmi, filii eius. Sig+num Gombaldi de Ribeles. Sig+num Raimundi de Turre Rubea. Sig+num Berengarii de Bioscha. Sig+num Bernardi de Anglerola.

Berengarius capellanus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) eius cum literis rasis in .VIº. regulo.

387

1163, maig, 31

Bernat d'Anglesola i Elisenda confirmen al prepòsit de l'església de Santa Maria de Solsona, Bernat, les donacions que els seus

antecessors han fet a la dita església. Li donen també la torre de Canet del Mascançà, anomenada Merdàs, i el castell de Freixe. Volen satisfer pels seus delictes i, així, demanen als canonges de Solsona que preguin per ells cada dia, i prometen ésser defensors d'aquesta església.

ADS. Perg. 707; 407 ∞ 345 mm.

Certum sit cunctis atque manifestum qualiter Bernardus de Anglerola coniuxque eius Elicsendis, inspiracione illustrati divina, donant, laudant atque concedunt ecclesie Sancte Marie de Celsona et Bernardo, eiusdem loci preposito, ac successoribus suis et fratribus ibidem permansuris omnia donativa quecumque parentes sui et antecessores aliquibus in locis fecerunt predicte ecclesie Sancte Marie. Sunt autem ista ecclesia Sancti Pauli de Anglerola, cum omnibus ecclesiis que constructe sunt vel construende in omni termino de Anglerola, infra villam vel extra, cum decimis et primiciis et oblacionibus, cum capellania et cum omnibus ad easdem ecclesias pertinentibus, sicut resonat et continetur in cartis quas Sancia de Anglerola filiique eius Bernardus Berengarii et Arnallus Berengarii fecerunt Sancte Marie. Similiter laudant atque concedunt omnia alaudia quecumque Gonballus Guadalli dimisit et tradidit in omni termino de Anglerola Sancte Marie, sicut in cartis suis resonat et continetur. Iterum donant et concedunt ipsam turrem de Canet Mascanca, quem vulgus vocat Merdaz, cum terminis et pertinenciis suis, sicut in carta donacionis resonat, quam Arnallus Berengarii fecit Sancte Marie, et ortos et casas et omnia quecumque habuit et tenuit ecclesia Sancte Marie et canonici eius in termino de Anglerola. Rursus laudamus et concedimus prephate ecclesie ipsum kastrum de Fraxano, cum omnibus terminis et pertinenciis suis, sicut resonat in carta quam Bernardus Gonballi fecit eidem ecclesie, et (meam)[1] quam frater meus Berengarius fecit.

Sicut superius scriptum est donamus et tradimus omnia supra dicta in dominium et potestatem Celsonensis ecclesie et cannonicorum eius, ad habendum et perpetuo possidendum. Anc autem donacionem facimus propter remedium animarum nostrarum et parentum nostrorum et ut in ecclesia Celsonensi cannonici ibidem Deo servientes exorent Deum cotidie et eius Genitricem beatam Mariam pro nostris nostrorumque parentum delictis et in omnibus beneficiis eorum participes simus. Idcirco nos supra dicti Bernardus videlicet et coniux mea Elicsendis promitimus Deo et Beate Marie et cannonicis eius quod nos et aliquis post nos nullam ominibus vel

rebus eorum iniuriam vel toltam faciamus vel alicui facere permitamus, set diligamus et manuteneamus eos omnemque honorem Sancte Marie in omnibus locis secundum nostrum posse. Quicquid vero predicti cannonici de honore nostro vel aliunde in nostro attulerint, sub aliquo banno nullo modi sit, set habeat licenciam retinendi vel deportandi cum eis libitum vel necessarium fuerit.

Sane siqua persona hanc nostre donacionis et constitucionis paginam voluerit rescindere vel perturbare, nullomodo quod inique temptaverit valeat perficere, set si quod inde evenerit dampnum in quadruplum cogatur exsolvere et componere; et postea hec donacio firma permaneat perpetuo robore.

Actum est hoc pridie kalendas iunii, anno Incarnati Verbi .Cº.LXº.IIIº. post millesimum. Sig+num Bernardi de Anglerola. Sig+num Elicsendis. Nos qui hanc cartam scribere iussimus et propriis manibus firmavimus et testes ut[2] firmarent rogavimus. Sig+num Arnaldi, filii eorum. Sig+num Artalli, comitis Palariensis. Sig+num Sanciae de Midiona. Sig+num Berengarii de Cheralt. Sig+num Beatricis de Sancta Fide. Sig+num Poncii de Sancta Fide. Sig+num Petri de Sancta Fide. Sig+num Arnaldi de Anglerola. Sig+num Petri de Podio Viridi. Sig+num Poncii de Sancta Fide. Sig+num Raimundi de Torroia. Sig+num Arnaldi de Cervera. Sig+num Berengarii capellani (*signe*). Sig+num Raimundi Seger. Sig+num Arnaldi clericus. Sig+num Guilelmi de Furno. Sig+num Arnaldi de Rufacha. Sig+num Arnaldi baiuli. Sig+num Petri de Muntanana. Sig+num Petri de Guel. Sig+num Pere de Tremp. Isti sunt testes visores et auditores.

Berengarius capellanus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*).

1. *Esborrat. Lectura dubtosa*. 2. ut *interlineat*.

388

1163, juny, 27

Els germans Berenguer i Ramon de Correà reconeixen ser culpables d'haver-se apoderat d'una honor que el seu pare Ramon Humbert havia donat a Santa Maria de Solsona —aquesta possessió és en el comtat d'Urgell i terme de Capolat—, i un mas a Torre d'Adia. A canvi de la seva renúncia podran treure llenya de la devesa de Tolosa sempre que ells o els seus germans s'allotgin al castell de Correà, sota la supervisió del batlle de la canònica. Els canonges, amb el consell de Pere Sanç de Llobera, de Beren-

guer de Biosca i d'altres prohoms, els donen també un mul que val cent sous i cent sous més en diners.

ADS. Perg. 708; 322 ∞ 195 mm.

Sit manifestum cunctis tam presentibus quam futuris quod nos Berengarius atque Raimundus de Curizano recognoscimus esse culpabiles de honore quem pater noster Raimundus Umberti dedit Sancte Marie Celsone cum nostro laudamento ac postea nos iniuste abstulimus illum Sancte Marie. Nunc autem divina inspiracione comoniti, ob remissionem peccatorum nostrorum et per laudamentum bonorum hominum reddimus, difinimus et evacuamus prefatum honorem Sancte Marie Celsone et suis canonicis, ut nos nec aliquis per nostram vocem in iam dicto honore aliquam baiuliam requiramus vel forciam, districtum vel mandamentum in ipso honore faciamus. Set sit proprium alaudium Sancte Marie et canonicorum eius sicut melius resonat in carta vel testamento quam Raimundus Umberti fecit Sancte Marie Celsone et sicut canonici eiusdem loci sepe dictum honorem habuerunt vel tenuerunt. Est autem prefatum honorem in comitatu Urgelli, in termino de Capolad, et unum mansum in turre de Adidia. Sicut superius scriptum est, sic reddimus et diffinimus Sancte Marie Celsone et suis canonicis sepe nominatum honorem cum omnibus affrontacionis et terminis suis, cum exiis et regressiis eorum, ut sit proprium alaudium Sancte Marie et canonicorum eius, francum et legitimum, ad voluntatem illorum faciendam. Et propter laudamentum Petri Sancii de Luparia et Berengarii de Biosca et aliorum bonorum hominum accepimus de ipso avere Sancte Marie et canonicorum eius unum mulum precio .C. solidorum et .C. solidos de denariis. Et quando nos vel frates nostri steterimus in castro de Currizano, baiulus Sancte Marie donet nobis vel baiulo nostro ligna de ipsa devesa de Tolosa, secundum quod necesse fuerit, et nos deffendamus ipsam devesam de cunctis nostris hominibus.

Actum est hoc .V. kalendas iulii, anno M.C.L.X.III. Incarnacionis Christi. Sig+num Berengarii. Sig+num Raimundi. Sig+num Guilelmi, filiorum eius. Sig+num Raimundi de Currizano. Sig+num Bernardi de Lavancia. Nos qui hoc mandavimus scribere et firmavimus et testibus firmare rogavimus. Sig+num Guilelmi de Expugnola. Sig+num Petri Sancii. Sig+num Berengarii de Biosca. Sig+num Petri Raimundi de Ribelles. Sig+num Pontii de Sancta Fide, qui hoc laudo et firmo. Sig+num Raimundi de Bergitano. Sig+num Raimundi de Peramola.

Guilelmus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

389

1163, juliol, 25

Testament de Guillem de l'Espunyola, casat amb Arsenda. Nomena com a marmessors Ramon de Biosca, Guillem de Capolat i la seva muller. Fa hereu el seu fill Guillem, i fa llegats, a més de la família, a Sant Climent de l'Espunyola i a Santa Maria de Solsona. Ho deixa tot sota la batllia de Santa Maria, del comte Ermengol, de Galceran de Pinós i altres.

ADS. Cartoral I, 3, f. 2v.

In Dei eterni miseratoris et pii. Ego Guilemus de Espuniola dum sum sanus, loquela plena et memoria integra aut per elemosina aut per aliqua bona opera volo anima mea a Deo reddere. Ideo rogo testamentum meum facere, ut si mors michi advenerit in hoc anno aut in alios advenientes ante quam alium tesamentum faciam, hoc est, dent manumissores mei de meum mobilem sive de mea honore et dare pro anima mea sicut in hunc vinrerit. Isti sunt helemosinarii mei: id est Ramon de Bioscha et Guilelmus de Chapolad et mea coniux. In primis fiant soluti nostri debiti in comune. Et dimito ad Sancte Marie Celsone meum corpus cum uno mulo et unum lectum. Et ad Chavaleria una equa, et ad Sancti Clemencii de Espuniola .X. solidos, et ad episcopo .X. solidos. Et dimitto de meo honore pro anima mea vel de meo patre et de mea matre .IIII^{or}. misses en misses ad Sancte Marie Celsone pro[1] nomine mas de Avira et Aceschots .III. mises et alio mas de Cuguls; et a Sohorba .I. mas et una vinea, que tenet Arnall Romana, meo directo. Et dimitto omnem usaticum de ipsa honore que ego habeo per Sancta Maria Celsone ad illam dimitto qui est de Qual de Olzina aval, exceptus fevum quod Guilelmus, filio meo, tenet per Sancte Marie. Et dimittimus ego et coniux mea decimum de nostra laboracione de Archs, francum et liberum et quietum ad Sancte Marie[2] Celsone. Et dimitto ad Sancti Nicholay de Espuniola omnem decimum que illi fecimus de nostra laboracione. Et dimitto ad Sancte Marie apud Albesam uno orto in nostro dominico de Albesa. Et dimitto alia mea honore que habeo in cunctisque locis ad mea coniux sine virum, domina et potentissima, et post obitum suum a Guilelmo, filio meo. Et si non potuistis acordare mater cum filio, habeat eam ipsum castrum de Albesa, totum ab integrum, meum directum in castrum de Zafareg, et .I. mas ad Espuniola de Bernardi de Vila Castella, et .I. mas a Delar, qui tenet Vilana, et a Lavanza mas de Basarn; doned omnem meum directum de vita sua, et post obitum suum

a Guilelmus filio meo. Et dimittimus post obitum de coniux mea a Guilelmus, filio nostro, ipsum castrum de Archs cum suis terminis, et ipsum castrum de Monteschiu cum suis terminis, exceptus .I. mas que retinet eam in castro d'Ars ut det unum Sancte Marie de Celsona, pro anima sua qualisque ea vellet. Et si minus venerit de Guilelm, filio meo, sine infante de legitimo coniugii, remaneant ipsos castros ad filios de Saurina, filia nostra, per medium. Et omnes meos directos que habeo in Val de Lord dimitto a filia mea Beatrid, et a Guilelmo, filio de Saurina, mea filia, per medium. Et si minus venerit de Guilelm de Meda sine infante de legitimo coniugii remaneat ad sor sua Iosiana. Et dimitto ad Guilelm, filio meo, ipsum castrum d'Espuniola cum suis pertinenciis et cum alia mea honore quem habeo vel habere debeo in cunctisque locis, alaudium vel fevum, et cum ipsos chavallarios, sive in Conflent sive in Cerdania sive in Bergueda sive in Urgelli, exceptus ipsa honore quod relinquo pro anima mea et ad mea coniux et ad alios infantes, ut habeant sicut superius resonat. Et si minus venerit de Guilelm, filio meo, sine infante de legitimo, remaneat castrum d'Espuniola cum suis terminis ad filios de Beatrid; et ipsum castrum de Chapolad et de Currida et ipsa honore de Cerdania et de Conflent remaneat ad Beatrid et ad filios suos. Et ipsa honore de Lavanza et de Terroga remaneat a Guilelm de Meda, et Albesa a filia de Saurina, sor sua de Guilelm. Et ipsum castrum de Zafareg remaneat ad Ramon de Bioscha, et si minus venerit de Ramon, sine infante de legitimo, remaneat a Guilelm de Meda, et si de illo ad sor sua Iosiana. Et ipsa honore que donavi a Saurina, filia mea, per exovar, si minus venerit de suos infantes, sine infante de legitimo, remaneat a Guilelm filio meo. Et si minus venerit de istis supradictis, sine infante de legitimo, remaneat ad alios. Et si de totis minus venerit remaneat a Berenguer de Bioscha et a fratre suo Ramon per medium et ad illorum infantes. Et relinquo hec omnia suprascripta in baiulia et potestate Domino Deo et beate Marie et Ermengaudus, comes Urgelli, et Gauceran de Pinos et de vezcomte de Cerdania et de Pere de Castello et de Ug de Mataplana et de Pere de Berga et de Ramon de Torroga et de meos homines et de meos amicos. Et Guilelmus, filio meo, non poscat de ipsa honore vindere nec impignorare nec dare nisi consilium de mater sua et de Gauceran de Pinos.

Actum est hoc testamentum .VIII. kalendas augusti, anno Domini nostri Ihesu Christi ab Incarnacione .Mº.Cº.LXº.IIIº. Sig+num Guilelmi, qui istum testamentum mandavimus scribere et ad testes firmare. Sig+num Raimundi de Bioscha. Sig+num Guilelmi de

Chapolad. Sig+num Arsinde, coniux mea. Sig+num Guilelm, filio meo. Nos qui istum testamentum laudamus et cum propria manu firmamus.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*). apposuit.

1. *Segueix, ratllat,* anima. 2. Marie *interlineat.*

390

1163, novembre, 9

Testament de Pere de Vilaró on nomena marmessors la seva muller Bernarda, Bernat de Vilaró, Bernat de la Torre, Bernat de Palol i Pere de Salfores. Tenia béns al Vilaró, a Montbui, a Sant Miquel del Fai, a Sant Feliu de Codines, a Orís, a Canovelles, al Penedès, a Sant Martí de Provençals, a Navès i altres llocs. Fa llegats a la muller, als fills i filles, a diverses esglésies del Vallès i d'Osona, als templers i als hospitalers. Atorga a Santa Maria de Solsona la seva honor del castell d'Ossera.

ADS. Perg. 709; 445 ∞ 480. Trasllat de 1167.

Quia nemo mortalis potest evadere debitum mortis, idcirco ego Petrus de Villaro, gravi egritudine detentus, facio meum testamentum in quo eligo manumissores meos uxorem meam Bernardam et Bernardum de Villaro atque Bernardum de ipsa Turre, necnon Bernardum de Palaod et Petrum de Salfores, quibus precipio ut si de hac egritudine me mori contingerit ante quam alium testamentum faciam, distribuant res meas et honorem sicut hic invenerint a me ordinatum. Primum, dimitto corpus meum et animam Sancto Michaeli[1] de ipso Fai, cum meo lecto et ipsum pignus quod habeo in molendino Sancti Michaelis per .C. solidos, et medietatem de ipso manso de Planes quem habeo pignus per .C. solidos, et ipsum mansum de ipsa Serra quem tenet Ianuarius de Sancto Michaele, quem habeo pignus de Raimundo Petri, in quo mansum habeat cenobium Sancti Michaelis .IX. morabetinos, propter hoc solvo iamdicto Raimundo Petro et filio suo omnia alia et terciam partem quam habeo in ipso que tenet Arnallus Raimundi de Oliveto, michi adveniente per comparationem. Insuper relinquo filium meum Bernardum et dono eidem cenobio Sancti Michaelis ad faciendum monachum, ut ibi nutriatur et gubernetur ad regulam beati Benedicti cum iam dicta laxacione. Dono et relinquo inter Sanctum Felicem et Sanctum Iacobum ipsum mansum qui fuit Petri Fabri, tali conditione ut Petrus de Midinano habeat eum et teneat in vita

sua; et de medietate istius mansi illuminet altare Sancti Iachobi cum uno quarter olei quod exeat de ipsa tira olivarum de ipsa via de Loberes; et precetur Deum pro anima mea et parentum meorum ipse et successores eius omni tempore; et ipsi qui locum de Vilar tenuerint faciant facere hoc servicium clericis Sancti Felicis; et aliam donationem et baiuliam ibi non habeant; et Petro iamdicto sextarium .I. annone pro anima mea; et Sancto Iachobi illum pignus de .V. solidos quod habebam in suo decimo. Dimitto Sancte Marie de Villaro meam medietatem ipsius mansi de Bello Solano, quem habeo cum Bernardo de Villaro; et Arnallo, clerico eiusdem ecclesie, sextarium .I. annone. Solvo et relinquo Sancte Marie Stagnensi ipsam quartam partem de ipso honore de Valle d'Ariolf, quam uxor mea condam ei reliquit. Et meum equm Milicie Iherosolimitane; et Ospitali .VI. morabatinos, quos habeo in ipso manso quem tenet Raimundus de Arenis per me; et Sancto Mateo morabatinum .I.; et Sancte Marie de ipso Podio, alium; et Sancto Iachobi, alium; et Sancto Iuste solidos .II.; et Barchinonensi Sedi, alium; et Sancto Paulo de Campo .VI. sextarios annone Penitensi; et Sancto Fructuosi .V. solidos; et Sancte Marie Ripollensi .V. solidos; et Sancto Cucuphati .V. solidos. Dimitto Ermesendi, filie mee, et Petro de Mazaneto ipsam terciam partem de illo meo honore de Olledel, et .C. solidos quos habeo in pignore illius decimi de Canovellis per Petrum de Castelleto. Et si obierit filia mea Ermesendis sine prole legitimi coniugii, revertatur hoc fratribus suis. Iste laxationes supradicte exeant de mea tercia panis et vini et carnis. Hoc quod superavit tribuatur pro anima mea. Dimitto Raimundo, filio meo, totam illam hereditatem franchi et fevi Arnalli de Villaro et baiulias sicut melius habebat vel habere debebat in parroechia Sancti Felicis de Cudines, cum illo meo statico de Villaro, sicut predictus Arnallus de Villaro ad diem obitus sui possidebat, quolibet modo, et medium mansum Penitensi, quem tenebat iamdictus Arnallus de Villaro. Item dono et relinquo iamdicto filio meo Raimundo totum illum meum honorem quem quibuslibet modis et vocibus habeo vel habere debeo vel cum fratre meo Arnallo habebam in parroechia Sancte Eulalie de Oronzana et Sancti Iuste et Sancti Iuliani et Sancti Martini de Provenzals, sicut melius fuit in exposalitio matris sue. Adhuc dono predicto filio meo .LX. morabatinos in ipsis pigneribus de Valle d'Ariolf, que teneo de Stephania et filiis suis. Et si habundant predicti .LX. morabetini habeat illos in aliis pigneribus que fuerunt iam dicte Stephanie. Kastellum de Galifa cum suis terminis, fevum et alodium, sicut teneo et habeo per Bernardum de Rochafort et per Petrum

de Mazaneto, dimitto filiis meis Raimundo et Petro et Arnallo, et habeat Raimundus medietatem totam et integram, aliam medietatem fratris sui, et habeant illam per fratrem suum Raimundum. Concedo uxori mee Bernarde et laudo totum suum sponsalium, scilicet illum meum staticum de Villaro, sicut fuit divisum inter me et fratrem meum Arnallum, et medietatem tocius alodii mansorum videlicet et terrarum ac vinearum, cum arboribus diversi generis, sicut melius habebam vel habere debebam aliquo modo cum fratre meo Arnallo de Villaro in omnibus suis terminis predicti kastri, et medietatem totius honoris de Penitensi per omnia loca et totum illum honorem quem habeo vel habere debeo per donum Guilelme, sorosis mee, in termino Provinciane, in omnibus locis, et medietatem de omnibus meis comparationibus et accaptes ubicumque habeo vel habere debeo, et meam vineam quam adquisivi de Guilelmo Sancti Martini supernemo de Villaro in diebus vite sue, cum iuro et sine iuro, et etiam absque bladimento hominis vel femine. Item relinquo uxori mee Bernarde et filiis suis Petro et Arnallo mea moledina que habeo et teneo per Sanctum Cucufate ad ipsum Fay, de quibus donent per censsum annuatim Sancto Cucuphati quarteras .III. tritici; et meum directum quem habeo vel habere debeo in parroechia Sancti Felicis de Cudines voce paterna, exceptus supradictam laxacionem Raimundi de Villaro. Totum relinquo uxori mee et filiis suis, sicut tenebam et habebam in vita fratris mei Arnalli de Villaro; et illud quod est de fevo teneant fratres sui per Raimundum de Villaro, exceptus illum fevum de Bernardo de Villaro. Dimitto filiis meis Raimundo et Petro et Arnallo totum meum directum quem habeo vel habere debeo aliquo modo in Olorda et in suis terminis, de quo videlicet honore habeat Raimundus de Villaro medietatem; aliam medietatem Petrus et Arnallus per hereditatem. Et si missionem pecunie in adquirendum iamdictum honorem fecerit Raimundus de Villaro sine fratribus suis, reddant illi missionem et habeant suam partem, si autem teneat tantum eorum partem donec ab utraque parte sit emendatum et directum; et de ista missione faciat primum fatigationem Raimundus in fratribus suis et in amicis, et similiter fratres suis faciant fatigationem in fratre suo Raimundo, et si missionem honoris vel pecunie fecerint ipsi vel amici sui, reddat Raimundus predictus illis eorum missionem, et habeat suum directum. Dimitto filie mee Saurine illum meum mansum et totum illum honorem quem habeo ad collum Sabatelli. Et si obierit Raimundus de Villaro sine infante legitimi coniugii, honor suis supradictus revertatur fratribus suis Petro et Arnallo. Et siquis hobierit eorum sine prole coniugii legitimi,

eorum honor predictus revertatur aliis duobus. Et si filia mea Saurina obierit sine infante legitimo, honor eius iam dictus revertatur filiis tribus fratribus. Item dimito filie mee Saurine meum pignus quod habeo per Guilelmum de Sancto Martino ad Montem Buin per .C. morabetinos, et teneat eum mater eius donec habeat maritum. Omnia mea pignera que habeo vel habere debeo in qualicumque loco, dimitto uxori mee Bernarde et filiis suis Petro et Arnallo, exceptus ea pignera que sunt supradicta, et illum pignus quod habeo de .Xº. morabetinis per Bernardum de Villaro, quod ipsi relinquo. Et de alio pignore supradicto per .C. morabetinos, quod habeo ad Montem Buin per Guilelm Sancti Martini, unde relinquo Bernardo de Villaro ipsam quartam partem fevi quod teneo per Petrum de Sancto Minato ad Kanovelles. Dimito uxori me Bernarde et filiis suis Petro et Arnallo ubicumque habeo vel habere debeo per fevum, totum dimitto uxori mee et filiis suis quem non sunt superius scripta et testata. Relinquo filio meo Raimundo ipsum kastellum de Montebuir et ipsum kastellum de Oris et totum illum honorem quem habeo vel habere debeo in suis terminis, nobis adveniente voce matris sue, et omnes missiones quas ibi feci quocumque modo. Relinquo Sancte Marie de Solsona illum meum honorem quem habeo vel habere debeo ad kastellum de Orsera, et reddat Raimundus de Iosa ipsas cartas ipsius honoris. Concedo filie mee Raimunde mansum memum et honorem quem habeo in parroechia Sancti Iuliani de Argentona et ipsum alodium quem habeo ad Pomar et ad Caned. Et filio meo Petro meum pullum kavallinum; et si potuerint mater sua et fratres sui predicta filiam facere Deo dicatam, habeant predictam laxacionem inperpetuum. Sin autem donent ei maritum mater sua cum fratribus suis. Dono et relinquo filio meo Berengario ipsum meum honorem quem habeo quecumque modo in Provinciana, et faciant eum kanonicum mater eius et fratres; sin autem habeat hoc per hereditatatem, et mea pignora que habeo de Arnallo de Canals et Guilelmo de Podio. Dimito filio meo Raimundo unum sarracenum Mafumat et Axam et eorum filium, et terciam partem panis et vini et carnis. Levata tercia parte, duas partes que restant habeat uxor mea et filii sui. Dono et relinquo Bernardo de Palaod .XX. morabetinos quos mihi debebat et per me habebat, et .XXX. solidos quos habeo ad ipsam Garrigam in pignera; et tonnam .I. ad Sanctam Iustam. Dimitto filio meo Raimundo tonnas et cub .I. minorem que sunt ad Sanctum Felicem. Omnia alia vexella dimitto uxori mee et filiis suis. Dimitto filio meo Raimundo ataud .I. meliorem et alterum de ipsa porta et unum

morter et paracingles .I. et congam .I. Omnia alia vascula maiora vel minora et sarracenos .II. et sarracenam .I. et asinum .I., totum dimitto uxori mee Bernarde et filiis suis Petro et Arnallo. Debita que michi debet Guilelmus de Sancto Martino, scilicet .XL. morabetinos et .X. quos illi acomodavi ad Oscham, de quibus impignoravi unum meum molendinum unde dono annuatim .VI. sestarios annone et mulam .I. quam predidi ad Lorcham, et .VII. sextarios annone quos illi accomodavi, et habeo inde dampnum .XX^{ti}.IIII^{or}. sestarios annone, totum relinquo filio meo Raimundo. Adhuc dono et relinquo filiis meis Raimundo et Petro[2] et Arnallo .CCC^{tos}. solidos quos michi debet Guilelmus de Kastro Vetulo, de quibus habeo fideiussores Bernardum de Fumed et Mir de Molleto atque Petrum de Lizano, unusquisque per .C. Fevum quod tenet Raimundus de Amenla habeat illum per Raimundum de Villaro. Alium fevum de Petra Ficta habeat illum et teneat per uxorem meam et filios eius. Decimum de Modeiano quod teneo per Bernardum de Rocafort, et ipsam platationem quam accomodavi de ipso molendino, totum dimitto filie mee Guilelme, et teneat hoc ipsa et vir suus Raimundus per Raimundum de Villaro et Raimundus de Kastello Fimat ipsam quartam annone quam accipiebat in ipsa fabrica, et concedo eis .C. solidos quos illi michi debebant. Mansum de ipsis Passadores dimitto filie mee Ginciane per alodium. Et relinquo viro suo Petro de Salvores et uxori sue .XXX. morabetinos quos habeo de Fererons in ipso fevo. Et similes eum redimeret, habeat eum[3] per Petrum de Salffores, et Petrus de Salfores habeat eum per Raimundum de Villaro. Quantum habeo vel habere debeo, totum et integrum, in Kastello Cuorvo et in Kastello Terciolo et in Tresmals relinquo filie mee Ginciane et viro suo Petro, et habeat hoc per Raimundum de Villaro. Debitum quod michi debet Guilelmus de ipsa Turre, idem mulos .II. et .X. morabetinos, relinquo filio meo Raimundo de Villaro. Debitum quod michi debet Petrus de Galifa, scilicet .C. solidos, quos donavi Guilelmo de Turredella per eum, et duo lozica et mulum .I. et .LX. solidos quos donavi per eum, et .XV. morabetinos quos accomodavi ad iter in Kastellam, dimitto filio meo Raimundo de Villaro. Medietatem de toto illo meo honore quem habeo ad ipsum Olzedel relico filie mee Ermesendi et viro suo Petro de Mazaneto, et sit vanum ubi supradicit tercia pars et .C. solidos. Mulum .I. quem debet Petrus de Sancto Minato concedo Raimundo de Villaro. Alium mulum et .LX. solidos quos michi debet Bernard de Rochafort concedo Raimundo de Villaro. Relinquo uxorem meam Bernardam et filios suos in potestate et in

guarda et in deffensione et in manutenenza Bernardi de Villaro, ut ille adiuvet eos et manuteneat sicut facere debet, in vinculum filiorum meorum de eorum hereditatibus. Precipio et mando ut semper inter eos sit observatum, sicut superius scriptum est, tam in filiis quam in filiabus.

Quod est actum .V. idus novembris, anno .XX.VII. regni regis Lodoyci iunioris. S+num Petri de Villaro, qui hoc laudo et firmo. S+num uxoris sue Bernarde. S+num Bernardi de Villaro. S+num Bernardi Bernarda de ipsa Turre. S+num Bernardi de Palaod. S+num Raimundi de Villaro. S+num Raimundi de ipso Fevo. S+num Poncii de Plandolit. S+num Bernardi de Monte Bovino. S+num Bernardi de Mazeneto. S+num Petrus. Sig+num Arnalli. Sig+num Ramundi de Plandolit. S+num Raimundi de Castellet. Sig+num Guilelme, uxoris eius. S+num Petri de Salfores. Sig+num Ginciane, uxoris sue. S+num Ermesendis, eiusdem filie. Sig+num Petri de Mazaneto. S+num Bernardi prioris.

S(*signe*) Petri subdiachoni, qui hoc translatum testamenti fideliter scripsit cum literis dampnatis in linea ubi dicit "Raimundo et Petro", et in alia ubi dicit "deinde habeat eum". Hoc Petrus nominatis .VIII. idus marcii scripsit regnante Lodoyco rege .XXX. anno.

1. Mi *repetit*. 2. *Segueix, ratllat,* et Petro. 3. *Segueix, ratllat,* persa Petrum.

391

1163, novembre, 10. Solsona

El comte Ermengol VII d'Urgell dóna a l'església de Santa Maria de Solsona, en la consagració de la qual és present, els delmes de les seves dominicatures i diversos masos a Agramunt, Menàrguens, Albelda i Alcabès (Malpartit), i confirma les donacions del seu pare.

ADS. Cartoral II, doc. 22, f. 33r.

Universitati hominum innotescat qualiter ego Ermengaudus, Dei gratia Urgellensis comes, propter remedium anime mee et patris mei et omnium parentum meorum, dono omnipotenti Deo et ecclesie Beate Marie de Celsona, in cuius consecracione presens asisto, et canonicis eiusdem loci presentibus et futuris decimum omnium dominicaturarum mearum et de omnibus redditibus meis, tam de christianis quam de sarracenis. Adhuc addo huic donacioni unum mansum in Acrimonte quem tenet Iohannes de Forclunir, cum

omnibus suis pertinenciis, et alium in villa de Menarges quem tenet Raimundus Tixidor, cum omnibus suis pertinenciis, et alium in castro Albelde, cum omnibus suis pertinenciis, et alium in Alcabez, quem tenent Guilelmus Petri, cum duabus pariliatis alaudii et cum omnibus pertinenciis suis et cum districtis et mandamentis et cum omnibus que ibi habeo et habere debeo. Adhuc laudo et concedo atque confirmo iam dicte ecclesie et canonicis eius omnes donaciones quas pater meus fecit prefate ecclesie in omni comitatu suo, longe vel prope, parve vel magne, ita ut Celsonensis ecclesia habeat omnia predicta ad proprium alodium franchum et liber sine aliqua servitute omni tempore.

Ffacta est ista donacio .IIII. idus novembris, anno ab Incarnacione Domini .Mº.Cº.LXº.IIIº. S+ Ermengaudus comes. Signum + Dulcie comitisse. Raymundus vicecomes +. Sig+num Artaldi de Calders. Sig+num Gomballi de Ribeles. Sig+num Arnali de Ponts. Sig+num Petri Santii de Lobera. Sig+num Petri de Podio Viridi. Sig+num Berengarii de Almenara.

Berengarius sacerdos, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) appossuit.

392

1165, febrer, 5

Transacció entre Bernat, prepòsit de Solsona, i Poculull de Malgrat i familiars sobre una vinya closa que hi ha prop del poble de Malgrat, una casa i un pati. Poculull reconeix que són de l'església de Solsona les tres quartes parts de la vinya. El prepòsit cedeix la quarta part i els dóna setze sous. Ho conservaran tot al servei de Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 713; 150 ∞ 208 mm. Carta partida per ABC.

Hec est diffinicio et transactio quam facit Bernardus, Celsone prepositus, cum aliis tribus, cum Puculul de Malgrat et uxore sua Boneta et filio suo Bruneto et uxore sua nomine Guarsen de omnes clamoribus et querelis que inter se habebant, scilicet de ipsa vinea clausa et de ipsis domibus de Malgrat. Diffinit itaque Poculul et uxor eius iam dicta cum filio suo Bruneto et coniuge sua prenominata tres partes de ipsa vinea clausa, sicut est terminata inter eos, et unam domum que est ante ipsas casas edificata, et unum solum de casa iuxta eam habentem tres braces in latitudine et de longo in similitudine de alia domo iam dicta. Affrontant autem hee domus

de una parte in ipsa via que intrat in villa de iam dicto kastro de Malgrat, de alia in domibus illorum, de tercia vero parte in ipsa era de iam dictis hominibus. Propter hanc autem diffinicionem donat Bernardus, Celsone prepositus, cum ceteris fratribus Pocululo de Malgrat et uxori sue et filio prenominato Bruneto et coniugi sue .XVI. solidos bone monete. Et Bernardus, iam dictus prepositus, et alii canonici laudant et concedunt Pocululo sepe dicto de Malgrat et suis quartam partem de ipsa vinea clausa superius dicta seorsum in inferiori parte, sicut terminata iam olim fuit, cum ipso orto qui ibi est coniunctus in ipsa quarta parte vinee. Affrontat autem iam dictus ortus de una parte in ipsa via, de alia in ipso aquale, de alia in ipsa quarta parte vinee que eis contingit. Et Bernardus, iam dictus prepositus, cum aliis fratribus concedit Pocululo de Malgrat et universe posteritati sue omnes alias domus quas Poculul tenet in Malgrat, preter istas superius dictas, et ut teneat ipse et omnis posteritas sua ad servicium Sancte Marie et cannonicorum eius, sicut in ipsa carta personat, quam de Sancta Maria accaptaverunt.

Actum est hoc nonas frebuarii, anno .M.C.L.XIIII. Incarnacionis Christi. Signum Bernardi prepositi (*signe*). Signum Petri prioris (*signe*). Sig+num Raimundi de Sancto Iusto. Sig+num Raimundi de Albespi. Sig+num Puculul. Sig+num Boneta. Sig+num Brunet. Sig+num Guarsen. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Tarascho. Sig+num Petri de Solo Ville. Sig+num Petri de Soler.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

393

1165, març, 14

Concòrdia entre el prepòsit de Solsona Bernat i Carbó de Granada, Ponç de Montornès i altres familiars. Carbó reclamava un alou del castell de Torrefeta, que el prepòsit demostrava amb documents que eren de l'església de Solsona. Sota l'autoritat dels jutges, s'acordà que Carbó i Ponç tindrien aquesta honor durant quinze anys i, després, la recuperaria l'església de Solsona.

ADS. Perg. 712; 242 ∞ 110 mm.

Notum sit cunctis qualiter concordia facta est inter Bernardum, Celsonensem prepositum, et ecclesiam Celsone, et inter Carbo de Granada et Poncium de Mont Tornes, generum eius, et uxorem eius, filiam iamdicti Carbo. Conquerebatur quidem predictus Carbo et

clamabat requirendo quedam alaudia ratione cuiusdam parentis sui, que Celsonensis ecclesia possidebat in kastro de Turrefretta. Prepositus vero Celsone econtra illa alaudia de iure esse Celsone ecclesie asserebat et optima inde instrumenta monstrabat. Tandem miserunt se in manum Petri de Montoliuu et promiseunt firmiter utrique quod starent mandato eius; ipse vero convocatis prudentibus viris, scilicet Bertrando de Tenirers, priore de Mediano, et Berengario de Bioscha et Gaucerando de Vergos et aliis multis consentientibus partibus mandavit ut alodia illa de quibus contencio erat teneret Carbo et Poncius de Mont Tornes, cum uxore sua filia predicti Carbo per .XV. annos, ita quod de honore illo nichil daret aut inpignoraret vel aliquo modo alienaret. Completis illis quindecim annis habeat et recuperet illa alaudia Celsone ecclesia integriter et absque omni retinentia; et sic ab utraque parte concessum est et firmatum.

Actum est hoc pridie idus marcii, anno Incarnacionis Christi .LX. centessima[1] IIII[2]. post millesimum. Signum Bernardi, Celsone prepositi (*signe*). Sig+num Carbo. Sig+num Poncius de Mont Tornes. Sig+num uxoris eius. Sig+num Petri de Mont Olivo. Sig+num Bertrandi, prioris de Mediano. Sig+num Gaucerandi de Vergos. Sig+num Berengarii de Bioscha, qui huius rei testes sunt.

Raimundus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) fecit, cum litteris supra positis in XIII linea.

1. centessima *interlineat*. 2. *Segueix, ratllat,* mea.

394

1165, desembre, 26

Arnau de Joval fa testament. Deixa a la seva filla Berenguera el castell de Joval i el d'Ardèvol. A les altres filles els deixa possessions a la Pedra, al Cavall, a la parròquia d'Argelers, a Terrers, Olius, el Camp i Anseresa, a la Ribera, a Hortoneda, a Lavit. Fa llegats a Santa Maria de Ripoll. Alguns béns els té per la comtessa (d'Urgell). Fa altres deixes a Pere de Puigverd i a Guillem de Ponts.

ADS. Perg. 598; 426 ∞ 231 mm.

Naturalis quippe providencia est ut omnis homo metuat presentis vite terminum. Idcirco ego Arnallus de Ioval timeo valde interitum repentine mortis ac cupio ad Celestem Iherusalem misericordi Dei pervenire; et ideo sanus et incolumis meum facio testamentum, ut honor meus et res mee sic distribuantur sicuti in hac pagina scriptum fuerit. Primitus namque dono corpus meum

Sancte Marie de Celsona, ob remedium anime mee, cum honore quem iam dedi, sicut in carta illa resonat quam iam dicte Sancte Marie feci. Relinquo iterum ad filiam meam Berengariam ipsum chastrum de Ioval, cum suo termino; et omnes fevos et milites quos ego habeo et teneo per dominam meam comitissam et filios eius, relinquo ad filiam meam Berengariam iam dicta, excepto ipso chastro et fevo de Ardeval. Et iterum relinquo filie mee iam dicte ipsum fevum quem ego teneo per Petrum de Podio Viridi. Et ipsum chastrum de Ardeval et milites ac feuvos quod ibi habeo relinquo ad filiam meam nomine Agnes. Et ad filiam meam Ermessen relinquo ipsam parrochiam de Peda et ipsam parrochiam de Chaval et ipsum mansum de Bolons similiter; et ut Ermessendis, filia mea, teneat hunc honorem iam dictum per Berengariam, filiam meam, et ut serviat ei secundum valorem illius honoris. Relinquo iterum ad filiam meam Guilelmam omne illud quod habeo in ipsa parrochia de Argelers, et ut teneat per filiam meam Berengariam et ut serviat ei secundum quod valet. Et ad Eligssen, filiam meam, defino ipsam parrochiam de Terrers et ut teneat per Berengariam, filiam meam, et ut serviat ei secundum valorem honoris illius. Et iterum dimitto ad filiam meam Eligsen iam dicta ipsum pignus quod habeo et teneo, quod fuit de Berengario Ricard in termino de Olius, in locum qui vocatur ad ipsum campum. Et dimitto ei adhuc unum mansum quem habeo in chastrum de Vite. Et relinquo ad filiam meam Romanam ipsum chastrum de Olius et feuvos quos ibi habeo per seniorem meum Guilelmum de Ponts, et ut Romana teneat hec per Guilelmum, sicut ego teneo et habeo per illum. Et ipsum pignus quod habeo et teneo in Olius per Guilelmum de Ponts relinquo ad Romanam iam dictam, ut habeat quinquaginta solidos super ipsum pignus, et alios quinquaginta dimitto ad Guilelmum de Ponts de illo pignore. Adhuc eciam defino ad Romanam, filiam meam, ipsum mansum de Ribera, sicut ego habeo et habere debeo. Et relinquo ad Petrum Escuder ipsum mansum qui fuit Arnallus Guilelmi condam de Ortoregs. In tali racione relinquo ad Romanam, filiam meam, illum honorem iam dictum, ut ipsa et amici eius non requirant aliquid in alium honorem. Si forte illa aut amici eius non requirant aliquid in alium honorem. Si forte illa aut amici eius clamare vel requirere voluerint aliquid in istum alium honorem, Berengaria, filia mea, teneat, habeat ac possideat totum illum honorem quem ad Romanam relinquo superius; et Berengaria faciat directum sorori sue Romane et amicis eius de alio honore quem ipsi clamaverint. Et ad Sanctam Mariam Rivipollensem relinquo ipsas vineas de Anseresa. Si forte,

quod absit, Agnes, filia mea, vel sorores eius obierint sine legitimo infante, redeat totus honor uniuscuiusque ad Berengariam, filiam meam. Et si Berengaria, filia mea, quod Deus nolit, absque legitima prole decesserit, redeat omnis honor eius ad Agnen, filiam meam, vel ad unamquamque de sororibus eius, a unam post aliam, secundum quod nate fuerunt descendentes per gradum. Insuper eciam relinquo ad filiam meam Ermessen quasdam pelles et .XX^ti^. oves et bovem unum et duas flacadas et plomac .I. et estralg .I. Et Guilelmam defino .XX^ti^. oves et flacadas duas. Et ad Elicsen similiter .XX^ti^. oves et flacadas duas. Et ad Elicsen similiter .XX^ti^. oves et duas flacadas. Et ad Romanam dimitto unam tonam et .XX. oves et ipsum mansum Raimundi Poncii de Sancto Iusto. Et ad Ermessen defino unam concham et .I. orcol. Et ego Arnallus rogo manumissores meos, videlicet Berengariam, filiam meam, et Arnallum de Cardona et Raimundum de Ardeval, ut sic faciant sicut scriptum est superius. Et mitto filias meas et honorem meum in custodia Dei omnipotentis et beate Marie et in baiulia et in defensione omnium seniorum meorum, necnon amicorum meorum, scilicet Berengarii de Calders et Arnalli de Cardona et Raimundi de Pinos et Bernardi de Merola, per bonum et non per malum. Siquis hoc testamentum fregerit vel inquietaverit in duplo componat; et in antea hoc sit firmum omni evo.

Actum est hoc .VII. kalendas ianuarii, anno .XX.VIIII. regni Ledoici regis. Sig+num Arnalli, qui hoc testamentum feci scribere et firmavi et testibus firmare mandavi. Sig+num Berengaria, filia eius. Sig+num Arnalli de Cardona. Sig+num Raimundi de Ardeval. Sig+num Agnes. Sig+num Ermessendis, sororis eius. Sig+num Guilelme. Sig+num Eligssendis. Sig+num Romanam, sororis earum. Sig+num Bernardi de Merola.

Petrus, qui hoc scripsit et translavit et signum (*signe*) apposuit.

395

1166, gener, 18

Arnau Bernat dóna al seu fill Pere i a la seva muller Sicarda una pernada que té per Santa Maria de Solsona i tot allò que pugui tenir a d'altres llocs, situat al comtat d'Urgell, terme de Sedó i quadra de la Cardosa.

ADS. Perg. 714; 254 ∞ 145 mm.

FUNDACIÓ NOGUERA

In nomine Domini. Ego Arnallus Bernardi donator sum tibi filio meo Petro et ad uxor tua Sicardis. Per hanc scribturam donacionis mee dono vobis ipsa pernada que ego abeo et teneo per Beate Marie Celsone. Hec dono tibi ad te filio meo Petro per melioracione ista donacione iam dicta ad tuam propria voluntate; et in alia mea honore que ego abeo in cunctisque locis abeas tuo directo. Et advenit ad me donatore per acapto. Est hec omnia in comitatu Urgellitano, in termine de Sadaoni, in quadra de Cardosa vel in eius terminis. Et affrontat supra scripta donacione de .Iª. parte in termine de Torroga, de alia in termine de Munt Cortes, de .IIIª. in termine de Tallada. Quantum predicte affrontaciones includunt sic donamus nos vobis cum exiis et regresiis earum ab integrum ad vos et ad posterita vestra in perpetuum. Et quia de nostro iure in vestro tradimus in dominio et vestra potestate. Et est manifestum.

Facta ista carta donacionis .XºVº. kalendas februarii, anno .XXº VIIIIº. regnante regi Ledovici iunioris. Sig+num Arnallus Bernardi. Sig+num Maria. Sig+num Ermengardis. Nos mandavimus scribere et manus nostras firmamus et ad testes firmare rogavimus. Sig+num Arnallus Salenti. Sig+num Arnallus Mironi. Sig+num Raimundus Arnalli. Huius rei testes sumus visores et firmatores.

Bernardus presbiter scripsit die et anno (*signe*) prefixo.

396

1166, febrer, 15

Ramon de Torroja fa carta de franquesa a tots els homes i dones de Solsona que aportin diners o coses, tant clergues com laics, que no tinguin fills i vulguin disposar dels seus diners o coses puguin fer a la seva voluntat; tenen plena llibertat per a fer el seu testament, però no poden vendre o deixar honors a l'església, a clergues o a cavallers. En les compres de cases suprimeix l'impost del terç.

ADS. Perg. 593a; 330 ∞ 169 mm.

Universis hominibus tam presentibus quam futuris sit cognitum quod ego Raimundus de Turre Rubea et coniux mea nomine Gaia, consilio et laudamento bonorum hominum ac nostra spontanea voluntate, facimus hoc stabilimentum et hanc cartam franchitatis et concedimus omnibus hominibus qui modo sunt vel in antea, Deo annuente, erunt in villam de Celsona, necnon eciam omnibus illis qui peccunias aut res suas infra villam Celsone aportaverint vel

mitterint, ut omnia illa habeant perpetim secura in pace sine ullo timore. In tali scilicet racione facimus hanc franchitatem, ut omnes homines, tam clerici quam laici, qui peccunias vel res suas intus villam Celsone aportaverint aut mitterint, et omnes alii qui cum uxoribus et sine filiis vel filiabus fuerint et universi illi similiter, qui absque uxoribus et filiis vel filiabus fuerint, qui infra villam de Celsona permanserint, concedimus et damus omnibus hominibus illius loci ut deinceps faciant omnem voluntatem suam in vita et in morte de omni suo avere quecumque ad illorum obitum habuerint; et ut donent et relinquant quantum voluerint et ubi et cui voluerint, sine vinculo ullius hominis vel femine; si ipsi loqui per se, aut per suum mandamentum, testamento vel aliquo indicio demonstrare potuerint; excepto de honore quod non habeant licenciam ut possint eum donare nec vendere ad ecclesiam, neque ad clericum, neque ad militem; sed relinquant eum ad propinquos vel ad amicos suos et vendant eum suis similibus, qui ita teneant ad nostrum servicium et de nostra posteritate, sicut illi faciebant qui eum habebant. Relinquimus eciam omne nostrum tercium de omnibus domibus que infra villa de Celsona empte fuerint nunc et in perpetuum, ad universos qui intus villam habitaverint. Hec constitucio similiter de feminis sicut de hominibus teneatur perhenniter. Sicut pretaxatum est superius, damus et concedimus cunctis hominibus de Celsona, videlicet illis qui in nostro sunt vel in antea permanserint. Et hanc cartam franchitatis iamdictam illis facimus ut perpetim sit rata et firma de nobis et de omni nostro semine vel posteritate nostra que post nos futura est. Quisquis homo vel femina qui istam cartam inquietare voluerit aut fregerit, non valeat perficere, set cum Iuda traditore porcionem habeat in infernum, et tandiu sub anathematis vinculo iaceat donec satisfaciat. Et in antea carta hec sit firma usquequo finis seculi veniat.

Actum est hoc .XV. kalendas marcii, anno .XXVIIII. regni Ledoici regis. Sig+num Raimundi de Turre Rubea. Sig+num Gaia, uxoris eius. Nos qui hoc scribi mandabimus et firmavimus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Petri de Bergueda. Sig+num Petri de Riner. Sig+num Guilelmi d'Orta. Sig+num Poncii de Torroga. Sig+num Guilelmi de Noed. Sig+num Petri Romeu baiuli. Sig+num Raimundi de Antigues. Sig+num Ugo de Bass. Sig+num Iohannis. Sig+num Petri Talarani. Sig+num Eimerig. Sig+num Petri Vimbra. Sig+num Arnalli Gualter. Sig+num Petri Guitardi. Sig+num Companno. Sig+num Bernardi de Antigues. Sig+num Berengarii de Ortoneda. Sig+num Geralli Tixidor. Sig+num Poncii Cor de Roure.

Sig+num Bernardi de Riutord. Sig+num Raimundi de Vilapedres. Sig+num Guadalli Niger. Sig+num Arnalli de Valicheles. Sig+num Boned. Sig+num Petri Baldibou. Sig+num Arnalli Pilicer. Sig+num Guilelmi de Capite Ville. Sig+num Petri de Val. Isti sunt testes, visores et auditores.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) devotus imposuit.

397

1166, març, 22

Guillem Burriol i la seva muller Ermengarda venen a Ramon de Miravall la tercera part d'una sort d'alou comprada a Ramon de Claramunt. És al pla de Sió, prop de l'esponal. El preu de venda és de disset sous agramuntesos.

ADS. Perg. 716; 128 ∞ 164 mm.

In Dei nomine. Sit notum cunctis presentibus et futuris ad quos hec scriptura venerit quod ego Guilelmus Burriol et coniux mea Ermengards vendimus tibi Raimundo de Miravallo terciam partem de una sorte de alodio quam emimus Raimundi de Clarmonte et de coniuge sua Peccuza; et est in plano de Cio. Quod terminatur ex una parte in sorte de Maiols et Guilelmi de Canelas, de alia in alodio de Guilleta, de .III^{a}. in sorte de Poncio Petit qui fuit, de .IIII^{a}. vero parte in ipso esponal. Sicut superius scripte terminationes includunt et terminant, sic vendimus tibi iam dictam terciam partem de ipsa sorte de alodio, integram ac securam, cum exio et regressio eius, ad omnes tuas voluntates faciendas quas facere volueris tu et illi qui per te eam habuerint omni tempore, propter precium quod a te recepimus .XVII. solidos agrimontensium. Si autem quod nos venditores aut ullus homo vel femina, nobili vel vili persona, qui hanc cartam vinditionis frangere temptaverit, nichil valeat quod requirit, set in duplo tibi componat cum omni sua melioratione. Et in antea firma sit omni tempore.

Quod est acta .XI. kalendas aprilii, anno Incarnati Verbi Dei .C^{o}.LX°.V^{o}. post millesimum. Sig+num Guilelmi Buiriol. Sig+num Ermengardis. Nos qui hanc cartam vendicionis iussimus scribere et firmamus et testes firmare rogavimus. Sig+num Raimundi. Sig+num Ninna, que nominatur Ferrera, qui hoc laudamus et firmamus. Sig+num Petri de Sancta Ledinia. Sig+num Petri de Viduis. Sig+num Petri Mironis, qui est fideiussor de salvetad.

Raimundus, sacerdos et scriptor, rogatus scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

398

1166, juny, 30. Lleida

Testament de Pere de Besora en què es dóna a l'Hospital de Jerusalem amb el castell de Castelló, que el seu fill Pere conservarà en feu mentre visqui, així com altres honors. Dóna el capmàs de la Vila de Guanta a Santa Maria de Solsona, que és penyorada per cent sous a favor de Ramon de Noed. Atorga també a Sant Pere d'Àger les primícies de Fontdepou. Nomena hereu el seu fill Pere i, si aquest morís sense descendència, institueix el seu ordre successori. Deixa el seu fill Pere sota la tutela i batllia dels hospitalers, de Ramon Folc de Cardona, de Berenguer de Calders, de Ramon de Torroja, d'Arnau d'Anglesola, de Ramon de Casserres i de Bertran de Montclar.

ADS. Perg. 719; 350 ∞ 193 mm.

Sub Trinitatis nomine sacro et eius gracia. Ego Petrus de Besora timeo ne michi veniat repentina mors et dum sum in mea memoria plena, volo ac mando ut si mors michi advenerit ante quam alium testamentum faciam, ita res mee distribute sint sicut in hac pagina hordinare vissero. In primis dimitto ac dono me ipsum ad Sancti Hospitalis Iherusalem; dono ibi castrum Castellionis et villa cum suis terminis et pertinentiis et cum omni quod ibi habeo vel habere debeo, ad proprium alaudem et ad facere suam voluntatem; tali modo ut teneat Petrus, filius meus, dictum castrum per illo Hospital in vita sua et sit inde homo manibus propriis de illi hospitalers, et teneat ipsum castrum in vita sua; et post obitum suum sit solutamente de illo Hospital ad proprium alaudem, et hoc cum filiis suis et sine filiis; et dono eis per tenedo ipsum caput manssum de Guilelm de Codina, totum ab integrum, ad proprium alaudem, sine ullum retiniment que ullus homo in eum non ullam rem non habet. Et dono ad Sanctum Hospitalem unum ort ad Ponts et .I. vinea et ipsa casa que est in caput de illot ort, ad suum proprium alaudem. Et dimitto ac dono ad Sancta Maria Solsonense ipsum caput manssum de Vila de Guanta quam Bernardus de Guadal tenet; dimitto eum cum omnibus pertinenciis suis et cum omnia quod michi facere debet ad proprium alaudem, et teneat eum Raimundus de Noded pingnore usque habeat inde abstractos de illos esplets .C.

solidos denariorum. Et si seniores solsonenses donant Raimundo .C. solidos, recuperent iamdictum pignus qualicumque ora voluerint. Adhuc dono Domino Deo et ecclesie Sancti Petri Ageris ipsas primicias de Fonte Pozio, quod ibi cupere solebam ad illa sagristia pro luminaria, pro anima patris et matris mee et mei, omnium parentum meorum. Dimitto cuidam filio meo quod habui de Esquiva omnem hoc quod habeo in Fonte Pozio; tali modo ut habeat per Petrum, filium meum, et sit inde homo manibus propriis de eo. Et si minus venerit de eo remaneat ad Petrum, filium meum. Alium honorem quod habeo sine hoc quod est supra scriptum dimitto filio meo Petro totum ab integrum. Et si minus venerit de Petro, filio meo, sine infante de legittimo coniugii remaneat omnem meum honorem ad Arnallum et a Berengarium per medium. Et si minus venerit de Arnall sine infante de legittimo coniugii, sit totum de Berenger. Et si minus venerit de Berenger sine legali filio, habeat Arnall. Et si minus venerit de ambobus sine legalibus filiis, remaneat ipsum castrum de Besora cum suis terminis, cum alia cum alia honore que est de Cardesner in antea, quantum pertinet ad Besora, dimitto ad Berenger de Montclar et ad Dulcia per medium. Et ipsum honorem que est de Segre usque ad Calasanz dimitto a Saurina et a Berengera per medium. Dimitto Besora cum omni honore quod pertinet ad eundem castrum in posse Bertrandi de Mont Clar, ut teneat tantum ipsum honorem usque ex ipsis espletis sint soluti mei debiti qui sunt in illa provincia, et solutos ipsos debitos, ipsos esplets qui exierint ex illa honore habeat et teneat Bertrandum de Mont Clar ad fidelitatem filii mei. Et ipsum honorem meum quod habeo de Sigore usque ad Calasanz mitto pignore ad Sanctum Hospitalem de Iherusalem, totum ab integrum, ut habeat et possideat tantum donec habeat absolutos .C.L. morabetinos, et abstraat ex illo esplet quod inde exierit ad valorem quomodo valebit usque ad sanctum Michaelem. Et ipsos hospitalers mittant ibi ho(mines) (...)[1] qualicumque voluerint secundum suam volentatem. Et de hinc absoluto debito ipsi hospitalarii teneant tantum illum horem potenter usque filius meus sit miles. Et quando p(…) (...)[2] recuperet illum honorem cum ipsius esplets fideliter; et si minus venerit de Petro, filio meo, ante quam sit miles habeat illo Hospital totos illos esplets; et ipsi fa(ciant et ten)eant[3] sicut superius scriptum est.

Dimitto Petrum, filium meum, cum (...) (tu)tela[4] et baiulia Domino Deo et Sancti Hospitalis de Iherusalem et Raimundi Fulchoni de Cardona et Berengarii de Callers et Raimundi Torroge et Arnalli de Anglerole et Ra(imundi de Cas)trum[5] Serris et Bertrandi de Mont

Clar. Et si minus venerit Bertran[6] de Mont Clar, hoc totum sicuti superius scriptum est remaneat in posse Petri de Navades, et adimpleat hoc totum quod (...)dus[7] adimplere debet secundum superius scriptum est. Et ita semper dono atque libero ad Bertran de Mont Clar ipsa vinea qui est super ipsa via, prope ipsas suas vineas de Bernad de Codina.

Actum est hunc testamentum translatum feria VI. ante kalendas iulii, anno ab Incarnacione Domini .Mº.Cº.LXVI. Sig+num Petri Besore, qui hunc testamentum translatum feci scribere testibusque firmare iussi. Sig+num Petri, filii eius. Sig+num Arnalli de Anglerola. Sig+num Berengarii de Callers. Sig+num Bertrandi de Mont Clar. Sig+num Petri Castrum Serris. Sig+num Arnalli Castelionis. Sig+num Bernardi Castellionis. Sig+num Arnalli Besore. Sig+num Berengarii. Sig+num Arnalli Castellionis.

Guilelmus de Laurag fr(…) (...)[8], qui hoc translatavit in civita Ylerda, propter mandamentum Petri Besore et in sua presentia, die et anno quod su(*signe*)pra cum literas s(...)atas[9] in .XXI. linea.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*. 5. *Trencat*. 6. Bertran, *interlineat*. 7. *Trencat*. 8. *Trencat*. 9. *Esborrat*.

399

1166, novembre, 24

Pere Coc i la seva muller Guilla, d'acord amb els fills, venen a Ramon de l'Hospital els drets que tenen sobre l'alou del Comellar de Tous, prop de la carrera de Cardona, terme d'Olius, comtat d'Urgell. N'han cobrat dos sous d'Agramunt.

ADS. Perg. 597; 240 ∞ 104 mm.

In Dei nomine. Ego Petrus Cog de Cerc et uxor mea Guila cum filiis et filiabus nostris per hanc scripturam vindicionis nostre vindimus tibi Raimundo de Espital et omni posteritati tue omnem nostrum directum de ipso alaude quem habemus in ipso alaude de Comelar de Tous. Et est ipso alaude in comitatu Urgelli, in termino de Olius, in locum que vocant Comelar de Tous. Et affrontat de una parte in vinea Guilelmi Ferrer, de alia in via qui vadit ad Cardona, de tercia in via qui pergit a Berga. Quantum inter istas affrontationes includunt sic vindimus vobis omnem nostrum directum quos ibi habemus et habere debemus vos et omni posteritati vestre. Et de nostro iure in vestro tradimus ad faciendam voluntatem vestram in perpetuum. Et accipimus de vobis precium placibile .II.

solidos monete Acrimontis. Sicut superius scriptum est sic vindimus vobis et omni posteritati vestre sine ulla contencione. Et faciatis censum inter .II. annos .I. denarium.

Actum est hoc .VIII. kalendas december, anno .XXX. regni Ludovici regis. Sig+num Petrus Cog. Sig+num Guila, uxor eius. Sig+num Raimundi, filii eius. Sig+num Iohannes. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Petri de Luzano. Sig+num Bernardi de Golfarig. Sig+num. Sig+num Arnalli de Arnalli Petri.

Guilelmus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit cum litteris super positis de censo.

400

1166, desembre, 27

Bertran d'Alentorn, d'acord amb el seu germà Guerau i altres parents, ven a Santa Maria de Solsona el mas que tenen a les Pallargues, on viu un home dit Company. Hi incorpora el dret de regar del riu Sió la dominicatura que la canònica té a Talarn. El preu de venda és de vint morabatins, que ha rebut de mans del prepòsit Bernat.

ADS. Cartoral II, doc. 108, f. 93v.

In Dei nomine. Ego Bertrandus de Alentorn, cum consilio fratris mei Geralli et aliorum parentum meorum, dono et vendo ecclesie Sancte Marie de Celsona eiusque canonicis unum mansum quem habeo ad Spaylargues, in quem habitat homo nomine Compani. Prefatum mansum trado et vendo iam dicte Marie, cum omnibus suis pertinenciis et affrontacionibus que ad ipsum mansum pertinent vel pertinere debent in cunctis locis, sive cum censis et serviciis, cum pascuis et aquis, cum districto et mandamento et ut clarius dicam cum adempramento que ad usum hominis pertinent vel pertinere debent in omnibus locis. Et advenit michi Bertrando iam dictum mansum per vocem patris mei et per meam propriam hereditatem. Et mando Arnaldo de Spaylargues ut illud que habet in predictum mansum teneat et habeat per Sanctam Mariam de Celsona sicut habet per me. Sicut superius dictum est, sic dono et trado atque vendo Beate Marie sepe dicte ac eius canonicis iam dictum mansum cum ingressiis et egressiis eius ad suum proprium alaudium, franchum et liberum de iam Sancta Maria dicta ad faciendam voluntatem suam, sine ulla retinencia tempore perpetuo.

Et accipio de avere Sancte Marie de Celsona .XX. morabatinos bonos de manu Bernardi prepositi et aliorum canonicorum. Et ego Gerallus de Alentorn dono et concedo Beate Marie de Celsona et eius canonicis ut habeant et accipiant ipsam aquam de Cio in termino de Spaylargues quocienscumque opus eis fuerit ad rigandum suam dominicaturam de Talarn omni tempore, sine ulla contencione. Hoc donum facio propter remedium anime mee parentumque meorum et ut sancta Dei Genitrix succurrat necessitatibus meis in hoc seculo et in futuro. Siquis hoc donum infregerit in duplo componat, et in antea hoc sit firmum omni evo.

Actum est hoc VI. kalendas ianuarii, anno Incarnati Verbi .C.LX.VI. post millesimum. Sig+num Bertrandi de Alentorn. Sig+num Geralli, fratris eius. Sig+num Guilelme, uxoris eius. Sig+num Raimundi, filii eorum. Nos qui hoc scribi mandamus et firmamus et testes firmare rogavimus. Sig+num Berengarii de Alos. Sig+num Raimundi de Alos. Sig+num Fronti. Sig+num Arnalli de Guardia. Sig+num Guilelmi de Sancta Mera.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) appossuit.

401

1167, gener, 5

Ramon de Camporrells, la seva muller Llombarda i llurs fills Berenguer, Ramon, Bernat i Gombau, donen a Santa Maria de Solsona el mas de Vila de Sanç, amb l'església de Sant Pere i totes les seves pertinences. És al comtat d'Urgell, terme de Vallferosa, entre Fontanet, Biosca i el Puiggròs de Vallferosa. Ho conservaran mentre visqui ell, i pagaran cada any de cens un porc de preu de cinc sous, deu fogasses i una somada de vi. Després de la seva mort restarà per a l'església de Solsona i els seus canonges, i, entretant, no podrà ser alienat.

ADS. Perg. orig. 718; 383 ∞ 181 mm.
ADS. Cartoral I, doc. nº 295.

Maniphestum sit cunctis quod ego domno Ramon de Camporels, cum uxore mea nomine Lombarda et filiis nostris, scilicet Berengario et Raymundo, Bernardo atque Gomball, donamus Deo et Sancte Marie Celsone ipsum nostrum mansum de Vila de Sancio, cum ecclesia Sancti Petri qui ibi est, cum omnibus qui ad ipsum mansum vel ecclesiam pertinent vel pertinere debent. Sunt autem ista omnia terris ac vineis, cultas et incultis, casas cum casalibus, ortis,

ortalibus, aquis, aquarum, pascuis, cum exiis[1] et regressiis earum, cum omnia et omnibus que ad husum hominis pertinent vel pertinere debent. Est quidem mansum istum et ecclesia[2] in comitatum Urgelli vel infra terminum castrum Vallis Fraose. Affrontant autem hec supra dicta de parte orientis in terminum de Fontaned, a meridie similiter, de occiduo in terminum Bioscha, de parte aquilonis in Podio Gross vel in terminum Vallis Fraose. Quantum iste affrontaciones includunt et terminibus circundant sic donamus et tradimus Domino Deo et Beate Marie Celsone, in manu Bernardi, prepositi eiusdem loci, et cannonicorum eius, ut abeant bene et possideant in pace omnique tempore. Hanc autem donacione modo isto facimus ut teneam ego Raymundus istum honorem per fevum Sancte Marie dum vivus fuero et faciam censum annuatim predicte ecclesie porchum unum de precio de quinque solidis, et .X. fogaces et unam somatam de vino. Post obitum vero meum redeat omnia ista supra dicta honore in potestatem Sancte Marie et cannonichorum eius, ut faciant de ea et in ea quicquid voluerint. Et promitto ego Raymundus quod de honore isto non hinpignorabo neque vendam neque aliquo modo diminuam set semper manutenebo et defendam istum honorem et alium de Sancta Maria secundum meum posse. Siquis ista carta inquietare voluerit vel disrumpere temptaverit, perficere non valeat, set in quadruplum componat et postea perpetuum roboor obtineat.

Facta ista carta nonas yannuarii, anno Incarnacionis Domini .Cº.LXº.VIº. post millesimum. Sig+num Raymundi de Camporels. Sig+num Marina, quam vocant Lombardam, uxoris eius. Sig+num Berengarii. Sig+num Gomballi. Sig+num Bernardi. Sig+num Raymundi. Sig+num Arsendis, filie eius. Nos qui hanc cartam donacionis scribere fecimus vel firmavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Arnalli archidiachoni. Sig+num Arnalli de Ribeles. Sig+num Guilelm Ross de Tora. Sig+num Ramon de Tarascho.

Arnallus presbiter, qui hanc cartam donacionis scripsit rogatus, cum litteris superpositis in .IIII. linea et quinta, et hoc signum (*signe*) himpressit sub die et anno quod supra.

1. exiis, *interlineat*. 2. et ecclesia, *interlineat*.

FUNDACIÓ NOGUERA

402

1167, abril, 15

Bernat de Claret i el seu fill Berenguer fan una concòrdia amb Arnau de Cardona i la seva muller Ermessenda, filla de Bernat. Els primers cedeixen tot el que tenen a Comabella, cinquanta morabatins i un cavall.

ADS. Cartoral I, doc. 60, f. 26v.

Notum sit cunctis omnibus hominibus presentibus atque futuris quod Arnaldus de Cardona et Bernardus de Claret et filius eius Berengarius et Ermessendis, uxor Arnaldi de Cardona, pariter invicem inter se veniunt ad finem et concordiam de clamoribus et querimoniis quod inter se habebant. Et Bernardus de Claret et Berengarius, filius eius, donant Ermessendi, filie sue et sorori sue, et infantibus suis et Arnaldo, viro suo, quantum habent et habere debent in Coma Bela quacumque voce et aquisicione. In super predictus Bernardus et Berengarius, filius eius, donant prescripte Ermessendi, filie sue, et infantibus suis et viro suo Arnallo .Lª. morabatinos bonos et unum cavallum. Et propter hoc donum quod ego Bernardus de Claret et Berengarius, filius meus, facimus Ermessendi, filie mee, et infantibus suis et Arnaldo, viro suo, veniunt a finem nobiscum et nos cum illis, ex utraque parte sive engan Arnaldus de Cardona et Ermessendis, uxor sua. Et hoc est factum per laudamentum Petri Sancii et Bernardi de Merola. Et est factum in presencia Berengarii de Bioscha et Petri de Merles et Bertrandi de Merles et Berengarii de Valfraosa et multorum aliorum proborum hominum qui hoc viderunt et audierunt.

Quod est factum .XºVIIº. kalendas madii, anno Domini .Mº.Cº.LXº.VIIº. Sig+num Bernardi de Claret. Sig+num Berengarii, filius eius. Sig+num Arnalli de Cardona. Sig+num Ermessendis. Nos qui hanc cartam fecimus et firmavimus testibusque firmare iussimus. Sig+num Petri Sancii. Sig+num Bernardi de Merola. Sig+num Berengarii de Bioscha. Sig+num Petri de Merles. Sig+num Berengarii de Vallefraosa. Sig+num Berengarii de Solaneles. Sig+num Bord Laminer.

Arnaldus sacerdos, qui hoc scripsit die et anno quo (*signe*) supra.

FUNDACIÓ NOGUERA

403

1167, maig, 21

Barrufet i la seva muller Bilissèn donen a la seva filla Ermessenda i al seu marit Arnau de Font unes terres a Olius, comtat d'Urgell, al lloc dit Cap del Bosc, a la vora del Cardener i del molí de Cuiquespes i tocant al camí del molí de Recobrats.

ADS. Perg. 604; 223 ∞ 120 mm.

In Dei nomine. Ego Barrufet et uxor mea Bilissen et filius noster Arnallus et coniux eius Guilelma per hanc scripturam nostre donacionis donamus tibi Arnallo de Fonte et uxori tue Emessendi, filie nostre, unam peciam alaudii et aliam de vinea que sunt in Cap de Bosch, et unum solum de casa in eodem loco et unum linar, qui est subtus ipso aqual de Cuichespes. Sunt autem hec omnia iam dicta in termino de Olius, in comitatu Urgelli, in iam dictis locis. Affrontat ipsum alaudium de una parte in capite de Coma Arpalla, de alia in nobis donatoribus et in vinea de Berengario de Vilabernard, de tercia in via que vadit a Fontestar. Et ipsa vinea affrontat de una parte in alaudio de nobis donatoribus, de alia in alaudium Bernardi de Caseles, de alia in via de Fontestar. Affrontat ipsum linar de una parte in flumine Cardosnarii, de alia in aqual de Cuichespes, de alia in via de molins de Rrechobrads. Quantum iste affrontaciones includunt et isti termini circumeunt sic donamus vobis et omni posteritati vestre, cultum vel eremum, ad faciendam vestram voluntatem omni tempore. Siquis hoc fregerit in duplo componat; et in antea hoc sit firmum inperpetuum.

Actum est hoc .XII. kalendas iunii, anno XXX. regni Ledoici regis. Sig+num Barrufet. Sig+num Bilissen. Sig+num Arnalli. Sig+num Guilelme. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Petri Romeu. Sig+num Petri Poculul de Vilar. Sig+num Raimundi de Camp. Petri presbiter (*signe*) filius illorum.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) imposuit.

404

1167, juny - juliol

Bernat, prepòsit de Santa Maria de Solsona, deixa en arrendament a Bernat Pellisser l'alou que té la canònica de Solsona a Torrefeta, a canvi que durant cinc anys hi planti vinya. El plantador

obtindrà les dues terceres parts dels esplets, i farà per aquestes un cens d'un parell de gallines.

ADS. Perg. 722; 225 x.28 mm.

(Notum sit cunctis quod ego Bernardus, Celsone pre)positus[1], cum aliorum consilio canonicorum, per hanc scripturam nostre donacionis donamus vobis Bernardo Pilicer (...) (alau)dium[2] de Turre Fracta, qui fuit de Bernardo Raimundi et de Gomballo de Ribeles, tantum videlicet de ipso alaudio quantum plantare et (...)[3] scilicet racione quod tam bene et diligenter plantetis vel hedificetis illud quousque ad quinque annos sit vinea constructa et hedificata et (...)tis[4] atque defendatis, ita quod per neglicenciam vestre laboracionis Sancta Maria et nos non perdamus nostrum expletum, et habeamus nos semper terciam (partem quod)[5] inde exierit fideliter et vos duas partes. Et de istis duabus partibus faciatis de censo annuatim parilium .I. de galines Sancte Marie iam dicte et nobis. (...) (an)tea[6] vendere vel inpignorare volueritis istam vestram plantam, habeamus eam si accipere voluerimus pro minori precio quam alii homines; et si accipere (...)[7] voluntatem vestris similibus, qui ita teneant hoc[8] ad servicium Sancte Marie et canonicorum eius, sicut vos per eam tenetis. Aliud vero quod remanserit de iam (...) (...)os[9] plantare non poteritis, damus vobis illud per laboracionem sicut aliud alaudium de Turre fracta. Sicut superius dictum est damus vobis et vestris ut tenea(tis) (...)[10] Sancte Marie sepe dicte et canonicorum eius et unus post unum teneat hoc ad servicium cum nostro consilio. Et nos cum nostris hominibus accipiamus illum (...).[11]

(...)[12] iulii, anno Incarnati Verbi .C.LX.VII. post millesimum. Sig+num Bernardi prepositi (*signe*). Sig+num Guilelmi Ramundi prioris. Sig+num (...) (de Turre)[13] Fracta. Sig+num Raimundi de Turre Fracta. Sig+num Petri prioris. Sig+num Raimundus de Albespi. Sig+num Petri Aragonensis.

(...) (s)cripsit[14] et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*. 5. *Trencat*. 6. *Trencat*. 7. *Trencat*. 8. hoc, *interlineat*. 9. *Trencat*. 10. *Trencat*. 11. *Trencat*. 12. *Trencat*. 13. *Trencat*. 14. *Trencat*.

FUNDACIÓ RAMON MUNTANER

405

1167, setembre, 1

Bernat, prepòsit de Solsona, i els seus canonges fan una concòrdia amb Pere de Talteüll i el seu fill sobre l'alou de la Fuliola. Li

cedeixen una sort amb la condició que els doni la quarta part dels esplets. També cedeixen una altra honor a cens d'una perna, quatre fogasses, un sester de civada i jova i tragí anuals. No tindrà altre senyor i en cas d'alienació donarà deu dies de fadiga.

ADS. Perg. 723; 273 ∞ 110 mm. Carta partida per ABC.

Notum sit cunctis quod Bernardus, prepositus Celsonensis, cum fratribus suis veniunt ad pacis concordiam cum Petro de Talteul et filiis suis de ipso alode de Fuliola. Concedunt namque prepositus et fratres ipsam sortem alodi unde contencio inter eos erat, ut habeat Petrus de Talteul et filii sui Raimundus et Bernardus per Sanctam Mariam Celsonensem. Ea videlicet racione ut de omnibus fructibus qui de ea exierint habeat Celsonensis ecclesia quartam partem fideliter de blad et de vino et de omnibus aliis expletis. Affrontat autem ab oriente in sorte Berengarii de Vidues, a meridie in strata de Balager, ab occidente in sortem Berengarii de Rapa Gats, ab aquilone in Petro Cerda de Bisiluno. Iterum concedunt eis alium honorem quem ibi tenent per Sanctam Mariam, ut donent eis anuatim unam pernam boonam et .IIII^{or}. fogaces et unum sextarium de cibaria et iova et tragi. Est autem predictum aloduim due sortes, una que est ad pratum, altera ad lacunar. Sicut superius scriptum est concedimus vobis predictum honorem ut habeatis eum semper ad servicium Sancte Marie, et non eligatis inde alium seniorem. Si volueritis vendere vel inpignorare dicite nobis antea per .X. dies, si nos noluerimus accipere, tunc facite vestris similibus.

Actum est hoc kalendas septembris, anno .M^{o}.C^{o}.LX°.VII°. Et damus vobis iam dictis et mulieri vestre Ermesen omnique posteritati vestre predictum honorem per secula cuncta.

Signum Bernardi prepositi (*signe*). Signum Petrus de Corneliano (*signe*), qui hoc iussimus fieri[1] et firmavimus firmarique fecimus. Sig+num Petri de Talteul. Sig+num Raimundi. Sig+num Bernardi. Sig+num Poncii, levite de Anglerola. Sig+num Petri de Almenara. Sig+num Petri de Rocheta. Isti sunt testes.

Guilelmus scripsit cum hoc sig(*signe*)no salominico.

1. fieri *interlineat*.

406

1167, setembre, 30

El prepòsit Bernat i altres canonges de Santa Maria de Solsona fan un conveni amb Ramon de Torroja per edificar un forn prop

de la casa d'aquest. Els canonges hi tindran un forner que aplegarà llenya i mantindrà el forn calent. De les rendes del forn, els canonges en tindran dues terceres parts i els senyors, Ramon de Torroja i Gaia, l'altra tercera part.

ADS. Perg. 648; 248 ∞ 163 mm. Carta partida per ABC.
ADS. Perg. 725. Altra meitat per ABC.

Notum sit cunctis hominibus tam presentibus quam futuris quod Bernardus, Celsonensis prepositus, et alii canonici Beate Marie eiusdem loci et Raimundus de Torroga et uxor eius Gaia faciunt quemdam clibanum in villa de Celsona, prope ipsam staticam Raimundi de Torroga. In tali scilicet conveniencia faciunt ipsum forn ut canonici Sancte Marie teneant illum tempore perpetuo et calefaciant et habeant ligna cotidie in omni termino de Celsona habundanter, sine contencione in perpetuum; et fornarius qui eum tenuerit, levato suo victo inde cotidie, Sancta Maria et canonici eius habeant perpetim duas partes de omnibus que de ipso clibano exierint, et Raimundus de Torroga cum uxore sua terciam partem. Et ut canonici Beate Marie coquant suum panem ibi sine puga si facere voluerint. Et Raimundus de Torroga et baiulus eius similiter coquant panem suum sine puga si facere voluerint. Si forte aliqua contencio vel rixa fuerit orta inter homines qui ad ipsum clibanum venerint vel inter feminas, firment directum in manu canonicorum Beate Marie et baiuli Raimundi de Torroga, et ipsi insimul placitent eos, et de emenda que inde exierit Sancta Maria et canonici eius habeant duas partes, et Raimundus sepedictus de Torroga terciam partem. Super hec omnia convenit Raimundus de Torroga et uxor eius canonicis prenominate Sancte Marie ut faciant tenere et habere in pace eis istas duas partes iamdictas sine ulla contencione omni tempore.

Actum est hoc pridie kalendas octobris, anno Incarnati Verbi .Cº.LXºVIIº. post millesimum. Signum Bernardi prepositi (*signe*). Sig+num Raimundi de Turre Rubea. Sig+num Gaia. Sig+num Raimundi de Cervaria. Sig+num Petri de Rinner. Sig+num Arnaldi de Santo Iusto.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) aposuit.

FUNDACIÓ NOGUERA

407

1168, gener, 18

Arnau de la Torre, la seva muller Ermeniarda i la seva família cedeixen a Jordana i al seu marit Vidal tot el que tenen en la Vila del Bosc d'Olius, situada a la dreta del Cardener. Aquests hauran de donar cada any el quart dels esplets a Sant Esteve d'Olius.

ADS. Perg. 609; 275 ∞ 118 mm.

In Dei nomine. Ego Arnallus de Torre et uxor mea Ermeniardis et Petrus, gener noster, et uxor eius Ermessen, cum omnibus filiis et filiabus nostris, per hanc scripturam nostre donacionis donamus tibi Iordane et viro tuo Vidal et vestre posteritati omnes nostros directos quos habemus et habere debemus in locum qui dicitur Villa de Bosch integriter. In tali racione donamus vobis totum ipsum honorem quam ibi habemus ut vos et posteritas vestra donetis semper Sancto Stephano de Olius quartum de omni expleto quod ibi Deus dederit. Est autem iamdictus honor in termino de Olius, in iam dicto loco. Affrontat autem a parte orientis in flumine Cardosnarii, de meridie in via caral, de occiduo in Longadera, de parte vero circi in fonte Guillelmi de Solerols. Quantum iste affrontaciones includunt et inter eas habemus totum damus vobis et vestris omni tempore ad faciendam vestram voluntatem in perpetuum. Siquis hoc inquietare vel frangerit voluerit, nequeat perficere, sed in duplo componat cum sua melioracione, et in antea ista carta firma sit usque finis seculi veniat.

Acta ista carta .XV. kalendas februarii anno .XXXI. regni Ledici regis. Sig+num Arnalli. Sig+num Ermeniardis. Sig+num Raimundi. Sig+num Iohannis, filiis eorum. Sig+num Petri. Sig+num Ermessendis. Sig+num Petri. Sig+num Bernardi, filiis eorum. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Berengarii. Sig+num Petri de Anseresa. Sig+num Guillemi de Cotarix.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

408

1168, març, 2

Alegret de Tàrrega en presència del seu germà, Ramon Guillem, del seu fill Ramon i del prior de Solsona, fa diversos llegats a Santa Maria de Solsona, a Santa Maria de Tàrrega, al bisbe de Vic i als seus fills.

ADS. Perg. 720; 173 ∞ 70 mm.

Pateat cunctis tam absentibus quam presentibus quod Alegret ad extremum vit(e)[1] sue, ante presenciam Raimundi Guilelmi, fratris sui, et Raimundi, filii sui, necnon prioris Sancte Marie Celsona et aliorum canonicorum, reliquit ecclesie Beate Marie de Celsona unam sortem quam Petrus Sancti Guilelmi tenebat per eum in Velosel. Dimisit eciam Sancte Marie de Tarrega aliam sortem alaudii in Velosel, que est iuxta ipsam sortem. Et reliquit episcopo Vicensi meum suum equum pro anima sua. Et episcopus iam dictum donet quinquaginta solidos filiis suis pro equo iam dicto. Et de ipso pignore quod tenebat de Guilelmo Gonter reliquit .X. morabetinos. Et de alio pignore quod tenebat Raimundo de Peramola dimisit .V. morabetinos et totidem de ipso pignore quod tenebat de Berengario Arnalli reliquit. Alia omnia reliquit sicut in suo testamento scriptum est. Sig+num Alegret. Sig+num Petri prioris. Sig+num Raimundi Guilelmi. Sig+num Petri de Cornela.

Factum istud mandamentum .VI. nonas marcii anno Incarnati Verbi .C.LXVII. post millesimum.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) imposuit.

1. *Trencat*.

409

1168, març, 26

Els comtes d'Urgell Ermengol VII i Dolça donen a Santa Maria de Solsona les esglésies d'Alcàntara, amb els delmes, primícies i oblacions. Fan constar que les havien rebut del rei Ferran II de Lleó.

ADS. Perg. 650; 398 ∞ 228 mm. Còpia posterior o resum de l'original.

Notum sit omnibus hominibus tam presentibus quam futuris qualiter Ermengaudus, Dei gracia Urgellensi comes, prose et pro suis donat et concedit ecclesiam et ecclesias de Alchantara que sunt in suis terminis et in antea erunt, cum decimis et primiciis et oblacionibus et omne beneficium defunctorum et cum omnibus rebus que pertinent ad ecclesiam, salvo iure epischopali. Ita donat et laudat ad ecclesiam de Celssona atque omnibus canonicis eiusdem ecclesie pro redemptione anime sue et parentum suorum atque omnium fidelium defunctorum, ut supradicta eclesia habeat et possideat omni tempore, sicut supra scriptum est. Et evenit michi hoc propter donum quod rex Ferrandus michi fecit et dedit michi

propter hereditatem ad meam voluntatem faciendam. Factum est hoc quod si ullus homo vel femina qui istam cartam inquietare vel corrumpere voluerit, non valeat et ira Dei super illum veniat, et cum Iuda traditore maneat, et in duplo componat; et in antea stet firma.

Facta ista carta .VII°. kalendas aprilis, anno ab Incarnacione Domini .M°.C°.LX°.VIII°. Sig+num comitis Urgelli Ermengaudi, qui hanc cartam scribere mandavit et testibus firmare rogavit et propria manu firmavit. Sig+num Dulcie, comitisse Urgelli, que hanc cartam laudavit et firmavit. Sig+num Ermengaudi, filii illorum. Sig+num Berengarii Arnalli. Sig+num Arnalli de Sanauia. Sig+num Bertrandi de Tarascho. Sig+num capellani Petri de Conches, qui hoc vidimus et audivimus et firmavimus. Sig+num Raimundi, archidiaconi de Bacho.

Petrus levita, qui hanc cartam pro precepto istius donatoris scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

410

1168, maig, 25

Bernat de Rocafort i la seva muller Beatriu donen a Santa Maria de Solsona el mas de Rabassola i la tasca dels alous de Reguer i del Pujol, a més de la vinya de Serner i la de Mirovalda. Tot això és situat a Matamargó. Limiten la potestat del seu batlle i volen que hi hagi un clergue a Santa Maria, que pregui per llurs ànimes, les dels seus fills i les dels pares.

ADS. Perg. 727; 529 ∞ 179 mm. Trasllat de 1542.

Hoc est translatum bene et fideliter sumptum in oppido Celsone a quodam publico instrumento in pergameno scripto non viciato nec corrupto nec in aliqua sui parte suspecto, set omni prorsus vicio et suspitione carente, cuiusquidem instrumentum tenor sequitur et est huiusmodi: In Dei nomine. Ego Bernardus de Rocafort et uxor mea Beatrix et filia nostra Saura et cum neptis nostris, videlicet Guilelmo et Berengario de Edres et cum aliis nostris filiabus Maria et Berengaria, nos insimul donamus Domino Deo et Sancte Marie de Celsona et canonicis eius ipsum nostrum[1] mansum de Rabasola, cum omnibus pertinenciis et affrontacionibus cunctis et tenedonibus que ad ipsum mansum pertinent vel pertinere debent in universis locis, sicut nos eum habemus et habere debemus. Damus iterum omnem tascham quam habemus et habere debemus de ipso alaudio de Reguer et de Puioll. Simili quoque modo donamus iam

dicte Sancte Marie et suis canonicis ipsam vineam de Serner et ipsam de Mirovalda integriter, quas Guillermus Umberti misit in pignus. Sunt autem hec omnia infra terminos castri de Matamargo, in loco qui dicitur in Bacola. Prefatum vero mansu(m don)amus[2] Beate Marie et eius canonicis cum hominibus qui habitant ibi, videlicet Raymundo et Poncio, cum pascuis et serviciis et adempramentis cunctis et censo et districto et mandamento, cum aquis, aquarum et, ut clarius dicam, omnia que ad usum hominis pertinent vel per(tin)ere[3] debent, damus sine ulla retinencia. Et ut castlanus neque baiulus non habeant in ipsum mansum stacamentum neque guata nec opera. Affrontat autem hec omnia a parte orientis in loco qui dicitur Alnemtrega, de meridie in collo de Melos, de occiduo Ataranelles, de parte vero circi (af)frontant[4] in via publica. Sicut superius dictum est damus hec omnia Sancte Marie sepedicte et eius canonicis ad suum proprium alaudium, francum et legittimum atque liberum, ad faciendam voluntatem illorum omni tempore. Hanc autem facimus propter reme(dium)[5] animarum nostrarum et filiorum nostrorum et aliorum parentum, et ut sancta Dei Genitrix succurat nobis hic et in futuro. Siquis hoc fregerit in duplo componat, et in antea hoc sit firmum in perpetuum. Et propter hoc donum unus clericus stabiliatur in (ecclesia)m[6] Sancte Marie de Celsona, qui deprecetur Deum et beatam Dei Genitricem Mariam pro animabus nostris et filiorum nostrorum et parentum inperpetuum.

Actum est hoc octavo kalendas iunii, anno XXX.I. regni Ledovici regis. Sig+num Bernardi de Rocafort. Sig+num Beatricis. Sig+num Saura. Sig+num Guilelmi de Edres. Sig+num Berengarii, fratris eius. Sig+num Marie d'Olost. Sig+num Berengarie de Carraca. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Arnalli de Avigno. Sig+num Raymundi de Palad. Sig+num Arnalli baiuli. Sig+num Bernardi, filii eius. Sig+num Ioannis presbiteri. Sig+num Guillermi Falco. Sig+num Raymundi Caslani. Raymundus vicecomes +.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) imposuit et desuper litteras rasit et emendavit.

Sig(*signe*)num mei Joannis Vila, presbiteri ville Celsone, apostolica auctoritate notarii publici, huius transumpti testis.

Sig(*signe*)num Jacobi Boxader, ville Celsone apostolica auctoritate ubique notarii publici, huius transumpti testis.

Sig(*signe*)num mei Onophrii Tarrega, oriundi ville Celsone, apostolica et regia ac illustrissimis et reverendissimis abbatis sive perpetuis administratoris abbaciatus Beate Marie dicte ville

auctoritatibus notarii publici, qui predictum translatum a dicto suo originali fideliter sumptum et cum eodem veridice comprobatum testificatumque prout supra patet per alium scribi feci et clausi, die undecima mensis septembris, anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo quadragesimo secundo, cum supraposito in secunda linea, ubi legitur "nostrum".

1. nostrum, *interlineat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*. 5. *Trencat*. 6. *Trencat*.

411

1168, setembre, 15

Guillem d'Àger i Maria donen a Ximèn i Maria les dues parts de l'honor que tenen al terme del castell de Montmur, les cases i hort que tenen a Balaguer, un hort que tenen per Santa Maria de Solsona i la tercera part dels seus béns mobles, amb la condició que visquin junts i els serveixin.

ADS. Perg. 728; 260 ∞ 147 mm. Trasllat del segle XII.

Sit notum cunctis presentibus atque futuris quod ego Guilelmus d'Ager et Maria donatores sumus tibi Uxemeno et uxori tue Marie. Per hanc scripturam donacionis nostre donamus vobis duas partes de omni nostro honore quod habemus vel habere debemus infra terminos castrum de Mont Muro, de masiones sive de alode, cultum vel heremum, secaneum et subregum, sive de omnia que ad usum hominis pertinet, id est quartam partem, sicut scriptum est in alia nostra carta et de nostris heredibus. Et insuper donamus vobis in civitatem Balagarii ipsas nostras mansiones quas habemus pro Sancto Saturnino iuxta ipsa cequia, et uno orto in Montem Favar, subtus via, qui se tenet cum alio orto quem nos ibi tenemus per Sanctam Mariam Celsone. Ad huc autem damus vobis medietatem de omni nostro alode quod habemos per Sanctam Mariam iam dictam in finem de ipsa orta de ipsa orta[1] de Balaguer, iuxta alodium Sancte Marie de Gauter, sicut nos illum habemus vel habere debemus cum medietate de omnibus compris et plantis vel de aprisionibus sive de acaptis, quas in simul facere potuerimus, sive de ecclesiis. Et donamus vobis terciam partem de omni nostro mobile quem hodie habemus vel in antea nobis dederit Deus, sine uno optimo lecto et unam equitaturam, mulum aut mulam vel equum aut equam de melioribus, quos in domo nostra erunt, auxiliante Deo, quod retineo ad meum opus in dominicum. Et quomodo superius scriptum est sic donamus vobis et posteritati

vestre supra dicta omnia ad vestrum proprium et ad faciendam vestram voluntatem, ita ut vos maneatis semper nobiscum dum vixerimus et no voluerimus, et serviatis nobis honorifice secundum vestrum posse; et nos simus dominos et potentes et honoratos in vitas nostras in victum et vestitum et in lectos et in districto et mandamento super omnes secundum posse de ipsa mansione; et vos similiter subter nos fiatis dominos et potentes per omnia ad nostrum servicium et ad nostrum honorem et adiuvate nobis fideliter secundum vestrum posse; et si non voluerimus stare aut non potuerimus, habeatis vos iam dictas mansiones de Balager et iam dicto orto cum medietate de supra dicto honore, cum tercia parte de iam dicto mobile in vita nostra. Post obitum nostrum habeatis supra dictum honorem sicut superius resonat. Siquis hec disrumpere voluerit, agere non valeat, set in duplum componat et in super firmum permaneat omni tempore.

Quod est factum XVII kalendas octobris, anno ab Incarnacione Christi .Mº.Cº.LXº.VIIIº. Sig+num Guilelmus, qui hoc laudo et firmo (*signe*). Sig+num Marie, qui similiter hoc donum laudo et firmo. Sig+num Iohanni de Guardia. Sig+num Bernardi Molaz. Sig+num Iohanni de Rapita. Isti sunt testes huius rei.

Arnaldus de Vico, qui hoc scripsit die et anno quo (*signe*) supra.

Guilelmus, qui hoc translatum scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. *Repetició innecessària.*

412

1168, novembre, 12

Guillem de la Roca, la seva muller Ermessenda i els seus fills donen i defineixen a Santa Maria de Solsona i als homes de Timoneda totes les albergues de Timoneda; a més, donen a la canònica les franqueses del Riu, de Puigpinós i de Vilardell, i també la casa del clergue de Timoneda i la franquesa de Pampe. Exceptuen altres cases i béns. Reben a canvi cent sous en diners de bona moneda.

ADS. Perg. 729; 268 ∞ 120 mm.

Notum sit universis hominibus tan presentibus quam absentibus quod ego Guilelmus de Rocha et uxor mea Ermesen, cum filiis et filiabus (nostris)[1] relinquimus et difinimus Deo et Sancte Marie de Celsona et eius canonicis et hominibus de Timoneda omnes ipsas

albergas de Timoneda. Ut deinceps nos nec aliquis per nos de nostro semine non requiramus neque accipiamus ullo modo ipsas albergas. Iterum relinquimus et difinimus Deo et iam dicte Sancte Marie et eius canonicis ipsam franchedam de Riu et de Puig Pinos et de Vilardel, preter unum mansum qui ibi est de nostro fevo, et omnes alias franchedas quas Sancta Maria iam dicta habet et habere debet in termino de Timoneda, et ipsas casas in quas clericus de Timoneda manet. Similiter relinquimus et difinimus Sancte Marie et ecclesie Sancte Eulalie de Timoneda et clericus de Timoneda post .XV. dies exeat unus dies in cimiterium pro anima patris nostri et parentum nostrorum. Ad huc eciam relinquimus et difinimus Beate Marie sepe dicte eiusque canonicis ipsam franchedam de Pampa[2], et ipsum mansum Sancti Andree et omnes alias franchezas, quas Sancta Maria habet et habere debet in termino de Pampa, excepto nostro alaudio quod habeamus in termino de Pampa. Hoc totum relinquimus et difinimus per nos et per omnem posteritatem nostram, ut amodo non habeamus neque accipiamus in ipsis franchedis et in pertinentiis earum et in casis iam dictis de ecclesia de Timoneda; et in clerico nulla estacamenta neque firmamenta non districta neque mandamenta nec adempramenta ulla, sed sint libere et franche Sancte Marie sepe dicte et canonicorum eius, sine ulla reservatione, tempore perpetuo. Propter hec omnia iam dicta accipimus de avere Sancte Marie et canonicorum eius .C. denariorum solidos bone monete.

Actum est hoc pridie idus novembris, anno Incarnati Verbi .C.LX.VIII. post millesimum. Sig+num Guilelmi de Rocha. Sig+num Ermesendis, uxoris eius. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Petri de Todela. Sig+num Saurina, uxoris eius. Sig+num Guilelmi, filii eorum cum fratribus suis. Sig+num Raimundi de Torroga. Sig+num Bernardi de Oden. Sig+num Arnalli de Isanta. Sig+num Bertrandi de Lena. Sig+num Arnalli de Costa.

Arnallus, qui hoc scripsit et hos signum (*signe*) impressit, et in septimo regulo litteras dampnavit.

1. *Esborrat.* 2. *Segueix, ratllat*, et de manso qui habet.

413

1169, novembre, 4. Balaguer

Per tal de complir amb el testament del seu pare Bernat Arnau de Castellnou, que havia donat les cases i alou que tenia a Anglesola

després de la mort del seu fill Guillem, aquest mateix dóna a Santa Maria de Solsona el seu violari sobre aquestes cases i alou.

ADS. Perg. 730; 305 ∞ 185 mm.

Notum sit cunctis quod Bernardus Arnalli de Castronovo dimisit ecclesie Sancte Marie de Solsona in suo testamento casas et alaudium quod habebat in Anglerola post obitum Guilelmi, filii sui. Unde ego Guilelmus, iamdicti Bernardi Arnalli filius, propter remedium anime mee et patris mei diffinio et relinquo et in potestate Celsonensis ecclesie trado ipsum vivolarum quod michi pater meus dimisit in iamdictis casis et in predicto alaudio. Sunt autem iste case in villa de Anglerola; et pecia alaudii est in termino de Anglerola sive de Barbenz; et affrontat de una parte in alaudio Berengarii Arnaldi[1] et in alaudio de Pere Calvi et de Arnallo Rufacha, de alia in alaudio Raimundi Arnalli de Anglerola et in alaudio de Pere de Sero, de tercia in alaudio de Martel de Cardona, de quarta in alaudio de Berenger de Berga. Quantum infra istas affrontaciones includunt, sicut ego vel pater meus habuimus, delibero in manu Bernardi, Celsonensis prepositi, in presencia Raimundi de Turre et Petri de Cornelia, canonicorum, et Geraldi de Malgrat et Ramon Bord et Gerald Ferrer apud Balagarium.

Actum est hoc pridie nonas novembris, anno Incarnatione Domini MºCºLXºVIIIIº. Sig+num Guilelmi, qui hoc feci scribere et firmavi et testibus firmare mandavi. Sig+num Geraldi de Malgrad. Sig+num Raimundi Bord. Sig+num Bernardi Guasc.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit et in V linea dictionem unam super apposuit.

1. Arnaldi *interlineat*.

414

1170, febrer, 19

Els monjos del priorat de Santa Maria de Gualter cedeixen en arrendament a Pere Beirí i a la seva esposa Ermessenda així com als seus successors unes peces de terra del terme de Ponts i d'altres llocs. Pagaran un cens cada any d'una perna de quinze sous. Reben quaranta sous d'entrada.

ADS. Fons de Gualter. Perg. 15; 187 ∞ 112 mm. Publicat a *Urgellia*, 8 (1986-1987).

In Dei nomine. Ego Poncius, prior Sancte Marie Galteriensis, cum consilio et asensu fratrum nostrorum, scilicet Petrus de Bar-

chinona monachi et Arnaldus Raimundi monachi et Bernardi Aldrinbochos presbiter, donatores sumus vobis Petro Beirivo et ad coniux tua Ermessen. Donamus namque vobis una pernada in Pontis et in suis terminis uno orto in ribera subirana de Pontis, qui afrontat de .I. parte in orto Arnall Costa, de alia in orto de Bernad Cucaz, de .III. in regera. Alio orto est in ribera subirana. Afrontat de .I. parte in carrera, de alia in orto de Guilem Bovet, de .III. in orto qui fuit de Gilem Adalbert, de .IIII. vero parte in orto de Ramon Conil. Et una vinea ad Pass de Uliola in locum vocatum Pui Gross; et afrontat de .I. parte in vinea de Sancti Petri, de alia in vinea de Arnall Aranea, de .III. in vinea de Pere Marcol. Et una pecia de alodio qui ibidem est; affrontat de .I. parte in vinea de iam dicto Arnall Aranea, de alia in vinea de Berenger Carvi, de .III. in alodio de Sancti Petri. Et una petia de alodio ad valle de Artus; et afrontat de .I. parte in vinea qui fuit de Guilem Arnall, de alia in carrera qui pergit ad Uliola, de .III. in tocal. Et adhuc aliud vobis damus totos nostros directos de ipsas vineas de Albars, que tenent Petrus Salomo et Ponctius Salomo per Sancte Marie et pro nobis. Et una peciola alaudi qui est in ipso pla ultra rivo Trinitario; et afrontat in alodio de Sancti Petri, de alia in vinea de Ramon Roi, de .III. in alodio de iam dicto Sancti Petri. Quantum dicte affrontaciones includunt et istis terminibus in circuitu continent, sic damus nos vobis cum fidelitate Sancte Marie et nostra, ad vos vel ad vestris, ad facere vestra voluntate per cuncta secula. In tali videlicet hoc damus que ista omnia non dividatur et remaneat in unum post unum de vestris; proinde faciatis per unumquemque annum ad Sancte Marie et ad seniores de illos loco .I. perna de precio .XV. denarios. Pro hac donacione recipimus de vobis .XL^{a}. solidos. Si quis hoc infringere voluerit, nil ei profit, sed in duplo componat.

Acta carta .XI. kalendas marci, anno ab Incarnatione Christi .M^{o}.C^{o}.LX°.VIII°. Sig+num Poncii prioris. Sig+num Poncii sacricustos. Sig+num Petri monachi. Sig+num Arnalli Raimundi. Nos qui hoc damus et firmamus. Sig+num Pere Barala. Sig+num Berenger Sala. Sig+num Guilem Bovet. Testes sunt. Sig+num Bernardi clerici.

Petrus sacerdos, qui hoc scripsit sub die et anno (*signe*) quo supra.

FUNDACIÓ NOGUERA

415

1170, abril, 18

Arnau de Ribelles i la seva família cedeixen a Santa Maria de Solsona i als seus canonges el mas de Serra situat a Terrassola. Reben a canvi trenta sous en diners.

ADS. Perg. 731; 138 ∞ 120 mm.

In Dei nomine. Ego Arnallus de Ribeles cum coniuge mea et filiis et filiabus meis, et ego Berengarius de Madrona et Arnallus et Petrus de Graza, nos in simul diffinimus et concedimus Domino Deo et Sancte Marie de Celsona et eius canonicis ipsum mansum de Serra qui est in termino de Terracola. Advenitque nobis per voces parentum nostrorum. Et accepimus de avere Sancte Marie iam dicte et de manu canonicorum eius .XXXª. denariorum solidos probate monete. Hanc diffinicionem facimus per nos et per omnem nostram posteritatem, et propter remedium animarum nostrarum et parentum nostrorum, et ut Sancta Maria sepe dicta eiusque canonici perhenniter habeant prefatum mansum cum adempramentis et tenezonibus suis que ad ipsum mansum pertinent vel pertinere debent, sine ulla retinencia, ad faciendam voluntatem illorum tempore perpetuo. Siquis hoc inquietaverit vel fregerit in duplo componat; et in antea hoc sit firmum inperpetuum.

Actum est hoc .XIIII. kalendas madii, anno Incarnacionis Christi .Cº.LXXº. post millesimum. Sig+num Arnalli de Ribeles. Sig+num Berengarii de Madrona. Sig+num Arnalli de Graza. Sig+num Petri de Graza. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Guilelmi de Michapa. Sig+num Arnalli de Albespi. Sig+num Raimundi de Albespi. Sig+num Arnalli de Serra.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) imposuit.

416

1170, desembre, 17

Pere de Carcassona i la seva muller Guilla venen a Calvó les cases que tenen a Tarragona, prop de les cases d'Oller de Tafaguera, pel preu de trenta-sis morabatins, salvant la fidelitat a l'església i a l'arquebisbe de Tarragona.

ADS. Perg. 732; 210 ∞ 127 mm. Trasllat de 1210.

FUNDACIÓ NOGUERA

Hoc est translatum fideliter translatatum quod sub istis verbis continetur: In Christi nomine. Sit notum cunctis presentibus et futuris quod ego Petrus de Carcassona et uxor mea Guilia vendimus tibi Calvoni pro .XXXª.VI. morabetinis bonis, lupinis et aiadins, domos nostras quas habemus in civitate Tarrachone, iuxta domos Ollarii de Tafagera. Adveniunt namque nobis per adquisicionem et per constructionem. Et sicut affrontant ab oriente in domo Raimundi Oldegarii, et a meridie in domos Arnaldi de Martorel, et ab occidente in domos iam dicti Ollarii, et de circio in ipsam carrariam que ante predictarum domorum ianuam pertransit. Sic eas tibi vendimus pro iamdictis morabetinis, salva fidelitate Tarrachonensis ecclesie et archiepiscopi. Et sicut eas melius habemus et habere debemus, sic de nostro iure in tuum tuorumque dominium et potestatem eas tradimus de abissu usque in celum, cum parietibus et stillicidiis, ad faciendum quicquid volueritis. Unde convenimus tibi et tuis semper esse guarents contra cunctos homines vel feminas hanc vendicionis cartam infringere temptaverit, non valeat, set in duplo componat et postea firme ac stabile semper maneat.

Que est acta .XºVIº. kalendas ianuarii, anno Dominice Incarnacionis .Mº.Cº.LXXº. Sig+num Petri de Carcassona. Sig+num Guilie. Nos qui hoc vendimus et firmamus, presentes testes firmare rogamus. Sig+num Arnaldi de Menleu. Sig+num Raimundi de Baneres. Sig+num Guilelmi Mauri.

Sendredus, notarius Tarrachonensis sedis et presbiter, hoc scripsit litteris adiectis in linea .IIª. die et anno quo (*signe*) supra.

Petrus de Conches, qui hoc translatavit, anno Domini .Mº.CCº.Xº. et .IIIIº. idus octobris et hoc signum (*signe*) apposuit.

417

1171, febrer, 16

El prepòsit Bernat concedeix a Berenguer Ferrer la ferreria de la Llena i altres llocs, unes cases de Solsona i un hort, a canvi de vàries prestacions i del seu servei com a operari del mestre ferrer.

ADS. Cartoral I, doc. 1, fol. 1r.

Notum sit cunctis. Quod Bernardus, ecclesie Celsonensis prepositus, cum aliorum consilio canonicarum donant et concedunt Berengario Ferrario ipsam ferrariam de Zalena et de Cyresa, de Dach et de Altaracs, de Trevix et de Vilalonga, quantis ipse servire bene poterit. Donant ei iterum unas casas in villa Celsone iuxta ipsas casas

Bernardi Amargos et Aleret, super ipso torrente, et unum ortum ad ipsam eram de Sancta Maria. Et donant ei per unumquemque annum conductum ad .XII. festivitates et duo sextaria de frumento et duo de ordeo au de vino. Et propter hoc donum (...)venit[1] Berengarius preposito et aliis canonicis quod sit omnis fidelis operator de suo magistro et sit eis solidus dum vivus fuerit. Et si suum opus canonicis Sancte Marie concesse fuerit operatur eis per octo dies et infra. Et non querat inde conductum sicut superius scriptum est donant prepositus et canonicis omnia suprascripta Berengario Ferrario et posteritate sue quem servire possit Sancte Marie et canonicis sicut ipse uni post unum indivise.

Actum est hoc .XIIII. kalendas marcii, anno Incarnati .CLXX.I. post millesimum. Signum Bernardi prepositi (*signe*). Sig+num Petri prioris. Sig+num Raimundus de Sancto Petro. Sig(*signe*)num Raimundi canonici. Sig+num Iovanis. Sig+num Petri Iumbra. Sig+num Petri Decint, nos qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) aponuit. Petrus presbiter, qui hoc translatum fideliter scripsit et hoc sig(*signe*)num apposuit.

1. *Trencat i esborrat.*

418

1171, juliol, 18

Donació del delme de les dominicatures d'Albelda que fan el comte d'Urgell Ermengol VII i la seva muller Dolça a l'església de Santa Maria de Solsona i als seus canonges.

ADS. Perg. 734; 347 ∞ 266 mm. Trasllat de 1399.

Hoc ext translatum bene et fideliter translatatum die quinta mensis iunii, anno a Nativitate Domini .Mº.CCCº. nonagesimo nono, intervenientibus tunc in hiis auctoritate et decreto venerabilis officialis infrascripti, sumptum a quodam originali publico instrumento cuius tenor talis est: Sit notum omnibus hominibus quod ego Dulcia, venerabilis Urgellensi comitissa, cum consilio et voluntate domini Ermengaudi comitis, mariti mei, per nos et per omnes nostros successores damus atque in presenti tradimus Domino Deo et Beate Marie Celsone decimum omnium nostrarum dominicaturarum quas habemus vel habere debemus in toto termino de Albella. Hoc donum facimus predicte ecclesie Celsone et canonicis ibi comorantibus, presentibus[1] et futuris, ob remedium animarum nostrarum et parentum nostrorum; ita quod totum iamdictum

decimum nostrarum dominicaturarum de Albella francum et libereum et sine aliqua servitute, integre et sine ulla diminucione iamdicta ecclesia et canonici eiusdem loci habeant semper et teneant atque in pace possideant ad omnes illorum voluntates inperpetuum faciendas, absque vinculo alicuius hominis vel femine. Sane si nos vel aliquis ex genere nostro qui contra hanc donationem venerit ad inrumpendum, non hoc valeat perficere quod temptaverit, set in duplo componat cum suo incremento; et in antea ista carta firma et stabilis permaneat omni tempore.

Actum est hoc XV° kalendas augusti, anno Incarnati Verbi .M°.C°.LXX°.I°. Sig+num Dulcie comitisse. Sig+num Ermengaudi comitis. Nos qui hoc scribi mandavimus et propriis manibus firmavimus ac testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Petri de Podio Viridi. Sig+num Raymundi de Turre Rubea. Sig+num Petri Raymundi de Pinello. Sig+num Gombaldi de Ribeles. Sig+num Poncii de Sancta Fide. Isti sunt testes.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

Sig(*signe*)num mei Petri Malera, judicis ordinarii prepositure Celsone, qui huic translatui fideliter et diligenter cum suo originali ex anuato non cancellato nec aliodico nec in aliqua sui partei suspecto que concordare inveni ut fides plenari eidem in curia et ex curiam ab omnibus adhibeatur cum suo originali auctoritatem meam iudiciariam quemque ano pro (...)[2] in cuius rey testimonium mea propria (...)lici[3] manu hic.

Sig(*signe*)num mei Guilelmi de Perceriza, nunc habitatoris ville Celsone, regia auctoritate notarii publici per totam Cathaloniam, qui hec translatum a dicto suo originali fideliter translatavi et scripsi et cum eodem verbo ad verbum comprobavi, nichil addito, nichil remoto, quod mutet substanciam, aut (...)[4] intellectum, et post decretum supra patet, que utrumque inveni concordare ideoque clausi cum supraposito in quarta linea, ubi scribitur "presentibus", die et anno in (...)[5] linea contentis, et presentibus testibus discretis Petro de Mascharo et Guilelmo Pera, presbiteris Celsone.

1. presentibus *interlineat*. 2. *Esborrat*. 3. *Esborrat*. 4. *Esborrat*. 5. *Esborrat*.

419

1171, agost, 18

Guillem de Coma i Berenguer d'Alentorn, per manament d'Arsenda, muller i germana respectiva, donen a Santa Maria de Solsona

un mas situat al castell de Fluvià, amb totes les seves pertinencees i drets, i un altre mas al terme de l'Aguda. Ho tindrà Santa Maria fins que Berenguer d'Alentorn o els seus tornin els cents sous que Arsenda hauria llegat a Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 735; 192 ∞ 215 mm.

Notum sit omnibus quod ego Guilelmus de Comba et Berengarius de Alantorn, per mandamentum et voluntatem Arssendis, uxoris et sororis nostre, donamus et deliberamus Domino Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona et eius canonicis ipsum honorem quem Arssen reliquit eidem eclesie in suo testamento. Est autem iste honor, videlicet unum mansum, in castro de Fluvia, in quem habitat homo nomine Bernardus Cerda. Prefatum mansum damus iam dicte ecclesie cum pertinenciis et affrontacionibus cunctis que ad ipsum mansum pertinent vel pertinere debent in cunctis locis, cum districtis, mandamentis et placitis, cum serviciis, usaticis, censis et ad empramentis cunctis, sine ulla retinencia, ad faciendam voluntatem Sancte Marie et canonicorum eius, ad suum proprium alaudium francum et liberum inperpetuum. Deliberamus etiam unum mansum in termino de Aguta in quem habitat homo nomine Guilelmus Mir Dela; et ut teneant potenter et habeant ac possideant Sancta Maria iam dicta et cannici eius, quousque ego Berengarius de Alantorn persolvam Sancte Marie sepe dicte eiusque canonicis .C^{m}. solidos in rebus valentibus vel nostri aut ego Guilelmus de Comba. Siquis hoc inquietare voluerit aut fregerit in duplo componat, et in antea hoc sit perhenniter firmum.

Actum est hoc .XV. kalendas setember, anno XXX.V. regni Ledoici regis. Sig+num Guilelmi de Comba. Sig+num Berengarii de Alantorn. Nos qui hec scribi mandavimus et firmavimus iussione Arssendis et testes firmare rogavimus. Sig+num Bernardi de Bioscha. Sig+num Berengarii de Canaleta. Sig+num Guilelmi de Matabous.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

420

(1172, març, 27 ?)

Berenguer Miró dóna a la canònica de Solsona l'església de Santa Maria, situada a la vila de Miravé. Demana als canonges que rebin el seu fill entre els clergues.

ADS. Perg. 738; 213 ∞ 60 mm.

Dono ego Berengarius Mironis de Mirave ecclesie Sancte Marie Celsone ipsam ecclesiam Sancte Marie de Mirave, que est ad ipsam villam, cum omnibus que hodie habeo vel in antea (...)[1] adquisierit. Tali modo facio istud donum Sancte Marie ut ecclesia iam dicta semper sit subdita Sancte Marie et stabiliant eam cum meo iusto laudamento. Deinde rogo ego et suplico ut canonici Sancte Marie stabiliant filium meum cum clerico qui in eodem loco manserit et vivat in eo honorifice secundum possibilitatem ipsius loci.

Actum est hoc .VI. kalendas aprilis, anno .XXX.V. Ludovici regni.[2] Sig+num Berengarii Mironis. Sig+num Adalaidis, uxoris Berengarii Mironis. Sig+num Bernardi Echardi. Sig+num Guielmi Raimundi.

1. *Esborrat.* 2. *La datació resulta dubtosa. És possible que correspongui a l'any 25 del regnat del rei Lluís VI (1133).*

421

1172, abril, 18

Arnau Miró d'Odèn es dóna amb part dels seus béns a la canònica de Santa Maria de Solsona. Un dels dons és el mas dit Riu o Vilalmosa i una condamina que té al Vilaró de Llobera. Hi viurà segons la regla de sant Agustí.

ADS. Perg. 739; 180 ∞ 136 mm.

Notum sit omnibus quod ego Arnallus Mir, ob amorem Domini nostri Ihesuchristi eiusque Genitricis, trado et offero meipsum libenti animo ecclesie Sancte Marie de Celsona, ut vivam ibi regulariter secundum regulam beati Augustini, sub obediencia Bernardi, prepositi eiusdem loci, et canonicorum eius omnibus diebus vite mee. Et dono ecclesie iamdicte eiusque canonicis aliquid de honore meo, videlicet omnia que habeo et habere debeo in ipso manso qui vocatur Riu vel Villa de Olmosa, scilicet meam dominicaturam quam ibi habeo, cum casis et casalibus, ortis, ortalibus, vineis et alaudiis, cultis vel incultis, et pascuis et adempramentis cunctis, cum introitibus et exitibus suis et pertinenciis et affrontacionibus universis, sicut melius resonat in ipsa carta quam habui per voces genitorum meorum. Addo eciam dono huic quandam condaminam alaudii quam habeo et habere debeo in termino de Lobera, in loco vocitato Vilaro, cum suis affrontacionibus, sicut in[1] scriptura melius resonat antecessorum meorum. Sicut superius pretaxatum est sic dono omnem honorem iam dictum ecclesie prenominate, ut canonici eius perpetim habeant sine ullo

obstaculo ad suum proprium alaudium, franchum et liberum, ad eorum voluntatem faciendam. Siquis hoc inquietare voluerit vel fregerit in duplo componat cum sua melioracione. Et in antea hoc perhenniter sit firmum.

Actum est hoc .XIIII. kalendas madii, anno Incarnati Verbi .C.LXX.II. post millesimum. Sig+num Arnalli Mironis de Oden. Sig+num Dulcie, coniugis eius. Sig+num Bernardi de Oden. Sig+num Raimundi, fratris eius. Sig+num Berengarii, fratris eorum. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Poncii de Sancta Fide. Sig+num Petri Sancii de Loparia. Sig+num Petri, filii eius. Sig+num Guilelmi, sacriste Urgellensis ecclesie.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. *Segueix, ratllat,* mea.

422

1172, juny, 29

Arnau d'Altés dóna a Santa Maria de Solsona i als seus canonges l'església de Sant Pere del castell d'Altés, amb tots els seus drets. Demana que el clergue que hi ha la pugui tenir per tota la seva vida, al servei de Santa Maria de Solsona. Dóna en franquitat també tot el que la canònica té en el seu alou d'Altés. Ho fa per la remissió dels seus pecats.

ADS. Perg. 740; 420 ∞ 120 mm.

Sit notum cunctis tam presentibus quam futuris qualiter ego Arnallus de Altes dono, difinio, laudo et concedo Domino Deo et Sancte Marie Celsone et canonicis eiusdem loci ecclesiam Sancti Petri de chastro ad Altes, cum decimis et primiciis et oblacionibus tam vivorum quam mortuorum, et cum universis que predicta ecclesia usque hodie adquisivit vel in antea, Deo adiuvante, adquirere poterit. Tali videlicet condicione ut Petrus clericus, qui modo tenet ipsam ecclesiam, habeat eam in vita sua per Sanctam Mariam et domnum prepositum et canonichos Sancte Marie, ad servicium eorum; et ipsi canonici habeant capellaniam de predicta ecclesia sicut unquam melius habuerunt. Post obitum vero Petri mutant ibi clericum canonici Sancte Marie, qualem voluerint, ad laudamentum Arnalli et aliorum parochianorum ipsius ecclesie. Preterea ego Arnallus prenominatus dono et concedo Domino Deo et Sancte Marie Celsone et canonicis eiusdem loci in perpetuum omnia alaudia, mansos, terras, vineas, decimas vel omnia que Sancta

Maria habet infra terminos de Altes, ut habeant canonici Sancte Marie francum et legitimum omni tempore. Sicut superius scriptum est sic dono prefata omnia Sancte Marie Celsone et canonicis iamdictis, ob remissionem peccatorum meorum et omnium parentum meorum, ut sancta Dei Genitrix sucurrat michi in omnibus necessitatibus meis; et ut ipsi canonici diligant et honorificent ecclesiam superius nominatam et clericos qui ipsam ecclesiam servierint.

Factum est hoc .III. kalendas iulii, anno .M.Cº.LXXº.IIº. Incarnacionis Christi. Sig+num Arnalli, qui hoc mandavi scribere et firmari et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Bernardi de Altes. Sig+num Guatimos de Campabadal. Sig+num Bernardi de Puiol. Sig+num Carbonel de Qual. Sig+num Arnali de Pug. Sig(*signe*)num Raimundi canonici. Sig+num Maurini. Testes sunt. Sig+num Petrus, clericus (*signe*) de Altes.

Guilelmus presbiter, qui hoc scripsit et hoc signum impre-(*signe*)sit.

423

1172, juliol, 18

Arnau Miró d'Odèn i la seva muller Dolça donen a Guerau de la Manresana i a la seva muller Estefania, filla d'ells, un capmàs a Santa Fe de Segarra, una condamina d'alou a Montfalcó Murallat i un mas a Mont-roig de Segarra.

ADS. Perg. 741; 187 ∞ 126 mm.

In Dei nomine. Ego Arnallus Mironis et coniux mea Dulcia cum filiis nostris donamus tibi Geraldo de Menresana et uxori tue Stephanie, filie nostre, et vestre posteritati ipsum capud mansum quem habemus et habere debemus in termino de Sancta Fide, cum suis pertinenciis et affrontacionibus et cum alaudiis omnibus que ibi habemus per aviaticum sive per compram vel per adquisicionem. Simili quoque modo donamus vobis ipsam condaminam alaudii quam habemus in termino de Mont Falcho. Iterum damus vobis unum mansum in villam de Mont Rog, cum suis pertinenciis, sicut nos eum habemus et habere debemus. Hoc totum damus vobis et vestris cum introitibus et exitibus suis ad faciendam vestram voluntatem omni tempore. Si forte vos ambo non habueritis infantem, omnis honor iamdictus redeat ad Berengarium, filium nostrum, post obitum vestrum, si vivus fuerit; sin autem ad nostros proximos remaneat. Siquis hoc inquietare voluerit vel fregerit in duplo componat et in antea hoc sit firmum perhenniter.

Actum est hoc XV. Kalendas augusti, anno .XXX.V. regni Ledoici regis <iunioris>. Sig+num Arnalli Mironis. Sig+num Dulcie. Sig+num Bernardi de Oden. Sig+num Raimundi, fratris eius. Sig+num Berengarii, fratris eorum. Nos qui hoc scribi mandavimus testibusque firmare precepimus. Sig+num Berengarii de Alta Ripa. Sig+num Petri de Viver. Sig+num Arnalli de Isanta.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

424

1172, agost, 1

Berenguera de Montlleó, d'acord amb la seva família, dóna a les esglésies de Santa Maria de Solsona i de Sant Pere de la Portella les vinyes que té a Ivorra, al lloc dit Fustegueres, i el que abona cada any Bernat Torner, que és una perna, quatre fogasses i una mitgera de vi.

ADS. Perg. 742; 252 ∞ 110 mm.

Sit notus cunctis qualiter ego Berengaria de Munt Ledo, cum consilio et voluntate filii mei Raimundi et filiarum mearum Eligsendis et Ermesendis aliorumque amicorum meorum, dono et trado ecclesie Sancte Marie de Scelsona et ecclesie Sancti Petri de Portela ad ipsum cenobium ipsas meas vineas que habeo in Ivora, in loco vocitato Fustegeras, propter illum honorem quem Berengarius Arnalli, vis (*sic*) meus, dimisit predictis ecclesiis enturel. Dono eciam illis ecclesiis unam pernam quam facit michi Bernard Toroner et quatuor fogaces et migeram unam de vino. Affrontant autem predicte vinee ex parte una in alodio Sancte Marie de Celsona, de duabus partibus in alodio quem mei homines tenent per me. Sicut superius scriptum est predictas vineas et terras in quibus plantate sunt et ipsam pernatam dono et trado predictis ecclesiis ut habeant et posideant in pace in perpetuum sine aliquo malo ingenio.

Quod est actum kalendas augusti, anno .XXX^{a}.VI°. regni regi Ledoici iuniori. Sig+num Berengarie. Sig+num Raimundi, filii eius. Sig+num Eligsendis. Sig+num Ermesendis. Nos qui hanc cartam mandavimus scribere et testibus firmare. Sig+num Guilelmi de Rabinad. Sig+num Petri de Coener. Sig+num Raimundi de Muntledo. Sig+num Arnalli Petri. Sig+num Gomballi de Ribeles.

Berengarii presbiter, qui hoc scripsit et sig(*signe*)num impresit.

ARXIU NOGUERA

425

1172, agost, 15

Bernat, prepòsit de Solsona, i els seus canonges donen a Bernat de l'Aguda unes terres de Santa Maria de Solsona, situades al lloc dit Cumiga, a Cabanabona i a Cercosella. Ho tindran ell i els seus descendents a canvi d'una perna cada any, tres fogasses i una mitgera de vi. No ho podrà alienar i tindrà per patró a Déu i Santa Maria.

ADS. Perg. 743; 202 ∞ 117 mm.

In Dei nomine. Ego Bernardus, Celsone prepositus, et alii canonici donatores sumus tibi Bernardo de Aguda. Per hanc scripturam donationis nostre donamus tibi alaudium Sancte Marie, pecia .I. que est in Cumiga, et alia que est in Cabanna Bona, ad ipsa Ledenosa, et medietatem de ipsa vinea que tenet Pere Iover per laborationem que est ad ipsa Cercosela, et casal .I. quod est ad ipsum pennal Sancti Iohannis. Et est hec donatio in comitatu Urgelli, in quadre de Cabanna Bona vel de Cumiga. Et affrontat ipsa pecia de Cumiga a parte orientis in via carral, et de meridie in alaudio Sancte Iohannis, de parte vero circi in ipso Pedric. Et ipsa pecia que est ad Ledenosa affrontat de parte orientis vel de meridie in alaudio Sancte Marie, de parte vero circi in ipsa carrera que pergit ad Pla de Guadall. Et ipsa vinea affrontat de parte orientis in alaudio de Pere Girbert, qui iam fuit, et de meridie in alaudio de Ramon Iozfre quem tenet per Sancta Maria, de meridie in ipso Pedric in ipso Pedric[1]. Et ipsum casal affrontat de parte orientis in ecclesia Sancti Iohannis, de meridie in ipso ferragenal de Pere Darista, de parte vero circi in ipso celer de Vidal. Quantum inter istas affrontationes includunt et isti termini ambiunt sic donamus nos tibi Bernardo de Aguda in vita tua, et post obitum tuum ad unum cui dubitaveris, ad servicium Sancte Marie; in tali conventu quod non possis vendere nec alienare, nec alium patronum eligere nisi Deo et Sancte Marie. Et facias servicium per unum quemque annum pernam .I^{a}. bona et fogaces .III. et migera .I^{a}. de vino.

Facta ista carta donationis .XVIII. kalendas setembris, anno Incarnationis Christi .M^{o}.C^{o}.LXX.II. Signum Bernardi prepositi (*signe*). Sig+num Petri prioris. Sig+num Petri de Corneliano.

Bernardus subdiachonus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit et in .VI°. regulo literas subtus scripsit.

1. *Repetició innecessària.*

FUNDACIÓ NOGUERA

426

1173, gener, 6

Bernat de Rocafort i la seva muller Beatriu venen i cedeixen a Santa Maria de Solsona unes vinyes que tenen en el terme de Matamargó, que cultiven Joan de Torrescassana, Ramon de Pleixats, Bernat de Quals i Pere de Torre d'Adia. El preu és de cent morabatins, d'una penyora que tenia la mateixa església de Santa Maria sobre el castell de Montfalcó.

ADS. Perg. 736; 244 ∞ 274 mm.

In Dei nomine. Ego Bernardus de Rochaford et coniux mea Beatrix donamus Domino Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona et eius canonicis ipsas nostras vineas quas habemus infra terminum chastri de Matamargo que coniunguntur vineis predicte ecclesie Sancte Marie et sunt posite prope eas. Affrontat autem hee vinee de una parte in Taraveles in ipso colle, de alia parte in Mirovalla et in via publica, de tercia in ipso Pug de Rabacola, de quarta vero parte in ipso torrente qui dicitur Cantachalapads sicut vadit ad illum fontem de Rabacola. Quantum iste affrontaciones includunt et isti termini ambiunt donamus et tradimus iam dicte ecclesie quicquid ibi habemus vel aliquomodo habere debemus, cultum vel eremum, que sunt plantata seu plantanda, cum introitibus et exitibus suis et censum et servicium quod nobis faciunt et facere debent propter tenezonem quam ibi per nos habent, videlicet Iohannes de Turre Eschacana et Raimundus Pater de Plexads, Bernardus de Quals et Petrus de Turre d'Adia, ipsi et posteritas eorum. Et ipsam plantam quam ibi habet Iohannes de Pug de Guad damus Sancte Marie et facimus ei emendam in dominicatura nostra. Sicut superius dictum est, tradimus in dominium et potestatem sepe dicte Sancte Marie et canonicorum eius, cum districto et mandamento, sine ulla retinencia, ad suum proprium alaudium, ad faciendam eorum voluntatem in perpetuum, propter remedium animarum nostrarum et filii nostri Bernardi et omnium parentum nostrorum. Hoc eciam donum facimus propter centum morabetinos quos Celsonensis ecclesia habebat in illo kastro de Muntfalcho ab uxore Petri Arnalli de Cervaria in illo pignore, quod Petrus Arnalli acceperat. Et nos habuimus illud pignus de Sancta Maria. Et propterea promittimus nos quod faciamus tenere et habere secure in pace hec omnia iam dicta ecclesie Beate Marie et suis nos et nostri omni tempore. Siquis hoc inquietare voluerit vel fregerit, nequeat perficere, set in duplo

componat cum sua melioracione; et in antea hoc sit perhenniter firmum, excepts directos Sancti Petri Mathamargoni.

Actum est hoc .VIII. idus ianuarii, anno Incarnati Verbi .C.LXX.II. post millesimum. Sig+num Bernardi de Rochafort. Sig+num Beatricis, coniugis eius. Sig+num Guilelmi de Edres. Sig+num Berenger de Edres. Sig+num Marchasa. Sig+num Guilelmi Falcho. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Arnalli de Avigno. Sig+num Berengarii de Avigno. Sig+num Poncii de Avigno. Sig+num Bernard baiuli.

Iohannes capellani, qui hoc legitibus confirmo. Sig+num (*signe*).

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

427

1173, febrer, 7

Guillem de Passanant dóna i defineix els donatius, que ja havien fet a Santa Maria de Solsona el seu avi Ramon Guillem i el seu oncle Arnau Ramon. El prepòsit Bernat li dóna participació en els beneficis de l'església de Solsona, i si volgués, podrà ésser admès a la vida religiosa. Rep també quaranta sous.

ADS. Perg. 737; 126 ∞ 162 mm. Carta partida per ABC.

Manifestum sit cunctis qualiter ego Guilelmus de Passavant, consilio et laudamento amicorum meorum, et Berengarii de Monte Pavonis et Guilelmi de Valle Fecunda et de Oztor et Raimundi clerici, laudo et difinio atque concedo Sancte Marie de Celsona et canonicis ipsius loci omnia donativa que avus meus Raimundus Guilelmi sive avunculus meus Arnallus Raimundi fecerunt predicte ecclesie, ut abeat et possideat in pace prefata ecclesia et sine omni molestia, sine aliquo clamore de me vel de meis in perpetuum. Hanc autem difinitionem facio propter remedium anime mee et omnium parentorum meorum sine omni fraude, et promitto Deo et Celsonensi quod semper adiuvem illum honorem tenere et possidere predictam ecclesiam secundum meum posse. Et accipio de avere Sancte Marie .XL. solidos. Et ego Bernardus, Celsonensis prepositus, cum consilio fratrum nostrorum damus tibi Guilelmo partem et societatem in omni benefitio ecclesie nostre, tam in vita quam in morte. Si forte in illo loco habitum religionis assumere et religiose vivere volueris cum tali parte rerum tuarum, que conveniens et legitima videatur, facere possis.

Actum est hoc .VII. idus februarii, anno Dominice Incarnationis .M.C.LXX.II. Sig+num Guilelmi, qui hanc difinitionem firmo et laudo per me et per meos et testes ut firment rogo. Sig+num Berengarii de Monte Pavonis. Sig+num Guilelmi de[1] Valle Fecunda. Sig+num Raimundi de Cervera. Sig+num Petri de Auztoridensis (*signe*). Sig+num Raimundi clerici (*signe*). Sig+num Guilelmi, filii predicti Guilelmi.

Raimundus subdiachonus, qui hoc scripsit die et anno quo (*signe*) supra.

1. *Segueix, ratllat,* Conesa.

428

1173, abril, 4

Berenguer de Calders dóna a Santa Maria de Solsona els masos del Puig d'Hivern, de Tragines i dels Bancs, que ja havien donat el seu pare i la seva germana Saurina. Encara que no hi hagi situació geogràfica, els masos esmentats són de la vall de Lord.

ADS. Perg. 745; 268 ∞ 123 mm.

Notum sit cunctis tam presentibus quam futuris quod ego Berengarius de Calders laudo et concedo ecclesie Sancte Marie de Celsona eiusque canonicis ipsum mansum qui est in ipso Pui de Ivern, cum omnibus suis pertinenciis et tenezonibus, quem pater meus iam pridem ecclesie iamdicte tradidit. Laudo etiam et concedo prefate ecclesie ipsum mansum de Tragines et ipsum mansum quem Arnaldus Berengarii et Guilelmus tenent ad ipsos Banchos, quos soror mea Saurina dimisit prefato loco Sancte Marie pro sua anima. Iam dictos autem mansos concedo et laudo cum omnibus suis pertientiis et affrontacionibus, cum exiis et regressiis, cum districtis et mandamentis, placitis, questiis, pascuis, cacis et cum omnibus adempramentis que ad usum hominis pertinent vel pertinere debent. Sicut dictum est laudo et concedo atque trado iam dicte Sancte Marie, per me et per omnes meos, et ut ipsi homines qui ibi sunt vel erunt non faciant hostes, cavalcatam, quistiam, guaitam neque opera vel servicia aliqua; set habeant eos Sancta Maria iamdicta et sui canonici, franchos et liberos, ad faciendam eorum voluntatem, sine ulla retinencia imperpetuum. Siquis hoc inquietare voluerit, nequeat perficere, set in duplo componat; et in antea ista carta perehenniter sit firma.

FONDO NOGUERA

Actum est hoc .II. nonas aprilis, anno Incarnacionis Christi .C.LXX.III. post millesimum. Sig+num Berengarii de Callers. Sig+num Hisabel. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Bernardi Hosmelli. Sig+num Pere Meler. Sig+num Pere de Chastelar. Sig+num Ermengaudi comitis. Sig+num Guilelmi de Calders.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

429

1173, agost, 29

El prepòsit de Solsona i els seus frares donen a Alegret de Juneda l'església de Tàrrega, perquè en tingui cura i sigui fidel a l'església de Solsona. Pagarà la quarta part de les primícies del blat i del vi, i el batlle de la recol·lecció d'aquestes prestarà homenatge al prepòsit.

ADS. Perg. 746; 150 ∞ 121 mm. Carta partida per ABC.

Notum sit cunctis qualiter Bernardus, Celsonensis prepositus, cum fratribus eiusdem ecclesie, comendant Alegreto de Iuneda ecclesiam de Tarrega, ut habeat eam omnibus diebus vite sue, ad servicium et fidelitatem Celsonensis ecclesie. Tali scilicet racione ut res predicte ecclesie bene custodiat et ampliare studeat, et de omnibus tanquam bonus dispensator illius ecclesie necessariis pervigilem curam habeat. Retinet autem prepositus et canonici celsonenses quartam partem primiciarum, videlicet de omni blade et de vino et ut baiulus, qui primicias congregaverit, faciat fidelitatem et hommaium predicto preposito de parte et Alegreto similiter pro tribus partibus. Si forte baiulus ille preposito de parte sua aliquid minuerit vel fori fecerit, firmet illi directum et faciat, et Alegret illum non manuteneat, nec prepositus de tribus partibus de Alegret illum manuteneat nec defendat.

Actum est hoc .IIII. kalendas setembris, anno .Cº.LXXº.IIIº. Incarnatio Verbi post millesimum.

Sig+num Alacreti clerici.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

FUNDACIÓ NOGUERA

430

Vers 1174

Pere Sanç de Llobera, vidu de Dolça, fa testament i elegeix com a marmessors Ramon Folc III, vescomte de Cardona, Pere de Puigbrisal, Bernat de Bellveí i el sacerdot Andreu. Vol ésser enterrat a Santes Creus, on hi fa llegats. Es reconeix vassall del vescomte de Cardona. Fa hereu el seu fill Pere. Dóna cinquanta sous a Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 1146; 185 ∞ 185 mm.
J. SERRA, *op. cit*. pàg. 69.
F. UDINA. "El Llibre Blanch de Santes Creus", doc. 183.

Quoniam mortalis infirmitas cito labitur et (…)[1] quam dici aut credi potest cicius transit; idcirco quoniam ego Petrus Sancii positus in egritudine, tamen in meo pleno sensu, eligo manumissores meos, videlicet Raimundo Fulchoni, domino meo vicecomes Cardone, et Petro de Puig Brisale et Bernardus de Belvezino et Andreas sacerdos. Precor vos manumissores meos ut si mors michi advenit de ista egritudine, in isto anno, ante quam alium testamentum faciam, rogo vobis ut plenam potestatem habeatis de omne avere meo et dare pro anima mea sicut ego iungi in ista scriptura. In primis relinquo ego Petro Sancii ad Domino Deo et ad Sanctas Cruces meum corpus cum .Iº. cavallo et meo lectulo et manso de Esportela, cum totum suum censum. Et relinquo ad Sancta Maria Sedis ad sua opera .Lª. solidos, et ad Sancta Maria Celsona .Lª. solidos et ad Cavaleria .Lª. solidos, et ad Hospicium Iherosolimis .Lª. solidos. Et relinquo ad Sancti Petri de Lobera vineas de Crosellos, et ad tabula Sancti Petri, ad ille qui serviant cotidie, die et nocte, et dono ad filia mea Elicsendis ille avere que ego et episcopo et Bertrando donamus ad illa, unde Berengarii de Calders ducit viro que habebat illa per suam partem vel per hereditatem ad prefacere suam voluntatem, et Adalaidis, filia mea, quando ducit viro Guilelmo de Ponts, done ad illa .CCCC. morabetinis in exovar et alias donaciones qui de super sunt; et dono ad illa .Iº. manso in Lobera quem vocant Prignossa et illa que habeo in castro de Aguda, vel de Tora; dono ad illa totum ab integrum, sicut cartula sua resonat pro parte sua. Et ad Romane, filie mee, dono et relinquo illo avere quem done ad illa in exovare, quando ducit viro Petro, et alias donaciones qui desuper fuerunt; et dono ad illa tota mea honore que ego habeo et habere debeo in castro de Valle Fraosa vel in suis aiacenciis, et tenet ad illa per Petri, fratri suo, totumque tempus, et habeat per suam hereditatem. Et

relinquo ad Petri, filie mee, tota alia mea honore que ego habeo et habere debeo in cunctisque locis, mobilem et inmobilem, vascula maiora et minora, exceptus illa qui est data suprascripta. In primis relinquo ad Petri, filie mee, castro de Lobera cum totidis suis pertinenciis, solidum et quietum, sicut ego tineo et habeo per domina mea Marchesia, sic dono tibi et habeas ipso castro per illa in castro de Loberola, qui advenit michi Petro Sancii per coniux mea Dulcia vel per qualique voces, sicut coniux mea dedit me ad obitum suum, sicut ego habeo et habere debeo per Raimundi Fulconi, domino meo, cum totidis suis pertinenciis; sic relinquo ad te Petro[2].

1. *Trencat.* 2. *L'acabament d'aquest pergamí està mutilat. Podem deduir la data pel fet que el vescomte Ramon Folc morí el març de 1176, que la muller de Pere Sanç era Dolça i que, en aquest temps, ja havia mort. A més, un altre document, que és un resum o part del testament actual, consta amb la data del primer de desembre de 1174.*

431

1174-1194

Lletra de l'arquebisbe de Tarragona al bisbe i al sagristà d'Urgell notificant-los que el prepòsit de Solsona ha fet queixa de les usurpacions fetes per part de Ramon Sicard, de Ramon de Torroja, de Pere de Santafè i de Bernat de Camporrells, als quals amenaça amb l'excomunió si no reparen el mal.

ADS. Cartoral I, doc. 50, f. 23v.

Berengarius, Dei dignacione Tarrachonensi archiepiscopo, venerabili fratri Arnaldo, Urgelli episcopo, et dilecto filio Bernardo, eiusdem ecclesie sacriste, salutem et dileccionem. Dilectus filius noster Celsone prepositus, in nostra presentia constitutus de Raimundo Sicardo, vestro parrochiano, nobis graviter est conquestus, eo quod in dictum mansu de Boz, scilicet Celsonensi ecclesie diu iniuste per violenciam abstulit et adhuc dimet occupatum nec propter mandatum meum frater episcopo nec propter mandatum domini regis eidem ecclesie vult restituere nec iusticiam exipere. Quoniam vero ex officii mei debito ei in sua iusticia debitores existimus, per presencia vobis scripta mandamus et mandando precipimus quatenus predictum militem iamdictum excomunicatum denunciens et ab omnibus denuati faciatis et in honore suo divina officia celebrari et in locis in quibus fuerit, et ad quem devenerit, prohibatis donec eiusdem preposito et ecclesie sue sepe dictum mansum restituat, aut in nostra presentia iustitie complementum

exibat. Adhuc frater episcopo fraternitati tue notum facimus quod Raimundus de Turre Rubea et Petrus de Sancta Fide et Bernardus de Campo Borrels inferre predicte ecclesie Celsonensi diversa mala. Siquidem Raimundus de Turre Rubea aufert ciminterium eiusdem Celsonensi ecclesie et facit graves exactiones hominibus suis; aufert etiam ei kastrum de Olius. Petrus vero de Sancta Fide iniuste et per violenciam scilicet hominibus suis graves facit exacciones. Preterea Bernardus de Campo Borrels aufert ei et ecclesie sue mansum unum in Valle Fravuosa; non vult ei reddere nec iusticiam exibere. Quoniam vero predicti milites non habent potestate, qui eos ab illicitis chohibant, et quia nos de querelis que adversus eos pronunciamus iam (valde sumus)[1] fatigati, ita quod ulterius sustinere non posssumus, fraternitati tue per presencia scripta mandamus atque precipimus quatenus predictos malefactores sine mora postponita moneas vero sepedicto preposito ablata restituant et a predictis infestacionibus desistant. Idem si facere neglexerint tandiu eos excomunicatos denuncies et in honorem eorum preter babtistia puerorum et penitencias morientium tandiu divina officia celebrari prohibas quousque ab his desistant infestacionibus et insuper ablata restituant.

1. *Lectura dubtosa*.

432

1174, gener, 25

Bernat d'Anglesola i la seva muller Elisenda donen a l'església de Sant Pau d'Anglesola, al capellà i a la taula dels canonges de la mateixa església, el delme que reben del vi i de la vinya i altres terres d'Anglesola. Volen a canvi que cremi una llàntia a la dreta de l'altar de Sant Pau.

ADS. Perg. 744; 168 ∞ 166 mm. Trasllat de 1212.

In nomine Domini. Ego Bernardus de Angularia et uxor mea Elicsen et filius meus Arnallus Berengarii, ob remissionem peccatorum omnium nostrorum et parentum et omnium fidelium defunctorum, damus et concedimus per nostros et per nos in perpetuum ad ipsam eadem tabulam reffectorii Sancti Pauli de Anglerola et ad Berengarium capellanum et ad omnes canonicos Sancti Pauli, presentes et futuros ibi Deo et beate Marie et egregio confessori Paulo servientes, omnem nostram partem decimacionis tocius vini ac vindemie quam nos accipimus in Anglerola nec accipere in antea debemus per aliquam

vocem, liberam et francham et quietam, sicut nos nec antecessores nostri melius unquam habuimus, nec ab hac die et deinceps et per totum tempus debemus accipere iamdictam decimacionem tocius vini ac vindemie de Anglerola, cum nostra parte tocius decime de nostra condemina que est ante villa de Anglerola. Sic damus Deo et sancto Paulo et beate Marie in tabule refectorii Sancti Pauli et omnibus canonicis, presentibus et futuris, Deo servientibus ibidem, ut eis iamdicta decima tocius ville et nostre condamine ac dominicature in Canonicam Sancti Pauli ad cellarium adducatur, ab hac die et deinceps et per totum tempus ibique humiliter aministretur et in refectorio oportuno tempore ad honorem Dei et beate Marie et sancti Pauli expendatur, elevato tamen et accepto semper altari Sancti Pauli sacrifitio a sacricustode eiusdem ecclesie. Siquis hanc donacionem huius decime vini violare vel inquietare voluerit, non valeat perficere, set iram omnipotentis Dei incurrat et beate Marie et sanctorum apostolorum Petri et Pauli et rovissime gladio excomunicacionis subiaceat.

Actum est hoc .VIII. kalendas februarii, anno .M.C.LXX.III. Sig+num Bernardi de Angularia. Sig+num Elicsen. Nos qui hoc iussimus fieri et firmavimus et filiis nostris et testibus subtus notatis firmarique fecimus. Sig+num Arnalli Berengarii. Sig+num Berengarii. Sig+num Bernardi. Sig+num Petri. Isti sunt filii nostri. Sig+num Petri Garsio. Sig+num Petri Granel. Sig+num Berengarii de Cervera. Sig+num Bernardi Revel. Sig+num Bernardi Sortis. Isti sunt testes huius donationis et alii quam plures.

Guilelmus de Gerunda, scriptor de Anglerola, scripsit istam cum hoc sig(*signe*)no salomonico.

Petrus de Miraval, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit fideliterque hoc translatum cum propriis manibus suis scripsit in die .VIII. kalendas septembris, anno Domini .Mº.CCº.XIIº.

433

1174, març, 1

Ramon, prevere d'Hostafrancs, dóna a la seva neboda Ermessenda la seva honor i heretat que té a la quadra de Llorenç, al terme de Vilamajor i Cabanabona i a la quadra de l'Espígol, amb altres béns, per a després de la seva mort.

ADS. Perg. 787; 243 ∞ 147 mm. Trasllat de 1199. En el mateix pergamí hi ha un altre document de 1181.

FUNDACIÓ ROQUERA

In Dei nomine. Ego Raimundus, presbiter Ostafrancs, donator sum tibi Ermessen, neboda mea. Per hanc scripturam donacionis mee dono tibi totum meum honorem et hereditatem que habeo in quadra Lorenz et in termino de Vilamaior et de Cabanabona et in quadra de Spigol. Advenit michi per aviaticum aut per qualique voces. Et est in comitatu Urgelli, in predictis locis. Hec sunt terres et vineas et casas et orts et omnia honore culta vel erema et cum omni genere arborum. Et est ipsam honore tercia parte de totum ipsum honorem qui fuit de Guilelmi Eneg et de Ramon Guilelmi, suum pater; lo quint levad; et insuper sortem qui fuit de Salabernad que habeo per melioracione que dono tibi; hec dono tibi totum ab integrum cum suis exiis et regressiis et pertinenciis cunctis; ab omni integritate ad tu et ad tui proieniti per cuncta secula. Hec dono tibi post meum obitum per totas tuas voluntates facere. Siquis hoc voluerit disrumpere in duplo componat et siat firma omni tempore et non disrupta.

Acta carta kalendas marcii, anno Domini .Cº.LXXº.IIIº post .Mº. Sig+num Raimundi presbiteri, qui hoc mandavi scribere et a testes firmare mandavi. Sig+num Capelli. Sig+num Petri Guilaberti. Sig+num Reverter. Testes sunt.

Raimundus capellanus, qui hoc scripsit die (*signe*) et anno quo supra. Berengarius de Villasicca, qui hoc translatum fideliter scripsit kalendas septembris, anno Domini .Mº.Cº.XCº.VIIIIº. et hoc signum (*signe*) apposuit.

434

1174, abril, 11

Pere Sanç de Llobera i el seu fill Pere penyoren el castell del Portell a la seva filla i germana Elisenda, per sis-cents morabatins, el castell de Comabella i altres terres per tres-cents morabatins pagats en cavalls i muls. Ho podran recobrar quan tornin el total de l'empenyorament.

ADS. Perg. 748; 113 ∞ 285 mm. Carta partida per ABC.
J. Serra i Vilaró. Los señores de Portell, p. 17.

Notum sit omnibus hominibus, quod ego Petrus Sancii de Luparia cum filio meo Petro inpigneramus tibi Eligsendi, filie vel sorori mee, ipsum castrum de Portel, cum terminis suis et pertinenciis, sicut nos illud habemus vel habere debemus per alaudium. Iamdictum castrum impignoramus tibi integriter per sexcentos

morabetinos bonos et directi ponderis sine enganno. Simili quoque modo impignoramus tibi Eligsendi iamdicte ipsum castrum de Comabela cum omnibus suis terminis et pertinenciis, et cum ipsa vinea de Madern, que est in termino de Begfred. Hoc castrum impignoramus tibi per .CCC^{os}. morabetinos in equis et mulis, ut teneas et habeas illud sicut nos habemus et habere debemus. Tali scilicet racione impignoramus tibi omnia iamdicta ut teneas et possideas tantum in pace et secure donec reddamus tibi sexcentos morabetinos bonos et directi ponderis sine tuo enganno, et .CCC^{os}. in equis et mulis ad bonum precium, ad laudamentum duorum amicorum tuorum et duorum nostrorum. Et ipsam terciam partem de castro de Portel, que fuit Bertrandi de Luparia, relinquimus et donamus tibi Eligsendi eam ut habeas de teneas in omni vita tua cum viro et sine viro; et de iamdictis morabetinis similiter facias tuam voluntatem quando eos tibi reddiderimus; et recuperes de numero centum et centum morabetinos donec predicta pignora sint redenta. Et mandamus Guilelmo de Ponts et aliis militibus ut teneant ipsi et habeant ipsum castrum de Portel per Eligsen, sicut habent per nos et tenent et habere debent donec sit redemptum. Similiter mandamus Bernardo de Viver ut ipse teneat et habeat ipsum castrum de Comabela per Eligsen, sicut habet et habere debet per nos quousque redemptum sit. Et post obitum de te Eligsen recuperemus ipsum castrum de Portel integriter, sine omni contrarietate. Iterum rogamus Berengarium de Cardona, amicum nostrum, ut ipse faciat tenere et habere tibi Eligsendi omnia iamdicta in pace, sicut superius dictum est.

Actum est hoc .III°. idus aprilis, anno tricesimo .VII°. regni Ledovici regis. Sig+num Petri Sancii de Luparia. Sig+num Petri, filii eius. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Berengarii de Carama. Sig+num Petri de Pug Basald. Sig+num Raimundi de Palad. Sig+num Berengarii de Buxo. Sig+num Bernardi de Belvedi. Sig+num Gonbaldi de Ribeles. Sig+num Guilelmi de Ponts. Sig+num Petri de Castelar. Sig+num Eligsendis, qui hoc laudat et firmat.

Berengarius subdiaconus scripsit et hoc (*signe*) fecit.

FUNDACIÓ NOGUERA

435

1174, maig

Bernat d'Alòs i la seva muller Adaled venen a Guillem de Castelló la vinya que tenen al terme d'Altet, al lloc dit Poquibò, pel preu de cent deu sous barcelonesos. Si la vol vendre o penyorar ho ha de dir al senyor del cens, per si se la reserva pel mateix preu. El cens que s'ha d'abonar per aquesta cessió és d'una gallina, una fogassa i mig quarter de vi.

ADS. Perg. 747; 186 ∞ 198 mm.

In Dei nomine. Notum sit cunctis hominibus quod ego Bernardus de Alos et uxor mea Aaleis per nos et per nostros venditores sumus tibi Wilelmo de Castello et tuis et cui mandaveritis ipsam nostram vineam quam habemus in termino de Autet, in locum quem vocant Poquibo, per .C.X. solidos barchinonensis monete. Et habet affrontaciones de una parte in reguerio et in vinea vel terra Arnaldi Gazol, et de .III^{a}. in carrera, et de .IIII^{a}. in terra de Arnaldi Oldemar. Et quantum continetur in istis affrontationibus et isti termini ambiunt sic vendimus vobis dictis et vestris dictam terram et vineam per dictum precium, cum intradas et exidas omni vestre voluntati facere. Et advenit nobis per donatione et per planta et per alias voces et per donationem de Reverter et de fratri suo Arnaldum. Et sic de nostro dominio in vestro tradimus, salvum censum domini, scilicet una gallina et .I. fogaza et .I. medium quarter de vino. Et si vultis vendere vel inpignorare, facite scire domini et ille vobis, et si noluerit vobis dare quantum et alius homo quod faciatis inde omnes vestras voluntates cuicumque velitis. Et non eligatis alium dominum vel patronum nisi dominos de censu. Et convenimus vobis esse legales guirentes omnibus hominibus, sine omni vestro inganno, set istam vendicionem facimus per sofraita quam habemus, quia filii nostri nolunt nobis accurrere. Et siquis ad irrumpendum venerit, nil vobis noceat, set vobis in duplo componat cum omni melioratione; et post ista carta firma permaneat omnique tempore.

Facta ista carta vendicionis in mense madii, feria .III^{a}. post Pentecosten, anno Incarnationis Domini millesimo .C^{o}.LXXIIII°. Sig+num Bernardi de Alos. Sig+num Aaleis. Sig+num Arnaldi. Sig+num Petri. Sig+num Iohannis, qui hanc cartam firmamus, laudamus testeque firmare rogamus. Sig+num Arnaldi Gazul. Sig+num Petri Maior. Sig+num Bernardi Mascharel. Sig+num Raimundi de Nebota.

FUNDACIÓ NOGUERA

Sig(*signe*)num Iterii, qui hanc carta scripsi ut supra iussu Bernardi d'Alos.

436

1174, maig, 13

Ot de Solanes i la seva muller Dolça venen a Ponç de Santafè la roca que s'anomena Ciutadilla, perquè hi resideixi. En reben tres-cents sous en diners de moneda barcelonesa. Amb aquesta venda hi va l'alberg que ja tenia el pare de Ponç de Santafè. Ot de Solanes li garanteix la possessió i li promet ajudar-lo en cas de guerra i rep la mateixa roca en feu.

ADS. Perg. 749; 292 ∞ 186 mm. Còpia de l'original.

In nomine domini. Notum sit omnibus quod ego Oto de Solanes et uxor mea Dulcia, nostra propria et spontanea voluntate, vendimus et damus per nos et per nostros tibi Poncio de Sancta Fide et omni proieniei atque posteritati tue tota illam rocham quam vocant Ciutadilla, cum omnibus hedificiis que ibi sunt vel erunt, ad vestrum proprium alodium, liberum et franchum, cum omnibus exitibus et reditibus suis, et ad omnem vestram voluntatem faciendam et vestrorum omni tempore. Et faciatis ibi staticam ad vestram dominicaturam et propriam voluntatem, in qua vos et vestri et vestram familie stetis quamcumque vobis placuerit. Est autem verum quod propter istam venditionem atque donacionem recipimus nos de vobis .CCC^{os}. solidos denariorum barchinonensis monete. Et ego Odo de Solanes et mulier mea Dulcia convenimus vobis per nos et per omnes nostros successores potestem dare vobis de supra dicta rocha quam vocant Ciutadilla et fortitudine quancumque vos volueritis accipere nec demandaveritis, irati vel pagati, per vos nec per vostros nuncios. Et recognoscimus et laudamus vobis illam albergam quam pater vester Poncius de Sancta Fide et omnes eius antecessores acceperunt. Et ad huc convenimus vobis per nos et per nostros quod si forte vos inde perderitis vel vestri iamdictam rocham aliquo modo, ego Odo et mulier mea Dulcia non habeamus nec teneamus nec aliquis homo vel femina nostro consilio atque ingenio iamdictam rocham sine vestra voluntate successorumque vestrorum, sed adiuvabimus illam clamare et defendere et gerreiare vobis vel vestris contra cunctos homines et feminas donec illam recuperetis. Et sicut superius scriptum est, accipimus iam dictam rocham de Ciutadilla per fevum a vobis et faciamus vobis

hominaticum inde manibus nostris propriis, ut ita attendamus et complerimus vobis per bonam fidem sine malo ingenio.

Actum est .IIIº. idus madi, anno Dominice Incarnacionis .Mº.Cº.LXXº.IIIIº. Sig+num Odo. Sig+num Dulcia, qui hoc iussimus fieri et firmamus et testibus subtus notatis firmarique fecimus. Sig+num Bernardi de Cedro. Sig+num Raimundi de Chastro bono. Sig+num Gauceran de Pinos. Sig+num Bernardi de Anglerola. Adhuc eciam ipsi homines qui morentur in ipsa roca et extra rocam et in eius termino adiuvent vos ad defendere et tenere ipsam rocam per bonam fidem, sine malo ingenio, et sint vestri fideles de ipso chastro et de vestro corpore et de omnibus vestris hominibus et de omnibus vestris rebus. Et vos Poncius de Sancta Fide nec vestri non faciatis illis hominibus qui morantur extra rocam ullam rem preter ipsam albergam que superius scripta est et excepta valenza de ipso kastro.

Petrus sacerdos, qui hoc translatum scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

437

1174, juny, 12

Bernat d'Alòs dóna a Santa Maria de Solsona i als seus canonges els drets que té a Altet, a Anglesola i a Lleida, com també l'honor que hi tenia Guillem Bovac i els homes de Massoteres. Ho fa perquè el seu fill no l'ha volgut ajudar.

ADS. Perg. 750; 257 ∞ 63 mm.

In nomine Domini. Ego Bernard de Alos donator sum ad Sancta Maria de Solsona totum meum directum de onore que abeo in Alted vel in Anglerola vel in Lerida, prenomenata onore qui fuit[1] de Guilelm Bovac et de omines de Macoteres, et pignoras de Anglerola et avere cum planta que abet facta super reg a Lerida. Sic dono totum meum directum que abeo in qualisque locis de terris et de vineis et de casas ad Sancta Maria et ad suis canonicis post obitum meum. Non potuit mutare meam voluntatem de ista donacio. Per talem facio istum donum quod filios meos non voluit servire nec adiuvare michi Bernard de Alos.

Facta ista carta pridie idus iunii, anno ab Incarnacione Domini .M.C.LXX.IIII. Sig+num Bernard de Alos, qui ista carta mandavi scribere, cum manu mea firmavi et ad testes mandavi firmare. Sig+num Raimundi Tort. Sig+num Petrus de Ramon Girbert. Sig+num Ramon de Uvaxaba. Isti sunt testes.

Guilelmus sacerdos, qui hoc scripsit die et anno quod (*signe*) supra.

1. fuit, *interlineat*.

438

1174, juliol, 16

Berenguer de Vídues dóna a Santa Maria de Solsona un alou que té a la Fuliola, prop del camí de Boldú. Rep cent vint sous de moneda agramuntesa del prepòsit de Solsona, Bernat. Ho signa també la seva muller Geralla.

ADS. Perg. 751; 248 ∞ 123 mm.
ADS. Cartoral II, doc. 36, f.43v.

Sit manifestum cunctis qualiter ego Berengarius de Viduis dono ecclesie Sancte Marie de Solsona atque canonicis ipsius loci tam presentibus quam futuris meam sortem alaudii quam habeo in Foliola, propter remedium anime mee et omnium parentum meorum. Advenit autem michi alaudium istud per vocem matris mee. Affrontat vero alaudium ipsum ex una parte in via qua itur de Besseldu ad Fuliolam, de alia in alaudio Petri de Talteuul, de tercia in alaudio Petri Adalberti, de quarta in termino de Beseldu. Quantum affrontaciones istre includunt dono et trado in potestatem et dominium Celsonensis ecclesie canonicorum integre prefatum alaudium, quantum ego habeo vel sicut melius habere debeo, ad habendum et possidendum omni tempore, cum introitu et exitu suo, ut faciant inde voluntatem suam. Et accipio de manu Bernardi, Celsonensis prepositi, .C^{m}.XX. solidos bone monete acrimontensium. Siquis hanc cartam donacionis vel vendicionis infringere temptavit, perficere nequeat, sed in quadruplum componat quod temere temptaverit et semper carta ista suum robur optineat.

Facta ista carta .XVII. kalendas augusti, anno Incarnationis Christi .M.C.LXX.IIII. Sig+num Berengarii, qui predictum donum feci et cartam istam propria manu firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Geralle uxoris eius. Sig+num Petri de Belvis. Sig+num Arnalli de Besellu. Sig+num Berengarii de Almenara.

Bernardus, qui hoc scripsit et signum hoc (*signe*) impressit.

FUNDACIÓ NOGUERA

439

1174, agost, 20

Acord entre el prepòsit de Solsona i Arnau Pellícia sobre la partició dels fruits d'una vinya de Peraltes, i la conservació d'una verneda i d'un salzedar.

ADS. Cartoral II, doc. 35, f. 43v.

Hec est concordia que facta est inter Bernardum, Celsonensem prepositum, et canonicos illius ecclesie, et Arnallum Pelliciam et gener ipsius, de illa vinea de Parets Altes, ut prepositus predictus faciat partem suam de vinea bene laborare, et Pellicia suam; fructus autem vinee equaliter dividantur. Si forte prepositus aut Arnallus Pellicia sive posteritas sua in vinea laboranda negligens fuerit aut emendare noluerit, unusquisque habeat partem suam vinee et fructus sue partis separatim percipiat; et sic Celsonensis ecclesia cum Arnallo Pellicia et posteritate sua illam vineam cum omnibus pertinenciis suis semper possideat, et illud quod ibi plantandum cum predictus Arnallus plantet et omnibus modis caveat ne ipse aut homines sui partem Celsonensis ecclesie deteriorem reddat; de parte vero sua Arnallus et gener suus sive posteritas eorum annuatim persolvant Celsonensi ecclesie censum parilia de galines et duas fogaces et migeram I. de vino si prepositus probare poterit illi aut illum remisum aut solutum pro illa vinea aliquando fuisse. De verneda que ibi est in positum est ut Arnallus iam dictus et sui custodiant eam et quando opus fuerit accipiat de bisis prepositus cum consilio Arnalli; et Arnallus, in omnibus istis Arnallus et posteritas sua fideles esse Celsonensi ecclesie omnino, rendeant et curent et vineam istam non dividant et unus post unum de posteritate eorum semper supradicta racione possideant, et istam salsedam vel cannius per medium.

Actum est hoc .XIIIº. kalendas setember, anni Incarnati Verbi .M.C.LXX.IIII. Sig+num Bernardi prepositi (*signe*). Sig+num Petri prioris. Sig+num Petri sacriste. Sig+num Guilelmus, presbiter de Lena. Sig+num Berengarii, generis predicti Arnalli. Sig+num Arnalli Pellicie.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

FUNDACIÓ NOGUERA

440

1174, setembre, 18

Ramon de Biosca fa testament i nomena marmessors Pere de Sanaüja, Ramon d'Isanta i el prevere Pere. Deixa a Santa Maria de Solsona el castell de Far, altres béns als hospitalers de Sant Joan de Jerusalem i a les esglésies de l'entorn, com la de Sant Julià del Llor.

ADS. Perg. 752; 264 ∞ 105 mm. Trasllat de 1246.

Hoc est translatum fideliter factum .VIIII. kalendas octobris, anno Domini .M.CC.XL.VI. et sic incipit: In Dei eterni et Salvatoris nostri. Ego Raimundus de Biosca mando testamentum meum scribere et eligi manumissores. Id sunt Pere de Sanauga et Ramon de Isanta et Pere prevere. Preco vos ut faciatis vobis de meum honore vel mobile quod ego mando in istum testamentum. In primis mando ad Sancte Marie Celsone, si mors michi venerit, in anno isto aut in alio veniente meum corpus cum meo cavallo et meas armas simul cum ipso castrum de Far et cum ipsa vinea, totos meos directos, que ego habeo in ipsa honore vel habere debeo. Et dimito ipsum mas de Omendeles dicte Sancte Marie Celsone per meum nebot. Et mando meos debitos qui fiant solutos, qui vere sint de meum mobile vel honore. Et dimito in (…)[1] de meos manumissores supra dictos tota mea honorem vel mobile sine blandimento de nulus homine vel femina, que ego habeo in cunctisque donec debitos sint solutos; et post hoc dimitto mea honore vel alaudem vel fevum a Pere de Biosca; exceptus ipsum honore que dimito pro anima mea ad sanctis, exceptus ipsa (...)[2] que dimito a Sancte Marie de Belpug ab ipsa decima; et de meo mobile .I. bou et meum annul; et dimito ad Ramona et ad Pere de Sanauga mea honorem ego Raimundo que habeo ad Cafareg totos meos directos que ibi habeo vel habere debeo. Ego Raimundo preco domina de Spugnola quod faciant carta Far ad Guilelmi de Espugnola et a Pere de Sanauga et Ramona, coniux eius, de ipsa honore de Cafareg. Et preco vos manumissores de ipsa onore mea et de explets de Archs et de Cafareg quod siant solutos meos debitos de Lirida ad mea bota et ad meos debitores. Et dimito Adalet ipsas vacches et nostras oves. Et dimito Arnaldo Raimundo de Isanta mea parte de parte ponli que habeo apud Pere de Qualfred. Et dimito ad domina castri meos directos de ipsa onore qui fuit de Garareg que ego habeo vel habere debeo et ipso columbario que facit Berenguer, frater suo. Et dimito a ecclesia Sancti Iuliani et sui clerici ipsos (...)[3] de monli pro anima mea totos

meos directos que ibi habeo vel habere debeo, et ipso ort de Saradal que est prope ort que ego Raymundus donavi a Pereylo et per ipsum ort fuit factum ipsum servicium de ipsa fraterna ipsos clericos (...)[4] Sancti Iuliani per totumque tempus. Et dimito de mea onore ad mea era per totum tempus eminam .Iª. de frumentum per hostias facere; et somadas de vindemiam ad vinum sacrificio ad meum cub. Et dimitto meum parilio de bous ad ecclesiam Sancti Iuliani .I. ad suos clerisos per misas, alium ad suam opera. Et dimito ad Ospitale de Iherusalem ipsum mas de Guilelm quod Pere, fratri meo, laxavi. Et dimito a Pere de Casseras .Iª. asina. Et dimito los meos debitos pagads de Solsona de ipsos explets de Canalda medietatem de illius quod remanent ad opera Sedis et alia medietatem ad Ospitale de Iherusalem et episcopo Urgellensis .X. solidos. Et si ullus homo vel femina qui istum testamentum voluerit frangere in duplo component et (...)[5].

(...)[6] est hoc XIIII kalendas octobris, anno Domini .Cº.LXXº.IIIIº. Sig+num Raimundi, ego qui testamentum mando scribere et ad testes firmare preco. Sig+num Petri de Sanauga. Sig+num Raimundi de Isanta. Sig+num domna de Spugnola.

Bernardus canonicus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit et literas rasis in .XIII. et in .XIIII. regulo.

(...)[7], qui hoc scripsit transladado et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. *Esborrat*. 2. *Esborrat*. 3. *Esborrat*. 4. *Esborrat*. 5. *Esborrat*. 6. *Esborrat*. 7. *Esborrat*.

441

1174, octubre, 1

Ramon de Concabella, amb el consell i consentiment de la seva muller Anglesa i dels fills, dóna el seu fill Guillem a l'església de Santa Maria de Solsona perquè hi visqui segons la regla de sant Agustí. Hi deixa també com a herència d'aquest fill tot allò que té a Altet i un mas a Riber i altres rendes.

ADS. Cartoral I, doc. 109, f. 48v.

Manifestum sit omnibus qualiter ego Raimundus de Concabela, cum consilio et assensu uxoris mee Anglese et omnium filiorum meorum, dono et trado filium meum Guilelmum ecclesie Sancte Marie de Solsona, ut vivat ibi sub regula beati Augustini omnibus diebus vite sue; et dono eidem ecclesie et diffinio atque relinquo quicquid ego habeo vel habere debeo in Alted, ut ullus homo vel

femina de posteritate mea vel de propinquis meis ibi aliquid requirat. Set omnia in potestate et voluntate Celsonensis ecclesie canonicorum semper, absque ulla inquietudine persistant. Item dono illi ecclesie pro hereditate predicti filii mansum meum de Riber, qui fuit de Bernardo Mir, cum servicio et censu quem michi facit et facere debet, sicut ego habeo vel habere debeo. Similiter dono illi censum et servicium, scilicet pernam, civadam, panem et vinum, quod Raimundus de Torre Freita michi facit et facere debet in Riber, quantum ibi habeo vel habere debeo. Si forte honorem istum de Riber aliquis inquietaverit aut abstulerit, filii mei et propinqui faciant illum tenere et habere ad Sanctam Mariam de Solsona. Quod si facere noluerint aut non poterint, habeat hoc predicta ecclesia in illo servicio quod faciat michi Raimundo de Calle apud Ribiol in pace, semper absque inquietudine aliqua. Et precor Raimundum de Talteul ut faciat hoc tenere in pace predictam ecclesiam semper et heredes eius post illum. Sicut superius dictum est, habeat ecclesia Celsona, si honorem de Riber habere non poterit in servicio quod Raimundus de Calle et heredes sui michi faciunt et facere debent, quantum valet hoc quod dono in Riber sine engan. Si forte filius meus ibi canonice vivere noluerit, aut inde sine manifesta culpa recesserit, Sancta Maria non perdat hoc quod ego dono predicte ecclesie, set semper habeat et possideat in pace.

Actum est kalendas octobris, anno Incarnacionis Christi .Mº.Cº.LXXº.IIIIº. Sig+num Raimundi de Concabela, qui hoc donum feci et scribere feci et firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Anglese. Sig+num Raimundi, filii predicti Raimundi. Sig+num Arnaldi, fratris eius. Sig+num Guilelmi, fratris eius Sig+num Berengarii, fratris eius. Sig+num Ermessendi, sororis eius. Sig+num Saurine. Sig+num Arnaldi de Gardia. Sig+num Berengarii de Altaripa. Sig+num Guilelmi de Ostafranchs. Sir+num Raimundi de Talteul.

Bernardus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

442

1174, octubre, 9

Pere de Sanaüja i la seva muller Ramona donen a Santa Maria de Solsona la meitat del seu alou de la plana de Gerb, i per després de la mort d'ambdós també l'altra meitat. Deixa el seu cos per a ésser sepultat a l'església de Santa Maria honoríficament i el

prepòsit Bernat li fa entrega del cavall que reberen en donació de Ramon de Biosca, valorat en mil sous.

ADS. Cartoral II, doc. 9, f. 22r-22v.

Manifestum sit cunctis qualiter ego Petrus de Sanaugia et coniux mea Raimunda donamus Deo et ecclesia Sancte Marie de Solsona alaudium nostrum quod habemus in ipsa plana de Gerb. Hanc autem donacionem tali racione facimus, ut in presenti habeat et possideat predicta ecclesia Celsone illud alaudium medietatem, et post obitum nostrum aliam medietatem et tradimus illud in potestatem et dominium Celsone ecclesie canonicorum ad habendum et possidendum sine aliqua inquietudine secundum predictum tenorem. Terminatur autem hoc alaudium de .Iª. parte in alaudium predicte ecclesie Celsone in dominicatura sua, de alia parte in flumine Siccoris, de tercia in alaudio quod Raimundus de Belvedi donavit in pernada Guilelmo de Cararies, quod fuit in ipsa dominicatura nostra, de quarta in ipsa pena. Quantum infra istas affrontaciones nos habemus vel habere debemus tradimus predicte ecclesie, ut sicut dictum est, medietatem de illo alaudio habeat in presenti et post obitum nostrum aliam medietatem in pace et sine aliqua contradiccione. Adhuc ego Petrus iam dictus dono corpus meum ecclesie Sancte Marie Celsone ad obitum meum cum equo et armis meis, ut ibi honoriffice sepelliatur. Quod si forte equum non habuero, meliorem bestiam quam tunc habuero, aut .C. solidos. Et promito quod semper dum vivus fuero manuteneam et deffendam omnem honorem supra dictum ecclesie in omnibus locis, secundum meum posse. Item laudo et concedo predicte ecclesie donacionem quam Ugo de Plano fecit illi ecclesie in Ladurs sive in Far. Et ego Bernardus, Celsone prepositus, cum fratribus et sociis nostris, propter omnia supradicta donamus vobis supra nominatis equum nostrum quem Raimundus de Bioscha reliquid ecclesie nostre, qui fuit appreciatus mille solidis.

Actum est hoc .VIIº. idus octobris, anno .Mº.Cº.LXXº.IIII. Incarnacionis Christi. Sig+num Petri, qui hoc feci scribere. Sig+num Raimunde. Nos qui hoc donum fecimus et hoc donum accepimus et hanc cartam scribere fecimus et firmamus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Guilelmi de Belver. Sig+num Berengarii de Claresvals. Sig+num Berengarii de Frexa. Sig+num Raimundi de Isanta. Sig+num Guilelmus de Isanta. Dono corpus meum ad obitum meum cum equo et armis meis iam dicte ecclesie. Guilelmi de Anglerola, qui hoc laudo et firmo.

Bernardus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

443

1175, febrer, 6

Guillem de Berguedà i la seva muller Berenguera, amb els seus fills, donen a Santa Maria de Solsona l'honor dita Terça, prop Terrers i el mas de Tresserres, de Capolat. Berenguera, amb aquest donatiu, es dóna ella mateixa mentre visqui a Santa Maria, amb els mateixos honors com a germana i vol tenir-hi la sepultura amb els mateixos honors dels altres canonges. Guillem, i alguns dels seus fills, també hi volen ésser enterrats, si morien cavallers i no canviaven de vida.

ADS. Perg. 753; 312 ∞ 196 mm.
ADS. Perg. 759; 296 ∞ 140 mm. Còpia contemporània.

In Dei nomine. Ego Guilelmus de Bergueda et uxor mea Berengaria, cum filiis nostris Guilelmo videlicet et Raimundo, Berengario et Bernado, nos in simul propter Dei amorem donamus Domino Deo et Sancte Marie de Celsona eiusque canonicis omnem nostrum honorem integriter de Terca cum omnibus terminis suis et pertinenciis et affrontacionibus cunctis, et ipsum mansum de Trasseres similiter cum pertinenciis et affrontacionibus cunctis. Affrontat omnis iste honor de ipso colle de Mirailes usque ad Terrers, et de ipso colle de Capolad usque a Chastelar. Quantum inter istas affrontaciones .IIII^{or}. habemus et habere debemus que ad iam dictum honore de Terca et de Trassera pertinent vel pertinere debent in cunctis locis, totum donamus prenominate ecclesie et suis canonicis, cum terris, vineis, alaudiis, cultis et incultis, cum pratis, pascuis, silvis, garricis et cacis, cum aquis et diversis generibus arborum, cum introitibus et exitibus suis, et ut clarius dicamus, omnia que ad usum hominis pertinet vel pertinere debet. Totum tradimus in dominium et potestatem Sancte Marie prenominate et canonicorum eius, sine ulla retinencia, ad faciendam eorum voluntatem in perpetuum. Adveniunt nobis hec omnia per voces parentorum nostrorum, et sunt in comitatu Urgelli in predictis locis. Sicut superius dictum est, sic donamus omnia iam dicta Sancte Marie prenominate eiusque canonicis ad suum proprium alaudium, francum et legitimum, sine ulla reservacione et obstaculo. Et nos et omnes posteritas nostras faciamus tenere et habere in pace[1] iam dictum honorem Sancte Marie eius canonicis contra cunctos homines. Iterum ego Berengaria iam dicta dono et delibero me ipsam Deo et ecclesie Sancte Marie et eius canonicis in vita et in morte, cum omni honore iam dicto et meo mobili, scilicet .IIII^{or}.

equas et fructum de meliori equa retineo. Et promitto quod dum vivat fuero sub mandamento prepositi Celsone et aliorum canonicorum vivam et in seculo per mandamentum eorum semper maneam. Si forte in hoc spacio obiero recipiatis me honorifice cum isto honore prenominato et cum alio beneficio, sicut sororem vestram, et habeat hoc totum iam dictum Sancta Maria de Celsona et canonici eius pro animabus nostris et parentorum nostrorum. Et ego Bernardus, Celsone prepositus, cum aliorum consilio canonicorum, donamus tibi Berengarie prenominate talem partem in omnibus beneficiis nostre ecclesie, sicut uni de sociis nostris. Siquis hoc inquietare voluerit vel fregerit, nequeat perficere, set in duplo componat. Et in antea hec donacio firma sit in perpetuum.

Actum est hoc .VIIIº. idus februarii, anno .XXXºVIII. regni Leodici regis <iunioris>. Sig+num Guilelmi maioris de Bergueda, qui hoc donum laudo et firmo, et ad obitum meum relinquo corpus meum eidem ecclesie si in militari ordine obiero. Sig+num Berengarie, uxoris eius. Sig+num Guilelmi iunioris, qui omnia iam dicta laudo et firmo et corpus meum eiudem ecclesie dimitto ad obitum meum, si aliam vitam non mutavero. Sig+num Raimuni, fratris eius, qui hoc firmo et promitto sicut fratrem meum. Sig+num Berengarii, fratris eorum. Sig+num Bernardi. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Berengarii de Calders. Sig+num Raimundi de Bergueda. Sig+num Guilelmi de Calders. Sig+num Petri, fratris eius. Sig+num Petri de Bergueda. Sig+num Guilelmi de Guardiola.

Gerallus, prior Sancti Laurencii (*signe*). Et damus tibi Berengarie iamdicte[2] et fine tue cibum honorifice in domo nostra in vita tua.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. in pace *interlineat*. 2. iamdicte *interlineat*.

444

1175, febrer, 25

Concòrdia entre el prepòsit de Solsona, d'una banda, i Berenguer de Malgrat i Berenguer de Fontanet, de l'altra, sobre l'honor de la Fuliola, que Berenguer de Malgrat havia venut a la canònica. A canvi de vint sous per a Berenguer de Fontanet, l'honor és lliurada a la sobredita església.

ADS. Cartoral II, doc. 37, f. 44r.

FUNDACIÓ PUIGUERA

Notum sit omnibus hominibus qualiter Bernardus, Celsone prepositus, et omnes eiusdem loci canonici venerunt ad finem et ad pacis concordiam cum Berengario de Malgrat et Berengario de Fontaned, genero suo, de honore de Fuliola, quem predictus Berenguer de Malgrat vendiderat ecclesie Celsonensi. Dicebat enim Berengarius honorem illum pro .XXV. solidis vendidisse, sicut in ipsa carta vendicionis continetur et se prec .X. morabatinos de taxato precio non accepisse. Tandem laudamento Berengarii de Vallefraosa et aliorum proborum hominum, predictus prepositus Berengario de Fontaned .XX^{i}. solidos dedit. Unde nos ambo, Berengarius videlicet de Malgrat et Berengarius de Fontaned, diffinimus et evacuamus, laudamus et concedimus quicquid iure unquam habuimus in ipsa Fuliola ecclesie Celsonensi in perpetuum per nos et omnes parentes nostros, ut deinceps nos aut aliquis de propinquis nostris, filii aut fratres sive sorores seu qualibet consanguinitatis linea nobis convictus aliquid ibi non requiramus, set sit in potestate et voluntate Celsonensis ecclesie omni tempore.

Actum est hoc .V. kalendas marcii anni Incarnati Verbi .M^{o}.C^{o}.LXX°.IIII. Sig+num Berengarii de Malgrad. Sig+num Arnalli, filii eius. Sig+num Dulcie. Sig+num Berengarii de Fontaned. Sig+num Berengarie, uxoris eius. Sig+num Ermessendis.

Bernardus canonicus, qui hoc scripsit et hoc si(*signe*)num impressit.

445

1175, maig, 28

El prepòsit de Solsona Bernat i els seus canonges donen en arrendament a Robert i a la seva muller Ermessenda uns horts a la Ribera, prop d'Hortoneda. Han de construir-hi una bassa; a canvi, reben el dret de poder regar cada dilluns. També els cedeixen una vinya a la Querosa. Dels horts en rebran anualment una perna de 18 sous, i de la vinya la meitat o el quart, segons el treball que hi posi la canònica.

ADS. Perg. 756b; 302 ∞ 10 mm.
ADS. Perg, 756a; 178 ∞ 150 mm. Còpia contemporània.

In Dei nomine. Ego Bernardus, celsone Prepositus, cum aliorum assensu canonicorum, donamus tibi Ruberto et uxori tue Ermessendi et vestre posteritati duos ortos in ipsa nostra condamina, sicut usque hodie eos tenuistis. Et affrontat de una parte in ipsa

condamina, de alia in ipso orto de Compaino et Guilelmi de Vilapedres, de tercia in ribera. Damus iterum vobis iamdictis et Arnallo Ruberti et coniugi sue Ermessendi et posteritati eorum unum ortum in iam dicta condamina, sicut eum vobis terminavimus; qui affrontat in ipsa vinea Petri de Ortoneda et in ribera; et habeatis eum per medium. Retinemus autem ibi aquam ad rigandum et bassam in dominio nostro. In tali racione ut bassa illa sit edificata fabricata a vobis et ab illis qui ibi aliquid habuerint ac purgata quando opus fuerit. In iam dicta vero aqua omnes dies lunis in usu vestro habeatis; et in diebus aliis vestrum adempramentum sicut ceteri homines. Et faciatis inde annuatim de censu Sancte Marie et nobis pernam unam de XVIII denariis, vel XVIII denarios in festivitate Omnium Sanctorum; et Rubert et sui faciant duas partes, et Arnallus et sui terciam partem. Iterum concedimus vobis prenominatis ipsas vineas de Charosa; in tali pacto ut vestram plantam in eis habeatis et si laborare voluerimus, medietatem tocius expleti habeamus; sin autem quartam partem expleti fideliter nobis donetis. Sicut superius dictum est damus vobis et vestris omnia iam dicta, ut ad servicium Sancte Marie et canonicorum eius semper teneatis, et primiciam atque decimam nobis libenter donetis.

Actum est hoc .V. kalendas iunii, anno XXXºVIIIº regni Leoici regis <iunioris>. Signum Bernardi prepositi (*signe*). Signum Petri prioris (*signe*). Sig+num sacrista. Sig+num Bernardi (*signe*) Sancti Felicis. Sig+num Raimundi de Antiges. Sig+num Iohannis. Sig+num Guadalli Ross.

Petrus, qui istam kartam fecit et hoc signum (*signe*) apposuit.

446

1176, març, 22. Organyà

Gombau de Rocafort i la seva família penyoren a Déu, a Santa Maria de Solsona i als seus canonges l'honor que té al solar de Timoneda, a Lladurs i la Cirera, llevat del mas de Ramon Bonet i la condamina de Pedregosa, per cent morabatins. La canònica ho tindrà fins que retorni els diners. Entre tant, Bernat d'Odèn ho explotarà a compte de Santa Maria de Solsona de la mateixa manera que ho havia fet amb Gombau.

ADS. Perg. 755; 215 ∞ 189 mm. Carta partida per ABC.
ADS. Perg. 754. Altra meitat per ABC.

Notum sit omnibus hominibus tam presentibus quam futuris quod ego Gomballus de Rrochafort et uxor mea Gailarda, cum consilio et voluntate filiorum nostroum, videlicet Arnalli, Petri, Gomballi et Bernardi atque Anglese, impignoramus Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona eiusque canonicis omnem honorem quem habemus et habere debemus in ipso solario de Timoneda et in suis terminis et in Ladurc sive in Ciresa, sine aliquo retentu, preter ipsum mansum Raimundi Boneti et ipsam condaminam de Pedregosa. Hoc totum iam dictum impignoramus ecclesie iam dicte et suis canonicis per .C^{m}. morabetinos bonos et directi ponderis sine ullo engan, et ut Sancta Maria iam dicta et canonici sui teneant, habeant, possideant potenter et expletent omnem honorem iam dictum integriter, donec nos vel nostri reddamus predicte ecclesie Beate Marie eiusque canonicis centum morabetinos bonos aiadinos, lupinos et directi ponderis, sine illorum engan. Iterum mandamus Bernardo de Oden et suis ut teneant ipsum honorem per Sanctam Mariam de Celsona et eius canonicos, sicut tenent per nos et habere debent et attendant Sancte Marie et canonicis eius de ipso honore tantum donec reddamus eidem ecclesie et suis canonicis .C. morabetinos bonos, sicut superius dictum est. Super his omnibus convenimus per bonam fidem sine engan quod nos et nostri faciamus tenere et habere in pace totum ipsum honorem Sancte Marie sepedicte eiusque canonicis contra cunctos homines. Si forte vendere aut impignorare aliter iamdictum honorem nos vel nostri voluerimus, Sancte Marie de Celsona et canonicis eius faciamus.

Actum est hoc .XI. kalendas aprilis, anno Dominice Incarnacionis .C^{o}.LXX°.V^{o}. post millesimum.

Sig+num Gomballi de Rochafort. Sig+num Gailarde, uxoris eius. Sig+num Arnalli, filii eorum. Sig+num Petri, fratris eius. Sig+num Gomballi, fratris eorum. Sig+num Bernardi, fratris eorum. Sig+num Anglese, sororis eorum. Nos qui hoc scribi mandavimus et propriis manibus firmavimus testesque firmare rogavimus. Sig+num Bernardi de Oden. Sig+num Bernardi de Gardia. Sig+num Arnalli de Anulo. Sig+num Bernardi de Belpui. Sig+num Petri de Gradilo. Sig+num Arnalli de Terracola. Sig+num Petri presbiteri, sacriste de Organiano. Sig+num Bernardi, presbiteri de Nargo. Sig+num Raimundi, diachoni de Fontanet. Sig+num Arnalli, diachoni de Figols. Sig+num Gailarde, coniux Arnalli. Sig+num Giem, filii nostri.

Ego Gomballus de Rochafort et Arnallus, filius Gailarde, et Petrus de Gradilo iuramus bono animo super altare Sancti Petri,

quod est situm in eclesia Orgainani, Sancte Marie quod nos faciamus tenere et habere iamdictum honorem ecclesie Sancte Marie de Celsona eiusque canonicis secundum nostrum posse. Si Deus nos adiuvet et hec Sacta.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

Et Arnallus de Anulo et Bernardus de Gardia et Poncius de Casteilo sunt fides iussores unusquisque per .C. morabetinos ecclesie Sancte Marie et canonicis eius.

447

1176, maig, 5

Ramon dóna a Santa Maria de Solsona el seu castell (Bellestar?) situat entre Argençola, Aguiló i Clariana. El prepòsit Bernat, amb els germans canonges, li dóna participació en els beneficis de la canònica i tindrà una llàntia que cremarà sempre a la dreta de l'altar de Santa Maria.

ADS. Perg. 758; 144 ∞ 308 mm.

(...)[1] propter remedium anime mee dono siquidem reddo et in presenti trado dictum castrum cum omnibus terminis et afrontacionibus (...) (et per)tinenciis cunctis, cum introitibus et exitibus, cum districtis et mandamentis, aquis, pascuis, lignis, placitis, et siquid est quod dici vel excogitate potest, sine aliqua reservatione, ad proprium alaudium francum et legittimum. Afrontat autem castrum istud de una parte in termino de Argenzola, de alia in termino de Aquilone, de tercia in termino de Cleriana. Quantum inter insta affrontaciones habemus vel habere debemus donamus Deo et antedicte Sancte Marie ad habendum et possidendum omni tempore integriter, sine aliqua retinentia. Propter hoc donum ego Bernardus, Celsonensis prepositus, cum fratribus nostris donamus tibi iamdicto Raimundo partem et societatem in omnibus beneficiis qui fiunt in ecclesia Celsonensi, tam in vita quam in morte. Constituimus et ponimus lampadam unam ante altare Sancte Marie, (que) die et nocte ardeat ante ipsum altare, et hoc observetur (a me) et a successores nostris in perpetuum. Ponatur autem lampada (...) ardeat ad dexteram partem ipsius altaris.

(Actum) est hoc X.X.VIII. kalendas iunii, anno Dominice Incarnationis .M.C.LXX.VI. Sig+num Raimundi, qui hoc donum firmo et laudo et testes ut firment rogo. Sig+num Guilelme, matris eius. Sig+num Berengarie, uxoris eius. Sig+num Bernardi de Falchs.

Sig+num Berengarii de Mur. Sig+num Petri de Graiera. Sig+num Bernardi de Claret.

Bernardus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. Tot l'instrument presenta tintes gairebé del tot esvaïdes.

448

1176, desembre, 16

Andreu de Bellver es dóna a Santa Maria de Solsona per a viure-hi segons la regla de sant Agustí. Cedeix també algunes possessions que tenia per la dita església i altres béns propis, en el terme de Talarn.

ADS. Perg. 759; 250 ∞ 104 mm.
ADS. Cartoral II, doc. 107, f. 93v.

Anno incarnationis Ihesu Christi .M.C.LXX.VI., XVII. kalendas ianuarii, ego Andreas de Belvezer, regni celestis desiderio, offero et trado me Deo et ecclesie Sancte Marie Celsonensi in manu Bernardi, illius loci prepositi, ut vivam semper et deserviam Deo sub obedientia et sub regula beati Augustini. Dono quoque et trado predicto loco meum honorem quem teneo per predictam ecclesiam in Talarn; quod terminatur de una parte in via quam pergit ad Agremont et descendit usque in flumen Cionis, alaudium videlicet et vineam integriter, de alia parte affrontat in alaudio Raimundi de Talarn, de quarta in alaudio de Guilelmo de Cheralt. Dono quoque eidem loco meas casas et torcular quod habeo in Talarn per iam dictam ecclesiam, et meum mobile quod habeo in aliquibus locis, quantum habeo vel habere debeo. Hoc donum bona voluntate et gratuita facio propter remedium anime mee.

Sig+num Andree, qui hoc donum facio et delibero me ipsum in manu Celsonensis prepositi et Petri, eiusdem loci sacriste, presente fratre meo Raimundo et Bernardo de Floregiaco.

Bernardus, qui hoc scripsit die et anno notatis superius (*signe*).

449

1177, febrer, 10

Pere de Biosca ratifica la donació, que ja havia fet Ramon de Biosca, del castell de Far, una condamina de vinya i el mas de Manolelles, del terme de Biosca, i els masos de la Serra i dels Horts, amb

les seves rendes. La canònica de Solsona ha rebut dins la regla el germà de Pere, Ramon, on hi farà el servei per a sufragi de Ramon de Biosca i dels seus pares. Pere de Biosca rep també dos-cents setanta sous de bona moneda.

ADS. Perg. 757; 396 ∞ 151 mm.

In Dei nomine. Ego Petrus de Bioscha et mater mea Ermessendis et coniux mea Romana, cum sororibus meis, videlicet Berengaria, Saurina et fratre meo Raimundo et infantibus nostris, laudamus et donamus atque diffinimus ecclesie Sancte Marie de Celsona et eius canonicis totum ipsum honorem quem Raimundus de Bioscha dedit predicte Sancte Marie et canonicis eius, videlicet ipsum kastrum de Far cum totis suis pertinenciis et ipsam condaminam que est vinea que est ante prefatum kastrum et ipsum mansum de Menoleles cum omnibus suis rebus. Nos vero omnes prenominati bona spontaneaque voluntate donamus et tradimus ecclesie Sancte Marie de Celsona et canonicis eius, tam presentibus quam futuris, ipsum kastrum de Far cum terminis et pertinenciis suis, cum districtis et mandamentis, placitis, decimis et serviciis, pascuis, aquis, molendinis cum capud aquis, cum introitibus et exitibus et cum omnibus adempramentis que ad usum hominis pertinent vel pertinere possunt, sine aliqua retinencia, sicut unquam parentes nostri vel predecessories melius habuerunt vel habere debuerunt. Iterum damus, concedimus et tradimus predicto loco ipsam vineam seu terram in qua plantata est, que est ante predictum kastrum, in termino de Lauro, cum censo et servicio quod homines qui eam plantaverunt faciunt vel facere debent, sine aliquo retuntu. Affrontat predicta vinea de una parte in termino de Far, de alia in vinea Raimundi de Bioscha que modo plantatur, de tercia parte in termino Sancti Guilelmi, de .IIII^{a}. in condamina quam tenet domina de Vallemagna. Prefatum kastrum affrontat in termino Sancti Guilelmi, de alia in termino de Bechfret sive de Albespi, de alia in termino de Cheracio, de alia in termino de Lauro. Quantum isti termini ambiunt tradimus in dominium et potestatem iam dicte ecclesie ad suum proprium alaudium, francum et legitimum, cum omnibus que ibi modo sunt vel in antea meliorare poterunt. Damus iterum sepedicte ecclesie ipsum mansum de Menoleles qui est in termino de Bioscha, cum censu et servicio et cum omnibus adempramentis et pertinenciis que ad ipsum mansum pertinent vel pertinere debent, quantum predecessores nostri ibi habuerunt vel tenuerunt sine aliqua retinencia, cum omni dominicatura quam ibi

habemus vel habere debemus. Adhuc laudamus et concedimus iam dicte ecclesie ipsum decimum de manso de Serra et de manso de Orts et illam pernam quam faciebat nobis ille mansus. Sicut superius dictum est tradimus omnia iamdicta prefate ecclesie ad faciendam suam voluntatem sine ulla reservacione tempore perpetuo; et convenimus et promittimus Deo et ecclesie Sancte Marie prenominate quod in omnibus istis prenominatis non faciamus toltam, forciam nec iniuriam set faciamus tenere et habere in pace predicto loco omnia iam dicta contra cunctos homines vel feminas secundum nostrum posse. Propter ista supra dicta Celsonensis ecclesia recipit Raimundum, fratrem vestrum, ut vivat regulariter in eodem loco secundum regulam beati Augustini et faciat servicium pro anima Raimundi de Bioscha et parentum suorum, sicut scriptum est in carta sua. Et recipimus de avere Sancte Marie et canonicorum eius .CC^{os}.LXX^{a}. solidos bone monete. Siquis hec inquietare voluerit vel fregerit, nequat perficere, set in duplo componat cum suo incremento. Et in antea hec donacio firma sit in perpetuum.

Actum est hoc .IIII. idus februarii, anno Incarnacionis Christi .C.LXX.VI post millesimum.

Sig+num Petri de Bioscha. Sig+num Ermessendis, matris eius. Sig+num Romane, uxoris eius. Sig+num Raimundi, fratris eius. Sig+num Berengarie. Sig+num Saurine sororis eorum. Sig+num Berengarii, filii Petri de Bioscha. Nos qui hoc scribi mandavimus et propriis nostris manibus firmavimus et ut testes firmarent rogavimus. Sig+num Raimundi de Quadrels. Sig+num Poncii de Bertful. Sig+num Raimundi de Bioscha. Sig+num Berengarii de Quadrels.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

450

1177, juny, 6

Arnau d'Isanta, d'acord amb la seva mare Ermessenda i amb els seus germans Ramon, Berenguer, Guillem i Ermessenda, ven a Santa Maria de Solsona el bosc d'Isanta i les prestacions que allí fan els seus homes, amb la facultat de castigar-los si no paguessin la tasca o fessin destrosses. Rep del prepòsit Bernat dos-cents cinquanta sous.

ADS. Perg. 791; 287 ∞ 300 mm.

FUNDACIÓ NOGUERA

Presentis instrumenti au notatione cunctis manifestetur qualiter ego Arnallus de Isanta, voluntate et assensu matris mee Ermessendis fratrumque meorum videlicet Raimundi, Berengarii atque Guilelmi sororisque Ermessendis, per hanc scripturam nostre venditionis vendimus ecclesie Beate Marie Celsonensi et clericis eiusdem loci, tam presentibus quam futuris, nostrum boscho de Isanta, cum terminis et affrontationibus suis. Terminatur autem boschus iste sive nemus de una parte de ipsa via que exit de ipsa villa de Isanta et vadit ad Timonedam, et transit per illam Fontanellam et sic vadit per ipsum caput de bosch in capud de Serrad Maior et exit in Remugal et descendit in ipsas calles, sive in ipsum rivum, et iterum de calles per rivum usque ad planum d'Ostau. Retineo in campo Gasto quantum ego terminavi, sed quantum ibi dimisi, quantumque silvam est sit predicte ecclesie. De calles quoque transit terminus per rivum Giro et vadit usque ad Passadam, de Passada per Aragalium ascendit per viam de Fontanela. Quantum isti termini ambiunt supra vel infra, quantum ibi habeo vel habere debeo, (sic ve)ndo[1] et venditum trado predicto loco. Retineo vero ut homines mei de Isanta habeant illas laborationes quas (...) in ipso boscho (...) ei fideliter (...) ipsam tascham de illa labo(ratione) (...) (de)inceps nichil ibi (...) tam dicte ecclesie quod (...)enit illi de hoc quod (...) (...)onant laborare noluerint, revertat in (...) statum et sit et fiant bosc. Habeant quoque pasturam animalibus suis ibi et ligna et fustes, ego videlicet ad opus ipsius castri; et homines de Isanta ad opus suum non ut donent aut vendant ego aut illi sive aliquis de meis hominibus. Si forte homines mei forifecerint predicte ecclesie, aut non dederunt ei tascam fideliter, aut huius mee venditionis institucionem cedendo aut incendendo maliciose predictum bosch infringere voluerint; si infra octo dies, cum baiulus Celsonensis michi vel baiulo meo monstraverint redirectum non fuerit, canonici Celsone aut baiulus eorum possit illum malefactorem distringere et emparare quod in illo bosch habuerit, donec illis firmet directum et malefacta redirigat. Sicut scriptum est iamdictum bosch vendo Celsonensi ecclesie et in eius trado dominium et potestatem ad faciendum suam voluntatem, sicut de suo plenissimo alaudio omni tempore. Siquis hanc venditionem infringere temptaverit in quadruplum componat, et semper hec vendicio firma permaneat. Si forte Celsonensis ecclesia, quod absit, predictum honorem vendere aut impignorare voluerit, non talem personam ibi mittat que michi in predicto castro male faciat. Et ego et succesores mei simus semper de isto honore guarents Celsonensi ecclesie. Accipio

pro hanc venditione .CC.L. solidos de manu Celsonensis prepositi Bernardi.

Actum est hoc .VIII. idus iunii, annus Incarnationis filii Dei .C.LXX.VII. post millesimum. Sig+num Arnalli de Isanta. Sig+num Ermessendis, matris sue. Sig+num Raimundi de Isanta. Sig+num Berengarii, fratris sui. Sig+num Guilelmi. Sig+num Ermessendis, sororis eorum. Nos qui hanc venditionem fecimus et hanc cartam firmamus et testes ut firment rogamus. Sig+num Iohannis de Solsona. Sig+num Guadalli Ross. Sig+num Petri de Cint. Sig+num Aimerici. Sig+num Raimundi Bernardi de Isanta. Sig+num Guilelmi de Prad. Sig+num Martini.

Bernardus, qui hoc scripsit et hoc signum impressit (*signe*).

1. Gran part de l'instrument és mutilada i esborrada.

451

1177, setembre, 17

Acord entre el prepòsit Bernat i Ramon, fill de Miró de Bellver. Aquest reconeix a l'església de Solsona l'honor de Talarn que el seu germà Andreu havia donat a la canònica, i el prepòsit li cedeix la tercera part de la vinya i alguns serveis del celler, mentre Ramon Miró visqui. Aquesta concòrdia estarà sota la supervisió de Bernat i Ramon de Concabella.

ADS. Perg. 761; 300 ∞ 135 mm. Carta partida per ABC.

(Notum sit cunctis)[1] qualiter concordia facta sit inter Bernardum, Celsonensem prepositum, et Raimundum, filium Mironis de Belvezer. Laudavit namque et diffinivit (...) (...)andus[2] Celsonensi ecclesie omnem honorem quem Andreas, frater suus, reliquerat eidem ecclesie in Talarn vineam, videlicet torcular et domos. Et Bernardus prepositus, precibus Bernardi de Chonchebelle, concessit iam dicto Raimundo terciam partes illius vinee, versus illam partem que est coniuncta vinee Guilelmi de Cheralto. Tali quidem ratione concedit ei illam terciam partem vinee, ut habeat eam per Celsonensem ecclesiam omnibus diebus vite sue. Post obitum vero eius revertatur in propietatem Celsonensis ecclesie integriter, sine aliqua retinentia. In vita autem sua faciat pro illa tercia parte censum qui inde exire debet. De duabus vero partibus, quas prepositus in presenti possidet, censum ab eo non requirat. Torcular quoque, si prepositus necesse non habuerit ad suam vindemiam propriam, Raimundus mittat ibi vindemiam suam quam habuerit in Talarn. Post obitum suum sit

proprium Celsonensis ecclesie. Domos vero quas Andreas ibi per prepositum construebat, habeat statim prepositus. Istis omnibus sic positis, precibus et laudamento Bernardi Chonchebelle, et Raimundi de Choncabela et Arnalldi de Sancto Iusto et Bernardi de Acuta et Guilelmi de Conil, promisit Raimundus iam dictus preposito quod fidelis esset ei de istis et de omnibus semper in vita sua. Similiter prepositus illi promisit quod manuteneret eum de istis omnibus semper. Et ego Bernardus de Conchebelle et Raimundi de Concabela promittimus quod istam concordiam faciamus semper tenere sicut scriptum est.

Actum est hoc .V°.X°. kalendas octobris, anno Dominice Incarnacionis .M°.C°.LXX°.VII°. Siquis hoc scriptum rescindere temptaverit, nil valeat, set quod damnum intulerit quadrupliciter restituat. Sig+num Raimundum, filium Mironis de Belveder. Signum Bernardi, Celsonensis prepositi (*signe*), qui predictum torcular absolute tibi Raimundo concedo in vita tua. Nos qui hoc mandavimus scribere et firmamus testibusque firmare rogavimus. Sig+num Bernardi de Conchabela. Sig+num Raimundi de Conchabela. Sig+num Arnalldi de Sancto Iusto. Sig+num Bernardi de Acuta. Sig+num Guilelmi de Conil. Nos huius rei testes sumus. Sig+num Bernardi de Kamarasa.

Petrus presbiter, qui hoc scripsit (*signe*).

1. *Trencat*. 2. *Trencat*.

452

1177, setembre, 20

Arnau d'Olzina, amb els seus fills i filles, dóna a Santa Maria de Solsona l'honor que Ot Berenguer ja havia donat a la mateixa església, situat a Castellar. Rep per això quaranta sous de bona moneda.

ADS. Perg. 762; 220 ∞ 103 mm.

Notificetur cunctis qualiter ego Arnallus de Ulzina, cum (filiis)[1] meis videlicet Raimundo et Petro et filiabus meis, diffinimus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et Bernardo preposito et eius canonicis tam presentibus quam futuris omnem honorem quem Oto Berengarius dedit predicte ecclesie in Kastelar vel in terminis suis. Ut habeat eum in pace omni tempore, ut neque nos neque aliquis ex parentela nostra vel per vocem nostram ibi aliquid requirat vel requiramus. Sicut superius dictum est diffinimus et deliberamus per

nos et per omnem posteritatem nostram ut in iamdicto honore nullomodo aliquid requiramus vel aclamemus, sed habeat eum Sancta Maria ad suum proprium alaudium, franchum et liberum absque ulla inquietudine, tempore perpetuo. Et accipimus de avere Sancte Marie .XL[a]. solidos bone et legitime monete. Hoc fuit factum in presencia Raimundi de Gurb et Petri de Benavent, Raimundi Morages et Petri de Fontibus.

Actum est hoc .XII. kalendas octobris, anno ab Incarnacione Domini .C°.LXX°.VII°. post millesimum.

Sig+num Arnalli de Ulzina. Sig+num Raimundi. Sig+num Petri, filio eius. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Sancie. Sig+num Estraie. Sig+num Petri de Benavent. Sig+num Raimundi Morages. Sig+num Raimundi de Gurb. Sig+num Petri de Fontibus.

Bernardus canonicus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Trencat.*

453

1178, març, 23

Convinença entre Arnau d'Isanta i el seu germà Ramon. El primer dóna al segon tots els seus feus i alous si morís sense descendència, excepte allò que ha donat als templers, a Torredenegó. Arnau donà al seu germà Guillem el mas del Pontarró i altres béns. Ramon, si mor sense fills, dóna a Arnau la seva heretat, llevat del mas de la Guàrdia, que també ha donat al Temple, i deixa alguns béns al seu germà Guillem.

ADS. Perg. 760; 157 ∞ 198 mm. Carta partida per ABC.

Hec est carta conveniencia inter Arnad de Ysanta et Raimundus, frater eius, unoquoque facit ad alterum. Venerunt ad finem et concordiam de omnibus rebus, tam de avere quam de honore. Convenit namque Arnad de Ysanta, si obierit de hoc seculo sine infante de legitimo coniugio, relinquo frater meus Raimundus omnem meum alaudem et fevum, preter ipsa Turre Sancte Marie de Negu, que ego Arnad de Ysanta habeo donata Domus Milicie Templi Salomonis, cum suis terminis. Et relinquo frater meus Guilelmus, scilicet ipso manso de Pontarro cum suis tenedonibus vel terminis, et vinea de Malcunquist et campo de Escarid et decimo de Bernadus Ramundus de ipso manso de Espelta. Hoc totum quod

superius scriptum est relinquo frater meus Ramundus, alaudem et fevum, exceptus hoc quod superius scriptum est. Et ego Ramundus in tali vero pactu relinquo frater meus Arnallus de Ysanta omnem meam hereditatem quod pater meus michi dimisit in suo testamento, si obiero de hoc seculo sine infante de legitimo coniugio; exceptus ipso manso de la Guardia, que ego Ramundus relinquo Domus Milicie Templi Salomonis, sicut Guilelmus de Sanauga impignorare tenebat, et Domus Milicie Templi tradebat de pignore. In tali modo ego Ramundus relinquo frater meus Guilelmus mansos .II^{os}. de Riard cum suis tenedonibus et terminis et censo et usatico de omni re, si obiero de hoc seculo sine infante de legitimo coniugio.

Actum est hoc .X. kalendas aprilis, anno Domini .M^{o}.C^{o}.LXX°.VII°. Sig+num Arnad de Ysanta. Sig+num Ramundus, frater eius. Sig+num Guilelmus, frater eius. Nos simul in unum qui hoc fecimus scribere et firmamus et testes firmare rogamus. Sig+num Ermessen, mater mea. Sig+num Ermessen, soror mea. Sig+num Petro de Sanauga. Sig+num Guilelmi de Sanauga. Sig+num Arnad de Sancto Iust.

Iohannes sacerdos, qui hoc scripsit (*signe*) die et anno quo supra.

454

1178, abril, 12

Arnau de Torredà es dóna a l'església de Solsona i promet obediència al seu prepòsit Bernat. Aquest li encomana l'església de Vernet per tota la seva vida, on ha de fer-hi estada i portar-hi els seus béns i collites.

ADS. Perg. 763; 124 ∞ 122 mm. Carta partida per ABC.

Notum sit omnibus quod ego Arnallus de Torrezano dono et offero me ipsum domui ecclesie Sancte Marie de Celsona, et promitto obedientiam et fidelitatem Bernardo, eiusdem loci preposito, et successoribus suis. Et ego Bernardus, Celsone prepositus, cum aliorum consilio canonicorum, comendamus tibi Arnallo iam dicto ecclesia Sancte Marie de Verned, cum omnibus que habet vel habere debet, ut habeas eam per nos in vita tua; et facias ibi staticam tuam, et quecumque in presenti habes vel alias tibi Deus dederit illuc adducas, et de melioramento et profectu illius ecclesie semper sollicitus sis ac teneas eam servicium nostrum et illius ecclesie semper sollicitus sis ac teneas eam ad servicium nostrum et illius

ecclesie, sicut antecessores tui eam habuerunt, nec eam absque nostro consilio aliquando dimittas.

Actum est hoc pridie idus aprilis, anno Incarnati Verbi .Cº.LXXº.VIIIº. post millesimum.

Signum Bernardi prepositi (*signe*). Sig+num Petri prioris.

Sig+num Arnallus canonicus (*signe*). Signum Arnalli de Torrezano. Sig+num Raimundi de Albespi.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

455

1178, maig, 31

Pere del Llor dóna per remei de la seva ànima a Santa Maria de Solsona l'alou que té en el terme dit de Micapà i de Terrassola, que li pervingué dels seus pares, a més de cases, conreus i boscos, entre el terme de la Llena, Castellar i Montpolt.

ADS. Perg. 764; 163 ∞ 141 mm.

Notificantur cunctis qualiter ego Petrus de Lor dono et trado Deo et Sancte Marie Celsone eiusque Canonice omnem meum honorem quem habeo et habere debeo in termino de Micapa et de Terrazola, videlicet alaudia, vineas, arbores, fructiferas vel infructiferas, cultum et eremum, kasas cum casalibus sive ipsum nemus et, ut clarius dicam, omne hoc quod habeo in villa de Micapa et in suis terminis. Advenit michi iste honor per voces parentum meorum sive a per aliquas voces. Terminantur autem hec omnia ab una parte in termino kastri de Lena, ex alia parte in termino de Kastelar, a tercia vero parte in termino de Muntpolt. Quantum infra istas affrontaciones habeo et melius habere debeo dono et trado ecclesie Sancte Marie prenominate et eius canonicis, omnia prenominata, ut habeant et teneant semper proprie et legitime, ad suam voluntatem faciendam, absque ulla reservacione. Hoc autem donum facio propter remedium anime mee et parentum meorum.

Actum est hoc .II. kalendas iunii, anno Incarnati Verbi .Cº.LXXº.VIIIº. post millesimum. Sig+num Petrus Lauri, qui hoc laudo et firmo et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Guadalli Ross. Sig+num Raimundi Maiol. Sig+num Poncii Irovardi. Sig+num Guilelmi de Albespi, fratris eius. Sig+num Arnalli.

Bernardus canonicus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

NOGUERA

456

1178, maig, 31

Ramon de Guspí es dóna a Santa Maria de Solsona per a viure-hi sota la regla de sant Agustí. També dóna una honor que té al terme de Pinell, al lloc d'Albar i Artigues.

ADS. Perg. 765; 175 ∞ 122 mm.

In Dei nomine. Ego Raimundus de Albespi, propter desiderium regni celestis, trado et delibero me ipsum Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona, ut vivam ibi regulariter omnibus diebus vite mee, secundum regulam beati Augustini. Dono itaque eidem ecclesie omnem meum honorem quem habeo et habere debeo in termino de Pinel, scilicet alaudia et vineas et arbores que habeo in locis qui vocantur Albar et Artigues. Prefatum honorem dono iam dicte ecclesie cum affrontacionibus suis, cum introitibus et exitibus suis, ad habendum et possidendum omni tempore, ad suum proprium alaudium, franchum et legitimum, sine ullo obstaculo. Advenit michi iam dictus honor per voces genitorum meorum sive per aliquas voces. Hoc autem donum facio cum consilio et voluntate fratrum meorum Guillelmi et Arnalli.

Acta ista carta pridie kalendas iunii, anno Incarnacionis Christi .Cº.LXXº.VIIIº. post millesimum. Sig+num Raimundi de Albespi, qui hanc cartam feci scribere et firmavi et testibus firmare mandavi. Sig+num Guillelmi de Albespi. Sig+num Arnalli, fratris eius. Nos qui hoc donum laudamus et concedimus prefate ecclesie sicut dictum est. Sig+num Guilelm de Lavals.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

457

1178, juliol, 31

Pere Ramon i la seva muller Loreta venen a Pere Ponç i a la seva esposa Narbona tres peces de terra a Comabella, entre Vicfred i Viver. El preu de venda és de cent sous.

ADS. Perg. 767; 152 ∞ 168 mm.

Notum sit cunctis quomodo ego Petrus Raimundi et coniux mea Loreta vendimus ad vos Petrus Ponc et uxor tua Narbona tres pecias de tera que habemus in castro de Comabella ad vestrum proprium, per .C. solidos monete Barchinone. Vendimus ad vos istas

tres pecias de tera; et affrontant de una parte in terme de Becfret, de alia in terme de Lor, de tercia in terme de Sancto Guillelm, de .IIII. in termino de Viver. Totum quod habemus, istas tres pecias de tera et omnia que ad illas pertinent, cum introitibus et exitibus suis, sic vendimus vobis vel et ad vestros ad facere vestra voluntate per totum tempus. Sicut scriptum est, ita vindimus vobis istum predictum allaudem et accepimus de vobis illos .C. solidos, ita quod de illo precio nihil remansit. Et convenimus ad vos quod ista vendicione erimus ad vos et ad vestros guarentos quantra (*sic*) cunctos homines vel feminas. Siquis ista carta de vindicione voluit inquietare in duplo componat; et in antea firma sit omnique tempore.

Actum est hoc pridie kalendas augusti, anno quadragessimo primo regni regis Leovici <iunioris>. Sig+num Petri Raimundi. Sig+num Lereta, uxoris eius. Nos qui ista carta de vendicionis fecimus scribere et firmamus et testes firmare rogamus. Sig+num Seniofrevi. Sig+num Petri Guilelmi. Sig+num Bernardi Vallardi. Isti sunt testes.

Poncius, qui hoc scripsit (*signe*).

458

1178, agost, 16

El prepòsit Bernat i els seus canonges de l'església de Santa Maria de Solsona donen a Ermeniarda i a la seva família una sort d'alou de la torre de Berenguer Bec, en el terme de Balaguer. Aquest pagarà una perna de divuit monedes, quatre fogasses i una faneca d'ordi. Seran sota el senyoriu de l'església de Solsona i es transmetran aquest alou per successió.

ADS. Perg. 766; 170 ∞ 146 mm.

In Dei nomine. Ego Bernardus, Celsonensis prepositus, cum canonicorum consilio damus tibi Ermeniardi et tuis sortem unam alaudii in ipsa turre de Berengario Bech, que est in termino Balagarii, in ipso plano de Cio. Et affrontat de una parte in vineis Bernardi de Cio, de alia in alaudio Guilelmi Petri de Alos, de .III[a]. in alaudio Arnalli Petri qui fuit, de IIII[a]. vero parte in alaudio de Barba Roia. Prefatum alaudium damus vobis tali ratione quod faciatis inde annuatim de censu pernum unam .XVIII. numorum et fogacas .IIII. et fanecam unam de ordeo; et neque vos neque vestri possitis alium eligere seniorem vel patronum nisi Sanctam Mariam

et eius canonicos. Si forte vendere vendere[1] vel impignorare volueritis dicatis nobis; et si noluerimus accipere, deinde habeatis licenciam vendendi vel impignorandi vestris paribus, qui hoc habeant ad servicium Sancte Marie sicut vos habetis. Sicut superius dictum est damus vobis iam dictum alaudium ut teneatis semper ad servicium et fidelitatem Sancte Marie et canonicorum eius, et habeatis hoc unus post unum indivisibiliter.

Actum est hoc XVII kalendas setembris, anno ab Incarnatione Domini .Mº.Cº.LXXº.VIIIº.

Signum Bernardi prepositi. Sig+num Petri prioris. Sig+num Petri sacriste. Sig+num Bernardi. Sig+num Petri canonici.

Petrus, qui hoc scripsit et (hoc signum)[2] (*signe*) impressit.

1. *Repetició innecessària*. 2. *Trencat*.

459

1178, novembre, 2

Ramon de Torroja i la seva muller Gaia traspassen a l'església de Sant Miquel de Solsona, al sacerdot Pere Guillem i als seus clergues unes peces de terra que tenen al pla de Provància, prop del grau del castell. D'aquest sacerdot i dels seus parroquians n'han rebut cent sous.

ADS. Perg. 768; 235 ∞ 154 mm.

Notum sit omnibus hominibus tam presentibus quam futuris quod ego Raimundus de Torrogia et coniux mea Gaia, cum filiis nostris Raimundo et Ugone, diffinimus et evacuamus, laudamus et concedimus Deo et ecclesie Sancti Michaelis de Celsona et Petro Guilelmi sacerdoti et clericis eiusdem ecclesie omnem ipsam compram integre quam Petrus Guilelmi comparavit in ipso plano de Provancia de Bernardo Echardi et de filiis suis et omnes alias compras similiter quas in iamdicto plano fecit, laudamus et concedimus, et totam nostram partem decime illius honoris quam ibi habemus. Iamdictas compras diffinimus, laudamus et concedimus prefate ecclesie Sancti Michaelis et Petro Guilelmi et clericis iamdicte ecclesie per nos et per omnem nostram posteritatem, quod nos nec aliquis per nos habeamus ibi districtum nec mandamentum nec herbam nec pasturam neque ligna neque chacam nec viam nisi iam dicta ecclesia et clerici eius. Sunt autem hec omnia in comitatu Urgelli, infra terminos castro Celsone, in loco qui vocatur Planum de Provancia. Affrontant omnes iamdicte compre de parte orientis

in alaudio Guilelmi (...)[1] Raimundi de Gurgite, de meridie in nobis donatoribus vel de Poncio Bels, qui iam obiit, vel de Petro Duranno, de occidentali parte in ipso gradu de castello, de parte vero circi in alaudio Mironis Bernardi vel Arnalli Guitardi Pichardi, iam defucnti. Quantum iste affrontaciones includunt et isti termini ambiunt, sic deffinimus, evacuamus, laudamus et concedimus nos Deo et predicte ecclesie Sancti Michaelis et Petro Guilelmi et clericis eiusdem loci, omnia iamdicta, ad faciendam suam voluntatem omni tempore et ad suum proprium alaudium, franchum et legitimum, sine ulla retinencia et obstaculo. Et recepimus tamen de prefata ecclesia et de suis parrochianis et de Petro Guilelmi centum solidos probate monete. Sicut superius dictum est, tradimus et deliberamus omnia iamdicta in potestate et dominio Sancti Michaelis et clericorum suorum, cum introitibus et exitibus suis et adempramentis cunctis, ad faciendam omnem suam voluntatem tempore perpetuo. Siquis homo vel femina omnia iam dicta inquietare vel frangere voluerit, nequeat perficere, sed iram Dei incurrat donec plenarie satisfaciat; et in antea ista omnia sunt salva et inconvulsa permaneat in suo tenore et valore ut decet omni tempore.

Acta ista carta .IIII. nonas novembris, anno .Cº.LXXº.VIIIº. Incarnati Verbi post millesimum. Sig+num Raimundi de Torroga. Sig+num domine Gaie. Sig+num Raimundi, filii eorum. Sig+num Ugonis, fratris eius. Nos qui hoc scribi mandavimus et nostris propriis manibus firmavimus et testibus firmare precepimus. Sig+num Berengarii de Besora. Sig+num Petri Romeu. Sig+num Iohannis de Celsona. Sig+num Petri de Pinel. Sig+num Poculul de Boscho. Sig+num Martini de Val.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.[2]

1. *Esborrat*. 2. *El document que segueix, pergamí 769, va cosit al 768. Es tracta d'una donació feta pel bisbe de la Seu d'Urgell Guillem a Ecard, antecessor dels Torroja, segurament feta entre 1092 i 1095 per Guillem Arnau de Montferrer, però la data roman parcialment esborrada. Es tracta, a més, d'una còpia realitzada a finals del s. XII*:

In Dei nomine. Guilelmus, gracia Dei episcopus, cum canonicis Sancte Marie Sedis donatores sumus tibi Echard. Per hanc scripturam donacionis sive franchiatis facimus tibi fraternitatem de alaudem quem abes infra kastrum Celsona et infra suis terminis. Hid est ipsa hostalitate qui sunt de Provancia, totum ab integrum, quantum de ipsa hostalitate fuit vel ad ipsa pertinet. Donamus eciam et ipsum censum de alaudem quem abes de ipso Vilaro. Hid sunt (...)[a] de vineas et una de terra. Et est ipsa hostalitate infra terminos de iam dictum kastrum, in locum quem vocant Paradis vel ad ipso plano. Et affrontat ipsum hec omnum a parte orientis (...),[b] de

meridie in terminum de Lobera, de occiduo in terminum de Clera, a parte vero circi in terminum de Ladurz. Quantum infra terminos supra scriptos et istarum afrontacionum super includunt, sic donamus cum consenso Petri Mironi ipsum censum qui inde exiit vel exire debet, totum ab integrum. Et est manifestum. Quod si nos donatores aut ullus homo qui ista donacione franchitatis venerit (...)[c] non hoc valeat vindicare set componat aut componamus in duplo. Et ista donacione franchitatis robor obtineat tempore omni.

Facta ista donacione franchitatis .XV. kalendas iulii, anno .XX.VIII. regni (...)[d].

Sig+num Guilelmi, gracia Dei Urgellensis episcopi (*signe*). Sig+num Petro Miro. Nos qui ista donacione franchitatis rogavimus scribere et testes firmare. Sig+num Giner Guodald. Sig+num (...)[e]. Sig+num Wifr(...) (...)afret[f]. Sig+num Ardman.

Petrus Levita, qui hoc scripssit die et anno et hunc translatum fecit (*signe*) quod supra.

a. *Esborrat.* b. *Esborrat.* c. *Esborrat.* d. *Esborrat.* e. *Esborrat.* f. *Esborrat.*

460

1178, desembre, 31

Després d'algunes conteses, en presència de Dolça de Foix, comtessa d'Urgell, i de molts nobles i homes savis, d'acord amb el document d'Hug, arquebisbe de Tarragona, el prepòsit de Solsona i el bisbe d'Urgell convenen que l'església de Sant Salvador de Balaguer serà del bisbe d'Urgell i l'església de Menàrguens serà del prepòsit i de la canònica de Solsona, salvant sempre els drets del bisbe d'Urgell.

ADS Perg. 771; 192 ∞ 502 mm. Carta partida per ABC.
ADS. Perg. 770b; 305 ∞ 438 mm. Còpia contemporània.

Notum sit cunctis hominibus quod contenciones fuerunt inter dompnum Arnallum, Urgellensis episcopum, et Bernardum, Celssonensem prepositum, et ecclesias sibi comissas. De quibus utrimque convenientes, in presencia domine Dulcie, Urgellensis comitisse, consilio ipsius illustris comitisse, necnon et multorum nobilium et sapientium virorum, fecerunt inter se bonum finem et bonam concordiam. Et dictum fuit in ipsa concordia quod instrumentum venerabilis Hugonis, bone memorie Tarrachonensis archiepiscopi, quod ob causa transaccionis prepositus factum fuisse asserens producebat[1] quod episcopus calumniabatur; et aliud instrumentum

per quod episcopus in Celssonensi ecclesia censum sibi debere affirmabat, quem censsum prepositus numquam fuisse solutum afirmabat, utrumque destrueretur et perpetuo esset invalidum. Dictum fuit preterea quod episcopus in causam permutacionis abeat et possideat ecclesia Sancti Salvatoris, que olim dicebatur de Avimomio, que est apud Balager, salvis atque retentis per omnia Celssonensi ecclesie, decimis et primiciis et possessionibus, que in villa et territorio predicti kastri de Balager nunc habet et possidet. Et ecclesiam de Menarges cum suis terminis abeat et possideat quiete Celsonensis ecclesia pro ecclesia predicta, iure transaccionis, salvo in omnibus predictis ecclesiis episcopali iure Urgellensis episcopi. Dictum fuit etiam quod episcopus et clerici Urgellensis diligerent ecclesiam Celsonensem et prepositum et omnes cannonicos eiusdem ecclesie in nulla inordinata gravamina Urgellensis episcopus nec sui Celsonensi ecclesie, tam in capite quam in menbris, deinceps inferat; sed in omnibus et per omnia dotale instrumentum, quod a bone memorie benerabilis Bernardo, Urgellensis episcopo, consensu et voluntate Ermengaudi, Urgellensis comitis, tempore consecracionis ipsius Celsonensis ecclesie fuit emissum, inter eos observetur et secundum illius instrumenti tenorem episcopus et clerici Urgellensis atque eorum successores et prepositus et clerici celsonenses atque eorum successores perpetuis temporibus procedant et irrevocabiliter se habeant, nec eis unquam ab eius tenore resilipe concedatur. Hanc transaccionem et amicabilem composicionem nos, scilicet Arnallus[2] episcopus et clerici Urgellensis, et nos, scilicet Bernardus prepositus et clerici Celsonenses, bono animo et gratuita voluntate, per nos et per omnes successores nostros inter nos facimus; sicut superius scriptum est et firmiter inter nos perpetuo tenendam promittimus. Promiserunt etiam et firmiter statuerunt inter se predictus episcopus et sui et predictus prepositus cum suis quod si originalia instrumenta vel eorum rescripta, scilicet instrumentum transaccionis domini Hugoni, Tarrachonensis arquiepiscopi, et instrumentum pro quibus census petebatur ab episcopo penas aliquem eorum remanserint nullas penitus iures in posterum abeant, nec eorum occasione possint ipsi nec successores eorum ab aliis quiquam petere, nec se ab ipsis in aliquo tueri.

Facta est hec scriptura transaccionis et concordiae anno ab Incarnacione Domini .Mº.Cº.LXXº.VIIIº. pridie kalendas ienoarii. Sig+num Arnalli, Urgellensi episcopi, qui hanc transaccionem laudo et confirmo. Sig+num Berengarii, Urgellensis sacriste. Sig+num

Wilelmi prioris. Sig+num Bernardi de Sancta Fide, archidiaconi. Sig+num Raimundi de Autes, archidiaconi. Sig+num Petri de Enveg, archidiaconi. Sig+num Bernardi de Apilia, archidiaconi. Sig+num Bernardi precentoris. Sig+num Raimundi de Gurb. Sig+num Arnaldi de Hiel, capellani Sedis. Sig+num Arnaldi de Sancto Stephano. Sig+num Guilelmi de Petra Mola. Sig+num Arnaldi de Artesa, decano.

Sig+num Bernardi, Celsonesis prepositi (*signe*), qui hanc transaccionem firmo, et laudo et firmo. Sig+num Raimundi de Sancto Iusto. Sig+num Petri prioris (*signe*). Signum Petri de Corneliano (*signe*). Sig+num Petrus Aragonensium (*signe*). Sig+num Bernardi de Ivorra (*signe*). Sig+num Arnaldi de Soler. Sig+num Arnalli de Ioval. Sig+num Arberti de Taravad. Signum Petri Durandi (*signe*). Sig+num Arnalli Mironis de Oden. Sig+num Raimundi de Turre. Sig+num Dulcie, comitisse gracia Dei Urgellensis. Bernardi, abbas Sancti Saturnini (*signe*).

Petrus levita, scriptor comitisse, scripssit et hoc signum (*signe*) fecit cum literis dampnatis in .VI[a]. linea.

1. *Segueix, cancel·lat,* et aliud. 2. *Segueix, cancel·lat,* Ur.

461

1179, març, 1

Berenguer de Malgrat i la seva muller Dolça per remei de les seves ànimes donen a Santa Maria de Solsona els seus cossos perquè hi siguin enterrats honoríficament com els canonges. A més, cedeixen també la vinya que tenen en el terme de Prenyanosa i de Tudela.

ADS. Cartoral II, doc. 83, f. 69r.

Notum sit omnibus hominibus qualiter ego Berenguer de Malgrad et coniux mea Dulcia propter remedium animarum nostrarum donamus et tradimus nos omnipotenti Deo et Sancte Marie de Celsona in manu Bernardi, ilius loci prepositi, et dimittimus corpora nostra ibi sepelienda ibi honorifice, tanquam canonicorum illius ecclesie; et donamus atque tradimus predicte ecclesie ipsam nostram vineam quam habemus in termino de Prinyonosa sive de Todela, quam habuimus per plantam de Pere de Colonge. Affrontat hec vinea de una parte in rivo Cionis, de alia

in vineis de Borrels, de alia de nobis donatoribus, simul cum .C^{m}. solidos quos habemus in illa vinea, que fuit de Petro de Colonge, pro quibus ipsa vinea est nobis pignore obligata. Si forte diebus nostris domus Celsone intrare voluerimus, possimus facere cum isto honor[1] et cum illo honore quem ego Dulcia habeo in Frexa et in Lezenoves, quem retineo michi in diebus nostris integriter.

Actum est hoc kalendas marcii, anno Incarnacionis Christi .C.LXXVIII. post milesimum. Sig+num Berengarii de Malgrat et cetera.

Bernardus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*).

1. nor *escrit sobre* mine, *cancel·lat*.

462

1179, juny, 3

Arnau de Vilalta i la seva muller Guilla encomanen a Santa Maria de Solsona i als seus canonges el farraginal que tenen a Freixà, que limita amb les terres de Santa Maria. Els canonges pagaran cada any un cens de dos sous de moneda de Barcelona per Sant Joan Baptista.

ADS. Perg. 774; 239 ∞ 76 mm.

Sit notum cunctis qualiter ego Arnallus de Vilalta et coniux mea Guilia comendamus Sancte Marie Solssone et suis canonicis ipsum nostrum farragenalum quam habemus in Fracxano. Tali modo ut ipsi canonici persolvant nobis per unumquemque annum duobus solidos de bone monete curribilis Barchinone ad festivitatem sancti Iohannis Babtiste; et non liceat nobis vendere nec inpignorare sive alienare nec excomitare nisi ad Sancte Marie et ad suis canonicis, dum ipsi canonici voluerint persolvere supra dictos denarios. Afrontat ipsum farragenalum ex omnibus partibus in alaudio Sancte Marie Solssone. Siquis hoc fregerit, nil valeat, set in duplo componat; et in antea remaneat firmum.

Actum est hoc .III. nonas iunii, anno .X^{a}LII. regnante regis Leovici iunioris. Sig+num Arnalli de Vilalta. Sig+num Guilie. Nos qui hoc laudamus et firmamus testesque firmare rogamus. Sig+num Bernardi Fulconi. Sig+num Raimundi de ipso Fraxano. Sig+num Iohannis faber. Nos sumus testes.

Iohannis subdiaconus, qui hoc scripsit et in linea .VIII^{a}. literis rasis et emendatis (*signe*) quod supra.

463

1179, novembre, 1

El prepòsit de Solsona, Bernat, amb Pere Morell, Arnau de Segarra, Maria de Vilarrúbia, Nina Magença i llurs fills fan concòrdia sobre les pernes que aquests abonaven a l'església de Solsona. Tots reconeixen que se les havien quedat durant set anys. Ara, per Nadal, pagaran quatre pernes i en endavant dues cada any.

ADS. Perg. orig. 772; 135 ∞ 140 mm.

Notum sit cunctis quod ego Bernardus, Celsonensis eclesie prepositus, venimus (ad)[1] finem et ad concordiam cum Petro Morel et Arnallo de (Seg)arra (et) Maria de Villa Rubea et Nina Maienza et filiis illius de illis pernis (...) ad Sanctam Mariam de Celsona omnibus annis, cum illorum pertinenciis. Hunc (...) quia recognoscant se aperte et in placito tollere predictas perna(s de) Sancta Maria de Celsona, bene per .VII. annos dic(...) (...) Nativitate Domini prima veniente donent isti prescripti .IIII^{or}. pernas cum pane et civada. Et in antea singulis annis promitimus in nostra bona quod demus anuatim duas pernas cum pane et civada ad predictum prepositum et ad eius successores, sicut patres nostri fecerunt preterito et transacto tempore. Si forte non adinpleremus predictas pernas sicut scriptum est superius, licitum sit preposito et eius baiulis canp(...)re totum istum honorem per quem istas pernas facimus Beate Marie et (...) et collocare et constituere illum honorem sine aliquo (...) et contradiccione quam non faciamus illi.

Actum est hoc kalendas novem(bris, anno) Domini .M^{o}.C^{o}.LXX°VIIII°.

Sig+num Petri Morel. Sig+num (Arnalli de) Segarra. Sig+num Maria. Sig+num Nina Maienza. Sig+num. Qui hoc iussimus fieri (...) et testibus firmarique fecimus. Sig+num Petri (...). (...) Anglerola. Sig+num Berengarii, capellani (...) testes quorum consilio et laudamento facimus (...).

Guillelmus de Gerunda, scriptor de Anglerola, scripsit istam (...) sig(*signe*)no salomonico.

1. *Tot l'instrument presenta grans pèrdues de text en la seva part dreta.*

FUNDACIÓ NOGUERA

464

1180, març, 4

Berenguer de Montpaó i la seva mare Laureta, la seva muller Laureta, i els seus fills Bernat, Ramon i Berenguer i el seu nebot Guillem Fortuny donen per la remissió dels seus pecats a la Milícia del Temple de Salomó, a Arnau de Torroja, mestre de Provença i d'Espanya, i a altres frares de l'orde, els drets que tenen sobre dos capmasos que posseeixen en el comtat de Barcelona i lloc de Conesa, i altres rendes.

ARB. Cartoral de Barberà, doc. 23, f. 15v - 16v.
ARB. Alfons I, perg. 285. Trasllat de 1222.
ADS. Perg. 773; 162 ∞ 176 mm. Trasllat de 1254.
SANS I TRAVÉ, J. M., *Op. cit*. doc. 98.

Hoc est translatum fideliter translatatum .XIIII. kalendas iulii, anno Domini .Mº.CCº.Lº. quarto cuiusdam instrumenti cuius series sic habetur: Sit notum cunctis presentibus et futuris quod ego Berengarius de Monte Paoni et mater mea Laureta et coniux mea Laureta[1] atque filii mei Bernardus et Raimundus et Berengarius et meus nepos Guilelmus Fortuin, nos insimul cum bono animo et gratuita voluntate, propter remissionem peccatis nostris et parentum nostrorum, damus Domino Deo et beate Marie et Domui Milicie Templi Salomonis et fratri Arnallo de Turre Rubea, in partibus Provincie et Yspanie magister, et fratri Bernardo de Albespino et fratri Berengario de Monte et fratri Berengario de Brul et aliis fratribus qui modo sunt et in antea venerint, omnes nostros directos quos nos habemus et ullo modo habere debemus in duobus cap de mansis qui sunt in comitatu Barchinonensi et in kastrum Conesa sive in suis terminis; scilicet in illo qui fuit de Guilelmo de Pinos, qui modo est de Guilelmo de Sanil Galard cum filia sua, damus nos vobis quantum in una vinea que Guilelmus de Pinos tenebat pro nobis, et unum parilium de gallinis et partem nostram de decimis et de serviciis quod de cap de manso cum tenedonibus debent exire. Et in una pecia que Guilelmus de Pinos accaptavit cum Guilelmo Gilaberto apud Roviram de Pilis damus vobis in ipsa medietate quam Guilelmus de Pinos acaptavit omnes nostros directos. Et insuper donamus vobis omnes directos et omnem dominationem que Berengarius de Ivorra habet in ipsum capud supradictum, extra. III. gallinas et .III. fogazes et partem suam de decimis, que retinet in ipso manso. Et similiter donamus vobis omnes nostros directos et omnem dominationem nostram in ipsas casas que Guilelmus de

Sanilgalard emit de Poncio de Capolad. Et alium capud mansum est ille quod Dominicus de Vilario habet per Sanctam Mariam de Solsona, et damus ibi vobis omnes decimas et omnem dominationem que nos ibi habemus et ullo modo habere debemus, absque ullo retenimento que nos non facimus in istas dominationes. Et advenit nobis hec omnia per Gerallum de Figerola et per uxorem eius et per parentum nostrorum sive ullasque voces. In tali conventu hec donamus vobis ut vos habeatis et possideatis et expletetis ad vestrum proprium alaudium, ad facere vestram voluntatem modo et omni tempore, cum introitibus et exitibus; et de nostro iuro in vestro trado dominio et potestate, sicut homo melius potest dicere aut intelligere, ad usum et ad proficium Domui Milicie Templi. Et predicti homines faciant vobis totum ipsum censum et usaticum sicuti solebant nobis facere. Et convenimus nos vobis ut faciamus tenere et habere hominibus vestris ipsos honores qui modo habent et tenent, et ea que cum nostro consilio accaptaverint contra cunctos homines et vobis servicium. Et si ipsi homines faciebant aliquam forisfacturam, nobis vel aliis hominibus concordassent se in potestate bonis hominibus. Et si inter ipsos non possent concordare, faceremus nos fratres[2] directum de hominibus nostris et ipsi rederent nobis missionem quam nos ibi faciemus. Siquis hoc violare voluerit in duplo componat et postea maneat firmum.

Actum est hoc .IIII. nonas marcii, anno ab Incarnatione Domini .Mº.Cº.LXXº.VIIIIº. Sig+num Berengarii de Monte Paoni. Sig+num Laureta, mater mea. Sig+num Laureta, coniux mea. Sig+num Bernardi. Sig+num Raimundi. Sig+num Berengarii. Sig+num Berengaria. Isti sunt filii nostri. Sig+num Guilelmi Fortuin, nepos meus. Nos qui hanc cartam donationis fecimus scribere testibusque firmare rogamus. Sig+num Geralli de Figerola. Sig+num Ermessendis, coniux eius. Sig+num Bernardi, filius nostri. Et convenimus quod nos faciemus tenere et habere istas donationes Domino Deo et Domui Milicie Templi. Sig+num Berengarii de Ivorra. Sig+num Geralli, frater eius. Sig+num Petri, clerici de Conesa. Et hec omnia superius scripta capit Berengarius pro anima sua. Sig+num Eicelina, mater de Guilelmo Fortuin.

Arnallus presbiter, qui hoc scripsit cum literis rasis in .VIIIIª. regula die et anno quo (*signe*) supra.

Ego Guilelmus de Nargone sum huius translati testis.

Ego Petrus Lupeti presbiter hoc me pro teste subscribo.

FUNDACIÓ NOGUERA

Ego Guilelmus Brula hoc scripsi translatum et hoc sig(*signe*)num feci cum supraposito in secunda linea.[3]

1. et coniux mea Laureta *interlineat*. 2. fratres *interlineat*. 3. *Hem transcrit aquí la versió conservada a Solsona*.

465

1180, abril, 1

El prepòsit Bernat i els seus canonges cedeixen a Guillem de Viladebages i la seva família els plantats que féu i farà en el mas de Ferrera. Pagarà la meitat de la collita, si només hi té la meitat del treball, altrament, en donarà el quart.

ADS. Perg. 779; 197 ∞ 119 mm. Trasllat de 1307.

Hoc est translatum ben et fideliter translatatum .V. idus junii, anno Domini .Mº.CCCº. septimo, suptum a quodam instrumento cuius tenor talis est: Notum sit omnibus quod ego Bernardus, Celsone prepositus, cum aliorum consilio canonicorum donamus vobis Guilelmo de Viladebaia et uxori tue Marie et vestris ipsas plantas quas fecistis vel in antea facere poteritis in ipsa tenedone que fuit de ipso manso de Ferrera. Hoc totum damus vobis in tali racione ut teneatis semper per nos et donetis nobis fideliter medietatem expleti quod inde exierit si medietatem laboracionis ibi dederimus, sin autem quartam partem de omni expleto habeamus, et laboretis tam bene cultum vel eremum quod ibi habemus, quod per vestram negligenciam non perdamus nostrum expletum et habeatis et teneatis hoc omni tempore ad servitium Sancte Marie et canonicorum eius.

Actum est hoc kalendas aprilis, anno Incarnationis Christi, Mº.Cº.LXXXº.

Sig+num Arnaldi Gilabert. Sig+num Petri de Trevigs. Sig+num Petri de Gurgite.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

Ego Petrus de Torrentibus, iuratus gerens vices Guilelmi Croati, publici scriptoris Celsone auctoritate domini prepositi Celsone, qui hoc translatum feci fideliter translatari, clausi et hoc sig(*signe*)num meum apposui.

FUNDACIÓ NOGUERA

466

1180, abril, 25

Ramon d'Arbeca es dóna a Santa Maria de Solsona amb part dels seus béns, mentre visqui; la resta seran propietat de Santa Maria després de la seva mort. Són cases i terres a prop de la porta de Montsó, a la Palomera i a la parròquia de Sant Tomàs, tot a Lleida. El prepòsit Bernat el rep i li encarrega la construcció d'unes cases de la mateixa ciutat, a la parròquia de Sant Andreu, i, si Ramon vol, es pot fer canonge regular.

ADS. Perg. 780; 240 ∞ 215 mm. Carta partida per ABC.

In Dei nomine. Notum sit cunctis hominibus tam presentibus quam futuris quod ego Raimundus de Arbecha trado et offero me ecclesie Celsonensi cum omnibus que habeo vel antea, Deo concedente, adquirere potero, tam mobile quam inmobile, tam de honore quam de avere, et nominatim domos que sunt iuxta portam de Monte Sono, in parrochia Sancti Martini. Et affrontat de una parte in via publicha; de alia in muro, de .III[a]. parte in domo Petri Tolosani. Et vinea unam que est apud Palomera. Et affrontat ex una parte in vinea Iohanis Serra, de alia in vinea Arnalli de Albesa, de .III[a]. vero parte[1]. Et unum ortum prope Sanctum Thomam, qui affrontat de una parte in orto Martini de Tozal, de alia parte in orto de Castelio, de alia parte in vinea Arnaldi de Acrimonte. Sub tali videlicet ratione offero me et res meas quas nunc habeo, vel in antea, sicut superius dictum est adquirere potero, ut ego habeam et possideam omnes res meas in vita mea; et vivam sub obedientia Bernardi, Celsonensis ecclesie prepositi, vel eius successoris. Post obitum vero meum habeat Celsonensis ecclesia medietatem omnium rerum mearum, tam de honore quam de avere, que habeo vel in antea adquirere potero. Aliam autem medietatem retineo mihi ut faciam voluntatem meam. Et ego Bernardus, Celsonensis ecclesie prepositus, cum consilio nostrorum canonichorum, concedo tibi predicto Raimundo domos quas Celsonensis ecclesia habet in civitate Ylerde, in parrochia sancti Andree. Tali pacto ut tu Raimundus construas et edifices eas domos bene et fideliter, cum rebus nostris, et teneas eas bene preparatas ad servicium nostrum et tuum et nostrorum hominum, de nostris rebus et nostris pparamentis et areamentis, et custodias res nostras ibi fideliter, et tu teneas et habeas predictas domos in vita tua, ad servicium nostrum et tuum et nostrorum hominum, sicut superius dictum est. Verumtamen si forte tu Raimunde volueris te reddere Celsonensi

ecclesie pro canonicho regulari, non coactus sed tua spontanea voluntate, nos convenimus te recipere pro canonicho quacumque die volueris; interim recipimus te in nostra societate.

Actum est hoc .VII°. kalendas may, anno Dominice Incarnationis Domini .M°.C°.LXXX°. Signum Bernardi, Celsonensis ecclesie prepositi (*signe*). Sig+num Petri Prioris. Sig+num Petri sacriste. (*signe*) Bernardi de Ivorra. Sig+num Raimundi de Arbecha. Sig+num Guilelmi de Sancto Saturnino. Sig+num Raimundi de Figols. Sig+num Arnaldi de Pampa. Sig+num Arnall Iovalli. Sig+num Petri Aragonensium. Sig+num Magistri Iordani. Sig+num Petri de Corneliano.

Arnaldus subdiaconus scripsit et hoc + fecit.

1. Segueix un espai en blanc.

467

1180, agost, 16

Ramon de Biosca dóna a l'església de Santa Maria de Solsona una vinya que té prop del Far, en el terme del Llor. La tindrà mentre visqui com a feu de Santa Maria i en pagarà la tasca, o sia l'onzè de la collita. Del fons de Santa Maria n'ha rebut cent sous. També es dóna en vida i en mort, amb el seu cavall, les armes i tot el que Déu li doni. Els qui la menen ho faran per Santa Maria després de la seva mort. Ramon de Biosca rep cent sous de la canònica.

ADS. Perg. 781; 232 ∞ 183 mm.
ADS. Cartoral II, doc. 111, f. 94v.

Notum sit omnibus hominibus tam presentibus quam futuris quod ego Raimundus de Bioscha, ob remissionem peccatorum meorum meorumque parentum, dono libenti animo ecclesie Sancte Marie de Celsona et suis canonicis ipsam meam vineam cum terra in que est edificata, que est ante kastrum de[1] Far sive in termino de Lor. Affrontat autem hec vinea cum terra de una parte in vinea Sancte Marie que fuit Raimundi de Bioscha, de alia parte in alaudio de Ugone de Lor, qui iam fuit, de tercia vero parte usque in ipsa carrera. Quantum inter istas affrontationes habeo et habere debeo totum dono iam dicte ecclesie, ad sum proprium alaudium francum et liberum, sicut melius predecessores mei umquam habuerunt. Tali scilicet ratione facio hoc donum ut ego teneam in vita mea iam dictam vineam per fevum Sancte Marie de Celsona, et accipio eam

in presenti per manum Bernardi prepositi et aliorum canonicorum, et ut donem illis annuatim per tenezonem omnem tascham, scilicet undecimam partem de omni expleto quod ibi Deus dederit. Et accipio de proprio avere Sancte Marie .C^{m}. solidos bone et probate monete. Iterum ego Raimundus de Bioscha dono me ipsum ecclesie iam dicte in vita et in morte, cum equo et armis meis et cum hoc quod Deus in animo posuerit meo. Et post obitum meum habeat Sancta Maria iam dicta et sui canonici illam vineam cum terra et dominium et omnes directos quos in illa habeo et habere debeo sine ulla retinentia, ad faciendam eorum voluntatem omni tempore. Et sicut illi homines qui in eadem vinea tenent per me, ita[3] teneant et habeant per Sanctam Mariam de Celsona et canonicos eius, sine ullo obstaculo. Adveniunt michi hec omnia per voces genitorum meorum.

Si quis hoc donum inquietare vel disrumpere voluerit, nequeat perficere, sed in duplo componat cum suo augmento et in antea sit firmum tempore perpetuo.

Acta ista carta .X.VII. kalendas septembris, anno Incarnati Verbi .C^{o}.XXX°. post millesimum.

Sig+num Raimundi de Bioscha, qui hoc fecit scribere et propria manu firmavi et testes ut firmarent rogavit. Sig+num Berengarii de Quadrels. Sig+num Guillelmi de Comba.

Raimundus de Bioscha, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *segueix, ratllat,* Munt. 2. ut *interlineat*. 3. ita *interlineat*.

468

1180, agost, 21

Sança de Valltallada, d'acord amb el seu marit Guillem i els seus fills i filles, es dóna a Santa Maria de Solsona. Hi adjunta una parellada de terra del terme de la Novella, prop del riu Corb i del Merlet.

ADS. Perg. 549; 270 ∞ 220 mm.

Manifestum sit cunctis quod ego Sancia de Valletalada dono et offero me ipsam Deo et Ecclesie Celsonensi propter remedium anime mee. Et dono eidem ecclesie cum consilio et voluntate Guilelmi, viri mei, et filii mei Petri et filiarum mearum, videlicet Berengarie et Arssendis, unam bonam pariliatam alaudii de mea dominicatura de Novela, secundum valorem et magnitudinem de

aliis pariliatis que date fuerunt in ipso chastro de Novela. Terminatur autem predicta pariliata de una parte in Rivo Corbo, iuxta alaudium Sancte Marie de Celsona de Merlet, de alia parte in alaudio Ermessendis de Tarrega, de alia in alaudio Berengarii de Cumiga, de alia prolongetur tantum secundum valorem et magnitudinem in eadem dominicatura de aliis pariliatis que date fuerunt in ipsa aprisione de Novela. Advenit michi hoc alaudium per donum matris mee et avunculi mei Berengarii de Madrona. Sicut superius dictum est sic dono prefatum alaudium ecclesie iam dicte ad suum proprium alaudium, francum et liberum, sine ullo obstaculo, ad faciendam eius voluntatem, sicut ego habeo et habere debeo, vel melius mei predecessores habuerunt, cum introitibus et exitibus suis et pertinenciis cunctis, sicut melius intelligi potest.

Actum est hoc .XII kalendas september, anno Incarnacionis Christi .Cº.LXXXº. post millesimum. Siquis hoc inquietare voluerit vel fregerit, nequeat perficere, set in duplo componat cum suo incremento, et in antea hoc sit firmum omni tempore.

Sig+num Sancie, que hoc feci donum et propria manu firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Guilelmi de Valletalada. Sig+num Petri, filii eorum. Sig+num Berengarie, sororis eius. Sig+num Arssendis.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

469

1180, setembre, 6

Guillem de Joval dóna a Arnau de Puigsec, anomenat també Capdebosc, i a la seva muller Bilissèn, el molí de Picamola, dit Redonell, situat en el castell d'Olius. Pagarà a Sant Esteve un medallal d'oli el primer de juny.

ADS Perg. 782; 188 ∞ 124 mm.

Notum sit cunctis homnibus hominibus tam presentibus qualiter ego Guillelmus de Ioval cum suos parohianos donatores sumus tibi Adarnaldus de Pug Sec et in super nomen Cabdebosc et coniux tua Bilesen vel ad cuncte proienie vestre. Per hanc scripturam donacionis donamus vobis ipso molino qui est in casal de Picamola, ab tota omnia qui ad ipsum molinum pertinet vel pertinere debet, prenominato molino Redonel, sic donamus vobis iam dictos ad servicium Sancti Stefani; et faciatis censum per totum tempus meiazal .I. de oli ad primer luns. Et non fecistis ipsum

censum, firmetis directum vos vel vestris ad clerici eiusdem loci. Et est hec omnia in comitatu Urgellensi, in castrum de Olius, in loco predicto Picamola. Nulus homo vel femina qui ista carta inquietare voluerit in duplo componat; et in antea firma sit omnique tempore.

Facta carta .VIII°. idus setembris ab Incarnacione Christi .M°.C°.LXXX°.

Sig+num Guilelmi de Ioval. Sig+num Eimerig. Sig+num Arnaldi de Solanell. Sig+num Arnaldi de Font. Sig+num Raimundi de Pugali. Sig+num Arnaldi Caiad. Sig+num Pere Puculul. Sig+num Arnaldi Berenguer. Sig+num Arnaldi de Vilar. Id sunt visores et firmatores de hoc.

Petrus, qui hoc scripsit (*signe*) die et anno quo supra.

470

1180, novembre, 3

Pere del Prat es dóna a Déu i a Santa Maria de Solsona, prometent obediència al prepòsit Bernat. Aquest li encarrega l'església de Sant Cristòfor de Queralt per tota la seva vida, que en tingui cura per al servei de Déu, de Santa Maria de Solsona i dels seus canonges. Pere deixa el seu cos perquè l'enterrin en el mateix monestir.

ADS. Perg. 783; 138 ∞ 96 mm. Carta partida per ABC.

Notum sit cunctis quod ego Petrus de Prad dono et offero me ipsum Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona, et promitto obedienciam et fidelitatem Bernardo, preposito eiusdem loci, et successoribus suis. Et ego Bernardus, Celsone prepositus, cum aliorum consilio canonicorum comendamus tibi Petro supradicto ecclesiam Sancti Christofori de Cheralto cum aliis ecclesiis que in eius termino sunt, cum omnibus que habet vel abere debet, ut habeas eam per nos in vita tua. Retinemus eciam ibi nostram capellaniam quam soliti sumus eam habere, ut habeamus bene et fideliter sine ulla diminucione, et facias ibi staticam, et quecumque in presenti habes vel alias tibi Deus dederit illuc adducas. Et de melioramento et profectu illius ecclesie sis semper sollicitus ac teneas eam ad servicium Dei et Beate Marie et canonicorum eius, nec eam absque nostro consilio dimittas et res illius ecclesie non minuas aliquo modo nec vendas. Et ego Petrus firmiter dimitto corpus meum ad obitum

meum Sancte Marie de Celsona, cum hoc quod Deus in animo meo posuerit.

Actum est hoc .III. nonas novembris, anno Incarnacionis Christi .C.LXXX. post millesimum.

Signum Bernardi, Celsonensis prepositi (*signe*). Signum Bernardi de Ivorra (*signe*). Signum Petri prioris +. Signum Petri de Corneliano (*signe*). Signum Petri de Prato +.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

471

1181, febrer, 1

Ponç de Cervera, la seva muller Marquesa i els seus fills donen a Santa Maria de Solsona l'alou d'Arnau de Sant Just de Su, terme de Riner, i altres terres a Fornells, a Ardèvol i a l'Espluga. Volen que cremi una llàntia davant l'altar de Santa Maria i que un sacerdot, posat pel prepòsit, faci cada any un aniversari.

ADS. Perg. 777; 227 ∞ 285 mm. Carta partida per ABC.
ADS. Perg. 790; 182 ∞ 146 mm. Còpia posterior (s'equivoca en la data, 1182, febrer, 1).
ADS. Perg. 856. Trasllat de 1192.

Pateat cunctis quod ego Poncius de Cervaria cum coniuge mea Marchesia laudamus, damus, concedimus Sancte Marie Celsone pro remedio animarum nostrarum omnem honorem quem Arnaldus de Sancto Iusto habet vel habere debet in Rinario, in termino videlicet de Sud, totum ab integrum, cum omnibus que ad ipsum honorem pertinent vel pertinere debent. Id sunt terre, vinee, domus, cum casis, casalibus et ortis, cum introitibus et exitibus, pascuis et affrontacionibus cunctis, silvis, garricis, cultis et et[1] heremis, et fontibus et aquis et cum quibuscumque ad usus hominis necessariis; ita quod habeant francha et legitima, sine omni contradiccione ipsi et homines eorum, sicut melius dici potest vel intelligi, ad opus Celsonensis ecclesie, sine omni dolo et engan. Affrontant autem predicta omnia ab oriente in strata que vadit Fornels, a meridie in ipsa plana que vocatur de Sancta Maria, ab occidente in strata publica, a septentrionali parte in pariete Sancti Pauli et in alaudio Raimundi de Gavar. Et alaudium et vinee que sunt apud Fornels ad curssum affrontant ab oriente in alaudio quod fuit de Girbert, a meridie in alaudio quod fuit de Ermemir, ab occidente in alaudio quod fuit de Duran Maria, a parte vero circii in strata publica. Et

habeatis inde omnes decimas. Hoc donum facimus Sancte Marie pro remedio animarum nostrarum et parentum nostrorum, ut sacrista eiusdem ecclesie teneat predictum honorem; et teneat semper nocte et die lampadam accensam coram altari beate Marie, ut sacrista sancta Dei Genitrix succurrat nobis et omnibus de posteritate nostra in presenti seculo et in futuro. Est autem lampas ista de argento pondere, ut concedimus duarum marc(harum)[2] quam semper ibi ad honorem Dei manere volumus. Quam neque ego vel aliquis de paretela mea, neque aliqua persona (...)[3], clericus sive laicus, qualibet racione inde abstrahere audeat. Quod si aliquo modo aliquis atemptaverit, a consorcio Dei et communione Ecclesie tanquam fur et sacrilegus separetur. Addimus etiam huic dono quandam mansum in castro Spelunce, in quo habitat homo nomine Petrus de Baies, cum consilio Raimundi de Cervaria, qui dedit et concessit iamdicte Sancte Marie. Quicquid ibi habebat vel habere debebat, totum ipsum mansum damus cum omnibus que ad ipsum pertinent vel pertinere debent vel possunt. Sicut melius dici potest vel intelligi, sine malo ingenio, cum decimis omnibus cum iovis et traginis, districtis et omnibus adempramentis. Iterum damus in eodem castro quandam peciam terre que est dominicatura nostra, et in presenti tradimus eam cum decimis eiusdem terre, ut habeat et possideat Celsonensis ecclesia libere et sine omni contradiccione in perpetuum, ad faciendas omnes suas voluntates. Affrontat predicta pecia in dominicatura Raimundi de[4] Turre Rubea, a meridie in alaudio Raimundi de Segur, sicut aqua funduntur, ab occidente in dominicatura Raimundi de Cervaria, a septentrionali in dominicatura Petri de Monte Olivi. Hanc peciam terre, cum decimis, et predictum mansum similiter cum decimis et aliis omnibus et locum in quo faciam domos concedo et offero Celsonensi ecclesie. Addo etiam huic donacioni decimam cuiusdam terre que est in termino de Ardeval, quam ego comparavi de Guilelmo de Coma, quam tenet Guilelmus de Rovira integriter. Hec supradicta dono Celsonensi ecclesie, ut prepositus eiusdem loci, cum consilio fratrum suorum, constituant ibi sacerdotem, quem hostendant michi et successoribus meis nominatim qui deprecetur Deum et cantet missas pro animabus nostris et parentum nostrorum; et hoc fiat successive semper, unus post unum. Poncius quoque de Cervaria et successores sui faciant tenere et habere omnem predictum honorem ecclesie Sancte Marie in pace et quiete contra cunctos homines.

FUNDACIÓ NOGUERA

Actum est hoc kalendas februarii, anno Incarnacionis Christi .Mº.Cº.LXXXº. Sig+num Poncii de Cervaria. Sig+num domine Marchesie, uxoris eius. Sig+num Petri de Cervaria. Sig+num Raimundi de Ribeles. Sig+num Bernardi de Gaunana. Sig+num Raimundi de Cervaria, qui hoc laudo et firmo. Sig+num Bernardi de Palaol. Sig+num Arnaldi de Montferrer. Sig+num Geraldi de Montagud. Sig+num Bernardi prepositi (*signe*).

Petrus subdiachonus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit, et in .XX.I. linea literas dampnavit.

1. *Repetició innecessària.* 2. *Esborrat.* 3. *Esborrat.* 4. *Segueix, esborrada, una paraula ratllada.*

472

1181, febrer, 24

Sança d'Ivorra es dóna a Santa Maria de Solsona, per a viure-hi com a germana sota l'obediència del prepòsit Bernat. Dóna també unes vinyes en el Pla de Sant Salvador i la meitat d'un hort, prop de Sant Miquel (de Fontanet).

ADS. Perg. 778; 133 ∞ 247 mm.

Pateat cunctis quod ego Sancia de Ivorra dono et delibero me ipsam Domino Deo et Sancte Dei Genitrix Marie Celsone in manu Bernardi, eiusdem loci prepositi, et aliorum canonicorum, ut vivam ibi sub obediencia dompni Bernardi prepositi et sim soror illius loci et particeps omnium spiritualium sicut (una aliarum sor)orum[1] in vita et morte. Tali pacto offero me sicut superius dixi in manu Bernardi prepositi et aliorum canonicorum ut ego cum (amicis meis)[2] provideram michi in victu et vestitu, dum vixero. Et dono[3] pro remedio anime mee et parentum meorum quasdam vineas que sunt in plano Sancti Salvatoris. Et adveniunt michi predicte vinee per aviaticum sive per qualiscumque voces. Et affontant iam dicte vinee de parte orientis in vineas Berengarii de Fontanet, de meridie in podio de Cesa, de occidente in vineas Geraldensium, in vinea Sancti Michael[4] de septentrione. Adhuc dono cuisdam orti medietatem, cuius orti aliam medietatem maritus meus dimisit in testamento suo iamdicte ecclesie, et ipsius ortus ante villam Ivorre; et affrontat de una parte in via que vadit apud ecclesiam Sancte Marie, de alia in torrente, de tercia in alodio comitis. Sicut iste iamdicte affrontationes includunt, sic dono et diffinio predictas vineas et iamdictam medietatem illius orti Domino Deo et Sancte Marie Celsone et eius canonicis, ad faciendum suam voluntatem in

perpetuum. Et de meo in illorum dominio trado et potestate ad faciendas omnes suas voluntates omni tempore.

Actum est hoc .VI. kalendas marcii, anno ab Incarnatione Domini .Mº.Cº.LXXXº. Sig+num Sancie. Sig+num Bernardi. Sig+num Geraldi, filii eius. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testibus firmare fecimus. Sig+num Berengarii de Grada. Sig+num Raimundi de Grada. Sig+num Berengarii de Valle Fraosa.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit, emendatis .IIIIor. dictoribus in VI. linea.

1. *Esborrat. Lectura dubtosa.* 2. *Esborrat. Lectura dubtosa.* 3. *Segueix, ratllat,* pro remedio. 4. in vinea Sancti Michael, *interlineat.*

473

1181, març, 26

Pere de Tàrrega, d'acord amb els seus germans, ven a Santa Maria de Solsona una sort de l'alou que té al terme d'Anglesola, a Canet del Mascançà o al Merlet, prop de la Novella i el Palau. N'ha cobrat vuitanta-tres morabatins.

ADS. Perg. 786; 247 ∞ 197 mm.

Manifestum sit cunctis qualiter ego Petrus de Tarrega per me et per omnes parentes meos venditor sum ecclesie Beate Marie de Celsona et Bernardo, eiusdem loci preposito, et cunctis iam dicte ecclesie canonicis tam presentibus quam futuris, quandam sortem alaudii qui habeo in termino de Anglerola, loco videlicet nuncupato Canet Mascanca sive Merlet. Est autem alaudium istum in termino memorate turris, videlicet Canet Mascanza, que est alaudium Sancte Marie Celsone. Affrontat hec pecia alaudii de una parte in termino de Novela, de alia in rivo Corb, de altera in termino de Palacio, de quarta in alaudio Sancte Marie iamdicte. Quantum inter istas affrontaciones habeo vel aliqua ratione habeo in predicta sorte, totum vendo et trado memorate ecclesie; ut de cetero neque ego neque aliquis de parentibus meis ibi requirere possit aliquid; sed sit alaudium francum et legitimum illius ecclesie, sine aliqua contradictione; ut faciat de ea et in ea quicquid voluerit. Advenit michi hoc alaudium per vocem patris mei. Et accipio de elemosinis ecclesie Celsonensis de manu Bernardi, illius loci prepositi, octoginta et tres morabetinos bonos bonique ponderis, quos omnes ita recepi, quod nichil de illis in potestate eorum remansit, unde debitores essent.

Facta vendicio et tradita scripture .VII. kalendas aprilis, anno Incarnacionis Christi .Cº.LXXXº.Iº. post millesimum. Sig+num Petri de Tarrega, qui hanc venditionem feci et hanc venditionis cartam firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Berengarii, fratris eius. Sig+num Dulcie, sororis eius, qui hoc laudo et firmo. Sig+num Guilelmi de Anglerola, qui hoc laudo, concedo et firmo. Sig+num Berengarii de Boxados. Sig+num Arnalli de Mont Pestler.

Bernardus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

474

1181, setembre, 13

Bernarda i els seus fills Arnau i Maria donen a Ermessenda, la seva germana, i als seus fills i filles els drets que tenen en la sort de l'Espígol i el que li donà el seu germà Llorenç, abans que ella es maridés.

ADS. Perg. 787; 243 ∞ 147 mm. Trasllat de 1199.

Sit notum cunctis omnibus hominibus quod ego Bernarda et filio meo Arnaldo et filia mea Maria donamus tibi Ermessenda sorori mee, et filiis et filiabus tuis vel omni homini cui dimitere volueris omnes nostros directos quam habemus vel habere debemus in illam sortem de Spigol et omne suum directum quantum Lorenz, frater meus, dedit michi ad diem quem ego accepi virum; sic donamus vobis totum ad omnes vestras voluntates faciendas omni tempore; et advenit nobis per aviaticum vel qualique voces. Et est istam sortem in comitatu Urgellensis, in termino de Spigol. Et habet affrontaciones de .Iª. parte in reger de Aquilela, de alia in alodio Arnaldi de Falchonera, de .IIIª. in alodio Raimundi de Estelela, de .IIIIª. parte in condemina de Marvins. Quantum istas affrontaciones includunt et isti termini dicunt sic donamus vobis vel omnique proieniei vestre omni tempore, ad omnes vestras voluntates faciendas; et tradimus de nostro iure et mittimus in vestra potestate. Siquis contra hanc cartam venerit ad irrumpendum, non valeat, set omnia iamdicta in duplo componat et hec carta firma semper maneat.

Actum est hoc idus septembris, anno ab Incarnacione Domini .Mº.Cº.LXXXº.Iº. Sig+num Bernarda. Sig+num Arnalli, filii eius. Sig+num Marie, filie eius. Sig+num Raimundi Gombald. Sig+num Arnaldi God. Sig+num Petri de Texonera. Sig+num Guilelmi de Aloz.

Raimundus, qui hoc scripsit die annoque (*signe*) prefixo. Berengarius de Villasicca, qui hoc translatatum fideliter scripsit

kalendas septembris, anno Domini .Mº.Cº.XCº.VIIIIº. et hoc signum (*signe*) apposuit.

475

1182, gener, 9

Domènec, la seva muller i els seus fills venen a Berenguer, abat de Montfort, unes cases pel preu de vint-i-cinc sous jaquesos, una rova de sègol i mig cafís de civada.

ADS. Perg. 715; 235 ∞ 97 mm.

In dei nomine. Ego Dominicus d'Osicon Sancio et uxor mea Tota et Andreas et Chiricus et Maria et Dominicha et Maria Xicha, filii et filie nostre, in simul vendimus tibi Berengario, abbat Montis Forti, et successoribus tuis nostras domos cum cortilio, cum exitibus et regressibus suis, que sunt iuxta domos vestras contra meridiem, per precium .XX. et .V. solidos iacensis et .I. arovam de centeno et medio kaficio de avena. Et de nostro iure in tuo tradimus dominio, ad faciendum ibi et inde omnem volunta tuam, sine vinculo ullius hominis vel femine. Testes huius rei, de Monio et Galindus de Manu et Sancius Ferrarius. Fiducia de salvacione, Dominicus Manupilosus.

Era .Mª.CCª.XXª. Hactum est hoc .V. idus ianuarii, regnante rege Ille de Fonso Aragonis, comito Barchinona, marchio Provincie, Petrus episcopus in Cesaraugusta, iusticia in Monte Fortis de Manupilosus. Sig+num Dominicus. Sig+num Tota, uxoris mee. Sig+num Andreas. Sig+num Chiricus. Sig+num Maria. Sig+num Dominicha. Sig+num Maria Xicha, filiis et filiabus nostris, qui hanc vendicionem fecimus et firmavimus.

Ego Martinus diachonus scripsi et hoc sig+num feci.

476

1182, febrer, 9

Pere de Casals dóna a Santa Maria de Solsona el mas dit de Llucena, de la Llena. Espera que els canonges admetran el seu fill Joan en el claustre durant tres anys. Abonarà el menjar, la vestimenta i el sou de qui l'instrueixi. També ratifica la donació d'unes terres que havia donat a dita església, i que són al lloc dit Seranyana.

ADS. Perg. 784; 190 ∞ 122 mm.

FUNDACIÓ MOGUERA

Pateat cunctis quod ego Petrus de Casals diffinio et laudo per me et per omnes meos, qui sunt vel erunt, ecclesie Sancte Marie Celsona totum hoc quod requirebam in illo manso de Lena quod habebant francum et legitimum ad faciendas omnes suas voluntates imperpetuum. Ita quod ego vel alius de proienie nostra numquam ibi requiramus aliquid, et canonici mitterant filium meum Iohannem in claustro suo usque ad tres annos, vel eo amplius si placet eis et ipse fuerit probus. Ego dabo ei victum et vestitum et mercedem illi qui docuerit eum. Et est iamdictus mansus qui dicitur Luzena in predicto castro Lene. Et affrontat de parte orientis in Puiol Comtal, de meridie in alaudio Arnalli de Soler, de occidente in Riardo. Quantum iste affrontationes includunt habeat Sancta Maria in pace et quiete, sicut melius dici vel intelligi potest, ad faciendam suam voluntatem in perpetuum, sicut iam diximus. Et sicut predictum mansum diffinio et laudo quem Clementia dimisit Sancte Marie. Sic laudo et diffinio omnem honorem quem Clementia dimisit iam dicte ecclesie in Saraniana per me et per omnes meos.

Actum est hoc .V. idus februarii, anno Dominice Incarnationis .Mº.Cº.LXXXº.Iº.

Sig+num Petri de Casals. Sig+num Marie, coniugis eius. Sig+num Raimundi. Sig+num. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Arnalli Vidal. Sig+num Raimundi de Barba. Sig+num Guillemi, sacerdotis de Lena.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

477

1182, març, 6

Pere i Maria, la seva muller, i els seus fills venen a Rossa de la Serra, al seu soci Pere i als seus fills una sort de terra que tenen a Riner, comtat d'Urgell. El preu és de dos sous agramuntesos. Rossa i els seus donaran una ajuda cada any d'un medallal.

ADS. Perg. 785; 195 ∞ 87 mm.

Sit notum cunctis qualiter ego Pere et uxor mea Maria et filios nostros, nos in simul vinditores sumus tibi Rossa de Serra et socio vestro Petro et filios vestros. Per hanc scriptura vindicionis vindimus nos vobis sorte una de terra qui nobis advenit per aviaticum et per multas voces. Et est hec omnia in comitatu Urgelli, in terminum de castrum Riner, in loco ubi dicitur ad Serra vel ad ipsa Fontanela.

Et habet affrontaciones de ipsa sorte de alodio de totasque partes in nos (*sic*) comparatores. Quantum inter istas afrontaciones includunt et isti termini continent, sic vindimus nos vobis ista pecia de aladii iam dicta, ad vestrum proprium alaudii, per solidos .II. de bone monete agrimontense. Et tradimus de nostro poder et mittimus in vestro; et in amplius non requiramus nullam rem in ipsa petia de alaudii. Et ego Petrus vel meis simus guarentones ad vos comparatores vel ad cui vos dubitare volueritis. Et insuper vindimus vobis servera .I. qui est ad ipso pla super ipsas Comelas apud roure, qui est super ipsa Riba Grossa. Et est maniffestum. Quod si nos vinditores ad ullusque homo vel femina qui ista carta vindicionem inquietare voluerit in duplo vobis componat cum sua melioracione; et in antea firma sit ipsa carta modo vel omnique tempore.

Facta ista karta vindicione pridie nonas marcii, anno ab Incarnacione Domini .M°.C°. octuagesimo primo. Sig+num Petri. Sig+num Maria, coniux mea. Sig+num Ramon, filio nostro. Nos qui hoc mandavimus scribere et ad testes firmare rogavimus. Sig+num Iovan, filio nostro, et omnes alios infantes nostros. Sig+num Arnaldi Mir. Sig+num Arnaldi Irimbal. Sig+num Bernad de Cobela. Nos sumus testes, visitores et audito(res)[1] de hac re. Et ego Rossa et meis facio adiutorium a Pere et ad suis per unumquisque annum .I. medala per illa honore que compravi de illo Grosa, que vocant Roure Cuculat, sicut vindimus nos vobis ipsos arbores per diners .XI. Et si abuerit nullam necia, vobis emendavitis nobis.

Bernardus subdiaconus, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

Berengarius presbiter, qui hoc scripsit et in .XI. linea rasivit videillo et mutavit unam linea et mediam super signum, die et anno quod (*signe*) supra.

1. *Lletres omeses.*

478

1182, març, 15

Guillem d'Anglesola ven a Santa Maria de Solsona una sort d'alou de Balaguer, pel preu de quatre-cents sous agramuntesos i cinquanta morabatins.

ADS. Cartoral II, doc. 20, f. 16.

In Dei nomine. Notum sit cunctis quod ego Guilelmus de Anglerola, bono animo et gratuita voluntate, per me et per omnis

posteritas mea, vindo Deo et beate Marie et ecclesie Celsone et Bernardo preposito et omnibus fratribus eiusdem loci, presentium atque futurorum, unam sortem alaudii per .CCCC. solidos de Agremontes et per .L. morabetinos quos de vobis habeo et accipio. Que sors est in termino de Balager, videlicet ad Villam Novam; que affrontat de .II. partibus in alaudio Sancte Marie Celsone, de alia in esponal de me, in alaudio quod Raimundus Bort laborat, et in limite quem vadit ad molendinos. Quantum hec .IIII. affrontaciones includunt et terminantur, sic vindo vobis iamdictis prefate ecclesie dictam sortem per iamdictos .CCCC. solidos Agremontes et per .L. morabetinos; ita ut habeatis et teneatis et possideatis et expletetis vos et canonici vestri eiusdem loci, franca, libera et quieta et sine ullo censu et retinimento, de abisso vel in celum, cum exiis et regressis et cunctis suis pertinenciis, pro vendere, pro donare, pro alienare, pro impignorare, ad omnes vestras voluntates omni tempore facere. Et sic de meo dominio in vestrum dominium mito et trado ad vestrum proprium alaudium francum absque ullo omni retinimento. Et ero vobis et vestris guerens omnibus hominibus feminis ex iam dicta sorte, sine enganno ego et mei imperpetuum.

Ffacta carta idus marcii, anno Domini .Mº.Cº.LXXXIº. Sig+num Guilelmi de Anglerola, qui hoc vindo et firmo et testibus firmari rogo. Sig+num Petri de Tarrega. Sig+num Arnaldi de Rubio. Sig+num Berengarii de Boxados. Sig+num Petri de Bello Stare. Sig+num Arsendis, coniugis Guilelmi de Anglerola.

Iohannes de Ager scripsit et hoc (*signe*) fecit per visu Guilelmi de Anglerola, cum litteris rasis et emendatis in .VIIIº. et in .XV. regla.

479

1182, juliol, 14

Ramon de Cervera fa testament i nomena marmessors Ponç de Cervera, la seva muller Ponceta, Ramon de Torroja i Ramon de Boixadors. Fa donatius al monestir de Poblet, on vol ésser enterrat, als templers, als hospitalers, a Santes Creus, a Sant Miquel de l'Espluga, a Santa Maria de Castellfollit, a les seves filles, a la seva muller i al seu fill Guillem. Són béns de la Segarra, la Conca de Barberà i altres indrets.

ADS. Perg. 792; 309 ∞ 404. Còpia no gaire posterior.

Quoniam nullus hominum in carne positus mortem evadere potest, idcirco ego Raimundus de Cervera, bona plenus memoria

et sensu perfecto facio meum testamentum et eligo manumissores meos, videlicet Poncium de Cervera et uxorem meam Pocetam (*sic*) et Raimundus de Torrogia et Raimundus de Boxados; ut isti dividant et ordinent omnes res meas, mobiles et non mobiles, sicut in hoc instrumento scriptum invenient. In primis relinquo corpus meum et animam meam Deo et beate Marie in monasterio Populeti, ut si michi mors supervenerit antequam aliud testamentum faciam, in monasterio Populeti sepeliar. Et dimitto monasterio illi pro remedio anime mee et omnium parentum meorum medietatem tercii mei quod habeo in honore de Codoz, quem fratres Populeti clamant[1]; et Guilelmum de Mas in Spelunca cum omni sua tenedon, sicut ego hodie illum habeo, francum et liberum; et in Passavant .I. homine nomine Petrus de Montleone cum sua tenedone, quod ego ibi habeo vel habere debeo; et alterum hominem in castro de Avellan nomine Berengarium de Raimundo Petri, quod in eo habeo vel habere deb(eo)[2]; et illum mas de Mirona in Gardia, quod ibi habeo vel habere debeo; et alterum hominem in Rabinat, nomine Guilelm Dalmaz, sicut eum habeo[8] vel habere debeo; et alterum hominem in Aquilar, nomine Masloter, quod in eo habeo vel habere debeo. Et mando et precor ut Guilelmus, filius meus, et Poncius de Cervera et Raimundus de Torrogia hec omnia supra dicta faciant habere et tenere monasterio Populeti in sana pace, et deffensores existant contra homnes homines pro amore Dei et meo. Relinquo Domus Milicie Templi .C. solidos, et Hospitali .C. solidos, et monasterio de Sanctis Crucibus .C. solidos, et operi ecclesie Sancte Tecle .C. solidos, et Sancto Michaeli de Spelunca omnem quod habeo, medietatem videlicet illius vinee quam Martinus capellanus plantavit in terra et in vitibus. Relinquo hospitali Spelunce .X. solidos[4]; et Sancto Petro de Vich relinquo illos fevos clericales. Illud vero quod pater meus reliquit Sancte Marie de Castrofollith, totum laudo et concedo pro anima mea. Filie mee Tiborchete relinquo .D. morabetinos, scilicet .M. solidos in Rochalaura in pignore de Poncio de Cervera, quod ego teneo .D. solidos, et in aliis metris directis de Rochalaura alios .D. solidos. Aliud vero quod remanet ad complendos .D. morabetinos recipiat ipsa et maritus eius et habeat super meos directos in omnibus expletis de Comalaz, quosque isti .D. morabetinos sint completi; et postea revertantur ad filium meum Guilelmum. Relinquo filie mee Elicsen et filio eius Guilelmo ipsum castrum de Zavellan. Quod si Guilelmus decesserit sine filio legitimo, revertat ad fratrem suum minorem natu. Quod si et ipse de(ces)serit[5] sine filio legitimo ad alterum fratrem revertatur; et sic de ceteris. Post

FUNDACIÓ NOGUERA

omnes si decesserint sine legitimis filiis ad Guilelmum, filium meum, revertatur, salvo donativo quod monaterio (Populeti)[6] factum est. Relinquo filie mee Berengarie castrum de Rabinath, salvo donativo quod monasterio Populeti factum est. Quod si Berengaria sine filiis legitimis recesserit, ad filium me(um r)evertatur[7] Guilelmum. Relinquo Guilelmo, filio meo, castrum de Gardialata post obitum matris sue; et castrum de Spelunca Inferiori et omnes meos directos quos habeo vel habere debeo in Spelunca Superiori; et castrum de Conesa et castrum de Secura et castrum de Cervera, ut sicut placitum feci cum Poncio, fratre meo, ita habeat illud Guilelmus, filius meus; et castrum de Castello Novo et castrum de Ivorra et castrum de Montfalcon et castrum de Albarcha et ipsam almuniam. Et retineo ibi in castro de Albarcha .I. hominem de melioribus cum omni sua tenedone, quem dono monasterio Populeti; et castrum de Passavant relinquo filio meo Guilelmo, et omnem honorem quam habeo vel habere debeo (in)[8] Bass, et castrum de Aquilar cum suis terminis et castrum de Zalavinera cum suis terminis. Cum autem predicti .D. morabetini fuerint completi de expletis de Comalats, relinquo (...) (...)eo[9] ipsa castra de Comolaz cum suis directis, sicut habeo vel habere debeo. Mando et volo et uxor mea Ponzeta quamdiu vixerit sine viro et cum filio suo G(uilelm)o[10] (concordarunt)[11] ut domina et potens per bonum et non malum in omnibus castris et in omni honore predicto. Quod si cum filio suo Guilelmo non poterit concordare, relinquo ei castrum (de Raimundus)[12] cum suis directis et terminis suis in vita sua, et post obitum eius ad filium meum Guilelmum revertatur. Volo et mando ut si filius meus Guilelmus sine filio vel filia legitimis decesserit, post obitum uxoris mee castrum de Gardialata et castrum de Lavellan et castrum de Secura et castrum de Conesa et castrum de Spelunca Inferiori et omnes mei directi quos habeo vel habere debeo in Spelunca Superiori et castrum de Albarcha et ipsam almuniam revertantur ad Elicsen, filiam meam, et ad infa(ntes)[13] suos. Castrum vero de Rabinath et castrum de Passavant et omnem honorem de Comalaz quem ibi habeo vel habere debeo, videlicet illut Tallad, de Barbaran et Montblanch (et)[14] castrum de Beltalg et Rochalaura et de Montesenir et Glorieta et ipsa Sala; hec omnia sint filie mee Berengarie si Guilelmus, filius meus, decesserit sine filiis vel filiabus legitimis. Castrum de Montfalcone et Castronovum et Ivorra et Aquilar et Lavinera et omnes mei directi de Bass revertantur filie mee Tiborchete, si filius meus decesserit sine infante legitimo. Si minus venerit de infantibus d'Elicsen sine infante legitimo, revertantur ad Berengariam et ad infantes uos. Et si minus venerit de Berengaria

et de infantibus (eius sine de le)gitimis[15] infantibus, revertatur ad Tiborgueta. Et si minus venerit de Tiborgueta revertatur ad Berengariam. Quod si de Guilelmo, filio meo, et filiabus meis iam dictis et infan(tibus) (...) (si)ne[16] infantibus legitimis, omnis honor iste revertatur ad Poncium de Cervera, nepotem meum, et ad filios eius, salvis in omnis his donativis que sanctis sunt fa(ctos)[17] pro anima mea et omnium parentum meorum. Relinquo Raimundo de Ceger pignus quod ibi teneo, videlicet in Ceger ut tamdiu teneat et habeat donec Guilelmus de Aquilar vel infantes eius redimant illud pignus de manu eius. Et volo et mando ut uxor mea Ponzeta omnia vita habeat que habere debet in omnibus aprisionibus quas cum ipsa feci, postquam illam duxi uxorem. Relinquo preterea Guilelmum, filium meum, in manu et custodia per bonum et non malum de Poncio de Cervera, et omnem honorem similiter. In predictis aprisionibus in quibus uxori mee concessi iura sua, donativum quot feci monasterio Populeti salvum et liberum permaneat omni tempore.

Actum est hoc testamentum .II. idus iulii, anno Domini .Mº.Cº.LXXXº.IIº. Sig+num Raimundi de Cervera, qui hoc testamentum iussi scribere et a testibus firmari, et laudo et firmo hoc testamen(tum)[18]. Sig+num Poncete, uxoris eius, que hoc laudo et firmo. Sig+num (Guilelmi)[19], filii eorum. Sig+num Poncii de Cervera. Sig+num R(aimun)di[20] de Torrogia. Sig+num Raimundi de Boxados iunioris. Sig+num (Bereng)arii[21] de Albion. Sig+num Poncii de Albion. Sig+num Martini, capellani de Spelunca.

Berengarius, vissu Raimundi de Cervaria, hoc testamentum scripsi et hoc sig+num feci die et anno quo supra.

Et ego Girardus transtuli.

1. clamant, *interlineat*. 2. *Trencat*. 3. *Al text,* homine. 4. solidos, *interlineat*. 5. *Trencat*. 6. *Trencat*. 7. *Trencat*. 8. *Trencat*. 9. *Trencat*. 10. *Trencat*. 11. *Esborrat i trencat*. 12. *Esborrat, lectura dubtosa*. 13. *Trencat*. 14. *Trencat*. 15. *Trencat*. 16. *Trencat*. 17. *Trencat*. 18. *Trencat*. 19. *Trencat*. 20. *Trencat*. 21. *Trencat*.

480

1182, octubre, 10

Pere de l'Aguda i la seva mare Ermeniarda, d'acord amb el seu germà Bernat i la germana Dolça, donen a Santa Maria de Solsona la propietat que tenen a Malgrat; també donen a la mateixa església el seu fill Bernat perquè visqui sota l'obediència del prepòsit. Fan aquesta donació perquè no li falti menjar ni roba.

ADS. Cartoral II, doc 87.

Pateat cunctis quod ego Petrus de Accuta et mater mea Ermeniardis cum fratre meo Bernardo et sorore mea Dulcia nos insimul donamus et tradimus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et Bernardo, eiusdem loci preposito, simulque canonicis ibidem Deo servientibus omnem honorem quem habemus in Malgrad, sicut melius ibi habemus vel habere debemus, sicut pater meus melius ibi habuit vel habere debuit, sine omni engan, cum omnibus que ad ipsum honorem pertinent vel pertinere debent, sicut melius dici potest vel intelligi, ad opus Sancte Marie et canonicorum eius. Et donamus iam ditum honorem, scilicet terras et vineas et casas in villam de Malgrad et ortum in prato prope ribera, cum affrontacionibus cunctis et cum exitibus et introitibus et cum omnibus que ad ipsum honorem pertinent vel pertinere debent; sicut perdonamus et offerimus Bernardum predictum Domino Deo et Sancte Marie, ut habeat ibi vel in honore Sancte Marie victum et vestitum, et vivat sub obedientia Bernardi, eiusdem loci prepositi, et successorum eius, nec non et canonicorum intra vel extra, secundum arbitrium et deliberacionem eorum honeste. Et nos promitimus quod simus deffensores et guarentz contra cunctos homines Domino Deo et Sancte Marie de iam dicto honore. Hoc donum facimus per nos et per omnem posteritatem nostram in perpetuum; ut ipse Bernardus habeat victum et vestitum in vita sua pro iam dico honore quem tenebant prius per Sanctam Mariam et per canonicos eiusdem loci.

Actum est hoc anno .Mº.Cº.LXXXºIIº, .VI idus octobris. Sig+num Petri de Acuta. Sig+num Ermeniardis, matris eorum. Sig+num Dulcie. Sig+num Bernardi. Nos qui hec scribi mandavimus et firmavimus et testibus firmare mandavimus. Sig+num Geraldi de Menresana. Sig+num[1] Petri prioris. Signum Bernardi, Celsonensis prepositi (*signe*). Sig+num Petri de Pinel. Sig+num Petri de Cinto. Sig+num Iohanne. Sig+num Petri Romeu. Signum Petri sacriste (*signe*).

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit, et literas supersosuit.

1. *Segueix, cancel·lat*, Bernardi. Nos qui hoc scribi.

FUNDACIÓ NOGUERA

481

1183, febrer

Pere de Tudela i la seva muller Saurina donen a la seva filla Berenguera i al seu espòs Ponç de Pujalt mil sous barcelonesos sobre els seus drets del castell dit Craràs. També els donen cinc-cents sous de moneda barcelonesa, la seva condamina de Bellveí, un mas del castell de Freixe, un mas del castell dit de la Roca i un mas dit Vilaró. A més, Berenguer de Tudela dóna a Berenguera i a Ponç un mas al castell de Lluçà i un mas al castell de Tudela. El dit matrimoni també tindrà l'honor de Torrefeta que Berenguera rebé del seu anterior marit en esponsalici.

ADS. Perg. 789; 258 ∞ 125 mm. Trasllat de 1229.

Hos est translatum ab originali fideliter translatatum pridie nonas aprilis, anno Domini .Mº.CCº.XXº.VIIIIº. quod sic incipit: In Christi nomine. Sit notum cunctis presentibus atque futuris quod ego Petrus de Tudela et uxor mea Surina donamus vobis Berengaria, filia nostra, et viro vestro Poncio de Podio Alto et infantibus ex vobis ambobus creatis milles solidos ex monete Barchinone bone curribilis pro quibus teneatis et expletetis totum nostrum directum quem habemus et habere debemus in kastrum de Craraz per feudum et per alodium, exceptum illud pignus qui ibi habemus et tenemus de Poncio de Turre Rubea. Tam diu teneat et possideat Poncius predictus et uxor eius iamdicta et infantibus amborum creati prenominatum feudum et alodium, donec nos ac nostri donemus eis ante nominatos .M. solidos bonos et predicta nobis et nostris iamdictum pignus solutum sit, et expletum quod exinde habueritis unquam in paga computatum non sit. Insuper hoc totum donamus vobis predictis .D. solidos ex bona Barchinone monete in avere. Insuper hic donamus vobis iamdictis et infantibus ex vobis ambobus creatis illam condaminam de Bello Vicino, sicut nos eam habemus per alodium. In alio loco donamus vobis unum mansum nostrum quem habemus in castro de Freixe qui dicitur mansum de Camarz, totum nostrum directum vobis donamus. Item donamus vobis alium nostrum mansum quem habemus in termino de castro qui dicitur Rocha et mansum vocatum mansum de Vilaro. Et ego Berengarius de Tudela dono vobis Berengaria, nepota mea, et viro vestro Poncio de Podio Alto et infantibus ex vobis ambobus exeatis unum mansum in castro de Luza et dicitur mansum de Petro Miro. In castro de Tudela dono vobis alium mansum, qui dicitur de Poncio de la Sala. Predictos mansos dono vobis totum meum directum que ibi habeo

et habere debeo per alaudium. Berengaria iam dicta et Poncius, vir eius habeant et teneant et infantes amborum creati illum honorem de Turre Fracta, quem habes et tenes in sponsalicium de viro tuo nomine Arnaldo de Cornillana, qui iam olim obiit, sic quomodo in cartas suas resonat. Quomodo predictum est donamus vobis Berengaria et viro vestro Poncio de Podio Alto, tali conveniencia ut si mors evenerit Berengarie sine infante de Poncio ante dicto, post obitum Berengarie iam dictam donacionem nobis donatoribus et nostris revertatur, sine vinculo ullius hominis et femine. Attamen si de istum honorem de Turre Fracta Berengarius de Corneliana aut Bernardus de Graniana aliquid vobis abstulerit, nos donatores vobis eam redirigamus in castrum de Fores ad convalendum de ea sine enganno.

Actum est hoc mense februarii, anno Domini .Mº.Cº.LXXXº.IIº.

Sig+num Petri de Tudela. Sig+num Saurine. Sig+num Berengarii. Sig+num Willelmi. Sig+num Petri. Hi sunt filii nostri. Sig+num Raimundi. Sig+num Arnaldi. Sig+num Berengarii de Tudela. Nos qui hoc laudamus, firmamus, testibus firmarique rogamus. Sig+num Berengarii de Fontaned. Sig+num Poncii de Turre Rubea. Sig+num Arnaldi, capellani de Fores.

Poncius scriba, qui hoc scripsit, cum literis dampnatis et rasis et fecit hoc (*signe*) die et anno quo supra.

Ego Berengarius de Guanalor presbiter me pro teste subscribo.

Ego Guilelmus de Lauro presbiter pro teste me subscribo.

Ego Petrus de Ots diachonus pro teste huius translati me subscribo.

Bernardus de Beliana presbiter, qui hunc translatum fideliter translatavit et hoc signum (*signe*) apposuit.

482

1183, març, 14

Concòrdia entre Esteve, abat del monestir de Poblet, i Bernat, prepòsit de Santa Maria de Solsona. Aquest cedeix a Poblet tres quartes parts del camp de Barbens i d'Anglesola i una parellada de terra al terme de Rocaverd. L'abat de Poblet dóna a l'església de Solsona cinc masos, a Passanant, a la Guardia Lada, a Aguilar i dos a Toló. Ho confirma l'arquebisbe de Tarragona.

ADS. Cartoral I, doc 4, f. 3v.

FUNDACIÓ NOGUERA

Non permittit scriptura deperire negocia rerum cum ea transmittat fideliter ad memoriam atque noticiam posteriorem. Ne igitur quod factum est in presencia et videncia nostra per oblivionem temporis diuturnitate deperat: Ego Berengarius, Dei dignacione Tarrachonensis archiepiscopus scripto comendare decrevi tenorem transactionis que mediante consilio nostro de novo facta est inter abbatem et monasterium Populeti et prepositus Solsonensem et ecclesia eius, super quodam campo qui est in termino Barbencii et in termino Anglerole, quem constat fuisse Bernardi Arnalldi de Castro Novo, et super quadam pariliata terre que est in termino Roche Viridis, quam mater Arnaldi de Uliola reliquit ecclesie Solsonensi. De his enim inter eos contencio vertebatur et super his transactum (...)[1] amicabilem inter se consilio et arbitrio nostro fecerunt hoc modo, quod abbas et monasterium Populeti habeat de cetero tres quartas supradicti campi qui est in termino Barbencii et Anglerole et totam illam pariliatam que est in termino Roche Viridis. Prepositus vero et Solsonensis ecclesia habeat unam quartam que remanet supradicti campi de Barbencio et de Anglerola, sine omni honore pignus et sine omni contradictione; et abbas Populeti sit inde auctor ecclesie Solsonensi inperpetuum. Habeat etiam Solsonensis quinque mansos quos constat esse de iure monasterii Populeti; quorum primus est apud Passavant; secundus est apud Guardia Latam; tercius apud Agilar; quartus et quintus apud Tolon. Tres primos mansos donavit Raimundus de Cervera monasterio Populeti; reliquos duos mansos dedit eidem monasterio Petrus de Amenla. Racione igitur transactionis istius, que consilio et voluntate Guilelmi de Anglerola facta est, diffinit et absolvit Solsonensis ecclesia monasterio Populeti predictas tres quartas campi de Barbentio et de Anglerola et pariliatam Roche Viridis, sicut melius dici et intelligi potest, ad profectum monasterii Populeti. Versa vice monasterium Populeti racione eiusdem transactionis solvit et diffinit Solsonensi ecclesie in perpetuum quicquid iuridice habet et habere debet in predictis quinque mansis et quartam partem campi de Barbencio et de Anglerola, sicut melius dici et intelligi potest, ad profectum Solsonensis ecclesie.

Facta est huiusmodi transactio .II idus marcii, anno .Mº.Cº. LXXXº.IIº. Dominice Incarnacionis. Sig+num Stefani, abbatis Populeti. Sig+num Petri prioris. Sig+num Bernardi de Porta Regia. Sig+num Raimundi, cellerarii de Sala. Sig+num Bernardi prepositi. Sig+num Arnaldi de Sancto Iusto (*signe*). + Berengarius, Dei dignacione Tarrachonensis archiepiscopus.

Ego Petrus de Tarrachona, Tarrachonensis notarius eclesie domini archiepiscopi, hoc scripsi rogatus et ras et emendavi in linea .IIIIª. et XIª. ubi in singulis earum dicitur "Roche", die et anno (*signe*) prefixo.

1. *Paraula esborrada.*

483

1183, maig, 12

El prepòsit Bernat i els canonges de Santa Maria de Solsona donen a Bernat de Tapioles i a la seva família unes cases que tenen al cap de la vila de Solsona, per a què ho tinguin perpètuament al servei de Santa Maria. En pagaran un cens anual de dues gallines.

ADS. Perg. 796; 280 ∞ 76 mm.

Notum sit cunctis quod ego Bernardus, Celsone prepositus, cum consilio canonicorum, damus et concedimus vobis Bernardo de Tapio(les et uxori)[1] tue Narbone et tue posteritati in perpetuum (nostras domus)[2] in capite ville Celsone ut habeas et possideas tu et posteritas tua ad servicium Sancte Marie et canonicorum eius, omnique tempore. Et affrontant predice domus de parte una in trila (Petri)[3], de alia in vallo, de tercia in via publica et in porta. Sicut supra dictum est sic damus vobis iamdictis et vestre potestati ad servicium Sancte Marie et canonicorum eius, et faciatis inde censum annuatim parilium unum de gallinis. Hoc donum facimus tibi a sumo usque deorsum.

Actum est hoc .IIII. idus mai, anno Dominice Incarnationis .Mº.Cº.LXXXº.IIIº.

Signum Bernardi, Celsonensis prepositu (*signe*). Sig+num Petri prioris. Sig+num Raimundi de Torre. Sig+num Iohannis. Sig+num Gadaldi. Sig+num Mariscot.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit, in secunda linea literis rasis et emendatis.

1. *Trencat.* 2. *Esborrat.* 3. *Esborrat. Lectura dubtosa.*

484

1183, setembre, 24

Pere de la Llena fa testament i elegeix com a marmessors el seu germà Bertran, el fill d'aquest, Ponç, i Arnau del Soler. Disposa dels

seus béns a la Llena, a Terrassola, a Timoneda i en altres indrets. Fa llegats a l'església de Solsona, a d'altres esglésies veïnes, als fills i nebots, i mana que es paguin els seus deutes.

ADS. Perg. 797; 265 ∞ 135 mm.

In Dei eterni et Salvatoris nostri Ihesu Christi. Ego Petrus de ipsa Lena iaceo in magna egreditudine, timeo ut non veniat super michi mors. Propter hoc facio meum testamentum et eligo meos manumissores. Id sunt Bertran, fatre meo et filio suo Ponç, nepoto meo, atque Arnallus de Soler. Precor vos manumissores mei per Deum et sanctis suis, ut si mors michi advenit in isto anno ad in alio veniente, plenam potestatem habeatis aprehendere omnem meum avere et dare pro anima mea. In primis siant soluti mei debiti: ad Ramon de Molins debeo .VI. solidos et .I. sester d'ordei; a Cab de Mail .I. sester d'ordi; Petrus Bellaro .III. sesters de frument; Cap de Box .I. sester segle; ad Guilelm Adrover .I. sester de civata, et ad Ramon Maiol .III. solidos; Petrus Oliver .X. solidos, et ad Guilelm de Lena .XIII. solidos. Dimito ad Sancta Mariam de Celsona in cuius iubeo corpus meum sepeliri, ipsa mea honore de Terracola. Et relinquo infra episcopo et Sancte Marie Celsone .LX. solidos quos debuit michi Berengario de Corneliana Nigro, Berenger Ross, fideiussore et donatore. Relinquo ad Berenger, fratri meo, .X. solidos, et ad Sancia, nepota mea, .X. solidos; ad Sancti Saturnini de Lena .X. solidos in ecclesia et clerico per medium. Ad Sancti Martini de Ladurc .XII. denariis; ad Sancta Eulalia de Timoneda, similiter; et ad Sancti Pauli de Terracola, similiter; et ad Sancti Michaelis de Mugpolt, similiter; ad Sancti Iusti de Lena .XII. denariis. Relinquo ad fratre meo Ponc ipsos meos directos quos habeo in manso de Lambardons vel de Riard; et relinquo ad Bertran, fratre meo, et ad filio suo Ponc ipsa honore de Lena vel de Furno; in tali conventu quod solvant ipsos debitos iam dictos vel lexias et una emina de forment que debeo ad Pere Belo; et ipsa honore de Palomera relinquo ad Poncio, nopote meo, et Guilelm de Puiol, que teneat ipsa honore pro illo.

Siquis hoc fregerit in duplo componat.

Actum est hoc .VIII°. kalendas octobris anno Domini .M°.C°.LXXX°.III°. Sig+num Petrus, qui hoc rogavi scribere et testes firmarique rogavi. Sig+num Ponc, fatre meo. Sig+num Guilelmi de Lena sacerdos. Sig+num Arnallum de Soler. Isti sunt testes.

Petrus subtus diachonus, qui hoc scripsi die et anno quod su(*signe*)pra provissione Guilelmus, sacerdos de Lena.

485

1183, novembre, 21

Acord entre el prepòsit de Santa Maria de Solsona i Maria d'Almenara, néta del comte Pero Ansúrez, sobre la possessió i conservació d'una església i unes terres, que Maria podrà conservar mentre visqui, però pagarà unos censos a la canònica de Solsona i participarà en vida i en mort dels beneficis i de la germandat de Santa Maria.

ADS. Cartoral I, doc. 112, f. 95r.

Sub Christi nomine. Hec est carta recognicionis que facta est inter Bernardum, Celsonense prepositum, et dominam Mariam de Almenara de ecclesia Sancti Cipriani de Abasta, et de hereditate de Abnepza, quem venerabilis bone memorie comes Petrus Assur, avus predicte dompne Marie, dedit Celsonensi ecclesie. Laudat siquidem et concedit ea ad habendum et possidendum semper memorate ecclesie sine aliqua contradiccione alicuius viventis, hominis vel femine, dompna Maria. Et ego Bernardus, Celsonenis prepositus, cum consilio fratrum nostrorum comendamus vobis dompne Marie ecclesiam sancti Cipriani de Abasta, cum omnibus que ad ipsam pertinent, cum ipsa hereditate de Avasta, ut habeatis eam per manum nostram et fratrum nostrorum, ad servicium Dei et Sancte Marie de Celsona, et ad salutem anime vestre. Tali videlicet racione ut habeamus in iam dicta domo letum, hospicium cum nobis opus fuerit, et persolvatis nobis annuatim in festo sancti Michaelis .III. morabetinos bonos et legitimi ponderis pro tributo. Post discessum vero vestrum remaneant omnia superius dicta, cum omni melioramento quod ibi a vobis factum fuerit, integre in pace Celsonensi ecclesie. Preterea damus vobis societatem in ecclesia nostra et partem in omnibus beneficiis nostris, elemosinis et oracionibus, sive in morte sive in vita, sicut uni ex fratribus nostris.

Facta carta mense novembris .XI°. kalendas decembris, sub era M^{a}.CC^{a}.XX^{a}.I^{a}. regnante rege Aldefonso et uxor eius Alionor en Toledo et in Castella et in omni regno suo. Signum Bernardi, Celsonensis prepositi (*signe*). Signum dompne Marie, que hoc laudat et firmat +. Gundisalvus de Rota scripsit. Testes sunt: Garti Sancio, Lopus Garcia, testes, Martin Lopet, testes, Ferrando Garciat, testes.

Remondus de Agremonte, testes. Carta facta in villa Sendino.

FUNDACIÓ NOGUERA

486

1183, desembre, 29

El comte d'Urgell, Ermengol VII, dóna a Santa Maria de Solsona i als seus canonges el castell d'Olius amb l'església, delmes, primícies i oblacions dels fidels, confirmant el que havia fet el seu avi, i que ell i el seu pare havien retingut injustament. En els termenats hi posa el coll de l'Alzina, Capolat i Sorba, que pròpiament eren els de la vall de Lord.

ADS. Perg. 799; 384 ∞ 196 mm.

Universitati hominum in(notes)cat[1] qualiter ego Ermengaudus, Dei gracia Urgel(lensis)[2] comes, propter remedium anime mee et patris mei et (...) (pare)ntorum[3] meorum, dono, trado et delibero omnipotenti Deo et ecclesie Beate Marie de Celsona et canonicis eiusdem loci, tam presentibus quam futuris, ipsum kastrum de Olius, (cum omni)bus[4] ad ipsum kastrum pertinentibus. Hoc autem kastrum Ermengaudus, bone memorie avus meus, qui apud Celsonam sepultus est, donavit eidem ecclesie, de quo ego et pater meus fecimus iniuriam eidem ecclesie et toltam. Nam pater meus quandam partem illius kastri iam dicto loco deliberavit aliud vero contra racionem sibi retinuit. Unde ego timens me anima mea et patris mei iram Dei incurrat, reddo et plenarie delibero memoratum kastrum, sicut melius avus meus habuit et tenuit et dedit iam dicto loco, videlicet cum ecclesia, decimis, primiciis, oblacionibus fidelium, cum franchedis, mansis, terris, cultis et incultis, molendinis, capud aquis, pascuis, lignis, nemoribus, districtis, placitis, mandamentis, serviciis et pertinenciis cunctis, que ad usum hominis pertinent, sicut melius dici potest vel intelligi. Habet autem pretexatum kastrum affrontaciones, a parte orientis in colle de Olzina et sic vadit usque ad terminos de kastri de Capolad et descendit per terminos Sancte Marie de Sosorbano sive Sancti Poncii, a meridiana quoque plaga in terminos kastri de Riner sive per terminos de Ioval, ab occidentali vero parte in terminos kastri de Celsona et descendit per terminos de Ladurcii, a parte septentrionis in terminos de predicto Ladurc et vadit usque ad terminos valle Lordensis, sive per terminos kastri de Besora. Quantum iste prefate affrontaciones includunt sive circumeunt totum dono sepe dicte ecclesie et trado ac delibero in manu Bernardi, eiusdem loci prepositi, et aliorum canonicorum, ad proprium alaudium francum et legitimum, ad habendum et possidendum omni tempore sine ulla retinencia et obstaculo. Sane si ego donator aut aliquis homo vel

femina qui contra hanc donacionem venerit pro inrumpendo, non hoc valeat vindicare, sed in duplo componat eidem ecclesie cum incremento tocius melioracionis. Et in antea hec donacio firma et stabilis permaneat quo usque finis seculi veniat.

Facta ista karta donacionis .IIII. kalendas yanuarii, anno Incarnacionis Domini .Mº.Cº.LXXXº.IIIº. Sig+num Ermengaudi, Urgelli comitis, qui hanc deliberacionem facio et hec feci scribere et firmavi et testes firmare rogavi; et mando uxori mee et filio meo ut faciant hoc tenere et habere et possidere in pace ecclesie Sancte Marie in perpetuum. Sig+num Dulcie comitisse, uxoris eius, qui hoc laudo et firmo. Sig+num Ermengaudi, filii eius, qui hoc laudo et firmo.

Sig+num domini Arnaldi, Urgellensis episcopi. Sig+num Bernardi, abbati Sancti Saturnini. Sig+num Bertrandi de Tarascho. Sig+num Berengarii de Almanar. Bernardus, Sancti Saturnini abbas (*signe*)[5].

Guilelmus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*. 5. *Signatures posteriors*.

487

1184, agost, 16

Arnau d'Isanta penyora a les famílies de Robert, de Ponç i de Rovard el delme de tot el delme que té a Timoneda, des de la festa de Pasqua vinent fins a l'altra, per quatre-cents deu sous de la millor moneda. També els manlleva disset sous i mig més.

ADS. Perg. 802; 155 ∞ 104 mm.

Sit notum cunctis quod ego Arnallus de Isanta mitto in pignus vobis Ruberto et Poncio et Rovardi et uxoribus vestris et filiis omnem decimum quod habeo et habere debeo in Timoneda et in suis terminis de omnibus rebus, sine ulla retinencia, usque ad festum Pasche, per quadringentos .X. solidos monete Acrimontis. In tali racione quod si ad festum Pasche reddidimus nos vel nostri vobis aut vestris predictum aud sine ullo engan sit solutum pignus. Sin autem teneatis tantum omne decimum iam dictum de uno festo Pasche usque ad aliud festum, donec nos vel nostri reddamus vobis vel vestris .CCCCºs.X. solidos melioris monete que in hac terra cucurrerit. Et hoc pignus non possit redimi nisi ad festum Pasche. Et ego Bernardus de Oden laudo et concedo vobis iam dictis istud pignus, ut habeatis et teneatis ad vestram voluntatem; et convenio

vobis quod faciam tenere et habere illud pignus vobis et vestris[1] sine vestro engan, ad vestrum bonum intellectum, contra cunctos homines, sine omni malo ingenio, et secundum nostrum posse[2].

Actum est hoc .XVII. kalendas setembris, anno .Mº.Cº.LXXXº.IIIIº. Incarnacionis Christi. Sig+num Arnalli de Isanta. Sig+num Bernardi de Oden. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Arssendis de Oden. Sig+num Berengarii de Isanta. Sig+num Guilelmi, fratris eius. Sig+num Iohannis Od. Sig+num Petri de Cint. Sig+num Raimundi Maiol. Adhuc manulevo suprascriptis .XVII. solidos et dimidium.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) appossuit.

1. *Segueix, ratllat*, in pace. 2. et secundum nostrum posse, *interlineat*.

488

1184, desembre, 17

Declaració del clergue de Riudebitlles, Alegret, sobre unes discussions entre els germans Ramon de Santjust i Arnau amb Ramon Butí, que pretenia l'honor d'Om.

ADS. Perg. 803; 182 ∞ 108.

Pateant cunctorum aures quod Alecretus, clericus Rivibirlensis, audivit placita et altercationes illas, quas Raimundus de Sancto Iusto et Arnallus, eius frater, habuerunt cum Raimundo Butin de illo honore de Ulmo. Visis his placitis et altercationibus predictis, Alecretus sentivit se magno gravamine gravatum, magnoque peccato honoratum, et ideo predictus Alecretus manifestavit illa facta male composita et iniuste scripta, quam scilicet facta peritabat ipse scribere sine malo ingenio et sine mala fide; dicens ita, venit iamdictus Raimundus Buti predictum Alecreto cum Petro Ferrario et hostendit ei verba sua et secundum verba construxit predictus Alecretus quedam instrumento subscripta, quibus instrumentis putabat Raimundus Buti aufferre honorem illum de Ulmo; istis predictis Raimundo et Arnallus et domui Sancte Marie de Solsona hec omnia superius scripta manifestavit iam dictus Alecretus, propter timorem anime sue, in presencia Arnalli, sacriste Sancti Petri, et Petri de Frexaned, Raimundi de Sancto Iusto et Arnalli, eius fratris, intus ecclesia Sancti Petri rivibirlensis, in angulo sinistro ecclesie, ante antare Sancti Iohannis.

Acta ista manifestacio .XVI kalendas ianuarii, anno .Mº.C.LXXX.IIII. Dominice Incarnationis. Sig+num Arnaldi sacriste.

Sig+num Petri de Fraxano. Sig+num Raimundi de Sancto Iusto. Sig+num Arnaldi, eius fratris. Nos qui hec audivimus manifestari ab Alecreto.

S(*signe*) Bernardi sacerdotis, qui hoc scripsit die et anno quo supra.

489

1185, gener, 14

Després de moltes conteses entre Bertran de Vallferosa i Bernat de Camporrells, sobre el mas de Soler del terme de Vallferosa, que Bernat considera alou propi, convingueren que Bernat de Camporrells no guerrejarà contra Bertran per aquest mas i que li farà l'homenatge pel castell de Fontanet que té per ell. Bertran jura que no li farà cap mal per aquest mas.

ADS. Perg. 800; 384 ∞ 103 mm. Carta partida per ABC.

Notificetur cunctis quod multe contenciones fuerunt inter Bertrandum de Vallefraosa et Bernardum de Camporrels de manso de Soler, qui est in termino de Vallefraosa. Demandabat iam dictus Bertrandus in illo manso potestatem et dominium, quia erat in termino de Vallefraosa et intrare et exire et guerregare. Iam dictus Bernardus dicebat esse suum alodium proprium, et non debere ibi heisdem iam dicta. Tandem composuerunt inter se super hoc, tali modo: Convenit Bernardus de Camporrels per se et posteritatem suam, per secula cuncta, quod de dicto manso non exeat malum Bertrando de Vallefraosa nec posteritati sue, nec honori suo ubicumque habeat per aliquem hominem nec feminam. Et etiam si Bernardus de Camporrels vel filii sui vel omnis posteritas sua guerregaret cum Bertrando de Vallefraosa vel posteritate sua[1], non faciat inde malum nec possit guerregare de dicto manso, nec forisfacere predicto Bertrando nec posteritati sue nec honori suo. Insuper convenit Bernardus de Camporrels per me et per posteritatem suam Bertrando dicto et posteritati sue quod Bertrandus in sui possint se defendere et adiuvare et guerregare de dicto loco erga omnes homines, excepto domino cuius alodium est vel erit Vallefraosa et Gua de Tora et exceptis militibus qui per Bernardus de Camporrels tenent iam dictam Gudam. Ut dictum est, convenio ego Bernardus de Camporrels per me et posteritatem meam vobis Bertrando de Vallefravosa et posteritati vestre, per secula cuncta, sine omni vestro vestrorumque engano et etiam sub hominaticho,

quod in me habetis per castrum de Fontaned; hoc mito et etiam ad maiorem securitatem vestram, manibus propriis iuro. Et si filius meus habuerit idem castrum de Fontaned, conveniat similiter vobis vel vestris per hominaticum, quod in eo habebitis; et si non habuerit, conveniat sacramentum et sic sit inter me et posteritatem meam et vos et vestra in perpetuum. Ego siquidem Bertrandus de Vallefraosa per me et posteritatem meam convenio vobis Bernardo de Camporrels et posteritati vestre et etiam manibus propriis iuro quod non faciam malum ad dictum mansum vestrum per me nec per aliquem hominem, nec etiam si guerra esset inter me et vos. Et hoc pactum et hanc securitatem volo esse inter posteritatem meam et vestram per secula cunta. Et dono vobis et vestris licenciam faciendi forciam et municionem in predicto loco qualemcumque volueritis. Et ad hoc convenio ego Bertrandus de Vallefraosa per me et meos quod manuteneam et defendam predictum locum; et accipio in guarda in baiulia et proteccione mea erga omnes homines unde facere debeam.

Actum est hoc .XºVIIIIº. kalendas februarii, anno Dominice Incarnacionis .Mº.Cº.LXXXº.IIIIº. Sig+num Bernardi de Camporrels. Sig+num Bertrandi de Valfraosa, qui hanc cartam mandaverunt scribi et a testibus firmari. Sig+num Bernardi de Conchabela. Sig+num Raimundi de Conchabela. Sig+num Raimundi de Lorenz. Sig+num Bernardi de Fluvia. Sig+num Poncii de Conchabela. Sig+num Petri de Grada. Sig+num Arnalli, capellani de Camarasa, qui hanc composicionem superius scriptam fecerunt.

Raimundus presbiter, qui hoc (*signe*) scripsit.

1. *Segueix, ratllat,* non.

490

1185, febrer, 5

Bernat de Vergós dóna a l'església de Solsona la seva heretat de Busa i altres llocs de la vall de Lord. El prepòsit Bernat l'admet als beneficis de la seva societat, i més encara l'admetran si es determina a vestir l'hàbit regular en la mateixa església, on serà sepultat. Bertran de Montpalau lloa aquesta donació i rep cent misses de mans del prepòsit i de Bernat de Vergós.

ADS. Perg. 801; 254 ∞ 75 mm.

Notum sit universis quod ego Bernardus de Vergos dono et trado Deo et ecclesie Celsonensi ob emedium anime mee ipsam

meam hereditatem sive honorem quem habeo et qualicumque modo habere debeo in valle de Lurdo, loco vocitato Buse et in aliis locis de valle de Lurdo. Advenit michi predictus honor voce patris mei. Dono illum Deo et prefate ecclesie Celsonensi suisque servientibus, tali tenore ut secure et quiete habeat eum et possideat in perpetuum, ad omnem suam voluntatem faciendam sine aliquo retentu. Et ego Bernardus, eiusdem loci prepositus, consilio de voluntate tocius nostri conventus collegimus te dictum Bernardum de Vergos in omni nostra societate et gracia et beneficii nostri participacione. Et si cum divina inspiracione regularem abitum volueris asumere in ecclesia nostra, possis facere ad salutem corporis et anime. Et si forte te mori inter nostri contigerit, corpus tuum ibi sepeliatur in predictum honorem et omnes res tuas quas ubicumque habueris, Celsonensis ecclesia libere semper et quiete possideat.

Quod est actum nonas freboarii, anno Domini .M.C.LXXX.IIII. Sig+num Bernardi de Vergos. Sig+num Raimundi de Vergos. Sig+num Arnalli de Bellovicino. Sig+num Bertrandi de Monte Paladio, qui hoc firmo et prefatum honorem Celssonensi ecclesie suisque servientibus laudo et concedo et accipio inde apud dicto preposito et suo conventu et Bernardo de Vergos C. missas.

Arnaldus sacerdos, qui hoc scripsit die et anno quo su(*signe*)pra.

491

1185, març, 26

Pere de la Llena, amb el consell dels seus germans i nebots, ven a Bernat, prepòsit de l'església de Solsona, i als seus canonges tota l'honor que té en el terme de Terrassola, en el lloc anomenat la Ribera, i defineix l'honor que havia estat de Pere del Llor i que aquest havia donat a la canònica. El preu de la venda és de vint sous.

ADS. Perg. 809; 285 ∞ 115 mm.

Sit notum cunctis quod ego Petrus de Lena vendo vobis Bernardo, Celsonensi preposito, et ceteris fratribus Celsonensis ecclesie, atque definio omnem honorem, totum ab integrum, quod ego habeo vel habere debeo in terminum de Terracola, videlicet terras, vineas, cultas et ermas, et arbores et cum introitibus et exitibus suis; et defineo illum honorem qui fuit de Petrus de Lor, quod donavi Sancte Marie[1]. Hec vendicio atque definicio facio ego Petrus de Lena cum consilio fratrum meorum at nepotum per bonam

fidem, sine ullo engan; ita ut ego nec aliquis de parentibus meis supra scriptis nec ullus homo non possimus unquam demandare Celsonensis ecclesie de superdictum honorem. Et pro hac vendicione recipio de vobis predicto preposito .XX. solidos et trado de potestate mea et mito in vestrum dominium et potestatem ad vestram voluntatem faciendam. Est autem predictus honor in termino de Terracola, in loco qui appellatur Ribera; et affrontat de una parte in alaudium Raimundi de Ribera, de alia in alaudium Sancte Marie, de tercia in flumine de Altes. Alium vero honorem est ante ecclesiam de Terracola; et affrontat de una parte in alaudium de Raimundi Suier, de alia in alaudium Sancte Marie, de tercia in torrente. Quantum ego habeo vel habere debeo in termino de Terracola vel in supra scriptis locis, totum ab integrum vendo et definio Celsonensis ecclesie sine ullo engan.

Actum est hoc, .VII. kalendas aprilis, anno ab Incarnacione Domini C°.LXXX°.V°. post millesimum. Sig+num Petri de Lena, qui istam kartam feci scribere, firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Bertrandi, fratris mei. Sig+num Poncii, fratris mei. Sig+num Poncii, nepoti mei. Sig+num Petri, nepoti mei. Sig+num Raimundi, nepoti mei. Nos qui hoc laudamus et firmamus. Sig+num Petrus de Lena, batle. Sig+num Petri de Serra, baiulus. Sig+num Raimundi Suier. Isti sunt testes.

Guilelmus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposui et cum literis supra scriptis in tercia linea.

1. quod donavi Sancte Marie *interlineat*.

492

1185, abril, 9

El prepòsit Bernat i els seus canonges arrenden a Tarascó i a la seva muller Arsèn unes vinyes, honor de Bernat d'Aguda, i un alou de sembrat. Ho tenen a Malgrat, comtat de Berga. Aquest pagarà el terç de la vinya, el quart de la sembra i una mitgera de forment per l'alou. Ho traspassarà al seu fill, després de la seva mort.

ADS. Perg. 810; 358 ∞ 117 mm.

Notum sit cunctis quod ego Bernardus, Celsonensis prepositus, cum consilio aliorum fratruum damus tibi Tharascho et uxori tue Arsen et tuis ipsum honorem qui fuit de Bernardo de Acuta, videlicet terras, vineas, cultas et ermas. Tali scilicet racione damus tibi ut bene exerceas et bene plantes et bene rehedifices, et per unumquemque

annum reddas nobis fideliter tercium de ipsas vineas et quartum de ipsa lauracione. Ad huc donamus tibi alaudium ad unam migeram de forment sembradura barchera. Hoc donum facimus tibi et tuis ut tu habeas in vita tua. Post obitum vero tuum remaneat ad unum de filiis tuis et ita habeat unus post alterum. Est autem predictus honor in comitatu Berguitane, in kastrum de Malgrad et in suis terminis. Et affrontat de una parte de in alaudio de Berenguer Rosseht, de secunda vero parte in vineas de Raimunda de Prilenosa, de tercia parte similiter, de quarta in alaudio de Arnallo de Soldevila. Sicut superius scriptum est, quantum istas .IIII^{or}. affrontaciones includunt sic damus tibi et tuis cum introitibus et exitibus suis; et tu et ipsi qui post te venerint sitis nobis fidelis et bonus.

Actum est hoc .V^{o}. idus aprilis, anno ab Incarnacione Domini, .C^{o}.LXXX°.V^{o}. post millesimum.

Signum Bernardi, Celsonensis prepositi (*signe*). Signum Petri prioris (*signe*). Signum Bernardi de Ivorra (*signe*). Sig+num Arnalli de Soler. Sig+num Raimundi de Turre. Sig+num magister Iordanus. Sig+num Guillemi Cog. Sig+num Petri de Cint. Sig+num Iohannis de Celsona.

Guilelmus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

493

1185, abril, 23

Berenguer d'Isanta, en virtut de la donació que féu la seva mare quan fou designat canonge regular a l'església de Solsona, defineix l'honor de Perafita, al terme de Clarà, dues condamines a la Serra de Solsona i Miravé, i el bosc de Torredenegó. Ha rebut de la dita església vint sous i vol ser-hi sebollit.

ADS. Perg. 811; 184 ∞ 117 mm.

Sit notum cunctis quod ego Berengarius de Isanta reddo et diffinio Celsonensis ecclesie omnem honorem quem mater mea et fratres mei dederunt predicto loco quando michi obtulerunt ut essem canonicus regularis illius ecclesie. Est autem honor iste, videlicet unus mansus in termino de Clera, in loco qui dicitur Perafita, cum pertinenciis suis et affrontacionibus cunctis, sicut melius pater meus habuit vel habere debuit. Diffinio quoque et reddo duas condaminas alaudii, quas habeo in termino de Celsona et de Mirave, in locum quem vocant Serra. Item quoque diffinio et relinquo omnia alaudia culta et erema que habeo vel habere debeo in Turredenego, in locum

quem vocant Bosc. Et accipio pro hac diffinicionem de ecclesia Celsonensi .XX. solidos. Et ad obitum meum relinquo corpus meum predicto loco cum omnibus que habuero.

Actum est hoc VIIII. kalendas mai, anno ab Incarnacione Domini .Cº.LXXXº.Vº. post millesimum. Sig+num Berengarii de Isanta, qui istam kartam feci scribere, firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Arnalli de Isanta, fratris eius. Sig+num Guilelmi de Isanta, fratris eius. Sig+num Petri de Cint. Sig+num Eimerice. Sig+num Raimundi Mailol.

Guilelmus, qui hoc scripsi et hoc signum (*signe*) apposui.

494

1185, abril, 26

Bernat de Viver, d'acord amb el seu germà, dóna a Arnau d'Altariba, fill del seu nebot Berenguer d'Altariba, l'honor que té a Viver i al seu castell, els albergs i altres béns que té al castell del Mor, castell de Vicfred i a Comabella.

ADS. Perg. 812; 246 ∞ 76 mm.

In nomine Domini. Ego Bernardus de Viver per me et per omnes meos dono et in perpetuum concedo vobis Arnaldo de Altariba et vestris et omni posteritati vestre, ad omnes vestras vestrorumque voluntates faciendas in perpetuum, quoniam Arnaldo fuit filius Berengario de Altariba, nepoti meo; et cum assensu et voluntate dicto Berengario de Altariba dono et concedo vobis Arnaldo de Altariba et dono vobis et vestris totum meum honorem quem ego habeo et habere debeo in castro de Viver et Viver et in suis terminis; et dono vobis totum hoc quod habeo et habere debeo in castro dez Mor et in suis terminis. Totum hoc quantum habeo et habere debeo in iam dictis castris et in eorum terminis, per grad ni per forca, totum dono vobis dicto Arnaldo de Altariba et vestris, ad omnes vestras vestrorumque voluntates faciendas in perpetuum. Adhuc tibi dono Arnaldo de Altariba omnes fevos et omnes albergas quas habeo et habere debeo in castro de Bacfred et in eius terminis, et in Comabella et in eius terminis, et totum illud quod habeo in iam dictis locis.

Actum est hoc .VI. kalendas madii, anno Domini .Mº.Cº.LXXXº.Vº. Sig+num Bernardo de Viver, qui hac cartam donacionis scribere mandavi testibusque firmare rogavi. Sig+num

Berengario de Altariba, qui hoc laudo et concedo. Sig+num Geraldo de Luca. Sig+num Petro de Viver. Sig+num Geraldus de Menresana.

Raimundus sacer qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

495

1185, juny, 24

Ramon de Biosca cedeix a l'església de Solsona les vinyes plantades al Far, terme del castell del Llor, i el seu cens de quatre sous i dues gallines. Ha rebut del prepòsit Bernat tres-cents sous barcelonesos. D'aquesta quantitat en retornarà cent sous, o bé una condamina que té al Llor.

ADS. Perg. 813; 286 ∞ 200 mm.
ADS. Cartoral II, doc. 113.

Notum sit cunctis presentibus atque futuris quod ego Raimundus de Bioscha d(ono)[1] atque trado Celsonensis ecclesie et fratribus eiusdem loci tam presentibus quam futuris vineam meam simul cum alaudio i(n quo)[2] est plantata quam habeo apud Far, in termino kastri de Lor, quantum ibi habeo vel habere debeo. Similiter dono eidem ecclesie omnem ius et seniorivum quo habeo in ipsis complantatoribus per plantam quam fecerunt de predicta vinea et censum quem michi faciunt de parte vinee sue quam habuerunt per plantam. Est autem annuus sensus .IIII^{or}. solidii bone et corribilis monete et unum parilium de gallines. Affrontat autem hec vinea de una parte in vineis Sancte Marie de Celsona, de alia in via qua itur ad Lor, sub ipso bosch, de tercia in alaudio Dulcie de Sanaugie. Quantum infra has affrontaciones ego habeo vel habere debeo, vel aliquis habet per me, totum trado et delibero iam dicte ecclesie sine aliqua retinencia; ita quod nec ego nec aliquis per me vel post me ibi aliquid requirere possit vel clamare; sed sit alaudium francum et legitimum memorate ecclesie ad faciendam voluntatem suam ammodo et usque in eternum, pro anima mea et parentum meorum. Et accepi de manu Bernardi, Celsonensis prepositi, .CCC^{tos}. solidos barchinonensis monete. Sed de istis trecentis solidis promitto me reddere centum solidos; et sum debitor iam dicte ecclesie. Quod si forte me mori contigerit ante quam istos denarios reddam, habeat Celsonensis ecclesia centum solidos in mea condamina quam habeo in termino de Lor; ita quod aliquis post me non possit habere predictam condaminam, nisi prius reddiderit centum solidos Celsonensis ecclesie. Afrontat hec condamina de una parte in termino

de Senguiem, de alia in alaudio Berengarii de Bioscha, de tercia in alaudio Ugonis de Sanaugia.

Actum est hoc VIII. kalendas iulii, anno ab Incarnacione Domini .Cº.LXXXº.Vº. post millesimum. Sig+num Raimundi de Bioscha, qui hanc kartam donacionis sive vendicionis feci scribere et firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Berengarii de Bioscha. Sig+num Ugonis de Sanaugia. Sig+num Raimundi Lorencii. Sig+num Petri de Sanauga. Sig+num Iohannis de Celsona. Sig+num Petri de Cint. Sig+num Poncii Isovardi.

Guilelmus, qui hoc scripsi et hoc signum (*signe*) apposui.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*.

496

1185, juliol, 18

Guillem de Ponts i el seu fill, Pere de Sebrà, venen a l'església de Solsona tot el que tenen en el castell d'Olius i el seu terme. Reben del prepòsit Bernat seixanta-dos morabatins, i es consideraran cavallers fidels i defensors de la mateixa església i dels seus canonges, així com partícips dels seus beneficis. Ho fan per compensar les seves malifetes contra la dita església.

ADS. Cartoral I, doc. 287.
ADS. Perg. 814; 489 ∞ 221 mm. Trasllat de 1549.

Sit notum cunctis hominibus tam presentibus quam futuris quoniam ego Guilelmus de Pontibus, bono animo et spontanea voluntate, et filius meus Petrus de Sebra vendimus et tradimus Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona et Bernardo, preposito eiusdem loci, et fratribus ibidem comorantibus, tam presentibus quam futuris, ipsum kastrum de Olius, cum terminis et pertinenciis atque affrontacionibus cunctis que ad ipsum kastrum pertinent vel pertinere debent ubique, et omnia que ibi habemus vel aliquo modo habere debemus, tam in kastro quam in militibus seu in hominibus ipsius kastri, cum censibus et serviciis atque redditibus et exitibus cunctis, cum decimis et usaticis, districtis, mandamentis et placitis et omnibus adempramentis, que ad usum et utilitatem pertinent vel pertinere debent in omnibus locis absque ullo retentu et obstaculo. Pro hac autem vendicione et deliberacione accipimus de manu Bernardi, Celsonensis ecclesie prepositi, et aliorum fratrum .LXª.IIºs. morabetinos, bonos et legitimos; et de isto precio cum eis nichil remansit. Sicut superius dictum est vendimus, tradimus et

deliberamus per nos et per omnem nostram posteritatem Deo et ecclesie Sancte Marie Celsone et eius canonicis prefatum kastrum de Olius, cum omnibus suis terminis et pertinenciis cunctis et cum omnibus que ibi habemus vel aliqua racione habere debemus, cum introitibus et exitibus suis, et de nostro iure in suum tradimus dominium et potestatem, ad suum proprium alaudium, francum et legitimum, ad faciendam omnem suam voluntatem tempore perpetuo, sine ulla retinencia. Iterum convenio ego Guilelmus de Pontibus quod deinceps ero fidelis miles Sancte Marie Celsone et canonicorum eius, et ero guarents de isto honore eis et de omni alio honore adiutor et defensor per bonam fidem sine engan. Et facio hanc vendicionem cum filio meo Petro prenominato propter malefacta que feci Celsonensi ecclesie et hominibus suis, ut santa Dei Genitrix sit michi propiciatrix et sim particeps beneficiis iam dicte ecclesie. Sane si aliqua persona contra hanc cartam venerit ad inrumpendum, no hoc valeat perficere quod temptavit, sed in duplo componat cum suo incremento; et in antea hec karta vel vendicio firma et stabilis omni tempore permaneat.

Actum est hoc .XV. kalendas augusti, anno .Mº.Cº.LXXXº.Vº. Incarnacionis Christi. Sig+num Guilelmi de Pontibus. Sig+num Petri de Sebra, filii eius. Nos qui hoc scribi mandavimus et propriis manibus firmavimus ac testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Poncii Sancti Iohannis. Sig+num Arnalli de Isanta. Sig+num Iohannis de Celsona. Sig+num Petri de Cint. Sig+num Raimundi de Plano.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

497

1185, juliol, 25

Ramon de Torroja i el seu fill homònim penyoren a l'església de Solsona i al seu prepòsit, Bernat, tot el que tenen a Olius per quarantacinc morabatins, i l'honor que tenen de la penyora de Pere de Puigverd, a Solsona, per vint morabatins. En el cas que no poguessin retornar els diners, cedirien a la mateixa església els esplets i el domini del Paradís, del mas de Cussó, i el que tenen a Vilaseca i a les Comes.

ADS. Perg. 815; 290 ∞ 187 mm.

Notum sit cunctis, quod (ego)[1] Raimundus de Turre Rubea cum filio meo Raimundo supposuimus pignora Deo et ecclesie Sancte

Marie de Celsona et Bernardo prep(osito)[2] et canonicis eiusdem loci omnia que habemus et tenemus vel aliqua racione habere debemus in ipso kastro de Olius et (…)[3] eius termino sine ulla retinencia, per .XL. et quinque morabetinos, bonos et legitimos, quos habuimus de manu Bernardi, eiusdem loci (pre)positi[4], et aliorum canonicorum. Item impignoramus predicte ecclesie et canonicis eiusdem loci totum illum honorem quem tenemus et habemus in pignus de Petro de Pugver in termino de Celsona per .XX. morabetinos bonos et legitimi ponderis. Tali vero racione impignoramus omnia iam dicta ut Celsonensis ecclesia et canonicis eius teneant, habeant et espletent potenter tantum in pace donec nos vel nostri reddamus eidem ecclesie et canonicis eius .LX. et .Ve. morabetinos, bonos et legitimos et directi ponderis sine ullo engan. Si forte Petrus de Pugverd vel aliqua persona inquietaverit ipsum honorem de Celsona, nos facimus tenere et habere in pace prefate ecclesie contra cunctos homines vel feminas. Quod si facere non possumus, habeat et teneat statim Celsonensis ecclesia et canonicis eius in retorn ipsum nostrum dominium de Paradiso cum manso et dominium de Cusso et omnia que habemus et habere debemus in Villa Secha et in Comas, ut habeant et teneant atque espletent usquequo reddamus predicte ecclesie et eius canonicis LX. et V. morabetinos bono sine nullo engan. Interim, si Celsonensis ecclesia eiusque canonici voluerint manulevare predictos morabetinos in prefato honore, sino ullo interdicto facere possint. Et convenimus per bonam fidem, sine engan, quo faciamus tenere et habere in pace eidem ecclesie et canonicis eius tam presentibus quam futuris omnia espleta tocius honoris iam dicte. Et quando voluerimus redimere ipsum pignus de Petro de Pugverd, per .XX. morabetinos, facere possimus.

Actum est hoc .VIII. kalendas augusti, anno ab Incarnacione Domini .C.LXXXº.Vº. post millesimum. Sig+num Raimundi de Turre Rubea. Sig+num Raimundi, filiis eius. Sig+num Ugueti, fratris eius. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testibus firmare precipimus. Sig+num Berengarii de Besora. Sig+num Petri Romeu. Sig+num Arnalli de Solanels. Sig+num Marischot.

Guilelmus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*.

FUNDACIÓ NOGUERA

498

1185, juliol, 27

Ramon de Peramola i la seva muller Ermessenda donen els seus drets a Pere de Sanaüja sobre el mas de Coll-llobí, que és al comtat d'Urgell i terme de Madrona. Aquest els haurà de reconèixer com a senyors.

ADS. Perg. 816; 181 ∞ 82 mm.

Notum sit cunctis quod ego Raimundus de Peramola et Ermessen, coniux mea, et Berengarius, filius noster, per nos et per omnes nostros donamus tibi Petro de Sanaogia et tuis et omni tue posteritati omnes illos nostros directos quos habemus et habere debemus in ipso manso de Collo Lupino, que nobis adveniunt iure aviatico et seniorivo. Et sunt omnia hec in Urgelli comitatu, in termino de Madrona (...)ta[1] turrem de Alamo. Omne hoc predictum donamus vobis et omni posteritati vestre cum omnibus exiis et regressis suis et cum omnibus afrontacionibus eorum, et cum omnibus vocibus et directis que nos ibi habemus et habere debemus qualicumque racione, ad faciendam vestri vestrorumque voluntatem inperpetuum. Et non possetis eligere inde alios seniores nec alios patronos nisi nos et posteritatem nostram. Et nos simus semper guirentes de predicto dono tibi et tuis contra cunctos homines et feminas.

Actum est hoc .VI. kalendas augusti, anno .Mº.Cº.LXXXº.Vº. Incarnati Verbi Dei. Sig+num Raimundi de Peramola. Sig+num Ermessen, coniugis eius. Sig+num Berengarius de Peramola, filius eius, qui hoc laudamus, propriisque manibus nostris firmamus et iussimus scribere et firmare. Sig+num Raimundi de Bioscha. Sig+num Raimundi de Claromonte. Sig+num Bernardi de Monte Albani. Huius rei testes sunt.

Bernardus, dudum capellanus de Sanaogia, qui hoc scripsit die et anno quo supra, et hoc sig(*signe*)num impressit.

1. *Esborrat i trencat.*

499

1185, octubre, 7

Ramon, fill de Miró de Bellver, amb el consell dels seus familiars, ven a Bernat, prepòsit de l'església de Solsona, el seu alou o vinya

que té en el terme del castell de Talarn, prop del riu Sió. Rep dos-cents sous de moneda d'Agramunt.

ADS. Perg. 817; 234 ∞ 119 mm.
ADS. Cartoral II, doc. 105, f. 93r.

Sit notum cunctis qualiter ego Raimundus, filius Mironis de Belvezer, cum consilio fratris mei Berengarii et sororis mee Ferrarie, vendo ecclesie Celsonensi et Bernardo preposito et fratribus eiusdem loci, tam presentibus quam futuris, vineam et alaudium quod habeo in termino kastri de Talarn pro ducentis solidis monete acrimontensis, quos accepi de manu Bernardi prepositi. Affrontat autem hec vinea sive alaudium sive ipsa arboreda in flumine de Cio, de alia parte in vos comparatores, de tercia in via publica qua itur ad Acrimontem, de quarta in alaudio et vinea quam tenet Arnallus de Lerida. Quantum inter istas .IIII^{or}. affrontaciones ego aliquo modo habeo vel habere debeo totum vendo, trado et delibero ecclesie supra dicte ad proprium alaudium, francum et legitimum, ut faciat inde quicquid voluerit omni tempore. Et promito quod de isto honore ero bonus defensor et guarents ego et mei omni tempore.

Actum est hoc nonas octobris, anno Dominice Incarnacionis .C^{o}.LXXX°.V^{o}. post millesimum. Sig+num Raimundi, qui hanc kartam vendicionis scribere feci et firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Marie, uxoris eius. Sig+num Berengarii, fratris eius. Sig+num Ferrarie, sororis eius. Sig+num Petri Mulner. Sig+num Arnalli Mulner de Belvezer. Sig+num Poncii Sinifre de Pelagals.

Guilelmus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposui.

500

1185, novembre, 23

Pere de Talarn i la seva muller Dolça penyoren al prepòsit de l'església de Solsona i als seus canonges la primícia i el delme del que tenen a Talarn, per cent deu sous de moneda d'Agramunt, i per dos anys des de la festa de sant Miquel. Es fan unes compensacions si no retornen els diners al temps convingut. Es reserven el delme de la seva casa i d'altres béns.

ADS. Perg. 818; 147 ∞ 110 mm.

Notum sit cunctis. qualiter ego Petrus de Talarn et coniux mea Dulcia mittimus pignus per nos et per omnes nostros ecclesie Celsonensi et Bernardo, eiusdem loci preposito, omnes nostras de-

cimas quas habemus vel tenemus in Talarn et in suis terminis de omnibus causis que decimari possunt pro centum decem solidis monete Agrimontensium, de festo primo veniente sancti Michaelis usque ad .II^{os}. annos. Retinemus eciam decimam nostre domus et decimam nostre dominicature et decimam domus[1] carnis Bernardi Argerig. Omne autem decimum mittimus pignus iam dicte ecclesie et suis canonicis ad predictum terminum. Transacto autem termino, si reddiderimus predictum aver prefate ecclesie, recuperemus nostrum pignus; sin autem teneat tantum iam dicta ecclesia iam dictum decimum donec reddamus sepe dicte ecclesie .C. et .X. solidos melioris monete Agrimontis. Et si medietatem de iam dicto aver reddiderimus, medietatem decime recuperemus transacto predicto termino.

Actum est hoc .VIIII. kalendas decembris, anno Incarnacionis Christi .M^{o}.C^{o}.LXXX°.V^{o}. Sig+num Petri de Talarn. Sig+num Dulcie, uxoris eius. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Petri Mulner. Sig+num Bernardi Argerig. Sig+num Giner. Sig+num Bernardi de Ulugia. Sig+num Sancie, uxoris eius, qui hoc laudo et firmo.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit cum litteris rasis et compositis desuper.

1. domus, *interlineat*.

501

1185, desembre, 8

Concòrdia entre el prepòsit Bernat i els seus canonges amb Ramon de Castelló, que s'havia emparat del delme de Fígols i el seu terme, que pertocava a l'església de Solsona. Pel consell de diversos personatges laics i eclesiàstics reconeix la seva injustícia i retorna el delme a l'església de Solsona.

ADS. Perg. 821; 188 ∞ 119 mm.
ADS. Perg. 819. Còpia contemporània.
ADS. Perg. 820. Còpia contemporània.

Notum sit omnibus hominibus quod concordia fuit inter Bernardum, prepositum Celsonensem, et eiusdem loci canonicos et inter Raimundum de Castelione de decimo de Figols et de omnibus suis terminis, quem imparabat Sancte Marie Celsone et suis militibus, scilicet Bertrando de Lena et suis. Tandem consilio Bertrandi de Valle Fraosa, vicarii domini comitis, et Petri, archidiachoni sedis,

de Emveg, et Bernardi precentoris et Raimundi de Turre, canonici Celsone, et Bernardi de Oden et Bernardi de Odro et Raimundi de Lorenz et Bernardi de Vilar et Raimundi de Selvana, compositum fuit inter eos sicut inferius conteretur. Igitur ego Raimundus de Castelione, profitens me iniuste iamdictum decimum imperasse, evacuo et diffinio illum decimum Sancte Marie Celsone et suis militibus per me et per omnes successores meos in perpetuum. Ita quod iam dicta ecclesia et sui milites Bertrandus et Petrus de Lena et sui successores habeant illum decimum libere et quiete semper, sine mea meorumque successorum contradictione.

Actum est hoc .VI. idus decembris, anno Dominice Incarnacionis .Mº.Cº.LXXXº.Vº. Sig+num Raimundi de Castelione, qui hoc iussi scribere, firmavi firmarique rogavi. Sig+num Bertrandi de Valle Fraosa. Sig+num Petri archidiachoni de Emveg. Sig+num Bernardi precentoris. Sig+num Raimundi de Turre, canonici Celsone. Sig+num Bernardi de Oden. Sig+num Bernardi de Odro. Sig+num Raimundi de Lorenc. Sig+num Bernardi de Vilar. Sig+num Raimundi de Selvana. Sig+num Petri de Pampa. Sig+num Guilelmi de Portel. Sig+num Petri de Lena, qui huius rei testes sumus.

Petrus subdiachonus rogatus scripsit et in prefato die (*signe*) et anno.

502

1186, gener, 29

Guillem Coc i la seva muller Beatriu donen a la seva filla Maria i al seu marit Arnau dues cases que tenen a Solsona, sobre Santa Maria, i dos solars adjunts. També donen uns horts, que limiten amb les cases de Berenguer de la vall de Lord, i altres horts. Donen així mateix una vinya en el terme d'Ardèvol, en el mas de Gangolells, tot dins el comtat d'Urgell.

ADS. Perg. 804; 201 ∞ 181 mm.

Notum sit cunctis quod ego Guilelmus Cochus cum uxore mea Beatrice et filio nostro Guilelmo, nos in simul bono animo et spontanea voluntate damus tibi Marie, filie nostre, et viro tuo Arnaldo et infantibus qui de vobis creati fuerint duas casas in ipsa villa de Celsona, super Sanctam Mariam; similiter cum duos solarios qui super ipsas casas positi sunt, cum ingressis et exibus earum; et affrontant de una parte in domibus Berengarii de Val de Lord, de alia in domibus Raimundi Maiol et Guilelmi Chochi, de tercia in ipsa carraria. Et donamus vobis adhuc unum ortum quem

habemus in Bera, ad ipsos Clops; et affrontat de una parte in ipso orto Alegreti, de alia in orto Berengarii de Val de Lord, de tercia in conamina Sancte Marie. Et si istum ortum iamdictum non poterimus vobis bonum facere sine ulla dubitacione, donamus vobis iamdictis ipsum ortum quem habemus cum Raimundo Maiol. Et in super donamus vobis unam vineam quem habemus cum Petro de Gangolels, sicut nos modo habemus vel melius habere debemus, cum omnibus suis pertinenciis; et affrontat ipsa vinea in conamina Iohannis de Celsona; et ista vinea est in comitatu Urgelli, in kastro de Ardeval, in manso de Gangolels. Et si forte, quod absit, Maria, filia nostra, obierit sine infante legitimo, habeat Arnaldus vir eius ipsas casas iam dictas in vita sua. Post obitum vero suum revertantur domos simul cum omnia iam dicta proximis Marie, filie nostre. Sicut superius dictum est damus vobis iamdictis hec omnia prescripta et vestris, sicut nos habemus vel melius habere debemus, ut habeatis et teneatis vos et vestri ad faciendam vestram voluntatem et vestrorum tempore perpetuo.

Actum est hoc .IIII. kalendas februarii, anno Incarnati Verbi .Mº.Cº.LXXXº.Vº. Sig+num Guilelmi Cochi. Sig+num Beatrici, uxoris eius. Sig+num Guilelmi, filii eorum. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Arnaldi Sancti Iusti. Sig+num Iohannis de Celsona. Sig+num Petri de Cint. Sig+num Poncii Capud Porchi. Sig+num Raimundi Maiol. Isti sunt testes.

Raimundus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

503

1186, febrer, 3

Guillem de Calonge dóna a Santa Maria de Solsona unes vinyes que Berenguer de Malgrat havia plantat en el terme de Prenyanosa i de Tudela, com a sufragi per la seva ànima i les dels seus pares. També deixa el seu cos perquè sigui enterrat a la canònica i les seves armes. L'església de Solsona s'ha fet càrrec d'una penyora de dos-cents sous sobre la dita honor.

ADS. Cartoral II, doc. 81, f. 68v-69r.

Sit notum omnibus hominibus quod ego Guilelmus de Colonge, ob remedium anime mee et parentum meorum, dono et trado atque concedo omnipotenti Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona et

eius canonicis, tam presentibus quam futuris, illas vineas quas Berengarius de Malgrad plantavit pro patre meo in termino de Prinyenosa et de Todela, simul cum seniorivo et dominio quod ibi habebamus in omnem meam partem; similiter de ipsis vineis que michi contingit, dono prefate ecclesie, cum terra in qua omnes mee vinee et Berengarii de Malgrad sunt fundate, et cum omnibus earum pertinenciis et affrontacionibus cunctis, que ad ipsas vineas et alaudium pertinent vel pertinere debent, sicut ego habeo et habere debeo vel melius antecessores mei unquam habuerunt. Prefate vinee cum terra earum affrontant de parte orientis in prad de Malgrad, de meridie in flumine Cionis, de occiduo et cerci in vineis de Borrels. Quantum infra istas affrontaciones habeo et habere debeo totum dono et trado sepe dicte ecclesie ad suum proprium alaudium, francum, liberum et legitimum, ut habeat Celsonensis ecclesia ad faciendam suam voluntatem omni tempore, sine ulla retinencia; et ego et omnis posteritas mea sumus semper guarents eidem ecclesie de iam dicto honore. Traxit autem de pignore iam dictum honorem Celsonensis ecclesia pro .CC. solidos monete Barchinone. Adhuc dono prenominate ecclesie ad obitum meum corpus meum cum equo et armis meis et cum hoc quod Deus in animo meo posuerit et de hoc non mutem aliam meam voluntatem.

Actum est hoc .III. nonas februarii, anno Incarnati Verbi .Mº.Cº.LXXXº.Vº. Sig+num Guilelmi de Colonge, qui hoc feci scribere et firmavi et testibus firmare recepi. Sig+num Raimundi, fratris eius, qui hoc donum laudo et concedo atque firmo. Sig+num Petri de Solanels. Sig+num Arnalli de Sancto Iusto. Sig+num Carbonelli de Emfesta. Sig+num Petri de Cinti. Sig+num Carbonell de Sala. Sig+num Guilelmi de Pilots.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

504

1186, febrer, 17

Arnau d'Isanta, d'acord amb els seus germans, empenyora el castell d'Isanta amb els delmes, censos i usatges, terres i homes, per tres-cents sous agramuntesos, de la Pasqua vinent fins a l'altra, a Joan de Solsona i als seus. Entretant, aquest no podrà cedir el castell a clergues ni cavallers sense el consentiment del primer.

ADS. Perg. 805; 249 ∞ 160 mm.

FUNDACIÓ NOGUERA

Sit notum cunctis quod ego Arnallus de Isanta inpignoro vobis Iohanni de Solsona et vestris illum kastrum de Isanta, illud totum ab integrum quod ibi habeo vel habere debeo. Et insuper mitto vobis illud decimum quod Martinus de Isanta facit de vino, et censum de Palaol, videlicet census et usaticos, terras, vineas, ermas et cultas, et illud totum quod ad usum hominis pertinet, et senioraticum in kastrum et in hominibus. Hoc pignus mitto vobis et vestris, illud totum ab integrum quod ibi habeo vel habere debeo, sicut melius potest dici vel intelligi ad vestrum profit per bonam fidem, sine nullo engan, per .CCC. solidos acrimontensis monete, de ipsa Pascha prima veniente usque ad alia. Et si tunc reddiderimus ego vel mei vobis vel vestris predictum aver, ipsum pignus sit solutum, si nondum teneatis tantum predictum honorem de una Pascha usque ad alia, donec nos vel nostri reddamus vobis vel vestri .CCC. solidos meliori monete que in comitatu Urgelli currerit sine engan. Tali vero conveniencia mitto vobis et vestris predictum honorem ut ego nec aliquis per me non faciam ibi nullum aempriud a grad ne a forca. Et si forte evenerit quod ego Iohannes volebam manulevare predictum aver super illud pignus, possim facere sine vestro contradimento, sine hoc quod non mittam ad clericum neque ad militem. Et ego Arnallus de Isanta convenio vobis Iohan per bonam fidem sine engan ut ego faciam vobis tenere et abere in pace contra cunctos homines vel feminas istum honorem.

Actum est hoc XIII kalendas marci, anno ab Incarnacione Domini .CLXXXV. post millesimum. Sig+num Arnalli de Isanta, qui hoc feci scribere, firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Berengarii de Isanta, fratris eius. Sig+num Guilelmi, fratris eorum. Sig+num Marti de Isanta. Sig+num Ruberti de Solsona. Sig+num Poncii Cap de Porchii.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

505

1186, març, 12

Ermengol retorna a Santa Maria de Solsona, a la casa almoinera i al prior d'aquesta casa, les malloles que tenia per a ells. Es fa amb el pacte que ho meni el seu fill Bernat per la canònica i la dita casa, i que en pagui la meitat de tots els fruits. Són situades al terme del castell de Riner.

ADS. Perg. 806; 313 ∞ 88 mm.

FUNDACIÓ NOGUERA

Notum sit omnibus quod Ermengaudus relinquo et diffinio ipsas malolas quas tenebam per Sanctam Mariam de Celsona et per domum elemosinariam, domino Petro priori et domui predicte. Sub tali[1] quippe pacto ut filius meus Bernardus habeat et teneat eas malolas predictas per Sanctam Mariam de Celsona et per domum elemosinariam, et annuatim persolvat domui elemosinarie predicte medietatem fideliter et sine contencione de omnibus fructibus que ibi Deus dederit. Et sunt ipsas malolas in comitatu Urgelli, in termino kastri de Riner, iuxta vineas de Farners. Terminantur autem de omnibus partibus in alaudis Sancte Marie predicte.

Actum est hoc .IIII. idus marcii, anno Incarnati Verbi .Mº.Cº. LXXXº.Vº. Sig+num Ermengaudi, qui hanc diffinicionem remedio anime mee feci testibusque presentibus corroborari precepi et ego scribi iussi et propriis manibus firmavi. Sig+num Raimundi de Traversso. Sig+num Arnalli de Vila. Sig+num Guillelmi Cog.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposui cum litteris supra scriptis in secunda linea.

1. tali, *interlineat*.

506

1186, març, 20

El prepòsit Bernat arrenda a Ramon de Rialb i als seus unes cases i un hort al capdavall de la vila de Solsona, prop de les cases de Pere de Lluçà i de la ribera. N'ha rebut deu sous. L'arrendatari pagarà un cens de sis diners cada any, per Nadal. Si volgués vendre-ho o empenyorar-ho hauria d'esperar els trenta dies de fadiga i només a membres de la comunitat de Santa Maria de Solsona, al prepòsit o als seus successors.

ADS. Perg. 807; 201 ∞ 105 mm.

Sit notum cunctis quod ego Bernardus, Celsone prepositus, cum aliorum consilio canonicorum, donamus tibi Raimundo de Rialb et tuis unas casas in solo de villa, cum introitibus et exitibus suis, que sunt infra domos Petri de Luza et Guilelmum de Plano, et affrontant in ipso torrente. Similiter etiam damus tibi et tuis quemdam ortum in ipsa ribera, qui fuit Raimundi de Puiol et emit illum de Arnallo Stephano; et affrontat de una parte in orto Guilelmi Cabater, de alia in orto Arnaldi Pelos, de tercia in carrera. Quantum iste affrontaciones includunt damus tibi et tuis ut teneas ad servicium Sancte Marie iam dicte et canonicorum eius. Et alium

seniorem vel patronum non possitis eligere nisi prefatam Sanctam Mariam et eius canonicos; et faciatis annuatim de censu in festo Natalis Domini sex denarios. Propter autem hoc donum acipimus de tuo .X. solidos. Si forte in antea vendere aut impignorare volueritis, nobis et successoribus faciatis, et si infra .XXX. dies et totidem noctes accipere noluerimus deinde faciatis vestram voluntatem vestris similibus qui ita habeant ad nostrum servicium.

Actum est hoc XIII. kalendas aprilis, anno .Mº.Cº.LXXXº.Vº. Incarnacionis Christi. Signum Bernardi, Celsonensis prepositi (*signe*). Sig+num Petri prioris (*signe*). Signum Bernardi de Ivorra (*signe*).

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit. Raimundus de Bioscha, qui hoc firmo et hoc signum (*signe*) appono.

507

1186, març, 21

Bertran de la Llena i la seva família penyoren a Santa Maria de Solsona la meitat del delme de tots els fruits de Fígols per dos esplets, de Nadal a Nadal. Si al cap d'aquest temps no haguessin retornat els cent trenta sous agramuntesos que han rebut, l'església de Santa Maria ho podrà conservar.

ADS. Perg. 808; 268 ∞ 88 mm.

Pateat cunctis quod ego Bertrandus de Lena et filius meus Poncius et uxor eius Elicsendis, cum consilio et voluntate fratrum meorum, Petri et Poncii de Lena, mittimus impignore Celsonensi ecclesie eiusque canonicis medietatem tocius decimi quod habemus vel aliquo modo habere debemus[1] in Figols et in termino eius, scilicet de pane et vino, carne et caseo, ovis et lana, lino, canabo et legumine, milio et oleo atque de omnibus que decimari possint usque ad duos expletos levatos pro .C. et .XXX. solidos denariorum monete Acrimontis. Collectis vero et receptis duobus expletis de illo honore de Figols, de omnibus causis iam dictis, si ad festum Natalis Domini reddiderimus predicte ecclesie et eius canonicis prenominatum aver sine omni malo ingenio, recuperemus nostrum honorem. Sin autem teneat et habeat tantum et expletet Celsonensis ecclesia illud decimum potenter, de una festivitate Natalis Domini usque ad aliam, donec reddamus Celsonensi ecclesie et canonicis eius .C.XXX. solidos melioris monete que in hac terra cucurrerit. Et convenimus quod faciamus tenere et habere in pace prefatum decimum iamdicte ecclesie erga cunctos homines secundum nostrum posse.

Actum est hoc XII kalendas aprilis, anno .Mº.Cº.LXXXº.Vº. Incarnati Verbi.

Sig+num Bertrandi de Lena. Sig+num Poncii, filii eius. Sig+num Elicsendis, uxoris eius. Sig+num Petri de Lena. Sig+num Poncii, fratris eius. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testibus firmare iussimus. Sig+num Iohannis de Celsona. Sig+num Gadalli Ross. Sig+num Petri Olivarii. Sig+num Eimerici.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit et desuper litteras composuit.

1. debemus, *interlineat*.

508

1186, agost, 22

Pere de Casals i la seva família donen a Santa Maria de Solsona i als seus canonges l'honor que tenen a la Llena, el mas de Llucena. Ho fan per la salvació de les seves ànimes i les dels seus parents i fill.

ADS. Perg. 822; 191 ∞ 90 mm.

Notum sit omnibus quod ego Petrus de Chasals et uxor mea Maria, cum genere nostro Raimundo et uxore sua Stephana, cum omnibus infantibus nostris, laudamus et concedimus atque deffinimus Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona et eius canonicis omnem honorem quem Bernardus Iozperti reliquit prefate ecclesie in termino kastri de Lena, videlicet ipsum mansum de Lusena, cum omnibus suis pertenentiis et affrontacionibus cunctis, ad proprium alaudium et francum et liberum de Sancta Maria iamdicta et de suis canonicis. Hoc autem facimus propter remedium animarum nostrarum et parentum nostrorum et de filio nostro Iohanne.

Actum est hoc .XI. kalendas setembris, anno Incarnati Verbi .M.C.LXXX.VI.

Sig+num Petri de Casalibus. Sig+num Marie, uxoris eius. Sig+num Raimundi, generis eorum. Sig+num Stephanie. Sig+num Petri, fratris eius. Sig+num Guillelmi, fratris eorum. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Raimundi de Casalibus. Sig+num Iohannis de Celsona. Sig+num Petri de Cint. Sig+num Gadalli Ross.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

CURBET NOGUERA

509

1186, setembre, 29. Solsona

El clergue Ramon jura sobre els quatre Evangelis que serà fidel al prepòsit Bernat i a l'església de Solsona per l'església de Gospí i la quarta part de les primícies del pa i del vi.

ADS. Perg. 823; 169 ∞ 74 mm.
ADS. Perg. 824. Trasllat de 1520.

Iuro ego Raimundus clericus tibi Bernardo, Celsonensi preposito, et ecclesie Celsonensi quod de ecclesia de Albespi et de quarta parte primiciarum de pane et vino quam ibi retines in dominium fidelis ero tibi et ecclesie Celsonensi, per Deum et hec quatuor Evangelia.

Actum est hoc .III°. kalendas octobris in capitulo Celsonensi, anno Incarnacionis Christi .M°.C°.LXXX°.VI°. Signum Raimundi clerici, qui hoc promitto et iuro (*signe*). Sig+num Petrus de Cint. Sig+num Berengarii de Val de Lord. Sig+num Iohannis de Celsona. Sig+num Guilelmi Cog.

Raimundus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

510

1187, agost, 3

El prepòsit de la canònica de Santa Maria de Solsona condona a Pere Tortella i a la seva descendència els censos d'una perna, un parell de gallines, dues fogasses, un sester de civada i una mitgera de vi que presten pel mas de Tortella. A canvi, hi faran estada i el treballaran, i prestaran el cens i servei acostumat.

ADS. Perg. 826; 290 ∞ 70 mm.

Notum sit omnibus hominibus qualiter ego Bernardus, Celsonensis prepositus, cum ceteris eiusdem loci fratribus remittimus tibi Petro Tortelia et tuis de censo sive servitio quod nobis debes facere de ipso manso de Tortelia, videlicet unam pernam et unum parilium gallinarum et .II^as^. fogaces et unum sextarium de civada et unam migeram de vino. Sub tali videlicet racione ut stes in ipso manso et labores illum bene et bene custodias et redirigas sicut melius antecessores tui fecerunt, et facias omne aliud censum et servicium quod de iamdicto manso nobis debet exire inexcusabiliter omni tempore. Supra dicta racione concedimus tibi et omni tue posteritati iamdictum mansum omni tempore; et sis semper tu et omnes tui fidelis de predicto manso nobis et ecclesie nostre.

FUNDACIÓ PROCURA

Actum est hoc .III°. nonas augusti, anno Incarnati Verbi .M°.C°.LXXX°.VII°.

Signum Bernardi, Celsonensi prepositi (*signe*). Sig+num Petri prioris. Sig+num Raimundi de Turre. Sig+num Petri de Cint. Sig+num Arnalli de Fonte.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

511

1187, octubre, 27

Testament de Bernat d'Alinyà, que nomena marmessors Bonet, capellà d'Alinyà, Guillem Isarn, Pere de Portell i Estefania de Josa. Fa donatius al Temple, a Sant Esteve d'Alinyà, a Sant Llorenç, a Santa Maria de Solsona, altres particulars i als seus creditors.

ADS. Cartoral I, doc. 58, f. 26r.

In Dei nomine eterni et Salvatoris nostri Ihesu Christi. Ego Bernard de Elinano iacieo in egritudine et timeo penas inferni et cupio pervenire ad inceda[1] Ihesu Christi et aula paradisi. Et ideo eligo manumissores meos, id sunt Bonet, capella de Elina, et Guilelm Isarn e Pere de Portel, et desuper illos domna Stephania de Iosa. Precor vos manumessuris meis ut si mors michi venit de ista egritudine, habeatis licenciam aprehendere omnem meum avere et de mea honore. In primis relinquo corpus meum[2] ad Cavalleria, cum meis armis et cum ipsa mea mula. Et relinquo ad Sancti Stefani de Elinnano ipsum meum mansum de Raimundi Oliver de Portel, totum quod ego habeo vel habere debeo, francum et legitimum sicut quod ego habeo, et ad opera Sancti Stephani. Et ecclesia Serrata relinquo ad clericos qui serviunt Sancti Stephani et faciunt illos in quicquid mensium .I°. oficium completum. Et relinquo ad lumine Sancti Stephani de medietate de .I°. olivario de .IIII^{or}. qui sunt in meo alaude, qui est supra via qui vadit ad Sancti Petri de Lidola. Et ad Sancti Laurentii ipsum mansum de Magasen ad lumine, totum hoc quod ego habeo vel habere debeo; et ad Sancte Marie .I^{a}. vinea qui est prope castellum et .I°. olivario qui est in Camp de Coma ad lumine; et clericos solidos .V. Et relinquo ad Sancte Marie Celsone ipsam meam honorem que ego habeo, francha et legitima, in ipsa valle de Perulas, sine ipsos olivarios iam dictos et sine istos espletos, unde meos debitos siant persolutos. In primis debeo .XVIII. solidos apud Celsone, ad Rubert; ad Guilelm Lambard solidos.VII; Bernad Roceta .V.; Pere Rocheta .VI.; Bernard de Figols. XVII. diners;

Bernard de Parelolos .III. sestarios et eimina de forment; Berenguer Ganter eimines .V. de forment de Sede; Iohan de Cases solidos .II e mig. Et alium qui remanet date pro anima mea. Et nullus homo vel femina qui istut testamentum voluit frangere vel disrumpere, non hoc valeat vindicare, set stabilis permaneat omnique tempore. Actum est.

Factum est istum testamentum .VI. kalendas novembris, anno ab Incarnacionis Christi .Mº.C.º.LXXXº.VII. post millesimum. Sig+num Bernardi, qui istum testamentum mando scribere et firmo firmarique rogo. Sig+num Boneti, presbiteri de Elinna. Sig+num domna Stephaniae. Sig+num Guilelmi Isarni. Sig+num Petri de Portel. Isti sunt testes visores et auditores.

Raimundus presbiter, qui hoc et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Lectura dubtosa*. 2. meum, *interlineat*.

512

1188, febrer, 26

Pedrona dóna a la seva filla Blanca el capmàs que té en el terme del castell de Cellers, que li provenia de la seva mare. Ho fa perquè la seva filla la cuidi.

ADS. Perg. 825; 214 ∞ 65 mm.

Notatur cunctis audientibus qualiter ego Pedrona donator tibi Blancha, filia mea, ipsum capud mansum quod ego habeo in terminum kastrum de Selers, quod mihi advenit per parentorum meorum vel per donacione mater mea vel per qualicumque voce. Et est hec omnia in comitatum Urgelli vel in chastrum iam dictum Selers; et nominatum terres et vineis, casas, casalibus, ortis, ortalibus, cultum et eremum et tota omnia qui ad ipsum mansum pertinet nec pertinere debet. Et affrontet omnia supra scripta de prima parte in Pinos, de alia in Kastro Folit, de tercia in Claret, de .IIIIª. vero parte in Ardeval. Quantum his terminis includunt sic dono ego Pedrona ad tibi Blancha, filia mea, et ad filiis tuis vel cui tibi dubitares volueris, ad omnes tuas voluntates inde faciendas omnique tempore, in tali videlicet racione ut bene servias de vita mea, quomodo bona filia debent servire ad mater sua.

Acta ista donacio .IIIIº. kalendas marcii anni Domini .Mº.Cº.LXXXº.VIIº. Sig+num Pedrona, qui hoc ista donacio facio et mando scribere et testes siant firmantores et laudatores. Sig+num

Berengaria. Sig+num Raimundi de Guardia. Sig+num Raimundi de Chastelet. Nos hoc laudamus vel manus nostras firmamus.

Berengarius, qui hoc scripsit et hoc signum appo(*signe*)suit.

513

1188, juny, 23

Gallarda de Rocafort i el seus fills Arnau, Pere, Gombau, Berenguer i Bernat venen a Santa Maria de Solsona l'honor que tenen en el solar de Timoneda, comtat d'Urgell, i també el de Cirera de Lladurs. Reben cent morabatins i tres-cents cinquanta sous. N'exceptua el mas que té Ramon Bonet i la condamina de Pedregosa.

ADS. Perg. orig. 829; 270 ∞ 176 mm.
ADS. Cartoral I, doc. 288.

Sit notum universis hominibus tam presentibus quam futuris quod ego domina Gailarda de Rochafort, cum consilio et voluntate filiorum meorum, videlicet Arnaldi, Petri, Gomballi, Berengarii atque Bernardi, nos omnes promto animo et bona voluntate vendimus Domino Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona eiusdemque loci canonicis omnem honorem quem habemus et habere debemus in ipso solario de Timoneda et in suis terminis et in Ladurc sive in Ciresa, cum hominibus quos ibi habemus et cum censibus, serviciis, usaticis, cum districtis, mandamentis et placitis, cum terris, vineis et alaudiis, cultis vel eremis, et cum omnibus generibus arborum, cum pertinenciis et affrontacionibus eorum atque adempramentis cunctis, que ad usum hominis pertinent vel pertinere debent in omnibus locis, sine aliquo retentu, preter mansum Raimundi Boneti et illam condaminam de Pedregosa. Est autem omnis honor iam dictus in comitatu Urgelli, infra terminos de Timoneda et de Ladurc. Terminatur autem a parte orientis in termino de Olius et de Torrents, a meridiana vero plaga in termino de Celsona et de Turre de Dach, ab occidentali vero parte in terminis de Lena et de Clera, a septentrionali autem parte in terminis de Oden. Quantum infra prefatas affrontaciones habemus et aliquo modo habere debemus, totum vendimus prenominate ecclesie et eius canonicis per nos et per omnem nostram posteritatem; quod nos nec aliquis de nobis et de nostra proienie non clamemus vel requiramus aliquid in prefato honore ullo modo, set sit proprium alaudium francum et legitimum Sancte Marie iam dicte et

FUNDACIÓ NOGUERA

canonicorum eius, ad faciendam omnem suam voluntatem tempore perpetuo; et nos vel nostri simus semper guarents Sancte Marie sepe dicte et suis de omni honore supra dicto, erga cunctos homines sive feminas. Et Bernardus de Oden teneat et habeat illum honorem per ecclesiam Celsonensem et canonicos eius, sicut habuit et tenuit per nos. Accepimus quoque in precio placibili de proprio avere Sancte Marie prenominate et canonicorum eius centum morabetinos bonos et directi ponderis, et .CCC^{os}.L^{a}. solidos bone monete; et de isto precio cum eis nichil remansit. Sicut superius dictum est vendimus et deliberamus omnem honorem iam dictum Deo et ecclesie Sancte Marie Celsone eiusque canonicis, cum introitibus et exitibus suis; et de nostro iure in ius et dominium eorum tradimus potestatem sine ulla retinencia et obstaculo.

Actum est hoc .VIIII. kalendas iulii, annus Domini .M.C.LXXX.VIII. Sig+num domine Gailarde de Rochafort. Sig+num Arnaldi, filiis eius. Sig+num Petri, fratris eius. Sig+num Gomballi, fratris eorum. Sig+num Berengarii, fratris eorum. Sig+num Bernardi, fratris eorum. Sig+num Guilelmi, filii Arnaldi de Rochafort. Sig+num Raimundi de Castels. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmamus et testibus firmare iussimus. Ego Petro de Manlo Bosco subscribo et subsigno. Sig+num archidiachoni de Perezx(en)z, Bernardus. Sig+num Petri de Concabela. Sig+num Guilelmi de Clareto. Sig+num Bernardi de Castel Arnal. Sig+num Petri de Castel Arnal.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

514

1188, juliol, 5

El prepòsit de Solsona Bernat encarrega l'església d'Ivorra al clergue Guillem, que serveixi aquesta església i els seus parroquians i que tingui en compte els drets de l'església de Solsona.

ADS. Perg. 830; 141 ∞ 103 mm. Carta partida per ABC.

Notum sit cunctis quod ego Bernardus, Celsone prepositus, cum aliorum consilio canonicorum, comendamus tibi Guilelmo, clerico de Albareda, ipsam ecclesiam de Ivorra cum omnibus suis rebus, ut bene servias eam et meliores in quantum poteris, ad servicium Dei et beate Marie et parrochianorum illius ecclesie. Et sis semper fidelis et obediens nostre ecclesie in omnibus, et salvis

directis et serviciis nostris capellanie nostre, videlicet in primiciis et hospiciis atque in aliis rebus.

Actum est hoc .III. nonas iulii, anno Domini .M.C.LXXX.VIII. Sig+num Bernardi, Celsonensi prepositi (*signe*). Sig+num Petri prioris. Sig+num Raimundi de Bioscha. Sig+num Guilelmus de Albareda.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

515

1188, agost, 15

Jordana, la seva filla Selvana i el marit d'aquesta, Bonet, donen per després de la seva mort a l'Hospital de Sant Joan de Jerusalem la seva honor que tenen a Hortoneda, terme de Riner. Si Selvana o Bonet morissin, els hospitalers rebrien la meitat d'aquesta honor, i en morir els dos la totalitat. De moment, donen la dècima part de l'honor i reben el privilegi d'ésser sebollits a una casa hospitalera.

ADS. Perg. 832; 220 ∞ 120 mm.

Sit notum cunctis omnibus hominibus presentibus et futuris quod ego Iordana et filia mea Selvana et Bonet, viro suo, nos insimul per bonam voluntas donatores sumus Domino Deo et Sancti Iohannis et Ospicium Hierosolimis nostra honore francha que nos abemus vel abere debemus in terminum de Riner nomine Ortoneda, totam ab integrum sicut nos nec nostres antecessores melius abemus vel abere debemus, tam honore quam censis et usaticos de totam rem damus ad predicto Ospicio propter remedium animas nostras et parentorum nostrorum. In tale vero pactum que hoc retinuimus de nostras vitas. Et hodie damus pro teneone apud corpus de Iordana .Xª. parte de ipsa omnia fideliter. Et in antea ego Selvana et viro meo Bonet, qualisque primus obierit, sua medietate sia soluta ad predicto Ospicium. Et qui non alium sia con(...)a[1] solta et quieta et salva et secura de Ospicium quo modo est supra scriptum cuncta secula ipsa honore, et vobis (semper)[2] (...)[3] culgatis[4] nostros corpus in vestro ciminterii per hoc donum.

Actum est hoc .XVIII. kalendas setembris anni Domini .Mº.Cº.LXXXº.VIIIº.

Sig+num Iordana. Sig+num Selvana. Sig+num Bonet. Nos qui hoc mandavimus scribere et firmamus, testes firmare iussimus.

FUNDACIÓ RAMON MUNTANER

Sig+num Berengarii de Clota et Bernad Belot. Sig+num Pere Bracho. Sig+num (Berengarii)[5] de Turre.

1. *Esborrat.* 2. *Esborrat. Lectura dubtosa.* 3. *Esborrat.* 4. *Al text,* cuilgatis. 5. *Esborrat. Lectura dubtosa.*

516

1189, gener, 26

Arnaua dóna en esponsalici al seu marit Pere Ot unes peces de terra del terme de Gospí, comtat del Berguedà. Els seus pares també fan constar la donació del seu alou que tenen a Comabella com a herència de la seva filla.

ADS. Perg. 827; 230 ∞ 191 mm.

In nomine Domini. Ego Arnalla per me et per meis donator sum tibi Pere Odo, viro meo, per sponsalici atque vivolari. Sic dono ego pecia una de vinea que est ad pla de Abespi; et affrontat de parte oriente in terra de Ramon Rossel, de meridie in terra de Puchulul Oromir, de occiduo in terra de Raimundi de Comabela, de circi in terra de Raimundi Rosses. Et dono alia sorte de vinea que est in obag de Albo Espi; et affrontat de oriente in terra de Bernard Baro, de meridie in terra de Poncio de Coma Bela, de occiduo in terra de Raimundi de Coma Bela, de circi in reger. Quantum inter istastas (*sic*) affrontaciones includunt, sic dono ego per me et per meis ad tibi Pere Odo, viro meo, in vita tua ab infante et sine infante; quod est supra scriptum. Et si diminuerit de me Arnalla sine infantes qui sciant creatos de nos ambos, sic teneatur tibi Pere Odo, viro meo, ista honore supra scripta in vita tua. Et post obitum tuum revertat ad proximos. Et est ipsa hec omnia in comitatu Bergitano, in termino de castro Albo Espino. Hactum quod si nos donatores (aut)[1] ullus homo vel femina qui ista charta donacione frangere et dirrumpere voluerit, in (duplo vobis)[2] componat et non siat disrupta.

Facta charta donacione .VII. kalendas frebuari, anno Domini[3] .Mº.Cº.LXXXº.VIIIº. Sig+num Arnalda, qui ista charta donacione mando scribere et ad testes firmare rogo. Sig+num Arnaldi de Soler. Sig+num Ermengards, coniux mea. Sig+num Pere de Soler. Nos sumus donatores et firmatores. Sig+num Raimundi, filio nostro de nos donatores. Sig+num Chaldero. Sig+num Morato. Sig+num Raimundi Rossel. Nos sumus testes visores et auditores.

Et in alio loco de termino de Choma Bela sic dono ego Arnaldus de Soler ad tibi filia mea Arnalla et ad viro tuo Pere Odo pecia

.I. de alaude. Et affrontat de oriente in terra de Raimundo de Belissen, de meridie in nos donatores, de occiduo in nos donatos, de circi in charrera publica. Quantum intra istas affrontaciones includunt, sic donamus nos et nostros ad vobis achaptatores et ad progenia vestra per cuncta tempora, ista pecia de alaude iam dicta donamus nos vobis per hereditate.

Hactum est hoc.

Raimundus presbiter, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quo supra.

1. *Esborrat*. 2. *Esborrat*. 3. Domini, *interlineat*.

517

1189, març, 24

Ponç de Castellar, d'acord amb Bernat de Sarraïma i la seva muller Ermessenda, cedeix els seus drets del mas que Pere Igila té per ell al vilar de Timoneda, per a remei de la seva ànima i les dels seus pares, a Santa Maria de Solsona.

ADS. Perg. 828; 202 ∞ 88 mm.

Sit cunctis hominibus notum quod ego Poncius de Kastelar, cum consilio et voluntate Bernardi de Sarraima et uxoris sue Ermessendis, dono Domino Deo et Sancte Marie de Celsona et eius canonicis omne meum directum quod habeo et habere debeo in ipso manso quem Petrus Igila tenet per me in Timoneda, in loco qui vocatur Vilar, cum scensu et servicio et cum omnibus rebus que michi debet facere, sine ullo retentu, ad suum proprium alaudium de Sancta Maria iam dicta et de suis canonicis. Hoc donum facio ob remedium anime mee et parentum meorum, et sancta Dei Genitrix succurrat nobis in hoc seculo et in futuro.

Actum est hoc VIIII. kalendas aprilis, anno Domini CLXXXVIII post millesimum. Sig+num Poncii de Kastelar, qui hoc feci scribere et firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Bernardi de Sarraima. Sig+num Ermessendis, uxoris eius. Sig+num Arnalli Tocer. Sig+num Bernardi de Timoneda. Sig+num Iohannis de Celsona. Sig+num Berengarii de Villasecha.

Guilelmus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

FUNDACIÓ NOGUERA

518

1189, maig, 16

Bertran de Vallferosa dóna a Santa Maria de Solsona el mas que tenia Bernat de Vallferosa i el mas del Soler, prop de l'església de Santa Maria de Vallferosa. Ho fa per la salvació de la seva ànima, la de la seva muller i la de la seva filla, que són sepultades en el cementiri de Santa Maria de Solsona. També atorga tot el delme de les possessions que el prevere Miró Bernat tenia al terme de Vallferosa.

ADS. Perg. 833; 348 ∞ 106 mm.

In Dei nomine. Ego Bertrandus de Vallefraosa, bono animo et mea spontanea voluntate, dono Domino Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona et eius canonicis totum decimum, censum et servicium et omnia que habeo et habere debeo in ipso manso qui fuit munus Bernardi de Valle Fraosa, sine ulla retinencia. Iterum dono et trado eidem ecclesie suisque canonicis ipsum mansum de Soler, qui fuit de Periola femina, qui est in termino de Valle Fraosa, iuxta ecclesiam Sancte Marie de Valle Fraosa, cum omnibus suis pertinenciis et affrontacionibus cunctis, que ad ipsum mansum pertinent vel pertinere debent in omnibus locis, simul cum censibus et usaticis, serviciis, pascuis, lignis et aquis et adempramentis cunctis que ad usum hominis pertinent vel pertinere debent, cum districtis et mandamentis et placitis et introitibus et exitibus suis, sine ulla retinencia. Sunt autem hec omnia in comitatu Urgelli, infra terminos kastri predicti de Vallefraosa. Sicut superius dictum est dono et trado prefate ecclesie suisque canonicis omnia iamdicta, ad suum proprium alaudium, francum et legitimum, ad faciendam eorum voluntatem inperpetuum, absque ullo retentu et obstaculo. Hoc autem donum facio ob remedium anime mee et uxoris mee Berengarie et filie mee Saure, que sunt sepulte in cimiterio Celsonensis ecclesie. Preffata vero omnia dono simul cum decima de omnibus tenedonibus et possessionibus, quas Miro Bernardus presbiter tenuit et habuit in omni termino de Vallefraosa. Siquis hanc cartam donacionis inquietare vel disrumpere voluerit, nequeat perficere, sed in duplo componat cum suo incremento; et in antea firma et stabilis omni tempore permaneat.

Actum est hoc .XVII. kalendas iunii, anno Incarnati Verbi .Mº.Cº.LXXXº.VIIIIº. Sig+num Bertrandi de Vallefraosa, qui hanc cartam feci scribi et firmavi testibusque firmare precepi. Sig+num Berengarii Guilelmi, filii eius. Sig+num Sancie, sororis eius.

Sig+num Bernardi de Concabela. Sig+num Berengarii de Vallefraosa. Sig+num Berengarii Sancti Guilelmi.

Raimundus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

519

1189, desembre, 18

Ramon Bonfill i la seva muller Ermengarda fan testament i elegeixen com a marmessors Pere de Solà, Ramon de Viladecans i un dels testadors. Deixen diners per a la seva sepultura, als clergues de Sant Martí, a la fraterna de Sant Miquel, a Santa Maria de la Seu, a Santa Maria de Solsona i a l'escrivà; les cases i terres seran per al fill Pascasi i la filla Berenguera. Són del terme de Riner.

ADS. Perg. 834; 312 ∞ 186 mm.

In Dei eterni nomine. Ego Raimundus Bonifilio et coniux mea Ermengardis fecimus nostrum testamentun de omnes res nostras; et eligimus manumissores, scilicet Petro de Solano et Raimundo de Villadechanis et unum de nos qui supravixerit. Prechamur vos manumissores nostri quod si mors nobis venit ante quam alium testamentum posumus fieri, licenciam abeamus apredehere nostrum avere mobile et distribuere pro animas nostras, quomodo nos mandavimus in ista scriptura. In primo, accipimus unusquisque de nostrum avere mobile vel inmobile .X. solidos pro animas nostras. Et de ipsos dimitimus unusquisque ad clericos Sancti Martini per mises apud corporis nostri .V^{e}. solidos; ad fraterna sua .XII. denarios; ad opera Sancti Michaelis in Rivo Nigro .VI. denarios; inter opera Sancte Marie Sedis Urgellis et ipsa de Sancte Marie Celsone .XII. denarios; et per trap unus simus coperti ad obitum nostrum XVIII. denarios[1], et ad scriba per isto testamento unusquisque .VI. denarios. Et si non invenimus ad ipso die, ipso avere in ipsa domo nostra, teneat Sancti Martini et suis clericis in retorn nostro aladio que abemus in comba de senta de Chaiola usque in alodio de Berengario de Fornel et de Ferrario de Vilaro, ut isti qui ista domo nostra[2], teneant teneant[3] per dicto aladio, et donent ad Sancti Martini quart fideliter, tantum unus sint pagato isto avere, qui inde fallat. Et iterum relinquimus ad filio nostro Pascasio et uxor sua Raimunda et ad infantes qui de ambos sint creati omnem nostrum honorem, quomodo in illa carta resonat, que nos fecimus ad illos. Et si Berengaria, filia nostra, non possit abere ipsa honore de Rebarades

que relinquimus ad illa, abeat medietate de ipsa de Espinalbosa; et alios nostros infantes abeant illorum hereditate, quomodo in ista carta resonat; que fecimus ad Pascasio. Hoc totum damus vobis in tale conventu ut nos siamus donos et honoratos in omnibus diebus vite nostre, sine vinculum de nullum ominem vel femina; et illos serviant nobis quomodo debent servire Bonifilii patri et matri, secundum illorum pose; et hobediatis et faciatis quomodo in nostra carta resonat.

Actum istum testamentum .VX. kalendas ianuarii, anno ab Incarnacione Domini .Mº.Cº.LXXXºVIIIIº. Sig+num Ramon Bonifilio. Sig+num Ermengardis. Nos qui istum testamentum mandavimus scribere et firmamus et testes firmare rogavimus. Sig+num Ramon, filio nostro, et filias nostras. Sig+num Petro de Solano. Sig+num Ramon de Vila de Chanis. Testes sumus.

Paschasius sacerdos, qui hoc scripsit et hoc (*signe*) aposui.

1. XVIII. denarios *interlineat*. 2. *Segueix, ratllat*, domo. 3. *Repetició innecessària*.

520

1189, desembre, 27

Bernat, prepòsit de Solsona, d'acord amb el seu convent, dóna a Brunet, a la seva muller Garsenda i a llurs successors la seva vinya plantada de Malgrat, al lloc anomenat el Vilar. Aquest n'ha de tenir cura i protegir-la del torrent, i abonarà cada any el cinquè de la collita i el quart de la feram que hi pugui criar.

ADS. perg. 835 (697); 264 ∞ 96 mm.

Notum sit omnibus qualiter ego Bernardus, Celsonensis prepositus, cum assensu tocius eiusdem loci conventus, damus tibi Bruneto uxorique Garssendi et posteritati vestre, nostram vineam plantatam et plantandam que est in termino de Malgrad, in loco qui dicitur Vilar. In tali videlicet condicione ut illud quod ibi plantatum est bene custodiatis, et quod plantandum est bene plantetis, de torrente usque ad costam ex omnibus partibus, et deffendatis ipsum torrentem et plantetis ne aqua diffluens dampnum inferat vinee et acervos lapidum qui in ea sunt proiciatis, et sicut consuetudinis est bene fodiatis et bene potetis; et de omni fructu quem ibi Deus dederit quartam partem ad nostrum cellarium fideliter deportetis; de illo vero alaudio quod est desuper ipsa vinea quantum ipsa costa protenditur, illud quod laborare poteritis, laboretis, et de fructu qui inde exierit detis nobis quintam partem

fideliter, et si ibi cirogillos enutrire poteritis habeatis vos tres partes et nos quartam fideliter; et ita sicut dictum est sit omni tempore ante nos et vos firmiter observatum, et posteritas vestra habeat hec omnia predicta indivisibiliter unus post unum. Et affrontant iamdicta omnia de una parte in alaudio Bernardi Iohannis, de alia in ipso plano de Tutela, de tercia in carera de Prinonosa, de quarta in ipso torrente de Porcheriza. Et damus vobis pro devesa ad deffensione cirogillorum, de carrera que exit de Tutela usque in terminum de Prinonosa, sicut torrens discurret et terminus de Malgrad protenditur. Siquis infra predictum terminum tendicula vel aliqua ingenia ad cirogillos capiendos, componat nobis .X. solidos.

Acta carta .VI. kalendas ianerii, anno Incarnati Verbi .Mº.Cº.LXXXº.VIIII. Signum Bernardi, Celsone prepositi (*signe*). Sig+num Petri prioris. Sig+num Petri de Cornelano (*signe*).

Raimundus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit. Guillelmus sacer, qui hoc traslatum (*signe*) fecit.

521

1190, juny, 2

Pere de la Llena i el seu germà Ponç es donen a Santa Maria de Solsona, amb tots els seus béns que tenen a Lavansa, en el lloc de Freixa, a la parròquia de Sant Iscle. També donen altres béns.

ADS. Perg. 839; 276 ∞ 165 mm.

In Dei nomine. Ego Petrus de Lena et frater meus Pontius, ob desiderium celestis regni, donamus nos metipsos in vita et in morte Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona et eius canonicis, cum omni nostro honore quem habemus et habere debemus in termino de Lavanca, in loco qui vocatur Frexa, in parrochia Sancti Aciscli. Preffatum honorem donamus eidem ecclesie cum hominibus quos ibi habemus, cum censis et serviciis, usaticis, cum dominicaturis, cum alaudiis, vineis, terris, cultis et incultis, cum arboribus, fructiferis et infructiferis, pascuis, lignis et aquis et domibus et cum omnibus adempramentis, que ad usum hominis pertinent vel pertinere debent, sive cum medietate unius molendini cum omni suo aparatu, cum pertinenciis et cum affrontacionibus eorum, cum introtitibus et exitibus omnium rerum. Affrontant autem hec omnia a parte orientis in ecclesia Sancte Eulalie, de meridie in monte de Baciers, de alia in Sancto Martino de Guardia, de alia in rivo de Mala. Item damus eidem ecclesie mansum nostrum de Lombardons,

cum omnibus alaudiis et vineis, cum omni censu et servicio et omni adempramento, cum ipsa nostra vinea de Charosa et decima ipsius vinee, que in presenti Poncius iamdictus deliberat iamdicte ecclesie per tenedonem et adempramentum in ipso honore de Lavanca similiter. Affrontat iamdictus mansus de una parte in Plano de Sarri, de alia in Riard, de tercia in Solano de Timoneda. Quantum infra omnes dictas affrontaciones habemus vel aliquo modo habere debemus, totum integriter, sine ulla retinentia damus preffate ecclesie, ad suum propium alaudium, francum et legitimum, ad faciendam omnem suam voluntatem omni tempore. Advenerunt nobis hec omnia per voces genitorum nostrorum sive per aliquas voces. Sunt autem hec omnia in comitatu Urgelli, infra fines kastri de Lavanca, in parrochia Sancti Aciscli, in loco qui vocatur Frexa, et in aliis diversis locis multis. Siquis hoc donum inquietare vel disrumpere voluerit, nequeat perficere, sed in duplo componate cum suo incremento; et in antea sit firmum[2] et stabile inperpetuum.

Actum est hoc .IIIIº. nonas iunii, anno Domini .Mº.Cº.XCº. Sig+num Petri de Lena. Sig+num Poncii, fratris eius. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Iohannis de Celsona. Sig+num Petri de Cint. Sig+num Petri Olivarii. Sig+num Guilelmi de Lena presbiter.

Raimundus levita, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. Et, *interlineat*. 2. *Al text*, frimum.

522

1190, juny, 18

Guerau Alemany cedeix a Santa Maria de Solsona el mas del lloc anomenat Canadell, del terme del castell de Copons. Ha rebut de l'església de Solsona cent sous.

ADS. Perg. 840; 1.609 ∞ 132 mm.
ADS. Perg. 841. Còpia contemporània.

Notum sit cunctis tam presentibus quam futuris quod ego Geraldus Alaman, per me et per omnes meos, reddo, difinio et evacuo Domino Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona illum mansum qui est in termine castri de Copons, in loco vocato Chanadel, sicut pater meus et mater mea melius predicte ecclesie dederunt, cum omnibus videlicet que ad ipsum mansum pertinent vel pertinere debent, sicut melius dici vel intelligi potest, ad opus Celsonensis ecclesie. Tali

vero modo fiat hanc difinicionem et evvacuacionem ut nullus de posteritate mea possit requirere vel contrariare aliquid in predicto manso; set habeat et possideat de cetero secure et potenter et inquiete, sine obstaculo et contrarietate alicuis hominis vel femine inperpetuum Celsonensis ecclesia, cum terminis et affrontacionibus, ingressibus et egressibus integriter ad ipsum predictum mansum pertinentibus vel pertinere debentibus. Et pro hac difinicione et evacuacione accipio de bonis Celsonensis ecclesie .C. solidis.

Siquis hoc fregerit anathematis gladio feriatur et cum Iuda Scarioth in infernum deponatur.

Actum est hoc .XIIII. kalendas iulii, anno Domini .Mº.Cº.LXXXXº. Sig+num Geraldi Alaman. Sig+num Berengarie, uxoris eius. Sig+num Raimundi Alaman, filii eorum. Sig+num Geraldi Alaman iunioris. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes firmare mandavimus. Sig+num Bertrando de Sancto Petro. Sig+num Arnaldi de Aquilone. Sig+num Bertrandi de Angera. Sig+num Guilelmi de Blanchafort. Sig+num Guilelmi de Cerviliano[1].

Berengarius presbiter, qui hoc scripsit die et anno quo su (*signe*) pra.

1. *Aquesta darrera signatura és del pergamí 841.*

523

1190, setembre, 29

Pere de Llobera dóna el seu cos perquè l'enterrin en el cementiri de Santa Maria de Solsona; cedeix també el castell del Portell, amb tots els seus homes i cavallers i totes les pertinences; ha rebut de la mateixa església un préstec de dos-cents sous jaquesos i cent barcelonesos, que es pagaran mitjançant els esplets del castell. De les rendes de la seva dominicatura el qui la treballi tindrà tres quartes parts i Pere de Llobera la part restant, que s'emprarà per pagar el préstec. El prepòsit Bernat i els canonges l'admeten a la seva confraria. Un cop eixugat el deute, el mateix Pere tindrà el castell en feu per la canònica.

ADS. Cartoral II, doc. 50, f. 53v.

Notum sit cunctis hominibus quod ego Petrus de Loberia dono corpus meum sepeliendum in cimiterio Sancte Marie Celsonensis ecclesie, et dono ac presencialiter mando eidem ecclesie et tibi Bernardo, Celsonensis prepositi, et canonicis eiusdem loci et

omnibus successoribus vestris, ad proprium et franchun alodium, castrum de Portel cum castellanis et militibus ac hominibus, tam presentibus quam futuris, cum terminis et pertinenciis suis et omnia iura que ibi habeo vel habere debeo. Tali autem pacto trado vobis predictum castrum ut vos ibi semper habeatis plenum dominium in eo et in eius terminis, et libere percipiatis et teneatis omnes census et questias et adempramenta et districta et servicia et placita et aquas et pascua et lingna (*sic*) et vineas et omnia alodia dominicature mee, culta et inculta, et omnia ea que ad usum hominis pertinent vel pertinere debent. Et accepi a vobis mutuo .C. solidos Barchinone et .CC. solidos iaccenses, et expleta que inde proveniunt aliquo modo computentur in solucionem predictorum munorum. De fructibus vero laboracionis dominicature mee, quas vos laboraveritis vel alii per vos, sive sint vinee sive alodia, habeatis tres partes pro laboracione et quarta computetur in solucione, et aprecient fructus quantum valuerint, a festo sancti Michaelis september usque ad festum Omnium Sanctorum. Et hoc fiat consilio Arnaldi de Avinione et Vitalis de Portel. Post solucionem vero predictorum numorum, si vixero habeam totum usumfructum predicti castri in vita mea in feudum per ecclesiam Celsonensem et prepositum ac canonicos eiusdem loci. Laboraciones siquidem dominicature mee teneatis perpetuo per vos vel per alios quoscumque volueritis, sive sint vinee sive sint alodia, ita ut per laboracione habeatis tres partes fructuum et ego quartam; et dum ego tenuero usumfructum ecclesia Celsonensis et prepositus ac canonici habeant proprietatem omnium predictorum, et per tenedonem tocius castri habeant plene et integre mansum Vitalis, cum omnibus his que michi facere debet. Post mortem meam ecclesia Celsonensis et prepositus ac canonnici eiusdem loci, habeant plenam proprietatem prefati castri et omnium predictorum, continuato usufructu cum proprietate sine contradiccione omnium meorum successorum et ea habeant ad faciendam suam omnem voluntatem. Iterum ego Petrus de Loberia convenio bona fice et sine malo ingenio quod nec ego nec aliquis meorum, aliquid queram in castro predicto nec in eius terminis, ut homines michi donent aliquid vel sponte vel coacti quamdiu vos tenueritis predictum castrum. Ego Arnaldus de Avinione mandato domini mei Petri de Loberia facio hominaticum tibi Bernardo, Celsonensis preposite, et convenio in hominatico quam caudem fidelitatem observabo tibi et omnibus successoribus tuis quam tenebat servare domino meo Petro de Loberia, a quo iam sum absolutus. Et ego Bernardus, Celsonensis prepositus, cum voluntate fratrum nostrorum recipimus te Petrum

de Loberia in fratrem et canonicum in vita et in morte, ut vivo et mortuo reddamus debitum ac concanonicis nostris aliis.

Ffacta ista carta .III. kalendas octobris, anno Dominice Incarnacionis .M.C.LXXXX. Sig+num Petri de Loberia. Sig+num Sancie, uxoris eius. Sig+num Poncii de Caldariis. Sig+num Guilelmi de Pontibus. Sig+num Petri de Sebrano, filii eius. Sig+num Berengarii de Bioscha. Sig+num Bernardi de Portel. Sig+num Arnaldi de Avinione. Nos qui hoc laudamus et firmamus et nunquam contraveniemus, et ad testes firmare rogamus. Sig+num Ugueti de Sanaugia. Sig+num Petri de Ofegad. Sig+num Salamonis de Montanana. Sig+num Petri de Malo Boscho.

Ego Guilelmus de Caciola subscribo (*signe*).

Petrus de Tonariti signum (*signe*), qui hanc cartam mandato predicti Petri de Loberia scripsit.

524

1190, desembre, 27

Arnau de Sanaüja, fill de la senyora Dolça de Sanaüja, es dóna a Santa Maria de Solsona i a l'obediència del prepòsit Bernat. També dóna una peça del seu alou del Llor i un mas que té Bernat de Puigrodon.

ADS. Perg. 844; 358 ∞ 198 mm.

Notum sit cunctis qualiter ego Arnaldus de Sanaugia, filius qui fui domine Dulcie de Sanaugia, dono et offero meipsum Domino Deo et ecclesie Sancte Marie Celsone, in vita et in morte; et promitto obedienciam Bernardo, eiusdem loci preposito, et successoribus suis bono animo et gratuita voluntate propter remedium anime mee. Dono quoque eidem loco et presentialiter trado omnem hereditatem meam quam mater mea reliquit et dedit, scilicet peciam unam alaudii que est in termino kastri de Lauro, iuxta vineam Sancte Marie Celsone, sicut ibi terminatur de una parte in ipso bosch, de alia in termino Sancti Guilelmi, de tercia in fonte que dicitur Sancti Petri et in alaudio Ugeti, fratris mei. Similiter dono eidem ecclesie in kastro de Lauro mansum quem inhabitat Bernardus de Podio Rotundo, cum omnibus suis pertinenciis et tenedonibus que ad ipsum mansum pertinent vel pertinere debent in omnibus locis, cum censibus et serviciis, usaticis et adempramentis cunctis, districtis, mandamentis, placitis et questiis, sicut melius umquam parentes mei habuerunt et tenuerunt, cum introitibus et exitibus suis, et cum

affrontacionibus cunctis sine ulla retinentia. Prephata omnia dono predicte ecclesie et eius canonicis ad suum proprium alaudium francum et legitimum, ad habendum et possidendum omni tempore, ad faciendam omnem suam voluntatem; et de meo iure in suum trado dominium et potestatem, sicut superius dictum est; ita ut nec ego nec aliquis de parentela mea in iam dicto honore aliquit ulla racione amplius requiramus, et numquam contra donacionem istam veniamus.

Actum est hoc .VI°. kalendas ianuarii, anno Incarnati Verbi .M°.C°.XC°. Sig+num Arnaldi de Sanaugia, qui hoc donum facio et hanc cartam iussi scribi et firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Petri de Sanaugia fratris eius. Sig+num Ugueti fratris eius. Nos omnes qui hoc laudamus et firmamus et numquam contraveniemus. Sig+num Berengarii de Bioscha, qui hoc laudo et firmo. Sig+num Raimundi de Bioscha, qui hoc laudo et firmo. Sig+num Bernardi de Podio Rotundo. Sig+num Iohannis Ferriol. Isti sunt testes.

Raimundus levita, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

525

1191, gener, 31

Ponç de la Llena fa testament i elegeix marmessors Ramon de l'Om, Arnau de la Llena i Arnau Gerovard. Vol ésser enterrat a Santa Maria de Solsona, i que la seva muller hi sigui admesa i mantinguda. Deixa a la mateixa església els drets que té a Lavansa i vol que es paguin el seus deutes i que se'n cobrin d'altres. També dóna a la canònica el que té a Riard i a Llombardons. Atorga a la seva esposa els censos del mas de la Serra i els drets de l'alou del Prat, així com diversos béns mobles. Així mateix, fa donacions a Sant Sadurní de la Llena i a diversos personatges. Finalment, mana eixugar els seus deutes i atorga part dels diners que li són deguts a la mateixa canònica.

ADS. Perg. 836; 225 ∞ 255 mm. Còpia contemporània.

Ego Pontius de Lena iaceo in magna egritudine et timeo ne mors me preocupet; et ideo volo facere meum testamentum, et eligo (manu)missores[1] meos, videlicet Raimundum de Ulmo et Arnaldum de Lena et Arnaldum Gerovardum; quibus precipio ut si mors michi advenerit disponant ita iussione mea rebus meis quem admodum in hac presenti pagina a me ordinatum et compositum invenerint.

In primis relinquo corpus meum Sancte Marie Celsone, ut ibi recipiatur et honorifice sepeliatur, quemadmodum inter me et dominum prepositum et canonicos Celsonensis ecclesie compositum est. Et relinquo iamdicto loco omnem meum directum quod habeo vel habere debeo in Lavantia, sicut iam predicte ecclesie bona voluntate dedi cum fratre meo Petro; et relinquo adhuc eidem loco omnem meum directum quod habeo vel habere debeo in Riard et in Lombardons, pro anima mea. Et relinquo femine mee Ermessendi omnem meum censum quod habeo vel habere debeo in manso de Serra, scilicet una perna et .IIII^{or}. fogaces et una emina de civada, et omnem meum directum quod habeo in alaudio de Prato; et relinquo ei omnem meum mobile quod habeo in manso de Serra, scilicet medietatem unius asini et .VI. oves et unum porch et quatuor capras et duos barrils in Lombardons. Hoc totum relinquo femine mee predicte et infantibus meis quos in ipsa generavi. Et relinquo eam in potestate Dei et beate Marie et domini Bernardi, Celsonensis prepositi, et eiusdem loci canonicorum, ut ipsi eam manuteneant atque contra cunctos deffendant et faciant ei tenere et habere quecumque in hoc testamento ei dimito et ipsa semper in sui faciant Celsonensi ecclesie annuatim un par gallinarum propter istam deffensionem. Et relinquo Sancti Saturnini de Lena .V. denarios quos habeo in ipso alaudio de Pedrera annuatim pro censu. Et relinquo Pontio, nepoti meo, unam spatam; et Bernardo Boti .V. solidos. Et debeo Raimundo de Cort .V. quarteres de ordi et .V. sesters de civada; et nepoti meo Raimundo unum sester de civada; et Raimundo de Ulmo .III. emines de civada; et Guilelmo de Olzina .III. solidos et unam eminam de ordi. Et mando manumissoribus meis ut de meo sementer solvant omnia ista creditoribus meis. Et debet michi ad festum sancti Andree Rossel .XV. solidos, et Arnaldus de Vilela XV. solidos; et de istis .XXX^{a}. solidis solvantur Petri Boti .V. solidos, et Guilelmo de Olzina .III. solidos et femine mee Ermessendi .V. solidos. Alios qui remanent relinquo Sancte Marie Celsone per misses, et induant me ad obitus mei; et relinquo femine mee Ermessendi et infantibus qui de me in illa generati sunt .VI. dinarios quos Raimundus, nepos meus, debet mihi facere de ipso alaudio de Prato.

Actum est hoc .IIe. kalendas februarii, anno Incarnati Verbi .M^{o}.C^{o}.XC^{o}. Sig+num Poncii de Lena, qui hoc testamentum iussi scribi et firmavi et integra memoria ordinavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Raimundi de Ulmo. Sig+num Arnaldi de Lena. Sig+num Arnaldi Gerovardi. Sig+num Petri de Lena presbiteri.

Raimundus levita, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit et in X[a]VIII[a] linea litteras rasit et emenda(vit)[2].

1. *Trencat*. 2. *Trencat*.

526

1191, març, 10

Bernat, prepòsit de Solsona, i els seus canonges cedeixen a Pere Ferrer i la seva família l'honor o condamina que tenen a Albió, a la conamina de Santa Maria, tot volent que aquest ho treballi, millori i defensi per Santa Maria de Solsona i que, si ho vol alienar, el prepòsit ho pugui recuperar amb preferència als altres compradors.

ADS. Perg. 838; 179 ∞ 115 mm. Trasllat de 1243.
ADS. Cartoral I, doc. 53.

Hoc est translatum fideliter factum .III. idus frebruarii, sub anno Incarnacionis Domini .M°.CC°.XL°. secundo cuiusdam instrumenti per alphabetum divisi in quo sic habetur: In Dei nomine. Notum sit cunctis omnibus hominibus quod ego Bernardus, gratia Dei Celsonensis prepositus, cum consolio canonichorum eiusdem ecclesie, donamus tibi Petro Ferario et uxori tue Stefanie et posteritati vestre onorem nostrum quem habemus in Albio, in loco vocitato conamina de Sancta Maria. Terminatur autem de duabus partibus in torrente que dicitur de Avella, de alia parte in prato et de alia in alodio de Arnaldi Sormad, quem tenet per predictam Sanctam Mariam et de aliis partibus in aladio de Petrus de Mor et de Ermesen de Baganam et de Bernad Guiscard. Quantum infra has affrontaciones nos abemus, damus vobis predictis ad posteritati vestre, unus post unum indivisibiliter, per ecclesiam Celsonensem. Tali vero ratione damus vobis iamdictum alaudium ut bene et fideliter laboretis, costruatis et defendatis; et de omni fructu quod Deus ibi dederit donetis nobis et successoribus nostris fideliter quartam partem. Et ita bene laborare predictum alaudium et bene custodite ut propter culpam vestram vel neclegenciam Celsonensis ecclesia non perdat suum directum. Et si forte vendere vel inpignorare volueritis pro minori precio, abeamus quam alter, quod si nos accipere noluerimus faciatis voluntatem vestram vestro consimili, salvo iure nostro. Si forte, quod absit, convenenciam istam non observaveritis et comoniti emendare nolueritis, liceat Celsonesium ecclesie onorem suum recuperare, sine omni contradiccione.

Hacta carta donacione .VI. idus marcii, anno Incarnacionis Christi .M.C.LXXXX°.

Signum Bernardi, Celsonensi prepositi (*signe*). Signum Petri de Corneliana (*signe*). Sig+num Bernardi de Albio, qui hoc laudo et firmo. Sig+num Guilelmi de Berenguer. Sig+num Pere Bernad. Sig+num Arnaldi de Soler. Nos sumus testes firmatores et auditores.

Arnallus sacerdos, qui hoc scripsit, die et anno quod (*signe*) supra.

Ego Guilelmus de Nargone, hic me pro teste subscribo. Ego Petrus Scasini sum huius translati testis.

Ego Bernardus de Tolosa, qui hoc scripsi translatum et hoc signum (*signe*) feci.

527

1191, abril, 1

Ponç de Pinell confirma la donació que féu a Santa Maria de Solsona Ramon de Correà del mas de Lladrera, i de la donació que havia fet Ramon de Guspí als llocs d'Albar i Artigues, situats al terme de Pinell.

ADS. Perg. 848; 160 ∞ 96 mm.

Sit notum cunctis quod ego Poncius de Pinel, bono animo et bona voluntate, cum uxore mea Anglesa dono et laudo atque concedo Domino Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona et eius canonicis ipsum mansum de Ladrera, quem Raimundus de Curriza dedit iamdicte ecclesie ad suum proprium alaudium, cum omnibus suis pertinenciis et totum illum honorem, similiter laudo et concedo prenominate ecclesie, quem Raimundus de Albespi donavit in terminis de Pinel, in loco qui vocatur Albar et Artigues. Omnem illum honorem supradictum dono et laudo per me et per omnem posteritatem meam sepe dicte ecclesie et canonicis eius ad suum proprium alaudium, franchum et liberum, sine ullo retentu, ad faciendam eorum voluntatem in perpetuum.

Actum est hoc kalendas aprilis, anno incarnacionis Christi .M°.C°.XC°.I°. Sig+num Poncii de Pinel. Sig+num Anglese, uxoris eius. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testibus firmare fecimus. Sig+num Petri de Albespi. Sig+num Iohannis de Celsona. Sig+num Petri de Cint. Sig+num Raimundi Maiol. Sig+num Guadalli Ross.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

FUNDACIÓ NOGUERA

528

1191, abril, 1

Ramon de Correà, fill de Ramon Humbert, es dóna per tota la vida a Santa Maria de Solsona, amb l'honor que té a Torre d'Aidia. Confirma la donació del mas de Lladrera, que ja havia donat abans.

ADS. Perg. 847; 224 ∞ 140 mm.

Notum sit omnibus hominibus quod ego Raimundus de Curriza, filius Raimundi Umberti, dono et trado me ipsum, in vita et in morte, Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona et eius canonicis, cum ipso honore quem habeo et habere debeo in Turre d'Adizia, ad suum proprium alaudium franchum et legitimum, sine ulla retinencia, sicut pater meus melius umquam habuit. Simili quoque modo dono et trado eidem ecclesie ipsum mansum de Ladrera ad suum proprium alaudium, sicut in carta resonat quam olim ei feci. Iamdictum totum honorem dono et trado prefate ecclesie cum omnibus suis pertinentiis et affrontacionibus et introitibus et exitibus suis ad adempramentis cunctis, que ad usum hominis pertinet vel pertinere debent, ad faciendam omnem suam voluntatem in perpetuum, sine ullo retentu. Et ego Raimundus de Curriza ob remedium anime mee et parentorum meorum laudo et concedo Sancte Marie iamdicte et suis canonicis illum honorem quem avunculus meus Raimundus prenominatus eidem loco dedit. Iterum dono et delibero sepedicte Sancte Marie et suis omnem honorem quem habeo et habere debeo in Turre de Adizia iamdicta, sicut Raimundus Umberti, avus meus, melius umquam habuit et tenuit prefatum honorem, cum censibus, serviciis, usaticis et omnibus adempramentis que ad utilitatem hominis pertinent. Et de meo iure in dominium et potestatem Sancte Marie iamdicte et canonicorum eius trado omnia iura que in prefato honore debeo habere aliquo modo ad suum proprium alaudium, franchum et liberum, absque ulla retinencia, ad faciendam eorum volntatem omni tempore.

Actum est hoc kalendas aprilis, anno Incarnacionis Christi .Mº.Cº.XCº.Iº. Sig+num Raimundi de Curriza. Sig+num Raimundi de Curriza, nepotis eius. Sig+num Poncii de Pinel. Nos qui hoc scribi mandavimus et testes ut firmarent rogavimus et propriis nostris manibus firmavimus. Sig+num Raimundi de Peramola. Sig+num Berengarii, filii eius. Sig+num Arnalli de Curriza.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

529

1191, abril, 11

Berenguer de Cornellana i la seva muller Dolça, després d'algunes diferències amb l'església de Solsona, reconeixen que són d'aquesta església les dominicatures que tenen a Torrefeta, que foren de Gombau de Ribelles, així com altres béns a Sant Iscle de Lavansa i a Freixà. Així mateix, Berenguer fa donació a la canònica d'un mas de Pallerols que té Pere de Ballaró i una peça de terra que és sota aquest, amb els seus arbres i pertinences. Per la seva banda, el prepòsit Bernat els deixa la meitat d'aquests mas i terra mentre visquin. Berenguer de Cornellana es fa germà de la fraterna dels canonges de Solsona i rep d'aquests cent deu sous de moneda agramuntesa.

ADS. Perg. 849; 223 ∞ 173 mm.

Notum sit cunctis quod ego Berengarius de Corneliana et coniux mea Dulcia venimus ad finem et concordiam cum Bernardo, Celsonensi preposito, et cum omnibus fratribus eiusdem domus, de omnibus querelis et controversiis que vertebantur inter nos et Celsonensem ecclesiam; et diffinio ego Berengarius cum coniuge mea Dulcia, per me et per omnes de posteritate mea, illas condaminas de Torre fracta, que fuerunt de Gombaldo de Ribeles, quicquid ego ibi querebam vel demandabam, et illum omnem honorem quem Poncius de Lena et fratres sui dederunt sive dabant Celsonensi ecclesie, laudo et diffinio. Et est predictus honor in termino de Lavancia, in parrochia Sancti Aciscli et Frexani et aliis locis. Adhuc dono per me et per omnes meos imperpetuum unum mansum in Palierols, quem tenet Petrus de Belaro, cum introitibus et exitibus et pascuis et pertinenciis cunctis et omnibus ad usum hominis pertinentibus, sicut ego melius habeo vel habere debeo, et sicut melius dicit vel nominari sive intelligi potest ad opus Celsonensis ecclesie. Et similiter dono unam peciam terre que est subtus mansum, cum arboribus et omnibus ad ipsam pertinentibus. Et ego Bernardus, Celsonensis prepositus, cum consilio canonicorum concedimus tibi Berengario predicto medietatem predicti mansi et illam peciam terre, que est dominicatura, per fevum in vita tua. Post obitum tuum revertatur totum ab integrum in dominio et potestate canonicorum Celsonensi ecclesie, ad faciendam eorum voluntatem imperpetuum; ita quod neque in hoc neque in alio honore predicto aliquis de posteritate tua non possit requirere neque demandare aliquid nullo modo; set habeat et possideat omnia predicta Celso-

nensis ecclesia, sicut melius dici potest vel intelligi in perpetuum, irrevocabili iure. Et ego Berengarius de Corneliano dono et offero me in vita et in morte Celsonensi ecclesie et sim frater Celsonensis ecclesie, et promitto me deffendere et manutenere omnia iura Celsonensis ecclesie pro posse meo ubicumque sint et quecumque sint tanquam unus ex fratribus; et ipsi canonici recipiant cum ego voluero intrare cum omni apparatu milicie mee et cum aliis que Deus in animo meo posuerit. Et accipio pro superiori largitione et concessione de bonis Celsonensis ecclesie .C.X. solidos acrimontensis monete.

Actum est hoc anno .Mº.Cº.XCº.Iº. Incarnationis Christi .III. idus aprilis. Sig+num Berengarii. Sig+num Dulcie, coniugis eius. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus testibusque firmare mandavimus. Sig+num Raimundi de Iosa. Sig+num Berengarii de Rocha. Sig+num Petri de Cincto. Sig+num Guadaldi Ross. Sig+num Iohannis. Sig+num Petri, presbiteri de Corneliano[1].

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Signatura autògrafa.*

530

1191, juliol, 31

Guillem de Calonge i el seu germà Ramon fan la partició dels béns que han rebut dels seus pares. Ramon es queda Castelltallat, la Molsosa, un vuitè del delme de Calaf i una perna i tindrà aquesta honor per Ramon de Boixadors. Ho tindrà per Ramon de Boixadors. Guillem es quedarà amb Calonge i el que tenen a Tudela, a la Prenyanosa i a Queràs, i dues vuitenes parts del delme de Calaf.

ADS. Perg. 850; 159 ∞ 230 mm. Carta partida per ABC.

Notum sit omnibus hominibus tam presentibus quam futuris qualiter ego Guilelmus de Cholonice et Raimundus, frater meus, venimus ad finem et ad divisionem honoris patris nostri vel matris nostri, qui fuerunt olim. In tali pacto laudo et concedo ego Guilelmus Raimundo, fratri meo, ipsum honorem Kastri Tailant et de Molsosa, et una octava de decimo de Chalaf et perna .I., in tali vero racione ut Raimundus habeat iam dictum honorem pro Raimundi de Boxados. Sicut superius scriptum est et ista octava predicta et perna ista habeat et teneat Raimundus pro me et serviat michi hoc et secundum suum valorem. Et ego Guilelmus sim guarent Raimundo

predicto de hoc contra cunctos homines vel feminas. Et si Ramundus obierit sine infante legitimi coniugii revertatur hoc michi Guilelmo vel meis. Et si vendere voluerit vel impignorare fatiget se in me infra .XXXª. dies et totidem noctes; et si ego capere noluero, faciat suam voluntatem. Et hoc totum, sicut superius scriptum est, habeat Raimundus pro hereditate et parte sua. Et ego Raimundus sepe dictus simili materia dono, laudo et concedo Guilelmo, fratri meo, ipsum chastrum de Cholonice cum suis rebus, sicut pater noster vel mater habuerunt et tenuerunt. Et hoc quod habemus in Todela, sive in Prinonosa vel in Cheraz, sive in cunctis locis, sic concedo Guilelmo, fratri meo, ut ipse habeat pro parte et hereditate sua; et si obierit sine infante legitimi coniugii, revertatur michi Raimundo vel meis; et si vendere voluerit vel impignorare, fatiget se in me infra .XXXª. dies et totidem noctes; et si capere noluero, faciat suam voluntatem. Et laudo et concedo alias duas octavas de decimo de Chalaf Guilelmo, fratri meo, similiter. Hoc fuit factum in presensencia (*sic*) Arnalli de Sancto Iusto et Geralli de Monteacuto et aliorum hominum.

Actum est hoc .II. kalendas augusti, anno ab Incarnacione Domini .Mº.Cº. nonagesimo .Iº. Sig+num Guilelmo de Cholonice. Sig+num Raimundi. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes firmare iussimus. Sig+num Arnaldi de Sancto Iusto (*signe*). Sig+num Geraldi de Monte Acuto. Sig+num Karbonelli de Enfesta. Sig+num Bernardi de Entort. Sig+num Poncii, chapellani de Colonice. Isti sunt testes visores et auditores de hoc.

Arnallus sacerdos, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

531

1191, agost, 18

El prepòsit Bernat i els canonges de Solsona concorden amb Ramon de Torroja i els seus fills, amb motiu d'unes construccions fetes pels Torroja dins el territori del cementiri de Santa Maria. No s'hi construirà cap més casa, i a més Ramon de Torroja es compromet a donar quatre lliures de cera a l'església, procedent de les rendes del Paradís, a més de les quatre lliures que ja rep la canònica.

ADS. Perg. 851; 324 ∞ 182 mm. Carta partida per ABC.
ADS. Perg. 852. Trasllat del s. XIII.

FUNDACIÓ NOGUERA

Post hec compositio que est facta inter Bernardum, Celsonensem prepositum, et canonicos Celsone ecclesie, et Raimundum de Turre Rubea et filios eius Raimundum et Huguetum, de contentionibus quas habebant interse in villa de Celsona, scilicet de cimiterio, quod canonici predicte ecclesie requirebant a iam dicto Raimundo, ratione Celsonensis ecclesie. Dimittit itaque predictus Raimundus et diffinit per se et per suos predicte ecclesie totum illud cimiterium, quod ei clamabant canonici; quod nunquam deinceps a iam dicto Raimundo et suis aliquid ibi construatur quod modo constructum non est; set remaneat quod canonici clamabant ad cimiterium ecclesie et plateam. Canonici quoque predicte ecclesie concedunt iam dicto Raimundo et suis hominibus quantum ibi modo constructum est, quod ad cimiterium pertinebat, ut possideant inperpetuum sicut modo possident; et pro hoc cimiterio constructo promittit Raimundus et filii sui canonicis predicte ecclesie imperpetuum, persolvat censualiter singulis annis inexcusabiliter quatuor libras cere. Has quatuor libras cere cum aliis quatuor quas iam faciebat predicte ecclesie sicut in ipsa sua carta continetur, promittit dare predictus Raimundus, scilicet octo libras in festo Omnium Sanctorum. Et constituo ego, predictus Raimundus, per me et per meos, quod iamdicta ecclesia accipiat annuatim predictas octo libras in censu quem accipio in mea dominicatura de Paradis; et ita sit obligatus totus census quem ibi accipio predicte ecclesie, quod nec ego neque aliquis alius ratione mei de predicto censu quicquam accipere possint, quousque iam dicte octo libre sint persolute predictis canonicis. Hanc vero predictam compositionem facit Raimundus de Turre Rubea et filii sui iamdicti per se et per suos cum Celsonensi ecclesia ob remedium anime sue et parentum suorum; et promittit predictus Raimundus per se et per suos quod diligat et deffendat et manuteneat Celsonensem ecclesiam et omnia que ad iamdictam pertinet ecclesiam. Prepositus quoque diligat Raimundum et manuteneant honoret et suos; et hoc faciat unusquisque bona fide.

Actum est hoc .XV. kalendas septembris anni Domini .M.C.XC.I. Sig+num Raimundi de Turre Rubea. Sig+num Raimundi, filii eius. Sig+num Hugeti, filii eius. Sig+num Raimundi de Gurb. Sig+num Poncii de Pinel. Sig+num Guilelmi de Guadia[1].

Signum Bernardi, Celsonensis prepositus (*signe*). Sig+num Petri prioris. Sig+num Petri de Solaneles. Signum Arnaldi de Sancto Iusto (*signe*). Sig+num Bernardi de Ivorra.

Et promittunt homines Celsonensis ville quod ament se et manuteneant et deffendant se contra cunctos homines; et hoc faciant fieri prepositus et canonici et Raimundus et sui.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. de Guardia *en el perg. 852*.

532

1191, octubre, 14

Ramon Bord i la seva muller Doneta donen a Santa Maria de Solsona el seu fill Bultrot perquè hi visqui sota la regla de sant Agustí i l'obediència del prepòsit Bernat. La mateixa Doneta també es dóna a la mateixa església perquè hi sigui rebuda i mantinguda tota la vida, com una de la comunitat. Donen així mateix a l'església de Solsona per després de la seva mort, donant mentre visquin la tercera part de la vinya i les oliveres i la quarta part del blat, la seva honor de Vilanova de Balaguer; i altres rendes de les quals els canonges poden començar a gaudir immediatament. El prepòsit Bernat remou tota aquesta honor d'una penyora de set-cents cinquanta sous agramuntesos i rep el permís per utilitzar la sèquia dels atorgants, sempre que contribueixi a la seva millora.

ADS. Perg. 853; 188 ∞ 222 mm.

Notum sit cunctis qualiter ego Raimundus Bord et uxor mea Doneta, divina inspiracione compuncti, offerimus filium nostrum Bultrotum ecclesie Sancte Marie Celsonensi in clericum et canonicum eiusdem ecclesie in manu Bernardi, eiusdem loci prepositi, ut vivat semper sub mandamento et obediencia ipsius et successorum suorum semper secundum regulam beati Agustini. Et ego Doneta similiter dono et trado me eidem ecclesie in vita et in morte cum assensu et consilio viri mei Raimundi Bord, ut possim intrare iam dictum monasterium et habere beneficium illius loci, sicut unus ex fratribus, cum honeste et legaliter sive canonice intrare voluero. Et sciendum quod nos ambo bono animo et grata voluntate donamus et tradimus ecclesie Celsonensi totum honorem nostrum quem habemus in Balagario, in loco qui dicitur Villanova, videlicet domos, alaudium, vineam et ortum et omnia quecumque ibi habemus vel aliquo modo habere debemus. Tali videlicet racione ut nos predictum honorem teneamus in vita nostra per iam dictam (...)[1] et donemus de omnibus expletis illius honoris, videlicet de vinea

et de olivariis terciam par(tem) (...)m[2] de omni fructu que ibi Deus dede(rit) (...)e[3] omni vero blado similiter quartam partem, et habeant ibi canonici, si voluerint, servie(...) (...)[4] colligendis fructibus qui partem suam de expletis fideliter percipiat. Post obitum vero nostrum (habeat predic)ta[5] ecclesia totum ipsum honorem integriter et secure sine aliqua contradiccione, ad fa(ciendum) (...)[6] ea et ex ea quicquid facere voluerit, pro hereditate iam dicti pueri et pro animabus nostris et parentum nostrorum. Iterum damus eidem ecclesie et in presenti tradimus unum farregenal quem tenemus per iam dictam ecclesiam, sicut nos ipsum terminavimus. Similiter damus eidem ecclesie censum et servicium quem facit nobis Garsias de honore quem tenet per nos in loco que dicitur Turris Corvorum, scilicet pernam .X. et .VIIII°. denariorum et .IIII°r. fogacas obtimas et fanecam .I. de ordeo et carreg et tragi et questiam, sicut unus ex vicinis suis. Ista habeat Celsonensi ecclesia a presenti die et deinceps. Sicut superius dictum est, totum iam dictum honorem tradimus in plenum dominium iam dicte ecclesie, ita quod de donacione ista non possimus mutare voluntatem nostram. Affrontat autem iam dictum alaudium de una parte in alaudio vice comitis, de alia in flumen Sicoris, de .III[a]. in alaudio iam dicte Sancte Marie, de .IIII[a]. sursum in espona. Quicquid inter istas affrontaciones includitur, quantum ibi habemus vel habere debemus, secundum predictam racionem donamus et tradimus. Et est sciendum quod Bernardus, Celsonensis prepositus, abstraxit honorem istum de pignore de septingentis .L. solidis monete acrimontensis. Habeat quoque Celsonensis ecclesia aquam de cenia nostra, cum sibi opus fuerit, et adiuvet ad restauracionem ipsius secundum quod iustum fuerit.

Actum est hoc pridie idus octobris, anno ab Incarnacione Domini .M.C.XC.I. Sig+num Raimundi Bord. Sig+num Donete, uxoris eius. Nos qui hanc kartam donacionis scribere fecimus et propriis manibus firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Calb. Sig+num Mironi Pelet. Sig+num Raimundi de Cedro. Isti sunt testes.

Guilelmus, qui hoc scripsit et hoc signum apposuit (*signe*) apposuit[7].

1. *Trencat.* 2. *Trencat.* 3. *Trencat.* 4. *Trencat.* 5. *Trencat.* 6. *Trencat.* 7. *Repetició innecessària.*

FUNDACIÓ NOGUERA

533

1191, novembre, 12

Berenguer d'Aleny ven a l'església de Solsona i al seu prepòsit l'honor que té al Portell, menys la meitat de l'honor que té de Pere de Canaleta. És a tocar de l'alou de la mateixa església, anomenat la Costa de Santa Maria. Rep cent sous barcelonesos i és admès a la fraterna de la canònica.

ADS. Perg. 854; 183 ∞ 167 mm.

Notum sit cunctis tam presentibus quam futuris qualiter ego Berengarius de Aleino vindo et dono ecclesie Sancte Marie de Celsona et Bernardo, eiusdem loci preposito, et canonicis ibi degentibus, tam presentibus quam futuris, totum honorem meum que ego habeo in Portel et in eius terminis vel aliqua racione habere debeo; exceptus ipsa medietate honore quam habeo Petro de Caneleta. Sunt autem ista terre, culte et inculte, vinee et silve, quantum ibi habeo vel habere debeo. Adveniunt autem predicta omnia michi per voces genitorum meorum. Sicut superius dictum est totum trado in dominium et potestatem predicte ecclesie et canonicorum eius, scilicet terras, vineas, arbores et roviras, ad abendum et possidendum omni tempore, iure perpetuo, sine aliquo retentu. Affrontant autem ista supradicta ab[1] oriente in alaudio Bernardi Oromir quod fuit de dominicatura Petri Sancii, ab occidente in alaudio iam dicte ecclesie, quod dicitur Costa de Sancta Maria, de alia in alaudio Bernardi Berengarii, de quarta vero parte in vineis de Raimundo Selvana. Et accipio de avere Sancte Marie de manu Bernardi prepositi .C. solidos monete barchinonensis, de quibus ad voluntatem meam paccatus fui. Ego quoque Bernardus, Celsonensis prepositus, cum consilio frarum meorum damus tibi Berengario parte in omnibus beneficiis ecclesie nostre, in vita et in morte, quasi uni de familiaribus nostris.

Actum est hoc .II. idus novembris, anno Incarnati Verbi .Mº.Cº.XCº.I. Sig+num Berengarii de Alein, qui hoc feci scribi et firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Petri de Canaleta. Sig+num Bernardi, filiis eius. Sig+num Bernardi de Portel. Sig+num Bernardi de Belvedino. Sig+num Poncii, presbiteri de Portel. Sig+num Vitalis.

Bernardus presbiter, qui hoc scripsit die et anno quo supra. (*signe*).

1. ab, *interlineat*.

FUNDACIÓ NOGUERA

534

1191, desembre, 3

Després d'algunes discussions que hi hagué entre els comtes d'Urgell Ermengol i Elvira amb els homes de Solsona, els comtes, per la seva part, fan una assegurança de pau i de defensa dels homes de la vila, que li han donat mil tres-cents sous agramuntesos. Es compromet a respectar les seves propietats encara que el bisbe d'Urgell o Ramon de Torroja estiguin en conflicte amb ell; però podrà atacar les muralles o la fortalesa si hi hagués guerra amb Ramon de Torroja.

ADS. Perg. 855; 260 ∞ 176 mm. Carta partida per ABC.

Ad noticiam cunctorum hec audiencium perveniat quod ego Ermengaudus, gracia Dei Urgellensis comes, simul cum domina Alvira, venerabili comitissa, coniuge mea, venio ad finem et pacis concordiam cum hominibus de Celsona de universis querelis et querimoniis quas de illis habebam usque in presentem diem; et assecuro eos et omnes res suas, videlicet mobiles et inmobiles, etiam muros et fortias que modo ibi sunt constructe, et recipio eos cum omnibus rebus suis sub mea defensione et guidonatico in omnibus locis; et propter hoc recipio ab eis mille .CCC^{os}. solidos monete acrimontensium. Sed si forte Raimundus de Turre Rubea composicionem quam cum illis facio concedere noluerit, illi et omnes res sua et domus sunt securi, exceptus muris et forcia. Adhuc etiam convenio omnibus hominibus iamdictis de Celsona qui modo ibi sunt vel in antea erunt quod si ego guerram habuero cum Raimundo de Turre Rubea ipsi semper securi sint cum omnibus rebus suis de me et de omnibus hominibus meis; ita tamen quod de villa Celsone non eveniat michi malum. Et si forte episcopus Urgelli cum Raimundo de Turre Rubea guerram habuerit, ego in aliquo non sim propter hoc contra eos nec faciam aliquid malum, ego vel homines mei hominibus de Celsona vel ville. Hoc autem totum superius dictum convenio eis iam dictis presentibus et futuris tenere et attendere per me et per omnes meos, sicut dictum est, omni tempore bona fide ad suum meliorem intellectum.

Actum est hoc .III. nonas decembris, anno Incarnacionis Christi .M^{o}.C^{o}.XC^{o}.I^{o}. Sig+num Ermengaudi, Urgelli comitis. Sig+num domine Alvire, uxoris eius. Nos qui laudamus hanc cartam et firmamus atque concedimus et testes firmare rogamus. Sig+num Berengarii de Almenara. Sig+num Poncii de Pinel. Sig+num Petri

de Lobera. Sig+num Guilelmi de Pontibus. Sig+num Arnalli de Pradel.

Petrus subdiachonus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

535

1192, abril, 14

Hug del Llor, d'acord amb el seu germà Berenguer, es dóna per a viure a la canònica de Santa Maria de Solsona, on vol ésser sepultat. Dóna el seu cavall i armes, i el seu alou de la Coma dels Arquells, de la carrera en amunt, tot, des d'ara, i, dessota la carrera, el quart dels esplets per causa de l'empenyorament. També dóna un mas i corrobora la donació del Far. A canvi, el prepòsit Bernat redimeix el castell del Llor de les mans de Bernat Oromir i de Ramon Llorenç. Tot en sufragi seu, de la seva mare i del seu germà Ramon.

ADS. Perg. 860; 294 ∞ 292 mm.

In Dei nomine. Ego Ugo de Lauro, amore Dei et ob remedium anime matris mee et Raimundi de Sanahugia, fratris mei, (...)[1] dono me ipsum per[2] canonicum monasterio Sancte Marie de Celsona, et ubicumque moriar corpus sepeliatur in cimiterio ecclesie Sancte Marie predicti monasterii, et quacumque hora voluero relinquere hoc seculum, canonici me ibi suscipiant per canonicum, cum meo equo et mea lorica et meis armis, que ibi tunc donem et quod hereditatem tunc bene et honorifice illud monasterium ad illum diem de meo honore. Nunc autem in presenti, cum hoc scripto dono et trado bona et spontanea voluntate, per me et per meos, ob remedium anime mee et matris mee et fratris mei dicti, Domino Deo et Sancte Marie Celsone et preposito et canonicis ipsius monasterii presentibus et futuris totum illud dominicum quod habeo in Comba de Archellis. Quod affrontat ab oriente in condamina quam Arnaldus de Sanahugia dedit dicto monasterio, a meridie in carrera que ascendit ad Sanctum Petrum de Archellis, ab occidente in condamina Raimundi de Bioscha, a circio in alodio Sancti Guilelmi. Sicut includitur et terminatur istas .IIII^{or}. affrontaciones sic dono et trado totum dictum dominicum sicut melius usque in hodiernum diem habui et possedi quibuscumque racionibus, prefato monasterio et omnibus suis habitato(ribus) (...)[3] modo, ut de illo dominico habeant et possideant nunc et inperpetuum ipsi canonici vel

quicumque pro illis interrogaverint (...) (...)odum[4] de illa via puplica que vadit ad Sanctum Guilelmum[5] in sursum. Set de illa via inferius habeant quartum de omnibus expletis que inde exierint (...)[6] solidorum sicut continetur in carta alia pignoracionis, quamdiu castrum de Lauro erit pignus prenominati monasterii (...) (...)um[7] fuerit, sit ab illa hora in antea totum illud dominicum sicut includitur in illis dictis .IIII[or]. affrontacionibus de ipso monasterio (et sui habi)tatoribus[8] per liberum alodium et proprium omni tempore ipsius monasterii et suorum habitancium, ad omnes eorum voluntates ibi et inde faciendas sine aliquo retentu. Item dono et trado nunc in presenti pro anima mea Deo et dicto monasterio Celsone et omnibus canonicis eiusdem loci presentibus atque futuris illum mansum quod Guilelmus de Torneros, qui stat in Lauro, tenet per me cum omni honore quem pertinet ad illum mansum, longe ac prope; et totum sicut illum mansum cum omnibus suis pertinenciis tenet per me ipse Guilelmus de Torneros et sui teneant et habeant illum per Sanctam Mariam Celsone et per suos habitatores omni tempore, per franchum alodium et proprium semper dicti monasterii et canonicorum. Et pro tenedone illius mansi habeat et accipiat monasterium et sui habitatores annuatim in festo Natalis Domini unum per gallinarum de censo de illo manso quamdiu in hoc seculo permanebo. Set postquam hoc seculum relictum habuero, deinceps sit totus ille mansus de Sancta Maria Celsone et suis canonicis per cuncta secula ad omnes eorum voluntates faciendas. Preterea ego Ugo de Lauro et ego Berengarius de Sanahugia, eius frater, per nos et per omnem progeniem et posteritatem laudamus, concedimus et corroboramus supradicto monasterio Celsone et suis habitatoribus nunc et inperpetuum illud castrum quod vocatur Far, totum integre, sicut melius antecessores nostri illud dederunt Sancte Marie Celsone per franchum alodium et proprium et ingenium ipsius monasterii, ad omnes voluntates nunc et semper faciendas ibi et inde de ipso monasterio et suis, sine contradicto et vinculo alicuius persone. Et convenimus quod nunquam forciam, toltam vel districtionem ullam faciemus de cetero in dicto castro dez Far sive in villa seu ad habitatores illius ville. Ymmo de toto hoc et de toto quod superius scribitur erimus nos et nostri semper boni guirentes contra cunctos homines et feminas monasterio Celsone et suis canonicis, sine omni eorum inganno. Igitur sit notum omnibus et manifestum quod propter hoc predictum ego Bernardus prepositus et canonici Celsonensis redemimus vobis de elemosinis monasterii illud castrum de Lauro de posse Bernardi Oromir et Raimundi Laurencii. Siquis

hoc disrumperit in duplo componat et deinceps ut superius continetur firmiter permaneat omni tempore.

Factum est .XVIIIº. kalendas may, anno Domini .Mº.Cº.XCº.IIº. Sig+num Ugonis de Lauro. Sig+num Berengarii de Sanahugia, fratris eius, qui hanc cartam firmavimus, laudavimus testesque firmare rogavimus. Sig+num Petri de Sanahugia. Sig+num Arnaldi, fratrum Ugonis et Berengarii, qui hoc totum firmamus et laudamus ut superius nominatum est. Sig+num Berengarii de Bioscha. Sig+num Raimundi de Bioscha. Sig+num Petri (...)[9] de Lauro. Sig+num Raimundi Laurencii. Sig+num Arnaldi Guilelmi de Lauro. Isti quinque sunt testes.

+Virgilius, qui hoc scripsit iussu Ugonis de Lauro, cum litteris suprapositis in XII linea (...)[10] die et anno quo supra.

1. *Trencat i esborrat*. 2. per, *interlineat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*. 5. que vadit ad Sanctum Guilelmum *interlineat*. 6. *Trencat*. 7. *Trencat*. 8. *Trencat*. 9. *Trencat*. 10. *Trencat*.

536

1192, maig, 4

Atès que Hug de Llor ha conprat un cavall a la canònica de Santa Maria de Solsona pel preu de cent quaranta sous, i que els diners d'aquest preu es descompten dels mil cinc-cents sous pels que ell i el seu germà Berenguer empenyoraren el castell del Llor a la mateixa canònica; Hug eximeix als canonges del pagament dels sobradits mil cinc-cents sous, i es confessa pagat d'aquests, i així mateix atorga com a preu del cavall la seva part del bosc del Far. També fa entrega del mas de Guillem de Tornerons, que es reté en vida, així com també es reté la quarta part dels mil cinc-cents sous amb el seu domini que és sota la via que va a Sant Guillem. Hug també manlleva cent sous barcelonesos dels canonges, que es pagaran dels primers esplets del castell del Llor, tal com es farà amb els mil cinc-cents sous.

ADS. Perg. 861; 210 ∞ 221 mm.

Notum sit cunctis quod ego Ugo de Lauro emi unum equum a vobis Bernardo, Celsonensis preposito, et quem michi tradidistis et ego illum habui et de illo bene a vobis et a monasterio paccatus remansi; pro quo equo dono vobis in precium illos .CXL. solidos, quos michi debebatis persolvere et dare, qui etiam remanserant de illis mille et .D. solidis ex quibus ego et Berengarius, frater meus, misimus vobis castrum de Lauro inpignore; et concedo et confirmo

quod de cetero de illis .MD. solidis per me vel per meos non eritis demandati, quam de totis bene a vobis me teneo per paccatum. Amplius etiam dono vobis in precium illius equi totam illam meam porcionem quam modo teneo et habeo de toto illo boscho quod est ante Far. Quod affrontat ab oriente in termino dez Far, a meridie in plano Sancti Petri de Archellis, ab occidente in ecclesia Sancti Petri, a circio in vinea Solsone. Sicut includitur et terminatur infra istas .IIII^{or}. affrontaciones sic trado de meo dominio et posse totum quod habeo et habere debeo quocumque modo in toto illo boscho in dominium et potestatem monasterii Celsone et tui prepositis et succesorum tuorum, nunc et inperpetuum, sine ulla dominacione et retinencia, quam ibi non retineo et totum sicut melius antecessores mei illud boschum habuerunt et possederunt, ad omnes voluntates faciendas semper monasterii et suorum canonichorum. Preterea relinquo, evacuo et penitus nunc in hac die, cum hoc presenti scripto, per me et per omnes successores meos diffinio Sancte Marie et monasterio Celsone et omnibus canonicis ipsius monasterii presentibus et futuris, et amore Dei et remissione peccatorum meorum, de meo dominio et posse abstraho totum illum mansum Guilelmi de Torneros quem retinueram de vita mea et totum illud quartum quod similiter retinuerat in solucione illorum .MD. solidorum de illo dominico quod est subtus illam viam que pergit ad Sanctum Guilelmum; et in presenti trado et absolvo atque delibero nunc et inperpetuum in dominium et potestatem Sancte Marie et monasterii predicti et canonichorum, per alodium franchum totum integre. Item sit notum quod manulevavi a vobis preposito .C. solidos Barchinone, quos michi acomodavistis, et de totis bene a vobis paccatus remansi. Et concedo et volo ut de primis expletis et redditibus qui exierint de illo castro de Lauro, quod misi vobis inpignore per mille et quingentos solidos, et accipiatis tantum per hos .C. solidos predictos secundum racionem que continetur in illo instrumento illorum .MD. solidorum quousque bene sitis paccati de totis illis .C. solidis. Illis vero inde receptis deinde teneatis et habeatis illud castrum de Lauro pro pignore de illis .MD. solidis, quomodo scribitur in illo instrumento, excepto illud quartum de dominico quod est subtus viam predictam, quod sit vestrum ut in hoc instrumento continetur. Siquis hoc disrumperit in duplo componat, et deincceps omni tempore firmiter permaneat.

Factum est hoc .IIII°. nonas may, anno Domini .M^{o}.C^{o}.XC^{o}.II°. Sig+num Ugonis de Lauro, qui hanc cartam firmavi, laudavi testesque firmare rogavi. Sig+num Berengarii de Sanahugia. Sig+num

Petri de Sanahugia, fratrum Ugonis, qui hoc totum firmamus et concedimus ut superius scribitur. Sig+num Bernardi de Portello. Sig+num Raimundi Laurencii. Sig+num Iohannis de Solsona. Sig+num Petri de Solanell. Sig+num Berengarii de Rosseto. Isti quinque sunt testes.

+Virgilius, qui hoc scripsit iussu Ugonis de Lauro die et anno quo supra.

537

1192, maig, 5

Bernat de Portell, per amor de Déu i a remissió dels seus pecats, cedeix a Santa Maria de Solsona la meitat dels drets que té al Portell i als seus termes, per després de la seva mort; i així mateix també dóna la seva condamina del pla de Potau, el mas de Bernat Bonuç i el que té al mas d'Arnau Vidal, la seva part del domini de Meià i la seva porció dels censos del mas de Pere Coscó, a la Manresana, i finalment la potestat i el domini del castell de Meià. Rep del monestir un cavall i tres-cents sous de diners de Barcelona.

ADS. Cartoral II, doc. 51, f. 54r-55v.

In Dei nomine et eius divina clementia. Ego Bernardus de Portello, amore Dei et omnium peccatorum meorum remissione, et pro anima patris et matris mei atque omnium parentum meorum, dono et trado nunc in presenti Sancte Marie et monasterio Celsone et tibi Bernardo, eiusdem loci preposito, et omnibus canonicis ipsius monasterii, presentibus atque futuris, medietatem de omnibus illis iuribus que habeo vel habere debeo in Portell et in omnibus suis terminis, tam longe quam prope, scilicet de hominibus, de feminabus, de dominacione, de firmamentis, de placitis, de casis, de casalibus, de terris, de vineis, de ortis, de ortalibus, de arboribus fructiferis et infructifferis, de censibus, de usaticis, de questiis, de jovis, de traginis, de forciis, de districtis et mandamentis et de omnibus illis rebus que ad usum vel servicium hominis pertinent quocumque modo. In tali pacto ut post nostrum obitum omnes medietas predictarum rerum et omnium aliarum, quas in prenominato castro et in villa et omnibus finibus suis michi pertinent vel pertinere debent quibuscumque vocibus, sint de Sancta Maria et de monasterio Celsone et de omnibus canonicis ipsius[1] monasterium per alodium proprium et franchum dicti monasterii, et ad omnes eorum voluntates ibi et inde faciendas cuicumque voluerint, inperpetuum,

sine ulla dominacione et retinencia, quam post mortem meam in illa medietate non retineo ulla racione; set per tenedonem dicte donacionis absolvo et delibero et trado cum hoc presenti scripto dicto monasterio et suis canonicis totam illam meam condaminam que est in plano de Potad, et totum illum mansum Bernardi Bonus, com omni usatico et servicio quod michi facit vel facere debet et omnes illas res quas accipiebam vel accipere debebam in manso Arnaldi Vitalis, qui iam erat Sancte Marie Celsone. Et dono etiam et trado amplius per tenedonem omnem illam partem meam de illo dominico quod est in plano Mediani et omnem meam partem tocius census quem accipiebam in manso Petri Coscho de Menresana. Hec autem totum trado per tenedonem de meo dominio et posse, ut dictum est, in dominium et potestatem prefati monasterii et canonicorum, quomodo melius usque nunc habui et possedi, per alodium franchum et proprium ipsius monasterii per cuncta secula. Item dono et trado iam dicto monasterio et suis canonicis illam potestatem et dominium illud, quod habeo in illo castro que vocatur Media; in tali pacto ut post obitum meum illa potestas illius castri et dominicatura sit deinceps per alodium proprium et franchum de dicto monasterio et de suis canonicis in perpetuum, ad omnes eorum voluntates faciendas et sine aliquo retentu. Et propter hanc donacionem habui et recepi ego Bernardus de Portello a monasterio dicto et a te Bernardo preposito unum equm et .CCC. solidos Barchinone in denarios et de toto hoc bene paccatus fui, quod cum monasterio vel canonicis in debito non remansi. Siquis hoc disrumperit in duplo componat et deinceps omni tempore firmiter permaneat.

Ffactum est hoc .III. nonas mai, anno Domini .Mº.C.º.XCº IIº. Sig+num Bernardi de Portello, qui hanc cartam firmavi, laudavi testesque firmare rogavi. Sig+num Petri de Lobera, qui hoc totum firmo et laudo. Sig+num Ugonis de Lauro. Sig+num Raimundi de Bioscha. Sig+num Petri de Solanell. Sig+num Raimundi Laurencii. Sig+num Iohannis de Solsona. Sig+num Berengarii de Viver. Sig+num Arnalli, fratris eius.

+ Virgilius, qui hoc scripsit iussu Bernardi de Portello, cum literis dampnatis in .V. linea et supra ponitis in duodecima, die et anno quo supra.

1. *Segueix, cancel·lat,* ecclesie.

FUNDACIÓ NOGUERA

538

1192, maig, 15

El comte Ermengol es fa canonge de l'església de Solsona i demana ser partícip dels seus beneficis espirituals. Dóna per sempre, als canonges, una refecció per al dia de Pasqua i algunes rendes dels molins de Ponts i dels rèdits d'Oliana.

ADS. Perg. 862; 205 ∞ 150 mm.

Notum sit cunctis tam presentibus quam futuris quod ego Ermengaudus, Dei gracia Urgellensium comes, facio me canonicum et fratrem Celsonensis ecclesie et fratres eiusdem loci dant michi societatem et participacionem in omnibus beneficiis memorate ecclesie. Qua propter decrevi in animo meo ut done propter amorem Dei et beate Marie, et propter remedium anime mee et patris mei ac parentum meorum, refeccionem unam canonicis eiusdem loci tam presentibus quam futuris in die Sacro Pasche singulis annis. Ita videlicet hoc donum facio ut canonici eiusdem loci tam presentes quam futuri habeant hanc refeccionem sicut ego constituo semper in die Pasche irrevocabiliter et nunquam fallat; et ipsi deprecentur Deum pro me et beatam Mariam ut subveniat michi in presenti et in futuro. Constitu(o) (...)[1] ut accipiant canonici eiusdem loci in meis molendinis de Pontibus .VI. sestarios frumenti, et .VI. arietes et .X. agnos bonos et decem pernas et .IIII^{or}. sextarios vini puri in meis redditibus de Uliana omni tempore singulis annis.

Actum est hoc idus mai Dominice Incarnacionis .M^{o}.C^{o}.XC^{o}.II°. Sig+num Ermengaudi, comes Urgelli, qui hoc donum facio et firmo. Sig+num Alvire comitisse, uxoris eius. Sig+num Dulcie, domine comitisse matris eius, qui hoc donum laudamus et firmamus. Sig+num Berengarii de Almenara. Sig+num Petri de Midia. Sig+num Bernardi de Ulivela. Sig+num Petri Balb.

Iohannes presbiter, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impressit.

1. *Trencat i esborrat.*

539

1192, agost, 22

Guillem de Sala i la seva muller Ermessenda venen a l'església de Santa Maria de Solsona el seu alou del Portell, en el lloc anomenat l'Obac i les Parellades. Les dues peces de terra són a la

dominicatura de Pere Sanç de Llobera. N'han rebut, del prepòsit Bernat, cinquanta-dos sous.

ADS. Perg. 863; 250 ∞ 128 mm.

Notum sit omnibus tam presentibus quam futuris quod ego Guilelmus de Sala et uxor mea Ermessendis per nos et per omnem nostram posteritatem vendimus Bernardo, Celsone preposito, et omnibus canonicis eiusdem loci duas pecias alaudii in termino castri de Portel, que fuerunt de dominicatura Petri Sancii de Lobera, de quibus nos facimus censum parilium unum de gallinis et parilium unum de fogaces. Est autem una pecia alaudii ante castrum de Portel, in loco qui vocatur Obag, iuxta vineam Bernardi de Portel, et de alia parte affrontat in alaudii Sancti Cucufati, de tercia in alaudio quod tenet Berengarius Borrac, de .IIII^{a}. vero parte in alaudio Arnaldi Cerda. Alia vero pecia alaudii est in loco qui dicitur Pareiladas, que affrontat in alaudio Petri de Conilg, de alia parte in alaudio Raimundi de Odena, de tercia in via publica, de quarta parte affrontat in alaudio Iohannis de Midia. Quantum infra istas affrontaciones habemus et habere debemus, totum vendimus ecclesie Sancte Marie de Celsona et eius canoncis, sicut Petrus Sancii de Lobera melius dedit olim matri nostre. Et accipimus de proprio avere Sancte Marie et de manu Bernardi prepositi et aliorum canonicorum quinquaginta et duos solidos bone monete, et de quibus ad voluntatem bene pacati fuimus. Sicut superius est dictum tradimus prefatum alaudium iam dicte ecclesie ad faciendam suam voluntatem sine ullo engan inperpetuum.

Actum est hoc .XI. kalendas setembris, annus Domini .M^{o}.C^{o}.XC^{o}.II°. Sig+num Guilelmi de Sala. Sig+num Ermessendis, uxoris eius. Sig+num Iohannis, fratris Guilelmi. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Vidal de Portel. Sig+num Raimundi Pelud. Sig+num Raimundi Selvana. Sig+num Bernardi de Belvezi.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

540

1193, febrer, 1

Ponç de Cervera i els seus fiadors, Berenguer Callaró, Pere Bric i Ramon Carbonell, reconeixen que deuen unes quantitats que el dit Ponç ha rebut del prepòsit de Solsona, Bernat, per un empenyorament d'Ivorra.

ADS. Perg. 857; 183 ∞ 60 mm.

Notum sit cunctis quod ego Poncius de Cervaria per me et per omnes meos debeo vobis Bernardo, Celsonensi preposito, et eiusdem loci fratribus .C. solidos de illo pignore de Ivorra, quos persolvam vobis vel vestris usque in finem mensis augusti. Insuper dono vobis fideiussores Berengarium Callero pro .L. solidis et Petrum Bric pro .XX^{i}.V^{e}. et Raimundum Carbonel pro .XX^{i}.V^{e}.

Actum est hoc kalendas februarii, anno Incarnacionis Christi .M^{o}.C^{o}.XC^{o}.II°. Sig+num Poncii de Cervaria. Sig+num Berengarii Callero. Sig+num Petri Bric. Sig+num Raimundi Carbonel, qui hoc laudamus et firmamus.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

541

1193, març, 23

Bernat, prepòsit de Solsona, i els seus canonges arrenden a Bernat Granell el seu alou que tenen al Vilosell. Aquest, i la seva descendència, abonarà un cens de dues mitgeres de forment i dues d'ordi a la mesura de Montblanc, cada any per la festa de sant Jaume. Santa Maria havia rebut l'alou del clergue Alegret de Tàrrega.

ADS. Perg. 859; 173 ∞ 140 mm.

Sit notum cunctis quod ego Bernardus, Celsone prepositus, cum consilio fratrum nostrorum, damus tibi Bernardo Granel et tuis et uxori tue et filiis alaudium nostrum quod habemus et habere debemus in Velosel, cum terminis et affrontacionibus suis. Tali quidem racione damus vobis et posteritati vestra iamdictum alaudium ut faciatis inde censum vos et posteritas vestra cui hanc terram dubitaveritis duas migeras de frumento et duas de ordeo, singulis annis inexcusabiliter ad mensuram de Monte Albo in festo beati Yacobi. Quod si facere nolueritis licentiam habeamus recuperare nostrum alaudium sine contradicto ullius persone, hominis vel femine. Advenit nobis iam dictum alaudium per donacionem Alegreti de Tarrega clerici, cultum vel heremum, quam dimisit Celsonensi ecclesie ad obitum suum pro anima sua. Et iam dictum censum faciatis Celsonensi ecclesie et canonicis eius singulis annis omni tempore.

Actum est hoc .X. kalendas aprilis, anno Incarnati Verbi .M^{o}.C^{o}.XC^{o}.II°.

FUNDACIÓ

Signum Bernardi prepositi (*signe*). Sig+num Petri prioris. Sig+num Petri de Corneila. Sig+num Raimundi de Turre. Sig+num Petri Granel. Sig+num Arnaldi Peila. Sig+num Raimundi Ferrarii. Isti sunt testes.

Raimundus levita, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

542

1193, maig, 11

Bellissem d'Obac i Vivet, el seu fill, i la muller d'aquest, Ramoneta, fan un acord amb el seu consanguini Ramon, clergue de Sant Sadurní, sobre unes rendes que li cedeixen, prop dels llinars i el riu. Així mateix, Ramon efectuarà un cens per les terres cedides. Tot això s'ha fet perquè Bilissèn i Vivet no han pogut efectuar el pagament d'un deute de seixanta-un sous, sis sesters d'ordi i un sester de civada.

ADS. Perg. 866; 190 ∞ 172 mm.

Notum sit omnibus hominibus quod ego Bilisen de Obag et Vivet, filio meo, et coniux sua Ramoneta nos insimul venimus ad finem et ad concordiam cum bona voluntate apud Raimundum, clericum Sancti Saturnini atque consanguineo nostro, de magnas querimonias que ille abet de nos; hec sunt solidos .LXI. et sestarios .VI. ordei et sestarium .I. cibaria. Et propter hoc quia non potuimus tibi solvere, laudamus et definimus et relinquimus tibi et cuncte proieniei tue ecclesia cui tu dare vel relinquere volueris in omni tempore ipsos linars sotirans, ubi vocant ad ipsa sorte, qui nobis advenit per parentorum et ad te Raimundo per tuam hereditatem vel per avior. Et abet afrontaciones de oriente in ipsa fonte et in carena qui pergit subtus ipsos linars, de meridie in ipso rivo, de occiduo in ipsa via qui pergit ad ipsos linars subirans, a circii in ipso cingulo qui est subtus ipso regulo vel in ipsa via. Quantum inter istas afrontaciones includunt et isti termini continent, sic difinimus et relinquimus vobis Raimondo et tuis dubitantibus, ad faciendam vestram voluntatem in omni tempore; et de nostro iuro in vestro tradimus et mitimus in dominio et potestate. Tale condicione ut abeatis ipso reg et ipsa aqua quantum opus sit ad ipsos linars, cum introitibus et exitibus cunctis; et faciatis nobis censum annuatim ad nostram manssionem vos vel vestris in omni tempore galina .Iª. et foga .Iª., et ibi non abeamus nos nec nostris sine omni

retentu nullam aliam requisicionis ad vos vel ad vestris, set teneatis et abeatis in pace; et in super abeatis et teneatis cum ipsos linars subirans, nostrum directum integriter de ipso linar sotira quem iam tenuistis quomodo in vestra carta resonat, in omnibus diebus vite vestre. Et hoc fuit facto in presencia de Berengario, clerico de Aglarillo, et Petro Berengarii. Nullus omo vel femina quis hoc inquietare voluerit in duplo componat; in antea firma permaneat omni tempore.

Actum est hoc. Facta ista carta difinicione .V. idus madii, anno Domini .Mº.C.XC.IIIº. Sig+num Bilisendis. Sig+num Vivet. Sig+num Raimondeta. Nos qui hoc fecimus scribere, cum manus nostras firmamus et ad testes firmare rogamus. Sig+num Iovan. Sig+num Ponceta. Sig+num Petri, filii eorum. Sig+num Petri Berengarii. Sig+num Iovan de Valcuberta.

Berengarius presbiter subrogatus, qui hoc scripsit die et anno quo supra. (*signe*).

543

1193, juliol, 11

Després de moltes discussions sobre unes peces de terra de Vila de Porcs, Ponç de Vila de Porcs, amb els seus, i Pere Vidal, Ermessenda, la seva germana, i Ramon de Vila de Porcs es posen sota el dictamen d'uns homes bons, en presència del prepòsit de Manresa i del batlle reial, de Ramon d'Olivella i de Bernat de Castellnou. Ponç, Pere Vidal i Ermessenda donen a Ramon tres peces de terra a canvi d'una honor.

ADS. Perg. 867; 186 ∞ 205 mm. Trasllat de 1269.

Hoc est translatatum fideliter factum in anno Domini .Mº.CCº.LXº.VIIIIº., .IIIIº. nonas iunii: Notum sit cunctis quod multa placita et contenciones fuerunt inter Poncium de Vila de Porchis et suis et Petrum Vitalem et Ermessen, soror eius, et suis, et Raimundum de Vila de Porchis et suis, scilicet de ipsa honore de Vila de Porchis; ad hultimum vero laude et consilio Petri, prepositi Minorise, et Berengarii de Monteschivo, baiulus domini regis, et Raimundum de Olivela et Bernardi de Castro Novo aliorumque proborum hominum venerunt in (presencia)[1] eorum ad finem et ad bonam concordiam in sanam pacem de predicta honore, tali modo et tali racione quod predictus Poncius et suis et Petrus Vitalis et

soror eius Ermessendi et suis dimisserint predicto Raimundo et suis omni tempore tres pecias terre, inter colarem et singule de Linar, scilicet .IIª. pecias super carreriam, et .Iª. subtus carreiram, sicut eius modo signanta; et similiter predictus Raimundus dimisit cum suis omni tempore predicto Petro et suis et Petro Vitali et sorori eius Ermessendi et suis totum ipsum honorem integriter, culta vel erema, que habebat de single de Lonars usque in sua trilla, et usque in domo eorum que vocatur de Vilaredes. Insuper, convocatos unus ad alios hoc facere tenere et habere in pace, et donent (carreras)[2] sive tala et vadent aquas Sion sobenti.

Actum est .Vº. idus iulii, anno Domini .Mº.Cº.XCº.IIIº. Sig+num Poncii de Vila de Porchis. Sig+num Ramundi. Sig+num Bernardi, filii eius. Sig+num Petri Vitali. Sig+num Ermessendi, sororis eius, qui hoc laudant et firmant. Sig+num Berengarii (de)[3] Monteschivo. Sig+num Raimundi de Olivela. Sig+num Bernardi de Castro Novo. Sig+num <Raimundi> de Vila de Porchis. Sig+num Petri, filii eius. Petrus prepositus (*signe*), (qui)[4] hoc laudant et firmant.

Berengarius scolaris, qui hoc scripsit die et anno quo (*signe*) supra.

Petrus presbiter, rector ecclesie Sancto Cucufato, qui istum translatio fideliter translatavit die et anno quo (*signe*) supra.

1. *Esborrat. Lectura dubtosa.* 2. *Esborrat. Lectura dubtosa.* 3. *Trencat.* 4. *Trencat.*

544

1193, agost, 17

El prepòsit de Solsona Bernat dóna al clergue Pere la tercera part de les primícies, rendes, delmes i oblacions de l'església de Queralt. Aquest haurà de donar quaranta sous barcelonesos anuals, el diumenge de Rams. Quan mori, tot retornarà a l'església de Solsona.

ADS. Perg. 868; 244 ∞ 76 mm. Carta partida per ABC.

Notum sit omnibus qualiter ego Bernardus, Dei gracia Celsonensis prepositus, cum assensu omnium eiusdem loci canonicorum, concedimus tibi Petro, clerico de Cheralto, illam nostram terciam partem primiciarum et reddituum et decimarum atque oblacionum, tam vivorum quam defunctorum[1], quam in ecclesia de Cheralto habemus racione capellanie, pro .XLª. solidis barchinonensis monete quos annuatim persolvas illi qui tenuerit honorem nostrum de Penedes, in dominica Ramis Palmarum, sine contencione et contra-

rietate aliqua. Hoc facimus et concedimus amore tuo et respectu persone tue in vita tua; et post obitum tuum accipiamus ibi nostram terciam partem et baiulium nostrum ibi habeamus quem eligere voluerimus; et nullus successorum tuorum hac occasione, videlicet quod nos concedimus tibi nostram partem pro .XLª. solidis, possit post obitum tuum super hoc convenire.

Signum Bernardi prepositi (*signe*). Sig+num Petri prioris. Sig+num Petri sacriste (*signe*).

Actum est hoc XVI kalendas setembris anno Incarnati Verbi .Mº.Cº.XCº.IIIº. Signum Bernardi de Ivorra (*signe*). Iohannis Sancte Columbe (*signe*). Sig+num Petri, clerici de Cheralto.

Raimundus levita, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit, et in .IIIª. linea litteras superposuit.

1. tam vivorum quam defunctorum *interlineat*.

545

1193, octubre, 28

Hug de Sanaüja fa testament i tria com a marmessors Pere de Sanaüja, germà seu, Ramon de Biosca i Arnau de Sanaüja, germà seu. Deixa a Santa Maria de Solsona un cavall, un rocí, un mas i un alou que té a Perafita, perquè el prepòsit de Solsona li pagui els deutes. També deixa a Sant Julià del Llor un hort, perquè li cantin la missa cada dia durant tres anys. La resta d'honors les dóna al seu germà Pere.

ADS. Perg. 869; 224 ∞ 245 mm.

Quoniam dies hominis sicut umbra pretereunt et ut fumus deficiunt, oportet quemque, dum tempus habet vigilare. Idcirco, in Dei omnipotentis nomine. Ego Ugo de Sanaogia facio meum testamentum et eligo manumissores mei Petrus de Sanaogia, fratris mei, et Raimundus de Bioscha et Arnallus de Sanaogia, fratris mei; et isti habeant licenciam et potestatem ordinandi omnes res meas sicut hic scriptum reperint. Primum dimitto corpus meum cum meo equo meo et cum meis armis totis et cum runcino meo et cum uno manso de Petro Lorencz, et totum ipsud alaudium quod habeo ad Petramfitam quod afrontat in ipsa via qui pergit ad Sanctum Guilelmum et in ipsa cechia que pergit ad villam de Lauro. Hoc totum predictum dono et dimitto Domino Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona et preposito eiusdem loci. Et predictus prepositus Celsone persolvat omnes debitos meos quos debeo in cunctis locis;

et sunt predicta debita usque ad .CC.tos solidos. Et si predictus prepositus nolebat persolvere predicta debita, vendant predicti manumissores mei predictum equum meum et inde persolvantur predicta mea debita; et quod remanserit de precio predicti equi, detur totum ad redempcionem anime mee ibi ubi melius estimaverint. Omnia hec predicta dono et dimitto Domino Deo et predicte ecclesie Sancte Marie de Celsona et clericis eiusdem loci, ut supra dictum est per cuncta seculorum secula, et ut melius dici potest et intelligi ad omnem utilitatem predicte ecclesie de Celsona. Item dimitto ecclesie Sancti Iuliani de Lauro unum ortum, qui est ad ipsum molinum, sicut ego eum melius habeo et habere debeo per cuncta secula. Preterea dono et dimitto omnem meum honorem quem habeo et habere debeo aliquo modo in cunctis locis, tam alaudia quam fevum, ad faciendam omnem suam suoarumque inperpetuum voluntatem ad Petrum, scilicet de Sanaogia, fratrem meum predictum.

Set ipse clericus qui ecclesiam Sancti Iuliani de Lauro tenuerit, teneat ibi unum clericum tres annos qui cantet cotidie missam pro anima mea.

Actum est hoc .V. kalendas novembris, anno .Mº.Cº.XCº.IIIº. Incarnati Verbi Dei. Sig+num Ugonis de Sanaogia[1], qui hoc laudo et firmo et iussi scribere et firmare. Sig+num Petri de Sanaogia. Sig+num Raimundi de Bioscha. Sig+num Arnalli de Sanaogia. Huius rei testes sunt et manumissores.

Bernardus de Sanaogia dudum capellanus scripsit hoc die et anno quo supra et hoc sig(*signe*)num impressit.

1. *Segueix, ratllat*, s.

546

1194, febrer, 28

Bernat, prepòsit de Santa Maria de Solsona, i els seus germans canonges encomanen a Huguet del Llor, de la dominicatura que els havia venut, una peça de terra davant del castell del Llor i una peça de terra i vinya que és a la vall. Ho tindrà per l'església de Solsona mentre visqui, i no ho alienarà. Després de la seva mort retornarà a la canònica.

ADS. Perg. 865; 135 ∞ 190 mm. Carta partida per ABC.

Notum sit cunctis quod ego Bernardus, Celsone prepositus, cum consilio fratrum nostrorum, comendamus tibi Ugueto de Lauro de illa dominicatura quam tu dedisti et vendidisti nobis et ecclesie

nostre[1] in termino de Lauro, peciam unam de terra que est ante kastellum de Lauro, que affrontat de una parte in via que itur ad fontem, de alia in spona que est versus villam, de tercia in ortali Sancti Iuliani, de .IIIIª. in conamina que dicitur de Pedro. Iterum comendamus tibi aliam peciam terre et vinee que est in ipsa valle, que affrontat de una parte in carraria que vadit ad Abadal, de alia in reger qui venit de Albespino, de tercia in via que est in solano, de .IIIIª. in vinea de Petri de Marchiles. Tali quidem condicione comendamus tibi predictas sortes ut habeas eas per nos et ecclesiam nostram in vita tua. Post obitum vero tuum revertantur omnia ista in dominium et proprietatem Celsonensis ecclesie sine aliqua contradiccione; et quod non possis predictum honorem vendere vel impignorare vel aliquo modo alienare.

Actum est hoc .IIe. kalendas marcii, anno Incarnacionis Christi .Mº.Cº.XCº.IIIº.

Sig+num Ugonis, qui hoc laudo et firmo. Sig+num Petri de Sanaogia. Sig+num Guilelmi de Todela. Sig+num Petri, clerici de Lauro.

Petrus subdiachonus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. nostre, *interlineat*.

547

1194, febrer, 28 i 1195, febrer, 5

Hug del Llor, amb el consell dels seus germans Pere de Sanaüja, Arnau i Elisenda, ven a Santa Maria de Solsona tota la seva dominicatura del castell del Llor. També fa donació de la seva dominicatura dels Arquells, que ja havia donat a la canònica, i el que té al mas de Pere de Llorenç. Ha rebut mil nou-cents sous barcelonesos de Bernat, prepòsit de Solsona, que consisteixen en la redempció del castell del Llor de diversos creditors. Reté, per a ell, els molins, l'hort i els farraginals del castell.

ADS. Perg. 864; 318 ∞ 234 mm.

Notums sit cunctis qualiter ego Ugo de Lauro, consilio et voluntate et assensu fratrum meorum, Petri videlicet de Sanaogia et Arnalli et Eligsendis, sororis mee, et nepotum meorum atque amicorum, dono, vendo et trado Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona et canonicis eiusdem loci, tam presentibus quam futuris, omnem meam dominicaturam quam habeo vel habere debeo in omni

termino kastri de Lor in omnibus locis, longe et prope, ad proprium alaudium iam dicte ecclesie. Sunt autem dominicature iste in diversis locis. Affrontat una pecia terre de ista mea dominicatura ex una parte in via qua itur ad fontem, de alia in sponam que est versus villam, de tercia in ortali Sancti Iuliani, de quarta in conamina que dicitur de Pedro. Similiter alia pecia de Pedro affrontat de una parte in meo orto de fonte, de alia in termino de Belvedi, de tercia in carrera qua itur ad Belvedi, de quarta in iamdicta sorte. Est tercia pecia terre in loco qui dicitur Serradal, et affrontat de una parte in carrera de fonte, de alia in orto meo de Serradal, de tercia in alaudio de Guilelmi de Tornerons, de quarta in carrera. Et alia pecia terre que est ad Petram Fitam affrontat de una parte in via que vadit ad kastrum Sancti Guilelmi, de alia parte in alaudio Guilelmi de Kastro, de tercia in alaudio Berengarii de Bioscha, de quarta in alaudio Iohannis de Turrefretta. Similiter dono aliam peciam terre et vinee que est in ipsa valle. Affrontat de una parte in carraria que vadit ad Abadal, de alia parte in reger qui venit de Albespino, de tercia parte in via que est in solano iuxta alaudium Petri Laurencii, de quarta in vinea Petri de Marchiles. Item dono, laudo et concedo iamdicte ecclesie omnem meam dominicaturam de Archels, quam iam dederam eidem ecclesie in alio instrumento; que affrontat de una parte in alaudio Raimundi de Bioscha, de alia in termino Sancti Guilelmi, de tercia in alaudio Sancte Marie que fuit Arnalli de Sanaogia, de quarta in via que vadit de Sanctum Petrum. Omnes istas supradictas sortes cum afrontacionibus suis et pertinenciis cunctis tradimus iamdicte ecclesie, quantum ibi habemus vel aliquo modo habere debemus, et sine aliquo retentu sicut melius dici et intelligi potest, ita quod nec ego vel aliquis per me vel post me ibi aliquid habeat vel requirat; set sint proprium alaudium franchum et legitimum in proprio dominio iamdicte ecclesie et canonicorum eius, ad habendum et possidendum et quicquid voluntas eius fuerit[1] fecerit faciendum omni tempore. Iterum dono et relinquo et deffinio memorate ecclesie quantum habeo vel habere debeo in manso Petri de Lorenzii; et accipio ibi censum, videlicet unum quarter de molto et dimidium et iova et tragi et questia et toltas et forcias. Quicquid ibi habeo vel aliqua racione habere debeo, omnia ista trado et dono predicte ecclesie. Retineo autem michi tantum molendina ipsius kastri et ortum et farragenals quas ibi habeo. Alia autem, sicut dictum est, alaudia sint predicte ecclesie. Accepi autem pro hac donacione et vindicione de elemosinis Celsonensis ecclesie de manu Bernardi, ipsius loci prepositi, .M.DCCCC^{os}. solidos monete Barchi-

none quos omnes habui et in utilitatem meam converti. Redemi enim ex eis kastrum de Lauro, quod creditoribus obligatum fuerat. Sicut superius comprehensum est bono animo et gratuita voluntate et assensu et conffirmacione amicorum meorum, dono, vendo, trado alaudium meum supradictum et convenio et promitto Deo et Beate Marie de Celsona et Bernardo, eiusdem loci preposito, in fide et legalitate mea quod ita sicut scriptum est observabo et tenebo et de omnibus his fidelis guarents ero et bonus defensor sine aliquo fraude vel ingenio, in bona fide et legalitate mea.

Actum est hoc .IIe. kalendas marcii, anno Incarnacionis Christi .M^o^.C^o^.XC^o^.III°. Sig+num Ugonis de Lauro. Sig+num Petri de Sanaogia, fratris eius. Sig+num Arnalli. Sig+num Eligsendis, sororis eius. Sig+num Bernardi de Castluz, filius eius. Nos qui hanc cartam donacionis et vendicionis fecimus scribere et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Guilelmi de Todela. Sig+num Raimundi de Bioscha. Sig+num Berengarii de Bioscha. Sig+num Bernardi de Portel.

Petrus subdiachonus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. fuerit, *interlineat*. 2. *Cosit amb aquest instrument hi ha el següent pergamí (186 ∞ 60 mm):*

Anno M.C.XC.V. Incarnacionis Christi, nonas februarii, in ecclesia Sancti Iulianis de Lauro, iuro ego Ugo de Sanaugia tibi Petro, preposito Celsone, et ecclesie Beate Marie Celsone et omnibus canonicis quod, sicut scriptum est in instrumentis que iam dicte ecclesie feci et eius canonicis, per bonam fidem teneam sine malo ingenio; sic Deus me adiuvet et hec Sancta .IIII^or^. Evvangelia. Sig+num Ugo de Sanaugia, qui hoc firmo et convenio firmiter tenere.

548

1194, abril, 15

Dalmau, d'acord amb els seus pares i germans, es dóna a Santa Maria de Solsona; dóna també una vinya que té al terme de Prenyanosa. Ponç d'Oluja cedeix l'aigua del riu Sió per a regar el que convingui de Castellnou i d'Oluja. El prepòsit Bernat accepta a Dalmau dins la confraria de la canònica de Solsona.

ADS. Cartoral II, doc. 86, f. 70r i 70v.

Notum sit cunctis qualiter ego Dalmacius, cum consilio patris mei et matris, dono et offero me Deo et ecclesie Celsonensi et

promito fidelitatem et reverentiam Bernardo, eiusdem loci preposito, et successoribus suis me servare et exibere omnibus diebus vite mee. Dono quoque eidem ecclesie pro remedio anime mee quandam vineam quam dedit michi mater mea, ad proprium alaudium ipsius ecclesie. Est autem iam dicta vinea in termino de Prinyonosa, et affrontat ab oriente in vineis Petri de Calders, a meridie in flumine de Cio, de occiduo in vineis Guilelmi de Todela, a parte circi in via qua itur ad Turrem Rubeam. Quantum his terminis includitur, sicut melius habeo et habere debeo, dono et trado iam dicte ecclesie, sine aliquo retentu, ad habendum et possidendum. Nos quoque ego Bernardus, Celsonensis prepositus, et eiusdem loci conventus damus tibi Dalmacii societatem et paticipacionem bonorum Celsonensis ecclesie in vita et in morte; habeatis vineam dono ego Dalmacius iam dictus, cum terra in qua est fundata, semper ad vineam et alaudium. Similiter ego Poncius de Ulugia dono Celsonensi ecclesie propter remedium anime mee aquam de flumine Cionis ad irrigandam totam terram suam, quam habet in termino de Castro Novo sive de Ulugia, ut possit eam accipere, laborare illius tere et rigare eam, cum sibi opus fuerit. Sig+num Gomballus de Ulugia.

Actum est hoc .XVII°. kalendas madii, anno Incarnati Verbi. M°.C°.XC.° IIII°. Sig+num Dalmacii, qui hoc donum libenti animo facio et presentem scripturam firmo et testes ut firment rogo. Sig+num Ermessendis, matris eius. Sig+num Poncii, patris eius. Sig+num Guilelmi, fratris eius. Sig+num Poncii de Podio Alto. Sig+num Arnaldi Medici. Sig+num Raimundi Ferrarii. Sig+num Tarascho.

Raimundus levita, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) appossuit.

549

1194, abril, 22

Ramon de Biosca, Beatriu de Mont-ros, i els seus fills Pere de Pavia, Ramon, Arnau i Dolça, donen a Santa Maria de Solsona els delmes que reben de diverses possessions que tenen al Portell, que els pervingueren de l'avi, de la mare i dels senyors de Llobera. Reben tres-cents sous barcelonesos.

ADS. Perg. 877; 315 ∞ 211 mm.
ADS. Perg. 878. Còpia contemporània.
ADS. Cartoral II, doc. 41. f. 48v

Notum sit cunctis quod ego Raimundus de Bioscha, voluntate et assensu amicorum meorum et parentum, videlicet Beatricis de Muntross et Petri de Pavia, filii eius, et Raimundi atque Arnaldi, fratrem eius, et Dulcie, sororis eorum, dono et vendo atque trado ecclesie Celsonensi et Bernardo, eiusdem loci preposito, et fratribus eiusdem loci, tam presentibus quam futuris, omnes decimas quas habeo et habere debeo in castro de Portel et in omni termino suo, de blado et vino et legumine, canabo et lino et carnibus et lana et caseis et ovis et de omnibus que decimari possunt, ad proprium alaudium franchum et legitimum iamdicte ecclesie. Et est sciendum quod ego tenebam predictas decimas per iamdictam ecclesiam, et parentes mei et antecessores habuerunt eis per donationem dominorum de Lobera. Sunt autem decime iste quedam cavalleria quem dicebatur olim de Daolf, et fuit de omnibus terris que sunt de ipsa era Raimundi Pilati, usque ad illum alaudium quod dicitur de Conil, et de illo alaudio quod dicitur Planum de Pecuza et de alio alaudio de Coma Cardosa, quod tenet Vitalis, et de illo alaudio toto quod est in circuitu illius podii de Saulo, et alaudium istud fuit Arnaldi de Lobera; et de omni dominicatura que est ante villam de Portel in ipsa costa; et de illa coma que est ante villam de Portel quam tenet Vitalis, et quartam partem decime de illa dominicatura de Romeu, que est a Trota Cans; et de medietate illius vinee de Solans quam tenet Vitalis; et illius vinee et alaudii que sunt in loco qui dicitur Obag; et de illa dominicatura quam vos habetis in illa coma de Tailada; et de illis alaudiis que sunt de illa era Petri de Conil, usque ad illum ortum Bernardi de Portel; et de illa conamina de Romeu, que sub illo alaudio Sancti Cucuphatis usque in ipsa era Guilelmi de Gosal, totum decimum; et de una pecia alaudii quam tenet Arnaldus Cerdani ad illum Obag, iuxta vineam Bernardi de Portel, que modo est Celsonensis ecclesie; et de illa casa quam tenet Vitalis, que dicitur Sotal et Soler, et de illis alaudiis et vineis; et de domibus Petri de Conil, unde debet dare nobis decimas, racione illius decime predicte, que dicitur de Daolf; et de illa pecia de terra que est in dominica de coma de Tailada, que fuit data Guilelmo de Sala. Adveniunt autem mihi[1] decime iste racione avi mei et matris mee et per particionem quam feci cum consanguineis meis, videlicet Petro de Papia et Raimundo atque Arnaldo. Et accipio pro hac venditione de helemosinis Celsonensis ecclesie de manu Bernardi, Celsonensis prepositi, et aliorum fratrum .CCC^{os}. solidos obtime Barchinonensium monete, de quibus bene paccatus fui et nichil de predicto precio apud illos remansit.

Actum est hoc .X. kalendas madii, anno Incarnati Verbi .Mº.Cº.XCº.IIIIº. Sig+num Raimundi de Bioscha, qui hoc iussi scribi et firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Beatricis de Munt Ross. Sig+num Petri de Papia, filii eius. Sig+num Raimundi, fratris eius. Sig+num Arnaldi, fratris eius. Sig+num Bernardi de Portel. Sig+num Dulcie de Corneilana. Sig+num Arnaldi Medici. Sig+num Bernardi de Serraima. Sig+num Poncii presbiteri (*signe*).

Raimundus levita, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. mihi, *interlineat*.

550

1194, setembre, 17

Guillem d'Isanta ven i dóna al seu germà Berenguer d'Isanta tot el que té en el terme de Llobera, comtat d'Urgell. N'ha rebut cent sous agramuntesos. També ho signa Sança de Llobera.

ADS. Perg. 879; 175 ∞ 172 mm. Còpia contemporània.

Cunctis notum sit quod ego Guilelmus de Isanta per me et per omnes meos vendo et dono ac presencialiter trado tibi Berengario de Isanta, fratri meo, et tuis quibuscumque volueris quicquid habeo et habere debeo in Lobera et in omni eius termino, per centum solidos monete acrimontensis quos omnes a te habui et accepi et unde concedo me esse tuum pacatum. Et sunt omnia hec alaudia, vinee, mansi, decima omnium rerum, census omnes et usaticos et cetera omnia usui hominis et senioris pertinencia, tam vi quam amore. Que omnia sunt in comitatu Urgelli, in Lobera predicta et in omni eius termino. Et adveniunt michi aviatico iure et per alias voces. Omnia hec supradicta vendo et dono ac presencialiter trado tibi predicto et tuis quibuscumque volueris, cum omnibus introiti(bus)[1] et exitibus suis et cum omnibus vocibus et directis que ego ibi habeo et habere debeo, ad f(aci)endam[2] omnem vestrorumque et vestram voluntatem inperpetuum, et sine vestro enganno, et vestram recognicionem et intellectum. Et omnem predictum honorem de meo iure (et)[3] dominio in vestrum trado dominium et potestatem, ut melius dici potest et intelligi, ad omnem vestram utilitatem per cuncta seculorum secula. Et convenio esse legalis guirens et defensor inde tibi predicto et quibus volueris ab omni persona.

Actum est hoc .XV. kalendas octobris, anno .Mº.Cº.XCº.IIIIº. Incarnati Verbi Dei. Sig+num Guilelmi de Isanta, qui hoc laudo et firmo et iussi scribi et firmari. Sig+num domine Sancie de Lobera,

qui hoc laudo et firmo atque concedo. Sig+num Petri de Sanaogia. Sig+num Ugonis de Sanaogia. Sig+num Arnalli de Costa. Sig+num Raimundi de Osona, huius rei testes.

Bernardus de Sanaogia scripsit hoc et hoc sig (*signe*) num impressit die et anno quo supra, cum litteris rasis et emendatis in linea .XVI[a].

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*.

551

1194, desembre, 31

Guillem de Calonge i els seus germans cedeixen a Santa Maria de Solsona les vinyes que tenen a Malgrat, a Tudela i a la Prenyanosa, amb els drets que això comporta. La mateixa església les tragué de l'empenyorament en què estaven als homes de Cervera per dos-cents sous, i abonà als venedors cent quaranta-vuit sous barcelonesos i cent deu agramuntesos.

ADS. Cartoral II, doc. 66, f. 58v.

Notum sit cunctis quod ego Guilelmus de Colonge et frater mei Raimundus atque Poncius et sorores mee Romana atque Elicsendis donamus et tradimus atque concedimus omnipotenti Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona et eius canonicis, tam presentibus quam futuris, illas vineas quas Berenguer de Malgrad plantavit per patrem nostrum in terminio de Prinyonosa et de Todela et de Malgrad, simul cum seniorivo et dominio quod ibi habebamus et omnem nostram partem, similiter de ipsis vineis que nobis contingunt donamus prefate ecclesie cum terra in qua omnes ille vinee, sive nostre sive Berenguer de Malgrad, sunt fundate, cum omnibus earum pertinenciis et affrontacionibus cunctisque ad ipsas vineas sive alaudium pertinent vel pertinere debent, sicut nos vel antecessores nostri melius unquam habuerint. Affrontant iste supradicta de parte orientis in prato de Malgrad, de meridie in flumine Scionis, de occiduo et circi in vineis de Borrele. Quantum infra istas affrontaciones habemus et habere debemus, totum donamus et tradimus supradicte ecclesie, ad suum proprium alaudium franchum, liber et legitimum, ut habeat Celsonensis ecclesia ad faciendam suam voluntatem omni tempore, sine ulla retinencia. Et promitimus quod nos et posteritas nostra simus semper guarents eidem ecclesie de iam dicto honore. Traxit autem de pignore iam dictum honorem Celsonensis ecclesia

de hominibus de Cervaria pro .CC. solidos monete Barchinone, et nos habuimus super hoc .C.XLVIII. solidos Barchinone et .C.X. acrimontenses de iam dicta ecclesia, de quibus bene paccati sumus ad voluntatem nostram.

Actum est hoc .II. kalendas ianuarii, anno Christi .Mº.Cº.XCº.IIIIº. Siquis hoc infregerit in quadruplum componat. Sig+num Guilelmi de Colonge. Sig+num Raimundi, fratris eius. Sig+num Poncii, fratris eius. Sig+num Romane. Sig+num Elicsendis, sororum eorum. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Petri de Sanaugia. Sig+num Ugueti, fratris eius. Sig+num Berengarii de Isanta. Huius rei testes sunt.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

552

1195, març, 2

Guerau d'Alentorn, el seu germà Ramon i la seva mare Guilleuma, després de moltes queixes, defineixen i reconeixen a l'església de Solsona, vistos diversos documents, que un home dit Giner, del terme de les Pallargues, era propietat de l'església de Solsona. Per aquesta definició han rebut 80 sous del prepòsit de Solsona, Bernat.

ADS. Perg. 872; 220 ∞ 125 mm.
ADS. Perg. 873. Còpia contemporània.
ADS. Perg. 874. Trasllat de 1315.

Hec est deffinicio quam facimus ego Geraldus de Alentorn et frater meus Raimundus simul cum Guilelma, matre nostra, per nos et per omnes nostros ecclesie Celsonensi et Bernardo preposito et eiusdem loci canocis (*sic*), de clamoribus quos faciebamus de homine suo nomine Giner, qui nolebat stare neque mansionem facere, ut habitaret in castro vel in villa de Espalarges, et quia nolebat ibi adducere expleta que habebat de honore Sancte Marie Celsone in termino de Espalarges. Prepositus vero hostendebat cartam donacionis quam fecerat episcopo Urgellensis Celsonensis ecclesie de omni honore quem habebat iam dicta Sancta Maria in termino de Espalarges, sicut episcopus dederat ei et quia debebat illum habere libere et secure et sine aliqua servitute. Ad ultimum vero, viso instrumento predicto donacionis et visis aliis racionibus predicte ecclesie, nos predicti Geraldus scilicet et Raimundus cum matre nostra Guilelma recognovimus quod iniuste affligebamus et

adgravamus predictam ecclesiam et Giner. Et placuit nobis quod bono animo et bona volumptate diffiniremus et dimitteremus Deo et ecclesie Celsonensi et homini suo Giner et omni sue posteritati omnes iam dictos clamores sive demandas quas per predictum honorem vel aliquo modo de eis faciebamus, ut nunquam super his eos amplius inquietemus. Set Celsonensis ecclesia habeat predictum honorem quecumque habet in termino de Espalarges, sine omni nostra infestacione vel aliquo gravamine; et expleta que inde habuerit predicta Sancta Maria et Giner et omnis sua posterita ducant ea ubicumque ducere voluerint, secundum volumptatem suam, sine contradicto nostro et nostrorum; et per ipsum honorem non teneantur nobis nec nostris aliquo modo, set semper habeant libere omni tempore. Et pro hanc diffinicionem recepimus de bonis ecclesie a manu Bernardi, predicti prepositi, .LXXX. solidos.

Actum est hoc .VI°. nonas marcii, anno Dominice Incarnacionis .M°.C°.XC°.IIII°. Sig+num Geraldi de Alentorn. Sig+num Raimundi de Alentorn. Sig+num domine Guilelme. Nos qui hanc diffinicionem facimus et scribere mandavimus et firmavimus et testes firmari rogavimus. Sig+num Petri Mulner. Sig+num Guilelmi.

Iohannes presbiter scripsit hoc die et anno (*signe*) quo supra.

553

1195, abril, 6

Bernat de Talarn, estant malalt, fa testament i elegeix marmessors Arnau de la Torre, Bernat Galceran i Joan Serradell. Vol ésser enterrat a Santa Maria de Solsona, on deixa el delme d'una pernada i el seu llit. Fa altres llegats a Sant Salvador de les Pallargues, al seu capellà de Talarn, a Sant Jaume, a Santa Maria d'Utxafava, a Santa Maria del Puig, al pont de Lleida i altres ponts, als fills i filles i a la muller i a altres persones.

ADS. Perg. 876a; 145 ∞ 246 mm.
ADS. Perg. 876b. Còpia contemporània.

Quia nemo in carne vivens potest evadere debitum mortis, idcirco in Dei omnipotentis nomine. Ego Bernardus de Talarn iaceo in egritudine et timeo penas inferni et cupio pervenire ad gaudia paradisi et eligo manumissores mei. Hii sunt Arnaldus de Turre et Bernardus Gauceran et Ioannes Serradel. Istis rogo ut si mors michi advenerit ante quam alium testamentum faciam, isti habeant potestatem distribuere et dare pro anima mea sicut hic invenerint

scriptum. In primis relinquo Domino Deo et Beate Marie Celsone corpus meum pro sepelire, cum decimo de Talarn de una pernada, cum suo lecto. Et dimito Sancto Salvatori de Espalarges .III. solidos et clerico per mises .II. solidos; et Arnalldo, clerico qui manet a Talarn, .VI. solidos; et dimito Sancte Marie de Oxafaba ad opera .VI. solidos, capellano per mises .VIII. solidos; Sancto Iacobo .II.; ponti Ilerde .XII. denarios; ponti de Corbins .XII. denarios; ponti de Balager .XII. et Sancte Marie Podii .XII.; et .X. solidos pro meo vestimento et per unum palsterium (*sic*); Bernardo Escola .XII. denarios. Et mando ut mulier mea sit domina et potentissima in omni vita sua; et post obitum suum habeant filios meos Bernardus et Ioannes omnem meum avere et honore et casas per medium; et Ermengards, filiam meam, habeat suum exovarium quod donavi ei in tempore nupciarum, per partem partitam. Et si obierit Ermengards sine infantes revertet aliis filiis meis; et si obierit Ioannes sine filiis revertet Bernard et sic de uno ad alio. Et dimito Arnaldo de Talarn, fratri meo, illum alaudium unde contendebat mecum Oxafabe; et dimito Ioanni Pastor .XL. sextarios ordei; et dimito filiam Aledis unum mantel de precio .XV. solidos; Arnaldo de Acuta .V. solidos.

Actum est hoc .VIII. idus aprilis, anno Domini .Mº.Cº.XCº.IIIII. Sig+num Bernardi de Talarn, qui hec testamentum mandavi scribere testibusque firmare rogo. Sig+num Arnalldi de Turre. Sig+num Bernardi Gauceran. Sig+num Ioanni Serradel. Isti sunt testes. Sig+num Ioanni. Sig+num Bernardi, filii eius. Sig+num Ermesen, mulier de Bernard de Talarn.

Presbiter Arnalldus scripsit die et anno quod supra (*signe*) et hoc signum impressit.

554

1195, maig, 31

Arnau de Bellveí penyora a Ramon Llorenç tota la tercera part que té en el terme de Bellveí, castell, usatges i persones, per la quantitat de sis-cents setanta sous de Barcelona. Començarà per Tots Sants fins a un any i successivament, si no es redimeix el deute. Si la moneda es devalua, Arnau ho comptarà en morabatins d'or, de set sous cadascun.

ADS. Perg. 887; 285 ∞ 164 mm.

Notum sit cunctis quod ego Arnaldus de Bello Vicino per me et per meos mitto in pignore et in presenti trado modo cum hoc

scripto vobis Raimundo Laurencio et vestris et cui relinquere aut inpignorare volueritis pro vestro averi omnem illam terciam partem quam habeo in Bello vicino et in omnibus suis terminis, cum omnibus fructibus et expletis qui michi ibi pertinent et cum omni honore heremo et cultivato michi ibi habenti, et cum potestate castri et districto et mandamento et toltis et forciis et etiam cum omnibus in eodem castro et villa et omnibus ibi habitantibus michi ibi pertinentibus et habentibus atque exientibus quibuscumque modis, absque aliquo retentu longe ac prope, pro .DCLXX[a]. solidos Barchinone, ex quibus habui tantum a vobis quod ad meam voluntatem de toto illo avere bene paccatu sum. Et de cetero habeatis, possideatis atque expletetis vos Raimundus Laurencii et vestri et quibus mandaveritis omne dictum pignus ad utilitatem vestram et vestrorum usque ad primam festivitatem Sanctorum Omnium venientem, et ab illa festivitate usque ad unum annum completum. Si autem tunc ego aut mei redimerimus illud pignus, stet deinceps sub potestate vestra et de illis quibus mandaveritis, de anno in annum, de una festivitate Sanctorum Omnium ad alia tandiu quosque ego vel mei per ipsum terminum statutum habeamus persolutos vobis vel vestris omnes .DCLXX[a]. solidos Barchinone. Et si hec moneta fuerit abatuta vel mutata reddimus morabetinos in auro bonos, lupinos vel aiadinos rectique pensi, ad computum .VII. solidorum unumquemque, tot hac racione quosque totum debitum sit suppletum, et quoscumque redditus in quecumque expleta ex ipso pignore decetero habueritis; sint vestri pro mutuo et non pro sorte. Et si erit ex ipso honore aliquid seminatum vel garaitatum addiem redimendi, habeatis salvam vestram laborationem. Et si quando redimerimus pignus habueritis aliquid accipiendum de ipso pignorem de expletis anni preteriti, levetis inde et habeatis ante quam pignus extrahatur a vobis. Et convenio vobis quod ego vel mei aut aliqua persona meo assensu vel consilio (...)[1] pignus vel aliquid ex eo nullo modo emparavimus, auferemus, accipiemus sive etiam aliqua occasione emparare vel auferre faciemus vobis vel vestris aut a(...)[2] qui ibi sit per vos, nisi tamen cum licentia vestra vel vestrorum. Et nunquam ex hoc vos vel vestros defraudabo, neque alii vos faciam defraudare ullomodo (...)tum[3] pignus faciam vobis et vestris et quibus mandaveritis in bona pace habere et tenere quomodo resonat in hoc instrumento, quamdiu sit vestrum pignus et contra (...)[4] personas erimus ego et mei de toto hoc boni guirentes vobis et vestris, ad vestrum bonum intellectum et sine omni fraude vestra et vestrorum. Et ut sitis (...)[5] securior iuro ego Arnaldus de Bello

Vicino per Deum et hec Sancta .IIII^{or}. Evangelia quod hoc totum sicut superius est scriptum tenebo, attendebo et adimplebo (...)ente[6] et posse vobis Raimundo Laurentio et quibus volueritis, sine omni fraude vestra et vestrorum.

Factum est hoc .IIe. kalendas iunii, anno Domini .M^{o}.C^{o}.XC^{o}.V^{o}. Sig+num Arnaldi de Bello Vicino, qui hoc totum firmo, laudo testesque firmare rogo. Sig+num Beatricis, matris eius. Sig+num Raimundi de Bello Vicino, qui hoc totum concedimus et firmamus. Sig+num Cequerii. Sig+num Raimundi de Conil. Sig+num Alberti de Soria. Isti .III. sunt testes.

+Virgilius, qui hoc scripsit iussu Arnaldi de Bello vicino die et anno quo supra.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*. 5. *Trencat*. 6. *Trencat*.

555

1195, setembre, 26

Rossell de Ceuró i la seva muller Ermessenda donen a Santa Maria de Solsona, a la casa de l'almoina i al prior Pere un mas que tenen en el terme del castell de Ceuró, al lloc anomenat Freder. Ho fan per a remei de les seves ànimes i les dels seus pares, i pels serveis que han rebut de la casa almoinera. Volen ésser enterrats al seu cementiri.

ADS. Perg. 889; 204 ∞ 125 mm.

Sit notum cunctis quod ego Rossel de Oro et coniux mea Ermesendis per nos et per omnes nostros donatores sumus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et domui elemosine et vobis Petro priori nostrum mansum quod habemus in termino castrum de Oro, loco nominato Freder. Per hanc scripturam donacionis nostre donamus nos ipsum mansum totum, quod habemus nec habere debemus per voces parentorum nostrorum sive per comparacionem nostram quod nos fecimus de seniores nostros Bernardus de Oro et Saurina de Oro vel per qualicumque voces. Hoc donum facimus Domino Deo et Sancte Marie et domui elemosine pro animas nostras et parentum nostrorum et omnium fidelium defunctorum, et per magnum servicium quod nos accepimus de ipsa domus elemosine et ut simus sepulti ad obitos nostros in ipso cimiterio de seniores. Hoc mansum habeat Sancte Marie et domus elemosine francum et legitimum, sine ulla servitute nec ulla forcia de omni persona, ad omnes voluntates vestras faciendas vobis Petro priori et successores vestri in

perpetuum, cum introitibus et affrontacionibus[1] et exitibus suis et regresis suis et pertinenciis cunctis de ipso manso, francum et legitimum, sine ulla reservacione quod nos non fecimus nec nostris imperpetuum. Sane quod superius dictum est hoc mansum de nostro iure dominium in potestatem tradimus Sancte Marie Celsone et domui elemosine et Petro priori. Et si nos donatores nec nostri ad ullus homo nec femina qui contra istam cartam donacionis venerit pro inrumpendo vel frangendo, nullomodo valeat perficere, sed in duplo componat cum omni sua melioracione. Et in antea hec donacio tandiu firma permaneat usque dum hic mundus finiat.

Acta ista carta donacionis .VI°. kalendas hoctobris, anno .M°.C°.XC°.V°. Sig+num Rossel. Sig+num Ermesendis. Nos vero iam dicti et nostris qui istam cartam donacionis scribere iussimus et proprias manus nostras firmavimus et ad testes subter notatis firmare rogavimus vel mandavimus. Sig+num Bernad de Oro. Sig+num Saurina de Oro. Sig+num Bernad Ferrer. Sig+num Raimundi clerici. Sig+num Petro Cardona. Isti sunt testes de hoc. Sig+num Petri Rossel. Sig+num Poncii Rossel. Sig+num Guilelmi Rossel.

Bernardus, qui ista carta scripsit et hoc sig(*signe*)num aposuit.

1. et affrontacionibus, *interlineat*.

556

1195, octubre, 27

Guillem Arnau de Besora, la seva germana Sibil·la i la seva madrastra Sança reconeixen i donen a Santa Maria de Solsona els drets sobre el mas de Ramon de Llevell, per al sufragi del seu pare, Pere de Besora, i perquè Déu, santa Maria i els canonges de Solsona li perdonin les injúries fetes a la dita església. Cedeixen també el delme i prometen no causar més violències.

ADS. Perg. 890; 439 ∞ 100 mm.

Notum sit omnibus tam presentibus quam venturis quod ego Guilelmus Arnaldus de Besora, cum sorore mea Sibilia et noverca nostra domina Santia, damus et concedimus atque offerimus Domino Deo et Sancte Marie Celsone et canonicis eius omnia nostra directa que habemus vel habere debemus in manso Raimundi de Level qui fuit de Mir Borrel, pro anima patris nostri Petri de Besora, ut omnipotens Deus et beata Maria et canonici Celsonensis ecclesie dimitant omnes iniurias et querimonias quas Celsonensis ecclesia

habebat de eo. Predicta vero omnia que habemus et habere debemus in manso iamdicto tradimus et damus atque in presenti omnino deliberamus Celsonensi ecclesie et canonicis eius, scilicet decimam de omnibus que decimari possint et censum et usaticum et guaitam et opus et iovam et traginum et forcias et toltas et acaptes et pregerias, cum districtis et mandamentis, cum omnibus que ad usum hominis pertinent vel aliqua racione pertinere debent, sicut melius dici vel intelligi potest ad bonum intellectum et utilitatem Celsonensis ecclesie et canonicorum eius, sine aliquo retentu et cum omnibus pertinenciis suis ubicumque, longe vel prope, cum lignis et cazis et pasturis et aquis et introitibus et exitibus suis, et cum affrontacionibus cunctis, cum domibus et universis rebus que dici possunt vel nominari tempore perpetuo, sine aliquo interdicto; ut de cetero non faciamus ibi aliquam forciam vel toltam vel aliquod adempramentum, gratis vel vi.

Actum est hoc VI kalendas novembris, anno Incarnati Verbi .Mº.Cº XCº.Vº. Sig+num Guilelmi Arnaldi de Besora. Sig+num Sibilie, sororis eius. Sig+num domine Sancie, noverce eorum. Nos qui hoc iussimus scribi et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Guilelmi de Belveder. Sig+num Bertrandi de Muntclar. Sig+num Berengarii de Curridano, qui de hoc sumus fideles firmancias Sancte Marie Celsone et canonicis eius, ut sicut hic scriptum est, sine enganno faciamus tenere et habere et possidere in pace ecclesie Celsonensi et faciamus firmare et concedere omnia ista predicta Guilelmo Arnaldo ut non moveat contentionem super hoc nec contradicat Celsonensi ecclesie. Sig+num Raimundi de Navades. Sig+num Bernardi de Tarasco. Sig+num Roberti de Celsona. Sig+num Berengarii de Penavera. Sig+num Berengarii de Siscer. Sig+num Bernardi de Corbera. Sig+num Bernardi de Ioval. Sig+num Arnaldi de Ioval. Sig+num Arnalli de Monte Olivo[1].

Petrus levita, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. *Signatura d'incorporació posterior, a sobre de les altres signatures.*

557

1195, novembre, 2

Berenguer de Vallferosa es dóna a Santa Maria de Solsona. Li cedeix els drets que té sobre els masos del Soler i de Joan Mir. El seu fill, Pere, hi està d'acord i també s'hi dóna, de moment, condicionalment.

ADS. Perg. 891; 367 ∞ 105 mm.
ADS. Perg. 891c. Còpia contemporània.

Pateat cunctis quod ego Berengarius de Valle Fraosa dono et offero me ipsum in vita et in morte Domino Deo et ecclesie Sancte Marie Celsone. Similiter dono et trado totum illud quod ego accipiebam in illis duobus mansis, videlicet in manso de Soler et in manso de Iohanne Mir. Hanc donacionem facio consilio et voluntate Petri, filii mei, qui mecum similiter donat et concedit omnia que in predictis mansis habebamus et debebamus habere aliqua ratione, videlicet cum guaitis et operibus et cunctis adempramentis et cum omnibus que ad usum hominis pertinent vel pertinere debent, sicut melius dici et intelligi potest ad bonum et utilitatem Celsonensis ecclesie sive canonicorum eius. Et ego Petrus iamdictus dono et offero me ipsum Domino Deo et ecclesie Celsonensi, ut Deus omnipotens et sancta Dei Genitrix subveniat michi hic et in futuro. Et promitto quod ero adiutor et protector ac defensor fidelis tocius honoris Celsonensis ecclesie. Et si ego vellem intrare, cannonici reciperent me cum tantum de honore vel rebus meis, quod iamdicta non gravaretur per me ecclesia. Et si forte contigeret me velle intrare aliam religionem, ecclesia Celsonensis habent unam bonam meam equitaturam. Sicut superius dictum est, sic damus et diffinimus Domino Deo et ecclesie Celsonensi cum firmamento de directo et cum omnibus aliis que nominari possunt sine aliqua retencione. Et de nostro iure in dominium et potestatem tradimus Celsonensis ecclesie in perpetuum, ad faciendas suas suorumque voluntates.

Actum est hoc .IIII°. nonas novembris, anno ab Incarnacione Christi .M°.C°.XC°.V°. Sig+num Berengarii de Valle fraosa. Sig+num Petri, filii eius. Sig+num Stefanie, uxoris eius. Nos qui hoc scribi iussimus et firmavimus testibusque firmari fecimus. Sig+num Bernardi de Claret. Sig+num Arberti de Claret. Sig+num Iohannis de Celsona. Sig+num Rotberti. Sig+num Petri de Cint.

Petrus levita, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit, cum litteris suprascriptis in .VI^a^. linea.

558

1195, desembre, 16

Berenguer de Guanalor dóna a Santa Maria de Solsona la seva honor de Talarn, la cavalleria que havia estat del seu oncle Miró de la Trilla. Ho fa per la salvació de la seva ànima i les dels seus parents.

ADS. Cartoral II, doc. 103, f. 92r.

In Dei nomine. Notum sit omnibus hominibus presentibus atque futuris quod ego Berengarius de Guanalor, bono animo et spontanea voluntate, dono Domino Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona et canonicis eiusdem loci, presentibus atque futuris, totum illum meum honorem quem habeo in Talarn et in omnibus terminis eius, videlicet illam cavalleriam que fuit de Mirone de Trilia, avunculo meo, quam Adalaidis de Cheralt et Bernardus de Cheralt habebant et tenebant per eam. Hanc autem donacionem facio ob remedium anime mee atque parentum meorum, ut Deus et Dominus noster Ihesus Christus sit michi propicius atque misertus in presenti et in futuro seculo. Advenit michi predictus honor per auraticum sive per compram et per donum predicti Mironis, avunculi mei, et per omnes iustas voces. Sicut superius dictum est dono atque delibero et in presenti trado iamdicte Sancte Marie et suis canonicis iam dictum honorem quem habeo in Talarn sive in Parietibus Altis, quantum ad illam cavalleriam pertinet vel pertinere debet, videlicet dominicaturam et decimam et census et usaticos et districtum et mandamentum, questiis atque pregariis, cum ipsis aquis et jovis, traginis et etiam adempramentis et serviciis in illis hominibus, qui hunc hoorem tenent et tenebunt, sicut Miro de Trilia eum habebat et tenebat et habere debebat et sicut ego[1] teneo et melius habere debeo, et cultum et inheremum, in aquis et molendinis, cum introitibus et exitibus suis et cum affrontacionibus cunctis, sive cum pertinenciis omnibus et dominio iure, in dominio et potestate predicte Sancte Marie suorumque canonicorum, mitto et in presenti trado, ut melius dici et intelligi potest, ad habendum et possidendum cum omni integritate et sine aliquo retentu, franchum et legitimum, et sine aliqua servitute omni tempore.

Ffacta carta donacionis .XVII. kalendas ianerii, anno Incarnati Verbi .Mº.Cº. XCº. Vº. Sig+num Berengarii de Guanalor, quo hoc iussi scribi et firmavi et testes ut firmarent rogavi. Sig+num Petri de Guanalor, fratris eius. Sig+num Petri, filii predicti Petri. Sig+num domine Dulcie, Urgellensis comitisse. Sig+num Arnaldi Coqui. Sig+num Petri, presbiteri de Tolosa, capellani domine predicte comitisse. Sig+num Raimundi, qui vocatur Torres. Sig+num Petri de Guanalor, consanguinei mei predictorum donatorum.

Raimundus levita, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) appossuit.

1. *Segueix, cancel·lat*, et.

FUNDACIÓ NOGUERA

559

1195, desembre, 27

El prepòsit Pere, amb el consell dels canonges de Santa Maria de Solsona, concedeix la franquesa als seus habitants, fora del delme en les vendes. També se'ls eximeix del servei de l'eixorquia i de la intestia. Els homes de Solsona manifesten que seran bons fidels i defensors de l'església de Solsona, i que faran vendes a tothom, menys als cavallers i als consagrats.

ADS. Perg. 893; 234 ∞ 220 mm.
ADS. Perg. 894. Còpia contemporània.
ADS. Perg. 895. Còpia contemporània.

Ad noticiam cunctorum hec audiencium perveniat quod ego Petrus, Celsonensis prepositus, simul cum consilio fratrum nostrorum, bono animo et spontanea voluntate, facimus cartam franchillitatis sive donacionis omnibus hominibus qui in totam villam nostram de Celsona habitant et habitaturi sunt, et omnibus qui res suas ibi habuerint et tenuerint; ita ut semper omnes res suas quicquid habuerint, habeant ad facere semper suam voluntatem et sine aliqua servitute, in vita et in morte, ut deinde racione exorquie vel intestacionis aliquid non possimus petere ab eis. Et si forte aliquis decesserit ab intestato, heredes sui succedant ei in omnibus rebus suis que intus villam habentur[1], sicut de iure et de racione habetur. Si vero aliqua vendicio fuerit facta intus villam nostram predictam, cum consilio capituli nostri sit facta illa vendicio, et habeat Sancta Maria et canonici decimam partem illius precii quod ibi fuerit datum. Et si extra villam aliqua vendicio fuerit facta, retinemus ibi tercium sicut de consuetudine habetur. Sicut superius dictum est per nos et per successores nostros damus et concedimus predictis hominibus, tam presentibus quam futuris, qui modo ibi habitant et habitaturi sunt vel his qui res suas aportaverint et habuerint, ut habeant semper et possideant ad bonum intellectum et sine omni fraude, salvo dominio et fidelitate Sancte Marie et chanonicorum. Nos vero prenominati homines iam dicte ville, quibus hec franchillitas data est, per nos et per omnes nostros promittimus Domino Deo et Sancte Marie et canonicis, presentibus atque futuris, esse boni et fideles, bona fide et bono animo, sicut boni homines debent facere dominis suis, et erimus vobis adiutores et defensores in omnibus pro posse nostro, et unusquisque vendat cuicumque vendere voluerit, exceptis militibus et santis.

FUNDACIÓ NOGUERA

Actum est hoc. Facta carta franchillitatis sive donacionis .VI. kalendas ianuarii, anno Dominice Incarnacionis .M.C.XC.V. Signum Petri, prepositi Celsonensis ecclesie (*signe*). Signum Petri prioris (*signe*). Signum Arnalli, cellerarii de Sanaugia (*signe*). Signum Bernardi de Ivorra (*signe*). Ego Raimundus de Ficulis, qui subscribo et hoc signum (*signe*) apono. Signum Petrus clericus (*signe*). Signum Amici de Barcelona. Sig+num Petri, baiuli de Celsona. Sig+num Petri de Cint. Sig+num Roberti de Celsona. Sig+num Iohannis de Celsona. Sig+num Arnalli de Arnax. Sig+num Raimundi de Plano. Sig+num Raimundi Maiol. Sig+num Berengarii de Olius. Sig+num Guilelmi de Pla. Sig+num Raimundi Duran. Sig+num Gauceran. Sig+num Bruneti.

Guilelmus de Conchabela levita, qui hoc scripsit cum literis supra scriptis "que intus villam habentur" in VI. linea, et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. que intus villam habentur, *interlineat*.

560

1195, desembre, 31

Hug de Sanaüija, d'acord amb el seu germà Pere i els seus amics, cedeix a Santa Maria de Solsona l'aigua de regar del Llor, del dijous fins a la sortida del sol del divendres. Li reconeix també la possessió del que té en el terme del Far. Elisenda de Castellud i els seus fills donen a la mateixa església la condamina que li havia donat la seva mare Dolça. Per tot això Hug de Sanaüija ha rebut del prepòsit Pere cent cinquanta sous.

ADS. Perg. 896; 275 ∞ 202 mm.
ADS. Perg. 897. Còpia contemporània.

In Dei nomine. Notum sit omnibus hominibus quod ego Ugo de Sanaugia bono animo et spontanea voluntate, cum consilio fratris mei Petri de Sanaugia et aliorum amicorum meorum, per me et per omnes meos dono Domino Deo et Sancte Marie de Celsona et eiusdem loci canonicis, tam presentibus quam futuris, de ipsa mea parte aque de Lauro unum diem et noctem in unaquaque obdomada, videlicet summo mane die jovis ab ortu solis usque in feriam .VI[a]. orto sole, et sic vadat semper per omnes ebdomadas. Ita scilicet quod baiulus predicte Sancte Marie vel quelibet persona predictorum canonicorum plenam habeant licentiam et potestatem accipiendi predictam aquam et facere ad rigandum vel quicquid inde facere

voluerint. Sicut superius dictum est dono atque concedo sive trado Domino Deo et predicte Sancte Marie et canonicis iam dictam aquam in assignatam diem et noctem, sicut eam habeo et melius habere debeo libere et sine aliqua servitute, totum predictum diem et noctem iovis usque in feria .VI^{a}. sicut superius prenotatur per omnes ebdomadas omni tempore. Iterum ego Ugo de Sanaugia promito Domino Deo et Sancte Marie atque predictis canonicis ut faciam tenere et habere eis per me et per omnes meos predictam aquam et totum alium honorem quem a me habuit predicta Sancta Maria et canonici in Lauro et in suis terminis; et defendam eum ab omni persona pro posse meo. Ad huc eciam promito quod in toto honore quem habet Sancta Maria in termino de Lauro, in castrum scilicet de Far, quod non faciam ibi toltam neque forciam neque emparamentum aliquid ultra voluntatem hominum qui ibi habitaverint. In super ego Elicssendis de Castluz, cum consilio et voluntate filiorum meorum, Bernardi scilicet de Castluz et Berengarii, concedo et laudo predicte Sancte Marie et canonicis illam condaminam quam mater mea Dulcia dimiserat michi in termino de Lauro. Et Ugo, frater meus, assensu et voluntate mea dedit eam predicte Sancte Marie, ita quod iamdictus Ugo de Sanaugia, frater meus, fecit michi et filiis meis emendam in Castro Novo de predicta condamina quod bene sumus paccati ad nostram voluntatem. Ea propter ego Elicssen et filii mei predicti per nos et per omnes nostros laudamus et concedimus iam dictam condaminam predicte Sancte Marie et suis canonicis, ad habendum et possidendum sine omni enganno et sine aliquo retentu omni tempore. Est autem predicta condamina iuxta illam quam Ugo dedit Sancte Marie et de alia parte in via que pergit ad fontem. Et pro hac donacione accepimus de helemosinis Beate Marie et de manu Petri prepositi et aliorum canonicorum centum .L^{a}. solidos bone monete.

Facta carta .IIe. kalendas ianuarii, anno Incarnati Verbi .M^{o}.C^{o}.XC^{o}.V^{o}. Sig+num Ugo de Sanaugia, qui hoc laudo et firmo. Sig+num Petri de Sanaugia, fratris eius. sig+num Elicssendis de Castluz. Sig+num Bernardi. Sig+num Berengarii, filiorum eius, qui hoc laudant et firmant. Sig+num Guilelmi de Todela. Sig+num Raimundi Laurencii. Sig+num Petri, clerici de Lauro. Testes sunt.

Petrus sacerdos, qui hoc scripsit et hoc signum ap(*signe*)posuit.

FUNDACIÓ NOGUERA

561

1196, gener, 8

Ramon d'Odèn, amb el consell dels seus amics i en presència de Galceran de Santafè, de Pere de Vallferosa i altres personatges, posa fi i concòrdia a les queixes i demandes que feia a l'església de Solsona sobre béns d'Isanta i d'un solar de Timoneda.

ADS. Perg. 880; 152 ∞ 263 mm.

In Dei nomine. Notum sit omnibus hominibus quod ego Raimundus de Oden, cum consilio et voluntate amicorum meorum, venio ad finem et bonam pacis concordiam cum Celsonensi ecclesia et Petro preposito et aliis cannonicis de omnibus querelis et demandis quas de eis faciebam usque in hodiernum diem; de demanda scilicet et querela in Isanta et in omni termino suo, et de illo solio de Timoneda et de pignore quod tenetis de Berengario et Guilelmo de Isanta, quod tenent per me. Ita scilicet quod super his iamdictis nec ego neque aliquis per me in iamdictam Isantam deinde aliquid querero vel demandavero aliquo modo, quoniam Celsonensis ecclesia iustas habet raciones quas michi et amicis meis hostendit unde evidenter visum fuit et de iure cognitum ad Celsonensem ecclesiam pertinere; et de racione nichil potui ibi querere sive demandare. Similiter diffinicio atque promitto totum illum clamorem quem faciebam de iamdicto solio de Timoneda, et concedo predicte ecclesie et cannonicis predictum pignus de Timoneda quod milites de Isanta tenent per me. Sicut superius dictum est laudo atque diffinio omnia iamdicta, ut deinde nec ego nec aliquis per me in predictis locis aliquid quesiero sive demandavero. Insuper ego predictus Raimundus de Oden promitto Domino Deo et predicte Sancte Marie et iamdicto Petro preposito et omnibus cannonicis presentibus et futuris esse bonus et fidelis tanquam dominis suis et manuteneam atque defendam honorem predicte Sancte Marie bona fide et sine enganno. Hec autem diffinicio et concordia fuit facta in presentia et potestate Gadcerandi de Sancta Fide et Petri de Vallefraosa et Rotberti de Celsona sive Iohannis et Petri de Cint et aliorum multorum proborum hominum.

Facta carta diffinicionis .VIº. idus ianuarii, anno Dominice Incarnacionis .Mº.Cº.XCº.Vº. Sig+num Raimundi de Oden. Sig+num Berengarie, uxoris eius. Sig+num Bernardi de Oden. Sig+num Poncii de Oden, fratrem predicti Raimundi. Nos qui hac cartam diffinicionis scribi mandavimus propriisque manibus firmavimus et prescriptis testibus firmare mandavimus. Sig+num Gadcerandi de Sancta Fide.

Sig+num Petri de Vallefraosa. Sig+num Rotberti de Celsona. Sig+num Iohannis de Celsona. Sig+num Petri de Cint. Testes sunt.

Petrus levita, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

562

1196, gener, 16

Bernat de Preixana i la seva muller Ermengarda venen a Pere del Cerc, a la seva muller Marquesa i al seu germà Ramon una casa dins la vila de Solsona, del domini de Ramon de Torroja. És prop de la casa de Berenguer de Tarrers i de la via pública. N'han rebut vint sous agramuntesos.

ADS. Perg. 881; 110 ∞ 102 mm.

Notum sit cunctis quod ego Bernardus de Prixana et uxor mea Ermengards per nos et per omnes nostros bona voluntate vendimus tibi Petro de Cerch et uxori tue Marchesie et Raimundo, fratri tuo, et omnibus (...)[1] quibus volueritis ipsam nostram domum quam habemus intus villam Celsone Raimundi Turris Rubee. Que affrontat de una parte in domibus de Berengario de Terrers, de alia in domibus de Batailer, de tercia in via publica que est infra domos Raimundi de Lobera et predictas domos[2]. Quantum predicte affrontaciones includunt et continent vendimus vobis predictis iamdictam domum, cum introitibus et exitibus suis et pertinenciis cunctis, a summo celi usque in abissum, cum solo et supraposito, pro .XX^{i}. solidis acrimontensium monete. Et de nostro iure et dominio in vestrum tradimus dominium et potestatem ad faciendam vestram vestrorumque voluntatem in perpetuum. Et convenimus esse vobis et vestris legales guirentes semper ab omni persone.

Actum est hoc .XVII°. kalendas februarii, anno Christi .M^{o}.C^{o}.XC^{o}.V^{o}. Sig+num Bernardi de Prixana. Sig+num Ermengadis, uxoris eius. Nos qui hoc scribi fecimus et firmavimus testibusque firmari fecimus. Sig+num Rotberti. Sig+num Guilelmi de Soler. Sig+num Iohannis.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit, cum litteris suprascriptis in .VIII^{a}. linea.

1. *Paraula esborrada.* 2. predictas domos, *interlineat*.

FUNDACIÓ NOGUERA

563

1196, març, 3

Berenguera d'Avià, d'acord amb el seu marit i els seus fills, cedeix a l'església de Santa Maria de Solsona els drets que pugui tenir en el castell del Portell, que li provenen d'Elisenda de Llobera, la seva mare. N'ha rebut vuit-cents sous barcelonesos.

ADS. Cartoral II, doc. 54, f. 55v.

Notum sit cunctis quod ego Berengaria de Avidiano, cum viro meo Raimundo et cum filiis meis, Guilelmo videlicet atque Berengario, per me et per omnes meos, bono animo et gratuita voluntate, vendo, concedo atque in presenti trado Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona et canonicis presentibus atque futuris totum meum ius quod habeo et habere debeo in castro de Portel sive in terminis eius, per .DCCC. solidos bone monete Barchinone quos omnes habui et recepi de bonis predicte ecclesie et ad meam voluntatem bene paccata fui. Predictum castrum cum omni iure quod ibi habeo et cum omni iure quod mater mea Elicssendis de Lobera in predicto castro habebat racione pignoris, sive alia quacumque racione, de meo posse et dominio extraho et in potestatem predicte ecclesie et canonicorum mito et transfero, ad habendum et possidendum, ut melius potest dici et intelligi, ad opus et utilitatem Celsonensis ecclesie et canonicorum, presentium et futurorum, sine aliquo retentu quod ibi non facio, franchum et legitimum, et sine omni servitute. Ego vero predicta Berengaria cum filiis meis iam dictis promitimus in fide et legalitate nostra esse fideles et legales deffensores sive adiutores iam dicte ecclesie et canonicis de predicto castro de Portel, bona fide et sine omni enganno, semper pro posse nostro.

Actum est hoc .Vº. nonas marcii, anno Domini .Mº.Cº.XCº.Vº. Sig+num Berengarie de Avidano. Sig+num Raimundi de Avidano, mariti sui. Sig+num Guilelmi. Sig+num Berengarii, filiorum suorum. Nos qui hoc laudamus et firmamus testibusque firmare precipimus. Sig+num Raimundi de Valle Magna. Sig+num Iohannis de Cascails, baiuli domini regis. Sig+num Bertrandi de Montclar. Sig+num Raimundi de Vilar. Sig+num Guilelmi de Spugnola. Sig+num Bastardi. Isti sunt testes.

Berengarius de Villasicca, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) appossuit.

FUNDACIÓ NOGUERA

564

1196, març, 10

Ermeniarda de Tapioles i la seva filla Ermessenda venen a l'església de Sant Martí i a Pascasi, el seu capellà, la meitat d'un alou que alhora és una donació, perquè només reben sis diners.

ADS. Perg. orig. 883; 120 ∞ 77 mm.

In Dei nomine. Ego Ermeniardis de Tapioles et filia mea Ermessendis pro nos et omnibus nostris vendimus et damus Deo et Sancti Martini et Paschasio capellano et successoris sui qui futuri sunt michadela .Iª. alaudii que affrontat de oriente et de meridie in terra de nos vinditores, de occidentis et de circii in terra de vos comparatores et de Sancti Martini. Quicquid infra istas affrontaciones includunt, sic vindimus et damus ecclesiam iam dicta et omnes sui successores per secula cuncta. Et accepimus de Paschasio capellano et de iam dicta ecclesia de suum avere .VI. denarios pro ista vindicio et donacio; unde nos bene paccatus fuimus nos et nostris omni tempore.

Acta ista carta .VIº. idus marcii, anno Domini .Mº.Cº.XCº.Vº. Sig+num Ermeniardis. Sig+num Ermessendis. Nos qui ista carta mandamus scribere et firmamus et testes firmare rogamus. Sig+num Iohanni Martini. Sig+num Arnalli Ballistarii. Testes sunt huius rei.

Petrus levita, qui hoc scripsit et hoc sig(*signe*)num aposuit.

565

1196, març, 13

Maria del Camp d'Olius, junt amb els seus fills, ven a Arnau de la Font i a la seva muller Ermessenda l'alou i vinya que tenen a les Comes per deu sous agramuntesos. Pagarà, de cens anual, una gallina a Santa Maria de Solsona i dos diners als venedors. És situat prop de la vinya d'Arnau Isarn, de la via carral i de la terra de Santa Maria.

ADS. Perg. 884; 208 ∞ 110 mm.

Cunctis notum sit quod ego Maria de Camp de Olius et filio Petro et Guillelmo per nos et nostros vendimus tibi Arnaldo de Font et uxori tue Ermessende et vestris quibus volueritis ipsum nostrum alaudem qui dicitur Comes, ipsa sorte subirana et medietate sutirana et ipsa vinea cum sua terra ubi est edificata qui ibi est ad

Comes, et est precium placabile solidorum .X. acrimontensium. Et est ipsum alaudem et vinea in termino de Olius, in iam dictum locum Comes, super domus Arnaldi Isarn. Sicut nos ibi melius habemus vel habere debemus, de nostro iure in vestro dominio et potestatem tradimus ad omnia vestra vestrorumque voluntatem in perpetuum vobis et vestris. Et affrontant iam dictum alaudem et vinea in alaudium et vinea Arnaldi Isarn in oriente, in meridie in via carral, in hoccidente in vinea Sancte Marie, in alia parte in vinea Sancte Marie. Quantum iamdicti affrontationes includunt in vestro iure et dominio tradimus, cum introitibus et exitibus et directibus cunctis; et faciatis censum annuatim ad Sancte Marie Celsona .I. galina et ad nos venditores duobus denariis vobis et vestris nobis et nostris omni tempore annuatim; et nos venditores siamus vobis iamdictis legales guirentes contra cunctos omnes omines.

Actum est hoc .XX. kalendas aprilis .MºCXCV., anno Incarnationis Christi.

Sig+num Maria. Sig+num Petri. Sig+num Guilemi. Sig+num Marie. Nos qui hoc iussimus scribere et firmavimus et firmare rogavimus. Sig+num Guilemi de Solanellis. Sig+num Mariscot de Olius. Sig+num Raimundi de Plano.

Carbonellus scribsit et hoc signum (*signe*) impressit.

566

1196, març, 17

Pere de Paganell, amb el consell del seu germà Ramon, ven a l'església de Santa Maria de Solsona la seva honor del Llor, al mas que tenen Pere d'Olius i Arnau de Porta i la dominicatura sobre una vinya i un hort. Rep de mans del prepòsit Pere dos-cents noranta sous barcelonesos.

ADS. Perg. 885; 169 ∞ 174 mm.
ADS. Perg. 886. Trasllat de 1256.

Notum sit omnibus hominibus tam presentibus quam futuris quod ego Petrus de Paganel, cum consilio et voluntate fratris mei Raimundi de Paganel, vendo Domino Deo et ecclesie Sancte Marie Celsone et eiusdem loci canonicis, tam presentibus quam futuris, totum meum honorem quem habeo et habere debeo in castro de Lauro et in suis terminis, videlicet ipsum mansum qui (fui)t[1] de Marcol, in quo habitat Petrus de Olius et Arnaldus de Porta, cum ea dominicatura, illam vineam scilicet quam habeo in ipsa valle de

Lauro, et cum orto qui est ad ipsam fontem. Predictum autem mansum et dominicaturam, cum omnibus suis terminis et pertinentiis, (c)um[2] affrontacionibus, cum censibus et usaticis, districtis et mandamentis, questiis, pre(g)ariis[3] et adempramentis cunctis et aquis ad rigandum et lignis, pascuis, quantum ad predictum mansum et dominicaturam pertinet in omnibus locis, sicut predictus Petrus de Olius et Arnaldus de Porta tenent et tenere debent racione illius mansi, sicut ego melius habuo vel melius habere debeo, et de meo iure eicio et in dominio et potestate Celsonensis ecclesie et canonicorum eius trado, mito atque delibero, ad habendum et possidendum, francum et liberum et sine aliqua servitute et sine aliquo retentu, cum introitibus et exitibus suis omni tempore. Hec omnia adveniunt michi voce patris et avi mei et per omnes iustas voces. Et recipio de bonis Celsonensis ecclesie, de manu Petri prepositi, .CC^{os}.XC^{a}. solidos barchinonensis per hanc vendicionem, de quibus fui bene ad voluntatem meam paccatus. Et ego Petrus prepositus et canonici recipimus te Petrum de Paganel in societatem et participacionem oracionum nostrarum spiritualiter.

Actum est hoc XVI. kalendas aprilis, anno Domini .M^{o}.C^{o}.XC^{o}.V^{o}. Sig+num Petri de Paganel. Sig+num Raimundi, fratris eius. Sig+num Raimundi, filii Anglesie, sororis eorum. Nos qui hoc scribi mandavimus et firmavimus et testes ut firmarent rogavimus. Sig+num Petri, clerici de Lauro. Sig+num Berengarii de Guanalor. Sig+num Petri de Olius. Sig+num Arnaldi de Porta. Sig+num Raimundi Laurencii. Sig+num Petri Laurencii de Lauro. Sig+num Petri de Solanellis. Sig+num Raimundi qui dicitur Turres.

Raimundus levita, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*.

567

1196, març, 25 - 1197, març, 24

Testament de Ponç de Torroja, en què nomena marmessors Guillem de la Roca i Ponç de Pujalt. Atorga a Santa Maria de Solsona una sort d'alou; a l'Hospital de Jerusalem dóna els deutes que aquests li deuen pel bisbe d'Urgell i els seus drets a un mas; a la seva esposa Berenguera dóna el castell de Lluçà, llevat de les penyores, que atorga al seu fill Ponç. També dóna a la seva muller el castell de Tarroja, a condició que atorgui a la seva filla Beatriu

mil sous per aixovar, i a la seva filla Sança dos mil sous. Un cop pagats els seus deutes, dóna al seu fill Ponç els castells de Tarroja, Tudela, Prenyanosa i Queràs, el castell de Lluçà, quan mori la seva esposa, i semblantment el castell d'Arbeca, a condició que doni mil sous per aixovar a la seva germana Beatriu. Dóna al seu fill Berenguer una honor a Arbeca i tot allò que té a Pelagalls; als seus fills Bernat i Dalmau dóna el castell de Malgrat, a fi que siguin canonges de Solsona; aquest castell haurà de ser redimit per Ponç i Berenguer de dos mil sous, que donaran a la canònica, i un cop pagats aquests diners el castell serà de Berenguer. Institueix l'ordre successori en cas de mort del seu primogènit sense descendència i posa la seva família sota la guarda i batllia dels seus senyors d'Anglesola, d'Hug de Torroja i de Guillem de la Roca.

ADS. Perg. 898; 220 ∞ 230 mm.

Quoniam nullus in carni positus mortem evadere potest. In Christi nomine. (Ego Poncius de Turre Rubea)[1] detentus gravi infirmitate, in meo sensu et memoria integra (...) (eli)go manumissores (meos. Id sunt) Guilelmum de Rocha, Poncium de Podio Alto (...) (...)lone, ut distribuant omnes res meas sicut hic scriptum invenerint. In (primis) (...) (ec)clesie Sancte Marie Celsone, cum ipsa sorte alaudii quam habeo in meo prado (...) (...)sum alaudium quod fuit de Guilelmo de Colonge. Et relinquo ad Hospitale Iherosolimitani ipsum (...) Ospitali debent michi pro episcopo Urgelli et omnem meum directum illius mansi de Petri Sola de (...); et si non potuerit eum habere, relinquo ei meos directos de manso Bernardo de Luza. Et (...) uxori mee Berengarie castrum de Luza cum suis pertinenciis, sicut ego habeo, ut habent et teneat in omni vita sua, cum viro et sine viro, exceptis ipsis pignoribus quos relinquo Poncio, filio meo ad s(ol)vendos meos debitos, scilicet ipsa pignora que teneo de Arnallo de Vilalta, et sint soluti per .C.XXX. morabetinos. Similiter relinquo ei ipsa pignora que teneo de Arnallo de Ribeles, et sint soluta per .XL. morabetinos. Et similiter relinquo ei ipsum pignus quod teneo de Berengario de Montolivi, et solvo de ipso pignore .X. morabetinos. Et relinquo uxori mee castrum de Turre Rubea, sicut ego habeo et habere debeo ut teneat tantum donec omnia mea debita sint soluta, et donet de iam dicto castro .M. solidos ad Beatricem, filiam meam, per exovar; et ad Sanzam, filiam meam, duo milia solidos per exovar. Et solutis meis debitis, relinquo castrum de Turre Rubea Poncio, filio meo, et castrum de Todela

et de Cheraz et de Prinonosa, omne illud quod habeo in prenominatis locis et in suis terminis. Et relinquo ei castrum de Luza, post obitum uxoris mee, Poncio filio meo sicut ego habeo et habere debeo, et castrum de Arbecha similiter omne illud quod ego habui per uxorem meam Berengariam, et donet de iam dicto castro .M. solidos ad Beatricem, filiam meam, per exovar. Relinquo Berengario, filio meo, in Arbeca illum honorem quem domina Sibilia et Raimundus de Turre Rubea michi dederunt, et omne illud quod habeo et habere debeo in Pelagals. Et relinquo castrum de Malgrad cum meis directis Bernardo et Dalmacio, filiis meis, ita quod sint canonici Sancte Marie Celsone. Et Poncius, filius meus, et Berengarius redimant iamdictum castrum de Malgrad de duo .M. solidis, unusquisque donet .M. solidos ecclesie Sancte Marie Celsone et eius canonicis; et solutis duo .M. solidos iam dicte ecclesie de Celsona, remaneat ipsum castrum de Malgrad filio meo Berengario, excepto illo quod dimisi pro anima mea. Set ecclesie de Celsona et canonici eius teneant tantum iam dictum castrum de Malgrad et habeant donec duo .M. solidos sint soluti in pace ecclesie Celsone pro filiis meis iam dictis. Et si minus evenerit de Poncio, filio meo, sine legitime infante, redeat talis honor Berengario, filio meo, et honor Berengarii redeat ad Bernardum, filium meum, si miles esse voluerit. Et si minus evenerit de Berengario remaneat eius honor ad Poncium; et (hoc re)maneat de uno ad ali(o). Et Berengaria, uxor mea, et filius meus Poncius faciant (...) Berengarie de (…) Ardeval et (illum) de Luza (...). Et relinquo uxorem mee et filios meos in gardia et in ba(iulia de meis) senioribus (...) (in loco de Anglerola) et (U)go de Turre Rubea, per bene et non per mal(um) (...) Guilelmi de Rocha bona fide et sine malo. Et mando uxori mee et filio (...) de Podio Alto de ipso honore quem michi clamant.

(Actum est hoc) .XV. kalendas (...)ii, anno Domini .M.C.XC.VI. Sig+num Poncis de Tu(rre Rubea, qui hoc testamentum mandavi feci et fir)mavi et testes firmare iusi. Sig+num Guilelmi (de Rocha). (Sig+num) Poncii de Podii Alti. Sig+num Berengarie, uxor P(oncii). Sig+num Be(atricis). (Sig+num) (...). Sig+num Guilelmi de Hosta-francs. Sig+num Arnaldi de Malgrad. Isti (sunt testes).

Guilelmus de Conchabela, qui hoc testamentum fideliter translatavit (...) apposuit.

1. *Tot l'instrument presenta gran quantitat de pèrdues de text i esvaïments de tinta.*

FUNDACIÓ NOGUERA

568

1196, abril, 4

Berenguer de Rubió i el seu germà Arnau reconeixen a Santa Maria de Solsona la propietat de l'honor que ells reclamaven i que havia estat de Berenguer Beà.

ADS. Perg. 901; 160 ∞ 65 mm.

Ego Berengarius de Rubione promito Domino Deo et ecclesie Sancta[1] Mariae de[2] Celsona et chanonicis eiusdem locii, presentibus et futuris, in manu Petri prepositi, de illo honore quem ego et frater meus Arnaldus clamabamus, qui fuit de Berengario Bee, quod (...)[3] eum Celsonensis ecclesia et canonicis firmam semper habeam et ratam sicut in carta continetur (...)[4] eis fecimus. Si Deus me adiuvet et hec sancta .IIII^{or}. Evangelia. Scriptum fuit pridie nonas aprilis, anno Incarnati Verbi .M^{o}.C^{o}.XC^{o}.VI°.

Petrus clericus. Petrus Solanelas. Guilelmus diachonus. Raimundus de Torre. Petrus de (Tudele)[5].

1. *Segueix, ratllat,* Sancta. 2. de, *interlineat*. 3. *Esborrat*. 4. *Trencat*. 5. *Esborrat. Lectura dubtosa. Tots aquests noms escrits en la cara posterior del pergamí.*

569

1196, abril, 10

Bernat de Cort i la seva muller Ermessenda penyoren a Arnau de Font i a la seva muller Ermessenda per set sous agramuntesos el seu alou de Gat Enreulat i l'honor del Coll de Gilabert per tres anys, de festa en festa de Sant Miquel de setembre. Aquests, entretant, donaran cada any el quart a Santa Maria.

ADS. Perg. 902; 130 ∞ 108 mm.

Sit omnibus notum quod Bernardus de Cort et uxor mea Ermessendis per nos et per omnes nostros obligamus et impignoramus tibi Arnallo de Fonte et uxori tue Ermessendis et vestris ipsum nostrum alaudium de Gato Enreulado quem per Sanctam Mariam, et ipsum nostrum alaudium de ipso Collo de Guilaberto; totum istud alaudium obligamus vobis per VII. solidos acrimontensis usque ad tribus annis. Post istum terminum si reddiderimus vobis vel vestris VII. solidos meliori monete acrimontensis, ipsum pignus sit solutum; sin autem teneatis tantum predictum pignus de unum festum sancti Michaelis septembris ad aliud donec reddamus in pace VII. solidos, et donetis quartum de predicto alaudio ad Sancta Maria.

Affrontat alaudium de Gato Enreulado de una parte in alaudio Raimundilim (*sic*), de alia in Petro Sancti Ermengaudi. Totum alaudium predictum obligamus vobis et vestris et possideatis racione predicta.

Actum est hoc .IIII. idus aprilis, anno domini .M.C.XC.VI. Sig+num Bernardi de Cort. Sig+num Ermessendis, uxor eius, qui hoc mandavimus scribere, firmavimus et testes firmare iussimus. Sig+num Petri de Celsona. Sig+num Petri de Cint. Sig+num Guilelmi de Soler.

Guilelmus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

570

1196, juny, 1

Els germans Arnau i Bernat de Joval fan la pau i concòrdia amb el prepòsit de Santa Maria de Solsona i atorguen tota l'honor que el seu avi Arnau de Joval havia atorgat a la canònica. També entreguen el mas de Guanelons, que l'altre germà, Berenguer de Merola, ja havia cedit a la mateixa església. El prepòsit perdona la injúria i cedeix el mas en feu per tota la vida d'Arnau, que, després, retornarà a l'església de Solsona, i es reté una aimina d'ordi cada any. Semblantment, els dos germans es donen en cos i ànima a Santa Maria de Solsona, amb els seus cavalls, armes i tot el que vulguin lliurar el dia del seu òbit.

ADS. Perg. 908; 124 ∞ 266 mm.

Ad audienciam tam presencium quam futurorum perveniat quod ego Arnallus de Ioval et frater meus Bernardus de Ioval venimus ad finem et ad bonam pacis concordiam cum Petro, Celsonensi preposit(o), (...) (...)s[2] canonicis de omnibus querelis et malefactis que (...) (cano)nicos[2] diu fuerant. Primum ego iam dictus Arnallus (...) (...)mus[3] omnes querelas que de iam dictis co(...) (...) (...)quo[4] modo habebamus usque in presentem die omni tempore. Et insuper (bono)[5] animo et spontanea voluntate laudamus et concedimus predicte Sancte Marie et iamdictis canonicis presentibus et futuris omnem honorem quem avus noster Arnallus de Ioval vel aliquis de genere nostro dimisit predicte Sancte Marie. Adhuc eciam concedimus et in presenti deliberamus ipsum mansum de Guanelons cum omnibus suis pertinenciis, in quo habitat Arnallus de Guanelons, quem frater noster Guilelmus de Merola dimisit predicte Sancte

Marie. Et promitimus Domino Deo et sepe dicte Sancte Marie et suis canonicis quod deinde aliquam forifacturam vel aliquod malum in toto suo honore et suis hominibus non faciamus nec alicui consenciemus, sed semper manutenebimus et deffendemus omnes res iamdicte Sancte Marie que in terra sint pro posse nostro. Hoc totum prescriptum promitimus tenere et adimplere iamdicte Sancte Marie et suis canonicis bona fide et sine omni enganno per nos et per omnes nostros omni (tempore)[6]. Et ego Petrus, iamdictus prepositus, cum consilio et voluntate fratrum (meorum remi)timus[7] et perdonamus vobis Arnallo et Bernardo de Ioval omnes querelas que de vobis habebamus et omnia malefacta que nobis fecistis usque in presentem diem; et damus tibi Arnallo de Ioval iamdictum mansum de Guanelons per feudum, ut habeas et teneas eum per iamdictam Sanctam Mariam et per nos omnibus diebus vite tue, et facias nobis hominaticum per ipsum mansum, et retinemus ibi per possessionem eminam unam de ordi singulis annis. Post obitum autem tuum revertatur iamdictus mansus in dominio et potestate iamdicte Sancte Marie et suorum canonicorum ad faciendam suam voluntatem, sine interdicto et contrarietate aliqua. Et ego Arnallus de Ioval promito hoc firmiter adimplere tibi Petro, predicto preposito, per illum hominaticum quem vobis facio per me et per fratrem meum Bernardum et Guilelmum de Merola, bona fide, sine omni enganno. Et nos Arnallus et Bernardus damus corpora nostra et animas iamdicte Sancte Marie, cum equis nostris et armis et cum hoc quod Deus posuerit in corde nostro ad obitum nostrum; et quod non possimus mutare voluntatem nostram.

Actum est hoc kalendas iunii, annus Domini M.C.XC.VI. Sig+num Arnalli de Ioval. Sig+num Bernardi de Ioval. Sig+num Guilelmi de Merola, fratris eorum. Signum Petri Prepositi (*signe*). Ego Raimundus de Ficulis subscribo. Sig+num Arnaldi de Sancto Iusto. Sig+num de Solaneles. Sig+num Petri Sarradi. Sig+num Raimundi de Pinos. Sig+num Roberti de Celsona. Sig+num Petri de Cint.

Guilelmus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*. 5. *Trencat*. 6. *Trencat*. 7. *Trencat*.

FUNDACIÓ NOGUERA

571

1196, juliol, 6

Guillem de Santafè dóna al seu germà Galceran de Santafè el mas de Mir de Sant Pere, que és a Montpolt, perquè el doni a l'església de Solsona per la seva ànima i les dels seus pares.

ADS. Perg. 904; 216 ∞ 65 mm.

Pateat cuntis presentibus et futuris quod ego Guilelmus de Sancta Fide dono et laudo atque concedo tibi Galcerando de Sancta Fide quemdam meum mansum de Mir Sancti Petri, qui est in termino de Muntpolt, cum omnibus suis pertinenciis et affrontacionibus et cum omnibus que ad predictum mansum pertinent et pertinere debent, sicut ego melius habeo et habere debeo. Predictum mansum dono tibi hac racione ut dones eum Sancte Marie de Celsona pro anima tua et parentorum nostrorum. Ego vero Galcerandus de Sancta Fide, bono animo et gratuita voluntate, dono et concedo atque in presenti trado ecclesie Celsonensi et canonicis eius predictum mansum pro anima mea et parentorum meorum, sicut Guilelmus de Sancta Fide, frater meus, dedit michi, ut habeat eum semper et teneat Celsonensis ecclesia et canonici eius ad facere quicquid inde facere voluerint, sine omni retentu.

Actum est hoc .II. nonas iulii, anno .Mº.Cº.XCº.VIº. Sig+num Guilelmi de Sancta Fide. Sig+num Galcerandi de Sancta Fide, qui hoc laudamus et propriis manibus firmamus. Sig+num domine Berengarie, uxoris Guilelmi de Sancta Fide, qui hoc laudo et concedo atque firmo et promitto quod racione sponssalicii vel aliqua racione contra presens factum non veniam, sed volo quod semper sit firmum et stabile atque irrevocabile. Sig+num Berengarii, archidiachoni de Sancta Fide. Sig+num Guilelmi de Calders. Sig+num Guilelmi de Altalo. Isti sunt testes.

1. tibi, *interlineat.*

572

1196, juliol, 24. Castellfollit

Ramon de Ribelles i la seva mare Marquesa cedeixen i venen a Bernat de Granyena tot el que tenen a Vallferosa, tant el que conté el castell i el seu terme com els seus habitants. Reben dos-cents morabatins.

ADS. Perg. 905; 444 ∞ 78 mm. Trasllat de 1205.

Notum sit cunctis quod ego Raimundus de Ribellis et mater mea domina Marchesia, nos in simul, per nos et per omnes nostros donatores ac venditores sumus vobis Bernardo de Grainana et vostre proieniei ac posteritati et etiam cui vos dare aut dimitere volueritis illud castrum nostrum quod vocatur Vallem Frahosam, cum omnibus nobis et nostris in eodem castro et in militibus et in hominibus et feminabus ibi populantibus sive in omnibus terminis eiusdem castri habitantibus et pertinentibus quacumque racione, tam gratu quam vi. Quod castrum cum finibus suis terminatur ab una parte in termino de Lobera, ab altera parte in termino de Loberola, a tercia vero parte in termino de Naguda, de quarta vero parte in termino de Laneria. Sicut concluditur et terminatur infra predictas .IIII^{or}. affrontaciones et termini in circuitu ambiunt, sic tradimus presentialiter cum hoc scripto et donacione nostra et possessione totum supradictum castrum et quicquid in eo et in omnibus eius finibus nobis pertinet et pertinere debet quomodo, in dominium et possessionem de vobis Bernardo de Grainana et de vestris et de illis quibus volueritis, cum ingressibus suis et egressibus et cum potestate et dominacione castri et hominum, et etiam districto ac mandamento et servicio et adempramento, et totum sicut melius ad usum et servicium domini pertinet et prout melius dici et intelligi potest ad utilitatem vestram et vestrorum et absque ullo nostro nostrorumque retentu irrevocabiliter, ad omnes vestras vestrorumque voluntates ibi et inde, nunc et imperpetuum faciendas, per vestrum alodium liberum et franchum de vobis et de vestris et de quibus volueritis. Et sciendum est quod pro hac donacione et vendicione habuimus a vobis Bernardus de Granana ducentos morabetinos bonos rectique pensi, et omnibus bene paccati sumus; quod penes vos nichil in debito remansit. Et contra cunctas personas erimus nos et nostri de omni hoc quomodo resonat in hoc instrumento boni guirentes vobis et vestris nunc et semper ad vestrum bonum intellectum et sine omni fraude vestri et vestrorum.

Factum est hoc .VIIII°. kalendas augusti, anno Domini .M^{o}.C^{o}.XC^{o}.VI°. Sig+num Raimundi de Ribellis. Sig+num domine Marchesie, matris eius, qui hoc totum firmamus, concedimus, laudamus testesque firmare rogamus. Sig+num Gomballdi de Ribellis. Sig+num Bernardi Raimundi. Sig+num Marchesie. Sig+num Sancie de Lobera. Sig+num Galiane, infancium predicte domine Marchesie de Ribellis. Sig+num Petri de Cervaria, filii Marchesie de Cervaria. Omnes isti supradicti hanc donacionem et vendicionem

pretaxatam laudaverunt et firmaverunt, totum quomodo superius nominatum est. Sig+num Guilelmi de Cervaria. Sig+num Bernardi de Conchabella. Sig+num Guilelmi de Conchabella. Sig+num Guilelmi de Offegato. Sig+num Petri de Grainana. Isti quinque sunt testes. Sig+num Berengarii Guilelmi, qui hoc totum concedo et firmo.

+Virgilius, qui in Castro Follitensi hoc scripsit iussu Raimundi de Ribellis, die et anno quo supra.

Actum est translatum in mense febroarii, anno Domini .Mº.CCº.IIIIº. Sig+num Petri de Granana. Sig+num Vives presbiter, capellanus Granane. Sig+num Petri capellani. Isti tres sunt testes huius translati.

Vives levita, qui hoc translatum fideliter translatatum scripsit, cum literis rasis et emendatis in Vª linea et VIIIª. et hoc (*signe*) signum imposuit die et anno quo supra.

573

1196, juliol, 30

Concòrdia entre Bernat de Camporrells i el prepòsit i canonges de Santa Maria de Solsona sobre el mas Soler de Vallferosa. Bernat el retorna a Santa Maria, i el paborde, Pere, l'hi cedeix en feu i, per tant, exigeix l'homenatge i la potestat de la força. Aquell pagarà uns censos anuals.

ADS. Perg. 906; 360 ∞ 286 mm. Trasllat de 1315.

Hoc est translatum sumptum fideliter a quodam instrumento per alphabetum diviso cuius tenor talis est: Post multas et varias contenciones que vertebantur inter Celsonensem ecclesiam et Bernardum de Camporells super mansum de Soler, quod est in termino de Valvarosa, qui dicitur villa de Sancio, quem Raimundus de Camporells, pater eius, cum filiis suis dederant iam dicte ecclesie, venerunt ad finem et ad pacis concordiam et fuit facta inter se talis composicio quod ego Bernardus de Camporells recognosco predictum mansum ad ius predicte ecclesie pertinere et de iniuria sibi illata me culpabilem esse. Eapropter ego Bernardus iamdictus cum uxore mea et liberis bono animo et spontanea voluntate, reddimus et deliberamus iamdictum mansum cum suis pertinenciis prefate ecclesie, et accipimus eum per Celsonensem ecclesiam et eius canonicos. Et ego Petrus, prepositus Celsone, et alii eiusdem loci canonici concedimus et laudamus tibi Bernardo et tuis prefatum

mansum cum omnibus suis pertinenciis, ut habeatis et teneatis eum per fevum Sancte Marie et eius canonicorum, et faciatis hominaticum inde preposito semper Celsonensi, et donetis potestatem de forcia que ibi est, irati et pacati, Sancte Marie et canonicis eiusdem loci quocienscumque eam vobis et vestris requisierint, et faciatis singulis annis censum pro predicto manso porcum unum precii .V. solidorum et .XX. focaces de pulcro pane de frumento et .II.os sextarios de bono vino et unam migeram unam de civada ad mensuram de Sanauga in festivitate Omnium Sanctorum ecclesie Celsonensi. Sicut superius scriptum est damus et concedimus vobis prefatum mansum ut habeatis et teneatis ad servicium Sancte Marie et canonicorum; et non eligatis alium dominum et patronum preter ecclesiam Celsonensem et canonicos eius. Et simus vobis legales guarentes contra cunctos homines secundum iura. Et ego Bernardus de Camporells promito per me et meos ut hoc adimpleam per bonam fidem et sim fidelis miles Sancte Marie, sicut scriptum est, et quod manuteneam et defendam pro posse meo, pro anima mea et parentum meorum, honorem Sancte Marie et homines eius. Nos vero predicti canonici recipimus te Bernardum in socium et canonicum in omnibus beneficiis nostris.

Actum est hoc ano .Mo.Co.LXXXX.VI., III. kalendas augusti.

Sig+num Bernardi de Camporells. Sig+num Ermesendis, uxoris eius. Sig+num Raimundi de Camporells, filii eorum. Sig+num Elissendis, filie eorum. Sig+num Guillelmi de Fluvia, qui hoc (scribere)[1] iussimus et testes firmare rogavimus. Signum Petri, prepositi Celsonensis ecclesie (*signe*). Sig+num Petri de Solaneles. Sig+num Raimundi de Fonte. Sig+num Guillemi de Coma. Sig+num Gauceran de Tapioles. Sig+num Andree de Costa. Sig+num Arnaldi de Costa. Sig+num Arnalli de Plano. Sig+num Petri de Soler. Isti sunt testes.

Raimundus levita, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

Sig(*signe*)num Stephani de Podio, notarii Barchinone, pro testes subscribentis. Sig(*signe*)num Petri de Monte, auctoritate regia notarii publici Barchinone pro teste subscribentis.

Sig(*signe*)num Jacobi de Letenali, notarii publici Barchinone, qui hoc translatum sumptum fideliter a suo originali et cum eodem legitimis comprobatum scribi fecit et clausit, tercio nonas junii, anno Domini millesimo .CCCo. quintodecimo.

1. *Trencat.*

ARXIU DIOCESÀ NOGUERA

574

1196, setembre, 4

Ramon de Novet, d'acord amb els seus familiars, es dóna a Santa Maria de Solsona, per a subjectar-se a la regla de sant Agustí. Cedeix a la mateixa església una torre, a la quadra de Galit, entre els Prats del Rei i Calaf, i una peça de terra prop de Sant Martí de Sesgueioles.

ADS. Perg. 900; 180 ∞ 180 mm. Trasllat de 1230.

Hoc est translatum bene et fideliter translatatum .II. kalendas novembris, anno Domini .M.CC.XXX. quod incipit sic: Ad tam presentium quam futurorum noticiam perveniat quod ego Raimundus de Noed offero me ipsum et trado Domino Deo et ecclesie Sancte Marie de Solsona, in manu et potestate Petri, eiusdem loci prepositi, quod vivam semper obediens et regulariter secundum regulam beati Augustini. Et ego predictus Raimundus, cum consilio et voluntate fratris mei Guilelmi de Noed et filiorum suorum, dono et in presenti trado iamdicte ecclesie Sancte Marie Celsone et suis canonicis, tam presentibus quam futuris, ipsam turrem et totum honorem, cum omnibus pertinenciis quem ad ipsa turrem pertinent, ad ipsam quadram que dicitur de Galit. Totum prescriptum honorem dono iamdicte ecclesie, sicut eum melius habeo et habere debeo, cum dominicaturis, alaudibus et vineis cultis et heremis, et cum hominibus ibi habitantibus et qui habitaturi sint, cum districtis et mandamentis et censibus et usaticis sive deicimis, cum omnibus que dici vel nominari possunt ad usum hominis pertinentibus. Hec autem omnia iamdicta adveniunt ad (me)[1] Raimundum paterna voce sive aviatica et per comparaciones sive adquisiciones quas ego feci in predicta quadra et in suis terminis. Et sunt hec omnia in comitatu Minorise, in supradicto loco quadra de Galit cum suis terminis; et afrontant de una parte in termino de Prades, de alia in termino de Menresana, de .III[a]. in termino de Vilalonga, de .IIII[a]. parte in termino de Calaf. Quantum prescriptis afrontacionibus includitur et terminatur, quod ad me pertinet vel pertinere debet, dono et in presenti iamdicte ecclesie trado et suis canonicis, et de meo iure in dominio et potestate sepedicte Sancte Marie transfero et mito ad habendum et possidendum, francum et legitimum, ad facere omnem suam voluntatem, ut melius dici et intelligi potest ad opus et utilitatem Sancte Marie et suorum canonicorum, ut habeat semper predicta omnia et possideat integre, et sine aliquo retentu. Et addo huic dono unam peciam alaudii quam habeo apud ecclesiam Sancti

Martini de Eclesiolis, iuxta ipsum mansum de Torrent, quam habeat semper Sancta Maria supradicta et eiusdem loci canonici, francam et legitimam, ad facere inde quicquid voluint.

Facta carta donacionis .II. nonas setembris, anno Dominice Incarnacionis .M.C.XC.VI. Sig+num Raimundi de Noed, qui hoc laudat et firmat. Sig+num Guilelmi de Noed, fratris eius. Sig+num Ermessendis, coniugis eius. Sig+num Petri de Noed, filii eorum. Sig+num Beatricis. Sig+num Raimunde, filiarum earum. Nos qui hoc scribi mandavimus propriisque manibus firmavimus et testes firmare rogavimus. Sig+num Tarascco de Malgrad. Sig+num Raimundi de Olius. Sig+num Arnalli de Mataredona. Sig+num Petri de Copons, baiuli domini regis. Sig+num Bernardi de Prads. Sig+num Berengarii de Prads. Sig+num Poncii, fratris eorum. Huius rei testes sunt.

Guilelmus de Concabela, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

Bernardus de Beliana presbiter pro teste me subscribo et hoc signum (*signe*) appono.

Guilelmus presbiter de Cort, subscribo pro teste et hoc sig(*signe*)num facio.

Berengarius de Fonte, qui hoc translatum fecit et hoc signum (*signe*) apposuit et in .V^a^. linea rasit et emendavit ubi dicitur "tam".

1. *Trencat*.

575

1196, setembre, 6

Ferrera i el seu marit Arnau Albert amb els seus germans Bertran, Pere i Berenguer venen i cedeixen a Santa Maria de Solsona i al prepòsit Pere de Castelló, i a altres germans de la mateixa església, els drets que tenen sobre el mas de Fenoses. En reben vint sous, i uns altres vint que devien els són condonats.

ADS. Perg. 907a; 258 ∞ 80 mm.

Cunctis sit manifestum quod ego Ferrera femina et Arnaldus Arbert, viro meo, et Bertrandus Arbert et Petrus et Berengarius, f(ratribus) (...)[1] simul vendimus, defenimus et evacuamus per nos et per omne nostra posteritatem nunc et imperpetuum Domino Deo et ecclesie Sancte Marie Celsonensis, facere voluntatem suam, et tibi Petro de Kastro et ceteris fratribus eiusdem ecclesie omnes nostros directos quos habemus vel aliqua racione habere debemus

in ipso mansso de Fenoses, qui fuit Raimundi Arnadi des Faenad. Sicut superius dictum est sic vendimus predicta ecclesia et fratribus ibi comorantibus iam dictum manssum, quod ad ipsum pertinet vel pertinere debent, sicut melius dici potest vel intelligi ad opus Celsonensi ecclesie, ita quod nos neque aliquis racione nostri possimus venire contra hoc factum. Et haccipimus pro hac vendicione de elemosinis Celsonensis ecclesie .XX. solidis bone monetis Barchinone curribilis; et alios .XX. quos remisit nobis Petrus de Kastro, pro quibus tenebamus ei. Et ego Ferraria iuro super Sancta .IIII^{or}. Evangelia spontanea voluntate quod de cetero non veniam contra hoc factum ratione sponsalicii neque aliqua alia racione. Et similiter remisit nobis iam dictus Petrus de Kastro agrarium et omnia sevicia (*sic*) ipsius manssi, que omnia tenebamur ei dare ab octo annis et infra, et raenunciamus omni exceptioni non numerate pecunie.

Actum est hoc .VIII°. idus seteber (*sic*), anno Domini ab Incarnacione Christi .M^{o}.C^{o}.XC^{o}.VI. Sig+num Arnaldus Arbert. Sig+num Ferrera, coniux eius. Sig+num Bertrandus. Sig+num Petrus. Sig+num Berengarius.

Petrus presbiter, qui hoc scripsit (*signe*) die et anno quo supra.

1. *Trencat*.

576

1196, setembre, 6

Arnau Albert, la seva muller Ferrera i els seus germans, Bertran, Pere i Berenguer, venen a Santa Maria de Solsona el mas de Fenoses. N'han rebut vint sous i uns altres vint que els són condonats. Es tracta d'un instrument molt similar a l'anterior.

ADS. Perg. 907b; 174 ∞ 98 mm.

Cunctis sit manifestum quod ego Arnaldus de Arbert et coniux mea Ferera et Bertrandus Arbert et Petrus et Berengarius, fratres mei, nos insimul vendimus, defenimus et evacuamus per nos et per omnes nostros nunc et in perpetuum Domino Deo et ecclesie Sancte Marie Celsonensis et tibi Petro de Kastro et ceteris fratribus eiusdem ecclesie omnes nostros directos quos habemus vel aliqua racione habere debemus in ipso mansso de Fenoses, qui fuit Raimundi Arnaldi des Faenad. Sicut superius dictum est sic vendimus predicta ecclesia et fratribus ibi comorantibus iam dictum manssum, quod ad ipsum pertine(t vel)[1] pertinere debent, sicut melius dici potest vel intelligi ad opus Celsonensi ecclesie, ita quod nos neque aliquis

racione nostri possimus venire contra hoc factum. Et haccepimus pro vendicione de helemosinis Celssonensis ecclesie .XX. solidis bone moneta Barchinone curibilis; et alios .XX. quos remisit nobis Petrus de Kastro, pro quibus tenebamus ei.

Actum est hoc VIII° idus setember, anno Domini ab Incarnacione Christi .M°.C°.XC°.VI°. Sig+num Arnaldus Arbert. Sig+num Ferera, coniux eius. Sig+num Bertrandus. Sig+num Petrus. Sig+num Berengarius.

Geraldi levita, qui hoc scripsit die et anno (*signe*) quod supra.

1. *Paraules omeses*.

577

1196, setembre, 24

Guillem de la Roca retorna a l'església de Santa Maria de Solsona les albergues i estacaments que tenia sobre els homes de la parròquia de Santa Eulàlia de Timoneda, que el seu pare havia atorgat a la canònica i ell retenia injustament. Rep del prepòsit Pere cent sous agramuntesos.

ADS. Perg. 909; 194 ∞ 342 mm.

Notum sit omnibus hominibus presentibus atque futuris quod ego Guilelmus de Rocha, bono animo et spontanea voluntate, dimitto, concedo et delibero Domino Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona et suis canonicis, presentibus et futuris, omnes illos estachaments et totas illas albergas quas accipiebam in illis hominibus qui habitant in tota ipsa parrochia Sancte Eulalie de Timoneda, quas pater meus Guilelmus de Rocha iam reliquerat predicte Sancte Marie, et ego iniuste eas modo accipiebam. Ideoque ego predictus Guilelmus de Rocha recognoscens hanc iniuriam predicte Sancte Marie fecisse ob remedium anime mee et patris mei sive parentorum meorum, per me et per omnes meos predictas albergas et estachaments quas accipio in illis predictis hominibus habitantibus in iamdicta parrochia de Timoneda, quimodo ibi habitant et habitaturi sunt, dimito et concedo atque delibero supradicte Sancte Marie et suis canonicis presentibus et futuris, et predicta omnia omnino difinio; et de meo posse atque dominio extraho et in possessione et potestate predicte Sancte Marie et suorum canonicorum, in presenti transfero et mitto, et super hoc factum omni legis auxilio abrenuncio. Ita quod nec ego nec aliquis per me sive per racionem generis mei vel cuiuslibet contra presens

factum venire possit. Set predicta Sancta Maria et sui canonici presentes et futuri habeant semper et acipiant et in pace possideant supradictas albergas et estachaments in omnibus illis hominibus qui in iamdicta parrochia de Timoneda et in omnibus suis terminis habitant[1] integre et sine aliquo retentu. Insuper ego supradictus Guilelmus de Rocha bona fide et bono intellectu promitto Domino Deo et Beate Marie predicte et suis canonicis quod illis hominibus de Timoneda et aliis hominibus de Sancta Maria de Celsona, ubicumque sint, forcias nec toltas faciam eis, set semper amabo eos et manutenebo atque defendam illos in omnibus locis pro posse meo. Omnia autem supradicta albergas scilicet et placitos sive estachaments et omnia alia superius scripta laudo, difinio atque concedo sepe dicte Sancte Marie et suis canonicis ad habendum et possidendum hec omnia in illis hominibus qui in iamdicta parrochia de Timoneda habitant et habitaturi sint, ut melius dici et intelligi potest ad opus et utilitatem Sancte Marie et suorum canonicorum, ad facere quicquid inde facere voluerint omni tempore. Et propter hanc difinicionem accipio de helemosinis Beate Marie .C. solidos monete acremontensis. Et si ego Guilelmus de Rocha habuero querimoniam de illis hominibus de Timoneda super ipsis taschis quas michi faciunt, canonici Sancte Marie faciant michi directum de eis, et ego accipiam directum ab eis per manum canonicorum. Et ego Petrus, prepositus Celsone, et ceteri canonici dimittimus et perdonamus tibi Guilelmo de Rocha omnem iniuriam quam nobis fecisti de his omnibus suprascriptis; quod tua anima vel etiam anima patris tui, Deo concedente, propter hoc penam non sentiat.

Facta carta diffinicionis .VIII°. kalendas octobris, anno domini .M°.C°.XC°.VI°. Sig+num Guilelmi de Rocha, qui hoc laudo et propria manu firmo. Sig+num Berengarie de Luza, sororis eius. Sig+num Poncii. Sig+num Berengarii, filiorum predicte Berengarie. Nos qui hoc laudamus et concedimus et propriis manibus firmavimus testibusque firmare precepimus. Sig+num Guilelmi de Sancta Fide. Sig+num Raimundi de Oden. Sig+num Ugonis de Turre Rubea. Sig+num Berengarii de Todela. Sig+num Guilelmi de Vergos. Sig+num Rotberti de Celsona. Sig+num Petri de Cint. Sig+num Iohannis de Celsona. Sig+num Petri de Celsona. Sig+num Poncii de Pinel. Huius rei testes sunt.

Berengarius de Villa Sicha, qui hoc scripsit cum litteris in XVI[a] linea supra positis, et hoc signum appo(*signe*)suit.

1. habitant *interlineat*.

FUNDACIÓ NOGUERA

578

1196, octubre

Pere, prepòsit de Solsona, d'acord amb el seu convent, empenyora a Ramon de Llorenç l'honor que tenen a Cervera i a la Cardosa i una vinya de Tarroja per tres-cents noranta sous. Mentre no els retornin en sous o en morabatins, Ramon i els seus poden treure les rendes d'aquestes possessions i en garanteixen la pertinença.

ADS. Perg. 910; 278 ∞ 122 mm.

Notum sit cunctis quod ego Petrus, Dei gratia Celsonensis prepositus, una cum conventu nostro mittimus in pignore vobis Raimundo Laurencio et vestris et cui vos relinquere aut impignorare volueritis pro vestro averi omnem illum honorem et omnes census et omnia eximenta et totum quod monasterium Sancte Marie Celsone et nos habemus et habere debemus quacumque racione in Cervaria et in suis terminis et in Cardosa et suis terminis. Adhuc iniungimus vobis in hoc pignore ipsam vineam cum terra in qua est quam habemus in termino Turre Rubee et quam tenet per nos filius Petri de Poncio Bernardo de Cardosa, et a dominacione nostra et potestate abstrahimus hec omnia nominata; et presentialiter cum hoc scripto tradimus totum integre, cum omni dominio et districto nobis et monasterio ibi habenti et pertinenti in dominium et potestatem de vobis Raimundo Laurencio pro .CCCXC. solidos barchinonensis, quos nobis acomodavistis et de totis bene paccati sumus. Quapropter concedimus ut omne nominatum pignus habeatis, possideatis et expletetis vos Raimundo et vestri et cui mandaveritis ad utilitatem vestram et vestrorum decetero de anno in annum, de uno festo beati Michaelis septembris ad aliud, tamdiu quousque nos aut succesores nostri per statutum terminum persolvamus vobis aut vestris omnes .CCCLXXXX[a]. solidos barchinonenses; et si hec moneta fuerit abatuta vel mutata reddemus morabetinos in auro bonos, lupinos vel aiadinos, rectique pensi, ad computum .VII. solidorum unumquemque, tot hac racione, quousque totum debitum sit completum. Quod, ut dictum est, persoluto, pignus sit absolutum et quoscumque redditus inde habueritis sint vestri pro mutuo et non pro sorte. Et si aliquid ex ipso honore habuitis seminatum vel garaitatum ad diem redimendi, habeatis salvam vestram laboracionem. Et convenimus quod totum pignus faciemus vobis Raimundo et vestris et cui mandaveritis in bona pace habere, tenere et expletare absque diminucione, ad vestrum bonum

intellectum et vestrorum, quamdiu sit vestrum pignus. Et contra cunctos homines et feminas erimus nos et successores nostri boni guirentes et deffensores vobis et vestris et cui mandaveritis, sine omni fraude vestra et vestrorum et vestre recognicioni.

Factum est hoc mense octobris, anno Domini .Mº.Cº.XCº.VIº.

Signum Petri prepositi (*signe*). Sig+num Arnalli de Sanaugia. Sig+num Bernardi de Tarascho. Ego Guilelmus de Conchabela subscribo. Sig+num Berengarii de Mierta. Sig+num Petri de Portella. Sig+num Bernardi Sartres. Isti .III. sunt testes.

+ Virgilius, qui hoc scripsit rogatus atque iussus, die et anno quo supra.

579

1196, octubre, 6

El prepòsit Pere fa provisió de l'església d'Albesa a Arnau de Secanell, perquè la millori i doni la meitat de les primícies i de les oblacions de les festes principals, així com que sigui obedient a l'església de Solsona.

ADS. Perg. 911; 156 ∞ 137 mm.

Notum sit cunctis (quod ego Petru)s[1], Dei gracia Celsonensis prepositus, cum aliorum consilio canonicorum comendamus tibi (Arnaldus d)e[2] Secanello ecclesiam de Albesa cum omnibus suis pertinenciis, ut habeas et tene(as eam)[3] ad servicium et fidelitatem Sancte Marie Celsone et canonicorum eius. Tali scilicet racione ut res iam dicte ecclesie meliores in quantum poteris et (...)[4] non si nos eas detteriorari et habeamus ibi omnes nostros redditus sicut consuevimus habere (sci)licet[5] nostrum baiulum, et medietatem primiaciarum fideliter et medietamen oblacionum (...)[6] in tribus principalibus festis; et sis bonus et fidelis ecclesie Celsone obediens (in h)is[7] et in omnibus aliis negociis Celsonensis ecclesie et canonicorum eius.

(Act)um[8] est hoc pridie nonas octobris, annus Domini .M.C.XC.VI. Signum Petri prepositi (*signe*). (Si)gnum[9] Bernardi sacriste subscribo (*signe*). Sig+num Arnalli de Sanaugia. (Sig+num) (...) (cano)nicus[10]. Sig+num Guilelmi Amici, canonicus. Sig+num Arnalli capellani. (Arnaldi de Sec)anel[11].

(...)us[12] canonicus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit, cum literis rasis in VII. linea.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*. 5. *Trencat*. 6. *Trencat*. 7. *Trencat*. 8. *Trencat*. 9. *Trencat*. 10. *Trencat*. 11. *Trencat*. 12. *Trencat*.

580

1196, octubre, 8

Berenguer d'Anglesola i la seva muller Anglesa cedeixen a l'església de Santa Maria de Solsona la condamina de Rossell, terme d'Anglesola, en la carrera de Barbens. Ho fan en esmena de la donació d'una parellada que havia fet el seu pare, Bernat d'Anglesola, per una honor del castell de Montargull, així com per les malifetes que Berenguer causà a la Fuliola. Reben del prepòsit de Solsona dos-cents cinquanta sous, i prometen defensar els interessos de l'església de Solsona en aquests indrets i al Merlet.

ADS. Perg. 912; 272 ∞ 192 mm.

Pateat cunctis quod ego Berengarius de Anglerola et uxor mea Anglesa per nos et per omnes nostros damus, concedimus et in presenti quicquid iuris habemus vel requirimus aliqua racione in ipsa sorte et condamina de Rossel tradimus et deliberamus Domino Deo et ecclesie Beate Marie de Celsona, cum suis affrontacionibus et tenedonibus cunctis et cum aqua unde rigare possit, sine ullo obstaculo et contrarietate alicui homini. Affrontat predictam condaminam de Rossel de una parte in carraria que pergit ad Barbenz, de secunda parte in alaudium Petri de Carnaza et de Guilelmo Escuder, de tercia in terra Sancte Marie de Castelvedre et in terra que fuit olim de Arnallo baiulo, de quarta in terra Poncii Segarela et in terra de Bovers. Sicut dictum est, bona fide et spontanea voluntate, damus et tradimus predictam condaminam de Rossel Domino Deo et Beate de Celsona Marie et canonicis ibidem comorantibus, ut habeat eam ecclesia et sui ad proprium alaudium francum et liberum, sine ullo retentu, sicut melius potest dici vel intelligi ad bonum intellectum canonicis predicte ecclesie Celsone. Et damus et in presenti tradimus totum decimum quod nos accepimus in predicta condamina, et concedimus quod si ecclesia de Celsona et sui canonici poterint adquirere aliud decimum, quod milites accipient et tenent in ipsa condamina de Rossel per me habeant canonici sine ulla contrarietate. Hanc donacionem facimus per emendam pariliatam unam alaudii, quam pater meus Bernardus de Anglerola promisit dare per escamiacione illa quam fecimus de castro de Montorguil predicte ecclesie, et per ipsa malefacta quam feci ego Berengarius de Anglerola predicte ecclesie in castrum de Fuliola; et per istum donum accepimus de ecclesia de Celsona et de manu Petri prepositi .CC.L. solidos. Et ego Berengarius de

Anglerola, bona fide et sine fraude, convenio Domino Deo et Beate Marie et Petro preposito et alii canonici quod semper deffendam et manuteneam res ecclesie predicte, secundum meum posse, et habeant semper canonici et possideant in pace omnia que possident et habent vel in antea adquirere poterit in meo honore[1]; et sim semper deffensor et protector bona fide de honore et de avere predicte ecclesie, sicut unus de canonicis ibidem ecclesie. Et ego Petrus, prepositus Celsone, consilio aliorum fratrum damus tibi Berengario de Anglerola quantum ad nos donari potest participacionem et societatem in omnibus oracionibus et beneficiis nostris. Et ego Berengarius scilicet de Anglerola convenio vobis quod sim bonus deffensor et procurator in vestris rebus, et manuteneam atque deffendam domum de Merlet et homines et res cunctas que fuerunt ibi.

Actum est hoc .VIII. idus octobris, annus Domini .M.C.XC.VI. Sig+num Berengarii de Anglerola. Sig+num Anglesie, uxoris eius, qui hoc mandavimus scribere et propriis manibus firmavimus et testes firmare iussimus. Sig+num Petri de Anglerola, qui hoc firmo et concedo. Sig+num Arnalli de Altariba. Sig+num Raimundi de Belvezi. Sig+num Arnalli Granel. Sig+num Guilelmi de Guardia. Sig+num Bernardi Colom.

Guilelmus levita, qui hoc scripsit cum litteras superscriptas, "in meo honore", et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. in meo honore *interlineat*.

581

1196, novembre, 17

Ot de Solanes, per manament que li féu Berenguer d'Alinyà poc abans de morir, dóna l'honor que aquest tenia a Perles a Santa Maria de Solsona o a la seva sagristia. També cedeix el mas que té a Pampe. Rep de l'església de Solsona cinquanta sous agramuntesos.

ADS. Perg. 913; 170 ∞ 182 mm.

Notum sit cunctis quod ego Odo de Solanes dono, trado Domino Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona et eiusdem loci sacristie, precibus et mandato Berengarii de Elinna, totum ipsum honorem quem ipse Berengarius habebat et habere debebat in Perles et in suis terminis, sicut ipse preceperat in extremum vite sue in presentia Petri sacerdotis, de Pere Ann et aliorum proborum

hominum. Hoc totum prescriptum dono franchum et liberum, sine aliqua servitute, ut melius dici et intelligi potest, ad opus et utilitatem predicte Sancte Marie et eiusdem loci sacristie; et deferatur corpus predicti Berengarii ibi et sepeliatur in cimiterio iamdicte Beate Marie et cononici (*sic*) eiusdem loci exorent semper Deum pro anima eius et parentum suorum. Insuper ego Odo de Solanes dono predicte Sancte Marie et sacristie ipsum meum mansum quem Raimundus de Pampa tenet per me, sicut ego eum habeo et melius habere debeo, cum censibus et usaticis, districtis atque mandamentis et questiis atque pregariis, quicquid dici vel nominari potest, cum omni integritate et sine aliquo retentu, franchum et liberum, et sine aliqua servitute. Est autem iamdictus mansus in comitatu Urgelli, in loco qui vocatur Pampa et in suis terminis et in aliis locis, ubi predictus mansus quem Raimundus de Pampa tenet per me, quascumque possessiones habuerit. Et recipio de helemosinis Sancte Marie, de manu Bernardi sacriste .L^{a}. solidos monete Acremontis. Et predictus honor sive possessiones de Perles sunt terre et vinee et arbores diversorum generum, scilicet olive et nuces et alii arbores. Et quicquid Berengarius de Elinna habebat, trado in presenti et concedo ecclesie Celsonensi et sacristie et Bernardum sacristam in vacuam possesionem mitto. Et ego de Solanes promitto per me et successores meos quod faciam tenere et habere Celsonensi ecclesie predictas possessiones omnes promitto deviccione.

Actum est hoc .X^{o}V^{o}. kalendas decembris, anno Domini .M^{o}.C^{o}.XC^{o}.VI°. Sig+num Odonis de Solanes, qui hoc laudo et firmo et precepto Berengarii de Elinna predictas possessiones tradidi. Sig+num Raimundi de Oden. Sig+num Rotberti de Celsona. Sig+num Petri de Cint. Sig+num Raimundi Corb, qui hoc vidi et audivi. Huius rei testes sunt. Sig+num Petri de Grael. Sig+num Petri Beatricis. Sig+num Petri Bernarde.

Berengarius de Villa Siccha, qui hoc scripsit et hoc signum appo(*signe*)suit.

582

1196, desembre, 14

Guillem de l'Aguda i el seu germà Berenguer venen a Santa Maria de Solsona una sort de vinya i alou al terme de Talarn de les Pallargues. Reben del prepòsit de Solsona vuitanta sous jaquesos.

ADS. Perg. 914; 155 ∞ 314 mm.

Sit notum cunctis quoniam ego Guilelmus de Aguda et fratri meo Berengario, per nos et per omni posteritati nostre, vindimus et presencialiter tradimus Domino Deo et Beate Marie Celssonenssis ecclesie in manu Petri, Celssonenssem prepositi, omnique ecclesie eiusdem conventui in terminum de Talarn omne quod abemus et habere debemus, scilicet unam sortem vinee et alaudio. Affrontat predicta sorte ab oriente in dominicatura Beate Marie Celsone, a meridie in rivo Cionis, ab occidente in vinea et in alaudio quod Petri Mulner tenet per Sancti Salvatoris de Espalarges, a septemtirione in tozal de Talarn. Quantum his affrontacionibus includitur, cum exiis et regressis et cunctis pertinenciis, omnem nostrum directum et omni iuro quod ibi abemus et habere debemus, per nos et per omni posteritati nostre, modo et in omnibus, franchum et liberum et ad proprium alaudium imperpetuum vindimus predicta sorte vinea et alaudio prelibata ecclesia et omni eiusdem ecclesie conventui. Et de nostro iuro in vestro tradimus in proprietate predicta ecclesia et prepositi et omni ecclesie eiusdem conventui. Et recepimus a vobis de elemosinis predicta ecclesia in precio placibile octoginta solidis denariorum recte monete de Iacha, quod eos omnes a vobis accepimus et vestri placati erimus. Ita hoc vindimus ut predicta sorte vinea et alaudio cum predictis affrontacionibus includitur teneat et abeat et possideat Celssonenssis ecclesie et omni eiusdem conventui. Et nos convenimus Domino Deo et Beate Marie Celssone et suo preposito et canonicis ibidem Deo servientibus de hoc guirentes esse contra cunctos homines et feminas. Siquis hoc scriptum rescindere temtaverit, non valeat, set quod damnum intulerit dupliciter restituat.

Actum est hoc XVIIII. kalendas ianuarii anni Domini .Mº.Cº.XCº.VIº. Sig+num Guilelmi de Aguda. Sig+num Berengarii, fratre eius. Nos qui hoc iussimus scribere et ad testes firmare fecimus et cum proprias manus firmamus. Sig+num domine Sancie. Sig+num Berengario, filio suo. Sig+num Berengarie, sorores predicti vinditores, qui hoc laudamus et firmamus. Sig+num Berengarii de Ribeles. Sig+num Arnalli de Malgrad. Sig+num Petri de Talarn. Nos tres huius rei testes sumus.

Petrus presbiter rogatu et mandatu utriusque partibus scripssit. (*signe*).

FUNDACIÓ NOGUERA

583

1196, desembre, 19

Testament de Bernat de Viver en què nomena marmessors Pere de Pavia, Arnau de Tarascó i el prevere Berenguer. Dóna el seu cos, armes i cavall al Temple, així com un mas a la Manresana. Fa diverses donacions a Santa Maria de Viver, a Santa Maria de la Seu d'Urgell, a Sant Jaume de Galícia, a Sant Jaume de la Manresana i a Sant Esteve de Vicfred. Atorga a Arnau de Madrona la tercera part del castell de Viver, llevat del que dóna a Arnau de Tarascó; les restants dues terceres parts les dóna a Arnau d'Altarriba, així com Vicfred i Comabella. Dóna a Pere de Pavia els seus drets de la Manresana, llevat dels drets de Bernat de Massana i de la castlana. També atorga a Arnau de Tarascó unes cases i colomar, un farraginal, dues sorts, tot el que Guillem Despujol treballa per ell, un hort i un mas de Solanelles. Als seus altres nebots els dóna el seu dret al castell del Mor, el Pujol, Aguilar, Castellnou i Albarells.

ARB, Sant Joan de Jerusalem, perg. 60, arm. 28.
ADS. Perg. 915; 223 ∞ 170 mm. Trasllat de 1220 d'un trasllat de 1197.
SAROBE, R., *Col·lecció Diplomàtica de la Casa del Temple de Gardeny,* doc. 684.

In Dei nomine et eius gracia. Ego Bernardus de Viver de bono animo et bona voluntate facio scribere meum testamentum in quo eligo manumessores mei. Hii sunt (Petrus de Pavia)[1] et Arnaldus de Tarascho et Berengarius presbiteri. Precor et mando eis ut distribuant res meas sicut scriptum sit in istum testamentum. In primis dimitto Domino Deo et Milicie Templi meum corpus et mea anima cum meum equm et armes et unum mansum de mea dominicatura de Menresana per nomine ipsum de Bernat de Riner, apud quantum servicium debet michi facere per omne tempus. Et dimito ad Sancte Marie de Viver ipso sacrario qui est super ipsa ecclesia et una rovira per omni tempore, ipsa estremera de manega et ipsa vinea de maiols quam iam habet et tenet, .V. solidos ad sua opera et .V. solidos per misses ad eius presbiteri; ad opera Sancte Marie Sedis Urgelli .II. solidos; ad Sancti Iacobi de Compustelle .II. solidos; ad Sancti Iachobi de Menrasana .II. solidos; ad Sancti Stephani de Bicfred .II. solidos. Et omnes meos debitos et ipsas iam dictas lexas sint soluti de meo movente et de sementari. Relinquo preter ipsum quem reliquo ad Arnaldo de Tarascho, (dimito ad)[2] Ardaldo de Madrona terciam partem de omnibus meis directis de castro de Viver et de seinoria et diversis planis et de pagesies; hoc

totum per suum franchum alaudem, sine vinculo homo vel femina. Relinquo ad Arnaldo de Altariba ipsas alias .II[as] partes de castrum de Viver et de senioria (similiter pro alaudem)[3] et duas partes de meis dominicis et de pagesies, cultum et ermum, de Viver dimito ad Arnal de Altariba, et de ipsas duas de Arnal de Altariba duos domenges, planas et de pagesies accipio michi pro anima mea terciam partem Milicie Templi de cultis et ermis, franchum et liberum in omni tempore. Et in super hoc dimito ad Arnal de Altaripa Becfrec et Comapulcra, omnes meos directos quos ibi habeo et habere debeo. Dimito ad Petro de Pavia omnes meos directos de castrum de Menresana et de eius terminis, salvos directos de Bernad de Mazana et domna castlana qui ibi. Dimito ad Arnald de Tarascho ipsas domos in quo stat et .I. casal part ipso columbario et ipsum campum de carrera usque ad era Sancte Marie et ipso farregenal de Olm usque ad Sancte Marie, et ipsa sorte ves Brocha Vies, et .I. sorte rovira part ipso comelar et totum ipsum que Guilelm dez Puiol laborat pro me, et ipsum ort qui tenia Bernad de Puiol, et ipsum mansum de Comeles ad Solanes, hoc totum per suum alaudem. Dimito ad ipsos alios meos nebods ipsum meum directum de castr(um dez Mor)[5] et de eius terminis de castel et de domenges et de pagesies. Hii sunt Bertran et Saurina et Raimundo de Calders. Et de Puiol et de Aquilar, de Castrum Novum et de Albarels ad omnes isti per equal relinquo ipsum dez Mor. Et nullus homo vel femina qui hoc frangat, in duplo componat; et post ea firmum permaneat omni tempore.

Actum est hoc .XIIII°. kalendas ianuarii, anno Incarnacionis Christi .M°.C°.XC°.VI. Sig+num Bernardi de Viver, qui hoc mandavi scribere et firmavi et testes firmare rogavi. Sig+num Petri de Pavia. Sig+num Arnaldi de Tarascho. Sig+num de Alta Ripa. Sig+num Petri de Gavar. Sig+num Arnaldi Gilabert. Sig+num Petri de Cardona. Isti sunt testes viditores et auditores.

Berengarii presbiter, qui hoc scripsit in ipsum locum ubi dicebat "Estaras" die et anno (*signe*) quo supra.

Vives, capellanus Granane, qui hoc translatum fideliter scripsit in castro Granane et suum sig+num inposuit, anno Domini M°.C°.XC°.VII°., XV. Kalendas augusti.

Guilelmus levita, qui hoc translatum alia vicem translatavit fideliter, anno Domini .M°.CC°.XX°., XVI. kalendas augusti et hoc signum (*signe*) inpresit.[6]

1. *Esborrat*. 2. *Esborrat*. 3. *Esborrat*. 4. *Esborrat*. 5. *Esborrat*. 6. *Transcribim aquí la versió conservada a Solsona.*

584

1197, gener, 7

Ermessenda, filla de Pere Martí de Trixoneda, ven a Pere de Cint i la seva família una terra inculta en el terme d'Olius, en el mas de Trixonera que té en el pla d'Olibern, al migdia del torrent Sadí. En cobra divuit sous agramuntesos i rebrà un cens cada any.

ADS. Perg. 899; 160 ∞ 143 mm.

Notificetur cunctis quod ego Ermessendis, que fui filia Petri Martini de Trixoneda, per me et per omnes meos bona voluntate vendo et in presenti trado vobis Petro de Cint et coniugi vestre Marie et vestre progeneis et omnibus vestris quandam petiam terre incultam quam habeo in termino de Olius ad ipsum mansum de Trixorera in locum quem vocant planum de Olibern. Affrontat predicta terra ab oriente in ipsa vinea quam comparastis de Raimundo de Fontestar, a meridie in vinea de Cantons, ab occiduo in ipsa coma d'Oldrig, a circi in torrente Sadi. Sicut suprascriptum est, quantum infra predictas affrontaciones habeo et habere debeo vendo vobis predictis emptoribus dictam terram, cum introitibus et exitibus et pertinenciis eius[1] cunctis et cum omnibus que ammodo, Deo volente, ibi meliorare poteritis. Et pro hac vendicione accipio de vobis emptoribus .XVIII. solidos acrimontensis monete, et si plus valet hoc pretio totum donacione vobis dono. Et de meo iure et dominio dictam terram traho et in vestrum ius et dominium transfero et in vacuam possessionem vos presentes mitto ad faciendam vestram vestrorumque voluntatem in perpetuum. Et vos et vestri successores faciatis inde censum mihi et meis semper annuatim, scilicet .II. numos. Et in mea bona fide convenio vobis et vestris esse legales guirentes ab omni persona omni tempore, et quod[2] amplius non veniam contra hanc vendicionem et nichil inde requiram vel requirere faciam amplius, sed habeatis dictam terram sine contradiccione ullius persone omni tempore.

Actum est hoc .VII. idus ianuarii, anno Christi .M.C.XC.VI.

Sig+num Ermessendis, qui hoc scribi iussi et firmavi testibusque firmare feci. Sig+num Raimundi de Podio Gali. Sig+num Arnalli Caiad. Sig+num Marischot de Olius. Nos qui hoc firmamus et concedimus ac laudamus ut suprascriptum est. Sig+num Raimundi de Cantons.

Petrus, qui hoc scripsit iussus cum litteris supra .VIII[a]. linea positis et hoc signum(*signe*) apposuit.

1. eius *interlineat*. 2. *Segueix,* non, *cancel·lat*.

585

1197, gener, 9

Testament d'Arnau de Santjust. Es dóna a l'església de Solsona en mans del prepòsit Pere; hi afegeix cent sous i hi vol ésser sebollit. També atorga el delme de Sant Just, que ja havia donat el seu pare. Deixa altres béns mobles i esplets al seu fill Ramon, per al seu manteniment, sota l'administració de Joan de Solsona.

ADS. Cartoral I, doc. 33, f. 13v.

Quoniam nullus in carne positus mortem evadere potest. Igitur ego Arnaldus de Sancto Iusto, gravi detentus egritudine, cupio adipisci celeste premium et abrenuncio huius mundi oblectamentis, in meo pleno sensu et sana memoria dono, trado et offero metipsum Domino Deo et ecclesie Celsonensi in manu Petri, eiusdem loci prepositi, et Petri prioris ceterorumque canonicorum, simul cum .C^{m}. solidis denariorum, quos dimitto eidem ecclesie simul simul[1] cum corpore meo, ut predictus[2] prepositus ceterique canoni (*sic*) recipiant me in canonicum in vita et in morte. Et concedo, dono ac delibero predicte ecclesie Celsonensi suisque canonicis ipsum decimum de Sancto Iusto, quod pater meus eidem ecclesie predicte olim donavit, ut habeat et possideat predicta ecclesia suisque canonici ad suum proprium franchum et liberum omni tempore, sine ullius persone obstaculo. Deinde dimitto filio meo Raimundo meam terciam partem tocius mobili de Sancto Iusto, tam de peccoribus quam de omnibus aliis rebus, et terciam partem de omnibus expletis quam habeo et habere debeo in manso Sancti Iusti et de Villa Sicca et in Guardia et in omni termino de Menresa et in omnibus eorum terminis sive in cunctis aliis locis, de quibus expletis predictis bene nutriatur. Et mando et rogo ut omnia predicta expleta, que de mea tercia parte debent exire deliberentur integriter Iohanni de Celsona de quibus nutriat filium meum Raimundum.

Actum est hoc .V^{o}. idus ianuarii, anno Domini .M^{o}.C^{o}.XC^{o}.VI. Sig+num Arnaldi de Sancto Iusto, qui hoc testamentum scribi iussi et firmavi testibusque firmari feci. Sig+num Ermessende de Sancto Iusto. Sig+num Iohannis de Celsona. Sig+num Petri de Cint.

Petrus, qui hoc scripsit iussus et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. *Repetició innecessària*. 2. *Segueix, ratllat*, Petrus.

FUNDACIÓ NOGUERA

586

1197, març, 25 - 1198, març, 24

El prepòsit Pere i els canonges de Solsona donen a Robert i a la seva família l'alou de la coma del camp i el quart de la vinya de la Carosa, a la ribera. Robert pagarà cada any una perna de dos sous i no tindrà altre senyor que l'església de Solsona.

ADS. Perg. 916; 208 ∞ 120 mm. Trasllat de 1270.

Hoc est translatum a quodam original instrumento bene et fideliter transumptum nono kalendas madii, anno Domini .Mº.CCº.LXXº. cuius tenor talis est: Notum sit cunctis quod ego Petrus, Celsonensis prepositus, cum universo eiusdem loci conventum, damus tibi Ruberto et uxori tue Ermessendi et omnibus vestris illud nostrum alaudium quod habemus in ipsa choma de champ et quartum quem accipimus de illa vinea de Charosa, quam vobiscum habemus, que est in ipsa riparia. Tali scilicet (ratione)[1] quod vos (et)[2] vestri donetis nobis et nostris successoribus annuatim in festivitate Omnium Sanctorum unam pernam de duobus s(olidis) (...)[3]. Sicut s(upra)[4] dictum est sic damus atque concedimus vobis iam dictas (...)[5] honorem ad fatiendam omnem vestram vestrorumque (voluntatem)[6] omni tempore. Et non eligatis alium seniorem neque patronem nisi ecclesiam (Celsonensem et eius)[7] canonicos.

Actum est hoc (...) (anno Domini)[8] .Mº.Cº.XCº.VII.

Signum Petri prepositi (*signe*). Ego Bernardus sacrista subscribo. Sig+num Raimundi de (...)[9]. Sig+num Petri clerici. Sig+num Raimundi (...)[10]. Nos (qui hoc)[11] laudamus et firmamus testibusque firmare pre(cipimus)[12]. Sig+num (...)[13] Ferrandi. Sig+num Arnalli Gueraldi. Huius rei testes sunt. Berengarius de Villa. (...)[14].

(...)[15] (*signe*) apposuit.

(...)[16] translatum fideliter (translatavit) (...)[17] de Vilarone et hoc signum (signe) (...)[18].

1. *Esborrat*. 2. *Esborrat*. 3. *Esborrat*. 4. *Esborrat*. 5. *Esborrat*. 6. *Esborrat*. 7. *Esborrat*. 8. *Esborrat*. 9. *Esborrat*. 10. *Esborrat*. 11. *Esborrat*. 12. *Esborrat*. 13. *Trencat*. 14. *Esborrat*. 15. *Trencat*. 16. *Trencat*. 17. *Trencat*. 18. *Trencat*.

FUNDACIÓ NOGUERA

587

1197, abril, 15

Després d'algunes qüestions entre el cambrer de Solsona, Ramon de Biosca, i Arnau de Secanell, clergue d'Albesa, acorden tots dos fer la recol·lecció de les primícies entre el batlle de Solsona i el representant d'Arnau i repartir-s'ho per meitat. El prepòsit Pere, amb els altres canonges, concedeix a Arnau de Secanell que tingui mentre visqui la meitat de les vigílies i oblacions de la dita església, i, després, que retornin a l'església de Solsona.

ADS. Perg. 918; 138 ∞ 181. Carta partida per ABC.

Post multas contenciones et placita que fuerunt inter Raimundus de Biosca, kamerarium Celsone, et Arnaldus de Secanel, clerico de Albesa, venerunt ad paces concordiam hoc modo ut Raimundus de Biosca, kamerarius Celsone, habeat in ecclesia de Albesa in omnibus que primiciari possint vel debent medietatem, quam colligat baiulus Celsonensis, et teneat cum omnibus dominicaturis quas ibi habet vel consuevit habere Celsonensis ecclesia, tam in alaudiis quam in vineis et aliis rebus et baiulus Raimundi, Celsonensis kamerarii, pergat semper cum primiciario Arnaldi de Secanel, clerici de Albesa. Et si potuerint convenire quod congreget insimul primicias stat; sin autem dividant per medium omnia cotidie ubicumque invenerint tempore messium vel vindemiarum vel aliis temporibus quandocumque colliguntur primicie. Et ego Petrus, prepositus Celsone, consilio et voluntate Raimundi, predicti kamerarii, et aliorum canonicorum Celsonensis ecclesie, concedimus tibi Arnaldo de Secanel, qui es presbiter clericus et bene litteratus, et ut bene servias ecclesie Celsonensi in placitis et in aliis que poteris sis fidelis, in feudum seu beneficium, illam medietatem vigiliarum et oblationum quam ecclesie nostre reservavimus in instrumento donationis quod tibi feceramus et tibi precipi<m>us festivitatibus tempore vite tue. Post obitum vero tuum redeat predicta medietas in proprietatem et ius Celsonensis ecclesie, sine aliqua contrarietate et sine aliquo retentu; ita quod nullus clericus posset se defendere vel contradicere Celsonensi ecclesie occasione huius concessionis quam fecimus Arnaldo de Secanel.

Actum est hoc XVII kalendas maii, anno Dominice Incarnationis .Mº.Cº.XCº.VIIº. Signum Petri prepositi (*signe*). Signum Bernardi de Tarascho. Ego Guilelmus de Conchabela subscribo. Ego Raimundus de Ficulis subscribo. Arnaldus de Secanel subscribit. Ego Raimundus de Bioscha subscribo. Sig+num Raimundi de Miraval. Sig+num

Raimundi presbiteri. Sig+num Bernardi de Cio. Sig+num Guilelmi de Rialb. Sig+num Raimundi de Sanaugia. Sig+num Raimundi Cabater.

Petrus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) impresit.

588

1197, abril, 29

Després de certes controvèrsies entre Hug de Torroja i els canonges de Solsona per les penyores que Ramon (II) de Torroja i els seus fills feren del forn de Solsona, del que tenien a Olius i de la seva part del delme de Solsona, ambdues parts arriben a un acord. Primerament, el prepòsit Pere redimeix les penyores del forn i d'Olius i atorga vint morabatins al dit Hug. Com a contrapartida, aquest últim confereix la seva part del delme de Solsona a la canònica i aconsegueix que a l'església de la vila hi hagi sempre un clergue que pregui per ell i la seva parentela.

ADS. Perg. 919; 280 ∞ 251 mm. Còpia contemporània.

Post multas et varias contenciones que vertebantur inter Celsone ecclesiam et Ugone de Turre Rubea super pignoribus que Raimundus de Turre Rubea et filiii sui obligaverant sub pignori predicte ecclesie et canonicis, videlicet partem suam de clibano Celsone, quam partem obligaverat pro centum morabetinis, et hoc quod habebat et tenebat in kastrum de Olius pro .XLV^{a}.[1] morabetinis et suam partem decimarum Celsone, videlicet omnem suam partem pro centum morabetinis. Super predictis omnibus et aliis multis venerunt ad finem sive composicionem et bonam pacis concordiam. Composicio enim amicabilis talis fuit quod Petrus, predicte ecclesie prepositus, et alii eiusdem loci canonici reddiderunt iamdicto Ugoni illud pignus de clibano et de kastro de Olius, et dimiserunt ei predictos morabetinos quos petebant ab eo racione predictorum pignorum, et etiam dederunt ei de bonis predicte ecclesie .XX^{ti}. morabetinos. Ipse vero predictus Ugo de Turre Rubea, recognoscens illam partem decimarum de Celsona et de omnibus suis terminis ad ius iamdicte ecclesie pertenuisse, et cognoscens quod pater eius Raimundus de Turre Rubea iam dimiserat et concesserat sepedicte ecclesie et canonicis, per se ipse Ugo et per omnes suos dedit et concessit atque dimisit predicte ecclesie Sancte Marie et suis canonicis, presentibus et futuris, totam suam partem tocius decime

de Celsona et de omnibus terminis suis, videlicet de pane et vino et carne et de lino et chanamo atque lana et caseis, et ut brevius dicatur et melius de hiis omnibus que nominari et decimari possint, totum dedit et concessit predicte ecclesie ut predictum est. Ita quod de cetero ipse vel aliquis suorum contra presens factum sive composicione venire non possit, set semper sit firmum et stabile atque irrevocabile, ut melius dici et intelligi potest, ad opus et utilitatem predicte ecclesie et suorum canonicorum, integre et sine aliquo retentu in perpetuum. Et hoc sit intellectum de tota decima de villa de Celsona, intus et extra, et de omnibus terminis kastri de Celsona et suis possesionibus ubicumque sint infra terminos predicti kastri, et de possesionibus Rodberti de Celsona et Arnaldi Gerandi, fratris sui, que ad ipsum Ugonem spectant, sive de omnibus qui habitant et habitaturi sunt in villa et infra terminos predicti kastri, ad suum ium pertinentes. Ea tamen racione sive condicione concessit et dedit predictus Ugo sepedicte ecclesie et suis canonicis, presentibus et futuris quod semper ab ipsis canonicis stabiliatur quidam sacerdos in predicta ecclesia, qui exoret Deum et sanctam eius Genitricem pro anima sua et pro anima patris sui et matris et omnium parentum suorum. Convenit etiam predictus Ugo per se et per suos iamdicte ecclesie et canonicis esse legalis guirens de supradicta decima et composicione. Et sic de dominio suo, ut predictum est, et posse extraxit, et in dominio et possessione Beate Marie et suorum canonicorum transtulit et misit, ad habendum et possidendum et facere quicquid inde facere voluerit imperpetuum.

Facta carta composicionis .IIIº. kalendas madii, anno Domini .Mº.Cº.XCº.VIIº. Sig+num Ugonis de Turre Rubea. Sig+num Arnaldi de Turre rubea, fratris eius. Sig+num Eldiardis, sororis eorum. Nos qui hanc cartam composicionis sive donacionis bono animo et spontanea volutate laudamus et concedimus et propriis manibus firmavimus testibusque firmare precepimus. Sig+num Petri de Podio Viridi. Sig+num Berengarii Petri. Sig+num Guilelmi. Sig+num Petri, filiorum predicti Petri de Podio Viridi. Nos qui mandato et precibus predicti Ugonis de Turre Rubea laudamus et concedimus et propriis manibus firmamus. Sig+num Poncii de Pinello. Sig+num Arnaldi de Mont Ross. Sig+num Rodberti de Celsona. Sig+num Petri de Operatorio. Sig+num Iohannis de Celsona. Sig+num Petri de Cint. Sig+num Arnaldi Geraldi, fratris predicti Rotberti. Sig+num Guaimarii, filii eius. Sig+num Rotberti iunioris. Sig+num Arnaldi d'Arnax. Sig+num Raimundi Maiol. Sig+num Petri de Celsona, filii eius. Huius facti sive composicionis testes sunt. Sig+num Berengarii,

archidiachoni de Sancta Fide. Sig+num Guilelmi de Chalders. Sig+num Petri Sarraceni.

Berengarius de Villa Sicha, qui hoc scripsit cum litteris in .III[a]. linea rasis et suprapositis, et in .IIII[a]. linea rasis et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. V. *interlineat*.

589

1197, abril, 30

Amic de Barcelona arriba a una concòrdia amb el prepòsit i els canonges de Santa Maria de Solsona sobre les disputes que els enfrontaven. Primerament, Amic atorga a la canònica dues-centes masmudines; i el prepòsit i els canonges li entreguen la meitat dels fruits i esplets de totes les eixides que tenen al castell de la Fuliola i els seus termes, que Amic posseirà mentre visqui. Així mateix, aquest dóna a Santa Maria de Solsona set-cents setanta sous barcelonesos perquè els canonges estableixin un sacerdot que pregui per la seva ànima i les dels seus parents.

ADS. Perg. 920; 252 ∞ 211 mm. Carta partida per ABC.

Notum sit cunctis quod Amicus de Barchinona venit ad pausamentum et bonam pacis concordiam cum Petro, Celsone preposito, et Petro de Kastro et aliis canonicis de omnibus querimoniis quas inter se habebantur usque in hodiernum diem. Primum donat et tradit iam dictus Amicus ecclesie Celsonensi et canonicis .CC[as]. mazmotinas, quas constituantur et donantur in opus et utilitatem predicte ecclesie. Et prepositus et canonici concedunt Amico medietatem de fructibus et expletis et de omnibus exitiis quas ipsi habent et habere debent in kastrum de Fuliola et in suis terminis. Hoc habeat totum Amicus et possideat omnibus diebus vite sue ad servicium et utilitatem prefate ecclesie et canonicorum iure fructuario. Adhuc etiam donat et dimittit Amicus predictus prefate ecclesie et canonicis .DCC. LXX[a]. solidos monete barchinonensium ex quibus stabiliatur a canonicis quidam sacerdos qui exoret Deum et sanctam eius Genitricem pro anima sua et parentum suorum. Super his omnibus predictis venerunt ad finem et bonam pacis concordiam canonici cum Amico de omnibus querimoniis et demandis usque in presentem diem; et quod ipsi ament eum et manuteneant et ipse eos sicut debet fieri inter se, et faciant ei tenere et habere predicta omnia de Fuliola in bonam pacem pro posse suo. Et promittit etiam iamdictus Amicus ecclesie iamdicte et preposito

atque canonicis bona fide quod de omnibus rebus suis non mittat nec expendat in pravos usus neque malummittat, suo sciente, set ad utilitatem et profectum predicte ecclesie habeat et expendat.

Actum est hoc pridie kalendas madii, anno Domini .Mº.Cº.XCº.VIIº.

Signum Petri Prepositi (*signe*). Ego Bernardus sacrista subscribo. Ego Raimundus de Ficulis subscribo. Sig+num Arnaldi de Soler. Sig num Bernardi de Acuta. Sig+num Raimundi de Cint. Sig+num Petri de Solanell. Sig+num Bernardi de Tarascho. Sig+num Raimundi de Noed. Sig+num Arnaldi de Sanaugia. Sig+num Raimundi de Turre. Sig+num Bernardi de Rochafort. Ego Iohannes de Sancta Columba subscribo.

Berengarius de Villasicha, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

590

1197, maig, 9

Ramon de Cortall dóna a la seva filla Maria i al seu marit Guillem Cabot una vinya que és a Freixe i la tercera part del seu honor de Vilaseca. Tot ha de passar als seus fills, si en tenen. Aquest donatiu és per al seu aixovar.

ADS. Perg. 922; 183 ∞ 156 mm. Trasllat de 1206.

Notum sit cunctis quod ego Raimundus de Curtallo dono tibi filie mee Maria per tuam hereditatem et viro tuo Guilelmo Cabot pro suo exovar, scilicet illam meam vineam de Fraxinio, qui est vocitata vinea de pariliata, cum terra in qua est fundata, cum omnibus arboribus qui ibidem sunt, cum omnibus olivariis quod habeo ad Fraxinum, exceptis duas olivarias qui ad me retineo ad meu servicium. Et dono vobis terciam partem de illud meum honorem de ipsa Agrela, et dono vobis ad unam quarteram ordei seminaturam in manso de Curtallo, el costa de hui astrada (*sic*) et de orto ad unam puieram seminaturam de lino in irlam de ipsa perera. Et dono vobis terciam partem de illud honorem de Villam Siccam et de arbores qui ibidem sunt de meum directum quod ibi habeo. Et dono vobis illud staticum qui est iuxta meum cellarium de Curtallo, cum ingressibus et egressibus suis. Tali modo dono vobis iam dictos hoc donum suprascriptum ut habeatis, teneatis et possideatis secure et potenter, cum ingressibus et egressibus et affrontationibus earum, sine vinculo ullius hominis vel femine,

salvo iure dominorum cunctis diebus vite vestre. Et post obitum vestrum remaneat iam dictum honorem ad infantes de vos ambos procreati; set si infantes defuerint et filia mea iamdicta obierit, et virum suum iamdictum habuerit factum nullum melioramentum in iamdictum honorem, ut sit ei redirectum ad usaticum istius terre. Siquis hoc fregerit nil valeat set componat et postea firmum maneat.

Actum est hoc .VII. idus madii, anno Domini .Mº.C.XCº.VIIº. Sig+num Raimundi de Curtallo. Sig+num Raimundi Rufo. Sig+num Matei. Sig+num Berengarii. Sig+num Bernardi. Sig+num Guilelmi. Sig+num Arnaldi. Isti sunt filii mei. Nos qui hoc laudamus et firmamus firmarique rogamus. Sig+num Petri Forner. Sig+num Ferer de Curtallo. Sig+num Guilelmi de Pudio Ventos. Isti sunt testes.

Bernardus levita (*signe*), qui cum literis dampnatis et signatis et suprapositis in .Vª. et in .VIIIª. et in .XIª. linea hoc scripsit die et anno quo supra.

Actum est hoc .III. kalendas marcii, anno Domini .Mº.CCº.Vº.

Bernardi presbiteri, qui hoc translatum scripsit et fideliter traslatavit die et anno quo supra (*signe*).

591

1197, juliol, 8

Els comtes d'Urgell, Ermengol i Elvira, per la veneració que es mereix l'església de Santa Maria de Solsona, prometen al prepòsit Pere que no faran més forces ni toltes a l'església ni als seus administradors ni demanaran res dels béns de la dita església i no permetran que cap canonge faci cessions de més de cinc sous.

ADS. Perg. 923; 160 ∞ 173 mm. Còpia contemporània.

Ad tam presentium quam futurorum noticiam deducere volumus quod ego Ermengaudus, Dei gracia Urgellensium comes, cum coniuge mea Elvira, eadem gracia comitissa, attendentes sanctitatem et veneracionem Celsonensis ecclesie, donamus atque concedimus bono animo et spontanea voluntate Domino Deo et predicte ecclesie Sancte Marie et Petro, eiusdem loci preposito, et successoribus suis et canonicis tam presentibus quam futuris, quod de cetero non petamus aliquid de bonis ecclesie, ab aliquo canonicorum dono vel mutuo, neque a simplicibus canonicis neque ab his qui habent vel habituri sunt aliquam administracionem bonorum ipsius ecclesie,

scilicet de chamerario, de sacrista et de celerario et de ceteris procuratoribus Celsonensis ecclesie, nisi tantum a preposito vel a capitulo eiusdem loci. Preterea promittimus et convenimus Domino Deo et ecclesie Beate Marie et iamdictis canonicis presentibus et futuris quod nos de cetero non faciamus aliquam forciam vel toltam in honore predicte ecclesie nec aliquis baiulorum nostrorum sive saiorum sive qualiscumque persona de nostra curia habeat potestatem hospitandi cum hominibus Beate Marie, neque faciendi aliquam forciam vel toltam in honorem vel in hominibus memorate ecclesie in tota terra nostra. Volumus etiam consentiente preposito et universo eiusdem loci capitulo perhenniter instituimus quod nullus ipsorum canonicorum tam presentium quam futurorum, inconsulto preposito suo vel capitulo, audeat alicui persona dare vel obligare de bonis ecclesie ultra precium .V^{e}. solidorum. Siquis autem eorum contra presens factum venire presumpserit, sciat se indignacionem et iram nostram incursurum, et secundum dispensacionem prepositi sui et capituli inrefragabiliter puniendum. Hoc autem prescriptum per nos et per omnes successores ratum et inconvulsum observari decrevimus.

Actum est hoc .VIII°. idus iulii, anno Domini .M^{o}.C^{o}.XC^{o}.VII°. Signum Ermengaudi comitis. Sig+num Elvire comitisse. Nos qui hoc laudamus et firma(mus)[1] testibusque firmare precipimus. Sig+num Guilelmi, archidiachoni de Ribellis. Sig+num (Guilel)mi[2] de Pera Alta. Sig+num Arnaldi de Estopaniano. Sig+num Poncii de Pinel. Sig+num Guilelmi de Belvezer. Sig+num Raimundi de Sechanel. Sig+num Petri de Paganel. Sig+num Petri de Alorde. Istius facti testes sunt.

Berengarius de Villa Sicca, qui hoc translatum scripsit .VII°. idus iulii et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*.

592

1197, juliol, 9

El comte d'Urgell, Ermengol, preveient la seva mort, promet que ni ell ni els seus successors farà cap força ni tolta a la canònica de Solsona; a més concedeix i ratifica la donació dels delmes i d'un mas situat a Albelda, amb els seus delmes, censos, usatges i serveis, districtes i manaments, quísties i pregueres.

ADS. Perg. 924; 418 ∞ 273 mm. Trasllat de 1425 d'un trasllat de 1312.

Hoc est translatum fideliter sumptum a quodam autentico transumpto cuius tenor talis dignoscitur esse: Hoc est translatum bene et fideliter factum III° nonas aprilis, anno Domini millesimo trecentesimo duodecimo, sumptum a quodam instrumento cuius tenor talis est: Laudabilis est scriptura custodia que emergentibus occurrit columpnis et accionum seriem in comutabili loquitur veritate. Et quoniam ad fallendum prona, presens erans firmata infirmitate contracta plerumque discuciare nititur, hanc donationis seriem dignum ducimus exarare. Sciant igitur presentes et futuri quod ego Ermengaudus, gracia Dei Urgellensis comes, divina caritatis intuitu, bono animo et spontanea voluntate, ob remedium anime mee et patris mei sive parentum meorum, per me et per omnes succesores meos laudo atque concedo Domino Deo et ecclesie Beate Marie Celsone et Petro dicti loci Celsone et omnibus canonicis ecclesie, presentibus et futuris, libertatem[1] prepositi electionem sicut a bona memoria Papa Eugenio et Clementem dudum predicte ecclesie sine vindicta alicuius persone concessa est et privilegiis suis coroborata. Et quoniam eleccionis hanc libertatem a sede romana censeat debita celebracione fuisse coroboratam, volumus et promittimus eandem eleccionem per nos et per omnes nostros liberam, firmam et inconvulsam, nullius hominis iugo obnoxiam omni tempore inviolabiliter observare, ut melius dici et intelligi potest ad oppus et utilitatem Celsonensi ecclesie predicte et eiusdem loci canonicorum, presencium et futurorum. Ita quod nemo ausu temerario contra presens factum venire presumat, set semper firmum, stabile et irrevocabile permaneat et perempniter valeat. Preterea laudamus et concedimus et firmiter stabilimus quod neque nos nec successores nostri morient preposito omnes honores et omnes res et possessiones ecclesie mobiles et immobiles non emperemus nec aliquam forciam vel toltam ibi faciamus, set semper manuteneamus et deffendamus, tam mortuo preposito quam vivente, cum omni integritate, ad honorem et utilitatem predicte ecclesie. Insuper etiam laudamus et concedimus per nos et per omnes nostros sepedicte ecclesie Celsone et canonicis omnem decimam tocius nostre dominicature quam nos habemus in toto termino de Albella integre et sine aliqua diminucione et hoc totum quod habemus in ipso manso de Dominico den Arbull, qui est in Albella, cum decimis et censibus et usaticis et serviciis, districtibus atque mandamentis, questis atque pregariis, ut semper hoc totum habeat iamdicta ecclesia et canonici, ad faciendam omnem eorum voluntatem, sine aliquo retentu quod ibi non facimus, ut melius

potest dici et intelligi, ad oppus et utilitatem predicte ecclesie et canonicorum, remoto omni enganno.

Acta carta libertatis et concessionis .VII°. ydus iulii, anno Domini millesimo centesimo nonagesimo septimo. Sig+num Ermengaudi comitis, qui hec laudamus et concedimus et propriis manibus firmamus testibusque firmare precipimus. Sig+num vicecomitis Cardone. Sig+num Petri de Podio Viridi. Sig+num Guilelmi de Petra Alta. Sig+num Arnaldi de Stopaniano. Sig+num Raymundi de Ribellis. Sig+num Gombaldi de Ribellis. Sig+num Guilelmi de Belvezer. Sig+num Bernardi de Granana. Istius facti testes sunt.

Berengarius de Villasicha, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

Guillermus Petri Petri iuram sub Guilermo Croati, notario Celsone auctoritate domini prepositi eiusdem substitutus, qui ec scribi et translatari fecit cum raso et emendato in decima linea, ubi dicitur "nec aliquam forciam", et cum suo originali diligenter examinavit et comprobavit[2], clausit et hoc sig(*signe*)num apposuit.

Sig(*signe*)num mei Arnaldi de Casa Gualda, ville Celsone auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominacionem illustrissimi domini regis Aragonum, qui pro teste hic me subscribo.

Sig(*signe*)num mei Berengarii Mainam, habitator ville Celsone ac notarii publici eiusdem auctoritate reverendi domini abbatis monasterii ecclesie Beate Marie Celsone, qui hic pro teste me subscribo.

Sig(*signe*)num Jacobi Luppeti, civis Barchinone, actoritate regia notarii publici per totam terram et dominacionem illustrissimi domini regis Aragonum, hoc translatum a predicto transumpto fideliter sumptum et circu eodem de verbo ad verbum iuridice comprobatum scripsit cum literis superpositis in lineis quinta, ubi dicitur "libertatem", et in ultima "comprobavit", et clausit, vicesima die novembris, anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo vicesimo quinto.

1. libertatem, *interlineat*. 2. et comprobavit, *interlineat*.

593

1197, juliol, 15

Declaració jurada del testament de Bernat de Portell, feta per Berenguer del Llobregat, capellà de Viver, per Ponç, sacerdot i capellà del Portell, i per Bernat Calb. Deixà el seu cos i la seva ànima a

Santa Maria de Solsona; hi cedí el seu honor del Portell, menys el mas de Cabeça. Deixà la meitat d'un hort a Pere Conill i l'altra meitat a l'església de Sant Cugat del Portell. També deixà altres béns al fill de la seva germana Saurina i a la seva serventa.

ADS. Perg. orig. 925; 246 ∞ 439 mm.

Hec est sacramentalis condicio ultime voluntatis[1] cuiusdam defuncti nomine Bernardi de Portello, qui in extremum vite sue, in presencia et potestate Berengarii des Lumbregato, sacerdotis et capellani de Viver, et Poncii, sacerdotis et capellani de Portello, et Bernardi Calbi, de Portello, omnes res suas mobiles et immobiles ordinavit et distribuit. Nos vero predicti Berengarius et Poncius atque Bernardus Calb vidimus et audivimus et presentes eramus quando ipse Bernardus de Portello omnia mobilia et immobilia que habebat distribuit et dimisit sicut inferius scriptum invenietur. Primum quoque dimisit corpus suum et animam Domino Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona, cum omni suo honore quem habebat et habere debebat in Portello et in omnibus suis terminis, excepto ipso manso de Cabeza, quem dimisit filiis sori sue Saurine, Berengario atque Arnallo. Et laudavit etiam atque concessit predicte ecclesie Sancte Marie totum illum honorem quem iam dederat ei et dimiserat in Portello, sicut instrumentis suis continetur. Hoc totum suprascriptum dimisit memorate ecclesie Beate Marie de Celsona ut melius habeat et habere debebat in perpetuum. Excepta tamen medietate sui orti de amendolariis, et excepto uno feragenali, que se tenet cum ferragenali de Raimundo Pelad et excepta medietate unius ferragenali, qui se tenet cum era Petri de Conillo iuxta alaudium Sancte Marie Celsone. Predictam medietatem illius orti cum dictis ferragenalis dimisit ecclesie Sancti Cucufati de Portello, pro anima sua in perpetuum. Adhuc etiam dimisit predictis filiis sorori sue Saurine, Berengario atque Arnallo, hoc totum quod habebat et abere debebat in Podio Alto et in suis terminis, et domum unam in villam de Portello, iusta ipsum kastrum. Et dimisit Marie, famule sue, et filie sue .C. solidos et omnes res mobiles que habebat in domo sua. Mandavit etiam persolvi debita sua que debebat apud Sanaogiam, videlicet .C.L. et VIII. solidos, et Bernardo Calb .XXX[a]. solidos. Et dimisit predicte Sancte Marie de Celsona arma sua et sengnals que habebat apud Sanaogiam. Et mandavit reddere Petro Conillo suum honorem quem per eum tenebat, et quod non faceret inde aliquid censum per tres annos propter ipsas firmancias quas per eum fecerat. Predicta autem debita et .C. solidos iam dicte Marie[2]

mandavit persolvi a canonicis Celsone. Sicut superius scriptum est, predictus Bernardus de Portello mandavit et distribuit ea que habebat, pleno sensu et memoria integra, nobis predictis testibus videntibus et audientibus in extremo vite sue, et sicut mandavit nobis testificari in presenti pagina die qua ab hoc seculo decessit, scribere fecimus et ipsa die super .IIII^{or}. Evangelia affirmando prescripta propriis manibus iuravimus, sicut in lege precipitur et confirmavimus. His dictis vero, ut supra diximus et ab eo hordinatis, ab hoc seculo decessit, cuius anima sit in pace; et post ea nobis scientibus suam volumptatem non mutavit; si Deus nos adiuvet et hec .IIII^{or}. Evangelia. Hobiit idus iulii.

Facta carta sacramentalis sive testamentis predicta die idus iulii, anno Dominice Incarnacionis .M^{o}.C^{o}.XC^{o}.VII°. Ego predictus Berengarius, capellanus de Viver, subscribo et presenti signo confirmo (*signe*). Ego predictus Poncius, capellanus de Portel, subscribo et presenti signo confirmo (*signe*). Sig+num Bernardi Calb. Nos predicti testes qui iussu et mandato predicti defuncti suprascripta scribere fecimus et iurando coram altari iam dicti Sancti Cucufati propriis manibus iuravimus atque firmavimus et sub notatis testibus firmare precepimus. Ego Guilelmus, clericus de Malgrad, subscribo. Sig+num Arnalli d'Altet. Sig+num Raimundi de Colonge. Sig+num Iohannis de Mediano. Sig+num Petri de Turribus. Sig+num Petri Selvana. Nos qui huius rei testes sumus. Et quando prescripti testes iuraverunt presentes eramus et presens scriptum propriis manibus firmavimus.

Alegretus presbiter, qui hoc scrisit et supra prima linea literas posuit, et super XXII^{a}. literas posuit et in XX.VII. rasit atque emendavit et cum die et anno quo supra (*signe*).

1. ultime voluntatis, *interlineat*. 2. iam dicte Marie, *interlineat*.

594

1197, setembre, 6

Guillem de Ponts ven a Santa Maria de Solsona el castell de Portell, amb el seu terme i la vila amb tots els homes i cavallers que resideixen en aquest castell. Rep del prepòsit Pere cinc-cents sous i vint morabatins.

ADS. Cartoral II, doc. 48, f. 52v.

FUNDACIÓ NOGUERA

Notum sit omnibus tam presentibus quam futuris quod ego Guilelmus de Pontibus, cum consilio et voluntate amicorum meorum, per me et per mea posteritate vendo Domino Deo et ecclesie Sancte Marie de Celsona et canonicis eiusdem loci, tam presentibus quam futuris, ipsum castrum de Portel cum suis terminis, videlicet potestatem ipsius castri et villa cum hominibus ibi habitantibus et militibus qui ipsum castrum tenent per me, et cum omni dominicatura quam ibi habeo, cum censu et servicio et ut clarius dicam, omnia que in iamdicto castro et termino habeo vel habere debeo aliqua racione. Et de meo iure vendo et trado prefatum castrum cum omnibus suis pertinenciis et affrontacionibus cunctis et cum introitibus et exitibus suis, ad habendum et possidendum iam dicte ecclesie et canonicis eius, sine aliqua retinencia et obstaculo. Et mando filiis Raimundi de Odena et domine Berengarie, uxori eius, ut accipiant, teneant et habeant castrum iam dictum de Portel per prepositum Sancte Marie de Celsona et canonicos eius, sicut habent et habere debent per me. Et accipio de helemosinis sepedicte ecclesie, de manu Petri prepositi et aliorum canonicorm .D. solidos monete Barchinone et .XX. morabatinos bonos pro hanc vendicione; et de iam dicto precio bene fui paccatus ad meam voluntatem. Et convenio bona fide et sino aliquo malo ingenio esse legalis guirens predicte ecclesie et suis canonicis contra cunctos homines et feminas de predicta vendicione. Sicut dictum est superius sic vendo, trado et delibero iam dicte ecclesie et eius canonicis, tam presentibus quam futuris, prefatum castrum et terminum cum omnibus que ibi habeo et habere debeo, ad faciendum omnem suam voluntatem omni tempore.

Ffacta ista carta .VIII°. idus setempbris, anno Domini .M°.C°.XC°.VII°. Sig+num Guilelmi de Pontibus, qui hoc laudo et propriis manibus firmo testibusque firmare precipio. Sig+num Arnaldi de Pradel, qui hoc laudo et firmo. Sig+num Berengarii, fratris eius. Sig+num domine Berengarie de Odena. Sig+num Petri de Cervaria. Sig+num Berengarii de Bioscha. Sig+num Poncii de Podio Alto. Sig+num Petri de Sancto Egidio. Sig+num Petri de Cint. Sig+num Petri de Celsona. Sig+num Rotberti de Celsona.

Berengarius de Villasicca, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) appossuit.

FUNDACIÓ NOGUERA

595

1197, novembre, 28

Bernat i Pere de Vilar bescanvien una propietat situada sota la casa de Planes, des del torrent de Rigat, seguint el camí de Solanells a Rocafort, per una sort de Sant Esteve, amb els clergues d'Olius.

ADS. Perg. 926; 140 ∞ 130 mm. Carta partida per ABC.

Notum sit cunctis hominibus quod ego Bernad de Vilar et Petro de Vilar, per nos et per omnes nostros escamiamus et definimus ad Sancti Stephani et ad clericos eiusdem loci ipsa honore culta vel erma que abemus de ipso cingulo gros subtus cassa de Planes, usque ad torent de Rigat quomodo ipsa carera vadit de Solanels ad Rochaforte et ad Sancti Stephani et usque in codol gros qui est subtus cingulo iam dicto, unde abet crucem facta. Totum hoc quod nos abemus escamiamus et definimus per totum tempus per ipsa sorte de terra de Sancti Stephani qui est super (dictam cassam)[1] de Planes quod nos abeamus ad nostras volunta(tes) (omni tem)pore[2] in perpetuum; et stet firmum omni tempore.

Actum (est hoc)[3] .IIIIº. kalendas decembris, anno Domini .Mº.Cº.XCº.VIIº. Sig+num Bernad de Vilar. Sig+(num Pet)ri[4] de Vilar. Nos qui hoc mandamus scribere et fir(mamus per)[5] nos et per omnes nostros. Sig+num Arnald de Font. Sig+num Marti, (capellanus)[6] de Olius. Sig+num Guilelmi de Solanells.

Petrus, qui hoc scripsit (*signe*) die et ano quod supra.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*. 5. *Trencat*. 6. *Esborrat*.

596

1198, gener, 18

Berenguera d'Òdena i els seus fills Guillem i Ramon, amb el consentiment de Guillem de la Guàrdia i d'Arnau de Timor, cedeixen a Santa Maria de Solsona l'honor que tenen a Portell, per vint morabatins que ja havia rebut d'un empenyorament.

ADS. Perg. 917; 165 ∞ 132 mm.

Notum sit omnibus quod ego Berengaria Otine cum filiis meis Guilelmus et Raimundus, cum assensu et voluntate Guilelmi de Guardia et Arnalli de Timor, per nos et per omnes nostri difinimus et evacuamus, laudamus et concedimus atque solvimus Domino Deo et ecclesiam Beate Marie de Solsona et canonicis eiusdem loci omne

ipsum honorem quem tenebamus impignore per Guilelmum de Pontibus in kastro de Portel et suis terminis, per .XX. moabetinos, quos .XX. moabetinos habuimus de prefata ecclesia de Solsona. Tali modo persolvimus iam dictum pignus per nos et per omnes nostros ut ecclesia iamdicta et sui canonici faciant inde omnes eorum voluntates sine ulla contentione; et si forte aliquod instrumentum exierit contra hoc pignus nullum habeat valorem.

Actum est hoc .XV. kalendas februarii, anno Domini .M.C.XC.VII. Sig+num Berengaria. Sig+num Guilelmi. Sig+num Raimundi, filiis eius. Nos qui hoc laudamus et firmamus firmarique rogamus. Sig+num Guilelmi de Guardia. Sig+num Arnalli de Timor. Sig+num Guilelmi de Agilo. Sig+num Berengarii de Munt Pao. Sig+num Raimundi de Bauzaren.

Petrus subdiachonus, qui hoc scripsit et hoc signum ap+osuit.

597

1198, maig, 6

Bernat d'Ivorra fa testament i nomena marmessors Ramon de Biosca, Guerau d'Ivorra i Pere de Vallferosa. Primerament, atorga el seu cos a Santa Maria de Solsona amb l'honor de Vilaseca que ja havia atorgat, i els seus censos. Reparteix entre el Temple i l'Hospital les seves armes i el delme d'enguany del terme de Viver, i fa altres donacions a diverses esglésies. A la seva esposa Berenguera li atorga la seva honor d'Ivorra que tenia del seu esponsalici, que retindrà mentre ella visqui i després passarà a llurs fills. També atorga als seus fills totes les honors de Mediona, Eramprunyà, el Penedès, Ivorra, el Portell, Canalda i altres llocs. Mana així mateix que la seva esposa eixugui els seus deutes, i també institueix el seu ordre successori.

ADS. Perg. 930; 222 ∞ 386 mm.

In Dei eterni et Salvatoris nostri Ihesu Christi. Ego Bernad de Ivorra iaceo in egritudine, timeo penas inferni, cupio pervenire ad gaudia paradisi, eligo manumisores mei. Id sunt Ramon de Biosca et Geral de Ivorra et Petrus de Val Fraosa. Preco vos amicis meis ut si mors michi venerit in isto anno, ante quam alium testamentum faciam, plena potestate abeatis homnes res meas dare pro animam meam, quomodo ego mando in isto testamento. In primis relinco ad Sancta Maria Celsone meum corpus cum .II. pernas et .VIII^to^

fogaces et sestarios .IIII. sensals de vi et quatuor de cibaria inter ordei et avena et ipsa honore de Vilaseca, quomodo[1] dictum est in ipsa carta quod ego feci iam[2]. Et meas armas et esplet de isto anno de decima de Viver relinco inter Ospital et Cavaleria; et ad Sancti Cucufati et ad Sancta Maria de Ivorra et ad suis clericis per mises solidos .X., et ad Sancta Maria Sedis Urgeldi denarios .XII. Et relinco ad Berengarie, uxori mee, totum meum honore quod ego abeo in Ivorra et abere debeo per sponsalici, ab infante et sine infante, in vita sua. Et de post obitum suum, si abuerit infantes de me abeant ildas (*sic*) et alia tota honore de Midiona et de Arapruna et de Penedes et de Ivorra et de Portel vel de Canalda et de aliis locis quod ego abeo vel abere debeo in cuntisque locis. Relinco ad uxori mee Berengarie et ad infantes qui fuerunt de me in illa, et si uxori mee Berengarie abeat filium de me masculini, de post obitum suum abeat ista honore suprascripta tota ab integra, et donet ad sorore sua virum cum ipsa honore de Portel; et de suum avere talem que ad ilda pertingerit, secundum suum pose. Et si est femina ilda maiore abeat tota ista honore et donet virum ad sua sorore quomodo scriptum est desuper ab ilda honore de Portel vel de suum avere. Et uxori mee Berengarie persolvat meos debitos pro animam meam et pro animam frater meus Arnat de Ivorra, quomodo in suo testamento dicit et alios qui veri sunt et siant solutos de mula et de alias meas causas; et de ipso caval vel poli donent in precio ad Ponscius de Monte Albo per ipsos solidos milde de ismaelitis de Sanaogem, tantum quantum valent, quomodo Ramon de Biosca et Geraldus de Ivorra et Petrus de Valdis Fraose dicunt ad ildorum cient, per bonum et non per malum, et alium qui inde minuerit de ildos solidos nulde teneat Poncius de Monte Albo tota ipsa honore que de Ramon de Odena teneo ego Bernad, et abeat ipso esplent de Avoinano[3] in paga usque fiat solutum ipsum debitum, et ilda hora recuperat, et uxor mea Berengarie et meis ilda honore, et teneant tantum de anno in anno usque abeant solutum ipsum avere suprascriptum ildos amicis de Ramon de Odena qui est solidos milde. Et relinco medietate de ipsas pignoras que teneo pro anima mea et alia medietate abeat Poncius de Monte Albo de ipsas pignoras; et de ipsos esplets qui inde exierint fiant in comuni cum ipsos cum ipsos[4] de Ramon d'Odena in paga, et quando fuerit solutum ipsum avere recuperet Berengarie, uxori mee, et meos ipsas pignoras usque abeant ildum avere de ipsas pignoras sine ildo que relinco pro anima mea et ipsas de Ramon Dododena (*sic*), unde abemus magnum damnum non sunt in ilda solucione usque ipsum

avere fiat solutum ab integrum. Et si obierit meos infantes ante quam uxori mee, relinco ad sorore mea Berengarie et ad filiis suis tota mea honore de Midiona et de Arapruna et de Penedes, quantum ibi abeo et abere debeo; et de post obitum uxoris mee fiat tota ista honore suprascripta de Berengarie, soror mea, et de filiis suis. Et ipsa honore de Portel et de Canalda fiat de uxori me in vita sua; post obitum suum fiat, sicut scriptum est desuper; et ista honore que ego teneo per Ermesen de Beseldu et de filiis de Berenger de Ivorra per meum avere relinco ad uxori mee usque ad ildum terminum iamdictum. Et ipsas pernas quod relinco ad Sancta Maria Celsone sunt ipsas de bolids; et ipsas meas oves fiant de uxori mee Berengarie, exceptus molto .I. maiore. Bove .I. que fiat de clere de Portel per mises.

Factum istum testamentum .II. nonas madii, anno Dominice Incarnacionis .M.C.XC.VIII. Sig+num Bernad de Ivorra, qui istum testamentum mandavi scribere et firmavi et testestes (*sic*) firmare rogavi. Sig+num Ramon de Biosca. Sig+num Geraldi de Ivorra. Sig+num Petrus de Valfraose. Isti sunt testes vel manumissores. Sig+num Ramon de Graa. Sig+num de Bose. Sig+num Berengarii de Val. Isti sunt testes.

Guilelmus presbiter, qui hoc scrip (*signe*) sit.

1. *Segueix, ratllat,* que. 2. in ipsa carta quod ego iam, *interlineat*. 3. *Lectura dubtosa.* 4. *Repetició innecessària.*

598

1198, juliol, 3

Berenguer de Viver i el seu germà Arnau donen a Santa Maria de Solsona el mas de Cabeça, del Portell. Mentre ells visquin en tindran l'usdefruit, però donaran a l'església de Solsona, cada any, un cabrit. A més, atorguen com a entrada els rèdits i fruits d'enguany, i el prepòsit Pere els acull en tots els beneficis espirituals de la canònica, en qualitat de confrares i amb la promesa de sebollir-hi els seus cossos quan morin.

ADS. Perg. 931; 220 ∞ 138 mm.

Notum sit cunctis quod ego Berengarius de Viver et Arnaldus, frater meus, damus ecclesie Celsonensi et canonicis ibidem servientibus, ob remissionem peccatorum nostrorum et propter gravamina que fecimus predicte ecclesie, mansum nostrum quem habemus in Portel, qui vocatur mansus de Cabeza. Tali modo ut

quilibet nostrum dum advixerit habeat usum fructum in predicto manso. Defuncto vero utroque nostrum, predicta ecclesia habeat usum fructum cum proprietate quam in presenti tradimus; et pro maiori firmitate damus prefate ecclesie pro possesione et tenedone omnes fructus et redditus istius anni in iamdicto manso, et annuatim quendam arietem qui vulgaro nuncupatur maiench sive alio nomine, in vita nostra. Et ego Petrus, Celsonensis prepositus, cum aliis canonicis recipimus vos in beneficiis spiritualibus in socios et confratres; et promittimus quod faciemus deferri corpora vestra ad ecclesiam nostram si defuncti fueritis in partibus nostris.

Actum est hoc .Vº. nonas iulii, anno Domini .Mº.Cº.XCº.VIIIº. Signum Berengarii de Viver. Sig+num Arnaldi, fratris eius. Sig+num Arssende, sororis eorum. Nos qui hoc laudamus et propriis manibus firmamus testibusque firmare precipimus. Sig+num Rotberti de Celsona. Sig+num Petri de Cint. Sig+num Raimundi Ferran. Sig+num Petri de Celsona. Sig+num Poncii, clerici de Portel. Sig+num Bernardi Calb. Sig+num Petri de Conil. Isti sunt testes.

Berengarius de Villa Sicca, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

599

1198, juliol, 21

Bernat de Soldevila ven a Guillem del Cerc una casa que té al castell de Besora, prop de les cases d'Arnau Mestre. En rep dotze sous, dels quals la tercera part són per al senyor.

ADS. Perg. 932; 172 ∞ 131 mm.

In Christi nomine. Ego Bernad de Soldevila vinditor sum tibi Guilelm de Cerch vel ad tuis casam .Iª. quod ego abeo in castel de Bessora, prope ipsas domos de Arnald Maiestre; sic vindo tibi ipsa cassa iamdicta de celum usque in abissum, ad vestras voluntates facere, franca et legitima, quomodo ego acaptavi de senior meo Petro de Bessora. Et affrontat iamdicta cassa de prima parte in domibus de Arnalld Maiestre, de alia parte in collum de Cigar, et de totas alias partes in ipso castel. Quantum predicte afrontaciones includunt sic vindo tibi ad vestrum bonum intellectum, ad facere vestras voluntas; et de meo iure trado in vestro dominio mito. Et recipio de vobis precio placibile solidos .XII. unde ego sum bene paccati, et de istos denarios abeo senior tercia parte.

Acta carta .XII. kalendas augusti, ano Domini .Mº.Cº.XCº.VIII. Sig+num Bernad, qui hoc mando scribere et firmo et lado. Sig+num Poncius de Rubio. Sig+num Arnalld Maiestre. Sig+num Ramon de Teres.

Petrus, qui hoc scripsit (*signe*) die et ano quod supra.

600

1198, novembre, 13

Berenguer de Torre vol fer la pau amb l'església de Solsona i els seus canonges, en mans del prepòsit Pere. Es dóna ell mateix a la dita església; i atorga també el seu cavall, les armes i la meitat del seu honor de Comabella. Promet que no li farà més mal i que la defensarà.

ADS. Perg. 933; 161 ∞ 200 mm.

Notum sit cunctis quod ego Berengarius de Turre venio ad finem et pacis concordiam cum ecclesia Celsonensi et canonicis eius in manu Petri, eiusdem loci prepositi, de omnibus clamoribus et querimoniis et contencionibus quas faciebam de ecclesia predicta et canonicis eius. Tali scilicet racione quod[1] offero metipsum Domino Deo et ecclesie sepedicte in vita et in morte, cum equo et armis vel cum ipsa bestia quam ad obitum meum habuero et cum medietate illius mei honoris, quem habeo vel habere debeo in Coma Bela et in suis terminis. Iterum promitto Deo et Beate Marie et eius canonicis et convenio, bono animo et spontanea voluntate, quod deinceps non faciam malum nec iniuriam aliquam in honore Sancte Marie, ubicumque sit, nec in hominibus qui morantur in domo Sancte Marie, et in familia eius; set manuteneam et defendam omnem honorem quem Sancta Maria iamdicta habet in omnibus locis, secundum meum posse, bona fide et sine aliquo malo ingenio, exceptis hominibus de villa Celsone qui non sunt de familia vestra. Sicut superius est dictum ego predictus Berengarius de Turre convenio et promitto quod aliquid malum in predicto honore Sancte Marie non faciam, nec aliquis mea voluntate nec consilio nec assensu.

Actum est hoc .XVºIIIIº kalendas decembris, anno Domini .Mº.Cº.XC.VIIIº. Sig+num Berengarii de Turre, qui hoc laudo et firmo testibusque firmare precipio. Sig+num Poncii de Pinel. Sig+num Berengarii de Currizano. Sig+num Petri de Cint. Sig+num Rotberti de Celsona. Sig+num Raimundi Ferran.

Berengarius de Villasicca, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. quod, *interlineat*.

601

1198, novembre, 13

El prepòsit Pere, d'acord amb els canonges, encomana a Vivet l'església de Riner i les seves sufragànies per al servei de Déu, de l'església de Solsona i dels parroquians.

ADS. Perg. 934; 166 ∞ 110 mm. Carta partida per ABC.

Notum sit cunctis quod ego Petrus, Dei gracia Celsonensis prepositus, assensu et voluntate aliorum canonicorum, comendamus tibi Vivet ecclesiam de Riner cum suffraganeis suis et cum omnibus suis pertinenciis. Sub tali condicione ut habeas eam et teneas semper ad servicium Dei et ecclesie Celsonensis et nostri et parrochianorum predicte ecclesie, et sis inde fidelis et obediens nobis et successoribus nostris in omnibus, et non sinas deteriorari res ipsius ecclesie in aliquo, set meliores in quantum potueris pro posse tuo; et habeamus ibi omnia nostra iura sicut unquam melius habere consuevimus.

Actum est hoc .XºVIIIIº. kalendas decembris, anno Domini .Mº.Cº.XCº.VIIIº. Signum Petri, Celsonensis prepositi (*signe*). Sig+num Petri prioris. Ego Bernardus sacrista subscribo. Ego Guilelmus de Conchabela subscribo (*signe*).

Berengarius de Villasicca, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

602

1199, gener, 14

Pere, prepòsit de Solsona, i els seus canonges arrenden a Bernat de Costa i al seu fill Andreu l'alou que té Santa Maria de Solsona a Sanaüja, una honor al Pujol i tot el cens que es percep a Sanaüja i al seu terme. Ho tindran pel servei de l'església de Solsona i els seus canonges. Pagaran cada any un cens de cinc sous agramuntesos cada festa de sant Miquel de setembre i no tindran cap altre senyor que l'església de Solsona.

ADS. Perg. 927; 210 ∞ 175 mm. Carta partida per ABC.

Notum sit omnibus hominibus quod ego Petrus, Dei gratia Celsonensis prepositus, assensu et voluntate tocius eiusdem loci conventus, damus vobis Bernardo de Costa et filio vestro Andree et omni vestre posteritati totum illud alaudium quod habemus ad Sanaogiam, scilicet ultra torrentem Sancti Apollinaris, et totum illum honorem quem habemus et habere debemus ad Puiol et in suis terminis, et totum censum quem habemus et habere debemus aliquo modo in Sanaogia et in suo termino. Et afrontat dictum alaudium de torrente Sancti Apollinaris de una parte in via publica que vadit ad Bioscham, de secunda in alaudio de Teidmarenchs, de .III^{cia}. in alaudio de Travalleta que fuit, et in dicto torrente Sancti Apollinaris, de .IIII^{ta}. in alaudio Guillemi de Corcza et in alaudio Andree Vitis qui fuit. Quantum his includitur afrontacionibus damus vobis dictis et vestre posteritati cum omni supradicto honore et censu et cum omnibus[1] que habemus preterea et habere debemus in Sanaogia et in suo termino. Damus totum vobis dictis et vestris cum introitibus et exitibus suis, tali racione ut habeatis et teneatis ea omnia semper in perpetuum espletando ad servicium Celsonensis ecclesie et canonicorum eiusdem loci; et diligatis dictam domum Celsonensem et serviatis ei et sitis ei boni et fideles amici in omnibus Celsonensis ecclesie et canonicorum eius; et non eligatis inde alium dominum nec alium patronem nisi Celsonensem ecclesiam et canonicos eius; et faciatis annuatim pro censu Celsonensi ecclesie .V. solidos acrimontentium ad festum sancti Michaelis setembris sine aliquo interdicto. Et dicta ecclesia Celsonensis et canonici eiusdem loci tam presentes quam futuri sint semper boni et legales guirentes et defensores de predicto dono vobis dictis achaptatoribus et vestris ab omni persona.

Actum est hoc .X°VIIII°. kalendas februarii, anno .M°.C°.XC°.VIII°. Incarnati Verbi Dei.

Signum Petri, Celsonensis prepositi (*signe*). Sig+num Arnalli de Sanaogia. Ego Bernardus sacrista subscribo. Sig+num Petri prioris. Sig+num Ramon de Turre. Sig+num Guillemi de Corcza. Sig+num Arnalli de Costa. Sig+num Raimundi de Guardia, huius rei testium. Ego Guillemus de Conchabela subscribo.

Bernardus de Sanaogia dudum capellanus scripsit hoc et sig(*signe*)num hoc impressit die et anno quo supra, cum literis suprascriptis in linea .X^{a}.

1. omnibus, *interlineat*.

FUNDACIÓ NOGUERA

603

1199, gener, 19

El prepòsit Pere i els seus canonges arrenden a Bernat Ferrer un alou que tenen a Vallfogona perquè el treballi. Pagarà la meitat dels esplets si l'església de Solsona hi posa la meitat de la llavor, o, si no, el quart. Es cuidarà de recollir les rendes que té Santa Maria de Solsona en aquest terme. Ho tindrà mentre visqui.

ADS. Perg. 928; 145 ∞ 128 mm. Carta partida per ABC.
SANS, J. M.ª, obra cit., doc. 198.

Notum sit omnibus hominibus quod ego Petrus, Dei gratia Celsonensis prepositus, cum aliorum consilio canonicorum, donamus tibi Bernardo Ferrario et uxori tue Ermesendi nostra alaudia et vineas que habemus in Valle Facunda. Tali scilicet ratione ut bene laboretis eam et custodiatis, et donetis nobis fideliter medietatem tocius expleti quod inde exierit, si medietatem seminis ibi mitterimus; sin autem quartam partem fideliter nobis donetis, et in colligendis expletis nostrum nuntium ibi habeamus. Si forte aliquid malum inde nobis feceritis, firmetis nobis directum et faciatis. Quando vero nos vel homines nostri venerimus ad vos, recipiatis nos benigne et serviatis nobis bene et honorifice et preparetis nobis ea que necessaria fuerit. Iterum comendamus vobis nostram baiuliam de omnibus aliis rebus nunc habemus in Valle de Fecunda et suis terminis, ut colligatis omnia illa expleta et donetis ea nobis fideliter. Hoc totum comendamus vobis ut teneatis ad servicium Sancte Marie et canonicorum eius in vita vestra. Post obitum autem vestrum recuperet Celsonensis ecclesia et sui omnia iam dicta in pace et sine ulla contentione, ad fatiendam suam voluntatem, cum omni melioratione que ibi a vobis facta fuerit.

Actum est hoc .XIIII. kalendas februarii, anno Domini .Mº.Cº.XCº.VIIIº.

Signum Petri, Celsone prepositi. Sig+num Petri prioris. Sig+num Raimundi Tarascho. Sig+num Guillelmi Isarni. Sig+num Bernardi den Elliarzs. Isti tres huius rei sunt testes.

Bernardus presbiter, qui hoc scripsit die et anno quo (*signe*) supra.

FUNDACIÓ NOGUERA

604

1199, abril, 1

Ermessenda de Clarà, amb la seva filla Berenguera i els seus néts Arnau i Guillem, concedeixen a l'església de Solsona, a l'almoina i a Pere, el prior, que puguin reedificar dos molins que hi ha al riu Altés, al lloc anomenat Penyafidel. Les condicions seran que les dues parts tinguin cadascuna la meitat dels molins i Ermessenda i els seus hi podran posar un moliner, que tindrà una tercera part de cada meitat. El prior abona vint-i-cinc sous.

ADS. Perg. 937; 223 ∞ 122 mm. Còpia contemporània.

Notum sit cunctis quod ego domina Ermessendis de Clera et filia mea Berengaria et filiis meis de me Berengaria, id sunt Arnallus et Guilelmus, nos insimul, per nos et per omnes nostros donamus et concedimus Domino Deo et ecclesie Celsonensi et domui elemosine et Petro priori ut reedificent duos molendinos qui sunt in rivo de Autes, in loco que dicitur Penna Fidelis, in loco iam habebat Celsonensis ecclesia unum molendinum infra prenominatum cassalicium. Tali modo ut nos donatores habeamus medietatem, et vos rehedificatores aliam medietatem, et in nostra medietate et vestra habeat molendinarius qui paratos teneat predictos molendinos terciam partem. Sicut superius scriptum est concedimus ecclesie Celsonensi et domui helemosine et Petro priori sicut melius dici potest vel intelligi ad opus Celsonensis ecclesie et domus helemosine in perpetuum. Et si vellemus vendere vel inpignorare partem nostram, prius fatigamus nos in Celsonense ecclesiam inf(ra)[1] .XXX. dies et vos similiter; posteaque liceat nobis aliis inpignorare partem nostram, salvo iure Celssonensis ecclesie; et promittimus quod contra concessionem istam nos vel nostri non veniamus, neque aliquis auctoritatem nostram; sed adimpleamus per bonam fidem sine malo ingenio. Et si ipsum molendinarius fecerit nobis forisfacturam, firmet nobis directum et faciat unus ad alium; et (per is)tam[2] concessionem dono ego Petro priori .XX.V^{e}. solidos bone monete. Et convenimus ecclesie Celssonensis et do(mui)[3] helemosine et Petro priori et successoribus eius esse legales garents ab omni persona, et faciamus vobis tenere et (habere in)[4] bona pace et secura ipsos molendinos iam dictos cum omnibus eorum pertinenciis.

Actum est hoc kalendas aprilis, anno Domini .M^{o}.C^{o}.XC^{o}.VIIII°. Sig+num Ermesendis de Clera. Sig+num Berengarie, filie eius. Sig+num Arnaldus. Sig+num Guilelmus. Isti sunt filii de me Berengaria. Sig+num Guilelmi de Sero. Nos qui hoc laudamus et firmamus

testibusque firmare precipimus. Sig+num Oto de Solanes, qui hoc difinio et laudo Domino Deo et Sancte Marie per me et per meis imperpetuum. Sig+num Bernard de Comphos (*signe*). Sig+num Ponz Mugent. Sig+num Marti de Corza. Sig+num Bernard Fracquent. Isti sunt testes.

Petrus subdiachonus, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposui.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. *Trencat*. 4. *Trencat*.

605

1199, abril, 1

El prepòsit Pere i els seus canonges arrenden per cinc anys a Guillem Estornell una vinya i una plantació d'arbres, segons sembla, a Solsona. En Guillem abonarà el quart dels fruits, tant de la vinya com dels arbres.

ADS. Perg. 938; 90 ∞ 128 mm. Carta partida per ABC.

Notum sit cunctis quod ego Petrus, Dei gratia Celsonensis prepositus, c(...) (...)[1] Guillelmo Estornel et omni tue posteritati unam vineam cum a(...) (...) in via publica, de alia in vinea de Mariscot, de tercia (...), (de quarta) in vinea de Traginera. Quantum includitur inter istes affrontaci(ones) (...) (ut) bene labores et plantes es (ex)colas et non sina(s) (...) hoc plantatum et firmatum us(que) ad quinque annos sine a(...) (...) (...)bus que ibi Deus dederit, tam de vinea quam de arboribus, quar(tum) (...) tempus colligendi fructus, non colligatis ibi aliquid sine nostro nun(tio) (...) et predicta minime adimplere nolueris, firmes nobis directum et f(...) (...) inde alium seniorem nisi Celsonensem ecclesiam et canonicos eius. Si autem (vendere vel inpignorare) volueris, prius notum nobis facias, et si infra .XXX^{a}. dies ea accip(ere) (...) vel inpignorandi similis tuis laboratoribus, qui maneant (...) tamen nostro iure et dominio in omnibus. Predictum honorem damus vobis ad v(...) (...) deterioraretur liceat vobis eradicare et tenere alaudium per .V^{e}. anno(s) (...) quod nisi feceris recuperemeus honorem iamdictum in pace. Et recipimus (...).

Actum est hoc kalendas aprilis, anno Domini .M^{o}.C^{o}.XC^{o}.VIIII°.

Sig(num Petri, Celsonensis prepositi), (*signe*). Ego Guillelmus de Conchabela subscribo. Sig(*signe*)num Petri de (...). Sig+num Petri de Cint. Sig+num Iohannis de Celsona. Sig+num Roberti de Ce(lsona). (...).

Berengarius de Villasicca levita, qui hoc scripsit cum litteris in .IIII[a]. et .VIIII[a]. (...).

1. *L'instrument presenta grans pèrdues de text.*

606

1199, juny, 1

Pere de Mascaró i la seva mare Guilleuma venen a Ramon de Font i a la seva mare Ermessenda l'honor que tenen al terme d'Olius, sota la roca Falconera per dotze sous. Aquesta honor ja era obligada per setze sous.

ADS. Perg. 939; 174 ∞ 104 mm.

Notum sit cunctis quod ego Petrus de Mascharo et mater mea Guilelma per nos et per omnem nostram posteritatem vendimus tibi Raimundo de Fonte et[1] matri tue Ermessendi et omni vestre posteritati ipsum nostrum honorem quem habemus in Olius, per .XII. solidos bone monete, quos a vobis habuimus et recepimus et nostre voluntati bene paccati fuimus. Quem predictum honorem iam erat vobis obligatum per .XVI. solidos. Est autem predictus honor in Olius, de illa rocha Falchonera usque ad ipsam viam que vadit de Fontem ad Celsonam, et de plano de Alifafa usque ad mansum de Figereda, et ad vineam de Alchaterres. Totum quantum habemus et habere debemus infra predictos terminos vendimus vobis et omni vestre posteritati ad faciendam omnem vestram voluntatem, sine aliquo contradicto. Et erimus de predicta vendicione vobis et vestris contra cunctos legales et guirentes.

Actum est hoc kalendas iunii, anno Domini .M°.C°.XC°.VIIII°. Sig+num Petri de Mascharo. Sig+num Guilelme, matris eius. Sig+num Bernardi. Sig+num Guilelmi. Sig+num Berengarie. Sig+num Ermessendis. Sig+num Bonete. Sig+num Marie de Sancto Gervasio, qui hoc laudamus et firmamus. Sig+num Guilelmi de Soler. Sig+num Guilelmi de Plano. Sig+num Petri Eschuder.

Berengarius de Villasicca, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. *Segueix, ratllat,* m.

FUNDACIÓ NOGUERA

607

1199, juny, 7

Ponç de Pinell dota la seva filla Ermessenda, que es casa amb Guillem de Roca, amb béns propis i de la seva muller Anglesa: el castell de Pinell, el de Miravé, el de Sant Climent i el d'Alta-riba. Fa diverses substitucions, per si moria un dels dos o no tinguessin fills legítims. En aquest cas, si Guillem de Roca quedés vidu, li dóna Alta-riba, mil sous i altres castells. Si aquest morís sense fills, Ponç de Pinell li deixa dos mil sous per als seus parents. En aquest cas deixa a la seva muller tot el que té des de Sanaüja fins a la Seu d'Urgell.

ADS. Perg. 941; 147 ∞ 352 mm. Trasllat de 1263.
ADS. Perg. 940. Trasllat de 1209.

Donatio propter nuptias et dos et dotalia instrumenta secundum constitucionem divi Ricardei testimonia sunt matrimonii. In Dei igitur omnipotentis nomine. Ego Poncius de Pinel do Guilelmo de Rocha filiam meam Ermessendam pro uxorem, et nomine dotis castrum de Pinel et de Mirave et de Sancto Clemente, cum suis terminis et iure, et castrum de Alta Riba, cum omnibus suis terminis et pertinenciis et omnem alium honorem et possesiones ubicumque habeo et ius aliquo habere debeo. Adhuc do ei omnem honorem et possesiones quas ego habui ab uxore mea Anglesia, sicut adquisivi ab ea et a matre eius et dominis meis. Tali scilicet pacto ego Poncius de Pinel concedo hanc donationem ut liberi comunes Guilelmi de Rocha et filie mee Ermesendis existentes habeat suprascripta et aliquo illorum existente; si susceperit prolem filia mea ex alio viro in supradictis nullo modo valeat succedere; et sano intellectu sit michi dominium in iamdictis rebus. Et in ultima voluntate de mansis vel de alaudiis, planis possim dare pro anima mea locis religiosis. Et si forte, quod absit, filia mea decesserit non susceptis filiis, retineat sibi Guilelmus de Rocha in vita sua dominium et ius quod ego habebam in castro de Alta Riba et de Mirave et in Sancto Clemente. Et que michi succedet ab intestato, sive ex testamento, restituat mille solidos post mortem Guilelmi de Rocha, cui ipse relinquerit vel propinquioribus eius. Et ego Poncius de Pinel promitto quod si Guilelmus de Rocha decederet sine liberis legitimis, quod ego vel successores mei restituamus successoribus eius vel cui ipse reliquerit duo milia solidos, et quod non valeam mutare de predicta dotacione voluntatem meam. Trado ei castra et milites ut faciant hominaticum Guilelmi de Rocha, et comendo eos ei, et facio

ei aquirere de senioribus meis. Et ego Guilelmus de Rocha do sponse mee Ermesendi omnem honorem et possessiones donatione propter nuptias quas ego possideo et habeo vel habere debeo de Sanugia usque ad Sedem Urgelli, excepto castro d'An, retenta michi successione earum rerum vel successoribus meis post mortem eius. Et comunibus filiis de me et uxore mea Ermesenda de omnem honorem de Arbecha et supradictum honorem et possessiones in quibuscumque locis ego habeo, itaque non valeam dare aliis personis, nec etiam filiis si haberem ex alia uxore. Ego Poncius de Pinel dono expressim Guilelmo de Rocha et filie mee Ermesendi castrum de Solsona et villam cum terminis suis et pertinenciis et honorem de Aguilela et de Turrem de Celsona que est in termino de Uliola cum suis terminis et cum omni iure suo et totum honorem quem habeo in termino de Uliola, et in termino de Val de Lord in Sischer et ubicumque ego habeo et habere debeo per me vel per uxorem meam vel per filiam meam Ermessendam, sive aliqua ratione totum concedo atque dono. Ita quod ego Poncius sim dominus et potens de predictis omnibus in vita mea; et hec suprascripta rata permaneant, salvo iure et fidelitate Celsonensis ecclesie in omnibus locis et possesionibus.

Actum est hoc VII° idus iunii, anno Domini .M°.C°.XC°.VIIII°. Sig+num Poncii de Pinel, qui hoc laudo et firmo. Sig+num Guilelmi de Rocha. Sig+num Petri Sord, qui hoc laudamus et firmamus. Sig+num Ermesendis, filie Poncii de Pinel. Sig+num Ugonis de Turre Rubea. Sig+num Arnaldi de Concha Bela. Sig+num Albespine uxoris. Sig+num Raimundi, filiis eius. Sig+num Poncii de Sancta Fide. Sig+num archidiaconi de Sancta Fide. Sig+num Arnaldi de Altariba. Sig+num Raimundi de Oden. Sig+num Odo de Solanes. Sig+num Rotberti de Celsona. Sig+num Arnaldi Geraldi. Sig+num Gaymarii. Sig+num Petri de Cint. Sig+num Rotberti iunioris. Sig+num Raimundi de Vilar. Sig+num Guilelmi de Calders. Sig+num Arnaldi de Altariba. Sig+num Gombaldi de Taladel.

Berengarius de Villa Sicha levita, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

Poncius de Plano, qui hoc translatum scripsit .V°. nonas mai, anno domini .M° CC° LX°. et .III°. et hoc signum (*signe*) apposuit.

FUNDACIÓ NOGUERA

608

1199, agost, 6

Guillem Bernat dóna a Santa Maria de Solsona la seva heretat de Brufaganyes, prop de Montfalcó i a migdia del riu Sió. I també el molí anomenat Estornell. Hi estan d'acord els seus germans.

ADS. Cartoral II, doc. 84, 69v.

In omnipotentis Dei nomine. Ego Guilelmus Bernardi filius donator sum Domino Deo et sancte sue Genitrice Sancte Marie Solsone. Per hanc scripturam donacionis prefate Sancte Marie dono meam hereditatem quam pater meus dimisit michi in suum testamentum, in comitatu Bergitano, infra terminos castri quem vocant Bufagranies vel in Monte Falcone. Et est iam dicta hereditas pecia una terre et alia vinee in castrum Bufagraines, que terminantur a parte orientis vel in meridie in alodio fratrum meorum, de occidente in alodio de Bermundo, a septentrionis in regere que discant et in Monte Falchone. Alia pecia terre et .VI. pars in uno molendino qui vocatur Estornel, et affrontat iam dicta terra vel molendino a parte orientis in alaudio de Bermundo, de meridie in via que vadit contra Oluuga, ab occidente in via que vadit contra Flumen Cionis, a septentrione in flumen Cionis. Quantum inter istas affrontaciones includunt et isti termini continent, sic dono Sancte Marie Celsone et trado in potestatem prepositi Gauzperti, ad habendum vel possidendum omni tempore, ad suum proprium alodium francum; et est manifestum. Sane siquis homo vel femina qui contra hanc cartam venerit pro inrumpendum, non hoc valeant quod requisiverit, set in quadruplum componat, et in super firma permaneat omni tempore.

Acta ista carta donacionis .VIII°. idus augusti, anno M°.C°.XC°.VIIII. Nativitatis Christi. Sig+num Guilelmi Bernardi, qui istam cartam ex sua hereditate propriis manibus fecit et suis fratribus laudare precepit. Guilelmus Diaperllanno (*signe*). Sig+num Raimundi Bernardi. Sig+num Poncis Bernardi. Sig+num Arnalli Guilelmi. Sig+num Bernardi Selvant.

Guilelmus, qui hoc scripsit et hoc sig (*signe*) num impressit die et anno notato superius.

FUNDACIÓ NOGUERA

609

1200, febrer, 3

Ponç de la Llena jura fidelitat a l'església de Solsona pel castell de la Llena i resta disposat a cedir-li potestat, sempre que li ho demanin.

ADS. Perg. 935; 180 ∞ 109 mm.

Iuro ego Poncius de Lena, filius Bertrandi de Lena et Guilelme, matris mee, quod sum fidelis et bonus semper Celsonensi et ecclesie et suis canonicis presentibus et futuris de castro de Lena et de omnibus que teneo et tenere debeo per Sanctam Mariam et suos canonicos. Et dabo eis potestatem de castro de Lena quantas vices ipsi peterent a me, iratus et paccatus. Et ero illius fidelis de corpore et de honore et de omnibus aliis sicut bonus homo debet esse dominis suis, bona fide et sine omni enganno. Sic Deus me adiuvet et ista quatuor Evvangelia.

Scriptum fuit .III°. nonas februarii, anno Domini .M°.C°.XC°.VIIII°. Sig+num Poncii de Lena, qui hoc laudo et firmo et bona fide attendere promitto. Sig+num Petri de Cint. Sig+num Raimundi Maiol. Sig+num Petri de Celsona. Sig+num Raimundi Ferran.

Berengarius de Villasicca, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

610

1200, maig, 28

Arnau de Cardona, Pere Sarraí i altres cavallers donen fi a les conteses que hi ha hagut entre ells i el prepòsit i l'església de Solsona. Es comprometen a no gravar o atropellar l'església de Solsona, i que les persones que viuen sota la dependència dels canonges puguin restar salvats i segurs. D'acord amb el vescomte de Cardona, l'església de Santa Maria de Solsona fa una compensació de cent cinquanta sous, i el prepòsit disposarà que els seus homes es reformin i retornin a la societat de la mateixa església.

ADS. Perg. 1.004; 281 ∞ 150 mm. Carta partida per ABC.

Ad tam presentium quam futurorum noticiam perveniat quod Arnaldus de Cardona et Petrus Sarracenus et Berengarius de Turre et Bertrandus atque Guilelmus venerunt ad finem et bonam pacis concordiam cum ecclesia Celsonensi et canonicis eius de omnibus malefactis et clamoribus et contentionibus quas predicti milites

faciebant et habebant adversus ecclesiam predictam et homines suos usque in hunc presentem diem. Tali scilicet racione quod Arnaldus de Cardona et Petrus Sarracenus et fratres sui per se ipsos et homines suos et omnes quo adiutores eorum promittunt et assecurant per bonam fidem et sine omni malo ingenio quod per guerram sive per malefacta que homines de Celsona fecerint eis nec honori suo nec rebus eorum, de cetero Celsonensis ecclesia non teneantur in aliquo nec agravetur nec demandetur; set omnes homines qui fuerint de familia predicte ecclesie et vixerint de expensis eius sint salvi et securi ipsi et omnes res eorum omni tempore. Similiter omnes homines qui extra villam de Celsona permanserint in omni honore Beate Marie iamdicte salvi sint et securi ipsi et omnes res eorum ubicumque fuerint, longe vel prope, bona fide et sine omni enganno. Set si forte homines qui fuerint in honore iamdicte ecclesie extra villam exient ad sonum et fecerint malum vel acceperint, utraque pars non teneatur; finito vero sono, homines qui ad sonum exient et omnes alii Beate Marie, salvi et securi in omni loco permaneant. Et pro hanc diffinicione sive composicione receperunt de bonis predicte ecclesie, consilio Guilelmi, vicecomitis de Cardona, centum quinquaginta solidos, et restituerunt et reformaverunt se pristine societati iamdicte ecclesie in presencia Guilelmi, vicecomitis de Cardona, et Guilelmi de Belvezer et Bernardi de Fluviano et Petri, Celsonensis prepositi, et Raimundi de Ficulis et Arnaldi de Sanaugia et Guilelmi de Conchabela. Ego Guilelmus, vicecomes de Cardona, promitto quod non permittam venire predictos milites contra hoc factum et faciam observare, sicut superius scriptum est, ecclesie Celsonensi et canonicis ius semper, sine aliqua deceptione; preterea si aliquod malum vestris hominibus in villa Celsone habitantibus dederimus, non teneamus, set qui sunt de familia vestra sint securi ut superius scriptum est.

Actum est hoc .Vº. kalendas iunii, anno Domini .Mº.CCº. Sig+num Arnaldi de Cardona. Sig+num Petri Sarraceni. Sig+num Berengaii de Turre. Sig+num Guilelmi Sarraceni. Sig+num Bertrandi Sarraceni. Nos qui hoc laudamus et propriis manibus firmamus testibusque firmare precipimus. Sig+num Guilelmi, vicecomitis de Cardona, qui hoc promitto adimplere ut superius dictum est. Sig+num Petri de Villanova, baiulus salis. Sig+num Bechdur, baiuli domini Guilelmi de Cardona. Sig+num Bernardi de Alta Ripa. Sig+num Bernardi de Fluviano. Sig+num Guilelmi de Vinea Mala. Sig+num Geraldi de Chomabela. Huius facti trestes sunt.

Berengarius de Villasicca levita, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

611

1200, juny, 27

Després d'algunes conteses entre l'església de Solsona i la de Tarragona, el prepòsit de Solsona dóna l'església de Sant Marçal, amb els seus béns, al clergue Guillem de Pous, amb la condició que hi ha de fer el servei de Déu i dels parroquians. El clergue donarà cada any el quart de les rendes, i li serà abonat el quart de les despeses que hi faci.

ADS. Perg. 1.000; 175 ∞ 196 mm. Carta partida per ABC.

Sit notum cunctis quod post multas contenciones factas que fuerunt inter ecclesiam Sancte Marie de Solsona et ecclesiam Sedis Terrachone super honorem quem Petrus Canicer dedit Sancto Marciali; et Petrus de Castello, prepositus ecclesie Sancte Marie de Solsona, placitavit predictum honorem et fecit plurimas missiones et recuperavit de illo honore quantum potuit; et postea ego[1] Petrus de Castello, prepositus ecclesie Sancte Marie de Solsona, et omnis conventus predicte ecclesie comendamus et concedimus tibi Guilelmo, clerico de Puteis, ecclesiam Sancti Marcialis et omnia que ad illam pertinent et pertinere debent, ut habeas et teneas omnibus diebus vite tue, salvo iure Solsonensis ecclesie, et non recedas a predicta ecclesia Sancti Marcialis nisi nostro nostrorum sucsessorumque consilio. Et ego Guilelmus de Puteis, clericus Sanctis Marcialis, convenimus ut serviam vel servire faciam omnibus diebus vite mee predictam ecclesiam Sancti Marcialis ad honorem Dei et omnium parrochianorum suorum et vestrum, ita ut bene vos et illi sitis paccati. Adhuc, voluntate et consilio omnium parrochianorum Sancti Marcialis, commendamus et concedimus tibi Guilelmo de Puteis et omnibus aliis clericis stantibus ecclesie Sancti Marcialis predictum honorem predictum honorem[2] qui fuit de Petro Canicer, tali pacto ut tu et omnes alii clerici stantes ecclesie Sancti Marcialis donetis nobis et successoribus nostris quartum fideliter de omni fructu quem ibi Deus dederit. Et si forte tu vel alterius clericus Sancti Marcialis potueritis amplius adquirere in predicto honore, de omni fructu quem inde habeatis donetis nobis et successoribus nostris quartam partem similiter; et si feceritis missiones in recuperandum predictum honorem nos vel successores nostri reddamus tibi vel illi

qui illas missiones fecerit quartam partem[3] de illis missionibus. Et ego Guilelmus de Puteis, clericus Sancti Marcialis, convenio per me et per omnes successores meos predicte ecclesie Sancti Marcialis ut attendamus et donemus vobis et successoribus vestris et ecclesie Sancte Marie de Solsona omnia vestra iura, sicut superius scriptum est omni tempore.

Actum est hoc .V. kalendas iulii, anno ab Incarnacione Domini .M.CC.

Sig+num Guilelmi de Puteis, clericus Sancti Marcialis, qui hoc laudo et firmo testesque firmare rogo. Sig+num Bertrandi de Calaf. Sig+num Bernardi de Calder. Sig+num Petri Berengarii. Sig+num Tio.

(*Signe*) Petri sacerdotis, qui hoc scripsit cum litteris suppositis "ego" in .IIII. linea, et similiter "partem" in .XV. linea, die et anno quo suppra.

1. ego, *interlineat*. 2. *Repetició innecessària*. 3. partem, *interlineat*.

612

1200, novembre, 14

Guillem d'Isanta concorda fer la pau amb Pere, prepòsit de Solsona, i els seus canonges, pel mal que ha fet al seu honor i als seus homes, i promet defensar els béns de l'església de Solsona.

ADS. Perg. orig. 1.003; 173 ∞ 129 mm.

Notum sit cunctis, quod ego Guilelmus (de Isanta, bono ani)mo[1] et gratuita voluntate, venio ad finem et pausamentum sive transaccionem cum Petro, Celsonensis ecclesie preposito, (et aliis ca)nonicis[2] de omnibus contencionibus et malefactis que ego feci honori predicte ecclesie et hominibus eius. Et convenio atque promitto quod deinceps[3] non faciam nec stabiliam aliquid malum honori Celsonensis ecclesie iamdicte nec hominibus nec rebus eorum ubicumque sint, longe vel prope, set manuteneam et defendam honorem et homines et res eorum atque possessiones bona fide et sine omni enganno in omnibus pro posse meo. Et ut securius et firmius habeatur erga Celsonensem ecclesiam iuro super periculum anime mee per Deum et per ista quatuor Evvangelia quod ita attendam et adimplebo atque observabo, ut superius est dictum, ut melius dici et intelligi potest, ad opus et utilitatem atque profectum ecclesie Celsonensis et canonicorum eius, remoto omni enganno in perpetuum.

Actum est hoc .XºVIIIº. kalendas decembris, anno Domini .Mº.CCº. Signum Guilelmi de Isanta, qui hoc laudo, concedo atque propria manu firmo testibusque firmare precipio. Sig+num Petri, Celsonensis ecclesie prioris. Sig+num Raimundi de Ficulis. Sig+num Petri de Valfraosa. Sig+num Petri de Sanaugia. Sig+num Berengarii de Isanta. Sig+num Petri Valentini. Sig+num Arnaldi de Costa. Sig+num Raimundi de Fiter. Isti sunt testes.

Berengarius de Villa Sicca, qui hoc scripsit cum litteris in .IIIª. linea suprapositis et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. *Trencat*. 2. *Trencat*. 3. deinceps, *interlineat*.

613

1200, desembre, 8

Narbona, filla del difunt Arnau d'Ots, dóna a Joan d'Ots, parent seu, el que té a Riner, perquè es faci càrrec de l'empenyorament i, a més, la mantingui i la vesteixi mentre visqui. Hi afegeix el que té a Hortoneda.

ADS. Perg. 1.001; 128 ∞ 185 mm.

Notum sit cunctis quod ego Narbona, filia de Arnad de Ots, dono et concedo vobis Iohanni de Ots, consanguineo meo, vel ad posteritati vestre ipsum meum honorem quem ego habeo vel habere debeo in termino kastri de Riner vel in locum quem vocant mansum de Arnad de Ots, pater meus qui est condus. Et est prenominato loco in villa de Ortoneda, sicut ego abeo vel habere debeo, cum suis terminis et suis affrontationibus et cum introitibus et exitibus earum, ad habendum et possidendum vobis et vestris omnique tempore. In tali vero pactu dono et concedo predicta honore suprascripta vobis Iohan et vestris ut extrahatis a dicta honore de pignore de .XXXª. et .Vᵉ. solidis Barchinone et IIII. sestarios de annona, uno tritico et .III. de ordei, et ut teneatis michi de vita mea de victum et vestitum, sicut michi pertangere debet de aliquo modo, ut ego fiat vobis recto fidele et serviat vobis vel ad societa(tem) (secundum)[1] meum posse omnibus diebus vite mee. Iterum addimus vobis ma(...) (...) (...)bemus[2] in villa Ortoneda factas (…)[3]. Sicut ego habeo (vel habere)[4] debeo, sic dimito tibi et tuis ad faciendas (vestras)[5] voluntates ex utraque parte. Hoc totum sicut superius scriptum est dono et concedo vobis et vestros vestram voluntatem vel ad vestram bonam recognicionem, sicut melius intelligi possis.

Id sunt terras, vineas, casas, casalibus, ortis, ortalibus, cultum vel eremum, omnia quod ego abeo vel abere debeo dimito et concedo vobis et vestris suprascriptos, salvo iure seniorum et ecclesiam Sancti Marti, qui (est mater ecclesiarum)[6].

Factum est hoc .VI°. idus decembris, anno Domini .M°.CC°. Sig+num Narbona, qui ista carta donatione mandavi scribere et testes firmare rogavi. Sig+num Martelli de Ortoneda. Sig+num Bernad Gilmon. Sig+num Maria de Trasvers. Testes sunt visiores et auditores.

(Guilelmus)[7] presbiter, qui hoc scripsit et hoc signum (*signe*) apposuit.

1. *Esborrat. Lectura dubtosa.* 2. *Esborrat.* 3. *Esborrat.* 4. *Esborrat. Lectura dubtosa.* 5. *Esborrat. Lectura dubtosa.* 6. *Esborrat. Lectura dubtosa.* 7. *Esborrat. Lectura dubtosa.*

614

Finals del s. XII

Declaracions que fan, amb jurament, Ramon d'Escoça, Joan Guifré, Ferrer del Pujol, Ramon Brocó i Joan Feliu, sobre els drets que defensava Guillem del Bellver contra Bernat de Corbera en els masos de Pujol i de Posa.

ADS. Perg. 348; 454 ∞ 118 mm. Dues meitats per ABC.

Raimundus de Scoza iuratus dixit per testimonium quod vidit et audivit quod Ihovan de Corbera avie medietatem in dominicatura de dominis de Navazes, que est in Puiol, et Petrus de Puiol aliam medietatem; et dabant quartam partem dominis de Navazes, et non vidit nec audivit quod genus de Bernardi de Corbera habuisset aliquam senioriam in homine de Puiol neque in rebus suis et dominium; interrogatus de tempore dixit quo Guilelmus de Belvezer bene tenuit homines de Puiol per .XL^a^. annos, de loco dixit in Puiol.

De Posa dixit quod bene tenueerunt eam Bernardus Oliba et Guilelmus de Belvezer per .XL^a^. annos, et Bernardus Oliba, quicquid habebat en Posada per Guilelmo de Belvezer et genere suo habebat de tempore dixit quod Guilelmus de Belvezer .XL^a^. annos possederat.

Ihovan Gifre iuravit dixit per testimonium quod vidit et audivit quod entre Bernardus de Puiol et patrem suum Petrus de Puiol quod tenuerunt mansum de Puiol per Guilelmo de Belvezer et genus suum per .XXX.V. annos, exceptis dominicaturis de dominis Navazes, in quibus habebat genus de Corberam medietatem et aliam medietatem

Bernardus de Puiol et genus suum, et dabant quartam partem dominis de Navazes ipsi duo.

De Posa dixit quod[1] vidit et audivit quod Guilelmus de Belvezer tenuit medietatem de mansum de Posa per .XXX[a]. annos.

Ferrarius de Puiol iuravit dixit per testimonium idem quod Iovan Gifre non verbis sed in eadem significacionem de ipse dixit quod bene tenuscat Guilelmus de Belvezer .XXX.II. annos em Puiol et em Posa.

Raimundus Brocho iuratus dixit per testimonium quod vidit et audivit quod Bernardus de Puiol et Petrus de Puiol tenuerunt mansum de Puiol bene per .XXX.I. annos per Guilelmo de Belvezer, et nunquam vidit quod genus de Corbera accepisset aliquid in mansum de Puiol, excepto medietatem de dominicatura de dominis Navazes, de qua dabat quartam partem.

De Posa dixit quod vidit tenere et habere Guilelmus de Belvezer medietatem de manso de Posa per .XXX.I. annum.

Ihovan Felius dixit per testimonium quod vidit et audivit quod Guilelmus de Belvezer accipiebat quartam partem de fructibus de dominicaturis de domino de Navazes, qui sunt in Puiol et nunquam vidit nec audivit quod homines de Corbera habuissent aliquid dominium et potestatem in mansum de Puiol, et dixid quod Guilelmus de Belvezer tenuit per .XXX. annos.

De Posa dixit quod Guilelmus de Belvezer vidit tenere et habere medietatem de manso de Posa per .XXX. annos.

1. *Segueix, cancel·lat,* bene tenuit.

615

Finals del s. XII

Testament de Ramon de Biosca en què deixa el seu castell del Far i alguns béns mobles a Santa Maria de Solsona i al seu nebot.

ADS. Cartoral I, doc. 299, f. 118v.

In Dei eterni et Salvatoris nostri. Ego Raimundus de Bioscha mando testamentum meum scribere et elegi manumissores. Id sunt Pere de Sanauga et Ramon de Isanta et Pere prevere. Preco vos ut faciatis vobis de meum honore vel mobile quod ego mando in istum testamentum. In primis mando ad Sancte Marie Celsone si mors mihi venerit in isto anno aut in alio veniente meum corpus cum meo cavallo et meas armas simul cum ipsum castrum de Far et cum ipsa vinea, totos meos directos que ego habeo in ipsa honore

vel habere debeo. Et dimitto ipsum mas de Amenoleles ad Sancte Marie Celsone per meum nebod, et mando meos debitos que fiant solutos, qui vere sint, de meum mobile vel honore. Et dimitto in poder de meos manumissores suprascriptos tota mea honore vel mobile, sine blandimento de nullo homine vel femina, que ego habeo in cuntisque locis, donec debitos fiant solutos. Et post hec dimitto mea honore, alaudem vel fevum, a Pere de Biosca, excepto ipsum honore que dimitto pro[1].

1. *Només es conserva aquesta part del document.*

FUNDACIÓ NOGUERA

ÍNDEX ONOMÀSTIC

FUNDACIÓ
NOGUERA

Adaled, 22 (1102), 56 (1106), 86 (1110), 223 (1130), 440 (1174), 553 (1195).
Adaled, filla d'Adaled, 86.
Adaled, filla de Berenguer de Puigverd, 28.
Adaled, filla de Senter, 65.
Adaled, filla d'Hug Arnau, 243.
Adaled, muller de Berenguer Arnau, 166.
Adaled, muller de Bernat d'Alòs, 435.
Adaled, muller de Bernat Olseut, 16.
Adaled, muller de Guillem Gauspert, 51.
Adaled, muller de Martí, 37.
Adaled, muller de Pere Guillem, 186.
Adalèn, 61.
Adalèn, mare de Ramon de Bellver, 168.
Adalèn, muller de Bernat Rotllan, 95.
Adalgarda, 128 (1115), 308 (1146).
Adalgarda, mare de Guillem Bernat, 228.
Adalgarda, muller de Bernat Borrell, 21.
Adalgarda, muller de Bertran Gerovard, 80.
Adalgarda, muller de Ramon Rotllan, 69, 70.
Adelaida, 127 (1114), 287 (1140).
Adelaida, filla de Pere Sanç de Llobera, 430.
Adelaida, mare de Bernat Rotllan, 260.
Adelaida, mare de Guillem de Peguera, 93.
Adelaida, mare de Ramon Udalguer, 264.
Adelaida, muller de Bernat Guifred, 158.
Adelaida, muller de Berenguer Arnau, 41.
Adelaida, muller de Berenguer Arnau de Montlleó, 234.
Adelaida, muller de Berenguer Miró de Miravé, 420.
Adelaida, muller de Bernat Ramon, 187.
Adelaida, muller de Guillem, 82.
Adelaida, muller de Pere Guillem d'Ivorra, 241.
Adelaida de Montlleó, 265.
Adelaida de Queralt, 558.
Ademar, 128.
Agnès, filla d'Arnau de Joval, 394.
Agnès, muller d'Arnau Hostèn, 156.
Agnès, muller de Ramon Humbert, 95, 170.
Agnès, muller de Ramon Pere (de Pinell), 254, 283, 333.
Aguió, 345.
Agustí, de Santa Linya, 275.

AIMERIC, 72 (1108), 131 (1115), 135 (1115), 317 (1147), 326 (1149), 333 (1150), 343 (1153), 396 (1166), 450 (1177), 469 (1180), 493 (1185), 507 (1186).
AIMERIC, de Torrefeta, 65.
AIMERIC, fill de Guadall Aimeric, 269.
AIMERIC, prevere i escrivà, 206.
AIMERIC DE SOLSONA, 287.
ALACER, clergue, 350.
ALALDIS, muller de Berenguer de Pontils, 251.
ALARIC, cavaller, 166.
ALARIC, pare de Ramon de Timor, 250.
ALARIC DE SANTJUST, 246.
ALBERT DE SÒRIA, 554.
ALBESPINA, muller d'Arnau de Concabella, 607.
ALEGRET, 213 (1128), 502 (1186).
ALEGRET, clergue, 429.
ALEGRET, clergue de Riudebitlles, 488.
ALEGRET, fill de Gombau Bernat, 170.
ALEGRET, prevere i escrivà, 593.
ALEGRET DE JUNEDA, 429.
ALEGRET DE TÀRREGA, 354, 408, 541.
ALEMANY, 228 (1130), 261 (1135).
ALEMANY DE TALAVERA, 251, 252.
ALERET, muller de Bernat Amargós, de Solsona, 417.
ALEXANDRE III, Papa, 366, 367, 368, 369, 372, 373, 374, 375.
ALFONS II, rei d'Aragó, 475.
ALMODIS DE BARCELONA, vescomtessa de Cardona, 96, 117, 167.
ALMORÀVID, 352.
ALSAVA, muller de Mir, 134.
ALSAVA, muller de Mir Mir, 134.
AMALVÍ, 214.
AMAT BERNAT, 39.
AMIC DE BARCELONA, 559, 589.
ANDREU, 36.
ANDREU, fill de Domènec, 475.
ANDREU, fill de Miró de Bellver, 451.
ANDREU, sacerdot, 430.
ANDREU CLERGUE, de Casserres, 240.
ANDREU DE BELLVER, 448.
ANDREU DE COSTA, 573, 602.
ANDREU VIT, de Sanaüja, 602.
ANGLESA, filla de Gombau de Rocafort, 446.
ANGLESA, germana de Pere de Paganell, 566.
ANGLESA, muller de Berenguer d'Anglesola, 580.
ANGLESA, muller de Bertran, 198.
ANGLESA, muller de Ponç de Pinell, 527, 607.
ANGLESA, muller de Ramon de Concabella, 441.
ANSOLF OLIBA, 28.
ANTONI BAC, batxiller en decrets i vicari general del bisbe d'Urgell, 172, 305.
ARBERT, 28 (1103), 166 (1120), 265 (1135), 324 (1149), 327 (m. s. XII).
ARBERT, fill d'Arbert, 327.
ARBERT DE CLARET, 557.
ARBERT DE LLIÇÀ, 266, 278, 294, 339, 340.
ARBERT, prevere, 193.
ARBERT DE TARAVIL, 239, 240, 336, 360, 460.
ARBERT GUITART, del lloc de Viver, 97.
ARGUIMBAU, 129.
ARGUIMBAU, prevere i escrivà, 129.
ARLOVÍ, 11 (1101), 14 (1101), 115 (1113), 291 (1141).
ARMAND, 459.
ARNAU, 5 (1101), 23 (1102), 98 (1111), 122 (1114), 179 (1123), 191 (1125), 210 (1128), 211 (1128), 215 (1129), 222 (1130), 229 (1130), 290 (1140), 345 (1153), 349 (1150), 350 (1155), 364 (1158), 378 (1161), 390 (1163), 398 (1166).
ARNAU, ardiaca, 401.
ARNAU, batlle, 335 (1155), 386 (1163), 387 (1163), 410 (1168), 580 (1196).
ARNAU, bisbe d'Urgell, 431, 460, 486.
ARNAU, canonge de Santa Maria de Solsona, 203, 285, 454.
ARNAU, capellà de Camarasa, 489.
ARNAU, capellà de Forès, 481.

FUNDACIÓ NOGUERA

ARNAU, capellà de Santa Maria de Solsona, 579.
ARNAU, clergue, 387.
ARNAU, clergue de Santa Maria de Vilaró, 390.
ARNAU, clergue de Talarn, 553.
ARNAU, degà, 305.
ARNAU, diaca de Fígols, 446.
ARNAU, diaca i escrivà, 354.
ARNAU, escrivà, 42 (1104), 90 (1111), 193 (1125), 238 (1131), 246 (1133), 267 (1135), 412 (1168).
ARNAU, fill d'Arnau de Pampe, 344.
ARNAU, fill d'Arnau Hostèn, 156.
ARNAU, fill d'Arnau Pere, 300.
ARNAU, fill de Barrufet, 403.
ARNAU, fill de Beatriu de Mont-ros, 549.
ARNAU, fill de Berenguer Arnau, 290.
ARNAU, fill de Berenguer Bertran, 255.
ARNAU, fill de Berenguer de Malgrat, 444.
ARNAU, fill de Berenguer Ramon, 319.
ARNAU, fill de Bernarda, 474.
ARNAU, fill de Bernat d'Alòs, 435.
ARNAU, fill de Gallarda, 446.
ARNAU, fill de Gombau de Rocafort, 446, 513.
ARNAU, fill de Guadall Aimeric, 141, 269, 297.
ARNAU, fill de Guillem, 286.
ARNAU, fill de Guillem Arnau, del castell de Pinell, 283.
ARNAU, fill de Guillem de Talavera, 151.
ARNAU, fill de Guillem Pere, 167, 381.
ARNAU, fill de Morell, 107.
ARNAU, fill de Ramon de Concabella, 441.
ARNAU, fill de Ramon de Cortall, 590.
ARNAU, fill de Rotllan Berenguer, 197.
ARNAU, fill d'Estefania, 320.
ARNAU, gendre de Guillem Coc, 502.
ARNAU, germà de Berenguer de Malgrat, 164.
ARNAU, germà de Berenguer de Santalinya, 273, 288.
ARNAU, germà de Guillem Bernat, 228.
ARNAU, germà de Ramon Guillem, 172.
ARNAU, germà de Reverter, 435.
ARNAU, germà de Rotllan, 166.
ARNAU, levita de Sant Esteve d'Olius, 181.
ARNAU, levita i escrivà, 132 (1115), 210 (1128), 214 (1129), 218 (1129), 233 (1131), 242 (1132), 360 (1157).
ARNAU, nebot de Bernat Arnau, 301.
ARNAU, nebot de Bernat de Portell, 593.
ARNAU, nebot de Ramon Guillem d'Òdena, 292.
ARNAU, nét de Guadall Aimeric, 141.
ARNAU, nét d'Ermessenda de Clarà, 604.
ARNAU, prevere, 133 (1115), 144 (1117), 154 (1118), 228 (1130), 248 (1133).
ARNAU, prevere de Gra, 361.
ARNAU, prevere i canonge, 164.
ARNAU, prevere i escrivà, 110 (1112), 149 (1118), 173 (1122), 175 (1122), 180 (1123), 186 (1124), 211 (1128), 223 (1130), 226 (1130), 227 (1130), 228 (1130), 241 (1132), 247 (1133), 261 (1135), 282 (1139), 284 (1139), 320 (1148), 361 (1157), 401 (1167), 464 (1180), 553 (1195).
ARNAU, prior de la Seu d'Urgell, 29.
ARNAU, prior i jutge de Santa Maria de Guissona, 306.
ARNAU, sacerdot, 13 (1101), 38 (1104), 86 (1110), 87 (1110), 116 (1113), 150 (1118), 181 (1123), 18 (1124).
ARNAU, sacerdot de les Pallargues, 355.
ARNAU, sacerdot de Malgrat, 284.
ARNAU, sacerdot de Sant Esteve d'Olius, 181.
ARNAU, sacerdot de Terrassola, 346.
ARNAU, sacerdot i escrivà, 4 (1101), 61 (1107), 83 (1110), 84 (1110), 141 (1117), 259 (1134), 275 (1137), 329 (1150), 345 (1153), 402 (1167), 490 (1185), 526 (1191), 530 (1191).

FUNDACIÓ NOGUERA

ARNAU, sacerdot i jutge, 228.
ARNAU, sagristà, 219 (1129), 488 (1184).
ARNAU, sotsdiaca i escrivà, 118 (1113), 189 (1124), 190 (1124), 195 (1125), 202 (1126), 466 (1180).
ARNAU ADALBERT, 54 (1106), 59 (1107).
ARNAU AGUARN, 159.
ARNAU ARANEA, d'Oliola, 414.
ARNAU ARBERT, 575, 576.
ARNAU ARNAU, 170 (1121), 172 (1122), 187 (1124).
ARNAU ARNAU, fill de Godonor, 159.
ARNAU ASTRE, 215.
ARNAU BALLESTER, 564.
ARNAU BARÓ, 178.
ARNAU BERENGUER, 7 (1101), 8 (1101), 18 (1102), 28 (1103), 32 (1104), 52 (1106), 72 (1108), 75 (1108), 193 (1125), 194 (1125), 212 (1128), 241 (1132), 247 (1133), 301 (1143), 324 (1149), 428 (1173), 469 (1180).
ARNAU BERENGUER, fill de Bernat d'Anglesola, 432.
ARNAU BERENGUER D'ANGLESOLA, 50, 213, 239, 240, 303, 321, 322, 335, 337, 338, 387.
ARNAU BERNAT, 92 (1111), 94 (1111), 108 (1112), 237 (1131), 265 (1135), 302 (1144), 304 (1144), 395 (1166).
ARNAU BERNAT, fill de Bernat Isarn, 179.
ARNAU BERNAT, germà de Berenguer Bernat, 153.
ARNAU BERNAT, germà de Ramon Bernat, 210.
ARNAU BERNAT DE COMAJUNCOSA, 266.
ARNAU BERNAT DE FALS, 117, 167.
ARNAU BERNAT DEL BOIX, 159.
ARNAU BERNAT DE SANTJUST, 3, 141.
ARNAU BERNAT DE SERRALLONGA, 32.
ARNAU BERTRAN, 107.
ARNAU BONFILL, de Cirerola, 282.
ARNAU BONFILL, de *Torrella*, 36.
ARNAU BORRELL, 163.
ARNAU BOSSOM, 34, 37.
ARNAU CALLAT, 469, 584.
ARNAU CEBATER, 88.
ARNAU CERDÀ, de Portell, 539, 549.
ARNAU COC, 558.
ARNAU COMPANY, 108 (1112), 176 (1122), 197 (1125).
ARNAU CORTIT, 295.
ARNAU COSTA, de Ponts, 414.
ARNAU CUC, 205.
ARNAU D'AGRAMUNT, 466.
ARNAU D'AGUILÓ, 522.
ARNAU D'ALBESA, 466.
ARNAU D'ALBIÓ, 358.
ARNAU D'ALTARRIBA, 329, 336, 364, 494, 580, 583, 607.
ARNAU D'ALTÉS, 339, 422.
ARNAU D'ALTET, 593.
ARNAU D'ANELL, 446.
ARNAU D'ANGLESOLA, 335, 387, 398.
ARNAU D'ANGLESOLA, fill de Bernat d'Anglesola, 387.
ARNAU D'ARNÀS, 220, 559, 588.
ARNAU D'ARNAU PERE, 399.
ARNAU D'ARTESA, degà de la Seu d'Urgell, 460.
ARNAU D'AVINYÓ, 410, 426, 523.
ARNAU DE BAIONA, 279.
ARNAU DE BELLVEÍ, 490, 554.
ARNAU DE BESORA, 398.
ARNAU DE BOLDÚ, 438.
ARNAU DE BOR, 155.
ARNAU DE CABOET, 382.
ARNAU DE CALAFAT, 383.
ARNAU DE CANALS, 390.
ARNAU DE CARDONA, 394, 402, 610.
ARNAU DE CASAGUALDA, notari públic per tots els dominis del rei d'Aragó per autoritat reial, 592.
ARNAU DE CASTELLÓ, 131, 398.
ARNAU DE CERVERA, 387.
ARNAU DE CLARET, capellà de Puigverd, 204.
ARNAU DE CONCABELLA, 607.
ARNAU DE CORNELLANA, 481.
ARNAU DE CORREÀ, 528.
ARNAU DE COSTA, 208, 412, 551, 573, 602, 612.
ARNAU DE FALCONERA, 474.

FUNDACIÓ NOGUERA

ARNAU DE FONT, 469, 510, 565, 569, 595.
ARNAU DE GRA, 415.
ARNAU DE GUANELONS, 570.
ARNAU DE GUSPÍ, 415, 455, 456.
ARNAU DE JOVAL, 156, 196, 222, 224, 266, 280, 290, 296, 298, 311, 313, 332, 334, 356, 394, 460, 466.
ARNAU DE JOVAL, nét d'Arnau de Joval, 570.
ARNAU DE LA GUÀRDIA, 400, 441.
ARNAU DE L'AGUDA, 553.
ARNAU DE LA LLENA, 175, 525.
ARNAU DE LA TORRE, 407, 553.
ARNAU DE LES PALLARGUES, 400.
ARNAU DE LLEIDA, 499.
ARNAU DE LLINARS, clergue, 267.
ARNAU DE LLOBERA, 549.
ARNAU DE MADRONA, 583.
ARNAU DE MALGRAT, 567, 582.
ARNAU DE MANLLEU, 416.
ARNAU DE MARTORELL, 416.
ARNAU DE MATARRODONA, 574.
ARNAU DE MO(...), 352.
ARNAU DE MONTCLAR, 355.
ARNAU DE MONTFERRER, 471.
ARNAU DE MONTOLIU, 325, 361.
ARNAU DE MONTPERLER, 473.
ARNAU DE MONT-ROS, 339, 588.
ARNAU DE PALERA, 296.
ARNAU DE PAMPE, 344, 466.
ARNAU DE PEDRA, 137.
ARNAU DE PLA, 573.
ARNAU DE PONTS, 237, 239, 240, 295, 301, 321, 391.
ARNAU DE PORTA, del Llor, 566.
ARNAU DE PRADELL, 534, 594.
ARNAU DE PUIG, 422.
ARNAU DE PUIGSEC, 469.
ARNAU DE RIBELLES, 401, 415, 567.
ARNAU DE RIERA, 345.
ARNAU DE RINER, 121, 296.
ARNAU DE RUBIÓ, 478, 568.
ARNAU DE RUBIOL, cavaller, 284.
ARNAU DE SALA, 331.
ARNAU DE SALLENT, 395.
ARNAU DE SANAÜJA, 301, 409.
ARNAU DE SANAÜJA, cellerer de Santa Maria de Solsona, 200, 559, 578, 579, 589, 602.
ARNAU DE SANAÜJA, fill de Dolça de Sanaüja, 524, 535, 545, 547, 610.
ARNAU DE SANTAFÈ, fill de Ponç de Santafè, 274.
ARNAU DE SANTESTEVE, 460.
ARNAU DE SANTFELIU, 354.
ARNAU DE SANTJUST, 113, 296, 352, 376, 406, 451, 453, 471, 482, 488, 502, 503, 530, 531, 570, 585.
ARNAU DE SECANELL, clergue d'Albesa, 579, 587.
ARNAU DE SEGARRA, 463.
ARNAU DE SERRA, 415.
ARNAU DE SOLANELLS, 469, 497.
ARNAU DE SOLDEVILA, 492.
ARNAU DE SOLER, 279, 378, 460, 476, 484, 492, 516, 526, 589.
ARNAU D'ESTOPANYÀ, 591, 592.
ARNAU DE SUSSIATS, 229, 379.
ARNAU DE TALARN, 553.
ARNAU DE TARASCÓ, 583.
ARNAU DE TERRASSOLA, 446.
ARNAU DE TERRERS, 222, 229.
ARNAU DE TIMOR, 596.
ARNAU DE TOLÓ, capellà d'Altés, 95.
ARNAU DE TORREDÀ, 454.
ARNAU DE TORROJA, fill de Ramon (II) de Torroja, 588.
ARNAU DE TORROJA, mestre del Temple a la Provença i Hispania, 182, 253, 271, 312, 464.
ARNAU (de Tudela), 481.
ARNAU DE VALCELLES, 277, 287, 333, 343, 396.
ARNAU DE VIC, escrivà, 411.
ARNAU DE VILA, 505.
ARNAU DE VILALTA, 462, 567.
ARNAU DE VILAR, 469.
ARNAU DE VILARÓ, 390.
ARNAU DE VILARÓ, fill de Pere de Vilaró, 390.
ARNAU DE VILELLA, 525.
ARNAU DE VIVER, 537, 598.
ARNAU DE *VUROMA*, 171.

FUNDACIÓ NOGUERA

ARNAU D'HIEL, capellà de la Seu d'Urgell, 460.
ARNAU D'ISANTA, 141, 175, 203, 208, 297, 307, 311, 320, 412, 423, 450, 453, 487, 493, 496, 504.
ARNAU D'IVORRA, 256, 331, 339, 597.
ARNAU D'OLIANA, 348.
ARNAU D'OLIANA, canonge de Santa Maria de Solsona, 352, 378.
ARNAU D'OLIOLA, 482.
ARNAU D'OLZINA, 452.
ARNAU D'OTS, 613.
ARNAU ERIMBALL, 477.
ARNAU EROMIR, 87.
ARNAU ERVIX, 225.
ARNAU ESCLUA, 5.
ARNAU ESTEVE, 506.
ARNAU FRUGA, 179.
ARNAU GASSULL, 435.
ARNAU GAUSPERT, 51 (1106), 124 (1114), 178 (1122).
ARNAU GAUSPERT DE TALTEÜLL, 3.
ARNAU GAUSPERT LLOBÀS, d'Ivorra, 240.
ARNAU GEROVARD, 525.
ARNAU GILABERT, 179 (1123), 327 (m. s. XII), 465 (1180), 583 (1196).
ARNAU GORBERT, 82.
ARNAU GOT, 474.
ARNAU GRANELL, 580.
ARNAU GUADALL, prevere de Santa Maria de Solsona, 24.
ARNAU GUADALL DE JORBA, 251, 252.
ARNAU GUADAMIR, 18 (1102), 27 (1103), 66 (1108), 79 (1109), 108 (1112), 143 (1117).
ARNAU GUADAMIR, prevere i canonge, 48.
ARNAU GUALTER, 396.
ARNAU GUERAU, germà de Robert de Solsona, 586, 588, 608.
ARNAU GUIFRED, sacerdot, 309.
ARNAU GUILLEM, 14 (1101), 15 (1102), 36 (1104), 88 (1110), 108 (1112), 127 (1114), 136 (1116), 144 (1117), 152 (1118), 160 (1119), 170 (1121), 226 (1130), 228 (1130), 242 (1132), 258 (1134), 282 (1139), 608 (1199).
ARNAU GUILLEM, canonge de la Seu d'Urgell, 29.
ARNAU GUILLEM, de Castellar del Vallès, 103.
ARNAU GUILLEM, germà de Ramon Guillem, 170.
ARNAU GUILLEM, nebot d'Arnau Miró, 242.
ARNAU GUILLEM, oncle de Guillem Bermon, 256.
ARNAU GUILLEM DE GUSPÍ, 2.
ARNAU GUILLEM DEL LLOR, 535.
ARNAU GUILLEM DE PONTS, 114, 189.
ARNAU GUILLEM DE RINER, 118, 148.
ARNAU GUILLEM DE TARAVIL, 112.
ARNAU GUILLEM DE VILA, 138.
ARNAU GUILLEM D'HORTONEDA, 394.
ARNAU GUILLEM PICAMILL, 228.
ARNAU GUITART, 17 (1102), 30 (1104), 114 (1113), 123 (1114), 150 (1118), 154 (1118), 190 (1124), 319 (1148).
ARNAU GUITART, gendre d'Adalèn, 61.
ARNAU GUITART PICARD, 459.
ARNAU HIVERN, 102.
ARNAU HOSTÈN, 142, 156, 159, 232, 313, 314.
ARNAU ISARN, 65 (1107), 136 (1116).
ARNAU ISARN, d'Olius, 565.
ARNAU JOFRE, 5 (1101), 122 (1114).
ARNAU JOSPERT, vegeu Arnau Gauspert.
ARNAU MÀGER, 103.
ARNAU MALENT, 92.
ARNAU MESTRE, 599.
ARNAU METGE, 548, 549.
ARNAU MIR, 5 (1101), 66 (1108), 132 (1115), 136 (1116), 156 (1119), 477 (1182).
ARNAU MIR I, comte del Pallars Jussà, 303.
ARNAU MIRÓ, 38 (1104), 39 (1104), 85 (1110), 98 (1111), 145 (1117), 181 (1123), 203 (1126), 211 (1128), 242 (1132), 302 (1144), 304 (1144), 395 (1166).
ARNAU MIRÓ, fill de Miró Arnau, 185.
ARNAU MIRÓ, sotsdiaca i escrivà, 64.

ARNAU MIRÓ D'ODÈN, 175, 269, 421, 423, 460.
ARNAU MOLINER DE BELLVER, 499.
ARNAU OLDEMAR, d'Altet, 435.
ARNAU OLIBA, 27.
ARNAU PADELLÀS, 220.
ARNAU PEILA, 541.
ARNAU PELLÍCIA, 439.
ARNAU PELLISSER, 396.
ARNAU PELÓS, 506.
ARNAU PERE, 28 (1103), 32 (1104), 57 (1106), 112 (1113), 121 (1114), 152 (1118), 300 (1143), 326 (1149), 355 (1155), 424 (1172), 458 (1178).
ARNAU PERE, de Concabella, 99.
ARNAU PERE, fill de Pere Guillem, 186.
ARNAU PERE, fill de Pere Guillem d'Ivorra, 241.
ARNAU PERE, germà d'Arnau Berenguer, 18.
ARNAU PERE DE PONTS, cavaller, 40, 50, 52, 121.
ARNAU PERE DE SANAÜJA, 240.
ARNAU PERE SALAT, 119.
ARNAU PONÇ, 27 (1103), 117 (1113).
ARNAU RAMON, 9 (1101), 19 (1102), 51 (1106), 56 (1106), 60 (1107), 67 (1108), 106 (1112), 111 (1112), 140 (1116), 171 (1121), 177 (1122), 190 (1124), 191 (1125), 192 (1125), 195 (1125), 278 (1137).
ARNAU RAMON, monjo de Santa Maria de Gualter, 414.
ARNAU RAMON, oncle de Guillem de Passanant, 427.
ARNAU RAMON, sagristà de Santa Maria de Solsona, 212, 370.
ARNAU RAMON DE PONTILS, 250.
ARNAU RAMON D'ISANTA, 440.
ARNAU RAMON D'OLIVET, 390.
ARNAU ROBERT, 445.
ARNAU ROMANA, 389.
ARNAU RUFACA, 335, 337, 387, 413.
ARNAU SALA, 28.
ARNAU SALA, canonge de Santa Maria de Solsona, 365.
ARNAU SALA DE LINYA, 17.
ARNAU SALA DE ROCA, cavaller, 52, 56.
ARNAU SANÇ, 384.
ARNAU SENIOFRED, 213.
ARNAU SENIOFRED DE PRENYANOSA, 40.
ARNAU SIFRED, 86 (1110), 232 (1131).
ARNAU SORD, 107 (1112), 331 (1150).
ARNAU SORMAD, 526.
ARNAU SUNYER, 5.
ARNAU TOCER, 517.
ARNAU TORT, de Concabella, 99.
ARNAU VESPERT, 89.
ARNAU VIDAL, 476 (1182), 537 (1192).
ARNAUA, muller de Pere Ot, 516.
ARNULF, levita i escrivà, 258.
ARRIBAT, 291.
ARSÈN, 124.
ARSÈN, filla d'Adaled, 86.
ARSÈN, filla de Rotllan Berenguer, 197.
ARSÈN, muller de Tarascó, 492.
ARSÈN, muller d'Onofred, 176.
ARSENDA, 106.
ARSENDA, filla de Guillem de Valltallada, 468.
ARSENDA, germana de Berenguer de Viver, 598.
ARSENDA, germana de Sança, 292.
ARSENDA, mare de Ramon de Clarà, 347.
ARSENDA, muller d'Arnau d'Albió, 358.
ARSENDA, muller de Guerau Alemany, 140.
ARSENDA, muller de Guillem d'Anglesola, 478.
ARSENDA, muller de Guillem de Coma, 419.
ARSENDA, muller de Pere Arnau, 218.
ARSENDA, muller de Pere Bernat, 55, 142.
ARSENDA, muller de Ramon de Camporrells, 401.
ARSENDA DE L'ESPUNYOLA, 380, 386, 389, 440.
ARSENDA D'ODÈN, 487.
ARTAU, 149.
ARTAU II, comte del Pallars Sobirà, 7, 8.

FUNDACIÓ NOGUERA

ARTAU III, comte del Pallars Sobirà, 303, 387.
ARTAU DE CALDERS, 170, 391.
ASALIT, 352.
ASASCARELL, 383.
Auro Auroni, prevere i escrivà, 5.
AVULCANOLG, sarraí, 352.
AXAM, sarraí, 390.
AZINED ABENAHARRO, sarraí, 321.

BABOT, 19 (1102), 25 (1103), 47 (1105), 50 (1105), 114 (1113), 145 (1117), 169 (1121), 170 (1121), 213 (1128), 264 (1135), 265 (1135), 269 (1135), 272 (1136), 303 (1144), 306 (1145), 327 (m. s. XII), 331 (1150).
BABOT, fill de Berenguer Ricard, 52, 56.
BABOT, fill de Guilla, 59.
BABOT DE CLARÀ, 234.
BARBARROJA, de Balaguer, 458.
BARÓ, ardiaca de la Seu d'Urgell, 52.
BARRUFET, batlle d'Olius, 207, 209, 379, 403.
BARTOMEU, 140.
BASTARD, 563.
BATALLER, 284.
BATALLER, de Solsona, 562.
BEATRIU, 106.
BEATRIU, filla de Guillem de l'Espunyola, 389.
BEATRIU, filla de Guillem de Nuet, 205, 574.
BEATRIU, filla de Ponç de Torroja, 567.
BEATRIU, germana de Guillem de Balma, 365.
BEATRIU, mare d'Arnau de Bellveí, 554.
BEATRIU, muller de Berenguer Ramon, 319.
BEATRIU, muller de Bernat de Rocafort, 410, 426.
BEATRIU, muller de Guillem Coc, 502.
BEATRIU, muller de Ponç de Santafè, 274.
BEATRIU, muller de Ponç Hug, 15, 25, 140, 144, 151, 183, 298.
BEATRIU, muller de Vidià, 119.
BEATRIU DE MONT-ROS, 549.
BEATRIU DE SANTAFÈ, 387.
BECDUR, batlle del vescomte Guillem I de Cardona, 610.
BELISENDA, muller de Berenguer Ramon, 118.
BELISENDA, muller de Ramon Ponç, 88.
BELLISSEM, 42 (1104), 279 (1138).
BELLISSEM, muller d'Arnau de Puigsec, 469.
BELLISSEM, muller d'Arnau Guitart, 61.
BELLISSEM, muller de Barrufet, 403.
BELLISSEM, muller de Berenguer Guillem, 148.
BELLISSEM, muller de Bernat d'Oliana, 348.
BELLISSEM, muller de Bernat Guillem, 85.
BELLISSEM, muller de Ramon Arnau, 110.
BELLISSEM D'OBAC, 542.
BERENGUER, 110 (1112), 128 (1115), 170 (1121), 206 (1126), 211 (1128), 222 (1130), 229 (1130), 230 (1130), 232 (1131), 246 (1133), 247 (1133), 249 (1133), 345 (1153), 363 (1158), 398 (1166), 407 (1168).
BERENGUER, abat de Montfort, 475.
BERENGUER, ardiaca de Santa Fe, 571, 588, 607.
BERENGUER, arquebisbe de Tarragona, 431, 482.
BERENGUER, batlle, 345.
BERENGUER, capellà, 387.
BERENGUER, capellà de Sant Pau d'Anglesola, 432, 463.
BERENGUER, capellà i escrivà, 386, 387.
BERENGUER, castlà, 293.
BERENGUER, clergue d'Anglerill, 1193.
BERENGUER, de Joval, 279.
BERENGUER, escolar, 543.

BERENGUER, escrivà, 78 (1109), 97 (1111), 479 (1182), 512 (1188).
BERENGUER, fill d'Adelaida de Montlleó, 265.
BERENGUER, fill d'Arnau Guillem, 228.
BERENGUER, fill de Berenguer Arnau, 166.
BERENGUER, fill de Berenguer Bernat de Freixenet, 99.
BERENGUER, fill de Berenguer Bertran, 255.
BERENGUER, fill de Berenguer de Freixenet, 364.
BERENGUER, fill de Berenguer de Montpaó, 464.
BERENGUER, fill de Bernat Arnau, 301.
BERENGUER, fill de Bernat de Claret, 402.
BERENGUER, fill de Bernat Isarn, 226.
BERENGUER, fill de Bertran, 107.
BERENGUER, fill de Conrad, 383.
BERENGUER, fill de Gombau de Rocafort, 513.
BERENGUER, fill de Guillem de Berguedà, 443.
BERENGUER, fill de Guillem Pere, 381.
BERENGUER, fill de Martí, 228.
BERENGUER, fill de Miró Arnau, 185.
BERENGUER, fill de Miró de Bellver, 499.
BERENGUER, fill de Pere Bertran, 165.
BERENGUER, fill de Pere de Biosca, 449.
BERENGUER, fill de Pere de Tudela, 481.
BERENGUER, fill de Ponç de Torroja, 567.
BERENGUER, fill de Ramon d'Avià, 563.
BERENGUER, fill de Ramon de Camporrells, 401.
BERENGUER, fill de Ramon de Concabella, 441.
BERENGUER, fill de Ramon de Cortall, 590.
BERENGUER, fill de Ramon de Peramola, 528.
BERENGUER, fill de Ramon Guitart, 150.
BERENGUER, fill de Ramon Humbert, 184.
BERENGUER, fill d'Ermessenda, 73.
BERENGUER, fill de Sança, 582.
BERENGUER, gendre d'Arnau Pellícia, 439.
BERENGUER, germà d'Arnau Arbert, 575, 576.
BERENGUER, germà d'Arnau d'Isanta, 450.
BERENGUER, germà de Bertran, 345.
BERENGUER, germà de Garareg, 440.
BERENGUER, germà de Guillem de l'aguda, 582.
BERENGUER, germà de Ramon Gombau, clergue, 228.
BERENGUER, germà de Pere Bertran, 301.
BERENGUER, germà de Pere de Meià, 97.
BERENGUER, germà de Pere de Tàrrega, 473.
BERENGUER, germà de Pere Ponç, 58.
BERENGUER, infant, 345.
BERENGUER, nebot de Bernat Arnau, 301.
BERENGUER, nebot de Bernat de Portell, 593.
BERENGUER, nebot de Pere Bernat, 97.
BERENGUER, nét de Ramon Humbert, 28.
BERENGUER, prevere, 133 (1115), 583 (1196).
BERENGUER, prevere i escrivà, 302 (1144), 304 (1144), 424 (1172), 522 (1190), 542 (1193).
BERENGUER, sacerdot, 202.
BERENGUER, sacerdot de Sant Esteve d'Olius, 209.
BERENGUER, sacerdot i escrivà, 188 (1124), 209 (1128), 222 (1130), 229 (1130), 391 (1163).
BERENGUER, sagristà de la Seu d'Urgell, 460.

FUNDACIÓ NOGUERA

BERENGUER, sotsdiaca i escrivà, 134 (1115), 434 (1174).
BERENGUER AIMERIC, 141 (1117), 180 (1123), 297 (1143), 307 (1146).
BERENGUER ALMORÀVID, germà d'Arnau Hostèn, 313, 314.
BERENGUER ARBERT, 278.
BERENGUER ARNAU, 15 (1102), 25 (1103), 41 (1104), 49 (1105), 75 (1108), 160 (1119), 166 (1120), 184 (1124), 187 (1124), 218 (1129), 278 (1137), 289 (1140), 290 (1140), 301 (1143), 327 (m. s. XII), 331 (1150), 408 (1168).
BERENGUER ARNAU D'ANGLESOLA, 213, 303, 322, 335, 337, 386, 409, 413.
BERENGUER ARNAU D'ALTÉS, 240.
BERENGUER ARNAU D'ARRAVÉ, 263, 269.
BERENGUER ARNAU DE CABANABONA, 264.
BERENGUER ARNAU DE JOVAL, 43.
BERENGUER ARNAU DE MONTLLEÓ, 216, 234, 424.
BERENGUER ARNAU DE ROCAFORT, 33.
BERENGUER ARNAU DE SANAÜJA, 221.
BERENGUER BEÀ, 568.
BERENGUER BEC, 237, 347, 458.
BERENGUER BERMON, 25 (1103), 94 (1111).
BERENGUER BERMON, abans de Cardona, 121.
BERENGUER BERNAT, 33 (1104), 89 (1110), 91 (1111), 96 (1111), 148 (1118), 153 (1118), 167 (1120), 181 (1123), 193 (1125), 194 (1125).
BERENGUER BERNAT, ardiaca de la Seu d'Urgell, 52.
BERENGUER BERNAT, arxilevita de la Seu d'Urgell, 29.
BERENGUER BERNAT, fill de Bernat Ponç, 94.
BERENGUER BERNAT, fill d'Ermessenda, 67.
BERENGUER BERNAT DE BIOSCA, 145.
BERENGUER BERNAT DE FREIXENET, 99, 167.
BERENGUER BERNAT D'ODÈN, 233.
BERENGUER BERTRAN, 255.
BERENGUER BERTRAN, fill de Bertran Gerovard, 80.
BERENGUER BORRÀS, de Portell, 539.
BERENGUER BROCARD, 17.
BERENGUER CALLARÓ, 540.
BERENGUER CARVÍ, d'Oliola, 414.
BERENGUER CLOMÍ, 358.
BERENGUER COMPANY DE GRANYENA, 118.
BERENGUER D'ALÇAMORA, 339.
BERENGUER D'ALENTORN, 419.
BERENGUER D'ALENY, 533.
BERENGUER D'ALINYÀ, 581.
BERENGUER D'ALMENAR, 486.
BERENGUER D'ALMENARA, 438, 534, 538.
BERENGUER D'ALÒS, 400.
BERENGUER D'ALTARRIBA, 175, 423, 441, 494.
BERENGUER D'ANGLESOLA, 325.
BERENGUER D'ANGLESOLA, fill d'Arnau Berenguer d'Anglesola, 337.
BERENGUER D'ANGLESOLA, fill de Berenguer Arnau d'Anglesola, 335, 337, 387.
BERENGUER D'ANGLESOLA, fill de Bernat d'Anglesola, 432, 580.
BERENGUER D'ARDÈVOL, 355.
BERENGUER D'ARGENÇOLA, 251, 252.
BERENGUER D'AVINYÓ, 426.
BERENGUER DE BERGA, 413.
BERENGUER DE BESORA, 459, 497.
BERENGUER DE BIOSCA, 311, 380, 386, 388, 389, 393, 402, 495, 523, 524, 535, 547, 594.
BERENGUER DE BLANES, 128.
BERENGUER DE BOIX, 434.
BERENGUER DE BOIXADORS, 473, 478.
BERENGUER DE CALDERS, 394, 398, 428, 430, 443.
BERENGUER DE CALLÚS, 560.
BERENGUER DE CANALETA, 419.
BERENGUER DE CARAMA, 434.
BERENGUER DE CARDONA, 434.
BERENGUER DE CARDONA, canonge de la Seu d'Urgell, 238.

FUNDACIÓ NOGUERA

BERENGUER DE CARDONA, fill del vescomte Bernat Amat I de Cardona, 167.
BERENGUER DE CARDONA, vegeu també Berenguer Bermon.
BERENGUER DE CERC, 207.
BERENGUER DE CERVERA, 137, 432.
BERENGUER DE CIRERA, 106, 333.
BERENGUER DE CLARAVALLS, 442.
BERENGUER DE CLOTA, 515.
BERENGUER DE CONCABELLA, 204.
BERENGUER DE CORNELLANA, 481, 484, 529.
BERENGUER DE CORREÀ, 388, 556, 600.
BERENGUER DE CUMIGA, 468.
BERENGUER D'EDRES, nét de Bernat de Rocafort, 410, 426.
BERENGUER DE FLIX, 306.
BERENGUER DE FONT, escrivà, 574.
BERENGUER DE FONTANET, 444, 472, 481.
BERENGUER DE FORNELL, 519.
BERENGUER DE FREIXE, 442.
BERENGUER DE FREIXENET, 311, 364.
BERENGUER DE GALLIFA, 248.
BERENGUER DE GRA, 92, 472.
BERENGUER DE GRANYENA, 140.
BERENGUER DE GUANALOR, 558, 566.
BERENGUER DE GUANALOR, prevere, 481.
BERENGUER DE GUSPÍ, 276, 315.
BERENGUER DE JOVAL, 224, 287.
BERENGUER DE L'AGUDA, 310.
BERENGUER DE L'ALBIÓ, 479.
BERENGUER DE LA VALL DE LORD, 502, 509.
BERENGUER DEL BRULL, frare templer, 464.
BERENGUER DE LLOBREGAT, sacerdot i capellà de Viver, 593.
BERENGUER DE LLUÇÀ, 577.
BERENGUER DE L'OFEGAT, 301.
BERENGUER DE MADRONA, 415, 468.
BERENGUER DE MALGRAT, 1, 164, 310, 444, 461, 503, 551.
BERENGUER DE MANRESA, 111.
BERENGUER DE MARÇÀ, 175.
BERENGUER DE MARDÓS, 113.
BERENGUER DE MIERTA, 578.
BERENGUER DE MONT, frare templer, 464.
BERENGUER DE MONTCLAR, 398.
BERENGUER DE MONTCORTÈS, 121.
BERENGUER DE MONTESQUIU, batlle reial, 543.
BERENGUER DE MONTLLEÓ, fill d'Arbert de Lliçà, 260, 339.
BERENGUER DE MONTOLIU, 301, 567.
BERENGUER DE MONTPAÓ, 427, 596.
BERENGUER DE MUR, 447.
BERENGUER DE PENYAVERA, 556.
BERENGUER DE PERAMOLA, 238.
BERENGUER DE PERAMOLA, fill de Ramon de Peramola, 498.
BERENGUER DE PINELL, fill de Ramon Pere (de Pinell), 333.
BERENGUER DE PONTILS, 251.
BERENGUER DE PRADELL, 594.
BERENGUER DE PRATS, 574.
BERENGUER DE PUIG-GALÍ, 209.
BERENGUER DE PUIGVERD, 28.
BERENGUER DE PUIGVERD, fill de Pere de Puigverd, 204.
BERENGUER DE RAMON PERE, del castell de Savallà, 479.
BERENGUER DE RAPAGATS, 405.
BERENGUER DE RIBELLES, 582.
BERENGUER DE ROCA, 529.
BERENGUER DE ROSSET, 536.
BERENGUER DE RUBIÓ, 568.
BERENGUER DE QUADRELLS, 449, 467.
BERENGUER DE QUERALT, 193, 194, 387.
BERENGUER DE SANAÜJA, 535, 536.
BERENGUER DE SANTAFÈ, fill de Ponç de Santafè, 274.
BERENGUER DE SANTALINYA, 273, 288.
BERENGUER DE SANTANTONI, 251, 252.
BERENGUER DE SANTDOMÍ, 107, 296.
BERENGUER DE SANTGUIM, 205, 517.
BERENGUER DE SISQUER, 556.
BERENGUER DE SOLANELLES, 402.
BERENGUER DE TERRERS, 562.
BERENGUER DE TORRE, 515, 600, 607.
BERENGUER DE TORROJA, 182, 240, 253, 271, 306, 312.

FUNDACIÓ NOGUERA

BERENGUER DE TUDELA, 481, 577.
BERENGUER DE VALL, 597.
BERENGUER DE VALLFEROSA, 402, 444, 472, 518, 557.
BERENGUER DE VÍDUES, 438.
BERENGUER DE VILA (...), 586.
BERENGUER DE VILABERNAT, 403.
BERENGUER DE VILAMAJOR, 221.
BERENGUER DE VILARÓ, fill de Pere de Vilaró, 390.
BERENGUER DE VILASECA, 517.
BERENGUER DE VILASECA, levita i escrivà, 205, 220, 433, 474, 563, 577, 581, 588, 589, 591, 592, 594, 598, 600, 601, 605, 606, 607, 609, 610, 612.
BERENGUER DE VIVER, 537, 598.
BERENGUER D'HORTONEDA, 396.
BERENGUER D'ISANTA, 487, 493, 504, 550, 551, 561, 612.
BERENGUER D'IVORRA, 464, 597.
BERENGUER D'ODÈN, 421, 423.
BERENGUER D'OLIOLA, 237, 239, 240, 348.
BERENGUER D'OLIUS, 559.
BERENGUER D'OLIVA, 331.
BERENGUER D'OLIVELLA, 261.
BERENGUER ECARD, 28, 50.
BERENGUER FABRE, 122.
BERENGUER FERRER, 417.
BERENGUER FOLC, 67.
BERENGUER GILABERT, 225.
BERENGUER GOMBAU, sacerdot, 5.
BERENGUER GONTER, 511.
BERENGUER GUERAU, 108 (1112), 121 (1114).
BERENGUER GUERAU DE SANAÜJA, 20.
BERENGUER GUIFRED, 29.
BERENGUER GUILLEM, 12 (1101), 223 (1130), 293 (1141), 353 (1155), 572 (1196).
BERENGUER GUILLEM, fill de Bertran de Vallferosa, 518.
BERENGUER GUILLEM, germà de Pere Guillem de Biosca, 145.
BERENGUER GUILLEM, sacerdot de Guissona, 28.
BERENGUER GUILLEM DE BELLVEÍ, 107.
BERENGUER IRON, de *Fonte Coberta*, 117
BERENGUER MACIP D'ANGLESOLA, 221.
BERENGUER MAINAM, habitant de Solsona i notari públic per autoritat de l'abat de Solsona, 592.
BERENGUER MIR, 243.
BERENGUER MIRÓ, 174.
BERENGUER MIRÓ, castlà de Castellnou, 37.
BERENGUER MIRÓ DE MIRAVÉ, 420.
BERENGUER ONOFRED, 225.
BERENGUER PERE, fill de Pere de Puigverd, 588.
BERENGUER PERE DE PUIGVERD, 220.
BERENGUER PINTOR, 378.
BERENGUER PONÇ, 297.
BERENGUER RAMON, 7 (1101), 8 (1101), 57 (1106), 77 (1109), 80 (1109), 117 (1113), 118 (1113), 148 (1118), 170 (1121), 219 (1129), 319 (1148).
BERENGUER RAMON, arxilevita de la Seu d'Urgell, 29.
BERENGUER RAMON, germà de Guillem Ramon de Josa, 161.
BERENGUER RAMON, pare d'Arnau Berenguer, 18.
BERENGUER RAMON D'ÀGER, 10.
BERENGUER RAMON DE CAPOLAT, 17.
BERENGUER RAMON DE GUSPÍ, 19, 28.
BERENGUER RAMON DE L'OFEGAT, 171.
BERENGUER RAMON DE PUIGVERD, 52.
BERENGUER RAMON DE RAPAGATS, 112.
BERENGUER RAMON DE VILALTA, 10.
BERENGUER RAMON D'HORTONEDA, 20.
BERENGUER RICARD, 7 (1101), 8 (1101), 19 (1102), 28 (1103), 50 (1105), 52 (1106), 56 (1106), 56 (1106), 100 (1111), 132 (1115), 394 (1165).
BERENGUER ROS, 484.
BERENGUER ROSSET, 492.
BERENGUER ROTLLAN, fill de Rotllan Berenguer, 197.
BERENGUER SALA, 414.
BERENGUER SENDRED, 25 (1103), 121 (1114), 140 (1116).

FUNDACIÓ NOGUERA

BERENGUER SINFRED, de Baltarga (Cerdanya), 147.
BERENGUER TEDMAR, 116.
BERENGUER TORT, 228.
BERENGUERA, 287 (1140), 363 (1158), 398 (1166), 606 (1199).
BERENGUERA, filla d'Arnau de Joval, 394.
BERENGUERA, filla de Berenguer de Montpaó, 464.
BERENGUERA, filla de Guillem de Valltallada, 468.
BERENGUERA, filla de Ramon Bonfill, 519.
BERENGUERA, filla de Ramon de Cervera, 479.
BERENGUERA, filla d'Ermessenda de Clarà, 604.
BERENGUERA, germana de Guillem de l'Aguda, 582.
BERENGUERA, germana de Pere de Biosca, 449.
BERENGUERA, muller de Berenguer Arnau de Montlleó, 424.
BERENGUERA, muller de Berenguer de Fontanet, 444.
BERENGUERA, muller de Bernat d'Ivorra, 597.
BERENGUERA, muller de Bertran de Vallferosa, 518.
BERENGUERA, muller de Guerau Alemany, 522.
BERENGUERA, muller de Guillem de Berguedà, 443.
BERENGUERA, muller de Guillem de Santafè, 571.
BERENGUERA, muller de Pere de Besora, 211.
BERENGUERA, muller de Ponç de Pujalt, 481, 567.
BERENGUERA, muller de Ponç de Torroja, 567.
BERENGUERA, muller de Ramon, 447.
BERENGUERA, muller de Ramon d'Avià, 563.
BERENGUERA, muller de Ramon d'Odèn, 561.
BERENGUERA DE CARRACA, filla de Bernat de Rocafort, 410.
BERENGUERA DE LLUÇÀ, germana de Guillem de la Roca, 577.
BERENGUERA DE VICFRED, 205.
BERENGUERA D'ÒDENA, 594, 596.
BERMON, 54 (1106), 59 (1107), 183 (1124), 265 (1135), 284 (1139), 608 (1199).
BERMON DE BALLÚS, 248.
BERMON DE MONTPAÓ, 281.
BERMON PERE, 30 (1104), 228 (1130).
BERMON PERE, prevere, 169.
BERNARDA, 279 (1138), 474 (1181).
BERNARDA, muller de Bernat de Vilaró, 390.
BERNAT, 23 (1102), 65 (1107), 127 (1114), 128 (1115), 188 (1124), 210 (1128), 249 (1133), 279 (1138), 335 (1151), 345 (1153), 346 (1154), 458 (1178), 606 (1199).
BERNAT, abat de Sant Serní, 460, 486.
BERNAT, ardiaca de Preixens, 513.
BERNAT, arquebisbe de Tarragona, 338, 357.
BERNAT, batlle, 426.
BERNAT, bisbe d'Urgell, 330, 460.
BERNAT, canonge i escrivà, 440, 444, 452, 455.
BERNAT, capellà de la Salsa, 95.
BERNAT, capellà de Sanaüja, 498.
BERNAT, cavaller, 121.
BERNAT, clergue, 308 (1146), 414 (1170).
BERNAT, de Torà de Riubregós, 94.
BERNAT, escrivà, 70 (1108), 98 (1111), 169 (1121), 438 (1174), 441 (1174), 442 (1174), 447 (1176), 448 (1176), 450 (1177), 461 (1179), 473 (1181), 555 (1195).
BERNAT, fill d'Arnau, batlle, 410.
BERNAT, fill de Berenguer de Montpaó, 464.
BERNAT, fill de Berenguer de Santantoni, 251, 252.
BERNAT, fill de Berenguer d'Olivella, 261.

FUNDACIÓ NOGUERA

BERNAT, fill de Berenguer Tedmar, 116.
BERNAT, fill de Bernat d'Anglesola, 432.
BERNAT, fill de Bernat de Rocafort, 426.
BERNAT, fill de Bernat de Talarn, 553.
BERNAT, fill de Bernat Pere, 300.
BERNAT, fill de Gombau de Rocafort, 446, 513.
BERNAT, fill de Guerau de Figuerola, 464.
BERNAT, fill de Guillem de Berguedà, 443.
BERNAT, fill de Guillem de Nuet, canonge de Santa Maria de Solsona, 205.
BERNAT, fill de Mir Guillem, 129.
BERNAT, fill de Miró Oliba, 46.
BERNAT, fill de Pere Arnau, 218.
BERNAT, fill de Pere Bertran, 165.
BERNAT, fill de Pere de Canaleta, 533.
BERNAT, fill de Pere de Talteüll, 405.
BERNAT, fill de Ponç de Torroja, 567.
BERNAT, fill de Ponç de Viladeporcs, 543.
BERNAT, fill de Ramon de Camporrells, 401.
BERNAT, fill de Ramon de Cortall, 590.
BERNAT, fill de Ramon Humbert, 170, 184.
BERNAT, fill d'Ermengol, 505.
BERNAT, fill de Rotllan Berenguer, 197.
BERNAT, fill de Sança d'Ivorra, 472.
BERNAT, germà de Guillem de Balma, 365.
BERNAT, germà de Pere Arloví, 12.
BERNAT, germà de Pere de l'Aguda, 480.
BERNAT, germà de Ramon de Timor, 250.
BERNAT, levita i escrivà, 121 (1114), 130 (1115), 590 (1197).
BERNAT, nét d'Arnau de la Torre, 407.
BERNAT, precentor de la Seu d'Urgell, 460, 501.
BERNAT, prepòsit de Santa Maria de Solsona, 380, 384, 385, 387, 392, 393, 401, 404, 405, 406, 413, 417, 421, 425, 427, 429, 438, 439, 442, 443, 444, 445, 447, 448, 450, 451, 452, 453, 458, 460, 461, 463, 465, 466, 467, 470, 471, 472, 473, 478, 480, 482, 483, 485, 486, 491, 492, 495, 496, 497, 499, 500, 501, 506, 509, 510, 514, 510, 523, 524, 525, 526, 529, 531, 532, 533, 535, 536, 537, 539, 540, 541, 544, 546, 547, 548, 549, 552.
BERNAT, prevere, 141 (1117), 320 (1148).
BERNAT, prevere de Nargó, 446.
BERNAT, prevere i escrivà, 256 (1134), 330 (1150), 395 (1166), 477 (1182), 533 (1191), 590 (1197), 603 (1199).
BERNAT, prior de Santa Maria de Solsona, 332, 347, 390.
BERNAT, sacerdot, 283.
BERNAT, sacerdot de Solanelles, 109.
BERNAT, sacerdot de Torredenegó, 113.
BERNAT, sacerdot i escrivà, 95 (1111), 121 (1114), 155 (1118), 237 (1131), 488 (1184).
BERNAT, sagristà de la Seu d'Urgell, 431.
BERNAT, sagristà de Santa Maria de Solsona, 579, 581, 586, 589, 601, 602.
BERNAT, sotsdiaca i escrivà, 98 (1111), 184 (1124), 228 (1130), 257 (1134), 425 (1172), 477 (1182).
BERNAT, vicari, 293.
BERNAT ALDRINBOCÓS, prevere de Santa Maria de Gualter, 414.
BERNAT ALGERIC, del terme de Solsona, 271.
BERNAT ARGERIC, de Talarn, 500.
BERNAT AMARGÓS, de Solsona, 417.
BERNAT AMAT, 65 (1107), 243 (1132).
BERNAT AMAT, levita, 108.
BERNAT AMAT, levita i escrivà, 170.

FUNDACIÓ NOGUERA

BERNAT AMAT I, vescomte de Cardona, 28, 96, 107, 117, 119, 167, 170.
BERNAT ANULLA, 308.
BERNAT ARGUIMBAU, 128.
BERNAT ARNAU, 111 (1112), 119 (1113), 170 (1121), 172 (1122), 228 (1130), 289 (1140), 301 (1143).
BERNAT ARNAU, prevere de Santa Maria de Solsona, 154.
BERNAT ARNAU D'ANGLESOLA, 283.
BERNAT ARNAU D'ANIOL, 316.
BERNAT ARNAU DE CASTELLNOU, 281, 413, 482.
BERNAT ARNAU DE PONTS, 112.
BERNAT ARNAU ERENGUER, 172.
BERNAT BARDINA, 197.
BERNAT BARÓ, 516.
BERNAT BELOT, 515.
BERNAT BERENGUER, 58.
BERNAT BERENGUER, de Portell, 533.
BERNAT BERENGUER D'ANGLESOLA, 387.
BERNAT BERMON, 117, 220.
BERNAT BERNAT, 80.
BERNAT BERNAT, clergue, 137.
BERNAT BERTRAN, 206.
BERNAT BLIDGUER, cavaller, 18, 32, 40, 79.
BERNAT BONUÇ, 537.
BERNAT BONFILL, 65 (1107), 225 (1130), 284 (1139).
BERNAT BONFILL, sacerdot, 171.
BERNAT BORRELL, 21.
BERNAT BOSQUET, 65.
BERNAT BOTÍ, 525.
BERNAT CALB, de Portell, 593, 598.
BERNAT CARBONELL, de Nargó, 240.
BERNAT CERDÀ, 33 (1104), 331 (1150).
BERNAT CERDÀ, del castell de Fluvià, 419.
BERNAT COLOM, 580.
BERNAT COMPANY, 228.
BERNAT CORNET, 211.
BERNAT CUCÀS, de Ponts, 414.
BERNAT D'ABELLA, ardiaca de la Seu d'Urgell, 460.
BERNAT DAC, 83.
BERNAT D'ALBIÓ, 526.
BERNAT D'ALINYÀ, 511.
BERNAT DALMAU, 44.
BERNAT D'ALÒS, 435, 437.
BERNAT D'ALTARRIBA, 610.
BERNAT D'ALTÉS, 422.
BERNAT D'ALTET, 107, 344.
BERNAT D'ANGLESOLA, 337, 367, 386, 387, 432, 436, 580.
BERNAT D'ANTIGUES, 396.
BERNAT DE BELIANA, prevere i escrivà, 24, 481, 574.
BERNAT DE BELL-LLOC, 322, 340.
BERNAT DE BELLPUIG, 446.
BERNAT DE BELLVEÍ, 430, 434, 533, 539.
BERNAT DE BENAVENT, 213.
BERNAT DE BENAVENT, canonge de la Seu d'Urgell, 238, 247.
BERNAT DE BIOSCA, 99, 311, 332, 364, 419.
BERNAT DE CALDER, 611.
BERNAT DE CALLÚS, 547, 560.
BERNAT DE CAMARASA, 353, 451.
BERNAT DE CAMPORRELLS, fill de Ramon de Camporrells, 431, 489, 573.
BERNAT DE CANDRITA, notari, 193.
BERNAT DE CARDENES, 92.
BERNAT DE CASTELLARNAU, 513.
BERNAT DE CASTELLNOU, 543.
BERNAT DE CASELLES, 403.
BERNAT DE CASTELLÓ, 398.
BERNAT DE CEDRE, 436.
BERNAT DE CEURÓ, 267, 501, 555.
BERNAT DE CLARET, 402, 447, 557.
BERNAT DE CODINA, 398.
BERNAT DE CONCABELLA, 301, 451, 489, 518, 572.
BERNAT DE CONFÓS, 604.
BERNAT DE CONILL, 339.
BERNAT DE CORBERA, 556, 614.
BERNAT DE CORNELLANA, 323, 330, 481.
BERNAT DE CORREÀ, 309.
BERNAT DE CORT, 569.
BERNAT DE COSTA, 602.
BERNAT DE CUBELLA, 477.
BERNAT DE FALS, 447.
BERNAT DE FÍGOLS, 511.
BERNAT DE FLOREJACS, 448.

FUNDACIÓ NOGUERA

BERNAT DE FLUVIÀ, 489, 610.
BERNAT DE FORAT, 386.
BERNAT DE FUMET, 390.
BERNAT DE GOLFERIC, 399.
BERNAT DE GRANYENA, 471, 572.
BERNAT DE GUADALL, 203, 398.
BERNAT DE GUALS, de Matamargó, 426.
BERNAT DE GUSPÍ, 271, 272, 276, 306, 315, 325.
BERNAT DE GUSPÍ, frare templer, 464.
BERNAT DE JOVAL, 151, 281.
BERNAT DE JOVAL, nét d'Arnau de Joval, 556, 570.
BERNAT DE LA GUÀRDIA, 292, 358, 446.
BERNAT DE L'AGUDA, 425, 451, 492, 589.
BERNAT DE LA TORRE, 390.
BERNAT DE LAVALS, 268.
BERNAT DE LAVANSA, 93, 168, 315, 378, 384, 388.
BERNAT DE LLINARS, 267.
BERNAT DE LLUÇÀ, 567.
BERNAT DEL PONT, 137.
BERNAT DE MAÇANET, 390.
BERNAT DE MARDONS, 160.
BERNAT DE MASSANA, 583.
BERNAT DE MEROLA, 170, 394, 402.
BERNAT DE MONTALBÀ, 498.
BERNAT DE MONTALT, 345.
BERNAT DE MONTBUI, 390.
BERNAT DE N'ELLIARDS, 603.
BERNAT D'ENTORT, 530.
BERNAT DE PALAU, 390.
BERNAT DE PALLEROLS, 511.
BERNAT DE PALOL, 471.
BERNAT DE PAMPE, 349, 378.
BERNAT DE PORTA, 386.
BERNAT DE PORTA RÈGIA, 482.
BERNAT DE PORTELL, 523, 533, 536, 537, 539, 547, 549, 593.
BERNAT DE PRATS, 574.
BERNAT DE PREIXANA, 562.
BERNAT DE PRIVÀ, 353.
BERNAT DE PUIG-RODÓ, 524.
BERNAT DE PUJALT, 305.
BERNAT DE PUJOL, 348, 422, 583.
BERNAT DE QUERALT, 558.
BERNAT DE RATERA, prevere i canonge de Santa Maria de Solsona, 24.
BERNAT DE RIBAGORÇA, 125.
BERNAT DE RINER, 583.
BERNAT DE RIUTORT, 396.
BERNAT DE ROCAFORT, 390, 410, 426, 589.
BERNAT DE SANAÜJA, capellà i escrivà, 545, 550, 602.
BERNAT DE SANTAFÈ, ardiaca de la Seu d'Urgell, 460.
BERNAT DE SANTAFÈ, fill de Ponç de Santafè, 274.
BERNAT DE SANTFELIU, 445.
BERNAT DE SERRA, 362.
BERNAT DE SERRAÏMA, 517, 549.
BERNAT DE SIÓ, 458, 587.
BERNAT DE SOLDEVILA, 599.
BERNAT DE SOLER, 125 (1114), 257 (1134).
BERNAT DE SOLSONA, 271, 312, 353, 370.
BERNAT D'ESTOPANYÀ, 360.
BERNAT DE SUSSIATS, 229, 379.
BERNAT DE TALARN, 553.
BERNAT DE TAPIOLES, 483.
BERNAT DE TARASCÓ, 556, 578, 587, 589.
BERNAT DE TARAVIL, 316.
BERNAT DE TAÚS, 132, 221, 239, 240, 262, 316.
BERNAT DE TIMONEDA, 517.
BERNAT DE TIMOR, 281.
BERNAT DE TOLOSA, escrivà, 526.
BERNAT DE TREVICS, 317.
BERNAT DE VALLFEROSA, 518.
BERNAT DE VERGÓS, 490.
BERNAT DE VILA, 296.
BERNAT DE VILACASTELLA, de l'Espunyola, 389.
BERNAT DE VILAR, 501, 595.
BERNAT DE VILARÓ, 118, 390.
BERNAT DE VILARÓ, fill de Pere de Vilaró, 390.
BERNAT DE VILASECA, 359.
BERNAT DE VIVER, 298, 362, 434, 494, 583.

FUNDACIÓ NOGUERA

BERNAT D'ISANTA, 297.
BERNAT D'IVORRA, 200, 378, 460, 466, 470, 492, 506, 531, 544, 559, 597.
BERNAT D'ODÈN, 175, 208, 274.
BERNAT D'ODÈN, fill d'Arnau Miró d'Odèn, 412, 421, 423, 446, 487, 501, 513, 561.
BERNAT D'OLIANA, 3 (pr. s. XII), 348 (1154).
BERNAT D'OLIVA, 331.
BERNAT D'OLIVELLA, 538.
BERNAT D'OLUJA, 299, 310, 313, 314, 329, 500.
BERNAT D'UR, 155.
BERNAT DURAN, 228.
BERNAT D'URDERIU, 155.
BERNAT ECARD, 420.
BERNAT ECARD DE TORROJA, 40, 50, 52, 75, 145, 153, 169, 182, 184, 185, 186, 244, 253, 260, 271, 285, 459.
BERNAT ERALL, 47 (1105), 108 (1112).
BERNAT ERIMBALL, 146.
BERNAT ESCLUA, 22.
BERNAT ESCLUA, d'Olius, 146.
BERNAT ESCOLÀ, 553.
BERNAT FALS, 99.
BERNAT FERRER, 555.
BERNAT FERRER, batlle de Vallfogona de Riucorb, 603.
BERNAT FOGUET, 383.
BERNAT FOLC, 11 (1101), 12 (1101), 35 (1104), 80 (1109), 143 (1117), 171 (1121), 172 (1122), 182 (1123), 245 (1132), 253 (1133), 260 (1134), 462 (1179).
BERNAT FRASQUENT, 604.
BERNAT GALCERAN, 553.
BERNAT GALÍ, de Balaguer, 47.
BERNAT GAUSPERT, 146 (1117), 508 (1186).
BERNAT GERIBERT, 273, 288.
BERNAT GILABERT, 51 (1106), 179 (1123).
BERNAT GIRBERT, 245.
BERNAT GISCARD, 526.
BERNAT GOMBAU, 387.
BERNAT GRANELL, 541.
BERNAT GUADALL, 159.
BERNAT GUADALL, clergue de Pinell, 236.
BERNAT GUASC, 413.
BERNAT GUERAU, 20 (1102), 107 (1112).
BERNAT GUERAU, de Vallferosa, 9.
BERNAT GUERAU, fill del vescomte Guerau Ponç, 4.
BERNAT GUIFRED, 21 (1102), 82 (1110), 121 (1114), 158 (1119).
BERNAT GUIFRED, castlà, 202.
BERNAT GUIFRED, prevere, 53.
BERNAT GUIFRED DE NAVÈS, 3.
BERNAT GUILLEM, 42 (1104), 46 (1105), 69 (1108), 70 (1108), 85 (1110), 127 (1114), 170 (1121), 249 (1133), 298 (1143).
BERNAT GUILLEM, batlle, 199.
BERNAT GUILLEM, bisbe d'Urgell, 77.
BERNAT GUILLEM, del castell de Toló, 240.
BERNAT GUILLEM, germà de Pere Guillem de Biosca, 145.
BERNAT GUILLEM, germà d'Hug Guillem, dit Carbó, 173.
BERNAT GUILLEM D'AVISÀ, 28.
BERNAT GUILLEM DE CEGER, 173.
BERNAT GUILLEM DE CORTELLES, 28, 32, 40.
BERNAT GUILLEM DE JONQUERA, 192.
BERNAT GUILLEM DE TALTEÜLL, 2.
BERNAT GUILLEM DE VALLMANYA, 80.
BERNAT GUILLEM D'ISANTA, 141.
BERNAT GUILMON, 613.
BERNAT GUISLAMAR, 198.
BERNAT GUITART, 34 (1104), 37 (1104), 81 (1109), 85 (1110).
BERNAT GUITART, d'Oliana, 240.
BERNAT GUITART DE CASTELLNOU, 282.
BERNAT HOSTÈN, de les Oluges, 60.
BERNAT HUG, 92 (1111), 331 (1150).
BERNAT HUG DE TORROELLA, 36.
BERNAT HUMBERT, 228.
BERNAT ISARN, 14 (1101), 22 (1102), 163 (1120), 226 (1130).
BERNAT ISARN, canonge de Santa Maria de Solsona, 24, 41.

FUNDACIÓ NOGUERA

BERNAT ISARN, fill d'Eliarda, 179.
BERNAT ISOVARD, 265, 285, 307.
BERNAT JOAN, 358 (1156), 520 (1189).
BERNAT MASCARELL, 435.
BERNAT MIR, 5 (1101), 22 (1102), 59 (1107), 176 (1122), 228 (1130), 243 (1132), 246 (1133), 282 (1139), 441 (1174).
BERNAT MIR, de Torredenegó, 203.
BERNAT MIR FERRER, 30.
BERNAT MIRÓ, 54 (1106), 85 (1110), 102 (1111), 152 (1118), 195 (1125), 301 (1143).
BERNAT MIRÓ, castlà de Castellnou, 37.
BERNAT MIRÓ, marit d'Em, 85.
BERNAT MIRÓ DE CASTELLNOU, 270, 283.
BERNAT MIRÓ DE PUIGVERD, 40.
BERNAT MOLÀS, 411.
BERNAT MORATÓ, sacerdot, 316.
BERNAT OLIBA, 614.
BERNAT OLIVER, 277.
BERNAT OLLA, 295.
BERNAT OLSEUT, 16.
BERNAT ONOFRED, 224, 287.
BERNAT ORIOL, d'Alòs, 17.
BERNAT OROMIR, 533, 535.
BERNAT OSMELL, 428.
BERNAT PELLISSER, 404.
BERNAT PERE, 38 (1104), 197 (1125), 259 (1134), 273 (1136), 275 (1137), 300 (1143).
BERNAT PERE, fill de Pere Bernat, 142.
BERNAT PERE, jutge, 291.
BERNAT PERE, nebot de Vidià, 40.
BERNAT PERE D'ALENTORN, 330.
BERNAT PERE DE GRA, 233.
BERNAT PERE DE PALLARS, donat de Santa Maria de Solsona, 24.
BERNAT PONÇ, 74 (1108), 94 (1111), 261 (1135).
BERNAT RAMON, 9 (1101), 16 (1102), 21 (1102), 31 (1104), 51 (1106), 81 (1109), 89 (1110), 116 (1113), 127 (1114), 128 (1115), 152 (1118), 172 (1122), 187 (1124), 226 (1130), 301 (1143), 453 (1177).
BERNAT RAMON, fill de Ramon Adalbert, 226.
BERNAT RAMON, sacerdot, 67.
BERNAT RAMON DE MANRESA, 111.
BERNAT RAMON DE MEDIONA, 378.
BERNAT RAMON DE RIBELLES, 50, 52, 56, 404.
BERNAT RAMON DE RIBELLES, fill de Gombau de Ribelles, 572.
BERNAT RAMON DE TREVICS, 148, 317.
BERNAT RAVELL, 432.
BERNAT RICARD, 32.
BERNAT ROQUETA, 511.
BERNAT ROTLLAN, 95 (1111), 154 (1118), 221 (1129), 260 (1134).
BERNAT ROTLLAN, de Vallferosa, 9.
BERNAT ROTLLAN, fill d'Adelaida, 260.
BERNAT ROTLLAN, germà de Bertran Rotllan, 10.
BERNAT SANÇ, 266.
BERNAT SASTRE, 578.
BERNAT SEGUÍ, 37, 210.
BERNAT SELVAN, 608.
BERNAT SENDRED, 80.
BERNAT SINFRED, 124.
BERNAT SORTS, 432.
BERNAT TORONER, 424.
BERNAT UDALARD, 82.
BERNAT VALLARD, 457.
BERNAT VIVES, 331.
BERTRAN, 92 (1111), 105 (1112), 107 (1112), 114 (1113), 198 (1125), 199 (1125), 228 (1130), 257 (1134), 266 (1135), 317 (1147), 345 (1153), 378 (1161), 430 (1174).
BERTRAN, canonge de Santa Maria de Solsona, 175, 341.
BERTRAN, fill de Berenguer Bertran, 255.
BERTRAN, fill de Guilla, 110.
BERTRAN, fill de Miró Arnau, 185.
BERTRAN, fill de Pere Bertran, 165, 332.
BERTRAN, fill de Senter, 65.
BERTRAN, germà de Pere Arloví, 12.
BERTRAN, germà de Ramon Guillem de Prenyanosa, 153.

FUNDACIÓN NOGUERA

BERTRAN, levita, 305.
BERTRAN, levita i escrivà, 19.
BERTRAN, nebot de Pere de Viver, 583.
BERTRAN ARBERT, 575, 576.
BERTRAN BONFILL, 293.
BERTRAN D'ALENTORN, 213, 400.
BERTRAN D'ANGUERA, 522.
BERTRAN DE CALAF, 611.
BERTRAN DE CLARAMUNT, 204.
BERTRAN DE LA LLENA, 208, 347, 382, 412, 484, 491, 501, 507, 609.
BERTRAN DE LLOBERA, 305, 434.
BERTRAN DE MERLÈS, 402.
BERTRAN DE MONTCLAR, 398, 556, 563.
BERTRAN DE MONTPALAU, 490.
BERTRAN DE PUIG DE CET, 97.
BERTRAN DE SANTPERE, 522.
BERTRAN DE SOLSONA, 165.
BERTRAN DE TARASCÓ, 93, 115, 409, 486.
BERTRAN DE TENIRERS, prior de Santa Maria de Meià, 393.
BERTRAN DE VALLFEROSA, 489, 501, 518.
BERTRAN D'ODÈN, 175, 269, 302, 347, 351, 370.
BERTRAN ENRIC, 27.
BERTRAN GEROVARD, 80.
BERTRAN GUILLEM, 65.
BERTRAN MIRÓ DE TARASCÓ, 36.
BERTRAN RAMON, 7 (1101), 8 (1101), 65 (1107).
BERTRAN ROTLLAN, 10.
BERTRAN SARRAÍ, 610.
BERTRAN SUNYER, 73.
BERVARELL ORUIG, 258.
BLANCA, filla de Pedrona, 512.
BOCATERS, 146.
BOFARULL, 132.
BONET, 334 (1150), 341 (1153), 396 (1166).
BONET, capellà d'Alinyà, 511.
BONET, del castell d'Ardèvol, 298.
BONET, del castell de Puig-roig, 240.
BONET, gendre de Jordana, 515.
BONETA, 606.
BONETA, muller de Poculull de Malgrat, 392.
BONFILL, sacerdot, 219.
BONFILL GODMAR, 17, 213.
BONFILL GUITART, 24.
BONFILL VIDAL, 184.
BORD LLAMINER, 402.
BORRELL, 461.
BORRELL, canonge de la Seu de Girona, 357.
BORRELL, de Malgrat, 551.
BORRELL, d'Olius, 76.
BORRELL, pare de Bernat Borrell, 21.
BORRELL LLOP SANÇ, 76.
BORRELL QUINTOLÀ, 172.
BOSSA, 597.
BOTA, 14.
BOVER, 580.
BROCARD, 28 (1103), 197 (1125), 353 (1155).
BRUNET, 200 (1125), 559 (1195).
BRUNET, fill de Poculull de Malgrat, 392, 520.
BULTROT, fill de Ramon Bord, 532.

CALB, 532.
CALDERÓ, 516.
CALVET, 206.
CALVÓ, 416.
CAPDEBOIX, 484.
CAPDEMALL, 484.
CAPELL, 433.
CARBÓ, 80 (1109), 169 (1121).
CARBÓ, fill de Guilla, 59.
CARBÓ DE GRANADA, 393.
CARBONELL, 3 (pr. s. XII), 73 (1108), 152 (1118), 167 (1120), 249 (1133), 266 (1135).
CARBONELL, escrivà, 565.
CARBONELL, fill de Guilla, 128.
CARBONELL DE GUAL, 422.
CARBONELL D'ENFESTA, 503, 530.
CARBONELL DE SALA, 503.
CARITAT, muller d'Arnau Guitart, 154.
CASTELLÓ, de Lleida, 466.
CERVERA, de Sant Guim, 205.
CLEMENÇA, 476.
CLEMENÇA, muller de Ramon Pere, 246.

FUNDACIÓ NOGUERA

COMPANY, 396 (1166), 445 (1175).
COMPANY, de les Pallargues, 400.
COMPANY BERNAT, 116.
COMPANY CAMPEROL, 11.
COMPANY RADULF, 2.
CONRAD, 383.
CONSTANÇA, comtessa d'Urgell, 28.
CONSTANTÍ, prior de Sant Pere de Casserres, 338.
COSME DAMIÀ PALAU, habitant de Guissona, notari públic per autoritat apostòlica i reial, 172.
CRIVELLERA, filla de Gonter, 331.

DAC, de Castellar del Vallès, 103.
DALMAU, 223 (1130), 228 (1130).
DALMAU, fill de Ponç, 548.
DALMAU, fill de Ponç de Torroja, 567.
DALMAU BERNAT, 95.
DALMAU DE COSCOLL, 330.
DALMAU GEROVARD, 245.
DALMAU GUADALL, 143.
DALMAU GUITART, 43.
DALMAU GUITART DE LLUÇÀ, 216.
DOD, 52.
DOLÇA, 175 (1122), 398 (1166), 444 (1175).
DOLÇA, filla de Beatriu de Mont-ros, 549.
DOLÇA, filla de Berenguer Bertran, 255.
DOLÇA, filla de Berenguer de Freixenet, 364.
DOLÇA, germana de Pere de l'Aguda, 400.
DOLÇA, germana de Pere de Tàrrega, 473.
DOLÇA, muller d'Arnau Miró d'Odèn, 421, 423.
DOLÇA, muller de Berenguer de Cornellana, 529.
DOLÇA, muller de Berenguer de Malgrat, 461.
DOLÇA, muller de Bernat, 346.
DOLÇA, muller de Bernat de Biosca, 99, 311.
Dolça, muller de Pere, 267, 268.
DOLÇA, muller de Pere de Talarn, 500.
DOLÇA, muller de Pere Sanç de Llobera, 336, 430.
DOLÇA, muller de Ramon de Peramola, 363.
DOLÇA, muller d'Ot de Solanes, 436.
DOLÇA DE CORNELLANA, 549.
DOLÇA DE FOIX, comtessa d'Urgell, 360, 391, 409, 418, 460, 486, 538, 558.
DOLÇA DE PROVENÇA, comtessa de Barcelona, 103, 147, 193, 194.
DOLÇA DE SANAÜJA, 495, 524, 560.
DOMÈNEC, 104.
DOMÈNEC, clergue de Santa Maria de Solsona, 24.
DOMÈNEC, del castell de Montmagastre, 240.
DOMÈNEC, sacerdot de Sant Just, 98.
DOMÈNEC, sacerdot i escrivà, 259.
DOMÈNEC DE VILAR, 464.
DOMÈNEC D'EN ARBULL, d'Albelda, 592.
DOMÈNEC D'OSICON SANÇ, 475.
DOMÈNEC *Manupilosus*, 475.
DOMÈNEC TRESPÍ, 73.
DOMÈNICA, filla de Domènec, 475.
DONETA, muller de Ramon Bord, 532.
DORCA, 75.
DURAN, prevere, 167.
DURAN MARIA, 471.
DUS, sacerdot i escrivà, 243.

ECARD, 459.
EIROVIS, muller de Pere Arnau, 53, 139.
EISOLINA, 231.
EISOLINA, mare de Guillem Fortuny, 464.
EISOLINA, muller de Pere, 16.
ELDREGOD, muller de Joan Franc, 83.
ELIARDA, 5 (1101), 179 (1123), 331 (1150).
ELIARDA, filla de Ramon (II) de Torroja, 588.
ELIARDA, mare de Gombau Bernat, 55.
ELIARDA, muller de Berenguer, 249.
ELIARDA, muller de Bernat Miró, 85.
ELIARDA, muller de Miró Guifred, 84.

FUNDACIÓ NOGUERA

ELISENDA, filla d'Arnau de Joval, 394.
ELISENDA, filla de Berenguer Arnau de Montlleó, 424.
ELISENDA, filla de Bernat de Camporrells, 573.
ELISENDA, filla de Dolça de Sanaüja, 547.
ELISENDA, filla de Pere Sanç de Llobera, 430, 434.
ELISENDA, filla de Ramon de Cervera, 479.
ELISENDA, germana de Guillem de Calonge, 551.
ELISENDA, muller de Bernat d'Anglesola, 387, 432.
ELISENDA, muller de Ponç, fill de Bertran de la Llena, 507.
ELISENDA DE CALLÚS, 560.
ELISENDA DE LLOBERA, 563.
ELO, muller de Pero Ansúrez, 47, 50.
ELVIRA NÚÑEZ DE LARA, comtessa d'Urgell, 534, 538, 591.
ELVIRA RODRÍGUEZ DE LARA, comtessa d'Urgell, 303.
EM, muller de Bernat Miró, 85.
EM, muller de Gilabert Dalmau, 89.
EM, muller de Guillem Baró, 31.
EM, muller de Ramon Tort, 21.
ENGÈLSIA, muller de Gombau, 30.
ERALL, 115 (1113), 324 (1149).
ERALL, germà de Ramon Negre, 212.
ERALL BERNAT, 108.
ERALL RAMON, nebot de Sicarda, 14.
ERIMBALL, 116.
ERIMBALL RAMON, 30.
ERMENGARDA, 84 (1110), 136 (1116), 191 (1125), 246 (1133), 395 (1166).
ERMENGARDA, filla de Bernat de Talarn, 553.
ERMENGARDA, filla de Pere Ramon, 232.
ERMENGARDA, filla d'Onofred, 176.
ERMENGARDA, germana de Bernat de Taús, 316.
ERMENGARDA, germana de Pere Arloví, 14.
ERMENGARDA, muller d'Arnau Bernat, 302.
ERMENGARDA, muller d'Arnau de Soler, 516.
ERMENGARDA, muller de Bernat, 188.
ERMENGARDA, muller de Bernat de Preixana, 562.
ERMENGARDA, muller de Bernat Pere, 300.
ERMENGARDA, muller de Bertran, 114.
ERMENGARDA, muller de Guillem, 230.
ERMENGARDA, muller de Guillem Arnau, 331.
ERMENGARDA, muller de Guillem Bernat, 181.
ERMENGARDA, muller de Guillem Burriol, 397.
ERMENGARDA, muller de Pere, 222.
ERMENGARDA, muller de Pere Ot, 263.
ERMENGARDA, muller de Pere Ramon, 259.
ERMENGARDA, muller de Ponç Bernat, 42.
ERMENGARDA, muller de Ramon Bonfill, 519.
ERMENGARDA, muller de Ramon Guadall, 88 (1110), 259 (1134).
ERMENGARDA, muller de Ramon Guillem, 358.
ERMENGARDA, muller de Ramon Renard de la Roca, 162.
ERMENGARDA, muller d'Ermengol Gauspert, 325.
ERMENGARDA, senyora de Llobera, 319.
ERMENGARDA, testadora, 68.
ERMENGARDA BARDINA, 240.
ERMENGOL, 16 (1102), 505 (1186).
ERMENGOL III, comte d'Urgell, 28.
ERMENGOL IV, comte d'Urgell, 213.
ERMENGOL V, comte d'Urgell, 7, 8, 17, 26, 50, 213, 486.
ERMENGOL VI, comte d'Urgell, 7, 8, 26, 47, 50, 89, 132, 169, 184, 194, 213, 221, 235, 237, 239, 303, 460, 486.
ERMENGOL VII, comte d'Urgell, 303, 360, 389, 391, 409, 418, 428, 486.

FUNDACIÓ NOGUERA

ERMENGOL VIII, comte d'Urgell, 409, 486, 534, 538, 591, 592.
ERMENGOL, del castell de Pilzà, 240.
ERMENGOL, fill de Mir Guillem, 129.
Ermengol, sacerdot i escrivà, 192.
ERMENGOL ARNAU, 147.
ERMENGOL D'OLÓ, 340.
ERMENGOL GAUSPERT, 56, 157, 325.
ERMENGOL GUILLEM, 245.
ERMENGOL JOSPERT, vegeu Ermengol Gauspert.
ERMENGOL MIRÓ, 36.
ERMENGOL RAMON, 103.
ERMENIARDA, 24 (1102), 116 (1113), 187 (1124), 351 (1155), 458 (1178).
ERMENIARDA, filla de Ponç Ramon, 152.
ERMENIARDA, germana de Bernat Bermon, 117.
ERMENIARDA, mare d'Arnau Ponç, 27.
ERMENIARDA, mare de Berenguer de Malgrat, 164.
ERMENIARDA, mare de Pere de l'Aguda, 480.
ERMENIARDA, mare de Pere Ramon, 79.
ERMENIARDA, muller d'Arnau de la Torre, 407.
ERMENIARDA, muller de Pere, 214.
ERMENIARDA, muller de Ramon Guitart, 159.
ERMENIARDA, muller de Ramon Miró, 60.
ERMENIARDA, muller de Ramon Pip, 277.
ERMENIARDA, muller d'Hug Arnau, 139.
ERMENIARDA DE TAPIOLES, 564.
ERMENIR, 471.
ERMESSÈN, 22 (1102), 138 (1116), 146 (1117), 198 (1125), 210 (1128).
ERMESSÈN, filla d'Adaled, 86.
ERMESSÈN, filla d'Arnau de la Torre, 407.
ERMESSÈN, filla de Berenguer Arnau, 166.
ERMESSÈN, filla de Berenguer Tedmar, 116.
ERMESSÈN, filla de Pere, 267, 268.
ERMESSÈN, germana del sacerdot Guillem, 98.
ERMESSÈN, muller d'Amalví, 214.
ERMESSÈN, muller d'Arnau, 98 (1111), 211 (1128), 320 (1148).
ERMESSÈN, muller de Bertran, 107.
ERMESSÈN, muller de Bermon, 54.
ERMESSÈN, muller de Guerau, 279.
ERMESSÈN, muller de Guillem, 122.
ERMESSÈN, muller de Pere, 279.
ERMESSÈN, muller de Pere Beirí, 414.
ERMESSÈN, muller de Pere de Talteüll, 405.
ERMESSÈN, muller de Ponç, 82.
ERMESSÈN, muller de Ponç Duran, 320.
ERMESSÈN, muller de Ponç Ramon, 64.
ERMESSÈN COMPANYA, 205.
ERMESSÈN DE BAGANA, 526.
ERMESSENDA, 67 (1108), 73 (1108), 127 (1114), 444 (1175), 474 (1181), 606 (1199).
ERMESSENDA, filla d'Arnau de Joval, 394.
ERMESSENDA, filla de Berenguer Arnau de Montlleó, 234, 424.
ERMESSENDA, filla de Furiol, 318.
ERMESSENDA, filla de Guillem Ot, 72.
ERMESSENDA, filla de Pere de Salfores, 390.
ERMESSENDA, filla de Pere de Vilaró, 390.
ERMESSENDA, filla de Ponç de Pinell, 607.
ERMESSENDA, filla de Ramon de Concabella, 441.
ERMESSENDA, filla d'Ermeniarda de Tapioles, 564.
ERMESSENDA, germana d'Arnau d'Isanta, 450, 453.
ERMESSENDA, germana de Pere Vidal, 543.
ERMESSENDA, mare d'Arnau d'Isanta, 450, 453.
ERMESSENDA, mare de Pere de Biosca, 449.

FUNDACIÓ ROGUERA

ERMESSENDA, muller d'Arbert, 327.
ERMESSENDA, muller d'Arbert de Lliçà, 278, 339.
ERMESSENDA, muller d'Arnau de Cardona, 402.
ERMESSENDA, muller d'Arnau de Font, 403, 565, 569.
ERMESSENDA, muller d'Arnau d'Isanta, 307.
ERMESSENDA, muller d'Arnau Guillem, 258.
ERMESSENDA, muller d'Arnau Robert, 445.
ERMESSENDA, muller de Berenguer Arnau, 290.
ERMESSENDA, muller de Berenguer de Cirera, 333.
ERMESSENDA, muller de Berenguer de Santalinya, 288.
ERMESSENDA, muller de Berenguer de Santantoni, 251, 252.
ERMESSENDA, muller de Berenguer d'Olivella, 261.
ERMESSENDA, muller de Berenguer Ramon, 219.
ERMESSENDA, muller de Bernat de Camporrells, 573.
ERMESSENDA, muller de Bernat de Cort, 569.
ERMESSENDA, muller de Bernat de Ribagorça, 125.
ERMESSENDA, muller de Bernat de Sarraïma, 517.
ERMESSENDA, muller de Bernat de Talarn, 553.
ERMESSENDA, muller de Bernat de Vilaseca, 359.
ERMESSENDA, muller de Bernat Ferrer, 603.
ERMESSENDA, muller de Bernat Miró, 334.
ERMESSENDA, muller de Bernat Guifred, 121.
ERMESSENDA, muller de Guerau de Figuerola, 464.
ERMESSENDA, muller de Guifred, 285.
ERMESSENDA, muller de Guillem d'Àssua, 164.
ERMESSENDA, muller de Guillem de la Roca, 208, 412.
ERMESSENDA, muller de Guillem de Nuet, 205, 574.
ERMESSENDA, muller de Guillem de Sala, 539.
ERMESSENDA, muller de Pere de Maçanet, 390.
ERMESSENDA, muller de Pere de Santponç, 334.
ERMESSENDA, muller de Pere Martí de Trixoneda, 584.
ERMESSENDA, muller de Pere Ponç, 131.
ERMESSENDA, muller de Pere Ramon, 126.
ERMESSENDA, muller de Ponç, 548.
ERMESSENDA, muller de Ponç Bernat, 152.
ERMESSENDA, muller de Ponç de la Llena, 525.
ERMESSENDA, muller de Ponç Ramon, 136.
ERMESSENDA, muller de Ramon, 343.
ERMESSENDA, muller de Ramon de Font, 606.
ERMESSENDA, muller de Ramon de Peramola, 498.
ERMESSENDA, muller de Ramon Udalguer, 247, 264, 265.
ERMESSENDA, muller de Robert, 445, 586.
ERMESSENDA, muller de Rossell de Ceuró, 555.
ERMESSENDA, muller d'Hug Guillem, dit Carbó, 173.
ERMESSENDA, muller d'Isarn, 133.
ERMESSENDA, neboda de Ramon, prevere d'Hostafrancs, 433.
ERMESSENDA, vescomtessa de Besalú, 6.
ERMESSENDA DE CLARÀ, 604.
ERMESSENDA DE BOLDÚ, 597.
ERMESSENDA DE SANTJUST, 585.
ERMESSENDA DE TÀRREGA, 468.

FUNDACIÓ NOGUERA

EROVIS, filla de Sicarda, 14.
EROVIS, germana de Sicarda, 14.
EROMIR, 5.
ESQUIVA, 398.
ESTAMÍDIA, 113.
ESTEFANIA, 106 (1112), 320 (1148), 379 (1161), 390 (1163).
ESTEFANIA, filla de Pere de Casals, 508.
ESTEFANIA, muller d'Arbert de Lliçà, 340.
ESTEFANIA, muller de Berenguer de Vallferosa, 557.
ESTEFANIA, muller de Guadall, 100.
ESTEFANIA, muller de Guadall Aimeric, 141, 269, 297, 307.
ESTEFANIA, muller de Guerau de la Manresana, 423.
ESTEFANIA, muller de Guillem de Ponts, 339.
ESTEFANIA, muller de Pere Ferrer, 526.
ESTEFANIA, muller de Ramon de Josa, 323, 376.
ESTEFANIA, muller de Ramon Guitart, 150.
ESTEFANIA DE JOSA, 511.
ESTEFANIA DE SERRERA, 117.
ESTEVE, abat de Santa Maria de Poblet, 482.
ESTEVE, de Santa Linya, 275.
ESTEVE DE PUIG, notari de Barcelona, 573.
ESTRAIA, filla d'Arnau d'Olzina, 452.
EUGENI, Papa, 357.

FELIP, prevere, 193.
FELIP TRESSERRES, prevere de Solsona i notari públic per autoritat apostòlica, 172.
FERRAN, 586.
FERRAN II, rei de Lleó, 409.
FERRANDO GARCÍA, 485.
FERRER, 228 (1130), 234 (1131), 243 (1132), 250 (1133), 282 (1139), 301 (1143).
FERRER, del castell de Ponts, 240.
FERRER, fill de Gombau Bernat, 55.
FERRER, fill del vescomte Guerau Ponç, 4, 69, 70.
FERRER, nét de Guadall Aimeric, 141.
FERRER DE CORTALL, 590.
FERRER DE PUJOL, DE NAVÈS, 614.
FERRER DE VILARÓ, 519.
FERRERA, 266.
FERRERA, filla de Miró de Bellver, 499.
FERRERA, filla de Pere Ramon, 232.
FERRERA, muller d'Arnau Arbert, 575, 576.
FERRET, 288.
FERRIOL, 300.
FLANDINCI, 81.
FRANCESC CASTELLAR, notari públic per autoritat reial, 172.
FRONTÍ, 400.
FRUGA, 126.
FRUGA, prevere, 291.
FUG, 28.
FURIOL, 318.

GAIA DE CERVERA, muller de Ramon (II) de Torroja, 396, 406, 459.
GAIMAR, 607.
GALCERAN, 193 (1125), 194 (1125), 213 (1128), 228 (1130), 235 (1131), 243 (1132), 559 (1195).
GALCERAN, de Massoteres, 82.
GALCERAN, fill de Galceran Miró, 75.
GALCERAN, germà de Pere d'Urg, 315.
GALCERAN BERNAT, 20.
GALCERAN DEL LLOR, 99.
GALCERAN DE PINÓS, 50, 389, 436.
GALCERAN (de Pinós?), 56.
GALCERAN DE SANTAFÈ, germà de Guillem de Santafè, 561, 571.
GALCERAN DE TAPIOLES, 573
GALCERAN DE VERGÓS, 107, 215, 306, 393.
GALCERAN MACIP, 91.
GALCERAN MIRÓ, 75.
GALÍ SAGUIT, 77.
GALIANA, filla de Gombau de Ribelles, 572.
GALINDO DE MANO, 475.
GALLARDA, muller d'Arnau, 446.

GALLARDA, muller de Gombau de Rocafort, 446, 513.
GARAREG, 440.
GARCIA, 532.
GARCÍA SANCHO, 485.
GARSENDA, muller de Brunet, 520.
GAUSFRED, 87 (1110), 291 (1141).
GAUSFRED, sacerdot, 42.
GAUSPERT, 22 (1102), 38 (1104), 124 (1114), 143 (1117), 144 (1177), 152 (1118), 171 (1121), 177 (1122), 190 (1124), 287 (1140).
GAUSPERT, batlle de Santa Maria de Solsona, 112.
GAUSPERT, canonge de Santa Maria de Solsona, 69, 70.
GAUSPERT, fill d'Arnau de Pampe, 344.
GAUSPERT, germà de Bernat d'Oliana, 348.
GAUSPERT, levita, 98.
GAUSPERT, levita i escrivà, 85.
GAUSPERT, prepòsit de Santa Maria de Solsona, 78, 106, 111, 115, 133, 191, 203, 214, 227, 234, 245, 248, 260, 262, 263, 278, 280, 281, 284, 288, 291, 296, 300, 301, 302, 303, 309, 310, 317, 321, 322, 324, 327, 330, 332, 608.
GAUSPERT, prevere, 14.
GAUSPERT, prevere de Santa Maria de Solsona, 63.
GAUSPERT, prevere i escrivà, 178 (1122), 248 (1133).
GAUSPERT, prior de Santa Maria de Solsona, 218.
GAUSPERT, sacerdot, 150.
GAUSPERT, sacerdot i canonge, 146.
GAUSPERT, sacerdot i escrivà, 127 (1114), 162 (1120).
GAUSPERT GOMBERT, 112.
GAUSPERT GUILLEM, de les Oluges, 60.
GAUSPERT OLIBA, 64.
GAUSPERT RAMON, 61.
GELVIRA, muller del vescomte Guerau Ponç, 4.
GENÇANA, muller de Pere de Salfores, 390.
GENER DE SANT MIQUEL DEL FAI, 390.
GERBERT, sacerdot i escrivà, 199.
GERIBERT, 114.
GERIBERT, germà del prevere Ranmir, 5.
GERIBERT, levita i escrivà, 273.
GERIBERT, sacerdot i escrivà, 288.
GEROVARD, 302.
GERSÈN, muller de Brunet, 392.
GERSÈN, muller de Pere Ramon, 232.
GERSÈN, Joana, 228.
GERSENDA, muller de Pere Guillem, 66, 98.
GIA, muller de Ponç de Montjuïc, 294.
GILABERT, 13.
GILABERT, de Balaguer, 47.
GILABERT, de Timoneda, 323.
GILABERT, sacerdot, 150.
GILABERT COMPANY, 7, 8.
GILABERT DALMAU, 44 (1105), 68 (1108), 89 (1110), 181 (1123).
GILABERT GUIFRÉ, 5.
GILABERT LLOPS, 383.
GILABERT MIR, 5 (1101), 53 (1106), 234 (1131).
GILABERT MIRÓ, 64.
GILABERT SENTRIG, 37.
GINER, 500.
GINER, de les Pallargues, 552.
GINER GUADALL, 459.
GIRBERGA, 5 (1101), 103 (1111).
GIRBERGA, filla d'Onofred, 176.
GIRBERGA, muller de Mir Mir, 230.
GIRBERGA MIR, 5.
GIRBERGA VEGUERA, 229.
GIRBERT, 57 (1106), 198 (1125), 213 (1128), 471 (1181).
GIRBERT, ardiaca de la Seu d'Urgell, 330.
GIRBERT, batlle, 202.
GIRBERT DE BELARA, 199.
GIRBERT DURAN, 39 (1104), 100 (1111).
GIRBERT HUG, 121 (1114), 126 (1114).
GIRBERT TRESVALL, 5.
GISCAFRED, de Torrefeta, 30.
GODLÈN, 19.

FUNDACIÓ NOGUERA

GODLÈN, muller de Guillem Gauspert, 56.
GODMAR BELLARÓ, 91.
GODMAR DENGA, 263.
GODONOR, 159.
GOMBAU, 30 (1104), 98 (1111), 146 (1117), 171 (1121), 180 (1123), 249 (1133), 273 (1136).
GOMBAU, fill d'Adelaida, 187.
GOMBAU, fill de Gombau de Rocafort, 446, 513.
GOMBAU, fill de Ramon de Camporrells, 401.
GOMBAU, germà de Bertran Rotllan, 10.
GOMBAU, germà de Pere, 57.
GOMBAU BERNAT, 32 (1104), 55 (1106), 169 (1121), 170 (1121).
GOMBAU BERNAT DE MONTMAGASTRE, 52.
GOMBAU DE CORREÀ, 380.
GOMBAU DE RIBELLES, 216, 217, 239, 240, 267, 303, 351, 360, 386, 391, 404, 418, 424, 434, 529.
GOMBAU DE RIBELLES, fill de Gombau de Ribelles, 572, 592.
GOMBAU DE ROCAFORT, 446.
GOMBAU DE SANTALINYA, 288.
GOMBAU DE TALLADELL, 607.
GOMBAU D'OLUJA, 329, 548.
GOMBAU GUADALL, 33 (1104), 49 (1105), 53 (1106), 144 (1117), 159 (1119), 387 (1163).
GOMBAU GUADALL, canonge de Santa Maria de Solsona, 4, 13, 18, 24, 41, 62, 143.
GONDEBALL DALMAU, canonge de la Seu d'Urgell, 29.
GONTER, 333.
GONTER, fill de Gonter, 331.
GONTER, fill de Miró Guifred, 84.
GONTER, testador, 331.
GONZALO DE ROTA, 485.
GRIMA, de Navès, 38.
GUADALL, 100 (1111), 483 (1183).
GUADALL, d'Olius, 76.
GUADALL, fill d'Ermessenda, 73.
GUADALL, levita, 84.
GUADALL AIMERIC, 141, 233, 238, 269, 297, 307.
GUADALL BERNAT, 55 (1106), 174 (1122), 282 (1139), 301 (1143).
GUADALL BERNAT, castlà de Castellnou, 37.
GUADALL DE PUIG-SEC, 76.
GUADALL NEGRE, 396.
GUADALL ROS, 445, 450, 455, 507, 508, 527, 529.
GUADAMIR, 17.
GUAIMAR, fill d'Arnau Guerau, 588.
GUASQUETA, muller d'Arnau Gauspert, 51.
GUATIM DE CAMPABADAL, 422.
GUERAU, 22 (1102), 78 (1109), 79 (1109), 144 (1117), 162 (1120), 171 (1121), 177 (1122), 180 (1123), 189 (1124),198 (1125), 201 (1126), 202 (1126), 203 (1126), 227 (1130), 249 (1133), 279 (1138), 280 (1138), 283 (1139), 291 (1141), 297 (1143), 309 (1146), 317 (1147), 324 (1149), 338 (1152).
GUERAU, almoiner de Santa Maria de Solsona, 151.
GUERAU, ardiaca de la Seu d'Urgell, 213, 247.
GUERAU, canonge de Santa Maria de Solsona, 191, 341, 347.
GUERAU, escrivà, 90 (1111), 138 (1116), 139 (1116), 140 (1116), 142 (1117), 143 (1117), 144 (1117), 147 (1118), 152 (1118), 161 (1119), 171 (1121), 174 (1122), 177 (1122), 182 (1123), 185 (1124), 219 (1129), 221 (1129), 235 (1131), 253 (1133), 260 (1134), 267 (1135), 269 (1135), 272 (1136), 278 (1137), 290 (1140), 479 (1182).
GUERAU, fill de Sança d'Ivorra, 472.
GUERAU, fill de Sicarda, 92.
GUERAU, germà de Berenguer d'Ivorra, 464.
GUERAU, levita i escrivà, 37 (1104), 69 (1108), 75 (1108), 80 (1109), 103 (1111), 104 (1112), 112 (1113), 159 (1119), 576 (1196).

FUNDACIÓ NOGUERA

GUERAU, monjo, 245.
GUERAU, monjo i escrivà, 245.
GUERAU, pare de Berenguer de Malgrat, 164.
GUERAU, prevere, 48.
GUERAU, prevere de Santa Maria de Solsona, 24.
GUERAU, prior de Santa Maria de Solsona, 98, 176.
GUERAU, sacerdot, 13 (1101), 27 (1103), 35 (1104), 49 (1105).
GUERAU, sacerdot i escrivà, 150 (1118), 322 (1148).
GUERAU, sagristà de Santa Maria de Solsona, 62, 143, 179, 195.
GUERAU, sotsdiaca i escrivà, 7, 13, 17, 21, 22, 24, 26, 27, 29, 30, 31, 33, 35, 38, 39, 41, 43, 48, 53, 54, 56, 59, 60, 63, 117.
GUERAU, vescomte, 37, 228.
GUERAU ALEMANY, 140 (1116), 193 (1125), 194 (1125), 522 (1190).
GUERAU ALEMANY, júnior, 522.
GUERAU BERNAT, 127.
GUERAU D'ALENTORN, 400, 552.
GUERAU D'ARTESA, 213.
GUERAU DE COMABELLA, 610.
GUERAU DE FIGUEROLA, 464.
GUERAU DE FORNELLS, 359, 365.
GUERAU DE JORBA, 252, 299, 301.
GUERAU DE LA MANRESANA, 423, 480, 494.
GUERAU DE LLUÇÀ, 168, 267, 384, 494.
GUERAU DE MALGRAT, 221, 413.
GUERAU DE MONTAGUT, 471, 530.
GUERAU DE MONT-ROS, 105, 228, 234, 336.
GUERAU DE PRENYANOSA, 164.
GUERAU DE VILA, 227.
GUERAU D'IVORRA, 597.
GUERAU FERRER, 413.
GUERAU GIG, 251, 252.
GUERAU GILABERT, 28.
GUERAU GOMBERT, 4 (1101), 18 (1102), 20 (1102), 57 (1106), 98 (1111).
GUERAU GUILLEM, 72 (1108), 160 (1119), 228 (1130), 312 (1147).
GUERAU MÀGER, 5.
GUERAU MARTÍ, 152.
GUERAU MIR, 6.
GUERAU MIRÓ, 77.
GUERAU OLOMAR, 107.
GUERAU PIP, 277, 377.
GUERAU PONÇ, 10 (1101), 26 (1103), 56 (1106), 159 (1119), 228 (1130).
GUERAU PONÇ, vescomte, 4, 7, 8, 50, 69, 70.
GUERAU RADULF, 2.
GUERAU RAMON, 79 (1109), 138 (1116), 153 (1118), 154 (1118), 201 (1126).
GUERAU RAMON DE MALGRAT, 198, 223.
GUERAU TEIXIDOR, 396.
GUERAUA, muller de Berenguer de Vídues, 438.
GUERAUA, muller de Pere Ponç, 137, 308.
GUIFRED, 73 (1108), 285 (1140).
GUIFRED, batlle de Malgrat, 85, 86, 87.
GUIFRED ADROVER, 28.
GUIFRED GUILLEM, 149.
GUIFRED GUITART, 28.
GUIFRED JOAN, 170.
GUIFRED *LIULA*, 117.
GUIFRED SUNYER, 116.
GUILLA, 36 (1104), 59 (1107), 110 (1112), 124 (1114), 128 (1115), 343 (1153).
GUILLA, filla de Berenguer Tedmar, 116.
GUILLA, filla de Tedmar Gerús, 104.
GUILLA, filla d'Onofred, 176.
GUILLA, germana de Ramon Negre, 212.
GUILLA, mare de Bernat Erimball, 146.
GUILLA, mare de Ramon Guillem, 172, 260.
GUILLA, mare de Pere Arloví, 11.
GUILLA, muller d'Ademar, 128.
GUILLA, muller d'Arnau Company, 108.
GUILLA, muller d'Arnau de Vilalta, 462.
GUILLA, muller d'Arnau Pere, 300.

FUNDACIÓ NOGUERA

GUILLA, muller d'Arnau Eromir, 87.
GUILLA, muller de Bernat de Solsona, 312.
GUILLA, muller de Bernat Ponç, 94.
GUILLA, muller de Bertran, 257.
GUILLA, muller de Guillem Bernat, 226, 227, 228.
GUILLA, muller de Guillem Guadall, 223.
GUILLA, muller de Guillem Ramon, 101.
GUILLA, muller de Mir, 286.
GUILLA, muller de Miró Arnau, 185.
GUILLA, muller de Pere, 222.
GUILLA, muller de Pere Coc, 399.
GUILLA, muller de Pere de Carcassona, 416.
GUILLA, muller de Pere Guillem, 199.
GUILLA, muller de Ramon Tedball, 245.
GUILLEM, 22 (1102), 66 (1108), 82 (1110), 105 (1112), 122 (1114), 191 (1125), 196 (1125), 215 (1129), 230 (1130), 286 (1140), 345 (1153), 363 (1158), 428 (1173), 440 (1174), 459 (1178), 552 (1195), 606 (1199).
GUILLEM, ardiaca, 338.
GUILLEM, ardiaca de Ribelles, 591.
GUILLEM, bisbe de Barcelona, 305.
GUILLEM, capellà, 228.
GUILLEM, capellà, oncle de Guillem de Pinell, 362.
GUILLEM, capellà de l'Aguda, 227.
GUILLEM, clergue d'Albareda, 514.
GUILLEM, clergue de Malgrat, 593.
GUILLEM, dapifer, 221.
GUILLEM, del castell de Riner, 49.
GUILLEM, diaca, 568.
GUILLEM, escrivà, 107 (1112), 167 (1120), 213 (1128), 232 (1131), 313 (1147), 314 (1147), 326 (1149), 331 (1150), 333 (1150), 334 (1150), 336 (1151), 343 (1153), 344 (1153), 347 (1154), 348 (1154), 349 (1155), 353 (1155), 358 (1156), 370 (1159), 376 (1159), 377 (1160), 378 (1161), 388 (1163), 399 (1166), 404 (1167), 411 (1168), 486 (1183), 491 (1185), 492 (1185), 493 (1185), 495 (1185), 497 (1185), 499 (1185), 517 (1189), 532 (1191), 569 (1196), 570 (1196).
GUILLEM, fill d'Arnau, 446.
GUILLEM, fill d'Arnau de Rocafort, 513.
GUILLEM, fill d'Arnau Pere, 112.
GUILLEM, fill de Babot, 306.
GUILLEM, fill de Berenguer Arnau, 290.
GUILLEM, fill de Berenguer de Correà, 388.
GUILLEM, fill de Berenguer de l'Ofegat, 301.
GUILLEM, fill de Berenguer Tedmar, 116.
GUILLEM, fill de Berenguera d'Òdena, 596.
GUILLEM, fill de Bernat Arnau, 301.
GUILLEM, fill de Bernat Arnau de Castellnou, 413.
GUILLEM, fill de Gonter, 331.
GUILLEM, fill de Guerau, 279.
GUILLEM, fill de Guifred, 285.
GUILLEM, fill de Guillem Coc, 502.
GUILLEM, fill de Guillem de Passanant, 427.
GUILLEM, fill de Guillem de Ponts, 339.
GUILLEM, fill de Guillem de Pujalt, 281.
GUILLEM, fill de Guillem Pere, 381.
GUILLEM, fill de Maria del Camp d'Olius, 565.
GUILLEM, fill de Martí Humbert, 261.
GUILLEM, fill de Miró Arnau, 185.
GUILLEM, fill de Pere Arnau, 301.
GUILLEM, fill de Pere de Casals, 508.
GUILLEM, fill de Pere de Puigverd, 204, 588.
GUILLEM, fill de Pere de Tudela, 412, 481.
GUILLEM, fill de Ponç, 548.
GUILLEM, fill de Ponç Hug, 140, 144.
GUILLEM, fill de Ramon d'Avià, 563.

GUILLEM, fill de Ramon de Cervera, 479.
GUILLEM, fill de Ramon de Concabella, 441.
GUILLEM, fill de Ramon de Cortall, 590.
GUILLEM, fill de Ramon Humbert, 184, 247.
GUILLEM, filla d'Onofred, 176.
GUILLEM, germà d'Arnau d'Isanta, 450, 453, 487.
GUILLEM, germà d'Arnau Miró, 203.
GUILLEM, germà de Berenguer de Malgrat, 164.
GUILLEM, germà de Pere de Meià, 97.
GUILLEM, jutge, 12, 28, 39, 43, 58.
GUILLEM, levita i escrivà, 183 (1124), 200 (1125), 339 (1152), 580 (1196), 583 (1196).
GUILLEM, nebot de Pere Bernat, 97.
GUILLEM, nét de Ramon de Cervera, 479.
GUILLEM, nét d'Ermessenda de Clarà, 604.
GUILLEM, prepòsit de Santa Maria de Solsona, 1, 164, 209, 338, 341, 342, 347, 349, 350, 351, 352, 353, 355, 359, 370, 377.
GUILLEM, prevere, 165.
GUILLEM, prevere de la Llena, 439, 521.
GUILLEM, prevere i canonge, 10.
GUILLEM, prevere i escrivà, 137 (1116), 231 (1131), 355 (1155), 422 (1172), 597 (1198), 613 (1200).
GUILLEM, prior de la Seu d'Urgell, 460.
GUILLEM, prior de Santa Maria de Guissona, 353.
GUILLEM, prior de Sant Llorenç, 443.
GUILLEM, sacerdot, 13 (1101), 98 (1111), 301 (1143).
GUILLEM, sacerdot de la Llena, 268, 476, 484.
GUILLEM, sacerdot i escrivà, 100 (1111), 165 (1120), 179 (1123), 216 (1129), 249 (1133), 252 (1133), 306 (1145), 437 (1174), 520 (1189).
GUILLEM, sacerdot i monjo, 166.
GUILLEM, sagristà, 167 (1120), 346 (1154).
GUILLEM, sagristà de la Seu d'Urgell, 421.
GUILLEM, sotsdiaca i escrivà, 72 (1108), 74 (1108), 156 (1119).
GUILLEM I, vescomte de Cardona, 592, 610.
GUILLEM ADALBERT, 414.
GUILLEM ADROVER, 484.
GUILLEM ADROVER, de Pedra (Cerdanya), 147.
GUILLEM AMIC, canonge de Santa Maria de Solsona, 579.
GUILLEM ANSFRÉ, de Vallferosa, 9.
GUILLEM ARNAU, 7 (1101), 8 (1101), 23 (1102), 65 (1107), 75 (1108), 114 (1113), 122 (1114), 134 (1115), 145 (1117), 175 (1122), 178 (1122), 191 (1125), 196 (1125), 201 (1126), 207 (1127), 331 (1150), 348 (1154), 414 (1170).
GUILLEM ARNAU, de Cirelola, 4.
GUILLEM ARNAU, de Granyanella, 327.
GUILLEM ARNAU, del castell de Pinell, 283.
GUILLEM ARNAU, de Lladurs, 7, 8.
GUILLEM ARNAU, escrivà, 243.
GUILLEM ARNAU, fill de Godonor, 159.
GUILLEM ARNAU DE BESORA, 556.
GUILLEM ARNAU DE MALPÀS, 112.
GUILLEM ARNAU DE MONTFERRER, bisbe d'Urgell, 459.
GUILLEM ARNAU DE PORTA, 243.
GUILLEM ARNAU DE RINER, 43.
GUILLEM ARNAU DE TUDELA, 164.
GUILLEM ASSEMIR, de les Oluges, 60.
GUILLEM BAIOT, 264.
GUILLEM BARÓ, 7 (1101), 8 (1101), 31 (1104).
GUILLEM BERENGUER, 92 (1111), 300 (1143).
GUILLEM BERENGUER, fill de Berenguer Aimeric, 297, 307.
GUILLEM BERMON, 256.

FUNDACIÓ NOGUERA

GUILLEM BERNAT, 10 (1101), 25 (1103), 51 (1106), 65 (1107), 78 (1109), 79 (1109), 110 (1112), 113 (1113), 115 (1113), 116 (1113), 153 (1118), 163 (1120), 171 (1121), 181 (1123), 195 (1125), 202 (1126), 207 (1127), 213 (1128), 226 (1130), 227 (1130), 228 (1130), 257 (1134), 280 (1138), 291 (1141), 317 (1147), 331 (1150), 353 (1155), 608 (1199).
GUILLEM BERNAT, canonge de Santa Maria de Solsona, 283, 285, 332.
GUILLEM BERNAT, de Balaguer, 47.
GUILLEM BERNAT, de *Beliz* (Cerdanya), 147.
GUILLEM BERNAT, fill de Bernat Isarn, 179.
GUILLEM BERNAT, fill d'Ermessenda, 67.
GUILLEM BERNAT, germà de Pere d'Anes, 1125.
GUILLEM BERNAT, nebot de Berenguer Bermon, 117.
GUILLEM BERNAT, prevere de Vallferosa, 227.
GUILLEM BERNAT DE BESCARAN, 40.
GUILLEM BERNAT DE CERC, 207.
GUILLEM BERNAT DE L'AGUDA, 159.
GUILLEM BERNAT DE PUIG D'ÒDENA, 109.
GUILLEM BERNAT DE TAPIOLES, 108.
GUILLEM BERNAT DE VALLMANYA, 27.
GUILLEM BERTRAN, 65.
GUILLEM BORRELL, 193.
GUILLEM BOSSOM, del castell de Conques, 240.
GUILLEM BOTET, 55.
GUILLEM BOVAC, 437.
GUILLEM BOVET, 414.
GUILLEM BRADILA, 5.
GUILLEM BRULLA, escrivà, 464.
GUILLEM BURRIOL, 397.
GUILLEM CABOT, 590.
GUILLEM CASTLÀ, 92.
GUILLEM COC, 492, 502, 505, 509.
GUILLEM COMPANY, 151, 213, 221, 286.
GUILLEM CROAT, notari públic per autoritat del prepòsit de Solsona, 465, 592.
GUILLEM DALMAU, 119 (1113), 130 (1115), 166 (1120), 194 (1125), 310 (1146).
GUILLEM DALMAU, de Rubinat, 479.
GUILLEM DALMAU DE CERVERA, 121.
GUILLEM D'ÀGER, 411.
GUILLEM D'AGUERA, 293.
GUILLEM D'AGUILAR, 479.
GUILLEM D'AGUILÓ, 251, 252, 596.
GUILLEM D'ALBAREDA, 514.
GUILLEM D'ALÒS, 474.
GUILLEM D'ALTALL, 571.
GUILLEM D'ANGLESOLA, 265, 386, 442, 473, 478, 482.
GUILLEM D'ÀSSUA, 164, 216.
GUILLEM DE BALMA, 365.
GUILLEM DE BELLVER, 442, 556, 591, 592, 610, 614.
GUILLEM DE BERENGUER, 526.
GUILLEM DE BERGUEDÀ, 443.
GUILLEM DE BERGUEDÀ, júnior, 443.
GUILLEM DE BIOSCA, 378.
GUILLEM DE BLANCAFORT, 522.
GUILLEM DE CACIOLA, 523.
GUILLEM DE CALDERS, 428, 443, 571, 588, 607.
GUILLEM DE CALONGE, 503, 530, 551, 567.
GUILLEM DE CANYELLES, 397.
GUILLEM DE CAPDEVILA, 396.
GUILLEM DE CAPOLAT, 389.
GUILLEM DE CARDONA, fill del vescomte Bernat Amat I de Cardona, 167, 366.
GUILLEM DE CARRERES, 442.
GUILLEM DE CASTELLAR, 196, 274.
GUILLEM DE CASTELLÓ, 435, 547.
GUILLEM DE CASTELLVELL, 390.
GUILLEM DE CERVELLÓ, 522.
GUILLEM DE CERVERA, 310, 313, 314, 572.
GUILLEM DE CLARAMUNT, 366.
GUILLEM DE CLARAVALLS, 341.
GUILLEM DE CLARÀ, 347.

FUNDACIÓN NOGUERA

GUILLEM DE CLARET, 513.
GUILLEM DE CODINA, 398.
GUILLEM DE COMA, 377, 419, 467, 471, 573.
GUILLEM DE CONCABELLA, 572, 578, 587, 601, 602, 605, 610.
GUILLEM DE CONCABELLA, canonge de Santa Maria de Solsona, 204.
GUILLEM DE CONCABELLA, levita i escrivà, 559, 567, 574.
GUILLEM DE CONILL, 451.
GUILLEM DE CORÇÀ, 602.
GUILLEM DE CORNELLANA, 330.
GUILLEM DE CORT, prevere, 574.
GUILLEM DE COTARIU, 407.
GUILLEM D'EDRES, nét de Bernat de Rocafort, 410, 426.
GUILLEM DE FLUVIÀ, 573.
GUILLEM DE FORATMICÓ, 306.
GUILLEM DE FORN, 387.
GUILLEM DE GIRONA, escrivà d'Anglesola, 432, 463.
GUILLEM DE GOSAL, de Portell, 549.
GUILLEM DE GUARDIOLA, 443.
GUILLEM DE GUIMERÀ, 331.
GUILLEM DE GUSPÍ, 271, 272, 276, 323, 455, 456.
GUILLEM DE JOVAL, 469.
GUILLEM DE LA GUÀRDIA, 531, 580, 596.
GUILLEM DE L'AGUDA, 582.
GUILLEM DE LA LLENA, 484.
GUILLEM DE LA ROCA, 208, 376, 377, 412, 577.
GUILLEM DE LA ROCA, fill de Guillem de la Roca, 567, 577, 607.
GUILLEM DE LA TORRE, 390.
GUILLEM DE LAVALS, 215, 267, 268, 283, 456.
GUILLEM DE LAVANSA, 168, 378, 384.
GUILLEM DEL CERC, 599.
GUILLEM DE LES PALLARGUES, 274, 354, 377.
GUILLEM DE L'ESPUNYOLA, 184, 213, 315, 386, 388, 389.
GUILLEM DE L'ESPUNYOLA, júnior, 386, 389, 440, 563.
GUILLEM DEL LLOR, prevere, 24, 481.
GUILLEM DE LLORAC, 304.
GUILLEM DE LLORAC (frare hospitaler?), 398.
GUILLEM DE LLUÇÀ, 310.
GUILLEM DE L'OFEGAT, 572.
GUILLEM DEL QUER, 380.
GUILLEM DE MAS, de l'Espluga, 479.
GUILLEM DE MASSANA, 363.
GUILLEM DE MATABOUS, 419.
GUILLEM DE MEIÀ, nét de Guillem de l'Espunyola, 389.
GUILLEM DE MEROLA, germà d'Arnau de Joval, 570.
GUILLEM DE MICAPÀ, 415.
GUILLEM DE MONTFALCÓ, 204.
GUILLEM DE NARGÓ, 464, 526.
GUILLEM DE NAVÈS, 371.
GUILLEM DE NUET, 93, 205, 396, 574.
GUILLEM DE PARCERISSA, notari públic per tot el Principat de Catalunya, 418.
GUILLEM DE PASSANANT, 427.
GUILLEM DE PEGUERA, 93, 95.
GUILLEM DE PERALTA, 591, 592.
GUILLEM DE PERAMOLA, 460.
GUILLEM DE PILOTS, 503.
GUILLEM DE PINELL, fill de Ramon Pere (de Pinell), 333, 362.
GUILLEM DE PINÓS, 464.
GUILLEM DE PLA, 506, 559, 606.
GUILLEM DE PONTS, 220, 339, 394, 430, 434, 496, 523, 534, 594, 596.
GUILLEM DE PORTELL, 501.
GUILLEM DE POUS, clergue de Sant Marçal, 611.
GUILLEM DE PRAT, 450.
GUILLEM DE PUIG, 390.
GUILLEM DE PUIGVENTÓS, 590.
GUILLEM DE PUJALT, 107, 281.
GUILLEM DE PUJOL, 165 (1120), 484 (1183), 583 (1196).
GUILLEM DE PINÓS, 93.
GUILLEM DE QUERALT, 448, 451.
GUILLEM DE RIALB, 587.
GUILLEM DE ROVIRA, 471.
GUILLEM DE RUBINAT, 424.

FUNDACIÓN NOGUERA

GUILLEM DE SALA, de Portell, 539, 549.
GUILLEM DE S'ALL, 386.
GUILLEM DE SANAÜJA, 433.
GUILLEM DE SANTAFÈ, fill de Ponç (I) de Santafè, 264, 274, 306, 325, 356, 571, 577.
GUILLEM DE SANTAMERA, 400.
GUILLEM DE SANTGALLARD, 464.
GUILLEM DE SANTMARTÍ, 390.
GUILLEM DE SANTSERNÍ, 466.
GUILLEM DE SERÓ, 386, 604.
GUILLEM DE SOLANELLES, 565, 570, 595.
GUILLEM DE SOLER, 562, 569, 606.
GUILLEM DE SOLEROLS, 407.
GUILLEM DE TALAVERA, 151, 261.
GUILLEM DE TORNERONS, del Llor, 535, 536, 547.
GUILLEM DE TORRE, 323.
GUILLEM DE TORROELLA, 390.
GUILLEM DE TORROJA, 213, 247, 271.
GUILLEM DE TUDELA, 546, 547, 548, 560.
GUILLEM DE VALLFOGONA, 427.
GUILLEM DE VALL-LLEBRERA, 337.
GUILLEM DE VALLTALLADA, 468.
GUILLEM DE VERGÓS, 577.
GUILLEM DE VILADEBAGES, 465.
GUILLEM DE VILAPEDRERS, 445.
GUILLEM DE VINYAMALA, 610.
GUILLEM DE VIT, 97.
GUILLEM D'HORTA, 396.
GUILLEM D'HOSTAFRANCS, 441, 567.
GUILLEM *Diarpellanno*, 608.
GUILLEM D'ISANTA, 442, 493, 504, 550, 561, 612.
GUILLEM D'OLZINA, 525.
GUILLEM EBRÍ, 145, 170.
GUILLEM EIX, de Riner, 218.
GUILLEM ÈNNEC, fill de Ramon Guillem, 433.
GUILLEM ESCUDER, 580.
GUILLEM ESTORNELL, 605.
GUILLEM FALCÓ, 410.
GUILLEM FERRER, 7, 8.
GUILLEM FERRER, d'Olius, 399.
GUILLEM FALCÓ, 426.
GUILLEM FOLC, 80.
GUILLEM FORTUNY, nebot de Berenguer de Montpaó, 464.
GUILLEM FRUGA, 24.
GUILLEM GALÍ, 13 (1101), 33 (1104), 154 (1118).
GUILLEM GAUSPERT, 7 (1101), 8 (1101), 19 (1102), 25 (1103), 39 (1104), 50 (1105), 51 (1106), 56 (1106), 124 (1114), 266 (1135).
GUILLEM GAUSPERT DE RUBIOL, 105.
GUILLEM GERBERT, 118.
GUILLEM GEROVARD, 156, 326.
GUILLEM GILABERT, 82 (1110), 464 (1180).
GUILLEM GIRBERT, 42 (1104), 272 (1136).
GUILLEM GISPERT DE LAVANSA, 382.
GUILLEM GODMAR, sagristà de Santa Maria de Lillet, 117.
GUILLEM GOMBAU, 259 (1134), 316 (1147).
GUILLEM GONTER, 408.
GUILLEM GUADALL, 139 (1116), 177 (1122), 223 (1130).
GUILLEM GUERAU, 15 (1102), 42 (1104), 149 (1118).
GUILLEM GUERAU DE SU, 296.
GUILLEM GUIFRED, 98 (1111), 138 (1116).
GUILLEM GUILLEM, 126.
GUILLEM GUITART, 7 (1101), 8 (1101), 37 (1104), 50 (1105), 52 (1106), 272 (1136).
GUILLEM GUITART, clergue de Santa Maria de Solsona, 24, 62.
GUILLEM GUITART D'ABELLA, 50.
GUILLEM GUITART DE CABANABONA, 163.
GUILLEM GUITART DE LLUÇÀ, 39.
GUILLEM HUMBERT, 170.
GUILLEM ISARN, 143 (1117), 511 (1187), 603 (1199).
GUILLEM JOAN, 197.
GUILLEM JOSFRÉ, 22 (1102), 55 (1106).
GUILLEM JOSPERT, vegeu Guillem Gauspert.
GUILLEM LLAMBARD, 511.
GUILLEM MÀGER, 103.
GUILLEM MARTÍ, 104 (1112), 162 (1120), 178 (1122), 355 (1155).

FUNDACIÓ NOGUERA

GUILLEM MARTÍ, clergue de Santa Maria de Solsona, 24, 78, 143.
GUILLEM MARTÍ, sacerdot i canonge, 150.
GUILLEM MARTÍ, sagristà de Santa Maria de Solsona, 111, 300, 309.
GUILLEM MAURI, 416.
GUILLEM MIR, 83 (1110), 178 (1122), 202 (1126).
GUILLEM MIR D'ALBAREDA, 176.
GUILLEM MIRÓ, 295 (1142), 331 (1150).
GUILLEM MIRÓ, germà de Pere de Coma, 330.
GUILLEM NET, 282.
GUILLEM OLDEMAR, 141.
GUILLEM OLIBA, 118.
GUILLEM OLLER, pagès del mas Morisca, 173.
GUILLEM ORIOL, 28.
GUILLEM OROMIR, 5.
GUILLEM OROMIR, de Timoneda, 323.
GUILLEM OT, 72 (1108), 242 (1132).
GUILLEM PELLISSER, 135.
GUILLEM PERA, prevere de Solsona, 418.
GUILLEM PERE, 96 (1111), 167 (1120), 169 (1121), 331 (1150), 381 (1161).
GUILLEM PERE, d'Alcabès, 391.
GUILLEM PERE, escrivà, 308 (1146), 592 (1197).
GUILLEM PERE, feudatari de Santa Maria de Solsona, 309.
GUILLEM PERE, fill de Pere Bernat, 142.
GUILLEM PERE D'ALÒS, 458.
GUILLEM PERE DE LA GUÀRDIA, 329.
GUILLEM PERE DE RUBINAT, 331.
GUILLEM PERE DE SEDÓ, 302.
GUILLEM PONÇ, germà d'Arnau Ponç, 27.
GUILLEM PONCET DE PUIGVERD, 204.
GUILLEM RAMON, 14 (1101), 64 (1107), 101 (1111), 103 (1111), 106 (1112), 117 (1113), 127 (1114), 136 (1116), 152 (1118), 169 (1121), 178 (1122), 228 (1130), 266 (1135), 284 (1139), 287 (1140), 297 (1143), 302 (1144), 304 (1144), 420 (1172).
GUILLEM RAMON, capellà de Clarà, 334.
GUILLEM RAMON, capellà de l'Aguda, 282, 283.
GUILLEM RAMON, de Balaguer, 47.
GUILLEM RAMON, fill de Ramon Humbert, 170.
GUILLEM RAMON, germà d'Ermengol Ramon, 103.
GUILLEM RAMON, oncle de Bernat Bermon, 117.
GUILLEM RAMON, prior de Santa Maria de Solsona, 404.
GUILLEM RAMON (I), senescal, 75, 120.
GUILLEM RAMON (II), senescal, 213, 322.
GUILLEM RAMON DE BANYERES, 270.
GUILLEM RAMON DE BERGA, 170.
GUILLEM RAMON DE CASTELLVELL, 75.
GUILLEM RAMON DE GUSPÍ, 185.
GUILLEM RAMON DE JOSA, 161.
GUILLEM RAMON DE L'AGUDA, 214, 248.
GUILLEM RAMON DE MALGRAT, 169.
GUILLEM RAMON DE MASCARÓ, 136.
GUILLEM RAMON DE PINÓS, 80.
GUILLEM RAMON DE SANTAFÈ, 2.
GUILLEM RAMON DE SELLERS, 28.
GUILLEM RAMON DE TALTEÜLL, 107.
GUILLEM RAMON DE TARAVIL, 105, 213.
GUILLEM RAMON DE TIMONEDA, 163, 179.
GUILLEM RAMON DE (TORROELLA?), 64.
GUILLEM RAMON D'OLIVA, 101.
GUILLEM RAMON GROS, 231.
GUILLEM RANMIR, 240.
GUILLEM RENARD, 91.
GUILLEM RENARD DE LA ROCA, 162.
GUILLEM RIAMBAU, 79 (1109), 96 (1111).
GUILLEM ROS DE TORÀ, 401.
GUILLEM ROSSELL, 555.
GUILLEM SABATER, 506.
GUILLEM SANLA, 28.
GUILLEM SARRAÍ, 610.
GUILLEM SENDRED, 38 (1104), 103 (1111), 138 (1116).
GUILLEM SENDRED, prevere i canonge de Santa Maria de Solsona, 41.
GUILLEM SENIOFRED D'ALTET, 20.
GUILLEM SINFRÉ, 133.
GUILLEM SOLER, 98.

FUNDACIÓ NOGUERA

GUILLEM SUNYER, 72 (1108), 127 (1114), 285 (1140).
GUILLEM TALLAVIES, 114, 189.
GUILLEM VIDAL, 5 (1101), 37 (1104).
GUILLETA, del pla de Sió, 397.
GUILLEUMA, 223 (1130), 230 (1130).
GUILLEUMA, filla d'Arnau de Joval, 394.
GUILLEUMA, filla de Guillem Ot, 72.
GUILLEUMA, germana de Pere de Vilaró, 390.
GUILLEUMA, mare de Pere de Mascaró, 606.
GUILLEUMA, mare de Ramon, 447.
GUILLEUMA, muller d'Arnau, 403.
GUILLEUMA, muller de Berenguer Bernat de Freixenet, 99.
GUILLEUMA, muller de Bertran d'Alentorn, 400, 552.
GUILLEUMA, muller de Bertran de la Llena, 609.
GUILLEUMA, muller de Guillem, 285.
GUILLEUMA, muller de Ramon de Castellet, 390.
GUILLEUMA, muller de Ramon de Vallmanya, 371.
GUISLA DE BLANES, 128.
GUITART, 258.
GUITART ARNAU, d'Anglesola, 114.
GUITART GUILLEM, de *Vila Plana*, 69, 70.
GUITART GUISALL, 100.
GUITART ISARN, 56.
GUITART JOAN, 231.
GUITART MASCARÓ, 7, 8.
GUITART RICÓS, 58 (1106), 74 (1108).
GUITART SENIOFRED, 129.
GUITART SIFRED, 44 (1105), 113 (1113).
GUITART VIDAL, 16.

HUG, 300 (1143), 361 (1157).
HUG, arquebisbe de Tarragona, 460.
HUG, fill d'Hug Arnau, 243.
HUG, germà de Guillem de Peguera, 93.
HUG ARNAU, 28 (1103), 138 (1116), 243 (1132), 270 (1135).
HUG ARNAU, castlà de Castellnou, 37.
HUG ATANULF, 56 (1106), 272 (1136).
HUG BERNAT, 52.
HUG DALMAU, 25 (1103), 169 (1121), 196 (1125).
HUG DE BAS, 396.
HUG DE CÀNOVES, 162.
HUG DEL LLOR, 111.
HUG DEL LLOR, germà de Pere de Sanaüja, 467, 495, 523, 524, 535, 536, 537, 545, 546, 547, 550, 551, 560.
HUG DE MATAPLANA, 389.
HUG DE PEGUERA, 298.
HUG DE PLA, 442.
HUG DE SANAÜJA, vegeu Hug del Llor.
HUG DE TORROJA, 459, 497, 531, 567, 577, 588, 607.
HUG GUILLEM, de les Oluges, 60.
HUG GUILLEM, dit Carbó, 173.
HUG GUILLEM DE SEDÓ, 65.
HUG HUGÓ, fill d'Hug Arnau, 139.
HUMBERT, 56.

ISABEL, muller de Berenguer de Calders, 428.
ISARN, 66 (1108), 83 (1110), 133 (1115), 191 (1125).
ISARN, de Llobera de Solsonès, 99.
ISARN, prevere i escrivà, 225.
ISARN BERNAT, fill de Bernat Isarn, 179.
ISARN DE CASTELLNOU, 354.
ISARN RAMON, 265.
ISARNETA, 133.
ITERI, escrivà, 435.
IU, cavaller, 119.

JAUME BOIXADER, notari públic de Solsona per autoritat apostòlica, 410.
JAUME DE LETENALL, notari públic de Barcelona, 573.
JAUME DE PUJOL, 193.
JAUME LLOBET, ciutadà de Barcelona i notari públic per tots els dominis

FUNDACIÓ NOGUERA

del rei d'Aragó per autoritat reial, 592.
JOAN, 104 (1112), 114 (1113), 143 (1117), 145 (1117), 162 (1120), 171 (1121), 202 (1126), 277 (1137), 354 (1155), 359 (1157), 396 (1166), 417 (1171), 445 (1175), 480 (1182), 483 (1183), 562 (1196).
JOAN, ardiaca de la Seu d'Urgell, 52.
JOAN, batlle de Santa Maria de Solsona, 362.
JOAN, capellà i escrivà, 426.
JOAN, clergue de Santa Maria de Solsona, 24, 62.
JOAN, diaca i escrivà, 197.
JOAN, escrivà, 76.
JOAN, ferrer, 462.
JOAN, fill d'Arnau de la Torre, 407.
JOAN, fill de Bernat d'Alòs, 435.
JOAN, fill de Bernat de Talarn, 553.
JOAN, fill de Pere, 477.
JOAN, fill de Pere Coc, 399.
JOAN, fill de Pere de Casals, 476.
JOAN, fill de Vivet, 542.
JOAN, germà de Guillem de Sala, 539.
JOAN, levita, 38.
JOAN, prevere, 124 (1114), 346 (1154), 410 (1168).
JOAN, prevere i escrivà, 538 (1192), 552 (1195).
JOAN, sacerdot, 144 (1117), 164 (1120).
JOAN, sacerdot de Santa Maria de Solsona, 139.
JOAN, sacerdot i escrivà, 34 (1104), 44 (1105), 51 (1106), 99 (1111), 346 (1154), 453 (1177).
JOAN, sotsdiaca i escrivà, 462.
JOAN D'ÀGER, escrivà, 478.
JOAN DE CALASSANÇ, 352.
JOAN DE CASCALLS, batlle reial, 563.
JOAN DE CASES, 511.
JOAN DE CORBERA, 614.
JOAN DE FORCLUNIR, 391.
JOAN DE LA FULIOLA, 318.
JOAN DE LA GUÀRDIA, 411.
JOAN DE LA RÀPITA, 411.
JOAN DE MEIÀ, 539, 593.
JOAN DE PUIG DE GUAL, 426.
JOAN DE SANTACOLOMA, 544, 589.
JOAN DE SANTGUIM, 306.
JOAN DE SOLSONA, 200, 450, 459, 492, 495, 496, 502, 504, 507, 508, 509, 517, 521, 527, 529, 536, 537, 557, 559, 561, 577, 585, 588, 605.
JOAN DE TORREFETA, 547.
JOAN DE TORRESCACANA, de Matamargó, 426.
JOAN DE VALLCOBERTA, 542.
JOAN D'HORTONEDA, 279.
JOAN D'OTS, 613.
JOAN FELIU, de Navès, 614.
JOAN FERRIOL, 524.
JOAN FRANC, 83.
JOAN GUAITES, 331.
JOAN GUIFRED, 73 (1108), 614 (f. s. XII).
JOAN MARTÍ, 564.
JOAN MIR, 557.
JOAN OT, 487.
JOAN PASTOR, 553.
JOAN PERE, de Santa Linya, 240, 275.
JOAN PRAT, prevere i vicari perpetu de l'església parroquial de Sant Miquel del Castell Vell de Solsona i notari públic de la mateixa, 305.
JOAN SERRA, de Lleida, 466.
JOAN SERRADELL, 553.
JOAN VILA, prevere de Solsona i notari públic per autoritat apostòlica, 410.
JOFRÉ, 5.
JORDÀ, mestre, 466, 492.
JORDANA, 515.
JORDANA, muller de Berenguer Bernat, 33.
JORDANA, muller de Berenguer Bertran, 255.
JORDANA, muller de Vidal, 407.
JOSIANA, germana de Guillem de Meià, 389.
JOSLÈN, 22.
JOSLÈN, filla de Ledgarda, 44.
JOSLÈN, germana de Ramon Bernat, 210.
JOSLÈN, muller de Pere de Sussiats, 229.

FUNDACIÓ NOGUERA

JOSPERT, vegeu Gauspert.

LAURETA, mare de Berenguer de Montpaó, 464.
LAURETA, muller de Berenguer de Montpaó, 464.
LEDGARDA, 44.
LEDGARDA, mare de Bernat Ramon, 9.
LINVOL, 5.
LLOMBARDA, muller de Ramon de Camporrells, 401.
LLORENÇ, 249 (1133), 474 (1181).
LLORENÇ, de Pedra (Cerdanya), 147.
LLUCIANA, muller de Bernat Erall, 108.
LOPE GARCIA, 485.
LORCA, 390.
LORETA, muller de Bertran, 110.
LORETA, muller de Guillem de Pujalt, 281.
LORETA, muller de Pere Ramon, 457.
LORETA, muller de Pere Udalard, fill del vescomte Udalard I de Besalú, 6.

MADRONA, de la Cardosa, 302.
MAFUMET, sarraí, 390.
MAGENÇA, 149.
MAGENÇA, muller d'Arnau de Pampe, 344.
MAGENÇA, muller de Guillem Ramon, 64, 127, 136.
MAGENÇA, muller de Mir Guillem, 129.
MAGENÇA, muller de Porcell, 137.
MAIASSÈN, 210.
MAIASSÈN, filla de Joslèn, 22.
MAIASSÈN, muller de Bernat d'Altet, 344.
MAIASSÈN, muller de Bernat Isarn, 179.
MAIASSÈN, muller de Gombau, 146.
MAIASSÈN, muller de Pere Ponç, 320.
MAIASSÈN, senyora de Mont-roig, 362.
MALET, 117.
MALLOL, 88 (1110), 152 (1118).
MAL PEL, 310.
MALVÍ, 60.
MANASSES, germana d'Arnau Ponç, 27.
MARC PILÓS, administrador perpetu de Santa Maria de Solsona per autoritat del bisbe d'Urgell i notari públic de la mateixa, 305.
MARCOL, del Llor, 566.
MARIA, 81 (1109), 116 (1113), 124 (1114), 229 (1130), 279 (1138), 395 (1166).
MARIA, comtessa d'Urgell, 7, 8, 50.
MARIA, criada de Bernat de Portell, 593.
MARIA, filla de Bernarda, 474.
MARIA, filla de Domènec, 475.
MARIA, filla de Furiol, 318.
MARIA, filla de Guillem Coc, 502.
MARIA, filla de Guillem Ot, 72.
Maria, filla de Maria del Camp d'Olius, 565.
MARIA, filla de Rotllan Berenguer, 197.
MARIA, filla d'Onofred, 176.
MARIA, muller de Berenguer Aimeric, 297.
MARIA, muller de Carbonell, 249.
MARIA, muller de Furiol, 318.
MARIA, muller de Guillem d'Àger, 411.
MARIA, muller de Guillem Berenguer, 300.
MARIA, muller de Guillem Cabot, 590.
MARIA, muller de Guillem de Llorac, 304.
MARIA, muller de Guillem de Viladebages, 465.
MARIA, muller de Pere, 477.
MARIA, muller de Pere de Casals, 476, 508.
MARIA, muller de Pere de Cint, 584.
MARIA, muller de Pere de Cirera, 200.
MARIA, muller de Pere Guillem, 130, 138.
MARIA, muller de Ramon de Bellver, 499.
MARIA, muller de Rotllan Berenguer, 197.
MARIA, muller de Ximèn, 411.
MARIA BARDINA, 197.

FUNDACIÓ NOGUERA

MARIA D'ALMENARA, néta del comte Pero Ansúrez, 485.
MARIA DEL CAMP D'OLIUS, 565.
MARIA DE SANT GERVASI, 606.
MARIA DE TRAVERS, 613.
MARIA DE VILARRÚBIA, 463.
MARIA D'OLOST, filla de Bernat de Rocafort, 410.
MARIA XICA, filla de Domènec, 475.
MARISCOT, 483, 605.
MARISCOT D'OLIUS, 565, 584.
MARQUESA, 426.
MARQUESA, filla de Gombau de Ribelles, 572.
MARQUESA, muller de Gombau de Ribelles, 572.
MARQUESA, muller de Ponç de Cervera, 471, 572.
MARQUESA, senyora, 430.
MARTELL, 167 (1120), 169 (1121).
MARTELL, fill de Berenguer de Puiggalí, 209.
MARTELL DE CARDONA, 413.
MARTELL D'HORTONEDA, 613.
MARTÍ, 5 (1101), 37 (1104), 450 (1177).
MARTÍ, capellà de l'Espluga, 479.
MARTÍ, capellà d'Olius, 595.
MARTÍ, clergue, 211.
MARTÍ, diaca i escrivà, 475.
MARTÍ, fill de Berenguer Tedmar, 116.
MARTÍ, sacerdot i escrivà, 65, 126.
MARTÍ DE CORÇÀ, 604.
MARTÍ DE TRAVERS, 102.
MARTÍ DE VALL, 459.
MARTÍ D'ISANTA, del castell d'Isanta, 504.
MARTÍ HUMBERT, 119 (1113), 193 (1125), 194 (1125), 261 (1135).
MARTÍ HUMBERT, pare de Guillem d'Aguiló, 251, 252.
MARTÍ VICENÇ, de Gavasa, 240.
MARTÍN LOPE, 485.
MARTORELL DEL FAR, 205.
MASLLOTER, d'Aguilar, 479.
MATEU, fill de Ramon de Cortall, 590.
MAURÍ, 422.
MEDALLA, 146.
MERUD, 5.
MILLOR, 284.
MILLOR DE TORREFETA, 302.
MIR, 134 (1115), 179 (1123), 286 (1140).
MIR, fill d'Onofred, 176.
MIR, nebot del sacerdot Guillem, 98.
MIR ALTIMIR, 66 (1108), 83 (1110).
MIR ARNAU, vegeu Miró Arnau.
MIR ARNAU D'AN, 10.
MIR BORRELL, 100 (1111), 556 (1195).
MIR COMPANY, 176.
MIR CUC, de Comabella, 249.
MIR DE LA TRILLA, 351, 558.
MIR DE MOLLET, 390.
MIR DE SANT PERE, de Montpolt, 571.
MIR DURAN, prevere, 34, 37.
MIR ÈNNEC, 114, 189, 190.
MIR GALÍ, 28.
MIR GAUSFRED, 98.
MIR GERIBERT, 95.
MIR GISCAFRED, 197.
MIR GODMAR, 228.
MIR GUIFRED, 124.
MIR GUIFRED, de Torà de Riubregós, 94.
MIR GUILLEM, 5 (1101), 42 (1104), 58 (1106), 118 (1113), 129 (1115), 234 (1131), 282 (1139).
MIR GUILLEM, macip, 237.
MIR GUILLEM DE LA CURULLADA, 119.
MIR GUILLEM TALÓ, 299.
MIR GUITART, 150.
MIR MIR, 22 (1102), 134 (1115), 136 (1116), 230 (1130), 328 (m. s. XII).
MIR ONOFRED, 36 (1104), 98 (1111).
MIR OROMIR, de les Oluges, 60.
MIR PERE, 44.
MIR RAMON, 5.
MIR RAMON DE PERE EXCELS, 33.
MIRÓ, marit de Joslèn, 22.
MIRÓ, sacerdot i escrivà, 66.
MIRÓ ARNAU, 20 (1102), 50 (1105), 52 (1106), 114 (1113), 156 (1119), 172 (1122), 185 (1124), 272 (1136), 301 (1143).
MIRÓ ARNAU, cavaller, 169.

FUNDACIÓ NOGUERA

MIRÓ ARNAU DE CONCABELLA, 75.
MIRÓ ARNAU D'ODÈN, 39.
MIRÓ BERNAT, 61 (1107), 126 (1114), 139 (1116), 318 (1148), 459 (1178).
MIRÓ BERNAT, de Vallferosa, 9, 23.
MIRÓ BERNAT, prevere, 518.
MIRÓ BORD, 332.
MIRÓ D'AGUILAR, 262, 303.
MIRÓ D'ANSERESA, 207.
MIRÓ DE BELLVER, 355, 451, 499.
MIRÓ DE FONT, 207.
MIRÓ DE SOLER, 334.
MIRÓ DURAN, prevere, vegeu Mir Duran.
MIRÓ ÈNNEC, vegeu Mir Ènnec.
MIRÓ ESTEVE, sacerdot de Santa Maria de Guissona, 28.
MIRÓ GAUSFRED, 21 (1102), 31 (1104).
MIRÓ GAUSPERT, 84.
MIRÓ GIRADALD, 89.
MIRÓ GUERAU, 302.
MIRÓ GUIFRED, 84.
MIRÓ GUILLEM, 28.
MIRÓ GUILLEM, oncle de Guillem Ramon de Josa, 161.
MIRÓ GUILLEM DE CORTELLES, 28.
MIRÓ GUILLEM DE PUIGVERD, 240, 339.
MIRÓ GUITART, 294.
MIRÓ GUITART, batlle de Santa Maria de Solsona, 112.
MIRÓ OLIBA, 46.
MIRÓ ONOFRED, 225.
MIRÓ PELLET, 532.
MIRÓ PERE, 68.
MIRÓ RAMON, 65.
MIRÓ TRAVER, 28.
MÒNIO, 475.
MORAGUER, fill de Pere Ramon, 232.
MORAGUES, 124.
MORATÓ, 516.
MORELL, 107.

NARBONA, filla d'Arnau d'Ots, 613.
NARBONA, muller de Bernat de Tapioles, 483.
NARBONA, muller de Pere Guillem, 457.
NÈVIA, 100.
NICOLAU, 304.
NICOLAU, prevere, 352.
NINA, dita Ferrera, 397.
NINA MAGENÇA, 463.

ONOFRE GUISALL, 142.
OLIBA, 152.
OLIBA BULLIT, 225.
OLIBA GIOT, 225.
OLIBA TRAVER, 98, 156.
OLIVER, 96.
OLIVER, escrivà, 89.
OLIVER, germà de Pere Bernat, 166.
OLIVER, sacerdot i escrivà, 81.
OLIVER GILABERT, 143.
OLIVER OLIVER, 152.
OLLER DE TAFAGUERA, 416.
OLOMAR, 2.
OLOMAR, 5.
OLOMAR DAVÍ, 2.
OLOMAR RAMON, 5.
ONOFRE TÀRREGA, oriünd de Solsona, notari públic per autoritat apostòlica i reial, 410.
ONOFRED, 176.
ONOFRED, germà de Mir Josfred, 98.
ORIOL DE TORREFETA, 30.
OROMIR, 95 (1111), 122 (1114).
OROMIR DE CASTELLTALLAT, 80.
OSTOR, 427.
OT, 128 (1115), 235 (1131), 265 (1135).
OT, bisbe d'Urgell, 29, 35, 57, 95, 145, 156.
OT BERENGUER, 452.
OT DE BALSARENY, 383.
OT DE SOLANES, 436, 604, 607.

PALLARÈS, 310.
PASCASI, capellà de Sant Martí, 564.
PASCASI, fill de Ramon Bonfill, 519.
PASCASI, sacerdot i escrivà, 519.
PECOVÍ, 167.
PECUZA, muller de Ramon de Claramunt, 397.
PEDRONA, 512.

FUNDACIÓ NOGUERA

PELAI, de Riner, 146.
PELEGRÍ, 206.
PERE, 12 (1101), 16 (1102), 23 (1102), 52 (1106), 57 (1106), 107 (1112), 122 (1114), 124 (1114), 146 (1117), 169 (1121), 191 (1125), 207 (1127), 210 (1128), 222 (1130), 293 (1141), 320 (1148), 349 (1155), 350 (1155), 364 (1158), 430 (1174), 463 (1179), 477 (1182), 605 (1199).
PERE, abat de Santa Maria de Ripoll, 291.
PERE, ardiaca de la Seu de Barcelona, 305.
PERE, batlle, 312, 317.
PERE, batlle de la Llena, 491.
PERE, batlle de Solsona, 559.
PERE, batlle de Trevics, 317.
PERE, bisbe de Saragossa, 475.
PERE, bisbe de Vic, 338, 357.
PERE, bisbe d'Urgell, 154, 192, 213, 238, 247.
PERE, canonge de Santa Maria de Solsona, 458.
PERE, canonge i escrivà, 11.
PERE, capellà, 572.
PERE, clergue, 362 (1158), 568 (1196).
PERE, clergue de Conesa, 464.
PERE, clergue del Llor, 566.
PERE, clergue de Queralt, 544.
PERE, clergue de Santa Maria de Solsona, 559, 586.
PERE, clergue de Sant Julià del Llor, 546, 560.
PERE, clergue de Sant Pere del castell d'Altés, 422.
PERE, escrivà, 32 (1104), 50 (1105), 123 (1114), 136 (1116), 153 (1118), 208 (1127), 239 (1131), 268 (1135), 274 (1137), 276 (1137), 277 (1137), 279 (1138), 297 (1143), 335 (1151), 341 (1153), 351 (1155), 365 (1158), 379 (1161), 380 (1161), 384 (1162), 389 (1163), 392 (1165), 394 (1165), 396 (1166), 400 (1166), 403 (1167), 406 (1167), 407 (1168), 408 (1168), 410 (1168), 413 (1169), 415 (1170), 418 (1171), 419 (1171), 421 (1172), 423 (1172), 426 (1173), 428 (1173), 429 (1173), 439 (1174), 443 (1175), 445 (1175), 446 (1176), 449 (1177), 454 (1178), 456 (1178), 458 (1178), 459 (1178), 465 (1180), 468 (1180), 469 (1180), 470 (1180), 472 (1181), 476 (1182), 480 (1182), 483 (1183), 487 (1184), 496 (1185), 500 (1185), 503 (1186), 504 (1186), 505 (1186), 506 (1186), 507 (1186), 508 (1186), 510 (1187), 513 (1188), 514 (1188), 527 (1191), 528 (1191), 529 (1191), 531 (1191), 539 (1192), 540 (1193), 551 (1194), 562 (1196), 584 (1197), 585 (1197), 587 (1197), 595 (1197), 599 (1198).
PERE, escrivà de la comtessa d'Urgell, 318.
PERE, fill d'Amalví, 214.
PERE, fill d'Arnau Bernat, 395.
PERE, fill d'Arnau d'Olzina, 452.
PERE, fill de Berenguer Arnau, 290.
PERE, fill de Berenguer Ramon de l'Ofegat, 171.
PERE, fill de Bernat d'Alòs, 435.
PERE, fill de Bernat d'Anglesola, 432.
PERE, fill de Bernat d'Oliana, 348.
PERE, fill de Bertran, 107.
PERE, fill de Furiol, 318.
PERE, fill de Gombau de Rocafort, 446, 513.
PERE, fill de Gonter, 331.
PERE, fill de Guerau, 279.
PERE, fill de Guilla, 128.
PERE, fill de Guillem, 286.
PERE, fill de Guillem de Valltallada, 468.
PERE, fill de Guillem Gauspert de Rubiol, 105.
PERE, fill de Guillem Ot, 72.
PERE, fill de Maria del Camp d'Olius, 565.
PERE, fill de Mir Guillem, 129.
PERE, fill de Pere Bertran, 165.
PERE, fill de Pere de Casals, 508.
PERE, fill de Pere de Puigverd, 588.

PERE, fill de Pere de Tudela, 481.
PERE, fill de Pere Ponç, 131, 308.
PERE, fill de Pere Sanç de Llobera, 421, 430, 434.
PERE, fill de Ponç Bernat de la Cardosa, 578.
PERE, fill de Ponç de la Llena, 491.
PERE, fill de Ponç Hug, 183.
PERE, fill de Ponç Ramon, 152.
PERE, fill de Ramon de Viladeporcs, 543.
PERE, fill de Ramon Guadall, 88.
PERE, fill de Ramon Humbert, 184.
PERE, fill de Romea, 326.
PERE, fill de Rotllan Berenguer, 197.
PERE, fill de Vivet, 542.
PERE, fill d'Onofred, 176.
PERE, fillol de Pere de Sussiats, 229.
PERE, gendre d'Arnau de la Torre, 407.
PERE, germà d'Arnau, 215.
PERE, germà d'Arnau Arbert, 575, 576.
PERE, germà d'Arnau Hostèn, 313, 314.
PERE, germà de Ramon d'Abella, 168.
PERE, júnior, 254.
PERE, levita i canonge, 12.
PERE, levita i escrivà, 77 (1109), 128 (1115), 224 (1130), 409 (1168), 459 (1092), 557 (1195), 561 (1196), 564 (1196).
PERE, levita i escrivà de la comtessa d'Urgell, 460.
PERE, monjo, 196 (1125), 245 (1132).
PERE, nét d'Arnau de la Torre, 407.
PERE, paborde de Manresa, 543.
PERE (I), prepòsit de Santa Maria de Solsona, 200, 204, 205, 220.
PERE (II), prepòsit de Santa Maria de Solsona, vegeu Pere de Castelló.
PERE, prevere, 133 (1111), 403 (1167), 440 (1174), 615 (f. s. XII).
PERE, prevere de Cornellà, 529.
PERE, prevere de la Llena, 525.
PERE, prevere de Sant Miquel, 214.
PERE, prevere de Tolosa i capellà de la comtessa d'Urgell, 558.
PERE, prevere i escrivà, 6 (1101), 91 (1111), 318 (1148), 337 (1152), 417 (1171), 451 (1177), 575 (1196), 582 (1196).
PERE, prevere i rector de l'església de Sant Cugat, 543.
PERE, prevere i sagristà d'Organyà, 446.
PERE, prior, 404.
PERE, prior de Santa Maria de Solsona, 78, 111, 115, 203, 227, 260, 280, 281, 291, 300, 309, 317, 353, 355, 357, 359, 370, 378, 384, 385, 392, 408, 417, 425, 439, 445, 454, 458, 460, 466, 470, 480, 483, 492, 505, 506, 510, 514, 520, 531, 541, 544, 555, 559, 585, 601, 602, 603, 604.
PERE, prior de Santa Maria de Poblet, 482.
PERE I, rei d'Aragó, 62.
PERE, sacerdot, 34 (1104), 86 (1110), 87 (1110), 145 (1117), 210 (1128), 581 (1196).
PERE, sacerdot i canonge, 194.
PERE, sacerdot i escrivà, 86 (1110), 87 (1110), 94 (1111), 116 (1113), 122 (1114), 157 (1119), 187 (1124), 230 (1130), 251 (1133), 286 (1140), 299 (1143), 338 (1152), 383 (1162), 414 (1170), 436 (1174), 560 (1195), 611 (1200).
PERE, sagristà, 338.
PERE, sagristà de Santa Maria de Solsona, 439, 445, 448, 458, 466, 480, 544.
PERE, sagristà i escrivà, 55.
PERE, soci de Rossa de la Serra, 477.
PERE, sotsdiaca i escrivà, 390 (1163), 471 (1181), 484 (1183), 501 (1185), 534 (1191), 546 (1194), 547 (1194), 596 (1198), 604 (1199).
PERE, testador, 267, 268.
PERE I, vescomte de Castellbò, 303.
PERE ADALBERT, 257, 438.

PERE ALTIMIR, 138.
PERE AN, 581.
PERE ANDREU, assessor de la cort de Cervera, 253.
PERE ARAGONÈS, 352, 378, 404, 460, 466.
PERE ARBERT, 327.
PERE ARBERT DE LLIÇÀ, 294.
PERE ARBUIX, 200.
PERE AREQUIL, 192.
PERE ARLOVÍ, 11 (1101), 12 (1101), 14 (1101), 115 (1113).
PERE ARNAU, 14 (1101), 15 (1102), 49 (1105), 53 (1106), 74 (1108), 84 (1110), 94 (1111), 102 (1111), 121 (1114), 139 (1116), 140 (1116), 160 (1119), 167 (1120), 172 (1122), 183 (1124), 209 (1128), 218 (1129), 379 (1161).
PERE ARNAU, d'Alòs de Balaguer, 240.
PERE ARNAU, fill, 112.
PERE ARNAU, fill d'Adaled, 86.
PERE ARNAU, germà de Bernat Arnau, 301.
PERE ARNAU, germà de Ramon Arnau de Besora, 180.
PERE ARNAU, nebot de Vidià, 40.
PERE ARNAU, sotsdiaca, 154.
PERE ARNAU D'ALTARRIBA, 142.
PERE ARNAU DE CERVERA, 426.
PERE ARNAU DE GUISALMON, 250.
PERE ARNAU DE JOVAL, 43, 121, 151, 244.
PERE ARNAU DEL VILAR, 207.
PERE ARNAU DE VILA, 170.
PERE ARTAU, 149.
PERE BALB, 538.
PERE BALDIBOU, 396.
PERE BALLARÓ, 484.
PERE BARALLA, 414.
PERE BASSES, 114.
PERE BEIRÍ, 414.
PERE BELL, sacerdot, 59.
PERE BELLÓ, 484.
PERE BERENGUER, 247 (1133), 542 (1193), 611 (1200).
PERE BERENGUER, prevere, 158.
PERE BERENGUER, sacerdot i escrivà, 294.
PERE BERMON, 228.
PERE BERNAT, 19 (1102), 55 (1106), 78 (1109), 97 (1111), 142 (1117), 148 (1118), 166 (1120), 167 (1120), 197 (1125), 249 (133), 275 (1137), 526 (1191).
PERE BERNAT, batlle, 144.
PERE BERNAT, de Santa Linya, 288.
PERE BERNAT, fill de Bernat Ponç, 94.
PERE BERNAT, fill de Bernat Isarn, 179.
PERE BERNAT, germà de Berenguer Bernat, 153.
PERE BERNAT, sacerdot, 345.
PERE BERNAT DE FADIGA, d'Olius, 240.
PERE BERNAT DE FREIXE, 337.
PERE BERNAT DE LAVALS, 174.
PERE BERNAT DE PRAT, 232.
PERE BERNAT DE VILA, 296.
PERE BERNAT DE VILARÓ, 296.
PERE BERNAT D'HOSTAFRANCS, 92.
PERE BERNAT *natus*, escrivà, 8, 15.
PERE BERTRAN, 73 (1108), 165 (1120), 167 (1120), 272 (1136), 289 (1140), 301 (1143), 303 (1144), 322 (1148), 332 (1150).
PERE BERTRAN, fill de Bertran Gerovard, 80.
PERE BERTRAN DE MONTPALAU, 221, 301.
PERE BONET, 207.
PERE BONFILL, 73 (1108), 85 (1110), 125 (1114), 130 (1115), 256 (1134).
PERE BOTÍ, 525.
PERE BRACÓ, 515.
PERE BRIC, 540.
PERE CALV, 413.
PERE CANET, 347.
PERE CANISSER, 611.
PERE CAPDEVILA, d'Olius, 207, 209.
PERE CARDONA, 555.
PERE CERDÀ DE BOLDÚ, 405.
PERE COC, 399.
PERE COMPANY, 197.
PERE COSCÓ, de la Manresana, 537.
PERE CUS, 138.
PERE D'AGUILAR, 262.

FUNDACIÓ NOGUERA

PERE D'ALMENARA, 405.
PERE D'ALSÈN, 92.
PERE D'ALTET, 383.
PERE D'ANAUGIA, 385.
PERE D'ANGLESOLA, 580.
PERE D'ANSERESA, 407.
PERE D'ANES, 192.
PERE D'ARISTA, 425.
PERE D'*Auztoridensis*, 427.
PERE DE BAGES, 471.
PERE DE BALLARÓ, 529.
PERE DE BANYERES, 293.
PERE DE BARCELONA, monjo de Santa Maria de Gualter, 414.
PERE DE BEATRIU, 581.
PERE DE BELLESTAR, 478.
PERE DE BELLVÍS, 438.
PERE DE BENAVENT, 452.
PERE DE BERGA, 389.
PERE DE BERGUEDÀ, 396, 443.
PERE DE BERNARDA, 581.
PERE DE BESORA, 398, 556, 599.
PERE DE BESORA, fill de Pere de Besora, 398.
PERE DE BIOSCA, 440, 449, 615.
PERE DE BOIXADERA, 382.
PERE DE CALDERS, 443, 548.
PERE DE CALFRED, 440.
PERE DE CALONGE, 461.
PERE DE CANALETA, 533.
PERE DE CARCASSONA, 416.
PERE DE CARDONA, 334, 583.
PERE DE CARDONA, batlle i cort de Cervera, 253.
PERE DE CARDONA, bisbe d'Urgell, 172, 305.
PERE DE CARNASSA, 580.
PERE DE CASALS, 476, 508.
PERE DE CASSERRES, 398.
PERE DE CASTELLAR, 264, 428, 434.
PERE DE CASTELLARNAU, 513.
PERE DE CASTELLET, 390.
PERE DE CASTELLÓ, 385, 389.
PERE DE CASTELLÓ, prepòsit de Santa Maria de Solsona, 547, 559, 561, 566, 568, 570, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 582, 585, 586, 587, 588, 589, 591, 592, 594, 598, 600, 601, 602, 603, 605, 610, 611, 612.
PERE DE CEPNER, 92.
PERE DE CERVERA, 471, 594.
PERE DE CERVERA, fill de Marquesa de Cervera, 572.
PERE DE CINT, 220, 450, 480, 487, 492, 493, 495, 496, 502, 503, 508, 509, 510, 521, 527, 529, 557, 559, 561, 569, 570, 577, 581, 584, 585, 588, 594, 598, 600, 605, 607, 609.
PERE DE CINT, escrivà, 417.
PERE DE CIRERA, 200.
PERE DE CIUTADILLA, 348.
PERE DE CODINA, 298.
PERE DE COENER, 424.
PERE DE COMA, 238, 362.
PERE DE CONCABELLA, 513.
PERE DE CONILL, 539, 549, 593, 598.
PERE DE CONQUES, capellà, 409.
PERE DE CONQUES, escrivà, 196, 306, 416.
PERE DE COPONS, 574.
PERE DE CORNELLÀ, 408, 466.
PERE DE CORNELLÀ, canonge de Santa Maria de Solsona, 413, 425, 460, 470, 520, 526, 541.
PERE DE FONT D'URG, 315.
PERE DE FONTS, 452.
PERE DE FREIXENET, 488.
PERE DE GALLIFA, 390.
PERE DE GANGOLELLS, 502.
PERE DE GÀVER, 583.
PERE DE GEPILS, 174.
PERE DE GRA, 415, 489.
PERE DE GRAELL, 581.
PERE DE GRALLERA, 447.
PERE DE GRANYENA, 572.
PERE DE GRIALÓ, 446.
PERE DE GUANALOR, consanguini de Berenguer de Guanalor, 558.
PERE (I) DE GUANALOR, germà de Berenguer de Guanalor, 558.
PERE (II) DE GUANALOR, fill de Pere (I) de Guanalor, 558.
PERE DE GÜELL, 387.

FUNDACIÓ SIGUERA

PERE DE GUISSONA, 282.
PERE DE GURGUITA, 465.
PERE DE GUSPÍ, 527.
PERE DE JOSA, 315, 323, 376.
PERE DE L'AGUDA, 331, 480.
PERE DE LA LLENA, 165, 347, 484, 491, 501, 507, 521, 525.
PERE DE L'AMETLLA, 482.
PERE DEL CERC, 562.
PERE DE L'ESPUNYOLA, 201.
PERE DE LLIÇÀ, 390.
PERE DEL LLOR, 455, 491, 535.
PERE DE LLOBERA, 523, 534, 537.
PERE DE LLORENÇ DEL LLOR, 545, 547, 566.
PERE DE LLUÇÀ, 399, 506.
PERE DEL MOR, 526.
PERE DE L'OFEGAT, 344, 523.
PERE DEL PRAT, 470.
PERE DE MAÇANET, 390.
PERE DE MALBOSC, 513, 523.
PERE DE MANRESA, 256.
PERE DE MARQUILLES, del Llor, 546, 547.
PERE DE MASCARÓ, 606.
PERE DE MASCARÓ, prevere de Solsona, 418.
PERE DE MEDINYÀ, 390.
PERE (I) DE MEIÀ, 97.
PERE (II) DE MEIÀ, 538.
PERE DE MERLÈS, 402.
PERE DE MIRAVALL, escrivà, 432.
PERE DE MONTLLEÓ, de Passanant, 479.
PERE DE MONTOLIU, 393, 471.
PERE DE MUEG, prior d'Organyà, 382.
PERE DE MUNT, 170.
PERE DE MUNT, notari públic de Barcelona per autoritat reial, 573.
PERE DE MUNT, notari públic de Cervera, 253.
PERE DE MUNTANYANA, 387.
PERE DE NAVÈS, 398.
PERE DE NUET, fill de Guillem de Nuet, 205, 574.
PERE D'ENVEIG, ardiaca de la Seu d'Urgell, 460, 501.
PERE DE PARACOLLS, 316.
PERE DE PAGANELL, 335, 337, 566, 591.
PERE DE PAMPE, 501.
PERE DE PAVIA, 549, 583.
PERE DE PINELL, fill de Ramon Pere (de Pinell), 333, 347, 459, 480.
PERE DE PORTELL, 511.
PERE DE PORTELLA, 578.
PERE DE POSC, 365.
PERE DE PUIGBASALT, 434.
PERE DE PUIGBRISAL, 430.
PERE DE PUIGSALIC, 285.
PERE DE PUIGVERD, 204, 239, 240, 303, 329, 383, 387, 391, 394, 418, 497, 588.
PERE DE PUJOL, 97 (1111), 614 (f. s. XII).
PERE DE QUATREPANS, 386.
PERE DE QUERALT, fill de Berenguer Guillem, 293.
PERE DE RAMON GIRBERT, 437.
PERE DE RIBERA, 334.
PERE DE RINER, 296, 298, 396, 406.
PERE DE ROQUETA, 405.
PERE DE RUBIOL, 105.
PERE DE SALALLONGA, 298.
PERE DE SALFORES, 390.
PERE DE SANAÜJA, 440, 442, 453, 495, 498, 524, 535, 536, 545, 546, 547, 550, 551, 560, 612, 615.
PERE DE SANTAFÈ, fill de Ponç de Santafè, 274, 387, 431.
PERE DE SANTALINYA, 397.
PERE DE SANTDOMÍ, 107, 109, 121, 296.
PERE DE SANTERMENGOL, 569.
PERE DE SANTGIL, 594.
PERE DE SANTGUIM, 408.
PERE DE SANTPONÇ, 334.
PERE DE SEBRÀ, fill de Guillem de Ponts, 496, 523.
PERE DE SENTMENAT, 390.
PERE DE SERÓ, 413.
PERE DE SERRA, batlle, 491.
PERE DE SOLÀ, 519.
PERE DE SOLANELLES, 503, 531, 536, 537, 566, 568, 573, 589.
PERE DE SOLDEVILA, 392.
PERE DE SOLER, 106, 135, 224, 287, 382, 392, 516, 568, 573.

FUNDACIÓ NOGUERA

PERE DE SOLSONA, 569, 577, 594, 598, 609.
PERE DE SOLSONA, fill de Ramon Mallol, 588.
PERE D'ESTARÀS, 226, 227, 355.
PERE DE SUSSIATS, 229.
PERE DE TALARN, 500, 582.
PERE DE TALTEÜLL, 405, 438.
PERE DE TARRAGONA, notari de l'arquebisbe de Tarragona, 482.
PERE DE TÀRREGA, 354, 473, 478.
PERE DE TEIXONERA, 474.
PERE DE TOLOSA, 466.
PERE DE TONARIT, escrivà, 523.
PERE DE TORRE D'ADIA, 426.
PERE DE TORRENTS, prevere i escrivà, 160.
PERE DE TORRENTS, escrivà substitut, 465.
PERE DE TORRES, 593.
PERE DE TORROJA, 260.
PERE DE TREMP, 387.
PERE DE TREVICS, 465.
PERE DE TUDELA, 164, 412, 481, 567.
PERE DE TUDELA, notari públic de Cervera, 253.
PERE DE VALL, 396.
PERE DE VALLFEROSA, fill de Berenguer de Vallferosa, 557, 561, 597, 612.
PERE DE VÍDUES, 397.
PERE DE VILAMAJOR, 332.
PERE DE VILANOVA, batlle de la sal, 610.
PERE DE VILAR, 188.
PERE DE VILAR, germà de Bernat de Vilar, 595.
PERE DE VILARÓ, 390.
PERE DE VILARÓ, fill de Pere de Vilaró, 390.
PERE DE VIVER, 423, 494.
PERE D'HORTONEDA, 445.
PERE DONELL, 116.
PERE D'OBRADOR, 588.
PERE D'OLIUS, del Llor, 566.
PERE D'OLORDA, 591.
PERE D'OTS, diaca, 481.
PERE DURAN, 100 (1111), 136 (1116), 152 (1118), 231 (1131), 378 (1161), 459 (1178), 460 (1178).
PERE D'URG, 315.
PERE ECARD, arxilevita de la Seu d'Urgell, 29.
PERE EIX, prevere, 85.
PERE ERIMBALL, 54 (1106), 59 (1107), 110 (1112), 169 (1121), 223 (1130).
PERE ESCASÍ, 526.
PERE ESCUDER, 394, 606.
PERE FABRE, 390.
PERE FERRER, 488, 526.
PERE FERRER, notari, 193.
PERE FORNER, 590.
PERE GARSIÓ, 432.
PERE GAUSPERT, 39 (1104), 56 (1106), 62 (1107).
PERE GILABERT, 44 (1105), 68 (1108), 89 (1110), 286 (1140), 433 (1174).
PERE GIRBERT, 90 (1111), 249 (1133), 425 (1172).
PERE GIRBERT, sacerdot de Santa Maria de Guissona, 28.
PERE GIRONA, 331.
PERE GOMBAU, de Vallferosa, 9.
PERE GONDEBALL, sacerdot, 73.
PERE GRANELL, 432, 541.
PERE GRAS, 186.
PERE GUADALL, 38 (1104), 52 (1106).
PERE GUADAMIR, prevere d'Alinyà, 48.
PERE GUARÍ, 178.
PERE GUERAU D'AGRAMUNT, 163.
PERE GUIFRED, 60 (1107), 123 (1114), 136 (1116), 188 (1124).
PERE GUIFRED, pare de Ramon Pere, 81.
PERE GUILLEM, 58 (1106), 66 (1108), 69 (1108), 70 (1108), 78 (1109), 98 (1111), 110 (1112), 125 (1114), 127 (1114), 130 (1115), 133 (1115), 138 (1116), 182 (1123), 183 (1124), 186 (1124), 187 (1124), 199 (1125), 206 (1126), 219 (1129), 228 (1130), 230 (1130), 236 (1131), 243 (1132), 253 (1133), 264 (1135), 290 (1140),

FUNDACIÓ NOGUERA

317 (1147), 327 (m. s. XII), 332 (1150), 333 (1150), 352 (1155), 353 (1155), 359 (1157), 378 (1161), 457 (1178).
PERE GUILLEM, ardiaca d'Urgell, 247, 338.
PERE GUILLEM, cavaller, 166.
PERE GUILLEM, gendre de Pere Arnau, 139.
PERE GUILLEM, nebot d'Arnau Miró, 242.
PERE GUILLEM, prevere i escrivà, 96.
PERE GUILLEM, sacerdot, 72 (1108), 337 (1152), 459 (1178).
PERE GUILLEM, sagristà de Santa Maria de Solsona, 324, 342, 351, 352, 376.
PERE GUILLEM, vicari, 166.
PERE GUILLEM ALARIC, 249.
PERE GUILLEM D'ARTESA, 4.
PERE GUILLEM DE BIOSCA, cavaller, 115, 145, 169, 243.
PERE GUILLEM DE CASTELL, 302.
PERE GUILLEM DE GUERNALL, 167.
PERE GUILLEM DE LA CARDOSA, 302.
PERE GUILLEM DE LA MÓRA, 327.
PERE GUILLEM DE MEIÀ, 302.
PERE GUILLEM DE ROVIRA, 129.
PERE GUILLEM DE SANTJUST, 161.
PERE GUILLEM D'IVORRA, 99, 115, 239, 240, 241, 263, 266.
PERE GUITART, 66 (1108), 77 (1109), 134 (1115), 294 (1141), 396 (1166).
PERE HUG, 12 (1101), 296 (1142), 331 (1150).
PERE ISARN DE MONTFLER, 331.
PERE JOAN, 83 (1110), 273 (1136), 308 (1146).
PERE JOAN GARRÓ, prevere i rector de l'església parroquial de Sant Pau de Terrassola i notari públic de la mateixa, 305.
PERE JOSPERT, vegeu Pere Gauspert.
PERE JOVER, 425.
PERE LLAUDER, 300.
PERE LLOBET, prevere, 464.
PERE MAJOR, 435.
PERE MALERA, jutge ordinari de la prepositura de Solsona, 418.
PERE MARCOL, d'Oliola, 414.
PERE MARQUÈS, notari públic de Barcelona, 193.
PERE MARTÍ, 286.
PERE MARTÍ, de Balaguer, 47.
PERE MARTÍ DE TRIXONEDA, 584.
PERE MELER, 428.
PERE MIR, 5 (1101), 286 (1140).
PERE MIR, d'Alòs, 17.
PERE MIRÓ, 28 (1103), 95 (1111), 221 (1129), 246 (1133), 397 (1166), 459 (1092).
PERE MIRÓ, ardiaca de la Seu d'Urgell, 52.
PERE MIRÓ, arxilevita de la Seu d'Urgell, 29.
PERE MIRÓ, clergue de Jorba, 251, 252.
PERE MIRÓ, del castell de Lluçà, 481.
PERE MIRÓ, germà de Bernat Miró, 85.
PERE MOLINER, 499, 500, 552, 582.
PERE MORELL, 463.
PERE OLIBA, 171.
PERE OLIVER, 152 (1118), 319 (1148), 484 (1183), 507 (1186), 521 (1189).
PERE OT, 101 (1111), 143 (1117), 186 (1124), 203 (1126), 210 (1128), 218 (1129), 241 (1132), 242 (1132), 263 (1135), 291 (1141), 516 (1189).
PERE PERE, 285 (1140), 326 (1149).
PERE PERE GILABERT, sacerdot, 130.
PERE POCULULL, 295, 469.
PERE POCULULL DE VILAR, 403.
PERE PONÇ, 50 (1105), 52 (1106), 58 (1106), 68 (1108), 69 (1108), 70 (1108), 79 (1109), 108 (1112), 131 (1115), 136 (1116), 137 (1116), 142 (1117), 308 (1146), 320 (1148), 327 (m. s. XII), 457 (1178).
PERE RAMON, 50 (1105), 67 (1108), 79 (1109), 84 (1110), 104 (1112), 155 (1118), 170 (1121), 171 (1122), 232 (1131), 245 (1132), 254 (1133), 259 (1134), 302 (1144), 351 (1155), 382 (1162), 457 (1178).

FUNDACIÓ NOGUERA

PERE RAMON, de Ribelles, 61.
PERE RAMON, fill de Guilla, 104.
PERE RAMON, fill de Ramon Rotllan, 69, 70.
PERE RAMON, nét de Fruga, 126.
PERE RAMON, sotsdiaca, 23 (1102), 108 (1112).
PERE RAMON DE FREIXE, 182, 241, 244, 253.
PERE RAMON DE MONTLLEÓ, 169.
PERE RAMON DE PINELL, 50, 52, 121, 159, 174, 184, 186, 239, 240, 254, 283, 418.
PERE RAMON DE PORQUERES, 6.
PERE RAMON DE RIBELLES, 216, 388.
PERE RAMON DE SANAÜJA, 52, 121.
PERE RAMON DE SEGARÓ, 6.
PERE RAMON DE TORRES, 96.
PERE RAMON DE TORT, 216.
PERE RIPOLL, 37.
PERE ROMEU, 359, 377, 403, 459, 481, 497.
PERE ROMEU, batlle, 396.
PERE ROQUETA, 511.
PERE ROSSELL, 555.
PERE SALA, 13.
PERE SALOMÓ, 414.
PERE SANÇ, 3 (pr. S. XII), 37 (1104), 105 (1112), 221 (1129), 228 (1130), 336 (1151), 402 (1167), 533 (1191).
PERE SANÇ DE LLOBERA, 239, 240, 266, 384, 388, 391, 411, 430, 434, 539.
PERE SARRAÍ, cavaller, 570, 588, 610.
PERE SEGUÍ, 135 (1115), 139 (1116), 201 (1126), 243 (1132), 282 (1139), 301 (1143), 363 (1158), 381 (1161).
PERE SEGUÍ, castlà de Castellnou, 37.
PERE SELVANA, 593.
PERE SENIOFRED, 189.
PERE SENIOFRED, escrivà, 25, 28, 148.
PERE SENIOFRED, levita i canonge de Santa Maria de Solsona, 4, 9, 18, 20, 24, 27, 38, 40, 62, 80, 143.
PERE SENIOFRED, prior de Santa Maria de Solsona, 234.
PERE SENIOFRED, prevere i escrivà, 163.
PERE SENIOFRED, sacerdot i escrivà, 108, 154, 158.
PERE SINFRÉ, 171.
PERE SOLÀ, 567.
PERE SORD, 107 (1112), 331 (1150), 607 (1199).
PERE TALLARÀ, 396.
PERE TORDELLA DE QUIRZE, 298.
PERE TORTELLA, 510.
PERE TOST DE MONT-ROIG, 355.
PERE UDALARD, 81.
PERE UDALARD, fill del vescomte Udalard I de Besalú, 6.
PERE VALENTÍ, 612.
PERE VELL, 162.
PERE VIDAL, 543.
PERE VIGÓ, 385.
PERE VIMBRA, 317, 396, 417.
PERELLÓ, 440.
PERET, nebot de Ramon d'Odèn, 175.
PERICA, 116.
PERIOLA, de Vallferosa, 518.
PERO ANSÚREZ, 47, 50, 485.
PLACIÀ D'OLIVA, 160.
POCELL, mestre de Santa Maria de Solsona, 343.
POCULULL, 133 (1115), 293 (1141).
POCULULL, fill de Guillem Ot, 72.
POCULULL DE BOSC, 459.
POCULULL DE MALGRAT, 392.
POCULULL D'HORTONEDA, 196.
POCULULL OROMIR, 516.
PONÇ, 82 (1110), 117 (1113), 135 (1115), 149 (1118), 165 (1120), 167 (1120), 170 (1121), 320 (1148), 345 (1153), 487 (1184).
PONÇ, capellà de Calonge de Segarra, 530.
PONÇ, capellà de Portell, 593, 598.
PONÇ, de Matamargó, 410.
PONÇ, escrivà, 321 (1148), 457 (1178), 481 (1183).
PONÇ, fill de Babot, 306.
PONÇ, fill de Bernat Bonfill, 65.
PONÇ, fill de Bertran, 107.
PONÇ, fill de Bertran de la Llena, 484, 507.

FUNDACIÓ NOGUERA

PONÇ, fill de Gonter, 331.
PONÇ, fill de Guillem Pere, 381.
PONÇ, fill de Pere Ponç, 131.
PONÇ, fill de Ponç de la Llena, 491, 525.
PONÇ, fill de Ponç de Torroja, 567.
PONÇ, fill de Sicarda, 92.
PONÇ, germà d'Arnau Ponç, 27.
PONÇ, germà de Guillem de Calonge, 551.
PONÇ, levita d'Anglesola, 405.
PONÇ, nebot de Pere Arbert, 294.
PONÇ, prevere, 35 (1104), 38 (1104), 124 (1114), 227 (1130).
PONÇ, prevere de Portell, 533, 549.
PONÇ, prevere de Santa Maria de Solsona, 24.
PONÇ, prevere i escrivà, 16 (1102), 176 (1122).
PONÇ, prior de Santa Maria de Gualter, 414.
PONÇ, prior de Santa Maria de Solsona, 49, 62.
PONÇ, sagristà de Santa Maria de Gualter, 414.
PONÇ, senyor, 272.
PONÇ, sotsdiaca, 304.
PONÇ ARNAU, 249.
PONÇ BELS, 459.
PONÇ BERNAT, 17 (1102), 18 (1102), 42 (1104), 53 (1106), 55 (1106), 56 (1106), 98 (1111), 115 (1113), 132 (1115), 146 (1117), 159 (1119), 212 (1128), 239 (1131), 240 (1131), 608 (1199).
PONÇ BERNAT, canonge de Santa Maria de Solsona, 46, 79.
PONÇ BERNAT, fill de Bernat Ponç, 94.
PONÇ BERNAT, germà de Ramon Bernat de Seró, 26, 40, 50.
PONÇ BERNAT DE LA CARDOSA, 578.
PONÇ BERNAT DE PINELL, 248.
PONÇ BERNAT DE SEDÓ, 92.
PONÇ CAP DE PORC, 502, 504.
PONÇ COR DE ROURE, 396.
PONÇ D'AN, 318.
PONÇ D'AVINYÓ, 426.
PONÇ DE BELLVER, 105, 215, 306, 331, 355.
PONÇ DE BERTFUL, 449.
PONÇ DE CALDERS, 170, 523.
PONÇ DE CAPOLAT, 464.
PONÇ DE CASTELLAR, 517.
PONÇ DE CASTELLÓ, 446.
PONÇ DE CERVERA, 93, 183, 292, 296, 298, 471, 479, 540.
PONÇ DE COMA, 330.
PONÇ DE COMABELLA, 516.
PONÇ DE CONCABELLA, 489.
PONÇ DE DIES, 42, 43, 126.
PONÇ DE GRANYANELLA, 302.
PONÇ DE GUSPÍ, 276.
PONÇ DE L'ALBIÓ, 479.
PONÇ DE LA LLENA, 484, 491, 507, 521, 525, 529, 609.
PONÇ DE LA SALA, del castell de Tudela, 481.
PONÇ DE LILLET, 117.
PONÇ DE LLOBEROLA, 260, 275.
PONÇ DE LLUÇÀ, 577.
PONÇ DE MONTBLANC, 597.
PONÇ DE MONTJUÏC, 294.
PONÇ DE MONTORNÈS, 393.
PONÇ (I) DE PINELL, 92.
PONÇ (II) DE PINELL, 527, 528, 531, 534, 577, 588, 591, 600, 607.
PONÇ DE PLA, 209.
PONÇ DE PLA, escrivà, 607.
PONÇ DE PLANDOLIT, 390.
PONÇ DE PRATS, 574.
PONÇ DE PUJALT, 481, 548, 567, 594.
PONÇ (I) DE SANTAFÈ, 184, 208, 264, 274, 306, 436.
PONÇ (II) DE SANTAFÈ, 208, 274, 321, 325, 356, 376, 382, 387, 388, 418, 421, 436, 607.
PONÇ DE SANTJOAN, 496.
PONÇ DE TOLOSA, 365.
PONÇ DE TORROJA, 331, 396, 481, 567.
PONÇ DE VERGÓS, 276.
PONÇ DE VILADEPORCS, 543.
PONÇ D'ODÈN, 561.
PONÇ D'OLUJA, 548.

FUNDACIÓ NOGUERA

Ponç d'Olzinosa, 363.
Ponç Duran, 5 (1101), 320 (1148).
Ponç Ferrer, 344.
Ponç Gener, 349.
Ponç Gerovard, 455.
Ponç Guifred, 259.
Ponç Guillem, 121 (1114), 127 (1114), 132 (1115), 199 (1125), 331 (1150).
Ponç Guillem, sacerdot, 113.
Ponç Guitart, 53 (1106), 61 (1107), 68 (1108), 144 (1117), 166 (1120), 234 (1131).
Ponç Guitart, batlle, 187.
Ponç Guitart, clergue de Santa Maria de Solsona, 24.
Ponç Hug, 7 (1101), 8 (1101), 15 (1102), 25 (1103), 50 (1105), 119 (1113), 140 (1116), 144 (1117), 151 (1118), 160 (1119), 170 (1121), 183 (1124), 263 (1135), 298 (1143).
Ponç Hug, canonge de Santa Maria de Solsona, 296.
Ponç Hug de Castellfollit, 244.
Ponç Hug de Cervera, 224.
Ponç Isarn, 345.
Ponç Isovard, 495.
Ponç Llim, 88.
Ponç Miró, 64.
Ponç Mugent, 604.
Ponç Pellisser, 295.
Ponç Pere, sacerdot, 9.
Ponç Petit, 397.
Ponç Ponç Vaqueta, 331.
Ponç Ramon, 64 (1107), 123 (1114), 127 (1114), 136 (1116), 152 (1118).
Ponç Ramon de Torroja, 331.
Ponç Rossell, 555.
Ponç Salomó, 5 (1101), 414 (1170).
Ponç Segarella, 580.
Ponç Sinfré de Pelagallas, 499.
Ponç Udalard de Talteüll, 90.
Ponç Vives, 57.
Ponça, 5 (1101), 127 (1114).
Ponça, muller de Berenguer Guillem, 293.
Ponça, muller de Bonfill Guitart, 24.
Ponceta, filla de Vivet, 542.
Ponceta, muller de Ramon de Cervera, 479.
Ponceta de Segura, 160.
Porcell, 135 (1115), 137 (1116), 224 (1130), 287 (1140), 307 (1146), 308 (1146).
Porcellet, fill de Porcell, 137, 308.
Proeta, muller de Pere, 317.

Quirze, fill de Domènec, 475.

Radulf, 140 (1116), 192 (1125), 343 (1153), 350 (1155), 356 (1155), 359 (1157).
Radulf, de Torà de Riubregós, 94.
Radulf, escrivà, 3 (pr. s. xii), 79 (1109), 88 (1110), 92 (1111), 93 (1111), 101 (1111), 102 (1111), 106 (1112), 109 (1112), 111 (1112), 115 (1113), 131 (1115), 135 (1115), 151 (1118), 240 (1131), 244 (1132), 254 (1133), 255 (1133), 262 (1135), 263 (1135), 264 (1135), 265 (1135), 266 (1135), 270 (1135), 271 (1135), 281 (1138), 287 (1140), 289 (1140), 291 (1141), 292 (1141), 295 (1142), 298 (1143), 300 (1143), 301 (1143), 303 (1144), 307 (1146), 309 (1146), 310 (1146), 311 (1147), 312 (1147), 315 (1147), 316 (1147), 317 (1147), 319 (1148), 323 (1148), 324 (1149), 325 (1149), 332 (1150), 363 (1158).
Radulf, prevere, 63.
Radulf, sacerdot i capellà del comte d'Urgell, 47.
Radulf, sacerdot i escrivà, 14.
Radulf Cornet, 211.
Ramon, 124 (1114), 146 (1117), 165 (1120), 170 (1121), 207 (1127), 278 (1137), 279 (1138), 290 (1140), 317 (1147), 348 (1154), 363 (1158), 397 (1166), 447 (1176), 586 (1197).
Ramon, abat de Sant Vicenç de Cardona, 167, 228.
Ramon, ardiaca d'Urgell, 330, 338.
Ramon, batlle, 332.
Ramon, bisbe de Vic, 305, 357.

FUNDACIÓ NOGUERA

RAMON, canonge, 196.
RAMON, canonge de Santa Maria de Solsona, 259, 362, 378, 384, 385, 417, 422.
RAMON, canonge i escrivà, 293.
RAMON, capellà, 209 (1128), 433 (1174).
RAMON, capellà de Riner, 296.
RAMON, cellerer de la Sala, 482.
RAMON, clergue, 293 (1141), 427 (1173), 555 (1195).
RAMON, clergue de Santa Maria de Gospí, 509.
RAMON, clergue de Sant Sadurní, 542.
RAMON, cunyat d'Arnau Guillem, 258.
RAMON, de Matamargó, 410.
RAMON, diaca de Fontanet, 446.
RAMON, diaca i escrivà, 125.
RAMON, dit de Torres, 558, 566.
RAMON, escrivà, 133 (1115), 168 (1121), 207 (1127), 350 (1155), 356 (1155), 382 (1162), 393 (1165), 474 (1181), 502 (1186), 509 (1186), 518 (1189), 520 (1189).
RAMON, fill d'Arnau de Concabella, 607.
RAMON, fill d'Arnau de la Torre, 407.
RAMON, fill d'Arnau de Santjust, 585.
RAMON, fill d'Arnau de Soler, 516.
RAMON, fill d'Arnau d'Olzina, 452.
RAMON, fill de Babot, 306.
RAMON, fill de Beatriu de Mont-ros, 549.
RAMON, fill de Berenguer Arnau de Montlleó, 424.
RAMON, fill de Berenguer Bernat, 167.
RAMON, fill de Berenguer de Correà, 388.
RAMON, fill de Berenguer de Montpaó, 464.
RAMON, fill de Berenguera d'Òdena, 596.
RAMON, fill de Bertran d'Alentorn, 400, 552.
RAMON, fill de Gombau Bernat, 170.
RAMON, fill de Guilla, 343.
RAMON, fill de Guillem de Berguedà, 443.
RAMON, fill de Guillem de Talavera, 151.
RAMON, fill de Guillem Pere, 309, 381.
RAMON, fill de Miró Arnau, 185.
RAMON, fill de Pere, 267 (1135), 477 (1182).
RAMON, fill de Pere Arnau, 49.
RAMON, fill de Pere Coc, 399.
RAMON, fill de Pere de Casals, 476.
RAMON, fill de Pere de Talteüll, 405.
RAMON, fill de Pere Ot, 263.
RAMON, fill de Pere Ramon, 232.
RAMON, fill de Ponç de la Llena, 491, 525.
RAMON, fill de Ponç de Viladeporcs, 543.
RAMON, fill de Ponç Hug, 183.
RAMON, fill de Ramon Arnau, 301.
RAMON, fill de Ramon Bonfill, 519.
RAMON, fill de Ramon de Concabella, 441.
RAMON, fill de Ramon de Josa, 376.
RAMON, fill de Ramon de Vallmanya, 371.
RAMON, fill de Ramon Ermengol, 180.
RAMON, fill de Ramon Ponç, 88.
RAMON, fill de Rotllan Berenguer, 197.
RAMON, gendre de Pere de Casals, 508.
RAMON, germà d'Andreu de Bellver, 448.
RAMON, germà de Berenguer de Santalinya, 273, 288.
RAMON, germà de Guillem Bermon, 256.
RAMON, germà de Guillem de Calonge, 551.
RAMON, germà de Guillem de Lavals, 268.
RAMON, germà de Pere de Biosca, 449.
RAMON, germà de Pere del Cerc, 562.
RAMON, lector, 63.
RAMON, levita, 137 (1116), 250 (1133).
RAMON, levita i escrivà, 521 (1190), 524 (1190), 525 (1191), 541 (1193),

FUNDACIÓ NOGUERA

544 (1193), 548 (1194), 550 (1194), 558 (1195), 566 (1196), 573 (1196).
RAMON, levita i jutge de la Seu d'Urgell, 29.
RAMON, menor, 158.
RAMON, nebot de Pere de Paganell, 566.
RAMON, nebot de Ramon d'Odèn, 175.
RAMON, *nutrigato* de Sicarda, 92.
RAMON, prepòsit de Santa Maria de Solsona, 32, 43.
RAMON, prevere, 181 (1123), 587 (1197).
RAMON, prevere d'Hostafrancs, 433.
RAMON, prevere i escrivà, 36 (1104), 82 (1110), 212 (1128), 489 (1185), 511 (1187), 516 (1189).
RAMON, sacerdot, 5 (1101), 125 (1114), 319 (1148).
RAMON, sacerdot i escrivà, 68 (1108), 73 (1108), 191 (1125), 196 (1125), 234 (1131), 236 (1131), 250 (1133), 397 (1166), 494 (1185).
RAMON, sagristà de Santa Maria de Solsona, 341, 353, 359.
RAMON, senyor, 232.
RAMON, sotsdiaca i escrivà, 113 (1113), 114 (1113), 160 (1119), 198 (1125), 297 (1143), 427 (1173).
RAMON II, vescomte de Castellbò, 389, 391.
RAMON II, vescomte de Cerdanya, 147.
RAMON ADALBERT, 158 (1119), 202 (1126), 226 (1130).
RAMON ALEMANY, 522.
RAMON ALTIMIR, 85.
RAMON AMAT, 167.
RAMON ANSFRÉ, d'Ivorra, 31.
RAMON ARBERT, nebot de Berenguer Arnau, 166.
RAMON ARGUIMBAU, 29.
RAMON ARNAU, 110 (1112), 119 (1113), 122 (1114), 171 (1121), 196 (1125), 197 (1125), 201 (1126), 210 (1128), 218 (1129), 230 (1130), 236 (1131), 258 (1134), 280 (1138), 301 (1143), 302 (1144), 395 (1166).
RAMON ARNAU, de la Seu d'Urgell, 239, 240.
RAMON ARNAU, levita, 98.
RAMON ARNAU, prevere, 148.
RAMON ARNAU D'ALMENARA, 295.
RAMON ARNAU D'ANGLESOLA, 213, 301, 303, 413.
RAMON ARNAU DE BESORA, 176, 180.
RAMON ARNAU DE JOVAL, canonge de Santa Maria de Solsona, 224, 287.
RAMON ARNAU DE RIALB, 4.
RAMON ARNAU DESFAENAT, 575, 576.
RAMON ARNAU DE TUDELA, 101, 164, 214, 255, 269, 270.
RAMON BERENGUER, 11 (1101), 12 (1101), 58 (1106), 59 (1107), 74 (1108), 107 (1112), 122 (1114), 196 (1125), 213 (1128), 223 (1130).
RAMON BERENGUER II, comte de Barcelona, 235.
RAMON BERENGUER III, comte de Barcelona, 45, 71, 75, 91, 103, 119, 147, 193, 194, 235.
RAMON BERENGUER IV, comte de Barcelona, 303, 321, 322.
RAMON BERENGUER DE L'ARANYÓ, 92.
RAMON BERNAT, 5 (1101), 15 (1102), 17 (1102), 25 (1103), 56 (1106), 77 (1109), 126 (1114), 149 (1118), 150 (1118), 160 (1119), 169 (1121), 178 (1122), 191 (1125), 201 (1126), 210 (1128), 608 (1199).
RAMON BERNAT, abat de Cardona, 159.
RAMON BERNAT, canonge de la Seu d'Urgell, 29.
RAMON BERNAT, de Pedra, 147.
RAMON BERNAT, prevere, 199.
RAMON BERNAT, sacerdot, 5.
RAMON BERNAT DE CASTELLADRALL, 192.
RAMON BERNAT DE LA GUÀRDIA, 235.
RAMON BERNAT DE SERÓ, cavaller, 26, 28, 32, 40, 47, 50, 52, 169.
RAMON BERNAT DE TORÀ, 328.
RAMON BERNAT D'ISANTA, 450.
RAMON BERTRAN, 206 (1126), 289 (1140).
RAMON BONET, 446, 513.

FUNDACIÓ NOGUERA

RAMON BONFILL, 30 (1104), 54 (1106), 59 (1107), 65 (1107), 519 (1189).
RAMON BONHOM, 117.
RAMON BORD, 413.
RAMON BORD, de Balaguer, 478, 532.
RAMON BORD, fill de Ramon d'Odèn, 175.
RAMON BORRELL, 5.
RAMON BOTÍ, 488.
RAMON BROCÓ, de Navès, 614.
RAMON CARBASSA, 345.
RAMON CARBONELL, 540.
RAMON CASTLÀ, 410.
RAMON CONILL, de Ponts, 414.
RAMON CORB, 220, 581.
RAMON D'ABELLA, 168.
RAMON D'AGRAMUNT, 485.
RAMON D'ALBESA, 370.
RAMON D'ALÒS, 400.
RAMON D'ALTÉS, ardiaca de la Seu d'Urgell, 460.
RAMON D'ANTIGUES, 277, 396, 445.
RAMON D'ARBECA, 466.
RAMON D'ARDÈVOL, 394.
RAMON D'AVIÀ, 563.
RAMON DE BAC, ardiaca, 409.
RAMON DE BALNERA, prevere, 24.
RAMON DE BALSARENY, 596.
RAMON DE BANYERES, 416.
RAMON DE BARBA, 476.
RAMON DE BELLISSEM, 516.
RAMON DE BELLVEÍ, 311, 442, 554, 580.
RAMON DE BELLVER, 93, 168, 316.
RAMON DE BELLVER, fill de Miró de Bellver, 451, 499.
RAMON DE BERGUEDÀ, 388, 443.
RAMON DE BIOSCA, 380, 389, 440, 442, 449, 467, 495, 498, 514, 524, 535, 537, 545, 547, 549, 597, 615.
RAMON DE BIOSCA, cambrer de Santa Maria de Solsona, 587.
RAMON DE BIOSCA, escrivà, 467, 506.
RAMON DE BOIXADORS, 479, 530.
RAMON DE CALDERS, nebot de Bernat de Viver, 583.
RAMON DE CALL, 441.
RAMON DE CALONGE, 339, 503, 530, 593.
RAMON DE CAMARASA, 353.
RAMON DE CAMP, 403.
RAMON DE CAMPORRELLS, 401, 573.
RAMON DE CAMPORRELLS, fill de Bernat de Camporrells, 573.
RAMON DE CAMPORRELLS, fill de Ramon de Camporrells, 401.
RAMON DE CANTONS, D'OLIUS, 584.
RAMON DE CARDONA, 296.
RAMON DE CASALS, 508.
RAMON DE CASSERRES, 398.
RAMON DE CASTELLBÒ, 436.
RAMON DE CASTELLET, 390, 512.
RAMON DE CASTELLÓ, 501.
RAMON DE CASTELLÓ FUMAT, 390.
RAMON DE CASTELLS, 382, 513.
RAMON DE CEDRE, 532.
RAMON DE CERVERA, 224, 280, 298, 406, 427, 471, 479, 482.
RAMON DE CINT, 589.
RAMON DE CLARAMUNT, 397, 498.
RAMON DE CLARÀ, 267, 274, 347, 370.
RAMON DE COMABELLA, 516.
RAMON DE CONCABELLA, 441, 451, 489.
RAMON DE CONILL, 554.
RAMON DE CORREÀ, fill de Ramon Humbert, 184, 363, 388, 527, 528.
RAMON DE CORREÀ, nebot de Ramon de Correà, 528.
RAMON DE CORT, 525.
RAMON DE CORTALL, 590.
RAMON DE FENERS, 382.
RAMON DE FÍGOLS, 466, 559, 570, 587, 589, 610, 612.
RAMON DE FITER, 612.
RAMON DE FLUVIÀ, 201.
RAMON DE FONT, 573, 606.
RAMON DE FONTESTAR, d'Olius, 584.
RAMON DE FREIXÀ, 462.
RAMON DE GÀVER, 471.
RAMON DE GRA, 205, 302, 472, 597.
RAMON DE GUADALL, 222.
RAMON DE GUARNER, 248.
RAMON DE GURB, 452, 460, 531.
RAMON DE GURGUITA, 459.

FUNDACIÓ NOGUERA

RAMON DE GUSPÍ, 415, 456, 527.
RAMON DE GUSPÍ, canonge de Santa Maria de Solsona, 322, 330, 349, 378, 385, 392, 404, 454.
RAMON DE JOSA, 315, 323, 376, 378, 390, 529.
RAMON DE JOVAL, 298, 339.
RAMON DE LA GUÀRDIA, 512, 602.
RAMON DE L'AMETLLA, 390.
RAMON DE LES ARENES, 390.
RAMON DEL FEU, 390.
RAMON DE L'HOSPITAL, 399.
RAMON DE LLEVELL, 556.
RAMON DE LLOBERA, 319, 371, 562.
RAMON DE LLORENÇ, 489, 495, 501, 535, 536, 537, 554, 560, 566, 578.
RAMON DE LLUÇÀ, 216.
RAMON DE L'OFEGAT, 386.
RAMON DE L'OM, 525.
RAMON DE MANRESA, 111.
RAMON DE MIRAVALL, 397, 587.
RAMON DE MOLINS, 484.
RAMON (I) DE MONTCADA, 372.
RAMON DE MONTLLEÓ, 424.
RAMON DE NAVÈS, 556.
RAMON DE NEBOTA, 435.
RAMON DE NUET, 205, 398, 574, 589.
RAMON DE PAGANELL, 566.
RAMON DE PALAU, 410, 434.
RAMON DE PALOL, 297.
RAMON DE PAMPE, 581.
RAMON DE PERAMOLA, 239, 240, 331, 363, 388, 408, 498, 528.
RAMON DE PILOTS, 249.
RAMON DE PINELL, fill de Ramon Pere (de Pinell), 333.
RAMON DE PINÓS, 394, 570.
RAMON DE PLA, 496, 559, 565.
RAMON DE PLANDOLIT, 390.
RAMON DE PLANELLES, 254, 283.
RAMON DE PRULLANS, 192, 315.
RAMON DE PUIG-GALÍ, 584.
RAMON DE PUIGPELAT, 131.
RAMON DE PUJALT, 184, 260, 299, 310, 313, 314, 322, 469.
RAMON DE PUJOL, 277, 506.
RAMON DE QUADRELLS, 449.
RAMON DE RIALB, 506.
RAMON DE RIBELLES, 471, 572.
RAMON DE RIBERA, 491.
RAMON DE SANAÜJA, 535, 587.
RAMON DE SANTAFÈ, fill de Ponç (I) de Santafè, 264, 274, 306, 325, 356.
RAMON DE SANTJUST, 300, 488.
RAMON DE SANTJUST, canonge de Santa Maria de Solsona, 322, 341, 352, 353, 355, 362, 370, 378, 385, 392, 460.
RAMON DE SANTMARTÍ, 192.
RAMON DE SANT PERE, canonge de Santa Maria de Solsona, 417.
RAMON DE SANT PERE, sacerdot i escrivà, 171.
RAMON DE SECANELL, 591.
RAMON D'ESCOÇA, 614.
RAMON DE SEGUER, 479.
RAMON DE SEGUR, 471.
RAMON DE SELVANA, 501.
RAMON DE SERRA, 348.
RAMON D'ESTADELLA, 474.
RAMON (DE SUSSIATS), 229.
RAMON DE TALARN, 355, 448.
RAMON DE TALTEÜLL, 175, 370, 441.
RAMON DE TÀPIA, 257.
RAMON DE TARASCÓ, 401, 603.
RAMON DE TARAVIL, 315, 316.
RAMON DE TAÚS, 316.
RAMON DE TERRES, 599.
RAMON DE TIMOR, 250.
RAMON DE TORRE, 568, 589.
RAMON DE TORRE, canonge de Santa Maria de Solsona, 413, 460, 483, 492, 501, 510, 541, 602.
RAMON DE TORREFETA, 371, 404, 441.
RAMON (I) DE TORROJA, 182, 253, 260, 271, 331.
RAMON (II) DE TORROJA, 383, 386, 387, 389, 398, 406, 412, 418, 431, 459, 471, 479, 497, 531, 534, 562, 588.
RAMON (III) DE TORROJA, 459, 497, 531, 567.
RAMON DE TRAVERS, 505.
RAMON (de Tudela), 481.

FUNDACIÓ NOGUERA

RAMON DE VALLMANYA, 109, 371, 563.
RAMON DE VERGÓS, 490.
RAMON DE VILADECANS, 519.
RAMON DE VILADEPORCS, 543.
RAMON DE VILAPEDRERS, 396.
RAMON DE VILAR, 315, 563, 607.
RAMON DE VILARÓ, 390.
RAMON DE VILARÓ, fill de Pere de Vilaró, 390.
RAMON D'ISANTA, 440, 442, 450, 453, 615.
RAMON D'ODÈN, 175, 266.
RAMON D'ODÈN, fill d'Arnau Miró d'Odèn, 421, 423, 561, 577, 581, 607.
RAMON D'ÒDENA, 539, 594, 597.
RAMON D'OLIANA, 348.
RAMON D'OLIUS, 205, 574.
RAMON D'OLIVELLA, 543.
RAMON D'OSONA, 550.
RAMON D'UTXAFAVA, 437.
RAMON DOMÈNEC, 257.
RAMON DURAN, 98 (1111), 116 (1113), 559 (1195).
RAMON ENIOFRED, sacerdot, 5.
RAMON ERMENGOL, 75 (1108), 180 (1123).
RAMON ERMENGOL DE PUIGDEMÀGER, 80.
RAMON ERMENGOL DE SANTMARTÍ, 147.
RAMON ESCUDER, 386.
RAMON FERRAN, 598, 600, 609.
RAMON FERRER, 541, 548.
RAMON FOLC, 11, 12.
RAMON FOLC II, vescomte de Cardona, 167.
RAMON FOLC III, vescomte de Cardona, 410, 430.
RAMON FRANC, de Madrona, 381.
RAMON FREBER, 205.
RAMON FRUGA, 42, 64.
RAMON GALCERAN, 91.
RAMON GALCERAN, fill de Galceran Miró, 75.
RAMON GARLER, de Timoneda, 323.
RAMON GAUSPERT, fill de Gauspert, prevere de Santa Maria de Solsona, 63.
RAMON GERIBERT, 9 (1101), 23 (1102).
RAMON GERIBERT D'AGUDA, 4.
RAMON GILABERT, 181.
RAMON GILABERT, d'Olius, 209, 379.
RAMON GILABERT DE TORÀ, 169.
RAMON GILABERT DE VILA, batlle, 222.
RAMON GIRBERT, 28 (1103), 56 (1106), 69 (1108), 70 (1108), 336 (1151), 344 (1153).
RAMON GIRBERT OROMIR, 69, 70.
RAMON GIROVARD, 74.
RAMON GOMBAU, 7 (1101), 8 (1101), 29 (1103), 187 (1124), 198 (1125), 228 (1130), 474 (1181).
RAMON GOMBAU, clergue, 228.
RAMON GOMBAU DE RIBELLES, 17.
RAMON GUADALL, 13 (1101), 88 (1110), 129 (1115), 169 (1121), 259 (1134), 287 (1140), 290 (1140), 361 (1157).
RAMON GUADALL D'HORTONEDA, 287.
RAMON GUADAMIR, 225.
RAMON GUERAU DE TARAVALL, 50.
RAMON GUIFRED, 5 (1101), 116 (1113), 127 (1114).
RAMON GUIFRED D'OLIANA, 221.
RAMON GUILLEM, 69 (1108), 70 (1108), 74 (1108), 95 (1111), 147 (1118), 154 (1118), 159 (1119), 170 (1121), 171 (1122), 192 (1125), 219 (1129), 249 (1133), 255 (1133), 275 (1137), 433 (1174).
RAMON GUILLEM, avi de Guillem de Passanant, 427.
RAMON GUILLEM, batlle de Santa Maria de Solsona, 126, 172, 226, 227.
RAMON GUILLEM, fill de Guilla, 260.
RAMON GUILLEM, fill de Ramon Humbert, 170.
RAMON GUILLEM, fill de Ramon Renard de la Roca, 162.
RAMON GUILLEM, germà d'Alegret, 408.
RAMON GUILLEM D'AVISSÀ, 170.
RAMON GUILLEM DE BOIXADORS, 167, 243.
RAMON GUILLEM DE CAPOLAT, 28.
RAMON GUILLEM DE CONQUES, 187, 260.
RAMON GUILLEM DE GUSPÍ, 2.

FUNDACIÓ NOGUERA

RAMON GUILLEM DE JOSA, 56.
RAMON GUILLEM DE LA CAL, 134.
RAMON GUILLEM DE NOED, 93.
RAMON GUILLEM DE PRENYANOSA, 153.
RAMON GUILLEM DE TAÚS, 7, 8, 50.
RAMON GUILLEM D'ÒDENA, 292.
RAMON GUITART, 7 (1101), 8 (1101), 13 (1101), 35 (1104), 50 (1105), 53 (1106), 58 (1106), 104 (1112), 150 (1118), 170 (1121).
RAMON GUITART, pare de Pere Ramon de Pinell, 159, 254.
RAMON GUITART, prepòsit de Santa Maria de Solsona, 18, 24, 52, 54, 56, 59, 60, 62, 79, 80, 85, 86, 87, 94, 112, 127, 138, 139, 143, 145, 154, 159, 161, 163, 169, 171, 176, 177, 180, 181, 192, 244, 328.
RAMON GUITART, prevere de Santa Maria de Solsona, 5.
RAMON GUITART, prior de Santa Maria de Solsona, 10.
RAMON GUITART DE PALOL, 297.
RAMON GUITART DE TORÀ, 31.
RAMON HUG DE RUBINAT, 292.
RAMON HUMBERT, 28 (1103), 84 (1110), 95 (1111), 168 (1121), 170 (1121), 172 (1122), 184 (1124), 185 (1124), 213 (1128), 239 (1131), 240 (1131), 247 (1133), 262 (1135), 332 (1150), 341 (1153), 352 (1155).
RAMON HUMBERT DE CAPOLAT, 159, 244.
RAMON HUMBERT (DE CORREÀ), 388, 528.
RAMON ISARN, 38.
RAMON ISOVARD, 135, 307.
RAMON JOFRED, 425.
RAMON JOFRED DE SEGARRA, 5.
RAMON MAJOR, notari públic i escrivà de la cort de Cervera, 253.
RAMON MAJOR, júnior, notari públic i regent l'escrivania pública de la cort de Cervera, 253.
RAMON MALLOL, 455, 484, 487, 493, 502, 527, 559, 588, 609.
RAMON MARD, 19.
RAMON MARTÍ, batlle del castell de Besora, 211.
RAMON MIR, 61 (1107), 98 (1111), 230 (1130).
RAMON MIRÓ, 5 (1101), 60 (1107), 81 (1109), 140 (1116), 225 (1130), 226 (1130), 264 (1135), 324 (1149).
RAMON MIRÓ, de Balaguer, 47.
RAMON MIRÓ, de Santa Fe, 265.
RAMON MIRÓ, de Vallferosa, 9.
RAMON MIRÓ, fill d'Eisolina, 231.
RAMON MIRÓ I, vescomte d'Urgell, 50, 77, 123.
RAMON MIRÓ DE NAVÈS, 27, 202.
RAMON MIRÓ DE PUJALT, 235.
RAMON MIRÓ DE SANTAMARIA, 240.
RAMON MORAGUES, 452.
RAMON NEGRE, 115, 212, 324.
RAMON OLDEGUER, 416.
RAMON OLIBA, prevere, 48.
RAMON OLIVER DE PORTELL, 511.
RAMON OLOMAR, 166.
RAMON ONOFRED, 165.
RAMON PAGÈS, 171.
RAMON PARE DE PLEIXATS, 426.
RAMON PELAT, de Portell, 549, 593.
RAMON PELÓS, 243.
RAMON PELUT, 539.
RAMON PERE, 81 (1109), 84 (1110), 126 (1114), 197 (1125), 240 (1131), 246 (1133), 390 (1163).
RAMON PERE, de Balaguer, 47.
RAMON PERE, de Vicfred, 282.
RAMON PERE (DE PINELL), fill de Pere Ramon de Pinell, 159, 174, 254, 283, 333.
RAMON PIP, 277.
RAMON PONÇ, 6 (1101), 14 (1101), 82 (1110), 88 (1110), 117 (1113).
RAMON PONÇ, d'Altet, 99.
RAMON PONÇ, germà d'Arnau Ponç, 27.
RAMON PONÇ DE SANTJUST, 394.
RAMON RAMON, 170.
RAMON RAMON, castlà, 241.
RAMON RAMON DE SOLSONA, 255.
RAMON RENARD DE LA ROCA, 162.
RAMON ROI, d'Oliola, 414.
RAMON ROIG, 351.

FUNDACIÓ NOGUERA

RAMON ROSSELL, 516.
RAMON ROTLLAN, 23 (1102), 69 (1108), 70 (1108), 107 (1112), 112 (1113), 130 (1115), 172 (1122).
RAMON ROTLLAN, germà de Bertran Rotllan, 10.
RAMON RUF, fill de Ramon de Cortall, 590.
RAMON SABATER, 587.
RAMON SALA, 19 (1102), 56 (1106).
RAMON SEGUER, 387.
RAMON SELVANA, 533, 539.
RAMON SESTERÓ, 296.
RAMON SICARD, 431.
RAMON SUGER, 491.
RAMON TEDBALL, 37 (1104), 245 (1132), 278 (1137).
RAMON TEIXIDOR, de Menàrguens, 391.
RAMON TORT, 21 (1102), 31 (1104), 437 (1174).
RAMON TRAVER, 12.
RAMON UDALGUER, 102 (1111), 122 (1114), 254 (1133), 263 (1135), 264 (1135), 265 (1135), 266 (1135), 278 (1137), 331 (1150).
RAMONA, filla de Guillem de Nuet, 205, 574.
RAMONA, filla de Pere de Vilaró, 390.
RAMONA, filla d'Hug Arnau, 243.
RAMONA, germana de Guillem de Balma, 365.
RAMONA, muller de Berenguer, 110.
RAMONA, muller de Guillem Arnau, 122.
RAMONA, muller de Pere de Sanaüja, 440, 442.
RAMONA, muller de Pascasi, 519.
RAMONA DE PRILENOSA, 492.
RAMONETA, muller de Vivet, 542.
RANMIR, prevere, 5.
REGUER GUADALL, 302.
RENGUER, sacerdot, 5.
REVERTER, 433, 435.
RIAMBAU, 18 (1102), 38 (1104), 144 (1117), 161 (1119), 162 (1120).
RIAMBAU, prevere de Santa Maria de Solsona, 24.
RIAMBAU, sacerdot, 63.
RICARD, 175 (1122), 254 (1133), 266 (1135), 272 (1136), 332 (1150).
RICARD D'ALINYÀ, 306.
RICARD DE CLARÀ, 95.
RICARD DE VERGÓS, 17, 26.
RIQUEL, 37.
RIQUEL D'HORTS, 103.
ROBERT, 445 (1175), 487 (1184), 562 (1196), 586 (1197).
ROBERT, júnior, 588, 607.
ROBERT DE SOLSONA, 220, 504, 511, 556, 557, 559, 561, 570, 577, 581, 588, 594, 598, 600, 605, 607.
RODRIGO GONZÁLEZ DE LARA, sogre d'Ermengol VI d'Urgell, 303.
ROMA, 12.
ROMANA, filla d'Arnau de Joval, 394.
ROMANA, filla de Pere Sanç de Llobera, 430.
ROMANA, germana de Guillem de Calonge, 551.
ROMANA, muller de Pere de Biosca, 449.
ROMEA, muller de Guillem Ot, 72.
ROMEU, de Portell, 549.
ROMEU DE SANTCUGAT, notari, 193.
ROSSA DE SERRA, 477.
ROSSELL, 188 (1124), 525 (1191).
ROSSELL, clavari de Santa Maria de Solsona, 242.
ROSSELL DE CEURÓ, 555.
ROTLLAN, 23 (1102), 68 (118), 166 (1120), 187 (1124), 311 (1147).
ROTLLAN ARNAU DE BESORA, 40, 43.
ROTLLAN BERENGUER, 197.
ROTLLAN BERNAT, 94 (1111), 139 (1116).
ROTLLAN DE GAVASSA, 360.
ROTLLAN GUIFRED, 31.
ROTLLAN OT, 26 (1103), 50 (1105).
ROVARD, 487.

SABAT, de Muntanyola, 162.
SALABERNAT, 433.
SALOMÓ, capellà i jutge, 147.
SALOMÓ DE MUNTANYANA, 523.
SALVÀ, 121.

FUNDACIÓ NOGUERA

SALVÀ, fill d'Eisolina, 231.
SANÇ, 228.
SANÇ DE LLOBERA, cavaller, 50, 52, 121, 159, 167, 169, 185.
SANÇ FERRER, 475.
SANÇA, filla d'Arnau d'Olzina, 452.
SANÇA, filla de Berenguer Bertran, 255.
SANÇA, filla de Bertran de la Llena, 484.
SANÇA, filla de Bertran de Vallferosa, 518.
SANÇA, filla de Rotllan Berenguer, 197.
SANÇA, germana de Gombau d'Oluja, 329.
SANÇA, madrastra de Guillem Arnau de Besora, 556.
SANÇA, muller d'Arnau Miró, 85.
SANÇA, muller d'Arnau Ramon, 106.
SANÇA, muller de Bernat d'Oluja, 500.
SANÇA, muller de Pere, 105.
SANÇA, muller de Pere Arnau, 49.
SANÇA, muller de Pere Ramon, 84.
SANÇA, muller de Pere Ramon de Pinell, 174, 254, 283.
SANÇA, muller de Ponç Bernat, 55.
SANÇA, muller de Ramon Guillem d'Òdena, 292.
SANÇA, muller de Ramon Guitart, 150.
SANÇA, senyora, 582.
SANÇA D'ANGLESOLA, 387.
SANÇA DE LLOBERA, 523, 550, 572.
SANÇA DE MEDIONA, 387.
SANÇA D'IVORRA, 472.
SAURA, filla de Bernat de Rocafort, 410.
SAURA, filla de Bertran de Vallferosa, 518.
SAURINA, 398.
SAURINA, filla de Berenguer Ramon, 148.
SAURINA, filla de Guillem de l'Espunyola, 389.
SAURINA, filla de Ramon de Concabella, 441.
SAURINA, filla de Pere de Vilaró, 390.
SAURINA, germana de Berenguer de Calders, 428.
SAURINA, germana de Bernat de Portell, 593.
SAURINA, germana de Pere de Biosca, 449.
SAURINA, muller de Bernat de Ceuró, 555.
SAURINA, muller de Ferrer, 282.
SAURINA, muller de Pere de Tudela, 412, 481.
SAURINA, neboda de Bernat de Viver, 583.
SEGUÍ, mestre, 357.
SELVAN, muller de Bonet, 515.
SELVANA, muller de Guillem de Talavera, 151.
SENDRED, notari de la Seu de Tarragona, 416.
SENIOFRED, 457.
SENIOFRED, levita, 63.
SENIORELL, gramàtic de Cervera, 238.
SENTER, muller de Bernat Bonfill, 65.
SEQUIER, 554.
SIBIL·LA, germana de Guillem Arnau de Besora, 556.
SIBIL·LA D'ARBECA, muller de Ramon (III) de Torroja, 567.
SICARDA, 39 (1104), 92 (1111), 97 (1111).
SICARDA, muller d'Arloví, 14, 115.
SICARDA, muller de Berenguer Ricard, 19.
SICARDA, muller de Berenguer de Puigverd, 28.
SICARDA, muller de Berenguer Ramon de Puigverd, 52.
SICARDA, muller de Berenguer Tedmar, 115.
SICARDA, muller de Guillem, 286.
SICARDA, muller de Guillem Bernat, 163.
SICARDA, muller de Pere, 395.
SICARDA, muller de Ramon, 258.
SICARDA, muller de Salvà, 121.

FUNDACIÓ NOGUERA

SIFRED DE CIREROLA, 149.
SIFRED GALÍ, 226.
SOLERTA, muller de Guillem Dalmau, 130.
SOLOSTÈN, sogre de Guillem de Pujalt, 281.

TARASCÓ, 392 (1165), 492 (1185), 548 (1194).
TARASCÓ DE MALGRAT, 574.
TARRAGONA, muller de Berenguer, 383.
TEDMAR GERÚS, 104.
TEDMARENCS, de Sanaüja, 602.
TIMBOR, filla de Ramon de Cervera, 479.
TIÓ, 611.
TOMÀS, mestre del Sant Sepulcre, 309.
TOTA, muller de Domènec, 475.
TRAGINERA, 605.
TRAVALLETA, de Sanaüja, 602.
TROBAT, d'Olius, 88.

UDALARD I, vescomte de Besalú, 6.
UDALARD JOFRÉ, 5.
UDALGUER, 11 (1101), 12 (1101), 195 (1125).
UGERALL, canonge de Santa Maria de Solsona, 146.
URRACA, muller de Pere Guillem, 352.

VALENÇA, muller de Bernat Ecard de Torroja, 182, 253, 271, 312.
VERGÓS, 265.
VICENÇ, escrivà, 57.
VIDAL, 302 (1144), 407 (1168), 425 (1172), 549 (1194).
VIDAL DE PORTELL, 523, 539.
VIDAL EROMIR, 11.
VIDAL SINFRÉ, 302.
VIDIÀ, nebot de Mir Mir, 328.
VIDIÀ (Pere), fill de Berenguer de Puigverd, 28, 32, 40, 43, 119.
VIDIÀ DE PONTS, cavaller, 50, 52.
VILANA, 389.
VIRGILI, escrivà, 535, 536, 537, 554, 572, 578.
VIVES, 76.
VIVES, de les Oluges, 60.
VIVES, levita i escrivà, 572.
VIVES, prevere i capellà de Granyena, 572, 583.
VIVET, 542.
VIVET, capellà de Riner, 601.

XIMÈN, 411.

FUNDACIÓ NOGUERA

FUNDACIÓ
NOGUERA

ÍNDEX TOPONÍMIC

FUNDACIÓ
NOGUERA

Abadal (el Llor), 546, 547.
Abella de la Conca, 170.
Abizela, 170.
Abnepza, heretat d', 485.
Aceschots, mas d', 389.
Adia, torre d', 170, 384, 388, 528.
Adidia, termes d' (Matamargó), 184.
Àger, església d', 357.
Agramunt, 112, 240, 303, 328, 342, 391.
Agramunt, castell d', 303.
Agramunt, via d' (Talarn), 448, 499.
Agrela (Freixe), 590.
Aguda, l', 92, 298, 328.
Aguda, castell de l', 143, 342.
Aguda de Torà, l', 4, 13, 33, 41, 228, 282, 489, 572.
Aguda de Torà, castell de l', 149, 430.
Aguilar, 479, 482, 583.
Aguilar, castell d', 479.
Aguilar, roca d' (Toló), 240.
Aguilella, 607.
Aguilella, reguer d', 474.
Aguiló, 447.
Aguiló (Anoia), 371.
Aigua d'Ora, 199.
Aitona, església d', 374.
Aiupo (Ivorra), 166.
Alarig, 116.
Albar (Pinell), 456, 527.
Albarca, castell d', 479.
Albareda, 161.
Albareda (Malgrat), 138.
Albareda, coll d' (Joval), 142.
Albarells, 583.
Albars, 331, 414.
Albelda, 360, 391, 418, 592.
Albelda, església d', 374.
Albergs (la Novella), 335, 337.
Albesa, 389.
Albesa, castell d', 213, 389.
Albesa, església d', 579, 587.
Albió, 526.
Alcabès, 391.
Alcaciniano, 245.
Alçalicambes, molí d', 207, 209, 286.
Alcarbona, almúnia d', 342.
Alcàntara, esglésies d', 409.
Alchaterres, vinya d' (Olius), 606.
Alfedi, vall d', 224, 287, 358.
Algabar, 28, 150.
Alguaire, 62.
Alier, torrent d' (la Llena), 257.
Alifafa, pla d' (Olius), 606.
Alila, castell d', 306.
Alinyà, 306.
Almenar, 62, 318.
Almenar, església d', 374.
Almoselam (la Llena), 265.
Alòs de Balaguer, 17, 213, 240, 303, 328.

Alsamora, castell d', 13, 33.
Alta-riba, 99, 607.
Alteracs (Solsona), 122, 241.
Alteracs, castell d' (Solsona), 139, 145.
Alteracs, ferreria d', 417.
Altés, 13, 125, 422.
Altés, castell d', 154.
Altés, riu d', 53, 95, 491, 604.
Altet, 99, 107, 435, 437, 441.
Altet, castell d', 2, 11, 20, 77.
Altimir, vila d' (Joval), 142.
Amalda, feu d', 107.
Amenoleles, mas d', 615.
Ametlla de Montsec, l', 283.
An, 306.
An, castell d', 10, 607.
Anglarill, 39.
Anglesola, 2, 189, 301, 335, 342, 386, 387, 413, 432, 437, 473, 482, 567.
Anglesola, castell d', 114, 189, 190.
Anglesola, església d', 357.
Anseresa, 394.
Antiges (vall de Lord), 188.
Antiges, mas d' (Navès), 255.
Aragall (Isanta), 450.
Aragó, regne d', 240.
Arbeca, castell d', 306, 567, 607.
Arches; riu (Olius), 379.
Arcs, 389, 440.
Arcs, castell d', 389.
Ardèvol, 116, 124, 161, 471, 512, 567.
Ardèvol, castell d', 25, 58, 68, 246, 263, 298, 394, 502.
Argelers, parròquia d', 394.
Argemir, serra d', 13, 33.
Argençola, 371, 447.
Argençola, castell d', 80.
Argilosa, 249.
Ariolf, vall d', 390.
Arnau Fruga, torre d', vegeu Fruga, torre d'en.
Arquells, els, 547.
Arquells, coma dels, 535.
Artesa de Segre, 14, 79.
Artigues (Pinell), 456, 527.
Artús, vall d', 414.
Ataranelles, 410.
Aucela, 117.
Aulela, 111.
Avasta, 485.
Avellaners (Santa Susanna), 101.
Avià, 330.
Avimonio (Balaguer), 460.
Avira, mas d', 389.
Avit Iuniz, almúnia d' (Alguaire), 62.
Avoinano, 697.

Bacola (Matamargó), 410.
Baguda, 298.
Baiona, 5, 150.
Baiona (Joval), 232, 287, 290.
Balaguer, 47, 50, 153, 170, 184, 213, 237, 240, 301, 306, 318, 347, 405, 411, 413, 458, 478, 532.
Balaguer, pont de, 553.
Baltarga, 147.
Bancs, mas dels (vall de Lord), 428.
Banneres, 56.
Baraces, alou de, 249.
Barbastre, 28.
Barbens, 177, 386, 413, 482, 580.
Barberà de la Conca, 342, 479.
Barcelona, 340.
Barcelona, Seu de, 390.
Bas, 479.
Basarn, mas de (Lavansa), 389.
Bassella, alou de, 249.
Begudà, 362.
Belador; vila, 98.
Belet, 330.
Beliz, 147.
Bellara, mas de, 291.
Bellestar, 295.
Bellestar (Argençola), 80.
Bellestar, castell de, 371, 447.
Bellpuig, església de, 345.
Bellpuig de les Avellanes, 369.
Bellsolà, mas de, 390.
Belltall, castell de, 479.
Bellveí, 29, 54, 59, 177, 223, 378, 481, 547, 554.
Bellveí, castell de, 107.
Bellver, 108.

FUNDACIÓ NOGUERA

Bellver, castell de, 342.
Bellver d'Ossó, 20, 198.
Bena (Ogern), 95.
Bera, 502.
Berenguer Bec, torre de (Balaguer), 458.
Berga, via de (Olius), 399.
Berguedà, el, 389.
Bergús, 96, 126.
Bernat, coma de (la Llena), 257.
Besora, 255, 398.
Besora, castell de, 26, 211, 398, 486, 599.
Bessies, monts de, 521.
Bevià (Castellar de la Ribera), 51.
Biosca, 169, 213, 306, 342, 401.
Biosca, castell de, 4, 17, 56, 186, 226, 346.
Biosca, via de (Sanaüja), 602.
Blancafort, castell de, 231.
Bocne, 134.
Bóixols, 170.
Boldú, 438.
Bolons, mas de, 394.
Bonfill Godmar, mas de, 213.
Boquet; mas (Pinell), 254, 283.
Bor, 192.
Borrells, vinyes de (la Prenyanosa), 503.
Borri; mas (Bor), 192.
Bosc (Torredenegó), 365, 493.
Boxadera, 330.
Boxo, 42.
Boz, *mas de,* 431.
Brocha Vies, 583.
Brufaganyes, castell de, 608.
Buada *(Lavansa),* 170.
Burina *(Altés),* 125.
Burina, *alou de,* 200.
Burina, *molins de,* 306.
Busa (vall de Lord), 490.

Cabanabona, 5, 267, 342, 425, 433.
Cabeca, mas de, 141.
Cabeça, mas de (Portell), 593, 598.
Cabestany, 20.
Caboet, 10.
Cagalosa (Sant Guim), 205.
Calaf, 131, 530, 574.
Calassanç, 398.
Calassanç, castell de, 213.
Caldes, 308.
Caldes (Castellar del Vallès), 103.
Callús, castell de, 212.
Calonge de Segarra, castell de, 225, 530.
Camarasa, 50.
Camars, mas de (Freixe), 481.
Cambrils, 267, 268, 306.
Cambrils, castell de, 56.
Camp de Coma, 511.
Camp de Fels (Santa Susanna), 101.
Camp-rodó (Solsona), 242.
Canalda, 306, 440, 597.
Canalda, castell de, 56.
Canaleta, 14.
Canelles de Segre, castell de, 56.
Caned, 390.
Canet (Torrefeta), 65.
Canet, molins de (Riner), 219.
Canet de Mascançà, 335, 337, 387, 473.
Caneta, mas de, 370.
Canissella (Segrià), 318.
Canovelles, 390.
Cantacachapalads, torrent de (Matamargó), 426.
Cantons, vinya de (Olius), 584.
Canyadell (Copons), 140, 522.
Cap de Bosch (Olius), 403.
Capolat, 28, 170, 384, 388.
Capolat, castell de, 26, 306, 389.
Capolat, coll de, 443.
Carabacudas (Besora), 211.
Carago, castell de, 107.
Carbasí, 116, 231.
Cardener; riu, 25, 89, 122, 142, 144, 156, 181, 209, 212, 218, 222, 255, 298, 313, 398, 403, 407.
Cardona, 25, 167, 203.
Cardona, terme de, 96, 126.
Cardona, via de (Olius), 399.
Cardosa, la, 65, 284, 302, 304, 378, 395, 578.

FUNDACIÓ NOGUERA

Carevo, castell de, 342.
Caritat, puig de, 222.
Carratalà, 321.
Carrera; mas (Santa Eulàlia de Provençana), 193.
Carreu, castell de, 316.
Carriga (les Oluges), 60.
Casals (Timoneda), 53, 191.
Caseloses (Torà de Riubregós), 94.
Casserres, castell de, 240.
Castel Cir, 166.
Castella, regne de, 7, 8, 240, 303, 390.
Castellar, 28, 39, 166, 264, 265, 306, 452.
Castellar (Riner), 148.
Castellar, bassa de, 92.
Castellar, castell de, 24.
Castellar de la Ribera, 51, 100, 455.
Castellar del Riu, 443.
Castellar del Vallès, 103.
Castellciutat, 303.
Castellcorb, 390.
Castellet, 45.
Castellfollit de Riubregós, 41, 512.
Castellfollit de Riubregós, castell de, 234, 256.
Castellnou, 301, 310, 583.
Castellnou, castell de, 301, 479.
Castellnou, església de, 216, 217.
Castellnou de Montfalcó, 150.
Castellnou de Seana, 335.
Castellnou d'Oluja, 18, 32, 40, 548.
Castelló, 398.
Castelló, castell de, 301.
Castelló de Farfanya 50.
Castellons (Montpolt), 153.
Castelltallat, 530.
Castellterçol, 390.
Castel Viti, 378.
Cavall, el, 394.
Ceger, 479.
Cella (Begudà), 362.
Cellers, castell de, 512.
Cerchosella, 5, 425.
Cercós (Sant Joan de Montdarn), 155.
Cercs (Olius), 102, 105.
Cercuns (Montdarn), 104.
Cerdà; molí (*Castel Viti*), 378.
Cerdanya, la, 147, 389.
Cervera, 18, 32, 40, 107, 245, 338, 342, 357, 479, 551, 578.
Cervera, riu de, 107.
Cervià (l'Ametlla de Montsec), 283.
Ceuró, 213, 221, 378.
Ceuró, castell de, 13, 17, 51, 168, 170, 555.
Chaca, 116.
Chaiola, 519.
Cheracio (el Llor), 449.
Cheraz, 530.
Choletes, torre de, 311.
Cigalers (Besora), 211.
Cigar, coll de (Besora), 599.
Ciresa, 267, 268, 446, 530.
Ciresa, ferreria de, 417.
Ciresola, 4, 234, 342.
Ciresola, mas de, 282.
Cistela, mas de, 141.
Ciutadilla, 153, 278.
Ciutadilla, castell de, 234, 278, 327.
Ciutadilla, església de, 350.
Ciutadilla, roca de, 436.
Clarà, 141, 306, 459, 493, 513.
Clarà, castell de, 100.
Claper, vinyes de, 244.
Claret, quadra de, 178.
Claret de Figuerola, 41, 512.
Clariana, 117, 371, 447.
Clariana, castell de, 25, 80.
Clops, 502.
Closel, alou de, 348.
Clua, la, 206, 327.
Codina, 267.
Codony, 287.
Codoz, 479.
Collell (Ivorra), 166.
Coll-llobí, mas de (Madrona), 498.
Collo de Guilaberto, 569.
Coma, mas de (Begudà), 362.
Coma Arpalla (Olius), 403.
Comabella, 245, 402, 494, 516, 583, 600.
Comabella (Vergós), 264.

FUNDACIÓ NOGUERA

Comabella, castell de, 434, 457.
Coma Cardosa (Portell), 549.
Coma Crosa (Tordera), 128.
Coma de Camp (la Querosa), 586.
Coma de Cirerola (l'Aguda de Torà), 149.
Coma de Gualter (Olius), 286.
Coma de Gunolf (Fontanet), 149.
Coma del Comte (Olius), 259.
Coma de Marcuz, 116.
Coma de Radolfo (Torà de Riubregós), 94.
Coma Empresa, 116.
Coma Gonolter (l'Aguda de Torà), 149.
Comajoncosa (Llobera de Solsonès), 105.
Comajoncosa, mas de, 266.
Comalats, 479.
Comalats, castell de, 479.
Coma Posada (Correà), 279.
Comapregona, 229.
Comas, 497.
Comelar, alou de, 229.
Comellar de Tous (Olius), 399.
Comelles (Riner), 477.
Comelles, mas de, 583.
Comes (Olius), 565.
Concabella, 20, 29, 99, 301, 342.
Conesa, castell de, 117, 464, 479.
Conflent, el, 389.
Confosos (Meià), 66.
Conill, 11, 20, 225.
Conill, alou de (Portell), 549.
Conques, castell de, 240.
Conques, església de, 213.
Contrast, 80.
Copons, castell de, 140, 522.
Corb; riu, 468, 473.
Corbatera, molins de, 306.
Corbins, 331.
Corbins, pont de, 553.
Correà, 28, 170, 279, 306.
Correà, castell de, 28, 388, 389.
Cortall, mas de (Freixe), 590.
Cos, el (Solsona), 127, 285.
Coscoll, 5.
Coscoll (les Oluges), 60.
Coscollera (Olius), 122.
Craraz, castell de, 481.
Creixell (Altés), 154.
Crosellos, vinyes de, 430.
Cruciata, 342.
Cubeles, 298.
Cudalbera, mas de, 282.
Cuguls, mas de, 389.
Cuiquespes (Olius), 89.
Cuiquespes, molí de (Olius), 403.
Cumiga, 425.
Curcs, prat de, 333.
Cúrria; mas (Ardèvol), 298.
Cusso, 497.

Dac, ferreria de, 417.
Dac, torre de, 513.
Danc, puig de (Besora), 211.
Daolf, cavalleria de (Portell), 549.
Delar, 389.
Dos Castells, 38, 63.
Durfort, castell de, 225.

Embud de Alila, castell de, 306.
Era de Comite, 331.
Eroles, 57.
Escarid, camp d', 453.
Escharig (Llobera), 320.
Esmoladora (Viladrau), 345.
Espelta, 364.
Espelta, mas d', 453.
Espígol (Tornabous), 150.
Espígol, església de l', 216, 217.
Espígol, quadra de l', 433, 474.
Espinalb, 2.
Espinalbosa, 519.
Espluga, l', 479.
Espluga, castell de l', 471.
Espluga, hospital de l', 479.
Espluga Inferior, castell de l', 479.
Espluga Superior, castell de l', 479.
Esplugues (Conques), 240.
Esportela, mas d', 430.
Espunyola, l', 389.
Espunyola, castell de l', 389.
Espunyola, església de l', 369.

FUNDACIÓ NOGUERA

Esquòcia (Navès), 202.
Eramprunyà, 597.
Estany Negre (Riner), 146.
Estopanyà, 327.
Estornell; molí (Montfalcó Murallat), 608.

Fàbrega (Lladurs), 19.
Fac Bonuci, 107.
Far, el, 107, 442, 495, 536.
Far, castell del, 243, 380, 440, 449, 467, 535, 560, 615.
Fenoses, mas de, 575, 576.
Ferran, castell de, 292.
Ferrera, mas de, 465.
Ferrerons, 390.
Ferús, torrent de, 222.
Fígols, 344, 501, 507.
Fígols d'Organyà, 56, 382.
Figuerola, castell de, 11, 12, 41, 250.
Figuerola, església de, 305, 341, 357.
Figuerola, mas de (Olius), 606.
Figuerosa, la, 115.
Figuerosa, castell de la, 11, 12, 20, 301.
Fluvià, castell de, 419.
Follia, vegeu Durfort, castell de.
Font (Olius), 606.
Font, conamina de (la Figuerosa), 115.
Fontanella (Isanta), 450.
Fontanella (Riner), 477.
Fontanelles (Llanera), 16.
Fontanet, 7, 8, 401.
Fontanet, castell de, 28, 41, 149, 226, 489.
Fonte Coberta, 117.
Fonte Pozio, 398.
Fontesclar (Olius), 403.
Font de Socarada (Llanera), 16.
Forès, castell de, 481.
Formigosa (Riner), 113.
Forn, alou de (Sant Guim), 205.
Forn, 165, 484.
Forn, vila de, 244.
Fornells (Riner), 471.
Franzmir, castell de, 28, 38, 134, 306.
Freder (Ceuró), 555.
Freixà, 461, 462.
Freixà (Lavansa), 521, 529.
Freixe, 590.
Freixe (Oliana), 221.
Freixe, castell de, 244, 387, 481.
Freixenet, 7, 8, 113, 129.
Fruga, torre d'en, 42, 179.
Fuliola, la, 164, 267, 301, 342, 405, 438, 444.
Fuliola, castell de la, 372, 580, 589.
Fustegueres (Ivorra), 166, 424.

Galit, quadra de, 574.
Gallifa, castell de, 390.
Gangolels (Ardèvol), 246, 502.
Gargallà, 184.
Gargalosa, 22.
Garganta, 234.
Garganta (Ivorra), 240.
Garriga, 390.
Gastó; camp (Isanta), 450.
Gat Enreulat, honor de, 569.
Gavarnet (Altés), 154.
Gavarred, 56.
Gavasa, 240.
Genís; vila (Clarà), 100.
Gerb, 442.
Gerb, castell de, 28, 50, 170, 184, 213, 260, 288.
Gerb, església de, 342.
Geralto, 20.
Ginestar, 265.
Gironella, 81.
Glorieta, 479.
Goda, 80.
Godmar (Calonge de Segarra), 225.
Golmés, 335, 337.
Gósol, 56.
Gospí, 449, 509, 516, 546, 547.
Gospí, castell de, 516.
Gospí, obag de, 516.
Gospí, pla de, 516.
Gra, 20, 29.
Gradell, el (Riner), 146.
Granada, la (Penedès), 79, 244.
Granyanella, 327.

FUNDACIÓ NOGUERA

Granyena de Segarra, 118.
Gradilo, 14.
Guadall, pla de, 5.
Guanelons, mas de, 570.
Guàrdia, la, 28, 479, 585.
Guàrdia, mas de la, 141, 453.
Guàrdia; roca (Olius), 209.
Guàrdia Lada, la, 118, 482.
Guàrdia Lada, castell de la, 479.
Guardiola (de Segre?), coll de, 95.
Guarinat, 112.
Guder, 28.
Guillem, puig de (Madrona), 381.
Guimerà, 249.
Guissona, 29, 30, 59, 110.
Guissona, castell de, 169, 228.

Hispania, 240, 303, 381.
Hortoneda, 118, 445, 613.
Hortoneda (Riner), 515.
Horts (Biosca), 186.
Horts (Castellar), 156.
Horts, mas d', 449.
Hostafrancs, 20, 107, 433.

Illa, molí d', 46.
Isanta, 307, 450, 561.
Isanta, castell d', 504.
Isanta, bosc d', 450.
Isona, 328.
Iuvels de Mirapol, 134.
Ivorra, 4, 7, 8, 21, 31, 41, 166, 187, 213, 234, 278, 328, 342, 351, 424, 540, 597.
Ivorra, castell d', 94, 240, 479.
Ivorra, església d', 514.

Jorba, 342.
Jorba, capellania de, 251, 252, 299.
Jorba, església de, 305, 357.
Joval, 14, 22, 98, 155, 232, 279, 290, 313, 326, 486.
Joval, castell de, 26, 27, 49, 142, 287, 394.

Lac, 141.
Lachs (Tapioles), 226, 228.
Lacs, 151.
Ladrera, alou de, 254.
Lansers, serra de, 165.
Lavancis, coma de, 53.
Lavansa, 56, 165, 170, 384, 389, 521, 525, 529.
Lavit, castell de, 394.
Ledenoves, 306, 461.
Limdosa, 175.
Linars, coma de, 5.
Linyola, 303, 342.
Llaceres (Castellar del Vallès), 103.
Lladonosa, 5, 287, 425.
Lladrera, mas de, 527, 528.
Lladurs, 7, 8, 17, 19, 26, 39, 53, 106, 270, 274, 306, 442, 446, 459, 486, 513.
Lladurs, castell de, 139, 213, 243.
Lladurs, església de, 17.
Llanera de Solsonès, 16, 25, 58, 161, 256, 572.
Llanera de Solsonès, castell de, 121.
Lleida, 194, 321, 398, 437, 440, 466.
Lleida, pont de, 553.
Llena, la, 257, 265, 484, 513.
Llena, castell de la, 28, 53, 56, 157, 163, 165, 170, 234, 306, 325, 332, 376, 378, 455, 476, 508, 609.
Llena, ferreria de la, 417.
Llobatera, 37.
Llobera de Solsonès, 3, 25, 42, 58, 99, 105, 161, 175, 228, 266, 319, 320, 421, 430, 459, 549, 550, 572.
Llobera de Solsonès, castell de, 158, 339, 346, 430.
Lloberola, 4, 155, 254, 336, 572.
Lloberola, castell de, 430.
Llombardons, mas de, 165, 484, 521, 525.
Llonars, cingle de (Vila de Porcs), 543.
Llor (Castellar de la Ribera), 51, 264, 265.
Llor, el, 449, 457, 467, 545, 546, 560, 566.
Llor, castell del, 243, 342, 495, 524, 535, 536, 546, 547, 566.

FUNDACIÓ NOGUERA

Llordà, castell de, 303.
Llorenç, quadra de, 433.
Llorenç de Montgai, 50.
Lluçà, 11, 20, 107.
Lluçà, castell de, 481, 567.
Llucena, mas de (la Llena), 476, 508.
Loberes, via de, 390.
Longadera (Olius), 407.
Lord, castell de la vall de, 188.
Lord, vall de, 26, 38, 98, 176, 306, 389, 428, 486, 490, 607.
Lozares (Joval), 142.

Madern, vinya de (Vicfred), 434.
Madrissena, vinya de (Perles), 48.
Madrona, 112, 135, 213, 291, 363, 381, 498.
Madrona, castell de, 13, 51, 79, 135, 339.
Madrucenches, 143.
Magasen, mas de, 511.
Maians, vall de, 345.
Maiols (pla de Sió), 397.
Mala; riu, 521.
Malconquest, vinya de (Biosca), 453.
Maldanell, castell de, 107.
Malgrat, 1, 18, 130, 133, 342, 392, 480, 520, 551.
Malgrat, castell de, 28, 32, 40, 43, 79, 85, 86, 87, 119, 138, 204, 281, 392, 492, 567.
Malgrat, prat de, 503, 551.
Malomana (Timoneda), 323.
Malpartit, 391.
Malviure, mas de (Tentellatge), 199.
Manresa, 585.
Manresana, la, 18, 175, 235, 306, 537, 583.
Manresana, castell de la, 32, 40, 91, 583.
Manresana dels Prats, la, 574.
Marcenarius, 255.
Mardons (Ardèvol), 124, 246.
Martí Company, mas de (la Clua), 206.
Marugneda; mas (Navès), 255.
Maruins, 65.
Marvins, conamina de, 474.
Marunol, 5.
Mascaró, serra de (Tapioles), 226.
Massoteres, 82, 437.
Matamargó, castell de, 184, 410, 426.
Mazana, 28.
Mazanes Rubies, 28.
Mediona, 597.
Meià, 143, 153.
Meià, castell de, 66, 83, 537.
Melos, coll de, 410.
Menàrguens, 318, 331, 391.
Menàrguens, església de, 460.
Menoleles, mas de, 449.
Merdàs, el, 335, 387.
Meritario; riu, 7, 8, 166, 240, 342.
Merlet, el, 468, 473.
Micapà, 215, 272.
Micapà, 455.
Micapà, castell de, 165.
Miralles (Madrona), 135, 363, 381.
Miralles (Ponts), 240.
Miralles, coll de, 443.
Mirambell, castell de, 117, 256.
Mirapol, coll de, 134.
Miravé, 90, 159, 170, 174, 254, 301, 333, 493, 607.
Miravé, esglésies de, 283.
Mirona, mas de (la Guàrdia), 479.
Mirovalda (Matamargó), 410, 426.
Moià, 390.
Mollerussa, 335, 337.
Molsosa, la, 530.
Molsosa, castell de la, 93.
Monfager, 198.
Montalbà, 331.
Montanana, 10.
Montargull, castell de, 580.
Montblanc, 479.
Montbui, 390.
Montbui, castell de, 390.
Montcortès de Segarra, 92, 395.
Montdarn, 104.
Monte Ergui, 256.
Montem Favar, 411.
Montem Pesat, 287.
Montesenir, 479.

FUNDACIÓ NOGUERA

Montesono, 79.
Montesquiu, castell de, 389.
Montfalcó, 2, 118.
Montfalcó, castell de, 426.
Montfalcó d'Agramunt, 150.
Montfalcó Murallat, 60, 175, 423, 608.
Montfar, castell de, 309, 342.
Montfort, monestir de, 475.
Montle, 237.
Montlleó, 339.
Montlleó, castell de, 166, 234, 245.
Montmagastre, castell de, 240.
Montmajor, 170.
Montmajor (Montdarn), 104.
Mont Mur (Balaguer), 318.
Montmur, castell de, 411.
Montpalau, 301.
Montperler, 331.
Montpolt, 153, 455, 571.
Mont-roig de Segarra, 20, 423.
Montsó, porta de (Lleida), 466.
Mor, el, 1, 2, 107.
Mor, castell del, 331, 494, 583.
Morana, castell de la, 108.
Moratel, 143.
Moreles, les, 331.
Morisca (Castellar), 24.
Morisca (la Manresana), 91.
Morisca; mas, 173.
Morvedre, alou de (Pinell), 254.
Moxad, 134.
Muduleres, 229.
Mug Rez, 118.
Mujal (Santa Susanna), 101.
Munils; vila, 347.
Muntanyola (Osona), 162.
Munte Roto (Riner), 160.
Munt Madrona, 28.

Nadari, 116.
Nalec, 166, 278.
Nalec, castell de, 234, 278, 327.
Nargó, 240, 303.
Navès, 38, 170, 184, 255, 614.
Navès, castell de, 202.
Nefrit, torre de (Fontanet), 41.
Negre; riu, 15, 22, 127, 136, 143, 160, 285, 287.
Nitols, 117.
Novella, la, 335, 337, 468.
Novella, castell de la, 468, 473.
Novels; mas (Lavansa), 384.

Obag, l' (Meià), 83.
Obag, l' (Portell), 539, 549.
Ocella, 117.
Odèn, 306, 384, 513.
Ofegat, l', 2.
Ofegat, castell de l', 171.
Ofegat, coma de l', 331.
Ogern, 221, 378.
Ogern, castell d', 95, 154, 168, 170.
Oldemar, mas d', 141.
Oldined, 14.
Oldrig, coma d' (Olius), 584.
Olèrdola, 244.
Oliana, 13, 17, 221, 262, 289, 303, 344, 348, 538.
Oliana, castell d', 57.
Olibern, pla d' (Olius), 44, 584.
Oliola, 43, 178, 607.
Oliola, pas d', 414.
Olius, 25, 88, 102, 105, 122, 181, 196, 259, 286, 290, 394, 399, 404, 407, 513, 565, 584, 606.
Olius, castell d', 26, 27, 44, 68, 76, 81, 89, 132, 139, 146, 209, 213, 240, 303, 379, 394, 431, 469, 486, 496, 497, 588.
Oliva, 22, 306.
Oliva (Riner), 15.
Oliva, capmàs d' (Solsona), 118.
Oliva; mas (Riner), 160.
Oliva, molins d' (Riner), 219.
Olledel, 390.
Olm, mas d' (Olèrdola), 79, 244.
Olm, honor d', 488.
Olorda, 390.
Oluges, les, 60, 608.
Oluja, 228.
Oluja, castell d', 18, 32, 40, 55, 249, 301.
Olzadar, coll d' (Ogern), 95.

FUNDACIÓ NOGUERA

Olzina, coll d', 26, 184, 389, 486.
Olzinosa; mas, 244.
Omendeles, mas d', 440.
Onces, 117.
Onofre Guisall, torre d' (Joval), 142.
Organyà, església d', 446.
Orís, castell d', 390.
Orso (Ceuró?), 301.
Ortos Regios (Olius), 88, 259.
Ortum Regis (Ivorra), 21.
Ortum Regis (Riner), 15.
Oruce, mas d', 109.
Os de Balaguer, 50.
Osca, 303, 390.
Osona, bisbat d', 261.
Ossera, castell d', 390.
Ossó de Sió, 20.
Ostau, pla d' (Isanta), 450.

Palacio (Riner), 160.
Palaol (Isanta), 504.
Palaols, 141.
Palau d'Anglesola, el, 335, 337, 473.
Palau de Vallfogona, el, vegeu Vallfogona de Riucorb.
Pallargues, les, 198, 228, 342, 400, 551.
Pallargues, castell de les, 108, 342.
Pallerols, 529.
Palomera, 484.
Palomera, la (Lleida), 466.
Pampe, 208, 213, 347, 581.
Pampe, franquesa de, 412.
Paradís, el (Solsona), 152, 459, 497.
Parceriza (Olius), 88.
Parellades (Portell), 539.
Parets Altes, 198.
Passada (Isanta), 450.
Passada (Torredenegó), 74.
Passadores, mas de, 90.
Passanant, 479, 482.
Passanant, castell de, 479.
Pasterecs (comtat de Manresa), 67.
Pecuza, pla de (Portell), 549.
Pedra, la, 394.
Pedra Colobrera (vall de Lord), 189.
Pedregal, 331.
Pedregal Sobirà (les Sinogues), 331.
Pedregosa, conamina de, 446, 513.
Pedrera, alou de, 525.
Pedrís, el, 2.
Pedrosa (Madrona), 135.
Pedrosel, castell de, 306.
Peguera, castell de, 28.
Pelagalls, 20, 567.
Pellilers (Ardèvol), 263.
Penedès, el, 79, 390, 544, 597.
Penyafidel (Altés), 604.
Perafita, 390, 545, 547.
Perafita (Clarà), 100, 141, 493.
Perafita (Lluçanès), 2.
Perafita, mas de (Clarà), 141.
Peraltes, 439, 558.
Peramola, 14.
Pere, conamina de (el Llor), 546, 547.
Perela; mas (Navès), 255.
Perelló, conamina de, 243.
Perer de Guardiola (Joval), 279.
Pergabé, mas de, 141.
Perles, castell de, 48, 581.
Perulas, vall de, 511.
Petre Rasinde (Cerdanya), 147.
Petrus Excelsi, 14.
Picamola (Olius), 122.
Picamola, molí de (Olius), 469.
Piche, molí de, 14.
Piles, castell de, 204.
Piles de Gaià, les, 464.
Pilzà, castell de, 240.
Pinell de Solsonès, 135, 159, 170, 174, 244, 248, 301, 331, 456, 527.
Pinell de Solsonès, castell de, 79, 84, 254, 283, 301, 381, 607.
Pinell de Solsonès, esglésies de, 283.
Pinella; riu, 76.
Pinós de Solsonès, 512.
Pla de Guadall (Lladonosa), 425.
Pla de Sogaret (Santa Susanna), 101.
Plana (Santa Linya), 275.
Planedes (Alòs de Balaguer), 240.
Plan de Ferro (Comabella), 249.
Pobia, vinyes de (Sant Guim), 205.
Podio Baladros, 343.
Podio de Saulo (Portell), 549.

FUNDACIÓ NOGUERA

Podio Gross, 401.
Podio Meloso (Oliana), 348.
Podio Pilatum, 338.
Podio Rotundo (la Llena), 306, 325.
Podio Rotundo (Vallfraosa), 226.
Podium Tortrig (Ivorra), 7, 8.
Pomar, 390.
Pontarró, alou del (Llobera), 320.
Pontarró, mas de, 453.
Pontons, 292.
Ponts, 28, 213, 303, 328, 398, 414.
Ponts, castell de, 240, 303.
Ponts, molins comtals de, 28, 538.
Ponts, ribera sobirana de, 414.
Poquibò (Altet), 435.
Porquerissa, torrent de (Malgrat), 520.
Porquerissa, vinyes de, 118.
Portell, 533, 537, 539, 549, 593, 597, 598.
Portell, castell de, 7, 8, 339, 434, 523, 537, 549, 563, 594, 596.
Posa (Navès), 614.
Posas Terricas (Solsona), 64.
Potad, pla de, 537.
Pradell (Lliçà), 294.
Prades (Solsona), 218.
Prats (Solsona), 49.
Prats del Rei, els, 574.
Prenyanosa, la, 18, 32, 40, 201, 461, 503, 520, 530, 548, 551, 567.
Prenyanosa, carrera de la (Malgrat), 520.
Prignosa; mas (Llobera), 430.
Privà, castell de, 353.
Provància, pla de (Solsona), 459.
Pudol (Granyanella), 327.
Pug Ceboler, 267, 268.
Pug de Brianco, 245.
Pug de Flor, 229.
Pug de Ramio, 117.
Pug Gros (Solsona), 64.
Pugol (Riner), 146.
Pugol Comtal (Lladurs), 19.
Pui de Camp de Sarri (Miravé), 90.
Puig d'Hivern, mas de (vall de Lord), 428.
Puig-gros (Biosca), 226.
Puig-gros (Oliola), 414.
Puigpelat (Biosca), 169.
Puigpelat (la Molsosa), 93.
Puigpinós, coma de (Pinell de Solsonès), 236.
Puigpinós, franquesa de, 208, 412.
Puig-reig, 170.
Puig-roig, castell de, 240.
Puigverd, castell de, 28.
Puim, 342.
Puiol, 583.
Puiol (Navès), 614.
Puiol (Sanaüja), 602.
Puiol Comtal (la Llena), 476.
Puioll, alou de (Matamargó), 410.
Puiol Melos (Navès), 255.
Puiols, 331.
Pui Redon, 56.
Puirog, 213.
Pujalt, 593.

Qasta, 229.
Quarta Freda (Vallferosa), 9.
Queralt, església de, 305, 357, 544.
Queràs, castell de, 567.
Querosa, la, 445, 521, 586.

Rabassola, font de (Matamargó), 426.
Rabassola, mas de (Matamargó), 410.
Rabassola, puig de (Matamargó), 426.
Ràpita de Balaguer, la, 318.
Rared (Aguda), 143.
Ratera, 20.
Rebarades, 519.
Rebollosa (Solsona), 179.
Recobrats, molins de (Olius), 403.
Reguer, alou de (Matamargó), 410.
Remugal (Isanta), 450.
Rete, 13, 33.
Rialb, 382.
Riard, 165, 203, 453, 476, 484, 521, 525.
Riard (Timoneda), 163.
Riba Grossa, 477.
Ribelles, 61.
Ribelles, castell de, 143.
Ribelles; molí, 207, 209.

FUNDACIÓ NOGUERA

Riber, 302, 441.
Ribera (Terrassola), 491.
Ribera, mas de, 394.
Ribera de Cardener, 156.
Ribiol, 441.
Rigat, torrent de, 595.
Riner, 15, 98, 113, 116, 160, 161, 196, 256, 471, 477, 515.
Riner, castell de, 22, 25, 26, 27, 42, 49, 58, 118, 129, 144, 146, 148, 296, 298, 486, 505, 613.
Riner, església de, 601.
Ripas Altas, 330.
Ripoll; mas, 287.
Riu, franquesa de, 208, 412.
Riu, franquesa de (Lladurs), 209.
Riu; mas, 421.
Riucanals (Riner), 118, 148.
Riud, 141.
Riudovelles, 11, 20.
Roca, la, 306.
Roca, la (Timoneda), 163.
Roca, castell de la, 481.
Rocadug, vinya de, 272.
Rocaespanya, castell de, 316, 342.
Roca Falconera (Olius), 606.
Rocafort, 278, 595.
Rocafort, castell de, 234, 278, 327.
Rocafort, peixera de (Olius), 89.
Rocafort de Vallbona, 166.
Rocallaura, 479.
Roca Soriguera (Ogern), 95.
Rocaverd, 482.
Rochada, vinya de, 267.
Rodamilans (Olius), 122, 181.
Rodrig, 228.
Roquer, molí de, 165.
Roqueta, 342.
Roqueta, la, 291.
Rossell, conamina de, 580.
Roure Cuculat, 477.
Rubinat, 479.
Rubinat, castell de, 479.
Rubió, 153.
Rubió, castell de (comtat d'Osona), 97.
Rupint, serra de, 345.
Riufrent; riu, 345.

Sabadell, coll de, 390.
Sadi; torrent (Olius), 122, 584.
Saida, almúnia de (Alguaire), 62.
Sala, 92.
Sala, la, 479.
Sala; mas (comtat de Manresa), 67.
Salas Oreas (Olius), 76.
Salsa, la, 95.
Sanaüja, 92, 301, 593, 597, 602, 607.
Sanaüja, castell de, 145.
Saniol, torrent de, 249.
Santa Cecília d'Odèn, 185.
Santa Cecília, 240.
Santa Coloma de Queralt, 293, 305, 341, 357.
Sant Adrià, 170.
Santa Eulàlia, 521.
Santa Eulàlia de Begudà, 362.
Santa Eulàlia de Provençana, 193, 390.
Santa Eulàlia de Timoneda, 141, 163, 208, 233, 238, 269, 412, 484, 577.
Santa Fe de Segarra, 39, 175, 423.
Santa Fe de Segarra, castell de, 28, 264, 265, 306.
Sant Agustí d'Isanta, 141.
Santa Linya, 50, 273, 275, 288, 303.
Santa Linya, castell de, 197, 213, 240.
Santa Margarida, 38.
Santa Maria, 511.
Santa Maria, conamina de (Albió), 526.
Santa Maria, plana de (Riner), 471.
Santa Maria, torre de (Segrià), 318, 375, 384.
Santa Maria, torre de (vall de Lord), 176.
Santa Maria, trilla de (Solsona), 253.
Santa Maria, vall de (Solsona), 152.
Santa Maria, vinya de (Malgrat), 130.
Santa Maria, vinya de (Solsona), 258.
Santa Maria d'Agramunt, 328.
Santa Maria d'Ardèvol, 183.
Santa Maria de Bellpuig, 440.
Santa Maria de Besalú, 342.

FUNDACIÓN NOGUERA

Santa Maria de Biosca, 17, 346.
Santa Maria de Carbasí, 116.
Santa Maria de Castellfollit, 25, 292, 479.
Santa Maria de Castellvell, 14, 580.
Santa Maria de Cervera, 107.
Santa Maria de Figuerosa, 20.
Santa Maria de Gospí, 509.
Santa Maria de Gualter, 28, 303, 328, 411, 414.
Santa Maria de Guissona, 28, 65, 92, 228, 306.
Santa Maria de l'Aguda, 228.
Santa Maria de la Ribera de Cardener, 218, 298, 314, 326, 334.
Santa Maria de la Serra de Ponts, 28.
Santa Maria de la Seu d'Urgell, 5, 28, 29, 52, 56, 65, 92, 95, 98, 107, 141, 228, 233, 247, 272, 301, 303, 306, 328, 330, 331, 356, 430, 459, 519, 583, 597.
Santa Maria de la Torre, 141.
Santa Maria de l'Estany, 390.
Santa Maria de Lillet, 117.
Santa Maria de Lladurs, 19.
Santa Maria del Mor, 107.
Santa Maria del Pla, 145, 346.
Santa Maria del Pla de Sanaüja, 141.
Santa Maria del Puig, 65, 107, 117, 390, 553.
Santa Maria de Malgrat, 28.
Santa Maria de Manresa, 67.
Santa Maria de Miravé, 420.
Santa Maria de Montlleó, 166, 234.
Santa Maria de Montserrat, 234.
Santa Maria de Palau, 117.
Santa Maria de *Peduls*, 14.
Santa Maria de Poblet, 369, 479, 482.
Santa Maria de Ribelles, 61, 216, 217.
Santa Maria de Ripoll, 28, 98, 117, 184, 280, 328, 390, 394.
Santa Maria de Rubinat, 292.
Santa Maria de Santa Linya, 275.
Santa Maria de Serrabona, 117.
Santa Maria de Serrateix, 28, 184.
Santa Maria de Solsona, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 62, 63, 64, 65, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 78, 79, 80, 85, 86, 87, 88, 90, 91, 92, 93, 94, 96, 97, 98, 99, 101, 102, 103, 104, 106, 107, 108, 109, 111, 112, 113, 115, 116, 117, 123, 124, 125, 126, 127, 131, 133, 135, 136, 138, 139, 140, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 198, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 208, 210, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 231, 234, 235, 236, 238, 239, 240, 241, 242, 244, 245, 246, 247, 248, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 258, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 319, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 340, 341, 342, 343, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 380, 381, 382, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 398, 400, 401, 404, 405, 406, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 415, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 424, 425, 426,

FUNDACIÓ SIGUERA

427, 428, 429, 430, 431, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 454, 455, 456, 458, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 470, 471, 472, 473, 476, 478, 480, 482, 483, 484, 485, 486, 488, 490, 491, 492, 493, 495, 496, 497, 499, 500, 501, 503, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 513, 514, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 531, 532, 533, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 551, 552, 553, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 563, 565, 566, 567, 568, 570, 571, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 585, 586, 587, 588, 589, 591, 592, 593, 594, 596, 597, 598, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 608, 609, 610, 611, 612, 615.
Santa Maria de Solsona, cementiri de, 431, 518, 523, 531.
Santa Maria de Solsona, hospital de, 98.
Santa Maria de Sorba, 26, 46, 170, 184, 486.
Santa Maria de Tàrrega, 305, 331, 408.
Santa Maria de Timoneda, 269, 323.
Santa Maria de Vallferosa, 518.
Santa Maria de Vilaró, 390.
Santa Maria de Viver, 583.
Santa Maria de Torredenegó, 297.
Santa Maria d'Ivorra, 187, 597.
Santa Maria d'Oliana, 240.
Santa Maria d'Oliva, 331.
Santa Maria d'Oluja, 55, 228.
Santa Maria d'Organyà, 10.
Santa Maria d'Utxafava, 553.
Santa Maria i Santa Caritat del castell d'An, 10.
Sant Andreu, 28, 328.
Sant Andreu, mas de (Pampe), 412.
Sant Andreu de Clerà, 141, 306.
Sant Andreu de Lleida, 466.
Sant Apolinar, torrent de (Sanaüja), 602.
Santa Susanna, 25, 101.
Santa Tecla de Tarragona, 479.
Sant Benet (de Bages?), 67.
Sant Cebrià d'*Abasta*, 485.
Sant Climent, 607.
Sant Climent de l'Espunyola, 389.
Sant Cristòfor de Fonts Sobiranes, 6.
Sant Cristòfor de Lliçà, 294.
Sant Cristòfor de Queralt, 470.
Sant Cugat, 67, 597.
Sant Cugat del Vallès, 390.
Sant Cugat de Portell, 539, 549, 593.
Sant Dalmau, 331.
Sant Donat, 92, 331.
Sant Ermengol de Pinell, 159.
Santes Creus, 430, 479.
Sant Esteve, 229.
Sant Esteve d'Abella, 170.
Sant Esteve d'Alinyà, 511.
Sant Esteve de Tordera, 128.
Sant Esteve de Vicfred, 583.
Sant Esteve d'Olius, 26, 44, 68, 76, 98, 181, 207, 209, 379, 407, 469, 595.
Sant Feliu, 390.
Sant Feliu d'Alòs, 57.
Sant Feliu de Codines, 390.
Sant Feliu de Llagostera, 71.
Sant Fruitós (Sentmenat), 120.
Sant Fruitós (de Bages?), 390.
Sant Gervasi (Solsona), 136, 152, 241.
Sant Gervasi, prat de (Solsona), 136.
Sant Gil de Torà, 228.
Sant Guillem, terme de, 449.
Sant Guim, 342.
Sant Guim, castell de, 205.
Sant Guim de Freixenet, 535, 536, 545, 547.
Sant Guim de Freixenet, alou de, 535.
Sant Guim de Freixenet, castell de, 547.
Sant Guim de Freixenet, terme de, 495, 524.
Sant Guim de la Plana, 449, 457.
Sant Iscle, 521, 529.
Sant Jaume, 267, 331, 390.

FUNDACIÓ NOGUERA

Sant Jaume, serra de, 118.
Sant Jaume de Calaf, 117.
Sant Jaume de Frontanyà, 117.
Sant Jaume de Galícia, 92, 98, 107, 117, 228, 243, 272, 553, 583.
Sant Jaume de la Manresana, 583.
Sant Jaume de Pallerols, 234.
Sant Joan, 5.
Sant Joan, penyal de, 425.
Sant Joan de Bergús, 126.
Sant Joan de Cabanabona, 267.
Sant Joan de Montdarn, 104, 155.
Sant Julià, 51, 390, 440.
Sant Julià, puig de, 28.
Sant Julià d'Argentona, 390.
Sant Julià de Ceuró, 17, 170, 184, 213.
Sant Julià del Llor, 243, 545, 546, 547.
Sant Julià dels Torrents, 513.
Sant Just, 98, 246, 265, 390, 585.
Sant Just de la Llena, 484.
Sant Just de la Llena, vinyes de, 257.
Sant Llorenç de Morunys, 511.
Sant Marçal, 611.
Sant Martí, 42, 97, 98, 137, 519, 564, 613.
Sant Martí, puig de (Joval), 142.
Sant Martí de Caldes, 308.
Sant Martí de Cambrils, 267.
Sant Martí de Correà, 28, 170, 184.
Sant Martí de Gospí, 247.
Sant Martí de Guàrdia, 521.
Sant Martí de Joval, 49, 218, 232, 280.
Sant Martí de la Morana, 92, 110.
Sant Martí de Lladurs, 484.
Sant Martí de Lleida, 374, 466.
Sant Martí de Provençals, 390.
Sant Martí de Riner, 25, 98, 144.
Sant Martí de Viladrau, 345.
Sant Martí de Vilapedrers, 98.
Sant Martí Sesgueioles, 574.
Sant Mateu de Bages, 390.
Sant Miquel, 19, 28, 81, 98.
Sant Miquel de Cuixà, 267.
Sant Miquel de Fontanet, 472.
Sant Miquel de l'Espluga, 479.
Sant Miquel del Fai, 390.
Sant Miquel del Pla de Cirera, 17.
Sant Miquel de Montpolt, 484.
Sant Miquel de Pinell, 236, 349.
Sant Miquel de Ribelles, 216, 217.
Sant Miquel de Riner, 519.
Sant Miquel de Solsona, 459.
Sant Miquel de Vilandeny, 28.
Sant Miquel de Vilaplana, 10.
Sant Miquel i Santa Maria de Vilamajor, 267.
Sant Nicolau, 28.
Sant Nicolau de l'Espunyola, 28, 389.
Sant Pau, 471.
Sant Pau d'Anglesola, 190, 305, 357, 387, 432.
Sant Pau del Camp, 390.
Sant Pau de Terrassola, 28, 484.
Sant Pere, 56.
Sant Pere, font de (el Llor), 524.
Sant Pere d'Àger, 398.
Sant Pere d'Altet, 107.
Sant Pere de Bellver, 20.
Sant Pere de Casserres, 117, 338, 357, 440.
Sant Pere de Castellnou, 34, 37, 301.
Sant Pere de Cervera, 107.
Sant Pere de Figuerola, 12.
Sant Pere de Frontanyà, 166.
Sant Pere de Galligants, 128.
Sant Pere de la Curullada, 65, 107, 301.
Sant Pere de l'Ametlla, 292.
Sant Pere de la Portella, 424.
Sant Pere del castell d'Altés, 154, 422.
Sant Pere de l'Esglesiola (Berguedà), 104.
Sant Pere de *Lidola*, 511.
Sant Pere de Llobera, 228, 266, 430.
Sant Pere dels Arquells, 92, 292, 535, 536, 547.
Sant Pere de Madrona, 17, 112, 135.
Sant Pere de Matamargó, 426.
Sant Pere de Ponts, 5, 303, 328, 414.
Sant Pere de Puigverd, 28.
Sant Pere de Riudebitlles, 488.

FUNDACIÓN NOGUERA

Sant Pere de Riu-roig, 287.
Sant Pere de Roma, 117.
Sant Pere de Tapioles, 228.
Sant Pere de Vallferosa, 69, 70, 228, 282, 401.
Sant Pere de Vic, 107, 479.
Sant Pere de Vila, 228.
Sant Pere de Vila de Sanç, 226, 228.
Sant Pere d'Hortoneda, 98.
Sant Pere d'*Idola*, 165, 272.
Sant Pere d'Òdena, 292.
Sant Pere d'*Oucela*, 117.
Sant Pere i Sant Miquel del castell de Jorba, 261.
Sant Pere i Sant Sadurní de Mirambell, 117.
Sant Ponç, 26, 98, 486.
Sant Quirze de Llobera, 158.
Sant Sadurní, 165, 272, 306, 328, 542.
Sant Sadurní (Balaguer), 411.
Sant Sadurní de Besora, 211.
Sant Sadurní de Cint, 28.
Sant Sadurní de Fonollet, 104.
Sant Sadurní de la Llena, 257, 484, 525.
Sant Sadurní de la Salsa, 95, 247.
Sant Sadurní de Lavansa, 170.
Sant Salvador, 50, 260.
Sant Salvador, pla de, 472.
Sant Salvador de Balaguer, 460.
Sant Salvador de Concabella, 20.
Sant Salvador de Figuerola, 250.
Sant Salvador de la Vedella, 166.
Sant Salvador de les Pallargues, 553, 582.
Sant Salvador de Toló, 17, 213.
Sant Salvador d'Ogern, 170.
Sant Salvador i Sant Pere de la Portella, 234.
Sant Sepulcre, el, 18, 117, 166, 175, 244, 256, 301.
Sant Serni de Tavèrnoles, 57.
Sant Simeó, 14.
Sant Tirs, mas de, 291.
Sant Tirs, pla de, 344.
Sant Tirs d'Oliola, 5.
Sant Tomàs de Lleida, 466.
Sant Tremir, coll de (vall de Lord), 188.
Sant Vicenç de Cardona, 117.
Sanui, 352.
Saradal, hort de, 440.
Saranyana, 213, 476.
Sarri, pla de, 53, 521.
Savallà del Comtat, 306.
Savallà del Comtat, castell de, 56, 287, 298, 479.
Savallà del Comtat, torrent de, 526.
Sedó, 29, 63, 395.
Sedó, castell de, 302, 304, 331.
Segre, riu, 13, 237, 283, 300, 342, 348, 398, 442, 532.
Segrià, el, 318, 384.
Segura, castell de, 479.
Selva, parròquia de, 28.
Sendret, 98.
Sentis, pla de, 344.
Sentiu, la, 301.
Sentiu, castell de la, 301.
Sentmenat, 103, 120.
Septem Fratres, 13, 33.
Serner, vinya de (Matamargó), 410.
Serra (Miravé), 493.
Serra (Riner), 477.
Serra, mas de, 332, 449, 525.
Serra, mas de (Terrassola), 415.
Serra, mas de la, 390.
Serradal (el Llor), 547.
Serrad Maior (Isanta), 450.
Serrallonga, 153.
Serrata; església, 511.
Setvies, 116.
Seu d'Urgell, la, 239, 240, 385, 440, 607.
Sibil·la, torre de (Balaguer), 237.
Sinfré, mas de, 141.
Sinogues, les, 331.
Sió, pla de, 397, 458.
Sió; riu, 60, 138, 170, 184, 201, 300, 355, 400, 448, 461, 499, 503, 548, 551, 582, 608.
Sobirà; hort (Sant Salvador de la Vedella), 166.
Sobremont (Ribelles), 61.

FUNDACIÓ NOGUERA

Socarrats, 226.
Solaneles, 229.
Solanells, 595.
Solanells, vinya de (Lavansa), 170.
Solanes, 153, 583.
Solans, vinya de (Portell), 549.
Soler, castell de, 185.
Soler, el, 107.
Soler, el (Lladurs), 106.
Soler; mas (Súria), 324.
Soler, mas de, 557.
Soler, mas de (Vallferosa), 489, 518, 573.
Solsona, 22, 42, 72, 118, 123, 127, 139, 152, 182, 203, 241, 290, 312, 383, 396, 417, 440, 483, 493, 497, 502, 506, 511, 513, 531, 534, 559, 562, 588, 600, 606, 610.
Solsona, castell de, 25, 26, 27, 35, 64, 69, 136, 139, 179, 210, 218, 230, 242, 258, 279, 285, 459, 486, 588, 607.
Solsona, forn de, 406, 588.
Sorba, 389.
Soregana, 28.
Soregana, vinya de, 184.
Soriguera, mas de, 222.
Soros, castell de, 306.
Sotal (Portell), 549.
Su, 183, 256, 471.
Sunger, alou de, 2.
Súria, 212, 324, 378.
Súria, castell de, 212.
Sussiats, 379.

Talarn, 20, 355, 400, 448, 451, 500, 553, 557, 582.
Talarn, castell de, 108, 198, 342, 499.
Tallada, 222.
Tallada (Sedó), 394.
Tallada, coma de (Portell), 549.
Tallada, conamina de la, 92.
Talladell, 177.
Talladell, església de, 305, 357.
Tallat, el, 479.
Talteüll, 4, 82, 213, 342.
Tapioles, 226, 228.
Tarascó, 255.
Tarascó, casa de (Olius), 132.
Taraveles (Matamargó), 426.
Tarragona, 416.
Tarragona, Seu de, 416, 611.
Tàrrega, 63, 75, 171, 276, 306, 331.
Tàrrega, església de, 75, 357, 429.
Tàrrega, serra de, 2.
Tàrrega, vilanova de, 354.
Tarroja de Segarra, 54, 389, 395, 548, 578.
Tarroja de Segarra, castell de, 331, 567.
Tartareu, 50.
Tentellatge, 199.
Terça, honor de, 443.
Teros, 331.
Terrassola, 28, 163, 306, 356, 415, 455, 484, 491.
Terrassola, castell de, 52, 53, 73, 165.
Terreres (vall de Lord), 188.
Terrers, 443.
Terrers, parròquia de, 394.
Timoneda, 53, 163, 180, 208, 233, 377, 412, 446, 450, 487, 513, 517, 521, 561, 577.
Timoneda, esglésies, 269.
Timoners, 116.
Tiurana, 10.
Toló, 17, 303, 482.
Toló, castell de, 240.
Tolosa (Tentellatge), 199.
Tolosa, devesa de (Correà), 388.
Torà de Riubregós, 4, 7, 8, 41, 228, 328, 430.
Torà de Riubregós, castell de, 94.
Tordera, castell de, 107.
Torell, 278, 327.
Torell (castell de Montlleó), 234, 245.
Torms, els, 175.
Tornabous, 28, 177, 267.
Tornabous, església de, 216, 217.
Torre, 297.
Torreda, 369.
Torre de Cardener, 280.
Torre de Corbs, 532.

FUNDACIÓ NOGUERA

Torredenegó, 58, 99, 161, 195, 203, 346, 364, 365, 453, 493.
Torre de Solsona (Oliola), 607.
Torrefeta, 20, 29, 30, 54, 59, 65, 169, 342, 354, 404, 481, 529.
Torrefeta, castell de, 393.
Torrella, 36.
Torre Mitjana, capmàs de, 359.
Torrent, castell de, 274.
Torrent, mas de (Sant Martí Sesgueioles), 574.
Torrentes, 306.
Torrents (Besora), 211.
Torres, mas de (Bergús), 96.
Tort; riu, 53, 163.
Tortella, mas de, 520.
Tortosa, 321.
Tragines, mas de (vall de Lord), 428.
Tresmals, 390.
Tresserres, mas de, 443.
Trevics (Riner), 118, 317.
Trevics, ferreria de, 417.
Trilles, molí de les, 361.
Trilolas (Solsona), 290.
Trinitario; riu, 414.
Trixonera, mas de (Olius), 584.
Trota Cans (Portell), 549.
Trulars, 117.
Tudela, 18, 32, 40, 287, 461, 503, 520, 530, 551.
Tudela, castell de, 481, 567.
Tudela, pla de, 520.
Tuixén, 98.

Urgell, l', 7, 8, 389.
Utxafava, 553.

Valerna, 331.
Valieles, 196.
Vall, la (Solsona), 210, 258.
Vall de Sellers (Figuerola), 11, 12.
Vallferosa, 226, 228, 401, 430, 431, 489, 518, 573.
Vallferosa, castell de, 4, 9, 23, 69, 70, 401, 572.
Vallfogona de Riucorb, 249, 292, 603.
Vallmanya, 116, 449.
Valls (Solsona), 152.
Valltallada, torrent de (les Pallargues), 108.
Ventolsa (vall de Lord), 188.
Vergós, 28.
Vergós, castell de, 264, 306.
Vic, Seu de, 107, 293, 357.
Vicfred, 4, 282, 342, 434, 449, 457.
Vicfred, castell de, 494.
Vidal, mas de (Portell), 523.
Vila Alta (Vallferosa), 9.
Vila Arcel (Timoneda), 53.
Vilabernat, mas de (Solsona), 383.
Vila d'Ató, 42, 64.
Vila de Bosc (Olius), 407.
Vila de Corbs, 151.
Vila de Dom (Solsona), 64.
Vila de Guanta, mas de, 398.
Vila de Porcs, 543.
Vila de Sanç (Vallferosa), 226, 228, 573.
Vila de Sanç, mas de, 401.
Vilafreda (Tentellatge), 199.
Vilagrassa, 331.
Vilallonga, 22, 287.
Vilallonga (Calaf), 574.
Vilallonga (Solsona), 27, 290.
Vilallonga, ferreria de, 417.
Vilalmosa; mas, 421.
Vilamajor, 433.
Vila Moror, 42.
Vilanova (Balaguer), 478, 532.
Vilanova (Oliana), 348.
Vilaplana, 10, 69, 70, 347.
Vilaplana (Ogern), 95.
Vila Plana, vinya de, 170.
Vila Putida, 42.
Vilar, 331, 390.
Vilar (Malgrat), 520.
Vilar (Timoneda), 517.
Vilar, el (Tordera), 128.
Vilaratad; mas (Sant Martí de Viladrau), 345.
Vilardell, franquesa de, 208, 412.
Vilaredes (Vila de Porcs), 543.
Vilarenquis, alou de, 222.

FUNDACIÓ NOGUERA

Vilaró, el, 267, 332, 390, 459.
Vilaró, el (la Cardosa), 302.
Vilaró, el (Llobera), 421.
Vilaró, mas del, 481.
Vila-rodona (Oliana), 240.
Vilas Albas (Ivorra), 7, 8.
Vilaseca, 497, 585, 590, 597.
Vilaseca, mas de (Lladurs), 274.
Vilela, 243.
Viles Albes, dominicatura de, 213.
Villa (Oliana), 221.
Villa, franquesa de, 370.
Villa Nova, 306.
Vilosell, el, 354, 408, 541.
Vingolles, 118.
Vivencs (Riner), 15.
Viver, 78, 583, 597.
Viver, alou de (Rubió), 97.
Viver, castell de, 494, 583.
Viver de Segarra, 2, 457.
Vives; mas, 332, 329.
Volp Secura, 118.
Vulpellera, 98.

Zafareig, castell de, 389, 440.
Zalavinera, castell de, 479.

FUNDACIÓ NOGUERA

FUNDACIÓ
NOGUERA